

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan

Chipaya New Testament

This Bible is published by the Bible Society of Bolivia (sociedadbiblicaboliviana.org) and is copyrighted by Wycliffe Bible Translators. This edition is with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	41
SAN LUCAS.....	63
SAN JUAN	104
HECHOS	135
ROMANOS.....	173
1 CORINTIOS	190
2 CORINTIOS	207
GÁLATAS	217
EFESIOS	223
FILIPENSES.....	229
COLOSENSES	233
1 TESALONICENSES	237
2 TESALONICENSES	241
1 TIMOTEO.....	243
2 TIMOTEO.....	248
TITO	252
FILEMÓN	255
HEBREOS.....	256
SANTIAGO	269
1 SAN PEDRO.....	274
2 SAN PEDRO.....	279
1 SAN JUAN	282
2 SAN JUAN	286
3 SAN JUAN	287
JUDAS.....	288
APOCALIPSIS	290

SAN MATEO

1 Jesucristuqui Davidž majchmajtquiztan, nižaza Abrahamž majchmajtquiztan tjoñitača. Jesucristuž tuquita atchi ejpnacača tinacaqui.

² Abrahamqui Isaacž ejptača. Isaacqui Jacobž ejptača. Jacobqui Judaž ejptača, niž jilanacžtanpacha.

³ Judaqui Fares ejptača, Zaratánpacha. Tamarqui Fares Zara maatača. Faresqui Esromž ejptača. Esromqui Aramž ejptača. ⁴ Aramqui Aminadabž ejptača. Aminadabqui Naasonž ejptača. Naasonqui Salmonž ejptača. ⁵ Salmonqui Booz ejptača. Rahabqui Booz maatača. Boozqui Obedž ejptača. Rutqui Obedž maatača. Obedqui Isaž ejptača.

⁶ Isaíqui David cjita chawc jilirž ejptača. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptača.

⁷ Salomonqui Roboamž ejptača. Roboamqui Abías ejptača. Abiasqui Asaž ejptača. ⁸ Asaqui Josafatž ejptača. Josafatqui Joramž ejptača. Joramqui Uzías ejptača. ⁹ Uziasqui Jotamž ejptača. Jotamqui Acaž ejptača. Acazqui Ezequías ejptača. ¹⁰ Ezequiasqui Manasés ejptača. Manasesqui Amonž ejptača. Amonqui Josías ejptača. ¹¹ Josiasqui Jeconías ejptača, niž jilanacžtanpacha. Nii timpuqui Israelit žoñinacaqui preso chjitztatača Babilonia cjita yokquin.

¹² Jalla nekztanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptača. Salatielqui Zorobabelž ejptača. ¹³ Zorobabelqui Abiudž ejptača. Abiudqui Eliaquimž ejptača. Eliaquimqui Azorž ejptača. ¹⁴ Azorqui Sadocž ejptača. Sadocqui Aquimž ejptača. Aquimqui Eliudž ejptača. ¹⁵ Eliudqui Eleazarž ejptača. Eleazarqui Matanz ejptača. Matanqui Jacobž ejptača. ¹⁶ Jacobqui Josež ejptača. Josequi María lucutača. Mariiqui Jesús majtchinča. Nižaza Jesusaqui Yooz cuhanžquita Cristo cjitzakazza.

¹⁷ Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nasta tjuñicama.

JESUCRISTUŽ NASTA

¹⁸ Jalla tužuča Jesucristuž nastaqi. Niiž maa María cjitiqui Josižtan zalžjapa kazzintača. Ima lucžtan kamcan ica cjissinča Yooz Espíritu Santuž cjen. ¹⁹ Naaža luccu José cjitaqui Yooz kuzcama kamñitača. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissiča. Nekztan

jamazit jaljtis pecatča. Kjanacama ultimu jaljtisasaž niiqui, Maríiqui žoñiž chjaawjkatta cjitasacha, ana honorchiz. ²⁰ Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anjilaqui wiquin nižquiz tjonziča, tuž cjan:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'icziča. Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalžqui. ²¹ Nižaza majttanaqui, wawž tjuuqui Jesús cjitaž cjequiča. Jalla niiqui niž wajtchiz žoñinaca ujnacquiztan liwriyaquiča. —Nuž cjichiča anjilaqui. ²² Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchiča, tuž cjan:

“Tsjaa tunsill turqui icaquiča. Nekztan lucmajch wawa mataquiča. Nii wawaqui Emanuel cjitaž cjequiča”.

Emanuelqui tuž cjiča: učumnacatanča Yoozqui. Nii profetž takucama cumplissiča Jesucristuž nastanaqui.

²⁴ Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkchiča. Mariatan zalziča. Nižaza persun tjunjapa ricujchiča. ²⁵ Naaža majt tjuñicama Josequi Mariatan anapan ultimu lucutiñi paasiča. Jalla nižtiquiztan ana zalzi cjichucatača, pero chicapan kamñitača. Wawa majttan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchiča.

MAGONACA RISPITI TJONCHIČA

2 Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majttatača. Nii nacionž chawjc jiliritača Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita timpuquiz jalla tužu watchitakalča. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan tsjii kjaž žoñinacaqui irantizquichiča. Mago cjita žoñinacatača ninacaqui, warawar puntu istutiñi. ² Jerusalén wajtquiz irantizcu pewcpewcziča tuž cjan:

—Uzca nassiča judío žoñinacž chawjc jiliriqui. ¿Jakziquintaya? —jalla nuž cjan pecunchiča. Nižaza cjichiča, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niž nastiquiztan warawara cherchinča. Jalla nižtiquiztan nii rispiti tjonchinča, —jalla nuž cjan mazziča.

³ Herodes cjita jiliriqui magonacaž quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu apazziča persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami ancha kuzquiz pinsatča. ⁴ Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqui timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrinaca kjawziča. Ninacžquiz pewcziča:

—¿Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjan pewcziča.

⁵ Ninacaqui kjaaziča tuž cjan:

—Belén wajtquinča, Judea yokquin. Tsjii profetaqui cjiyrchiča, tuž cjan:

⁶“Judá yokquinča Belén watjaqui. Jalla nii wat-japanča chekanaqui, parti watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqui ulnaquiča. Jalla niiqui wejt Israel žoñinacaž mantaquiča; nižaza cwitaquiča”.

⁷Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqui magonaca jamazit kjawziča. Nekztanaqui zumpacha pewcziča, čjul timpuquiztan nii warawaraqui paristčaja, jalla nii.

⁸Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchiča Belén watja, jalla tuž cjan:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjurwiit'aquiča. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquiča. Wejrmi zakal ojkz pecuča, wawa rispiti.

⁹Jalla nekztan Herodes jiliriz čhižinta taku nonžcu, magonacaqui ojkchiča. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilita okatča. Jakziquin nii wawa želatčaja, jalla nii juntuñ tsijtsiča warawaraqui. ¹⁰Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutača. ¹¹Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherchiča Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quillziča wawa rispitsjapa. Paaz cja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchiča, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispitiča. ¹²Jalla nekztanaqui wiiquin Yoozqui magonacžquiz čhižinčiča, ana Herodes kjutñi quepajo. Jalla nižtiquiztan persun watja quejpchiča yekja jicz kjutñi.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSIČHA

¹³Jalla nekztanaqui nii magonacaž ojkta tsjii Yooz Jiliriz anjilaqui wiiquin Josežquiz parisisquichiča. Nekztan tuž cjičiča:

—Žaazna, tii wawa čjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriqui tii wawaž kju-raquiča conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquiča, čjulorat wejrqui amquiz wilita čhiyačaja, jalla niicama. —Jalla nuž wiiquin čhičiča anjilaqui.

¹⁴Jalla nuž anjilaž čhiitiquiztan Josequi nii orapacha žaaziča. Nekztan wawžtan maatan čjitchiča. Nii weenpacha ulanchiča Egipto yok kjutñi. ¹⁵Jalla nicju kamchiča Herodes ticzama. Niiž tuquitapacha Yooz jiliriqui profetžquiz čhiikatchiča, tuž cjan: “Egipto yokquiztan wejt persun Maati kjawznacha”. Jalla nii profetž čhiita takuqui cumplissiča.

HERODESQUI JESUSA CONKATZ PECATČHA

¹⁶Herodesqui kuzquiz tantiyassiča, “Magonacaqui wejttañ burlaskalak” cjan. Jalla nižtiquiztan walja žawziča. Jesucristo majtta timpu tantičiča magonacaž maztiquiztan. Jalla nuž tantižcu mantičiča Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucmajch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo. ¹⁷Jalla nuž cumplissiča Jeremias cjita profetž cjiyrta takuqui.

¹⁸Tuqui timpuqui Jeremiasqui cjiyrchiča, tuž cjan:

“Ramá cjita wajtquin wali chawc llaqui želaquiča nižaza alto joržtan kaaquiča. Raquel cjitiqui ancha kaaquiča naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequiča. Nižaza naaža maatinacaqui ticziž cjequiča”.

Jalla nuž cjiyrchiča Jeremias cjita Yooz taku paljayñi profetaqui.

¹⁹Wiruñauqui Herodes cjita jiliriqui ticziča. Jalla nekztanaqui tsjii Yooz Jiliriz anjilaqui Josežquin wilita parisisquichiča wiiquin. Nii oraqui Josequi Egiptuquin tira želatča. Anjilaqui cjičiča:

²⁰—Žaazna, tii am uza čjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecñi Herodes jazic ticziča.

²¹Jalla nuž cjen Josequi žaazcu Israel yokquin nii uztan maatan čjitchiča.

²²Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritača mantiñiqui. Jalla niiča Herodes majchqui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitača. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchiča. Nekztan tsjii anjilaqui wiiquin Josežquiz paljayčiča, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutñi ojkchiča. ²³Jalla nii yoka irantižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchiča. Tuqui timpuqui Yooz cuntiquiztan čhiñi profetanacaqui mazinčiča, Jesusaqui “nazareno” cjitazakaz cjequiča, jalla nuž cjan mazinčiča. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž čhiita taku cumplissiča.

JUAN BAUTISTA YOOZ TAKU PALJAYÑI

3 Niiž wiruñauqui Juan Bautistaqui Judea provinciquin želatča, č'ekti yokquin. Yooz taku paljayatča, ² tuž cjan:

—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozqui waj man-taquiča. Nii timpuqui žcatžinžquiča.

³Tuqui timpuqui Isaías cjita profetaqui Juanž puntuquiztan cjiyrchiča, tuž cjan:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñž joraž nonžta cjequiča. Alto jorquiztan tuž cjan čhiyaquiča: ‘Tsjii chawc Jiliriz tjonaquiča. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii jicz-takaz ančuca kuznaca zumpacha azquicha, nižaza zuma ligitumapanž cje’”.

Jalla nuž cjiyrtača Juanž puntuquiztan.

⁴Juanž zquitiqui camello cjita animalž chomquiztan watstatača. Niiž cinturaqui zkitatača. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca lujlñitača. Munti misq'uinaca lujlñizakaztača. ⁵Walja žoñinacaqui Juanž taku nonžñi tjonñitača, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatorantan. Walja žoñinaca tjonñitača. ⁶Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninacžquiz Juanqui bautis-siča Jordán cjita pujquiz. ⁷Nii tama žoñinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž čhižinčiča:

—Žkoražtakaz incallñi žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonkaya?

⁸ Kuz campiichinchuczlaj niiqui, zumapankaz kamaquičha, ančhuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa. ⁹ Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquičha, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoninčha, Yoozqui anaž wejrnaca casticasačha”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisičha. Yoozqui tii maznacquiztan žoñiž cjskatasacha, Abrahamž majchmaatinaca cjsjapa. ¹⁰ Ančhucqui tsjii frut muntiztakazza. Ana zuma fruta pookñi muntiqui k'aatztaž cjequičha jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanaqui, ujtaž cjequičha. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha. Ana zuma kamañchiz žoñinaca casticta cjequičha. ¹¹ Wejrqui weraral chiyučha. Kjaztangkal bautisučha, ančhuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niiqui Espiritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquičha. Jalla ničha wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niž čjata jeržcu chjojkinimi. Inakazčha wejrqui. ¹² Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquičha. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquičha. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequičha. Niiž persun kjuyquin majc-taž cjequičha. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequičha, ana wira tjesñi ujquiz. Jalla nižta irataž ančhucaquiz wataquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATAČHA

¹³ Niiž wiruñaquí Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkchičha, jakziquint Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkchičha. ¹⁴ Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatčha. Jalla tuž cjichičha:

—Amž wejr bautis waquizičha. ¿Am wejtquiz tjonkaya? ¿Weriž bautista cjsjapaya? —Jalla nuž cjichičha Juanqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anzikam wejr bautisaquičha. Yooz mantitacama liwj cumplis waquizičha učumqui. —Jalla nuž kjaaztiquiztan Juanqui “iyaw” cjichičha.

¹⁶ Nekztanaqui Juanqui Jesusa bautisičha. Kjazquiztan ulnan, nii orapacha arajpacha cjetzičha. Nekztan Jesusaqui cherzičha Yooz Espiritu Santo palomažtakaz chjijwžquiñi. Jalla niž juntuñpacha Espiritu Santuqui irantižquichičha. ¹⁷ Nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonzičha, jalla tuž cjiñi:

—Tiičha wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutčha wejrqui. —Jalla nuž cjichičha nii tsewctan chižquiñi joraqui.

JESUSAQUI DIABLUŽ YANŽTA

⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjita pujquiztan ojkchičha. Nuž okan, Espiritu Santuqui Jesusa chjitchičha ch'ekti yokquin, Satanás diabluž yanžta cjsjapa. Satanásqui Jesusa ujquiz tjojtskatz pecatčha.

² Jalla nijwc žejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuñi pusi tunc arama ana čhjeri lujlchičha. Jalla nii pusi tunc tjuñi wattiquiztan ancha čhjeri eeskatčičha. ³ Jalla nekz-

tanaqui diabluqui Jesusižquiz macjatchičha ujquiz tjojtskatz yanzjapa. Jalla tuž cjichičha:

—Amqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tii maznacquiztan t'anta tuckatalla.

⁴ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Žoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasačha. Yooz takučha chekanaqui, jalla ničha ultim čhjerižtakazqui”. Jalla nuž kjaazičha Jesusaqui.

⁵ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchičha Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchičha. ⁶ Nekztan diabluqui cjichičha:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yooz Ejpqui niž anjilanaca mantaquičha am cwitajo. Ninacž persun kjaržtan am cwitauquičha, ana am kjojcha chjojričta cjeajo mazquizimi”.

Jazic, ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. —Jalla nuž cjichičha nii diabluqui.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui zakaz cjičha: “Žoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquičha”. Jalla nuž cjijrtačha.

⁸ Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojtskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchičha pajk cur puntiquin. Jalla niwjč chjitzcu, diabluqui tjapa tii muntuquiz žejlñi nacionanaca nižaza tjapa ninacž cusasanacžtanpacha, nižaza tjapa ninacž honoranacžtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusižquiz tjeezičha. ⁹ Nekztan nii diabluqui cjichičha:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasačha, wejtquizim quillzaja, nižaza wejr rispitchaja, niiqui.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Yooz Jiliržquinkaz rispita, nižaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz Jiliriqui.

¹¹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchičha. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchičha.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHIČHA

¹² Niiž wiruñaquí Jesusaqui quintu nonchičha, Juan carsilquizačha, jalla nii. Jalla nii quintu nonžcu, Galilea yokquin ojkchičha. ¹³ Pero Nazaret wajtquin ana kamchičha; antis Capernaum wajtquin kami ojkchičha. Capernaum watjaqui kot atquizačha, Zabalón yokquin nižaza Neftalí yokquintačha. ¹⁴ Jalla nuž ojktiquiztan Isaías profetaž cjijrta taku cumplissičha.

¹⁵ Jalla tuž cjijrchičha Isaías profetaqui:

“Zabalón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinčha. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacaž kamčha. ¹⁶ Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamčha, ana zuma kamañquiz. Nii nacaqui tsjii žoñi cheraquičha. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeeznaquičha, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacažtakaz kamčha; anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequičha.”

¹⁷Jalla nektanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichiča, tuž cjican:
—Kuznaca campiya. Arajpach Yooz waj mantaquiča. Jalla nii timpuqui žcatžinžquiča. —Jalla nuž paljay-chiča.

PAJKPIC CH'IZ TANŇI ŽOŇINACA JESUSIŽ KJAWŽTA

¹⁸Jesusaqui Galilea cjita kot at tjiyananž okatča. Jalla nuž ojkcán pucultán jilazullca žoŇinaca cherchiča. Tsjiiqui Simón cjitatača, nižaza Pedro cjitazakaztača. Tsjiiqui Andrés cjitatača. Jalla ninacaqui ch'iz tanŇinacatača. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjazquiz tjojtši želatča. ¹⁹Jalla ninacžquiz Jesusaqui tuž cjican paljaychiča:

—Wejttan chica ojklayŇi cjee. Jaknuž ch'iz jun-tichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooztajapa žoŇinaca juntaquiča.

²⁰Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultán žoŇinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

²¹Jalla nektanaqui tsjii koloculla najwcjapa ojkcžcu Jesusaqui tsjii pucultán jilazullca žoŇinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjitatača. Tsjiiqui Juan cjitatača. Zebedeož majchtača. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatča, ch'iz tanz azquichcan. Jalla nii cheržcu, Jesusaqui ninaca kjawžiča. ²²Nekztan nii orapacha warcumii niž ejpmi eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

ŽOŇINACA JESUSA APŽA

²³Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychiča, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjajincan. Nižaza paljaychiča, Yooziž mantita žoŇinacaž cjee, cjican. Nižaza tjapaman laanaca čhjetinchiča. ²⁴Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojkičiča. Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoŇinacami, nižaza tjapaman laa ayiŇi žoŇinacami, nižaza zajraž tanta žoŇinacami, nižaza t'ucur žoŇinacami, nižaza ana ojklayi atŇi zuch žoŇinacami, tjapaman laanaca Jesusižquin chjitztatača. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhjetinchiča. ²⁵Galilea žoŇinacaqui nižquin walja apžquichiča, nižaza Decápolis watjanacquiztan žoŇinacami, nižaza Jerusalén wajtquiztan žoŇinacami, nižaza Judea yokanacquiztan žoŇinacami, nižaza Jordán pujž tuwanchuctan žoŇinacami. Tjapa nii žoŇinacami jalla nuž Jesusa apžiča.

JECTNACAT CUNTINTU ŽOŇINACA

5 Walja tama žoŇinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchiča. Jalla nektan nii curullquin julziča. Nižaza niž kjawžta žoŇinacaqui niž muytata ajziča. ²Jalla nektan Jesusaqui ninacžquiz tjajŇi kallantichiča, tuž cjican:

³—Jecnatat “wejrqui ujchizpanča” cjican persun kuzquiz sint'ičhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoŇinaca cjequiča. Nekztanqui cuntintuž cjequiča.

⁴Jecnatat persun ujquiztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui kuznaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča ninacaqui.

⁵Jecnatat humilde kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui irinsaž tjaaquiča, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁶Jecnatat Yooz kuzcamakaz kamz ancha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yoozpanž zuma kamzjapa yana-paquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁷Jecnatat parti žoŇinacžtajapa oksŇi kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui zakaz oksnaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁸Jecnatat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz cheraquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

⁹Jecnatat pasinsis kuzziz kamŇi cječhaja, jalla ninacaqui Yooz maati cjitaž cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

¹⁰Jecnatat Yooz kuzcama kamtiquiztan chjaawjta sufračhaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoŇinaca cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

¹¹Jecnatat weriž cjen žoŇinacaž chjaawjta cječhaja, nižaza kijchta cječhaja, nižaza tjapaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cječhaja, jalla ninacami cuntintuž cjequiča. ¹²Jecnatat weriž cjen jalla nižtanaca sufrichi cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquiča. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Ančhucqui cjuŇzna. Yooz kamtiquiztan chiiŇi profetanacaqui nižta zakaz sufrichiča tuqui timpuquiztanpacha.

CRICHINACŽ PUNTU

¹³Jesusaqui tjajinchizakazza:

—Ančhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti žoŇinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž niiqui, žkjažpant wilta walipan cjisnasajo? Anapanž cjesača. Nekztan anaž čhjuljapami sirwasača; tjojtapanž cjesača; nekztan žoŇinacaž tjecžtaž cjequiča.

¹⁴Ančhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoŇinacžtajapa kjana cuntažtakaz cjesača, zuma kamaŇa zizajo. Tsjii curquiz kjuyta watjaqui, ana chjojžta cjesača.

¹⁵Tsjii lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, anapanž cajižn koztan nonžta cjesača. Lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, tsewc tsjijptapanž cjesača, tjapa nii kjuyquiz žejlŇi žoŇinacžtajapa kjanajo. ¹⁶Jalla nuž ančhucqui lamparažtakaz cjee, žoŇinacžtajapaqui. Kjanapacha zuma kamaŇchiz cjee. Nekztan žoŇinacaqui ančuca zuma kamaŇa cheržcu, ančuca arajpach Yooz Ejpžquin honora tjaaquiča.

LII PUNTU

¹⁷Jesusaqui tjajinchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinča Moisés lii tjatanskatzjapa, nižaza profetanacaž tjajintanaca tjatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa ančhucqui. Wejrqui ana tjonchinča nii tuquita Yooz tjajintanaca tjaŇiŇi; antis tjonchinča cumpliskatzjapa. ¹⁸Weraral chiižinuča. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi tjapa letrami anaž tjatanta cjequiča, tjappacha cumpliscama. Ima tii muntumi arajpachami tucuzinžnan, nii liiqui

anapanž tjabatantž cjequičha. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita, kolta lii cjenami, ana pajz pecčhaj niiqui, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž čjul honorchiz cjequičha. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazačhaja, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequičha. ²⁰ Ančhucaquiz wejr chiižinuča. Lii tjaajiñi maestruncami, nižaza fariseo žoñinacami žejlčha. Pero ančhucqui ninacžquiztan anaž juc'anti Yooz mantitacama kamačhaj niiqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasača. Yooz mantitacama kamstanča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ŽAWJZ PUNTU

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča. Ninacaqui cjiñitača, tuž cjican: “Anača žoñi conzqui. Jequit žoñi conačhaja, niiqui juzjitaž cjequičha”. ²² Pero wejr chiižinuča, jequit tsjii jilžjapa žawjwačhaj niiqui, jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aachaj niiqui, Junta Suprema cjita chawjc jilirinacž jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zumamča” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkataž cjequičha.

²³ Nižaza tii puntu zakal cjeeča. Jequit niíž ofrenda Yooz yujcquin chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niíž jilžtan quintra tanasta cjuñsnačhaj niiqui, ²⁴ jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekztanaqui niíž jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niižtan jilžtan walikaz cjila. Jalla nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasača.

²⁵ Jequit am quintra quijchi cječhaj niiqui, nižaza jiliržkjuya chjichačhaj niiqui, jalla nii quijchi žoñžquiz pertunam mayizaquičha ana enenzcu, ima jiliržkjuya irantican. Pertunazta cjequičha niiqui, anam juez jiliržquin intirjita cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultimpacha juez jiliržquin intirjita cjesaž niiqui, nii juez jiliriqui am tsjii policiiquin zakaz intirjasača; carsilquiz chawjcta cjesača. ²⁶ Wereral chiižinuča. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam ulanasača, liwj pacañcama.

ADULTERIO PUNTU

²⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača adulteriuquiz ojklazyqui”. ²⁸ Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cjican pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjctanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquiziqui.

²⁹ Am žew latu čhujquiqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii čhujqui leczna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii čhujquiqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

³⁰ Nižaza am žew kjarakuu ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii kjarapootzna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii

kjarakuu pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

³¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui tuž cjiñitača: “Jecmiž niíž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cjiirta papel certificado tjaasa”. ³² Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasaž niiqui, nižaza ana čjul adulterio motivo želan, jalla niwjctanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjiskatasacha. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niiqui, adulterio ujpantž paača.

JURAMENTO PUNTU

³³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquičha niiqui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquičha Yooz yujcquiziqui”. ³⁴ Pero wejrqui tuž chiižinuča, anaž čjulquiztanami juramento paasača, werera chiižpanča. Nižaza anača “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača arajpachaqui. ³⁵ Nižaza anača “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača tii yokaqui. Nižaza Jerusalén wajtž tjuu aynakcan anača juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapača nii watjaqui. ³⁶ Nižaza anača “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasacha. Nižaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin tuckatasacha. ³⁷ Jalla nižtiquiztan, “Jesalla” cjicanaqui, “Jesalla” cjispanča; nižaza “Anaž” cjicanaqui, “Anaž” cjispanča. Zajra diabluz cjen juramento paazqui žejlčha.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

³⁸ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Tsji žoñiqui yekja žoñž čhujqui pjatžinasacha, nekztan nii pjatñi žoñž čhujqui pjatžintazakaz cjesača. Nižaza tsjii izke chjatkatžinasaz niiqui, nii chjatkatñi žoñž izke chjatkatžintazakaz cjesača”.

³⁹ Pero wejr chiižinuča, anača kijtžni žoñiqui nižtapacha kijtžqui. Nižaza am quintra tsjii yujc latu kijchasaž niiqui, kijchta cjiskazza, tsjii yujc latužtanpachami. ⁴⁰ Nižaza jakziltamiž am tanžcu am almilla kjanž pecčhaj niiqui, kjañaj cjiskazza, irztanpachami. ⁴¹ Jakziltamiž niíž kuzi tsjii tupucama, amquiz chjitskatasaz niiqui, juc'anti tupucama chjichna. ⁴² Jakziltamiž amquiztan mayasaž niiqui, tjaa amqui. Nižaza jakziltamiž amquiztan tomzñi tjonasaž niiqui, onzna amqui.

QUINTRA ŽOÑINACŽTANAMI ZUMA MUNAZIZA

⁴³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Mazinacžtan zuma munaziza. Nižaza am quintra žoñinacžtan chjaawjkata”.⁴⁴ Pero wejr chi-izinuča, am quintra žoñinacžtanami zuma munaziza. Nižaza am quintra laykiñi žoñinacžtajapa zuma kuztan Yoozquiztan maynaquiča. Nižaza am quintra ch-jaawjkatñi žoñinacžquin zumapan paa. Nižaza am quintra ch'aañinacžquinami kichñinacžquinami zumapan Yoozquiztan mayt'izina.⁴⁵ Jalla nuž zuma kamcan ančhucqui tjeeža, arajpach Yooz Ejpž maatičhucča, nii. Yoozqui zuma žoñinacžquizimi ana zuma žoñinacžquizimi liwj tsjiikaz niž paata tjuñi tewkkatča. Nižaza niž kuzcama kamñinacžquizimi nižaza ana niž kuzcama kamñinacžquizimi tjapa ninacžquiz chijñi apayžquiča.⁴⁶ Ančhucqui persun okzñi žoñinacžquizkaz okznaquiž niiqui, jalla nuž paatiquiztan žčhjul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla nižtazakaz kamča ana wali impuesto cobriñinacami.⁴⁷ Nižaza ančhucqui persun jilanacžquizkaz tsaanaquiž niiqui, jalla nijwctan žčhjul zumaž ančhuc paajo? Jalla nižtazakaz paača ana Yooz pajñinacami.⁴⁸ Ančhucqui walja zuma kuzziz kama, jaknužt ančhuc arajpach Yooz Ejp walja zuma kuzzizpančhalaja, jalla nuž.

ZUMA KAMZ PUNTU

6 Jesusaqui tjaajinchizakazza:
—Ančhucqui anača persunpacha honorchizkaz cjis peczqui. Anača žoñinacž yujcquiz ančhuca Yooz custurumpinaca paazqui, žoñinacžquiztan honorchiz cjisjapa. Ančhucž jalla nuž persun honorchizkaz cjis pecaquiž niiqui, nii honorchiz kaz cjequiča. Ančhuca arajpach Yooz Ejpqui ana iya honora tjaaquiča.² Ana zum kuzziz žoñinacaqui t'akjir žoñinacžquiz onanžcu žoñi žoñinacžquin mazmazñičha, “onanchinča” nuž cjicanaqui. Ajcz kjuyaranami calliranami jalla nižta paañičha, žoñinacaž ninacžjapa zuma chiyajo. Pero wejrqui weraral chiižinuča, jalla nižta paañi žoñinacaqui nii honorchizkaz cjequiča. Ančhucqui anača nižta iratapacha kama.³ Ančhuczti t'akjir žoñinacžquiz onanžcu, jalla nii ančhuca onantaqui anaž jeczquizimi mazmaznaquiča, “onanchinča”, cjicanaqui.⁴ Nižaza t'akjir žoñinacžquiz jamazit onaquiča. Aunquimi ančhucaž jamazit paachiž cjenami, ančhuca Yooz Ejpqui cherča. Jalla nuž cheržcu ančhucaquiz kjanacama honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

⁵ Nižaza nii ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž jutzazñičha. Ajcz kjuyquizimi call isquinquizimi tsijtchi Yoozquin mayiziñičha, tjapa žoñinaca cherajo. Wejrqui weraral chiižinuča, jalla nuž paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequiča. Ančhucqui anača nižta irata mayizizqui.⁶ Ančhuczti Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquiziča, nižaza kjuy chawjcz waquiziča. Jalla nekztan ančhuca Yooz Ejpžquin mayizasacha. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequiča Yooz Ejpqui. Jalla nuž ja-

mazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančhucaquiz honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

⁷ Yoozquin mayizican, anača wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiž niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajñi žoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayiziquiztan “nonznaqueeka Yoozqui” cjican.⁸ Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančhuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaja, jalla nii. Ima ančhucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui.⁹ Jaziqui ančhucqui jalla tuž mayizaquiča:

“Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlča. Am tjuu honorchiz aptitaj cjilalla.¹⁰ Nižaza am mantiz timpu tjonchey cjilalla. Nižaza tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin žejlñinaca, jalla nižta.¹¹ Nižaza tonjiqui čhjeri tjaažcalla čhjeržtan kamzjapa.¹² Nižaza wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintra paañi pertunučhaja, jalla nižaza.¹³ Nižaza anaž anawalinacžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amča wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amča wiñaya juc'ant ajzizqui, nižaza amča wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén.”

¹⁴ Ančhuca quintra paañinacžquiz pertunaquiča. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančhuca ujnaca pertunaquiča.¹⁵ Ančhuca quintra paañinacžquiz ana pertunaquiž niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca pertunaquiča.

AYUNAS PUNTU

¹⁶ —Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasñičha, žoñinaca ninaca ayunasñi cherajo. Wejrqui weraral chiižinuča, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequiča.¹⁷ Ančhuczti ayunascanaqui zumpacha yujcmiž awjzna, nižaza zumpacha achami čhjiczna,¹⁸ žoñinaca ančhuc ayunasñi ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenauki tjpapacha cherča, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

¹⁹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii muntuquiz kamcanaqui anača muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančhuca juntita cusasanaca lulaquiča. Nižaza parti ančhuca juntita cusasanaca inapankaz chjijtaquiča. Nižaza tjañiqui kjuyaž luzasacha, ančhuca cusasanaca tjangzjapa.

²⁰ Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquiča. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlča.²¹ Jakziquizt ančhuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaača.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

²² Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Žoňž čhjujquiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoňž čhjujqui zuma cjequiz niiqui, zuma cheraquičha. Jalla nižtakaz žoňž kuzqui zuma cjequiz niiqui, zuma kamaquičha. ²³ Žoňž čhjujquizti ana zuma cjequiz niiqui, zumchiquiztakaz ojklayaquičha. Ančhucakamaña zumchiquiz panž cjequiz niiqui, juc'anti juc'anti zumchiquiz cjisnaquičha. Nekztan žjaknužt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anaž jakziltami pizc patruuna sirwasača. Pizc patrunchiz cjesaž niiqui, tsjii patrunchiz ana pectaž cjesača. Tsjii patrunchiz pectaž cjesača. Tsjii patrunchiz zuma sirwasača. Jalla nižtiquiztan Yoozquiz sirwican anaž ancha paazquiz kuz tjaasača. Nižaza paazquiz kuz tjaaquiz niiqui, anaž Yoozquin ancha kuzziz cjesača.

YOOZ EJPQUI NIŽ MAATINACA CWITIČHA

²⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucacquiz tuž chiižinuča, žejtzjapaqui kjaz liczmi lujlz čhjerimi pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača kuzquizic čhjerquiztan llaquita cjisqui. Nižaza curpu wali cjisjapa zquiti pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača zquitquiztan llaquita cjisqui. Čhjul čhjerquiztanami žoňž žetiž juc'anti importičha. Nižaza čhjul zquitquiztanami persun curpuž juc'anti importičha. ²⁶ Laylayni wežlanacaž cherna. Jalla nii wežlanacaqui ana zkalami čhjacača, nižaza ana zkalquiztanami ricujča, nižaza ana čhjeri yaaz zquitchizza. Jalla nuž cjenami ančhucacquiz tjaajača. Yooz yujcquiziqui ančhucqui čhjul wežlanacquiztanami juc'antiž importičha. ²⁷ Anaž jec kolta žoňimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami.

²⁸ ¿Kjažtiquiztan ančhucqui zquitquiztankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plantanač pjakjallaž cherna, jaknužt pjakčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž langza, nižaza anaž kawanča. ²⁹ Jalla nuž cjenami nii pjakjallanacaqui ancha c'achjallača. Finu zquiti cujtžcumu ricachu Salomón cjita jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pjakjallanacžquiztanami. ³⁰ Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlča. Nekztanaqui jakatažu kattažu jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtača. Jalla nižta cjenami Yooz Ejppacha nii plantanaca cwitiča. Ančhucqui čhjul plantaquiztanami juc'antipanž importičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'ant cwitiča, Yoozquin ana tjapa kuzziz cjenami. ³¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača llaquita kuzziz cjisqui, čhjul čhjerquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čhjul zquitquiztanami. ³² Ana criichi žoňinacaqui tii muntu cucasanacžquin kuzziz ojklajča. Ančhuczi ana nižta kuzziz cjeella. Ančhucacača arajpach Yooz Ejpchizqui. Čhjul takičha ančhucqui pecčhaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui. ³³ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee.

Nižaza niiž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui cawalikaz cjequičha čhjulumi. ³⁴ Jakatan čhjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa tonjiqui. Jakaqui čhjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami wataquičha. Zapuru čhjul anawalinacaqui žejlñipanča.

ŽOŃINACŽTAN ZUMA KAMA

7 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucalacqui anača žoňinacž uj chii chiizqui. Jalla nuž žoňinacž uj chii chiyaciz niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui. ² Nižaza žoňinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj cjila", cjan chiyaciz niiqui ančhucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Žoňinacžtan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zumaž cjequičha. ³ Nižaza amqui am jilž čhjujquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am persun čhjujquiz pajk cjujchi ana cherjo? ⁴ Am persun čhjujquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, "Jila, am čhjujquiztan cjujchilla apakžinača", cjanajo? ⁵ Ana zum kuzziz žoňimča amqui. Am persun čhjujquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasača, y nižaza am jilž čhjujquiztan cjujchilla apakasača.

⁶ Yoozquin criichi žoňinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecñi žoňinacžtan Yooz puntu ana paljayaquičha. Ninacaqui pacunacažtakazza. Nižta žoňinacaqui ančhucaltan ch'atñi pacužtakaz cjesača. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecñi žoňinacaqui cuchinacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjča.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yooz Ejpžquiztan mayaquiz niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquičha. Nižaza Yoozquin kjuraquiz niiqui, Yooz wachaquičha. Nižaza kjuy zanquiztan t'oc t'ocaquiz niiqui, cjetžintaž cjequičha. ⁸ Jequit mayačhaja, risiwaquičha. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquičha. Nižaza jequit kjuy zanquiztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequičha. Jalla nužuča Yoozquiz mayizizqui.

⁹ Anaž jakziltami ančhucacquiz majch t'anta mayanaqui maz chjalznasača. ¹⁰ Nižaza anaž jakziltami ančhucacquiz majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasača. ¹¹ Ančhucacquiz ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjaajinchucča persun maatinacžquiz. Jaziqui ančhucacquiz arajpach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasača.

¹² Jaknužt ančhucacquiz parti žoňinaca ančhucatan zuma munaziz pecčhaj niiqui, jalla nižtapacha parti žoňinacžtan zuma munaziz waquizičha ančhucacquiz. Jalla niipan Moisés liquiz chiičičha, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijrtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

¹³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yoozquin ojkz pecčhaj niiqui, zkoz zanquiztan luzza. Infiernuquin ojkñi jicz palačha, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojkñi žoñinacaqui muzpačha. ¹⁴ Tsjiic zakaz žejlčha. Arajpachquin ojkñi jicz zkozačha, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullačha arajpachquin ojkñi jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui koluckaz žoñi ojkčha.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESAČHA ŽOÑINACAQUI

¹⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui zumpacha cwitasaquičha toscar taku chiichiiñi žoñinacžquiztanami. Jalla ninacaqui “Yooziž tjaata taku chiyučha” cjiñizakazza. Ninacaqui ančhucacquiz tjonža, tsjii uuzi zkizi tjutžta kitižtakaz. Ninacž kuzqui anawira zumačha. ¹⁶ Ninacž ana zuma kamañquiztan pajtaž cjequičha, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsjii ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesačha. Nižaza tsjii ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesačha. Jalla nižtapančha ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesačha. ¹⁷ Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñičha. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñičha. ¹⁸ Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesačha. Nižaza ana zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesačha. ¹⁹ Jakzilta muntit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequičha nižaza ujtaž cjequičha. ²⁰ Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajquičha, ninacaž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKŃI ŽOŃI

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yekjap žoñinacaqui wejtquiz “wejt Jiliri, wejt Jiliri” paljayčha. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquiž niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasačha, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasačha. ²² Ultim žoñi pjalz tjuñquiziqui wacchi žoñinacaqui wejtquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinčha, nižaza am tjuu chiican zajranaca chjatkatchinčha, nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinčha”. Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquičha. ²³ Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeečha, “Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucčha ana zuma paañinacaqui”.

PIZC PUNTA ŽOÑINACAQUI

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi žoñinacačha. Intintazñi žoñiqui jalla tužučha. Tsjii maz lum juntuñ kjuya kjuyčha. ²⁵ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqi walja tjamchičha nii kjuya quintra. Pero nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntuñ kjuyta kjuyaqui pali atchičha. ²⁶ Jaziqui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu žoñičha. Zumzu žoñiqui jalla tužučha. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntuñ kjuya

kjuychičha. ²⁷ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza walja tjamchičha nii kjuya quintra. Jalla nekztanaqui nii pjil yok juntuñ kjuyta kjuyaqui muzpa tsucchuca pajlzičha.

²⁸ Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžñi žoñinacaqui walja ispantichičha niž tjaajintiquiztan. ²⁹ Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchičha. Lii tjaajñi maestrunacaqui ana nižta tjaajñitačha.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOŃI ČHJETINTA

8 Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chijwžquichičha. Nižaza muzpa žoñinaca apzičha.

² Tsjii mojkchi janchichiz laa žoñiqui Jesusižquiz macjatžquichičha. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, tii laaquiztanž čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atčha.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichičha:

—Wejr am čhjetnasachiya. Čhjetintam cjissa.

Jesusaž jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz žoñiqui laaquiztan žejtchi quirchičha. ⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nižquin chiižinchičha, tuž cjican:

—Wejr am tsjii cjesačha. Jalla tii čhjetintiquiztanaqui anam jecžquizimi maznaquičha. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žejtchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquičha, tjapa žoñinaca zizajo, laaquiztan čhjetinta, jalla nii.

TSJII ČHJETINTAQUI

⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzzičha. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliriqui nižquin macjatžquichičha. Nekztanaqui roct'ichičha, ⁶ tuž cjican:

—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpžquiz žejlčha, ana tsijtñi. Nižaza walja ana wali ayiñčha.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Nii čhjetñi okasačha.

⁸ Nii sultat capitán jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasachha. Wejrqui amquiztan inakaztčha. Jaziqui takukaz chiya čhjetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čhjetinta cjequičha. ⁹ Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želučha. Niiž mantitacama ojklayiñčha. Nižaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlčha, čhjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen sultatunaca ojkčha. Nižaza sultatatu kjawznučhaja, zakaz tjončha. Nižaza wejt piyuna čhjululu paajumi mantučhaja, zakaz paačha.

¹⁰ Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychičha. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niž apžñinacžquiz cjichičha:

—Wejrqui weraral cjiwčha. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami. ¹¹ Nižaza wejrqui cjiwčha, tuwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquičha, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacžtan jun-

tupacha cuntintuž cjequiča. ¹² Israel žoñinaczi arajpach Yooz wajtquin žejlchucatača. Pero Yooz wajt zawnan zumchiquiz chjatkattaž cjequiča. Jalla nicjuž kaaquiča, nižaza izke jojcan želaquiča.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuž cjichiča:

—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan criičhaja, jalla nižtapachaž cjequiča.

Jalla nii orapacha niž piyunaqui žejtchi quirchiča.

ŽOÑINACA ČHJETINTA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojkiča. Jalla nicju ajpžquiz Pedruž ajmuž maa cherchiča ch'ujlñi conžtan laa cjichi. ¹⁵ Naaža kjara lanžinchiča. Nuž lanžtiquiztan nii ch'ujlñi conquiztan žejtchinča. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinča.

¹⁶ Nii čhjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zabraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zjijctatača. Jesusaqui tsjii taku chižcu zajranaca chjatkatchiča. Nižaza tjapa laanaca čhjetinchiča. ¹⁷ Nii čhjetinacachi Isaiás profetaž chiita taku cumplissiča. Isaiasqui cijrchiča tuž cjican: “Tsjii žoñiqui učum laa curpunaca tjupi cjiskataquiča, nižaza conanacquiztan učum čhjetnaquiča”.

JESUCRISTUŽTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

¹⁸ Wiruñaquei tsjii noojiqui muzpa žoñinacaqui walja muytata Jesusižquiz ajcziča. Jalla nižta cheržcu, Jesusaqui mantichiča, kotž tsjii latuquiztan okajo. ¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii lii tjaajiñi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jakzitchum okačhaja, amtan chicapachal ojklayasača.

²⁰ Jesusaqui nižquin kjaaziča, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzi anal kjuychizza, tjajzjapami.

²¹ Tsjiiqui nižquiz apžñi žoñinacžquiztan zakaz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasača. Pero wejt ejpča ticziqui. Nekztan iyal wejt ejp tjatsñi okaž cjeela.

²² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejttan chicaka am ojklaya. Ticzižtakaz žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjažlani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIČHA

²³ Jalla nuž chiyžcu Jesusaqui warcuquiz luzziča. Niiž tjaajinta žoñinacaqui luzzizakazza. ²⁴ Ninacaj kotquiz okan, tjamiqi walja tjamchiča. Jalla nuž tjaman kjaz ljojkiqui warcu tjananz pecatča. Jesusazti tjajatča.

²⁵ Nii kjaz ljojkiž cjen tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchiča, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmay-ača. Ticznačhani učumqui.

²⁶ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anača wejtquin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusaqui žaažcu, tjamimi kjaz ljojkimi ujziča. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkimi apaltichiča. ²⁷ Nii apaltiñi cheržcu nižtan ojklayñi žoñinacaqui ispantichiča, nižaza tuž cjichiča:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkimiž tiž chiita takukaz cazla.

ZAJRAŽ TANTA ŽOÑINACA

²⁸ Nii kotž nawjctučtan irantižcu, Jesusaqui Gadara cjita yokquin ulanchiča. Ulantan pucultan žoñinacaqui campu santuquiztan tjonchiča. Nii pucultan žoñinacaqui zajraž tantatača walja ana walinacatača, žoñinacžtan kichasñipanikaztača. Jalla nižtiquiztan nii jicžquiz ana jecmi ojklayñitača.

²⁹ Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoñinacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacaquiz mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamča, wejnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchiča.

³⁰ Nižaza nii nawjkchuc cuchinacaqui ojklayča lujlcian. ³¹ Zajranacaqui Jesusižquiz rocchiča tuž cjican:

—Amqui wejnaca chjatkataquiž niiqui, nii cuchinacžquin wejnaca luzkatalla.

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nižtaqui, oka. Cuchinacžquin luzca.

Jalla nuž chiitiquiztan zajranacaqui žoñinacžquiztan ulanchiča; cuchinacžquin luzziča. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacaqui tsjii barranc k'awquin tjojsiča, kotquizpachatača. Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticziča nii cuchinacaqui.

³³ Jalla nii cuchi itžñinacaqui ancha tsucchi zajtchiča. Watja irantižcu, nii pucultan zajraž tanta žoñinacžpuntuquiztan quint'ichiča, nižaza tjapa nižta watchinacami. ³⁴ Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejlñi žoñinacaqui ulanchiča, jakziquin Jesusa želatčhaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchiča, ninacž yokquiztan okajo.

ZUCH ŽOÑI ČHJETINTA

9 Jalla niž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzziča. Nekztan kotž tsjii latuquiztan kajkiča. Nižaza niž persun watja irantichiča. ² Jalla nijwc žoñinacaqui Jesusižquin tsjii zuch žoñi chjitchiča. Tjajz zquitinacžtanpacha ajpchi chjitchiča. Ninacž tjapa kuz cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jila, ana llaquis; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntača.

³ Jalla nižta chiiñi nonžcu yekjap lii tjaajiñi maestrunacaqui kuzquiz tuž pinsichiča: “Yooz quintrala; tii žoñž takuqi anawalipanla”. ⁴ Pero Jesusaqui ninacž kuzquiz pinsita zizatča. Jalla nekztan ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo? ⁵ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntača” chiiz pjasila cjesaya? Už ¿“Tsijsna, oka”, jalla nuž chiiz pjasila cjesaj? ⁶ Tsewctan

cuchanžquita Yooz Zoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jilir-itča, ujnaca pertunzjapami. Razunal chiyuča. Nuž zizjapa, ančhucqui tiiz chera.

Jalla nekztanaqui nii zuch žoñžquiz cjichiča:

—Tsijtsna, am tjaz zquiti apta; nižaza am kjuya oka.

⁷Jalla nii orapacha tsijtsiča, nižaza niiz kjuya ojkchiča. ⁸Zoñinaca nii cheržcu, tsucchi quirchiča, nižaza “Yoozqui honorchiz cjilalla” cjican chiichiča. Yoozqui žoñinacžquiz nižta čhjetinñi azi tjaachiž cjen, nuž chiichiča.

MATEO KJAWŽTA

⁹Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita žoñi cherchiča. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatča. Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Wejttan chica ojklaya.

Jalla nekztan Mateoqui tsijtsu, Jesusižtan ojkchiča.

¹⁰Niiz wiruñ Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujchiz žoñinacami iran-tichiča. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niiz tjaajinta žoñinacžtan chica julziča tsii mizquiz. ¹¹Fariseo žoñinacazti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančuca tjaajiñi maestruqui impuesto cobriñinacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan čheri lujljo?

¹²Jesusaqui jalla nižta pewczñi nonžcu ninacžquiz cjichiča:

—Zuma wiw žoñinacaqui anaž médicu kullñimi pecča. Antiz laa žoñinacaž médicu kullñimi pecča.

¹³Yooz takuqui tuž cjiča: “Oksñi kuzziz žoñinaca juc'antil pecuča wilana jawkñi žoñinacžquiztan”. Tantiya čhjul puntut tii Yooz taku chiičhaja, nii zumpacha intintaza. Jaziqui wejrqui “Zuma kamuča” cjiñi žoñinacžquiz anal kjawsñi tjonchinča. Antiz “Ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawsñi tjonchinča, ninacž kuz campiita cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

¹⁴Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Wejrnacmi fariseo žoñinacami walja ayunasifča. Amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?

¹⁵Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjowažtakaztča. Ninacaqui zalz pijjstiquiz invitanačtakazza. Zalz kazzi tjowaž želan, niiz zalz pijjstiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasača. Pero tsii timpuž tjonachiča. Jalla nii timpuquiz zalzñi tjowa kjañtaž cjequiča; jalla nekztanž ayunasasača.

¹⁶Anaž jakziltami tsjel zquiti ew rimintužtan rimintasača. Ew rimintuqui jaljtapasača, nižaza nii ach zquiti qui juc'anti wjajržcu tsjelanžnasača. ¹⁷Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasača. Jalla nižtaž alznasaž niiqui, zkiz luuz panž wja-

jrskatasacha ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasača. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasača. Jalla nuž zumpacha cjesača vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUČHA LAA ŽOŃI ČHJETINŃIQUI

¹⁸Jesusaž tjaajnan, tsjii judío žoñinacž jiliri qui iran-tichiča. Jesusiž yujcquin quillziča, tuž cjican:

—Wejt majtqui ticžñil jitča. Amqui wejt kjuya okasaž niiqui, naaquiz am persun kjaržtan lanžnasača. Nekztan naaqui žetaquiča.

¹⁹Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsu nii jiliržtan ojkchiča tjaajinta žoñinacžtanpacha. ²⁰Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquiztan macjatžquichinča. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t'akjiri želintača. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit puntallquiz lanžinča. ²¹Ima macjatcan pinsichinča, “Wejrqui niiz zquitilla lanžcu žetaka wejrqui” cjican.

²²Jalla nuž lanžtiquiztan Jesusaqui jalla naaža kjutñi kjutžcu naa maatak žoñ cherziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Cullaca, tjup kuzziz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjisamča.

Jalla nii orapacha žejtchin cjisinča.

²³Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchiča. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchiča, nii jilirž majt tjaztjapa banda pjujñinacaqui listutakalča, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui ančaž kaacan arančiča.

²⁴Nuž cheržcu Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzquí anača ticzinqui, antiz tjažča.

Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui niizquin tjassiča. ²⁵Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulanskatchipanča. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza kjarcu tanžcu, žinziča; žejtchinpacha. ²⁶Jalla nekztanaqui tjapa kjutñi nii yokquin nii milajru quintu ojkchiča.

ZUR ŽOŃINACA ČHJETINTA

²⁷Jalla nijwctan ulanžquitiquiztan pucultan zur žoñinacaqui niizquin apžquichiča, kjawcan:

—Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrnaca okznalla, —cjican.

²⁸Nekztan Jesusaž kjuya luztan nii zur žoñinacaqui niizquin macjatčiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui ančhuc cherkatasacha, ¿jalla nii crii ančhucya?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, criyuča.

²⁹Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhjujqui lanlanžinčiča. Nižaza cjichiča:

—Ančucaž tjapa kuztan criitiquiztan cherñi cjisna.

³⁰Nii orapacha ninacž čhjujquiqui cherñi cjisniča. Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz zumpacha chižinčiča, tuž cjican:

—Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi anaž jecžquizimi chiichiyaquiča.

³¹ Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii čhjetinta quintu parličiča.

ANA CHIIŃI ŽOŃI ČHJETINTA

³² Nii kjuyquiztan ulnan yekjap žoñinacaqui tsjii zavraž tanta žoñi zjijcchiča. Zavraž tantiquiztan ana chiiñi atatča. ³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra ch-jatkatchiča. Jalla nuž chjatkattiquiztan nii ana chiiñi žoñiqui chiyi kallantichiča. Zoñinacazti jalla nii cheržcu walja ispantichi cjisšiča, tuž cjican:

—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtača wejrnacqui.

³⁴ Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetča:

—Tiiqui zajranacž jilirž aztankaz zajranaca ch-jatkatñiča.

³⁵ Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklaychiča, judío ajcz kjuyquizimi tjaaajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu chiižinchiča. Nižaza tjapaman laanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami čh-jetinchiča. ³⁶ Zoñinaca cheržcu, ninaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz želatča. ³⁷ Zoñinaca okzcu, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wereral cjiwča. Zkalaqui walja žejlča. Pero zkala ajžñi žoñinacača upaqui. ³⁸ Yooz Ejpqui zkal Patrunača. Jalla nižtiquiztan Yooz Patrunchiznitant mayiza, zkala ajžñi žoñi cuchnajo.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

10 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta žoñinaca kjawziča. Nekztan ninacžquiz mantiz poder tjaachiča, zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami čhjetnajo.

² Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tižta tju-uchiznacatača: Primiruqui Simonatača, nižaza niž tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztača. Nekztan niž lajkača, Andrés cjita. Nekztan Jacobotača, nižaza niž jila Juan. Nii pucultanaqui Zebedeož majchwichtača.

³ Nekztan Felipitača, Bartolometača, Tomastača, nižaza Mateotača. Nii Mateozti impuesto cobriñtača. Nekztan Jacobotača, Alfeož majhtača. Nekztan Lebeotača nižaza niž tsjii tjuuqui Tadeo cjitazakaztača. ⁴ Nekztan Simonatača, niž tjuuqui cananista cjita partiquiztantača. Ultimquiziqui Judas Iscariotetača, jalla niž tjuuqui Jesusiž quintra tarasunchiča.

ILLZTA ŽOŃINACA CUCHANTA

⁵ Jesusaqui nii tuncapan illzta žoñinaca cuchanžquichiča, niž cuntiquiztan ojklayajo. Ima cuchanžcan tuž chiižinchiča:

—Judío yokquinpanž ojklayaquiča, Samaria yokquin nižaza yekja yokanacquin ana ojklayaquiča. ⁶ Israel wajtchiz žoñinacžquinkaz okaquiča. Jalla ninacaqui katchi uuzinacažtakaz žejlča. ⁷ Arajpach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatžinžquiča. Jalla nii paljaycan ojklayžcaquiča. ⁸ Nižaza laanaca čhjetnaquiča. Nižaza ticzinaca jacatatskataquiča. Nižaza mojkchi

janchichiz žoñinaca čhjetnaquiča. Nižaza zajranaca chjatkataquiča. Tii mantiz poderaqui ančhucaquiz nužukaz tjaatača. Jalla nižtiquiztan tii poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čhjulumi mayaquiča pacajo.

⁹ Paaz ana chjichaquiča, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi. ¹⁰ Nižaza ana chjichaquiča žak quelzmi. Tsjii almilla alaja chjichaquiča. Nižaza ana iya čhjulumi chjichasača, ana yekja čhjatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langžñinacžquiziqui čhjeriqui tjaata cjis waquiziča.

¹¹ Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquiča. Nuž zuma žoñi wachcuqui, niž kjuyquiz alujasaquiča, nii wajtquiztanami jochquiztanami ulanzcama. ¹² Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquiča, "Ančhuc walipaj cjila", cjican. ¹³ Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj niž tjuuqui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequiča. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj niž tjuuqui, jalla ninacžtaqui čhjulumi anawalikaz cjequiča.

¹⁴ Jakziltat ančhuc ana risiwaquiz niž tjuuqui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiz niž tjuuqui, ninacžquiztan okaquiz ančhucqui. Nii kjuyquiztan ulnaquiča nižaza niž wajtquiztanami. Nekztan nii wajtquiztan kjočhquiz ž-catchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquiča. Jalla nii tsajt tsajttaqui siñalaž cjequiča ninacž quintra, ančhuc ana risiwchiz cjen. ¹⁵ Wereral cjiwča. Casticz tjuñquiziqui nii ančhuc ana zuma risiwiñi žoñinaczi juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtchiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATŃINACA ŽELAKUIČA

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui ančhuc cuchnuča. Ančhucqui kitinacž taypikuiz ojklayaquiča, uuzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequiča žkoražtakaz, pero zuma paazjapa. ¹⁷ Ančhucqui persunpachaž walja cwitazaquiča. Ančhucqui jilirinacžquin intirjita cjequiča; nižaza ajcz kjuyquiz wjajtaž cjequiča.

¹⁸ Nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan parličiž cjen chjichtaž cjequiča prefectonacžquinami, nižaza tsjan chawjc jilirinacžquinami. Nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan chiyakuizta, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judío wajtchiz žoñinacž yujcquizimi. ¹⁹ Jilirinacžquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequiča, čhjulut ančhuc kjaaznačhaja, nižaza jaknužt kjaaznačhaja, jalla nii. Jilirinacž yujcquiz prisintiz ora, Yoozqui ančhuca kuzquiz chiiž taku tjaaquiča, jaknužt chiižalaj, nii.

²⁰ Ančhuca persun kuzquiztan anaž chiyakuizta. Antiz ančhuca Yooz Ejpž Espiritu Santuqui ančhuc chikataquiča.

²¹ Nii timpuquiziqui žoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquiča persun jila conkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra aptjapznaquiča. Maatinacazti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapznaquiča, persun ejpnaca conkatzjapa. ²² Tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhucaquiz ch'aanaquiča wejt puntu parličiž cjen. Pero jakziltat ticzcama wali tjurt'iñi kuzziz cječaj niž tjuuqui, liwriitaž cjequiča, Yooz-

tan wiñaya kamzjapa. ²³ Tsii wajtchiz žoñinacaqui ančhuc chjatkataquiž niiqui, ninacžquiztan yekja wajtquin okaquiča. Wereral cjiwča, wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Žoñtča. Ima weriž tii muntuquiz wilta tjonan, ančhucqui tjapa Israel watjanacžquin anaž iranti atasacha.

²⁴ Tjaajinta žoñiqui niž tjaajiñižquiztan anaž juc'anti cjesača. Nižaza piyunaqui niž patrunžquiztan anaž juc'anti cjesača. ²⁵ Tsii tjaajinta žoñiqui niž tjaajiñiž irata, jalla nižta tjaajiñiž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nižaza tsii piyunaqui niž patrunž irata, jalla nižta patrunaž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquiziča. Nonžna ančhucqui, quintra žoñinacaqui "Beelzebú" cjan zajra jilirž tjuužtan wejtquiz tjuuskataquiž niiqui, ančhucquiz juc'ant anawal tjuužtanž tjuuskataquiča. Wejrqui kjuychiz patrunžtakatča, ančhuczi wejt kjuj familiažtakazza.

²⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž žoñi eksna. Tjapa chjojzakuñ tjaajintami zuma kjana ziztaž cjequiča. Nižaza tjapa jamazit tjaajintami nižtakaz zuma kjana ziztapankaz cjequiča. ²⁷ Tjapa weriž chjojzaka tjaajintanacami ančhucqui žoñinacž yujcquiz kjanacama paljayaquiča. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaajintanacami ančhucqui paljayaquiča, tjapa žoñinaca nonzjapa. ²⁸ Nonžna ančhucqui, anača eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi. Ninacaqui animuqui anaž conasača. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla nižta curpumi animumi infiernuquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.

²⁹ Tsii paaztan pizc wežlanaca kjayasača. Jalla nuž koluc valorchiz kjayžcumi ančuca Yooz Ejpqui ninaca cwitiča. Yooz Ejpž ana munan, tsii wežlaqui anaž ticznasača. ³⁰ Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančuca ach charanaca kanžintača. ³¹ Jalla nižtiquiztan anaž čhjulquiztanami eksna. Wežlanacžquiztan ančhucča juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'anti cwitaquiča wežlanacžquiztan.

³² Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora chiyača. ³³ Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal chiyača.

³⁴ Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cjequiča; quintrasñi cjequiča. Nekztan aptjapznaquiča. Ana criichinacaqui criichi žoñinacž quintra cjequiča. ³⁵ Weriž tjontiquiztan tsii maatiqi persun ejpžjapa quintraž cjequiča. Nižaza tsjaa majtqui persun maajapa quintra cjequiča. Nižaza tsjaa wazmi persun kjan maajapa quintra cjequiča. ³⁶ Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninacporaž quintraž cjequiča. ³⁷ Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁸ Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistanča. Sufrijsapaqui listoj cjila, ticzcama. Ana nižta wejtquin tjapa kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. ³⁹ Jakziltat

weriž cjen persun anazum kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui ana liwriita cjesača. Nižaza jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequiča; Yooztan wiñaya zuma kamaquiča.

⁴⁰ Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwča. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwča. ⁴¹ Jequit tsii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiž niiqui, jalla niiqui profetažtakaz honorchiz zakaz cjequiča. Nižaza jequit tsii Yooz kuzcama kamñi žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamñiž premio, jalla nižtakaz honorchiz cjequiča. ⁴² Nižaza jequit tsii wejtquin kuzziz žoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. Jequit wejtquin criichi žoñžquiz tsii tasa kjaz onačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequiča. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAŽ CUCHANŽQUITA ŽOŃI

11 Niiž tuncapan illzta žoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui ojkcichiča, yekja watjanac kjutñi. Wajtquiztan watja ojklaychiča, žoñinacžquiz tjaajñi, nižaza Yooz taku paljayi.

² Juanqui nii oraqui carsilquiztača. Jalla nicju Cristuž ojklayanaca quintu nonchiča. Nekztanaqui Juanqui tsii kjažt mazinaca Jesusa pewczñi cuchanžquichiča. Nekztan irantižcu Jesusižquiz ³ pewcziča, tuž cjan:

—Cristuqui tjoniž cjispača; ¿Amj Yoozquiztan cuchanžquita Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappachaž Juanžquiz quint'ižcaquiča ančhucqui. ⁵ Zur žoñinacac cherča, Zuch žoñinacaqui ojklayča. Mojkchi janchichiz žoñinacaqui čhjetintača. Oñi žoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi žoñinacaqui jacatatskattača. Nižaza pobre žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytanča. ⁶ Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž chiitanaca nonžcu, ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequiča.

JUAN BAUTISTA PUNTU

⁷ Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui chiyi kallantichiča Juanž puntuquiztan. Žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—Ch'ekti yokquin, ¿čhju lu cherzñi ojkcchinčuctaya? ¿Tjamiž tjizinta caña cherzñi ojkcchinčuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi žoñi cherzñi ojkcchinčuctajo?

Chawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi žoñi žejlča. Jalla nii zizza ančhucqui. ⁹ ¿Čhju lu cherzñi ojkcchinčuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta cherzñi ojkcchinčuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkcchinčucča. Juanqui tuquita profetanacžquiztan juc'ant chekanča.

¹⁰ Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Ejpqui tsii žoñi cuchanžcaquiča ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristu zuma tjewskataquiča”.

¹¹ Wereral cjiwča. Juan Bautistača parti žoñž maati nacžquiztan tsjan juc'antiqui. Pero čhju lu Yooz maati

žoňž maatiqiztan tsjan juc'antiča. Arajpach Yoozquin kuzziz žoňinacača Yooz maatinacaqui.

¹² Juanž tjoniquiztan anzcama muzpa žoňinacaqui ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pecča; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pecča. ¹³ Juanž tjonzcama, tjapa tuquita profetanacz čhiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanžquita puntuquiztan chiiča. ¹⁴ Elías cjita profetaqui wilta tjoniz cjispacha; nii Elias tjonz cuntiquiztanča Juan Bautistaqui. Jalla niic werarača. Nuž criiz waquiziča. ¹⁵ Jakziltačhalaj nonžni cjunchiz, jalla niiqui tii chiitaqui nonžna.

¹⁶ ¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoňinacajo? ¿Jecnaca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacaztakazza tinacaqui. Yekjap ocjalanacaqui palazquin julzi uzinča, nižaza ninacz mazinaca kjawkjawa, tuž cjican: ¹⁷ "Tsajtsjapa pincallu pjujchinča. Ančhuczi ana tsajtchinčhucča. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinča. Ančhuczi ana kaachinčhucča". Jalla nuž cjichiča ocjalanacaqui. Jalla nižta iratača tii timpuquiz žejlñi žoňinacaqui. ¹⁸ Juan tjonchiča. Niiqui zumanaca ana lujlñiča, nižaza ana licñiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tuž cjiñčhucča, "Juanqui zajraž tantača" cjican. ¹⁹ Niiž wiruñiqui wejrqui tjonchinča, arajpach Yooz Ejpž cuchanžquita Žoňi. Wejrqui zumanaca luluča, nižaza licuča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt puntuquiztan cjiča: "Niča ancha lujlñiqui, nižaza licñiqui, nižaza niča ujchiz žoňinacz maziqi, nižaza anawali impuesto cobriñinacz maziqi". Jalla nuž cjiñčhucča wejt puntuquiztan. Tuž zakal cjiwča: Yooz puntu zuma zizñi žoňinacaqui Yooz tjaajintacama kamča.

ANA YOOZQUIN KUZIZ ŽOŇINACA

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiichiča, chojru kuzziz žoňinacz puntu. Tsjii watjanacquiz ancha milajrunaca paachiča. Pero nii wajtchiz žoňinaczti persun uj ana pajchiča; nižaza kuznaca ana campiichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninaczquiz ayjatchiča, tuž cjican:

²¹ —Corazín wajtchiz žoňinaca, ančhucacquiz ancha anawaliž wataquiča. Nižaza Betsaida wajtchiz žoňinaca, ančhucacquiz ancha anawalizakaz wataquiča. Ančuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paachinča. Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaz niiqui, nii ortanpacha nii wajtchiz žoňinacaqui Yoozquin kuzziz cjitasacha; nižaza "ujchizpanča wejrnacqui, pertunalla", cjitasacha. Nižaza uj zint'izcu nii wajtchiz žoňinacaqui Ilaquita kuz kjanapacha tjeezñi cjitasacha, lutu zquiti cujtžcu, nižaza achquiz kpužtan tjajlžcu. ²² Jalla nižtiquiztan ančhucqui juyzu casticz tjuñquiziqui juc'anti castictaž cjequiča nii Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacchiz žoňinaczquiztan. ²³ Capernaum wajtchiz žoňinaca, žkjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, "Yoozqui učum honorchiz cijzkatuquiča", cjicanajo? Anaž nuž cjesača. Pero ančhuczi kozzuc tjojttaž cjequiča infernuquin sufrisjapa, ujchiz žoňinacztan chica. Ančuca wajtquiziqui walja milajrunaca paachinča. Sodoma cjita wa-

jtquiz nii milajrunaca paataž cjitasaz niiqui, nii watjaqui anz tii tjuñinaca žejltasača. ²⁴ Jalla nižtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquiziqui ančhucqui juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma wajtchiz žoňinaczquiztan.

YOOZQUIN KUZIZ ŽOŇINACA

²⁵ Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichiča:

—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cijlalla. Arajpachquin žejlñinacami tii muntuquiz žejlñinacami amča mantiñamqui. Amqui humilde žoňinaczquiz chjojzaka tjaajinta tjeezamča. Zizñi žoňinaczquizimi intintazñi žoňinaczquizimi nii chjojzaka tjaajintanacami ana zizkatchamča. ²⁶ Yooz Tata, amiž muntaqui nužuča.

²⁷ "Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacaqui wejtquiz tjaajinchamča. Ultimquiziqui anaž jecmi wejr am Majch zumpacha pajča. Am alaja wejr zumpacha pajča. Nižaza anaž jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajča. Wejr alaja am zuma pajuča. Nižaza jakziltižquiz wejrqui zizkatz pecačhaja, jalla ninacazakaz am zuma pajasača. ²⁸ Ančhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Nižaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Weril ančucaquiz jeejkatača. ²⁹ Wejrqui pasinsis kuzziztča, nižaza humilde kuzziztča. Jalla nižtiquiztan weriž tjaata kamaña catoča; nižaza wejt puntuquiztan zizñi cjee. Nekztan persun kuz jeejz wachaquiča. ³⁰ Weriž tjaata kamañaqui anača ch'ama, nižaza wejt manta paazqui cježakazza.

JEEJZ TJUŇI QUINTU

¹² Tsjii jeejz tjuñquiziqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoňinacztan čhjacta zkalanac taypiranz okatča. Tjaajinta žoňinacaqui čhjeri eecskatchiča. Nekztan ninacaqui tric oz chjojlnaca kjajpžcu, tric u lujlchiča. ² Fariseo žoňinacaqui jalla nižta paañi cheržcu, Jesusižquiz cjichiča:

—Chera, tii amiž tjaajinta žoňinacaqui trabajla. Jeejz tjuñquiziqui nižta trabajzqui učum lii quintrala. —Jalla nuž chiican ujchiz jwes pecatča. ³ Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui tuž liichinčhucča, žanajaa? Čhjeri eecznanaqui David cjita žoňiqui niiž mazinacztan tižta paachiča. ⁴ Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lujlchiča. Čhjul žoňimi anapantača permitta nii t'antac lujlžqui. Lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasača. Pero nii Davidzti lujlchipanča. Nižaza niiž mazinacaqui nii t'anta lujlchizakazza. ⁵ Nižaza Moisés liiquiz tižta liichinčhucž, žana jaa? Jeejz tjuñquiziqui timplu jilirinacaqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninacztajapa anaž ujchiz cjesača. ⁶ Ančucaquiz cjiwča. Tekz tsjiiča timpluquiztan juc'ant chekanaqui. ⁷ Nižaza ančhucqui cjiirta Yooz taku ana intintazzinčhucča. Yooz taku tuž cjiča: "Wejrqui wilana jawkñi žoňinaca anal pecuča. Okzñi kuzziz žoňinacapan pecuča". Tii Yooz taku intintaztasaz niiqui, anaž ančhucqui tii žoňinaca ujchiz jwes pectasača. Tii žoňinacaqui jaziqui anaž uj

paača. ⁸Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrpanikal jeejz tjuñquizimi mantasača.

KJARA KJONCHI ŽOÑI ČHJETINTA

⁹Jalla nekztanaqui najwcchuc ojkčcu judío ajcz kjuyquiz luzziča. ¹⁰Jalla nicju tsjii žoñi želatča kjara kjonchi. Tsjii quintra žoñinacaqui uj jwesjapa Jesu-sižquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jeejz tjuñquiziqui žoñi čhjetinz cjesaya, už anapan cjesaj? nuž cjican pewcziča.

¹¹Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Jeejz tjuñquiziqui uuzac tujquiz tjojtsiž cjesaž ni-iqi, žkjaža ančhuczi tujquiztan uuzaa juozni ana okasajo? ¹²Pero žoñiqui uuzižquiztan juc'antiž walča. Jalla nižtiquiztan jeejz tjuñquizimi anača lii quintra zuma paazqui.

¹³Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa žoñžquiz cjichiča:

—Am kjara zjijca.

Nekztan žejtchi cjissiča, nii tsjii kjara wiwuž nižta-pacha. ¹⁴Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanžcu, Jesusiž conzjapa kazziča.

¹⁵Jalla nii zizcu Jesusaqui najwcchuc ojkchiča. Nižaza muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apziča. Jesusaqui tjapa nii apzni laanaca čhjetinchiča. ¹⁶Nekztan ninacžquiz mantichiča, ana jecžquizimi Jesusiž čhjetinči puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAŽ CHIITA TAKU CUMPLITA

¹⁷Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isafas profetaž cjiir-ta taku nužquiz cumplissiča. Yoozqui Isaiasquiz tuž cjiirkatchiča:

¹⁸“Jalla tiiča weriž illzta žoñiqui, weriž mantitacama ojklayni žoñi. Jalla nižquin kayazt'uča. Niiž cjen cuntintutča wejrqui. Jalla nuž cjiča Yoozqui. Wejt Espiritu Santuqui niiž kuzquiz cjequiča. Niiqui yekja watjanacchiz žoñinacžquin Yooz liwriiñi taku pal-jayaquiča. ¹⁹Žoñinacžquizimi ana ch'aanaquiča, nižaza ana kjawaquiča. Calliran alto joržtan ana pal-jayaquiča. ²⁰Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquiča. Nižaza ch'aman asni michami anaž tjesaquiča, niiž ultimpacha legal mantiz tjuñicama. ²¹Niiž cjen yekja watjanacchiz žoñinacaqui zuma liwriiz tjuñi tjewznaquiča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan Yooz takuqui cjiča.

JESUSIŽ QUINTRA CHIIČHA

²²Jalla nekztanaqui tsjii laa žoñiqui Jesusižquin chjichtatača. Nii žoñiqui zajraž tantaž cjen zuratača, nižaza ana chiiñitača. Jesusaqui nii žoñi čhjetinchiča. Jalla nižtiquiztan cherñi chiiñi cjissiča. ²³Jalla nuž čhjetintiquiztan tjapa žoñinacaqui ispantichiča tuž cjican:

—¿Tiiž Davidž majchmajtquiztan tjonni cjesaya? ¿Tiiž ipan Cristo cjesaya?

²⁴Nii nonžcu fariseo žoñinacaqui tuž cjichiča:

—Tiiqui ana wal žoñikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatča.

²⁵Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizziča, jalla niž-tiquiztan ninacžquiz cjichiča:

—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiž ni-iqi, nižaza t'aka t'aka kichasaquiž niiqui, k'ala t'atantaž cjequiča. Tsjii watjamiž nižaza tsjii kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjisnaquiž niiqui, anaž tjurasacha.

²⁶Jalla nižta irata Satanás diabluqui persun partira ch-jatkattasaž niiqui, niipacha t'akztasača. Jalla nuž t'akž-tiquiztan niiž mantiz azi anaž tjurasacha. ²⁷Ančhucqui wejt puntuquiztan cjiñčhucča, “Beelzebú diabluž aztan zajranaca chjatkatča”. Jalla nuž cjiñčhucča. Jalla nužžlaj niiqui, žject ančuca partira žoñinacžquiz azi tjaazjo, zajranaca chjatkatzjapajo? Jalla nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuquiztan tsjii kjutni chiih-inčhucča, nii. ²⁸Wejrzi Yooz Espiritu Santuž aztan zajranaca chjatkatniča. Jalla niicž cjiča, Yooz mantiz timpu ančucaquiz žcatžinžquiča, nii.

²⁹Tsjilla cjesača. Anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiz-iqi luzi atasacha; nižaza anaž niiž kinakunacami jwesi atasacha, ima čhejlcanaqui. Nii čhejlžcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzasacha.

³⁰Jecčhalaj ana wejt favora, niiqui wejt quintrača. Nižaza jequit wejttan chica Yooz kjutni žoñinaca ana macjatskatčhaja, jalla niiqui žoñinacž Yoozquiztan tirkatča.

³¹Jazic ančucaquiz chiyuča, tuž cjican: tjapa uj-nacami nižaza tjapa ana zum takunacami pertuntaž cjesača. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyachaj niiqui, anaž pertuntaž cjesača. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča. ³²Jakzilta žoñit wejt quintra chiyachaj niiqui, pertuntaž cjesača. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyachaj ni-iqi, anaž pertuntaž cjequiča. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča; anawira pertuntaž cjequiča.

FRUTANAC PUNTU

³³Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjican:

—Zuma muntižlaj niiqui, zuma frutaž pookča.

Nižaza ana zuma muntižlaj niiqui, ana zuma frutaž pookča. Jalla nižtiquiztan muntiqui niiž frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii. ³⁴Zkoražtakaz ančhucqui, ana zum žoñčhucča. ¿Kjažža ančhucqui zumanaca chiyasajo? Ančuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jaziqui ančhucča anazumanacapan chiiñinacaqui. ³⁵Tsjii zuma žoñiqui zuma chiiča, niiž zuma kuzquiztan. Nižaza tsjii ana zum žoñizti ana zuma-paž chiiča, niiž ana zuma kuzquiztan. Jaknužt kuzquiz pinsiçhaja, jalla nuž chiiča žoñinacami. ³⁶Ančucaquiz cjiwča, juyzu casticiz tjuñquiziqui zapa mayni cwinta tjaastanča, tjapa ana zuma chiitanacami. ³⁷Ančucaž chiiitiquiztan jama jusjitaž cjequiča, ujchiz cjeçhaja, ana ujchiz cjeçhaja, nuž.

ANA CRIICHI ŽOÑINACA

³⁸Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui lii tjaajiñi maestruncžtan Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, am milajru paañi cherez pecuča.

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:
—Ana zum žoñinacčhucča. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacčhucča. ¿Kjažt tsjii milajru mayča, zinalaž-takaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz ančhucacž tjaata cjequičha. ⁴⁰ Jonasqui pajk ch'iz pjuchquiz željchiča čhjep majžtan čhjep aramžtan. Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamača čhjep majžtan čhjep aramžtan. ⁴¹ Juyzu tjuñquiziqui, jalla nii casticz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jaccatataquičha. Nekztan ninacaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaqui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero wejrtča Jonasquiztan juc'ant chekanaqui. Tii timpuquiz kamñi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaača. ⁴² Nižaza casticz tjuñquiziqui tsjaa waruta maatak jilirqui jaccatataquičha. Nekztan naaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquičha. Naaqui najwkta yokquiztan tjonchinča Salomonžtan zali, nižaza niž zuma razunchiz taku nonžni. Pero tejkz wejrtča Salomonquiztan tsjan juc'ant chekanaqui. Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pecča.

ZAJRA PUNTU

⁴³ Tsjii zakal quint'asača. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklajničača, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, kuzquiz pinsichiča, tuž cjican:
⁴⁴ “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučhaja, jalla nicju”. Jalla nuž quejpžcu nii žoñžtan wilta zalchiča. Nii žoñiqui pewžta kjuyažtakaztača, cuza žcay, azquitžta, pero laachitača. ⁴⁵ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojkičiča. Zajranaca zjijčcu, tjappacha nii žoñž kuzquiz luzziča. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui juc'ant ana waliž cjissiča tuquita kamzquiztan. Jalla nižta irata tii ana zum žoñinacžquiz wataquičha. —Jalla nuž quint'ichiča Jesusaqui.

JESUSIŽ FAMILIA

⁴⁶ Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatča. Jalla nuž chiyan niž maaqui lajknacžtan irantižquichiča. Žoñinacž tjiiquin želan, nižtan parlis pecatča. ⁴⁷ Tsjii žoñiqui Jesusižquiz mazziča, tuž cjican:

—Am maa lajknacžtanpacha tii tjiiquiz željča. Am kjawž, amtanž parlis pecča.

⁴⁸ Jesusaqui mazni žoñžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Ject wejt maaya? ¿Ject wejt jilanacaya?

⁴⁹ Jalla nuž chiižcu tjaajinta žoñinacž kjutni kjaržtan tjeezičha, nižaza cjichiča:

—Tinacača wejt maami, wejt jilanacami. ⁵⁰ Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamčhaja, jalla ninacača wejt jilanacami, wejt cullaquinacami, wejt maami.

ZKALA ČHJACZ QUINTU

13 Nii noojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchičha. Kot kjutni ojkcucu kot atquiz julziča. ² Jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju žoñinacaqui walja ajcziča. Jal-

la nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzziča. Nekz julziča. Tjappacha žoñinacaqui kot at tjiiquiz željchiča. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz walja Yooz puntunaca tjaajinchiča, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichiča:

—Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchiča. ⁴ Zkala čhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekztan wežlakaz nii simillac iliziqui. ⁵ Parti simillazti maz yokaran tjojtsičha. Nekziqui anaž wacchi pjila želatča. Nekztan koloculla pjila želan ratulla jeczīča. ⁶ Jalla nuž jeczīquiztan sii kjakiqui ujchiča; koluc sep'allchiztača nekztan. Ratulla kjonchiča. ⁷ Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsičha. Ch'apinacakazza ancha pajkchiqui, nižaza atipchiqui. ⁸ Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan zuma pookchiča. Yekjap simillaqui patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchiča; nižaza yekjap simillaqui sojta tuncan čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchiča; yekjap simillaqui quinsa tuncan čhjerchiz pookchiča. ⁹ Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁰ Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, nižaza pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am nižta quintunacžtankaz žoñinacžquiz tjaajinya?

¹¹ Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazzuca quintunacžtan tjaajnuča. Ančhucacžkaz Yoozqui zizkatz munča nii puntunacžquiztanaqui. Parti žoñinacžquiziqui Yoozqui ana zizkatz munča. ¹² Jequit zizačhaja, jalla nižquiziqui juc'ant tjaajinz tjaataž cjequičha. Nekztan zumpacha zizniž cjequičha. Jequit ana zizačhaja, jalla niž kuzquiztan kjañtaž cjequičha nii ana intintaztanacaqui. ¹³ Jalla nižtiquiztan wejrqui tižta quintunacžtan paljayučha. Parti žoñinacaqui weriž paata cheržcumi ana cherchižtakaz cjissa. Nižaza weriž chiita taku nonžcumi, ana nonžnižtakaz tucča; ana intintazni žoñinacača ninacaqui. ¹⁴ Jalla nižta cjissiz cjen, Isaías profetž taku cumplissa. Jalla tuž Isaiasqui cjiyrchiča:

“Ančhucqui nonznaquičha. Nonžcu, ana intintazaquičha. Nižazaž cheraquičha. Cheržcu, anaž tantiyasaquičha. ¹⁵ Tii žoñinacž kuznacaqui chojru cjissičha; ana zumaž nonža. Nižaza čhjucchiz cjenami ana cheržni atča, zur žoñižtakaz. Jalla nuž cjisnaquičha, ana cheržni cjisjapa, nižaza ana nonžni cjisjapa, nižaza ana kuzquiz intintiñi cjisjapa, nižaza ana wejtquin macjatzjapa. Ana wejtquin tjontiquiztan, ana liwriita cjesača”.

¹⁶ Ančhucča cuntintu. Ančhucqui cheržni žoñinacčhucča. Nižaza nonžni žoñinacčhucča. Ančhucča Yooziž wintižtaqui. ¹⁷ Weraral cjiwča. Wacchi profetanacami nižaza zuma kuzziz žoñinacami ančhucč chertanaca cherz zakaz pecatča. Pero ana cherchiča. Nižaza ančhucč nonžtanaca nonz zakaz pecatča. Pero ana nonziča. Ančhuczti cherchinčhucča, nižaza nonzinčhucča. ¹⁸ Jazic ančhucž nonžnalla. Jalla tuž cjiča nii zkala čhjacz quintuqui. ¹⁹ Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui arajpach

Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonzcanpacha, ana intintazza. Diabluqui ninacz kuzquiz tjonžcu, ninacz intintazta kjañča. ²⁰ Nižaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu nii ora cuntintuž nonža; cuntintuž catokča. ²¹ Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catoktiquiztan zkoluc zep'ichiz zkalaztakazza. Jalla nižtiquiztan ana tjuraquiča. Yooz taku criichiz cjen, sufraquiča; nižaza chjaawjkattaž cjequiča. Jalla nekztan orallaž quejpsnaquiča. ²² Nižaza nii ch'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, catokča. Pero nekztan juc'anti kuz tjaača tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanž pecča. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjažta ninacz kuzquiz. Jaziqui ana zuma kamča; ana pookñi zkalaztakaz kamča. ²³ Nižaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tižta žoñinacača. Ninacaqui Yooz taku nonžcu, zuma tjapa kuz catokča; zuma intintiča. Jalla nižtiquiztan zuma kamañchiz cjissa, zuma pookchi zkalaztakaz. Nii zuma pookñi žoñinacaqui zuma kamañchizpanž cjissa, jaknužt tsjii simillaqui patac čjherchiz, sojta tunc čjherchiz, quinsa tunc čjherchiz pookčaja, jalla nižtača.

ANA WAL PASTU QUINTU

²⁴ Tsjii quintužtan quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican: —Arajpach mantiñi Yooz puntuqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui zuma similla čhjacciča zkal yokquiz. ²⁵ Tjapa niž kjuychiz žoñinacz tjan, tsjii quintra žoñiqui tjončiča. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjacciča. Jalla nuž ana wal čhjaczcu, ojkčiča. ²⁶ Nii tric zkala jecztan, chicapacha pajkčiča nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookčiča. ²⁷ Jalla nii cheržcu, nii piyunanacaqui patrunžquin mazñi ojkčiča. Nižquin mazziča, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj nižqui, čjakziquiztan tii ana wal simillanaca pajkchitaya?” ²⁸ Patrunaqui kjaaziča, tuž cjican: “Tsji quintra žoñiqui nižta paačani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewcziča tuž cjican: “čWejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?” ²⁹ Nii patrunaqui cjichiča: “Ana k'achaquiča. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricžtanpachaž k'achnasacha. ³⁰ Antiz pizcpacha pajkla, kujich timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequiča. Ninacaqui anawal pastunaca ricujaquiča. Nekztan kojchquiz čhejlznaquiča ujjapa. Jalla nekztanaqui tricuz ricujču, wejt tirc yaaz kjuyquiz majcznaquiča”.

³¹ Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii žoñiqui niž yokquiz mostas similla čhjacciča.

³² Mostas simillaqui parti simillquiztan juc'ant zkolalča. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquiztan tsjan pakjiča. Pajk muntižtakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjačñiž tjonča.

LIWATUR QUINTU

³³ Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužuča. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinča; nižaza t'ajzinča, tjapa nii t'anti maza tsijtkatzjapa.

³⁴ Tjapa tjaa jintanacami quintunacžtan paljaytatača. Arajpach Yooz puntuquiztan tjaa jincan, Jesusaqui quintunacžtankaz tjaa jinchiča. ³⁵ Jalla nuž tjaa jincan, Jesusaqui tuquita profetaž chiita takuqui cumplissiča. Profetaqui jalla tuž cjiirchiča:

“Quintunacžtankaz chiyuča. Tii muntu kallantitiquiztan weriž chiita tjaa jintanaca ana intintazzucača. Jalla nii ana intintaztanaca paljayuča”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

³⁶ Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui žoñinaczquiztan ojkčiča; kjuyquiz luzziča. Jalla nicju niž tjaa jinta žoñinacaqui macjatchiča, tuž cjican:

—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquiztan wejtnacaquiz intintazkatalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchiča tuž cjican:

—Wejrqui tsewtan cuchanzquita Yooz žoñiča. Wejrtča zuma similla čhjaciñtqui. ³⁸ Nii zkal yokaqui tii muntuča. Nii zuma zkananacaqui cjiča, arajpach Yooz mantuquiz kamñi žoñinacača nii. Ana zuma pastunacaqui diabluž mantuquiz kamñi žoñinacača. ³⁹ Nii ana wal pastu čhjaccimi diablupachača. Zkala ajz timpuqui tii muntu tucuzinz timpuča. Nii zkala ajzñi piyunanacaqui Yooz anjilanacača. ⁴⁰ Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujču, ujqin ujjapa tjojtaž cječhaj nižqui, jalla nižta irataž wataquiča tii muntu tucuzinžcan, ultim juyžuž nekz. ⁴¹ Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cuchanzcača, tii muntuquiztan tjapa ana wal žoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatñi žoñinacami, nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquiča. ⁴² Jalla nuž ricujču, infiernuquin tjojtaž cjequiča kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ančaž kaaquiča, nižaza waljaž ižke kjoznaquiča. ⁴³ Yooz kuzcama kamñi žoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquiča, tjuñižtakaz kjancan. Jakziltat nonžni cjuñchizčhucžlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

⁴⁴ Arajpach Yooz mantuquiz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii yokquiz pajk paaz čhjojžtatača. Tsjii žoñiqui nii čhjojžta paaz wajtčiča. Nii wajtžcu, wilta čhjojžiča nekzpacha. Anča cuntintutača. Nekztanaqui tjapa niž cusasanaca tuyi ojkčiča. Niž cusasanaca tjujžu, nii yoka kjayčiča. Jalla nužuča arajpach Yooz kamañauquiz luzqui. Nii kamañauqui čhjulquiztanaqui juc'anti valorchizza.

⁴⁵ Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañauqui tužuča. Tsjii tintichiz žoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkčiča. ⁴⁶ Nekztan tsjii anča zuma val-

orchiz perla wajtchiča. Jalla nektanaqui tjapa niiz cusasanaca tuychiča, nii perla kjayzjapa.

⁴⁷ Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsji ch'iz tanñi žoñinacaqui niiz ch'iz tanz pajk kotquiz tjojtziča. Jalla nuž tjojtzičiztan tjpaman ch'iznaca tanchiča. ⁴⁸ Nekztan ch'iz tanz chjijpztanaqui, kot at tjiiquin jwessiča. Jalla nektanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjalziča. Zuma ch'iznaca canastiquiz yaaziča. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchiča. ⁴⁹ Jalla nižta irataž tii muntu tucuzinžtanaqui wataquiča. Anjilanaqui ulanžcaquiča žoñinaca pjali, zuma žoñinaca ana zuma žoñinaca, nii. ⁵⁰ Nii ana zuma žoñinacaqui infiernuquin tjojttaž cjequiča tsjii kjakchi jurnuiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquiča, nižaza ižke kjojaquiča.

⁵¹ Jalla nektanaqui Jesusaqui žoñinaczquiz pewcziča, tuž cjican: —¿Ančhucqui tjapa tii weriž chiita quintunaca intintiya?

Nii žejlñi žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt jiliri, wejrnaqui intintasuča.

⁵² Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tsji lli tjaajñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjsnaquiž niiqui, tsji kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjističiztan niiz ziztanacqiztan zuma tjaajintanaca zizkatasača, tuquita tjaajintami nižaza anzta tjaajintami.

⁵³ Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntučiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan Jesusaqui ojkchiča, niiz persun yoka. ⁵⁴ Jalla nicju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjaajñi kallantichiča. Nii nonžñi žoñinacaqui ispantichiča tuž cjican: —¿Jakziquin tii žoñizti ancha tižtanaca zizñi cjissitajo? ¿Kjažt ancha tižta milajrunaca paasajo? ⁵⁵ Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui María cjitiča. Nižaza tiiž lajknaqui Jacoboča, Joseča, Simonača, nižaza Judassa. ⁵⁶ Nižaza tiiž cullaquinacaqui učumnacžtan kamča. Jalla nižtičiztan, ¿jakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?

⁵⁷ Jalla nižta pinsitiquiztan ninacaqui Jesusižjapa quintra cjissiča. Pero Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Persun wajtchiz žoñinacami, nižaza persun kjuychiz žoñinacami tsjii Yooziž uchta profetzquiz ana rispitcha. Parti žoñinacazti nižquiz rispitcha.

⁵⁸ Jalla nižtičiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachiča, nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusižquiz ana criichiž, nekztan.

JUAN BAUTISTA CONTA

14 Jalla nii oranaca Herodes cjita jiliričiqi Jesusiž quintu nonchiča. ² Jalla nuž nonžcu, niiz piyunaczquiz cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticzičiztan jacatatchila. Jalla nižtičiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

³ Jalla nuž tsucchiča Herodes jiliričiqi. Tuquiqui Herodesqui Juan tankatchiča. Čejlžcu carsilquin chjitchiča. Jalla nuž paachiča, niiz tjunaž cjen. Niiž tjunqui Herodías cjitiča. Tuquiqui naaqui niiz jilž tjuntača. Felipe cjitatača Herodes jilaqui. ⁴ Jalla nižta

anawali zalziž cjen, Juanqui Herodižquiz chiižinchicha tuž cjican:

—Naa maatak žon anaž am tjun cjichuca. Felipež tjunča naaqui.

⁵ Jalla nuž chiižintiquiztan Herodes Juan conz pecatča. Pero žoñinaca ekscu ana atchiča. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchiča tuquita Yooz taku parliñi profetažtakaz. ⁶ Nii Herodesqui niiz persun cumpleañ tjuñquiziqui pjijsa paachiča. Jalla nuž pjijsa paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinča, invitataž žoñinacz yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassiča Herodesqui. ⁷ Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onziča, tuž cjican:

—Čjululum mayčhaja, jalla nii tjaasača.

⁸ Ima mayan maaqui mataquiz mantichinča, Juanž acha mayzjapa. Jalla naaža maaž chiita takucama Herodesquiztan maychinča, tuž cjican:

—Tsji chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.

⁹ Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azziča. Pero invitataž žoñinacz nonznan taku onziča. Jalla nižtičiztan naaža maytacama mantichiča. ¹⁰ Juanqui carsilquiz želatča. Jalla nijwc cuchanchiča, Juanž acha pooti. ¹¹ Jalla nektanaqui tsji chuwquiz acha zjičcu, naaquiz tjaatatača. Nekztan naaqui maaquinž tjaachinča.

¹² Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjichi tjonchiča. Nekztanaqui nuž chjichcu niiz curpu tjažiča. Jalla nuž tjažcu, Jesusižquin mazñi ojkchiča.

LUJLZ ČHJERI TJAATA

¹³ Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkchiča, ana žoñi žejlž yokquin. Warcuquiz ojkchiča. Pero žoñinacaqui nuž ojkchi quintu nonchiča. Jalla nektanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtanacqiztan ulanchiča. Jesusižquin wilta zali kjojchin ojkchiča.

¹⁴ Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchiča. Jalla nuž cheržcu niiz kuzquiz sint'ichiča ninacztačjapa. Nekztan zjijsa laanaca čhjetinchiča.

¹⁵ Waj zezi cjisnan niiz illzta žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča, tuž cjican:

—Waj zezi. Čhjeri pecča. Tii yokquiziqui anaž čhjeri žejl-la. Jalla nižtičiztan tii žoñinaca cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcumi lulačhani tinacani.

¹⁶ Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Anaž cuchta cjesača. Ančucaž čhjeri tjaaquiča.

¹⁷ Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta ana lujlz čhjeri žejlča. Pjijska t'antalla pizc ch'iztankaz žejlča.

¹⁸ Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Nii čhjeri wejtquiz zjijsa.

¹⁹ Jalla nektanaqui Jesusaqui žoñinaczquin mantichiča, pasturan julzna cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan tanziča. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutñi cherziča, nižaza Yooz Ejpžquin gracias cjican chiičiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaajinta žoñinaczquiz tojunchiča. Nekztan ninacaqui parti žoñinaczquin partir paychiča.

²⁰ T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpacha nii žoñi-nacaqui chjekchi cjissiča. Nižaza nii t'antiquiztan nii ch'iznacquiztan žejtchinacaqui tuncapan canasta chji-jpi ricujtača. ²¹ Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi žoñinacaqui pjijska warank luctakanacatača. Maatakanacami oc-jalanacami ana kantatača nii oraqui.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŇ OJKČHA

²² Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanaca warcuquiz luzkatchiča, niiz tuqui kota kakjayajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii žejlñi žoñinacžquiz persun kjuyquin okaj cjan nijwctan najwkchuc cuchanchiča. ²³ Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchiča, zinalla Yooz Ejpžtan parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissiča. Nicju zinatača Jesusaqui. ²⁴ Nii oraqui niiz tjaajinta žoñinacaqui kotž taypiquin okatča. Tjamiqiu warcuž quintra walja tjamatča. Nižaza kjaz ljojkimi warcu waljaž aytinquiskatatča. ²⁵ Wali chawc kjantati Jesusaqui ninacžquin žcatžinčiča, kjaz juntuŇ ojkcan. ²⁶ Niiz tjaajinta žoñinacaqui, Jesusa kjaz juntuŇ tjoñi cheržcu, ancha tsucchiča, nižaza kjawchiča, tuž cjan:

—Cuntinažlani —cjan kjawchiča.

²⁷ Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninacžquiz pal-jayžquichiča, tuž cjan:

—Tjup kuzziz cjee. Wejrpanča. Anaž tsuca.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui paljaychiča, tuž cjan: —Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjaz juntuŇ ojkzjapa am irantiscama.

²⁹ Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquiztan ulanžcu, kjaz juntuŇ oki kallantichiča, Jesusa jakziquin tjenatčaja, jalla nicju. ³⁰ Nii walja tjamiž cjen tsucchiča. Tsucžcu, kjazquiz luzi kallantichiča. Nekztan kjawchiča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žejtkatalla.

³¹ Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanziča, nižaza niizquiz cjichiča:

—Ancha upa kuzzizamčha amqui. ¿Kjažtiquiztan am kuz turwayskatchamta?

³² Ninacaž warcuquin luztan, tjamiqiu zekchiča.

³³ Jalla nii cheržcu warcuquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž yujcquiz quillziča, tuž cjan:

—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA ČHJETINTA

³⁴ Jalla nuž kota kajžcu, Genesaret cjita yoka iran-tičiča. ³⁵ Nii yokchiz žoñinacaqui Jesusa pajchiča. Jalla nekztan "Jesusa tekz žejlčha", cjan liwj nii yokaran mazmazžiča. Nii quintu maztiquiztan tjapa laanaca zjicčiča, jakziquin Jesusa želatčaja, jalla nicju. ³⁶ Nii žoñinacaqui Jesusižquiz walja rocchiča, tuž cjan: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi žoñinacaqui žejtchi cjissiča.

UJ PUNTU

15 Jalla nekztanaqui tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui nižaza tsjii kjaž lii tjaajiñi maestruncžtanpacha Jesusižquiz macjatchiča. Ninacaqui Jerusalén wa-jtquiztan tjonchiča. Jesusižquiz pecunchiča, tuž cjan:

² —¿Kjažtiquiztan amiž tjaajintanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.

³ Pero Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjan: —Ančhuczti, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjenpacha persun custurumpinacakaz paala ančhucqui. ⁴ Yoozqui tuž cjichiča: "Am maa ejp-mi rispitaquiča". Nižaza cjichiča: "Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui contaj cjila".

⁵ Pero ančhuczti tuž tjaajiñčhucčha: Žoñiqui persun maa ejpžquin chiyasača, tuž cjan: "Am anal yanapasača. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatača nekztan". ⁶ Jequit nižta chiyachaj niiqui, niiz persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesača. Jalla nuž tjaajincan ančhucqui Yooz mantita ana walkatchinčhucčha, persun custurumpi jarukaz ojkzjapa. ⁷ Ana wal kuzziz žoñinaca. Isaías cjita profetaqui ančhucpa pun-tuquiztan zuma kjana cijrchiča, tuž cjan:

⁸ "Tii žoñinacaqui atžtankaz wejtquiz rispitiča. Pero tinacž ultim kuzziti wejtquiztan ažquinčha. Nižaza wejr anaž rispitiča. ⁹ Tinacaqui inakaz wejtquin custurumpi pača. Tinacž tjaajintanacaqui žoñiž mantitakazza".

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinaca kjawziča, nižaza tuž cjichiča:

—Nonžna, nižaza intintazñi kuzziz cjee. ¹¹ Anaž zawnctan kjuylchuc žoñž atquiz luzñiqui uj cjesača žoñžquiziqui. Antiz žoñž atquiztan ulanñi, jalla niiz uj cjesača žoñžquiziqui.

¹² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui niizquin macjatchiča, nižaza cjichiča:

—Nii fariseo žoñinacaqui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana naychamjo?

¹³ Pero Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Jakzilta zkalat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjecta cječhaja, jalla nii zkalaqui zep'ižtanpacha kajlžtaž cjequiča. ¹⁴ Ninacžquiz ana chjijquiza. Ninacaqui zur žoñinacažtakazza. Yekja zuranacžquiz irpican, pucul-tanpacha wali ojtquiz tjojtsnasača.

¹⁵ Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Tii puntuquiztan wejtnacaquiz tjaajznalla.

¹⁶ Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya? ¹⁷ Tjapa atquiz luzñi čheriqui pjuchquiz luzza, nekztan wir kjutñiž ulanča. ¿Jalla nii ana intintiya? ¹⁸ Pero atquiztan ulanñi chiitaqui kuzquiztan tjonča. Jalla nii žoñžquiziqui uj cjesača. ¹⁹ Kuzquiztanpanž ulanča tižtanaca, ana wali pinsinacaqui, nižaza žoñi conzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlžqui, nižaza cusasanaca kjañzqui, nižaza toscar taku chiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui. ²⁰ Jalla nižtanaca uj cjesača žoñžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu,

jalla nižta lujlžcu, anapan uj cjesača. Jalla niiqui žoňž custurumpikazza.

YOOZQUIN KUZIZ MAATAKA

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkchiča Tiro nižaza Sidón cjita yokquin. ²² Jalla nijwc želan tsjaa cananea yokchiz žoňqui Jesusižquiz tjonzinča, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidž majchmajtquiztan tjonni. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraž tantača. Jalla nižtiquiztan ana wira wali laača.

²³ Jesusaqui ana čhjulumi kjaaziča. Jalla nekztan niíž tjaajinta žoňinacaqui roqui tjonchiča, tuž cjan:

—Tsjika oka cjee. Učhum wirquiz kjaw jawi apžquiča.

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča Israel wajtchiz žoňinacžquin, ninacžquinkaz. Nii Israel žoňinacaqui katchi uuzanacažtakazza.

²⁵ Pero naa maatak žoňqui macjatžquichinča, nižaza niíž yujcquiz quillzinča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

²⁶ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Maatinacž t'anta ana kjaňasača, pawcžquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesača.

²⁷ Jalla nuž chiižinta cjenami naaqui cjichinča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patrunaž mizquiztan tjawkzi čherilla lujlča.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla, walja Yoozquin kuzzizamča. Jaknužum am pecħaja, nužoj cjila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui žejtchi cjissinča.

LAANACA ČHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchiča, Galilea cjita kot ata watchiča. Nekztan tsjii curulla yawžcu julziča. ³⁰ Tama žoňinacaqui irantižquichiča, jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju. Ninacaqui laanaca zijjčhiča, zuch žoňinaca, zur žoňinaca, ana chiiňi žoňinaca, čhjoiritžta žoňinaca, tjapaman laanaca, jalla ninaca zijjtatača, Jesusiž yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj čhjetinčiča. ³¹ Jalla nuž cheržcu, žoňinacaqui ancha ispantichiča. Ana chiiňi žoňinacaqui chiiňi cjissiča. Čhjoiritžta žoňinacaqui žejtchi cjissiča. Zuch žoňinacaqui ojklayňi cjissiča. Zur žoňinacaqui cherňi cjissiča. Jalla nuž cheržcu žoňinacaqui walja Yooz honora waytichiča, "Israel žoňinacž Yooz ancha honorchiz cjilalla", cjan.

JESUSAQUI ČHJERI TJAČHA

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niíž tjaajinta žoňinaca kjawžcu, tuž cjichiča:

—Tii žoňinacžtajapa kuzquiz anchal sint'uča. Čhjep maj wejtta chica žejlča, nižaza ana čhjul čhjerchizza. Persun kjuyanacquin anal cutz pecuča ana lujlchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiž niiqui, jiczaranž tismayasača.

³³ Nekztan niíž tjaajinta žoňinacaqui cjichiča:

—ŽJaknužt čhjeri cunsicas, tii wacchi žoňinacžtajapajo? Tii yokquizic anaž kjayzmi žejlča.

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—ŽKjaž t'antichizt ančhucjo?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Pakallak t'antača, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.

³⁵ Jalla nekztan Jesusaqui nii žoňinacžquiz man-tichiča, yokquiz julznajo. ³⁶ Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpača tanziča. Jalla nekztan Yoozquin gracias cjan tjaachiča. Nekztan nii t'antanaca ch'iznaca kjolkjolziča. Nekztan niíž tjaajinta žoňinacžquiz toj tojziča. Nekztan ninacžti partir paychiča nii tama žoňinacžquiz. ³⁷ Tjapa nii tama žoňinacžti čhjeri lujlžcu chjekchi cjissiča. Nižaza žejtchinacaqui pakallak canasta chjijpi ricujtatača. ³⁸ Pusi warank luctak žoňinacatača lujlchiqui. Nižaza nii oraqui maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatača. ³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoňinacžquiz liwj cuchančiča okajo. Niimi warcuquin luzziča. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkchiča.

JESUSIŽ QUINTRA ŽOŇINACA

16 Fariseo žoňinacami, saduceo žoňinacami Jesusa cheržni ojkchiča. Jesusiž quintra uj jwes pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiztan maychiča, arajpach milajru tjeeznajo, tsjii sinalažtakaz. ² Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, "Jakac zuma tjuňiž cjequiča" cjiňchucča. ³ Nižaza wentan tjuňi tjewktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja tsjiri cjenaqui, "Tonjiqui ana zum tjuňiž cjequiča" cjiňchucča. Ana zum kuzziz žoňinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuňi ana zuma tjuňi cječhaja, jalla nii zumpacha zarayiňchucča. Pero ančhucqui weriž paa-ta sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiňchucča. ⁴ Ana zum kuzziz žoňinacaqui Yoozquiztan zarakchiž cjen, sinala sinala mayča. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siňalažtakaz žejlča. Ana iya tjeežta cjequiča. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča.

⁵ Niíž tjaajinta žoňinacaqui kotquin tsjii latu kajakchiča. Nižaza t'anti žaka chjitz tjatstkalča. ⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tii taku nonžna. Fariseo žoňinacž liwaturžquiztanami nižaza saduceo žoňinacž liwaturžquiztanami zumpacha cwitasaquiča.

⁷ Jalla nii chiita nonžcu, tjaajinta žoňinacaqui ninacpora parlasiča, tuž cjan:

—Učhumqui ana t'anta zijjtača, jalla nižtiquiztan nižta chiiča.

⁸ Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychiča tuž cjan:

—ŽKjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pinsejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizčhucča. ⁹ Anapanž ančhucqui wira intintas, žtižta ana cjuňžjo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoňžquiz partir payžcu lujlatchinla. Nekztan žkjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtatača? ¹⁰ Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi

warank luctak žoňzquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan žkjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya? ¹¹ Fariseo žoňinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoňinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur puntu chiichinča. Jalla nii chiitaqui anača ultim t'anti puntuquiztanaqui. ¿Anaž nii intintas, ančucya?

¹² Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintaz- iča. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu chižinčiča. Pero fariseož tjaajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjaajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chižinčiča, jalla nii tjaajintanacquiztan cwitasaquiča, cjican.

¿JECT JESUSAQUI?

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipo cjita yokquin ojkčiča. Nii irantižcu, niiž tjaajinta žoňinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Žoňtča. Žoňinacaqui wejt puntuquiztan žkjažt cjeejo?

¹⁴ Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistača niiqui”. Yekjapanacaqui cjiča, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Tsjii yekja profetača niiqui”.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Ančuczti wejt puntuquiztan žkjažzaž cjeejo?

¹⁶ Simón Pedruqui tuž cjichiča:

—Yooziž uchta Cristumča amqui, žejtņi Yooz Maatimča.

¹⁷ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoňimi amquiz nii tjaajinčiqui. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui. ¹⁸ Amquiz cjiwča. Tekztan najwkchuc amqui Pedro cjitam cjequiča. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyača. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoňinacača. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasača. ¹⁹ Wejrqui amquiz llawižtakaz poder tjaača žoňinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin luzkat- ta zakaz cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoňinacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi maznaquiča, “Niiča Cristuqui” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ PUNTU CHIIČHA

²¹ Nekztan najwkchuc Jesusaqui tjaajinta žoňinacžquiz niiž ticz puntuquiztan paljaji kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrqui Jerusalén watja ojkstanča. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami, nižaza timplu jilirinacami, nižaza

lii tjaajiņi maestrunacami jalla ninacaqui wejr walja sufriskataquiča. Ultimquiziqui wejr conaquiča. Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan jacatatača.

²² Nekztanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu chjitchiča, chižinžjapa. Chižinžcan, tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejpqui anaj niic nuž munlalla. Amquiz anaj nižta watlalla.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutņi kjutz- iča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjo- jtskatz pecča. Am kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoňiž pinsitakazza.

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoňinacžquiz cjichiča:

—Jequit wejtta chica kamz pecčhaj niiqui, prim- iruqui persun kamaņ wiraqui tjazla. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejtta chicaž kamaquiča.

²⁵ Jakziltat persun kamaņ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamaņaqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat wejt laycu persun kamaņ wira tjaznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiņaya kamaquiča. ²⁶ Tsjii žoňiqui tjapa tii muntuquiz žejlņi cusasanaca kanasača. Pero nekztan infernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, žčhjulpapat sirwejo? Inakaz cjequiča. Ara- jpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasača. ²⁷ Wejrqui tsewctan cuchanžqui- ta Yooz Žoňtča. Tsjii noojiqui wejrqui wejt anjilanacž- tan quejpžcača; wejt Ejpž wali aztan quejpžcača. Jal- la nuž quejpžcu, wejrqui zapa maynižquiz tjaača, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru tjaača. ²⁸ Weraral cjiw- čha. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonača. Yekjap tekzi žejlņi žoňinacaqui nii noojcama ana ticz- naquiča.

JESUSAQUI TSJEMATAŽ CJISSIČHA

17 Sojta tjuņquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobž- tan, Juanžtan, Jacobož lajk, jalla ninaca chjitchiča. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu, yawchiča. ² Jalla nicju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissičha. Jesusiž yujcqui walja c'ajņi cjis- siča tjuņižtakaz. Nižaza niiž zquitimi muzpa lliņi cjis- siča, nižaza ancha chiwi. ³ Nii orapacha Moiestan Eliastan parizichiča. Nii pucultan žoňiqui Jesusižtan parlican želatča. ⁴ Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquiž ni- iqui, čhjep chjujlli kjuyaž kjuyača wejrnacqui, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moiestata, tsjiiqui Eliasta.

⁵ Pedruž nuž chiyan, zuma kjaņi tsjiriqui ninacžquiz urpuntichiča. Tsjirquiztan tsjii jora chižquichiča, tuž cjican:

—Tiičha wejt k'ayi Maatiqui. Tiž cjen anchal cuntin- tutča. Jalla tiž takunaca catoka.

⁶ Jalla nii chižquita nonžcuqui, nii čhjep tjaajinta žoňi- nacaqui yokquiz tuzi t'okziča. Muzpa tsucchiča. ⁷ Jal- la nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninacžquiz mac- jatžquichiča. Ninacžquiz kjaržtan lanlanžinčiča, tuž cjican:

—Tsijtsna. Anača tsuca.

⁸ Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherziča, ana iya jecmi cherchiča.

⁹ Nekztanaqui curquiztan chjijwžcan, Jesusaqui ninacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jecžquizimi nii ančhucaž cherta maznaquiča, weriž ticziquiztan jacatatta, jalla niicama.

¹⁰ Nekztanaqui niiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Lii tjaajiñi maestrunacaqui cjiñiča, primero Elías profetaqui tjonstanča, nii. ¿Kjažtiquiztan nii maestrunacaqui nižta chiiya?

¹¹ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ultimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchiča. Niiqui tjappachaž tjacziča, wejr tjonzjapa. ¹² Wejrqui cjiwča. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunacaqui nii Elías ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama nii Elías čjulumi sufriskatchiča. Nižaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquiča.

¹³ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii tjaajinta žoñinacaqui tantiyazziča, Juan Bautistača Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAŽ TUCKATTA

¹⁴ Jalla nekztanaqui curquiztan chjijwžcu, parti žoñinacžquiz irantižquichiča. Nekztan tsjii žoñiqui Jesusižquiz macjatžcu, niiz yujcquiz quillziča. Nižaza tuž cjichiča:

¹⁵ —Wejt Jiliri, wejt majchquiz okžnalla. Niiqui t'ucñipanča. Ancha sufričha. Avisac ujquiz tjojtša, nižaza kjazquiz zakaz tjojtša. ¹⁶ Tekz zjicchinča am tjaajinta žoñinacžquiz. Ninacaqui ana čhjetñi atchiča.

¹⁷ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumača. ¿Čhjulorcomat wejr ančhucatan želaqui? ¿Čhjulorcomat ančhucaquiz awantaqui? Wejtquin zjijca nii am majch.

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii majch tanñi zajra ujziča; nekztan chjatkatchiča. Jalla nii orapacha žejtchi cjissiča. ¹⁹ Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz zinapora pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zajraž tanta žoñi ana čhjetñi atchintaya?

²⁰ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui anača Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla nižtiquiztan ana chjatkati atča. Weraral cjiwča. Tsjii mostasa cjita simillaqui koltallača. Čhjectiquiztan walja pakjiž pajkča. Yoozquin tjapa kuzzizčhuc cječhaj niiqui, jalla tuž paasača. Tii curumiž mantasača, tuž cjican: “Tekztan najwk oka”. Jalla nuž mantitiquiztan curucž okasača. Tjappacha čjulumi paasača ančhucqui, ultimu Yoozquin tjapa kuztan cječhaj niiqui. ²¹ Pero tii punta zajra chjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza ayunas waquiziča.

²² Galilea yokaran juntupacha ojklaycan, Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz chiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñičha. Wejrqui žoñinacž kjarquin intirjital cjeeča. ²³ Nižaza conal cjeeča. Nižaza čhjep majquiztanzi jacatatača.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui ancha llaquisiskatchiča nii tjaajintanacžquiz.

TIMPLU IMPUESTO

²⁴ Nekztan Jesusižtan niiz tjaajintanacžtanpacha Capernaum watja irantichiča. Nekztan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedružquin cherzñi ojkchiča. Jalla niizquin zalžcu pewcziča tuž cjican:

—¿Ančhuca tjaajiñi maestruqui timplu impuesto ana pacñikaya?

²⁵ Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Impuesto pacñipančhay.

Jalla nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz luzziča, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Ima Pedruž chiyen, Jesusaqui niizquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Simón, žtii tantiya? Tii muntuquiz žejlñi jilirinacaqui impuesto cobriñiča. ¿Jakziltižquiztan cobriya? ¿Persun wajtchiz žoñinacžquiztankaya? už žyekja wajtchiz žoñinacžquiztan, ja'?

²⁶ Pedruqui kjaaziča tuž cjican:

—Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanpanča.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Jalla nižtiquiztan nii jilirinacž persun wajtchiz žoñinacaqui impuesto naca ana pacasača. ²⁷ Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učhum quintra iñiziñi cjiskatz pecučha. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquiz anzuelo tjojtznaquiča. Primiru tanzi ch'iz lecznaquiča. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquiča. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquiča. Nii paaz chjicha, učhum impuesto naca paczjapa.

¿JECT TUCQUIN CJES?

18 Jalla nii orapacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžcu pewcziča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz wajtquiz, ¿ject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?

² Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawziča. Nii uza ninacž taypiquez tsijtskatchiča. ³ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwča. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, nižta kuzziz pecča. Ančhuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasača. ⁴ Jalla nižtiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla nižta humilde kuzziz cjis waquiziča. Jakziltat nižta kuzziz cjisnaquiz niiqui, jalla niičha arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizqui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjeequiča. ⁵ Jequit weriž cjen tsjii ocjalažtakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwča.

PAAZQUIZTAN CWITASA

⁶ Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla niizquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquiziča. Ujquiz tjojtskataquiz niiqui, nii ujquiz tjojtskatñi žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nii tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi žoñžtaqui. ⁷ iŽoñi-

nacajay! Ujquiz tjojtaquiča, nižaza ujquiz tjojt-skataquiča. Pero nekztan ana walinaca tjonaquiča. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca panž želaquiča, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacžtajapa ana waliž cjequiča.

⁸ Jalla nižtiquiztan am kjarazlaj už kjojchažlaj ujquiz tjojtskatčhaja, nii uj paañi kjaraj cjecu už kjojcha cjecu pootzna, nižaza najwk tjojta. Jalla nuž tsjii kjaraj cjecu už tsjii kjojcha cjecu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infiernuquin tjojttaž cjesača. Jalla nuž waliž cjesača. ⁹ Nižaza am čhjucquiqui ujquiz tjojtskatčhaja, jalla nii čhjucquiqui lecžna, nižaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii čhjucquiqui pertissiž cjequiž niiqui, waliž cjequiča. Tjapa curpuqui infiernuquin tjojttaž cjequiž niiqui, ana waliž cjequiča.

ZARAKCHI UUAZ QUINTU

¹⁰ Humilde kuzziz žoñinacžtan ana chjaawjkata. Ančucaquiz cjiwča, ninacž anjlanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz željñipanča. ¹¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, ujquiz kamñi žoñinaca liwriizjapa.

¹² Jalla tii tantiya? Tsjii žoñiqui patac uuzichiztača. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zaraktan, nii žoñiqui nii llatuntunc llatuncani uuzinaca curquin ecaquiča, zarakchi uuaz kjuržquizjapa. ¹³ Nižaza katchi uuaz wachaquiz niiqui, nekztan walja chipznaquiča ana zarakchi uuzanacžquiztan juc'anti. ¹⁴ Jalla nižta irata ančuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz žoñinacžquiztan anapan jakziltami pertita cjis munča.

UJ PERTUNZ PUNTU

¹⁵ Am jilaqui am quintra ana wali paaquiz niiqui, jalla nižtan zinapora palt'a, niž ana wali paata ujquiztan "ujchizpanča" cjecan cjeequi. Jalla nuž amiž chiižintiquiztan catokaquiz niiqui, nii jilaqui ricujta cjequiča. ¹⁶ Zinapora chiižintiquiztan ana nonz pecaquiz niiqui, nii uj paañi jilžquiztan okaquiča. Nekztan iya pucultan jila kjawžcu, wilta nii uj paañi jilžquin okaquiča, niž paata uj tjeezjapa. Jalla nuž paažcu pucultan cjecu už čhjepultan cjecu testicž taypiquiz niž paata uj tjeežta cjequiča. ¹⁷ Nii uj paañiqui anapanž niž uj maz pecaquiz niiqui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilnacžquin maznaquiča. Anapan niž uj maz pecaquiz niiqui, ana Yoozquin criichi jilažtakaz čhejnaquiča, nižaza impuesto cobriñi žoñižtakaz.

¹⁸ Ultim weraral cjiwča. Tii muntuquiz jequit am čhelačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž čhejta zakaz cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit am cutznačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž cutžta zakaz cjequiča.

¹⁹ Tii zakal chiižinuča. Tii muntuquiz pucultan ančuquiqui tsjiikaz Yoozquiztan mayaquiz niiqui, ančucaquiz tjaataž cjequiča. Wejt arajpach Yooz Ejpqui ančucaž mayta tjaaquiča. ²⁰ Nižaza tsjii pucultanami čhjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcznaquiz niiqui, jalla ninacž taypiquiz wejrzakaz želača.

²¹ Wiruñaquiqui Pedruquiqui Jesusižquin pewczñi ojkchiča. Zalžcu, jalla tuž pewcziča:

—Wejt Jiliri, žKjaž wiltamiž wejt jilaqui wejt quintra uj paažcu pertuna mayisasaya? žNižaza wejrqui kjaž wiltat pertunasaya? žPakallak wilta pertunasaya?

²² Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjecan:

—Wejrqui cjiwča, anaž pakallak wilta cjesača. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasača.

KAJCHIZ ŽOÑI QUINTU

²³ Arajpach Yooz mantiz puntuquiztan jalla tuzuča. Tsjii chawc jiliriqui piyunanacžquiz kaja packatz pecatča. ²⁴ Jalla nuž packatan tsjii kajchiz žoñiqui zjičtatača. Nii žoñiqui walja kajanacchiztača, tsjii kjaž millona. ²⁵ Nii piyunžtaqui anaž pacz paaz želatča. Nekztan patrucaqui jalla tuž mantichiča: "Tii žoñi tuya, paaz cunciczjapa. Nižaza niž tjunmi, ocjalanacami, tjapa niž cusasanacami liwj tuyla kaja pacz paaz cunciczjapa". ²⁶ Nekztanaqui nii piyunaqui patrucaž yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjecan: "Wejt patruca, pertunalla. Tjappachal pacača". ²⁷ Nižtami patrucaqui ancha okziča; nižaza nii kaja ana cobrichiča. Jalla nižtiquiztan liwrii cjisiča nii kajquiztan. ²⁸ Wajilla nii piyunaqui niwctan ulanžcu tsjii piyun maztan zalchiča. Nii piyun maziqi tsjii kjažtalla kajatača nii pertunta piyunžquiz. Nekztan nii pertunta piyunaqui jor t'uullcu tanchiča, nii packatzjapa, tuž cjecan: "Kajquiztan tjappacha paca". ²⁹ Jalla nekztanaqui nii piyun maziqi niž yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjecan: "Pasinsis kuzziz cjee. Nii kajalquiztan tjappachakal pacača". ³⁰ Nii kaja cobriñizti ana munchiča. Antiz carcilquin uchantichiča, jalla nii kaja paczama. ³¹ Parti piyunanacaqui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichiča. Nekztan patrucažquiz mazñi ojkchiča. Jalla nicju tjappacha quint'ichiča, jaknužt watčhaja, nii. ³² Jalla nekztanaqui patrucaqui nii pertunta piyuna wilta kjawžkatchiča. Nekztan cjičiča: "Ana zum kuzziz piyuna, wejrqui tjapa am kajanaca pertunchinča, amiž roct'iñiž cjen. ³³ Jaknužt wejrqui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz amlaqui am piyun mazquiz pertunstanča". ³⁴ Jalla nekztanaqui patrucaqui juc'anti žawjziča. Nižaza mantichiča, nii piyuna casticzjapa, tjapa niž kaja paczama.

³⁵ Jesusaqui nii quintu quint'ican jalla tuž žerziča:

—Jakzilta ančucaquiztan niž jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla nužuzakaz wejt arajpach Yooz Ejpqui ančucaquiz ana pertunaquiča.

MAATAKŽTAN JALJTIZ PUNTU

19 Jalla nuž tjaajinžcu Jesusaqui Galilea yokquiztan ojkchiča. Judea yokquin irantichiča, Jordán cji-ta puž tuwanchuc. ² Muzpa žoñinacaqui nižquiz apziča. Jalla nicju muzpa laanaca čhjetinčiča.

³ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchiča, ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewcziča:

—Ĉhjul uj paatiquiztanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasaya?

⁴Jesusaqui ninacžquiz kjaaziĉha, tuž cjican:

—Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachiĉha. ĆCjijrta Yooz takuqui ana liichinĉhucjo?

⁵Yooz takuqui tuž cjiĉha: “Jalla nižtiquiztan tsjii žoņiqui tjunatan zalzjapa, maa ejpžquiztan zarakstanĉha. Zalĉcu pucultan tsjii lucutiņi cjiĉsa”. ⁶Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan žoņi, pero tsjiikazza. Jalla nižtiquiztan anaž jaljtasaĉha. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan ĉjalziqui, tsjii lucutiņi cjisjapa. Yooz ĉjalžtaqui ana jaljta cjesaĉha.

⁷Nekztanaqui pewcziĉha tuž cjican:

—Moisesqui jalla tuž mantichiĉha. Tsjii certificado de divorcio tjaaquiz niiqui, tjunatan jaljtasaĉha. ĆKjažtiquiztan nižta mantichejo, ana jaljtiz želanajo?

⁸Jesusaqui ninacžquiz kjaaziĉha, tuž cjican:

—Anĉucaž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljtis lii tjaachiĉha. Primirquiztanpacha anataž nižta. ⁹Wejrqui anĉucaquiz chiižinuĉha. Adulteriuquiz ojklayņi cjenkaz am maatakžtan jaljtasaĉha. Jequit ana adulterio paachiž cjenaqui niž persun maatakžtan jaljtaĉhaja, nižaza yekja maatakžtan zalznaĉhaja, jalla niiqui adulterio uj paaĉha. Nižaza jequit divorcita maatakžtan zalznaĉhaja, nii zakaz adulterio paaĉha.

¹⁰Tjaajinta žoņinacaqui nižquiz cjichiĉha:

—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cjesaž niiqui, anaž cumpinĉha zalzqui.

¹¹Jesusaqui nekztan cjichiĉha:

—Tjapa žoņinacaqui tii tjaajinta anaž catokaquiĉha. Jakziltižquiz Yoozqui tjaajnaĉhaja, jalla niiqui tii tjaajintaqui catokaquiĉha. ¹²Žoņinacaqui punta punta ana zalzi cjiĉha. Yekjapanacaqui nastiquiztanpacha ana zalzucaĉha. Yekjapanacazti capunapantaĉha, jalla nižtiquiztan ana zalzņi atasaĉha. Yekjapanacazti ana zalz pecĉha, arajpach Yooz Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaquiz niiqui, paj kamla.

OCJALANACŽ PUNTU

¹³Žoņinacaqui ocjalanaca Jesusižquiz zjiĉcĉiĉha, ocjalanacžquiz kjaržtan lanznajo, nii ocjalanacžtajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaajinta žoņinacaqui zjiĉcĉi žoņinacžquiz atajĉiĉha. ¹⁴Nekztan Jesusaqui cjichiĉha:

—Tii ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza arajpach Yooz mantita kamaņchiz žoņinacaqui.

¹⁵Nekztan Jesusaqui ocjalanacžquiz kjaržtan lanziĉha. Jalla nekztan nii yokquiztan ojkĉiĉha.

RICACH TJOWAQUI TJONCHIĉHA

¹⁶Wiruņaqui tsjii tjowaqui Jesusa ĉerzņi ojkĉiĉha. Nekztan pewcziĉha, tuž cjican:

—Zuma Maestro, Yooztan wiņaya kamzjapa, Ćĉhjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁷Jesusaqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—ĆKjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajaĉha zumaqui. Yoozkazza niiqui. Yooztan wiņaya kamz pecĉhaj niiqui, Yooz Epiž mantitanac jaru kama cjee.

¹⁸Nii tjowaqui jalla nekztan kjaaziĉha, tuž cjican:

—Ćĉhjul mantitanacaya?

Jesusaqui nižquiz cjichiĉha:

—Anaĉha žoņi konzqui. Anaĉha adulteriuquiz ojklayzqui. Anaĉha tjangzqui. Anaĉha toscara chiizqui, jecžquizimi. ¹⁹Am maa ejpmi rispitaquiĉha. Jaknužum persunpachquiz okžnamžlaja, jalla nižta okzņi kuzziz cjispanĉha žoņinacžquizimi, ligitum mazižtakazza.

²⁰Nii tjowaqui nekztan cjichiĉha:

—Tjapa nii mantitanacami cumpliņĉha koltiquiztanpacha. ĆJaziqui ĉhjulut wejta pjaltasa?

²¹Jesusaqui tuž cjichiĉha:

—Anĉa wali cjiĉsim pecĉhaj niiqui, oka, nižaza amta žejļņi cusasanaca tuyzna. Jalla nii tuyžcu, porinacž ona. Jalla nižtiquiztan arajpachquin cusasanacažtakaz zuma honora tjaatam cjequiĉha. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonauĉiĉha wejtta ĉica ojklayzjapa.

²²Jalla nižta chiita nonžcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkĉiĉha. Anĉa ricachutaĉha.

²³Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoņinacžquin cjichiĉha:

—Wereral anĉucaquiz cjiwĉha. Tsjii ricachu žoņi arajpach Yooz mantuquiz luzjapa anĉa ĉ'amaž cjesaĉha.

²⁴Tsjii camello cjita animala žejļĉha. Nii camelluqui ĉ'aman acuj cjuņ pjetquiz luzasaĉha. Jalla nižtaž ricachunacaqui tsjan ĉ'amaĉha Yooz kamaņ jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz žoņi cjisjapa.

²⁵Jalla nuž nonžcu, tjaajinta žoņinacaqui walja ispanitichiĉha. Nekztan ninacpora pewcsarasiĉha, tuž cjican:

—ĆJectpan liwriita cjesajo?

²⁶Jesusaqui ninacž kjutņi ĉerziĉha. Jalla nekztan cjichiĉha:

—Žoņinacaqui anaž persunpacha liwrii atasaĉha. Yoozpankazza liwriiņiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasaĉha.

²⁷Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz cjichiĉha:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjapa persun cusasanaca jaytichinĉha, amtan ĉica ojklayzjapa. ĆJalla nižtiquiztan wejrnacqui ĉhjulut canas?

²⁸—Jesusaqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—Wereral anĉucaquiz cjiwĉha. Ew muntuquiz želan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzaĉha. Anĉucazakaz poderchiz puestunacquiz luzaquiĉha, tuncapan Israel partira mantizjapa. ²⁹Jakzilta žoņit weriž cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecaĉhaja, jalla ninacaž walja zuma kamaņ wirchiz cjequiĉha. Nižaza arajpachquin Yooztan wiņaya kamaquiĉha. ³⁰Arajpachquin Yoozqui wacchi tii timpuquiz tucquin cjiņi žoņinaca wirquin cjiskataquiĉha. Nižaza Yoozqui wacchi tii timpuquiz wirquin cjiņi žoņinaca tucquin cjiskataquiĉha.

PIYUNANACŽ QUINTU

20 'Arajpach mantiņi Yooz puntuquiztan jalla tužuĉha. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk pa-

trunaqui piyunanaca kjuri ulanchičha, uwas frut zkala ajzjapa. ² Piyunanacžtan acuerduquiz luzzičha, zita langžtan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nekztanaqui langžni cuchanžquichičha. ³ Nekztan wenzlaka wilta ulanchičha. Palazquin inakaz žejlñi žoñinaca cherchičha. ⁴ Ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican: “Ančhucqui wejt zkal yokquin langžni oka. Wejrkal zumpacha pacačha”. Nekztanaqui ninacaqui ojkchičha. ⁵ Taypuru patrunaqui wilta ulanchičha, iya piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. Nižaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchičha, piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. ⁶ Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutñi ulanchičha. Nižaza palazquin inakaz žejlñi žoñinacžtan zalchičha. Ninacžquiz paljaychičha tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan ančhucqui tonj zita ana langž žejljo?” ⁷ Ninacaqui patrunžquiz kjaazičha, tuž cjican: “Anaž jecmi wejrnac langznajo rocchičha”. Nekztanaqui patrunaqui ojkičha: “Ančhucqui wejt yokquin zakaz langžni oka. Wejrkal jaknižlaj niil pacačha”. ⁸ Tjuñiž kattan nii yokchiz patrunaqui niž langzkatñi encargado mantichičha, tuž cjican: “Kjawžca langžni piyunanaca, paczjapa. Primirui wiri tjonchi piyunanacžquiz pacaquičha; wirquin, tuqui tjonchi piyunanacžquiz pacaquičha”. ⁹ Jalla nekztanaqui nii wiri luzzi piyunanacaqui langzkatñižquiz macjatchičha. Zapa mayni ninacžquiz pactačha, tsjii nooj lanžtaž nižtapacha. Tsjii denario cjita paaz tanzičha. ¹⁰ Jalla nekztanaqui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca kjawžtatačha. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacaqui pinsichičha jila paca tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinacžquiztan. Jalla nekztanaqui pacchičha tsjii denario cjita paaz zakaz. ¹¹ Jalla nii paca tanžcu patrunž quintra quijchičha, ¹² tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacaqui tsjii orakaz langzičha. Wejrnacžti primirquiztanpacha langzinčha, nižaza zita ancha sii kjaquiz otžcan langzinčha. Ninacžquizimi wejtnacaquizimi tsjiikaz pacchamčha”. Jalla nuž cjican quijchičha. ¹³ Nii patrunaqui tsjii ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican: “Jila, amquiz anal in-callchinčha. Jalla nuž tsjii acuerduquiz luztapanla, tsjii denario paaz paczjapa. ¹⁴ Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacžquiz nižazakaz pacz pecučha, amquiz pactala, jalla nuž zakaz. ¹⁵ Wejt persun paaztan jaknužut wejr pinsučhaja, jalla nuž wejt munañpiquiz pacasačha. Weriz zuma pacni kuzziz cjen amqui iñiziñi kuzziz cjissamla”. ¹⁶ Jalla nižta irataž wirquin cjiñinacaqui tucquinž cjequičha. Nižaza tucquin cjiñinacaqui wirquinž cjequičha. Kjawžta žoñinacaqui wacchičha. Illzta žoñinacžti kolucullačha.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZZIČHA

¹⁷ Wiruñauqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén ojkchičha. Jalla nuž jiczquiz ojkan, Jesusaqui tsjii latu niž tuncapan illzta žoñinaca chjitchičha, nižaza ninacžquiz tuž cjichičha:

¹⁸ —Ančhucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutñiž ojkčha, nii. Jerusalén wajtquin wejrqui intirjital cjeečha timplu jilirinacžquizimi lii tjaajiñi maestrinacžquizimi. Jalla ninacaqui wejr conaquičha. Wejrqui tsewctan

cuchanžquita Yooz Žoñtčha. ¹⁹ Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha, ana wali burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeečha. Ultimquiziqui cruzquiz ch'awcta contal cjeečha. Jalla nekztan čhjep majquiztanzi jacatatačha.

TSJII FAVORA MAYTA

²⁰ Jacobžtan Juanžtan ninacž maaqui Jesusižquiz macjatžquichinčha. Jacobžtan Juanžtan ninacž ejpqui Zebedeo cjitatačha. Jalla naa maaqui maatinacžtanpacha Jesusižquin macjatchinčha. Nekztanaqui naaqui Jesusiž yujcquiz quillzinčha, tsjii favora mayzjapa. ²¹ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.

Naaqui kjaazinčha, tuž cjican:

—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am latuquiz uchnalla, tsjiiqui žew latuquiz nižaza tsjiiqui zkar latuquiz.

²² Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ančhucqui čhjulut mayčhaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tančha. ¿Nižtapacha ančhuc sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watačha tsjii bautismožtakaz. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?

Ninacaqui tuž kjaazičha:

—Nii sufris watimi atasačha.

²³ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Wereral cjiwčha. Ančhucpacha sufris tanznaquičha, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquičha, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasačha. Wejt Yooz Ejpkaž nii puestunaca tjaaquičha jecžtajapa tjačžtakazlani, jalla ninacžta.

²⁴ Parti nii tuncapan illzta žoñinacaqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintra žawjchičha.

²⁵ Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaajintanaca kjawzičha, nekztan tuž cjichičha:

—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacaqui patrunažtakaz mantiñičha, nižaza chawc jilirinacaqui parti žoñinacžquiziqui niž mantita cazkatñipankazza. ²⁶ Ančhucqui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutñičha nii irat kuzqui. Ančhucacuztan jequit chawc jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquizičha parti žoñinacžquiziqui. ²⁷ Nižaza jequit ančhucacuztan tucquin mantiñi cjis pecčhaja, jalla niiqui wirquin cjis waquizičha, parti žoñinacaž mantitacama cjisjapa. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Wejrpacha tii muntuquiz ana tjonchinčha, sirwita cjisjapa. Antiz wejrčha tjonchinqui, žoñinacžquiz sirwisjapa, wejr ticzcama. Jalla nuž ticžcu walja preciochiztakal cjeečha, žoñinaca liwriizjapa. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

ZUR ŽOÑINACA ČHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiztan ulnan, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz apzičha. ³⁰ Jicz latuquin pucul-

tan zur žoŋi julzi želatča. Ninacaqui Jesusaž watŋi nonžcu, kjawchiča tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonŋi, wejrnacž okznalla.

³¹ Nekz žejlŋi žoŋinacaqui ninacžquiz ujziča, ch'uj cjeyajo. Ninacazti juc'anti kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonŋi, wejrnacž okznalla.

³² Jalla nekztan Jesusaqui tsijtsu, ninaca kjawziča. Kjawžcu ninacžquiz tuž pewcziča:

—¿Ĉjuluž werj paaj cjii ančucya?

³³ Nii zur žoŋinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejtnaca ĉhujquiz ĉhjetinžinalla.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz sint'izcu ĉhujqu lanlanžinchiča. Jalla nii orapacha cherŋi cjissiča. Jalla nekztanaqui Jesusižquiz apziča.

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZIČHA

21 Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja irantichiča. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitača. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaajinta žoŋinaca cuchanchiča, tuž cjican:

²—Jalla nii najwkta watja oka. Jalla nicju mokta ljat azni wachaquiča, nižaza pajk zjič maltum wawchizza naa azniqui. Mokta jeržcu wejtquin akžcaquiča.

³ Jakzilta žoŋimiž atajasaž niiqui, niizquiz ančucqui “Wejt Jiliriž pecča. Wajilla tjepunta cjequiča tii azniqui”, nuž cjican nii žoŋžquiz cjequiča. —Jalla nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴ Jalla nii watchiqui profetaž cjiirta taku cumplissiča. Tuquitan nii profetaqui tuž cjiirchiča:

⁵ “Siŋon wajtchiz žoŋinacžquiz tuž chiya: Chera, ančuca chawc Jiliri tjonča, humilde kuzziz. Nižaza zjič maltum aznuquiz yawchi tjonaquiča, nižaza nii zjič aznuž maatanpacha tjonaquiča. Jalla ninacaqui carga kuzŋi aznunacača”.

Jalla nuž cjiirchiča nii profetaqui.

⁶ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkičiča. Nižaza jaknužt Jesusaqui mantičhaja, jalla niicama paachiča.

⁷ Ninacaqui ljat azŋi naaža pajk zjičtanpacha akžquichiča. Jalla nuž akžcu, zquitinaca aznunacž juntuŋ caruntichiča. Nekztan Jesusaqui yawchiča. ⁸ Niiž ojcz jicz latuquiz muzpa žoŋinaca želatča. Ninacž zquiti jiczquiz ĉhjinziča. Yekjapaqui ramuz ĉhjaŋinaca murchiča jiczquiz ĉhjinzjapa. ⁹ Tucquin ojkiŋi žoŋinacami wirquin tjonŋi žoŋinacami chipcan walja wiwi kallantičiča, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoŋi! ¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonŋi! ¡Amqui rispittaj cjila! ¡Amquiz honora tjaataj cjila! ¡Yooz Ejpžquin zakaz honora tjaataj cjila! —Jalla nuž wiwchiča.

¹⁰ Jesusaž Jerusalén watja luztan, tjapa nii chawjc wajtchiz žoŋinacaqui walja ispantichi tjojknačhiča.

Nižaza walja pewcpewcziča, tuž cjican:

—¿Jectpan teejo?

¹¹ Žoŋinacaqui tuž kjaaziča:

—Tiiqui Jesusa cjita profetala. Nazaret de Galilea, jal-
la najwktnan tjonchiča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZIČHA

¹² Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzziča. Jalla nicju tuyŋinacami kjayŋinacami timpluquiztan liwj tirkatchiča zancchuccama. Nižaza paaz campiŋi žoŋinacž mizami pjocžinchiča; paloma tuyŋinacž sillami pjocžinchizakazza. ¹³ Jalla nuž paažcu tuž cjichiča:

—Yooz Takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczi tjaŋinacž kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁴ Jalla nicju tsjii kjaž zur žoŋinaca Jesusižquiz macjatžquichiča, nižaza tsjii kjaž zuch žoŋinaca. Jesusaqui ninaca ĉhjetinchiča. ¹⁵ Pero timplu jilirinacami lii tjaajŋi maestrinacami jalla nii ĉhjetŋi milajru cheržcu, žawjchiča. Nižaza ocjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz tuž wiwchiča: “¡David cjita chawc Jilirž majchmajtquiztan tjonŋi! ¡Rispittaj cjila!” Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestrinacami ancha žawjchiča Jesusiž quintru. ¹⁶ Nekztan Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Tinacaž chiita taku ana nonžjo?

Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Nonznučha. Nižaza nii puntu Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ocjalanacami piz itzŋi wawanacami wejttajapa honora zumpachaž tjaaquiča. Jalla nuž paaquiča Yoozqui”.

¿Jalla nii cjiirta Yooz taku liichinčhuckaya; ana jaa?

¹⁷ Jalla nekztanaqui ninacžquiztan ojkičiča. Betania watja ojkičiča. Jalla nicju alujassiča.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹⁸ Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja quejpcan ĉheri eeskatchiča. ¹⁹ Jicz latuquiz higo munti cherchiča. Jalla nii muntiquin macjatchiča, fruta apakžcu lujljajapa. Pero fruta ana wajtchiča, ĉhjaŋchiz alajatača. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichiča:

—Jazic anam iya fruta pookŋi cjequiča.

Jalla nii orapacha nii muntiqui kjonchiča. ²⁰ Jalla nižta munti kjonŋi cheržcu, tjaajinta žoŋinacaqui ispanitichiča, nižaza Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii higo munti ratulla kjonja?

²¹ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wereral ančhucquiz cjiwča. Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztančhucchalaj niiqui, nižaza ana payznakŋi kuzzizčhucchalaj niiqui, tii irata zakaz paasača. Nižaza juc'ant pajk milajru paasača. Tii curumi mantasača, tuž cjican: “Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtŋa”. Jalla nuž mantižcu nižta zakaz okasača. ²² Nižaza ančhucqui ĉhjulumi tjapa kuztan Yoozquiztan mayačhaja, jalla niit jama ančhucquiz tjaataž cjequiča.

¿JEC JESUSIŽQUIZ MANTICHI?

²³ Jerusalén irantižcu Jesusaqui wilta timpluquin luzziča. Jalla nicju tjaajnan, timplu jilirinacami wa-

jtchiz jilirinacami niizquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Jec am mantichi tii paazjapajo? Jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

²⁴ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Wejrzal ančucaquiz tsjii pewcznača. Ančucqui wejtquiz kjaaznaquiz niiqui, wejrzakal ančucaquiz maznača, jec wejr mantichi, nii. ²⁵ Wejtquiz kjaaznalla. Ject Juan mantižquichi bautisjapaya? Jyoozkaya, žoñinaca, ja'?

Jalla nekztanaqui ninacpora parlatča, tuž cjican:

—Jaknužum cjeequi? Učhumž “Yoozqui Juan mantichiča” cjicanž kjaaznaquiz niiqui, jalla tiicni učumnacaquiz kjaaznačan, cjican: “Nižtiqiztan jkjažtiqiztanž ančucqui ana nii criichinčhucta?” ²⁶ Nižaza učhumž “Žoñiqui Juan mantichiča” cjicanž kjaaznaquiz niiqui, žoñinacaqui učumnacaquiz jkjaž cjiquejo? —Jalla nuž parlatča. Žoñinacaqui Juanž puntu cjiñiča, Yooz parti parliñi profetača niiqui. Jalla nižtiqiztan ninacaqui žoñinaca eksiča, “Učhum conačhani”, cjican.

²⁷ Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Ana zizuča wejrnacqui.

Jalla nižta kjaaztiqiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrmi ana zakal ančucaquiz maznača, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

²⁸ Wiruñaquei Jesusaqui tsjii puntu chiichiča, tuž cjican:

—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtača. Tsjižquiz cjichiča: “Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajžni oka”. ²⁹ Nii mantita maati qui tuž kjaaziča: “Anača”. Jalla niž wiruñalla niž kuz campiichiča. Nekztan uwas frut langžni ojkičiča. ³⁰ Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkičiča. Niižtan zalžcu, niž tazakaz uwas frut ajžni mantichiča. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Tata, okasača”. Ultimquiziqui nuž cjisquiqui ana ojkičiča. ³¹ Nii pucultanquiztan jkajzilta maati niž ejpž mantitacama paachiya?

Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Primiru mantitaž, jalla niiča.

Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančucaquiz cjiwča. Impuesto cobriñinacami, nižaza ujchiz maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančucž tuqui luzaquiča. ³² Juan Bautistaqui tjaajni tjonchiča, jaknužt ančucalaqui kamžtažlaja, jalla nii tjaajinčiča. Pero ančucqui niž tjaajinta ana criichinčhucča. Impuesto cobriñinacazti nižaza ujchiz maatakanacazti niž tjaajinta criichiča. Jalla nii cherchinčuča ančucqui. Jalla nižtanaca cheržcum, ančucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiichinčuča. Ančucča niž taku ana criichinčuqui.

ANA WAL PIYUNANACŽ QUINTU

³³ Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsjii yokchiz patrunaqui uwas zkala čhjaczčiča. Nekztan uwas zkal

muytata pirka pirkichiča. Nižaza tsjii maz ojt paachiča, uwas kjaz spjijtzjapa. Nižaza tsjii campan-turiž cherchi kjuychiča, nii zkala itzjapa.

Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilichiča piyunanacžquiz. Nekztan jicz ojkičiča. ³⁴ Zkala ajz timpu irantižcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna cuchanžquichiča, niž parti zkala ricujajo. ³⁵ Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nii cuchanžquita piyunanaca tanchiča. Tsjiiqui kitžtača. Tsjiiqui contača. Tsjiiqui maztan čhajtača. ³⁶ Nekztanaqui patrunaqui wilta piyunanaca cuchanžquichiča, primirquiztan juc'anti. Pero nii zkala alquilni žoñinacazti nižtapacha ana wali paachizakazza. ³⁷ Ultimquiziqui patrunaqui niž persun majch cuchanžquichiča, tuž tantiican: “Wejt ultim maati qui rispitižinaa” cjican. ³⁸ Niiž majch cheržcu, nii alquilni žoñinacaqui ninacpora palt'ichiča, tuž cjican: “Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznačhani. Jalla nižtiqiztan ž-conla, učumnacaltajapa tii yok irinsa cjejajo”. ³⁹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui majch tanchiča; nekztan yokquiztan jwescu conchiča.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

—Jalla nii patrumpacha tjonžcu, jčhjulukat nii alquilni žoñinacžtajapa paačhani?

⁴¹ Žoñinacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Nii ana wal žoñinacaqui contaž cjequiča, ana importayžcu. Nekztan nii zkal yoka yekja piyunanacžquiz alquilaquiča, zkala ajz timpu niž parti zkala ricujžcu nižquiz tjaata cjisjapa.

⁴² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissiča. Juc'ant chekan mazqui cjissiča. Yoozqui nuž utchiča. Učhumqui jalla nii cheržcu ispantichiča”.

Jalla nuž cjiča cjiirta Yooz takuqui. Ančucqui nii Yooz taku liichinčhucča, jana jaa? ⁴³ Ančucaquiz chiižinuča, ančucqui nii ana wal alquilni žoñinacžtakazza. Jalla nižtiqiztan ančucqui Yooz kjuychiz famillquiztan chjatkataž cjequiča. Yekja žoñinacaqui Yooz familquiz luzaquiča. Yooz kuzcama kamni žoñinacaqui luzaquiča. ⁴⁴ Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyuča. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiz niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nii žoñinacaqui k'ala akžtaž cjequiča.

⁴⁵ Jalla nii Jesusiž chiita takunaca nonžcu, timplu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tantiichiča, ninacž puntu chiiñi, nii. ⁴⁶ Jalla nuž tantiižcu, Jesusa tanz pecatča. Pero ana atchiča, parti žoñinaca ekscu. Parti žoñinacaqui Jesusiž puntu tantiyatča, Yooz taku parliñi profetača, nii.

YOOZ KJUychiz FAMILIA

22 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta tjaajinchizakazza. Jalla tuž cjican quint'ichiča:

² —Arajpach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužuča. Tsjii chawjc jiliri qui niž majchtajapa zalz pijjsta

paachiča. ³ Niiž piyunanaca cuchanchiča, invitta žoñinaca kjawzñi. Nii kjawzta žoñinacaqui ana tjonz pecchiča. ⁴ Nekztanaqui yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjan: "Invitta žoñinacžquin mazca, 'Chjeri lujlž tjacztača. Wejt wacanaca conkatchinča, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listuča, jaziqui pjištiquin tjonla' ". ⁵ Jalla nuž chiyana-mi nii invitta žoñinacaqui ana cazquichiča. Tsjiiqui zkal yoka ojkchiča. Tsjiiqui tuyžtan ojkchiča. ⁶ Parti invitta žoñinacaqui kjawzñi cuchanta piyunanaca tanz-iča. Nekztan kitchiča, conañcama. ⁷ Jalla nekztanaqui nii chawc jiliri qui ninacž quintra žawjziča. Nekztan zultatunaca cuchanžquichiča, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacž watja ujžcajo. ⁸ Jalla nižta paažcu chawc jiliri qui piyunanacžquiz cjichiča: "Tjappacha zalz pjištac listuča. Nii primir invitta žoñinacaqui ana tjonz waquiziča. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklajžca. Jecnacžtanami zalačhaja, jalla ninacžquiz tjonajum cjequiča tii zalz pjištiquin". ¹⁰ Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutñi ulanchiča, nižaza tjapa niiž zaltanaca kjuyquiz ajc-skatžquichiča, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pjišta paaz kjuyaqui chjijsi cjissiča.

¹¹ Jalla nekztanaqui chawc jiliri qui luzquichiča invitta žoñinaca cherzñi. Tsjii žejlñi žoñi naychiča, ana pjišta paaz zquiti cutchi želatča. ¹² Jalla nuž nayžcu nii chawc jiliri qui niižquin paljaychiča tuž cjan: "Jila, žkjažtiquiztan amqui ana pjišta paaz zquiti cutchi luzquichamtajo?" Nii žoñiqui ch'uj quirchiča. ¹³ Nekztanaqui chawc jiliri qui pjišta atintiñi žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjan: "Kjojchanacami kjaranacami čejlžina. Zawnc zumchiquiz tjojta, jalla nicju kaala, nižaza niiž ižke kjojla".

¹⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Kjawzta žoñinacaqui tamača. Illzta žoñinacaqui kolucullača.

IMPUESTO PACZ PUNTU

¹⁵ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchiča. Ni-nacaqui acuerduquiz kazziča, Jesusiž quintra tsjii ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsjii ana wali chikataquiča; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatča. ¹⁶ Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichiča, Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, wejrnac zizuča, amqui werarapan chiča, nižaza Yooz kamañ puntuquiztan weraram tjaa-jiiñamča, kjažtami žoñiqui chiičhani, nižaza kjažta žoñimi želačhani. ¹⁷ Jaziqui amqui tii tantiižinalla. ŽRoman chawc jiliržquin impuesto pacz wali cjesaya? už žanaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pecuča.

¹⁸ Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizziča. Jalla nižtiquiztan ninacžquiz kjaaziča tuž cjan:

—Ana zum kuzziznaca, žkjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes pecjo? ¹⁹ Impuesto pacz paaz tjeezna.

Jalla nekztan tsjii denario cjita paaz zjicchiča. ²⁰ Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—Tii paazquiz žjecž yujctaya? Nižaza tii cjiirta tjuu, žjecž tjuutaya?

²¹ Nii quintranacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Roman chawc jiliržtača.

Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa.

Nižaza čhjulut Yooztaqui Yoozquinpan tjaasa.

²² Jalla nuž nonžcu, nii quintranacaqui ispantichiča. Nekztan Jesusižquiztan zarakžcu ojkchiča.

JACATATZ PUNTU

²³ Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacaqui Jesusa cheri ojkchiča. Saduceo parti žoñinacaqui ana criiñitača, ticziquiztan jacatatz, nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewcziča. Tii quintu quint'ican, pewcziča, tuž cjan:

²⁴ —Maestro, Moisesaqui učumnacalta cjiirtkalča, tuž cjan: "Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zalz waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paažjapa". ²⁵ Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa žewatan zalsizakazza. ²⁶ Nii jilaqui ticzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir jilžtan nižtazakaz watchiča. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquižquiz nižta watchiča. ²⁷ Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzizakazza. ²⁸ Jaziqui ticziquiztan jacatatzcu, naa žewqui žakziltiž tjun cjequejo? Tjappacha naatancama zalzitača.

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucqui tsjii kjutñi kiwkchinčhucča. Ančhucqui Yooz takumi ana zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajča. ³⁰ Ticzi žoñinacž jacatattanaqui zalzqui ana želaquiča. Žoñinacami žoñž maatinacami ana zalz-naquiča. Nii timpuquiz žoñinacaqui arajpach Yooz anjilanačtakaz cjequiča. ³¹ Pero nii ticziquiztan jacatatz puntu, žYooz tawquiz ana tuž liichinčhucjo? Tii puntuquiztan Yoozpachaž chiichiqui. Jalla tuž cjan Yoozqui cjichiča: ³² "Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž Yoozza". Anača ticzi žoñž Yoozqui. Antiz žejtñi žoñž Yoozza.

³³ Jalla nuž chiita nonžcu, nekž žejlñi žoñinacaqui Jesusiž chiitiquiztan ispantichiča.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

³⁴ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachiča. Jalla nuž ch'uj paatiquiztan fariseo parti žoñinacaqui wilta ajcziča. ³⁵ Tsjii lii maestruqui nižaza fariseo partinacžquiztan uj jwesjapa yanz pecatča. Jesusižquiz pewcziča, tuž cjan:

³⁶ —Maestro, učum liiquiztanaqui žčhjul mantitat juc'ant chekanaya?

³⁷ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Tii mantitača juc'ant chekanaqui. “Ančuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa, tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami”.³⁸ Parti mantitanacquiz-tan cjenauqui jalla niičha chekanaqui.³⁹ Niiž jaru tii mantitaqui žejlča. “Jaknužum persunpachquiz okžnamžlaja, jalla nižta okžni kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, liijitum mazižtakaz”.⁴⁰ Jalla nii pizc mantitanacača chekanaqui. Nižaza tjapa Moisés tjaata liimi, nižaza tjapa profetanacaž tjaajintanacami nii pizc mantitanacž partiquiztan chiiča.

CRISTUŽ PUNTU

⁴¹ Fariseo žoñinacaž ajczi želan, Jesusaqui ninacžquiz pewczičha tuž cjican:

—Ančhucqui Cristumž puntuquiztan tantiya.

¿Cristuqui jecž majch niiqui?

⁴² Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Davidž majchmajtquiztan tjonniča niiqui.

⁴³ Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—David jiliriqui Cristuž puntuquiztan chiican, “Chawc Jiliri” cjichiča. Jalla nuž chiižcu, Yooz Espiritu Santuž chiikatchiqui.

⁴⁴ Davidaž cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichiča: ‘Wejrqui am kjojch koztan am quintri žoñinaca tjeckkatača. Nii oracama wejt žew latuquiz julzna.’”

⁴⁵ Jaziqui Davidaqui “chawjc Jiliri” cjichiča Cristuž puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan ¿jaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž pewczičha Jesusaqui.

⁴⁶ Anaž jecmi kjaazni atchiča, ana zinta takumi. Jalla nužquiztanpacha ana čhjulumi pewczni atchizakazza iya. Jalla nii orquiztanpacha pecunz eksipanča nii quintra žoñinacaqui.

ANA ZUM TJAAJIŃINACŽ PUNTU

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nekc žejlŃi žoñinacžquizimi niiž tjaajinta žoñinacžquizimi tuž cjichiča:

² —Lii tjaajiŃi maestrunacami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiztan tuž tantiča, tjaajinz puestuquiz uchtača Moisés liiquiztan punta punta tjaajinzjapa, nii. Jalla nuž tantiča persun amtiqiziqui.

³ Ančhucqui ninacaž tjaajintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa. Pero ninacž kamz jaru, ana kama. Ninacaqui tjaajinča, pero persun tjaajinta jaru ana ojčča, ana cumpliča. ⁴ Ninacaqui walja mantitanaca paača, walja kuzižtakaz žoñinacžquiz jepča. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucača. Jalla nuž cjenami tjapa mantitanaca žoñinacžquiziqui tirapanž ijsi- jča. Pero ninacapacha anaž čhjulquizimi yanapča nii cumplisjapa. ⁵ Ninacaqui čhjululu paatami paača, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi kjarquizimi cjiirta Yooz taku jweranchiž ojklajča, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti lajch chjajlchiz zqiti cujtchiž ojklajča. Jal-

la nižtaž ojklajž jutzaza. ⁶ Pjijstiquiz cjen tucquin panž julz pecča. Nižaza ajcz kjuyquiz cjen tucquin panž julz pecča honorchiz cjisjapa. ⁷ Ninacaqui žoñinacž tayp- iquiz cjen rispitztan tsaanta cjis pecča, nižaza “Maestro” cjita cjis pecča.

⁸ Ančhucqui anača žoñinacžquiz “maestro” cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičucča. Tsjii Maestruchizčuckazza. Cristučha nii Maestruqui.

⁹ Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž jecžquizimi “ejp” cjican chiiz waquiziča. Tsjii Ejpchizčuckazza. Arajpach Yooz Ejpča niiqui.

¹⁰ Nižaza ančhucqui anača žoñinacžquiz “jiliri” cjita cjis peczqui. Tsjii jilirchizčucča. Cristučha niiqui.

¹¹ Ančhucquiztan jequit jilirižtakaz cjis pecčhaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquiziča parti žoñinacžquiz- iqui. ¹² Jequit persun honora waytiz pecčhaja, ul- timquiziqui ana honorchiz cjequičha. Nižaza jequit hu- milde kuzzizlaja, jalla niiqui ultimquiziqui honorchiz cjequičha.

¹³ Lii tjaajiŃi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñi- naca, ana zuma kuzziz žoñinacčucča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča. Žoñinaca atajiŃchucča, arajpach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami parti žoñinacžquizimi ana luzkatiŃchucča.

¹⁴ Lii tjaajiŃi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčucča. Ančhucqui anawali- panž cjisnaquiča. Žew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjaŃiŃchucča. Jalla nuž paažcumi nii maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiŃchucča ninacžtajapažtakaz. Jalla nuž paatiquiz- tan ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha.

¹⁵ Lii tjaajiŃi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčucča. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča. Ančhucqui jaknužumi ančuca cuztu- rumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pecča. Jalla nuž ojkkatzcuqui ančhucqui nii žoñinaca ančucaquiztan pizc wilta wilta juc'anti anawaliž cjiskatča, infier- nuquin casticta cjisjapa.

¹⁶ Ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča, zur žoñiž- takaz irpiŃinaca. Ančhucqui cjiŃchucča: “Jakziltat tim- plu tistiwcchiz juramintu paaquičž niiqui, jalla nii juram- intuqui anaž walča. Pero jakziltat timplu kor paaz tis- tiwcchiz juramintu paaquičž niiqui, jalla nii juramintuqui walča”. ¹⁷ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlŃi korinacakaya, už timplu- panej? Timpluž cjen nii korinacaqui walča. ¹⁸ Nižaza ančhucqui cjiŃchuczakazza: “Jakziltat timplu altar tisti- wcchiz juramintu paaquičž niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walča. Pero jakziltat altarquin uchta ofrenda tis- tiwcchiz juramintu paaquičž niiqui jalla nii juramintuqui walča”. ¹⁹ Zumzu zur žoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walča. ²⁰ Jakziltat altar tistiwcchiz ju- ramintu paaquičž niiqui, nižaza tjapa nii altar juntuŃ žejlŃinaca tistiwcchiz juramintu paača. ²¹ Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquičž niiqui, nižaza tim- pluž Yooz tistiwcchiz juramintu paača. ²² Nižaza jakzil-

tat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiz niiqui, nižaza arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paača. Yoozqui arajpachquin žejlča, nižaza arajpachquiztan mantiča.

²³ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčucča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui diezmos tjaayiñčhucča mentquiztan, anizquiztan, cominquiztan. Jalla nii kolta plantanacquiztan ančhucqui diezmos tjaayiñčhucča. Pero ančhucqui liiž chekan mantitanac jaru ana kamiñčhucča. Yooz kuz jaru ana kamiñčhucča, nižaza ana okžni kuzzizčhucča; nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucča. Jalla nižta chekan lii jaru ana kamiñčhucča. Jalla nižta jaru kamz waquiziča, diezmos tjaacanami. ²⁴ Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñčhucča. Tsji žoñiqui kolta zmoyalla culchiča ana lujljapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala ana culžcu lujlchiča. Jalla nižta irata paayiñčhucča.

²⁵ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucča. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Wazumi chuwami zawnctanaqui ajuntaž cjesača. Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cjesača. Jalla nižtaž ančhucqui. Zawncta curpuqui walikaz chercherča. Ančuca kuzquizti cjujchinacaž takaz žejlča. Tjañi zaazmi anawali paazmi jalla nižta kuzzizčhucča ančhucqui. ²⁶ Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequičha.

²⁷ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucča. Anawalipanž cjisnaquičha ančhucqui. Chiw ljocžtan tjarta sipulturužtakazza ančhucqui. Ančuca tsitiqui walikazza. Ančuca kuzti ana walipanča. Sipultura ticzi žoñinacž tsijnacžtan chjijsi, nižta ana waliča. ²⁸ Jalla nižtaž ančhucqui. Žoñinacaqui ančhuc zuma žoñižtakaz nayča. Pero ančuca persun kuzquizti juc'ant anawalinaca žejlča.

²⁹ Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum žoñinacčhucča. Anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui profetanacž sipulturunaca azquichiñčhucča, nižaza Yooz kuzcama kamñita žoñinacž monumentunaca c'achjalla cjiskatiñčhucča. ³⁰ Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiñčhucča: "Učhum tuquita atchi ejpnacaqui anawali kamchiča. Wejrnacqui nii tuqui timpuquiz kamtasaz niiqui, anaž profetanaca conzjapa yanaptasača". ³¹ Jalla nuž chiican, ančhucpacha chiiča, profeta conñi žoñinacž majchmaatičhucča, nii. ³² Jaknužt ančuca tuquita atchi ejpnacaqui anawali paatčhaja, jalla nižtakaz payiñčhucča.

³³ Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Ančhucqui anapanž wira atipasacha infiernuquin casticzquiztanaqui. Castictapanž cjequičha. ³⁴ Ančhuc juc'ant casticta cjisjapa, ančucaquiz cuchanžcača profetanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca. Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, ančhuczi tsjii yekjanaca conaquiča, yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquičha, yek-

janaca ajcz kjuyquizpacha wajaquičha. Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquičha. ³⁵ Jalla nuž paatquiztan ančuca ujnacquiztanami nižaza ančuca tuquita atchi ejpnacž ujnacquiztanami castictaž cjequičha. Ančuca atchi ejpnacaqui zuma žoñi conchiča, Abelquiztanpacha asta Berequías majch Zacarías, jalla niicama. Zacariasqui timpluquizpacha contatača, altar žcati. ³⁶ Ančucaquiz wereral cjiwča. Tjapa nii uj paatanacquiztan casticta cjequičha tii timpuquiz kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Nekztan Jesusaqui chiichiča, tuž cjican: Jerusalén wajtchiz žoñinaca, Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca coničhucča. Nižaza Yooz cuchanžquita profetanaca maztan čhaciñčhucča. Kjaž wilta wejrqui tii žoñinaca juntis pecchinča, cwitisjapa. Jaknužt wallpiquei kjar koztan ozmachanaca cwitičhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwitis pecchinča. Tii žoñinaczi wira ana nuž cwitiskatz pecchiča. ³⁸ Tii taku nonžna. Ančuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequičha. ³⁹ Ančucaquiz cjiwča. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, tuž cjican: "Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi, amqui honorchiz cjiła". Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wilta cheraquičha.

JUDIO TIMPLU PUNTU

24 Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchiča. Nekztan niž tjaajinta žoñinacaqui nižquin macjatžcu, tuž cjichiča:

—Cherzna. Ancha c'achjača tii timplu kjuyanacaqui.

² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa tii timplu kjuyanaca zumpacha cherzna. Ančucaquiz wereral cjiwča. Tsjii noojiqui tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequičha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan ninacaqui Olivos cjita curullquin ojkchiča. Nicju Jesusaž julzi želan, tjaajinta žoñinacaqui nižquiz jamazit tuž cjichiča:

—Maznalla. ¿Čhjlorat nii amiž chiita wataqui?

Nižaza am tjonz siñala, ¿jakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, ¿jakziltat cjeequiya?

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Ančhucž cwitaza, ana jecmi ančucaquiz incallskata. ⁵ Muzpa žoñinacaqui wejt tjuužtan tjonaquičha, "Wejrtča Cristutqui" cjican. Jalla nuž chiižcu tama žoñinaca incalltaž cjequičha. ⁶ Nižaza ančhucqui quira žejlž quintunaca zizaquičha; nižaza yekja quira quintunaca arawasaquičha. Jalla nuž cjenami anaž tsuca. Nuž watstanča. Imaziča tii muntu tucuzinzqui. ⁷ Nacionpora talznaquičha; nižaza quira paaquičha. Nižaza mach'a želaquičha, nižaza conanaca ojklayaquičha, nižaza walja yoka chekjincan terremotož wataquičha, wacchi yokaran. ⁸ Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiz želaquičha.

⁹Jalla nekztanaqui ančhucqui jilirinacžquiz intirjitaž cjequiča sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequiča ančhucqui. Nižaza ančucaž wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi žoñinacaqui ančuca quintraž cjequiča. ¹⁰Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi žoñinacaqui quejpsnaquiča. Yoozquin criichi žoñinacž quintra cjisnaquiča, jilirinacžquin intirjizcama. Criichi žoñinacžquiz ancha chjaawjkataquiča nii quejpsñinacaqui. ¹¹Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquiča, tuž cjican: “Yooziž tjaata takuča tiiqui”. Nii toscar takunacžtan muzpa žoñinacžquiz incallaquiča. ¹²Anawalinacaž miraqiča. Žoñinacpora ana zuma munasaquiča. ¹³Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz želačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequiča. ¹⁴Yooziž liwriita žoñinacača Yooz kjuychiz familiaqui. Jalla nii zuma taku tjapa kjutñi tii muntuquiz parliitaž cjequiča, tjapa žoñinaca zizajo. Jalla nii wattanaqui tii muntuqui tucuzinzaquiča.

¹⁵Tii zakal cjiwča. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjiirchiča: “Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi žoñi parizaquiča. Yooz chekan kjuyquinkaz luzaqiča”. (Tii taku liiñiqui intintaza.) ¹⁶Jalla nuž cheržcu Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui curunacžquin atipz waquiziča. ¹⁷Nižaza nuž cheržcu kjuy juntuñ žejlñi žoñinacaqui chjujžcu ana kjuya luzla, cusasanaca chjitzjapa. ¹⁸Nižaza pampiquin žejlñi žoñinacaqui persun zquiti apti ana quejžquila. ¹⁹Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri želaquiča. ²⁰Yoozquinča mayiza ančhucqui, anaj zac timpuquin nižtanaca watsjapa, nižaza anaj jeejz tjuñquiz nižtanaca watsjapa. ²¹Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequiča yekja sufrisnacquiztanami. Yooz tii muntu paatiquiztan jecchuc anapanča tižta sufrisnacaqui watchiqui. Nižaza tekžtan najwchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiča. ²²Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatasaz niiqui, tjapa žejlñi žoñinacaqui ticznasača. Yoozqui niž illžta žoñinacž laycu nii sufrisnaca tucuskataquiča.

²³Nižaza yekjap žoñinacaqui ančucaquiz chiyasača, tuž cjican: “Tekziča Cristuqui”. Yekjapac chiyasača, “Nii nacjuča Cristuqui” cjican. Jalla nuž chiyana anapanča nii taku criyaquiča ančhucqui. ²⁴Incallñi žoñinacaž tjonaquiča. Yekjapaqui “Cristutča wejrqui” cjequiča. Yekjapaqui “Yooziž tjaa-ta taku mazniñtča wejrqui” cjequiča. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquiča, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquiča, asta Yooziž illžta žoñinacami. ²⁵Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančucaquiz ultim weraral maznuča, ana incallta cjsjapa. ²⁶Žoñinacaqui “Ch'ekti yokquin cheržquilalla, nicjuča Cristuqui” cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquiča. Nižaza “Tii kjuyquizza Cristuqui” cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUIČHA

²⁷Ančucaquiz cjiwča. Jalla tižtal irata tjonača wejrqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaknužt lliwjlliwni tuwantan tajachuc lliwjčhaja, jalla

nuž tjonača. ²⁸Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkananacaž ajcznaquiča.

²⁹Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča; kataquiča, ana iya kjanaquiča. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquiča. Warawaranacami pachquiztan tjojtsnaquiča. Nižaza tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča. ³⁰Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisaquiča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana criichi žoñinacaqui kaaquiča. Ninacaqui wejt tjonz cheraquiča. Wejrqui tsjir tayp-iquiz tjonača walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan. ³¹Nižaza wejt anjilanaca cuchanžcača weriž illžta žoñinaca juntjapzjapa, trompeta tjawžcu. Illžtanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntaptaž cjequiča.

³²Ančhucqui higuera munti puntuquiztan zizza, jalla tuž. Higuera muntiqui ch'ojñantiz kallantaquiz niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquiča. Jalla nii zizza ančhucqui. ³³Jalla nižta irataž tjapa weriž chiita wattan, tii muntuqui waj tucuzinzaquiča. Jalla nuž ančucaquiz zizkatz pecuča. Jaknužt tsjii žoñiqui kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta irataž žcatžinčiča tii muntu tucuzinžqui. ³⁴Ančucaquiz weraral cjiwča. Ima tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznana, tjapa weriž chiitanaca wataquiča. ³⁵Arajpachami tii yok muntumi liwj tucuzazaquiča. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzaqiča.

³⁶Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasača, anaž arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³⁷Jaknužt Noež timpu watchaja, jalla nuž wataquiča wejt tjonz tjuñquiziqui. ³⁸Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen, žoñinacaqui tuž kamñitača, lujlcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaa-can. Jalla nuž kamñitača Noež warcuquiz luz tjuñica-ma. ³⁹Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana čjul tantiyassi žejlčiča. Nekztan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticziča. Jalla nižta irataž wataquiča wejt tjonž tjuñquiziqui. ⁴⁰Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cječhani. Tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu chjitztaž cjequiča. Tsjiiqui ectaž cjequiča. ⁴¹Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želačhani. Tsjaaqui arajpach kjutñi waytižcu chjitztaž cjequiča. Tsjaaqui ectaž cjequiča.

⁴²Jalla nižtiquiztan ančhucqui walja naynay želaquiča. Čjulorat wejr, am Yooz Jiliri, tjonačhaja, jalla nii ora ana zizzuca. ⁴³Ančhucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora ziztasaz niiqui, walja naynay žejltasača, niž kjuya ana tjañiž luzta cjsjapa. ⁴⁴Jalla nižta irataž ančuqui naynay želaquiča. Tiripintit, ana pinsita orquiz tjonača. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴⁵Tsjii kjuychiz žoñiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisiča, cwtisjapa, nižaza lujl ora čjjeri tjaažjapa. ¿Jakzilta piyunat zuma cumpliñi, nižaza zuma cwtiñiya? Nii tantiya. ⁴⁶Jalla tižtaž piyunanacaqui. Kjuychiz žoñiž irantiž-

can tsjii piyunaqui cwitican žejlchiča, jaknužt cumpji-itažlaja, jalla nuž cumplican žejlchiča. Jalla niiča zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequiča. ⁴⁷ Ančucaquiz wereral cjiwčha. Nii kjuychiz žoñiqui tjapa niž cusasanaca cumpjiyaquiča nii zuma piyunž kjarquiz. ⁴⁸ Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasača jalla tuž: “Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka”, cjican cjequiča. ⁴⁹ Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasacha. Nižaza ana zum žoñinacžtan cumpant'asača, lujlcanami liccanami. ⁵⁰ Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonauquiča, tsjii ana zizta orquiz. ⁵¹ Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictaž cjequiča. Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattaž cjequiča. Nižaza infiernuquin žejlcan, kaaquiča, nižaza izke kjojaquiča.

TUNCA TURTKANACŽ QUINTU

25 Tii zakal chiyuča. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužuča. Tunca turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalžni tjožžquin ojckhiča. ² Pjijskaltanaqui ima ojckan ana zuma tantiichiča. Tsjii pjijskaltanaqui zuma listu tjaczitača. ³ Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchiča, ana iya parafina chjitchiča, tsjiižtan camzjapaqui. ⁴ Nii pjijskaltan zuma listu ojckhinacaqui wilta camzjapami parafina chjitchiča. ⁵ Nii zalžni tjowaqui ana uri tjonchiča. Jalla nižtiquiztan tjaji tjonkatchiča tjappacha. Nižaza tjajchiča. ⁶ Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonziča, tuž cjican: “Cherzna. Zalžni tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca”. ⁷ Tjapa nii turtakanacaqui žaaziča, nižaza micha teezjapa tjacziča. ⁸ Niiž upaquiztanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichiča, “Parafina tojnalla, wejtnaca parafina upziča. Nižaza wejtnaca micha tjessa”. ⁹ Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaaziča: “Ana atchuca. Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasacha. Jalla nižtiquiztan ančucaž oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayžca”. ¹⁰ Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalžni tjowaqui irantižquichiča. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalžni tjožžtan kjuyquiz luzziča, zalz pjijska paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya chawcziča. ¹¹ Wiruñauqui nii kjayi ojckhi turtakanacaqui quejpžquichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, Wejt Jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. ¹² Pero niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Ančhuc anal pajuča”.

¹³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča tuž cjican:

—Anchucqui walja zuma listu tjacziž cjequiča. Wejt tjonz tjuñi orami ana zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

¹⁴ Arajpach Yooz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui jicžquin ojck cjen, niž piyunanaca kjawziča. Piyunanacžquiz paaz tjižiča.

¹⁵ Tsjii tsjiižquiz pjijska warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquiz paa warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquiz tsjii warank paaznaca tjaachiča. Zapa maynižquiz ninacž negocio paaz atñi jama tjaachiča. Jalla nekztanaqui ojckhiča. ¹⁶ Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacžtan canchiča. ¹⁷ Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacžtan canchizakazza. ¹⁸ Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjojziča. Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjojziča.

¹⁹ Ažktan niž wiruñ nii paaz kajžni patrunaqui quejpžquichiča. Jalla nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichiča. ²⁰ Primiruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchiča. Jalla niiqui patrunžquiz paaznaca intirjichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejtquiz pjijska warank paaznaca tjaachamča. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk warank paaztan canchinča. Jalla tiiča amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²¹ Patrunaqui nižquiz cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²² Jalla niž wiruñ nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamča. Iya tsjii paa warank paaztan canchinča. Jalla tiiča amiž tjaatami nižaza weriž cantami”. ²³ Niiž patrunaqui nižquin cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtiquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”. ²⁴ Pero nekztan nii tsjii warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča. Niiqui patrunžquiz cjichiča: “Wejt Jiliri. Amqui c'ar patrunamča. Jalla nii zizzatuča. Amqui ana čjulumi paažcumi canñamča. Nižaza ana čjacžcumi, ajžñamča. ²⁵ Jalla nižtiquiztan ekzinča, nižaza ojckcu am paaznaca yokquiz chjojchinča. Pero tekziž am paazqui”. ²⁶ Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaaziča: “Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana čjacžcu ajžñinpanča, nižaza ana čjulumi paažcu caniñpanča. Jalla nižtapanim zizla amqui. ²⁷ Jalla nižtiquiztan wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasaj niiqui, wejrqui quejpžcu bancuquiztan paaz majchtanpacha ricujtasacha”. ²⁸ Jalla nekztanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi žoñinacžquiz cjichiča: “Tii piyunžquiztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa. ²⁹ Jakziltat želinčižlaja, jalla nižquiz iya tjaataž cjequiča, jilacama. Nižaza jakziltat zkoluc želinčižlaja, nižaza ana zuma trabajchižlaja, jalla nižquiztan tjappacha kjañtaž cjequiča. ³⁰ Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquiča, nižaza izke kjojaquiča”.

ŽOŇINACA PJALŽTAŽ CJEQUIČHA

³¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Tsji noojiqui wejrqui wilita tjonacha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeeča. Tjapa wejt anjilanacžtanpacha tjonacha. Poderchiz tjonacha žoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritča wejrqui. ³² Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi žoñinaca juntjaptaž cjequiča. Jalla nekztanaqui wejrqui ninaca pjalznača, jaknužt tsjii awatiriqui uza yekja nižaza cabra yekja pjalznačaja, jalla nuž. ³³ Pjalžcu uuzanacaqui žew latuquiz cjequiča, cabranacazti zkar latuquiz cjequiča. ³⁴ Wejrtča chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanacžquiz tuž cjeeča: “Wejt Epiž k'aachita žoñinaca, pichalla ančucalta tjaczta kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwjctanpacha ančucalta nii kamaña tjacztača, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz familia cjisjapa”. ³⁵ Nižaza cjeeča, “Ančucqui zumanaca paachinčucča. Weriz čhjeri eecsiž cjen, ančucqui wejtquiz čhjeri tjaachinčucča. Nižaza weriz kjaz pecan, ančucqui wejtquiz kjaz onanchinčucča. Nižaza yekja yokquin ojklayan, ančucqui wejtquiz tjajz kjuyquiz kjawzinčucča. ³⁶ Weriz ana zquitchiz cjen ančucqui zqiti onanchinčucča. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinčucča. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, ančucqui wejtquin cheržni tjonchinčucča”. ³⁷ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacqui wejtquin cjequiča: “Wejt Jiliri, žčjulora am čhjeri eecsi cherchintaya? Nižaza čhjeri lujlzjapa, žčjulora onanchintaya? žčjulora am kjaz pecan, onanchintaya? ³⁸ žčjulora am yekja yokquin ojklayan tjajz kjuyquiz kjawzintaya? žčjulora am ana zquitchiz cjen, zqiti onanchintaya? ³⁹ Nižaza žčjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? žčjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?” ⁴⁰ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacžquiz kjaaznača, tuž cjican: “Anchucaquiz weraral cjiwča. Wejrtča chekan juez Jiliritqui. Čjulora wejt jilanacžquiz yanapčhaja, humilde jilanacaž cjenami, jalla niiqui wejtquitzakaz yanapchinčucča”. Nuž chiyacha pjalz tjuñquiz.

⁴¹ Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, nii zkar latu pjalžtanacžquiz cjeeča: “Ančucqui, Yoozqui ančuca quintrača. Jaziqui wejtquitzanž infiernuquin oka. Diablužtami niž anjilanacžtami tjacztača nii infiernuqui. Ančucqui zakaz nii infiernuquin wiñaya sufraquičha. ⁴² Weriz čhjeriž eecsiž cjen, ančucqui ana wejtquiz čhjeri onanchinčucča. Weriz kjaz pecan, ančucqui ana wejtquiz kjaz onanchinčucča. ⁴³ Weriz yekja yokquin ojklayan, ana tjajz kjuyquiz kjawzinčucča. Weriz ana zquitchiz cjen, ana zqiti onanchinčucča. Weriz laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, ančucqui ana wejr cheržni tjonzinčucča”. ⁴⁴ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjequiča: “Wejt Jiliri, žčjulora am čhjeri eecsi cjen, kjaz pecchi cjenami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, carsilquiz chawcta cjen, jalla čjulora am nižta cherchintaya? Nižta chertučhaja, yanaptasača”. ⁴⁵ Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninacžquiz kjaaznača, tuž cji-

can: “Anchucaquiz weraral cjiwča. Čjulora wejt jilanacžquiz humilde cjenami ana yanapchižlaja, wejtquitzakaz ana yanapchinčucča”. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui nii ana zuma kamañchiz žoñinacaqui infiernuquin cuchantaž cjequiča, wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz žoñinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa okaquiča.

JESUSA TANZ TANTIITA

26 Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

² —Ančucqui zizza, puc majča pascua pjijstaqui. Jalla nii pjijsta ora wejrqui intirjital cjeeča cruzquiz ch'awcta cjisjapa. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

³ Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami judío wajtchiz jilirinacami ajczičha, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cjitaqui timplu jilirinacžquitzan chawc jiliritča. ⁴ Jalla nicju ninacaqui palt'ichiča, nižaza kazziča mañžtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča. ⁵ Nuž kazcu tuž cjichiča:

—Pjijsta paan Jesusa tanz anaž cjichuca. Žoñinacaqui aptjapznasača.

JESUSIŽ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

⁶ Jesusaqui Betania wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Niiž tuquiqui Simonaqui janchi mojkchi laatača. ⁷ Jalla nekž želan, tsjaa maatak žonqui Jesusižquiz macjatžquichinča. Naaqui tsjii putilla chjitchinča. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz asiiti želatča, ancha jila walurchiz. Nii putilltača zuma alabastro cjita maztan paataqui. Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niž achquiz zuma asiiti alžinčinča. ⁸ Niiž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjziča, naa žoña quintra. Jalla nekztan tuž cjichiča:

—žKjažtquitzan tii walurchiz asiiti pertejo? ⁹ Jalla tiqui antis tuychucatača walja jiluñ, nižaza pori žoñinacžquiz yanapzjapa.

¹⁰ Jesusaqui nii chiiñi nonžcu tjaajintanacžquiz ujziča:

—žKjažtquitzan taa žonatan chjijcisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Jalla tuž taa žoñaž paataqui wejtquitzan walikazza. ¹¹ Porinacžquiz yanapz pecaquiž niiqui, porinacaqui ančucatan panž želaquiča. Wejrzi ančucatan ana žejlžtanpanča. ¹² Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt curpu tjaczinča, tjatta cjisjapa. ¹³ Ančucaquiz weraral cjiwča. Jakziquinami tii muntuquiziqui liwriñi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nižtakaz taa maatak žonaž paataqui parlita zakaz cjequiča, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDASQUI JESUS TARAZUNACIČHA

¹⁴ Tuncapan illzta žoñinacžquitzan tsjiiqui Judas Iscariote cjitatača. Jalla niiqui ojkičiča timplu jilirinacžtan parli. ¹⁵ Jalla nuž parlican cjichiča:

—Ančhucaquiz Jesusal intirjasaz niiqui, ančhucqui ħkjaž paaz pacas?

Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchiča. ¹⁶Jalla nužquiz Judasqui čhjulatorat Jesusa tankatchuca cječhaja, jalla nii ora walja kjurchiča.

SANTA CENA PAACHIČHA

¹⁷Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pjjizta, jalla nii pjjiztaž primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewcziča:

—Ĥjakziquin wejrnacqui tjaczñi ojkz pecya, pascu čhjeri lujlzjapaya?

¹⁸Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Watja oka. Tsji žoñžtan zalaquiča. Niižquič jee, "Maestruqui ž-cjiča. 'Wejt ticz ora wajillača. Am kjuyquiz pascua pjjiztal paača wejt tjaajinta žoñinacz-tan'".

¹⁹Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchiča. Nii tokint'ita kjuyquiz pascu čhjeri tjacziča.

²⁰Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julziča niiž tuncapan tjaajinta žoñinacztan.

²¹Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninaczquiz cjichiča:

—Ančhucaquiz weraral cjiwča. Tsji tsji ančhucqui wejt quintra paaquiča, nižaza tarazunaquiča.

²²Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissiča. Jalla nekztan ninacaqui tsjiiza tsjiiza pewcziča, tuž cjican:

—Wejt jiliri, ħwejr cjesajo?

²³Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Anziqi wejtan chicaž tii chuwquiztan lujlča nii tarazunñi žoñiqui. ²⁴Wejrqui tsewctan cuchanzquita Yooz Žoñtča. Jaknužt cjiřta Yooz takuqui cjičhaja, jalla niicama okača. Nii tarazunñi žoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaja, waliž cjitasaćha niižtaqui. Wejr tarazuntiquiztan wali chawc ujchiz cjequiča.

²⁵Jalla nekztanaqui Judasqui, nii tarazunñi žoñiqui, tuž cjichiča:

—Maestro, ħwejr cjesajo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, amchiya.

²⁶Jalla nuž pascua čhjeri lujlcan Jesusaqui niiž persun kjaržtan t'anta tanziča. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican tjaazcu, t'anta kjolziča. Jalla nuž kjolžcu, niiž tjaajinta žoñinaczquiz tjaachiča, tuž cjican:

—Lujlzna. Jalla tiiča wejt curpu cuntaqui.

²⁷Jalla nekztan persun kjaržtan tsji wazu tanziča. Yooz Epžquin gracias cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaajinta žoñinaczquin čhjalžcu zapa mayni licchiča. Jalla nuž čhjalžcu, tuž cjichiča:

—Tii wazquiztan tjapa ančhucqui liczna. ²⁸Wejt ljocquiztanž cjiča tiiqui. Wejt ljocztan tsji ew acta tjułžtaž cjequiča. Wacchi žoñinacz laycu wejt ljocqui tjawktaž cjequiča ninacz uj pertunta cjisjapa. ²⁹Wejr cjiwča. Uwas kjaz ana iya licača, čhjolorcama wejt Yooz Ejp tjapa mantačhaja, jalla nekztan ančhucatan wilta uwas kjaz licača.

TJAAJINTA ŽOÑINACAQUI WICHANZNAQUIČHA

³⁰Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkchiča. ³¹Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinaczquiz tuž cjichiča:

—Jalla tii weenqui tantal cjeeča. Nekztan tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquiča. Jalla nuzpan cjiřta Yooz takuqui cjiča: "Uza awatiri contanaqui uzanacaqui wichanznaquiča". ³²Wejr jacatatžcuqui ančhuca tuqui okayača Galilea cjita yoka.

³³Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz tucačhani. Wejrzi ana wira nižta cjesaćha.

³⁴Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Amquiz weraral cjiwča. Jalla tii weenpacha čhjep wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquiča, ima wallpaž kjawan.

³⁵Nekztan Pedruqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztan k'otasača.

Nižaza tjapa nii tjaajintanaqui tsjiika chiichiča.

JESUSAQUI GETSEMANI CJITA YOKQUINČHA

³⁶Jalla nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanacztan Getsemaní cjita yoka irantichiča. Jalla niwjc irantižcu, ninaczquiz cjichiča:

—Tekz julzna ančhucqui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okača.

³⁷Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacztan chjitchiča. Nekztanaqui Jesusaqui kuzquiz walja llaquisatča, nižaza ančaž llactazatča.

³⁸Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii čhjepultan chjichta tjaajintanaczquiziqui cjichiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayača. Ančhucqui tekzi žela. Wilaquiča, anača tjajaquiča.

³⁹Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsji koluc nawjcchuc ojkchiča. Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin mayizichiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufris timpu anal watz pecuča. Tii sufrisquiztan liwriichucažlaj niiqui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama cjis pecuča. Antiz jaknužt am kuz amtičhaja, am munañpakaj cjila.

⁴⁰Jalla nekztanaqui tjaajintanaczquin quejžquichiča. Tjajchi zalchiča. Jaziqi Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—ĤAnčhucqui anapanz wejtan tsji orami wilasi atya?

⁴¹Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquiča. Yoozquin mayizaquiča, ana ujquiz tjojtsjapa. Chekapan, ančhuca kuzqui wilasača. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasača.

⁴²Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchiča. Tuž cjican, mayizichiča:

—Wejt Yooz Ejp, tii sufrisquiztan ana liwriita cjichucažlaj niiqui, am kuz munañpakaj cjila.

⁴³Nekztan wilta tjaajintanaczquin quejžcu tjajchi zalchiča. Anča tjaji tjonatča. ⁴⁴Čhjepquiziqui wilta ninaczquiztan ojkchiča, Yooz Ejpžquin parli. Primiru

jaknužt parličhaja, jalla nuž zakaz parličičha. ⁴⁵Jalla nektzanaqui tjaajintanacžquin quejpcičha. Ni-nacžquin paljaychičha, tuž cĵican:

—Jaziqui tĵajchinčhucčha ančhucqui, nižaza jeejzinčhucčha. Nužukazza. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeečha. Anz nii ora irjatžquičha. ⁴⁶Zaazna. Ojkla. Wejr tankatñi žoñiqui nii najwcž tjončha.

JESUSA PRESO CHJICHTA

⁴⁷Jesusa nuž chiyān, Judasqui irantižquichičha. Ni-itāčha Jesusiž tuncapan illzta žoñinacžquiztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchičha pajk cuchillunacchiz, nižaza wĵajt carotinacchiz. Timplu jilirinacami wĵajt jilirinacami ninaca cuchanžquichičha. ⁴⁸Tarazunñi Judasqui niiz tuquilla nii žoñinacžtan kazzitačha, tuž cĵican:

—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznačha. Jalla niiz cĵequičha nii žoñiqui. Jalla nektzan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁹Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz macĵatchičha, tuž cĵican:

—Tĵaajiñi Maestru, ĵwalikazkay?

Jalla nuž tsaanžcu, chjulzičha. ⁵⁰Jesusaqui niizquiz kĵaazičha, tuž cĵican:

—Jila, ĵčĵulquin am tjonjo?

Jalla nektzanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichičha, nižaza preso chjichi tanchičha.

⁵¹Jalla nuž paan, tsĵii tsĵii Jesusiž tĵaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu, quintri žoñž cĵuñi čĵĵajtžinčičha. Nii cĵuñi čĵĵajtžinta žoñiqui timplu jilirž piyunatačha. ⁵²Jalla nektzan Jesusaqui tuž cĵichičha:

—Am pajk cuchillu čĵĵojzna, nii cuchill čĵĵojzquiz. Jakziltat pajk cuchillu joojoočhaja, jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cĵequičha. ⁵³Wejt Yooz Ejpžquiztan mayasačha, wejtquiz yanapzĵapa. Jalla nuž maytiquiztan wejt Yooz Ejpqui anzpachaž wacchi anĵilanaca cuchanžcasačha, tuncapan walja tama eĵercitonacacama. ĵNii ana zizya? ⁵⁴Pero jalla nižta anal mayačha. Jalla tižta watstančha, jaknužt cĵjirta Yooz taku chiičhaja, jalla nii cumplistančha.

⁵⁵Jalla nektzanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinacžquiz cĵichičha:

—Ančhucqui pajk cuchillunacžtan wĵajt carotinacžtan wejr tani tjonchinčhucčha, wejr tĵañi cĵes, nižtažtakaz. ĵKĵažtiquiztan nižta tjonchinčhuctajo? Zapurupan ančhucatan žejlchinčha, timpluquiz tĵaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčhucčha. ⁵⁶Tĵapa tii watñinacaqui jaknužt tuqita profetanacaž cĵjirtčhaja, jalla niit jama cumplistančha.

Jalla nektzanaqui tĵapa Jesusiž tĵaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanžičha. Jesusa zinalla ecchičha.

CHAWC JILIRINACŽ YUJCQUIN CHJICHTA

⁵⁷Jalla nii Jesusa tanñi žoñinacaqui Caifās cĵita jiliržquin chjitchičha. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritačha. Caifās kĵuyquin liy tĵaajiñi maestrnacami wĵajt jilirinacami ajczitačha. ⁵⁸Pedruqui nii chawc jilirž

kĵuy patiucoma apzičha ažquiztanalla. Nii patiuquin luzcu, julzi želatčha wijilñi policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčhaja, jalla nii cherzĵapa želatčha.

⁵⁹Timplu jilirinacami, wĵajt jilirinacami, tĵapa mantiñi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatčha, toscarāž cĵenaqui, conkatzĵapa. ⁶⁰Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintižquichičha Jesusiž quintra uj tĵojtunzĵapa. Pero ana čĵjul uj jwesi atchičha. Ultimquiziqui pucultan toscar tisticunacaqui apantižquichičha, ⁶¹tuž cĵican:

—Tii žoñiqui cĵiñičha, “Yooz timplu t'ezinžu, čĵjep majquiz wital tsĵjtsnasačha”.

⁶²Jalla nektzanaqui timplu chawc jiliriqui tsĵjtsičha. Jesusižquiz cĵichičha:

ĵKĵažtiquiztan am ana kĵaazjo? ĵKĵaž cĵican tii žoñinacaqui am quintra chiijo?

⁶³Jalla nuž chiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlchičha. Jalla nektzanaqui nii timplu chawc jiliriqui niizquiz cĵichizakazza:

—Žejtñi Yooz tĵuuquiz am juramintu paakatačha, werara chiižĵapa. Mazna. ĵAmqui Cristumkaya? ĵNižaza Yooz Majchpanikaya?

⁶⁴Jesusaqui kĵaazičha, tuž cĵican:

—Wejrčĵay. Amqui jaknužum chiičhaja, jalla nužučha. Wejr zakal ančhucquiz cjeečha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Tsĵii noojiqui ančhucqui wejr cheraquičha, ĵc'anti azziz Yooz žew latuquiz julzi. Nižaza arajpachquiztan tsĵir taypiquiz wila tjonāčha.

⁶⁵Jalla nuž kĵaaztiquiztan timplu chawc jiliriqui niiz persun zquiti wĵajržinčičha, žawĵchi kĵanapacha tĵeezĵapa. Nižaza cĵichičha:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yooz quintra chiičhaja. ĵKĵažt iya tisticunaca pecznasajo? Ančhucpacha tiiz ana wal takunaca nonzinčhucčha. ⁶⁶ĵKĵažtat cĵees?

Ninacaqui kĵaazičha, tuž cĵican:

—Tiiqui ujchizpančha. Paj ticzla.

⁶⁷Jalla nektzanaqui Jesusiž yujcquiz llawzižtan tĵujti kallantichičha, nižaza wĵajtchičha. Partinacaqui yujcquiz čĵajczičha, ⁶⁸tuž cĵican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ĵjequit am čĵajcĵjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHIČHA

⁶⁹Nii ora Pedruqui zancu kĵuy patiuquin julzi želatčha. Nekz želan tsĵaa piyuniĵu niizquiz macĵatžcu paljaychinčha, tuž cĵican:

—Amqui ojĵlayñamla nii Galilea yokchiz Jesusižtan, ĵana jaa?

⁷⁰Pedruqui parti žoñinacž yujcquiz k'otchičha, tuž cĵican:

—Čĵjulquiztankam chiičhani, anal intintazučha.

⁷¹Nektzanaqui Pedruqui zan kĵutñi žcatžinčičha. Nekztan tsĵaa piyuniĵu nii cheržcu parti žoñinacžquiz cĵichinčha:

—Tii žoñipan ojĵlayatla tii Nazaret wĵajtchiz Jesusižtan chica.

⁷² Pedruqui wilta k'otchiča. Juramintužtan tuž cjichiča:

—Nii žoñi anapan pajuča.

⁷³ Jalla niiz upaquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz macjatžcu, cjichizakazza:

—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinacžtan chica ojklayñamla. Am takuqui kjanapachala, ninacaž takukam chiila.

⁷⁴ Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchiča, juramintu paacan.

—Anapal nii žoñi pajuča. Toscana chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačani. —Nuž cjichiča Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁷⁵ Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñziča. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, chejp wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquiča”. Jalla nuž cjuñzcu Pedruqui nekztan ulanchiča. Nižaza walja kuzquiz sint'ican kaachiča.

JESUSAQUI CHAWC JILIRIŽQUIN CHJICHTA

27 Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquiz luzziča Jesusa conkatzjapa. ² Jalla nekztan Jesusa chejlzcu chjitchiča Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gobernutača Pilatuqui.

JUDASQUI TICZIČHA

³ Jesusa tarazuñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sint'ichiča. Jalla nuž sint'izcu nii quinsa tunc tjaata paaz tjepunchiča timplu jilirinaczquizimi wajtchiz jilirinaczquizimi. ⁴ Paaz tjepunžcu, tuž cjichiča:

—Wejr uj paachinča. Ana čhjul ujchiz žoñi tarazunchinča.

Ninacazti niizquiz tuž kjaaziča:

—Jalla niiqui, čhjul importejo wejnacaquiztanajo? Niiqui amtakazza.

⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchiča. Nekztan ojkchiča. Persunpacha jora mokžcu, tsjijpscu ticziča.

⁶ Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichiča:

—Tii paazqui anaž učumqui ofrend cajquiz uhasača. Tiiča žoñž ljok kjayta paazqui.

⁷ Nekztanaqui ninacaqui kazziča nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztača. Yekja wajtchiz ticzi žoñinaca tjazjapatača nii yokaqui. ⁸ Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitazakaztača. ⁹ Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplissiča. Tuqui timpu Jeremiasqui cjjrchiča, tuž cjican: “Israel žoñinacaqui nii žoñi tankatz precio utchiča, quinsa tunc paaznaca, jalla nii. ¹⁰ Nii quinsa tunc paaznacžtan Campo del Alfarero cjita yoka kjavaquiča, jaknužt Yooz Jiliriz mantičhaja, jalla nuž”.

JESUSAQUI CHAWC JILIRIŽ YUJCQUIN ŽEJLČHA

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi chawc jiliržquin chjichtatača. Nii mantiñi jiliriqui Jesusižquiz tuž pewczičha:

—čAmqui judionacz chawc jilirimkaya?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Am jaknužum chiičhaja, nužuča.

¹² Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacaž uj tjojtuntan, Jesusaqui anaž čhjulumi kjaaziča.

¹³ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui tuž cjichiča:

—čAnam am kjaaznaquiya tjapa tii am quintra chiyanaqui?

¹⁴ Jesusazti jalla nuž chyanami ana čhjulumi kjaaziča. Jalla nižtquiztan nii mantiñi chawc jiliriqui ispan-tichiča. Ana čhjul pinsimi atchiča.

¹⁵ Jalla nii pascu pjiztquiz Pilato chawc jiliriqui tsjii cutzturumpichiztača. Tsjii priz žoñiqui cutzpanikaztača žoñinacaž chitacama. ¹⁶ Tsjii ana wal žoñiqui Barrabás cjita prisu zakaztača. ¹⁷ Žoñinaca ajcziž cjen Pilatuqui ninaczquiz pewczičha, tuž cjican:

—čJakzilta tii tanta žoñinacat liwrii cutžta cjeequi? čBarrabás cjeequi? už č Jesús, Cristo cjita cjeaja?

¹⁸ Pilato jiliriqui zizziča, Jesusa chjaawjcu judío žoñinacaqui nii intirjichiča, jalla nii.

¹⁹ Pilatuqui niiz jusjiis mizquiz julzi želatča. Jalla nicju želan niiz tjunqui tsjii žoñi mazñi cuchanžquichinča. Nii mazñi žoñiqui tuž chiichiča: “Am tjun cjiča: ‘Nii zuma žoñžquiz ana mitisaquiča. Nii žoñiž cjen tižwan juc'ant ana wali čhuuzinča. Nii žoñžquiz ana mitis waquiziča”.

²⁰ Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi žoñinaczquiz intintiskatchiča, Barrabás cutzna cjeyajo, nižaza Jesusa contaj cjila cjeyajo. ²¹ Jalla nekztanaqui nii mantiñi jiliriqui wilta žoñinaczquiz pewczičha, tuž cjican:

—čJakzilta pirit tii pucultan tantanacquiztan liwrii cutznaqui?

Žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Barrabás cutzna.

²² Pilato jiliriqui wilta ninaczquiz pewczičha, tuž cjican:

—Tii Cristo cjita Jesusižquiz, čhjulut wejr paa-aqui? Tjappacha nii žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—čCruzquiz ch'awczna!

²³ Nekztanaqui Pilato jiliriqui cjichiča:

—čČhjul uj paachi teejo?

Nii žoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—čCruzquizka ch'awczna! —cjican.

²⁴ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui naychiča, nii žoñinaca ana intintiskatchuca. Nii žoñinacaqui walja žawjchiz ch'ajrapatča. Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui kjaz zjijckatchiča. Nii zjijcta kjazquiz kjara awjziča žoñinacz yujcquiz, tuž cjican:

—Tii zuma žoñž ticzqui anaž wejt uj cjequiča. Ančuca ujž cjequiča.

²⁵ Tjapa nii žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacaltazat uj cječhani, nižaza wejtnaca oc-jalanacžtami.

²⁶ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqui Barrabás liwrii cutziča. Nekztanaqui Jesusa wjajtžjapa mantichiča. Nižaza cruzquiz ch'awcta cjeajajo, zultatunacžquiz intirjichiča.

²⁷ Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirž palacio kjuyquin Jesusa chjitchiča. Nekztanaqui tjapa nii zultatž tropanaca kjawsassiča, Jesusa muytata.

²⁸ Nekztanaqui Jesusa čhjojkchiča. Jalla nuž čhjojkžcu tsjii ljoc murat zquti tjutziča. ²⁹ Nekztan niž achquiz ch'ap pillužtakaz paažcu scaržinchiča, nižaza žew kjarquiz wara tanskatchiča. Jalla nuž paažcu niž yujcquiz quillziča, tuž cjican:

—¡Viva tii judío žoñinacž chawc jiliri! —Jalla nuž chican burla paachiča.

³⁰ Nižaza llawžižtan nižquiz tjujtchiča. Niž kjarquiztan wara kjañcan, achquiz wjajtchiča. ³¹ Jalla nuž burla paažcu, nižquiztan ljoc murat zquti čhjojkchiča. Nekztan wilta niž persun zquti tjutziča. Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczjapa Jesusa chjitchiča.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

³² Jalla nuž Jesusa chjichcan tsjii Cirene wajtchiz žoñi zalžquichiča. Simón cjitatača. Jalla nii žoñiqui Jesusiž cruza kuzkatchiča.

³³ Jalla nuž Gólgota cjita yokquin irantichiča. Nii yokaqui “Ach Tsijj yoka” cjitazakaztača.

³⁴ Jalla nicju tsjii vinžtan jaržtan t'ajžta lickatchiča. Pero nii mallžcu, ana licz pecchiča.

³⁵ Cruzquiz ch'awczcu, zultatunacaqui Jesusiž zquti tanzjapa surtiassiča. Jalla nuž paatan profetž takuqui cumplissiča. Nii tuquita profetaqui tuž cjichiča: “Wejt zquti tanzjapa surtiasaquiča”. ³⁶ Jalla nekztanaqui ni-jwcpacha ninacaqui wilzjapa julziča. ³⁷ Kjažtiquiztan Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cjiirtatača, tuž cjican, “Tiiča Jesusaqui, judío žoñinacž chawc jiliri”. Jalla nuž cjiiržcu ach tsewctuñ nii tabla ch'awczinchiča.

³⁸ Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatača, tsjiiqui žew latu tsjiiqui zkar latu. ³⁹ Nekz watñi žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitača. ⁴⁰ Nižaza tuž cjichiča:

—Amqui cjiñamla, “Timplu t'ezinžcu čhjep majquiztan tsijtsnasača”. Jalla nižta payi atasaz niiqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjiwžcalla.

⁴¹ Jalla nižta irata zakaz iñarchiča timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestruncami, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ninacaqui porapat parlasiča tuž cjican:

⁴² —Tiiqui yekja žoñinaca liwriichiča, pero persunpacha anaž liwrii atča. Israel žoñinacž chawc jilirizlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjiwžquila. Nekztan nižquiz criyasača. ⁴³ “Tiiča cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzziztča. Wejrtča Yooz Maatiqui”, cjican. Yoozqui tii k'aachichžlaja, jaziqui anzpacha Yooz tiij liwriila.

⁴⁴ Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquiz quinta chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZIČA

⁴⁵ Taypurquiztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjissiča. ⁴⁶ Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča, tuž cjican:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjicha: “Wejt Yooz, wejt Yooz, ¿kjažtiquiztan wejr jaytichamta-jo?”

⁴⁷ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjichiča:

—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.

⁴⁸ Nekztan tsjii tsjiiqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchiča. Jar vinu ch'umkatžcu zjičchiča. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin chjalziča, liquinzjapa. ⁴⁹ Parti žoñinacaqui cjichiča:

—Žela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonačan.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wilta kjawchiča. Jalla nuž kjawžcu ticziča. ⁵¹ Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wjajrziča, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchiča. Nižaza cur akjinacaqui c'acchiča. ⁵² Nižaza sipulturanacaqui cjetsi cjissiča. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchiča. ⁵³ Jesusaž jacatattiquiztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichiča. Jalla nicju muzpa žoñinacaqui ninaca cherchiča.

⁵⁴ Zultat capitanaqui nii Jesusa wijilñi zultatunacžtanpacha yoka chjekini cheržcu, nižaza tjapa nii watñi cheržcu, walja tsucchiča. Jalla nekztan cjichiča:

—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.

⁵⁵ Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatča, ažquiztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquiztanpacha Jesusa apziča, nii atintizjapa. ⁵⁶ Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztača: María Magdalenatača; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatača; nižaza Zebedeož tjun želatča. Naaqui majchwichchiztača.

JESUSIŽ CURPU TJATŽTA

⁵⁷ Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchiča. Arimatea wajtchiz žoñitača. Nižaza Jesusa cumpañt'iñi žoñitača. ⁵⁸ Jalla nii žoñiqui Pilato jiliržquin zali ojkchiča. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychiča. Nekztan Pilato jiliriqui mantichiča nii curpu intirjajo. ⁵⁹ Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban pañžtan capziča. ⁶⁰ Nižta ew sipultura želatča, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchiča. Jalla nuž tjatžcu, sipultur zana pajk maztan pjucziča. Nekztan ojkchiča. ⁶¹ Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatča, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCZTA, NIŽAZA WIJILTA

⁶² Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczc, simplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza. ⁶³ Jalla nuž zalžcu tuž cjichiča:

—Wejt jiliri, wejrnacqui tuž cjuñznuča. Tii toscar chiñi žoñiqui, žejtcanaqui, tuž cjichiča: “Čhjep maj ticziquiztan jacatatača wejrqui” cjan chiiñitača. ⁶⁴ Jalla nižtiquiztan mantižinalla čhjep majcama sipultura zumpacha wijilta cjila. Ana zuma wijilta cjequiž niiqui, niž tjaajinta žoñinacqui ween niž curpu chjichi tjonasača. Jalla nekztanaqui žoñinacžquiz k'otasacha: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchiča” cjan. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesača, primira toscara chii-tiquiztan.

⁶⁵ Jalla nekztanaqui Pilato jiliri qui ninacžquiz cjichiča:

—Jalla tekz zultatunaca žejlča wijilñijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjčzca, jaknužt atčhaja, jalla nuž.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui ojkzcu, sipultura zumpacha chawjčzquichiča. Nižaza nii chawjčzta maz latuquiz sinalt'izcu ecchiča. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilñi zultatunacami ecchiča.

JESUSAQUI JACATATCHIČHA

28 Kjantati jeejz tjuñi watžcu María Magdalena cji-tiqui tsjaa Mariatan sepultura cherzñi ojkchiča, primir siman tjuñi kallznan. ² Tsji Yooz anjilaqui araj-pachquiztan chjijwžquichiča. Nekztan yoka walja chjekinchiča. Anjilaž nii sipultura pjuczta maz cjewžinchi qui. Nekztan Yooz anjilaqui nii maz juntuñ julziča. ³ Anjilaqui ancha kjañchiča liwjlwñižtakaz. Nižaza ancha chiwitača niž zquiti qui, kjatñižtakaz. ⁴ Jalla nuž cheržcu wijilñi zultatunacqui walja tsucchiča chjekinzcama. Ticzi žoñižtakaz cjissiča. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanacžquiz cjichiča:

—Anaž ančhuc eksna. Wejrqui zizuča, ančhucqui Jesusaž kjurča, cruzquiz ch'awcta Jesusa. ⁶ Anaž tekz žejlča. Niiqui jacatatchiča, jaknužt chiičhaja, jalla nuž. Pichay, tii sipultura cherzna. ⁷ Nekztanaqui apuraž oka. Niž tjaajinta žoñinacžquiz mazca, tuž cjan: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatkálča. Ančuca tuqui Galilea yokquin okaychiča. Jalla nicjuž ančhucqui Jesusa jacatatchi cheraquiča”. Wejrqui cuchanžquitača tii puntuquiztan ančucaquiz maznajo. —Nuž cjan paljaychiča anjilaqui.

⁸ Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacqui apura ojkchiča, ispantichi nižaza

walja cuntintu. Zati pariju ojkchiča tjaajintanacžquin mazñi. ⁹ Jalla nuž okan Jesusaqui ninacžquiz parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchiča. Nii maatakanacqui Jesusižquiz macjatžcu rispitan, quilljatchiča, Nekztan niž kjojcha žcojrziča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Anaž ančhucqui eksna. Wejt jilanacžquin mazca, Galilea yok kjutñi ojkla ninacaqui. Jalla nicju ninacaqui wejr cheraquiča. Jalla nii maznaquiča.

ZULTATŽ QUINTU

¹¹ Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilñi zultatunacqui watja ojkchiča. Nekztan simplu jilirinacžquin tjapa watchinaca quint'ichiča. ¹² Jalla nekztanaqui simplu jilirinacqui wajtchiz jilirinacžquin parli ojkchiča. Nuž parližcu tsji acuerduquiz luzziča. Jalla nekztanaqui nii quint'iñi zultatunacžquiz paaz tjaachiča, ¹³ tuž cjan:

—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinacžquiz cjequiča: “Ween wejtnacaž tjan, niž tjaajinta žoñinacqui Jesusiž curpu kjañžcu chjitchiča”. Jalla nuž cjequiča. ¹⁴ Chaw jiliri qui ančucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui nižtan parlača ančhucqui ana casticta cjisjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zultatunacqui nii ch'ižinta paaz tanžcu, ojkchiča. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichiča. Jalla nižta toscar quintu judío žoñinacqui chiichiñiča anz tii timpuquiziqui.

JESUSIŽ MANTITANACA

¹⁶ Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacqui Galilea yoka ojkchiča, Jesusaž t'okinzt'ita curquin. ¹⁷ Jalla nicju Jesusa cheržcu, nižquiz rispitchiča. Yekjapa kuz turwaysi zelatča, ultim werara Jesucristo, už anaj Jesucristo. ¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin macjatžcu, tuž cjichiča:

—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatača, araj-pachquin žejlñinaca mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami. ¹⁹ Jazi qui ančhucqui cuchnuča. Tjapa tii muntu nacionacžquin oka. Tjapaman nacionchiz žoñinacžquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjaajinžca. Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan criichi žoñinaca bautizaquiča. ²⁰ Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinacžquiz tjaajnaquiča ninaca cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeeča, tii muntu tucuzinzcama. Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquiča. Jalla nužoj cjila. Amén.

SAN MARCOS

1 Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan jalla tužuča. Jesucristučha Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

² Tuqui timpuqui tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta želatčha, Isaías cjita. Nii profetaqui cjjirchiča tii takunaca:

“Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuchanžcaquiča, tjappacha tjaczna. ³ Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquiča, tuž cjican: ‘Tsjii chawc jiliriqui tjonaquiča. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančhuca kuznaca zuma tjaczna. Ančhuca kamañanacaqui zuma lijitumapanž cjee’ ”. Nuž cjjirchiča Isaías cjita žoñiqui.

⁴ Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquichiča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nižaza paljajchiča, tuž cjican:

—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasača.

⁵ Tama žoñinaca Juanžquin ojkchiča, Judea cjita yokquiztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquiztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquiztan “ujchizpanča” cjican kuzquiz zint'ichaja, jalla niiqui bautistatača Jordán cjeta puj kjazquiz.

⁶ Juanž zquitiqi camello chomquiztan watstatača. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztača. Niiž čhjeriqui tižtat- ača: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii lujlñitača. ⁷ Juanqui ojklaycan žoñinacžquiz paljajchiča, tuž cjican:

—Tsjiiqui wejt wirquin tjonča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkinimi. Inakaztča wejrqui. ⁸ Kjaztankal bautisučha. Nii tjonñi jilirizti Espiritu Santužtan bautisaquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATAČHA

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquiztan ojkchiča. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinciquintača. Jesusaqui Juanžquin ojkchiča, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautissiča. ¹⁰ Jesusaqui kjazquiztan ulancan arajpacha cjetzi cherchiča, nii orapacha. Yooz Espiritu Santo palomažtakaz chji- jwžquiñi cherziča. Niiž juntunpacha irantižquichiča. ¹¹ Nekztan arajpachquiztan tsjii jora paljajžquiñi nonz- iča, tuž cjican:

—Amča wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen ancha cuntintučha wejrqui.

JESUSIŽTAN DIABLUŽTAN

¹² Nekztanaqui Espiritu Santuqui ch'ekti yokquin Jesusa ojklaykatchiča. ¹³ Jalla nicjuž pusi tunc tjuñi kamchiča Jesusaqui. Nekziqui q'uit animalanaca zakaz želatčha. Jaziqui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonziča; ujquiz tjojtskatz pecatčha. Pusi tunc tjuñi ujquiz tjojtskatz yanznatčha. Nekztan Yooz anjil- lanacaqui tjontjonžquiñitača Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHIČHA

¹⁴ Wiruñiaqui Juanqui carsilquiz chawjctatača. Nekztan Jesusaqui Galilea cjita yokquin ojkchiča. Nii yokquin Yooz liwriiñi taku paljajchiča, jaknužt žoñi- naca Yooz wajtchiz žoñi cjisjaja, nii. ¹⁵ Tuž cjican, pal- jajchiča:

—Tii timpumiž otča. Anzpacha žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñi cjesača. Kuznaca campiya, “ujchiz- panča”, cjican. Nekztan tii liwriiñi takuž tjapa kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANŃI ŽOŃI KJAWŽTA

¹⁶ Tsjii pajk kota želatčha, Galilea cjita. Jesusaqui kot ataran ojklaycan pucultan jilazullca cherchiča; Simón, nižaza Andrés cjitatača. Ninacatača ch'iz tanñi- nacaqui. Nii ora ch'iz tanz kjazquiz tjojtznatčha.

¹⁷ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui, wejttan chicaž ojklayñiž cjee. Anziqui ch'iz tanz langzzizza. Pero wejrqui ančhucaquiz yekja langzquin utznača, Yooztajapa žoñinaca kjawzqui, nii.

¹⁸ Nekztanaqui nii orapacha ninacaqui ch'iz tanz ec- cu, Jesusižtan chica ojklayñi cjissiča.

¹⁹ Jesusaqui tsjii koloculla nawjcjapa ojkžcu, tsjii pu- cultan žoñinaca cherchizakazza; Jacobo, nižaza Juan cji- tatača. Ninacž ejpqui Zebedeo cjitatača. Nii pucultan žoñinaca warcuquiz želatčha, ch'iz tanz azquichcan.

²⁰ Jaziqui Jesusaqui ninaca kjawziča, niižtan chica ojk- layñi cjisjapa. Ninacž ejp warcuquiz želatčha, piyu- nanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp ecchiča, Jesu- sižtan ojklayzjapa.

ZAJRAŽ TANTA ŽOŃI

²¹ Nekztanaqui jeejz tjuñi Capernaum cjita watja luzziča Jesusižtan ninacžtan. Nekziqui judío žoñinacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča.

²² Chawc jiliri irata tjaajnatčha, zuma zizñi. Judiuž lii

tjaajiñinacažtakaz ana nuž tjaajnatčha. Jesusiž tjaajin-tiquiztan žoñinacaqui ispantichiča:

—¡Ancha cuzala! —cjican.

²³ Nii ajcz kjuyquizpacha tsjii zajraž tanta žoñi želatčha. Nii žoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

²⁴ —Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimla. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jaziqui am pajuča. Zuma Yooz Žoñimla. —Nuž cjican, kjawchiča.

²⁵ Nekztan Jesusaqui zajrižquiz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! Tii žoñžquiztan ulna.

²⁶ Nekztan zajraqui nii tanta žoñi chekjinskatčcu, nižaza altu tawkžtan kjawžcu, ulanchičha. ²⁷ Nižta cheržcu, žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Čhjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaajinla. Walja azziz tawkchizla. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiž taku cazla. —Nuž ispantichi parlassičha.

²⁸ Oralla Jesusiž paataqui mazmztatača tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUŽ AJMUZ MAA

²⁹ Nekztanaqui ajcz kjuyquiztan ulanžcu, Jesusaqui Simón, nižaza Andrés, jalla ninacž kjuyquiz luzičha, Jacobžtan Juanžtan, nuž. ³⁰ Simónž ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatčha. Tjapa curpu walja kjakatčha. Jaziqui Jesusižquiz mazziča. ³¹ Jesusaqui macjatčcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchičha. Nekztanaqui naaža kjakñi cona zarakchiča. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinča.

ANCHA ŽOÑINACA ČHJETINTA

³² Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami zjičtatača. ³³ Nižaza Jesusaž alujta kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajcziča. ³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tjpaman laa žoñi čhjetinchiča. Žoñinacžquiztan muzpa zajranaca chjatkatchičha. Zajranacaqui Jesusa pajchiča; pero Jesusaqui ana chiikatchičha.

YOOZ TAKU PARLITA

³⁵ Jakawenz tažuqui ima kjanžcan Jesusaqui žaaziča, iya zumchi zumchi cjican. Wajtquiztan ulanžcu, ana žoñž žejlz yokquin ojkičiča, Yooz Ejpžtan parli.

³⁶ Wiruñiqui Simonaqui niiž mazinacžtan Jesusa kjuri ojkičiča. ³⁷ Jesusižquiz zalžcu cjichiča:

—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewcža.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča, tuž cjican:

—Nacjuñž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljayzquiztančha wejrqui. Jalla nijjapa tii muntuquiz tjonchinča.

³⁹ Nekztanaqui Galilea yokaran ojklaychiča, ajcz kjuyanacquin Yooz taku paljaycan, nižaza zajranaca chjatkacan.

MOJKCHI JANCHICHIZ ŽOÑI

⁴⁰ Tsjii mojkchi janchichiz žoñi želatčha. Niiqui Jesusižquiz tjonchiča. Quillžcu, rocchiča, tuž cjican:

—Wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atča amqui.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui nii žoñi okžcu, nižquiz lanziča, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.

⁴² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoñiqui žejtchi cjissiča, mojkchi janchi laa cjitiquiztan. ⁴³ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz iwjt'ichiča, tuž cjican:

—¡Jaziqui tii čjul am chiichijay! Anača jeczquizimi chiichiizqui. Timpluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tježca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquiča. Jalla nižtiquiztan žoñinaca am žejtchi zizaquiča. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴⁵ Nekztan nii žejtchi žoñiqui tjapa kjutñi ojklaychiča, nii žejtta quintu parlican. Tjapa žoñinacžquin nii quint'ichiča. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui Jesusižtan zalz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi wajtquizimi luzi atchiča, žoñiž zizan. Ana žoñž žejlz yokuñ ojklaychiča. Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui nižquin tjonñitača.

ZUCH ŽOÑI ČHJETINTA

2 Tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpcičiča, persun kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajcziča, kjuya chjiipscama. Nižaza anača campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinacžquiz Jesusaqui Yooz taku tjaajinchiča. ³ Nuž tjaajnan, pakpaltan žoñinaca tjonchiča, tsjii zuch žoñi kuzi. ⁴ Muzpa žoñi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchiča. Nekztanaqui tsewctan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoñi kjuylchuc chjijunžquichiča, niiž tjaž zquitquiziqui. ⁵ Ninacaqui Jesucristužquin tjapa kuztan tjonchiča. Nii nayžcu, Jesusaqui zuch žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntača.

⁶ Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatčha, judiuž lli tjaajiñi žoñinaca. Ninacaqui kuzquiz pinsatčha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tiiqui nižta chiijo? Anawalipanča tiž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pinsichiča lli tjaajiñi žoñinacaqui.

⁸ Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizziča. Nekztan ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc kuz nižta pinsejo? ⁹ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaya? už “Tsijsna. Am tjaž zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? ¹⁰ Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritcha, ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhucqui tiž chera.

Nekztanaqui zuch žoňžquiz cjichiča:

¹¹ —Amquiz cjiwča, tsijtsna. Am tjaiz zqutinaca ap-taza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichiča Jesusaqui.

¹² Nekztanaqui nii zuch žoňiqui tsijtsiča. Tjaiz zquti aptichiča. Liwj tjappachaž cheran, ulanchiča. Jalla nižta cheržcu tjapa žoňinacaqui walja ispantichi quirchiča, tuž cjican:

—Tižta wira ana cheriňča.

Nekztanaqui Yoozquin honora waytichiča.

LEVI CJITA ŽOŇI

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui wajtquiztan ulanžcu, pajk kot ataran wilta ojklayatča. Nuž ojklayan, žoňinacaqui nižquin macjatžquichiča. Nekztan Jesusaqui ni-nacžquiz tjaajinchiča. ¹⁴ Wiruňaqui nawjcjapa ojkičiča. Jiczquiz ojkan, Leví cjita žoňi cherchiča, aduanž kjuyquiz julžnan. Levíž ejpqui Alfeo cjitatača. Jesusaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejttan chica ojklayňim cjequiča.

Nekztan tsijtsu, Jesusižtan ojkičiča Leviqui.

¹⁵ Nižaza Levíž kjuya luli ojkičiča. Nicju Jesusižtan niž tjaajintanacžtan nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoňinacžtan nekzizakaz lulatča. Muzpa žoňinacaqui Jesusižquin apzitača. ¹⁶ Tsjii kjažt judiuž lii tjaajiňi žoňinaca zakaz želatča, fariseož partinacami. Jaziqui Jesusižtan anazum žoňinacžtan juntu lulan, naychiča. Nekztan pewcziča niž tjaajinta žoňinacžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoňinacžtan lujljo?

¹⁷ Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Zuma žejtchinacaqui anaž kullňi pecasača. Laa žoňinacaž kullňic pecča. Wejrqui “Zumal kamuča” cjiňi žoňinacžquiziqui ana kjawžňi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiňi žoňinacžquiz kjawžňi tjonchinča.

AYUNAS PUNTU

¹⁸ Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti žoňinacžtan, jalla ninacaqui ayunasňipantača. Jaziqui žoňinacaqui Jesusižquiz pewcžňi tjonchiča, tuž cjican:

—¿Kjažtquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasňejo? Amiz tjaajintanacžti ana ayunasňipanla.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Zal pijstiquiz impittaž cjenaqui, ¿kjažt ayunasasajo? Zalsňi žoňžtan pijstaž paača. Zalsňi žoňi želanpacha, anaž ayunasasača. ²⁰ Tii jarquin nii zalsňi žoňiž kjantaž cjequiča. Nekztanž ayunasasača.

²¹ Jesusaqui tii takuzakaz chiichiča:

—Anaž jakziltami zijzi zquitquiziqui ew rimintižtan rimintasacha. Nižta rimintasaž niiqui, zijzi zquti juc'anti wjajrskatasacha. Ewqui zijziquiztan jaljiznasača. Nekztan juc'antiž tsjelanznasača. ²² Nižaza anaž jakziltami zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasača. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertis-

nasača. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JEEJZ TJUŇI QUINTU

²³ Nekztanaqui tsjii jeejz tjuňi Jesusaqui tiric zkal taypiran okatča tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkan tjaajinta žoňinacaqui tiric oza kjajpchiča. ²⁴ Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Cheržna. ¿Kjažtquiztan nižta paajo? Jeejz tjuňquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?

²⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčucča, ¿ana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: učhum tuquita atchi ejp, David cjitaqui, niž mazinacžtan čhjeri eescatchiča. Ana čjul čhjerchiz cjen, ²⁶ Yooz timpluquiz luzziča. Nii ora timplu chawc jiliritača Abiatar cjitaqui. Timpluquin Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatča. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchiča David cjitaqui. Nižaza niž mazinacžquiz tojunchiča. Anapantača permitta nii t'anta lujlžqui ina žoňžlaqui. Nižta lujlžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacažtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:

—Žoňž laycu jeejz tjuňiqui uchtatača. Nii jeejz tjuňquiztanaqui žoňiča juc'ant chekanaqui. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. Jeejz tjuňquizimi čjulu paaz cjenami weril mantasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

KJARA KJOŇCHI ŽOŇI

3 Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekz tsjii kjara kjoňchi žoňi želatča. ² Ujchiz jwesjapa quintri žoňinacaqui Jesusa awayt'atča, jeejz tjuňquiz čhjetnaquiya, už anaž čhjetnasaj.

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoňchi žoňžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

⁴ Nekztan parti žoňinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—¿Jeejz tjuňquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Žoňžquiz zuma paasaya uz žoňžquiz ana zuma paasaja; žoňž wira liwriyasaya uz žoňž wira ticskatasaja? —Nuž pewcziča Jesusaqui.

Ninacžti ch'ujjukaz želatča. ⁵ Nekztan Jesusaqui niž muytata žejlňi žoňinacž kjutňi chercherziča. Ninacžjapa žawjchiča; nižaza ninacž chojrju kuzziz cjen, llaquitatača. Nekztan laa žoňžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Am kjara chjinzna.

Nuž kjara chjinzcu, žejtchi quirchiča. ⁶ Nekztanaqui fariseo žoňinacaqui ulanchiča. Ulanžcu Herodes partinacžtan Jesusiž quintra parličiča:

—¿Jaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJAAJINCHIČHA

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžtan ojklay-chičha pajk kot ata. Muzpa tama žoñinacaqui apzičha. ⁸ Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchičha, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán pujž najwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquiztan Jesusižquin tjonchičha, niiz ancha wali paatanaca cheri. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz chi-izinchičha:

—Wejtta warcuž tjaczina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.

¹⁰ Muzpa žoñinacaž čhjetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchičha. Niižquiz lanzjapa, ancha ts'acjassičha.

¹¹ Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niiz ujycquiz quillzičha. Kjawcan, chiichičha:

—Yooz Matimča amqui, —cjican.

¹² Jalla nekztanaqui Jesusac ninacžquiz walja iwjt'ichičha, tuž cjican:

—Wejtquiztanac anača ančhucqui chiizqui, “Yooz Maatimča”, cjican.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchičha. Niiž kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawzičha. Nekztan niižquin macjatchičha illzta žoñinacaqui. ¹⁴ Tuncapan žoñi utchičha niižtan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo. ¹⁵ Ninacžquiz poderchiz cjskatchičha, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami chjatkatajo. ¹⁶ Nii illzta žoñinacaqui tinacatača; Simonatača; ni-iqui Pedro cjitazakaztača. ¹⁷ Jacobotača; Zebedeož majchtača niiqui. Juantača; Jacobož lajktacha niiqui. Jacobžtan Juanžtan altu jorchiz cjen Boanerges cjitazakaztača. ¹⁸ Andrestača. Felipitača. Bartolomitača. Mateotača. Tomastača. Yekja Jacobotača; Alfeož majchtača niiqui. Tadeotača. Yekja Simonatača; tsjii politicutača niiqui, cananiž partitača. ¹⁹ Judas Iscariotitača; Jesusiž quintra tarazunchičha niiqui. Jalla nužučha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČHA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkchičha niiz illzta tjaajintanacžtan. ²⁰ Nekziqui muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztača. Jesusaqui niiz tjaajintanacžtanaqui ana čhjeri luli atchičha, žoñinacaž muzpa ajcziž cjen.

²¹ Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichičha:

—Lucurataž niiqui, —cjican.

Jaziqui žoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinacaqui tjonchičha Jesusa chjichi.

²² Nižaza Jerusalenquiztan judiuž lii tjaajiñinacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantača. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatñičha tiiqui. —Nuž cjichičha.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritača.

²³ Nekztanaqui nižta chiiñi žoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:

—¿Jaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo? ²⁴ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii wajtaqui tjatantaž cjequičha. ²⁵ Nižaza tsjii kjuychiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii kjuychiz žoñinaca wichansnasača. ²⁶ Satanasaqui persuna t'aksnasaž niiqui, ezasača. Ni-iz aziqui miransnasača. Anaž azziz cjesača.

²⁷ Jaziqui anaž jecmi tsjii azziz žoñiž kjuyquiziqui luzi atasača, ima azziz žoñi čhejlcanaqui. Anaž niiz kinakunacami jwesi atasača. Čhejlžcu, nekztan kinakunaca jwesi luzasača.

²⁸ Cheka ultimu werara chiyučha, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesača. ²⁹ Pero jakzilta žoñit Yooz Espirituž quintra chiičhaj niiqui, anaž pertunta cjesača. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha.

³⁰ Žoñiž “Zajraž tantamča amqui,” cjiñiž cjen, nuž paljaychičha Jesusaqui.

JESUSIŽ MAATAN LAJKNACŽTAN

³¹ Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjonchičha. Kjuy zanquiztan tsijtscu, Jesusa kjawskatchičha. ³² Kjuyltan žoñinacaqui Jesuižquiz muytata julzi želatča. Ninacaqui Jesusižquiz mazzičha: —Tekz am maa tjonchinča am lajknacžtan. Am kjawža, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha:

—¿Ject wejt maajo, wejt jilanacajo?

³⁴ Nii muytata julzi žoñinacž kjutñi cheržcu, Jesusaqui cjichičha:

—Tinacača wejt maaqui, wejt jilanacaqui. ³⁵ Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niičha wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

ZKALA ČHJACZ QUINTU

4 Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchičha. Nekztanac muzpa žoñinacaqui niizquiz macjatzquichičha. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzičha kot kjutñi. Žoñinacazti kot atquiz žejlchičha. ² Nekztan nii walsiquiztan žoñinacžquiz muzpa tjaajinchičha, tuž cjican:

³ —Nonžna ančhucqui. Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čhjachičha. ⁴ Nuž čhjacan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekzi wežlanacaqui tjonchičha nii semilla luli. ⁵ Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsičha. Maz juntuñaqui ljawallatača yokaqui. Nekztan ratulla jecz-ičha nii čhjactaqui. ⁶ Pero sii kjakiqui nii čhjactaqui ujsičha. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchičha. ⁷ Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsičha. Nekztan ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tjatanchičha. Ana pookchičha. ⁸ Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan cuza jeczičha, pajkchičha, čhjerchičha. Jaziqui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, pat-ac čhjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchičha.

⁹Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča: —Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

ČHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

¹⁰Wiruñauqui Jesusa zinalla želan, niiž tuncapan tjaa-jinta žoñinacžtan nekž žejlñinacžtan, ninacaqui Jesusa pecunchiča čhjacz quintu. ¹¹Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucaquiz Yooz tjaaajnaquiča ančhuca kuzquiz, niiž mantita kamaña puntuquiztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii puntuquiztan chiyuča, ana criichi kuzziz cjen. ¹²Jalla nižta chiyuča, chercanpacha ana zizajo, nonžcanpacha ana intintajo, ana kuz campizkatajo, ujquiztan ana pertunta cjsjapa.

¹³Nekztanaqui Jesusaqui tjaaajinta žoñinacžquiz pew-cziča, tuž cjican:

—¿Anača tii zkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž chiita quintunaca zizasajo? ¹⁴An-čhucaquiz tjaaajnuča. Zkala čhjacz quintuqui jalla tuž cjiča: Jakziltat Yooz taku paljayčhaja, jalla niiča nii zkala čhjacni žoñiqui. ¹⁵Tsjii semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Čhjulatorat tsjii žoñinacaqui Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaqui tjonča, kuzquiztan nonž-ta taku kjañzjapa. Jalla nižtača nii jicz latuquiz yokaž-takaz žoñinacaqui.

¹⁶Nižaza tsjii semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Nii maz yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, orallaž catokča. Pero tsjii upacamakaz Yooz tawk jaru kamča. ¹⁷Ana koz zep'ichiz zkalažtakazza ninacaqui. Yooz taku catoktiquiztan yekjap žoñinacaqui quin-trassa, ninaca chjaawjča. Nižaza pruebanacac tjon-ča. Nekztan ratulla Yooz taku tjažta, quejpsa.

¹⁸Nižaza tsjii semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonža.

¹⁹Nekztanaqui čhjulkunami pinsiča. Wali jiru cjis pec-ča; čhjultakimiž pecča. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjanančiča. Ch'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atča. Jal-la nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz takuqui anaž pookča.

²⁰Tsjii semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsiča. Nii zuma yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokča. Nekztanaqui ninacž kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookča. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž čhjerča —quinsatunca, sojtatunca, patac čhjer-chiz zapa zkal ozquiz. Jalla nižta Yooz takuqui pookča zuma žoñinacž kuzquiziqui.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjiižtan quint'ichiča, tuž cjican:

²¹—Micha ana tjeeznasača cajun kjuyltan nonžjapa, nižaza tjajz zquit koztan nonžjapa. ¿Jalla nižta cjesajo? Anaž cjesača. Micha tjeezqui iztacž juntuñ nonž-nasača, zuma kajajo. ²²Čhjulu čhjojžtami wažta-panikaz cjequiča. Nižaza Yooz puntu ana ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequiča. ²³Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

²⁴Jesusaqui cjichizakazza:

—Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui.

Jaknužt ančhuc tjaačhaja, jalla nižtakaz Yoozqui an-čhucaquiz tjaaasača; iya zakaz yapznasača Yoozqui.

²⁵Jakziltažlaj catokni kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaaataž cjequiča, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokni kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiž cje-quiča. —Nuž tjaaajinchiča Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

²⁶Nižaza Jesusaqui iya tjaaajinchiča, tuž cjican:

—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui zkala čhjaczča. ²⁷Nekztan ween tjajča, majiñ žaaža. Jaknužt zkalaqui jecžaja, pajkčhaja, nii ana zizza žoñiqui. ²⁸Zkal yokaqui juyžtokaz pookča. Primiruqui zkalaqui jecža, nekztan pajkčallča, nekztan ozziz cjis-sa, nekztan čhjerchizza. Nuž pookča. ²⁹Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz tim-puča.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

³⁰Jesusaqui tsjii quintužtan tjaaajinchiča.

—Yooz wajtchiz žoñinaca, ¿jalla nii puntu irata čhjulut cjesajo? Ančhucaquiz cjiwča, tii quintu irata cjesača, mostaz quintu. ³¹Tsjii semillaqui mostaza cjitača.

Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltallača. ³²Pero čhjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkča, čhjul zkalkuiz-tanami juc'anti. Pajk itzzizza. Layni wežlanacami itzquiz julžcu, ziwžquiz jeejznasača. —Nuž tjaaajinchiča Je-susaqui.

³³Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaa-jinchiča, quintu nonžni otčañcama. ³⁴Quintunacž-tankaz tjaaajinchiča. Nekztan niiž persun tjaaajinta žoñi-nacžquiz zapa quintumi intintiskatchiča, parti žoñi-nacaž ana želan.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIČHA

³⁵Tsjii nooj tjuñiž kattan, Jesusaqui niiž tjaaajinta žoñi-nacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tii kotž najwktuñtanž ojklaj, —cjican.

³⁶Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsjii wal-siquiz ojkchiča niiž tjaaajintanacžtan. Nižaza yekja wal-sanacaqui ninacžtan chica ojkchiča. ³⁷Nekztanaqui tsjii wali pjursanti tjami zalchiča. Jaziqui juc'anti tjamiž cjen walsiquiz ancha kjaz luzziča. Walsaqui jozipan kjaz chjijpsiča. ³⁸Jesusaqui walsa kjuyltan tsjii azquiz tjajatča, wirquin. Tjaaajinta žoñinacaqui Jesusa žiñž-iča, tuž cjican:

—¡Tjaaajni Maestro! ¡Ticzmayala učhumqui! ¿Anam llaquisya?

³⁹Wajtžcuqui Jesusaqui tjami mantichiča, apaltajo. Kjaz ljojki mantichizakazza:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljojkinacami apaltichiča. ⁴⁰Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ancha tsucchinčhuctajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizčhuckaya?

⁴¹ Tjaajinta žoñinacaqui ancha ispantichi cjissiča. Niacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojkiimi cazla.

ZAJRAŽ TANTA ŽOŇI

5 Nekztanaqui kotž najwctuñtan irantichiča Gadara cjita yokquin. ² Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchiča. Campu santuquin kamñitača. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi čheli atatča, jir carinžtanami. ⁴ Kjaž wila kjojchami kjarami carinžtan čhejlžinpantača. Čhejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztača; t'una kjolzñipankaztača. Anaž jecmi nii žoñž azquiziqui alcansatča, nii atipzjapaqui. ⁵ Ween majiñ campu santuran cururan ojklajñitača kjawcan. Maztan persun janchi chjojritsñitača. ⁶ Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajtžquichiča, Jesusiž yujcquiz quillzlaki. ⁷ Nekztan altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uča, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatala.

⁸ Tuquiqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.

Nuž mantiquiztan zajraqui chiichiča. ⁹ Nižaza Jesusaqui pewcziča:

—¿Čhjul tjuuchizamta? —cjican.

Nii zajraqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamača wejrnacqui.

¹⁰ Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocchiča, ana najwcuñ ojklayskatajo. ¹¹ Nekziqi tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatča. ¹² Nižtaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Cuchinacžquin wejrnac cuchnalla. Cuchinacžquizkaz luzkatalla.

¹³ Nekztanac Jesusac cjichiča:

—Oka nižtaqui.

Ulanžcu zajranacami cuchinacžquiz luzziča. Tsjii pizwaranka cuchinaca želatča. Zajranacž luztan cuchinacaqui ispantichiča. Kot kjutñi jira pariju chjujcun-tichiča. Kjazquiz luzcu, ticziča.

¹⁴ Nekztanaqui nii cuchi itzñi žoñinacaqui tsucaña zajtchiča. Wajtquinami jochquinami cwint'ichiča cuchi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojkičiča, nii paatanaca cheržni.

¹⁵ Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtchi cherchiča. Julzi, zquitiimi cajtzi, žejtchi, nižta cherchiča. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ispantichiča. Nekztan nii cheržni žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazziča. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watčhaja, jaknužt nii cuchinacami watčhaja, nii mazzmazziča. ¹⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.

¹⁸ Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtchi žoñiqui Jesusižquiz rocatča:

—Amtanpan tira žejlz pecučha, —cjican.

¹⁹ Jesusaqui ana munchiča, tuž cjican:

—Am kjuya oka amqui, am jamillanacžquin. Niacčquiz mazca, “Wejr okziča Yoozqu. Yooz čhjet-intičha wejrqui”, cjican.

²⁰ Nekztanaqui Tunca Wajtanaca cjita yokaran ojklajchiča nii žejtchi žoñiqui. Nicjuñ jaknuž Jesusaqui nii čhjetinchižlaja, jalla nii mazzmazzquichiča. Jalla nekztanaqui nii mazičquiztan tjapa žoñinacaqui tsucchiča.

JESUCRISTUČHA LAA ŽOŇI ČHJETINŇIQUI

²¹ Nekztanaqui Jesusaqui kot najwctuñtan quejžquichiča walsiquiz. Kot ataran želan, nekziqi muzpa tama žoñinacaqui niž muytata ajcziča. ²² Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui tjonchiča. Judionacž ajcz kjuy jiliritača niiqui. Jesusa cheržcu niž yujcquiz ezlaki quillziča. ²³ Nekztan Jesusižquiz ancha rocchiča, tuž cjican:

—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonžcalla amqui. Wejt uzaquiz am persun kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana ticznajo.

²⁴ Nekztanac Jesusaqui nižtan chica nii žoñž kjuya ojkičiča. Okan tama žoñinacaqui Jesusiž wirquiz apziča, ts'acjascan tejwc tejwvarascan. ²⁵ Žoñinacž taypiquiz tsjaa laa žon želatča. Tuncapan wata ljoc okiñitača. ²⁶ Tsjii kjaž kullñi žoñinacžquin ojkičiča. Juc'anti sufriskatchiča ninacaqui. Nužquiz inapankaz tjappacha naža cusasa castassinča. Naa žonqui juc'anti laa cjsnatča; ana wira žeti atatča. ²⁷ Jesusiž paata quintunaca nonchinča. Nekztan Jesusiž wirquiztan macjatchinča. Tama žoñinacž taypiquiz želan, tuž cjican pinsichinča:

—Niiž zquitikaj lanžnučhaj niiqui, žetaka.

Nekztan niž zquiti lanžinča. ²⁹ Lanžcu nii orapacha tsijtsiča naža ljoc ojkiñiqui. Žejtchinča. Persun janchiquiz naychinča, nii laaquiztan žejtchi. ³⁰ Jesusaqui persun kuzquiz naychiča, niž aztan naa žon čhjetinchiča, nii. Nayžcu wir kjutñi cherziča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Ject wejt zquiti lanzejo?

³¹ Nekztanac niž tjaajinta žoñinacaqui cjichiča:

—Cherzna. Tama žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am nuž pewczjo, “Ject wejr lanzejo?” cicanajo.

³² Nekztan Jesusac žoñinacž kjutñi chercherziča, jectčhalaj nii lanzi, nii pajzjapa. ³³ Nekztan naa žonqui persun curpu žejtchi nayžcuqui, eekscan cjarcatcan macjatchinča, Jesusiž yujcquiz quillzinča. Nekztan naaqui tjapa werara mazzinča. ³⁴ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla. Tjapa kuztan criičiž cjen, čhjetinta cjsamča. Jaziqui žejtchipanim cjequičha. Cuntintum okaquičha.

³⁵ Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz chiyan, tsjii žoñinacaqui tjonchiča; Jairo cjita judio jilirž kjuyquiztan tjonchiča. Nii jiliržquiz cjichiča:

—Am uzqui ticzinča. Anam iya tii maestružquiz molistis waquiziča.

³⁶ Jesusazti nii žoñinacž chiita taku ana catokchiča. Nekztan nii jiliržquiz cjichiča:

—Ana am niic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.

³⁷ Nekztan Jesusaqui Pedružtan Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk) ninacakaz apskatchiča. Partinaca ana apskatchiča Jesusaqui. ³⁸ Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichiča. Nekzi žoñinacaqui ancha kjawcanž kaatkalča. Nižta cherchiča Jesusaqui. Ancha arnatča nii kaañi žoñinacaqui. ³⁹ Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ancha aranjo, nižaza kaajo? Taa uzqui anača ticzin, tjajča.

⁴⁰ Nekztan nii žejlñi žoñinacaqui tjassiča, nii nonžcu. Jesusazti zancuñ nii žoñinaca ulanskatchiča. Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan niž mazinacžtan luziča, jakziquin naa uz želatčhaja, nicju.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanziča. Nižaza altu tawkžtan chiichiča:

—Talita cumi, —cjican.

Nii takuqui cjiča, “Usalli, žaazna”.

⁴² Nekztanac nii orapacha naa uzqui žaaziñča. Ojklaychiñča. Tuncapan watchiztača naa uzqui. Nekztanaqui nii žoñinacaqui kuz kata tsucchiča. Ancha ispantichiča. ⁴³ Nekztan Jesusaqui zuma iwjt'ichiča, tuž cjican:

—Ana jecžquizimi tii čhjetinta quintu chii chiyaquiča.

Nuž mantižcu, ninacžquiz mantichizakazza, naa uzaquiz čhjeri tjajajo, nii.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHIČA

6 Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wajtquin ojkičiča niž tjajintanacžtan. ² Jeež tjuñquiziqui judionacž ajcs kjuyquiz tjajinčiča. Nii nonžcuqui žoñinacaqui ispantichiča, tuž cjican:

—¿Jakziquin zizzit tii žoñi tii tjajinznacaya? ¿Jaknuž zizzit tii tjajinznacaya? ¿Jaknuž paachit tii milajrunacaya? ¿Jaknužupan teejo? ³ Tiiqui carpintirukazla, María majčča tiic, žana jaa? Tiiž lajknaqui Jacobo, José, Judas, Simón cjitača. Ninacžtan tiiž cullaquinacžtan tii wajtquiz učumnacžtan kamča. —Nuž cjichiča.

Nekztanaqui nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž quintra muzpa žawjziča. ⁴ Nekztan Jesusac chiichiča:

—Tjapa žoñinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispitle. Pero persun wajtchiz žoñinacami persun parintinacami persun familianacami profetžquiz anaž rispitz pecñiča.

⁵ Nekziqui nii wajtquiz tsjii kjažultan žoñi čhjetinčiča, kjaržtan lanžcu. Ana iya milajru paayi atchiča. ⁶ Ana criiñiž cjen Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan tii žoñinacaqui ana criijo? ¿Kjažt cjisnaquejo?

Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visinunacž wajtquiztan wajta tjajinñi ojklaychiča Jesusaqui.

TJAAJINTA ŽOÑINACA CUCHANTA

⁷ Jesusaqui niž tuncapan tjajinta žoñinaca kjawžcu, pucultan pucultan cuchanchiča:

—Ančhucqui Yooz aztan zajranaca chjatkataquiča, —cjican.

⁸ Jalla nekztanac mantichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquiča jiczjapaqui, anaža žak quelzmi anaza čhjerimi anaza paazmi. Tsjii atskaz chjichaquiča. ⁹ Čhjata čhjatžcuča okaquiča. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquiča, ana pizc zquitichiz. ¹⁰ Ančhucqui jakziquinž alujasačhaja, nekziž kamaquiča, čhjolorat nii wajtquiztan ulnačhaja, niicama. ¹¹ Jakzilta watjat ančhuc ana cherz pecčhaja, nižaza ančhuca takumi ana nonz pecčhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquiča. Nekztan nii yok pulpu ančhuca kjo-jchquiztan tsajt tsajtsnaquiča, ninacž uj tjeezjapa. Ultim weraral cjiwčha, juyzu tjuñquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watjanacchiz žoñinacaqui castictaž cjequiča. Pero nii ana ančhuc pecñi žoñinacazti juc'anti castictaž cjequiča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

¹² Jalla nekztanaqui niž tuncapan tjajinta žoñinacaqui Yooz taku paljayi ulanchiča, tuž cjican:

—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančhuca uj paaznacaqui eca.

¹³ Nekztanaqui zmali zajranaca chjatkatchiča. Nižaza asiitižtan achquiz tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinčiča.

JUAN BAUTISTA CONTA

¹⁴ Tjapa kjutñi nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata milajrunaca zizziča. Herodes cjita nacionž chajwc jilirimi zizzizakaztača. Nii Jesusiž paata milajrunacž puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchilani. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

¹⁵ Yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Elías cjita profetila tiiqui.

Yekjapaqui cjichiča:

—Tuquitan Yooz taku parliñi profetažtakazla tiiqui.

¹⁶ Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqui cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiiž acha pootkatchinča. Anziqui jacatatchila tiiqui. —Nuž cjichiča Herodesaqui.

¹⁷ Tuquiqui tužu watchiča. Herodiy cjita žonqui Felipiž tjuntača. Felipitača Herodes jilaqui. Nekztan Herodesaqui Felipiž tjunatan zalsiča. Nekztan Herodiy cjita tjunqui Herodižquiz paljayičiča:

—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. —Nuž cjichinča naaqui.

¹⁸ Tuquitan Juanqui Herodes cjita jiliržquiz chižinčiča, tuž cjican:

—Am persun jilž tjunatan zalsamčha amqui. Nuž ana waquisiča. Jaziqui liy quintram kamča amqui.

¹⁹ Nekztanaqui naa Herodiiqui Juanž quintra ancha žawjchinča. Conkatzpan pecatča. Pero ana atchinča. ²⁰ Juanqui zuma kuzziztača, ana ujchiz žoñi. Nekztan Herodesaqui Juanžquiz eksiča. Nekztan Herodiyqui ana konkati atchinča. Herodesaqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchiča. Jalla nuž cjenami Juanž taku jutzazñipankaztača.

²¹ Wiruñaqui niiz cumpliaños pijiztiquiz Herodesaqui cusa čhjerinaca luli kjawziča. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galliquiztan ricach žoñinaca, ninaca kjawziča. Nii tjuñquiz naa Herodiyqui ancha kuz tjutzinča, Juan konkatzjapaqui. ²² Nii nooj jakziquin čhjeri lujlčaha, nicju Herodiyž turqui tsati luzzinča. Nekztanaqui naa turaž ancha tsajtchinča. Nii cheržcu, jutzazziča Herodiztan niiz invitata žoñinacžtanaqui. Nekztan nii Herodes jiliriqui naa turaquiz paljaychiča, tuž cjican: —Čhjululm pecčhaj niiqui, wejtquiztan mayaquiča. Amquiz tjaača.

²³ Jaziqui Herodesac turaquiz juramentužtan chiichiča, tuž cjican: —Čhjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz tjaasača.

²⁴ Nekztan ulanžcu naa turqui maa pewczinča: —Čhjululm wejr mayas, mama? —cjican. Maaqui kjaazinča:

—Juan Buatistiž acha maya.

²⁵ Nekztan apura jiliržquiz luzquichinča naa turqui. Maychinča maaž mantitacama, tuž cjican:

—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecuča.

²⁶ Nekztanaqui nii jiliriqui ancha llactazziča. Juramentužtan chiichiž cjen, nižaza niiz mazinacaž nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchiča. ²⁷ Nekztan sultatu cuchanchiča Juanž acha zjijcajo. ²⁸ Carsila ojkchiča mantita sultatuqui. Nekztanaqui Juanž acha pootžcu chuwquiz zjijcchiča. Naa turaquiz acha tjaatatača. Nekztan naaqui maaquin acha tjaazquichinča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Juanž acha poota nonžcuqui, Juanž tjaajintanaqui niiz curpu mayi tjonchiča, chjitzjapa, yokquiz tjazjapa.

LUJLZ ČHJERI TJAATA

³⁰ Wiruñaqui Jesusiž cuchanta žoñinacaqui quejpžquichiča. Jesusižquiz cwint'ichiča tjapa ojklytanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

³¹ —Jakziquint ana žoñinaca žejlčhaja, nicju tjappachaž ojklalla. Nicju jeejžcaquiča. Ancha žoñinacaž tjonžtquiztan wira ana čhjerimi lujlucatača.

³² Nekztanaqui Jesusižtan niiz tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacakaz ojkchiča; ana žejlz yokquin walsiquiz ojkchiča. ³³ Pero edichi žoñinacaqui ninaca ojkñi cherchiča. Žoñinacaqui ninaca pajžcu tjapa wajtquiztan kjojčuñ zajtchiča. Jaziqui nii žoñinacaqui Jesusiž tuqui irantichiča. ³⁴ Jesusaqui nii yokquin irjatžcuqui walsiquiztan ulanchiča. Nekztan tama žoñinaca cherziča. Nii žoñinaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz nii žoñinaca želatča. Nekztanac Je-

susac walja tjaajinchiča. ³⁵ Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Ana žejlz yokquizla učhumqui. Tjuñiqui wajillaž kataquiča. ³⁶ Jaziqui tii žoñinacaqui joch kjutñimi wajt kjutñimi cuchnalla, nicju čhjerimi kjayžcajo. Ninacžta čhjeri ana žejlča.

³⁷ Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucča tinacžquiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui cjichiča:

—ŽTinacžquiz čhjeri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjayi okas?

³⁸ Nekztan Jesusac kjaaziča:

—ŽKjaž t'antat ančhucalta žejljo? Cheržca ančhucqui. Nekztan cheržcu quejpžquichiča ninacaqui. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—Pjijska t'anta pizc ch'iz žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii žoñinaca tjužžna, ⁴⁰ patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan julziča žoñinacaqui. ⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui nii pjijska t'anta pizc ch'iz niiz kjarquiz tanzcuqui, tsewcchuc cherziča. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolziča. T'una t'una kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojziča, parti žoñinacžquiz onajo. Nižaza nii pizc ch'iz tojzizakazza žoñinaca lulajo. ⁴² Nekztan tjapa žoñinacaqui chjeki cjissiča. ⁴³ Nekztanaqui žejtchi t'anti t'unanacami ch'iz t'unanacami tuncapan canasta chjijpi ricujchiča. ⁴⁴ Nii t'anta lujlñi luctak žoñinacaqui pjijska warankatača.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŃ OJKCHIČHA

⁴⁵ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanaca walsiquiz luzkatchiča, nii kota kakajo, Betsaida cjita wajtquin kotž najwcchaktan. Ninacž ojktan Jesusaqui parti žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhuca kjuyaž okaquiča.

⁴⁶ Žoñinaca cuchanžcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchiča, Yooz Ejpžtan parlisjapa. ⁴⁷ Nii oraqui zumchitača. Curquin Jesusaqui zinallatača. Pajk kotquiziqui nii tjaajinta žoñinaca walsiquiz kjaz kot taypikučtača. ⁴⁸ Jesusaqui curquiztan walsa cherchiča. Tjamiqi pjursantitača. Nii tjaajinta žoñinacaqui tjapa aztan langznatča, najwcchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjanatatiž cjen ninacžquin ojkchiča Jesusaqui. Kjazuntuñ ojkchiča, tsjii latu watzjapa. ⁴⁹ Nii tjaajintanacasti Jesusa kjazuntuñ ojkñi cherchiča. Nekztanac kjawchiča:

—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.

⁵⁰ Ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anača tsuca ančhucqui. Wejrtča. Tjup kuzziz cjee.

⁵¹ Nekztanaqui walsiquiz luzziča Jesusaqui. Nii oraqui tjamiqi zekziča. Jalla nekztanaqui tjaajintanaqui ispantichiča. Inakaz cjissiča. ⁵² Ninacat-

ača ana nii t'anta milajru intintazñinacaqui. Imazi nacž kuznacatača zizñi.

JESUSAQUI LAA ŽOŇINACA ČHJETINCHIČHA

⁵³ Nekztanaqui pajk kota kajžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichiča. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchiča. ⁵⁴ Walsiquiztan ulnan žoñinacaqui Jesusa pajchiča. ⁵⁵ Jalla nekztanac nii žoñinacaqui tjapa kjutñi ojkchiča, laanaca zjijczjapa. Jakziquint Jesusa želatčhaja, nicju laa žoñinaca zjijcchiča zquitquiz cal-lžcu. ⁵⁶ Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatčha Jesusaqui. Jakziquint ojklayatčhaja, nekzi laa žoñinaca zjijcñipankaztača. Nižaza žoñinacaqui Jesusa rocchiča, laa žoñinaca Jesusiž zqiti lanznajo. Jesusiž zqiti lanzñinacaqui žejtchiča.

¿ČHJULUT UJ CJES ŽOŇŽQUIZIQUI?

7 Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchiča, tsjii kjažt judiuž lii tjaajiñinacžtan Jerusalenquiztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju ajcsiča. ² Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui čhjeri lulatčha, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchiča parti žoñinacaqui. Nekztan quintru chiichiča. ³ Nii fariseo žoñinacaqui ana kjara awjžcu, wira ana lujlñitača. Parti judio žoñinacaqui nižtazakaztača. Jaziqui tuquita žoñinacž costumbre nužupan chjojñitača. ⁴ Nižaza čhjeri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlñipantača. Nužupan ancha costumbre cumpliñinacatača. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunñipankaztača. ⁵ Nuž cjen nii fariseo žoñinacaqui judiuž lii tjaajiñinacžtan Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am tjaajintanacaqui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujl-la.

⁶ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Anazum kuzziz žoñinacčhucča ančhucqui. Ultim werara ančhuc punctuquiztan chiichiča tuquita Isaías cjita žoñiqui. Tuž cjican cjiirtkalča:

“Tii žoñinacaqui tawkžtankaz Yooz rispitcha; juntuñkazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitcha. ⁷ Inapankaz Yooz sirwiča tii žoñinacaqui. Tinacaqui žoñž taku tjaajiñiča, ‘Tiiča Yooz takuqui’, cjican”.

—Nuž cjiirtkalča Isaías cjita žoñiqui.

⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nižtapan ančhucqui Yooziž mantita ana cumpliñčhucča. Žoñž cuzturumpi cumpliñčhucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz nižta costumbrenaca cumpliñčhucpankazza. ⁹ Ančhucqui Yooziž mantita tjanča. Ančhuc costumbrekaz tuccuin utča. ¹⁰ Tuquita Moisés cjita žoñiqui chiižinchiča:

“Am maa ejp respita. Nižaza jakziltami niž maa ejpž quintru chjaawjkatačhaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichiča Moisesaqui. ¹¹ Ančhuczi tuž cjiñčhucča: “Jakzilta žoñit niž maa ejpžquiz chiyasača, tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasacha. Tjapa wejt cusasanaca, Yoozquiz tjaatača’. ¹² Nuž chiyachaj ni-

iqui, maa ejp yanapz anaž waquisiča”. Nuž cjiñčhucča ančhucqui. ¹³ Nižtiquiztan ančhuc costumbre ana tjaztñiž cjen, Yooz mantitaqui tjazta. Jalla nižta paay-iñčhucpankazza ančhucqui. —Nuž chiižinchiča Jesusaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kjawziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, tjappacha nonžna. Wejt taku intintazñi cjee. ¹⁵ Anaž zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesača žoñžquiziqui. Žoñž kuzquiztan ulanñi niž uj cjesača žoñžquiziqui. ¹⁶ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁷ Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kjuya ojkchiča. Kjuya luzcu niž tjaajintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca pewcziča. ¹⁸ Jalla nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Ančhucqui nižtazakaz anaž naazy? ¿Anapanž intintiya? Tužučha niiqui. Anača zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesača žoñžquiziqui. ¹⁹ Nii lujltaqui kuzquiz ana luzasača; pjuchquizpanž luzza. Nekztan pjuchquiztan wir kjutñi ulanča zawncchuc. Jalla nižtiquiztan čhjul čhjeripankaz lulasača žoñinacaqui.

²⁰ Nekztan cjichizakazza:

—Kuzquiztan ulanñi niž uj cjesača žoñžquiziqui. ²¹ Žoñž kuzquiztan tižta ana walinaca ulanča: anawali pinsiz, adulteriuquiz ojklayz, yekja maatakžtan žejlz, žoñi conz, ²² tjañi cjis, wali jiru cjis pecz, uj paaz, incallz, anawali kamañchiz cjis, čhjultaki zmaz, anazum takunaca joojooz, mita cjis, anazum kuzziz cjis. ²³ Nižtanaca kuzquiztan ulanča. Jalla nižtanaca uj cjesača žoñžquiziqui.

JESUSIŽQUIN KUZUZ MAATAKA

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsiča. Jakziquin Tiro Sidón cjita watjanaca žejlčhaja, nijcchuc ojkchiča. Nicju tsjii kjuyquiz alujassiča. Ana žoñiž pajta kamz pecatča. Pero ana pajta kamzqui anapantaž atchuca. ²⁵ Jesusiž tjonta zizcu nii orapacha tsjaa žonqui Jesusiž yujcquiz quillzlaki macjatžquichinča. Naaža uzqui zajraž tantatača. ²⁶ Sirofenicia cjita yokchiz žontača naaqui. Grecia cjita taku chiyiñtača. Jaziqui naa žonqui Jesusa rocchinča:

—Wejt uzaquiztan zajra chjatkatžinalla, —cjican.

²⁷ Nekztan Jesusaqui kjaaziča:

—Primiru maatinaca čhjeri chjeki lujlsa. Maatinacž čhjeriqui kjañžcu pawcžquin tjojtanz anaž waquiziča.

²⁸ Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Nužupanzača. Weraram chiiča. Pero pacunacami mis koztan ocjalž tajwka čhjerinaca lujlča.

²⁹ Nekztanac Jesusac chiichiča:

—Amiž zuma chiitiquiztan zajraqui ulanskatchinča am uzaquiztanaqui. Jaziqui am kjuya quepa.

³⁰ Nekztanaqui kjuya quejpchinča naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqui chekanž ulantkalča.

OŃ ŽOŃI ČHJETINTA

³¹ Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichiča. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojklaychiča. ³² Nicju tsjii oň žoňi Jesusižquiz zjijctatača. Cjacija chiiñizakaztača. Nekztan žoňinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Am kjaržtan tii žoňi lanžinalla, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoňi chjitchiča tsjii latu. Nekztan nii oň žoňž cjuñquiz loc'anžtan čhjápičiča. Nekztan llawsižtan tjujtžcu nii žoňž las lanziča.

³⁴ Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:

—Aayj, —cjican llactazziča.

Nekztan chiichiča,

—Efata, —cjican.

Nii tsjemat taku cjiča, "Cjetzi cjee", nii.

³⁵ Nekztanac nii žoňž cjuñinacaqui cjetzi cjissiča. Niž lasqui žejtchizakazza. Cusa chiiñi cjissiča. ³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Tii anam jecžquizimi maznaquiča.

Nekztanaqui žoňinacaqui nii taku ana cassiča.

Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychijajo mantichiča. Nekztan nii žoňinacazti juc'anti mazmazziča tjapa kjutñi. ³⁷ Jaziqui walja ispantichiča nonzñi žoňinacaqui, tuž cjican:

—Tjapa niž paatanacaqui ancha zumača. oň žoňimi nonskatñiča. Up žoňimi chiikatñiča. Ancha cusača.

JESUSAQUI ČHJERI TJAACHIČHA

8 Tsjii nooj muzpa žoňinacaqui wilta ajcsiča. Čhjeri miranzcama žejlchiča. Nekztan Jesusaqui niž tjaajintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

² —Čhjep maj tii žoňinacaqui wejttan kamchiča. Jaziqui tinacaqui ana čhjerchizza. Tinacžquiz okžnuča.

³ Ana čhjeri tjaazcu kjuya cuchnasaž niiqui, jiczquiz čherž kjara tismayasača. Yekjap žoňinacaqui ažquiztan tjonchiča.

⁴ Jesusiž tjaajintanacaqui kjaaziča:

—Wazquizza učumqui; anaž čhjulumi žejlča tekziqui. ¿Čhjul čhjeri tii žoňinacžquiz tjaasajo, wejrnacjo?

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejlya?

Tjaajintanacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

⁶ Jaziqui Jesusaqui nii žoňinacžquiz chiichiča:

—Ančhucqui, yokquiz julzna.

Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niž tjaajintanacžquiz tjaachiča, žoňinacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychiča tjaajinta žoňinacaqui. ⁷ Nii tjaajintanacaqui tsjii kjaž chi'iznacchiztača. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan tjaajintanacžquiz chiichiča:

—Tii žoňinacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucqui.

⁸ Nii žoňinacaqui lujlchiča, chjekañcama. Nekztan žejtchi čhjerinaca tjappacha juntižcu, pakallaku canas-

ta chjijpsiča. ⁹ Nii lujlñi žoňinacaqui tsjii pusi warankatača. Nekztan Jesusaqui žoňinaca cuchanchiča, kjuya okajo. ¹⁰ Jesusaqui tjaajintanacžtan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkičiča.

JESUSIŽ QUINTRA ŽOŃINACA

¹¹ Fariseo žoňinacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichiča, tuž cjican:

—Amqui Yooztamčhalaj niiqui, milajru tekz paalla nižtaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsiča. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoňinacajo? Weraral cjiwča, milajru ana paasača.

¹³ Nii žoňinaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkičiča, wilta kot nawjktuñtan kajzjapa.

¹⁴ Jesusiž tjaajintanacaqui t'anta chjitz tjatsiča. Tsjii t'antakaz želatča walsiquiz. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča:

—Cwitazaquiča fariseož liwaturžquiztan nižaza Herodiž liwaturžquiztan.

¹⁶ Nekztan nii tjaajinta žoňinacaqui Jesusiž chiižintiquiztan palt'ichiča, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zjijctala. ¿Kjaž cjeequejo?

¹⁷ Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewcziča: —¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančhucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančhucjo? ¿Ančhucua kuzqui ana naazñipan, kjažtatajo? ¹⁸ ¿Ančhucua čhjujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančhucua cjuñimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuñkaya? ¹⁹ Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoňinaca lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Tuncapani.

²⁰ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoňi lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

²¹ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Anapanž zuma intintas, ančhucjo?

ZUR ŽOŃI ČHJETINTA

²² Nekztan Betsaida cjita yokquin irantichiča. Nekzi tsjii kjažu žoňinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoňi zjijchiča. Zjijčcu rocchiča:

—Tii lanžinalla, —cjican.

²³ Nekztan Jesusaqui nii zur žoňž kjarcu tanžcu, wajtž tjiya chjitchiča. Nekztan niž čhjujquiz llawsižtan t'awziča. Kjaržtan lanžcu pewcziča:

—¿Jaziqui čhjultakinacam cherya?

²⁴ Zur žoňiqui acha waytižcu chercherziča. Nekztan kjaaziča:

—Žoňi cherchucacha, ojklayñi. Pero ana cusal cheruča; muntinacžtakaz nii žoňinaca cheruča.

²⁵ Jesusaqui nii žoňž čhujcquiz wilta kjaržtan lanz-
ičha, zuma cherajo. Nekztan niiz čhujqui zuma že-
jtchiča. Nii žoňiqui zuma calaru cherchiča ažkquin.
²⁶ Jesusaqui čhjetinžcu niiz kjuya cuchanchičha, tuž cji-
can:

—Anam wajtquiz luzaquiča. Anaž jecžquizimi tii čh-
jetinta chiyaquiča.

¿JECT JESUSAQUI?

²⁷ Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkchiča, Ce-
sarea de Filipo cjita yok kjutňi. Ojkcan Jesusaqui pew-
cziča:

—¿Ject wejrjo? ¿Kjažt cjii žoňinaca wejt puntuquiz-
tanajo?

²⁸ Niiž tjaajinta žoňinacaqui kjaaziča:

—Yekjap žoňinaca, “Juan Bautistala”, cjiča. Yekjapac,
“Eliasia”, cjiča. Yekjapac, “Tsji Yooz taku parliňi profeta-
tala”, cjiča.

²⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Ančhuczi, jaknuž cjii wejt puntuquiztanajo?

Pedruqui kjaaziča:

—Yooziž cuchanžquita Cristumča amqui, —cjican.

³⁰ Nekztan Jesusaqui mantichiča:

—Anaž jecžquizimi nii maznaquiča.

JESUSAQUI MAZINCHIČHA NIIŽ TICZ

³¹ Nekztan niiz tjaajinta žoňinacžquiz wilta tjaajňi
kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. Jaz-
iqui ancha t'akjisača. Wajt jilirinacami timlu jilirinaca-
mi judio tjaajiňinacami, ninacaqui wejtquiz ch-
jaawjkataquiča. Wejrqui contal cjeeča. Nekztan čh-
jep majquiztan jacatatača.

³² Jesusaqui nuž kjanacama niiz ticz mazinchiča. Tii
mazintiquiztan Pedruqui tsjii latu Jesusa chjitchičha.
Nekztan paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Anapan nižta chiyalla
amqui.

³³ Jesusaqui wir kjutňi parti tjaajinta žoňinacžquin
cherziča. Nekztan Jesusaqui Pedro ujziča, tuž cjican:

—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita
anača Yooziž pinsita, žoňiž pinsitakazza.

³⁴ Nekztan Jesusaqui nezk žejlňi žoňinaca kjawžcu,
chiižinchiča, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica ojklayz pecčhaj niiqui, primi-
raqui persun kamaň wiraqui tjažla. Sufrijsapaqui listoj
cjila, ticzama. Nekztan wejttan chicaž kamaquiča.

³⁵ Jakziltat persun kamaň wira ana tjažt pecčhaj niiqui,
arajpach kamaňiqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat tii
muntuquiz Yooz tawk laycu nižaza wejt laycu persun
kamaň wira tjažnačhaja, jalla niiqui arajpachquin
wiňaya kamaquiča. ³⁶ Tsji žoňiqui tjapa tii muntuquiz
žejlňi cusasanaca canasača. Pero nekztan infier-
nuquin okaquiž niiqui, tjapa nii canta cusasanaca,

¿čhjuljapat sirwasajo? Inakaz cjequiča. ³⁷ Araj-
pachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž
paaztanac kjayasača. ³⁸ Wejrqui cjiwča, tii

muntuquiz žoňinaca žejlčha, ana Yooz kuzcama ojk-
layňi, persun kuzcama ojklayňi, ujchizza. Nii žoňinacž-
tan želan, jakziltat wejtquiztan nižaza wejt tawkquiztan
asačhaja, nižaza ana pajňi chiyačhaj niiqui, jalla ni-
ižquiztan wejrzal ana pajňi chiyača. Tsji nooj wejrqui
wejt Ejpž aztan tjonacha zuma arajpach Yooz anji-
lanacžtan. Nii ora wejtquiztan asňi ana pajňi žoňi-
nacžquiztanaqui wejrzal ana pajňi chiyača. Wejrqui
tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča. —Nuž cjichiča
Jesusaqui.

⁹ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ultimu werara wejr cjiwča, tsji nooj Yoozqui
aztan mantaquiča. Ima nii tjuňi tjonan yekjap tekzta
žoňinacaqui anaž ticznaquiča.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSIČHA

² Sojta tjuňquiztan Jesusaqui čhjepultan tjaajinta
žoňinaca chjitchičha, Pedro, Jacobo, Juan, jalla ninacž-
tan. Pakpaltan tsji curu yawchiča. Nicju nii čhjepul-
tanž yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercherchiž cjissičha.

³ Niiž zquitiqi ancha Ilijatča. Ancha chiw kjaťižtakaz-
tača. Anaž jec žoňimi nižta chiwi zquiti cjiskati atča.

⁴ Nekztan pucultan žoňinaca jecžquichiča; Elías nižaza
Moisés cjitatača ninacaqui. Jesusižtan parličičha.

⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychiča:

—Wejt Tjaajiňi. Walikazza tekz žejlzqui. Čhjep chjujlli
kjuya kjuyznasača, tsjiiqui amta tsjiiqui Moiesta, tsji-
iqui Eliasta. ⁶ Nekztan nii tjaajinta žoňinacaqui ancha
tsucchiča. Pedruqui čhjulut chiyi ana zuma tantiichu-
catača.

⁷ Nekztan ninacžquiz tsjiriqui urpuntichiča. tsewctan
tsjiriquiztan tsji joraqui chiižquichiča:

—Wejt k'ay Majchča tiiqui. Tiižquiz nonžna.

Nekztan tjaajinta žoňinacaqui tjapa kjutňi chercherz-
ičha. Anazaka čhjulumi tjenčiča. Jesusapankaz že-
latča nii čhjepultan žoňinacžtan.

⁹ Jesusaqui nii curquiztan chjiwžquican ninacžquiz
paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucaž cherta ana jecžquizimi chiichiyaquiča.
Weriž jacatattan, nekztan chiichiyaquiča ančhucqui.

Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňtča.

¹⁰ Ninacpora pewcsarassičha:

—¿Čhjulut tii jacatatz puntu cjeejo?

Nižtami Jesusiž chitacama ojkchiča. ¹¹ Nekztan Jesu-
sižquiz pewcziča:

—Judiuž lii tjaajiňinacaqui cjiňičha, “Primiruqui Elías
profetaqui tjonstanča”, nii. ¿Kjažtiquiztan nižta chiiya?

¹² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjončiča,
tjappacha tjaczjapa. Nižaza cijirta Yooz takuqui tuž
cjiča, wejr tsewctan cuchanžquita Yooz Žoňž pun-
tuquiztan. Tekziqui ancha sufracha wejrqui. Čhjaawj-
taza iňartaza cjeeča. ¹³ Jaziqui wejr cjiwča, Eliasaqui
tjonchila. Nekztan žoňinacaqui Elías ninacž munaň-
paru paachiča. Nužupan cijirta Yooz takuqui cjiča
Elías puntuquiztan. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

ZAJRAŽ TANTA UZA ČHJETINTA

¹⁴ Nekztan parti tjaajinta žoñinacžquiz irantichiča. Nekzi muzpa žoñinacaqui želatkalča. Parti tjaajintanacžtan judiuž lii tjaajiñinacžtan ch'aazatkalča.

¹⁵ Tjappacha Jesusa cheržcu ispanti ch'uj cjichiča. Nekztan tsaani zajtchiča. ¹⁶ Jesusaqui pewcziča, tuž cjican:

¿Ninacžtan čhjulut chiyas?

¹⁷ Tsjii žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjijcchinča. Zajraž luztan, upa cjissiča. ¹⁸ Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz luzza. Nekztan t'uckatča. Nekztan yokquiz tjojtša. Atquiztan čh'utukaž jup'okiča. Ižkekaž jojča. Ljajtikaž cjissa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinča, zajra chjatkatajo. Nínacaqui ana chjatkati atchiča.

¹⁹ Jaziqui Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui, ana criiñi žoñinacžhucpanča. ¿Čhjoloracamat ančhucatan kamac wejrjo? ¿Čjoloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza zjijcžca.

²⁰ Nekztan nii uzac zjijctatača. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza t'uckatchiča. Nekztan nii uzaqui yokquiz tjojtsiča. Yokquizpacha zunt'ichiča, atquiztan čh'utu jup'okcan. ²¹ Jesusaqui ejpžquiz pewcziča:

—¿Čhjoloratanpacha am uza laacjichitajo?

Niiž ejpqui kjaaziča:

—Koltallquiztanpacha. ²² Tii zajrapan wilta wilta tjojt tjojtskatčhani ujquizimi kjazquizimi ticskatčjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnalla wejrnacqui.

²³ Nekztan Jesusaqui nii ejpžquiz chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjicanajo? Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui čhjulumipankaz atasacha.

²⁴ Nii uz ejpqui altu joržtan chiichiča:

—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!

²⁵ Jesusaqui naychiča, muzpa žoñinaca ajcsquiñi. Nekztan zajra ujziča, tuž cjican:

—Zajra, amqui tii uza upa oñi cjiskatchamča. Wejrqui am mantuča. Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquiča.

²⁶ Nii zajraqui uza wilta t'uckatchiča. Nekztan ancha kjawcan, ulanchiča. Nii uza ticzižtakaz cjissiča. Nekztan jila parti žoñinacaqui chiichiča:

—¡Ticzila tii uzaqui!

²⁷ Nekztan Jesusac kjarallcu tanžcu žinziča. Nekztan nii uzaqui tsijtsiča. ²⁸ Nekztanac tjaajinta žoñinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui ana nii zajra chjatkati atajo?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkati atasacha.

JESUSAQUI NIIŽ TICZ MAZINCHIČHA

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan ojkchiča Galilea yoka nuž. Ana žoñiž zizan nekz žejlz pecatča, niiž tjaajinta žoñinacžquiz iya tjaajinzjapa.

³¹ Tuž cjican tjaajinchiča:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñiča. Tsjii žoñiqui wejr tarazunaž paaquiča, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeeča. Contal cjeeča. Nekztan čhjep majquiztan jacatatača.

³² Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchiča. Nižaza Jesusa iya pewcz eksiča:

—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? —Nuž cjican, pewcz pecatča, pero.

¿JEC ŽOÑIT TUCQUINAQUI?

³³ Nekztan Capernaum cjita wajta irantichiča.

Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiž tjaajintanaca pewcziča:

—¿Ojkcan ančhuc čhjuluča parliya?

³⁴ Nekztan anaž čhjulumi kjaaziča. Ojkcan tii puntu parlatča, “¿Ject tucquinaqui cjes?” cjican.

³⁵ Nekztan Jesusaqui julziča. Niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, paljaychiča:

—Jakziltat tucquinac cjis pecčhaj niiqui, wirquinpankaz cjis waquiziča. Mantapaazpankaz waquiziča.

³⁶ Jesusac tsjii uza kjawžcu, tayıquiz tsijtskatčiča. Nii uza žcojzriča, tuž cjican:

³⁷ —Jakzilta žoñit wejt laycu tsjii ocjala sirwičhaja, jalla niiqui wejr sirwiča. Nižaza anaž wejr alaja sirwiča; wejrž cuchanžquiñi nii zakaz sirwiča.

CRISTUŽ FAVORA PAAÑI ŽOÑI

³⁸ Nekztan Juanqui cjichiča:

—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii žoñiqui zajranaca chjatkatača. Niiqui ana učumtan chica ojklayniča. Nekztan wejrnacqui ujinča, “Nižta anača paazqui”, cjican.

³⁹ Jesusaqui cjichiča:

—Ana nižta chiya. Jakzilta žoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintra ana pjazila chiyaquiča. ⁴⁰ Jakzilta žoñižlaja ana učum quintra niiqui, učumnaca partizakazza. ⁴¹ Weraral chiyuča, ančhucqui Cristuž illzta žoñinacpančhucča. Jakzilta žoñit weriž cjen ančhucaquiz tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquiča arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča, tuž cjican:

—Wejtquiz criichi žoñinaca žejlča, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta žoñit nižta criichi žoñinaca ujquiz tjojtskatčhaja, jalla niiqui ana wali paača. Nii paañi žoñž jorquiz pajk tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nižta tsjan cusaž cjesača nii žoñžtaqui.

⁴³ Am kjarat ujquiz tjojtskatč pecčhaj niiqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarčiz ojkzqui, nii ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjarchizkaz araj-

pachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača. ⁴⁴ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui anaž wira tjesnaquiča. ⁴⁵ Nižaza am kjojchat ujquiz tjojtscatz pecčhaj niqiii, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaž niqiii, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača. ⁴⁶ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča. ⁴⁷ Am čhjujquit ujquiz tjojtscatz pecčhaj niqiii, leczna. Infiernuquin pizc čhjujchiz Yooz cuchnasaž niqiii, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii čhjujchizkaz arajpachquin ojkzqui. ⁴⁸ Infiernuquiziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča.

⁴⁹ Tjapa žoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequiča. Zapa wilananacaqui yawčžtan tjacžtapanča, jalla nižta. ⁵⁰ Yacuqui zumača. ¿Yacuž lak'anznasaž niqiii, kjažt wilta ch'uyi cjisnasa? Yawcchizpanž ančhuc želaquiča. Porapat zumaž kamaquiča.

JALJTIZ PUNTU

10 Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkchiča; nižaza Jordán cjita pužž najwctuñtan ojkchiča. Nicju muzpa žoñinacaqui wilta ajcsiča. Nekztan Jesusaqui wilta tjaa-jinchiča, jaknužt tjaañitažlaj, nii. ² Fariseo žoñinacaqui tjonchiča, Jesusa ujquiz tjojtscatzjapa. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnalla.

³ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča:

—¿Moisés cjita žoñiqui, jaknužt ančhucaquiz mantichiya?

⁴ Nekztan ninacaqui kjaaziča:

—Moisesaqui tuž mantichiča, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasača tjunatan jaljtizjapa. Nekztan jaljtasača.”

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča:

—Ančhuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatača. ⁶ Niiž tuquiqui ana nižta mantitatača. Tuqui timpuqui Yoozqui tjappacha paacan, žoñi paachiča luctaka maataka. ⁷ “Nižtiquiztan žoñiqui maa ejpžquiztan zarakauiča, tjunatan kamzjapa. ⁸ Nekztan nii lucutiñi žoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. ⁹ Yoozqui tsjii lucutiñi cjiskatchiča. Nekztan lucutiñi žoñiqui anapan jaljtiz waquiziča.

¹⁰ Wiruñaquei niiž tjaañinta žoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewcziča nii jaljtiz puntuquiztan.

¹¹ Jesusaqui kjaaziča:

—Jakzilta žoñit tjunatan jaljtizcu yekja maatakatan zalžaj niqiii, ujž paača, tuquita tjuna quintra.

¹² Nižaza jakzilta žont persun luctakžtan jaljtizcu, yekja luctakžtan zalžaj niqiii, użakaz paača, tuquita lucž quintra.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHIČHA

¹³ Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjičhiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zjičjan Jesusiž tjaañintanacaqui nii ocjala chjaawjchiča. ¹⁴ Nižta chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchiča. Nekztan tjaañinta žoñinacžquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Tii ocjalanacaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaawja. Tii ocjalanacž kuzziz irata, jalla nižta žoñinacača Yooz wajtchiz žoñinacaqui. ¹⁵ Ultim weraral chiyuča, ocjalanacaqui maa ejpž mantitanaca cazza. Jalla nižta irata žoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquiziča. Ana cazaquiči niqiii, wira ana Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui ocjalanaca žcojžcu k'aachichiča. Zapa maynižquiz kjaržtan lanžcu:

—Yooz am wintijla, —cjichiča.

RICACH ŽOÑIŽ QUINTU

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacžquiztan Jesusaž zaraktan tsjii žoñiqui zati pariju tjonchiča, niiž yujcquiz quillslaki. Nii žoñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zumamž amqui. Yooztan wiñaya kamzjapaqui, ¿čhjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁸ Jesusaqui kjaaziča:

—¿Kjažtquiztan, “Zumamž amqui”, cjeejo? Anaž jec žoñimi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ¹⁹ Amqui Yooz mantitanaca zizñamča: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscara chiizqui. Anača incallzqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²⁰ Nii žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, koltallquiztanpacha tjapa tinaca cazičha.

²¹ Jesusaqui nii žoñž kjutñi cherziča, k'aachtican. Nekztan cjichiča:

—Tsjii cusasa pjaltiča amtaqui. Tjappacha am čhjul-taki žejlñinaca tuyzna. Poris žoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jaziqui. Nekztan am arajpachquin juc'anti ricachum cjequiča. Nuž paažcu wejtquin tjona. Sufrijapa listu cjee. Nekztan wejtan chica ojklayñi cjequiča.

²² Walja ricachutača nii žoñiqui. Nekztan nii chii-tiquiztan ancha upa kuz cjissiča. Llaquita ojkchiča.

²³ Nekztan Jesusaqui tjapa kjutñi chercherziča. Nekztan tjaañintanacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¡Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui!

²⁴ Niiž tjaañintanacaqui Jesusaž chii-tiquiztan ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui wilta paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca. ¡Jakzilta žoñit tii wir cusasanacquiz kuz tjaačhaja, jalla ninacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui! ²⁵ Tsjii camello cjita animala žejlča. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ricachunacazti tsjan ch'aman Yooz wajtquiz luzasača, Yooz mantita žoñinaca cjisjapa.

²⁶ Nii chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui juc'anti tsucchiča.

—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican, pewcsassiča.

²⁷ Jesusaqui ninacžquiz cherziča. Nekztanac cjichiča:

—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yooz-pankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychiča:

—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklayzjapaqui.

²⁹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančhucacquiz cjiwča. Jakzilta žoñit Yooz tawk laycu wejt laycu kjuya, jilanaca, cullacanaca, maa, ejp, maatinaca, zkananaca, jalla ninaca ecačhaj niiqui, ³⁰ tii muntuquiz kjuyanaca, jilanaca, cullacanaca, maanaca, maatinaca, zkananaca, nižtanaca patac wiltaž ninacžtajapa želaquiča. Pero chjaawjta iñartazaž cjequiča. Jalla nuž cjenami, arajpachquin wiñaya Yooztan zuma kamaquiča. ³¹ Walja anžic tucquin žoñinacaqui wirquin cjisnaquiča ultimquiziqui. Nižaza walja anžic wirquin žoñinacaqui tucquin cjisnaquiča ultimquiziqui.

JESUSAQUI NIŽ TICZ MAZINCHIČA

³² Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita wajtquin okatča tjaajintanacžtan. Jesusača ninacž tuqui ojkchiqui. Nii tjaajinta žoñinacaqui tsucchi okatča. Nii parti apžñinacaqui ekscan okatča. Nekztanac Jesusac niž tunca-pan tjaajintanaca kjawžcu, tsjii kjutñi chjitchiča. Nekztan jaknužt nižquiz watačhaja jalla nii mazinchiča.

³³ Jesusac cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jerusalén watjaž ojkča učumqui. Jalla nii wajtquin tarazuna paatal cjeeča. Timlu jilirinacžquiz nižaza judío tjaajiñinacžquiz tantal cjeeča. Nekztan ninacaqui, “Ticžla tiiqui”, cjequiča. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeeča. ³⁴ Nekztan wejr munu paatal cjeeča. Llawsižtan tjujttal cjeeča. Wjajttal cjeeča. Ultimquiziqui contal cjeeča. Nekztan ticžcuqui čhjep majquiztanac jacatatača.

JACOBŽTAN JUANŽTAN

³⁵ Nekztanaqui Zebedeož majchnacaqui Jacobžtan Juanžtan Jesusižquin macjatchiča tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čhjulut amquiztan pecučhaj niiqui, tjaalla.

³⁶ Jesusaqui pewcziča:

—¿Čhjuluž pecya?

³⁷ Nii pucultan žoñiqui kjaaziča:

Čhjuloram am tjappacha mantačhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsjiiqui žew kjuttan, tsjiiqui zkar kjuttan.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Ančhucqui tii mayta ana intintichiñčhucča. Wejrqui tsjii wasu licznača. Nižaza tsjii bautismo bautista cjeeča. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufri atasajo?

³⁹ Ninacaqui kjaaziča:

—Atasačhaj.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejr irata ančhucqui tsjii wasu licznaquiča.

Nižaza tsjii bautismo bautista cjequiča. ⁴⁰ Pero žewquiztan nižaza zkarquiztan julznaj cjičhaj niiqui, wejr ana nii atasacha. Jakziltižtažlaj nii julz tjacžta ni-iqui, ninacžtaž cjequiča.

⁴¹ Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuž nonžcu, žawjchiča Jacobuž nižaza Juanž kjutñi.

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinta žoñinaca kjawziča, tuž cjican:

—Ančhucqui zizza. Tsjii nacionž chawjc jiliri-iqui nacion nužpachaž cazkatča. Tsjii c'ari patrunažtakaz cji-ssa jilirinacaqui. Jilirinacaqui tjapa žoñinaca rispitskatča.

⁴³ Ančhuczti anača nižta cjisqui. Jakziltat ančhucacquiztan juc'ant chekan žoñi cjis pecčhaj niiqui, partinacž piyuna cjis waquiziča. ⁴⁴ Jakziltat ančhucacquiztan an-cha tucquin cjis pecčhaj niiqui, tjapa žoñinacž man-туquizpanž cjis waquiziča. ⁴⁵ Jalla nižtijapa wejr tjonchinča. Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Pero ana žoñiž sirwita cjisjapa tjonchinča. Antiz žoñi-naca sirwisjapa tjonchinča. Žoñinacž cuntiquiztan ticzjapami, žoñinaca liwriizjapami, niijapa tjonchinča wejrqui.

ZUR ŽOŃI ČHJETINTA

⁴⁶ Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan ulanžquichiča tjaajinta žoñinacžtanami tama žoñinacžtanami. Jicz latuquiz tsjii zur žoñi julzi želatča, tomangžcan. Bartimeo cjitatača, Timeož majch. ⁴⁷ Nii Nazaret wajtchiz Jesusa macjatzquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

—jJesusa, Davidž Majchimča! ;Wejr okžnalla!

⁴⁸ Nekztan žoñinacaqui nii zur žoñi ujsiča:

—jCh'uj žela! —cjican.

Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchiča:

—jDavidž Majch, wejrpanž okžnalla!

⁴⁹ Nekztan Jesusaqui tsijtsiča.

—Nii žoñi kjawžca, —cjichiča. Žoñinacaqui nii zur žoñi kjawziča, tuž cjican:

—Tsijsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.

⁵⁰ Nekztan niž zquiti cujtžcu, tjojtichiča. Jesu-sižquin macjatchiča. ⁵¹ Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewcziča:

—¿Čhjulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, ancha zurtča wejrqui. Cherez pecučha.

⁵² Jesusaqui cjichiča:

—Am tjapa kuztan cjen žejtchamča. Jazic oka.

Nii orapacha nii žoñž čhjujuiquiqui cjetsiča. Cherñi cjissiča. Nekztan Jesusaž okan nii žoñiqui apziča.

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZIČA

11 Nekztanaqui pizc wajtquin irantichiča Tsjiiqui Betfagé cjatača, tsjiiqui Betania cjita. Jerusalén wajtž žcatillatača, Olivos cjita cur zanquiz. Jesusaqui

tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchičha, ² tuž cjican:

—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquičha. Nii aznuqui ana zinta žoñiž yawztačha. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zjijcaquičha. ³ Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiquiztan nižta paa?” cjenauqui, ančhucqui tuž kjaaznaquičha, “Chawjc jiliriz pecča”, cjican. “Upaquiztan tii aznuc tjepuntaž cjequičha”.

⁴ Nekztan nii pucultanaqui ojkičha. Tsjii aznu cherchičha, kjuy zanquiz mokžta; callquiztačha. Nekztan ninacaqui aznu jwersičha. ⁵ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui pewczičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?

⁶ Jesusiž chiitacama kjaazičha. Nužquiz nii žoñinacaqui cutzičha. ⁷ Jesusižquin nii aznu zjijcchičha. Nekztan zquitinaca carunsičha, Jesusiž yawzjapa. ⁸ Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jicquiz chjinchičha. Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachičha rispitsjapa.

⁹ Jesusiž tucquin ojkičha žoñinacami Jesusiž wirquin apžñi žoñinacami tjappacha wiwchičha, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla!

¹⁰ ¡Tiiž mantaquičha, učhum tuquita žoñičha David cji- ta, jalla nižta! ¡Yooz wintijla! ¡Viva učhum Yooz!

¹¹ Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzzičha. Nižaza timpluquiz luzzičha. Tjapa kjutñi chercherchičha. Nekztan tjuñiž zeziz cjen Betania cjita wajtquin ojkičha niž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹² Jakatažuqui Jesusaqui Betania wajtquiztan ulanžcan, čhjeri eecskatchičha. ¹³ Ažquiztan higuier munti cherchičha, ch'ojña chjañchiz. Nii munti cheržñi ojkičha, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañkaz želatčha. Anatačha frut timpu. ¹⁴ Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintra chiichičha:

—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lulaquičha.

Niž tjaajintanacaqui nii chiita nonzičha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZIČHA

¹⁵ Nekztan Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén watja irantižcu timpluquiz luzzičha. Nekztan timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñi žoñinacami kjayñi žoñinacami tjirkatchičha. Paaz campiiñi žoñinacž mizami paloma tuyñiž zillami k'ala pjokžinchičha. ¹⁶ Jesusaqui nii timplu patiuran kužñi žoñinaca k'ala jarq'uichičha. ¹⁷ Nekztanac chiižinchičha, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyačha Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasačha tekziqui.” Ančhucqui tii timplu tjangz kjuyažtakaz paachinčhucčha.

¹⁸ Nekztan timplu chawjc jilirinacaqui judio lii tjaajiñinacaqui nii quinto zizcu parlichičha:

—¿Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican.

Tjapa žoñinacžti Jesusiž tjaajintiquiztan ispan- tichičha:

—Ancha cusala, —cjican.

Nižtiquiztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquiztan eksñitačha. ¹⁹ Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquiztan ulanchičha niž tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOÑCHIČHA

²⁰ Jakawenztažuqui nii higuier cjita munti wilta watchičha. Waaa, kjoñchi cherchičha, žep'anacžquiztanpacha. ²¹ Pedruqui Jesusiž tuquita chiita taku cjuñžcu cjichičha:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Amqui tii muntiž quintra chiichamčha. Jaziqui kjoñchičha.

²² Jesusaqui kjaazičha:

—Yoozquiz tjapa kuztan cjee. ²³ Wereral cjiwčha, jakzilta žoñit nii najwc curquiz, “Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapac- haž curu okasačha, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui. ²⁴ Jaziqui ančhucaquiz chiyučha, čhju- lumi Yoozquiztan mayizaquičha niiqui, tjaataž cjequičha, Yoozquin tjapa kuztanž cjee. ²⁵ Nižaza ančhucqui čhju- lorat Yoozquiztan mayisaja, nii orac ančhuca quintra žoñinacž uj pertunaquičha. Nekztan ančhuca Yooz Ejpqui ančhuca ujmi zakaz pertunaquičha. ²⁶ Ančhuc- qui ana žoñiž uj pertunasaž niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca anazakaz pertunasačha.

¿JECT JESUSIŽQUIZ MANTICHI?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta que- jpchičha niž tjaajinta žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaajiñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninacaqui Jesusižquin tjonchičha. ²⁸ Nekztan pewczičha:

—¿Ject jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jiliriztakaz paazjapajo?

²⁹ Jesusac nekztan kjaazičha:

—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha. An- čhucaž kjaaztan, wejr zakal ančhucaž pewcznac kjaaz- načha, jec jilirit wejr utchi, nii. ³⁰ Tii pewcznačha an- čhucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo? Yoozkaya už žoñej. Jazicž kjaazna.

³¹ Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažum kjaaznaquejo? “Yooz mantitačha”, cjequičha niiqui, nekztan “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana cri- ichinčhuctajo?” nuž cječhan tiicni. ³² Učhumqui ana- pančha chiyi atasachha, “Žoñiž mantitacha”, cjican.

Žoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichičha:

—Werara Yooz taku parliñi profetačha Juanqui.

Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekskuc, ³³ ana kjaazñi atchičha. Ninacaqui chiichičha:

—¿Jaknužkazlan? Nekztanac Jesusac cjichičha:

—Nižaza wejr ana zakal maznasačha, jec jilirit wejr utchi, nii.

ANA ZUM PIYUNANACŽ QUINTU

12 Nekztan Jesusaqui tsjii quinto paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatča, patruña. Nii žoñiqui uwas zkala čhjacchiča. Nekztan pajk uyu pirkichiča nii zkal muytata. Nižaza maz ojt paachiča, uwas kjaz spjijtzjapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichiča, zkala itzjapa.

¹Nekztan nii patruñaqui zkala partira tjaachiča piyunanaczquiz. Nekztan ažkquin ojkchiča. ²Nekztanaqui zkala ricujz timpuž tjontan nii patruñaqui tsjii piyuna cuchanžquichiča, niž partir zkala ricujzjapa. ³Nii partira tanzñi žoñinacaqui patruñaž cuchanžquita piyuna tanžcu kijtchiča. Wjajtchiča. Ana čhjulchiz cuchanchiča patrunžquin. ⁴Nekztan nii patruñaqui tsjižtan wilta cuchanžquichiča. Nii partira tanzñi žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhjacchiča. Achquiz chjojritchiča. Chjaawjkatchiča. ⁵Nekztan nii patruñaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichiča. Čhjep wiltiquiziqui piyuna conchiča. Nižta anawali paachiča tsjii kjaž cuchanta piyunanaczquiz. Partiqui wjajttatača. Partiqui contatača.

⁶Iya tsjii želatča nii patrunž k'ay majch. Ultimquiziqui nii patruñaqui k'ay majch cuchanžquichiča, “Wejt majch rispitta cjequiča”, cjican. ⁷Nii partira tanzñi žoñinaczti ninacpora parlassiča tuž cjican, “Tsjii nooj tii majchqui ejpž irinsa tanznasača. Tii zkal yokanaca k'alaž ricujasača. Ojklay tiiž conla. Nekztan tsjii nooj učumnacaltaž tjappacha tii zkal yokanaca cjequiž, jal-la”. ⁸Nekztanaqui nii majch tanžcu conchiča. Nekztan nii yokquiztan niž ticzi curpu jwescu, tjojtchiča.

⁹Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Nii uwas zkachiz patruñaqui, čhjulut paačhaja? Wejr cjiwcha, nii patruñaqui tjonaquiča. Nekztan nii partira tanzñi žoñinaca conaquiča. Nekztan niž uwas zkal yokanaca yekjanaczquiz tjaaquiča.

¹⁰Ančhucqui Yooz taku liichinčhucča, ¿ana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissiča. Ultimquiziqui tucquin cjis-siča. ¹¹Yoozqui nuž cjiskatchiča. Nii cheržcu ancha ispantichinčhumča”.

Nuž cjiča cjiwrta Yooz takuqui.

¹²Nekztanaqui nii quintri žoñinacaqui Jesusa tanz pecatča:

—Tii quintu wejtnaca quintraž, —cjican.

Nekztan nii žejlñi žoñinaca ekscu, quintri žoñinacaqui Jesusa ecchiča, ana kjaž cjiscu. Nužquiz ojkchiča.

TASA TJAAZ PUNTU

¹³Yekjap fariseo žoñinacaqui Herodes žoñinacztan cuchanžquitatača, Jesusa pewczñi. Niž chiitiquiztan tsjii anazum taku jwes pecatča. ¹⁴Jaziqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan chiiñamča, žoñinacaž am quintra chiichiž cjenami. Nižaza am taku anaj tsjii tsjii chiičila žoñinacz laycu. Yooztan kamz puntuquiztan werarapan tjaajiñamča. Jazic tjaajžnalla tii puntu. Wejrnacqui César cjita jiliržquiz tas paaz tjaayiñča. ¿Nuž walikazkay už anaž

wali cjesaj? ¿Nii tas paaz tjaaz waquizasaya, už anaž waquizasaj, jaa?

¹⁵Jesusaqui ninaca pizc kuzziz zizatča. Nekztan kjaaziča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr ujchiz jwes pecjo? Tsjii paaz zijica, chertzjapa.

¹⁶Tsjii paaz zijicchiča. Nekztan Jesusac pewcziča:

—¿Tii paazquiz, jecz yujctaya? ¿Jecz tjuu cjiwrataya? Ninacaqui kjaaziča:

—César cjita jilirž tjuuča. Niž yujcča niiqui.

¹⁷Nekztan Jesusaqui chiichiča.

—Čhjulumi jiliržta cjenaqui jiliržquiz tjaa. Nižaza čhjulumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.

Nuž chiitiquiztan ninacaqui ancha ispantichiča.

JACATATZ PUNTU

¹⁸Nekztan yekjap saduceo žoñinacaqui Jesusa cheržni ojkchiča. Jacatatz puntu ana criiñipantača. Jesusižquin macjatžcu pewcziča:

¹⁹—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učumnacalta cji-jrtkalča, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zals waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁰Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Nii jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. ²¹Nekztan tsjii taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. ²²Tjappach nii pakallak jilazullcanacaqui naa žonatan zalsiča. Nekztan tjappacha ana ocjalchiz ticziča. Ultimquiziqui naa žonqui ticzinča. ²³Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui wilta žeti tantanaqui žjakzilta jilž tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan zalsiča.

²⁴Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucaku takuqui tsjii kjutñi chiyiñčhucpanča. Ančhucqui Yooz takumi Yooz azimi anapan zizza. ²⁵Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui anaž zals želaquiča. Anaž tjojtowami turtakanacami zalznaquiča. Arajpach anjilanaca irataž kamaquiča. ²⁶Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cjiwrkalča. Liichinčhucča, ¿ana jaa? Tsjii ujsñi kalquiztan Yoozqui Moisesquiz paljaychiča, tuž cjican: “Abrahamž Yooztča wejrtča. Nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča”.

²⁷Yooz Ejpqui anača ticzi žoñž Yoozqui, žejtñi žoñž Yoozqui. Nižtiquiztan ančhucaku takuqui ancha tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

²⁸Nekztanaqui žoñinacztan Jesusižtan ch'aasñi nonžcu tsjii judiuž lli tjaajiñi žoñiqui macjatžquichiča. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii žoñiqui pewczizakazza, tuž cjican:

—¿Jakzilta Yooz mantitat chekanaqui?

²⁹Jesusaqui kjaaziča:

—Tii Yooz mantitača chekanaqui: “Nonžna ančhucqui, Israeli wajtchiz žoñinaca. Tsjan chawjc jiliriča

učhum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlča. Yoozqui jiliripanča. ³⁰ Ančhucqui tii ančuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquiča, nižaza tjapa animužtanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami, nižaza tjapa aztanami". Jalla nii Yooz mantitača chekanaqui. ³¹ Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlča. Tuž cjiča: "Jaknužum persunpachquiz okžnamžlaja, jalla nižta okžni kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, lilitum mazižtakaz". Tii pizc mantitanacača juc'ant chekanaqui čhjul mantitanacquiztanami.

³² Nekztan nii judío tjaajiñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, werara chiichamča. Am chiitaqui cusača. Tsii Yoozpankaz žejlča; ana iya želasača.

³³ Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa animužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui jaknužum persunpachquiz okžnamžlaja, jalla nižta okžni kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, lilitum mazižtakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami nižaza ofrenda tjaaz mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz mantitanacača juc'ant chekanaqui.

³⁴ Nii judío tjaajiñi žoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichiča. Nižta nayžcu Jesusaqui chiichiča:

—Amqui Yooztan kamz jicz cježullača, Yooz mantita žoñi cjisjapa.

Nekztan žoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewcžni anaž atatča.

¿CRISTUQUI JECŽ MAJCHTATA?

³⁵ Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaajincan, cjichiča:

—Nii judío tjaajiñinacaqui tuž cjiča: "Davidž majchkazza Cristuqui". ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo? ³⁶ Arajpach Yooz Espirituqui David chiikatchiča, tuž cjan: "Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichiča: 'Tsii ora wejrqui am kjojch koztan am quintri žoñinaca t'okskatača. Nii oracama wejt žew latu julzna'".

³⁷ Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichiča: "Chawjc jiliriča tiiqui". ¿Nižtiquiztan jaknužt niž chawjc jiliri niž majchqui cjesajo? —Nuž cjichiča Jesusaqui.

Nii tama žejlñi žoñinacaqui Jesusiž taku nonz jutzazziča.

JUDIO LII TJAAJIÑINACA

³⁸ Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichiča:

—Judío lii tjaajiñinacžquiztan cwitazaquiča. Ninacac tol zquitchiz ojklaz jutzazniča. Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika pecniča. ³⁹ Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecniča. Nižaza pjištiquiz lujlcan ancha tucquin cjičis pecniča. ⁴⁰ Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjskatniča. Nižaza žoñinaca incallzjapa ažka Yooztan parlitazoka cjiñiča. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta cjequiča.

OFRENDA PUNTU

⁴¹ Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yujcquin julziča. Nekzi žoñinaca paaz uchan cherchiča. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchiča. ⁴² Nekztan tsjaa

poris žewqui tjonchinča. Pizc paazalla utchinča, koluculla. ⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz kjawziča. Nekztan intintiskatchiča:

—Wereral chiyuča, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinča, tjapa nii parti žoñinacžquiztan cjen.

⁴⁴ Nii parti žoñinacaqui čhjetinta paaz utchiča. Naa poris žewzti tjappacha naatan kamñi paaz utchiča.

JUDIO TIMPLUŽ PUNTU

13 Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami ancha cusača.

² Jaziqui Jesusaqui nižquiz chiichiča:

—Tii pajk kjuyanaca cherča amqui. Wejrqui cjiwča, tsjii nooj ana zinta tii maznacaqui pirkita želaquiča. Tjappacha pajlžtaž cjequiča.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan Olivos cjita curu ojkičiča, timpluž zancquiz. Nekzi Jesusac julzi želatča; ana iya žoñi želatča. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan, Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjan:

⁴ —Maznalla wejtnacaquiz. ¿Čhjulorat nii amiž chiita wataquejo? ¿Ima amiž chiita watan, čhjulunacat wataquejo?

⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anača jeczquizimi incallskata. ⁶ Žoñinacaqui wejt tjuu ay-nakanž tjonaquiča, tuž cjan: "Wejrtča Cristutqui", Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquiča.

⁷ Ančhucqui quintunaca nonznaquiča, quira žejlz quintunaca, ch'ajwa quintunaca. Nekztan anača tsucaquiča ančhucqui. Nižtapanž wataquiča. Tii muntu tucuzinzqui imaž irjatžquiča. ⁸ Nacionporaž kichjasaquiča. Wajtporaž kichjasaquiča. Tjapa kjutñi yokac chjeknaquiča. Mach'anaca želaquiča. Žoñipora kichjasaquiča. Ancha žoñinaca t'akjisaquiča tjapa kjutñi. Sufrisnaca uzcaž kallza. Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquiča.

⁹ Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquiča. Žoñinacaqui ančhuc tanžcu jilirinacžquin chjichaquiča. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajtakaz cjequiča ančhucqui. Weriz cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi apantitaž cjequiča. Nekztan wejt puntuquiztan ninacžquiz maznaquiča ančhucqui. ¹⁰ Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin maz maztaž cjequiča. ¹¹ Čhjulorat ančhucqui jiliržquiz apantita cjechaja, jalla nii ora anača eksnaquiča, ¿kjažt wejr cjeequejo? —cjanacaqui. Nižaza anača ancha čhjul chiismi pinsaquiča ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančucaquiz tjaajznaquiča, čhjul takut chiyačhaja, nii. Ančuca persun pinsita inapankazza. Nii oraqui Yooz Espirituqui ančucaquiz chiikataquiča. ¹² Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquiča conkatzjapa. Ejp-nacaqui persun maati tarasunaquiča conkatzjapa.

Maatinacami maa ejpž quintra tsijsnaquiča conkatzjapa. ¹³ Ančhuc weriž cjen tjapa žoñinacaž chjaawjtaž cjequiča. Jakzilta žoñit ticzcama wejtquiz tjurt'achaja jalla niiqui liwriitaž cjequiča.

¹⁴ Daniel cjita Yooz taku parliñi profetaqui cji-jrtkalča, tuž cjican: "Tsjii nooj tsjii juc'ant anawal akñi žoñi želaquiča". Jakziquin niiqui ana žejlsalaja, nicjuñ želaquiča tii anawaliqiu. Čhjulatorat ančhucqui nižta cheračhaja, nii ora curunacquin atipas waquiziča tjapa Judea yokquin žejlñinacaqui. Liiñi žoñiqui intintazla. ¹⁵ Nii kjuy juntuñ žejlñi žoñinacaqui chjiwžcu ana kjuya luzla, čhjulumu chjichi jwesjapa. ¹⁶ Nii zkalquin žejlñi žoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquiti apti. ¹⁷ Nii timpuquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri cjequiča.

¹⁸ Yoozquinča mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanac tjonla, nii. ¹⁹ Tii sufris timpu yekja sufrisnacqiztan juc'anti sufris cjequiča. Tuqui timpuqui Yoozqui tii muntu paachiča. Nekztan jecchuc anapanž tižta sufrisnac watchiqui. Tekztan najwccchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiča. ²⁰ Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskataquič žoñinacaž ticznaquiča. Yoozqui niž illzta žoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquiča.

²¹ Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyaquiča: "Chera. Ticjuča Cristuqui". Yekjapac chiyaquiča: "Nacjuča Cristuqui" cjican. Nuž chiichiz cjenami, anapanča nii taku criyaquiča ančhucqui. ²² Incallñi žoñinacaž tjonaquiča. Tsjii incallñinacaqui: "Cristutča wejrqui", cjequiča. Yekjapazti: "Yooz taku parliñtča wejrqui", cjequiča. Ninacaqui walja ispanrichuca milajrunacaž paaquiča, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquiča, Yooz illzta žoñinacami. ²³ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz maz-inchičha. Nižtiqiztan walja cwitazaquiča ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

¿JAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

²⁴ Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča. Nižaza jizmi anaž iya kjanaquiča. ²⁵ Warawaranacami tsewctan tjojtsnaquiča. Tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča. ²⁶ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñiž cheraquiča. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonača, walja aztan, ancha ispanrichuca. ²⁷ Nekztanaqui tjapa kjutñi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta cjequiča, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjiyquiztanpacha tjapa arajpach tjiyquiztanpacha juntjapžtaž cjequiča.

²⁸ Ančhucqui tii puntu zizaquiča higuera cjita muntiquiztan. Čhjulatorat nii muntiqui ch'ojñantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatiča. Nužupanž zizza ančhucqui. ²⁹ Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquiča; tii tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñiqui wajillaž tjonaquiča, nii. Nižaza tii muntu tucuzinzqui žcatillača. ³⁰ Weraral cjiwčha, tjapa tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui ana ticznaquiča, ima tii weriž chiita watan. ³¹ Arajpachami yokami tucuz-

quiča. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzauquiča. Nužupanž cumplisnaquiča.

³² Wejt tjonz tjuñimi wejt tjonz orami anaž jecmi zizasacha, anaž nii arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³³ Ančhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Čhjulatorat nii tjuñi tjonačhaja, nii ora ana zizza ančhucqui. ³⁴ Jalla tii quintuž iratača wejt tjonz tjuñi. Tsjii žoñiqui ažkquin ojcz tantiichiča. Ima niž kjuyquiztan zarakcan zapa mayni niž piyunanacžquiz langz tjaača. Kjuy cwitiñi žoñžquiz zuma cwitajo mantiča. ³⁵ Nekztan ojczcu, čhjulatorat nii kjuychiz žoñiqui quepačhaja, jalla nii ora, piyunanacaqui ana zizza, niit už zeztan tjonačhaja, niit už chica arama tjonačhaja, niit už kjantat ora tjonačhaja niit už wentan tjonačhaja. Čhjulatorat tjonačhaja, ninacaqui anaž zizza. Nižtiqiztan piyunanacaqui listuž cjila. ³⁶ Jalla nii irata ančhucqui listuž cjee. Tiripintit ančhucaž tjan tjonasača. ³⁷ Wejrqui ančhucquizimi tjapa žoñinacžquizimi chiyučha, listupanča cjee.

¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?

14 Puc majkaz pjaltičha pascu pjijztiquinaqui. Nii orazakaz yekja pjijztaqui kalltiznatča, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijzta. Jalla nii ora timplu jilirinacžtan judio tjaajiñinacžtan palt'ichiča, tuž cjican: —¿Jaknužum Jesusa incallzcu tanas?

Nižaza nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazzičha.

² Ninacaqui tantižcu, cjichiča:

—Pjijztiquiz anaž tanz waquizasacha. Žoñinacaqui učhum quintraž cjisnasača.

JESUSIŽ ACHQUIZ ASIITI ALŽTA

³ Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Nii Simonaqui tuqitan mojkchi janchichiz žejlñitača. Nekzi lulan tsjaa maatak žonqui tsjii putillžtan tjonzinča. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti želatča, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro cjita maztan paatatača. Nekztan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž achquiz asiiti alsinča. ⁴ Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui žawjziča. Ninacpora palt'ichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiqiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo?

⁵ Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuñ. Nekztan nii paazqui poris žoñinacžquiz onansalani.

Naaža quintra chutchiča. ⁶ Nekztan Jesusaqui chichiča:

—¿Kjažtiqiztan taa žonatan chjiicjisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Wejtquiziqui walika paachinča. ⁷ Poris žoñinacami panž žejlča. Čhjulatorami ninacžquiziqui yanapasacha. Wejrqui anal ančhucatan tira želača. ⁸ Taa žonqui jaknužt payi atčhaja, nii paachinča. Ima wejt curpu tjatan asiitžtan alsinča. ⁹ Chekpacha weraral cjiwčha, jaksiquinami tjapa kjutñimi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nicju taaža paata parlita cjequiča, taa maatak žon cjužnajo.

JUDASQUI JESUSA TANKATZ PINSICHIČHA

¹⁰ Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinacžquin palt'i ojkcchiča. Jesusiž tuncapan tjaajinta žoñinacžquiztantača Judasqui. ¹¹ Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchiča:

—Paaz tjaasača, —cjican.

Nekztanaqui Judasqui tantiichiča, čhjulatorat wali cječhaja, Jesusa tankatzjapa, nii.

PASCU ČHJERI LUJLCHIČHA

¹² Pjijzta kallñi tjuñi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuñi judio wajtchiz žoñinacaqui pascu uuza conñiča. Nii noojpacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča:

—¿Jakziquin wejrnacqui ojcz waquiziya, pascu čhjeri luli tjaczjapaya?

¹³ Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchiča, tuž cjican:

—Wajtquin oka. Nekzi tsjii žoñžtan zalaquiča kjaz luuz kužži. Nii žoñž wirquiz apznaquiča. ¹⁴ Jakziquin nii žoñi qui luzačhaja, jalla nicju nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquiča, tuž cjican: “Tjaajiñi qui cjichiča: ¿Jakziquin wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lulasaya? ¿Jaknit nii kjuyajo?” ¹⁵ Nekztan nii kjuychiz žoñi qui tsewcta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquiča ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequiča. Jalla nicju učhumqui čhjeri kiswaquiča. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

¹⁶ Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchiča. Watja ojkcchiča. Jesusiž chitacama nižtapacha watchiča. Nekztanaqui pascu čhjeri kissiča.

¹⁷ Tjuñiž kattan Jesusaqui tjonchiča tuncapan tjaajintanacžtan. ¹⁸ Čhjeri lujlcan Jesusaqui chiichiča:

—Wereral cjiwča, ančhucaquiztan tsjii wejttan lujlñi qui wejr tarazunaquiča.

¹⁹ Ninacaqui nužquiz llaquita cjissiča. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewcziča. Tsjiiqui:

—¿Wejr kay? —cjichiča.

Tsjii:

—¿Wejr kay? —cjichizakazza.

²⁰ Nekztanac Jesusac kjaaziča:

—Tuncapaniž ančhucqui tsjiiqui wejr tarazunaquiča. Anzi qui niiča wejttan chica čhjeri lujlchi. ²¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Wejr okača, Yooz taku cjiirtacama. Jakzilat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequiča. Nii tarazuñi žoñi qui anaj maa pjuchquiztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cjitasača.

²² Nekztanaqui čhjeri lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojziča, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antača wejt curpu cuntaqui.

²³ Nekztan tsjii wazu tanziča. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza. Nekztan ninacžquiz tjaatan, tjapacha ninacaqui nii wazquiztan licziča. ²⁴ Jesusaqui chiichiča:

—Wejt ljocquiztan cjiča tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjułžta cjequiča. Wejt ljocqui tjapa žoñinacž cun-tiquiztan tjawktaž cjequiča. ²⁵ Wereral cjiwča, uwas kjaz ana iya licača, čhjulatorat Yooz tjapa mantachaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI TUCAQUIČHA

²⁶ Tsjii Yooz wirsu itscu ojkcchiča Olivos cjita curulquin. ²⁷ Nekzi qui Jesusaqui chiichiča:

—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquiča. Nižtapan cjiirta Yooz taku qui cjiča: “Wejr arajpach Yoozqui awatiri conača. Nekztan uzanacaqui wichansnaquiča”.

²⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nekztan jacatatžcuqui ančhuca tuqui okjayača Galilea cjita yokquin

²⁹ Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira nižta cjesača.

³⁰ Jesusaqui kjaaziča:

—Wereral cjiwča, tii weenpacha amqui ana wejr pajñi tucaquiča, Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquiča.

³¹ Pedruqui juc'anti tjurt'ichiča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztanac zarakasača.

Tjapa nii tjaajintanacaqui nižtapacha tjurt'ichiča.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHİČHA

³² Nekztan Getsemaní cjita yokquin ojkcchiča. Nicju Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz chiichiča:

—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okača.

³³ Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchiča. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysiča. ³⁴ Niiž tjaajintanacžquiz paljaychiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucača. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquiča; anača tjajaquiča.

³⁵ Nekztan tsjii koluc tuquinalla ojkcchiča Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okziča. Yoozquiztan mayizichiča, tuž cjican:

—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecuča. Tii sufrisquiztan liwrychucažlaj niiqui, amquiž liwryalla.

³⁶ Tira maycan cjichiča:

—Yooz Ejp, amqui čhjulumipankam atasacha. Tii sufrisnacquiztan liwryalla. Pero anal wejt kuzcama paaz pecuča. Jaknužt am kuz amtichaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.

³⁷ Nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichiča. Tjajchi zalchiča. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—¿Simona, amquim tjajya? ³⁸ ¿Anam tsjii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquiztan mayiza, ana ujquiz tjojtz-japa. Ančhucqui ancha kuztanča. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasača.

³⁹ Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkcchiča. Tuquiqui jaknužt parlichaja, nižtazaka parlichiča.

⁴⁰ Wilta tjaajintanacžquiz quejpžquichiča. Wilta tjajchi

zalchiča. Ancha tjaji atipskatchičha. Ninacaqui Jesusižquiz ana kjaazñi atchiča. ⁴¹ Jalla nekztan Jesusac čh-jep wilta ojkzcu quejpžquichiča. Nekztan chiichiča:

—Jaziqui tjaichinčhucča, ančhucqui, nižaza jeejinčhucča. Nužukaz. Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz tankattal cjeeča. Nii ora anziqiu irjatžquichiča. ⁴² Žaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuñi žoñiqui nii nacjuž tjonča.

JESUSAQUI TANTATAČHA

⁴³ Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiiqui tuncapan tjaajinta žoñinacžquiztan tjonchiča, Judas cjita. Tama žoñinacaqui Judastan tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž cučanžquita tjonchiča. ⁴⁴ Tuquitan nii tankatñi Judasqui kazziča Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu, cjichiča:

—Tsjii žoñil chjulznača. Niiž niic cjequičha. Nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁵ Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchičha:

—Tjaajiñi Maestro, —cjican.

Nekztan nii chjulziča. ⁴⁶ Nekztan žoñinacaqui Jesusa tanchičha, preso chjitzjapa. ⁴⁷ Tsjii nekz tsijtchi žoñiqui pajk cuchillu jwessiča. Jalla nekztan tsjan chawjc jilirž piyuna chjojritchičha. Tsjii cjuñi pootžcu apakchiča.

⁴⁸ Nekztan Jesusac chiichiča:

—Ančhucqui cuchillunacžtan carotinacžtan wejr tani tjonchinčhucča, tsjii tjañi cjes, nižtažtakaz. ⁴⁹ Zapuru ančhucaltan žejlchinča, timpluquiz tjaajincan. Wira ana wejr tanchinčhucča. Pero anziqiu jaknužt Yooz taku chiičhaja, nužupanž cumplita cjila.

⁵⁰ Nekztanaqui tjapa niž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanžičha. Jesusa zinalla eclichiča.

⁵¹ Tsjii tjowaqui Jesusa apziča, tsjii zquiti irzi. Nii tjowac tantazakaztača. ⁵² Nekztan nii zquiti cutžcu, k'alapacha tsucaña atipchiča.

JESUSA CHAWJC JILIRINACŽQUIN CHJICHTA

⁵³ Nekztanaqui Jesusaqui chjichtatača timplu tsjan chawjc jilirž kjuya. Nekziqui timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan ajczitača.

⁵⁴ Pedruqui ažquiztan apziča, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii patiuquiz zultatunacžtan julzi želatča, uj latuquiz kutuncan.

⁵⁵ Kjuyquiziqui timplu jilirinacaqui tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quintra chiiñi žoñi kjuratča, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchiča. ⁵⁶ Muzpa tama žoñinacaqui Jesusiž quintra toscara chiichiča. Pero ninacž toscar takuqui anaž wira casatča. ⁵⁷ Yekjap žoñinacaqui tsijtscu toscara chiichiča, tuž cjican:

⁵⁸ —Wejr nonziñča, tii žoñi tuž chiiñi, “Tii žoñiž kjuyta timplu pajlznača. Nekztan čh-jep majquiztan yekja timplu kjuyača, ana žoñiž kjuyta”. Nuž chiiñi nonzinča wejrqui.

⁵⁹ Anaž nižtami žoñinacž takuc casatča. ⁶⁰ Ultimquiziqui nii timplu chawjc jiliriqui tsjitsičha žoñinacž taypquiz. Jesusižquiz pewczičha:

—¿Anam kjaazñi at, kjažtatajo? ¿Kjaž cjican am quintra chii tii žoñinacajo?

⁶¹ Jesusaqui ana čh-julu tawkžcu, želatča, ana kjaazičha. Nekztan nii tsjan chawjc jiliriqui wilta pewczičha:

—¿Amqui Cristumkaya? ¿Arajpach Yooz Machimkaya?

⁶² Jesusaqui kjaaziča:

—Jesalla. Wejrtča Cristutqui. Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča. Tsjii nooj ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz latuquiz julzi. Nekztan arajpachquiztan tsjirquiz tjonača.

⁶³ Niža chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriqui niž zquiti wjajrzinchiča, žawjchi tjeezjapa. Nekztan cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan iya quintra chiiñi žoñi pecasajo?

⁶⁴ Ančhucqui nonzinčhucča. Tiiž takuqui Yooz quintrača. Ana walipanča. ¿Čh-julučhum paaqui, kjažum cjeequi? ¿Tantiyalla?

Nekztan tjappacha quintra chiichiča:

—Tii žoñi contaj cjila, —cjican.

⁶⁵ Nekztan yekjapaqui Jesusižquiz llawsiztan tjujtchiča, wjajtchizakazza. Nekztan niž yujc pañžtan tjoťžinžcu, cjichiča:

—¡Pajalla, jaziqui! ¿Ject am wjajtchejo?

Nižaza zultatunacaqui Jesusiž yujcquiz čhajczičha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCCHIČHA

⁶⁶ Nii ora Pedruqui kjuy patiuquiz želatča. Nekzi tsjajaa žonqui tjonchinča. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitača. ⁶⁷ Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinča. Nekztan paljaychinča:

—Amqui nii Nazaret wajtchiz žoñžtan chica ojklayñamla, nii Jesusižtan.

⁶⁸ Pedruqui Jesusa ana pajñi chiichiča:

—Nii žoñi anal pajuča. Am takumi anal intintučha.

Nuž chiižcu, zancu ulanchičha. ⁶⁹ Nicju naa žonqui wilta cherchinzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maazinča, tuž cjican:

—Tii žoñiča ninacžtan chica ojklayñi.

⁷⁰ Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichiča. Nekztan tsjii upaquiztan nii žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz cjichizakazza:

—Chekapan amqui ninacžtan chica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wajtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž chiñamla.

⁷¹ Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichiča, tuž cjican:

—Wejr toscara chiichinžlaj niiqui, Yooziž castictal cjila. Tii amiž chiita žoñi ana wira pajuča.

⁷² Pizcquizic nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchiča. Nekztanaqui Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñziča. Tuž mazinchitača, “Ima wallpaž pizc wiltaž klawan, amqui čh-jep wilta wejr ana pajñim tucaquičha”. Nekztanaqui Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissičha. Nekztan ancha kaachiča.

JESUSA PILATUŽQUIN CHJICHTA

15 Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lli tjaajiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitača. Nekztan Jesusa čhejlžcu Pilato jiliržquin chjitchičha. Nekztan nižquiz intirjichičha.

² Nekztan Pilatuqui pewczičha:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?

Jesusaqui kjaaziča:

—Nužupanazača, amiž chiitacama.

³ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra čjul-taki tjojtunchičha. ⁴ Pilatuqui pewczizakazza:

—¿Kjažtiquiztan am ana kjaazñi atjo? Tjapamanaž am quintra chiila, pero.

⁵ Jesusaqui ana čjulu tawkžcu želatča. Nužquiz Pilatuqui ana iya čjulumi chižiñi atchičha.

ŽOÑINACAQUI JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČHA

⁶ Pilatuqui pascu pjiztiquiz tsjii piriz žoñi cutžñipan-tača žoñinacž chiitacama. ⁷ Carsilquiz tsjii kjažultan gobierno quintri žoñinacž chawjcta želatča.

Barrabás cjita ujchiz žoñi carsilquiz chawjctazakaz-tača. Revolucionquiz žoñi conchičha Barrabás cjita žoñiqui. ⁸ Jaziqui žoñinacaqui Pilatu pewczñi tjonchičha, tuž cjican:

—Wejtnacalca tsjii žoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutžñampanla amqui.

⁹ Pilatuqui kjaaziča:

—¿Ančhucqui pecya, tii judionacž chawjc jiliri cutzta cjisjapajo?

¹⁰ Jesusa čhjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichičha; nii zizziča Pilatuqui. ¹¹ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra žoñinaca aptjapchičha. Nekztan žoñinacaqui maychičha, Barrabaspakaz cutzta cjisjapa. ¹² Pilatuqui wilta pewczičha:

—¿Tiizti? ¿Jaknužt wejr paaj cjii ančhucjo? Ančhucqui tii judionacž jiliriča cinčucla.

¹³ Nii žoñinacaqui kjawchičha:

—Tii žoñi conzna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁴ Nekztan Pilatuqui chiichičha:

—¿Kjažtiquiztan, čjul uj paachit teejo?

Nii žoñinacžti juc'anti kjawchičha:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁵ Pilatuqui nužquiz žoñinacž kuz wali cjisjapa Barrabás cutziča. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunacžquiz intirjichičha, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

¹⁶ Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchičha. Nekzi parti zultatunaca ajcznajo kjawziča. ¹⁷ Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquiti tjutziča. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtižtan Jesusiž achquiz scarzinchičha. ¹⁸ Nekztan ararcen kjawchičha:

—Viva tii judío nacionž chawjc jiliri! —cjican.

¹⁹ Nekztan tsjii paržtan Jesusiž achquiz t'etkatchičha; llawsižtan tjujtchičha; rispittažoka quillsičha. ²⁰ Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquiti

chjojkžinčičha. Niiž persun zquiti tjutziča. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTATAČHA

²¹ Tsjii Cirene wajtchiz žoñi želatča, Simón cjita. Pucultan žoñž ejptača niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquiztan kajžcatča. Nekz watan mantichičha, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissičha.

²² Nekztan Jesusaqui Golgota yokquin chjichtatača. Golgota cjitaqui tuž cjiča: "Ach Tsjii Yokača". ²³ Nekztan Jesusižquiz vinu mirržtan t'ajžta tirinchičha. Jesusazti ana licz pecchičha. ²⁴ Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczcu, sultatunacaqui zurtiychičha niž zquitinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquiti tanznačhaja, nii zizjapa.

²⁵ Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatača. ²⁶ Kjažtiquiztan tii žoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cji-jrchičha tsjii tawliquiz, tuž cjican: "Tiiqui judionacž chawjc jiliriča".

²⁷ Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztača, tsjiic žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan. ²⁸ Nužupan tuquitan cjiirta Yooz taku cjiča. Nii Yooz taku tuž cjiča: "Ujchiz žoñinacžtan chica uchtača". Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissičha.

²⁹ Žoñinacaqui nekz watcan acha wewczinčičha; ancha žawjchi, tuž cjican:

—¡Aaj! Amqui timplu pajltasača. Nekztan čhjep majquiziqui wilta kjuytasača, jalla nuž cjichamča, ¿ana jaa? ³⁰ Jaziqui persunpacha am cruzquiztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla amqui.

³¹ Nižaza nii timplu chawjc jilirinacžtan judío tjaajiñinacžtan parlassičha, Jesusa iñarcan, tuž cjican:

—Yekjapanacžquiz liwriichičha tiiqui. Persunpachazti anaž liwrii atča. ³² Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jiliržlaj niiqui, persunpachaj cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekz criyaquiz učhumqui.

Žoñinacaqui Jesusa iñarchičha. Niižtan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZIČHA

³³ Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjissičha, majñakak oracama. ³⁴ Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjiča: "Wejt Yooz, wejt Yooz ¿kjažtiquiztan wejr ecchamtajo?"

³⁵ Yekjap nekz žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichičha: —Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.

³⁶ Tsjiiqui ninacžquiztan zajtchičha. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz licñiquiz jar vinu licskatchičha. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz tsjiipchi Jesusižquiz macjatskatchičha nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui parti žoñinacžquiz chiichičha:

—Tjewžla učhumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonačhani, niž chekžla.

³⁷ Jesusaqui juc'anti kjawchičha. Nužquiz ticziča.

³⁸ Nii oraqui pajk timplu pañu juystokaz chicatquiz wja-

jrsičha, tsewctan kozzuc. ³⁹ Nii romanž sultatunacž jiliriqui Jesusiž yujc kjuttan želatčha. Tjappacha niiž wattanaca cheržcu cjichiča:

—Chekapan Yooz Majchtakalčha tii žoñiqui.

⁴⁰ Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekzičha. Nii maatakanacaqui tinacatačha: María cjिताčha, Magdalena wajtchiz žonqui. Nekztan María cjitezakaztačha, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktačha Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititačha. ⁴¹ Nii maatakanacaqui Jesusa apzitačha, nižaza yanapchitačha, Jesusa Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusižtan chica Jerusalenquin tjonchiča. Nii cruzaž nekzičha muzpa maatakanaca želatčha.

JESUSAQUI TJATŽTATAČHA

⁴² Nii noojiqui pjizta tjacz tjuñitačha. Jeejz tjuñi ispirazakaztačha. ⁴³ Nižtiquiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkičha. Nekztan Jesusiž curpu maychičha. Walja rispitta jiliritačha nii Josiqui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatčha. ⁴⁴ Niiž tjontiquiztan, Pilatuqui ispan-tichičha, tuž cjican:

—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?

Nekztan zultatž jiliri kjawzičha, nii pewczjapa. ⁴⁵ Nii zultatž jiliriqui kjaazičha:

—Jesalla, ticzičha, —cjican.

Nekztan Pilatuqui Jesusiž curpu chjitzjapa permiso tjaačhičha José cjita žoñžquiz:

—Nižtaqui niiž curpu chjichalla, —cjican.

⁴⁶ Nekztan Josiqui zuma chiw pañu kjaychičha. Jesusiž curpu chjijunžcu nii pañquiz tejlzičha. Nekztan tsjii sipulturquiz majkzičha. Nii sipulturaqui pajk mazquiz pjettatačha. Nii sipulturž zana tsjii pajk maztan pjucz-ičha. ⁴⁷ Pucultan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatñi cherchičha. Tsjaaqui María Magdalena cjititačha. Tsjaac María cjitezakaztačha, yekja Josiž maa.

JESUSAQUI JACATATČHIČHA

16 Judionacž jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenatan Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii čh-jepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychičha, Jesusiž ticzi curpu tjajlinzjapa. ² Ancha wentan ninacaqui sipultura cherzñi ojkičha tjuñiž tewctanal-la. ³ Sipultura ojkan ninacpora parlassičha tuž cjican:

—¿Jequit učumtaqui cjetžinaquejo? ¿Nii pjuczta pajk mazjo?

⁴ Nekztan irantižcu, nii pajk pjuczta mazqui cjetžta cherzičha. ⁵ Sipultura luzcu, žew latu kjuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cherchičha. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsucchičha. ⁶ Nii tjowaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurčha, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jacatatchičha jaziqui. Anačha tekzi. Chernočha. Tii sipulturquiz ana žejlčha.

⁷ Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaažinta žoñinacžquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquičha: “Jesusaqui ančucaž tuqui okjayaquičha Galilea cjita yokquin. Nekzi Jesusižtan zalaquičha ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužučha”.

⁸ Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipulturžquiztan ulanžcu, zati pariju quejpchičha, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana čhjulumi chihi atchičha jeczquizimi.

JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ PARIZIČHIČHA

⁹ Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichičha. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca chjatkatchitačha.

¹⁰ Naa žonqui Jesusiž mazinacžquin mazñi ojkičha. Ninacaqui llaquita želatčha, kaacan. ¹¹ Nekztan mazzinčha:

—Jesusaqui jacatatchičha. Wejrqui nii cherchinčha, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaažinta žoñinacaqui ana criichičha. In-apanka chiitažoka naychičha.

¹² Wiruñauqui pucultan tjaažinta žoñinacaž wajtquiztan okan, Jesusaqui parizichizakazza, tsjemata cjissi.

¹³ Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaažintanacžquiz mazzičha. Nii mazta ana zakaz criichičha.

JESUSAQUI WILTA PARIZIČHIČHA

¹⁴ Wiruñauqui Jesusaqui nii tuncamani tjaažinta žoñinacžquiz parizichičha, čhjeri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichičha. Nekztan ninacž ana criiñi kuzziz cjen ninacžquiz iwjt'ichičha Jesusaqui. ¹⁵ Nižaza Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:

—Jazic ančhucqui okaquičha tjapa kjutñi tii muntu in-tiru. Tjapa žoñinacžquizimi liwriiñi taku paljayaquičha.

¹⁶ Jakziltat tii taku criičhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha; nižaza bautista cjequičha. Jakziltat tii taku ana criičhaj niiqui, ancha castictaž cjequičha. ¹⁷ Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquičha. Wejt tjuuquiz zajranaca chjatkataquičha. Yekja takunaca chiyaquičha. ¹⁸ Zkora tanžcu zkoržquiz ana chjojrictaž cjequičha. Tsjii veneno licžcu, ana ticznaquičha. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca čhjetnaquičha. Nižta paaquičha Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKIČHIČHA

¹⁹ Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkičha. Nekzi Yooz žew latuquiz julzičha. ²⁰ Nekztanaqui nii tjaažinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz liwriiñi taku paljaychičha. Chawjc jiliripančha Jesucristuqui. Jalla niičha ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjičha: “Tii Yooz takuqui werarapančha”. Nužupanž cjila. Amén.

SAN LUCAS

1 Ancha zuma Teófilo, tii cartal amquin cjiřzcuĉha, Jesucristuř puntuquiztan. Jesucristuř nasta tjuńquiztanpacha jaknuřt watchaja, jalla niiqui ana tjatziĉha cherchi ųońinacaqui. Nii cherchi ųońinacaqui wejtnacaquiz tjaajinchiĉha. Niřaza yekja ųońinacřquiz tjaajinchizakazza Jesucristuř puntuquiztan. Nekztan tsjii kjař ųońinacaqui Jesucristuř puntuquiztan cjiřrchiĉha niř jaru niř jaru. ³ Niřaza wejrqui zumpacha pewcpewczinĉha jaknuřt Jesucristuř nasta tjuńquiztanpacha watchaja, jalla nii. Jalla nuř pewcpewczcu wejrqui pinsichinĉha Jesucristuř puntuquiztan cjiřrjapazakaz niř jaru niř jaru. “Jalla niic waliř cjesaĉha”, cjican pinsichinĉha wejt kuzquiz. Jaziqi walja zuma Teófilo, amquin tii cartal cjiřzcuĉha, ⁴ Jesucristuř puntu tjaajintanaca zumpacha zizajo.

JUAN BAUTISTAŘ NASTAQUI

⁵ Ima Juan Bautistař nasan jalla tuř watchiĉha. Judea yokquin Herodes cjita pajk jiliriqui mantińitaĉha. Niřaza Zacarías cjita timplu cwitińi ųońi řelatĉha. Niiqui Abías cjita t'akquiztantaĉha. Niiř tjun cjititaĉha Elisabet. Ninacaqui Aarón cjita tuquita atchi ejpřquiztan tjonńitaĉha. ⁶ Nii pucultan lucutiń ųońiqui Yooz yujcquiziqui zuma kamańchiztaĉha. Yooz Epiř mantitacama kamńitaĉha. Jalla nuř kaman ana ĉjul ujmi ninacř quintra tjeezńi atasaĉha jecmi. ⁷ Ninacaqui ana zinta majchchiztaĉha. Elisabet cjitiqui ana wira matińitaĉha. Nii oraqui pucultan lucutińi chawc chawcwataĉha.

⁸ Tsjii nooj Zacarías t'akquiztan turnuř tjonatĉha, Yooz sirwizjapa timpluquiz. Jalla niřtiquiztan Zacariasqui Yooz sirwatĉha timpluquiz. ⁹ Nii timplu cwitińinacaqui tsjii ųońi inzinu tjaazńi illzńipantakalĉha. Nekztan Zacariřquiz illziĉha. Jalla nuř illztař cjen Zacariasqui Yooz timpluquiz luzziĉha, inzinu tjaazńi. ¹⁰ Jalla nii inzinu tjaazńi oraqui tama ųońinacaqui Yoozquin mayizican řelatĉha timplu zancu. ¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii Yooz anjilaqui Zacariřquiz parisquichiĉha timpluquiz. Nii anjilaqui inzinu altarř řew latuquiz tsijtsiĉha. ¹² Anjila cherřcu Zacariasqui kuz turwaysi cjiřsiĉha, ancha tsucchiĉha. ¹³ Anjilaqui cjichiĉha:

—Zacarías, ana am tsuca. Yoozqui amiř mayizitaqui nonziĉha. Jalla niřtiquiztan Yoozqui am Elisabet cjiti tjunaquiz lucmajch wawař majtkataquiĉha. Jalla nuř majttan am wawaqui Juan cjita tjuuchiz cjequiĉha. ¹⁴ Jalla nii am majchqui walja pajk jiliriz cjequiĉha Yooz Ejpř yujcquiziqui. Jalla nii majttiquiztanaqui, amqui cuntintum cjequiĉha, walja chipsnaquiĉha. Niřaza wal-

ja ųońinacami chipsnaquiĉha, am tjunař majttiquiztanaqui. Am majchqui vinumi awarintimi ana licaquiĉha. Ima maa pjuchquiztan ulnan Yooz Espiritu Santuqui am majch kuzquiz luzaquiĉha. ¹⁶ Am majchqui walja Israel wajtchiz ųońinaca Yooz Ejpřquin wilta sirwizkataquiĉha. ¹⁷ Niřaza am majchqui ima Jesucristuř ojklayan ojklayaquiĉha, Yooz taku paljaycan. Cjuńzna. Tuqui timpuqui tsjii Yooz puntu paljayńi profeta řelatĉha, Elías cjita. Yooz Espiritu Santuqui nii Eliasquiz Yooziř tjaata taku paljayskatchiĉha. Jalla nii tjaata taku paljaychiĉha Eliasqui, ana ekscu. Yoozquin tjurt'ńi kuzziztaĉha. Jalla niřtapacha Yooz Espiritu Santuqui am majchquiz Yooziř tjaata taku paljayskataquiĉha. Niiř paljaytiquiztan ejpřtanami maatinacřtanami wilta zumanskataquiĉha. Niřaza am majch paljaytiquiztan ana Yooz kuzcama kamńi ųońinacami Yooz kuzcama kamńi cjisnaquiĉha. Jalla niřtiquiztan Israel wajtchiz ųońinacaqui Yooz Majch tjonz tjuńi tjewznaquiĉha. Zuma kamcan, ninacaqui tjewznaquiĉha, Yooz Majch zuma risiwt'isjapa. —Jalla nuř Zacariřquiz paljaychiĉha nii Yooz anjilaqui.

¹⁸ Nekztan Zacariasqui anjilřquiz pewczĉha, tuř cjican:

—řUltim werara amiř chiitajo? řJaknuřt zizasajo? Wejrqui walja chawc řońtla pero. Wejt maatakami chawc řon zakazza.

¹⁹ Nii anjilaqui kjaaziĉha, tuř cjican:

—Wejrqui Gabriel cjitĉha. Yooz manta payińĉha. Yoozqui wejr mantiřquĉha amquiz tii zuma takunaca maznajo. ²⁰ Amqui weriř chiita ana criitiquiztan, upam cjisnaquiĉha, am maati majtzcama. Yooziř pinsita tjuńquiz weriř chiita takuqui cumplisnaquiĉha. —Jalla nuř chiichiĉha anjilaqui.

²¹ Zacarías timplu kjuyltan ařka řelatĉha, ulanřquiz oraqui watatĉha. Jalla niřtiquiztan tjewzńi ųońinacaqui kuzquiz pinsichiĉha, kjařtiquiztan ana ulanřquejo, jalla nii. ųońinacaqui zancu muzpa tjewznatĉha, Zacarías ulanřquizcama. ²² Nekztanaqui Zacariasqui ařktanalla ulanřquichiĉha. Pero ana jaknuřt chii atchiĉha. Jalla niřtiquiztan nii zawnc řejlńi ųońinacaqui ispantichiĉha. “Timplu kjuyltan anjilřtan zalziřlani”, jalla nuř cjeyasĉiĉha. Upa cjiřsiř cjen Zacariasqui ųońinacřquiz kjarřtan paljaychiĉha.

²³ Tsjii kjař majquiztan Zacariasqui timplu cwitis turnu cumplichiĉha. Nii tjuńinaca řerřcu, persun kjuya ojkcĉha. ²⁴ Wiruńaqui niř Elisabet cjiti tjunqui ica cjissinĉha. Nekztan Elisabet tsjii pjiřska jiiz kjuyaran řelatĉha. Ana kjuyquiztan kjuya ojklaychinĉha. Naaqui persun kuzquiz pinsichinĉha tuř cjican: ²⁵ “Yooz Jiliriqui

wejr cjuñžcu, wejtquiz ickatchičha. Jaziqui žoñinacaqui anaž iya wejr iñarasača”.

JESUCRISTUŽ NASTAQUI MAZINTAČHA

²⁶ Nekztanaqui sojta jizquiztan Elisabet ickattanaqui, Yoozqui Gabriel cjita anjila cuchanžquichiča Galilea cjita yokquin, Nazaret cjita wajtquiz. ²⁷ Nii wajtquiz tsjaja tunsill tur želatča María cjiti. David cjita atchi ejpžquiztan tjonitča. Mariiqui José cjita žoñžtan kazzintača zalzjapa. Yoozqui naa Mariaquiz anjila cuchanžquichiča. ²⁸ Naaquiz tjonžcu, anjilaqui paljayčičha, tuž cjican:

—Cullacalla, Yooz k'ayamča amqui. Yooz kjarquizza. Nižaza Yoozqui amtan chicapachača. Yoozqui tjapa maatakžquiztanam amquiz juc'ant wali favoraž paaquičha. —Jalla nuž tsaanchičha anjilaqui.

²⁹ Anjilž taku nonžcu Mariiqui ispantichinča. Kuzquiz pinst'ichinča, nii tsaantaqui anal intintasacha, cjican.

³⁰ Nekztanaqui anjilaqui naaquiz cjichičha:

—María, ana tsucaquičha amqui. Yoozqui amquiz wali pajk favora paaquičha. ³¹ Jalla nižtquiztan amqui icaquičha. Lucmajch wawchizim cjequičha. Nii wawaqui Jesús cjita tjuuchiz cjequičha. ³² Tsji noojiqui nii am majchqui wali pajk jiliriz cjequičha. Arajpach Yooz Ejpž Majchpanča niiqui. Werar Yooz Ejpqui niž Majchquiz pajk mantiči cjiskataquičha, Israel wajtchiz žoñinacžjapa. Am David cjita atchi ejptača tuquita pajk mantičiqui. Jalla nižta pajk mantiči cjequičha am majchqui. ³³ Israel wajtchiz žoñinaca wiñayaž mantaquičha. Niiž mantitaqui wiñayaž želaquičha. Anaž tucuzinzasača. —Nuž paljayčičha anjilaqui.

³⁴ Nekztanaqui Mariiqui anjilžquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Jaknužt tii cjesaya? Wejrqui ana luctaka pajuča.

³⁵ Nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz Espiritu Santuqui amquiz tjonznaquičha. Jalla nuž tjonan arajpach Yoozqui niž aztan tsjiriztakaz wezcaquičha am juntuñ. Nii oraqui Yooz Espiritu Santuqui am t'icznaquičha. Jalla nižtquiztan nii am maatiqui juc'ant zuma lijitum kamañchiz cjequičha. Yooz Majchpanča niiqui. ³⁶ Nižaza amquiz maznuča tuž, am jamillquiztan Elisabet cjitiqui ickatchitača, chawc žon cjenami. Tuquiqui žoñinacaqui Elisabet puntuquiztan cjiñitača: “Naa žonča ana matiñqui” cjicanaqui. Jaziqui sojta jizkaz icchinča. ³⁷ Yoozqui čjulumi-pankaz paasača. —Jalla nuž čhičičha anjilaqui.

³⁸ Nekztanaqui Mariiqui cjichinča:

—Wejrqui Yooz Jiliriz mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquizimi amiž čhiitacama paaj cjila.

Jalla nuž Mariaž čhiitan, anjilaqui ojčkličha.

MARIAŽ ELISABETAQUIN OJKTA

³⁹ Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Mariiqui zati pariju ojčkličha Judea cjita kolta curunacchiz yokquin.

⁴⁰ Jalla nicju Zacarías kjuya luzzinča. Kjuya luzcu Elisabetaquiz tsaanchinča. ⁴¹ Nuž Mariaž tsaanana Elisabeta wawaqui pjuch kjuyul cjenpacha kissičha. Nekz-

tanaqui nii oraqui Espiritu Santuqui naa Elisabetaquiz luzziča nižaza čhičkličha. ⁴² Jalla nekztan naaqui al-to tawkžtan Mariaquiz paljayčičha, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz tjapa maatakžquiztanami wali pajk favora paachiča. Nižaza nii am majchqui walja honorchiz cjesaž cjila. ⁴³ ¿Kjažtquiztan taa arajpach Jiliriz maaqui wejtquin tjonžquejo? Wejrqui inakaztča. Anal waquisučha. ⁴⁴ Amiž tsaanta taku nonžcu, wejt wawaqui pjuchquiz ancha cuntintu kis kissičha. ⁴⁵ Yooziž apayžquita taku criichamča, nii Yooziž čhiita takucama cumplisnaquičha, jalla nii criichamča. Jalla nižtquiztan zuma cuntintum cjequičha. Nuž cjichinča Elisabetqui.

⁴⁶ Nekztanaqui Mariiqui čhičhinča, tuž cjican:

“Wejt Yooz Jiliriz honoral waytača. ⁴⁷ Wejt Liwriiči Yooziž cjen, wejt kuzmi ančaž chipča. ⁴⁸ Wejrqui inakaztča. Yooz mantitacama kamiñ žontča. Yoozqui wejtquiz cjuñžquichiča. Jaziqui walja azziz Yooz Ejpqui wejtquiz t'icziča. Jalla nuž wejtquiz pajk obra paachiča. Tekztan nawjčchuc tjapa žoñinacaqui wejt puntuquiztan parlaquičha: ‘Yoozqui naaquiz zuma favora paachiča’, cjican. Werar Yoozqui jecžquiztanami juc'anti zumapankazza. ⁵⁰ Yoozqui tjapa nižquin rispitni žoñinacžquiz okžñipanča, watay wata okžñipanča. ⁵¹ Yoozza walja pajk obranaca paañiqui. Mit kuzziz žoñinacaž pinsitanaca inakaz cjiša. ⁵² Walja azziz jilirinaca jwessa ninacž puestuquiztan. Antiz humilde kuzziz žoñinaca honorchiz cjiskatča. ⁵³ Nižaza jakziltat ana cusasanacchiz t'akjiri željčhaja, jalla nii t'akjirinacžquiz walja cusasanaca tjaaquičha Yoozqui. Antiz ricachunzcacti laachi kjarquiz ana čjulchiz quejkataquičha. ⁵⁴ Nižaza Yoozqui učhum tuquita atchi ejpnacžquizimi, Abrahamžquizimi, Abrahamž majchmaatinacžquizimi, jalla ninacžquizimi taku tjaachiča, ninaca tirapan okznajo. Jalla nuž okžcu Yoozqui walja yanapča Israel wajtchiz Yooz sirwiči žoñinacžquin, ninaca ana tjatsñičha”.

Jalla nuž čhičhinča Mariiqui.

⁵⁶ Tsji čhjep jiz Mariiqui Elisabetatan kamchinča. Nekztan quejpchinča naaža persun kjuya.

JUAN BAUTISTAŽ NASTA

⁵⁷ Naa Elisabeta majtz tjuñiqui irantižquichiča. Nekztan lucmajch wawa majtchinča. ⁵⁸ Jalla nuž cjen, Yoozqui Elisabetaquiz ancha zuma favora paachiča. Jalla nii quintu zizcuqui, Elisabeta wisinunacami jamilanacami naaquin tjonžni ojčkličha. Nekztan ninacaž tjonžtan, Elisabetaqui ancha cuntintutakalča. Ninacami cuntintuzakaztača. ⁵⁹ Jalla nekztan quinsakal tjuñquiztan Zacariastan Elisabetatan timplu ojčkličha wawa chimpus cuztrumpi paakatzjapa. Nii cuztrumpi paatan ejpž tjuužtan tjuuzkatz pecatča, Zacarías cjican. ⁶⁰ Wawž maaqui cjichinča:

—Anaž. Tii wejt maatiqui Juan cjita tjuuchizpanž cjequičha.

⁶¹ Partinacacti pewczičha:

—¿Kjažtquiztan nižta tjuuskatz pecjo? Am jamilanacquiztan anaž nižta tjuuqui željčha.

⁶² Jalla nekztanaqui wawž ejpžquiz kjaržtan pewcz-
iča, čhjul tjuuchizim pecas, jalla nii. ⁶³ Ejpqui tsjii may-
chiča, tjuu cjjirzjapa. Nekztanaqui cjjirchiča, tuž cji-
can: “Wejt maatiqiu Juan cjetaž cjequiča”. Nekztanaqui
tjappacha isphantichiča nii puntuquiztan. ⁶⁴ Nii ora-
pacha Zacariasqui wilta chiiñi cjišiča. Jalla nuž wilta
chii atcan, Yooz honora paljaychiča. ⁶⁵ Jalla nuž cjen
wisinunacami isphantichi quirchiča. Tjapa kjutñi nii
Judea yokaran nii quintu ojkičiča. ⁶⁶ Tjappacha nii
quintu zizñi žoñinacaqui kuzquiz pinsičiča: “¿Tii uza-
qui čhjulut cjisnaquejo?” cjan. Yooz kjarquizpantača
nii wawaqui.

⁶⁷ Nekztanaqui Yooz Espiritu Santuqui Zacarižquiz
chiikatchiča. Jalla nižtiquiztan Zacariasqui Yooziž tja-
ta takucama paljaychiča, tuž cjan:

⁶⁸ “Yooz Jiliri honorchiz cjlalla. Niiča Israel žoñinacž
Yoozqui. Učhum Yoozqui niž mantitacama kamñi žoñi-
nacžquin cjuñziča. Jaziqui liwriita cjequiča
učhumqui. ⁶⁹ Yoozqui walja azziz Liwriiñi
cuchanžquichiča, učhumnacaquiz. Davidž majch
maatinacžquiztanpacha majttača nii Liwriiñiqui.
David cjetaqui Yooz mantitacama kamñitača. ⁷⁰ Tuqui
timpuquiztanpacha jalla nužupan Yoozqui taku
tjaachiča. Yooz taku paljayñi žoñinacaqui niž jaru niž
jaru nii Yooziž tjaata taku mazmazziča. ⁷¹ Nii maztaqui
tužutača: ‘Liwriitačhumž cjequiča, učhum quintra
žoñinacžquiztanami, učhum chjaawjkatñi žoñi-
nacžquiztanami’. ⁷² Yooz Ejpqui učhum tuquita atchi
ejpnacžquiz taku tjaachiča, tuž cjan: ‘Wejrqui anču-
caquiz tira okzničiča. Weriz zuma tjaata taku anal tja-
snača’. ⁷³ Nižaza Yooz Ejpqui učhum tuquita Abraham
ejpžquiz taku juramintužtan tjaachiča, nijapami
učhumjapami. ⁷⁴ Učhum quintra žoñinacžquiztanami li-
wriitanaqui, učhumqui ana ekskuc Yoozquin sir-
wasacha. ⁷⁵ Nižaza učhumqui Yooz kuzcamakaz zuma
lijituma kamaquiča. Jalla nuž kamcan učhumqui Yooz
sirwaučiča ticzcama”. ⁷⁶ Nižaza Zacariasqui tira pal-
jaychiča, tuž cjan: “Juan, wejt maati, amqui Jesús
Jilirž tjonz tuqui ojklayaquiča, Israel žoñinaca nii zu-
ma tjewznajo. Amqui jaknužt žoñinacž ujnacami per-
tunta cjechaja, jalla nii intintiskataquiča. Žoñinacž uj-
naca pertunta cjen, liwriitaž cjequiča. Jalla nuž intin-
tiskattiquiztanaqui profeta cjitam cjequiča amqui,
arajpach Yooziž tjaata taku paljayni profeta. ⁷⁸ Yoozqui
učhum ancha okžniž cjen učhum liwriyaquiča. Tsewc-
tanpacha tsjii Liwriiñi cuchanžquichiča, učhum
kuzquiz tjuñižtakaz kjanajo. Jalla nižtiquiztan ew tim-
pužtakaz cjequiča. ⁷⁹ Jalla nii Liwriiñiqui zuma
kjanacamapanž Yooz zuma kamañ jic tjeeznaquiča,
zumchiquiztakaz kamñi žoñinacžquizimi, ticzquiztan
eksñi žoñinacžquizimi. Nižaza nii Liwriiñiqui učhum zu-
ma irpaquiča, Yooz Ejpžtanami učhumtanami zu-
manznajo”.

Jalla nuž cjichiča Zacariasqui.

⁸⁰ Nekztanaqui nii Juan cjeta uzaqui pajkičiča. Zapu-
ru juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziztača. Jalla nekz-
tanaqui tsjii ch'ekti yokquin ojklayatča, Israel wajtchiz
žoñinacžquiz niž obra tjeezcama.

JESUCRISTUŽ NASTA

2 Jalla nii timpuquiz tsjii walja chawc jiliri želatča,
Augusto cjeta. Nii chawc jiliriqiu mantichiča, tuž
cjan:

—Tjappacha žoñinacaqui tjuu apuntiskataquiča.

² Nii timpuquiz Cirenio cjeta jiliri želatča, Siria
yokchiz žoñinaca mantiñi. Jalla nii timpuquiz primir
censuqui watchiča. ³ Nekztanaqui tjapa žoñinacaqui
persun watja ojkspantača, persun tjuu apuntiskati.
⁴ Jalla nuž cjen José cjeta žoñiqui Galilea cjeta provin-
siquiztan, Nazaret cjeta wajtquiztan ulanžquichiča.
Judea cjeta provinsiquin, Belén cjeta wajtquin ojkičiča.
Jalla nicju David cjeta tuquita atchi ejpqui nassitača.
Davidž majchmaatquiztan tjonñitača Josequi. ⁵ Jalla
nuž cjen nicju ojkičiča, tjuu apuntiskati. María cjeti tu-
ratan zalzjapa kazzitača Josequi. Nii oraqui naa Mari-
iqui Espiritu Santuž t'icžtatača. Juztan Mariatan pucul-
tan ojkičiča, tjuu apuntiskati. ⁶ Belén wajtquin iran-
tižcu, María majts oraqui tjonchiča. ⁷ Jalla nicju Mari-
iqui primir wawa majtchinča, Belén wajtquiz, animalž
tjazj kjuyquiz. Wawaqui pañ awallžtan capžtatača. Jal-
la nuž capžcu animalž tjazj kjuyquiz t'apžtatača. Anaž
iya alujamintu wajtchucatača.

AWATIRINACAQUI JESUSIŽQUIZ RISPITI TJONCHIČHA

⁸ Belén wajt žcatiran uuzi itzñi awatirinaca želatča.
Awatirinacaqui pakara uuzi itzñitača pampan-
pacha. ⁹ Jalla nuž želan tiripintit Yooz anjilaqui
jecžquichiča. Tsewctan ninacž kjutñi walja
kjanžquichiča. Nuž cheržcu ninacaqui ancha tsuc-
chiča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui cjichiča:

—Ana tsuca ančucqui. Zuma quintul zjijcžcuča.

Tsjii Liwriiñiqui tjapa žoñinacžtajapa cuchanžquitača.
Jalla niž cjen žoñinacaqui zuma cuntintuž cjequiča.

¹¹ Tii zeziqiu Davidž wajtquiziqui tsjii wawa majttača.
Jalla niž Jesucristo Yoozza, ančuc Liwriiñi. ¹² An-
čucqui nii wawa wachaquiča pañ awallžtan capžta;
nižaza animalž tjazj kjuyquiz t'apžta wachaquiča. Jalla
nuž wažtaž cjen siñala cuntažtakaz cjequiča. Jalla nuž
cjenauqui ančucqui zizaquiča, chekapan weraraž chi-
itkalala, nižiqui. —Nuž cjichiča anjilaqui.

¹³ Jalla nekztan anjilžtan chica tama Yooz anji-
lanacaqui tsewctan jecžquichizakazza. Yooz anji-
lanacaqui Yooz honora waytichiča, tuž cjan:

¹⁴ —Tsewcta arajpach Yooz honorchiz cjlalla. Nižaza
tii yokquiziqui Yooz okžta žoñinaca zuma cuntintu
kuzziz cjlalla.

¹⁵ Jalla nuž chiižcu, Yooz anjilanacaqui tsewc araj-
pacha quejpchiča. Nekztan nii awatirinacaqui porap-
at parlassiča, tuž cjan:

—Anjilaž maztaqui arajpach Yoozquiztan
tjonchikalala. Tsjii Liwriiñi majttakalala. Jalla nii cheriž
Belén watjaž ojklalla.

¹⁶ Jalla nekztanaqui awatirinacaqui zati pariju
ojkičiča. Belén wajtquin animalž tjazj kjuyquiz
luzziča. Nekzpacha awatirinacaqui zalchiča Mariatan

Juztan wawa t'apzi. ¹⁷ Ninacžtan zalžcu tjappacha Yooz anjilaž chiitanaca nii wawž puntuquiztan quint'ichiča. ¹⁸ Awatirinacaž nuž maztiquiztan, tjappacha nonžni žoñinacaqui ispantichiča. ¹⁹ Mariizti persun kuzquiz nii mazta chjojchinča. Nii mazta puntuquiz pinsican walja pinsamintu aptazzinča. ²⁰ Awatirinacaqui uuzi ichi quejpchiča. Nižaza Yooz honora paljaychiča, tuž cjican:

—Yoozza chekanaqui. Ancha waliča učumž nonžtanaca, učumž chertanacami. Yooz anjilaž chiitacama nižtapacha cherchinčumla. —Jalla nuž cjican Yooz honora waytissiča awatirinacaqui.

JESUSAQUI TIMPLUQUIN CHJICHTAČHA

²¹ Majttiquiztan quinsakal tjuñquiziqui jalla nekztan nii wawžquiz chimpuz cuztrumpi paachiča. Ima Mariaž ican, Yooz anjilaqui Mariaquiz chiichiča, “Jesús cjita cjequicha amiž primir majtta wawaqui”. Jalla nižtiquiztan nii anjilaž chiita tjuužtan tjuuzkatchičha.

²² Tuquitanpacha tsjii taku mantichiča Moisesqui, tuž cjican: “Majtžcu ima pusi tunc tjuñiž cjen, maatakanacaqui Yooz sirwiz cuzturumpinaca ana payi atasacha. Pusi tunc tjuñiž tjonan, timpluquiz tsjii cuztrumpi paazpanča. Jalla nekztanaqui wilta Yooz sirwiz cuztrumpiž paasacha”. Jalla nižtiquiztan majtta tjuñquiztan pusi tunc tjuñi pjojkan Juztan Mariatan ninacž wawa chjitchičha Jerusalén cjita watja. Jalla nicju timpluquin ojkičiča wawa Yoozquin cumpjii. ²³ Tsjii Yooz liiqui tuž cjichiča, “Primir lucmajch wawa majtžcu, Yoozquin cumpjitaž cjequičha Yooz sirwajo”. Nuž Yooz lii ut'aysiž cjen lii jaru cumplichičha. ²⁴ Yooz mantita lii jaru nii lucutiñiqui ojkičiča. Yooz liiqui zakaz cjiča: “Tsji pariza paluma uz tsjii pariza wežla palo-mažtakaz Yoozquin tjaaspanča”. Jaziqui nužupan Yoozquin tjaachiča.

²⁵ Nii timpuqui Jerusalenquiz tsjii Simeón cjita žoñi želatča. Nii žoñiqui Yooz kuzcama kamñitača; Yooz lii jaru kamñitača. Nižaza Israel wajtchiz žoñinacž Liwriiñi tjewziča. Simeonqui Espiritu Santuž irpita žoñipantača. ²⁶ Espiritu Santuqui Simeonžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: “Ima ticzcan, amqui Yooz cučanžquita Liwriiñi Jiliri cheraquičha”. ²⁷ Jalla nuž taku tjaatiquiztanaqui Espiritu Santuqui Simeón irpichiča timplu kjutñi. Nii oraqui Jesusiž maa ejpqui nii timpluquin chjitchičha. Nekziqui Jesusižquiz mantita lii jaru cumplichičha. ²⁸ Jesusa cjita wawa cheržcu, Simeonqui kjaržtan kaaziča. Jalla nuž kaažcu, Yooz honorchiz cjeayo, tuž cjichiča:

²⁹ —Yooz Tata, wejrqui amiž mantitacama kamiñ žoñičha. Tuquiqui wejtquiz taku tjaachamča. Anziqui amiž chiita taku cumplichamča. Jaziqui tižtiquiztanaqui cuntintul ticznasacha. ³⁰ Jaziqui wejt persun čhjujčtan tii amiž cučanžquita Liwriiñi cherchinča. ³¹ Tjappacha tii muntuquiz žejlñi žoñinacžtajapa tii Liwriiñi cučanžquichamča. ³² Tii Liwriiñiž cjen, Israel žoñinacžquizimi parti žoñinacžquizimi Yooz kamañ jiczejeežtaž cjequičha, liwriita cjeayo. Nižaza tii Liwriiñiž

cjen, Israel wajtchiz žoñinacaqui zuma honorchiz cjinacučiča. —Jalla nuž chiichiča Simeonaqui.

³³ Simeonž chiitiquiztan Jesusiž maa ejpqui ninacž kuzquiz ispantichiča. ³⁴ Nekztanaqui Simeonaqui ninacžta Yoozquin mayizichiča walikaz cjeayo. Nižaza Jesusiž maaquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Werarapančhay, tii wawaž cjen walja Israel wajtchiz žoñinaca liwriitapanž cjequičha. Nižaza tii wawaž cjen yekjapa Israel wajtchiz žoñinacazti ujquin tjojtznacučiča. Tiiqui walja chawc jiliripanž cjequičha. Pero walja žoñinacaqui nii anaž rispitaquičha, Yooziž cučanžquita cjenami. ³⁵ Tii wawaž cjen žoñinacaž kuzquiz pinsitanacaqui pajtaž cjequičha. Nižaza María, amqui tii wawaž cjen ancha llaquitam cjequičha. —Jalla nuž mazičiča Simeonaqui.

³⁶ Nii oraqui tsjaa Ana cjiti žon želatča, timpluquiz zakaz. Naatača Yooz taku paljayiñ profetqui. Jalla naaqui Fanelž majttača, Aser cjita t'akquiztan. Pakallawk wata zalztiquiztan, naaža lucuqui ticziča. Anziqui walja chawc žontača. Quinsakalc tunca persun watchiztača naa žewqui; timpluquiztan anapan ulniñtača. Ayunascan Yoozquin mayizican, Yooz Ejpžquin sirwiñtača majiñami weenami. ³⁸ Jesús cjita wawa timpluquiz želan, nii orapacha Ana cjiti žonqui nii wawžtan zalchinča. Nuž zalžcu Yoozquin sparaquič cjičinča. Nekztan nii wawž puntu paljayi kalltichinča Jerusalén watja liwriiz tjuñi tjewzñinacžquiz.

JESUSAQUI PAJKCHIČHA

³⁹ Tjapa Yooz mantita lii cumplizcuqui Jesusiž maa ejpqui Galilea yokquin quejpchiča. Niiž persun watja Nazaret cjita quejpchiča. ⁴⁰ Jalla nii wajtquinaqui nii uzaqui pajkchiča. Tsjan tjupi y nižaza tsjan čhultaki zizñi cjišičha. Yooz Ejpqui nii walja cwitichiča, nižaza yanapchiča.

⁴¹ Zapa wata niiž maa ejpqui Jerusalenquin ojkičiča, pascua pjiista payi. ⁴² Jesusaqui tuncapan wajtchiz cjen, niiž jamillžtan Jerusalenquin ojkičiča pascua pjiista cuztrumpi payi. ⁴³ Jalla nekztan pjiista žeržcuqui, quejpchiča ninacaqui. Jesús uzasti Jerusalén wajtquiz ecličičha. Niiž maa ejp ana ecličiñi naychiča. ⁴⁴ Niiž maa ejpqui pinsatča, “Niiž mazinacžtanž caa”, cjican. Jalla nuž cjen niiž maa ejpqui ojkičiča tsjii nooj intiru. Pero tjuñi kattan, Jesusa kjurchičha jamillanacžquin nižaza ocjalž maziran. ⁴⁵ Maa ejpqui Jesusa ana wači atchiča. Jalla nekztanaqui Jerusalén watja quejpchiča, jalla nicju kjurzjapa.

⁴⁶ Tsjii čhjep majquiztan, maa ejpqui Jesús watchičha timplu kjuyula. Timpluquiz Israel lii tjaajiñi maestruncžtan želatča. Maestruncž takunaca nonznatča. Y nižaza maestruncžquiz pewcznatča Jesusaqui. ⁴⁷ Nii uzaž paljayta taku nonžcu tjapa žoñinacaqui ispantichiča, nii uzaž nuž čhjulumi zizñiž chiyan. ⁴⁸ Jalla nekztanaqui nuž žejlñi cheržcu, ispan-tichi cjišičha maa ejpmi. Nekztanaqui niiž maaqui čhižinčinča:

—Aay, tii wejt uza jay. ¿Kjažtiquiztan am nižta elichamta? Am ancha llaquita kjurchinča wejrnacqui. —Jalla nuž maaqui niižquiz chiižinčinča.

⁴⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui maaquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Wejr tjapa kjutni kjurchamkaya? Wejt persun Ejpž kjuyquiz žejlstanpantača wejtlaqui. ¿Jalla nii ana zizat amya?

⁵⁰ Jalla nuž chiyani niiž maa ejpqui ana intintazziča.

⁵¹ Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpžtan Nazaret cjita watja ojkcichiča. Nicju irantižcu maa epiž mantitanaca cazniapanikaztača. Maaqui jalla niiž nuž wattanacquiztan kuzquiz chjojčinča. ⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tsjan pajkchiča. Nižaza tsjan zizni pinsamintuchiztača. Yooz Ejpmi žoñinacami niiž cjen cuntintutača.

JUAN BAUTISTAQUI YOOZ TAKU PALJAYCHIČHA

3 Zacarías Juan cjita majchqui Yooz taku paljayi kallantichiča. Jalla nii timpuquiz tii jilirinaca želatča. Tsjiiqui Tiberio cjitatača, juc'ant chawc jiliritiča niiqui. Tunca pjijiskan wata jiliri cjican mantichiča. Nižaza tira mantiñipantača. Tsjiizuñqui Poncio Pilato cjitatača. Niiqui mantichiča Judea cjita yokquin. Tsjiizuñqui Herodes cjitatača. Niiqui Galilea yokquin chawc jiliritiča. Niiž lajkqui Felipe cjitatača. Nii Felipiqui Iturea cjita yoka, Traconite cjita yoka, jalla nii pizc yokquin mantiñitača. Tsjiizuñqui Lisania cjitatača. Niiqui Abilinia cjita yokquin mantiñitača. Nii timpuqui ninacatača pajk jilirinacaqui. ² Nižaza nii timpuqui Anastan Caifastan timplu chawc jilirinacatača. Nii timpuqui Juanqui želatča tsjii ch'ekti yokquin. Jalla nuž želan Yoozqui Juanžquiz takunaca paljaychiča. ³ Nekztan Juanqui tjapa kjutni Jordán puj yokaran ojklaychiča. Nicju žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui kuznacaž campiya; Yoozquin kuzziz cjisna. Nekztan ančhuc ujnaca pertunta cjequiča. Jalla nekztanaqui bautistaž cjesača. —Jalla nuž paljaychiča Juanqui.

⁴ Tuqita tsjii Isaías cjita Yooz taku paljayni profeta želatča. Niiž cjiirta takucama watchiča. Jalla tuž cjican, cjiirchiča:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoñiqui altu tawkžtan paljayčcaquiča, tuž cjican: ‘Tsjii chawc jiliriž tjonaquiča. Jaziqui zuma kamañ jicz tjaczna. Tsjii zuma jicztakaz ančhuc kuznaca zumpacha tjaczna, y nižaza zuma liji-tumapanž cjee. ⁵ K'awanaca liwj tjattjatzna. Curunacami lumanacami zumpachaž wjajržna, nii jicz zuma zok'o okajo. Nižaza nii t'ojonacaqui zumpacha kujzcatzna. Jalla nuž zuma kamañ jicz tjacznaquiča. ⁶ Nii chawc jiliriž tjontan, tjapa tii muntuquiz žejlni žoñinacami Yooz Epiž cuchanžquita Liwriñiž cheraquiča’”.

Jalla nuž cjican cjiirchiča nii Isaías cjita žoñiqui.

JUAN BAUTISTAQUI ŽOÑINACŽQUIZ CHIIŽINCHIČHA

⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui tjapa watjanacquiztan ulanžquichiča, Juanž bautista cjisjapa. Juanqui nii žoñinacžquiz cjichiča:

—Zkora irata incallni žoñinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoñinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančhucacquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonya? ⁸ Kuz campiichinčucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquiča, ančhucampiita kuz kjana tjeezjapa. Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquiča, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjoñiča. Yoozqui anaž wejrnaca casticasača”. Jalla nižta ana chiichiz waquisiča ančhucqui. Yoozqui tii maznacquiztan Abrahamž majchmaatinaca paasača. ⁹ Ančhucqui tsjii frut muntitkazza. Ana zuma fruta pookni muntiqui k'aačtaž cjequiča jir achtan. Jalla nuž k'aačtiquiztanaqui, ujetaž cjequiča. Jalla nižta irataž ančhucacquiz wataquiča. Ana zuma kamañchiz žoñinaca castictaž cjequiča. —Nuž cjican paljaychiča Juanqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Juanžquiz pewcziča:

—¿Jaziqui čhjulut paaqui wejrnacjo?

¹¹ Nekztanaqui Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jequit pizc almillchiz cjechaj niiqui, tsjii almillaqui ana almillchiz žoñžquin tjaasača. Tsjii wacchi čjherchiz žoñiqui tsjii ana čjherchiz žoñžquin niiž čjjeri tojnaquiča. —Nuž cjichiča Juanqui.

¹² Jalla nekztanaqui tsjii impuesto cobriñi žoñinacaqui Juanžquin tjonchiča, bautista cjisjapa. Nekztanaqui Juanžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi, ¿wejrnacqui čhjulut paaquiya?

¹³ Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Lii jaruž cobraquiča. Anaž juc'anti cobraquiča ančhucqui.

¹⁴ Nižaza tsjii zultatunacaqui Juanžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Wejrnaczi čhjulut paaquiya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui žoñžquiztan anaž čhjulumi kjañasača. Nižaza anaž fuerziyasača. Nižaza žoñžquizimi ana inapankaz tjojtasača, tsjii cusasa packatzjapami. Nižaza ančhuc persun suelduchiz cuntintupanž cjee. —Jalla nuž cjican kaaziča Juanqui.

¹⁵ Tjapa žoñinacaqui Yooziž cuchanžquita Cristuž tjonz ancha tjewznatča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui kuznacquiz pinsichiča: “Juanqui Cristužlani” cjican.

¹⁶ Pero Juanqui tjappacha nii žoñinacžquiz cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui kjaztankal bautisuča. Tsjiizuñ wejt wirquin tjonča. Jalla niiqui Espiritu Santužtanami arajpach ujžtanami bautisaquiča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'ant poderchiziqui. Anal niiž čjmeta chjojkinimi atasača, niižquiz atintsjapa. Inakaztča wejrqui.

¹⁷ Juanqui tira paljaychiča, tuž cjican:

—Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjoñi jiliriqui trigonaca kjojaquiča. Nekztan itsanacami zuma trigu-

mi pjalznaquiča. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequiča. Niiž persun kjuyquin majcžtaž cjequiča. Nii it-sanacasti liwj ujžtaž cjequiča, ana tjesni ujquiz. Jalla niža irataž ančucaquiz wataquiča.

¹⁸ Jalla nuž žoñinacžquiz chiižinchiča Juanqui. Nižaza yekja chiižintanacami paljaychiča, zuma Yooz taku paljaycan. ¹⁹ Nižaza wiruñaquí Juanqui Herodes cjita jiliržquiz iwjt'ichizakazza. Herodes cjita jiliriqui niiž jilž tjunatan zalsiča. Felipe cjitatača niiž jilaquí. Nižaza Herodesqui iya anawalinaca paachitakalča. Nekztan Juanqui Herodesquiz iwjt'ichiča tjapa niiž anawali paatiquiztan. ²⁰ Herodeszti ana nonziča. Juc'anti anawalinaca paachiča, Juan carsilquiz chawjczcama.

JESUCRISTUŽ BAUTISTA

²¹ Juanqui ima carsilquiz chawcta želan, walja žoñinaca bautissiča. Nižaza Jesusa bautissizakazza. Jesusaqui bautista cjisca Yooz Ejpžquin mayizatča. Nii orapacha arajpacha cjetziča. ²² Yooz Espiritu Santuqui tsjii palumažtakaz chjijwžquichiča Jesusiž juntuñ. Nižaza arajpachquiztan tsjii altu jora paljayžquini nonziča. Nii joraqui tuž cjican chiižquichiča:

—Amča wejt ultim k'ayi Maatimqui. Amiž cjen anchal cuntintuča wejrtqui.

JESUCRISTUŽ TUQUITA ATCHI EJPNACAČHA TINACAQUI

²³ Jesusaqui nii oraqui quinsatunc watchiztača. Jalla nekztanaqui niiž Yooz Epiž tjaata trabajo kallantichiča. Jesusiž tuquita atchi ejpnacaqui tinacača. Primero Josež maati cjitažtakaztača. Josequi Eliž majčtača. ²⁴ Eliqui Matatž majčtača. Matatqui Leviž majčtača. Leviqui Melquiž majčtača. Melquiqui Janaž majčtača. Janaqui Josež majčtača. ²⁵ Josequi Matatías majčtača. Matatiasqui Amós majčtača. Amosqui Nahumž majčtača. Nahumqui Esliž majčtača. Esliqui Nagaiž majčtača. ²⁶ Nagaiqui Maatž majčtača. Maatqui Matatías majčtača. Matatiasqui Semeiž majčtača. Semeiqui Josež majčtača. Josequi Judaž majčtača. ²⁷ Judaqui Joanaž majčtača. Joanaqui Resaž majčtača. Resaqui Zorobabelž majčtača. Zorobabelqui Salatielž majčtača. Salatielqui Neriž majčtača. ²⁸ Neriqui Melquiž majčtača. Melquiqui Adiž majčtača. Adiqui Cosamž majčtača. Cosamqui Elmodamž majčtača. Elmodamqui Erž majčtača. ²⁹ Erqui Josuež majčtača. Josuequi Eliezerž majčtača. Eliezerqui Jorimž majčtača. Jorimqui Matatž majčtača. ³⁰ Matatqui Leviž majčtača. Leviqui Simeonž majčtača. Simeonqui Judaž majčtača. Judaqui Josež majčtača. Josequi Jonanž majčtača. Jonanqui Eliaquimž majčtača. ³¹ Eliaquimqui Meleaž majčtača. Meleaqui Mainanž majčtača. Mainanqui Matataž majčtača. Matataqui Natanž majčtača. ³² Natanqui Davidž majčtača. Davidqui Isaiž majčtača. Isaiqui Obedž majčtača. Obedqui Booz majčtača. Boozqui Salmonž majčtača. Salmonqui Naasonž majčtača.

³³ Naasonqui Aminadabž majčtača. Aminadabqui Aramž majčtača. Aramqui Esromž majčtača. Esromqui Fares majčtača. Faresqui Judaž majčtača.

³⁴ Judaqui Jacobž majčtača. Jacobqui Isaacž majčtača. Isaacqui Abrahamž majčtača. Abrahamqui Tarež majčtača. Tarequi Nacorž majčtača. ³⁵ Nacorqui Serugž majčtača. Serugqui Ragauž majčtača. Ragauqui Pelegž majčtača. Pelegqui Heberž majčtača. Heberqui Salaž majčtača. ³⁶ Salaqui Cainanž majčtača. Cainanqui Arfaxadž majčtača. Arfaxadqui Semž majčtača. Semqui Noež majčtača. Noequi Lamecž majčtača. ³⁷ Lamecqui Matusalenž majčtača. Matusalenqui Enocž majčtača. Enocqui Jaredž majčtača. Jaredqui Mahalaleelž majčtača. Mahalaleelqui Cainanž majčtača.

³⁸ Cainanqui Enós majčtača. Enosqui Staž majčtača. Setqui Adanž majčtača. Adanqui Yooziž paatiquiztan Yooz maatitača.

SATANAS CJITA DIABLUQUI JESUSA UJQUIZ TJOJTSKATZ-JAPA PECATČHA

4 Jesusiž kuztan Yooz Espiritu Santuž kuztan tsjii kuzziztača. Jalla nuž cjen Jesusaž Jordán cjita puquiztan okan, Espiritu Santuqui Jesusa chjitchiča ch'ekti yokquin. ² Jalla nii ch'ekti yokquin željčiča pusi tunc tjuñi. Jalla nuž želanaqui nii Satanás cjita diabluqui Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa pecatča. Jalla nii pusi tunc tjuñi Jesusaqui ana čhjeri lujlčiča. Jalla nižtiquiztan pusi tunc tjuñquiztan ana lujlčiž cjen čhjeri eeskatčiča. ³ Jalla nekztanaqui nii diabluqui cjichiča:

—Ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, amqui tii mazquiztan t'anta tuckatalla. —Nuž diabluqui chiičiča.

⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasacha. Yooz takuča chekanaqui, jalla niiča ultim čhjerižtakazqui, Yooztan wiñaya žetzjapaqui”.

⁵ Jalla nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchiča tsjii pajk cur puntiquin. Jalla nicju tjapa tii muntuquiz željni yokanaca tjeeziča tsjii ratukaz. ⁶ Nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt yujcquiz quillsnaquiž niiqui, nižaza wejr rispitaquiž niiqui, tjapa tii yokquiz željñinaca amquiz tjaataž cjequiča. Wejrqui tjapa tii yokanaca tjaača, am mantisjapa. Tii yokquiz željñinaca amtaž cjequiča tjappacha. Tii tjappacha wejtquiz tjaatatača. Jaziqui wejrqui jakzilitižquiz tjaaz pecučaha, jalla nižquin tjaasača. —Jalla nuž cjichiča diabluqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Ultim arajpach Yoozquinkaz rispita. Nižaza nii alaja sirwa. Niikazza Yooz Jiliriča”, nuž cjican cijrtača.

⁹ Nekztanaqui nii diabluqui Jesusa chjitchiča Jerusalén cjita watja. Nicju timplu pjurniquin chjitchiča. Nekztan cjichiča:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Yooz Ejpqui niiz an-jilanaca mantaquiča, am cwitisjapa. Ninacz kjaržtan am cwitaquiča, ana am kjojcha čhjojritžta cjejajo čhjul mazquiztanami”. Nuž cjiirtača. Jaziqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kossuc tii yokquiz layžcalla.

¹² Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Žoñiqui ultim araj-pach Yooz ana inakaz nuž yanznaquiča”.

¹³ Jalla nekztanaqui diabluqui ana čhjululy iyas pinsiñi cjišiča, Jesusa ujquiz tjojtscatzjapaqui. Nekztanaqui tsjii kjažtapacha niizquiztan zarakchiča. Wiruñ wilita ujquiz tjojtscatz yanznaquiča.

JESUCRISTUQUI YOOZ PUNTU PALJAYCAN OJKLAY-CHIČHA

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui quejpžquichiča Galilea cji-ta yokquin. Walja Espiritu Santuž azziztača. Tjapa yok kjutñi niiz quintuqui ancha ojkchiča. ¹⁵ Galilea yokquin želan judío ajcz kjuyanacquizimi tjaajiñitača. Niiz tjaajintiquiztan tjapa žoñinacaqui niiz honora waytichiča.

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHIČHA

¹⁶ Nekztanaqui niiz persun watja ojkchiča, Nazaret cjita. Jalla niitača niiz pajkta watjaqui. Jeejz tjuñ nojiqui ajcz kjuyquin luzziča, niiz cuztrumpi jaru. Jalla nii ajcz kjuyquin žejlcan, tsijtsiča Yooz taku liizjapa.

¹⁷ Nekztanaqui Isaías cjita profetaž cjiirta Yooz taku, jalla nii libruqui chjalžtatača Jesusa liyajo. Nii libro cjetžcu wajtchiča tii cjiirta taku. Nekztan liichiča, tuž cjan:

¹⁸ “Yooz Espiritu Santuqui wejt kuzquiz žejlča. Wejrqui illztača, pori žoñinaczquiz zuma taku maznajo. Nižaza wejrqui cučanžquitača llaquizni žoñinaca ana llaquiz llaquizajo. Nižaza wejrqui cučanžquitača tanta žoñinaczquiz maznajo, ‘Liwriitaž cjequiča ančhuc-qui’ cjan. Nižaza wejrqui cučanžquitača zur žoñinacz čhjujqui čjetnajo. Nižaza wejrqui cučanžquitača ana zuma langzkatta žoñinaca li-wriyajo. ¹⁹ Yooz Ejpqui žoñinaczquiz zuma favora paaquiča. Jalla nuž nii zumanaca paazjapa Yooz Espiritu Santuqui wejtta chicapachača”.

Jalla nuž Yooz taku cjiirtača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii libro pjucžcu ajcz kjuya atintiñi žoñžquiz intirjichiča. Nekztan nužquiz julziča. Tjappacha nekž žejlñi žoñinacaqui tira ni-izquin chekznatča. ²¹ Nekztanaqui paljayi kallan-tichiča, tuž cjan:

—Tonjpacha tii cjiirta Yooz taku cumplissiča anču-caž nonžnan.

²² Nekztanaqui žoñinacaqui chiichiča, tuž cjan:

—Walikazza tii Jesusaqui.

Niiz zuma chiita takunacquiztan ispantichiča. Ninac-pora parlassiča, tuž cjan:

—¿Anaj tiic Juz maatiya?

²³ Nekztan Jesusaqui tuž chiichiča:

—Ančucaquiztan žoñi wejtquiz chiyačhani, “Am kul-lñi žoñimžlaj niiqui, ima wejr kullcan, am persunpacha kullalla”. Wejrqui Capernaum wajtquin milajrunaca paachinča, jalla nii quintu nonzinčhucča. Jaziqui an-čhucqui wejtquiz tuž chiyačhani: “Nižtapacha tii am persun wajtquin paažinalla”. Nuž wejtquiz chiyačhani.

²⁴ Jesusaqui tirapan paljaychiča, tuž cjan:

—Wereral chiyuča. Yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii Yooz taku paljayñi profeta zuma risiwasacha. Persun wajtchiz žoñinaczti nii Yooz taku paljayñi profetžquiz anaž juyzu paača. ²⁵ Tuquiqui tsjii Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja žewžew maatakanaca želatča Israel wajtquinaqui. Čhjep wata sojta jiizziz ana wira chijinchiča. Jalla nižtiquiztan walja mach'atača. Ana čheri želatča nii wajtquinaqui.

²⁶ Israel wajtquin walja žewžew maatakanaca želana-mi, Eliasqui ninaczquin ana cučanatača. Pero Sarepta cjita wajtquin tsjaa žew želatča, Sidón cjita wajtž čcati. Jalla naa yekja wajtchiz žewaquin cučan-tatača Eliasqui. Jalla nužupan cjetča. ²⁷ Nižaza tuqui timpuzakaz tsjii Eliseo cjita Yooz taku paljayñi profeta želatča. Nii timpuqui walja mojkchi janchichiz laa žoñinaca želatča; lepra cjita conača niiqui. Pero Eliseuqui persun wajtchiz laa žoñinaczquiz ana čhjulumi čhjetinchiča. Antiz tsjii Naamán cjita Siria wajtchiz žoñžquiz čhjetinchiča. —Jalla nuž chiichiča Je-susaqui.

²⁸ Jalla nuž chiita nonžcu, tjappacha nii ajczni žoñi-nacaqui muzpa žawjchiča Jesusiž quintra. ²⁹ Ni-nacaqui walja tsijtsiča. Nekztanaqui wajtquiztan Je-susa ulanskatchiča. Nii watjaqui pajk waranc k'aw ž-cati želatča. Jalla nuž k'aw kjutñi Jesusa chjitchiča, nii k'awquiztan kossuc tjojtscapa. ³⁰ Ultimquiziqui Jesusazti ninacz taypi watchiča. Ana čhjulumi kjaž cjita ojkchiča.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOÑI ČHJETINTA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui ojkchiča Capernaum cjita watja Galilea cjita yokquin. Jalla nicjuqui jeejz tjuñ nooj Jesusaqui tjaajinchiča ajcz kjuyquin. ³² Niiz tjaajin-tiquiztan žoñinacaqui walja ispantichiča. Jesusaqui pajk jilirž tawkžtan tjaajinchiča.

³³ Jalla nii ajcz kjuyquiz tsjii zajraž tanta žoñi želatča. Nii žoñiqui kjawchiča, tuž cjan:

³⁴ —¡Ay! Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimča. ¿Kjaž-tiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? ¿Kjažtiquiztan we-jrnac aki tjon amjo? Wejrqui am pajuča. Yooziž zuma cučanžquita žoñimča amqui. —Jalla nuž cjiichiča nii zajraqui.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajrižquiz ujziča, tuž cjan:

—¡Ch'uj žela! ¡Tii žoñžquiztan zarak!

Jalla nekztanaqui žoñi tjojtcu zajraqui ulanchiča žoñinacz čeranpacha. Ana nii žoñi čhjojritžcu, ec-chiča. ³⁶ Nekztan tjapa žoñinacaqui ispantichiča. Jal-la nekztan parlassiča, tuž cjan:

—¿Čhjul mantiñi takumekaz chiila tiiqui? Walja azziz tawkchizza. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Tiiž manti-

tiquiztan zajramiž ulanla. —Nuž ispantichi parlassiĉha.

³⁷ Tjapa kjutŋi nii yokaran Jesusiž ispantichuca paatanacquiztan walja parlasŋitaĉha.

SIMON PEDRUŽ AJMUŽ MAA ČHJETINTA

³⁸ Nekztanaqui Jesusaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu ojkiĉha. Nekztan Simonž kjuyquin luzziĉha. Jalla nekz Simonž ajmuž maa ch'ujlŋi cona laacjichi želatĉha.

Tjapa curpu walja kjakchi želatĉha. Nii žejlŋi žoŋinacaqui Jesusižquiz roct'ichiĉha:

—Čhjetinžinalla, —cjican.

³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui naa laa žona kjutŋi chut-jatchiĉha. Nekztan laa žon čhjetinĉha. Ch'ujlŋi conaqui apaltichiĉha nužquiz. Nii orapacha naa žonqui žaazinĉha, nekztanaqui ninaca atinti kallantichinĉha.

TJAPAMAN LAA ŽOŊINACA ČHJETINTA

⁴⁰ Nekztanaqui tjuŋiž kattan, žoŋinacaqui tjapaman laa žoŋinaca zjijcĉha, Jesusa čhejtano. Nekztan Jesusaqui zapa maynižquiz persun kjaržtan lanziĉha. Jalla nuž lanžcu čhjetinĉha. ⁴¹ Nižaza tsjii kjaž laa žoŋinacžquiztan zajranaca ulanskatchiĉha. Jalla nuž ulanskatan zajranacaqui kjawĉha:

—Yooz Maatimĉha amqui, —cjican.

Nii zajranacaqui zizatĉha, Yooziž cuhanžquita Cristupankazza Jesusaqui, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Jesusazti zajranacžquiz užiĉha, tuž cjican:

—Jalla wejt puntuquiztan anapanĉha chiichiisqui.

JESUSAQUI YOOZ ZUMA KAMAŊ PUNTU PALJAY-CHIĉHA

⁴² Niiž jakakattaž wentan Jesusaqui wajtquiztan ulanĉha, ana žoŋž žejlz yokquin. Pero nii wajtchiz žoŋinacazti walja nii kjurchiĉha. Nižtami kjurŋi žoŋinacaqui irantichiĉha jakziquin Jesusa želatĉhaj, jalla nicju. Nii žoŋinacaqui Jesusaž atajs pecatĉha, ana jakziquinami okajo. ⁴³ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiĉha:

—Yekjap watjanacquin jaknužt žoŋinacaqui Yooz zuma kamaŋchiz kamz waquziĉhaja, jalla nii paljayzquiztanĉha wejrqui. Jalla nijapa wejrqui tii muntuquiz cuhanžquitataĉha.

⁴⁴ Jalla nuž paljaycan Jesusaqui ojklayĉha Galilea yokaran. Jalla nuž ojklaycan ajcz kjuyquizimi paljayŋitaĉha.

JESUCRISTUQUI MILAJRU PAACHIĉHA

5 Tsjii nooj Jesusaqui tsjii pajk kot atquin želatĉha. Genesaret cjitaĉha nii pajk kotaqui. Jalla nekz želan walja žoŋinacaqui nižquin tjonĉha. Yooz taku nonzjapa niž muytata ancha ts'acjasatĉha. ² Jesusaqui pizc laachi warcu cherĉha kot atquiz. Tsjii ch'iz tanŋi žoŋinacaqui warcunaca ecchitaĉha. Ninacaqui ch'iz tanz rednaca awjnatĉha. ³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Simón cjita žoŋž warcuquiz luzziĉha. Simonžquiz nii warcu koluc atskatchiĉha kot mor kjutŋi cheeĉi. Jesusaqui warcuquiz julžcu, žejlŋi žoŋinacžquin tjaajŋi

kallantichiĉha. ⁴ Jalla nuž žoŋinacžquiz tjaajŋi žeržcu, Simonžquiz cjichiĉha:

—Tii warcu am ĉjicha tsjan kos kjutŋi. Jalla nekztan am ch'iz tanz rednaca tjojtžna.

⁵ Simonaqui kjaaziĉha tuž cjican:

—Wejt Tjaajŋi Maestro, zeziqui wejrnacqui pakara langzinĉha, pero ana zinta ch'iz tanchinĉha. Nižtaqui amiž mantanaqui wejt ch'iz tanznaca tjojtžnaĉha.

⁶ Nekztanaqui ch'iz tanz tjojtžcu, walja muzpa ch'iz tanchi jooziĉha, redmi wjajržŋi kallantichiĉha. ⁷ Nii oraqi ninacž mazinaca yekja warcuquintaĉha koluc ažkquinalla. Ch'iz tanz wjajržŋi kallantiquiztan mazinaca kjaržtan wilzcu, kjawziĉha yanapi tjonajo. Nii mazinacaqui irantižcu, nii pizc warcuquiz ch'iztan ĉhijpsĉha. Ch'iztan jos nii kotquiz kos julžŋi tjurchiĉha nuž wacchi ch'iz tanziz cjen. Nii cheržcu, Simón Pedruqui Jesusiž yujcquiz quillĉha. Nekztan cjichiĉha:

—Wejt Yooz Jiliri, ancha ujchiz žoŋtĉha wejrqui. Amtan ĉhica ojklayzqui anal waquizuĉha.

⁹ Jalla nii wacchi ch'iz tanchiz cjen, Simonaqui walja ispantichiĉha, nižaza niž mazinacami. ¹⁰ Tsjii pucultan mazinacaqui Jacobžtan Juanžtan cjitataĉha. Ninacaqui Zebedeož majchnacataĉha. Jacobžtan Juanžtan nižaza ispantichi ĉjissiĉha. Jesusaqui Simonžquiz cjichiĉha:

—Ana am tsuca. Jalla tekztan nawjkchuc jaknuž ch'iz juntichamžlaja, jalla nižta irata amqui žoŋinacam juntaquiĉha Yooztajapaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui warcunaca yokquin irantiskatžcu, ninacaqui tjappacha ecĉiĉha. Nižaza nii ch'iz tanz langz jaytichiĉha Jesusižtan ĉhica ojklayzjapa.

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOŊI ČHJETINTA

¹² Tsjii noojiqui Jesusaž tsjii wajtquiz želan, tsjii mojkchi janchichiz laa žoŋi tjonĉha. Jesusa cheržcuqui, niž yujcquiz puct'ichiĉha yokquizpacha. Jalla nekztanaqui rocĉiĉha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecĉhaj niiqui, wejr čhjetinzim atĉha amqui.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanziĉha, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam ĉjissa.

Jalla nuž ĉhiitiquiztanaqui nii orapacha nii žoŋi žejtĉi ĉjissiĉha mojkchi janchi laaquiztan. ¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii žoŋi mantichiĉha ana jeczquizimi nuž nii čhjetinta puntu ĉiichiyajo. Nižaza cjichiĉha:

—Timpluquin oka amqui. Timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uĉhajo mantiĉhaja, jalla nuž ofrenda uĉhauĉiĉha. Jalla nižtiquiztan žoŋinaca am žejtĉi zizaquiĉha. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiĉha Jesusaqui.

¹⁵ Jalla nuž ana ĉhiyajo mantichiž cjenami, Jesusiž paata puntu juc'anti juc'anti parlita ĉjissiĉha tjapa kjutŋi žoŋinacžquin. Jalla nii quintu nonžcuqui, ju'anti žoŋinacaqui ajcsquichiĉha Jesusiž taku nonzjapa. Nižaza laanacami ajczquichiĉha Jesusaž čhjetinta ĉjisjapa. ¹⁶ Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui nii žoŋinacžquiztan zarakžcu ana žoŋinacž žejlz yokquin ojkiĉha. Jalla nii yokquin Yooz Ejpžquin mayizichiĉha.

ZUCH ŽOŇI ČHJETINTA

¹⁷ Tsji nooj niiz wiruñ Jesusaqui tjaajnatča. Jalla niran fariseo cjita žoñinacaqui julzi želatča, nižaza judiuz kamañ lli tjaajiñi žoñinaca želatča. Jalla ninacaqui tjapa Galilea watjanacquiztan tjonchiča, nižaza Judeaquiztan, nižaza Jerusalenquiztan. Nižaza Jesusaqui laa žoñinaca čhjetincan, Yooz azi tjeeziča.

¹⁸ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž žoñinacaqui tsjii zuch žoñi zjijcchiča tjajz zquitquiz callžcu. Irantižcu kjuyquiz majcz pecatča. Jesusiž yujcquiz nonzinz pecatča. ¹⁹ Pero muzpa žoñinacacaž ajcsiž cjen, ana Jesusižquin macjati atchiča. Nekztanaqui kjuya yawžcu, tsewctan kjuya pjetchiča, tejanaca apakžcu. Pjetquiztan nii zuch žoñi tsewctan kjuylichuc majcchiča tjajz zquitquiz callžcu. Kjuyltan žejlñi žoñinacž taypi nuž Jesusiž yujcquin apjatchičha. ²⁰ Ninaca tjapa kuztan tjonchi nayžcu Jesusaqui laa žoñžquiz cjichiča:

—Jilala, jaziqui am ujnacaqui pertuntača.

²¹ Jalla nekztanaqui judiuz kamañ lli tjaajiñinacžtan fariseonacžtan kuzquiz pinsi kallantichiča, tuž cjican: “¿Ject tii žoñejo? ¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Yooz quinta anawalipanla tii žoñž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnacaqui pertunñiqui”. Jalla nuž pinsichiča nii žoñinacaqui.

²² Jesusaqui persun kuzquiz ninacaž pinsita naychiča. Nekztan ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan anchuca kuz nižta pinsejo? ²³ ¿Jaksil-ta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch žoñžquiz chiizinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaj? už “Tsi-jtsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? ²⁴ Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapa. Razunal chiyučha. Jalla nii zizjapa ančhucqui tiiz chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichiča:

—Amquiz cjiwča, tsijtsna. Am tjajz zquitinaca ap-taza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chiichiča Jesusaqui.

²⁵ Nii orapacha nii zuch žoñiqui tsijtsičha, žoñinacaž cheranpacha. Tjajz zquiti aptižcu, persun kjuya ojkchiča. Yooz honora waytican ojkchiča. ²⁶ Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchiča. Ekeksan ninacaqui Yooz honora waytichizakazza. Nižaza ninacpora parlassizakazza:

—Tonj tjuñiqui walja ispantichucanaca cherch-inčumča.

LEVI CJITA ŽOŇIQUI JESUSIŽQUIN KUZIZ CJISSIČHA

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchičha. Jalla nuž ulanžcu tsjii Leví cjita žoñi cherchiča. Impuesto cobriñi žoñitača niiqui. Impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatča žoñinacžquiz cobrican. Jesusaqui nii žoñžquiz cjichiča:

—Wejttaž ojkla.

²⁸ Nekztanaqui Leví cjita žoñiqui tsijtsičha. Impuesto cobriz langz apatatžcu, Jesusižtan chica ojkchiča.

²⁹ Nekztanaqui Jesusižtan pijjsta paazjapa, Levi qui persun kjuyquiz zuma čheri tjacziča. Čheri lujlan Je-

susaqui impuesto cobriñinacžtan nižaza yekja ujchiz žoñinacžtan chica julzi želatča. ³⁰ Jalla nii cheržcu, fariseo žoñinaca nižaza judiuz lli tjaajiñi maestrunaca jalla ninacaqui Jesusiž tjaajinta žoñinacžquiz chuchi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan impuesto cobriñinacžtanami ujchiz žoñinacžtanami čheri lujl ančhucjo?

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui nuž nonžcu kjaaziča ninacžquiz, tuž cjican:

—Wiw žoñinacaqui kullñi žoñi anaž pecasača. Antiz laa žoñinacaž pecchiya. ³² Wejrqui “zumal kamuča” cjiñi žoñinacžquiziqui anal kjawzñi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawzñi tjonchinča, ninaca Yoozquin kuzziz cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

³³ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz chichiča, tuž cjican:

—Juanž tjaajintanacami fariseož tjaajintanacami walja ayunasñičha. Y nižaza ninacž czturumpi jaru walja Yoozquin mayiziñičha. Pero amiž tjaajinta žoñinacžti ana ayunasñipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo? Čheriž lujlžla, nižaza mazk'a kjaz licžla, nižtakazla. —Nuž cjican uj tjojtunz pecchiča nii žoñinacaqui.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Zals pijjstiquiz žoñinacaž impittaž cjenacqui, ¿kjažt zalsñi žoñžtajapa ayunasasajo? Nii zalsñi žoñi želanpacha anaž ayunasasača. ³⁵ Tii jarquin nii zalsñi žoñiž kjañtaž cjen, jalla nekztanž ayunasasača.

³⁶ Tsji taku chiichizakazza, tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii ew zquitquiztan riminta apakasača, tsjelanzi zquiti rimintisjapa. Jalla nuž paaquiz niiqui, nii ew zquiti pertisnaquičha. Nižaza nii ew riminta apjattaqui tsjel zquitquiztan tsjemata cjequičha. ³⁷ Nižaza anaž jecmi tsjii zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasača. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasača. ³⁸ Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasača. Nekziqui zkiz luusmi vinumi zumapanž cjesača. ³⁹ Y nižaza t'amchi vinu licžcu, anaž ew vinu pecasača. “Wejtta t'amchi vinuqui walikazza”, cjican cjequičha. Nižtazakaz žoñinacaqui Yooz-iz tjaata ew kamaña ana pecasača.

TSJII JEEJZ TJUŇQUIZ WATTA

6 Tsji jeejz tjuñ noojiqui Jesusaqui zkall taypiranž okatča niiz tjaajinta žoñinacžtan. Jalla nuž ojkan niiz tjaajinta žoñinacaqui tric oza kjajpchiča. Nuž kjajpžcu kjaržtan kjojchiča. Nekztan lujlchiča. ² Nii cheržcu tsjii kjažultan fariseo žoñinacžti ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta paajo? Jeejz tjuñquiziqui nižta anapanča paazqui. Učhum lli quintrala, ¿ana jaa?

³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui Yooz taku liichinčhucpanča, ¿ana jaa? Cjijta Yooz takuqui tuž cjicha: učhum David cjita tuquita atchi ejpqui niiz mazinacžtan čhjeri eecskatchičha. ⁴ Čhjeri eecznanacqui arajpach Yooz timpluquin luzzičha. Nicju Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatčha. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchičha. Nižaza niiz mazinacžquiz tojunchičha. Anapantačha permitta nii t'anta lujlsqui ina žoňžlaqui. Nižta lujlžcuqui, lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacžtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

⁵ Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoňtčha. Jeejz tjuňquizimi čhju paaz cjenami mantasačha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

KJARA KJOŇCHI ŽOŇI ČHJETINTA

⁶ Niiz wiruň jeejz tjuňquiziqui Jesusaqui luzzičha judionacž ajcz kjuyquiz. Jalla nii ajcz kjuyquin tjaajñi kallantichičha. Nicju tsjii žoňi želatčha žew kjara kjoňchi. ⁷ Nižaza judiuž lii tjaajñinacžtan, fariseonacžtan želatčha. Nii žoňinacqui Jesusaž awayt'atčha, jeejz tjuňquiziqui čhjetnaqui anaž čhjetna, jaa, jalla nii. Jalla nuž awayt'atčha, Jesusiž quintra nii jaru aptisjapa. ⁸ Pero Jesusaqui nižta ana wali pinsitanaca kuzquiz naychipanča. Jalla nekztanaqui kjara kjoňchi žoňžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

Nuž chiitiquiztanaqui nii žoňiqui nii taypiquin tsijtsičha. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui parti žoňinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—Wejrqui ančhucaquiz tsjii pewcsnasačha. ¿Jeejz tjuňquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? žoňžquiz zuma paasaya uz žoňžquiz ana zuma paasaja. Žoňž wira liwriyasaya uz žoňž wira ticskatasaja. Ančhucqui zumpacha zizza, zuma paazqui učhum lii jaručha jeejz tjuňquizimi. —Jalla nuž cjican, chiižinchičha Jesusaqui.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz muytata žejlñi žoňinacž kjutñi chercherzičha. Nekztan kjara kjoňchi žoňžquiz cjichičha:

—Am kjara chjinzna.

Nii žoňiqui nuž kjara chjinžcu niiz kjara žejtchi quirchičha. ¹¹ Quintra žoňinaczi tii cheržcu walja žawjchičha Jesusiž quintra. Jalla nekztanaqui ninacpora pewcsarasičha, jaknužt Jesusiž quintra paa-as, jalla nii.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹² Niiz wiruňnaqui Jesusaqui tsjii curullquin ojkičha Yooz Ejpžquin mayizi. Ween pakara Yooz Ejpžquin mayizichičha. ¹³ Tjuňiž tjewctanalla, niiz tjaajinta žoňinaca kjawzičha. Kjawžcu, Jesusaqui tuncapani illzičha niiz mantita apostolonaca cjisjapa. ¹⁴ Nii illzta apostolunacqui tuž cjita tjuunacchiztačha: Simonatačha; nižaza niiz tsjii tjuuqui Pedro cjitazakaztačha. Andrestačha, Simonž lajk Jacobotačha. Juantačha. Felipetačha. Bartolometačha. ¹⁵ Mateotačha. Tomasatačha. Jacobotačha; niiqui Alfeo cjita žoňž majchtačha.

Simonatačha, nižaza niiqui Canaan t'akquiztantačha. ¹⁶ Judastačha, Jacobž lajk; nižaza Judas Iscariotitačha; jalla niiqui Jesusiž quintra tarazunchičha.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz illztanacžtan chji-jwžquichičha curullquiztan. Pampiquin irantižcu, niiz tjaajinta žoňinacžtan tsijtsičha. Nicju wacchi žoňinaca želatčha, tjapa kjuttan Judea yokquiztan, nižaza Jerusalén wajtquiztan, nižaza Tiro yokquiztan, nižaza Sidón yokquiztan, jalla nii yokanacquiztan tjonchičha. Nii žoňinacqui Jesusiž takunaca nonžñi iran-tižquichičha. Yekjapanacqui tjonchičha laanacquiztan čhjetinta cjisjapa. ¹⁸ Nižaza yekjapanacqui tjonchičha zajranacaž tantiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca čhjetinchičha. ¹⁹ Jesucristuqui čhjetinz azziztačha. Nižaza Jesusaqui tjapa nii žejlñi laanaca čhjetinchičha niiz aztan. Tjappacha laa žoňinacqui Jesusa lanz pecatčha, čhjetinta cjisjapa.

JESUSIŽ TJAAJINTANACA

²⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoňinacž kjutñi cherzičha. Nekztan paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucqui porinaca, Yooz mantita zuma kamañaqui ančhucaltajapačha. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

²¹ Čhjeri eecsñinaca, wiruň Yoozqui ančhucaquiz wali cjiskataquičha, tsjii čhjeržtan chjekchižtakaz. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

‘Llaquitanaca, anzič ančhuc kaačan. Wiruňnaqui ananiž chipchipaquičha. Jalla nižtiquiztan cuntintuž cjee.

²² ‘Ančhucqui, Yooz Majchquin sirwiñi žoňinacčhucčha. Quintra žoňinacqui ančhucaquiz chjaawjkatčha. Nižaza jakurpayaquičha. Nižazaž ch'aanaquičha. Nižaza iñaraquičha. Ančhucaquiz ana zumapanž nayaquičha. Jalla nuž cjenami ancha cuntintuž cjee. Ančhuczi arajpachquin ojkičcu, wali kamañ wira tanz-naquičha, tsjii chawc premiužtakaz. Nižtapan tuquitanpacha tii žoňinacž tuquita atchi ejpnacqui Yooz sirwiñi profetanacžquiz chjaawjkatñipantačha. Jalla nižtiquiztan anzič cuntintuž cjee.

²⁴ ‘Ančhucqui ricachunaca, cuntintukaz tii wirquiz kamchinčhucčha. ¡Wiruň anawalipanž ančhucaquiz wataquičha!

²⁵ ‘Ančhucqui zuma cusasanacchiz kamchinaca, poriztakaz cjisnaquičha. Yoozquin ana cjuñziž cjen t'akjiriž cjisnaquičha. Ana walnacquiztan chipchinaca tsjii noojiqui ananiž kaaquičha nižaza llaquitaž cjequičha.

²⁶ ‘Ančhucqui, Yooz taku chiitažoka cjiñi žoninacčhucčha. Tjapa žoňinacqui ančhuca honora waytaquiz niiqui ančhucaquiz juc'ant anawaliz cjequičha. Tuquitanpacha tii žoňinacž tuquita atchi ejpnacqui nižtapan honora waytichičha toscara chiichiñinacžquiz.

QUINTRA ŽOŇINACŽTANAMI ZUMA KUZIZPANŽ CJEE

²⁷ ‘Ančhucqui, wejt taku nonžñinaca, ančhucaquiz tuž cjiwčha: Ančhuca quintra žoňinacžtanami zuma kuziz-

panž cjee. Y nižaza zumapanž ninacžtan paa, nižaza ančhuca chjawjkatñinacžtanami zumapanž cjee.

²⁸ Nižaza ančhuca quintra laykiñi žoñinacžquiz zuma tawkžtan paljaya ančhucqui. Nižaza ančhuc iñariñi žoñinacžtajapa zuma tawkžtan Yoozquin mayt'ižina.

²⁹ Jakziltamiž am yujcquiz kichasaž niiqui, ana nižta-pacha amqui kicha. Anača cutjatzqui. Nižaza jakziltamiž am ira kjañasaž niiqui, nii kjañaj cjee. ³⁰ Nižaza jakziltamiž amquiztan mayi tjonasača, nuž tjaa. Jakziltamiž amquiztan kjañasača, nuž kjañaj cjee. Anam amqui quijasaja. ³¹ Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma kamz pecčhaj niiqui, jalla nižtapacha ančhucqui žoñinacžtan zuma kama.

³² Yekjapanacaqui ančhucatan zumaž munaziča. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz zuma munazaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-uča" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. ³³ Yekjapanacaqui ančhucquiz yanapča. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz yanapaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal paa-uča" cjican chiyasajo? Nižta iratazakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. ³⁴ Yekjapanacaqui ančhucquiz onza. Ančhucqui ninacžtan alajapankaz onznaquiz niiqui, žkjažtiquiztan ančhucqui "Zumal onznuča" cjican chiyasajo? Nižta irata zakaz paača anawal kuzziz žoñinacami. Nekztan tsjii onžñizakaz tjewza. ³⁵ Pero ančhucqui quintra žoñinacžtanami zuma munazizpanž waquiziča. Nižaza ančhucqui quintra žoñinacžquizimi yanapz panž waquiziča. Nižaza ančhucqui onžcumi anaž tjewz waquiziča "Niimiž onz, jaa" cjicanaqui. Jalla nuž kamtiquiztanaqui Yoozqui ančhucquiz tsjii pajk honora tjaaquičha. Nižaza nuž kamtiquiztan ančhucqui tjeeža werar arajpach Yooz maatinacaž, nii. Nižaza nuž kamcanaqui Yooz irataž kamča. Yoozqui okžñizakazza quintra žoñinacžquiziqui. ³⁶ Yooz Ejpqui walja okžñipanča. Nižta irata ančhucqui okžñi kuzziz cjee.

ZUMA KAMAQUIČHA

³⁷ Ančhucalaqui anača žoñinacž uj paatanaca chii chiizqui. Jalla nuž žoninacž uj paatanaca chii chiyaquiz niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza žoñinacžquizimi "Amqui Yooziž castictaj cjila", cjican chiyaquiz niiqui ančhucqui Yooziž casticta zakaz cjequičha. Nižaza jakzilta žoñit ančhuca quintra uj paačhaja, jalla nižquiz pertunz waquiziča. Nekztan Yoozqui ančhucquiz ujnaca zakaz pertunaquičha.

³⁸ Ančhucqui okžñi kuzziz žoñinacžquizimi tjaa. Jalla nuž tjaan Yoozqui ančhucquiz juc'anti tjaaquičha. Jalla tuž Yoozqui tjaaquičha. Ančhuca quelzquiz chijipi tjaaquičha. Tsajtscu tsajtscu nižaza walja kala ts'aczu tjaaquičha. Jakziltat tuptalla tjaačhaja, jalla nižquiz nuž tuptalla zakaz Yoozqui tjaaquičha. Nižaza jakziltat čhjuñi kuzziz tjaačhaja, jalla nižquiz nuž čhjuñi zakaz Yoozqui tjaaquičha.

³⁹ Jesusaqui tsjii takunacžtan chiichiča, tuž cjican:

—Žaknužt zur žoñiqui yekja zur žoñi irpiñižtakaz zuma chjichasajo? Pucultanpachaž ojtquiz tjojtsnasača. Jalla nižtaž ana zuma cjičjiñi žoñinacaqui. ⁴⁰ Tsjiilla cje-

sača. Tsjii tjaažinta žoñiqui niž tjaažnižquiztan anaž juc'anti cjesača, aunquimi istutiižcu tjaažni maestru-panikaz cjequičha. —Jalla nuž tjaažinčiča Jesusaqui.

UJ PUNTUQUIZTAN

Nižaza Jesusaqui tjaažinčiča, tuž cjican:

⁴¹ —Amqui am jilž čhjucquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am persun čhjucquiz pajk cjujchi ana cherjo? ⁴² Am persun čhjucquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, žkjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, "Jila, am čhjucquiztan nii cjujchilla apakžinača", cjicanažo? Ana zum žoñičha amqui. Primeruqui am persun čhjucquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasača. Y nižaza am jilž čhjucquiztan cjujchilla apakasača. —Jalla nuž tjaažinčiča Jesusaqui uj puntuquiztan.

ŽOÑINACAQUI PAJTAŽ CJESAČHA NINACŽ KAMTIQUIZTAN

⁴³ Nižaza žoñinacž kamañ puntuquiztan Jesusaqui tjaažinčiča tuž cjican:

—Tsjii zum muntiquiztan ana zum frutanaca anawira pookasača. Nižaza tsjii ana zum muntiquiztan zum frutanaca anazakaz pookasača. ⁴⁴ Nižaza zapa muntinaca niž frutanacquiztan pajza. Jalla nižtiquiztan tsjii ch'ap muntiquiztan higo fruta anaž pooki atasača. Nižaza tsjii ch'ap muntiquiztan uwas fruta anaž pooki atasača. ⁴⁵ Tsjii zuma kuzziz žoñiqui zuma takunaca paljajñipanča. Tsjii ana zuma kuzziz žoñizti ana zuma takunaca paljajñipanča. Jaknužt kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiiča žoñinacami.

⁴⁶ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančhucqui anaž weriž chiitacama kamča. Jaziqui, žkjažtiquiztan ančhucqui wejt tjuu aynakjo, wilta wiltajo, "Wejt Jiliri, wejt Jiliri", cjicanažo? ⁴⁷ Yekjap žoñinacazti wejtquin tjonžcu wejt takunaca tjapa kuz nonža Nižaza weriž chiitacamaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui. ⁴⁸ Jalla nii žoñiqui kjuya kjuychiča. Primeraqui yoka jwetchičha, maz zalzjapa. Nii mazquin zalžcu, jalla nii maz juntuñ chjucziča nii kjuy simintu. Nekztan kjuya pirkichiča. Wiruñauki tsjii puju kjaz chijipi ojkičiča, walja pjatsi. Nekztanaqui nii kjazqui ojkičiča, kjuya t'eznata. Pero anapan t'ezñi atchiča. Nii kjuyaqui maz juntuñ kjuytatača. ⁴⁹ Yekjap žoñinacazti wejt taku ana tjapa kuz nonža. Nižaza weriž chiitacama anaž kamča. Jalla tižtaž nii žoñiqui. Jalla nii žoñiqui kjuyazakaz kjuychiča, ana maz simintuchiz. Wiruñauki nižazakaz tsjii puju pjatzi, kjazqui kjuya t'ezinsjapa ojkičiča. Nekztanaqui nii kjuyaqui ezičiča. K'ala kuztača. Jalla nižtaž nii ana weriž chiitacama kamñi žoñiqui.

TSJII ČHJETINTAQUI

7 Jesusaqui nuž paljayz žeržcuqui, Capernaum cjita watja ojkičiča. ² Nicju tsjii romano zultat jiliri želatča. Niiž ancha zuma piyunaqui ancha laatača, ticzmayatača. ³ Nii zultat jiliriqui Jesusiž quintu zizcu, tsjii kjažultan judionacž jilirinaca cuchanžquichiča, Je-

susižquiz rocžcajo niiz piyuna čhjetnajo. ⁴ Jalla nekztanaqui mantita žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha. Nekztanac ancha roct'ichiča, tuž cjican:

—Tii zultat jiliriqui ancha zumača. Jalla nižtiquiztan yanapchucapanča. ⁵ Učhum watja walja rispitičha. Nižaza tsjii učhumž ajcz kjuya kjuykatchičha niiqui.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui nii rocñinacžtan ojkičha. Kjuya žcati cjisnan, nii zultat jiliriqui tsjii niiz mazinaca cuchanžquichiča, Jesusižquiz chii, tuž cjican:

—Wejt jiliri, am yujcquizic anal waquizuča, am wejt kjuyquiz luzajo. Wejrqui persunpacha eksinča am kjuri ojczjapa. Am ojczqui ch'amaž cjesača. Tekztanpacha tsjii taku chiyalla. Nuž amiž chiitiquiztanac žetaquiča wejt piyunaqui. ⁸ Wejrmi wejt jiliriz mantitacama ojklayičha. Nižaza wejt zultatunacaqui weriž mantitacama ojklayičha. Jaziqui tsjiimil mantuča, “Oka” cjican. Nekztan ojkiča. Nižaza tsjiimil kjawznuča. Nekztanac tjonča. Nižaza tsjiimil mantuča, “Tižta paa” cjican. Niimi zakaz paača. Nižtazakaz amqui mantasača, wejt piyuna žetajo.

⁹ Jalla nižta taku nonžcu, Jesusaqui, chiichiča:

—Cusapachaž chiiča nii žoñiqui, —cjican.

Nekztanaqui apsni žoñinacž kjutni chersičha. Cheržcu tuž cjichiča:

—Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza tjapa Israel wajtchiz žoñinacžquiztanami.

¹⁰ Nii jiliriz cuchanta žoñinacaqui jilirž kjuya irantižcu chekapan laa piyuna žejtchi zalchiča.

TSJII ŽOŃI JACATATCHI

¹¹ Wiruñaquei Jesusaqui tsjii Naín cjita watja ojkičha, niiz tjaajinta žoñinacžtan nižaza tama žoñinacžtan.

¹² Wajt žcati irantižcu, tsjii alma callni cherchiča. Jalla nii ticziqi zinta maatitača. Niiž maaqui žewtača. Walja nii wajtchiz žoñinacaqui cumpaňtatača.

¹³ Cheržcu, Jesucristu jiliriqui naa maatak žonaquiz okziča, tuž cjican:

—Ana kaa amqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui žcatžinchiča. Almiž cajuna lanziča. Alma callñinacaqui nužquiz tsijtsičha. Nekztanaqui Jesusaqui ticzi žoñžquiz cjichiča:

—Jilala, amquiz cjiwča, “Žaažna”.

¹⁵ Jalla nii chiitiquiztanaqui nii ticzi žoñiqui žaaziča. Nekztanac chii kallantichiča. Nekztanaqui Jesusaqui niiz maaquiz intirjichiča. ¹⁶ Jalla nuž cheržcu, tjappacha tsucchiča. Nižaza tjappacha Yoozquin honora waytichiča, tuž cjican:

—Učhum wajtquizpacha tsjii chawc Yooziž cuchanžquita žoñiqui jecsila, oré. Yoozqui niiz wajtchiz žoñinaca yanapi tjonchiča.

¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapa Judea yokaran nižaza nii yok tjiyaran Jesusiž zuma paata quintu ojkičha.

JUAN BAUTISTAQUI JESUCRISTUŽ PUNTU ZIZ PEC- CHIČHA

¹⁸ Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui nii žoñi jacatatchi quintu quint'ichiča Juanžquiz. Jalla nižtiquiz-

tan Juanqui Jesusiž quintu zizzizakazza. Nekztanaqui pucultan niiz tjaajintanaca kjawziča. ¹⁹ Nekztan Jesusižquin cuchanžquichiča, niizquin pewcznajo, tuž cjican:

—Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui Yoozquiztan cuchanžquita Cristumpankaya; uz yekjaž tjonasaj?

²⁰ Juanž cuchanta žoñinacaqui Jesusižquin žcatžinchiča. Jalla nekztanaqui irantižcu, cjichiča:

—Juan Bautistaqui wejrnacž cuchanžquičha amquiz pewcznajo: “Cristuqui tjonitaž cjila. ¿Amqui nii Cristumpankaya, uj yekjaž tjonasaj?”

²¹ Nii orapacha nuž irantitiquiztan Jesusaqui walja žejlñi laanaca čhjetinchiča. Nižaza zajraž tanta žoñinaca čhjetinchiča. Nižaza zur žoñinacž čhjujqui čhjetinchiča. ²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Juanžquin quepa. Amiž chertanaca nonžtanaca quint'ižca. Weriž paatanaca mazca. Zur žoñinaca cheržni cjissila. Nižaza coj žoñinaca zuma kjojchchiz ojklayiči cjissila. Nižaza mojki janchichiz žoñinacami zuma janchichiz žejtchi cjissila. Nižaza oñ žoñinacami nonžni cjissila. Nižaza ticzi žoñinaca jacatatchi cjissila. Nižaza pori žoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapanča. ²³ Jakziltat weriž paatanaca, chiitanaca nonžcu ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

²⁴ Juanž cuchanžquita žoñinacaž ojktan, Jesusaqui Juanž puntuquiztan chiichiča. Tjapa žoñinacžquiz tuž cjichiča:

—¿Čhjulu ch'ekti yokquin cheržni ojkičhinčhuctaya? ¿Tsjii tjamiž tjizinta kalu cheržni ojkičhinčhuctaya? Anapanž jaz. ²⁵ ¿Tsjii finu zquitchiz žoñi cheržni ojkičhinčhuctaya? Anapanž, jaz. Finu zquitchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča. Nižaza wali jiru kamni cusasanacchiz žoñinaca chawc jilirž kjuyquiz žejlča.

²⁶ Nekztanac, ¿čhjulu cheržni ojkičhinčhuctajo? Yooz taku paljayni profeta cheržni ojkičhinčhucča. Nužupanča. Juanqui Yooz yujcquiz juc'antiča parti Yooz taku paljayni profetanacžquiztanaqui. ²⁷ Juanž puntuquiztan Yooz tawk libruquiz cijjrtača tuž cjican:

“Yooz Ejpqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii žoñiqui Israel žoñinacžquiz Cristo zuma tjewskataquičha”.

²⁸ Juan Bautistača parti žoñž maatiquiztan tsjan juc'antiqui. Pero tjapa Yoozquin kuzziz žoñimi Yooz maati cjequičha. Čhjul Yooz maatimi žoñž maatiquiztan tsjaa juc'antiča. —Jalla nuž cjichiča Jesucristuqui.

²⁹ Jalla nuž nonžcuqui tjapa Juanž bautistaž žoñinacami cjichiča:

—Zumapanča Yooz Ejpqui, —cjicanaqui. Nužuzakaz cjichiča impuesto cobriñi žoñinacami, Juanž bautista cjicanaqui. ³⁰ Pero fariseo žoñinacazti judiož lli tjaajiñinacžtanpacha Yoozquin kuzziz puntuquiztan chiižinta ana juyzu paachiča. Nižaza Yooziž cuchanžquita Juan Bautista ana rispitchica. Nižtiquiztanaqui ana Juanž bautistatača.

³¹ Jesucristo jiliriqui cjichiča:

—¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jectnaca iratatajo tinacajo? ³² Ocjala irataž tiinaca, ¿ana jaa? Oc-jalanacaqui palazquin uzincan niiž mazinacžquiz altu tawkžtan kjaw kjawča, tuž cjican: “Wejrnacaž pincallu pjujtan, ana tsajtchinčhucča ančhucqui. Wejrnacaž llaquita itsan, ana kaachinčhucča”. Jalla nižta ocjala iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui. ³³ ¿Kjažtiquiztan nižta iratajo? Juan Bautistaqui tjonchiča. T'anta ana lujlñitača. Vinumi ana licñitača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui chiichinčhucča: “Zajriž tantača niiqui”, cjican. ³⁴ Wiruñaquei wejrqui tjonchinča. Čhjulumi lujlchinča. Nižaza čhjulumi licchinča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt quintra chutča: “Walja lujlñiča licñiča tiiqui. Jalla tiipanča ujchiz žoñinacž maziqiyi, nižaza impuesto cobriñinacami”. Nuž chiyiñičhucča. ³⁵ Tuž zakal cjiwča: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaažinta puntu tjeeža.

JESUSAQUI TSJII FARISEO ŽOÑŽ KJUYQUIN LUJLCHIČHA

³⁶ Wiruñaquei tsjii fariseo žoñiquei Jesusa luli kjawziča. Nekztanaqui niiž kjuya ojkchiča Jesusaqui. Niiž kjuya irantižcu misquiz julziča lujljzapa. ³⁷ Nii wajtquizpacha tsjaa ancha ujchiz maatak žonqui želatča. Jesusa luli ojkchi quintu zizcu, fariseo žoñž kjuya iran-tižquichiñiča alabastro cjita maz putillžtan. Nii putillaqui zuma uluraz aceiti chjijpitača. ³⁸ Nižaza naaqui ancha kaacan Jesusiž kojch latuquiz julzinča. Jalla nekztanaqui naaža čhjujč kaj čhjojcan Jesusiž kojcha awjžñi kallantichinča. Nekztan naaža persun charžtan Jesusiž kojcha chjujzinčinča, zuma kjoñipacha. Nekztan Jesusiž kojcha chjulsinča. Nekztanaqui Jesusiž kojchquiz nii zuma uluraz aceitižtan tjajlzinčinča. ³⁹ Jalla nuž cheržcuqui, fariseo impitñi žoñiquei persun kuzquiz pinsichiča, tuž cjican: “Tii žoñiquei ultim werar Yooz taku paljayñi žoñižlaj niiqui, tiiqui zizkalal, taa maatak žoñ ancha uj payiñiča, jalla nii. Taa žoñžti tiiž kojcha zakal lanlanžla”.

¿JAKZILTAT JUC'ANTI YOOZQUIN K'AACHIÑI CJESAYA?

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz cjichiča:

—Simona, amquiz tsjii taku chiyasača.

Nekztan nii Simón cjita fariseuqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi, wejtquiz chiyalla.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tsjii pucultan žoñiquei denario cjita paaz kajatača. Tsjii žoñiquei 500 denario cjita paaz kajatača. Tsjii-izuñžti 50 denario kajatača. ⁴² Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ana wira pjojki atchiča. Nižtami ana wira pjojki atchiž cjen nii kajñi žoñiquei nii pucultan žoñinacžquiz cjichiča: “Ančucaž kajžta paazqui anal cobrača. Jaziqui nužquizpanikal pertunača”.

Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñžquiz pewczyča, tuž cjican:

—Jaziqui kjaaznalla amqui. ¿Jakziltat nii pucultan žoñžquiztan nii ana cobriñi žoñžquiz juc'anti k'aachiñi cjesaya?

⁴³ Jalla nekztanaqui Simón cjita fariseuqui kjaaziča, tuž cjican:

—Nii pajk kaja ana cobrita žoñiquei juc'ant k'aachiñi cječhani.

Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Razunam chiiča.

⁴⁴ Nekztanaqui naa maatak žona kjutñi cheržcu Jesusaqui Simonžquiz cjichiča:

—Wejrqui am kjuya luzquichinča. Amqui anam kjaz onanchamča, tii wejt kojcha awjzjapa. ¿Taa maatak žon cherkay? Taa maatak žonžti persun čhjujč kajližtan wejt kojcha awjzinča. Nekztanaqui persun charžtan chjujzinča. ⁴⁵ Amqui wejtquiz anam chjulzamča. Naazti nuž luzcu wejt kojchami chjul chjulzinčinča.

⁴⁶ Amqui wejt achquiz ana aceitimi alžinčamča.

Naazti wejt kojchquizimi zuma uluraz aceite alzinča.

⁴⁷ Jalla nižtiquiztan amquiz chiižinuča tužu. Walja naaža ujnaca pertuntiquiztan taa maatak žonqui juc'anti wejr k'ayachtiča. Jakziltat ujliquiztan pertunta cječhaja, jalla niiqui anaž juc'anti k'ayachtiča.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichiča:

—Am ujnacaqui pertuntača.

⁴⁹ Nekztan parti impitta žoñinacaqui nii nonžcu nina-pora parla kallantassiča, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñeje? Wali ujnacamiž pertunla. Ujquiztan žoñinacamiž pertunča.

⁵⁰ Jesusaqui naa maatak žonaquiz cjichiča:

—Amiž critiquiztan jaziqui amqui liwriitača. Jaziqui cuntintum okaquiča.

MAATAKANACAQUI JESUSIŽQUIZ YANAPCHIČHA

8 Wiruñaquei Jesusaqui wacchi watjanacaran jochinacaran ojklaychiča. Jalla nuž ojklaycan Yooz mantita zuma kamaña, jalla nii puntu paljaychiča. Ni-iz tuncapan illzta apostolonaca niižtan chicapachat- ača. ² Nižaza tsjii kjažultan niiž čhjetinta maatakanaca cumpañtichiča, ninacžtan chica. Niiž tuquiqui nii maatakanacaqui zajraž tantatača, y nižaza conanac- chiztača. Jalla nii maatakquiztan tsjaaqui María Mag- dalena cjititača. Jalla naaquiztan pakallak zajranaca ulanchitača. ³ Nižaza tsjaa žon želatča, Juana cjiti, Chuza cjita žoñž tjuntača. Naaža lucuqui Herodes cji- ta jiliri yanapñi secretariotača. Nižaza tsjaa Susana cjiti žon želatča. Nižaza tsjii kjažultan iya maatakanacaqui apsñitača. Nii maatakanacaqui per- sun cusastan atintiñitača Jesusižquiz.

ČHJACZ QUINTU

⁴ Walja žoñinacaqui watjanacquiztan Jesusa cheri ulanžquichiča. Walja žoñinacaž nuž juntaziž cjen, Je- susaqui tsjii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

⁵ —Tsjii zkala čhjacñi žoñiquei zkala čhjaqui ojkchiča. Nekztan zkala semilla wichcan wichcan čhjacchiča. Čh-

jaccan, parti semillanacazti jiczaran tjojtšičha. Nii tjojtš semillaquī tjecantatačha, y nižaza wežlanacaž lujltatačha. ⁶ Tsjiī parti zkal semillanacazti maz yokaran tjojtšičha. Nii tjojtš semillanacaquī jecčcanpacha nužquiz kjoñchičha. Anaž umit yoka želatčha. ⁷ Parti zkal semillanacazti ch'ap yokaran tjojtšičha. Nužuntu pakan ch'apinacakazza atipchiquī. ⁸ Parti zkal semillanacazti zum yokquiz tjojtšičha. Nekztan pajkchičha. Nužpajkčzu, zuma čhjeri pookchičha, patac čhjerchiz zapa chjojlluquiz. —Nuž quint'izcu Jesusaqui altu tawkžtan cjichičha:

—Jecčhalaj cjuñchiz niiquī, ž-nonžna.

⁹ Jalla nekztanaquī niīž tjaajinta žoñinacaquī Jesusižquiz pewczičha:

—¿Jaknužt chii tii am takajo? —cjican pewczičha.

¹⁰ Jalla nekztanaquī Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Ančhucaquiz Yoozpachaž tjaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niīž mantita kamañ puntuquiztan, nii. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz chiyučha Yooz mantita kamañ puntuquiztan. Jalla nužquiz weriž chiita quintu nonžcuquī parti žoñinacaquī ana wira intintiñiž cjissa. Weriž chiitiquiztanaquī ana wira tantiiñiž cjissa.

¹¹ Nekztanaquī Jesusaqui niīž tjaajinta žoñinacžquiz cjichičha:

—Jalla tižta puntunacquiztanž chiičha wejt zkala čhjacž quintuquī. Yooz takučha nii zkal semillanacaquī.

¹² Nii jiczaran žejlñi žoñinacaquī Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžtanaquī, diablu cjita zajraquī tjonza, ninacž kuz turwayžinzjapa. Jalla nuž paačha diabluquī, nonžni žoñinacaž Yooz taku ana cryajajo, y nižaza ninacaž ana liwriita cjeyajajo. ¹³ Nižaza nii maz yokaran žejlñi žoñinacaquī Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcūpacha cuntintuž catokčha. Pero Yoozquin tjapa kuzzipan ana nonža. Tsjiipacamakaz catokčha. Čhjul pruebaž tjonanami ratullaž quejpsa. ¹⁴ Nižaza nii ch'ap yokaran žejlñi žoñinacaquī Yooz taku nonzičha. Yooz taku nonžcu anaž tjapa kuztan catokčha. Cusasanacapankaz cherza; nižaza wali jiru kamspanž pecčha; nižaza pjiistanacapankaz pecčha. Jalla nižtiquiztan čhjul ana walinaca tjontan, ninacž kuznaca turwayskatačha. Persun kuzquiz pectiquiztanaquī Yooz taku tjatža. Jalla nižtiquiztan ana zuma kamasacha. Ana pookñi zkalažtakaz kamčha. ¹⁵ Nii zum yokquiz žejlñi žoñinacaquī Yooz taku nonzičha. Tjapa kuztan Yooz taku nonža. Tjapa kuztanž catokčha. Nižaza Yooz taku zuma kamaž kamčha Yoozquin tjurt'iñi kuzzipan. Jalla nižtiquiztan zuma pookñi zkalažtakaz kamčha, zuma pankaz kamčha.

MICHA TJEJZ QUINTU

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchičha tuž cjican:

—Anaž jecmi micha tjeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, už tjaž zquit koztan nonzjapa. Michatjez nonzuntuñpanž nekzipan tewznasačha kjuyquiz lužni žoñinacžquin kjanajo. ¹⁷ Čhjulu čhjojžtami wažtanpankaz cjequičha. Nižaza ana Yooz puntu ziztanacami kjanapacha ziztanpankaz cjequičha.

¹⁸ Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucquī. Jakzil-tažlaj catokñi kuzzipan niiquī, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakzil-tažlaj ana catokñi kuzzipan niiquī, juc'anti turwayskataž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuquī anapan intintiñiž cjequičha, "intintučha wejrquī" chiichiž cjenami. —Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

JESUCRISTUŽ FAMILIA PUNTU

¹⁹ Wiruñaquī Jesusiž maatan niīž lajknacžtan iran-tižquichičha, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Pero niīžquin ana macjati atchičha. Kjuyquiz walja žoñinaca želatčha. ²⁰ Jalla nekztanaquī tsjiī žoñiquī Jesusižquiz mazzičha, tuž cjican:

—Am maami am jilanacami kjuy zancu žejlčha. Am cherz pecčha.

²¹ Jesusaqui nekztan kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz taku nonžni žoñinacaquī y nižaza Yooz taku cama kamñi žoñinacaquī, ninacapančha wejt familia cuntaquī, wejt maa cuntaquī, y nižaza wejt jilanaca cuntaquī.

JESUSAČHA TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTIÑIQUI

²² Tsjiī nooj Jesusaqui niīž tjaajinta žoñinacžtan luzzičha tsjiī warcuquiz. Nekztanaquī tuž cjichičha:

—Tii kotž nawjktuñtanž ojklaj.

²³ Jalla nuž ojkan Jesusaqui tjaajinchičha. Nekztanaquī tiripintit wali pjursanti tjami zalchičha. Jalla nii tjamiž cjen warcuquī kjaz ljojkižtan julzmayaž cjisnatčha, kjaz chjijpi. ²⁴ Nekztanaquī Jesusiž tjaajinta žoñinacaquī Jesusa žinchičha, tuž cjican:

—Tjaajini Maestro, Tjaajini Maestro, kotquiz julzmayaž cjis učumquī. Ticznačan učumni. —Jalla nuž chiitiquiztanaquī Jesusaqui žaazičha. Nekztanaquī tjamžquiz nižaza kjaz ljojkiimi mantichičha apaltajo. Jalla nuž mantitiquiztanaquī tjamimi kjaz ljojkiimi apaltichičha. Ch'ujupan cjissičha. Nužquiz walikaz-tačha. ²⁵ Jalla nekztanaquī Jesusaqui niīž tjaajinta žoñinacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—¿Ana wejtquin kuzzipan cjisinchuckaya? —Nuž pewcztiquiztan, nii tjaajinta žoñinacazti tsucchi ispantichi cjissičha. Nižtiquiztan ninacpora parlasičha, tuž cjican:

—¿Ject tii žoñejo? Tjamimi kjazmi tiž mantitacamaž ojčkha, tiž chiita takukaz cazza.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOŇI ČHJETINTA

²⁶ Nižtami Gadara cjita yokquin irantichičha, kotž nawjktuñtan, Galilea cjita yokž nawjktuñtan. ²⁷ Jesusa yokquiz chjijwžtan tsjiī nii wajtchiz žoñiquī macjatžquichičha. Ažk watanaca zajraž tantapantakalčha nii žoñiquī. Zajraž tantiquiztan ana zquiti cutñitakalčha. Nižaza ana kjuyquizimi kamñitakalčha. Campu santuran kamñitakalčha. ²⁸ Jesusa cheržcu, niīž yujcquiz tuzi t'okzičha yokquizpacha; kjawcan puct'ichičha. Nekztanaquī Jesusaqui žoñi tanñi žajra mantichičha žoñžquiztan ulnajo. Nii chiitiquiztan zajraquī kjawchičha, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'učha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

Tuquiqui wilta wilta zajraqui nii žoñi tanñitakalča. Nižaza nii wajtchiz žoñinacaqui zajraž tanta žoñi čhejlñitakalča, y nižaza carinžtan mokñitakalča. Jalla nuž mokiqtiquiztanami čhejltiqtiquiztanami carina kojžcu atipasñipankaztakalča. Jalla nekztan zajraqui nii žoñi ch'ekti yokaran zajt zajtskatchičha. ³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui nii pewczičha, tuž cjican:

—¿Čhjul tjuuchizzamta?

Nii zajraqui kjaazičha:

—Tama cjitaž wejrqui, —cjican.

Tama zajranacaqui nii žoñžquiz lusñitakalča. ³¹ Žcati cururan wacchi cuchinacaqui lujlcan žejlñitakalča. Jalla nižtiquiztan zajranacaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Anaž wejrnac casticta cjeyajo mantalla. Nii cuchinacžquin luzkatalla. —Jalla nuž mantiskatz pecchičha zajranacaqui. Nekztanaqui Jesusaqui nuž mantichičha. ³³ Jalla nekztanaqui nuž mantitiquiztan zajranacaqui žoñžquiztan ulanžcu cuchinacžquin luzi ojkchičha. Cuchinacžquin luzcuqui cuchinaca tjiiranchičha tsjii k'aw kjutñi. Nekztanaqui nii cuchinacaqui kossucpacha tjojtšičha nii barranc k'awquiz. Nižaza kotquin tjojtšičha. Jalla nužquiz tjapa ticzičha.

³⁴ Cuchi itzñinacaqui nii cheržcu walja tsucchi zajtchičha. Watjaran jochiran quintu quint'ican ojklayčičha. ³⁵ Nii quintu nonžcu walja žoñinacaqui ojkchičha nii paatanaca cheri. Jesusižquin irantižcu, nii zajraž tanta žoñi žejtchi cherchičha. Nii žoñiqui julzi želatčha Jesusiž kojch latuquiz, zquiti cujtchi. Nižaza zuma tawkchiztačha, ana lucuratžtakaztačha. Jalla nuž cheržcu, nii cheri tjonchi žoñinacaqui nužquiz ispanitichičha. ³⁶ Nii žoñi čhjetiñi cherchi žoñinacaqui quint'ichičha parti žoñinacžquiz, jaknužt Jesusaqui žoñi čhjetinčhaja, jalla nii. ³⁷ Nii quintu nonžcu, tjapa Gadara cjita yokquiz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz roqui kallantichičha nawjk okajo. Nii žoñinacaqui cuchinacž pertissiž cjen waljaž eksnatčha. Jalla nižtiquiztanaqui Jesusaqui tsjii warcuquiz luzzičha, ojkjapa. ³⁸ Nii zajriqtiztan čhjetinta žoñiqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Amtan chical ojkkatalla.

Pero Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tekz am žela. ³⁹ Am kjuya oka. Žoñinacžquizim amqui quint'aquičha jaknužt Yoozqui am čhjetintčhaja, jalla nii.

Nekztanaqui nii žoñiqui ojkchičha. Jalla nuž ojkžcu tjapa kjutñi watjaran quint'ichičha, jaknužt Jesusaqui nii čhjetintčhaja, jalla nii.

JESUCRISTUČHA LAA ŽOÑI ČHJETINŇI

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaž kotž nawjktuñtan quejpžquitan, žejlñi žoñinacaqui tjapa kuz risiwchičha. Tjappacha Jesusiž tjonz tjewsitačha. Nekztanaqui nižtjontiquiztan cuntintutačha.

⁴¹ Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui irantižquichičha; ajcz kjuy jiliritačha. Nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz puct'ichičha. Nekztanaqui rocchičha niž kjuya okajo.

⁴² Nii oraqi nii žoñž zinta majtqui ticzmayatačha. Tuncapan watchiztačha naa majtqui. Nekztan Jesusaqui jilirž kjuya ojkchičha. Jesusaž okan, walja žoñinacaqui ts'acjascan apzičha.

⁴³ Jalla ninacžtan juntu tsjaa laa maatak žonqui okatčha. Tuncapan wata inturu ljok ojkñi laa t'akjisichintakalča. Nižaza medicunacžquiz kullkatjawi ancha castassinčha, ana čhjulchiz cjissintačha. Nuž kul-lkatžcumu ana wira žetatčha. ⁴⁴ Nekztanaqui naa laa žonqui Jesusiž wir kjuttan macjatchinčha. Niiž zquit tji-iquiz lanzinčha. Nii orapacha nuž lanžcuqui žejtch-inčha. Nižaza ljok ojkñimi tsijtsičha.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Ject wejr lanzejo?

Tjappacha ninacaqui ana zizñi chiichičha, nuž pewcžtiquiztan. Jalla nuž cjen Pedruqui nižt mazinacžtan cjichičha:

—Tjaajiñi Maestro, tii žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa, nižaza tjapa kjuttanž am tewjctewjčha. Jaziqui ¿kjažtiquiztan am nuž pewcžjo, “¿Ject wejr lanzejo?” cji-canajo?

⁴⁶ Nekztanac Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii tsjiiqui wejr lanzičha. Wejr persun kuzquiz naychinčha wejt aziqui tsjii čhjetinčičha, jalla nii.

⁴⁷ Naa maatak žonqui waj nuž Jesusiž kuzquiz pajta ziztiquiztan, cjarcatcan macjatchinčha. Nekztan Jesusiž kojchquiz quillzinčha. Tjapa žoñinaca želan naaqui mazzinčha, nii orac lanzintaž naaqui, jalla nii. Nižaza nii lanžcu nii orapacha žejtchi quirchinčha naaqui. Jalla nuž cjican mazzinčha Jesusižquiz. ⁴⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Cullacalla, tjapa kuztan criichiž cjen čhjetinta cjisamčha. Jaziqui cuntintum am okaquičha.

⁴⁹ Jesusaž ima naatan parla žeržnan, tsjii žoñiqui tjonchičha Jairo cjita žoñž kjuyquiztan. Nii Jairuqui ajcz kjuy jiliritačha. Tjonchi žoñiqui Jairužquiz cjichičha:

—Am majtqui ticzinpančha. Anam iya tii Maestružquiz molistis waquizičha.

⁵⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Jesusaqui Jairužquiz cjichičha:

—Ana am nic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuzziz cjee. Nekztan am uzqui žetaquičha.

⁵¹ Jairuž kjuya irantižcu, Jesusaqui anaž jecmi kjuyquiz luzkatchičha. Jesusižtan Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, naa uza maa ejpžtan jalla ninacakaz luzkatchičha. ⁵² Nii kjuyquiz žejlñi žoñinacaqui tjappachaž kaatkalča. Nižaza naa uzaž ticziž cjen walja llaquitatakalča. Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Anaž kaa. Taa uzqui anačha ticzin, antiz taa uzqui tjajčha.

⁵³ Nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žejlñi žoñinacaqui tjasičha nii nonžcu. Ticzinpančha nuž zizzičha parti žoñinacaqui. ⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naa uza kjara tanzinčičha, y nižaza altu tawkžtan chiichičha, tuž cjican:

—Kolta cullacalla, žaazna.

⁵⁵ Nii orapacha wilta žejtchin cjissinča. Nižaza nii orapacha tsijtsinča. Nekztan Jesusaqui mantichiča naa uzaquiz čhjeri tjaaznajo. ⁵⁶ Naaža maa ejpqui nuž jacatatchiž cjen ancha ispanitichiča. Nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz paljaychiča:

—Anaž jeczquizimi chiichiyaquiča tii čhjetinta quintu, —nuž cjichiča Jesusaqui.

APOSTOLONACA CUCHANTA

9 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan illzta apostolonaca kjawziča. Nekztan ninaczquiz mantiz azi tjaachiča, tjapaman zajranaca chjatkatzjapa, nižaza tjapaman laanaca čhjetinzjapa. ² Nižaza Jesusaqui ninaczquiz mantichiča Yooz zuma kamañ puntuquiztan paljayajo, y nižaza laa žoñinaca čhjetnajo. ³ Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquiča, jiczquin ojkan. Anaza ajtsmi, anaza žak quelsmi, anaza čhjerimi anaza paazmi. Nižaza zinta zquitikaz chjichaquiča. ⁴ Jakzi kjuyquinami irantižcuqui nii kjuyquin alujasaquiča. Jalla nicjuž kamaquiča, nii yokquiztan ojkcama. ⁵ Yekjap wajtchiz žoñinacaqui ančhuc anaž risiwz pecaquiž niiqui, nii wajtquiztanž ulnaquiča. Nižaza ančuca kjojchquiz zcatchi pulpunaca tsajt tsajtsnaquiča. Jalla nii tsajt tsajtstaqui siñalaž cjequiča ninacz quintra, ančhuc ana risiwchiž cjen.

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusiž nuž taku tjaatiquiztan apostolonacaqui niž mantitacama ojkičiča. Tjapa jochinacz kjutñi ojkičiča, liwriñi Yooz taku paljaycan, y nižaza laanaca čhjetincan.

JUAN BAUTISTAŽ PUNTU

⁷ Tsjii chawc jiliriqui Herodes cjita želatča. Jesusiž quintu zizcu, ana čhjulumi naazipanča nii oraqui. Inakaz želatča. Jesusiž quintu nonžcu yekjapanacazti cjichiča:

—Juanqui ticziquiztan jacatatchižlani.

⁸ Yekjapanacazti chiichiča tuž cjican:

—Tiila Eliasqui; jeczquichila.

Elías cjitaqui tuquita Yooz taku paljayñi profetatača. Yekjapanacazti Jesusiž puntu chiichiča, tuž cjican:

—Tiila tsjii tuquita Yooz taku paljayñi profetaqui, jacatatchila.

Jalla nuž cjenami Herodes cjita jiliriqui inakaz cjisiča. ⁹ Nii Herodesqui tuž cjichiča:

—Wejrpanča mantichintqui, Juanž acha muržcajo. Anziqui wacchi milajru paata quintunaca nonznuča. ¿Jectpan nii milajrunaca paañejo? ¿Juanpan cjesajo?

Jalla nekztanaqui Herodesqui Jesusižtan walja zalz pecchiča.

ŽOÑINACŽQUIZ ČHJERI TJAAZ MILAJRU

¹⁰ Wiruñaquei Jesusiž illzta apostolonacaqui cutjatchiča. Nekztan Jesusižquiz quint'ichiča jaknužt kamtčhaja, jalla ninaca. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchiča tsjii ana žejlz yokquin, Betsaida cjita

wajtž žcati. ¹¹ Nuž ojka zizcu, žoñinacaqui walja apziča. Nekztanaqui nuž apžtiquiztan Jesusaqui zuma risiwchiča. Ninaczquiz paljaychiča Yooz mantita zuma kamañ puntu. Nižaza laanaca čhjetinčiča.

¹² Zezi cjee ora Jesusiž tuncapan illzta apostolonaca nižquin macjatchiča, tuž cjican:

—Tii žoñinaca cuchna joch kjutñi wajt kjutñi okaj cjee; tjajz kjuya kjuržcaj cjee; nižaza lujlz čhjeri kjuržcaj cjee. Tekziqui anaž čhjulumi žejlča. Jalla nuž cuch waquiziča amqui.

¹³ Pero Jesusaqui niž illzta apostolonaczquiz chižinčiča, tuž cjican:

—Ančhucž antiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž wejtnacalta čhjulumi žejlča. Pjijska t'antallžtan pizc ch'izlližtan, nižtallakaz wejtnacalta žejlča. Tinaczquiz tjaazjapa anapan wacasača. Tinaczquiz tjaasjapa, ¿čhjeri kjayi okasaya?

¹⁴ Nii žejlñi žoñinacaqui pjijska warank luctakatača. Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanaczquiz cjichiča:

—Tjulžna tii žoñinacaqui pjijska tuncquiztan pjijska tunca jalla nuž t'aka t'aka tjulžna.

¹⁵ Jalla nuž niž mantitacama paachiča. Nekztan tjappacha julziča. ¹⁶ Nekztanaqui Jesusaqui persun kjarquiz nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz tanziča. Nuž tanžcu arajpach kjutñi cherziča. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaquiž cjichiča, jalla nii t'antiquiztan, ch'izquiztan. Jalla nekztanaqui t'unžcu niž tjaajintanaczquiz chjalziča, parti žoñinaczquiz tojznajo.

¹⁷ Nekztanaqui tjapa nii žoñinacaqui chjekañcama lujlchiča. Jalla nuž lujltanaqui žejtchi t'anta ch'iz t'unanaca tuncapan canasta chjijpi ricujchiča.

JESUSAČHA YOOZIŽ CUCHANŽQUITA CRISTUQUI

¹⁸ Tsjii nooj ana žoñinaca želan, Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatča. Niiž tjaajinta žoñinacapanatača niižtan chicapachaqui. Jesusaqui ninaczquiz pewcziča:

—¿Jaknužt pinsi žoñinacaqui wejt puntuquiztanajo?

¹⁹ Nekztanaqui nii tjaajintanacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjap žoñinacaqui cjiča, Juan Bautistaž amqui. Yekjapanacazti zakaz cjiča, Elías amqui. Yekjapanacazti cjiča, tuquita Yooz taku paljayñi profetažlani jacatatchini, —jalla nuž cjiča.

²⁰ Jaziqui nekztanaqui Jesusaqui wilta pewcziča, tuž cjican:

—Ančhuczti, ¿wejt puntuquiztan kjažzaž cjeejo?

Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooziž cuchanžquita Crustumča amqui.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zumpacha niž tjaajintanaczquiz iwjt'ichiča, ana jeczquizimi nižta maznajo.

JESUSAQUI NIIŽ PERSUN TICZ MAZZIČHA

²² Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Yooz cuchanžquita žoñtča wejrqui. Pero walja sufristanča; nižaza wajt jilirinacami timplu chawc jilirinacami judiož lii tjaajiñinacami wejr ana jilirižtakaz

nayaquiča. Nižaza wejr conta cjistanča. Nižaza čhjep majquiztan jacatatača.

²³ Wiruñaquí tjapa nii žejlñi žoñinacžquiz paljay-chičha, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica kamz pecčhaj niiqui, primiraqui persun kamañ wira tjatžla. Nižaza čhjul pruebanaca watanami zapuru wejttan chicapacha cjee, aunquimi persun wirami apt'ačhani. ²⁴ Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecčhaj niiqui, arajpach kamañ aquí ana tjaataž cjequičha. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha. ²⁵ Arajpachquin wiñaya kamañ wira pertaquiz niiqui, ¿tii muntuquiz žejlñi cusasa čhjuljapat sirwasajo? ²⁶ Nižaza quintra žoñinacž želan, jakziltat wejtquiztan wejt tawkquiztan ana pajñi čhiyaquičha, wejrquí nižtazakal nižquiztan ana pajñi čhiyača wejt mantiz timpuquiz, nekziq. Tsjii noojiqui walja poderchiz quejpžcača wejt Yooz Ejpž aztan, nižaza wejt Yooz Ejpž anjilanacžtanpacha. Mantizjapa quejpžcača. ²⁷ Weraral cjiwčha. Tsjii žoñinaca tekz žejlcanpacha anaž ticznaquičha ima Yooz mantiz timpuquiz kallantan.

JESUSAQUI TSJEMATAŽ CJISSIČHA

²⁸ Tsjii quinsakal tjuñquiztan Jesusaqui curulla yaw-chičha Yooz Ejpžtan parli. Nižaza čhjepultan niž illzta žoñinaca chjitchičha, Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan; jalla ninacaqui Jesusižtan chica ojkchičha. ²⁹ Yooz Ejpžtan parlican, Jesusiž yujcmi niž cujtta zquitimi walja llijñi kjanapanikaz cjissičha, chiwicamatača. ³⁰ Nii orapacha pucultan luctak žoñiqui parisizquichičha, Jesusižtan parlisjapa. Nii pucultanaqui Moisestan Eliastanča. ³¹ Nii pucultanaqui walja chiw kjana llijñi tayp-iquiz tjonatča. Jesusiž ticz puntu parlatča. Jerusalén wajtquiz jaknužt ticznačhaja jalla nii puntu. ³² Nii oraquí Pedružtan niž mazinacžtan ančaž tjaji tjonkatatča pero nii cheržcu ninacž tjajimi zajtchičha. Jesusiž tježta honora cherchičha nii pucultan žoñinacž nižtan želan. Walja chiwi llijñi kjanñi cherchičha. ³³ Pucultan žoñinacž Jesusižquiztan zarakan, Pedruquí cjichičha:

—Jequit Tjaajiñi Maestro, tekz žejlzquí walipankazza! Jaziquí čhjep chjujlli kjuya kjuysla, tsjiiquí amta, tsjiiquí Moisesta, tsjiiquí Eliasta, jalla nuž.

Pedruquí ana zuma tantiižcu čhičičha. ³⁴ Jalla nuž Pedruž čhiyan, tsjii tsjirižtakaz macjatžquichičha. Nekz-tan ninacžquiz urpuntichičha. Jalla nuž urpuntitiquiztan ni čhjepultan illzta žoñinacaqui walja tsucchičha. ³⁵ Tsjirquiztan tsjii jora čhižquičha nonziča, jalla tuž cjican:

—Jalla tiiča wejt k'ayi Maatiquí. Jalla tiiž čhiita taku nonžna.

³⁶ Jalla nuž nii joraž čhiitan, Jesusaqui zinalla želatča. Nii čhjepultan illztanacaqui nužquiz ch'uju quirchičha. Ana jecžquizimi nii čerta puntu čhičičha.

TSJII ZAJRAŽ TANTA ŽOŃI ČHJETINTA

³⁷ Niiž jaka tažu curquiztan chjijwžquichičha. Walja žoñinacaqui Jesusižtan zali tjonchičha. ³⁸ Nii tama žoñinacžquiztan tsjii žoñiquí altu tawkžtan paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt zinta majch cheržinžcalla. ³⁹ Wilta wilta zajraž tantča. Nii zajraquí ančaž kjaw kjawkatča. Nižazaž t'uckatča. Atquiztan ch'utuž jupokskatča. Persun jančič žojritskatča. Niižquiztan ana zarakz pecča. ⁴⁰ Amič tjaajinta žoñinacžquiz rocchinča, wejt majch čhjetžinajo. Ana atčhipanča.

⁴¹ Jalla nekztanaquí Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii žoñinacajay ana criiñipanča. ¡Walja ujnacchizčhucpanča ančhucjay! ¿Čhjul oracamat ančhucatan wejr želaquiya? ¿Čhjul oracamat ančuca ujquiztan wejr awantaquiya? Nižtaquí am majch zjijčžcalla.

⁴² Nii žoñž laa majch Jesusižquiz macjatan, zajraquí yokquiz tjojtchičha. Wilta t'uckatchičha. Jalla nekztanaquí Jesusaqui zajra ujziča. Nii žoñž majch čhjetinžcu, niž persun ejpžquiz intirjichičha. ⁴³ Nii Yooz aztan paata obra cheržcu tjapa žoñinacaqui ispan-tichičha. Žoñinacž ispantichi želan, Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

⁴⁴ —Tjapa kuztanž tii weriž paljayta nonžna ančhucquí. Anaž tjatzna. Wejrquí tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Quintra žoñinacžquiz wejr intirjital tarazuntal cjeeča.

⁴⁵ Jalla nuž čhiyan niž tjaajinta žoñinacaqui ana intintazčičha. Nižaza nii čhiitaquí ana kjanzt'itatača, ninaca intintajo. Ana intintazcumí, pewcz eksnatča niž čhiita taku kjana intintisjapa.

YOOZ YUJCQUIZ, ¿JECT TUCQUIN CJES?

⁴⁶ Wiruñaquí niž tjaajinta žoñinacaqui ninacpora ch'aassi kallantichičha, jakziltat ninacžquiztan tucquin cjes, jalla nii. ⁴⁷ Ninacž kuz pinsita zizcu Jesusaqui tsjii uza tsijtskatchičha niž latuquiz. ⁴⁸ Nekztan ninacžquiz paljaychičha:

—Jequit wejt cuntiquiztan tsjii uza risiwčhaj niiqui, wejrpacha risiwčha. Nižaza wejt risiwčhaja, nižaza risiwčha wejr cuchanžquičha. Jakziltat ančucaquiztan wirquin nayta cjičjiyachaja, jalla niičha tucquin zuma honorchizquí.

⁴⁹ Wiruñaquí Juanquí cjichičha:

—Wejt Tjaajiñi Maestro, tsjii žoñiquí am tjuu čhiican zajranaca chjatkatchičha. Nii cheržcu wejrnacquí ujinča, "Ana nižta paa", cjican. Nii žoñiquí anača učhumnacatan ojklayñi.

⁵⁰ Pero Jesusaqui cjichičha:

—Anaž nuž atajča, jalla. Nižta paañiquí anača učhumnacatan quintra. Jakziltažlaja ana učhumnacatan quintra, jalla niiquí učhum favoraž paača.

TSJII OJKTA PUNTU

⁵¹ Jalla nekztanaquí Jesusiž arajpacha ojkz tjuñi žcatžinžcatča. Jalla nižtiquiztan walja p'ektichičha

Jerusalén watja ojkszjapa. ⁵² Niiž tuqui žoñinaca cuchanchičha, alujamint kjuya kjuržcajo. Jalla nekztanaqui nii cuchanta žoninacaqui Samaria cjita yokquin tsjii watja macjatchičha. ⁵³ Nii Samaria wajtchiz žoñinacasti ana kjuyquiz kjawz pecatčha Jesusaž Jerusalén watja ojz cjen. ⁵⁴ Nii quintu nonžcu Jacobžtan Juanžtan Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, ¿kjažt cjes? Wejrnacqui arajpachquiztan uj mantižquila, cjiwčha, ninaca tjabatanzjapa. Jaknužt tuqui timpu Elías cjita Yooz taku paljayñi profeta paatčhaja, jalla nuž. Jalla nuž waliž cjesaž, ¿ana jaa?

⁵⁵ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui ninacaž kjutñi cherzičha. Nekztanaqui ujzičha, tuž cjican:

—Ančhuca kuzqui ana waličha. Anaž tantiyassa ančhucqui. ⁵⁶ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Wejrqui tsewctan tjonchinčha, ujchiz žoñinaca liwriizjapa. Ana tjonchinčha ujchiz žoñinaca tjabatanzjapa.

Jalla nekztanaqui yekja watja ojkcichičha.

JESUCRISTUŽTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

⁵⁷ Jiczquiz okan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, jakziquinam ojčhaja amqui, wejrqui chicapachal ojklaz pecučha.

⁵⁸ Nekztan Jesusaqui nižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzi anal kjuychizza, tjabzjapami.

⁵⁹ Wiruñaquei Jesusaqui yekja žoñžquiz tuž cjichičha:

—Wejtta chicaž ojklaya.

Nii žoñiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, primiraqui wejt ticzi ejp tjabatnačha.

⁶⁰ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ticzižtakaz ana zuma kamañchiz kamñi žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjabatla. Amqui ojkla, Yooz mantita zuma kamañ puntuquiztan paljayzjapa.

⁶¹ Wiruñaquei yekja žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklaz pecučha. Pero primiraqui wejt familianacžquiz wejt ojklaz puntu mazinžquiz pecučha.

⁶² Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziltat Yooztajapa langžni kalltičhaja, jalla niiqui tirapan Yoozta langz waquizičha, ana wir kjutñi cheržcu. Jakziltat wir kjutñi chernasaž niiqui, nižaza tuquita kamañ wirquiz quejps pecasaž niiqui, jalla niiqui anaž Yooz mantita zuma kamaña tanznasačha.

JESUSAQUI YOOZ LANGZQUIN ŽOÑINACA CUCHANCHIČHA

10 Jalla wiruñaquei Jesusaqui pakallak tunc žoñinaca illižha. Jalla nuž illžcu Jesusaqui niž tuqui tjapa kjutñi pucultan pucultan cuchanchičha, jakziqint okačhaja, jalla nii. ² Ima cuchancan ninacžquiz cjichičha:

—Tsji puntul chiižinasasčha. Zkalaqui walja žejlčha. Pero zkala ajzñi žoñinacačha upaqui. Yooz Ejpqui zkala Patrunačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquiztan mayiza, zkala ajzñi žoñinaca cuchanžcajo.

—Jalla nuž paljaychičha Jesusaqui, žoñinacačha zkalažtakaz. ³ Nižaza Jesusaqui niž cuchanžquita žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui uuzanacžtakaz cuchnučha. Tanñi kitinacaž cheechi žoñinacž taypiquin ojklayaquičha ančhucqui. Jaziqui persunpachaž cwitazaquičha. ⁴ Nižaza anaza quelsmi chjichaquičha, anaza paaz pulsami. Ana enenžcu jiczquizic okaquičha. ⁵ Tsji kjuya luzcu, ančhucqui tsaanaquičha, tuž cjican: “Tii kjuychiz žoñinacaqui walipankaj cjila”. ⁶ Nicju zuma kamñi žoñinaca želaquiz niiqui, walipankaz cjequičha nii kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza nii kjuyquiz zuma kamñi žoñinaca ana želaquiz niiqui, ančhucaž tsaanta takuqui nužquizkaz cjequičha. ⁷ Kjuyquiztan kjuya ana ojklayaquičha. Tsji kjuya irantižcu, nekzpachapan kamaquičha. Čjulut nii kjuychiz žoninacaqui onačhaja jalla niicž lujznaquičha. Langžni žoñinaca pacta cjis waquizičha. ⁸ Tsji watja irantižcu nii wajtquiz jakziltak ančhuc kjawžnačhaj niiqui, jalla nekziqui lujznaquičha čjululu onanami.

⁹ Nižaza nekž žejlñi laanaca čhjetnaquičha. Nižaza paljayaquičha, tuž cjican: “Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz žcatžinžquičha”. ¹⁰ Nižaza tsji wajtquiz irantižcuqui, jalla nii wajtquiz anaž ančhuc kjawznaquiz niiqui, calli kjutñiž ulnaquičha, nii wajt žoñinacžquiz tuž cjican: “Tii wajt pulpu wejtnaca kjojchquiz zcatchipan cjen, jalla tii wajt pulpu tjappacha tsajt tsajtsnačha. Jalla tii tsajtstaqui siñalaž cjequičha ančhuca quintra. Pero ančhucqui tuž zizla, Yooz mantita zuma kamaña ančhucaquiz žcatžinžquichitačha”. Jalla nuž chiižcuqui, nii ana ančhuc kjawžni wajtquiztan okaquičha. ¹² Wejr cjiwčha ančhucaquiz; casticiz tjuñquiziqui nii wajtchiz žoñinacaqui juc'anti castictaž cjequičha, nii tuquita Sodoma cjita wajtchiz žoñinacžquiztanaqui.

YOOZQUIN ANA JUYZU PAAÑI ŽOÑINACŽ PUNTU

¹³ ¡Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! ¡Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz anawaliž wataquičha! Ančhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paatatačha. Tiro Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, walipan nii wajtchiz žoñinacaqui werar Yoozquiz cjuñžniž cjitasačha, “Ujchizpantčha; pertunalla”, cji-canaqui. Nižaza ninacž uj sint'ižcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeesñi cjitasačha, lutu zquitchiz cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjablžcu, jalla nuž. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan ančhucqui casticu tjaaz tjuñquiziqui juc'anti castictaž cjequičha nii Tiro Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquiztanaqui. ¹⁵ Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, “Yoozqui učhum honorchiz cjiskataquičha”, cjicanjo? Anaž nuž cjesačha. Pero ančhuczi kozzuc tjojttaž cjequičha infiernuquin sufrisjapa, parti ujchiz žoñinacžtan chica.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jakziltat ančhuca taku nonžaj niiqui, nižaza wejt takumiž nonža. Nižaza jakziltat ančhuca taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza wejt taku anaž nonz pecčha.

Nižaza jakziltat wejt taku ana nonz pecčhaj niiqui, nižaza werj cuchanžquiñi Yooz Ejp anaž nonz pecča.

CUCHANTA ŽOŇINACAQUI QUEJPŽQUICHİČHA

¹⁷ Wiruñaquı nıı pakallak cuchanta žoñınacaquı ancha cuntintu quejpžquıchıčha, tuž cjıcan:

—Wejt Jılırı, am tjuu chııžcu, am aztan zajranacami ulanskatchınčha.

¹⁸ Nekztanaquı Jesusaquı nınacžquız cjıchıčha:

—Jesalla, tsjıı rayužtakaz Satanás cjıta diabluquı arajpachquıztan tjojtsıchı. Jalla nuž cherchınčha. ¹⁹ Wejrquı ančhucaquız wejt azı tjaazınčha. Jalla nižtıquıztan ančhucquı zkorami yek'achuncami tjecznaquız niıquı anaž kjaž cısnasačha. Nižaza nıı wejt aztan tjapa quıntranaca atıpaquıchı. ²⁰ Zajranacaž ulantıquıztan ančhucquı anaž ancha chipchıpasacəha. Antız ančhucunaca arajpachquın apuntıtuquıztan, nekztanz ančhucquı chipchıpz waquızıchı.

CUNTINTU ŽOŇINACA

²¹ Nıı orapacha Jesusaquı ancha cuntıntutačha Yooz Espıritu Santuž cjen. Nekztan cjıchıčha:

—Yooz Tata, arajpachquınami yokquızımı ampančha wali chwac jılırımqıı. Am puntunaca humilde žoñınacžquız tjeezamčha, intıntajo. Pero tıı muntuquız wali estudiantınacami zıñınacami am puntunaca anaž intıntazıchı, čhjojtaztakaz nınacžquızıquı. Jalla nužu-pančha am munañpaquı, Yooz Tata. Jalla nižtıquıztan am honora waytučha.

²² Nižaza Jesusaquı cjıchıčha:

—Yooz Tata, tjapa amıž zıztanacami wejtquız tjaajınchamčha. Anaž jecmi wejt kuz zızza. Yooz Tata, am panıkaz wejt kuz zızza. Nižaza am kuz anaž jecmi zızza. Wejr panıkal zızučha. Nižaza Yooz Tata, jakzıltıžquız wejrquı am kuz zıkatz pecučhaja, jalla nınacazakaz am kuz zızaquıchı.

²³ Jesusaquı niıž tjaajınta žoñınacžtan zına želatčha. Nınacžquız cheržcu cjıchıčha:

—Anchucquı zuma paatanaca cherchınčhucčha. Jakziltat werıž paatanaca persun čhjujcztan cherchıžlaja, cuntıntuž cjesacəha. ²⁴ Wacchı tuquıta Yooz taku paljayñınaca nižaza tuquıta chwac jılırıncı, jalla nınacaquı werıž zuma paatanaca cherz pecatčha. Pero ana cherchıčha. Nižaza nınacaquı Yooz puntu takunaca nonz pecatčha. Pero ana nonzıchı. Jaztankaz ančhucquı tıı cherchınčhucčha, nižaza nonzınčhucčha. Jazıquı cuntıntuž cjee.

ZUMA KUZUZ ŽOŇINACA

²⁵ Wiruñaquı tsjıı judıož lıı tjaajıñı žoñıquı tsıjtsıchı. Nekztanaquı Jesusižquız paljaychıčha, Jesusa lıı quıntra chııkatzjapa. Nekztan pewczıchı, tuž cjıcan:

—Wejt Tjaajıñı Maestro, Yooztan wıñaya kamzjapa ččhjulut paaz waquızısaya?

²⁶ Nekztanaquı Jesusaquı niıžquın kjaazıchı, tuž cjıcan:

—čKjaž cıjırtat učhum lııquızıya? čJaknuž lııchamtajo?

²⁷ Nıı lıı tjaajıñıquı kjaazıchı, tuž cjıcan:

—Žoñınacžlaquı Yoozquın tjapa kuzuzı cjıstančha. Yoozquın tjapa anımužtanami sırwıstančha, nižaza tjapa aztanami, nižaza tjapa pınsamıtužtanami. Tjapa kuzuzı Yoozquın cjıstančha. Nižaza jaknužt persunpachquız okzñamžlaja, jalla nižta okzñı kuzuzı cjıstančha žoñınacžquızımı, lıjıtum mazižtakaz.

²⁸ Jalla nekztanaquı Jesusaquı cjıchıčha:

—Walıkam kjaaza. Jalla nuž amıž kjaaztacama kamaquız niıquı, Yooztan wıñayam kamaquıchı.

²⁹ Jesusiž chııtuquıztan nıı lıı tjaajıñıquı atıpz pecatčha. Jalla nekztanaquı Jesusižquız pewczıchı, tuž cjıcan:

—čJec žoñınacžquız wejrılaquı okstankaya?

³⁰ Nekztanaquı Jesusaquı kjaazıchı, tuž quınt'ıcan:

—Tsıjıı žoñıquı Jerusalén wajtuquıztan okatčha, Jerıcıcjıta wajt kjutñı. Nuž jıczquız okan, tsıjıı kjažultan tjañınacžtan zalzıchı. Tjañınacaquı nıı žoñı kjıtcıchı, nižaza tjapa niıž zquıtınaca niıž paaznaca kjañchıchı. Nekztanaquı zuma chjojrıcama ana žaañıpacha ecchıchı. Nužquız tıczmaya želatčha. ³¹ Nekztan tsıjıı iclız jılırıquı nıı jıczıñpacha okatčha. Pero chjojrıcıta žoñı cheržcu, tsıjıı latu chjuužcu watchıchı. ³² Nııž jarupachaquı tsıjıı tımpluquız sırwıñı žoñıquı nıı jıczıñpacha ojkhızakazza. Nižaza nıı chjojrıcıta žoñı cheržcu, nawcjuñ zakaz chjuuzıchı. ³³ Jalla nekztanaquı tsıjıı Samarıa wajtchız žoñıquı nıı jıczıñpacha tjonchızakazza. Jalla nuž nıı kjıchta chjojrıcıta žoñı cheržcu, ancha okzıchı.

³⁴ Jalla nekztanaquı kjıchta žoñžquız macjatchıchı. Chjojrıcama cheržcu kullzınchıchı aceıtıžtan vıñžtan. Nuž kullžcu chjojrı jeržınchıchı zumpacha. Nekztanaquı persun aznuquız tewžcu chjıtcıchı, tsıjıı alujamıtuquın. Jalla nıczu cwıtıchıchı. ³⁵ Jaka tažuquı ima wıla jıcz ojkcın nıı Samarıa wajtchız žoñıquı persun paaz jescu, pıcz bıılete pacchıchı alujamıtučız žoñžquız. Nekztan cjıchıčha, “Tıı chjojrıcıta žoñı am cwıtıžınalla. Tıı paaz ana alcansaquız niıquı, wejrquı pjojkacəha, quejpžcuquı”. ³⁶ Jazıquı, čjakziltat nıı čhjepul-tıquıztan chjojrıcıta žoñžquız zuma okzıkaya, lıjıtum mazižtakazya? čJaknužum am tantıı? Kjaaznalla.

³⁷ Jalla nekztanaquı nıı lıı tjaajıñıquı kjaazıchı, tuž cjıcan:

—Nıı oksñı žoñıpančha zuma mazižtakazquı. Nekztanaquı Jesusaquı cjıchıčha:

—Jazıquı oka, nužuzakaz ammi paalla.

³⁸ Jalla nekztanaquı Jesusaquı tıra ojkhıchı. Ojkcın tsıjıı wajtuquın luzıchı. Jalla nıczu Marta cjıta žonquı naaža kjuyquız Jesusa kjawzınčha. ³⁹ Martıquı cullacchıztačha, Marıa cjıtıtacəha. Marııquı Jesusiž kjojch latuquız julzınčha, nıı chııñı nonzjapa. ⁴⁰ Martıztı naaža kjuy lurañquız kuz tjaatčha. Nekztan Jesusižquız macjatchınčha, tuž cjıcan:

—Wejt Jılırı, taı cullaquıquı wejr zınallakal tıı kjuya lurañanacquız jakjurpayčha. Ana wejr yanapčha. čAnam wejtquıztan sınt'ıya? Am chııžınžınalla, wejr yanapajo.

⁴¹ Nekztanaquı Jesusaquı naaquız kjaazıchı, tuž cjıcan:

—Marta, Marta, kjuy lurañanacžquız kuz tjaachıž cjen am kuzquı turwayzıkalala. Jalla nižtıquıztan ancha

Ilaquitamkalala amqui. ⁴² Tsjii zintallapanikaz žejlča chekanaqui. Mariiqui nii zuma illzinča. Naaqui kuz tjaača wejt taku nonzjapa. Anaž jecmi taa cullaqui wejt taku nonžtiquiztan apaki atasacha.

YOOZ EJPŽQUIN MAYIZIZ PUNTU

11 Tsjii nooj tsjii yokquin Jesusaqui Yooz Ejpžquin mayizatča. Nuž mayiziz žeržtanaqui niiz tjajjintanaczquiztan tsjii tjajjinta žoñiqui pewcziča tuž cjican:

—Jaziqui wejt Jiliri, Yooz Ejpžquin mayiziz tjajjnalla. Jaknužt Juanqui niiz tjajjinta žoñinaczquiz Yooz Ejpžquin mayiziz tjajjinchizlaja, jalla nuž.

² Nekztanaqui Jesusaqui tjajjinchičha, tuž cjican:

—Yoozquin mayizizqui tužučha:

“Učhum arajpach Yooz Ejp, am tjuuqui zuma honorchiz cjlalla. Nižaza am mantiz timpu irantižquillalla. Nižaza am munañpaj cjlalla tii yokquizimi tsewc arajpachquinami. ³ Nižaza tonjtijapa nižaza zapurutijapa čhjeriž tjaažcalla, azziz cjisjapa. ⁴ Wejrnacqui pertunchinča wejtnacaquiz ana zuma paañi žoñinaca. Jalla nižtiquiz amqui wejtnaca ujnacaž pertunalla. Nižaza čhjul anawalinacami wejtnacaquiz ana watkatalla. Antiz čhjul anawalinacquiztanami liwriyalla”.

⁵ Nekztan Jesusaqui ninaczquiz cjichizakazza:

—Tsjii žoñiqui amiguchiztača. Nii amiguqui chica aramaž kjuyquiz tjonchiča, tuž cjican: “Amigo, čhjep t'antaž kajžnalla. ⁶ Wejt kjuyquiz tsjii žoñi irantižquičičha jiczquiztan. Anaž wejttac čhjulumi žejlča niizquiz tjaažjapa”. ⁷ Nekztanaqui nii žoñiqui kjaaziča kjuyltan, tuž cjican: “Anaž wejr chiizina. Kjuyami zuma chawjcztača. Nižaza wejt ocjalanacaqui ajpžquiz wejtan chicaž tjajča. Anaž žaazñi atasacha. Nekztan anal čhjulumi tjaaži atasacha”. ⁸ Amiguž cjenami ana tjaaži žaaz pecchiča. Pero nižtami tjaaži žaaziča, ana iya molistita cjejajo. ⁹ Jaziqui cjiwča, Yooz Ejpžquiztan maya, nekztan Yooz Ejpqui ž-tjaaquičha. Nižaza zuma kamaña kjurzna, nekztan wačhaquičha. Nižaza kjuy chawjczquiztan t'oc t'oczcaquičha, nekztan cjetžtaž cjequičha. ¹⁰ Mayñi žoñinacami ninacz mayta tjataž cjequičha. Nižaza kjurñi žoñinacami nuž kjuržcu wachaquičha. Nižaza chawjczquiztan t'oc t'ocñi žoñinaczquizimi cjetžtaž cjequičha. Jalla nužučha Yooz Ejpžquin mayizizqui.

¹¹ Žkjažt tsjii ejpqui ančhucporquiz t'anta mayñiž majchquiz “Tiž t'antaqui” cjican tsjii maz chjalznasajo? Anapanž nuž cjesača. Nižaza, žkjažt ejpqui ch'iz mayñi majchquiz “Tiž ch'izqui” cjican zkorakaz chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasacha. ¹² Nižaza žkjažt ejpqui wallpi ziñi mayñi majchquiz “Tiž wallpi ziñiqui” cjican yek'achunca chjalznasajo? Anaž nužupan chjalznasacha. ¹³ Jaziqui ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasapanikaz tjasača persun maatinaczquiziqui. Ancha zuma kuzziz Yooz Ejpqui juc'ant zumanaca ančhucquiz tjasača. Jakziltat Espiritu Santo may-achaja, jalla nižquiz arajpach Yooz Ejpqui Espiritu Santo cuchanžcaquicha, nii mayñinacz kuzquiz.

JESUSIŽ QUINTRA CHIICHIČHA

¹⁴ Wiruñaquí zajraqui tsjii žoñi upa cjiskatchičha. Nekztanaqui Jesusaž nii zajra ulanzkattan, nii upa ana chiiñi žoñiqui chii kallantichičha. Nekztan nuž paa-tiquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui walja ispantichičha. ¹⁵ Yekjap žoñinacaqui Jesusiž quintra chutchičha, tuž cjican:

—Tiiqui anawal žoñikalala. Zajranacz Beelzebú jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatča.

¹⁶ Yekjap quintra žoñinacaqui yanz pecatča, arajpach Yooz aztan milajru paañi, ana arajpach Yooz aztan paañi, jalla nii. Yanzjapa pewcziča:

—Jaziqui arajpach milajru paala, —cjican.

¹⁷ Pero Jesusaqui ninacz kuz zizzičha. Jalla nižtiquiztan paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii nacionchiz žoñinacaqui t'aka t'aka cjisnaquič niiqui, ninacaž kichassiž cjen, nii nacionaqui tjatantaž cjequičha. Nižaza tsjii famillchiz žoñinacaqui chaasaquič niiqui, ninacaž kichassiž cjen nii famillaqui tjatantaž cjequičha. ¹⁸ Nižaza Satanás cjita zajraž partimi t'aka t'aka cjesaž niiqui, ultimu tjatantaž cjesača. Žkjažt nii zajranacz azi tjurasajo? Anaž azziz cjesača. Anapanž tjurasacha. Jaziqui ančhucqui tuž cjiča, wejrqui zajranacz Beelzebú cjita jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatča, jalla nuž cjiča ančhucqui. ¹⁹ Pero wejrqui anaž nužu jalla. Nonžna. Ančhucua partinacami zajranaca chjatkatñizakazza. Žjecž aztan ninacac chjatkatjo? ŽBeelzebú cjita zajriž aztan chjatkatjo? Anaž cjesača. Ančhucua parti žoñinacaž paatiquiztan intintiz waquizičha, zajriž aztan anapan zajranaca chjatkatasača, jalla nuž intintiz waquizičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapachača ana zuma razunchizqui. ²⁰ Jaziqui ultim werara Yooz aztanpankal wejrqui zajranaca chjatkatučha. Yooz aztan chjatkatiquiztan, kjanapacha tjeeža, Yooz mantiz kamañ timpu irantižquičha, jalla nii.

²¹ Tsjiiilla quint'asacha. Tsjii walja armichiz žoñiqui persun kjuya walja tjurt'iñitača. Jalla nižtiquiztan kjuyquiz chjojtanaca segurotača. ²² Nuž armichiz cjen cuntintu želatča. Nekztanaqui tsjii tsjan tjup žoñiqui tjonchiča. Armichiz žoñi atipžcu, tjapa niiz armanaca kjañchičha. Nekztan tjapa niiz chjojta cusasanaca kjañchizakazza. Nekztan tjup žoñiqui niiz mazinaczquiz kjañta cusasanaca tojunchiča.

²³ Nonžna. Jakziltat ana wejt favora cječhaj niiqui, wejt quintrača. Nižaza jakziltat Yooztajapa žoñinaca ana juntjapi yanapčhaj niiqui, wejt quintra Yoozquiztan žoñinacaž wichanskatča.

ZAJRIŽ PUNTU

²⁴ Nižaza Jesusaqui cjichičha:

—Tsjii zakal quint'asacha. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklaychičha, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, niiz kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanžquičha, jalla nicju”. ²⁵ Jalla nuž quejžcu niiz ulanta žoñžquiz

zalchiča. Nii žoňž kuzqui tsjii zuma pewžta kjuyaž-takaztakalča, nižaza zuma žcayi azquitzta kjuyaž-takaztakalča. ²⁶ Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zijiqui ojkičiča. Nínaca zijicžcu, tjapa nii zajranacaqui žoňž kuzquiz luzziča. Jalla nižtiquiztan nii žoňiqui juc'ant anawaliž cjissiča tuqita kamzquiztan, tsjan ana zuma.

²⁷ Jesusaž nuž quint'an, tsjaa maatak žonqui nii žejlñi žoňinacžquiztan altu joržtan paljayčiča, tuž cjican:

—Honorchiz cjila am matiñ maaqui, am jwessinž cjen.

²⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Juc'ant honorchiz cjila Yooz taku nonžñinaca. Nižaza Yooz tawk jaru kamñinaca.

ŽOŇINACAQUI SIŇALA CHERZKAZ PECATČHA

²⁹ Tsjan tsjan žoňinacaqui Jesusiž muytataž ajcz-natčha. Nekztanaqui Jesusaqui paljayi kallantičiča, tuž cjican:

—Jazta timpu žoňinacaqui ana zum kuzzizza. Milajru siňala paañipankaz pecča. Tuqui timpuqui Jonás cjita žoňiqui želatča, Yooz taku paljayñi. Jalla nižta paljayzqui tsjii siňalažtakazza, Yooziž cuchanžquita cjican. Wejrzakal Yooz taku paljayuča. Anaž iya čjul siňalami želasächa tii žoňinacžtaqui. ³⁰ Yooz Ejpqui Nínive cji-ta wajtchiz žoňinacžquiz Jonás cjita žoňi cuchanžquichiča, casticu tjaaz tjuñi maznajo. Jalla ni-itächa siňalaqui, nii timpuquiz kamñi žoňinacžtaqui. Nižaza Yooz Ejpqui arajpachquiztan wejr cuchanžquichiča. Jalla wejrtča siňalaqui, jazta timpuquiz kamñi žoňinacžtaqui. Anaž iya čjul siňalami tjaataž cjequiča. ³¹ Pjalz tjuñquiziqui, jazta timpuquiz kamñi žoňinacaqui pjaltaž cjequiča, zuma, ana zuma, jalla nii. Ana zuma žoňinacaqui castictaž cjequiča. Nonžna. Tuqui timpuqui tsjaa maatak jilir želatča, wartuñtan watja mantiñ. Pjalz tjuñquiziqui naaqui jakatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoňinacž uj kjana tjeeznaquiča, jazta žoňinaca casticta cjejajo. Naaqui muzpa ažkquiztanpacha tjonchinča Salomón cjita jiliržquiz zali, niž zuma razun taku nonžñi. Pero tekzi wejrqui želuča Salomonžquiztan tsjan chekan jiliriqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoňinacaqui wejt taku anaž nonz pecča. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza, nižaza juc'ant castictaž cjequiča. ³² Nižaza pjalz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoňinacaqui jacatatžcu jazta timpuquiz kamñi žoňinacž uj kjana tjeeznaquiča. Jonás cjita žoňiž Yooz taku paljaytquiztan, nii Nínive wajtchiz žoňinacaqui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero tekzi wejrqui želuča Jonasquiztan tsjan chekan jiliriqui. Nižaza wejrtča tsjan chekan Yooz taku parliñtqui. Pero jazta timpuquiz kamñi žoňinacžti anal Yoozquin kuzziz cjissiča, weriž paljayta Yooz taku nonžcu. Nižtiquiztan juc'ant ujchizza. Nižaza juc'ant castictaž cjequiča.

KJANQUIZ KAMZ QUINTU

³³ Nekztanaqui Jesusaqui quint'ichiča tuž cjican:

—Anaž jecmi tsjii lámpara tjeezcu, chjojzakquiz nonznasača, nižaza anaž tsjii cajon kjuylami nonznasača. Nii lamparaqui tseecupanž tsjijpsnasača, kjuyquiz luzñi žoňinacžquiz kjanajo. ³⁴ Žoňž čhjujquiqui persun kuz lamparažtakazza. Žoňž čhjujqui zumažlaj niiqui nižaza žoňž kuzmi zumazakazza, zuma kjanquiztakaz kamča. Pero žoňž čhjujqui ana zumažlaj niiqui, kuzmi ana zumazakazza, zumchiquiztakaz kamča. ³⁵ Zuma kjanquizim kamčhaj niiqui, persun kamaña zumaž cwitazaquiča, ana zumchi kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Tsjii žoňiqui kjanquiztakaz zumapankaz kamčhaj niiqui, nižaza ana čjul ana waliquiz kamčhaj niiqui, liwj niž kamtanaca zumaž cjequiča, jaknužt tsjii lámpara wali kjančhaja, jalla nuž.

ANA ZUM KUIZZIZ ŽOŇINACŽ PUNTU

³⁷ Jesusaž chiyan, tsjii fariseo žoňiqui Jesusa čhjeri luli kjawziča, niž kjuyquin. Pucultanaqui kjuya irantižcu, kjuya luzziča. Nekztan mizquiz julziča. ³⁸ Jesusaqui kjara awjz custurumpi ana cumplichiča ima lujlcan. Jalla nii cheržcu fariseo žoňiqui ispantichiča. Jesusaqui persun kuzquiz naychiča fariseo žoňiž ispan-tita. ³⁹ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz paljayčiča, tuž cjican:

—Tsji žoňiqui tasanaca chuwanaca zawnctankaz awjza, nižaza chjužja. Nižta iratača ančhucqui fariseonaca. Ančhucqui zawnctankaz limpuča. Pero kjuyltanaqui ančuca kuzqui walja cjujchinacchizpanča. Ančuca kuzquiz tjangz zizza, nižaza čjul anawali paazmi zizza. ⁴⁰ ¡Zumzu žoňinaca! Yoozqui curpumi kuzmi paachiča. ¿Jalla ančhucqui anaž nii zizjo?

⁴¹ Ančuca cusasanacquiztan žoňinacžquiz tjaaz waquiziča. Ančhucqui tjapa žoňinacžtan okžñi kuzziz cjesaž niiqui, ančuca kuzmi zumapanž cjesächa Yooz Ejpž yujcquiziqui, ana kjara awjz cuzturumpi paažcumi.

⁴² ¡Ayii pori fariseonaca! Ančhucqui Yoozquin diezmos tjaayiñčucča, nižaza tjapa plantanacquiztanami diezmos tjaayiñčucča. Jalla nuž paacan walikazza. Pero nuž tjaacanami ančhucqui ana lijituma zuma kamañquiz kamchinčucča, nižaza ana Yoozquin kuzzizčucča. Zuma kamzqui, nižaza Yoozquin kuzzizqui, jalla niiča chekanaqui. Pero diezmos tjaazmi zakaz cumpliz waquiziča.

⁴³ ¡Ayii pori fariseonaca! Ajcz kjuyquiziqui tucquin julzkaz pecča, nižaza honorchizkaj cjiw cjiča ančhucqui. Nižaza ančhucqui jakzi calliranami zuma rispitchizkaž wejr tsaanja cjiča ančhucqui.

⁴⁴ ¡Ayii pori fariseonaca! Nižaza ¡ayii pori lii tjaajiñinaca! Ana lijitum kuzzizčucča. Ančuca liiqui cjiča jakziltat tsjii sipulturuntuñ ojkhaja jalla niiqui Yoozquin ana macjatasächa. Jalla nižta irata ančhucqui žoňinacžquiz ana Yoozquin macjatskatča. Pero žoňinacaqui ančucaž puntu cjiñča, “Yooz žoňinacača ni-nacaqui”. Ančhucqui ninaca incallča, ana zuma kuzziz cjen. Ančhucqui ana pajta sipulturažtakazza.

⁴⁵ Jalla nuž čhiitiquiztan tsjii lii tjaajiñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jalla nuž chiižcu, wejtnacaquiza ana zumam chiiča.

⁴⁶ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ayii pori lii tjaajiñinaca! Ančhucqui parti žoñinacžquin niiz jaru niiz jaru ch'ama cuzturumpinaca yapchinčhucča: kuzi cuntažtakaz jepzinčhucča. Ch'ama cuzturumpinaca yapchiž cjenami, ančhucqui anaž tsjii loc'anžtanami yanapz pecča, žoñinaca nii cuzturumpinaca cumplajo.

⁴⁷ Ayii! Ančhucqui ancha t'akjiriča. Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui Yooz taku paljayñi profetanaca conchiča. Ančhucpacha nii paljayñinacž sipulturanaca kjuyñiča, niwjtanaqui ančhucqui rispittažokaz cjiča. Pero ančhucqui anaž ultimu rispitiča. ⁴⁸ Tuquiqui ančuca ejpnacaqui nii Yooz taku paljayñinaca conchiča. Nuž conchi cjenami ančucaquiztan walikazza. Anzimi ančhucqui sipulturanaca kjuyča, zuma žoñižtakazza. Pero ultimquiziqui ančhucqui ninacaž paljayta Yooz taku anazakaz nonz pecča.

⁴⁹ Jalla nižtiqiztan Yooz Ejpqui ančuca puntuqiztan zuma razun taku chiičiča, tuž cjican: "Wejrqui wejt taku paljayñi profetanacami apostolonacami cuchanžcača. Nekztanaqui yekjapanaca nii Yooz taku paljayñinacžquiztan contaž cjequiča. Yekjapazti kijchtaž cjequiča". ⁵⁰ Tii muntu kalltiz, niwctanpacha Yooziž cuchanžquita žoñinaca conchiča ančuca tuquita atchi ejpnacaqui. Ančhucqui nižta ana wal kuzzizzakazza. Jaziqui Yoozqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz zakaz casticaquiča. ⁵¹ Tsjii Zacarías cjita žoñiqui altaržtan simplužtan, jalla nii taypiquiz contatača. Abel contiquiztanami Zacarías contiquiztanami nižaza tjapacha contanacquiztanami Yooz Ejpqui jazta timpuquiz žejlñi žoñinacžquiz casticaquiča.

⁵² Ayii pori lii tjaajiñinaca! Liwriiñi Yooz taku liižcu, zizcu, žoñinacžquiz ana nii tjaajinčinčhucča. Yooz taku tsjii llave irata tanzinčhucča. Nii llave tanžcanpacha ančhucmi liwriiñi Yooz jiczquiz ana luzzinčhucča. Y nižaza nii llave tanžcu, ana cjetžinčinčhucča, liwriiñi Yooz jiczquiz žoñinaca luzajo. ⁵³ —Jalla nuž chiižinžcu Jesusaqui ojkičiča.

Nii lii tjaajiñinacžtan nii fariseonacžtan, jalla ninacaqui muzpa žawjchi cjissiča Jesusiž quintra. Nižaza ninacaqui Jesusižquiz wiltan wiltan pewcziča, ⁵⁴ Jesusiž quintra tsjii ujchiz jwezjapa. Jesusiž kjaaztiqiztan uj tjojtunz pecatča.

FARISEO ŽOÑINACA

12 Jesusaž nuž tjaajnan, zmali wacchi žoñinacaqui tjonchiča, waranka waranka. Nižaza zmali porapat tewksascan tewksascan tjonchiča. Primeraqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Fariseo žoñinacaqui anaž ultimu Yoozquin kuzzizaza. Anaž ligitum Yooz žoñinacača, aunquimi ligitum žoñižtakaz cjicjiñi cjenami. Ninacžquiztan zumpachaž cwit'azaquiča, ana ninaca irata cjisjapa. ² Tsjii noojiqui tjapa chjozakuñ paatami tjeežtaž cjequiča. Nižaza tjapa chjozakuñ pinsitami ziztaž cjequiča. Tsjii noo-

jiqui žoñž ultim kuz tjeežtaž cjequiča. ³ Nižaza jamazit chiitanacami kjana ziztaž cjequiča. Chjozakuñ chiitanacami tjapa žoñinacaqui zizaquiča.

¿JECŽQUIN EKS WAQUIZIYA?

⁴ Jaziqui ančhucqui, wejt mazinaca, tuž wejr chiižinčuča. Anača eksqui tii curpu alaja conñižquiziqui. Curpu conžcu anaž iya čjulumi payi atasača.

⁵ ¿Jecžquin antiz ančhucqui eks waquiziya? Yooz Ejpžquin eks waquiziča. Yooz Ejpqui žoñž curpu žeti tucuzinskatžcu žoñž animumi infiernuquin tjojtjapa azzizza. Jalla niizquizza chekanaqui eksqui.

⁶ Tsjii pjijska wežlaqui pizc paazkaz cwističa. Anača juc'ant valorchiz cjen, Yooz Ejpqui zapa wežlallami cjuñča. ⁷ Pero zapa žoñžquiz juc'anti cjuñča. Nižaza ančuca ach charami kanžintacha, zintallquiztan zintalla. Anaž ančhucqui tsuca. Nii wežlanacžquiztan ančhucča juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančhuc juc'ant cwitaquiča wežlanacžquiztan.

JESUCRISTUŽ FAVORA CJEE

⁸ Ančucaquiz cjiwča: Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilancž yujcquiz nii žoñž favorazakal chiyača. ⁹ Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui Yooz anjilancž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal cjeeča.

¹⁰ Jakzilta žoñit Yooz Epiž cuchanžquita Žoñž quintra chiyačhaj niiqui, pertuntaž cjesača. Pero jakzilta žoñit Yooz Espiritu Santuž quintra chiyačhaj niiqui, anapanž wira pertuntaž cjequiča.

¹¹ Wiruñaquei ančhucqui juezanacž yujcquin nižaza jilirinacž yujcquin chjichtaž cjequiča, ajcz kjuyquiz. Jalla nuž chjichtiquiztan ana kuz turwaysi cjequiča, jaknužt chiyačhaja, nižaza jaknužt tjurt'azalaja, jalla nii. ¹² Ančuca chiiž ora Yooz Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz chiižjapa tjaajznaquiča, jaknužt chiižalaj, jalla nii.

CWITAZA, ZMAŽŇI KUZIZ ANA CJSJAPA

¹³ Tsjii žoñiqui Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican: —Wejt Tjaajiñi Maestro, wejt jilžquiz chiinalla, wejt parti irinsa tjaa-ajo.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui niizquiz cjichiča: —Jila, žkjažtiqiztan amqui wejr jilirižtakaz cheržjo? Anapanž wejr juez partirtqui, ančuca quija azquitzjapaqui.

¹⁵ Nižaza Jesusaqui ninacžquiz cjichiča: —Persun kuzquiz naazna, nižaza cwitaza ana zmažñi kuzziz cjisjapa. Žoñž wira kamañaquei anaž niiz wacchi cusasanacquiztan yatisinsa.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsji ricach žoñi želatča. Nii žoñž yokquiziqui zalanacaqui ancha cusa pookchiča. ¹⁷ Jalla nuž pooktiquiztan nii ricach žoñiqui kuzquiz pinsichiča, tuž cjican: "¿Kjažt wejr cjequejo? Wejt yaaz kjuyanacaqui tii

ajzta zkal čhjeri anaž wacasacha".¹⁸ Jalla nekztanaqui pinsichiča, tuž cjican: "Aaaa. Tuž jazic cjeeka. Wejt zkala yaaz kjuyanaca pajlznaka. Nekztanaqui tsjan pajk kjuyanaca kjuysnaka. Jalla nekz tjappach zkal čhjeri yaaznaka, nižaza tjapa wejt cusasanaca".¹⁹ Jalla nekztanaqui nii ricach žoñiqui niž persun kuzquiz cjichiča: "Aaaa. Wejrqui zmali cusasanaca yaazinča, nižaza zmali čhjerinaca yaazinča, ažk wata tjurñipacha. Jeejnaka, nižaza cusa lujlsnaka, licsnaka. Nižaza cuntintul cjeeka".²⁰ Pero Yoozqui nii žoñžquiz cjichiča, "Zumzu žoñimča amqui. Tižwanpacha amqui ticznaquiča. Am zkal čhjerimi am cusasanacami nii yaazanacami inamayaž cjequiča, žčjuljapat cjeequi neejo? Žecžtapan cjeequi neejo?"²¹ Jaknužt nii ricach žoñžquiz watchižlaja, jalla nižta irataž wataquiča persunjapapankaz cusasa juntjapñi žoñnacžquiziqui. Nižta žoñinacaqui Yooz yujcquiziqui poripanž cjisnaquiča.

YOOZ EJPQUI NIIŽQUIN KUZIZ ŽOÑINACA CWITIČHA

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñnacžquiz cjichiča:

—Ančhucaquiz tuž cjiwča. Žoñiqui žejtzjapaqui lujlž čhjeri pecča. Jalla nuž cjenami, ančhucqui anača čhjerinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui. Nižaza žoñiqui curpu wali cjisjapa zquti pecča. Jalla nuž cjenami ančhucqui anača zquitinacžquiz kuzqui llaquizizkatzqui.²³ Žoñž žetiqui čhjerquiztan juc'anti importiča. Nižaza persun curpumi zquitquiztan juc'anti importiča.²⁴ Wežlanacžquiz cherna. Anaž zkalami čhjaccča. Nižaza anaž ajza. Nižaza ana čhjeri yaaz quetallchizza. Nižaza ana čhjeri yaaz kjuychizza. Jalla nuž cjenami nii wežlanacžtaqui lujlž čhjerinacami panž žejlča. Yooz Ejpkaz čhjeri tjaača. Pero ančhucqui Yooz yujcquiziqui wežlanacžquiztan juc'antiž importiča. Jaziqui ančhucaquiz zakaz Yoozqui lujlž čhjeri tjaaquiča, žejtzjapaqui.²⁵ Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacha, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami.²⁶ Jalla nižta ana atchucažlaj niiqui, žkjažtiquiztan lujlž čhjerinacžquizimi zquitinacžquizimi ančhuca kuzqui llaquizizkatzqui?

²⁷ Plantanacž pjakallaž cherna. Anaž langza. Anaž kawanča. Yoozqui nii pjakallanacaž pajkkačča. Zmali finu zquti cujtžcumi anaž jecmi pjakallquiztanami juc'ant c'achalla cjesača. Nižaza finu zquti cujtžcumi nii ancha ricachu Salomón jiliriqui anača pjakallquiztan juc'ant c'achaqui.²⁸ Plantanacaqui tsjii upacamakaz c'achallača. Nekztanaqui jakatažu kattažu tsjii jurnuquiz tjutjunzjapa ujtžača. Jalla nuž cjenami Yooz Ejpkaz nii plantanacami nižta cwitiča. Ančhucča Yoozquin ana tjapa kuzziz žoñinaca. Ančhuczi Yooz yujcquiziqui čhjul plantaquiztanami juc'antiž importiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'anti cwitiča; zquitchiz panž cjequiča.²⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui ana ancha llaquiziñi kuzziz ojklaya, čhjul čhjeri kjurquiztanami.³⁰ Tii muntuquiz ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ancha llaquiziñi kuzziz ojklayača nižta cusasanaca kjurcan. Ančhucqui anača nižta llaquiziñi kuzziz ojklayzqui. Werar Yooz Ejpchizčhucča. Yooz

Ejppqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaj, jalla nii. Ančhucqui čhjeri, zquti, cusasanaca pecča, zejtzjapa, jalla nii zizza Yooz Ejppqui.³¹ Nižtiquiztan ančhucqui Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Nekztanaqui Yooz Ejppqui ančhucaquiz čhjulumu cawalikaz tjaaquiča.

ARAJPACHQUIN CUSASANACCHIZ ŽOÑINACA

³² Nižaza Yooz Ejppqui ančhuca uchaquiča mantiñi puestuquiz. Jalla nužuča Yooz munañpaqui. Tii muntuquiz žejlcan anaž eksna, ančhucqui wejt uzananacčhucča, aunqui kolucullami.³³ Ančhuca cusasa žejlñinaca tuysna. Nekztan t'akjiri kamñi žoñinacžquiz tojna. Tii muntuquiz žejlcan jaknužt ančhucaqui zuma žak quels tjaczaja, jalla nižta irata zuma munaziñi kuz tjacz waquiziča wiñaya zuma kamzjapa. Arajpachquin zuma cuntintu kamzjapa, ančhuca kuz tjaczna, zuma azquicha. Tii muntuquiziqui tjañ žoñiqui ančhuca cusasanaca kjañasača. Arajpachquin tjañ žoñinaca ana luzasača. Nižaza tekziqui tjujtami cjurimi ančhuca zquitinaca lulasača. Arajpachquin tjujtami cjurimi ana želasača.³⁴ Jakziltat tii muntuquiz walja cusasanachizlaja, tii muntuquiz kamañ wirquiz kuz tjaača. Pero jakziltat arajpachquin kamañ wirquiz kuz tjaačaja jalla niiqui arajpachquin walja cusasanacchiz cjequiča.

KUZ TJACZI CJEE

³⁵ Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichiča, tuž cjican: —Arajpachquin ojkzjapa ančhucqui kuz zuma tjaczi tjewžna, tsjii tjeežta lamaparažtakaz.³⁶ Tižtažtakaz cjee. Tsjii patrucaqui zalsñi pijstiquin ojkchiča. Piyunanacaqui patruca cuttižquiz tjewža, niž irantižquitan kjuj zan chawjcz cjetžinzjapa. Jalla nižta irata ančhucqui Yooz tjonz tjuñi zuma tjewžna.³⁷ Weraral cjiwča. Patrucaž tjonz oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewznačaja, jalla ninacaqui cuntintuž cjee. Jalla nii piyunanacaqui patrucaž misquiz julskatataž cjequiča. Nekztanaqui nii patrucačaž čhjeri tjaaquiča, nižaza ninacžquiz atintaquiča. Jalla nižta irata Yoozqui paaquiča niž tjonz tjewžñinacžquiz.³⁸ Chica aramami, kjantatimi, čhjulorakat nii patrucaqui iran-tižquičani. Nii oraqui jakzilta piyunanacat tjaji wajtsi tjewz tjewznačaja, cuntintuž cjequiča.³⁹ Tsjiilla zakaz cjiwča, ančhucaž zizjapa. Tsjii kjuychiz žoñiqui čhjulo-rat tjañi tjonačaja, jalla nii ora zizaquiz niiqui, tjaji wajtsipan tjewznaquiča, nii tjañi ana luzkatzjapa, nižaza ana tjangskatzjapa. Tjañi tjonz ora zizcu, anapan niž kjuja nužkaz ecasača.⁴⁰ Ančhucmi nižaza Yooz tjonz tjuñi walja listu tjacziž tjewžna. Tiripintit tsjii ana pinsita oraqui wejrqui quejpczača. Wejrtča tsewctan cuchanzquita Yooz Žoñtqui.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴¹ Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿tii quintu quint'ichamčha wejtnacalta-japakazkaya? už ¿tjapa žoñinacžtajapa, jaa?

⁴² Jesús Jiliriqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tsjii kjuy cwitiñi žoñi želatčha zuma cumpliñi, nižaza zuma intintiñi. Nii kjuychiz tuyñuqui zuma žoñž kjarquiz niž kjuya ecchičha, tjapa nii kjuyquiz žejlñinacžtan. Čheri tjaaz ora čheri tjaajo, jalla nuž zakaz ecchičha nii žoñž kjarquiz. ¿Ject nii zuma cumpliñi žoñejo? ⁴³ Jalla tiičha nii žoñiqui. Kjuy tuyñu quejpsquizcama jakzilta žoñit niž kjuya zuma cwitan žejlčhaja, jalla niičha zuma cumpliñi žoñiqui. Nižaza cuntintuž cjequičha nii zuma cwitiñi žoñiqui. ⁴⁴ Wejrqui weraral cjiwčha. Kjuya tuyñuqui cumpliñi žoñž kjarquiz tjapa kjuy cusasanaca ecasačha. ⁴⁵ Tsjemata cwitiñi žoñi zakaz želatčha. Nii žoñiqui kuzquiz pinsičičha, “Kjuychiz tuyñuqui anaž uri tjonasaž, jaz”, cjican pinsičičha. Jalla nekztanaqui nii kjuychiz luctaka cjiñi maataka cjiñi piyunanaca wajjtñitačha. Nižaza nii žoñiqui persun lujlsquin licsquin kuz tjaachičha.

⁴⁶ Tiripintit tsjii ana pinsita nooj kjuychiz tuyñuqui quejžquichičha. Tsjii ana zizta ora quejžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjuychiz tuyñuqui nii ana zuma cwitiñi žoñžquiz juc'anti anawaliž casticu tjaaquicha. Nii ana zuma žoñiqui jaknužt ujchiz žoñinacž castictaž cječhaja, jalla nižtapacha castictaž cjequičha.

⁴⁷ Tsjii piyunaqui zumpacha niž patruñaž pecta langz zizzičha. Niiž patruñž langz zizcanpacha, ana langzičha. Jalla nuž zizcanpacha, ana langztiquiztanaqui juc'anti castictaž wajjtzaž cjequičha. ⁴⁸ Nižaza jakzilta piyunat ana niž patruñaž pecta langz zizzaja, jalla nižta cjenpacha ana cumpličhaja, jalla niiqui upa casticta cjequičha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo tjaatčhaja jalla nii žoñiqui tjapa nii cusasanacquiztan quint'istančha. Jakzilta žoñžquiz wacchi cusasanaca cwitajo cumpjiita cječhaja, jalla nii žoñiqui cusasanacchiz tuyñužquiz quint'istančha tjapa cumpjiita cusasanacquiztan.

IYA TJAAJINTA

⁴⁹ Tsjiiilla zakaz quint'ichičha Jesusaqui, tuž cjican:

—Tekz werjqui tsjii uj peksñižtakaz tjončinčha. Nii uj peks oraqui wajiž cjila. ⁵⁰ Wejrqui tsjii wali pajk prueba watačha bautismužtakaz. Nižaza nii watscama, ancha llaquital cječha. ⁵¹ Weriz tjontiquiztan žoñinacaqui anazumquin cjequičha; t'aka t'akaž cjequičha, wejtquiz criichinaca, ana wejtquiz criichinaca, jalla nuž. ⁵² Tii timpuquiztan nawjkchuc tsjii famillanacami t'aka t'akaž cjequičha. Tsjii famillquiz pjijskaltan cječhani, čhjepul-tanac quintraž cjequičha pucultan žoñžjapaqui. ⁵³ Nižaza ejpžtan persun majchtan quintraž cjequičha. Nižaza majchžtan persun ejpžtan quintraž cjequičha. Nižaza maatan persun tjunmat matatan quintraž cjequičha. Nižaza naa tjunmat matatan persun maatan quintraž cjequičha. Nižaza kjan maatan wazatan quintraž cjequičha. Nižaza wazatan kjanatan quintraž cjequičha. Jalla nuž cjisnaquičha, wejtquiz criichinacžtan ana wejtquiz criichinacžtan.

KUZ CAMPIYA, ANA CASTICTA CJEYAJO

⁵⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui cjiñčhucčha, wacchi tsjirinaca tajatan ulanžcaquiž niiqui, “chijnačhani”, nuž cjiñčhucčha. Nekztan jalla nuž chijñiž watčha. ⁵⁵ Nižaza wartan quera queržcaquiž niiqui, “kjutñit cječhani”, nuž cjinčhucčha. Nekztan jalla nuž kjutñiž watčha. ⁵⁶ ¡Hipócrita cheechi žoñi! Ančhucqui ¡ana ligitum kuzziz žoñinaca! Tjamž puntu tsjirž puntu walja zizñi chi-iñčhucčha. ¿Kjažtiquiztan Yooz siñalanaca ana tantiyasajo? Kuz campiya, ima casticz ora irantan.

⁵⁷ Nižaza ¿kjažtiquiztan kamz puntu ana tantiyasajo, jaačha zuma kamčhaja, jaačha ana zuma kamčhaja, jalla nii? ⁵⁸ Jakziltat am quijžcu jiliržquin chjichačhaja, jalla nižquiztan pertunam mayizaquičha ana enenžcu, ima jiliržquin irantican. Am quija ana pertunazta cjenacui, nii jiliriqui policiiquiz am intirjasačha. Nekztanaqui nii policiaqui am carsilquiz chawcwasačha. ⁵⁹ Nekztanaqui wejrqui cjiwčha, carsilquiztanaqui anapanim ulnasačha, liwj tjappacha paczcama. Anziqui kuz campiya; Yoozquiztan pertuna maya, ana casticta cjeyajo.

YOOZQUIN KUZIZ CJEE

13 Nii orapacha tsjii kjaž žoñinacaqui quintu zjičhičha, Jesusižquiz mazñi. Tuž cjican quint'ichičha. Pilato cjita jiliriqui tsjii Galilea wajtchiz žoñinaca conkatchičha. Nii conta žoñinacž ljocqui animal ljocnacžtan t'ajzičha. Tuquiqui animala contkalčha, Yoozquin ofrenda tjaazjapa. ² Jalla nuž nonžcu Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan Galilea wajtchiz žoñinacžquiz nuž anawali watchitajo? ¿Parti Galilea wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ³ Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiž ni-iqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasachha.

⁴ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Tsjii tunca quinsakalcuni žoñinacaqui ticzičha Siloé cjita wajt campanturi jalla ninacž juntuñ pajlžtiquiztan. ¿Kjažtiquiztan nižta watchitajo? ¿Parti Jerusalén wajtchiz žoñinacžquiztan juc'ant ujchiz ninacajo? ¿Jalla nižtazaž ančhuc pinsiya? ⁵ Ančhucqui anačha nižta pinsa. Ančhucqui Yoozquin kuzzizpan cjee. Ana nižta cjisnaquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawaliž watasachha.

ISRAEL ŽOÑINACŽ PUNTUQUIZTAN

⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñiqui niž yokquiz jiws muntinaca čhjachičha. Tsjii nooj ojkchičha “jiwsa pookchižcaa” cjican, ojkchičha. Irantižcu, muntinacquiz ana čhjul jiws frutanaca watchičha. ⁷ Jalla nižtiquiztan nii yoka cwitiñi žoñžquiz cjichičha: “Chera, čhjep wata jiws frutanaca kjuri tjončinčha. Ana jiws frutanaca pookchikalčha. Jaziqui tii muntinaca k'atzna. Inapanikaz žejlčha.” ⁸ Jalla

nekztanaqui nii yoka cwitiñi žoñiqui patrunžquiz cjichiča: “Wejt patruna, tii watcamakaz žela cjee. Wejrqui yokal zumpacha kjullznača, nižaza wanžtan wanit'ača. ⁹ Jalla nižtiquiztanaqui jiwš frutanaca pookz atčhani. Anapan pookaquiž niiqui, nekztanaqui k'atžtaž cjequiča”. —Jalla nuž quint'ichiča Jesusaqui.

TSJAA MAATAK ŽONQUI ČHJETINTATAČHA

¹⁰ Tsjii jeejz tjuñquiziqui, Jesusaqui ajcz kjuyquiz tjaajnatčha. ¹¹ Jalla nekz želatča tsjaa laa maatak žon. Tunca quinsakalcun watanaca laatača. Tsjii zajraqui naa žon taj chutu paatkalča. Nižtiquiztanaqui anawira ts'iru tsijtsniñtača, ana čhjulu paazjapami. ¹² Jesusaqui naa žon cheržcu, kjawziča, nekztan tuž cjichiča:

—Cullacalla, am laaquiztan liwriita cjequiča.

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui niiz kjaržtan lanziča naa žonaquiz. Jalla nii orapacha naa žonqui ts'iru cjissinča. Nižtiquiztan Yooz Ejpžquin honora paljaychiñča. ¹⁴ Nii ajcz kjuy jilirizti Jesusižjapa žawziča, nii jeejz tjuñquiz čhjetintiquiztan. Nekztanaqui nii jiliriqui žoñinacžquiz cjichiča:

—Sojta tjuñikaz langz waquiziča. Jalla nii langz tjuñiran laanacaqui tjonsa čhjetintaž cjisjapa. Anača jeejz tjuñquiziqui tjonzqui.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesús jiliriqui nii jiliržquiz cjichiča:

—Ana zum kuzziz žoñinaca. Jeejz tjuñquiziqui tjapa ančhucanacaqui wacami aznumi cutzniñčhucča, kjaz liqui okajo, žana jaa? ¹⁶ Taa maatak žonqui Abrahamž majch maatquiztan tjoninča. Tunca quinsakalcun wata chututača, Satanás cjita zajraž nuž chutu paañiž cjen. ĆKjažt tii jeejz tjuñquiziqui taa laa žonqui ana čhjetinta cjesajo? Jeejz tjuñquizmi čhjetinžpanikazza.

¹⁷ Jesusiž nuž čhiitiquiztanaqui tjapa niiz quintra žoñinacaqui azzi quirchiča. Parti žoñinacazti cuntintutača, Jesusaž nuž pajk milajrunaca paachiž cjen.

YOOZ MANTAPARU OJKŇI ŽOŇINACŽ PUNTU

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tižtača Yooz mantaparu ojkn̄i žoñinacž puntuqui. Jalla nii puntuqui intintazkatasacha, mostaz cjita semilž puntu čhiitiquiztan. Jalla tužuča. ¹⁹ Tsjii mostaza cjita semilla žejlča, ancha zkoltalla. Žoñiž čhjactan, walja pakjiž pajkča, tsjii pajk muntiž, nizta pakji. Nižaza nii mostaz muntiquiz wežlanacaqui tjuraž paasača. Jalla nužupan Yooz mantaparu ojkn̄i žoñinaca yapaquiča, mostaz munti pajkñila, jalla nižta irata.

²⁰ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Tii takunacžtan zakaz Yooz mantaparu ojkn̄i žoñinacž puntu intintazkatasacha. Jalla tužuča. ²¹ Tsjaa maatak žonqui čhjep tupu jac'užtan levaturžtan t'ajzinča. Nekztanaqui tjappacha nii t'anti masaqui t'amchiča. Jalla nižta iratača, tjapa kjutñi tii muntuquiz žoñinacaqui Yooz mantita kamañchiz cjisnaquiča.

LIWRIITA ŽOŇŽ PUNTU

²² Wiruñaquí Jerusalén jiczquiz ojkan, Jesusaqui tjaajinchiča. Jakziran watatčhaja, jalla nii watjarañ jochiran tjaajinchiča. ²³ Nuž tjaajnan, tsjii žoñiqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejt jiliri, Ćkoluckaz liwriita žoñinacajo?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

²⁴ —Ančhucqui tjapa kuz cjee, arajpach ojkn̄i zkoz jicz zanquiz luzjapa. Wejrqui ančhucacaj quiz cjiwča. Casticz tjuñquiziqui tjapa žoñinacaqui luz pecaquiča. Nii oraqui anaž ataquiča. Jalla nižtiquiztan anziqui liwriiñi zanquiz luzjapa, tjapa kuz cjee. ²⁵ Tsjii noojiqui arajpach kjuychiz tuyñuqui tsijtsnaquiča liwriiñi zana chawjczjapa. Ančhucqui, zawnctan cjiñinaca, nii chawjczta zanquiz t'ok t'okaquiča, tuž cjican: “Wejt jiliri, cjetznalla, cjetznalla”. Kjuychiz žoñiqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Anal ančhuc pajuča. ĆJecnactčhucakaz laj ančhucqui?” ²⁶ Jalla nuž čhiitiquiztan ančhuczti zakaz chiyačhani, tuž cjican: “Amtan chica lujlchinča. Nižaza wejtnaca wajt calliran tjaajinchamča”. ²⁷ Pero nii arajpach kjuychiz tuyñuqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Ančhucqui anapal pajuča, cjiwla. Wejtquiztan oka, tjapa ančhucqui ana zuma kuzzizčhucča”. ²⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, tjapa Yooz taku paljayñi profetanacžtan, tjappacha ninacaqui arajpach Yooz kjuyquiz želaquiča. Ančhuczti zawnctanpanikaz želaquiča. Jalla nuž zawnctan žejlcan ančhucqui kaaquiča, nižaza ižkež jojaquiča, ana luzzucaž cjen. ²⁹ Tjapa kjuttan criichi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquin luzaquiča, užatan, wartan, tajatan, tuwantan, nuž tjapa kjuttan. Nižaza nii luzzi žoñinacaqui arajpach Yooz kjuyquiz cusa atintitaž cjequiča. Yooz čhjeri luli julznaquiča. ³⁰ Nižaza Yoozqui arajpachquin yekjap tii muntuquiz wirquin cjiñi žoñinaca tucquin cjiskataquiča. Nižaza yekjap tii muntuquiz tucquin cjiñi žoñinaca wirquin cjiskataquiča.

JERUSALEN CJITA WAJTQUIN TICZ PUNTU

³¹ Jesusiž taku žeržtan, nii noojpacha, tsjii kjaž fariseo žoñinacaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Tekztan am oka. Herodes cjita jiliriqui am konz pecča.

³² Jalla nekztanac Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui nii mañus Herodesquin oka. Niižquin čhiizca, tuž cjican: “Tsji kjaž tjuñi tirapal Yooz obranacal paa-uča, zajranaca chjatkatcan, laanaca čhjetincan. Nekztan tsjii kjaž tjuñquiztan wejt obra žerznača”. ³³ Pero wejrqui tsjii kjaž tjuñi tiral kamača, Jerusalén wajtquin ticzcama. Jerusalén wajtquin Yooz taku paljayñi profetanacaqui ticstanča.

³⁴ ĆJerusalén, Jerusalén wajtchiz žoñinaca! Ančhucqui Yooz taku paljayñinaca coničhucča. Nižaza Yooziž cuchanžquita žoñinaca maztan čhjaquiñčhucča. Wallpiquei persun ozmachanaca kjarž koztan juntiñil, jantey. Jalla nižta irata wejrqui tii wajtchiz žoñinaca jun-

tiz pecučha. Ančhuczti ana wira wejtquin tjonz pequiñchucčha. ³⁵Jalla nižtiquiztan ančhuca wajt yokaqui ana Yooz kjarquiz žejlčha. Nižaza wejrqui cjiwčha. Tsjii noojiqui ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquičha, “Honorchiz cjila, tii Yooziž cučanžquita žoñiqui”. Jalla nii oracama, ančhucqui wejr ana wilta cheraquičha.

TSJII CURPU TJUUCHI ŽOÑIQUI ČHJETINTATAČHA

14 Tsjii jeez tjuñquiziqui Jesusaqui tsjii fariseo jilirž kjuya luli ojkchičha. Yekja fariseo žoñinacaqui Jesusa awayt'atčha. ²Nižaza nii kjuyquiz želatčha tsjii curpu tjuuchi žoñi. Jesús žcati želatčha. ³Nii cheržcu Jesusaqui fariseo žoñinacžquiz lli tjaajiñinacžquiz, jalla ninacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Jeez tjuñquiziqui tsjii laa žoñi čhjetnasaj? už žana čhjetnasaj?

⁴Ninacazti ch'ujukaz cjissičha. Nekztanaqui Jesusaqui laa žoñi kjawžcu, čhjetinchičha. Nekztan laa žoñžquiz cjichičha:

—Oka amqui —cjicanaqui. ⁵Nekztanaqui Jesusaqui fariseo žoñinacžquiz tuž cjichičha:

—Jeez tjuñquiz cjenami aznumi wacami tujquiz tjojt-siž cjen okžcu, žanaž jooznasajo?

⁶Jalla nuž chiitiquiztanaqui ana jaknuž kjaazñi atchičha.

PJIZTA PUNTU

⁷Nekztanaqui Jesusaqui nii kjuyquin lujlcan jalla tižta cherchičha. Kjawžta žoñinacaqui tucquin julz kju-ratčha, nižaza honorchiz cjis pecatčha. Jalla nižta cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui, tuž cjichičha:

⁸—Amqui tsjii zalžni pjiztiquiz kjawžta cjesaž niiqui, anačha tucquinpan julzqui. Am jarupacha tsjii juc'ant jilir žoñiqui tjonasaž niiqui, am tucquin julzpantaž cjesačha. ⁹Jecčhalaj pucultan ančhucqui kjawzi, jalla nii kjawžni žoñiqui amquiz chiyasačha, “Am julz tii juc'ant jiliržquin tjaa”, cjican. Jalla nižtiquiztanaqui amlaqui azanpanti wirquin julz cjesačha. Am aziž cjesačha.

¹⁰Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Tsjii zalžni pjiztiquiz kjawžtaž cjesaž niiqui, wirquinpankaz julzqui. Nekztan nii kjawžni žoñiqui irantižcuqui, amquin chiyasačha, tuž cjican: “Wejt k'ayi jila, ticchuc watžca, tucquin julžca”. Jalla nuž kjawžcu tucquin tjułžtiquiztan parti žoñinacž čhjujquiziqui honorchizim cjesačha. ¹¹Jakzilta žoñit parti žoñinacžquiz persun honora chii chiyačhaj niiqui, wiruñaquí nii žoñiqui ch'ujukaz cjesačha. Pero humilde kuzziz žoñizti honorchiz cjiskattaž cjequičha.

¹²Nižaza Jesusaqui nii kjawžni žoñžquiz cjichičha:

—Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, anam kjawznaquič am persun mazinacžquiz, nižaza am persun jil-lanacžquiz, nižaza am persun famill parintinacžquiz, nižaza am ricach visinunacžquiz, jalla ninacžquiz alaja anam kjawznaquičha. Ninaca čhjeri luli kjawznasaž ni-iqui, ninacaqui am zakaz kjawznasačha. Nižtiquiztan amzakam čhjeri tanznaquičha. Nižtiquiztan ana gas-tichim cjequičha. ¹³Ana nižta paa. Antiz tuž cjee. Čhjeri tjaasim pecčhaj niiqui, kjawznaquičha porí žoñinaca,

zuch žoñinaca, coj žoñinaca, zur žoñinaca, jalla ni-nacžquiz kjawznaquičha. ¹⁴Nuž paažcu cuntintum cje-quičha. Ninacaqui anaž čhjulumi tjepñi atasačha. Yooz zuma kamañchiz žoñinacž jacatatž tjuñž tjonan, jalla nekzim amqui tjepuntam cjequičha.

¹⁵Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu, tsjii julzi žejlñi žoñiqui Jesusižquiz cjichičha:

—Arajpach Yooz Ejžž kjuyquin lujlñinaca cuntintuž cjequičha.

¹⁶Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñžquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Tsjii nooj tsjii žoñiqui pajk pjizta paachičha.

Tuquiqui walja žoñinaca kjawskatchičha pjiztiquiz.

¹⁷Pjizta čhjeri lujl ora piyunaqui kjawžta žoñinacžquiz cučanžquitačha, tuž cjeajo: “Tjappacha listu tjacž-tačha, jaziqui ž-tjona”. ¹⁸Nekztanaqui kjawžta žoñinacaqui pasinza mayizichičha. Tsjii žoñiqui cjichičha: “Anzilla yoka kjaychinčha. Jalla nii cheržquistančha. Jal-la nižtiquiztan amqui wejr pasinzt'alla”. ¹⁹Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tunca waca kjaychiñčha. Jalla nii waca yanstančha. Jalla nižtiquiztan zumaž pasinzt'alla”.

²⁰Tsjiizti cjichičha: “Anzilla tjunatan zalzinčha. Nižtiquiz-tan anal oki atasačha”. ²¹Nii cučanžquita piyunaqui quejžcu patrunžquiz tjappacha quint'ichičha, jaknuž žoñinacat kjaazčhaja, jalla nii. Nuž quint'itiquiztan nii patrunaqui walja žawjchi cjissičha. Nižaza piyunžquiz cjichičha: “Uri ojklayžca calliran nižaza wajt tjiyaran. Pori žoñinaca zjižzna, nižaza zuch žoñinaca, cojonaca, zuranaca, jalla ninaca kjawžca”. ²²Wiruñaquí nii piyu-naqui mazzičha tuž cjican: “Wejt patruna, amiž manti-tacama ojklaychinčha. Nižaza iya julz campo žejlčha”. ²³Nekztanaqui patrunaqui cjichičha piyunžquiz: “Wilta ojklayžca callinacaran jicznacaran. Žoñinaca kjawkwaw-can ojklayžca kjuyquiz chjijsnajo. Kjawžta žoñi-nacžquiz tjonkatžca”.

²⁴Nekztan Jesusaqui cjichizakazza:

—Wejrqui cjiwčha. Weriz primira kjawžta žoñinacaqui anapan čhjeri lulasačha wejt arajpach pjiztiquiziqui. —Jalla nuž cjichičha Jesusaqui.

JESUCRISTUŽQUIN KUZZIZ PUNTU

²⁵Walja žoñinacaqui Jesusa apzičha. Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsu žoñinacž kjutñi quejpcičha, tuž cjican:

²⁶—Jakzilta žoñit wejtquin kuzziz cječhaj niiqui, niž persun ejpmi, maami, tjunmi, maatinacami, persun jil-lanacami, persun cullaquinacami, nižaza niž persun kamañ wirami, jalla ninacžquiztanami wejtquin juc'anti kuzziz cjistančha. Anaž wejtquin juc'anti kuzziz cjequič niiqui, anaž wejt partir žoñi cjichuca cjesačha. ²⁷Jakzil-ta žoñit wejt partir žoñi cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuz-tanž wejtquiz cjistančha niž persun wira apt'iz cjenami. ²⁸Tsjilla cjesačha. Jeqit tsjii campanturi kjuyž pec-čhaj niiqui, primiruqui gasto zumpacha tantiistančha, paaz wacata ana wacata, jaknuž nii campanturi tsajcz-japa, jalla nii. ²⁹Ana zumpacha tantižcu kallantaquič niiqui, nekztan ana tsaqui atchucaž cjesačha. Jalla nuž ana tsajčni cheržcu parti žoñinacaqui nii žoñžquiz iñarasačha, ³⁰tuž cjican: “Nii žoñiqui campantur kjuyi

kallantichiča. Nekztan ana tsaqui atchiča. Ana zuma tantiichiča". Jalla nuž tjasajućiča. ³¹ Nižaza jakzilta chawc jilirit quira zalz pecačhaj niiqui, primiruqui zumpacha tantiistanča, niiz tunca warank zultatunaca tsjiizuñ paatunc warank quintra zultatunacžquiz atipata, ana atipata, jalla nii. ³² Ana atipchučžlaj niiqui, quintra jiliržquin ažquin cjen cumisiuna cuchansa, nužquiz pasinza paajo, acuerdo luzjapa. ³³ Jalla niža, ima wejtquiz kuzziz cjen, zumpacha tantiiz waquiziča. Jakzilta žoñit čhjultakquiztanami anaž wejtquiz juc'anti kuzziz cjequiz niiqui, anapanž wejt parti žoñi cjesača. ³⁴ Yacuqui zumača. Yacuqui lak'ansnasaž niiqui, žjaknužt wilta zuma cjesajo? ³⁵ Anapanž cjesača. Anaž yokjapa sirwasača, nižaza anaž yok kulljapa sirwasača. Jalla nuž ana sirwanami tjojtspanikazza. Jakziltažlaj cjuñchiz niiqui, zumpacha nonžna Yooz puntu intintisjapa.

KATCHI UUZU QUINTU

15 Impuesto cobriñi žoñinaca nižaza ujchiz žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichiča, niiz taku nonzjapa. ² Jalla nižtiquiztanaqui fariseo žoñinacžtan lli tjaajiñinacžtan jalla ninacaqui Jesusiž quintra chutchiča, tuž cjican:

—Tii žoñiqui ujchiz žoñinacami risiwñipanikazza, nižaza ninacžtan chica čhjeri lujlñiča.

³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz quint'ichiča tuž cjican:

⁴ —Tsjii žoñiqui patak uuzichiztača. Nekztanaqui tsjiilla katchiča. Jalla nekztanaqui parti uuzinaca ilakz yokquin ecchiča, katchi uuzi wajtzcama. ČJakziltat ančucaquiztan ana niža paajo? ⁵ Nižaza katchi uuzi wajtžcuqui, azkar juntuñ tjojtžcu, awatiriqui tjonchiča, ancha cuntintu. ⁶ Nižaza kjuya irantižcuqui žcatinta visinunacžquiz nižaza mazinacžquiz kjawziča, tuž cjican: "Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi uuziqui wajtchinča". ⁷ Nižaza wejrqui cjiwča, jalla niža iratača arajpachquinaqui. Tsjii ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjesaž niiqui, arajpachquin žejlñinacaqui ancha cuntintuž cjisnaquiča. Llatunc tunc llatuncani ana Yoozquin kuzziz žoñinaca želačhani: "Wejrnacqui zuma kamok", cjicanaqui. Pero arajpachquinaqui ninacžquiztan juc'anti cuntintuž cjequiča nii zinta Yoozquin kuzziz žoñiz cjen.

KATCHI PAAZ QUINTU

⁸ Jesusaqui quint'ichizakazza, tuz cjican:

—Nižaza tsjaa tunca paazziz žon želatča. Nekztanaqui tsjii paaz tjančinča. Paaz tjanžcu, lámpara pekzinča. Nižaza kjuya pewchinča, zumpacha. Nuž zuma pewcan, katchi paaz wajtchinča. ⁹ Nii paaz wajtžcu, mazinacžquiz nižaza žcatinta visinunacžquiz kjawzinča, tuž cjican: "Wejttan cuntintuž cjee. Wejt katchi paaz wajtchinča". ¹⁰ Wejrqui cjiwča. Nižaza arajpachquinaqui Yooz anjilanacaqui cuntintuž cjequiča čhjolorami tsjii ujchiz žoñiqui Yoozquin kuzziz cjisnačhaja, jalla nii oraqui.

EJPŽQUIZTAN ZARAKCHI MAJCH QUINTU

¹¹ Nižaza Jesucristuqui tii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatča, pucultan lucmajch ocjalchiz.

¹² Nii upaňazta majchqui ejpžquiz cjichiča: "Tata, irinsaž wejtquiz tjaall amqui". Jalla nekztanaqui ejpqui irinsa t'akžinchiča pucultan majchnacžquiz. ¹³ Tsjii kjaž majquiztan upaňazta majchqui irinsa tuychiča. Nekztan tjappacha niiz cusasanaca juntjapžcu, ažkquin ojkičiča yekja nacionquin. Nekztan nii nacionquin tjappacha niiz cusasanaca gastichiča, ana zuma kamcan. ¹⁴ Nužquiz tjappacha cusasanaca miržcuqui, upaňazta majchqui ana čjulchiz cjissiča, žoñi maya. Nižaza nii nacionquiz čhjeri upsicha. Upaňazta majchqui čhjerž kjara passiča. ¹⁵ Nekztanac niiqui langz kjuri ojkičiča. Tsjii žoňžquiz langz wajtchiča. Nii patrunaqui jochi mantichiča, cuchi ichajo. ¹⁶ Ancha čhjeri eeczkatichiča nii ejpžquiztan zarakchi majchqui. Ana čjulu lulimi onantaž niiqui. Jalla nekztanac cuch lulinacami chjajpinacami lujlnatakaztača. ¹⁷ Jalla nekztanaqui kuzquiz pinsiskatchiča, tuž cjican: "Tjappacha wejt ejpž piyunanacaqui cusa čhjerinaca lujlčhani. Nižaza žejtchinacami žejlčhani. Wejrzi tekzi t'akjiri želuča; čhjerž kjara pascu, ticz atučhani.

¹⁸ Quepaž wejrqui, tira wejt ejpžquin. Nižaza wejt ejpžquin cjeeča: 'Wejt Tata, Yooz quintra am quintra uj paachinča. ¹⁹ Wejrqui anam am maati cjichucača. Kjažllami tsjii am piyunažtakaz uywalla' ". Jalla nuž cjican pinsichiča. ²⁰ Nekztanaqui ejpžquin zarakchiča; ejpž kjuy kjutñi ojkičiča. Ažkquin cjen ejpqui niiz majch pajchiča. Kuzquiz ancha okziča, ancha k'aaztichiča. Nekztan majch zali zajtchiča. Majch žcojržcu, čjulziča. ²¹ Nekztanaqui majchqui ejpžquiz cjichiča: "Tatay, wejrqui Yooz quintra, am quintra uj paachinča. Jaziqui wejr am maati anaž cjichuca". ²² Jalla nekztanaqui ejpqui piyunanacžquiz cjichiča: "Uri, jila walurchiz zquiti jwesanzca. Nii zquitžtan wejt majch tjutžna. Niiž loc'anquiz zurtija majčžina. Nižaza zapato tjutžna. ²³ Nekztanac ančhucqui walipunt cjew wacaž zijjčca conzjapa. Pjijztaž paaquiča. Zuma čhjeriž lulaquiča. ²⁴ Wejt majch ticzižtakaz katchitača. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchiča. Nižtami nižtan zalchinča". Jalla nekztanaqui pjijzta payi kallantichiča.

²⁵ Jalla nuž upaňazta majch tjonz ora, niiz jilaqui joch yokquintača. Kjuy žcati irantižcan, pjijzta nonziča, tsajtñi wayliž jora. ²⁶ Jalla nižtiquiztanaqui jilir majchqui tsjii tsjii piyuna kjawziča. Nuž kjawžcu, "Čhjulut wat?" cjican, pewcziča. ²⁷ Piyunaqui kjaaziča, tuž cjican: "Am lajkqui tjonchila. Wiwusa anazak kjaž cjissi tjonchiča. Nižtiquiztan am ejpqui walipunt cjew wac conkatchiča, pjijzta paazjapa". ²⁸ Jalla nii quintu zizcu, jilir majchqui walja žawjchiča. Pjijztiquiz ana luz pecatča. Nuž cjen ejpzakazza nii roqui ulanžquichi luzcajo. ²⁹ Nekztanaqui jilir majchqui ejpžquiz cjichiča: "Kjaž watanaca wejrqui am sirwichinča. Nižaza am mantitacama okintača. Jalla nuž cjenami ana wira tsjii

cabrallami onanñamtača, wejt mazinacžtan pjjizta paazjapami. ³⁰ Anziqui tii am ana cazñi majchqui tjonchiča. Tiiqui ana zuma kamcan am paaz gastichila, ana zum maatakanacžtan zejlan. Nuž paata cjenami, niižtajapa tsjii walipunt cjew waca conchamča". ³¹ Jalla nekztanaqui niiz ejpqui kjaaziča, tuž cjican: "Wejt maati, amqui wejt chicaž kamñampanla. Tjapaž wejtac žejl-la, niic amtacamača. ³² Tii am lajkqui ticzičtakaztača. Jaziqui ticziquiztan jacatatchižtakaz tjonchiča. Nižaza katchitača. Jaziqui wažtača. Jalla nižtiquiztan ancha cuntintuž cjen pjjizta paaz waquiziča".

CUSASANACA CWITIŃI PIYUNA QUINTU

16 Nižaza Jesusaqui niiz tjaaajnta žoñinacžquiz tsjii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:
—Tsjii ricach žoñi želatča. Niiz kjuy cusasanaca cwitajo tsjii piyuna utchiča. Wiruñauqui yekja žoñinacaqui nii patrunžquiz mazziča, tuž cjican: "Tii am piyunaqui am cusasanaca ancha anawali gastiñiča". ² Jalla nekztanaqui patrunaqui piyunžquiz kjawziča, tuž cjican: "¿Čhjul quintut am puntuquiztan nonojo? Jaziqui jaknužum amqui wejt cusasa cwitižinčhaja, jalla nii wejtquiz quint'alla. Amiž ana zuma cwitichiz cjen anam iya wejt cusasa cwitasača". ³ Nekztanaqui nii piyunaqui pinsichiča, tuž cjican: "¿Jaziqui kjažt wejr cjisnaquejo? Wejt patrunaqui wejrž jakjurpayla nii wejt langzquiztanaqui. Jaziqui ana ancha langziž cjisnula wejrqui. Wejtta azi ana žejlča, zkal yokquiz langzjapa. Nižaza žoñžquiztan tomangz eksnuča, azuča. ⁴ ¿Jalla nuž ana langžni atchiž cjen, čhjulut paa-as?" Nekztan piyunaqui cjichiča: "Aaaa. Čhjulut paa-as, nii zizuča wejrqui. Nekztan žoñinaca wejr atintiñiž želačan. Wejr kjawznačan ninacž kjuyquizimi". ⁵ Jalla niiz pinsita jaru piyunaqui zina zina patrunž kajchi žoñinaca kjawziča. Tsjii primira kajchi žoñžquiz pewcziča, tuž cjican: "¿Kjažum wejt patrunžquiz kajchamta?" ⁶ Kajñi žoñiqui kjaaziča, tuž cjican: "Patac turril aceite kajchinča". Jalla nekztanaqui piyunaqui cjichiča: "Tiž am factura. Uri julzna. Yekja factura paa. Pjijiska tunca turril aceitekaz cjjirzna". ⁷ Wiruñauqui tsjiizuñ kajchi žoñžquiz pewcziča, tuž cjican: "Am, ¿kjažum kajchamta wejt patrunžquiz?" Kajñi žoñiqui kjaaziča, tuž cjican: "Patac quintal tiricu". Nii piyunaqui cjichiča: "Tiž am factura. Nižaza yekja factura paa, quinsakal tunca quintal tiricukaz cjjirzna". ⁸ Jalla nii piyunaž nuž paan patrunaqui nii anawal piyuna c'uñchi pajchiča, niiz cusasanaca cwitiñi. Jalla nižtažtakaz anawali kamñi žoñinacaqui tii muntuquiz cusasquin kuzziz kamča. Jalla nuž kamcan ninacaqui c'uñchi tjojnakñiča zuma kamñi žoñinacžquiztan juc'anti.

⁹ Wejrqui cjiwča. Tii ujchiz muntuquiz kamcanaqui žejlñi cusasanaca gastis waquiziča, zuma paacan tsjii zuma amigo tanzjapa. Jalla nekztan ticžcu ančhucqui kjawztaž cjequiča niiz arajpach kjuyquin.

¹⁰ Jakzilta žoñit koluc cusasanaca zumpacha cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca zumpaczakaz cwit'aquiča. Nižaza jakzilta žoñit koluc

cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui, nižaza wacchi cusasanaca ana zuma cwit'ichiž cjequiča. ¹¹ Nižaza jakzilta žoñit tii ujchiz muntuquiz žejlñi cusasanaca ana zumpacha cwit'asačhaj niiqui, jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui werar arajpach cusasanaca nii cwitiñijapa ana tjaasača. ¹² Jakzilta žoñit Yooziž tjaata cusasanaca ana zuma cwit'ačhaj niiqui jalla nižta ana zuma kamchiž cjen, Yoozqui arajpach cusasanaca tjaaz cjen pacha ana tjaasača.

¹³ Anaž jakzilta piyunami pizc patruna sirwi atasacha. Piyunaqui tsjii patrunžquizkaz kuz tjaasača. Tsjiižuñ patrunaž jaytaquiča. Nižaza nii piyunaqui tsjii patrunžquizkaz zumpacha sirwaquiča. Nii tsjii patrunžquiz anapan zuma sirwi atasacha. Yoozmi paazmi žejlča pucultan patrunažtakaz. Pero žoñinacaqui pucultižquiz kuz ana tjaasača. Tsjii patrunžquizpankaz zuma sirwasača.

¹⁴ Ancha paaz pecñi fariseo žoñinacaqui tjapa Jesusiž chiita taku nonziča. Jalla nuž nonžcu Jesusa iñarchiča. ¹⁵ Jesusaqui nižtiquiztan cjichizakazza:

—Ančhucqui cusa žoñižtakaz ojklayiñchucča žoñž yujcquiziqui. Yoozti ančuca kuz zizza. Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ana zuma kuzziz žoninacž honorakaz waytiča. Yooz Ejpzti nii ana zuma kuzziz žoñinaca čhaawjñipanča.

LII PUNTU

¹⁶ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Juan Bautistaž tjonzcama, Moisés mantita lii azziztača. Nižaza Yooz taku paljayñi profetž tjaaajntanacami azziztača, Juan Bautistaž tjonzcama. Nii timpuqui jalla nii mantita takunaca azziztača. Pero Juan Bautistaž tjontiquiztan, liwriiñi Yooz taku nižaza Yooz mantita kamañ puntu paljayzqui, jalla niiča tsjan chekanaqui. Jaziqui walja žoñinacaqui Yooz mantita kamañquiz luzjapa tjapa kuz tjaača.

¹⁷ Jalla nuž cjenami tjuñimi warawarami yokami katasacha. Pero tjapa nii arajpach Yooz liizti anaž wira katasacha.

JAKJURPAYZ PUNTU

¹⁸ Nižaza Jesusaqui cjichiča:

—Jakzilta žoñit niiz maataka jakjurpayžcu yekja maatakžtan zalsnačhaj niiqui, jalla nuž cjenauqui adulterio uj paača. Nižaza jakzilta žoñit jakjurpayta maatakžtan zalsnačhaj niiqui, adulterio uj zakaz paača.

RICACH ŽOŃŽTAN PORI ŽOŃŽTAN QUINTU

¹⁹ Nižaza Jesusaqui tsjii quintu zakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii wali jiru ricach žoñiqui želatča. Zuma finu zquiti cujtžñitača. Nižaza zapuru pjjiztakaz ancha cusa čhjeri lujlchiča. ²⁰ Nii oraqui tsjii pori žoñi želatča Lázaro cjita. Niiz janchiqui walja zkira cjjitchiča. Zapuru ricach žoñž kjuy zanquiz julzi žejlñiča. ²¹ Nii ricachuqui žejtchi čhjerinaca tjojtñitacha.

Nii pori žoñizti tjojtta žejtchi čhjerinaca lujlz pecñitača. Pacunacaqui pori žoñžquiz macjatžcu niiz zikiranaca issañitača. ²² Tsii noojiqui nii pori žoñiqui ticziča. Nekztanaqui Yooz anjilanacaqui nii chjitchičha Yooz illzta zuma yokquin, Abraham cjita žoñžtan chica želajo. Wiruñaquu nii ricachu žoñiqui ticzizakazza. Nekztanaqui yokquiz tjatžtatača. ²³ Nii ricachu žoñiqui infiernuquin sufrican želatča. Nicju sufrican, tsewc kjutñi cherchiča. Ažquiztan cherchiča Abrahamžtan Lazaružtan. ²⁴ Jalla nuž cheržcu, kjawchiča, tuž cjican: “Abraham tatay, wejr okznalla. Lázaru cuchanžca, niiz loc'ana kjaztan t'awžcu, wejt lasquiz lanznajo, ch'uñkatajo. Tii asñi ujquiz anchal sufručha”. ²⁵ Abrahamzti cjichiča: “Jila, cjuñznalla, muntuquiz kamcan, ancha cusa kamchamča. Lazaruzti t'akjiri kamchiča. Jaziqui anziqiu Lazaruqui kuztača, ancha cuntintučha. Amzti ancha sufričha. ²⁶ Nižazakaz Yoozqui pajk pal k'awa utchipanča wejtnacquiztanami amquiztanami. Jaziqui tekztan nawjkchuc ojkz pecñinacaqui anaž okasača. Nižaza nawjktan tjonz pecñinacaqui anaž tjonasača”. ²⁷ Jalla nekztanaqui nii ricuqui cjichiča: “Abraham tatay, wejtta pjijskaltan jilanaca žejlča. Jaziqui am rocuča, wejt ejpž kjuyquin Lázaro cuchanžinčalla, ninacžquiz paljayajo, nižaza tii infiernuquiz ana tjonajo”. ²⁹ Pero Abrahamqui niizquiz kjaaziča, tuž cjican: “Ninacžta žejl-la Moisés cjiirtami nižaza Yooz taku paljayñi profetanacž cjiirtami. Nii cjiirtanacquiz cazla, kuz tjaala”. ³⁰ Jalla nekztanaqui nii ricuqui kjaaziča tuž cjican: “Razunam chiča, Abraham tatay. Pero tsjii žoñiqui ticziquiztan ninacžquin okačhaj niiqui, Yoozquin kuzziz cjskatačhani”.

³¹ Nekztanaqui Abrahamqui cjichiča: “Ninacaqui Moisés mantita taku nižaza Yooz taku paljayñinacž taku ana criyačhaj niiqui, tsjii ticziquiztan jacatatchi žoñž takumi ana zakat criyačhani”. —Nuž quint'ichiča Jesusaqui.

UJQUIZ TJOJTJA PUNTU

17 Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz cjichiča:

—Ujquiz tjojtskatñi žoñinaca žejlñipantača. Pero Yoozqui nii ujquiz tjojtskatñi žoñinacaqui anawaliž watkataquiča. ² Jakzilta žoñit Yoozquin kuzziz žoñi ujquiz tjojtskatačhaj niiqui, nižta ana zum žoñinacaqui koz kot kjazquin tjojttaž waquiziča, tsjii pajk taj maztan jorquiz mokžinta. Jalla nuž tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi žoñžtaqui.

³ Nižta žoñinacžquiztan ančhucqui walja cwitassa, ana ujquiz tjojtsjapa. Tsjii am jilanacžquiztan am quintra uj paačhaj niiqui, jalla niizquiz žumpacha chiizina, niiz kuz campiita cjejajo. Nekztan niiz kuz campiita cječhaja, jalla nii uj paañi žoñžquiz pertunaquiča amqui. ⁴ Zapa wiltami nii am quintra uj paañi žoñiqui pertuna mayizichaj niiqui, amqui pertunaquiča, tsjii nooj pakallawk wilta am quintra uj paanami.

YOOZQUIN KUZIZ PUNTU

⁵ Wiruñaquu Jesusiž illzta žoñinacaqui Jesusa jiliržquiz paljaychiča tuž cjican:

—Juc'anti Yoozquin kuzziz cjisjapa yanapalla.

⁶ Nuž maytiquiztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tsii mostaz semillaqui aunqui koltallami wali pakji pakñičha. Jalla nižta iratača ančhucqui. Yoozquin walja kuzzizčhucčhalaj niiqui, milajrunacami zakaz paasača. Walja Yoozquin kuzziz želanaqui, tii sicómoro cjita muntiquiz cjesača, tuž cjican, “Tekztan pajlta cjee, nižaza kotquin tjojtta cjee”. Jalla nuž chiitiquiztan nižtapachaž cjesača.

PIYUNŽ PUNTU

⁷ Jesusaqui cjichizakazza:

—Tsjiilla chiyasača. Ančhucquiztan piyunchiz žoñi želasača. Piyunaqui joch yokquiztan tjonasača, uyanaca itzcu, nižaza zkala yoka kjullžcu. Jalla nuž langquiztan tjontanaqui, anapanž ančhucqui cjesača, “Watžca, julzna, tiičha lujlzna” cjicanaqui. ⁸ Ančhucqui antiz piyunžquiz cjesača, “Čhjeriž apura kiswa. Nižaza wejr atintisjapa, zumpacha tjaczna. Wejrqui lulača, licača. Nekztanž amqui lulaquiča, nižaza licaquiča”. Jalla nuž tsjii piyunžquiz cjesača. ⁹ Jakzilta piyunat niiz patrunž mantinaca paačhaj niiqui, patrunaqui sparaquiz cjesajo? ¹⁰ Ančhucqui Yooz piyunažtakazza. Jalla nižtiquiztan tjapa Yooz mantitacama kamcan, ančhucalaqui chiiz waquiziča, tuž cjican, “Wejrnacqui am piyunitča. Inakaztča wejrnacqui. Jaknužt paaz waquizichaja, jalla niikaz paayinča”.

MOJKCHI JANCHICHIZ ŽOÑINACA ČHJETINTATAČHA

¹¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja ojkan, Samaria cjita yoka Galilea cjita yoka nii taypiquin watchičha. ¹² Nekztanaqui tsjii watjallquiz, waj irantawc cjen, tuncaltan mojkchi janchichiz žoñinacaqui Jesusižquin zali tjonchiča. Ažkquiztan Jesusižquiz chiizinchičha. ¹³ Altu tawkžtan tuž cjichiča:

—Jesusa, Jiliri, wejtnacaquiz okznalla!

¹⁴ Jalla nii laanaca cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Icliz jiliržquin persun janchi tjeežni oka.

Jalla nuž ojkan, laanacaqui žejtchi quirchiča. ¹⁵ Tsjii tsjiiqui persun janchi žejtchi cheržcu cuttichiča, Jesusiž kjutñi, altu joržtan Yooz honora waytican quejpčičha. ¹⁶ Jalla nuž Jesusižquin wilta zalžcu, niiz yujquiz quillziča, nižaza tuzi t'okziča yoka iranta. Jesusižquiz ancha sparaquiz cjichiča. Nii žoñiqui Samaria wajtchiz žoñitača. ¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča: —¿Ančhucqui anataj tuncaltanpacha žejtchinčhucjo, tii laaquiztanajo? ¿Jakziqunt tsjii partinacajo? ¹⁸ Amqui anaž tii wajtchiz žoñila. Am zinakaz quejpžquila Yoozquin honora wayticanaqui.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui nii žoñžquiz cjichiča:

—Tsijtsna, oka. Amiž tjapa kuz criitiquiztan, jaziqui čhjetintamča.

YOOZ MANTIZ TJUŇI PUNTU

²⁰ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Čhjulorat Yooz Epiž mantiz tjuŇi irantižcaquiya?

Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yooz Epiž mantiz tjuŇiqui anača cherchuca.

²¹ Anača “tekzipan” cjican nii tjuŇi tjeznasača. Nižaza anača “nii nawjk” cjican nii tjuŇi tjeznasača. Yooz mantizqui žoñinacž kuzquizpachača. Jalla nižtiquiztanac Yooz mantizqui anaž cherchuca cjesača.

²² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz cjichiča:

—Tsjii sufris timpuqui irantižcaquiča ančhucaquiz.

Jalla nekztanac ančhucqui wejr arajpachquiztan quejpsquiŇi cherez pecaquiča, tsjii noojillami. Pero weriž arajpachquin želan, anaž wejr cheri atasacha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. ²³ Nižaza nii sufris timpuquiziqui žoñiqui Cristuž puntuquiztan parlaquiča, tuz cjican: “Arajpachquiztan chjijwžquichiča. Tekzi žejlča”. Tsjiiiti zakaz chiyaquiča, “Nii nacjuča Cristuqui” cjican. Pero ančhucqui anaž nicju okaquiča, nižaza nii chiita taku anaž criyaquiča.

²⁴ Tsjii liwjlwjiŇi rayu cjita tjonñila, jantey, jalla nuz liwjtayžcaquiča, liwjpacha irantaž kjanžnaquiča. Jalla nižta irata wejrqui arajpachquiztan wilta tjonacha. Weriž tjonan, tjappacha zizasacha. Jalla nižtaž wejt tjonz tjuŇiž cjequiča. ²⁵ Anziqui primiraqui wejrqui walja sufristanča. Nižaza tii timpuquiz kamŇi žoñinacžquiztan anapan criital cjeeča. Ana werj cherez pecaquiča. ²⁶ Jaknužt Noež kamta timpuquiz watčaha, jalla nižtazakaz wataquiča ima weriž tjonan. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. ²⁷ Noež timpuquiz jalla tuž kamŇitača žoñinacaqui. Zuma čhjeri lujlŇitača, nižaza licŇitača. Nižaza zalžnačiča, nižaza zalzjapa tjaañitača. Jalla nuž žoñinacaqui kamchiča asta Noež pajk warcu kjuyquiz luzcama. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayŇitača. Jalla nekztanaqui kjaz juyzuqui tjonchicha. Jalla nii juyzuquiziqui tjappacha anawali kamŇi žoñinacaqui ticziča.

²⁸ Nižaza jaknužt Lot cjita žoñž timpuquiziqui watčaha, jalla nižtazakaz wataquiča ima weriž tjonan. LujlŇitača, licŇitača, kjayŇitača, tuyŇitača, čhjacŇitača, y nižaza kjuya kjuyŇitača. Yooz kamañquiz kamzqui ana importayŇitača. ²⁹ Jalla Lotž Sodoma cjita wajtquiztan ulantan, tiripintit uj azupri chijŇi tjonchicha. Nuž chijintiquiztan tjappacha ušču ticziča. ³⁰ Wejt tjonz tjuŇquiziqui nižta iratazakaz wataquiča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča.

³¹ Nii wejt tjonz tjuŇquiziqui jakziltat kjuy zawncu želačaha, anaž kjuy cusasanaca aptiŇi luz waquiziča. Nižaza jakziltat joch yokquin želačaha, anaž wajt kjuya cuttis waquiziča. ³² Lotž tjuna puntuquiztan cjuŇzna. ³³ Jakziltat persun kamañquiztan ana jaytačaha, jalla niiqui anaž arajpachquin kamaquiča. Nižaza jakziltat persun kamañ wira jaytičaha, jalla niiqui arajpachquin wiŇaya kamaquiča.

³⁴ Nižaza wejrqui cjiwčha. Weriž tjonan nii arama pucultan tsjii kjuyquiz tjajaquiča. Jalla nuž tjajan, tsjiiqui arajpach kjutŇi waytižcu chjichtaž cjequiča, tsjiiiti pachpiziqui nii kjuyquiz ectaž cjequiča. ³⁵ Nižaza pucultan maatakanaca chica jawuncan, tsjaaqui arajpach kjutŇi waytižcu chjichtaž cjequiča. TsjaazuŇti pachpiziqui ectaž cjequiča. ³⁶ Nižaza pucultan luctakanaca joch yokquin želan, tsjiiqui arajpach kjutŇi waytižcu chjichtaž cjequiča, tsjiiizuŇti nii joch yokquinpacha ectaž cjequiča.

³⁷ Jalla nižta tjaajinta takunaca nonžcu, niiz tjaajinta žoñinacaqui pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, žakziquin tižtanaca wataquiya?

Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jakziquin ticzi janchi žejlčaha, jalla nicju cunturinaqui muzpa ajcsŇiča. Jalla nižta irata jakziquin ana wali paañinacaqui žejlčaha, jalla nicju ana walinaca wataquiča.

ŽEW ŽONATAN JUEZ JILIRŽTAN QUINTU

18 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinchiča, žoñinacžlaqui Yoozquin mayizizpanča, ana upa kuzcan, jalla nuž tjaajinchiča. ² Tjaajincan jalla tuž quint'ichiča:

—Tsjii juez jiliri tsjii wajtquiz želatča. Yooz ana rispitiča, nižaza ana čhjul žoñimi rispitiča.

³ Nii wajtquizpacha želatča tsjaa žew maatak žon. Tsjii nooj naa žonqui juez jiliržquin ojkinča, tsjii quija quijsquizjapa, nižaza naaža quintrižtan naa zumpacha azquichajo. ⁴ Ažkapan juez jiliri qui ana naaža quija nonz pecchiča. Niiž wiruŇ nižtami pinsichiča, tuž cjican: “Taa žew žonqui tirapanikal quijžtan wejr molističa. Yoozmi žoñimi wejtta anaž importiča. Jalla nuž cjenami taaža quija nonznača, wejtquiz ana tira molistajo tii quijžtan. Wejrqui ana azquichačhaj niiqui, naaž tjontjonanaqui wejt žawjwat zjijcnačani”.

⁶ Nekztanaqui Jesús Jiliriqui cjichiča:

—Jalla nuž chiichiča nii anawal juez jiliriqui. Nižaza Yooz Ejpqui niiz illzta žoñinacž quijanaca azquichaquiča. Ninacaqui majiŇami weenami Yoozquinkaz mayiziča. Ninacž mayizitiquiztan Yoozqui ana enenžcu ninacž quintranaca azquichaquiča. ⁸ Wejrqui cjiwčha, tsjii noojiqui Yooz Ejpqui niiz illztanacž quija apuraž atintaquiča. Yooziž tsewctan cuchanžquita Žoñi tjontan, Yoozqui ultimupan niiz illztamiž quija azquichaquiča. Nii tjonz tjuŇquiziqui, žtii yokquiz žejlŇi žoñinacaqui Yoozquin kuzziz želasaya?

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

⁹ Tsjii žoñinacaqui želatča, persun honora waytican, nižaza parti žoñinaca iŇarcen. Jalla nii žoñinacžquiz tii quintu quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

¹⁰ —Pucultan žoñinacaqui timpluquin ojkičiča, Yoozquin mayiza. Tsjiiqui fariseo partiquiztantača. TsjiiizuŇti impuesto cobriŇi žoñitača. ¹¹ Fariseo žoñiqui tsijtchi mayiziŇitača, tuž cjican: “Yooz Tata,

amquiz sparaquiz cjiwča. Wejrqui anača nii yekja žoñinaca iratitqui. Ninacača tjañinacaqui, nižaza ninacača ñejonacaqui, nižaza ninacača adulteriuquiz ojklayñinacaqui. Nižaza wejrqui anača tii impuesto cobriñi iratitqui.

¹² Wejrqui pizc wilta simanquiz ayunasiñča. Nižaza tjapa weriž cantiquiztan tsjii tunca parti tjayiñča”.

¹³ Jalla nii impuesto cobriñi žoñizti wirquin acha colzi želatča. Ana tsewcchuc cherzipanž želatča. Jalla nuž persun ujchiz cjen persun tuzi čhajccan želatča. Nižaza cjichiča: “Yooz Tatay, wejr ujchizpantča. Wejr okznalla”. ¹⁴ Jaziqui ančucaquiz cjiwča. Nii impuesto cobriñi žoñiqui Yooz Epiž yujcquiziqui niiz ujquiztan liwriitača. Niiž kjuya pertunta ojkchiča. Nii fariseo žoñizti Yooz Epiž yujcquiziqui tira ujchizpantača. Ana pertunta cjišiča. Persun honora waytiñi žoñinacaqui ultimquiziqui azipanž cjesača. Nižaza ultimquiziqui humilde kuzziz žoñinacazti honorchiz cjskattaž cjequiča.

OCJALANACŽ KUZ PUNTU

¹⁵ Tsji noo žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjičiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zjičcan, Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui ocjala zjičči žoñinaca užiča. ¹⁶ Nuž nonžcuqui Jesusaqui kjawziča, tuž cjan:

—Ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana chiižina. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza Yooz Epiž mantita kamañchiz žoñinacaqui. ¹⁷ Tii razunazakal chiyuča. Ana tii ocjalanacž kuz irata Yoozquin kuzzizzalaj niiqui, ana Yooz Ejpž arajpach watja luzasača.

LIWRIITA CJIS PUNTU

¹⁸ Wiruñaqu i tsjii jiliričiqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjan:

—Tjaajiñi Maestro, zumača amqui. Arajpach watquin wiñaya kamzjapa, žčjulul paasaya?

¹⁹ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Žkjažtiquiztan amqui wejtquiz “zumačham” cjeejo? Anaž jecmi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ²⁰ Amqui Yooz mantitanaca zizza: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača žoñimi conzqui. Anača tjañi cjsqui. Anača toscarami chiizqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²¹ Nekztanaqui nii jiliričiqui cjichiča:

—Wejrqui koltallquiztanpacha tjapa nii lii jaru cumpliñča.

²² Jalla nuž nii žoñiž chiita nonžcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tsjiillakaz pjaltiča amtaqui. Tjappacha am čhultak cusasanaca tuysna. Nekztan porinacžquiz nii paaz ona. Jalla nuž onanžcuqui tsewcta arajpachquin juc'ant ricachum cjequiča. Jaziqui nekztan wejtčan chica ojklayñi cjesača.

²³ Nii oraqui walja ricachutača nii žoñiqui. Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nonžcu, walja llactazziča. ²⁴ Nii žoñi llaquita cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.

²⁵ Tsjii camello cjita pajk animalaqui ch'aman acuj

cjuñquiz luzasača. Ricachunacžtaqui tsjan ch'amača Yooz jiczquiz luzqui, Yooz mantita kamañquiz cjisjapaqui.

²⁶ Jalla nii nonžcu, nonžni žoñinacaqui cjichiča:

—ŽJequit liwriita cjesajo?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Žoñiqui anaž persunpacha liwrii atasača. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasača.

²⁸ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklayzjapa.

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Wereral chiyuča. Jakzilta žoñimi kjuya, maa ejp, jilana, cullaquinaca, tjun, maatinaca, jalla ninaca ecčhaj niiqui, Yooz mantita kamañquiz ojklayzjapa, ³⁰ tii muntuquiz žejlcan juc'anti tjaataž cjequiča. Y nižaza arajpachquin ojkžcu, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquiča.

JESUSAQUI NIIŽ PERSUN TICZ ORA MAZZIČHA

³¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tuncapan tjaajintanaca tsjii latu kjawziča, tuž cjan:

—Jaziqui Jerusalén watjaž ojkla. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Tuquitanpacha Yooz taku paljayñi profetanacaqui wejt puntuquiztan mazincan cjičiča. Jalla nii Jerusalén watquin ninacž mazinta taku tjappacha cumplisnaquiča. ³² Yekja waitchiz žoñinacžquiz intirjital cjeeča. Nižaza ancha iñartal cjeeča; arartal cjeeča. Nižaza llawzižtan tjujtal cjeeča. ³³ Nižaza wjajtal cjeeča. Nekztanaqui contal cjeeča. Pero ticžcuqui čhjep majquiztan jacatatača.

³⁴ Jalla nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiita ana zinta intintazatča, čjul puntuquiztan chiichaja, jalla nii. Nii takuqui ana intintichuc takužtakaztača.

ZUR ŽOŇI ČHJETINTA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jericó cjita wajt žcati irantatča. Jalla nuž irantan tsjii zur žoñi jicz latuquiz julzi želatča, niiqui kjaraž chjinchjinatča onajo.

³⁶ Walja žoñinaca watwatñi nonžcu, zur žoñiqui pewcziča, tuž cjan:

—ŽKjažtiquiztan tama tama žoñinaca watwat?

³⁷ Nekztanaqui žoñinaca kjaaziča, tuž cjan:

—Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñiqui watča tii jiczquiz.

³⁸ Jalla nii zizcu, zur žoñiqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjan:

—JJesusa, Davidž maati, wejr okznalla! Ana wali želuča.

³⁹ Nii Jesusiž tuqui ojkñi žoñinacaqui nii zur žoñi ujžiča, ch'uj želajo. Zur žoñizti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cjan:

—JDavidž majch, wejr okznalla!

⁴⁰ Nekztanaqui altu joržtan chiiñi nonžcu, Jesusaqui tsijsiča. Zur žoñi zjičquicuchanchiča. Zur žoñi žcatžinžcu Jesusaqui pewcziča, tuž cjan:

⁴¹ —ŽČhjulul amta wejr paaquiya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, čhjucquiz cjetzinalla!

⁴² Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Am čhjucquiz cjetžtaj cjisla. Amiž tjapa kuz criitiquiztanaqui, čhjetintamča.

⁴³ Nii orapacha zur žoñiqui cherñi cjissiča. Nekztanaqui Jesusižtan chica ojklayatča, Yoozquin honora waytican. Jalla nižta paata cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yoozquin honora waytichizakazza.

JESUSIŽTAN ZAQUEOŽTAN

19 Jalla nekztanaqui Jerusalén wajt kjutñi ojkan Jesusaqui Jericó cjita watja luzziča; nekztan nii wajt taypiquiz watchičha.

² Nicju tsjii ricach žoñi želatča Zaqueo cjita. Nii žoñiqui impuesto cobriñiž jiliritača, ancha ricachutača. ³ Nižaza nii žoñiqui Jesusa pajz pecatča. Kolta žoñitača. Jalla nižtiquiztan wacchi žoñinacž taypiquiz cjen, Jesusižquin anatača cherchuca. ⁴ Nekztan Zaqueoqui tucquin žajtžcu tsjii sicómoro cjita munti yawchiča, Jesusa cherzjapa. Nii munti, jic latuquiz želatča, Jesusiž watz žcatipan. ⁵ Nii munti nuž watcan, Jesusaqui tsewcchuc cherziča. Nuž cheržcu cjichiča:

—Zaqueo, apura chjijwžca. Tonj tjuñi am kjuyquiz kamstanča.

⁶ Jalla nuž chiitiquiztan Zaqueoqui apura chjijwžquichiča. Ancha cuntintu Jesusa risiwchiča. ⁷ Jalla nii cheržcu, tjappacha nii žoñinacaqui Jesusiž quintra chuchchiča, tuž cjican:

—Jesusaqui nii ujchiz žoñž kjuya kami ojčča.

⁸ Jalla nekztanaqui Zaqueoqui tsijtscu, Jesusa jiliržquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii zizza. Porinacžquiz tjaa-ača chicata wejt cusasa žejlñinaca. Nižaza jakzilta žoñžquiztan wejr incalltučhaja, jalla nii žoñžquiz wejr tjepnača pajkpic wiltiquiztan juc'anti.

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Tonj tjuñi tii kjuychiz žoñinacaqui liwriitača, Yooz kamañquiz luzjapa. Tii žoñiqui Abraham cjita majchmaatiquiztanpacha tjonñičha. ¹⁰ Wejrqui tsewcctan cuchanžquita Yooz žoñtča. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinča, ujchiz žoñinaca kjawzñi, nižaza ninaca liwrii.

PIYUNANACŽQUIZ PAAZ INTIRJITA QUINTU

¹¹ Jerusalén wajtž žcati želan, žejlñi žoñinacaqui pinsichiča, tuž cjican: “Anzilla Yooz mantiz tjuñiqui tjonačhani”. Jalla nuž pinsitiquiztan, nižaza nii žejlñi žoñinaca niž chiita taku nonznan, Jesusaqui tii quintu paljaychiča, ¹² tuž cjican:

—Tsji žoñi želatča rispitta famillquiztan. Nii žoñiqui ažkquin yekja wajtquin ojkičiča, chawc jilir nombramiento tanzjapa. Nuž tanžcu quejžcaquiča.

¹³ Ima ojkan, nii žoñiqui tunca niž piyunanaca kjawziča. Kjawžcu zapa maynižquiz tsjii pajk valorchiz paaz intirjichiča. Nižaza ninacžquiz cjichiča: “Tii paaztan

negociož paaquiča, wejt quejpsquizcama”. ¹⁴ Nii žoñž persun wajtchiz žoñinacaqui nii walja chjaawjkatchičha. Jalla nižtiquiztan niž wirquin tsjii cumizuna mantichiča, tuž cjeyajo: “Tii žoñi anaž pecča učum chawc jiliri cjisjapa”. ¹⁵ Nižtami chawc jiliri nombritatača. Nekztan niž yoka quejpciča, mantizjapa. Niiž irantižcuqui, kjawzñi cuchanchičha niž paaz intirjita žoñinacžquin, jaknužt zapa mayni paaztan cančhaja, jalla nii zizjapa. ¹⁶ Primir piyunaqui prisintichiča, tuž cjican: “Wejt patruca, am paaztan canchinča tunca wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁷ Nii chawc jiliriqui nii piyunž honora paljaychiča, tuž cjican: “Ancha waličha. Zuma piyunamča amqui. Nii zkoluc paaztan zumpacha trabajchamča. Jaziqui amqui jilirim cjequičha, tunca watja mantiñim cjequičha”. ¹⁸ Tsji piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruca, am paaztan canchinča pjijska wiltan wiltan juc'anti”. ¹⁹ Nii chawc jiliriqui paljaychiča, tuž cjican: “Jaziqui jilirim cjequičha. Pjijska wajtquiztan mantiñim cjequičha”. ²⁰ Nekztanaqui tsji piyunazti prisintichizakazza, tuž cjican: “Wejt patruca, tiž am paazqu. Tsji pañquiz žcucžcu chjojchinča. ²¹ Amqui walja cumpliskatñi patrnamča. Jalla nižtiquiztan am eksinča. Ricujñamča ana amiž nonztaqui. Nižaza ajžñamča ana amiž čjactaqui”. ²² Nekztanaqui nii chawc jiliriqui chižinčiča, tuž cjican: “Ana zum piyunamča amqui. Am persun chiita takuqui am uj tjeeža. Amqui zizzamča, wejrqui kjanapanžlani cumpliskatiñ žoñtñi, jalla nii. Ana weriž nonztaqui ricujiñčhalani. Ana weriž čjactaqui ajzniñčhalani. ²³ Nižtiquiztanaqui, žkjažtquiztanam amqui wejt paaz ana bancuquiz majcžinjo? Bancuquiz majcžintiquiztan wejrqui paaz machtanpacha ricujtasacha, tekz quejžcu”. ²⁴ Nekztanaqui nii patrur jiliriqui parti žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Intirjita paaz kjañzna. Nii tunca paazziz žoñžquiz tjaa”. ²⁵ Žoñinacaqui cjichiča: “Wejt Jiliri! Tunca paazzizza nii žoñiqui”. ²⁶ Patrur jiliriqui kjaaziča, tuž cjican: “Anchucacauiz tii razunal cjiwča. Jakzilta žoñit niž wacchi tjaa-ta cusasa zuma cwitača, jalla nižquiz juc'anti tjaata cjequičha. Nižaza jakzilta žoñit niž koloculla tjaata cusasa ana zuma cwitačhaja, jalla nižquiztan asta nii zkolocullami kjañtaž cjequičha”. ²⁷ Nižaza nii jiliriqui mantichiča, tuž cjican: “Nii wejt quintra žoñinacaqui ana wejr pecchiča ninacž chawc jiliri cjisjapa. Jaziqui zjičzna ticju. Žjijčcu wejt yujcquiz conzna!” Jalla nuž mantichiča nii jiliriqui.

JESUSAQUI JERUSALENQUIN LUZZIČHA

²⁸ Jalla nuž quint'izcu, Jesusaqui Jerusalén watja tira ojkičiča. ²⁹ Betfagé cjita nižaza Betania cjita watjanaca žcatžincan, nižaza Olivos cjita curulla žcati želan, jalla nekztan pucultan niž tjaajinta žoñinaca cuchanchičha, ³⁰ tuž cjican:

—Nii nawjka watja oka. Jalla nicju ančhucqui mokta aznu wačhaquičha. Anaž jecmi nii aznuqui yawchi. Jalla nekztanaqui moktiquiztan jweržcu, tekz zjičca. ³¹ Jalla nuž jweržcu zjičcawc cjen cunamit žoñimiž pewcznačan, “Žkjažtquiztan tii aznu jwerjo?” cjicanaqui. Jal-

la nii puntu pewcztiquiztan ančhucqui kjaaznaquiča, tuž cjican: “Jesusa Jiliriz tii aznu pecča”.

³² Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui ojkchiča. Jaknužt Jesusa chiitčhaja, jalla nuž cjitacama watchiča. Jalla nuž tsjii mokta aznu watchiča. ³³ Jalla nuž jweran, nii aznuž tuyñunacaqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii aznu jwer ančhucjo?

³⁴ Tjaajintanacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesusa Jiliriqui tii aznuž pecča.

³⁵ Nekztanaqui Jesusizquiz chjitchiča. Nekztan zquitinaca jepžcu ninacaqui Jesusizquiz yawkatchiča.

³⁶ Nii aznuquiz Jesusaž jiczquiz okan, žoñinacaqui zquiti chjinchičha, zquitinac juntuñ okajo chawc jiliriz-takaz. ³⁷ Olivos cjita curulla watan, Jerusalén watja tjenziča. Jalla nekztanaqui tjapa niž tjaajinta žoñinacaqui altu joržtan Yooz honora wayti kallantichiča.

Chipchipcan Yooz honora waytichiča, tjapa Jesusiz paata milajrunaca cherchiz cjen. ³⁸ Nižaza cjichiča:

—¡Chawc Jiliri! ¡Yooz tjuuquiz tjonchi jiliri! ¡Honorchiz cjila! ¡Arajpacha žejlñinaca cuntintuž cjee! ¡Arajpach Yoozquin wali honorchiz cjila!

³⁹ Jalla nuž Jesusizquiz honora waytiquiztan tsjii žejlñi fariseo žoñinacaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Tjaajini Maestro, tii am apzñi žoñinaca ujnna ch'uj želajo.

⁴⁰ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucquiz cjiwča, tii žoñinacaž ch'uj cjisnaquila niiqui, tii maznacamiž altu joržtan chiyasača, wejt honora waytizjapa.

⁴¹ Jerusalén watja žcatžincan, jalla nii watja cheržcu, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacaž cjen kaachiča, ⁴² tuž cjican:

—Jerusalén wajtchiz žoñinaca, tonj tjuñquiziqui wejt puntuquiztan intintaztasaz niiqui, zuma cuntintuž cjitasača. Walipankaz kamtasacha. Ančhuc kuznaca jeejskatz pecuča. Pero wejt puntuquiztan ančhucquiztan čhjojžtača. Jaziqui ančhucqui Yooz zumanaca anaž cherasača. ⁴³ Wejt puntu ana intintazziž cjen walja anawali tjuñinacaž tjonaquiča. Nii tjuñinacquiziqui ančhucquintra žoñinacaqui tii wajtž tjiya tsjii pirka quintra paaquiča. Tjapa kjuttanž ančhucwa wajt muytata quintrarionacaqui želaquiča. ⁴⁴ Nižaza ančhucwa wajt pirkami k'ala pajltaž cjequiča. Tii wajtchiz žoñinaca ocjalanacžtanpacha contaž cjequiča. Nižaza tjappacha k'ala pampa nonžtaž cjequiča, anaž maz tawkitami želaquiča. Yoozqui anchucquiz tsjii liwriiñi cuchanžquichiča; ančhuczti nii liwriiñiqui ana pajchinčhucča. Jalla nižtiquiztan tii wataquiča. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZIČHA

⁴⁵ Jerusalén watja irantižcu, Jesusaqui timpluquiz luzziča. Timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñinacami kjayñinacami tjirkatchiča. ⁴⁶ Ninacžquiz cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczti tii wejt kjuya tjañi žoñinacž kjuyažtakaz paachinčhucča.

⁴⁷ Jalla nekztanaqui zapuru Jesusaqui tjaajnatcha timpluquiz. Pero timplu jilirinacami lii tjaajini maestruncami wajt jilirinacami, jalla ninacazti jaknužt Jesusa coni atas, jalla nii kaznatča. ⁴⁸ Pero tjappacha nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiz taku nonzjapa kuz tjaatča. Jalla nižtiquiztan ana jaknužquiztanami nii conz puntuqui asiptiskatz atatča.

¿JECT JESUSIZQUIŽ MANTICHI?

20 Zapuru Jesusaqui timpluquiz žoñinacžquiz tjaajnatča, y nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatča. Jalla nuž tjaajnan, tsjii nooj timplu jilirinaca, lii tjaajini jilirinaca, wajt jilirinaca, jalla ninacaqui Jesusizquiz macjatchiča. ² Nuž macjatžcu Jesusizquiz paljaychiča:

—Jaziqui am chiyaučiča. ¿Jec am mantichi tii paazjapajo? Nižaza ¿jec jilirit am utchi jiliriztakaz cjisjapajo?

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrmi jazic ančhucquiz zakal pewcznača. ⁴ ¿Ject Juan mantizquichi bautisjapajo? ¿Yoozkaya uz žoñinaca, ja? Kjaazna.

⁵ Jalla nuž chiitiquiztanami ninacpora ch'aasi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Jaknužum cjeequi? “Yooz mantitača” cjican učhum kjaaznaquiz niiqui, “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” jalla nuž cječhan tiicni.

⁶ “Zoñiž mantitacha Juanqui” cjican učhum kjaaznaquiz niiqui, tjapa žoñinacaqui učhum conačhani maztan čhjacjawi. Tii žoñinacaqui Juanž puntuquiztan cjiñiča, ni iqui werarapanča Yooz taku paljayni profetaqui, jalla nii.

⁷ Nuž palt'izcu nii jilirinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrnacqui anal zizuča, jequit Juanqui bautisajo mantizquitčhaja, nii.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nižaza wejrqui ana zakal maznasacha, jec jiliriz mantita paa-uchaja wejrqui, nii.

ANA WAL PIYUNANACA QUINTU

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz paljayi kallantichiča. Paljaycan tii quintu quint'ichiča, tuž cjican:

—Tsjii patrun žoñiqui uwasanac zkala čhjaczča.

Nekztan nii zkala partira tjaachiča piyunanacžquiz. Nekztanaqui ažkquin ojkchiča ažk tjuñi kami.

¹⁰ Uwasa ajz kujicha timpu tjontan patrunaqui piyuna cuchanžquichiča niž partir zkala ricujzjapa. Nii pachpiquiz partira langžni žoñinacazti patrunaž cuchanžquita piyuna kijchcu chjatkatchiča. Ana čjulchiz cuchanchiča. ¹¹ Nekztanaqui patrunaqui wilita tsjižtan piyuna cuchanžquichiča. Nekztan partir yokquiz kamni žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna ch'aanchiča, nižaza kijtchiča, nižaza ana čjulchiz cuchanchiča patrunžquin. ¹² Nekztanaqui patrunaqui tsjižtan cuchanžquichiča. Nii partira žoñinacaqui cuchanžquita piyuna chjojritchiča, nižaza chjatkatchiča.

¹³ Nižtami nii yokchiz patrunaqui pinsichiča, tuž cji-can: “ǵĈjulut wejr paas? Wejt k'ayi majch cuchnača. Jalla nuž cheržcuqui nii partira žoñinacaqui rispi-tačhani”. ¹⁴ Pero partira zkala langzñi žoñinacazti cuchanžquita majch cheržcu, ninacpora parlasiča, tuž cji-can: “Tiiqui tjappacha tii irinsa tanznačhani. Jaz-iqi ticž conžla. Nekztan učumž tii zkal yokac tanz-naquiča”. ¹⁵ Nuž pinsitiquiztan partira langzñi žoñi-nacaqui cuchanžquita majch yok tjija jwescu conchiča.

Jaziqui pewcznuča:

—Nii zkal yokchiz patrunaqui ǵĈjulukat nii žoñinacž-tanac paačhani? ¹⁶ Wejrqui cjiwča. Tjonžcu zkal yokchiz patrunaqui partira langzñi žoñinaca conaquiča. Nekztanaqui patrunaqui niiz zkal yoka yekžquin tjaaznaquiča.

Jalla nuž nii quintu nonžcu, žoñinacaqui cjichiča:

—ǵYooz munañpaqui anaj nii cjila!

¹⁷ Jesusaqui ninacž kjutñi cheržcu cjichiča:

—Wejt puntuquiztanaqui cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nekztanaqui tjojtta mazqui isquinqiz cjissiča. Ultimquiziqui tuc-quin cjissiča”.

¹⁸ Nii maz cjen jakziltat ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nižaza jakziltiž jun-tuñ nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'ok-naquiča.

—Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

TASA PACZ PUNTU

¹⁹ Jesusaqui nii quintu chiyatča quintra žoñinacž puntu. Jalla nižtiquiztan timplu jilirinaca, nižaza lii tjaa-jiñi maestrunaca, jalla ninacaqui Jesusaqui tanz pecatča nii orapacha. Pero parti žejlñi žoñinaca ekscu, ana tani atchiča. ²⁰ Pero nii quintranacaqui Je-susižquiz tiraž awayt'atča. Nižaza tsjii kjažt awayt'ini žoñinaca mantichiča, Jesusižtan ojklajajo zuma žoñiž-takaz. Nuž chica ojklajcan Jesusižquiztan ana zuma taku jwes pecatča, uj tjojtunžjapa. Jalla nuž uj jwezanžcu nii wajt chawc jiliržquiz intiriz pecatča.

²¹ Jalla nuž awayt'ican Jesusižquiz pewcziča tuž cji-can:

—Tjaajiñi Maestro, zizuž wejrnacqui, am werarapan tjaajiñamča. Kjažtam parti žoñinacac chiyaj cjee, amqui werarapankaz chiiñamča Yooz kamañ pun-tuqui. ²² Jaziqui tjaajznalla tii puntuquiztan. Wejrnacqui César cjita chawc jiliržquiz tas paaz tjaayiñča. ǵJalla nuž tas paaz tjaazqui wali cjesaya, uz anaž wali cjesaj?

²³ Pero nuž pewcztiquiztan nonžcu Jesusaqui ninacž pizc kuzziz naychiča. Nekztanaqui cjichiča:

—ǵKjažtiquiztan ančhucqui chawc ujquin wejr tjojt-skatz pecjo? ²⁴ Tsjii paaz zijjca, cherzjapa.

Paaz zijjčcu, Jesusaqui cjichiča:

—ǵTii paazquiz jecž yujcta? ǵNižaza tii paazquiz jecž tjuu cjiirtata?

Ninacaqui kjaaziča:

—César cjita jilirž yujčča, niiz tjuuzakazza.

²⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ĉjulumi jiliržta cjenaqui jiliržquiz tjaa. Nižaza Ĉju-lumi Yoozta cjenaqui Yoozquiz tjaa.

²⁶ Anaž jecmi Jesusižquiztan ana wal taku jwesi atasača nii žejlñi žoñinacž yujcquiz cji-canpachaqui. Jalla nuž Jesusiž kjaaztiquiztanaqui ninacaqui ispan-tichiča; ch'uju cjissiča.

ŽOÑINACA JACATATZ PUNTU

²⁷ Wiruñauqui tsjii kjažt saduceo cjita žoñinacaqui Je-susižtan zali ojkičiča. Nii saduceo žoñinacaqui tjaa-jiñitača, ticzi žoñiqui anapan jacatatašača, nuž cjiñi-tača. Jalla nii jacatatz puntuquiztan Jesusižquiz paljay-chiča, ²⁸ tuž cji-can:

—Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učumnacalta cji-jrtkalča, tuž cji-can: “Tsji žoñi ticznasaž niiqui, niiz tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žew žon tjunatan zals waquiziča, nii ticzi jilž cun-tiquiztan ocjala paazjapa”. ²⁹ Jaziqui pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana oc-jalchiz. ³⁰ Nekztanaqui tsjii taypir jilaqui žew žon tju-natan zalsizakazza. Nekztan ticzizakazza ana ocjalchiz.

³¹ Nekztanaqui yekja taypir jilaqui žew žon tjunatan zalsizakazza. Niiz jaru niiz jaru naa tjunatan zalsiča tjapa nii pakallak jilazullcanacaqui. Nižaza tjappacha ticziča jilazullcanacaqui. Ana ocjala ecchipanča. ³² Ul-timquiziqui naa maatak žonqui ticzinča. ³³ Jaziqui žoñinaca jacatattanaqui, ǵjakzilta jilž tjunt cjequejo naa žonjo? Tjappacha nii pakallak jilazullcaqui naa žonatan zalsiča. —Jalla nuž pewcziča saduceo quintra žoñi-nacaqui.

³⁴ Jalla nižta puntuquiztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cji-can:

—Tii muntuquiz žejlcanaqui luctakami maatakami zalza; nižaza maatinaca zalsjapa tjaača. ³⁵ Jakziltat Yoozquin kuzzizlaj niiqui ticziquiztan jacatatzcu, araj-pach wajtquin želaquiča. Nicju žejlcan ana zal-naquiča. Nižaza anaž zalmi želasača. ³⁶ Araj-pachquin žejlcan, žoñinacaqui anjilažtakaz cjequiča; ana ticznasača. Nižaza jalla nuž jacatattiquiztanaqui Yooz žejtñi maatinacapanča. ³⁷ Yooz tawk libruquiz tsjii ujsñi kal quintu žejlča. Nii quintu quint'ican Moisespachača učum zizkatchi, žoñinaca ticziquiztan ja-catatñi, jalla nii. Nii Yooz tawk libruquiz Moisesqui cji-jrchiča, tuž cji-can: “Yooz jiliriqui Abrahamž Yoozza. Nižaza Isaacž Yoozza. Nižaza Jacobuž Yoozza”. ³⁸ Nii žoñinacž curpu ticziž cjenami, žejtča. Yoozqui anača ticzi žoñž Yoozqui. Niiča žejtñi žoñž Yoozqui. Tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui žejtchipan žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž lii tjaajiñi maestrunacaqui cjichiča:

—Zuma Tjaajiñi Maestro, walim chiichamča.

⁴⁰ Jesusiž walja zizñi zizñi chiican quintra žoñinacaqui eksiča iya pewczjapaqui. Panž atiptatača ninacaqui.

JESUSAQUI TSJII PEWCZIČA

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Žoñinacaqui tuž cjiñiĉha: “Cristučha Davidž Majchqi”. ĆKjažtiquiztan nuž cjeejo? ⁴² Davidpachaĉha cjichi Salmos cjita libruquiz, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichiĉha: ‘Am kjojch koztan am quintri žoñinaca t’oksnacĉha, jalla nii t’okscama wejt žew latuquiz julzi žela amqui’ ”.

⁴⁴ Davidpachaĉha Cristuž puntuquiztan “Wejt chawjc jiliriĉha” cjican ĉiichiĉha. Jalla nižtiquiztan, ĉjaknužt Cristo chawjc jiliri cjicanpacha Davidž majch cjesajo?

JUDIO LII TJAAJIŃI MAESTRUNACŽ PUNTU

⁴⁵ Tjapa žoñinacaž nonznan, Jesusaqui niiz tjajinta žoñinacžquiz paljayĉiĉha, tuž cjican:

⁴⁶ —Lii tjajiji maestrnacžquiztan cwitaza. Ni-nacaqui tol zquitchiz ojklaz justasñiĉha, walja honorchiz cjisjapa. Nižaza palazquiz ojklazcan zuma rispitchiž tsaanskatz pecñiĉha. Nižaza ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñiĉha. Nižaza pjijstiquiz lujlcan ancha tucquin julzcu honorchiz cjiszkaz pecñiĉha. ⁴⁷ Nižaza ni-nacapacha žew maatakž cusasanaca tanzjapa, incallĉha. Žoñinaca incallzjapa Yooztan ažka ažka parlitazo-ka cjiñiĉha. Yoozquin tjapa kuzziz žoñinacažtakaz tjeez pecĉha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc’ant tsjan anawaliž castictaž cjequiĉha.

OFRENDA PUNTU

21 Tsjii nooj timpluquiz žejlcan, Jesusaqui wali jiru ricach žoñinaca cherĉiĉha ofrend cajquiz paaz uchñi. ² Nižaza tsjaa poris žew maataka cherĉiĉha. Naa žewqui pizc paazalla utĉiñiĉha. ³ Jalla nii cheržcu Jesusaqui cjichiĉha:

—Tii razunal cjiwĉha. Taa poris žew žonqui ofrend cajquiz juc’ant jila utĉiñiĉha, tjapa parti žoñinacžquiztan. ⁴ Parti žoñinacaqui žejtchi paaz utĉiĉha. Naa poris žewzti tjappacha naaža paaz utĉiñiĉha; ana iya žejlĉha, ĉhjeri kjayzjapa.

JUDIUŽ TIMPLU PUNTU

⁵ Yekjap žoñinacaqui timplu puntuquiztan parlatĉha, nižaza nii timpluquiz žejlñi c’achja maznac puntuquiztan parlatĉha, nižaza nii Yoozquiz ofrenda tjata puntuquiztan parlatĉha. Jalla nuž nonžcu timplu puntuquiztan Jesusaqui ĉiichiĉha, tuž cjican:

⁶ —Tsjii nooj tjapa tii timplu pajltaž cjequiĉha. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquiĉha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTUQUI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusižquiz pewcziĉha, tuž cjican:

—Tjaajiji Maestro, ĉĉjulorat tii amiž ĉiita wataquejo? Ima amiž ĉiita takunaca watan, ĉĉjulul siñalažtakaz cjequejo?

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiĉha:

—Anĉhucqui persunpachquiz cwitaza, anaĉha incallskata. Walja žoñinacaqui wejt tjuu aynakcaž tjon-aquiĉha, tuž cjican: “Wejrtĉha Cristutqi”. Nižaza “Wajillaž Cristuž tjonaquiĉha”. Nuž cjicanž ojklayaquiĉha. Jalla nuž ĉiyanami anĉhucqui anaĉha criya, nižaza

anaž ninacžtan apznaquiĉha. ⁹ Ćĉjulorat quira zalz quintumi nižaza kichas zalz quintumi želaĉhaj niiqui anĉhucqui wiraž ana tsucaquiĉha. Nuž: watanami imaž tii muntu tucuzinzqui irjatžcaquiĉha. Jalla nižta ana walinaĉha primiraqui watstanqui.

¹⁰ Jesusaqui tira paljayĉiĉha, tuž cjican:

—Tsjii nacionžtan tsjii nacionžtan kichasaquiĉha nacionpora. Nacionanacquiztan quiranaca zalassaquiĉha.

¹¹ Nižaza pajk terremotonacaž wataquiĉha, yokaž ĉjekinskatcan. Nižaza parti yokaran wali chawc mach’a želaquiĉha. Nižaza parti yokaran anawal cona želaquiĉha. Nižaza arajpachquin anawali ispantichucanacaž parizaquiĉha, pajk siñalažtakaz wataquiĉha.

¹² ‘Pero ima tižtanaca watcan anĉhucqui tantaž cjequiĉha, nižaza kijĉtaž cjequiĉha. Nižaza ajcz kjuyquin ĉjijĉtaž cjequiĉha u jwesanzjapa. Nižaza carsilquiz chawĉtaž cjequiĉha. Nižaza wali chawjc jilirž yujcquin ĉjijĉtaž cjequiĉha. Jalla nižtanacaž anĉhucquiz wataquiĉha, anĉhucqaž wejtquin kuzziz cjen. ¹³ Jilirž yujcquiz ĉjijĉta cjen, anĉhucqui wejt favoraž tjurt’auquiĉha. ¹⁴ Ima jilirž yujcquiz tjurt’ican anĉhucqui anĉhucqa kuzquiz ana tantiiz waquiziĉha, jaknužt tjurt’aĉhaja, jalla nii. ¹⁵ Tjurt’iñi ĉiiz oraqui weril zizñi taku tjaajžcaĉha anĉhucqa kuzquiz. Nii anĉhucqaž zizñi taku ĉiitiquiztan anaž jecmi anĉhucqa quintra kjaazñi atasaĉha. Inakaz cjisnaquiĉha. ¹⁶ Anĉhucqui tarasuntaž cjequiĉha. Maa ejp, jilanaca, famillanaca, mazinaca, jalla ninacžquiztanami tarasuntaž cjequiĉha anĉhucqui.

Nekztan yekjap anĉhucquiztan contaž cjequiĉha. ¹⁷ Nižaza wacchi tii muntuquiz kamñi žoñinacaqui anĉhucquiz ĉjjaawjkataquiĉha, weriž cjen. ¹⁸ Jalla nuž cjenami anaž zinta anĉhucqa ach ĉharami pertiskatta cjequiĉha. ¹⁹ Nižaza sufrichiž cjenami jakziltat zumpacha Yoozquin tjurt’iĉi cjeĉhaja, Yooztan wiñaya cuntintu kamaquiĉha.

²⁰ Jesusaqui cjichizakazza:
—Jerusalén watja zultatuž muyuntita cjen, anĉhucqui naaznaquiĉha, ultimo nii watjaqui t’ezintaž cjeekalaka, jalla nuž cjequiĉha anĉhucqui. ²¹ Jalla nuž naazcan, Judea yokquin žejlñi žoñinacaqui cur kjutñi zajtca atipz waquiziĉha. Nižaza Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui wajtquiztan ulanz waquiziĉha. Nižaza joch yokquin žejlñi žoñinacaqui ana wajtquin quejpsquiz waquiziĉha, atipz waquiziĉha. ²² Nii noojiqui Yoozqui Israel žoñinaca casticaquiĉha. Casticz puntuquiztan tjapa Yooz tawc libruquiz ĉjijrtaqui cumplisnaquiĉha. ²³ ĆIc maatakanacajay! ĆWawa t’iĉiñi maatakanacajay! Ancha ana wali sufraquiĉha. ĆTjapa tii yokquiz žejlñi žoñinacajay! Anĉhaž llact’azaquiĉha, castictaž cjequiĉha. ²⁴ Žoñinacaqui quirquiz ticziž cjequiĉha. Yekjap žoñinacacazti tanžcu ĉjijĉtaž cjequiĉha yekja nacionquin. Nižaza yekja wajtchiz žoñinacaqui tii wajtchiz žoñinaca mantaquiĉha, nii yekjanacž timpu tucuzinžcama, nižaza Yooz munañpa timpucama.

²⁵ Jalla nekztanaqui tjuñquizimi jizquizimi warawarquizimi, jalla ninacžquiz siñalanaca wataquiĉha. Nižaza pajk kot ljojkiž kjawaquiĉha. Jalla nižtiquiztan tii yokquiz žejlñi žoñinacaqui walja tsucchi kuzziz cje-

quičha, nižaza turwayžinta kuzziz cjequičha. ²⁶ Araj-pachquin žejlñi kjananacami čhjekinskattaž cjequičha. Jalla nii cheržcu žoñinacaqui pinsaquičha, tii muntu kjažt wataquejo, jalla nii. Tii muntu tucuzinz tjewznaquičha. Jalla nižta watan žoñinacaqui tsuscukaz tismayaquičha. ²⁷ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui wejr, nii tsewtan cuchanžquita Yooz Zoñi, quejpžquiñi cheraquičha. Walja kjancañ wejt azi tjeežcan tsjir taypiziz tjonac̄ha. ²⁸ Jalla nižta anawalinaca wati kallantan, ančhucqui walja Yoozquin kuzziz cjee. Achamiž wayta, tsewcchuc̄ha cherzna. Wajillaž ančhuca ultim liwriiz tjuñi tjonac̄quičha.

²⁹ Nižaza Jesusaqui tii quintu quint'ichičha tuž cjan: —Higo muntiquiztan naazna; čhjul muntimi naazna.

³⁰ Ančhucmi tsjii munti ch'ojñapachaž c'ajan tuž zizza, kjutunz timpu žcatžinčha, jalla nii. ³¹ Jalla nižta irataž tii weriž chiitanaca watan, ančhucqui tuž zizaquičha, Yooz mantiz tjuñi žcatžinčha, jalla nii.

³² Tii razunal cjiwčha. Ima tjapa tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznā, tjapa weriž chiitanaca wataquičha.

³³ Arajpachami yokami tucuzinznac̄quičha. Wejt takuzti anapanž tucuzinznac̄quičha, panž cumplisnac̄quičha.

³⁴ Ančhucqui persunpachquiz cwitaza. Ančhucqui anaž turpi kuzziz cjee. Ana wali kamz cjen, nižaza licz cjen, nižaza tii wir cusananac̄quiz kuz tjaaz cjen, jalla nuž cjen žoñinacaqui turpi kuzzizza. Ana zuma kaman Yooz tjonz tjuñi tiripintit ančhuc tanaquičha ³⁵ tsjii trapaqui tiripintit tanža, jalla nižta irataž Yoozqui tii muntuquiz ana wali kamñi žoñinaca tiripintit tanaquičha, casticjapa. ³⁶ Ančhuczi listu tjaczi tjewzñi cjee. Zapuru ančhucqui Yoozquiztan azziz cjisjapa mayiza, tjapa watñi anawalinac̄quiztan atipzjapa, nižaza tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñž yujcquiz zuma prisintizjapa.

³⁷ Jalla nuž tjaajinchičha Jesusaqui. Majiñqui Jesusaqui timpluquiz tjaajnatčha zapuru. Weenqui Olivos cjita curullquin želi okatčha. ³⁸ Tjapa žoñinacaqui wentan timpluquiz tjonatčha Jesusiž taku nonžñi.

JESUSA TANZ TANTITA

22 Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pji-jsta irantižcatčha. Nii pji-jstaqui pascua cjitat-ačha. ² Nii orauqui timplu jilirinacami lii tjaajñi maestrinacami, “¿Jaknužt Jesusa conas?” cjan kazz-ičha. Pero ninacaqui parti žoñinaca walja ekskū, ana conī atchičha.

³ Jalla nekztanaqui Satanás cjita zajraqui Judas kuzquiz luzzičha. Judasqui Iscariote cjitazakaztačha. Judasqui parti tuncapan illzta žoñinac̄quiztan nekztan-tačha. ⁴ Judasqui timplu chawc jilirinac̄žtanami, timplu zultatž jilirinac̄žtanami parli ojkc̄hičha. Ninac̄žtan zalžcu, parlichičha, jaknužt ninac̄ž kjarquiz Jesusa intirjas, jalla nii. ⁵ Jalla nuž Judas parlitiquiztan quintra žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Paaz tjaaz compromitchičha. ⁶ Jalla nižtiquiztan Judasqui asiptichičha, “Way” cjan. Nekztanaqui tantiya kallantichičha, jaknužt ana tama žoñi želan Jesusa intirjas, jalla nii.

SANTA CENA PAACHIČHA

⁷ Jalla nekztanaqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pji-jstaqui irantižquichičha. Nii pji-jstiquiz tsjii uuzi wilana conspantačha, pascua pji-jsta paazjapa. ⁸ Nekztanaqui Jesusaqui pucultan niž tjaajintanaca cuchanchičha. Pedružtan Juanžtan ninacatačha. Ima cuchancan ninac̄žquiz tuž cjichičha:

—Ančhucquiž oka, učhumnacaž pascua čhjeri lujlzjapa, tjacza.

⁹ Nekztanaqui nii pucultan tjaajintanacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjan:

—¿Jakziquin wejrnac̄quičha čhjeri tjacznac̄quiya?

¹⁰ Jesusaqui kjaazičha, tuž cjan:

—Ančhucqui watja luzcu, tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kuzi. Nii žoñž wirquiz apznac̄quičha, jakziquin luzačhaja, jalla nekz. ¹¹ Jalla nekz luzcu nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjan: “Wejt Tjaajñi cjičha: ¿Jakziquin visitz kjuya žejlya, wejt tjaajintanac̄žtan pascu čhjeri lujlzjapaya?” ¹² Nekztanaqui tsewcta pisuquiz tsjii pajk kjuya tjeeznac̄quičha ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjacza cjequičha. Jalla nekz čhjeri lujlz tjacznac̄quičha.

¹³ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkc̄hičha. Nekztan Jesusiž chiitacama watchičha. Jaziqi nekziqi pascu čhjeri kissičha.

¹⁴ Pascu čhjeri lujlz ora cjen, Jesusaqui niž illzta žoñinac̄žtan misquiz julzičha. ¹⁵ Jalla nuž julžcu Jesusaqui ninac̄žquiz cjichičha:

—Wejrqui ančhucatan tii pascu pji-jsta čhjeri lujlzjapa ancha pecchinpančha, ima ticznā. ¹⁶ Ančhucaquiz cjiwčha, ančhucatan ana iya tii pji-jsta paačha, čhjuloracamat Yooz ultimu tjapa mantačhaja, jalla nii oracama. Nekztan tii pji-jsta wilta paa-ačha.

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui persun kjaržtan wasu tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaqizž cjichičha. Nekztanaqui niž illztanac̄žquiz cjichičha:

—Tii wasu tanžna. Ančhuccama tojžcuqui liczna.

¹⁸ Tekztan nawjkchuc wejrqui uwas kjazqui anal iya liccačha, čhjuloracamat Yooz tjapa mantačhaja, niicama.

¹⁹ Jalla nii licžcuqui, Jesusaqui persun kjaržtan t'anta tanzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin sparaqizž cjichičha. Nekztanaqui t'anta kjolžcu niž illztanac̄žquiz tjaachičha, tuž cjan:

—Tiičha wejt curpuž cuntaqui. Tii wejt curpuqui intirjitaž cjequičha ančhuca laycu. Nižaza wejr cjuñžcu, tii lujlznaquičha.

²⁰ Nekztan čhjeri lujlžcu, wasu tanzičha. Nekztan niž tuqui chiita taku irata chiichizakazza, tuž cjan:

—Wejt ljoc̄quičha ančhuca laycu tjawktaž cjequičha. Wejt ljoc̄žtan ew žejtz kamaña ut'aytaž cjequičha. Tii wazuquiztan liczqui wejt ljoc̄ cuntiquiztančha.

²¹ Wejt quintra tarasunñi žoñiqui wejttan chicapachačha tii misquiz. ²² Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtčha. Wejrqui Yooz Epiž munañpi jaru jalla nii kamañ jiczquiz okačha. Wejt quintra tarasunñi žoñžquizti anawaliz cjisnac̄quičha.

²³ Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui ninac-pora pewcsassiča:

—¿Jequit wejrnacquiztan nii tarasunñi žoñi cjes?
—Nuž cjican ninac-pora pewcsassiča.

¿JEQUIT TUCQUIN CJEEQUI?

²⁴ Jalla niiz wiruñacuqui nii tjaajintanacaqui ch'aassiča, ject tucquin naazi cjeequi, jalla nii. ²⁵ Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Chawc jilirinacaqui persun wajtchiz žoñinaca mantiñiča anawal patrunažtakaz. Nižaza nii jilirinacaqui mantita žoñinacžquiz jilirž honorakaz waytiskatča, “walipan paača tii jiliriqui”, cjican. ²⁶ Ančhuczi anaz nižta paaz waquiziča. Antiz ančhucqui tižta paaz waquiziča. Jakziltat tsjan chawc jilirizlaj niiqui, tjowažtakaz cjis waquiziča. Nižaza jakziltat mantiñizlaj ni-iqui, piyunažtakaz cjis waquiziča. ²⁷ ¿Ject tucquin chekan žoñejo? ¿Misquiz julñi žoñej chekanaqui? Už žnii misquiz atintiñi žoñej, jaa? Tii razunal cjiwča: Misquiz julñi žoñiča tucquin chekanaqui. Jalla nuž cjenami wejrqui ančhucaporquiz atintiñi žoñižtakaztča.

²⁸ Ančhucqui wejttan chica žejlchinčucpanča wejtquiz anawali watanami. Wejtquiztan ana zarakchinčucča. ²⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc uchača, mantiñi jilirinaca cjisjapa. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiñi jiliri cjisjapa wejr utčhaja, jalla nižta. ³⁰ Jalla nuž cjen ančhucqui arajpach wajtquin wejttan chica želaquiča, nižaza wejttan chica lujlnaquiča. Nižaza nekziqui wejttan chica jilirž sillquiz julznaquiča tuncapan Israel t'akquiz žoninaca pjalzjapa.

SIMON PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI CHIYAQUIČHA

³¹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Simona, Simona, tiim zizaquiča amqui. Sathanasqui am pecča, niiz parti cjiskatzjapa. Trigožtakaz layinz pecča, ujquiz tjojtskatzjapa. ³² Simona, am laycu tjurt'ižinčinča ana juc'anti upa kuzziz cjeajo. Amqui Yoozquin tjapa kuztan quejžcu am jilanaca yanapaquiča tjup kuzziz tjurt'ajo.

³³ Nekztanaqui Simonaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrqui listučha amtan chica ojkszjapa; carsilquizimi lusasača; nizaza amtan chicapachami ticsnasača.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Pedro, amquiz chiyučha, ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquiča. Čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquiča.

JESUSIŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:
—Tuquiqui wejrqui ančhuc cuchanchinča ana quelzziz, nižaza ana paazziz, nižaza ana yekjat čh-jatchiz. Jalla nuž okan žančhucacquiz čhjulut pjaltichiya?

Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča:

—Anaz čhjulumi pjaltichiča, —cjican.

³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anziqui jakziltat quelzziz cječhaja, nii quelzqui chjicha. Nižaza jakziltat paazziz cječhaja, nii paazqui chjicha. Jakziltat ana armichiz žejlčhaja, persun chaquita tuyžla, arma kjayžjapa. ³⁷ Ančhucacquiz chiyučha. Wejt puntuquiztanaqui Yooz takuqui tuž cjiča: “Castictaž cjequiča anawal žoñinacžtan chica”. Wejt persunquiz cumplistanča nii cjižta Yooz takuqui. Nižaza tjapa cjižta Yooz takuqui wejt puntuquiztan cumplistanča.

³⁸ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, tekzi pizc arma žejlča.

Jesusaqui kjaaziča:

—Nužquizka cjila, —cjican.

JESUSAQUI YOOZ EJPŽQUIN MAYIZIČHA

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ulanchiča. Olivos cjita curullquin ojkiča, jalla nicju ojkičipantača. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz apziča. ⁴⁰ Olivos cjita curulla irantižcu, Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Ejpžquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiztan žoñiž maz čhjacta, jalla nužullquin ojkiča. Jalla nicju quillsiča Yooz Ejpžquin mayizizjapa. ⁴² Mayizican cjichiča:

—Yooz Tata, amqui munaquiž niiqui, wejr liwriyalla tii sufrisquiztan. Pero anal wejt kuzcama ojksz pecučha. Jaknuž am kuz munčhaja, jalla niicama ojksz pecučha.

⁴³ Jalla nii oraqui arajpachquiztan tsjii Yooz Epiž cuchanžquita anjilaqui jecžquichiča, Jesusa azi tjaazjapa. ⁴⁴ Jesusaqui jalla nuž ancha llact'azcan, tjapa aztan Yoozquin mayizatča. Jalla nuž mayizan ancha pjaltičha jlocžtakaz čhjuatča yok kjutñi.

⁴⁵ Yoozquin mayiziz žeržcu, tsijtsiča Jesusaqui. Nekztanaqui niiz tjaajintanacžquiz quejpcičha. Ninaca llaquizinpantiž tjajatča. Nuž cjen Jesusaqui tjajñi zalchiča. ⁴⁶ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui kjažtiquiztan tjaj-jo? Žaazna, Yoozquin mayiza ana ujquiz tjojtsjapa.

JESUSA PRESO TANTA

⁴⁷ Jesusaž ima parla žeržnan, walja žoñinaca tjonchiča. Judas cjita žoñiqui tucquinpan tjonchiča. Judasqui nii tuncapan illzta žoñinacž partiquiztantača. Nekztan Jesusižquin macjatčiča čhjuzjapa. ⁴⁸ Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Judas, ¿wejr tsjii čhjulžcum amqui tarazunaquiya? Wejrtča Yooz cuchanžquita žoñtqui.

⁴⁹ Jesusižtan žejlñi žoñinacaqui jalla nižta cheržcu, pewczičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿cuchillu armižtan tjurt'aquiya?

⁵⁰ Tsjii nii tjaajintanacžquiztan timplu jilirž piyuna čhjojritčiča, žew cjuñi čhjajžinčiča. ⁵¹ Pero Jesusaqui cjichiča:

—Nužquizkaz cjee. Armižtan ana iya tjurt'aquiča.

Nekztanaqui nii orapacha Jesusaqui nii piyunž cjuñi lanžcu čhjetinčiča. ⁵² Timplu chawc jilirinacami nižaza timplu zultatž jilirinacami, nižaza wajt jilirinaca-

mi, jalla ninacami Jesusa preso chjichi tjonchiča. Niaczquiz paljaychiča Jesusaqui, tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui cuchillu armižtan, nižaza tuñžtan tjonchinčucta, wejr tanzjapaya? ¿Wejrqui tjañ žoñtkaya? ⁵³ Zapuru timpluquiz kamchinča ančhucatan chica. Nii oraqui wejr ana kjaž cjichinčucča. Pero anziča ančhucatan tanz oraqui. Tii orakaz zumchiquiz kamñinacaqui mantasača.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI CHIICHİČHA

⁵⁴ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui Jesusa preso tanchiča. Tanžcu timplu chawc jilirž kjuya chjitchiča. Pedruqui ažkquiztanalla apziča. ⁵⁵ Jalla nii jilirž kjuy patio taypiquez tsjii uj luminaru taaziča. Žoñinacaqui uj muytata julzi želatča. Nižaza Pedruqui ninacžtan chica julzi želatča. ⁵⁶ Jalla nuž uj kjanquiz julzi želan, tsjaa piyun žonqui Pedro žejlŇi cherchinča. Nekztan naaqui cjichinča:

—Tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklajñitala, niž tiic, žana jaa?

⁵⁷ Pedruzti nuž cjtiquiztan nicchiča, tuž cjan:

—Cullaca, nii žoñi anal pajuča.

⁵⁸ Jalla niž wiruñpacha, tsjiizuñ Pedro cherchizakaza. Jalla nuž cheržcu, cjichiča:

—Amqui nii parti žoñimla.

Nekztanaqui Pedruqui kjaaziča; tuž cjan:

—Anapanča wejrqui.

⁵⁹ Tsjii orquiztanaqui yekja žoñiqui paljaychizakazza, tuž cjan:

—Ultim werara, tii žoñiqui nii žoñžtan chica ojklajñipantala. Tiiqui Galilea wajtchiz žoñizakazla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Jila, čjulukam nižta chiičhani, anal zizuča.

Jalla nuž chiyani orapachaqui tsjii wallpi jora kjawchiča. ⁶¹ Jalla nuž wallpi jora kjawan, Jesusaqui Pedruzki jutŇi kjutžcu cheržquichiča. Jalla nižtiquiztan Pedruqui, Jesús Jilirž tuqui chiita cjuñziča. Tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, amqui wejt puntuquiztan nicaquiča. Čhjep wilta wejr ana pajŇim chiyaquiča”. ⁶² Jalla nuž watžcu, Pedruqui ulanchiča. Nuž ulanžcu ancha kaachiča, Jesusa ana pajŇi chiižcu.

⁶³ Jesusa itzŇi žoñinacaqui walja iñarchiča. Nižaza Jesusa wjajtchiča. ⁶⁴ Nižaza Jesusiž čhujcqui chawjczinžcu yujcquiz kijtchiča, tuž cjan:

—¿Tantiyalla! ¿Ject am kijchjo?

⁶⁵ Nižaza niž quintra čjul anawalinacami chiičiča, nuž iñarchiča.

JESUSA JILIRINACŽ YUJCQUIZ CHJICHTA

⁶⁶ Tjuñiž tjewctanalla, tjapa judio jilirinacaqui juntasiča, wajt jilirinacami, timplu jilirinacami, lii tjaajŇinacami, jalla ninacami. Jalla nekztanaqui Jesusa chawjcz parliz kjuya chjitchiča. Nicju ajczi jilirinacžquin apantichiča. Nekztan jilirinacaqui nižquiz pecunchiča, tuž cjan:

⁶⁷ —Jaziqui am chiya, žampanim Cristumpanikaya?

Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Wejrqui “jesalla” cjež niiqui, anaž wejr criyaquiz ančhucqui. ⁶⁸ Nižaza wejrqui ančhucquiz pewcznaž niiqui, anaž wejr werara kjaazta cjeeča. Nižaza wejr anaž cujtznaquiča ⁶⁹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Tekztanpacha wejrqui tjapa azziz Yooz Ejpž žew latuquiz julzil cjeeča. —Jalla nuž kjaaziča Jesusaqui.

⁷⁰ Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlŇi žoñinacaqui pecunchiča, tuž cjan:

—¿Am Yooz Majchimpanikaya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Wejrpanča, ančhucž pecunča, jalla nužupanča.

⁷¹ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—¿Čjul juc'antiž tisticu tumpasajo? Učhumpachala niž persun ata chiiñi nonztaqui, ana wali chiičiča, “Yooz Majchča wejrqui” cjan.

JESUSIŽTAN PILATO CJITA JILIRŽTAN

23 Jalla nekztanaqui tjapa nii žejlŇi jilirinacaqui tsičsiča. Nekztanaqui Jesusa chjitchiča Pilato cjita jiliržquin. ² Jalla nicju uj tjojtŇi kallantichiča, tuž cjan:

—Wejrnacqui tii žoñi wajtchinča, tii wajtchiz žoñinacžquiz anawaliž aptjapcan zelatča. Jalla nuž wajtchinča. Tii žoñizakaz cjiča: “Učhumqui Romanž jilirž tasa ana tjaaz waquiziča” jalla nuž cjiča tiiqui. Nižaza cjiča, “Wejrtča Yooz cuchanžquita Cristutqui”. Nuž cjan, cjiča, “Wejrtča chawc jiliritqui”.

³ Jalla nekztanaqui Pilato cjita jiliriqui tuž pewcziča:

—¿Judio wajtchiz žoñinacž chawc jilirim amya?

Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Jalla nužupanča, am nuž chiita, jalla nii.

⁴ Nekztanaqui Pilatuqui timplu chawc jilirinacžquiz, nižaza žejlŇi žoñinacžquiz cjichiča:

—Anal tii žoñžquiz čjul ujmi wačuča.

⁵ Nii žoñinacžti ancha ujquiz tjojtskatz pecatča. Jalla nižtiquiztan cjichiča:

—Tii žoñiqui niž tjaajintižtan waljaž tjojktila tjapa Judea yokquin žejlŇi žoñinacaqui. Primiraqui Galilea yokquinž nižta paatča tiiqui. Jaziqui tekzi nižtakaz paača.

JESUSA HERODIŽQUIZ CHJICHTA

⁶ Jalla nuž nonžcu, Pilatuqui pewcziča, tuž cjan:

—¿Tiiqui Galilea yokchiz žoñikaya?

⁷ “Jesalla” cjan kjaaztan, Pilatuqui Herodes cjita Galilea chawc jiliržquin nii Jesusa cuchanchiča. Herodesqui Jerusalén wajtquiz želatča nii ora. ⁸ Jesusa cheržcuqui Herodesaqui ancha cuntintutača. Walja niž puntuquiztan quintunaca nonchiča. Jalla nižtiquiztan ažkanaca Jesusižtan zalz pecatča. Jesusa milajru paañi cherz pecatča. ⁹ Herodesaqui walja pewcŇi kallantichiča. Pero Jesusažti ana kjaazŇi žejlchiča. ¹⁰ Jalla nicju zakaz timplu jilirinacami lii tjaajŇinacami chicapacha želatča. Ninacaqui walja Jesusiž quintra chiičiča, uj tjojtunzjapa. ¹¹ Herodesaqui zultatunacžtan Jesusa iñarchiča. Burla paachiča. Zul-

tatunacaqui Jesusizquiz chawc jilirž punchu tjutziča. Jalla nekztanaqui Herodesaqui wilta Pilatužquin cuchanžquichiča. ¹² Nii oraqui Herodestan Pilatužtan amigo pajassitača. Niiž tuquiqui quinratača.

JESUSA PILATUŽQUIN CUCHANTA

¹³ Jalla nekztanaqui Pilatuqui juntjapchiča timplu jilirinacami wajt jilirinacami, nižaza žoñinacami. ¹⁴ Juntjapžcu, cjichiča:

—Ančhucqui wejtquiz tii žoñi zjjcchinčhucča, tuž cji-can: “Tii zoñiqui žoñinacaz aptjapñiča”. Nekztanaqui ančuca yujcquiz tižquiz pecunchinla. Jalla nuž pecuntiquiztan tii žoñž ujqui ana watchinpanla, anchucaž tii žoñžquiz uj tjojtuntiquiztanaqui. ¹⁵ Herodesaqui nižazakaz ana čjul ujmi watchiča. Jalla nižtiquiztan wilta wejtquin cuchanžquitača. Ziza ančhucqui, tii žoñiqui anapanž ticz waquiziča. ¹⁶ Jaziqui cunkal casticača, nekztanaqui cutsnača.

¹⁷ Nii pjijstiquiz cjenaqui Pilat jiliriqui cuzturumpichiztača, tsjii pres žoñi liwrii cuts, jalla nii. Nii cuzturumpi paañitača žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁸ Jalla nuž Pilatuž chiitiquiztanaqui tjappacha nii žoñinacaqui kjawi kallantichiča, tuž cji-can:

—¡Panž chjichla tiiqui! ¡Antiz Barrabás cutsla!

¹⁹ Jalla nii Barrabasqui carsilquiz chawctatača, nii wajtquin jilirž quintra žoñinaca aptjaptkalča, y nižaza žoñiž contkalča. Jalla nižtiquiztan carsilquiz chawjctatača. ²⁰ Pilatuqui Jesusa cuts peccan žoñinacžquiz wilta paljaychiča. ²¹ Nii žoñinacazti juc'anti altu joržtan kjawchiča, tuž cji-can:

—¡Cruzquiz ch'awczna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

²² Čhjep wiltiquiz Pilatuqui paljaychiča tuž cji-can.

—Tii žoñi, žčjul anawali paachejo? ¡Wejrqui tii žoñž uj ana wachula! ¡Anaž ticz waquiziča tiiqui! ¡Jaziqui cunkal casticača, nekztanac cutsnača!

²³ Pero nii žoñinacazti juc'anti kjawchiča, “Cruzquiz ch'awczna” cji-can. Timplu jilirinacami žoñinacami ancha kjawchiča, Pilatuž kuz atipscama. ²⁴ Jalla nuž kjawtiquiztan Pilatuqui ninacž kuzcama paachiča. Jesusa cruzquiz ch'awczcajo mantichiča. ²⁵ Nižaza Pilatuqui Barrabás cjita žoñi cutziča žoñinacž kuzcama. Nii Barrabasqui carsilquiztača, jilirž quintra žoñinaca aptjaptiquiztan, nižaza žoñi contiquiztan. Pilatuqui Jesusa intirjichiča nii žoñinacž kuzcama wali cjeyajo.

JESUSA CRUZQUIZ CH'AWCTA

²⁶ Jalla nekztanaqui zultatunacaqui Jesusa chjitchiča, cruzquiz ch'awczjapa. Jalla nuž chjichan tsjii žoñi tanz-iča cruza tjuzjapa. Nii žoñiqui Cirene wajtchiztača, Simona cjitatača. Jochquiztan tjonatča. Jalla nuž Simona tanžcu zultatunacaqui Jesusiz cruza tjuzziča. Nekztan Jesusiz wirquiz ojkkatchiča.

²⁷ Walja žoñinacaqui apznatča. Walja maatakanaca kaacan kjawcan ancha llaquita apzicha. ²⁸ Pero Jesusaqui maatakanacžquiz cheržcu paljaychiča, tuž cji-can:

—Jerusalén wajtchiz maatakanaca, wejtquiztan ana kaa. Ančuca persunjapa nižaza ančuca maatinacžquiztan kaa. ²⁹ Tsjii ora tjonauquiča. Nii oraqui žoñinacaqui sufris cjen chiyaquiča, “Ana majtñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž icchi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča. Nižaza anaž piz t'ichiñi maatakanacaqui cuntintuž cjequiča”. ³⁰ Nii ora zakaz žoñinacaqui walja sufris cjen curunacžquiz paljayaquiča, tuž cji-can: “Wejtnac juntuñ tjojtžca”. Nižaza lumanacžquiz cjequiča, “Wejrnacž chjojsna, tsjii tjatta cunta”. ³¹ Tsjii ch'ojñi muntiquiz tižta paaquiz niiqui, kjoñ muntiquiz juc'ant ana wali paaquiča. —Jalla nuž paljaychiča Jesusaqui.

³² Zultatunacaqui pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awczjapa chjitchiča Jesusiztan chica. ³³ Calavera cjita yoka irantižcu, Jesusa cruzquiz ch'awczchiča. Nižaza nii pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctazakaztača, tsjii tjañizti žew latuquiztan, tsjii tjañizti zkar latuquiztan. ³⁴ Cruzquiz ch'awctan, Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Tatay, tii žoñinaca pertuna, čjulut paačhaja, anaž intintičiča ninacaqui.

Nii ora zultatunacaqui Jesusiz zquiti tanzjapa, zur-tiyassiča. ³⁵ Jalla nekzi žoñinacaqui walja chekznatča. Jilirinacami ancha burla paachiča, tuž cji-can:

—Tiiqui yekjanaca liwriichiča. Ultim werar Cristumčhalaj niiqui, Yooziž illztamčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁶ Nižaza zultatunacaqui burla paachiča. Macjatžcu jar vinu tirinchiča. ³⁷ Nižaza cjichiča:

—Amqui judionacž chawc jilirimčhalaj, niiqui, persunpacha liwriyalla.

³⁸ Nižaza cruzquiz Jesusiz ach juntuñ litranaca cji-jrtatača. Čhjep tawkquiztan cji-jrtatača, griego taku, latin taku, hebreo taku. Jalla tuž cji-jrtatača: “Tiiča judionacž chawc jiliriqui”.

³⁹ Tsjii ch'awcta tjañi žoñiqui Jesusizquiz ana wal taku chiichiča, tuž cji-can:

—Amqui Cristumčhalaj niiqui, persunpacha liwriyalla. Nižaza wejrnacmiž liwriya.

⁴⁰ Tsjii ch'awcta tjañizti nii tjañ mazquiz ujziča, tuž cji-can:

—Amqui cruzquiz ch'awctazakazza. ¿Am anam Yooz eks, kjažtatajo? ⁴¹ Učhumqui ujquiztan sufristanča. Cruzquiz ch'awcta cjispanz waquiziča. Tii žoñizti ana čjul ujchizza.

⁴² Nekztan nii tsjii tjañ žoñiqui Jesusizquiz paljaychiča, tuž cji-can:

—Jesusa, čhjulorat amqui mantiz kallantačhaja, jalla nii ora wejr cjuñznalla.

⁴³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cji-can:

—Weraral amquiz cjiwča, tonjtanpacha amqui wejt-tan chica cjequiča, Paraíso cjita zuma yokquinaqui.

JESUSAQUI TICZIČHA

⁴⁴ Nii oraqui taypuruž cjisnatča. Tjapa nii yokaqui zumchi cjissiča, majñakak oracama. ⁴⁵ Tjuñiqui zumchi cjissizakazza. Nižaza pajk timplu cortina chicata

wjajrzyča. ⁴⁶Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—Yooz Tatay, am kjarquiz wejt animu cumpjiyuča. Jalla nuž chiižcu, ticziča.

⁴⁷Jalla nuž watchi cheržcu tsjii romanž zultat jiliriqui Yooz honora paljayčiča, tuž cjican:

—¡Ultim weraratakalča, tiiqui lijitum žoñitakalča! Ana ujchiztakalča.

⁴⁸Nižaza nuž watchi cheržcu tjapa nii cherñi žoñinacaqui ancha llaquita ojkchiča. ⁴⁹Jesusiž mazinacami nižaza nii Jesusa Galilea wajtquiztan apzi maatakanacami ažkquiztan chekzcan quirchiča. Tsi-jtsucukaz cheksiča nii watñiqui.

JESUSIŽ CURPU SIPULTURQUIZ TJATŽTA

⁵⁰Tsjii zuma žoñi želatča José cjita. Yooz mantitacama kamñitača. Judea yokquin Arimatea wajtchiz žoñitača. Judiuž jilirinacž partitača. ⁵¹Nii zuma Josequi Yooz mantiz tjuñiž tjewšnipantača. Nižaza niiqui anatača Jesusa konz kuzzizqui parti jilirinacžtanaqui.

⁵²Nekztan Pilatužquin ojkchiča Jesusiž curpu mayi.

⁵³Nekztanaqui Josequi Jesusiž curpu cruzquiztan apakžcu tsjii wali pajk pañužtan capziča. Nekztanaqui sipulturniž tjatziča. Nii sipulturniž wali pajk mazquiz pjettatakalča. Anatakalča yekja almami tjatta niiqui. ⁵⁴Jeejz tjuñi žcatžintiquiztan, žoñinacaqui tjacznatča jeejz tjuñquiz žejljzjapa. ⁵⁵Nii Galilea yokquiztan Jesusižtan chica tjonchi maatakaqui Juzquiz apziča, Jesusiž sipulturniž cheri, jaknužt tjatžtažlaja, nii cheri. ⁵⁶Jalla nekztanaqui persun kjuya quejpžcu, zuma ulurchiz aceitenaca nižaza tjalinz cremanaca jalla nii tjaczča. Nekztanaqui jeejz tjuñquiziqui jeejziča, judi-už lii jaru.

JESUSAQUI JACATATČIČA

24 Tumincuqui simana kalltiznan maatakanacaqui Jesusiž sipultura ojkchiča walja wentan. Tjaczta ulurchiz aceitenaca chjitchiča, Jesusiž curpu tjalinzjapa. Jalla nuž okan yekja maatakanacaqui cumpant'ichizakazza. ²Jalla nicju irantižcu nii sipulturniž pjučža mazqui cjetžta cherziča. ³Nekztanaqui sipulturniž luzziča. Pero Jesusiž curpuqui ana wajtchiča. ⁴Jalla nižtiquiztan ninacž kuz turwayskatatča. Ana jaknužquin zizi atchiča, čhulu paachuca, jalla nii. Nuž želan pucultan luctak žoñižtakaz tsijtsi cherziča. Ninacž zquiti walja llijatča. Maatakanacžtan chica cjisiča. ⁵Jalla nuž cheržcu walja tsucchiča maatakanacaqui. Tuzi t'okziča. Jalla nuž cjen pucultan luctakžtakaz anjilaqui chiižinčiča maatakžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztam ančhucqui ticzinacporquiz žejtñi žoñi kjurjo? ⁶Anaž tekz žejlča niiqui. Jacatatchiča niiqui. Ančhucž cjuñzna, Galilea yokquiz ojklayan Jesusaqui nižta mazinchipanla, jalla nii. ⁷Nicju Jesusaqui mazinčiča, “Yooz Epiž cuchanžquita Žoñiča wejrqui. Ujchiz žoñinacž kjarquiz intirjital cjeeča. Nižaza cruzquiz ch'awczcu contal cjeeča. Pero čhjep majquiz-

tanaqui jacatatača”. Jalla nuž Jesusaqui mazinčiča.

⁸Jalla nuž chiyan maatakanacaqui cjuñziča Jesusiž mazintanaca. ⁹Jalla nekztanaqui sipulturnižtan quejpžcu, tjappacha quint'ichiča niž tuncamani illzta žoñinacžquiz, nižaza tjapa nekz žejlñi žoñinacžquiz.

¹⁰Jalla nii quint'iñi maatakanacaqui tižta tjuuchiztača: María Magdalenatača, Juanatača, Jacobuž maatača Mariiqui, nižaza tsjii kjaž yekja maatakanacatača. Jalla ninacaqui Jesusiž illzta žoñinacžquiz quint'ichiča, jaknužt watchi, jalla nii. ¹¹Jalla nii maatakanacž quint'ita anapan criičiča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

—¿Čhjulukat lucuratažtakaz chiičhani nii maatakanacaqui? —jalla nuž cjichiča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

¹²Jalla nuž ana criičcumi Pedruqui ulanžcu sipulturniž cheržniž zajtchiča. Colžcu sipulturniž kjuylchuc cherziča. Nii capžta pañunaca tsjii latu chjojžta želatča. Jalla nii cheržcu, walja kuzquiz pinsican ojkchiča, čhjulut watchaja, jalla nii.

EMAUS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹³Nii noojpacha pucultan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui Emaús cjita watjaž okatča. Emaús watjaqui tsjii tuncaman kilometrotača Jerusalén wajtquiztan.

¹⁴Jiczquiz ojkcan, ninacpora parlassatča, tjapa Jesusiž puntu watchinaca, jalla nii. ¹⁵Nuž parlasan, Jesusapachača žcatžinžquichi. Nekztan ninacžtan chica ojkchiča. ¹⁶Jesusižtan chica ojkcanami, nii pucultanaqui anapan pajñi cjisiča. ¹⁷Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Jiczquiz ojkcan, ¿čhjul puntu ančhucqui parlasjo? ¿Kjažtiquiztan llaquita ančhuc ojkjo?

¹⁸Tsjiižnuñqui Cleofás cjitatača. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz wajtchi quintu zizza. Am nekz žejlcan, ¿nii watchinaca anam ziz, jaa?

¹⁹Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Čhjulu watchitaya?

Nekztanaqui nii pucultanaqui cjichiča:

—Tii quintu žejlča. Tsjii Jesusa cjita žoñi želatča, Nazaret wajtchiz žoñi. Yooz taku paljayñi profetatača niiqui. Yooz Ejpž yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi walja Yooz aztan milajrunaca paachiča. Nižaza Yooz taku zumapan parličiča. ²⁰Jalla nekztanaqui učum timplu jilirinacami učum wajt jilirinacami nii Jesusa intirjichiča cruzquiz ch'awczjapa, konzjapa. ²¹Wejrnacqui cjetuča, “Niiqui Israel wajtchiz žoñinaca liwriyaa” cjichintača. Nižaza tonjtanpacha čhjep majča, tižta watchiqui. ²²Wejtnacaquiztan tsjii kjaž

maatakanacaqui wentan Jesusiž sipulturniž cheržniž ojkchiča. Jalla nekztanac “Jesusiž curpu ana žejlča” cjican tjončiča. Tjonžcu quint'ichiča, tižta. Sipulturnižtan anjilanaca chertkalča. Anjilanacaqui cjitkalča “Jesusaqui vivo žejtčiča” cjican. Jalla nuž quint'itkalča maatakanacaqui. Jalla nuž quint'itiquiztan tsucchinča wejrnacqui. ²⁴Jalla nii quintu nonžcu

tsjii kjažt wejtnaca mazinacaqui sipulturu cherzñi ojkchiča. Nii maatakaž quint'ita, jalla nižtapacha cherziča. Pero Jesusa ana cherchiča.

²⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Ancha ana intintiñi ančhucqui. ¿Kjažtatajo? ¡Ancha ch'aman criichinčhucča tjapa Yooz taku paljayñi profetanacž cjiirtaqui! ²⁶ Ima honorchiz mantican, Cristuqui nuž sufrispantaž niic, ¿ana jaa?

²⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichiča, tjapa cjiirta Yooz takunaca niiz puntuiztan, jalla nii. Tjaajincan, Moisés cjiirta libruquiztan kallantichiča. Nižaza tjappacha Yooz taku paljayñi profetanacž libruquiztan tjaajinchiča niiz persun puntuiztan.

²⁸ Jalla nekztanaqui jakziquin ojektchaja, jalla nicju irantitan, Jesusaqui tira wajtz cjichitača. ²⁹ Nii pucultan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča, tuž cjican:

—Wejtnacatan žela. Tjuñi zezillaž cjisa, joz zumča.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan chica tsjii kjuyquiz želi luzziča. ³⁰ Nekztanaqui tjapa ninacaqui misquiz julziča. Nuž julžcu Jesusaqui t'anta tanziča niiz kjaržtan. Nekztanaqui Yooz Ejpžquin sparaquiz cjichiča.

Nekztan ninacžquiz tojziča. ³¹ Nuž paan nii pucultan žoñinacaqui Jesusa pajñiž cjissiča, čhujqui cjetžintažtakaz. Pero nii orapacha Jesusaqui liwj katchiča. ³² Nii pucultanaqui ninacpora parlasiča, tuž cjican:

—Učhumnacatan jiczquiz okan nižaza Yooz taku tjaajnan, učhumnaca kuzqui ancha zint'atča. Jalla nižtataž, ¿ana jaa?

³³ Jalla nekztanaqui ana tjewžcu Jerusalén watja quejpchiča. Jalla nicju Jesusiž tuncaman illzta žoñinacžtan zalchiča, yekja mazinacžtan juntazzi. ³⁴ Ninacaqui cjichiča:

—Ultim werara jacatatchipanča Jesusa Jiliriqiu. Simonaqui zakaz cherchiča.

³⁵ Nekztanaqui nii pucultanaqui zakaz quint'ichiča, jaknužt jiczquiz okan, ninacžquiz watčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesusižquiz pajtčhaja t'anta tojznan, nii quint'ichizakazza.

JESUSAQUI TIRIPINTIT PARIZIČIČA

³⁶ Jalla nuž parlan, Jesusapachača ninacž taypiquiz tsijtsiqi. Jesusaqui ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—¿Zuma kuzziz cjee!

³⁷ Ninacaqui ancha ispartichi cjissiča, ancha tsucchiča. Pinsičiča, “Almaž caa” cjican. ³⁸ Pero Jesusaqui cjichiča:

—¿Kjažtquiztan ančhucqui tsucchinčhucta? ¿Kjažtquiztam wejt puntuiztan ančuca kuzquiz tur-

waysita? ³⁹ Wejt kjaraz cherzna. Wejt kjojchaž cherzna. Wejrpachača. Lanzna. Chera. Tsjii alma animuqui ana janchichizza, nižaza ana tsijichizza. Ančhucqui cherča, wejtča janchichizmi tsijichizmi.

⁴⁰ Jalla nuž chiican, Jesusaqui kjaranaca kjojchanaca tjeeziča. ⁴¹ Jalla nekztanaqui nii željñi žoñinacaqui kuzquiz pinsičiča, “Jesusaqui željča werara, ana werara”, nii. Nižtami cuntintutača. Ispartichi želan, Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucalta ¿čhjulul lujljapa žejl?

⁴² Nekztanaqui Jesusižquiz tjaachiča ch'iz canca, nižaza mazk'a. ⁴³ Jesusaqui nii čheri tanžcu lujlchiča ninacaž cheran. ⁴⁴ Nekztanac cjichiča:

—Tuquiqui ančhucaltan žejlcian ančucaquiz mazinchintača, jaknužt wejtquiz watstantažlaja, jalla nii. Jaziqui cumplispantača tjapa wejt puntuiztan cjiirta Yooz takunaca. Moisesqui wejt puntuiztan cjiirchiča, nižaza tuquita Yooz taku paljayñi profetanacaqui cjiirchizakazza wejt puntuiztan. Nižaza salmos cjita liwruquiz cjiirta zakaztača wejt puntuiztan. Jalla nii tjapa cumplispantača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Yooz taku tjaajincan zumpacha intintiskatchiča. ⁴⁶ Nižaza cjichiča:

—Jalla tuž cjiirtatača. Cristuqui ticspantača. Nižaza čhjep majquiztan jacatatspantača. ⁴⁷ Nekztan Cristuž mantita kamañquiz kamcan žoñinacaqui tjapa kjutñi nacionanacaran liwriñi taku paljaystanča. Jerusalén wajtquiztan liwriñi taku paljayi kallantistanča. Jalla tuž cjican, paljayaquiča, “Yoozquin kuzziz cjee, nižaza kuznaca campiya, ujnaca pertunta cjisjapa”. ⁴⁸ Ančhucqui jalla nižtapacha paljayaquiča. Tisticunacača ančhucqui. ⁴⁹ Yooz Ejpqui ančucaquiz taku compromitchiča ančuca kuzquiz Espiritu Santu cuchanzjapa. Wejrqui ančucaquiz wajilla cuchanzcača nii wejt Yooz Epiž compromitta Espiritu Santo, jalla nii. Nižaza tii Jerusalén wajtquizpachaž kamla, tsewctan cuchanzquita Espiritu Santuž azi tanzcama.

JESUSA ARAJPACHQUIN CHJICHTA

⁵⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaca chjitchiča wajtž tjiya, Betania cjita watjacama. Jalla nicju kjara waytižcu, ninacžquiz cjichiča:

—Yooz Ejpqui ančucaquiz zuma yanapla.

⁵¹ Jalla nuž chiižcuqui, Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča. Tsewccchucpacha waytiscu chjichtatača.

⁵² Nii ecta žoñinacaqui Jesucristuž honora paljayžcu Jerusalén cjita watja ancha cuntintuž cuttižquichiča.

⁵³ Jalla nicju ninacaqui timpluquiz pan željchiča, Yooztajapa honora waytican. Jalla nužoj cjila. Amén.

SAN JUAN

YOOZ TAKU CJITAČHA JESUCRISTUQUI

1 Ima tii muntu želan Jesucristo želatča. Jalla ni-
iča Yooz Taku cjita. Nižaza Yooz Ejpžtanča. Niimi
Yoozakazza. ² Primirquiztanpacha niiqui Yooz Ejpžtan-
panča. ³ Jalla niiž cjen Yoozqui tjappacha paachiča.
Tjapa niiž paatacamača. Anaž yekjaž paataqui žejlča.
⁴ Jalla niizakazza žeti tjaachiqui. Nižaza žejtcen žoñi-
nacaqui persun kuzquiz zuma kamaña zizasacha. Tsjii
kjanažtakaz Jesucristuqui Yooz zuma kamaña žoñž
kuzquiz zizkatñiča. ⁵ Jaknužt tsjii kjanaqui zumchiquiz
kjančhaja, jalla nižta Jesucristuqui zumchiquiz ojklajni
žoñinacž kuzquiz zuma kamaña zizkatča. Nii zum-
chiquiz ojklajni žoñinacača ana zuma kamañchizqui.
Pero Jesucristuž cjenpankaz Yooz zuma kamaña ziza-
sacha.

⁶ Tsjii Yooziž cuchanžquita žoñi želatča, Juan cjita.
⁷ Nižaza Jesucristučha zuma kamaña zizkatñiqui. Juan-
qui Jesucristuž puntuquiztan mazñi tjončiča, tsjii
kjanažtakaz. Nižaza testicu cunta Jesucristuž puntu
werara mazzinčiča. Tjapa žoñinacžquiz nuž mazz-
inčiča, Jesucristužquiz criyajo. ⁸ Juanqui anača ul-
tim Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Antiz tsjii testicu
cunta tjončiča, nii Yooz zuma kamaña zizkatñiž pun-
tuquiztan mazzinzjapa. ⁹ Jesucristučha ultimu Yooz zu-
ma kamaña zizkatñiqui. Jalla niiča zapa žoñinacž
kuzquiz Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Nižaza Jesu-
cristuqui tii muntuquiz tjončiča.

¹⁰ Jalla nuž tjonžcu tii muntuquiz kamčiča. Nižaza
niiča tjapa tii muntuquiz žejlñinaca paañiqui. Niiž
paataž cjenami tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui Jesu-
cristo ana pajz pecchiča. ¹¹ Jesucristo Yooz Majchqui
niiž persun wajtchiz žoñinacžquiz tjončiča. Pero nii
žoñinacžti Jesucristo ana pajz pecchiča. ¹² Pero
jakziltami nii Jesucristo pajz pecchaja, nižaza niižquin
tjapa kuztan criičhaja, jalla ninacaqui ultim Yooz maati-
nacapanž cjissa. ¹³ Jalla nuž muñčiča Yoozqui. Anaž
persun maa ejpž kuzcama, nižaza anaž persun kuzca-
ma, nižaza anaž žoñiž pinsitacama, antiz Yooziž pinsi-
tacama žoñinacaqui Yooz maatinaca cjissa.

¹⁴ Yooz Taku cjita Jesucristuqui tii muntuquiz tjonžcu,
žoñž curpuchiz wejtnacatan juntu kamčiča. Jalla tii
muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz zuma okzñi kuz
tjeeziča. Nižaza Yooz lijitum kamañ puntunacami
werara tjeeziča. Tii muntuquiz kaman, wejrnacqui niiž
ancha zuma arajpach kamaña cherchinča. Niiča
Yooz Ejpž zinta Majchqui. Jalla nižtiquiztan niiž tjeežta

arajpach kamañaqui niiž kamañapankalča. ¹⁵ Juanqui
nii Yooz Majch puntu mazzinčiča, tuž cjican:

—Jalla tiiž puntuquiztan tuqui chiichinča, tuž cjican:
“Tsjiiqui tjonča wejt jarupacha. Jalla niiča wejtquiz-
tan juc'ant chekanaqui. Ima weriž nasan pan že-
latkalča niiqui”.

¹⁶ Nii Yooz Majchqui tsjan juc'ant zuma kuzziz cjen
učumnacaquiz zuma arajpach kamañchiz
cjiskatchiča juc'anti juc'anti. ¹⁷ Tuqui timpu Moisesqui
lii mantitanaca žoñinacžquiz tjaachiča. Jaziqui Jesu-
cristuqui Yooz zuma okzñi kuz žoñinacžquiz tjeeža.
Nižaza žoñinacžquiz Yooz zuma kamañchiz cjiskatča,
nižaza Yooz puntunaca zizkatča. ¹⁸ Jesucristučha Yooz
Majchqui. Anapanž jec žoñimi Yooz cherchiqui. Niiž
zinta Majch alajakazza Yooz cherchiqui. Nii Yooz Ma-
jchqui Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizpankazza. Jalla nižtiquiz-
tan niiča Yooz puntunacami werara zizkatñiqui.

JUAN BAUTISTAŽ CHIITA TAKU

¹⁹ Juanž mazzintauqui Jesucristuž puntuquiztan jalla
tužuča. Jerusalén wajtchiz judío žoñinacaqui Juanž
puntuquiztan iya ziz pecatča. Nekztan timplu jiliri-
nacami timpluquiz sirwiñinacami Juanžquin pewczñi
cuchanžquitatača. Ninaca pewcziča, tuž cjican:

—¿Amqui jequimtaya?

²⁰ Juanqui zumpacha mazzinčiča. Nii pewczñi
žoñžquiz ana nicchiča. Mazzincan tuž cjichiča:
—Wejrqui anača Cristutqui, ančucaž tjewžtaqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii pewczñi žoñinacaqui wilita
pewcziča tuž cjican:

—¿Jequimt amjo? ¿Elías cjita profetamkaya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anača Eliastqui.

Nekztanaqui ninacaqui pewcziča, tuž cjican:

—Nii profeta tjoniž cjizpacha, ¿niimi amya?

Juanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejr anača niitqui.

²² Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—¿Jecpant amjo? Wejrnacqui quintu chjitstanča we-
jrnac cuchanžquiñinacžquin. Am persun puntuquiztan
¿kjažum cjii?

²³ Nekztan Juanqui tuž kjaaziča:

—Wejrtča alto joržtan ch'ekti yokquin paljajiñtqui.

Tuž paljajiñča: “Yooz Jiliržtajapa zuma kamañ jic
tjaczna”. Jaknužt Isaías cjita profeta chiitčhaja, jalla nuž
paljajiñča.

²⁴ Nii pewczñinacaqui fariseo žoñinacaž cuchanžquitatača, Juanžquin. ²⁵ Ninacaqui pewczizakazza tuž cji-can:

—Nižtaqui amqui anaž Cristumni, nižaza anaž Eliasni, nižaza anaž nii tjonñi profetamni. Ana nižta žoñimžlaj niiqui, žkjažtiquiztan am judio žoñinaca bautisjo?

²⁶ Juanqui ninaczquiz kjaaziča tuž cji-can:

—Wejrqui kjaztankaz bautisiñča. Judío žoñinaczquiztan tsjiiqui žejlča, jalla niiqui ančhucqui anaž pajča. ²⁷ Jalla niiqui wejt jaruž tjonča. Jalla nuž cjenami niiča wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Jalla nii atintizjapa wejrqui anal waquizuča, niž zapat chiqui jwerzinimi, anaž cjichuca.

²⁸ Betábara cjita yokquin nuž Juanžquiz pecuntatača. Betábara cjita yokaqui Jordán cjita pujž tuunača. Jalla nicju Juanqui bautisatča.

UUI WILANAŽTAKAZZA JESUCRISTUQUI

²⁹ Jakatažuqui Juanqui Jesusa tjonñi cherchiča. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichiča:

—Cherzna. Tiiča Yoozquiztan cuchanžquita žoñi, uuzi wilanažtakaz. Jalla tiiqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacz cuntiquiztan ticznaquiča. Ujchiz žoñinacz laycu ticznaquiča, ninacaž ujnacquiztan ana casticta cjeaja. ³⁰ Wejrqui tiiž puntuquiztan mazzinčinča tuž cji-can: “Wejt wirquin tjonča tsjiiqui. Jalla niiča wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Ima weriž nasan, niiqui želatkalča”. ³¹ Wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytuča, jecčhalaj, jalla nii. Wejrqui Yooz mantita jaru kjaztan bautisiñča, Israel wajtchiz žoñinaczquiz nii pajkatta cjisjapa.

³² Nižaza Juanqui Jesusiž puntuquiztan tuž chiichizakazza:

—Wejrqui arajpachquiztan Yooz Espíritu Santo palumažtakaz chjijwžquiñi cherchinča. Nekztan nii palumaqui Jesusiž juntuñpacha cjisquichiča.

³³ Tuquiqui wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytuča, jecčhalaj, jalla nii. Pero Yoozqui wejr mantichiča kjaztan bautisajo. Nižaza wejtquiz tuž cjichiča: “Espíritu Santuqui jeczquiz chjijwžcačhaja, nižaza nižquiz želačhaja, jalla niiča Espíritu Santužtan bautisñiqui. Jalla nii cheržcu nižquiz pajaquiča”. ³⁴ Jaziqui nižtapan cherchinča, jalla nižtiquiztan wejrqui ančucaquiz maznuča, tiiča werar Yooz Maatiqui, cji-can.

ANDRESTAN PEDRUŽTAN

³⁵ Jakatažuqui Juanqui pucultan niž tjaajinta žoñinacztan tsijtsi želatča. ³⁶ Jesusaž nijcchuc ojklayan, Juanqui nižquin cheržcu tuž cjichiča:

—Cherzna. Tiiča Yoozquiztan cuchanžquitaqui. Uuzi wilanažtakaz cjequiča.

³⁷ Nii pucultan Juanž tjaajintanacaqui jalla nuž chiiñi nonžcu Jesusižquiz apziča. ³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wir kjutñi cheržcu, ninaca apzquiñi naychiča. Ninaczquiz cjichiča:

—Žčjuluz ančhuc kjurya?

Nii apzñi žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Rabbí. (Rabbí cjita takuqui Tjaajiñi Maestro cjiča ninacz tawkquiztan.) ŽJakziquinam am kamya?

³⁹ Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Picha. Wejtta oka, cherzjapa.

Jalla nekztanaqui tjonžñi ojkchiča, jakziquin kamchitažlaja, jalla nicju. Tjuñi zezi cjen nii pucultanaqui Jesusižtan kamchiča nii zeztan ween pakara.

⁴⁰ Tsji pucultiquiztan Andrés cjitatača, Simón Pedruž lajkača. Jalla niiqui Juanž chiiita nonžcu Jesusa apziča. ⁴¹ Pero Andresqui ima Jesusižtan ojklayan niž Simón cjita jila kjuri ojkchiča. Jalla nižtan zalžcu, tuž maziča:

—Wejrqui Mesiastan zalčinča. (Ninacz tawkquiztan Mesias cjita tjuuqui Cristuž cjicha. Cristo cjita tjuuqui “Yooz illzta” cjiča.)

⁴² Jalla nekztanaqui Andresqui niž jila Jesusižquiz zji-cchiča. Jesusaqui nii cheržcu, tuž cjichiča:

—Amqui Simona cjitamča, Jonás majch. Tekztan najwcchuc Cefas cjita cjequiča. (Cefas cjita tjuuqui Pedro cjiča, ninacz tawkquiztan. Pedro cjita tjuuqui “maz” cjiča.)

FELIPŽTAN NATANAELŽTAN

⁴³ Jakatažuqui Jesusaqui Galilea yokquin ojkz pinsichiča. Jalla nuž okawk cjen, Felipe cjita žoñžtan zalchiča. Niižquiz tuž cjichiča:

—Wejtta panim chica ojklayaquiča.

⁴⁴ Nii Felipiqui Betsaida wajtchiz žoñitača. Andrestan Pedružtan nii wajtchiz žoñinaczakaztača. ⁴⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui Natanael kjuri ojkchiča. Jalla nižtan zalžcu cjichiča:

—Tsji žoñžtan zalčinča. Niiž puntuquiztan Moisesqui cji-rchipantala Yooziž tjaata liy librunacquiz. Nižaza niž puntu profetanacaqui cji-rchizakaztača. Niiqui Jesusa cjitača, Josež majch. Nazaret wajtchiz žoñiča nii Jesusaqui.

⁴⁶ Jalla nuž nonžcu Natanaelqui tuž cjichiča:

—ŽNazaret wajtquiztan zuma žoñi želasajo? Anaž jaz. Felipiqui nižquiz tuž kjaaziča:

—Cheržquily.

⁴⁷ Jesusaqui Natanael cjita žoñi macjatžquiñi cheržcu, tuž cjichiča:

—Cheržca. Nii žoñiča lijitum Israel wajtchiz žoñiqui, ana incallñiqui, nižaza zuma kuzzizza.

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Natanaelqui Jesusižquiz pewcziča tuž cji-can:

—ŽJaknužum am wejr pajjo?

Jesusaqui nižquiz kjaaziča tuž cji-can:

—Ima Felipe am kjawznan, wejrqui am cherchinča, higo munti koztan.

⁴⁹ Natanaelqui tuž cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, am Yooz Maatimkalala, Israel žoñinacz chawc Jilirimkalala.

⁵⁰ Nekztanaqui Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejrqui chiichinča, am higo munti koztan žejlñi cherchinča, nii. Jalla nižta chiitiquiztan alaja wejtquiz-

im kuzziz cjissamča. Pero wiruñaquí juc'ant pajk obranaca cheraquiča amqui.

⁵¹ Nižaza Jesusaquí cjichizakazza:

—Ančhucacuíz weraral cjiwča. Ančhucuí arajpacha cjetsi cheraquiča, nižaza Yooz anjilanacaquí wejt juntuñ chjijwžquíñi yawžquíñi cheraquiča. Wejrtča tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtquí.

ZALZ PJIJZTA

2 Čhjep majquiztan tsjii zalz pjiizta želatča Caná wajtquin, Galilea yokquin. Jesusiž maa nicju želatča. ² Nižaza Jesusaquí niiz tjaajinta žoñinacžtanpacha nii zalz pjiiztiqiz kjawžtatača. ³ Jalla nuž pjiizta paan vino upzitača. Jalla nektzanaquí Jesusiž maaquí niizquiz cjichinča:

—Vino upziča.

⁴ Jesusaquí naaquiz tuž kjaaziča:

—Maataka, žkjažtiqiztan nii puntu wejtquiz chiijo? Wejt langz ora imaziča.

⁵ Pero naaquí nekz atintiñi sirwizunacžquiz cjichinča:

—Tiiž mantitacama ančhucž paaquíča.

⁶ Jalla nicju sojta pajk maz luuznaca želatča. Judío žoñinacaquí ajunz cuzturumpi paazjapa luuznaca joojooñitača. Zapa luuzquiz quinzakal tunc litro, patac litro, nuž kjaz luzñitača. ⁷ Nekztan Jesusaquí nii pjiizta paañi sirwizunacžquiz mantichiča, tuž cjan:

—Tii luuznacquiz ančhucuí kjaz chjijpznaquíča.

Nektzanaquí luuz joracama kjaznaca chjijpziča. ⁸ Jalla nektzanaquí Jesusaquí cjichiča:

—Jaziqui tsjii zkoluculla coožna. Nekztan pjiizta paañi patrunžquiz chjicha.

Jalla nuž niiz chiitacama chjitchiča. ⁹ Nii pjiizta paañi patrunaquí mallziča nii kjazquiztan vino tucchi. Jakziqiztan tjonchi nii vino, jalla nii ana zizatča. Sirwizunacakaz zizatča. Ninacaž kjazquí cootkalča. Jalla nuž nii vino mallžcu pjiizta paañi patrunaquí nii zalzñi tjowa kjawziča. ¹⁰ Nekztan tuž cjichiča:

—Čhjul žoñimi zuma vino panž tjaača primiraquí. Nekztan kjawžta žoñinacaž zuma vino lictan nii jaru ana zuti zuma vino zakaz tjaača. Amzti tii oracama tii ancha zuma vino čhjojcham, žkjažtatajo?

¹¹ Jalla niitača Jesusaž primer paata milajruquí. Caná de Galilea wajtquiz paachiča. Jesusaquí nii milajru paacan, niiz arajpach kamañami azimi tjeeziča. Jalla nižtiqiztan nižtan chica ojklayñi žoñinacaquí nižquizimi tjapa kuz cjissiča, nižaza criichiča.

¹² Jalla niiz wiruñ Capernaum wajtquin ojkiča. Niiz maatan, niiz lajknacžtan, niiz tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacaquí nižtan chica ojkiča. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamčiča.

TIMPLU PEWŽA JESUCRISTUQUI

¹³ Judío žoñinacž pascua pjiizta wajillatača. Jalla nižtiqiztan Jesusaquí Jerusalén watja ojkiča. ¹⁴ Jalla nicju timplu patiuquiz luzcu, animala tuyñinaca cherčiča. Vacanaca, uuzinaca, nižaza palumanaca jalla

nižtanaca timplu patiuquiz tuyñi cherčiča. Nižaza paaz campiiñinaca ninacž puestuquiz julzi cherchizakazza. ¹⁵ Jalla nižtanaca cheržcu Jesusaquí poota zkizquiztan lazú paachiča. Jalla nektzanaquí nii laztan zancchuc liwj tirkatchiča vacanacami, uuzinacami tjapa nii tuyñinacžtanpacha. Nii paaz campiiñi žoñinacž paazmi k'ala witzinchiča, nižaza ninacž mizanacami pjokžinchiča. ¹⁶ Nekztan paluma tuyñi žoñinacžquiz ujziča tuž cjan:

—Tjapa tinaca jwesa. Wejt Yooz Ejpž kjuya anača tuyz kjuya tjaczquí.

¹⁷ Jalla nektzanaquí niiz tjaajinta žoñinacaquí cjiirta Yooz taku cjuñziča. Yooz tawk libruquiz tuž cjiirtkalča: "Am kjuya rispitta cjskatz pecuča. Nuž pec-tiquiztan akztal cjeeča".

¹⁸ Jalla nektzanaquí judío žoñinacaquí niizquiz pewcz-iča tuž cjan:

—Jalla nižtanaca paazjapa, žject am mantichejo? Yoozquí am mantichižlaj niiqui, tsjii siñala milajruž tjeežna.

¹⁹ Jesusaquí tuž kjaaziča:

—Tii timplu pajlžta cjequiča. Nekztan čhjep majquiz wilta tsijsnača.

²⁰ Jalla niža chiiñi nonžcu judío žoñinacaquí cjichiča:

—Tii timplu kjuycanaquí pusi tunc sojtan wata kjuytala pero. ŽAmqui čhjep majquizkaz tii timplu tsijsnasajo? Anapan niim atasacha amqui.

²¹ Jalla nuž nii timplu puntuquiztan chiican Jesusaquí niiz persun curpu puntuquiztanž chiyatča. ²² Jesusaž ticziqiztan jacatattan niiz tjaajinta žoñinacaquí nii chita cjuñziča. Nekztan Yooz takumi criichiča, Jesusaž jacatatz punto cjiirta. Nižaza Jesusiž chiitanacami criichizakazza.

²³ Pascua pjiiztiqiz Jesusaquí Jerusalén wajtquiz želatča. Jalla nicju želan walja žoñinacaquí nižquin criichiča. Niiz paata milajrunacami siñalanacami, nii cheržcu criichiča. ²⁴ Jesusaquí niiz persun kuzquiz žoñinacž kuz, jaknužt cječhaja, jalla nii zizatča. Jalla nižtiqiztan Jesusaquí nii juntuñ criichi žoñinacžquiz ana juyzu paachiča. ²⁵ Jesusaquí persunpacha žoñinacž kuz jaknužt cječhaja jalla nii zizatča. Jalla nižtiqiztan niiqui anaž jec tjaajžñimi pecatča žoñinacž kuz puntuquiztanaquí.

JESUSIŽTAN NICODEMUŽTAN

3 Tsjii fariseo žoñi želatča, Nicodemo cjita, judío žoñinacž jiliritača. ² Jalla nii Nicodemuquí tsjii ween Jesusižquin tjonžñi ojkiča. Nekztan Jesusižquin paljajychiča, tuž cjan:

—Tjaajñi Maestro, žoñiqui ana Yooz poderžtanžlaj niiqui, nekztan ana milajrunaca paasača, amiž paata milajru, nižtanacami. Jalla nižtiqiztan wejruki zizuča, Yoozquiztan tjonchamča, Yooz obra tjeežñi nižaza Yooz puntu tjaajñi.

³ Jalla nektzanaquí Jesusaquí niizquiz cjichiča:

—Amquiz weraral cjeeča. Jequit ana pizc wilta nassi cječhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana kamasacha.

⁴Jalla nižta chiitiquiztan nii Nicodemo cjita žoñiqui tuž pewcziča:

—Pero, ¿kjaž tsjii žoñiqui wilta majtta cjesajo? Wilta majtta cjisjapa, ¿maa iczquiz wiltaž luzasajo?

⁵Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ultimu werarapal cjiwča. Jequit kjazquiztanami Espiritu Santužquiztanami ana nassi cječhaja jalla ni iqui arajpach Yooz wajtquiz ana luzasača. ⁶Jequit maa ejpžquiztankaz nassaja, jalla niiqui žoñž kamañchizkazza. Pero jequit Yooz Espiritu Santuquiztan zakaz nassaja, jalla niiqui Yooz Espiritu Santuž kamañchizza. ⁷Weriz chiitiquiztan anam am ispantaquiča. Tjapa žoñinacaqui pizc wilta nastanpanča cjiwča. ⁸Nicjumi ticjumi tjamiqiu tjamča. Nii tjamž jora nonžcanami jakziquiztan tjamžquičhaja, jakzitchuc ojčkchaja, jalla nii ana zizzuca. Jalla nižta irataž Yooz Espiritu Santuqui jecz kuzquizimiž luzasača. Nižaza ana Yoozquin criichi žoñinacaqui criichi žoñinacz kamaña cherča. Pero nii Espiritu Santuž tjaata kamaña ana intintazucača.

⁹Jalla nektanaqui Nicodemuqui wilta pewcziča, tuž cjican:

—¿Jaknužupan cjes teejo?

¹⁰Jesusaqui nižquin tuž kjaaziča:

—Amqui Israel žoñinaczquiz tjaajiñi maestrumla. ¿Jalla tii weriz chiita ana intintazzucakaya? ¹¹Ultimupan wejr cjiwča. Wejrqui tii puntuquiztan intintazcu chiyučha. Weraraz chiyučha, tii weriz zizta nižaza cherta puntunacami. Jalla nuž cjenami amqui weriz chiita anam catokča. ¹²Tii muntuquiz watñi puntuquiztan chiyana ana intintazza amqui. Jaziqui juc'ant altu razunžtan arajpach Yooz puntuquiztan chiyanami, ¿jaknužt am intintasasajo?

¹³Anaž jecmi arajpachquin yawchiqui. Wejrpankal arajpach Yooz puntuquiztan zumpacha zizučha. Wejrqui arajpachquiztan chjijwžquichinča. Wejrqui arajpachquiztan cuhanžquita Yooz Žoñtča. ¹⁴Nižaza wejrqui cruzquiz waytital cjistanča. Jaknužt Moisesqui tsjii korquiztan paata zkora pajk tuñquiz waytitčhaja, jalla nižta wejrqui waytital cjistanča, ¹⁵wejtquin criichi žoñinaczquiz ew kamaña tjaazjapa, ninaca Yooztan wiñaya kamajo, ana infiernuquin sufrajo.

YOOZ EJPČHA ŽOÑINACŽQUIZ OKŽŇIQUI

¹⁶Yooz Ejpqui tii muntuquiz žejlñi žoñinaczquiz ancha okžquichipanča. Jalla nižtiquiztan niž zinta Majch cuhanžquichiča, žoñinaczquiz ew kamañchiz cjiskatzjapa. Jakziltat niž zinta Majchquiz criyačhaja, ew kamañchiz cjequiča Yooztan wiñaya kamzjapa ana infiernuquin sufrajo. ¹⁷Yooz Ejpqui niž Majch tii muntuquiz cuhanžquichiča. Niiž cjen žoñinaca liwrita cjesača infiernuquin ana casticta cjisjapa.

¹⁸Jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui ana infiernuquin castictaž cjequiča. Pero jakziltat Yooz Majchquiz ana criyačhaja, jalla niiqui infiernuquin castictapanž cjequiča, Yooz zinta Majchquiz ana criitiquiztan. ¹⁹Yooz zinta Majchča Yooz kamaña tjeežñiqui zuma kjanažtakaz. Jalla nuž cjenaqui tii muntuquiz tjontan, žoñinacaqui ana wali kamañchiz

kamzpanž pecatča, zumchiquiz kamzpanž pecatča. Nižaza ninacaž ana wali kamtanacaž cjen Yooz kamañchiz cjis ana pecchipanča. Jalla nižtiquiztan castictapanž cjequiča. ²⁰Tjapa ana wali kamañinacaqui Yooz kamaña tjeežñižjapa quintrača. Nižaza Yooz kamaña tjeežñižquiz anaž cherz pecča, ninacz ana wali kamtanaca ana tjeezta cjisjapa. ²¹Pero jakziltat werar Yooz kamañ jaru kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz kamaña tjeežñižquiz macjatžquičha kjanapacha tjeezjapa, niž zuma kamtanaca Yooz aztan kamtača, nii. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

JUAN BAUTISTAŽ CHIITA

²²Jalla nuž Nicodemužtan parližcu, Jesusaqui tjaajintanacztan Judea yokquin ojčkichiča. Jalla nicju niž tjaajintanacaqui bautiscan žejlchiča. ²³Nižaza Juan bautiscan zakaz želatča. Salim cjita wajt žcati Enón cjeta wajtquin želatča. Jalla nicju wacchi kjaz želatča. Nekztan žoñinacz tjonatča bautista cjisjapa. ²⁴Jalla nižtanaca watchiča, ima Juanqui carsilquin chawcta cjen.

²⁵Jalla nektanaqui Juanž tjaajinta žoñinacztan tsjii kjaž judío žoñinacztan ch'aassičha, ajunz cuzturumpi puntuquiztan. ²⁶Juanž tjaajintanacaqui nižquin mazñi tjonchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi maestro, tsjiiqui amtan chica želatča Jordán pujž tuuna. Amqui niž puntuquiztan mazzinchamča. Jalla niiqui tekz žejlča bautiscan. Nižaza tjapa žoñinacaqui nižtan ojczpanž cjisja.

²⁷Juanqui ninaczquiz tuž cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejtquiz tsjii kamaña tjaachiča; nižaza tsjii puestuquiz wejr utchiča. Jaknužt Yoozqui žoñžquiz kamaña tjaatčhaja, jalla nii jaru žoñiqui kamz waquiziča. ²⁸Ančhucpacha weriz chiita nonzinčhucča. Wejr cjichinča: Anača wejr Cristutqui. Wejrzi niž tuqui cuhanžquita žoñtča. ²⁹Tsjii zalz pjijztiquiz zalzñi tjowaqui yanapñi mazinaczquiztan tsjan importantiča. Nii zalzñi tjowaqui tjunchizza. Yanapñi mazinacaqui jalla nii nonžcu cuntintučha, nižaza chipchipča. Jalla nižta iratača anziqiu. Wejrqui Jesusiž quintu nonžcu ancha cuntintutča. ³⁰Niiqui juc'anti juc'anti tucquin cjistanča. Wejrzi nižquiztan juc'anti juc'anti wirquin cjistanča.

JESUSAČHA TSEWCTAN TJONCHI ŽOŇI

³¹Nii tsewctan tjonchi žoñiča tjapa žoñinaczquiztan juc'anti chekanaqui. Tii yok muntuquiz kamñi žoñinacaqui tii yokjapakaz kamañchizza. Nižaza tii yokjapa kamaña puntuquiztankaz parliča. Nii tsewctan tjonchi žoñizti tjapa žoñinaczquiztan juc'antiča. ³²Nii tsewctan tjonchi žoñiqui arajpachquin čjulut chertčhaja, nonžtčhaja, jalla nii žoñinaczquiz mazziča. Jalla nii zumanaca maztiquiztanami žoñinacaqui anaž wira criiz pecča. ³³Jakziltat niž mazta criičhaja, niiqui tjurt'acquiča, Yooziž chiita takuqui werarapankalala, cjican. ³⁴Yooziž cuhanžquita žoñiqui Yooz takupanž parliča. Yooz Espiritu Santučha niž kuzquiz žejlñipan,

yanapzjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz takupanž parliča. ³⁵Yooz Ejpqui niiz Majch k'aachiča. Jalla nižtiquiztan tjappacha tjaachiča niiz Majch kjarquiz. ³⁶Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla ni-iqiu Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza jakziltat ana Yooz Majchquiz criyačhaja nižaza ana cazačhaja, jalla niiqui anapanž Yooztan kamasacha. Nižaza Yooz Ejpqui cjiča, nii žoñiqui castictaž cjequiča.

JESUSIŽTAN SAMARIA WAJTCHIZ MAATAKŽTAN

4 Žoñinacaqui Jesusižquiz walja tjonchiča nižtan chica ojklayzjapa, Juanžquiztan juc'ant tama. Nižaza Juanžquiztan juc'anti žoñinaca bautissicha. Jalla nii quintu ojklayan, fariseo žoñinacaqui nii quintu nonchiča. Nekztan Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Nii zizziča Jesusaqui. ²Jalla nuž nii Jesusiž bautis quintu ojklaychiž cjenami, Jesusaqui anaž bautissiča. Antiz niiz tjaajinta žoñinacakaz bautisatča. ³Pero fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntuquiztan nonžcu, Jesusižtan quintrazi kallantichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Judea yokquiztan zarakchiča, Galilea yokquin quejpžquizjapa.

⁴Jalla nii jiczquiz ojkan, Samaria yoka nuž watstanatča. ⁵Jalla nuž Samaria yokquin ojkan Sicar cjita wajtquin irantichiča. Tuqui timpu Jacob cjita žoñiqui niiz José cjita majchquiz tsjii yoka tjaachitača. Nii yok žcati Sicar cjita watja želatča. ⁶Jalla nicju tsjii kjaz tuj želatča, Jacobž tuj cjitatača. Jesusaqui jiczquiz ojk-tiquiztan otchiča. Nekztan tuj latuquiz julziča. Nii oraqui taypur wajitača. ⁷Nekztanaqui niiz tjaajinta žoñinacaqui watja luzziča lujl čhjeri kjayzjapa. Jesusaž nuž zinalla želan, tsjaa Samaria wajtchiz maatakqui nii tujquin kjaz cooyi tjonchinča. Jesusaqui naaquiz paljaychiča:

—Kjaz onalla, —cjican.

⁹Jalla nuž kjaz tomangztiquiztan naa Samaria wajtchiz maatak žonqui cjichinča:

—Amqui judío žoñimla. Wejrqui Samaria wajtchiz žontča. ¿Kjažtiquiztan amqui wejtquiztan kjaz mayjo? (Judío žoñinacžtan Samaria wajtchiz žoñinacžtan porapat ana parliñipanla, pero.) ¹⁰Jalla nekztanaqui naa maatakaž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui amquiztan kjaz maychinča. Pero amzti wejt puntuquiztanami nižaza Yooziž tjaaz puntuquiztanami intintitasaz niiqui, jalla nekztan wejtquiztan žejtñi kjaz maytasacha. Nižaza nii žejtñi kjaz tjaatam cjitasača.

¹¹Jalla nekztanaqui naa maatakqui tuž cjichinča:

—Señor, am anaj kjaz coozizzamla. Tii tuj koziča. ¿Jakzictanam nii žejtñi kjaz tjaasajo? ¹²Učhum Jacob cjita tuquita ejpqui tii tuj ecanchiča. Nižaza tii tujquiztan kjaz licñitača, nižaza niiz maatinacami, nižaza niiz animalanacami. ¿Amqui niizquiztan juc'antim cjes, kjažtatajo?

¹³Jalla nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Jakziltat tii tuj kjazquiztan licčhaja, jalla niiqui wiltaz kjaz pecaquiča. ¹⁴Pero jakziltat weriž tjaata kjaz licčhaja, jalla niiqui anaž iya kjaz pecniž cjequiča. Weriž

tjaata kjazqui niiz persun kuzquiz tsjii jalzurižtakaz cjis-naquiča wiñaya žejtzjapa.

¹⁵Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui niizquiz cjichinča:

—Señor, nii kjaz tjaalla, ana iya kjaz peczjapa, nižaza tii tujquiz ana iya kjaz cooyi tjonzjapa.

¹⁶Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Oka, am luctaka kjawžca. Nekztan wiltam wejtquin tjonaučiča.

¹⁷Naa maatak žonqui tuž kjaaziča:

—Ana luctakchiztča.

Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui tuž cjichiča:

—Amqui weraram chiiča, “Ana luctakchiztča” cji-canaqui. ¹⁸Amqui pjijska luctakchiztakalala amqui. Jalla nižtiquiztan aniziqui am lucum cjičhaja, jalla niiqui anaž am ultim lucuqui. Jaziqui weraram chiiča. ¹⁹Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesusižquiz tuž cjichinča:

—Señor, amčha profetaqui, nuž tantiyučha. ²⁰Wejt-naca tuquita ejpnacaqui tii curquiz Yooz rispitiča. Ančhuc judío žoñinacazti cjiñchucča, Jerusalén wajtquin Yooz rispitsa, nii.

²¹Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž kjaaziča:

—Maataka, weriž chiita taku criya. Tsjii tjuñi tjonča. Jalla nii tjuñquiziqui anaž tii curquizimi nizaza anaž Jerusalén wajtquizimi Yooz Ejp rispitaquiča. ²²Ančhucqui Yooz ana zuma pajžcu rispitiča. Wejrnaczi Yooz lijituma pajžcu rispituča. Judío partiquiztanž Yooziž cuhanžquita Liwriñiqui tjonča. ²³Nii tjonz tjuñquiziqui, nižaza anzimi, werar Yooz Ejp rispiti-nacaqui kuztanami animužtanami Yooz rispitaquiča. Nižaza Yooz Ejpž kuzcama weraraž rispitaquiča. Jalla nižta rispitiñinacaž Yooz Ejpqui pecča. ²⁴Yoozza ana janchichizqui, animužtakaz. Jalla nižtiquiztan niizquin rispitiñinacaqui kuztanami animužtanami nii rispitanča. Nižaza Yooz kuzcama werara rispitanča.

²⁵Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesusižquiz cjichinča:

—Tsji nooiqui tsjii Yoozquiztan cuhanžquita cjitaqui tjonaučiča. (Mesías, nižaza Cristo cjitazakazza niiqui.) Jalla nii tjonžcu wejtnacaquiz tjapa Yooz puntuquiztan tjaajnaquiča.

²⁶Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž cjichiča:

—Werjtča niitqui, amquiz paljayučha.

²⁷Jalla nuž parlan Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui quejpžquichiča. Nuž Jesusaž tsjaa Samaria wajtchiz žonatan parliñi cheržcu, ispantichiča. Ancha ispantižcu tjapa nii tjaajintanacaqui ana pewczñi atchiča, “Naaquiztan čhjulm pec?” cjican, už “¿Kjažtiquiztan naa žonatan parli?” cjican ana pewczñi atchiča.

²⁸Nekztanaqui naa maatak žonqui kjaz luuz eccu, watja ojkchinča. Nekztan žoñinacžquin tuž quint'ichinča:

²⁹—Ojklay, tsjii žoñiž cheržquily. Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza. Wejtquiz nii puntu chiichiča. ¿Anaj tii Yooz cuhanžquita Cristo cjesaya?

³⁰Nekztanaqui žoñinacaqui wajtquiztan ulanžquichiča, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju.

³¹ Ima nii žoñinacaž irantižcan, niiz tjaajintanacaqui Jesusižquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čjululla mekaz lujlžnalla.

³² Jesusazti ninacžquiz cjichiča:

—Wejttac yekja lujlž žejlča. Jalla nii lujlžqui ančhuc-qui anaž pajča.

³³ Jalla nuž chiitiquiztan niiz tjaajintanacaqui ninacpo-ra pewcsasiča, tuž cjican:

—¿Jequit tiizquiz lujlž čjheri zjijcanchi cjesajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Wejrqui wejt cuchanžquiñiž kuzcama kamuča.

Nižaza niiz pecta lang cumpluča. Jalla niiča wejtta lujlž čjheri cuntaqui. ³⁵ Ančhucqui cjinčhucča, “Zkala ajzquinaqui pajkpic jiz pjaltiča”, jalla nuž cjiñčhucča. Pero wejr ančhucacqui cjiwča, “Nii žoñinacžquin chertzna. Pookchi zkanacažtakaz ninacaqui. Ricujz pecča. ³⁶ Jakziltat nii pookchi zkanaca ricujačaja, jalla niiqui pactaž cjequiča. Nižaza nii ricujta žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Jalla nižtiquiztan zkala čjhačñimi ajzñimi nuž chicapacha cuntintuž cjequiča. ³⁷ Tii zkala puntuiztan čiičtaqui werarapanča. Jalla tuž cjiča: “Zkala čjhačñiqui tsjiiča. Nižaza zkala ajzñiqui yekjača”. ³⁸ Wejrqui ančhuc cuchanžquichinča, ana amiž trabajta zkala ricujzjapa. Yekjanacača nii zkalac trabajchi Yooz taku paljaycan. Ančhucqui nii trabajtquiz yapzinčhucča, ultimquiz-iqui Yooztajapa ricujta cjisjapa.

³⁹ Jalla nekztanaqui wacchi Samaria wajtchiz žoñinacaqui niizquiz criichiča, naa maatak žonaž maztaž cjen. “Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza”, jalla nuž cjican mazzinča naaqui. ⁴⁰ Nižaza Jesusižquiz tjonžcu, nii Samaria wajtchiz žoñinacaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Wejtnacatan kamt'alla.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan puc maj kamchiča. ⁴¹ Jalla nuž niiz persuna tjaajintiquiztan iya juc'anti nii žoñinacaqui niizquiz criichiča. ⁴² Ninacaqui naa maatak žonaquiz tuž cjichiča:

—Wejrnacqui criyuča. Anaž amiž maztiquiztankaz criyuča. Antiz niiz taku persuna nonžcupan criyuča. Chekapan, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristukalča, žoñinacžquiz liwriñiqui. Anzil nii zizuča wejrnacqui, niiz tjaajinta taku nonžcu.

TSJII ČHJETINTAQUI

⁴³ Puc majquiztan Jesusaqui Galilea yokquin ojkchiča.

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž chiichiča:

—Tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profetaqui niiz persun wajtchiz žoñinacžquiz ana rispittača.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Galilea irantitan, nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča. Nii žoñinacaqui Jerusalén ojkchizakaztača, pascua pijjzta payi. Jalla nicju žejlcan tjapa Jesusaž paatanaca cherchiča. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchiča.

⁴⁶ Galilea yokquin žejlcan, Jesusaqui Caná cjita watja wila ojkchiča. Tuquiqui nii wajtquiz kjazquiztan vino tuckatchiča. Tsjii pajk jilirž secretariuqui Capernaum

wajtquiz želatča. Nii secretariuž majchqui laatača.

⁴⁷ Jesusaž Judea yokquiztan Galilea tjonchi quintu zizcu, nii secretariuqui Jesusa roqui ojkchiča niiz kjuyquin tjonžcajo, nižaza niiz majch čhjetnajo. Niiz majchqui ticzmayatača. ⁴⁸ Jalla nekztan Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Ančhucqui sinalanacami milajrunacami ana cher-quiz niiqui, ana criyasača.

⁴⁹ Nekztan nii secretariuqui cjichiča:

—Señor, ima wejt majch ticznac wejt kjuyquin tjonž-calla.

⁵⁰ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Am kjuya quepa, am majchqui žetaquiča.

Nekztan nii secretariuqui jalla nuž Jesusaž čhiitan nii criichiča. Jalla nekztan kjuya quejpchiča. ⁵¹ Jalla nuž niiz kjuya okan, niiz piyunanacaqui niizquin zalžquichiča, tuž cjican:

—Am majchqui žejtchiča.

⁵² Jalla nuž chiitiquiztan nii secretariuqui pewcziča, čjulora niiz majch žeti kallantichi, jalla nii. Niiz piyunanacaqui cjichiča:

—Zezcu taypuruž paztanalla nii kjakñi ch'ujlñiqui apaltichiča.

⁵³ Nii ejpqui cjuñziča, nii orapacha Jesusaqui cjichiča, “Am majchqui žetaquiča”. Jalla nižtiquiztan nii ejpqui tjapa kuztan Jesusižquiz criichiča, tjapa niiz kjuychiz žoñinacžtanpacha.

⁵⁴ Judea yokquiztan Galilea quejpžcu, Jesusaqui nii milajru paachiča. Jalla nižtanaqui pizc wila milajru paachiča.

LAA ŽOŃI ČHJETINTA

5 Wiruñaque judío žoñinacaqui pijjzta paatča. Jalla nuž paan, Jesusaqui Jerusalén watja quejpžquichiča. ² Jerusalén wajtquiz tsjii pajk zana želatča, uuzi zana cjita. Jalla nii žcati tsjii žoñiž paata cocha kjazjapa želatča. Nii cochaqui Betesda cjitatača Hebreo tawkquiztan. Nii coch muytata pijjska kjuyallanaca želatča. ³ Jalla nekzi wacchi laanaca želatča, zuranaca, zuch žoñinaca, ana tsijtñinaca. Nii laa žoñinacaqui kjaz kizkiz tjewznatča. ⁴ Awiz awizaqui tsjii anjilaqui nii cochquiz tjoñiča kjaz tjarñi. Jalla nuž nii kjaz tjarnan, primera kjazquiz luzzi žoñiqui žejtchi cjisñitača, čjul laaquiztanami. ⁵ Tsjii laa žoñiqui quinsa tunc quinsakalcun wata laa želatča. ⁶ Jesusaqui nii laa žoñi cherchiča. Nekztan Jesusaqui zizzi cjissiča, nii žoñi ažk watanaca laachitača, nii. Jalla nuž zizcu nii laa žoñžquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Žejtchi cjissim pecya?

⁷ Nii laa žoñiqui kjaaziča tuž cjican:

—Señor, anaž jecmi tii kjaz tjarnan wejr luzkatñi žejlča. Luz pecuča, pero yekjakaz wejt tuqui luzza, tii kjazquizqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui niizquiz cjichiča:

—Žaazna, am tjaž zquiti apta, ojklaya.

⁹ Jalla nii orapacha žejtchi cjissiča. Niiz tjaž zquiti aptižcu ojkchiča. Jeež tjuñquiz nii čhjetintaqui

watchičha. ¹⁰Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii čh-jetinta žoñžquiz tuž chiižinchiča:

—Jeejz tjuñquiziqui, anača tjjaz zqiti joojooz cji-taqui. Lii quintrala niiqui.

¹¹Nii čhjetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Jalla nii wejr čhjetiñi žoñiqui wejr mantichiča, tuž cjican: “Tjjaz zqiti aptiču, oka”. Jalla nuž cjichiča.

¹²Nii judío žoñinacaqui pewcziča tuž cjican:

—Ject amquiz nuž cjichejo, “Tjjaz zqiti aptiču oka”, cjicanajo?

¹³Jesusaqui nii oraqui walja nezk žejlñi žoñinacz tayp-iquiztan katchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui ana paj-chičha, ject nii čhjetinčhaja, jalla nii. ¹⁴Niiž wiruñ Je-susaqui nii laaquiztan žejtchi žoñžtan zalchiča tim-pluquin. Nekztan nižquiz cjichiča:

—Jila, amqui žejtchamča. Jaziqui ana wilta uj paaquiča. Uj paaquiz niiqui, amquiz juc'ant anawalim cjisnasača.

¹⁵Jalla nekztanaqui nii žoñiqui judío žoñinaczquin mazñi ojkchiča, Jesusača nii čhjetiñi žoñiqui, jalla nii mazziča. ¹⁶Nii Jesusaž nižta jeejz tjuñquiz čhjetin-tiquiztan judío žoñinacaqui Jesusiž quintra cjišsiča; conz pecatča. ¹⁷Ninaczquiz Jesusaqui tuž cjichiča:

—Wejt Yooz Ejpqui tiraž langža, wejrmi nižtapachal langznuča.

¹⁸Jalla nižta chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui juc'ant žawjchiča, nižaza juc'anti conz pecatča. Jesusaqui jeejz tjuñquiz ana permitta langz mantichiča, judío žoñinacz lii quintra. Nižaza “Yooz Ejpča wejt persun Ejpqui” cjican chiichiča. Nuž cjican “Wejrmi Yoozka-zatča” cjichiča. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñi-nacaqui Jesusiž quintra juc'anti aptichiča, conzjapa.

JESUCRISTUČHA YOOZ MAJCHQUI

¹⁹Nižaza Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ančucaquiz weraral chiyučha. Wejrtča Yooz Ma-jchqui. Pero persun kuzcama anal paasača. Yooz Epiž tjaata obranacal paa-uča. Jaknužt Yooz Ejpqui obra paačhaja, jalla nužuzakaz wejr Yooz Majchqui obra paa-uča. ²⁰Yooz Ejpqui wejr k'aachiča, nižaza tjapa niiz paata obranacami wejtquiz tjeeža. Nižaza Yooz Ejpqui juc'anti pajk obranacaz tjeeznaquiča, ančuc ispantichi cjeyajo. ²¹Jaknužt Yooz Ejpqui ticzinaca ja-catatskatčhaja, nižaza wilta žeti tjaačhaja, jalla nižta za-kaz wejrqui žeti tjaača, wejt munañpicama. ²²Yooz Ejpqui persunpacha ana casticu tjaača. Pero wejtquiz tjapa niiz mantiz poder intirjichiča castictu tjaazjapa. ²³Jalla nuž intirjichiča, tjapa žoñinaca wejtquiz rispita-jo, jaknužt Yooz Ejpžquin rispitchhaja, jalla nuž. Jakziltat wejtquiz ana rispitchhaja, jalla niiqui wejr cučanžquiñi Yooz Ejpžquin ana zakaz rispitcha.

²⁴Ančucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž chi-ita taku nonžcu tjapa kuztan catokčhaja, nižaza wejr cučanžquiñižquiz kuz tjaačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamča. Nižaza ana casticta cjequiča. Infier-nuquin ojkñi jiczquiz eccu, arajpach ojkñi jiczquiz kam-ča, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²⁵Ančucaquiz weraral chiyučha. Tsjiu timpu tjonča, nižaza anzimi nii tim-

puča. Anziqui ticzižtakaz kamñi žoñinacaqui wejt taku nonznaquiča. Jakziltat wejt taku nonžcu tjapa kuztan catokačhaja, jalla niiqui ew kamañchiz kamaquiča. Yooz Majchtča wejrqui. ²⁶Yooz Ejpqui persunpacha žejtkatz poderchizza. Nižaza wejt Yooz Ejpqui nii poder wejtquiz intirjichiča. ²⁷Wejrqui tsewctan cučanžquita Yooz Žoñtča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pjalz pues-tuquiz wejr utchiča. Jaziqui arajpachquin kamzmi nižaza infiernuquin casticzi jalla nii mantizna we-jtquiz intirjichiča. ²⁸Tii weriž chiitiquiztan ana ispanta. Tsjiu timpu tjonča. Jalla nii timpuquiz tjapa ticzi-nacaqui wejt joraž nonznaquiča. Nekztan sipul-turquiztanž žaaznaquiča. ²⁹Zuma kamchinacaqui ja-catataquiča Yooztan wiñaya kamzjapa. Ana zuma kamchinacazti jacatataquiča infiernuquin casticta cjisjapa.

YOOZ EJPŽTAN YOOZ MAJCHTAN

³⁰Wejrqui persun kuzquiztanac anal pjalznasača. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantičhaja, jalla niicamal pjalznuča. Anal wejt kuzquiztan pjalz pecučha. Antiz wejr cučanžquiñiž kuzcama pjalz pecučha. Jalla niž-tiquiztan weriž pjaltaqui litumača. ³¹Wejrkal persun-pacha wejt favora chiyasaž niiqui, weriž chiita taku anaž walasača. ³²Pero yekja tisticu wejt favora žejl-ča. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiž wejt puntuquiztan chiita takuqui werarapanča. Jalla nii zizuča. ³³An-čhucqui Juanžquin pewczñi cučanžquichinčhucča wejt puntuquiztan. Niiž kjaaztaqui werarapanča. ³⁴Žoñiž wejt favora werara chiiñiž cjenami, wejtquiz anaž ancha importičha. Yooz Ejpča wejt favora ultim werara chiiñiqui. Nuž cjiwča, ančuc wejtquiz criyajo, ančuc liwriita cjisjapa. ³⁵Juanqui tsjiu tjeezta lampara-žtakaz kjanatča. Jalla nuž kjanacan nii Juanqui wejt puntu kjanzt'ichiča. Nižaza tsjiu upacamakaz niiz kjan-quiz ančhucqui cuntintu kamchiča. ³⁶Juanqui wejt fa-avora chiichiča. Pero tsjiu žejlča Juanžquiztan juc'anti. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiqui wejt favora za-kaz chiiča. Nižaza wejt Yooz Ejpqui wejr mantichiča obranaca cumplizjapa. Tii obranacquiztan wejr pajta-pan cjesača, Yoozquiztan tjonchin, ana Yoozquiztan tjonchin, nii. Tii weriž paata obranaca kjanapacha tjeeža, Yooz Epiž wejr cučanžquita, jalla nii. ³⁷Wejr cučanžquiñi Yooz Ejpča wejt favora chiiča. An-čhucqui niiz persun jora ana nonznasača nižaza niiz tsiti ana cherasača. ³⁸Yooz Ejpqui wejr cučanžquichiča. Pero ančhucqui wejtquiz ana cri-iča. Jalla nižtiquiztan niiz takumi ančuca kuzquiz ana zakaz catokča. ³⁹Ančhucqui cijirta Yooz taku ančaž istutiča. Nekztan ančhucqui tantiiča, “Yooz taku is-tutičičiž cjen wejrnacqui Yooztan wiñaya kamaka,” cji-can. Pero nii cijirta Yooz takunacaqui wejt puntuquiz-tanž chiiča. ⁴⁰Jalla nuž istutižcupacha, ančhuczi anaž wejtquiz macjazt pecča, Yooz Ejpžtan wiñaya kamz-japaqui.

⁴¹Žoñinacz tjaata honora wejtquiz anaž importičha. ⁴²Ultimu ančhucqui ana Yoozquin kuzzižchucča. Nii zizuča. ⁴³Wejt Yooz Ejpž cuntiquiztan tjonchi cjenami,

ančhucqui anaž wejr criiča. Pero yekja žoñiqui persun kuzcama ančhucaquiz tjonasaž niiqui, niizquiz criyasaž, jaz. ⁴⁴ Ančhucqui ančhucporaž honorchiz cjeyas pecča. Ančhucqui Yooziž tjaata honorchiz cjisjapa anaž importiča. Jaziqui, źjaknužt ančhuc wejr criyasažo? ⁴⁵ Ančhucqui Moisés lliquiz kuz tjaachiž cjen, pinsaquiča, Yooztan wiñaya kamaka, jalla nii. Pero nii Moisespacha ančuca ujnacaž tjeeznaquiča, Yooz Ejpž yujcquiziqui. Anača wejrqui Yooz Ejpž yujcquiz ančuca ujnaca tjeezniñtqui. ⁴⁶ Moisesqui wejt puntuquiztan cjiirchiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Moisés cjiirta criitasaž niiqui, wejtquiz zakaz criitasača. ⁴⁷ Ančhucqui nii Moisés cjiirtanaca ana criičaj niiqui, źjaknuž weriž chiitanaca criyasažo?

JESUSAQUI ČHJERI TJAAČHA

6 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui Galilea cjita kotž nawjctuñtan ojkchiča. Nii kotaqui Tiberias, cjitazakatača. ² Walja žoñinacaqui niizquin apziča, milajrunaca paañi cheržcu nižaza laanaca čhjetinchi cheržcu. ³ Pero Jesusaqui tsjii curu yawchiča niiz tjaajintanacžtan. Jalla nicju julziča. ⁴ Nii oraqui judío žoñinacž pascua pjijzta žcatitača. ⁵ Acha waytižcu, Jesusaqui walja žoñinaca apžquiñi cherchiča. Nekztanaqui Felipžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Jakziquiztan lujlž čhjerinaca kjayžcaqui, tii tama žoñinacžquiz luli tjaazjapaya?

⁶ Jesusaqui nuž chiichiča Felipe yanzjapa, jaknužt kjaazñi, jalla nii. Nii ora Jesusa persun kuzquiz zizatča, jaknužt nii žoñinaca luli tjaačhaja, jalla nii. ⁷ Nekztanaqui Felipiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Paa patac pajk paaz walurchiz t'anta anaž alcansasača, zapa mayni zkoluccama lujlž cjenami. ⁸ Tsjii tjaajintaqui, Andrés, cjitatača, Simón Pedruž lajk. Jalla niiqui tuž cjichiča:

⁹ —Tekz tsjii uza žejlča, pjijska siwat t'antichiz, pizc ch'izziz. Pero žtama žoñinacžquiz wacas teejo?

¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča:

—Tjappacha nii žoñinaca, julznajo.

Jalla nii yokaqui walja pastu yokatača. Nekziqui tsjii pjijska warank luctak žoñinaca julziča. ¹¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii t'anta tanžcu, Yoozquin gracias cjican cjichiča. Nekztanaqui tjaajintanacžquin tjaachiča. Jalla nii tjaajintanacaqui partir paychiča nii julzi žoñinacžquiz. Nužzakaz nii pizc ch'iztan tojžcu, lujlkatchiča, jaknužt zapa mayni pecatčhaja, jalla nuž. ¹² Jalla nuž nii žoñinacaž chjekchiž cjen, Jesusaqui niiz tjaajintanaca mantichiča, tuž cjican:

—Nii žejtchi t'unanaca ricuja, ana čhjulumi pertita cjeyajo.

¹³ Nekztanaqui žoñinacaž lujlž žeržtan, niiz tjaajintanacaqui nii pjijska siwat t'antiquiztan žejtchinaca ricujchiča. Tuncapan canasta chjiipi ricujchiča.

¹⁴ Nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž paata milajru cheržcu, tuž cjichiča:

—Chekapani, tiikalala nii tjonñi profetaqui.

¹⁵ Jesusaqui ninacž kuzquiz naychiča. Ninacaqui Jesusa pjozaž majkz pecatča, ninacž chawc jiliri cjeya-

jo. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiztan zarakžcu cur punt kjutñi yawchiča, zina žejljzapa.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKČHA

¹⁶ Tjuñiž kattan niiz tjaajinta žoñinacaqui kot atquin chjiwžquichiča. ¹⁷ Nii curquiztan chjiwžcu warcuquiz luzziča, Capernaum watja irantizjapa. Jalla nekztanaqui kotquiz oki kallantichiča. Ween zumchitača. Jesusaqui imapanž ninacžquin tjonatča. ¹⁸ Kotquiz okan tsjii pjursant tjamiqui tjamžquichiča. Jalla nižtiquiztan kjaz ljojkinacaqui waljaž ljojkinžquichiča. ¹⁹ Tsjii tupu zkoluc jilalla ojkchiž cjen, ninacaqui Jesusaž warcuquin žcatžinžquiñi cherchiča. Jesusaqui kjaz juntuñ tjonatča. Pero Jesusižquiz ana pajatča nii zumchiquiz cjen. Jalla nekztan ninacaqui ancha tsucchiča. ²⁰ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča: —Werjtča. Anača tsuca.

²¹ Jalla nuž chiitiquiztan ninacaqui Jesusa warcuquiz cuntintu luzkatchiča. Kot taypiquiztača. Pero nii ratupacha kot atquin cjissiča, jakzi waitquin okatča, jalla nicju.

ŽOÑINACAQUI JESUSA KJURČHA

²² Jakatažuqui nii kotž nawjctuñtan ecta žoñinacaqui Jesusa ana cherchiča. Zeczu zeztan tsjii warcukaz želatča. Jesusaqui warcuquiz ana luzziča. Niiž tjaajinta žoñinacakaz warcuquiz ojkchiča. Pero jakziquin Jesusaqui želatčhaja, ana zizziča nii ecta žoñinacaqui.

²³ Nekztan yekja warcunacaqui irantižquichiča Tiberias cjita waitquiztan. Jakziquin nii žoñinaca t'anta lujlchižlaja, jalla nicju irantižquichiča. Ima lujlkatcan, Jesús Jiliriqui Yoozquin parličiča gracias cjican.

²⁴ Nekzi ecta žoñinacaqui Jesusami niiz tjaajintanacami ana nekz cheržcu warcunacquiz luzziča. Capernaum watja ojkchiča Jesusa kjuri.

JESUCRISTUŽ CHIITA TAKU

²⁵ Kot tsjii latuquin irantižcu, žoñinacaqui Jesusižtan zalchiča. Jalla nuž zalžcu niizquiz pewcziča tuž cjican: —Tjaajiñi Maestro, žčhjulora tekz irantižquichamtajo?

²⁶ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz ultim weraral chiižinuča. Zeczu ančhucqui t'anta lujlchinčhucča chjekjañcama. Jalla nižtiquiztanž ančhucqui wejr kjurča. Weriž paata milajru anaž intintazza ančhucqui. Jalla niiz intintaztasaz niiqui anaž wejr kjurtasača čhjeri lujljzapakaz. Antiz wejr kjurtasača, Yooz puntu tsjan zizjapa. ²⁷ Anača miranzñi čhjerquinaqui kuz tjaazqui. Tsjii ratujapakazza niiqui. Antis ana miranzñi Yooz čhjerquiñča kuz tjaa. Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapača niiqui. Nii Yooz čhjeriqui wejrqui ančucaquiz tjaasača. Yooz Ejpqui niijapa wejr utchipanča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča.

²⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui pewcziča tuž cjican:

—¿Čhjululu obranacat paaz waquisasaya, Yooz munañpa cumplisjapaya?

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:
—Yooz cuchanžquita Žoňžquiz kuz tjaa; nižquiz
criya. Jalla niiča Yooz munañpaqui.

³⁰ Nekztanaqui ninacaqui cjichiča:
—¿Amqui čhjul milajrum tjeeznas, wejrnac chertz-
japajo? Nekztan amquin criyasača. ¿Čhjul obram paa-
as? ³¹ Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin
maná cjita čhjeri lujlchiča. Nižaza nii puntuiztan
Yooz tawk libruquiz tuž cjiirtača: “Moisesqui ni-
nacžquiz arajpachquiztan tjonñi čhjeri tjaachiča”.

³² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:
—Ančhucaquiz ultim wereral chiižinuča. Moisesqui
ančhuca atchi ejpnacžquiz čhjeri tjaachiča. Pero Moi-
sesqui anača tjaachiqui ultim werar arajpach t'anta
čhjeriqui. Wejt Yooz Ejpča ultim werar arajpach t'anta
čhjeri tjaachiqui. ³³ Jalla nii Yooziž tjaata t'antaqui araj-
pachquiztan chijjwžquichiča. Jalla niiča tii muntuquiz
žejlñi žoñinacžquiz arajpach žeti tjaañiqui.

³⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz cjichiča:
—Señor, nii t'anta čhjeri panž tjaalla.

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:
—Wejrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. Jequit we-
jtquin tjonachaja jalla niiqui ana wira čhjeri eeczñiz cje-
quiča; nižaza jequit wejtquiz criyachaja, jalla niiqui
ana wira kjaz kjara pasñiz cjequiča. ³⁶ Tuqui wejrqui
ančhucaquiz chiičinča, “Ančhucqui wejr cherczumi
wejtquiz ana criichinčucča”. ³⁷ Yooz Ejpqui wejt man-
tuquiz cjisjapa žoñinaca intirjichiča. Tjapa nii intirjita
žoñinacaqui wejtquiz tjonachiča. Nižaza jakziltat we-
jtquiz tjonachaja, jalla niiqui ana weriž čhjatkatāž cje-
quiča. ³⁸ Wejrqui arajpachquiztan ana wejt persun
kuzcama payi tjonchinča. Antiz wejrqui wejr
cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzcama payi tjonchinča.
³⁹ Jalla tiiča wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž pecča,
wejr ana zinta niiž intirjita žoñinaca pertiskatajo,
nižaza ninaca jacatatskatajo. ⁴⁰ Nižaza tiiča wejt Yooz
Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž zakaz pecča, jequit wejr pa-
jachaja, nižaza wejtquin criyachaja, jalla niiqui Yooztan
wiñaya kamaquiča. Nižaza wejrqui ninaca ticziquiztan
jacetatskatača ultim juyzu pjalz tjuñquiziqui. Jalla
nužuča wejt Yooz Ejpž kuzqui.

⁴¹ Tuqui Jesusaqui chiichiča, tuž cjican:
—Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui. Jalla nii
chiitiquiztan judío žoñinacaqui niiž quintra chutchiča.

⁴² Ninacaqui cjichiča:

—¿Anaj tii Jesusac Jus maatejo? Učhumqui niiž maa
ejpžquiz pajla. ¿Kjaž tiizti “Arajpachquiztan tjonch-
inča” cjican chiyasajo?

⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:
—Ančhucqui anaž nuž wejt quintra chucha.

⁴⁴ Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. Nižaza niiča
wejtquiz macjatskatñiqui. Jakziltat wejt Epiž mac-
jatskatta cječhaj niiqui jalla ninacakaz wejtquiz
tjonasača. Anažlaj wejt Epiž macjatskatžquitaqui, we-
jtquiz anaž tjonasača. Nižaza jacatatz tjuñquiziqui we-
jtquiz criichinacaqui jacatatskatača, ninaca Yooztan
wiñaya kamzjapa. ⁴⁵ Profetanacaqui tuquitan tuž cji-
rchiča: “Yoozqui tjapa niiž partir žoñinacžquiz tjaaj-

naquiča”. Jalla nižtiquiztan jequit wejt Epiž tjaajinta
nonžaja, nižaza catokčhaja, jalla niiqui wejtquiz tjon-
ča, nižazaž criiča.

⁴⁶ Jalla nuž wejt Yooz Epiž tjaajinta cjenami, anaž jec-
mi persun čhjujčžtan Yooz Ejp chercchiqui. Wejr ala-
jača Yooz Ejp chercchintqui. Wejrqui Yooz Ejpžquiztan
tjonchinča. ⁴⁷ Ančhucaquiz ultim wereral chiyuča. Je-
quit wejtquiz criyachaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya
kamča; nižaza arajpachquin žejtñiž cjequiča. ⁴⁸ We-
jrtča arajpach žeti tjaañi t'antitqui. ⁴⁹ Ančhuca tuquita
atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita t'anta lu-
jlchiča. Pero nii t'anta lujlchiž cjenami, ninacaqui ticz-
izakazza. ⁵⁰ Wejrtča arajpachquiztan tjonchi t'antitqui.
Jequit wejt t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan
wiñaya kamaquiča; arajpachquin žejtñiž cjequiča.
⁵¹ Wejrqui arajpachquiztan tjonchinča. Jaziqui wejr-
panča žeti tjaañi t'antitqui. Jequit tii t'antiquiztan lu-
lačhaja, jalla niiqui Yooztan chica wiñaya kamaquiča.
Tii wejt curpuqui t'anta cuntača. Wejt curpuqui tjaaa-
ča, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca Yooztan wiñaya ka-
majo. ⁵² Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii judío žoñinacaqui
ninacpora ch'aazi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Kjaž tiiz persun curpu učhum lulajo tjaasajo?

⁵³ Jesusaqui nekztanaqui cjichiča:
—Ančhucaquiz wereral chiyuča. Jequit ančhucaquiz-
tan wejt curpu ana lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc ana
licačhaj niiqui, jalla niiqui anapanž ultimu arajpach že-
jtz wirchiz cjesača. Anapan Yooztan wiñaya ka-
masača. ⁵⁴ Jequit wejt curpu lulačhaj niiqui, nižaza
wejt ljoc licačhaj niiqui, jalla niiča Yooztan chica
wiñaya kamñiqui. Nižaza nii žoñinacaqui tsjii tjonz
tjuñquiziqui weriž jacatatskataž cjequiča, Yooztan
wiñaya kamzjapa. ⁵⁵ Wejt curpuqui ultimu araj-
pachquin žejtkatñi čhjeriča. Nižaza wejt ljocča ul-
timu arajpachquin žejtzjapa liczqui. ⁵⁶ Jequit wejt že-
jtkatñi curpu lujlčhaja, nižaza wejt žejtkatñi ljoc licča-
ja, jalla ninacača wejtčan tsjii kuzzizqui. Nižaza we-
jrtča ninacžžtan tsjii kuzzizqui. ⁵⁷ Wejr cuchanžquiñi
Yooz Ejpča arajpach žejtñi kamañchizqui. Wejrmii niž
cjen arajpach žejtñi kamañchiztča. Nižaza jequit we-
jtquiztan lujlčhaja, jalla niiča weriž cjen arajpach ze-
jtñi kamañchizqui. ⁵⁸ Wejrtča nii arajpachquiztan
tjonchi t'antitqui. Jalla tii t'antaqui anača nii maná cji-
ta t'anta irataqui. Nii maná t'anta lujlchiž cjenami, an-
čhuca tuquita atchi ejpnacaqui ticziča. Jequit tii wejt
t'anta lulačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya že-
taquiča.

⁵⁹ Jalla nuž Jesusaqui tjaajinchiča Capernaum wa-
jtquiz ajcz kjuyquiz.

TSJII ŽOÑINACAQUI ANAŽ CRIIČA

⁶⁰ Jalla nižta tjaajinta nonžcu walja nižquiz apžñi-
nacaqui tuž cjichiča:

—Tii chiitaqui ch'amača intintazqui. ¿Jequit tiiz tjaaj-
intizquiz criyasajo?

⁶¹ Jesusaqui persun kuzquiz zizziča, tsjii apžñi žoñi-
nacaqui niž chiitiquiztan chutchiča jalla nii. Jalla niž-
tiquiztan tuž cjichiča:

—¿Tii chiitiquiztan chuchya, wejtquiztan zarakz pecya? ⁶² Tuquiqui arajpachquin wejr želatča. Ančhucqui wejr wilta arajpachquin ojknī cheraquiz niiqui, nekztan žaknužt ančhuc cjeequi? ⁶³ Tsjii žoñiqui animuž cjen žejtča. Niiž curpuqui curpukazza, ana wiñaya žejtñiča. Nižaza weriž chiita takuqui ančuca animunaca arajpachquin žetñi cjiskatasacha, Yooztan wiñaya kamajo. ⁶⁴ Yekjapanacaqui ančucaquiztan wejtquiz ana criiča.

Jesusaqui primirquiztanpacha zizziča, jequit nižquin ana criichi cječhaja, jalla nii Nižaza zizziča, jequit niž quintra tarazuna paačhaja, jalla nii. ⁶⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:

—Wejrqui cjichinpanča, “Yooz Ejppankazza žoñinaca wejtquiz macjatskatñiqui, wejtquiz criizjapa. Jequit wejtquiz macjatžquichi cječhaja, jalla niiqui wejtquiz tjonča, nižaza criiča. Pero jequit ana macjatžquichi cječhaja, jalla niiqui anapan wejtquiz tjonasacha, criizjapa”.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui walja nii apžñinacaqui Jesusižquiztan zarakziča. Niižtan chica ana iya ojklaychiča. ⁶⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niž tuncapan tjaajintancžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Ančhuczakaz zarakz pecya?

⁶⁸ Nekztanaqui Simón Pedruqui kjaaziča, tuž cjican: —Wejt Jiliri, žjecžquin wejrnac okasajo? ¿Yooz puntu tjaajinta cjisjapajo? Am takunacakazza werara tjaajintaqui, jaknužt Yooztan wiñaya kamčhaja, nii. ⁶⁹ Wejrnacqui amquiz criichinča. Nižaza zizñi cjissinča, amqui Yooz cuchanžquita Cristumpanča; wiñaya žejtñi Yooz Ejpž Maatimča.

⁷⁰ Jesusaqui nekztan tuž cjichiča:

—Wejrqui ančhuc illzinča, tuncapani. Jalla nižta cjenami tsjii ančucaquiztan diabluž mantuquiz žejlča.

⁷¹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Judas Iscariote, niž puntuquiztan chiichiča. Simonž majhtača niiqui. Judasqui tuncapan illzta žoñinacžquiztanpachača. Niiqui tarasunažcu, Jesusa intirjaquiča quintra žoñinacžkarquiz.

JESUSIŽ LAJKNACAQUI NIIŽQUIN ANA CRIIČA

7 Jalla nekztanaqui Jesusaqui Galilea yokaran ojklaychiča. Judea yokquin ana ojklayz pecatča. Jalla nicju judío žoñinacaqui Jesusa conz pecatča. ² Nii timpuqui tsjii judío žoñinacž pjižtaqui žcatitača. Nii pjižta paazjapa chjujlla kjuyanaca kjuychiča. ³ Jalla nižtiquiztan Jesusiž lajknacaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ana tekz žela amqui. Judea yokquin oka. Jalla nicju am apžñinaca žejlča. Jalla ninacžquiz amiž paata obranaca cherskata. ⁴ Jakziltami žoñinacžquiz persun poder cherskatz pecčhaja, jalla niiqui anaž chjozacuñ obranaca paačha. Jaziqui amqui obranaca paaz poderchizzamžlaj niiqui, kjanapacham žoñinacžquiz tjeeznauiča.

⁵ Jesusiž lajknacami ana nižquin criichiča. ⁶ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui čhjulorami pjižta okasacha. Wejt ojkr oraqui imaziča. ⁷ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ančhucatan ana chjaawjkatasacha. Wejtntanži chjaawjkatča. Wejrqui kjanapacha tjeeznuča ninacaž ana wali paatanaca. Jalla nižtiquiztan wejtntan quintrača. ⁸ Ančhucakaz pjižta oka. Wejrqui anal okasacha. Wejt ojkr oraqui imaziča.

⁹ Jalla nuž chiižcu, nii Galilea yokquin eclichiča.

JESUSAQUI PJIŽTA OJKCHIČA

¹⁰ Niiž lajknacaž pjižta ojktanaqui Jesusaqui chjozacuñ ojkhizakazza, žoñinaca ana cherajo. ¹¹ Judío žoñinacazti Jesusa kjurchiča nii pjižta paañi žoñinacžporquiz, tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñi želasaya?

¹² Wacchi nii pjižtiquin žejlñi žoñinacaqui Jesusiž puntu parlatča. Yekjap žoñinacaqui cjetča: “Niiča zuma žoñiqui”. Yekjap žoñinacazti cjetča: “Niiča ana zuma žoñiqui. Žoñinacžquiz tsjii kjuñi tjaajincan incalñiča”.

¹³ Pero judío jilirinaca ekskcu, anaž jecmi Jesusiž favora cuza kjana parlatča, antiz jamazitž parlatča.

¹⁴ Pjižta taypi cjisnan, Jesusaqui timpluquin luzcu tjaajinčiča. ¹⁵ Jesusaž nuž tjaajnan judío žoñinacaqui ispantichiča, tuž cjican:

—¿Kjaž tii žoñiqui zizñi zizñi tjaajnasajo, ana instutiižcojo?

¹⁶ Jalla nuž nii judío žoñinacaž parlitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weriž tjaajintaqui anača wejt kuzquiztan jwesta. Antiz wejr cuchanžquiniž kuzquiztan tjonča. ¹⁷ Jakziltat Yooz kuzcama kamz pecčhaj niiqui, nii žoñiqui zizaquiča, weriž tjaajintaqui Yoozquiztan tjonchiča, nii. Anača wejt persun kuzquiztan tjonchiqui. ¹⁸ Jakziltat persun kuzcama tjaajinčhaja, jalla niiqui persun honorakaz waytiz pecčha. Pero wejrqui Yooz kuzcama tjaajnuča. Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča. Jaziqui Yooz honora waytiz pecuča. Weriž tjaajintami kamtami Yooz kuzcamapankazza. Werarapanča. Ana zinta toscara chiyasacha.

¹⁹ Moisesqui ančhucaltajapa lii ecchiča, žana jaa? Jalla nuž ecchiž cjenpacha, anaž jecmi ančucaquiztan nii lii jaru kamchinčucča. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr conz pecjo, ančuca lii quintrajo?

²⁰ Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Amqui zajraž tantamča. ¿Ject am conz pecjo?

²¹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Tsjii pajk obra paachinča jeejz tjuñquiz. Jalla nižta paatiquiztan ančhucqui ispantichinčucča. Pero weriž paata obra ana intintazinčucča. ²² Nonžna. Moisesqui jančiquiz chimpuz cuzturumpi ančucaquiz mantichiča. Primirquiztanpacha ančuca atchi ejpnacatača nuž mantichiqui. Wiruñauqui Moisés zakaz nuž mantichiča, nii jaru. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii lii jaru žoñž jančiquiz chimpupa cjiskatiñičucča, jeejz tjuñquizimi. ²³ Moisés lii rispittapanž cjisjapa, ančhucqui jeejz tjuñquiz cjenami žoñž jančiquiz chimpu-

ta cjsiñchuccha. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan an-
chucqui wejt quintra žawj-jo, weriž jeejz tjuñquiz žoñž
curpu chjetintiquiztanajo? ²⁴ Ančhucqui, Yooz kuzmi
nižaza žoñž kuzmi ana zizcuqui, anača uj jwez
peczqui. Ujchiz jwez peccuqui zuma ujchiz jwezpanča.

¿JAKZQUIZTAN TJONCHI JESUSAJO?

²⁵ Jalla nekztanaqui yekjap Jerusalén žejlñi žoñi-
nacaqui pewcziča, tuž cjican:

—Tiiča nii conz pecta žoñi, ¿ana jaa? ²⁶ Pero tekz žejl-
la, anaž chjozacuñ tjaajinla; kjanaž tjaajinla. Niiž
quintra žoñinacaqui ana kjažmi cjila. Jaziqui, ¿jilirinaca-
mi pajkay, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristokay? Ana-
panž cjesača. ²⁷ Wejrnacqui zizuča, jakziquiztan tii
žoñi tjonchižlaja, jalla nii. Pero Cristuž tjonžcuqui anaž
jecmi zizaquiča jakziquiztan tjončhaja, jalla nii.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui timpluquin tjaajinca,
alto tawkžtan tuž cjichiča:

—Ančhucqui cjiñchuccha, nii žoñi pajuča, nižaza
jakziquiztan tjonchižlaja, nii. Ultimu ančhucqui wejr
ana pajča. Wejrqui persun kuzquiztan ana tjonch-
inča. Antiz cuchanžquita tjonchinča. Nii wejr
cuchanžquiñiqui zuma lujitumača. Nižaza ančhucqui
nii ana pajča. ²⁹ Pero wejrqui nižquiztan tjonuča.
Nižaza niiqui wejr cuchanžquichiča. Jalla nižtiquiztan
wejrqui nii pajuča.

³⁰ Jalla nižta chiitiquiztan ninacaqui preso tanz
pecatča. Jesusiž preso tanta cjis orauki imazitača.
Jalla nižtiquiztan ana jakziltami tanzñi atchiča. ³¹ Jalla
nuž tanz pecñi žoñinaca želanami walja žoñinacaqui
Jesusižquin criichiča. Nii criichinacaqui tuž cjichiča:

—Yooz cuchanžquita Cristo tjonžcuqui, ¿tii žoñžquiz-
tan juc'ant cuza milajrunaca paasajo?

ZULTATUNACA CUCHANTA

³² Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntu
chiitanaca nonžcu, ninacaqui timplu jilirinacžtanpacha
Jesusa preso tani zultatunaca cuchanžquichiča. ³³ Jalla
nižtiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsjii kjaž jiižkal ančhucatan želača, jalla
nekztan wejr cuchanžquiñižquin quepača. ³⁴ Jalla
nekztan ančhucqui wejr kjuraquiča. Jalla nuž kjurcan
anaž wejr wachi ataquiča. Nižaza ančhucqui anaž oki
atasacha, jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju.

³⁵ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora
pewcsassiča, tuž cjican:

—¿Jakziquint tii okas, ana watžta cjisjapajo? ¿Yekja
yokquin kamñi judío žoñinacžquin nižaza nekz žejlñi
žoñinacžquin okas teejo, ninacžquin tjaajinzjapajo?

³⁶ ¿Chjulut tiiž chiitac cjes? “Ančhucqui wejr kju-
raquiča, pero wejr ana wachi ataquiča”, cjican.
Nižaza “Ančhucqui anaž oki atasacha, jakziquint wejr
želačhaja, jalla nicju” cjican. Jalla nuž chiyanaqui, ¿chju-
lut cjes?

³⁷ Jalla nekztanaqui pjijzta tucuzinž tjuñquiziqui wali
chawc tjuñitača. Jalla nii tjuñquiziqui Jesusaqui tsi-
jtscu, alto tawkžtan paljajychiča:

—Jakziltat kjaz kjara passaja, jalla niiqui wejtquiz
macjatžca, wejt wiñaya žejtkatñi kjaz liczjapa. ³⁸ Jequit
wejtquiz criyačhaja, jalla niiž kuzquiztan walja zu-
manaca ulnaquiča jaknužt tsjii zuma jalzurquiztan zu-
ma kjaznaca ulančhaja, jalla nižta. Jalla nuž Yooz tawk
libruquiz cjiirtača.

³⁹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Espiritu Santuž pun-
tuquiztan chiichiča. Wiruñauki Yooz Espiritu Santuqui
Jesusižquiz criichinacž kuzquiz luzaquiča. Pero Je-
susaqui imaž ticznatča, nižaza imaž tsewc arajpacha
okatča. Jalla nižtiquiztan imazitača Espiritu Santo
tjaataqui.

CRISTUŽ PUNTU PARLITA

⁴⁰ Jalla nuž Jesusaž chiita nonžcu yekjap žoñinacaqui
cjichiča:

—Chekapan tiiča nii tjonñi profetaqui.

⁴¹ Yekjapazti tuž cjichiča:

—Tiiča Yooziž cuchanžquita Cristuqui.

Yekjapanacaqui cjichiča:

—¿Kjaž Galilea žoñinacžquiztan Cristuc nasasajo?
Anaž cjesača. ⁴² “Cristuqui Davidž majchmajtquiztan
naspanča, nižaza Belén cjita wajtquin nasaquiča. Nii
watjaqui Davidž watja cjitača”. Jalla nuž cjicha Yooz
takuqui.

⁴³ Jalla nuž parližcu nii žoñinacaqui t'aka t'aka cjis-
siča, Cristuž puntuquiztan ch'aazcu. ⁴⁴ Yek-
japanacaqui Jesusa preso tanz pecatča. Jalla nuž pec-
canami, ana jaknužumi payi atchiča.

⁴⁵ Timplu zultatunacaqui timplu jilirinacžquinami
fariseonacžquinami quejpcichiča, ana Jesusa preso tani
atžcu. Nii jilirinacaqui zultatunacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii ana zjijcjo?

⁴⁶ Nii zultatunacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž jecmi chiiča, jaknužt nii žoñi chiyatčhaja, jal-
la nužuqui. ¿Yooziž cuchanžquita nii žoñejo?

⁴⁷ Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui tuž cjichiča:

—¿Ančhuczakaz incallskatchinčhucž, jaz? ⁴⁸ Tjapa
učhum jilirinacami nižaza tjapa fariseo žoñinacami ni-
ižquinaqui ana criichipanla. ⁴⁹ Tii ana lii pajñi žoñi-
nacaqui, jalla ninacakazza nižquin criichiqui. Ni-
nacaqui Yooziž castictapanž cjequiča.

⁵⁰ Nicodemo cjitatača tsjiiiqui ninacžquiztan.

Tuquiqui ween chjozacuñ Jesusižquin zina ojkchiča.
Jalla niiqui ninacžquiz cjichiča:

⁵¹ —Učhum liiqui tuž cjicha, “Tsji žoñiqui ima casticta
cjican, primero kjawžta cjequiča, niž persun razuna
nonžta cjisjapa”. Nuž cjicha učhum liiqui, ¿ana jaa?

⁵² Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—¿Am zakaz Galileauiztanajo? Yooz taku istutiya.
Anaž jec profetaqui Galileauiztan tjonasača. Jazim
zizaquič, jaz.

⁵³ Jalla nekztanaqui tjappacha persun kjuya
ojkchiča.

ADULTERIUQUIZ OJKLAYŇI ŽON

8 Jesusaqui Olivos cjita curulla ojkchiča. ²Jakatažuqui kjantati timpluquin quejpžquichiča. Tjapa nezk žejlŇi žoŇinacaqui nižquin tjonchiča. Jesusaqui julžcu wilta tjajinchiča. ³Jalla nuž julzi tjajnan, lii tjajinacami fariseonacami tsjaa maatak žon zjijcchiča. Jalla naa maatak žonqui adulterio paachiž cjen tanstkalča. ŽoŇinacaqui jalla nuž tanžcu naa maatak žon Jesusiž yujcquiz zjijcchiča. Nižaza nii žejlŇi žoŇinacž taypizquiz tsijtskatchiča naa žonqui. ⁴Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz tuž paljaychiča:

—TjajinŇi Maestro, taa maatak žonqui adulterio paaŇipacha tanassinča. ⁵Moisés liiquiz tuž mantičača, “Tižta adulteriuquiz cjičijŇi žoŇinacaqui čhajc jawi konz cjitača”. Am, žkjažum cjiy?

⁶Jalla ninacaqui nuž paljaychiča, Jesusa kjas cjiŇit cjes, jalla nii zizjapa. Nižaza Jesusiž chiitiquiztan ujchiz jwez pecatča, niž quintra tsjii uj tjojtunzjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui pachpizquiz colžcu yokquiz cjiiri kallantichiča, niž loc'anžtan. ⁷Pero ninacaqui tirapanž Jesusižquiz pewcnatča, “Am, žkjažum cjii?” cjiican. Jalla nekztan Jesusaqui zumpacha acha waytižcu, ninacžquiz cjichiča:

—Ančucaquiztan jakziltapirižlaj ana ujchiz, niiqui primiru taa maatak žonaquiz maztan čhajczkazza.

⁸Jalla nuž chiižcu wilta colžcu yokquiz tira cjiiratča. ⁹Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žoŇinacaqui persun ujquiztan sint'ichiča. Nekztanaqui mayat mayat ch'uju ulŇi kallantichiča. Chawc žoŇinacž primiraqui ulanchiqui. Nekztan tjappacha nii žoŇinacž ulantan, Jesusaqui naa maatak žonatan, nuž pucultankaz, eclichiča. ¹⁰Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta acha waytichiča. Anaž jecmi želatča. Naa maataka alajakaztača. Nekztan naaquiz cjichiča:

—Cullaca. žJakziquin amquiz uj tjojtunŇi žoŇinacajo? žAna jakziltami am castiqui atchikaya?

¹¹Naa maatak žonqui cjichinča:

—Wejr jiliri, anaž jakziltami wejr castiqui atchiča.

Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejrmi anal am ujquiztan casticača. Jaziqui oka amqui, anam iya uj paaquiča. —Nuž pertunchiča Jesusaqui.

KJANAŽTAKAZ JESUCRISTO

¹²WiruŇaqui Jesusaqui žoŇinacžquiz wilta paljaychiča, tuž cjican:

—Wejrqui tii muntuquiz žejlŇi žoŇinacžquiz zuma kamaŇa tjeeznuča, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejt kamaŇ jaru kamačhaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz anaž kamaquiča. Nižaza nii zuma kamaŇchiz žoŇinacča wiŇaya Yooztan kamŇinacaqui.

¹³Jalla nekztanaqui nii fariseo žoŇinacaqui cjichiča:

—Am alaja am persunjapa chiiča. Jalla nižtiquiztan anaž walča.

¹⁴Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii weriž chiitaqui wejt persunjapa cjenami walča. Wejrqui zizuča jakziquiztan tjonučhaja, nižaza jakzit wejr okačhaja, jalla nii. Anchuczi anaž nii zizza. ¹⁵Ančučuqui žoŇiž pinsita jarukaz wejtquiz uj tjojt pecča. Pero wejt kuz ana zizza. Wejrzi anal nižta uj tjojtŇiča. ¹⁶Pero weril tsjii žoŇžquiz “Uj paachamča” cjeež niiqui, wejrqui weraral chiyuča nii žoŇiž uj paaŇiž cjen. Anal wejt kuzquiztankaz chiyuča. Wejr cuchanžquiči Yooz Ejpž kuzcamakal wejrmi chiyuča. Wejrmi wejt Yooz Ejpmi tsjiikaz chiyuča. ¹⁷Ančuca liiquiz tuž cjiiratača: “Pucultan tistic žoŇinacaqui tsjiikaz chiyaquič niiqui ninacž chiitaqui walča”. ¹⁸Wejrqui persun puntuquiztan chiyuča. Nižaza wejr cuchanžquiči Yooz Ejpqui wejt puntuquiztan zakaz chiiča. Jaziqui weriž chiitaqui panž walča.

¹⁹Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesusižquin cjichiča:

—žJakziquint am Ejpjo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančučuqui wejr anaž ultimu pajča, nižaza wejt Ejpmi anaž pajča. Wejr ultimu pajčhaj niiqui, wejt Ejp zakaz pajasača.

²⁰Nuž tjajinacan Jesusaqui timpluquiz želatča. Jakziquin ofrenda utz cajanaca želatčhaja, jalla nezk želatča. Nuž želan, anaž jecmi Jesusa preso tanchiča. Jesusa preso tanta cjis oraqui imazitača.

JESUSA OJKZ PUNTU

²¹Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz cjichiča:

—Wejr okača. Jalla nekztanaqui ančučuqui wejr kju-raquiča. Pero jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančučuqui anaž oki atasacha. Ančučuqui ticznaquiča persun ujquiztan ana pertunta.

²²Nekztanaqui nii judío žoŇinacaqui cjichiča:

—Tiiqui chiiča, “Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančučuqui ana oki atasacha”, cjiicanž chiiča. žTiiqui persunpacha curpu conasaya?

²³Nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ančučuqui tii kozta yokchiz žoŇčuckazza. Wejrzi tsewcta yokchiz žoŇtča. Ančučuqui tii yokquiz žejlŇi žoŇž kuzcama kamiŇčuča. Wejrzi ana tii yokquiz žejlŇi žoŇž kuzcama kamiŇča. ²⁴Jalla nižtiquiztan wejrqui ančucaquiz chiichinča, ančučuqui ticznaquiča, persun ujquiztan ana pertunta. Ultimupan ančučuqui weriž chiitaqui ana catokaquič niiqui, ticznaquiča, persun ujquiztan ana pertunta.

²⁵Jalla nekztanaqui ninacaqui pewcziča, tuž cjican:

—žJequimt amjo?

Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jaknužt wejt persun puntuquiztan chiintčhalaja, jalla nižta žoŇtpanča wejrqui. ²⁶Ančuca puntuquiztan wejtta walja chiiz žejlča, ančuca uj tjeezjapa. Pero wejt chiizqui anača wejt kuzquiztanqui. Antiz wejr cuchanžquiči kuzcamapankazza. Wejr cuchanžquiči werara chiiŇipanča. Wejrqui nižquiztan nonžtanaca maznuča tii muntuquiz žejlŇi žoŇinacžquiz. Jalla nižtiquiztan weriž chiitaqui ančuca

puntuquiztan ultim werarača. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

²⁷ Jalla nuž Yooz Ejpž puntuquiztan chiyan, nii judío žoñinacaqui ana intintazziča. ²⁸ Jalla nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrqui tsewtan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Čhjulatorat ančhucqui wejr tsewcchuc waytita cheračaja, jalla nii ora ančhucqui zizaquiča, werarača wejt persun puntuquiztan chiitaqui, nii. Wejrqui anal wejt persun kuzquiztan kamuča. Antiz wejt Yooz Epiž kuzcama kamuča. Wejt waytiz orauki jalla niizakaz zizaquiča. ²⁹ Wejr cuchanžquiñiqui wejttan chicaž žejlča. Wejrqui niiz kuzcamapan kamuča. Jalla nižtquiztan wejt Ejpqui anaž wejr zina ecča.

³⁰ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan muzpa žoñinacaqui niizquin criichiča.

LIWRIIZ PUNTU

³¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niizquiz criichi judío žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui weriž chiita tawkquiz tjapa kuztan tjurt'aukiž niiqui, ultim werara wejt partir žoñinaca cjequiča. ³² Nižaza Yooz takuča ultim weraraqui, nii zizaquiča. Jalla nuž werara zizcu liwriitaž cjequiča.

³³ Nii ana criichi judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrnacqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoničča. Jaziqui Yooz waitchiz žoñinacčča wejrnacqui. Yekjaž mantuquiz anaž wira žejlchinča. Amzti, žkjažtquiztan chiichamta, "Ančhucqui liwriitaž cjequiča" cjicanajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucquiz weraral chiyuča. Jakziltat uj paacan kamčhaja, jalla niiqui ujž mantuquiz kamča. ³⁵ Tsji mantita piyunaqui patrunž kjuyquiz kamchi cjenami ultim anaž nii kjuychiz famillž partiquiz želasača. Antiz nii famillž majchqui jalla niiča famillž partiquiz žejlñipanča. ³⁶ Jalla nižtquiztan ančhucqui Yooz Majchiž liwriita cjequiž niiqui ultim werara liwriita cjequiča, Yooz kjuychiz famillquiz cjsjapaqui. ³⁷ Wejr zizuča, ančhucqui Abrahamž majchmajtquiztan tjoničhucča, nii. Pero jalla nuž cjenami, ančhucqui weriž chiitanaca anapan catokča. Jalla nižtquiztan ančhucqui wejr conz pecča. ³⁸ Wejrqui chiyuča, wejt Yooz Epiž chiitanaca, jalla nii. Ančhuczti ančhucqa epiž chiita jaru paača.

³⁹ Ninacaqui tuž kjaaziča:

—Wejtnaca atchi ejpča Abrahamqui.

Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui ultim Abrahamž majchmajtčhuc cjičhaj niiqui, niiz kamta irataž kamčhani. ⁴⁰ Yoozquiztan nonžtanac jaru werara chiichinča. Jalla nuž werara chiitiquiztan ančhuczti wejr conz pecča. Abrahamqui ana nižta paachiča. ⁴¹ Ančhucqui persun epiž kamta irataž kamča.

Nekztanaqui ninacaqui cjichiča:

—Wejrnacqui anača adulteriuquiz kamñi maa ejpžquiztan tjoničqui. Wejtnaca maa ejpnaca zizuča.

Nižaza wejrnacqui tsjii arajpach Ejpchizkazza. Yoozza niiqui.

⁴² Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Ančhucqa ejpqui Yoozzalaj niiqui, ančhucqui wejttan zuma munazitasača. Wejrqui Yooz Ejpžquiztanča; nižquiztan tjonuča. Niiž pinsitiquiztan tekz tii muntuquiz želuča. Anal wejt kuzcamakaz tjonchinča. Wejt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča.

⁴³ Žkjažtquiztan ančhucqui weriž chiitanaca ana intintazasajo? Ančhucqui weriž chiitanaca anapanž kuztan nonz pecča, nekztan. ⁴⁴ Ančhucqa ultim ejpqui diabluča. Niiž kuzcama kamz pequiñhucča. Primirquiztanpacha niiča žoñi conñiqui. Nižaza diabluqui werara chiizquiztan ana juyzu paañiča. Anapanča weraraku chiiñi niiqui. Niiž ana zum kuzcamapan toscar takunaca chiiča. Niipankazza toscara chiiñiqui. Nižaza niiča toscar chiiñinacž ejpqui. ⁴⁵ Wejrqui ančhucquiz weraral chiyuča. Ančhucqa diablu ejpchiz cjen, weriž werara chiitanaca ana criiñhucča. ⁴⁶ Žject ančhucquiztan tsjii weriž paata uj tjeenasajo? Wejrqui Yooz taku werarapan chiyuča. Žkjažtquiztan wira ana wejtquiz crii ančhucjo? ⁴⁷ Yooz partir žoñinacaqui Yooz takuž nonža. Ančhuczti anapanča Yooz partira. Jalla nižtquiztan ančhucqui Yooz taku ana nonz pecča.

IMA ABRAHAM ŽELAN, JESUCRISTUQUI ŽELATČHA

⁴⁸ Nekztan judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaaziča tuž cjican:

—Amqui anawal Samaria waitchiz žoñimžlani. Zajraž tanta žoñimžlani. Nužupanča.

⁴⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Wejrqui anača zajraž tantitqui. Wejt Yooz Ejpž honora waytuča. Ančhuczti wejr iñarcan wejtquiz anaž honora tjaača. ⁵⁰ Wejrqui persun honora ana waytiz pecuča. Tsjiiki žejlča. Jalla niiča wejt honora waytiz pecñiqui. Jalla niiča litjuma pjalžñiqui.

⁵¹ Wejrqui ančhucquiz weraral chiyuča. Jekit weriž chiitacama kamčhaja, jalla niiqui ana ticzñiž cjequiča; Yooztan wiñaya kamaquiča.

⁵² Jalla nuž chiitiquiztan judío žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Jalla nuž amiž chiitiquiztan wejrnacaqui zizzinča, zajraž tantapanimkalal amqui. Abraham ticziča; profetanacami ticzizakazza. Amzti cjiča, "Jekit weriž chiitacama kamčhaja, ana ticzñiž cjequiča", nii. ⁵³ Amqui wejtnacaž ticzi Abraham ejpžquiztan tsjan jilirim cjes, žkjažtatajo? Yooztajapa chiiñi profet žoñinacami ticziča. ŽChjul žoñipanim amzt cjesajo?

⁵⁴ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Wejt persun honora waytaž niiqui, jalla nuž waytita honoraqui anaž walča. Wejt Yooz Ejpča wejt honora waytiñiqui. Jalla niiz puntu ančhucqui "Wejtnaca Yoozza" cjiñhucča. ⁵⁵ Ančhucqui nii Yoozqui anapan pajuča. Wejrkal nii pajuča. "Wejrqui Yooz Ejp anal pajuča", cjesaž niiqui, wejrqui toscaral cjesača, ančhuc irata. Yooz Ejp pajuča; nižaza niiz chiitacama kamuča. ⁵⁶ Tuquita atchi Abraham ejpqui wejt tjonž

tjuñi nonžcu, walja cuntintutača. Nižaza wejt tjonz tjuñi zizcu, walja chipchiča.

⁵⁷ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui Jesu-sižquiz cjichiča:

—Amqui imazi pjizka tunc watchizzam pero.

¿Jaknužt amzti Abraham pajcham cjesajo?

⁵⁸ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz ultim weraral cjiwča. Ima Abraham želan, wejrqui žejlchinča.

⁵⁹ Jalla nuž chiitiquiztan judío žoñinacaqui maznaca aptichiča. Jesusa maztan čhajcz pecatča. Jesusazti chjojziča. Nekztan timpluquiztan ulanchiča. Nekz željñi žoñinacž taypiquiztan atipassiča.

ZUR ŽOŇI ČHJETINTA

9 Jalla nekztanaqui Jesusaqui jiczquiz ojkchiča. Nii jicz latuquiz tsjii zur žoñi želatča. Majttiquiztan-pacha zuratača. ² Jalla nii žoñi cheržcu Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui pewcziča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, ¿kjažtiquiztan zurapan majttata? ¿Niiž maa ejpž ujquiztan nižta zura majtta cjesaya? Už ¿persunž ujquiztan cjesaj?

³ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Anaž niiž persun ujquiztanami, nižaza anaž niiž maa ejpž ujquiztanami zura majttatača. Antiz zura žejlča, niiž zuržquiz Yooz obra tjeežta cjisjapa. ⁴ Jaknužt žoñinaca majiñ langžaja, jalla nižta irata wejrnacqui tii muntuquiz žejlcan langstanča. Wejt cuchanžquiñiž tjaata obranaca langstanča. Zumz timpu wajillača. Zumchi cjenaqui anaž jecmi langzua. ⁵ Tii muntuquiz žejlcan wejrqui žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjeeznuča, tsjii kjanažtakaz.

⁶ Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui yokquiz tjujzčiča. Nekztan nii tjujžta llawsa yok pjilžtan tjarziča. Jalla nii aptižcu nii zur žoñž čhjujquiz tjalžinčiča. ⁷ Nekztanaqui nii zur žoñžquiz cjichiča:

—Siloé cjita coch paata kjazquin oka. Jalla nicju čhjujqui awjžca.

Siloé cjita tjuuqui “Cuchanžquita” cjiča ninacž tawkquiz. Jalla nekztanaqui nii zur žoñi ojkžcu čhjujqui awjziča. Nekztan cherñi cjisiča. Cherñi quejžquichiča. ⁸ Jalla nekztan niiž žcati kamñi žoñinacami nižaza niižquiz pajñi žoñinacami nii žejtchi cheržcu, tuž cjichiča:

—¿Anaj tiiqui nii paaz tomtomangžñi žoñiya? Tuquiqui julzi žejlñitala.

⁹ Yekjapanacaqui cjetča:

—Niipansala.

Yekjapac cjetča:

—Anapanž nii tiiqui. Nižtažtakazla, pero.

Pero nii žejtchi žoñipachača cjichiqui:

—Wejrpantča.

¹⁰ Jalla nekztanaqui niižquiz pewcunchiča:

—¿Kjažum am jazic cher, kjažtatajo?

¹¹ Niiqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Nii Jesusa cjita žoñi llawsiztan yok pjilžtan tjarziča. Jalla nuž tjaržcu wejt čhjujquiz tjalžinčiča, tuž cjican: “Siloé cjita kjazquin oka. Jalla nicju ajunžca”. Jalla

nekztanaqui ojkchinča wejrqui. Čhjujqui ajunžcu cherñi cjisinča.

¹² Jalla nekztanaqui nii žejtchi žoñžquiz pewcizakaz-ta tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñiya?

Niiqui tuž kjaaziča:

—Anal zizuča.

¹³ Jalla nekztanaqui jakatažuqui nii zurquiztan čhjetinta žoñi fariseo partinacžquin chjichtatača. ¹⁴ Jeejz tjuñquiz Jesusaqui nii milajru paachiča. ¹⁵ Fariseo žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz wilta pecunchiča, tuž cjican:

—¿Anziqui kjažtam cherya?

Nii žoñi tuž kjaaziča:

—Llawsiztan pjilžtan tjaržcu, wejt čhjujqui tjalžinčiča. Jalla nekztan wejt čhjujqui ajunžcu, cherñi cjisinča. Jaziqui cheruča.

¹⁶ Tsjii fariseo žoñinacaqui nii Jesusižjapa quintra chichiča, tuž cjican:

—Nii žoñi anaž Yooz partiquiztan cjesača. Niiqui ana jeejz tjuñimi rispitchila.

Yekjapazti cjetča:

—¿Kjažt ujchiz žoñi nižta milajrunaca paasajo? Anaž cjesača.

Jalla nižtiquiztan Jesusiž puntuquiztan t'aka t'aka cjisiča. ¹⁷ Jalla nuž t'aka t'aka cjisicu, wilta nii zurquiztan čhjetinta žoñžquiz pecunchiča, tuž cjican:

—¿Amqui kjažum cjii, am čhjujqui čhjetiñi žoñž puntu?

Nii žoñi tuž kjaaziča:

—Wejrqui cjiwča, jalla niča Yooz cuntiquiztan chiiñi profet žoñipanqui.

¹⁸ Tuquiqui nii žoñi zuratača, jaziqui cherñi cjisiča. Pero nii judío žoñinacaqui nii milajru ana criiz pecatča. Jalla nekztan nii žoñž maa ejp kjawziča, pewczjapa. ¹⁹ Jalla tuž pewcziča:

—¿Tiic am majchkaya? ¿Tiic zurapan majttatakaya? ¿Kjažt tiizti cherñi cjesajo?

²⁰ Nii maa ejpqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tiipanča wejtnaca majchqui. Nižaza zurapan majttatača. Jalla niikal chiyasača. ²¹ Anziqui cherñi cjisizlani, jalla nii puntuquiztanaqui anal zizuča. Nižaza jecchalaj tiiž čhjujqui čhjetinchi anal zizuča. Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui. Tiipachaž razunaqui tjaasača.

²² Nii judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz parlasi-tača, jakzilat Jesusiž puntuquiztan “Tiiča Cristuqui” cjican chiyachaja, jalla niiqui ajcz kjuyquiztan chjatkataž cjistanča. Jalla nii acuerduquiz parlasi-tača. Jalla nižtiquiztan nii zur žoñž maa ejpmi ekziča; ana kjanacama chiiž pecatča. ²³ Jalla nižtiquiztan nina-caqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tiika pewcnani. Pajk žoñiča tiiqui.

²⁴ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñi wilta kjawziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Yooz honora wayta. Anača Jesusiž honora waytizqui. Wejrna zizuča, nii čjetinñi cjeta žoñiqui walja uj paañipanča.

²⁵ Jalla nekztan nii zurquiztan čjetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui anal zizuča, uj paañi ana uj paañi, nii. Pero wejrqui zuratača. Jaziqui cheruča. Jalla nužupan zizuča.

²⁶ Wilta nižquin pecunchiča, tuž cjican:

—¿Jaknužt paachitajo? ¿Jaknužt am čhjujqui čjetintajo?

²⁷ Nii žoñiqui tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz chiichinsala. Weriz chiita ana nonz pecča. ¿Kjažtquiztan wilta wilta wejr chiiyaj cjejo? ¿Ančucacazakaz nižtan chica ojklayñi cjis pecjo?

²⁸ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čjetinta žoñiqui ch'aañiča tuž cjican:

—Amqui nii žoñiž jaru ojčča. Wejrnaczi Moisés jaru okuča. ²⁹ Yoozqui Moisesquiz chiichiča. Jalla nii zizuča. Tii žoñižquiztanaqui anal zizuča, jakziquiztan tjončhaja, jalla niimi.

³⁰ Jalla nekztanaqui nii čjetinta žoñiqui tuž cjichiča:

—Tiiča ispantichuca. Ančucacqui jakziquiztan tjončhaja, nii ana zizza. Wejtquiz pero čhjujqui čjetinžinčiča. ³¹ Učhumqui zizla. Yoozqui ujchiz žoñinacž mayiztaqui anaž nonznasača cjiča. Yooz rispitiñi žoñinacžquizimi nižaza Yooz kuzcama kamañi žoñinacžquizimi, jalla ninacžquiz nonznasača Yoozqui cjiča. ³² Anawira tsjii zur žoñiž čhjujqui čjetinta quintu žejlñitala, tuquitanpachami. ³³ Nii žoñiqui ana Yooz partiquiztanžlaj niiqui, ana čjul pajk obrami paačhani.

³⁴ Jalla nekztanaqui nii judíonacaqui tuž cjichiča:

—Amqui ujchizpan majttamtača. ¿Jaziqui wejt-nacaquiz tjaajinzim pec, kjažtatajo?

Jalla nekztan nii zurquiztan čjetinta žoñi ajcz kjuyquiztan chjatkatchiča.

ZURANŽ PUNTUQUIZTAN

³⁵ Jalla nuž chjatkattiquiztan Jesusaqui zizziča. Jalla nekztan nii žoñžtan wilta zalžcu, tuž cjichiča:

—¿Tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñžquizim criya?

³⁶ Nii čhjujqui čjetinta žoñiqui tuž kjaaziča:

—Señor, maznalla, ¿ject niiqui? Wejrqui nižquin criyasača.

³⁷ Jesusaqui nižquin kjaaziča, tuž cjican:

—Anziqui werim cherča. Niiča wejrtqui, amtan parliñtqui.

³⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz rispitan quillziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri. Amquiz criyuča.

³⁹ Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejrqui tii muntuquiz tjončiča, žoñinaca pjalzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča ana zuma kamañchiz. Pero ninacž ujquiztan kuz zint'iča, “ujchizpanča wejrqui” cjican. Wejrqui tjonchinča ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Tsjii žoñinaca žejlča. Jalla ninacaqui ana zuma kamañchizakazza. Pero “Yooz puntu zuma zizuča” cjiñiča. Jalla nuž chiichiyani ninacača zur

žoñinacažtakaz. Jalla nii tjeezjapa, tii muntuquiz tjonchinča.

⁴⁰ Jesusaž nuž chiyan yekjap fariseo žoñinacaqui nižžcati želatča. Ninacaqui nii chiita nonžcu, pewcziča tuž cjican:

—¿Wejrnacmi zur žoñinacažtakaz cjesajo? Anaž cjesača.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Ančucacqui persun kuzquiz zur žoñižtakaz naytasaj niiqui, ančucacqui anaž ančuca ujquiztan casticta cji-tasača. Pero “Wejrnacqui Yooz puntu zuma zizuča” cjicanž chiila. Jalla nižtquiztan ančuca ujquiztan casticta cjequiča.

UUZANACŽ QUINTU

10 Jesusaqui zakaz cjichiča:

—Ančucaquiz wereral chiyuča. Jakziltat uzi uyquiz ana zan kjutan luzzaja, yekja latuquiztan chjodzacuñ luzzaja, jalla niiča ana wal tjañiqui. Uuzanaca kjañzjapa luzza. ² Pero jakziltat uzi uy zanquiztanpan luzzaja, jalla niiča uzi itzñi awatiriqui. ³ Nižaza uy zana cwitiñi žoñiqui uy zana cjetziñiča nii uza awatiri luzjapa. Nižaza nii uuzanacaqui awatirž jora pajča. Nii awatiriqui uza tjuucu tjuucu kjawža, nižaza uyquiztan jwessa. ⁴ Jalla nuž tjapa niž uuzanaca jwescu, niž uuzanacž tucquinž ojčča. Nižaza nii uuzanaca niž wirquiz apža, jora pajžcu. ⁵ Tsjii ana pajta žoñiž wirquiziqui anaž apža, antiz nii ana pajta žoñižquiztan zajtča, niž jora ana pajžcu.

⁶ Jalla nuž Jesusaqui quint'ichiča. Pero nonžñi žoñinacaczi ana wira intintazziča, čjul puntuquiztan chičhaja, jalla nii.

ZUMA AWATIRI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz chičhaja, tuž cjican:

—Ančucaquiz wereral chiyuča. Wejrtča uzi uy zantqui. ⁸ Ima weriž tjonan, žoñinacaqui tjonchiča, “Yoozquiztan tjonuča”, cjicanaqui. Pero tjañicamača tjapa nii tjonchi žoñinacaqui. Uza tjangzñinacača ninacaqui. Pero ninacž wirquiziqui wejt uuzanacaqui ana apziča. ⁹ Wejrtča uzi uy zantqui. Jakziltat weriž cjen Yooz jamillquiz luzzaja jalla niiqui liwriitaž cjequiča. Jalla niiqui Yooz uza cuntaž cjequiča. Uza uyquiz luznaquiča, zaž ulnaquiča, zuma pastu watzjapa. Liwriitapaž cjequiča.

¹⁰ Tjañi cjiñi žoñinacaqui tjonča, cjisñi, coní, nižaza tirkati, jalla nii alaja tjonča. Wejrtči tjonchinča, zuma kamaña tjaazjapa, ančuc ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa. ¹¹ Wejrtča zuma awatirtqui. Tsjii zuma awatiriqui niž uuzanacž laycu ticznasača.

¹² Pero yekjapanacaqui paca tanzjapakaz uza ichñiča. Jalla ninacaqui tsjii uzi tanñi animalaž tjonan uzi eccu zatašača. Nii uzaqui anača persun uuzanaca. Jalla nuž uuzanaca ectan nii anawal animala tjonchiqui uuzanacž tanča, nižaza witča. Anača

nižta zuma awatiriqui. ¹³ Nii anawal awatiriqui paca tanzjapakaz uuzi ichñiicha. Ana nii uuzanacžjapa juyzu paañiicha, čhjulunacat watačhaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan uuzanaca eccu, anawal animalquiztan zatasacha.

¹⁴ Wejrtča zuma awatirtqui. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejtquiz pajčhaja, nižaza wejrmi wejt Ejpžquiz pajučhaja, jalla nižtača wejrqui wejt uuzanacžquiz pajuča, nižaza wejt uuzanacaqui wejtquiz pajča. Wejrqui wejt uuzanacž laycu ticznača. ¹⁶ Wejtta zakaz željča yekja uuzanaca ana tii uyquiz cjiñiqui. Wejrqui nii uuzanaca ricujzquiztan zakaztča. Jalla ninacaqui wejt taku cazaquiča. Tjapa wejt uuzanacaqui tsjii tamaž cjequičha, nižaza tsjii awatirchiz.

¹⁷ Wejt uuzanacž laycu ticznača, nižaza jacatatača. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejr k'aachiča. ¹⁸ Anaž jecmi wejr ticzkatasacha. Antiz wejrqui persun kuzquiztan ticznača. Nižaza poderchiztča jacatatzjapa. Jalla nii poder wejt Yooz Ejpqui wejtquiz tjaachiča.

¹⁹ Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu judío žoñinacaqui cjičičha:

—Zajraž tantala. Lucuratala tiiqui. ¿Kjažtiquiztan tiž chiita ančhucqui nonžjo?

²¹ Yekjapac cjičičha:

—Tiiqui anaž zajraž tanta žoñižta chiicha. ¿Nižaza zajraž tanta žoñiqui tsjii zur žoñi čhjetnasajo? Anaž cjesača.

TSJII ŽOÑINACAQUI JESUSA ANA NONZ PECČHA

²² Zac timputača. Nižaza Jerusalén wajtquin timplu cumpleañ pjizta paatča. ²³ Jalla nii oraqui Jesusaqui timpluquin ojklayatča, Salomón cjita kjuy patiuran. ²⁴ Jalla nuž ojklayan judío žoñinacaqui Jesusiž muytata ajczičha, tuž cjican:

—¿Čhjulorcama amqui wejtnaca kuz turwayskataquejo? Amčhalaj Cristumž niiqui, tsjiika kjanacama chiizna.

²⁵ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančucaquiz nuž cjichinča. Pero weriž chiitami ana criichinčucča. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantachaja, jalla nii mantita jaru zuma obranacal paa-uča. Jalla nii obranacaž cjen, ančhucqui zizasacha, werjtča Cristo už anažlaj Cristo, nii. ²⁶ Ančhuczi ana wejtquiz criičhucča. Ančhucqui anača wejt uuzaztakazi, jaknužt tuquiqui chiituchaja, jalla nii. ²⁷ Wejt uuzanacaqui wejt jora pajča, nižaza wejrqui wejt uuzanaca pajuča. Nižaza nii wejt uuzanacaqui wejtquiz apžquiñipanča. ²⁸ Wejrqui ninacžquiz zuma kamaña tjaa-uča, Yooztan wiñaya kamzjapa. Anapan in fiernuquin okasača. Nižaza anaž jecmi wejt kjarquiztan ninaca kjañasača. ²⁹ Wejt Yooz Ejpqui wejt kjarquiz tjaachiča. Jalla niiqui tjappachquiztanami juc'ant azzizza. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi Yooz Ejpžquiztan wejt uuzanaca kjañasača. ³⁰ Wejtta wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzziztča.

³¹ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui maztan aptižcu wilta Jesusižquiz čhajcz pecatča. ³² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjičičha:

—Wejrqui Yooz Ejpž aztan zuma obranacal ančucaquiz tjeezinča. Nii zuma obranaca Yooz kuzcama paachinča. ¿Jakziltat nii zuma obranacquiztan wejr maztan čhajcz pecjo?

³³ Nii judío žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Anal am čhacača, zuma obriquiztan. Yooz quintra chiitiquiztan am čhacača. Amqui žoñimkazza. Pero Yooztakam cjiicjiča.

³⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjičičha:

—Ančuca liiquizpacha tuž cjiirtapanča: “Yoozqui cjiča: ‘Ančhucqui Yooztakazza.’ ” ³⁵ Cjiirta Yooz takuqui anaž niiqui atasača. Jalla nii zizza učhumqui. Yoozqui niž taku catokñi žoñinacž puntuquiztan cjičičha, “Ančhucqui Yooztakazza”, cjicanaqui. ³⁶ Yoozqui wejr ut'ayčičha tii muntuquiz cuchanžquizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrqui cjičinča, “Wejrtča Yooz Majchtqui”.

Jalla nuž chiitiquiztan, ¿kjažt ančhucqui Yooz quintra chiñi cjeejo? ³⁷ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita obranaca ana paayiñ cjitasaž niiqui, wejtquiz criiz ana waquiziča. ³⁸ Pero wejt Yooz Epiž mantita obranaca paayiñča. Jalla nižtiquiztan wejtquin criya. Weriž chiitiquiztan anača wejtquiz criyačhaj niiqui, weriž paata obranacquiztan mekaž wejtquiz criyalla. Wejtquin criyaquiz niiqui, ančhucqui intintazaquičha, wejtta Yooz Ejpžtan tsjiikazza, jalla nii. Wejt Yooz Ejpqui wejt kuzquiz željča, nižaza wejrqui wejt Yooz Ejpž kuzquiz želuča.

—Jalla nuž chiichičha Jesusaqui. ³⁹ Nekztanaqui wilta Jesusa preso chjitz pecatča. Pero Jesusaqui ninacžquiztan atipassiča. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán pujž tuuna ojkičičha. Jakziquin Juanqui primero bautistčhaja, jalla nicju želatča. ⁴¹ Walja žoñinacaqui nižtan zali ojkičičha. Ninacaqui tuž cjičičha:

—Chekapan, tjapa Juanž chiita tiž puntuquiztan werarapanča. Ana čhjul milajru paachi cjenami, Juanqui tiž puntuquiztan werarapan chiñitakalala.

⁴² Jalla nicju želan walja nekz željñi žoñinacaqui Jesusižquiz criičičha.

LAZARO TICZIČHA

11 Tsjii laa žoñi želatča, Lázaro cjita. Betania wajtchiz žoñitača. María, nižaza naaža cullaqui, Marta, jalla nii pucultanaqui Betania wajtchizakaztača. ² Mariiqui nii laa Lazaruž cullaquitača. Nižaza Mariiqui Jesusa Jilirž kjojchquiz zuma ulurchiz asiiti alžinchintača. Nekztan naaža persun ach charžtan Jesusiž kjojchanaca chjujžinchintača. ³ Jalla nuž nii pucultan maatakanacaqui Jesusižquiz mazñi cuchanžquičičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amiž pecta k'aachita amigo laa cjičičha.

⁴ Jesusaqui nii mazta nonžcu, cjičičha:

—Niž laacjitiquiztan ana ticznaquičha. Antiz niž laacjitiquiztan Yooz azi tjeěžtaž cjequičha. Nižaza

Yoozqui honorchiz cjequiča. Nižaza Yooz Majchqui honorchiz zakaz cjequiča.

⁵Jesusaqui Martaquiz, naaža cullaqui Mariaquiz, nižaza ninacž jila Lazaružquiz, jalla ninacžquiz ančaž k'aachichiča. ⁶Jalla nuž cjenami Lazaruž laa quintu nonžcu, Jesusaqui iya puc majžtan kamchiča, jakziquin kamatčhaja, jalla nicju. ⁷Jalla nii puc majquiztan niž tjaajintanacžquiz cjichiča:

—Wiltaž Judea yokquin okla.

⁸Nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, ažk tsjii kjaž majkaz nekzta žoñinacaqui am maztan čhajcz pecatla, conzjapaqui. ¿Wilta am nicju ojkc pecya?

⁹Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Tsji noojiqui tuncapan orchizza, majiñqui. Jakziltat kjanquiz ojkcčhaja, anaž ezasača. Jalla nižta iratača wejt kjanquiz ojknii žoñinacaqui. Ima niž ticz ora irantižcan, walikaz cjequiča. ¹⁰Jakziltat ween zumchiquiz ojkcčhaja, jalla niiqui ezasača, kjanaž ana želanaqui. Jalla nižtača ana wejt kjanquiz ojknii žoñinacaqui. Ana Yooz kuzcana kamtiquiztan anawalquiz tjojtšnasača.

¹¹Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Učhum Lázaro amiguqui tjačha. Pero wejrqui Lázaro tjažil wajtskatača.

¹²Jalla nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichiča:

—Jiliri, tjačhaj niiqui, nuž cjenaqui upallat cjissani; žetaquiž, jaz.

¹³Niž tjaajintanacaqui tsjii kjutñi intintazziča. Jesusaqui Lázaro ticz puntuquiztan chiichiča. Niž tjaajintanacaqui ultimu tjaž puntuquiztan intintazziča.

¹⁴Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjanapacha chiichiča tuž cjican:

—Lazaruqui ticziča. ¹⁵Ana nicju žejlchiž cjen wejrqui cuntintučha. Jalla nuž cjenča ančhucaltajapaqui waliqui, wejtquiz juc'anti criichi cjisjapa. Jazic nii cheriž ojkla.

¹⁶Nekztanqui Tomasaqui, niž mazinacžquiz cjichiča:

—Učhumnac zakaz ojkla, tiižtan chica ticzñi.

Tomasaqui "Pacha" cjita žoñizakaztača.

JESUSAČHA JACATATSKATŇIQUI

¹⁷Betania watja irantižcu, Jesusaqui zizziča, Lazaruž ticžtaqui nižaza tjattaqui pajkpic tjuñitača. ¹⁸Betania watjaqui Jerusalén wajtquiztan pizc kilómetro jilallatača. ¹⁹Jalla nii žcati želan walja žoñinacaqui Martaquiz nižaza Mariyaquiz kuzñi tjonzitača, ninacž jila ticziž cjen. ²⁰Martiqui Jesusaž waj irantižquiñi quintu nonžcu, Jesusižquin zali ojkcčhaja. Mariiqui kjuyquin eclichintača. ²¹Jesusižtan zalžcu, Martiqui paljaychinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tekz žejltasaž niiqui, wejt jilaqui ana ticzi cjitasacha. ²²Jalla nuž cjenami wejrqui zizuča, čhjulu amiž Yoozquiztan mayiztami tjaataž cjequiča. —Jalla nuž Jesusižquiz chiichinča Martiqui.

²³Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Am jilaqui jacatataquiča.

²⁴Martiqui cjichinča:

—Wejrqui zizuča, tii muntu tucužinžtan, jacatatz tjuñquiziqui jacatataquiča.

²⁵Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejrtča jacatatskatiñtqui, nižaza arajpach žeti tjačiñtqui. Jakziltat wejtquiz criyačhaja, ticzi cjenami, wilta žetaquiča. ²⁶Nižaza jakzilta žejtñi žoñimi wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui anaž wira ultimu ticznasača. Arajpachquin wiñaya žetaquiča. ¿Jalla nii crii amya?

²⁷Naaqui tuž kjaazinča:

—Criyuča, wejt Jiliri. Nižaza criyuča, amqui Cristumča; nižaza Yooz Maatimča tii muntuquiz tjonchiqui. Jalla niiqui criyuča.

MARIAQUI JESUSIŽTAN ZALI ULANCHINČHA

²⁸Jalla nuž chiižcu, Martiqui naaža Marii cullaqui kjawzñi ojkcčhaja. Nekztan Mariaquiz jamazit chiichinča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestruqui tekz tjonchiča. Am kjawžca cjiča.

²⁹Jalla nuž nonžcu Mariiqui apura žaazinča. Jesusižquin zali ojkcčhaja. ³⁰Jesusaqui imaž watja irantižcatča, jakziquin Marti nižtan zalčhaja, jalla niiranž želatča. ³¹Lázaro jilaž ticziž cjen, Mariaquiz kuzcan žoñinaca kjuyquin želatča. Jalla ninacaqui María apura žaazcu ulanñi cheržcu wirquizpacha apziča. Ninacaqui cjichiča, "Lázaro jilž sipulurquin kayit ojkcčhani" cjican.

³²Jesusižtan zalžcu Mariiqui niž yujcquiz quillzinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekzim cjitčhaj amqui, wejt jilaqui anaž ticzi cjitasacha.

³³Jesusaqui naa María kaañi cheržcu, nižaza naatan tjonñi judío žoñinaca kaañi zakaž cheržcu, persun kuzquiz anča sint'ichiča, nižaza anča llaquita cjis-siča. ³⁴Jalla nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Jakziquin tjačhinčhuctaya?

Ninacaqui cjichiča:

—Jiliri, niž cheržinžcalla.

³⁵Nekztanaqui Jesusaqui kaachiča. ³⁶Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui cjichiča:

—Cherzna. Lázaro jila ančaž k'aachichiča.

³⁷Yekjapa ninacazti cjichiča:

—Tiiqui zur žoñž čhujqui čhjetinchiča. ¿Anaj tiic Lázaro jila čhjetnasaya, ana ticzi cjisjapaya?

LAZARO JACATATSKATTA

³⁸Jalla nekztanaqui Jesusaqui anča kuzquiz sint'ican, sipulurquin macjatčiča. Sipulturaqui pajk mazquiz pjetatača. Nižaza pajk maztan pjucžtatača, nii sipulur zana. ³⁹Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Nii maz cjewžna.

Martiqui, nii ticzi jilž cullaquiqui, cjichinča:

—Wejt Jiliri, pajkpic tjuñi tiž ticžtaqui. Jalla nižtiquiztan tiiqui chjonanchižlani.

⁴⁰Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Amqui wejtquiz criyaquiz niiqui, Yooz azi tjeežtam cheraquičha. ¿Anaj werj nuž amquiz chiichinpanejo?

⁴¹ Jalla nekztanaqui nii sipultura mazqui cjewžtat- ača. Nekztanaqui Jesusaqui arajpach kjutñi cheržcu, tuž cjichiča:

—Yooz Ejp, weriž mayizta nonžniž cjen gracias amquin cjiwčha. ⁴² Weriž mayiztaqui nonžnampañča amqui. Jalla nii zizuča. Tekz tsijtchi žoñinacžtajapa nuž chiyučha, amča wejr cuchanžquichi, jalla nii criya- jo.

⁴³ Jalla nuž mayizizcu, Jesusaqui alto tawkžtan man- tichiča tuž cjan:

—Lázaro, nekztan ulanžca, ticchuc tjona.

⁴⁴ Nii ticziqui ulanžquichiča, kjarami kjojchami jw- eržintapacha, nižaza niiz yujcni tsjii pañžtan ch'okžin- ta. Nekztanaqui Jesusaqui nekz žejlñi žoñinacžquiz mantichiča:

—Nii jweržina. Nekztan ojklayaj cjee.

JESUSA CONZJAPA KAZZIČHA

⁴⁵ Jalla nižtiquiztan muzpa judío žoñinacaqui Jesu- sižquin criichiča. Ninacaqui Mariaquiz cumpantižcu Jesusiž paata milajru cherchiča. ⁴⁶ Yekjap nekz žejlñi žoñinacžti fariseo žoñinacžquin mazñi ojkchiča. Nicju tjapa Jesusiž paatanaca quint'ižquichiča. ⁴⁷ Jalla nuž nonžcu fariseo partir žoñinacami timplu jilirinaca- mi tjapa jilirinaca ajcškatchičha. Nekztan jilirinacžquiz pewczičha, tuž cjan:

—Nii žoñiqui ančaž milajrunaca paača. ¿Učhum- nacqui kjaža cjeequi nii žoñžtan? ⁴⁸ Jalla nužkaž mila- jrunaca tira paañižlaj niiqui, tjapa žoñinacaqui ni- ižquincama criyačhani. Jalla nuž cjenaqui roman jiliri- nacaqui zultatunaca cuchanžcačhani, učhum timplu pajlžjapani, nižaza učhum naciona akžjapani.

⁴⁹ Nii wataqui Caifás cjitaqui uchtatača timplu chawc jiliri. Jalla niiqui paljaychiča, tuž cjan:

—Ančhucqui ana zizñi žoñinacžtakaz, ¿kjažtatajo?

⁵⁰ Učhum wajtchiz žoñinacžtajapa nii Jesusac tic- stanča, tjapa učumnaca ticz cjenquiztanpacha. Jalla nuž waquiziča. Tjapa tii naciona akžinasaz niiqui, jalla niiz ana wali cjesača. Nuž ana waquiziča.

⁵¹ Nii timplu chawc jiliriqui anača persun kuzquiztan chiichičiqui. Timplu chawc jiliriz cjen, Yoozza nuž chi- ikatchi. Jalla nuž chiican, Jesusiž puntu mazinchiča, Je- susaqui nii wajtchiz žoñinacžtajapa ticznaquičha.

⁵² Anazaž nii wajtchiz žoñinacžtajapakaz ticznaquičha. Tjapa žoñinacžtajapa ticznaquičha. Yooz partiquiz kamñi žoñinacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz wichanz- iča. Jalla ninacaqui Jesusaqui tjapa nacionquiztan ricujaquičha. Tsjii Yooz jamillajapa ricujaquičha. ⁵³ Jalla nuž palt'izcu nii noojtanpacha judío jilirinacaqui Jesusa conzjapa kazziča.

⁵⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui chjojzacuñ ana kjanaca- ma ojklaychiča Judea cjita yokquiz. Jerusalén žcati yokquiztan ojkchiča Efraín wajtquin. Efraín watjaqui ch'ekti yok žcatitača. Jalla nicju niiz tjaajintanacžtan kamchiča.

⁵⁵ Judío žoñinacž pascua pjijzta wajillatača. Jalla niž- tiquiztan walja žoñinacaqui jochinacquiztanami zkolta watjanacquiztanami Jerusalén watja ojkchiča ima pascua pjijzta tjonan. Ajunz cuzturumpi payi ojkchiča. Ana nii cuzturumpi paaquiz niiqui, ana pascua pjijzta paasača. ⁵⁶ Nii tjonchi žoñinacaqui Jesusa kjuratča. Timpluquin tsijtchi žejlcan ninacpora Jesusiž puntu pewcsassiča, tuž cjan:

—¿Am jaknužum tantii? ¿Tii pjijztiquiz Jesusac tjonasaya?

⁵⁷ Nižaza fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami ordena tjaachiča, jequit Jesusa cheračhaja, jalla niiqui ninacžquiz maztanča, Jesusa preso tanta cjisjapa.

ASIITI TJAJLŽINTA QUINTU

12 Pascua pjijzta wajilla sojta tjuñiž cjen Jesusaqui Betania watja ojkchiča, Lazaruž kjuya. Niiz tuquiqui Jesusaqui ticziquiztan nii Lázaro jila ja- catatskatchitača. ² Jalla nicju Jesusižquiz rispitan zuma čheri tjaczinchiča. Martiqui čheri atintichinča. Lazaruzti mizquiz želatča, Jesusižtan chica lujlcan nii parti žoñinacžtanpacha. ³ Jalla nuž lulan Mariiqui medio litro zuma ulurchiz asiiti zjijcchinča. Nii asiit- tiqui zuma legal nardo cjita asiititača, wali preciuchiz- tača. Jalla nii asiitižtan Jesusiž kjojchquiz alžcu tja- jlžinčinča. Nekztan naaža persun ach charžtan chju- žžinčinča. Walja zuma ulurchiztača. Tjapa nii kjuyquiziqui nii zuma ulura chjijpsitača. ⁴ Jalla nuž asi- iti alžinñi cheržcu, Judas Iscariote cjita Simonž ma- jchqui chutchičha. Jalla niiqui Jesusiž tjaajinta žoñinacž partiquiztantača. Nižaza niipacha niiz wiruñ Jesusiž quintra tarasunaž paaquičha. Jalla nii Judasqui naa Mariaquiz paljaychiča, tuž cjan:

⁵ —¿Kjažtiquiztan tii aceite ana 300 paazuñ tuytata, pori žoñinacžquiz yanapzjapajo?

⁶ Judaszi anaz porinaca importayatča. Tjañi zaañi- tača. Niiz kjarquiztača paaz pulsaqui. Nižaza nii utž- ta paaznacquiztan tjangñitača. Jalla nižtiquiztan nuž chiichiča. ⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz cjichiča:

—Ana naaquiz nuž cjee. Ima wejt ticz tjuñi tjonan, naaqui wejttajapa tii aceite čhjojchinča, wejr zuma tjatta cjisjapa. ⁸ Tii muntuquiz porisanacac panž žejl- čha. Wejrzi ančhucatan ana tira želača, tii muntuquiz.

LAZARUZAKAZ CONZ PECČHA

⁹ Walja judío žoñinacaqui Jesusiž quintu zizziča, Be- tania wajtquin žejlñi, jalla nii. Jalla nekztan nicju ojkchiča, Jesusa cheržñi, nižaza Lázaro cheržñi. Je- susaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchičha. ¹⁰ Jalla nuž Lázaro jacatatskatta quintu nonžcu timplu jiliri- nacaqui Lazaruzakaz conz kazziča. ¹¹ Jalla nii Lazaruž jacatataž cjen, walja judío žoñinacaqui nii jilirinacž chi- itanaca ana cazziča. Nekztan zarakžcu, Jesusižquiz apoychiča. Nižaza niizquin criichiča.

JERUSALEN WAJTQUIN LUZTA QUINTU

¹² Walja žoñinacaqui Jerusalén watja tjonžcu, nekz želatča pascua pjijzta paazjapa. Jakatažuqui žoñinacaqui zizziča, Jesusaqui wajtquin wajillaž iran-tižquiča, jalla nii. ¹³ Jalla nekztan čjañinacžtanpacha ramuza cjita munti itsa kjajpchiča. Jalla nuž nii ramuz itsanac manžcu, wajtž tjiya Jesusa risiwi ulanchiča, tuž kjawcan:

—¡Yoozqui honorchiz cjila! ¡Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi žoñi rispittaj cjila! ¡Israel chawjc jiliri rispittaj cjila!

¹⁴ Jesusaqui tsjii aznu cunsicžcu, yawchiča, jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjiirtčhaja, jalla nuž.

¹⁵ Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča:

—Sión wajtchiz žoñinaca, anaž eksna. Cherna. Aznuquiz yawchi am chawjc jilirž tjonča.

¹⁶ Jalla nuž watan nii ora niž tjaajintanacaqui anaž intintazatča, kjažtiquiztan nižta wat, jalla nii. Jesusa arajpacha ojktan, jalla nekztan ninacaqui intintazzi cjis-siča. Jalla nii ora cjuñziča, tuquitan cjiirta Yooz takuqui tjapa nii watchinaca mazinchiča, nii. Nii cjiir-tanac jaru, nužcama watchiča.

¹⁷ Niiž tuquiqui Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jatatskatchiča. Nekztan kjawžcu sipulturquiztan ulan-skatžquičiča. Jalla nii cherñi žoñinacaqui parti žoñi-nacžquiz walja parlichiča tjapa nii milajru paatiquiz-tan.

¹⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaž paata milajru zizcu, walja žoñinacaqui Jesusižquin zali ojkičiča. ¹⁹ Jalla nuž cheržcu fariseo žoñinacaqui ninacpora tuž cjičiča:

—Wejrnacqui jazicž cheruča. Tjapa žoñinacaqui ni-ižquin ojczpanž cjiskalala. Nižaza wejrnacqui anaž čhjulumi kjaž cjiyi atchuca cjesaž, jaz.

GRIEGO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

²⁰ Nii pjijzta ojkiči žoñinacžporquiz tsjii kjaž griego wajtchiz žoñinaca želatča. Ninacaqui Jerusalén watja ojkičizakazza, Yooz rispiti. ²¹ Ninacaqui Felipižquin tjonchiča. Felipiqui Betsaida wajtchiztača, nižaza Galilea yokchiztača. Felipižquiz rocchiča tuž cjican:

—Señor, wejrnacqui Jesusižtan zalz pecuča.

²² Nekztanaqui Felipiqui Andrežquiz mazñi ojkičiča. Nekztanaqui pucultanaqui Jesusižquiz mazñi ojkičiča. ²³ Jalla nuž maztiquiztan Jesusaqui cjičiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaz-iqiqui wejt ticz ora wajiča. Jalla nekztanaqui wejrqui honorchiz cjeeča. ²⁴ Ančucaquiz weraral chiyuča. Tsjii čhjacta trigo semillaqui yokquiz tjažta, katča. Jalla nižta čhjacta cjen, ew zkala jecža, nižaza pookča. Ana nižta čhjacta cjequiz niiqui, nužquizkaz željča semillaqui. ²⁵ Jalla nižta iratača tii chiitaqui. Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui ultim zuma kamaña pertaquiča. Pero jakziltat tii muntuquiz žejlcan persun kuzcama ana kamz pecčhaja, nižaza Yooz kuzcama kamz pecčhaja, jalla niiqui wiñayjapa zuma kamañchiz cjequiča. ²⁶ Jakziltat wejtquiz sirwachaja, jalla niiqui wejtta chica ojklaysa čhjul

sufrizquiztanami. Nekztan jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju wejtta chica wejt sirwiñinaca zakaz cjequiča. Nižaza jakziltat wejtquiz sirwachaja, jalla nižquiz wejt Yooz Ejpqui honoradž tjaquiča.

JESUSIŽ TICZ MAZINTA

²⁷ 'Anziqui wejt kuzqui ancha turwaysiča. ¿Kjaž cjis-naqui? Yooz Ejp, tii sufrisquiztanž liwriyalla. ¿Nuž cjis wali cjesaya? Anača. Wejrqui tii muntuquiz tjonchin-panča, sufrisjapaqui. ²⁸ Yooz Ejp, am munañpaj cjila; ampacha rispittaj cjila. —Nuž cjičiča Jesusaqui. Jalla nii orapacha arajpachquiztan tsjii joraqui pal-jayžquičiča, tuž cjican:

—Wejrqui rispittiča, nižaza rispittapan cjeeča, amiž cjen.

²⁹ Nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii chiiñi jora nonžcu, cjičiča:

—Tsji jorjorñi želatča —nuž cjičiča.

Yekjapanacaqui tuž cjičiča:

—Tsji anjilaž paljayžquičila.

³⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjičiča:

—Anaž wejtta japa nii jora chiižquičiča, antiz an-čhucaltajapača. ³¹ Weriz ticztaž cjen tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui pjalžtaž cjequiča. Nižaza tii muntuquiz mantiñi diabluqui atiptaž cjequiča, ch-jatkattaž cjequiča. ³² Yooz Žoñtča wejrqui. Jaziqui tii yokquiztan cruzquiz waytital cjeeča. Nekztan tjapa wejt partir žoñinacžquiz wejtquin macjatskatača, wejtquin criizjapa.

³³ Jalla nuž chiican Jesusaqui jaknužt ticznačhaja, jalla nii chiičiča. ³⁴ Nekz žejlñi žoñinacaqui tuž cjičiča: —Učhumnacqui učhum liiquiztan zizziča, Cristuqui wiñaya žetaquiča. ¿Kjaž amqui chiyasajo, Yooz Žoñi cruzquiz waytita cjequiča, cjicanajo? ¿Ject tii Yooz Žoñejo?

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjičiča:

—Wejrqui tsjii upacamakal ančhucatan želača Yooz kamaña tjeežcan, tsjii kjanažtakaz. Jalla nuž wejt kjana želan, ančhucqui zuma kamañchiz kama. Zumchi cjis wajillača. Nii zumchi cjen, ana tsucaquiča. Jakziltat anawal zumchiquiz kamčhaja, jalla niiqui jakzitchuc ojkičhaja, jalla nii ana zizza. ³⁶ Jaziqui tsjii kjanažtakaz weriz želan, wejtquiz criya, zuma Yooz kamaña tjeežñi-naca cjisjapa.

Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ojkičiča. Nekztan ni-nacžquiztan čhjojziča.

ISAIAS CJIIRTA TAKU CUMPLISSIČA

³⁷ Ninacaž cheran walja milajrunaca paachiča Jesusaqui. Jalla nuž paachiž cjenami parti žoñinacaqui ana nižquin criičiča. ³⁸ Jalla nuž ana critiquiztan Isaiás cjita profetž takunaca cumplissiča. Isaiás cjita Yooz cuntiquiztan chiiñi profetaqui tuž cjičiča: “Yooz Jiliri, ject wejtnacaž chiita taku criijo? Nižaza am azi tjeežnan, žoñinacaqui anapaž intintazza”. ³⁹ ¿Kjaž žoñinacaqui criyasajo? Isaiasqui tuž cjičiča:

⁴⁰“Yoozqui tii žoñinaca zur žoñižtakaz cjiskatchičha, ana cherñi žoñinacažtakaz cjeyajo. Nižaza chojru kuzziz cjiskatchičha, ana intintazñi kuzziz cjeyajo. Jalla nuž cjen ana wejtquin macjatžcaquičha, liwriita cjeyajo”.

Nuž cjjrchičha Isaiasqui, ⁴¹ tuquitan Jesusaž tjeežta honora puntu zizcu.

⁴² Jila parti ana criichiž cjenami, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz criichičha, nižaza jilirinacami. Pero fariseo žoñinaca ekskua ana kjanacama cjiicjiichičha. Jamazit criichičha, ana ajcz kjuyquiztan chjatkatta cjeyajo.

⁴³ Žoñinacaž rispitta cjis pecatčha, Yoozquiztan cjen juc'anti. Jalla nižtiquiztan jamazit criichičha Jesusižquiz.

JESUSIŽ CHIITA TAKU

⁴⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan chiichičha tuž cjican:

—Jakziltat wejtquiz criiçhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz criiçha. ⁴⁵ Nižaza jakziltat wejr cherçhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz cherçha. ⁴⁶ Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, Yooz kamaña tjeezjapa, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejtquiz criiçhaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz ana tira kamaquičha. ⁴⁷ Jakziltat weriž chiita nonžcu ana catokaçhaja, jalla niž quintra tii ora anal chiyučha. Wejrqui žoñinacž quintra chiizjapa ana tjonchinčha. Antiz žoñinaca liwriizjapa tjonchinčha. ⁴⁸ Jakziltat wejtquiz ana criiçhaja, nižaza werj ana cherz pecçhaja, nižaza weriž chiita taku ana catokçhaja, jalla niičha persun quintra cjiicjiiñiqui. Pjalz tjuñquiziqui weriž chiita taku ana catoktiquiztan jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ultimquiz ninaca casticaquičha. ⁴⁹ Wejrqui anal persun kuzquiztan chiiñčha. Antiz wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž mantita jaru chiiñčha, nižaza niž mantitacama tjaajniñčha. ⁵⁰ Wejt Yooz Epiž mantitacama kamzqui arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapančha. Jaziqui weriž chiitaqui Yooz Epiž mantitacama chiichinčha.

JESUSAQUI PIYUNAŽTAKAZ KJOJCHANACA AWJZIČHA

13 Ima pascua pjiizta tjonan, Jesusaqui zizzičha niž ticz ora wajitačha, jalla nii. Nižaza zizzičha, tii muntu eccu niž Ejpžquinž okaquičha, nii. Tii muntuquiz žejlcan Jesusaqui niž pecta mazinaca walja k'aachichičha, ultim werarapan. Ticzcama k'aachichičha.

² Pascua pjiizta paacan, Jesusaqui niž tjaajintanacžtan çheri lujlchičha. Judas Iscariote cjita Simonž majch chicapacha nekz želatčha. Judas kuzqui diabluž mantuquiz cjiskatchičha. Diabluž mantitaž cjen Judasqui tarzuna paaz pinsichičha, Jesusa tankatzjapa. ³ Jesusaqui zizzičha, Yooz Ejpqui tjapa mantiznaca niž kjarquiz tjaachičha. Nižaza niiqui Yooz Ejpžquiztan tjonchičha, nižaza Yooz Ejpžquin quepaquičha. Jalla nii zizzičha Jesusaqui. ⁴ Jalla nuž zizziž cjenami, piyunažtakaz cjissičha. Misquiztan tsijtsucu, niž juntuñta zquiti chjojksičha. Nekztanaqui toalla aptižcu, nižtan tsjaa-

sičha. ⁵ Jalla nekztanaqui tsjii purinquiz kjaz alžcu, niž tjaajintanacž kjojcha awjiñi kallantichičha. Nekztan nii tsjaažta toallžtan kjojchanaca chjužinchičha.

⁶ Nižaza Jesusaqui Simón Pedro cjita žoñžquiz niž kjojcha awjiñi macjatčičha. Nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, çamqui wejt kjojcha awjinz pecya? Ana wejt kjojcha awjinz waquizičha.

⁷ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Tii weriž paataqui amqui ana intintazza anziqiu. Tii jarquinam intintazaquičha.

⁸ Pero Pedruqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, amqui wejt kjojcha anapanim awjinasatčha.

Jesusaqui nižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrqui am kjojcha anal awjinaž niiqui, anam wejt partiquiz cjesačha.

⁹ Jalla nekztanaqui Simón Pedro cjitaqui tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, ana wejt kjojcha alajakaz awjnasačha, wejt kjarami achami awjinala.

¹⁰ Jesusaqui nižquiz tuž cjichičha:

—Tsjii ajunta žoñiqui anaž wilita wilita ajunz pecçha, antiz kjojchakaz ajunz pecçha. Nekztan limpuž niiqui tjappacha. Ançhucqui limpučha, pero tsjiiqui ana limpučha ançhucqui.

¹¹ Jesusaqui zizzičha, jakziltat tarsuna paazcu nii tankataçhaja, nii. Jalla nižtiquiztan nuž chiichičha Jesusaqui, “Tsjiiqui ana limpučha ançhucqui” cjicanaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui ninacž kjojchanaca awjawjžiñžcu, niž juntuñta chjojka zquiti aptichičha. Zquiti cujtžcu wilita misquiz julzičha. Nekztan ni-nacžquiz cjichičha:

—¿Tii weriž paata ançhucqui intintaziñçhuckaya?

¹³ Ançhucqui wejr “Tjaajiñi Maestruž” cjicha, nižaza “Jiliriž” cjicha. Jalla nužupančha wejrqui. Jalla nižtiquiztan nužpan chiiz waquizičha. ¹⁴ Wejrtčha werara ançhuca Jiliritqui nižaza Tjaajiñi Maestrutqui. Jaziqui wejrqui ançhuca kjojcha ajunžinčinčha. Jalla nižta irata ançhucmi piyunanacažtakaz, porapat yanaparassa, nižta kjojchanaca ajunz tjepi. ¹⁵ Jazic nižta paachinčha, ançhuc nižtapacha paajo. ¹⁶ Ançhucaquiz ultim weraral chiyučha. Tsjii piyunaqui niž jiliržquiztan anačha juc'anti Nižaza tsjii cuchanžquitaqui niž cuchanžquiñižquiztan anačha juc'anti. ¹⁷ Ançhucqui tii puntu intintazzaj niiqui, jalla nii jaru kamz waquizičha. Nekztan cuntintuž cjequičha ançhucqui.

¹⁸ Wejrqui weriž illztanaca pajučha. Nižaza tsjiizuñ pajučha. Niiž puntuquiztan cjiizta Yooz takuqui tuž cjicha: “Tsjii wejtta chica lujlñiqui wejt quintraž cjiisnaquičha”. Jalla nii cjiizta Yooz takuqui cumplisnaquičha. Tjapa ançhuca puntuquiztan anal chiyučha.

¹⁹ Pero anziqiu ima tankatan ançhucaquiz chiyučha jaknužt wejr tanta cjeçhaja, nii puntu kjanzt'učha. Jalla nižtiquiztan wejr tantanaqui, ançhucqui wejtquiz criyaquičha, wejrtčha Yoozquiztan cuchanžquitaqui, jalla nii. ²⁰ Ançhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž cuchanžquita žoñinaca risiwçhaja, jalla niiqui wejr

zakaz risiwčha. Nižaza jakziltat wejr risiwčhaja, jalla ni-
iqui wejr cuchanžquiñizquiz risiwta zakaz cjequičha.

JESUSAQUI TARAZUNTAŽ CJEQUIČHA

²¹ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui persun kuzquiz ancha
llaquita sint'ichiča. Jalla nekztan tuž kjanapacha
cjichiča:

—Ančhucaquiz wereral chiyučha. Tsji ančhucaquiz-
tan wejr tankataquičha.

²² Jalla nuž chiitiquiztan niž tjaajintanacaqui porapat
chersassiča, kuzquiz pinsican, “¿Jakziltižjapa chiiča-
ja?” jalla nii. ²³ Tsji ancha k'aayi tjaajinta žoñi Jesusiž
latuquiz žcati julzi želatča. ²⁴ Jalla nekztan Simón Pe-
druqui nii žcati žejlñižquiz kjaržtan paljaychiča.

“¿Jecžquiztanpan chii? Maznalla”, cjicanaqui. ²⁵ Jalla niž-
tiquiztan nii žcati žejlñi žoñiqui Jesusižquiz pewcziča
tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿ject am tankatñi žoñiqui?

²⁶ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Jecžquizkat wejrqui čhjer mazquiquiz t'awžcu tii
t'anta tjaachaja, jalla niž cjequičha niiqui.

Jalla nekztanaqui nii t'anta t'awžcu, Judas Iscario-
tiquiz tjaachiča. Niiqui Simonž majchtača. ²⁷ Jalla nii
t'awžta t'anta tanžtanaqui, Satanás cjita diabluqui Ju-
das kuzquiz luzziča. Nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz
paljaychiča, tuž cjican:

—Čhjulium paačhaja, apura paa.

²⁸ Nii parti mizquiz julzi žoñinacaqui ana intintichiča,
nii Jesusiž chiita. ²⁹ Yekjapanacaqui tantiyatča, jalla
tuž: Judas paaz pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui nižquiz
mantichižlani pijizta paazjapa čhjulunaca kjayžjapani.
Yekjapanacazti zakaz tantiyatča, jalla tuž: Judas paaz
pulsa tanzñiž cjen, Jesusaqui mantichižlani, pori žoñi-
nacžquiz paaz onanzjapani. ³⁰ Judasqui nii t'anta
tanžcu nii orapacha ulanchiča. Nii oraqui weentača.

EW MANTITAQUI

³¹ Jalla nuž Judas ulantanaqui, Jesusaqui cjichiča:

—Wejrtča Yooz cuchanžquita Žoñtqui. Jaziqui we-
jrqui wejt Yooz tjaata kamaña tjeeznuča, honorchiz
cjsjapa. Nižaza weriž cjen Yooz Ejpqui honorchiz cje-
quičha. ³² Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejtquiz zakaz
honorchiz cjskataquičha. Jalla niiqui wajillaž
wataquičha. ³³ Weriž pecta jilanaca, tsji upacamakaz
ančhucatan želača. Nekztan ančhucqui wejr kju-
raquičha. Pero jaknužt tuquiqui žoñinacžquiz chi-
ituchaja, jalla nižtapachal anziqiu ančhucaquiz tuž
chiyučha: Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančhuc-
qui ana oki atasacha. ³⁴ Wejrqui tsji ew mantita ortina
ančhucaquiz tjaa-uča: “Porapat zuma munaziz-
panča, jalla nii. Jaknužt wejrqui ančhucatan zuma
munazituchaja, jalla nižta ančhucqui porapat zuma
munazaquičha”. ³⁵ Ančucaž nii ortina mantita jaruž
kaman, tjapa žoñinacaqui zizaquičha, ančhucča weriž
tjaajinta žoñinacapan.

PEDRUQUI K'OTAQUIČHA

³⁶ Jalla nekztanaqui Simón Pedruqui nižquiz
cjichiča:

—Wejt Jiliri, ¿am jakzim okaquiya?

Jesaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju anaž apzñi
atasacha anziqiu. Tii jarquinaqui amqui wejtquin tjon-
aquičha.

³⁷ Pedruqui cjichizakazza:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan anzič ana am apzñi
atasajo? Anzimi amquiztanami weril ticznasača.

³⁸ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—¿Wejtquiztan ticznasaya? Ultim wereral amquiz cji-
wčha: Ima quer wallpaž kjawan, amqui čhjep wilta we-
jr ana pajñim toscara chiyaquičha.

ARAJPACHA OJKZ PUNTU

14 Wejt tjaajinta žoñinaca, Yooz Ejpžquin criy-
iñchucča nižaza wejtquiz zakaz criya. Ana tur-
wayzi kuzziz cjee. ² Wejt Ejpž arajpach kjuyquin wacchi
campu žejlča, kamzjapa. Ana nižta žejltasaž niiqui we-
jrqui ančhucaquiz maztasača. Jaziqui wejrqui okača
ančhucaltajapa campu tjaczquizjapa. ³ Jalla nuž campu
tjacžñi ojkžcu, wital quejžpžcača ančhuc chjichi, wejt-
tan kamzjapa. Jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju an-
čhuc zakaz želaquičha, weriž chjichtaž cjen. ⁴ Ančhuc-
qui jakziquint wejr okačhaja, niiqui zizza. Nižaza wejt
ojkz jicz zizza.

⁵ Nekztanaqui Tomasqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, jakziquinam am okačhaja, anal zizuča
wejrnacqui. ¿Kjažt am ojkz jicz zizasaya?

⁶ Jesusaqui nižquiz tuž kjaaziča:

—Wejrtča jicz cuntitqui, arajpachquin irantiz-
japaqui. Nižaza wejrtča werarapanakaztqui. Weriž cjen
werar Yooz kamaña zizasacha. Nižaza wejrtča žeti
tjaayiñtqui, Yooztan winaya kamzjapa. Weriž cjen-
pankaz Yooz Ejpžquin iranti atasacha. ⁷ Ančhucqui wejr
ultimu pajtasaž niiqui, ančhucqui wejt Yooz Ejp zakaz
pajtasača. Jaztanpacha weriž cjen ančhucqui wejt
Yooz Ejp pajča, nižaza weriž cjen ančhucqui Yooz Ejp
cherča.

⁸ Nekztanaqui Felipiqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, Yooz Ejp cherkatalla, nužquiz niimi bas-
takal cjeeča.

⁹ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Felipe, ančhucatan ažkpacha žejlchinzala. ¿Ana-
panim wejr pajjo? Jakziltat wejr cherčhaja, nižaza Yooz
Ejp cherča. ¿Kjažt am nuž cjeejo, “Yooz Ejp cherkata”,
cjicanajo? ¹⁰ Wejrmi Yooz Ejpmi tsji kuzzizza. ¿Jalla nii
anam crie amya? Weriž ančhucaquiz chiitaqui anaž per-
sun kuzquiztan chiyučha, antiz Yooz Ejpž cuntiquiztan
chiyučha. Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlča. Jalla niž-
tiquiztan niž cjen obranacal paa-uča. ¹¹ Wejrmi Yooz
Ejpmi tsji kuzzizza. Jalla nii criyaquičha, jaziqui. Weriž
chiitiquiztan ana criyasaž niiqui, weriž paata obranaca
cheržcu mekaz criyalla. ¹² Werarapan ančhucaquiz

chiyučha. Jakziltat wejtquiz criican tjapa kuzziz cječha-jaja, jalla niiqui weriž paata obranaca irataž zakaz paaquičha, nižaza weriž paata obranacquiztan juc'ant pajk obranaca paaquičha, weriž Yooz Ejpžquin ojktiquiztan. ¹³ Wejtquiz tjapa kuzziz cjen, ančhucqui čhjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaj niiqui, jalla nii mayiztiquiztan wejrkal čhjulumi tjaa-ačha. Jalla nuž tjaa-ačha, weriž cjen Yooz Ejp juc'ant honorchiz cjisjapa. Werjtčha Yooz Majchqui. ¹⁴ Ančhucqui wejtquiz tjapa kuzziz cjen čhjul mayiztami mayačhaja, jalla nii mayiztiquiztan wejr tjaa-ačha.

ESPIRITU SANTUŽ PUNTU

¹⁵ Ančhucqui wejttan tjapa kuztan munazaquič ni-i-qui, weriž tjaata ortinanaca cazaquičha. ¹⁶ Wejrqui Yoozquiztan mayačha, tsjii tjurt'iziñi cuchanžquizjapa. Nii tjurt'iziñiqui ančuca kuzquiz wiñayaž kamaquičha. Yooz Espiritu Santučha niiqui. ¹⁷ Nii tjurt'iziñiqui werara intintazkataquičha. Ana criichi žoñinacž kuzquiz anaž luzasačha. Ninacaqui nii tjurt'iziñi ana cherasačha, nižaza ana pajasačha. Nii tjurt'iziñiqui ančuca kuzquiz žejlčha. Jalla nižtiquiztan nii pajčha ančhucqui. Nižaza wiñaya ančuca kuzquizpacha želaquičha. ¹⁸ Wejrqui ančhuc anal ecačha maa ejp wajchallažtakaz. Ančucaquin wila tjonačha. ¹⁹ Tsjii upacamakaz, nekztan ana criichi žoñinacaqui ana iya wejr cheraquičha. Anchuczti wejr wila cheraquičha. Nižaza jacatatžcu wiñayjapa žetačha. Weriž žejtchiž cjen, ančhuc zakaz wiñaya žetaquičha Yooztan kamcan. ²⁰ Jacatatžtanaqui ančhucqui zizaquičha, wejrqui wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizza. Nižaza ančhucqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzzizza. ²¹ Jakziltat weriž mantita ortinanaca catokčhaja, nižaza cumpličhaja, jalla niiqui ultimuz wejttanž munazičha. Nižaza jakziltat wejttan munazičhaja, jalla niižtan zakaz wejt Yooz Ejpqui munazičha. Nižaza wejrzakal niižtan munazučha. Nižaza wejrqui nii žoñžquiz kjanacama wejt puntu zizkatačha.

²² Nekztan Judas (anačha Iscariotiqui) tuž pewczičha: —Wejt Jiliri, žkjažtiquiztan amqui wejtnacaquizkaz pajkataquiya, am puntuquiztan zuma zizjapaya? Nižaza žkjažtiquiztan parti žoñinacžquin am persuna ana pajkataquiya? žKjažtiquiztan nuž cjeejo?

²³ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Jakziltat wejttanpan munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku cazza, nižaza wejt Yooz Ejpqui niižtan munazičha, nižaza wejrnacqui niižquin tjonučha, niiž kuzquiz kamzjapa. ²⁴ Jakziltat wejttan ana munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku ana cazza. Weriž chiita takuqui anačha wejt persun kuzquiztan. Antiz wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzquiztanpančha weriž chiita takuqui.

²⁵ Ančhucatan iya žejlcan ančucaquiz tii puntunaca chiyučha. ²⁶ Wejt wiruñ weriž cjen Yooz Ejpqui tsjii tjurt'iziñi cuchanžcaquičha. Yooz Espiritu Santučha nii tjurt'iziñiqui. Jalla niiqui wejt cuntiquiztanž cjequičha. Niiqui ančucaquiz tjapa Yooz puntunaca tjaajnaquičha, nižaza tjapa weriž chiita takunaca cjuñkataquičha.

²⁷ Wejrqui ančuca kuznaca jeejzkatučha. Ančuca kuznaca jeejzkatžcuqui okačha. Žoñinacaqui anapanž žoñž kuz nižta jeejzkatasacha. Ančuca kuznacaqui anačha turwaysi cjee, nižaza anačha eksna. ²⁸ Ančhucqui weriž chiita nonzinčhucčha: Okačha, nižazal ančucaquiz wital tjonačha, jalla nii. Ančhucqui wejttan zuma munaztasaj niiqui, chipchiž cjitasačha, nii weriž chiitaž cjen. Wejrqui wejt Yooz Ejpžquin okačha. Wejt Yooz Ejpqui wejtquiztan juc'antičha. ²⁹ Ima ojkan ančucaquiz anziqi mazinčinčha, jalla nuž wattan wejtquiz tjapa kuztan criyajo.

³⁰ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaj mantiñiqui tjoncha. Jalla nii anawal mantiñi diabluqui Judasquiz cuchanžquičha, wejr tankatzjapa. Jalla nižtiquiztan tsjii upacamakaz ančhucatan parlučha. Pero nii anawal mantiñiqui wejtquiztan anačha juc'ant azzizqui. Jazic niiqui wejr anaž mantasačha. ³¹ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantitacama okačha. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui zizaquičha, wejrqui Yooz Ejpžtan zuma munazičha, jalla nii. Jaziqui žaažna. Tekžtan ojkla.

UWAS MUNTI PUNTU

15 Wejrtčha chekan ligitumtqui, tsjii zuma uwas muntiztakaz. Wejt Yooz Ejpqui nii munti cwtiñičha. ² Nii uwas muntiquiztan skoz uwas piz itzanacaj pajkčha. Jakzilta uwas piz itzat ana čherchiz pajkčhaja, nii ana čherñi itzaqui c'utžtaž cjequičha. Nižaza nii munti cwtiñiqui čherñi itzanaca zumpachaj azquichaquičha, juc'ant čheri pookajo. Yooz Ejpčha nii munti cwtiñiqui. ³ Weriž chiitiquiztan ančhucqui zuma kuzziz cjissinčhucčha. ⁴ Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzziztčha. Jalla nižta ančhucqui wejttan tsjii kuzziz cjee. Tsjii muntiquiztan ojknii piz itzaqui nii muntiquiztan apakta cjequič niiqui, ana čherchiz cjisnasačha. Antiz nii zuma muntiquiz pajknii itzanacakaz čherasačha. Jalla nižta nii munti itzanaca irataž ančhucqui. Ančhucqui wejttan ana tsjii kuzziz cječhaj niiqui, ana zuma kami atasacha. Antiz wejttan tsjii kuzziz cječhaj niiqui, nekzipanž zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeznasačha.

⁵ Wejrtčha nii zuma uwas muntiztakaztqui. Ančhuczti nii uwas piz pajknii itzanacajtakazza. Jakziltat wejttan ultimu tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza wejrmi niižtan tsjii kuzziz cjesaž niiqui, jalla niičha ancha zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjezniqui. Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yooz yujcquiz ana čhjul zum obranacami tjeznasačha. ⁶ Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yoozquiztan chjatkattaž cjequičha. Nekztanaqui ana zuma kamañchiz cjen kjoñchi it-sanacajtakaz cjequičha. Jalla nižtiquiztan nii kjoñchi it-sanacajtakaz ricujtaž cjequičha ujquin ujzjapa.

⁷ Ančhucqui wejttan tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza weriž tjaajinta takunaca catokaquič niiqui, nekztan wejtquiztan čhjulumiž mayasačha. Nekztanaqui amiž mayiztiquiztan tjaataž cjequičha. ⁸ Ančhucqui walja zuma obranaca tjezniz cjen, Yooz Ejpqui honorchiz cjequičha. Nižaza ančuca zuma obranacchiz cjen ančhucqui weriž tjaajinta žoñinacčhucčha, jalla nii kjana-

pachaž tjeeznaquiča. ⁹ Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejt-tan zuma munazičhaja, jalla nižtapacha wejr ančucatan zuma munazuča. Weriž ančucatan munazniž cjen, jalla niipanž cjužzna. ¹⁰ Ančucqui weriž mantita ortinanaca cumplaquiča. Jalla nekztan wejrqui ančucatan tirapan munaziñil cjeeča. Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita ortinanaca cazzinča. Jalla nižtiquiztan ni-iqui wejttan tirapanž munaziča. Jalla nižta irata ančucatan wejttan cjequiča.

¹¹ Jalla nii puntunaca ančucaquiz chiyučha, wejttan chica cuntintuž cjisjapa, nižaza ančuca kuznacami ancha cuntintu cjisjapa. ¹² Weriž mantita ortinaqui tužuča, jaknužt wejr amtan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata ančucqui porapat munazaquiča. ¹³ Jakziltat persunpacha niž mazinacž laycu ticžaja, jalla niiqui, ancha munaziñi kuz tjeeža. Jalla nižta žoñžquiztan anaž juc'anti munaziñi kuzziz žoñic želasača. ¹⁴ Ančucqui weriž mantitacama kamaquiz ni-iqui, nekzipanča ančucqui wejttan munaziñiqui. ¹⁵ Tekztan najwccchuc anal ančucaquiz "wejt piyunanacača" cjican cjesača. Tsji piyunaqui čjulut patruna paačhaja, ana zizza. Wejrqui tjapa wejt Yooz Epiž chiitaqui ančucaquiz zizkatchinča. Jalla nižtiquiztan tekztan najwccchuc ančucaquiz "wejt mazinacapanča" cjeeča. ¹⁶ Ančucqui ana wejr illzinčucča. Wejrzi ančuc illzinča, nižaza apóstol puestuquiz utchinča, Yooz taku parli okajo, nižaza walja žoñinaca wejtquiz criiskatajo. Nižaza nii wejtquiz criichi žoñinacaqui wejtquiz tiraž tjurt'aquiča. Wejtquiz kuzziz cjen, čjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaja, jalla nii mayiztaqui tjaataž cjequiča. ¹⁷ Wilta ančucaquiz mantuča:

Porapat zuma munazaquiča.

CRIIČI ŽOÑINACAQUI CHJAAWJKATTA CJEQUIČHA

¹⁸ Ana criichi žoñinacaž ančucatan chjaawjkatan, cjužzna, jalla nižta ninacaqui wejttan chjaawjkatchiča. ¹⁹ Ana criichi žoñinacž partiraž cjitasaž niiqui, ančucqui ninacžquiz munazita cjitasača. Pero wejrqui ančuc illzinča. Jalla nižtiquiztan anača ana criichi žoñinacž partira ančucqui. Nižaza nižtiquiztan ančucqui ana criichi žoñinacžquiz ana munazita cjequiča, nižaza chjaawjtaž cjequiča. ²⁰ Weriž chiitac cjužzna. Wejrqui cjichinča, "Tsji piyunaqui niž patrunchquiztan anača juc'anti". Ana criichi žoñinacaqui wejtquiz sufriskatchiča. Nižaza ninacaqui ančucaquiz zakaz sufriskataquiča. Weriž tjaajinta taku ana catokchiča. Jaziqui ančucaž tjaajinta taku ana zakaz catokaquiča. ²¹ Pero ana criichi žoñinacaqui ančucaquintra cjequiča, ančucaž wejtquiz kuzziz cjen. Nii quintranacaqui wejr cuchanžquiñi anaž pajča. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz quintraža.

²² Wejrqui ninacžquiz Yooz taku mazñi ana tjontasaž niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero wejrqui wejt puntuquiztan kjanapacha ninacžquiz chichinča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana čjulumi chiyi atasača, casticz tjuñquiziqui. Nižaza ninacžquiziqui anaž pertunac želasača. ²³ Jakziltat wejtquiz ch-

jaawjkatchaja, jalla niiqui wejt Yooz Ejpžquiz zakaz chjaawjkatcha. ²⁴ Wejrqui ninacž yujcquiz walja milajru obranaca paachinča, jakzilta wali žoñžquiztanami juc'anti. Pero anapanča wejtquiz criiz pecchiča. Jaziqui pajk ujchiz cjissiča. Jalla nižta obranaca anal paatasaž niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasača. Pero nižta obranaca paachinča. Nižaza ninacaqui weriž paata milajrunaca cherchiča. Jalla nuž cheržcumi, wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi chjaawjchipanča. ²⁵ Jalla nuž ninacaž chjaawjtaqui cjiirta Yooz taku cumplissiča. Ninacž liiquizpacha cjiirta Yooz takuqui, tuž cjiča: "Wejtquiz chjaawjchiča ana čjul razunžtan".

²⁶ Wejrqui Yooz Ejpžquiztan ančucaquiz Yooz Espiritu Santo cuchanžcača. Jalla nii Yooz Ejpžquiztan tjonchi Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan weraraž intintazkataquiča, nižaza ančucaltajapa tjurt'ižinaquiča. Jalla nii Espiritu Santuqui tjonžcu wejt puntuquiztan zizkataquiča. ²⁷ Primirquiztanpacha ančucqui wejttan chica ojklaychinčucpanča. Jalla nižtiquiztan ančuczakaz wejt puntuquiztan zizkataquiča.

PRUEBANACAŽ TJONAQUIČHA

16 'Tjapa weriž chiitanacaqui ančucaquiz chiichinča, čjul sufrisquiztanami tirapan wejtquin kuzziz cjisjapa, nižaza ana wejtquiztan zarakzjapa. ² Jazta timpuquiz ančucqui ajcz kjuyanacquiztan chjatkataž cjequiča. Nižaza tsjii sufris ora tjonaquiča. Jalla nii oraqi jecmit ančuc conačhaja, jalla nii conñi žoñiqui cjequiča, "Wejrtča Yooz sirwintqui. Jalla nižtiquiztan nii žoñi conchinča", nuž cjequiča. ³ Nii ančuc conñi žoñinacami wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi anapan pajča. Jalla nižtiquiztan ančuc conasača. ⁴ Tjapa weriž chiitanacaqui ančucaquiz chiichinča, ančucaquiz yanapzjapa. Nii sufris ora tjontanaqui jalla tii weriž chiitanaca cjužznaquiča. Primirquiztanpacha tii sufris puntuquiztan ančucaquiz kjanacama ana chiichinča. Ančucatan kamiñtača. Jalla nižtiquiztan tii sufris puntu ana chiiz pecchintača.

ESPIRITU SANTUŽ PUNTU

⁵ Pero anz wajilla wejr cuchanžquiñižquin okača. Ančucaquiztan anaž jakziltami wejr pewcža, "¿Jakzit okačhaja?" jalla nii. ⁶ Ančucqui ancha llaquita cjissinčucča, jalla nuž weriž chiiñiž cjen. ⁷ Pero wejrqui werara takunaca chiyučha. Weriž ojktanaqui waliž cjequiča ančucaltaqui. Wejrqui anal okasaž niiqui, tjurt'ižini Espiritu Santuqui anaž tjonasača. Pero wejr ojčkcuqui nii Tjurt'ižini cuchanžcača. ⁸ Jalla niiqui tjonžcuqui, ana criichi žoñinacž kuzquiz ninacž persun uj tantiyaskataquiča. Nižaza Yooziž mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, nižaza nii Espiritu Santuqui Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča. ⁹ Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz persun uj tantiyaskataquiča, wejtquiz ana criichiž cjen. ¹⁰ Nižaza nii Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz Yooziž

mantita kamañ puntu tantiyaskataquiča, weriž Yooz Ejpžquin ojkchiž cjen. Jalla nižtiquiztan ančhuc zakaz wejr ana iya cheraquiča. ¹¹ Tii muntuquiz mantiñi diablucqui Yooziž yatisinžtača, ana walipanča, nii. Jazic niiqui castictaž cjequiča ultim juyzuquiz. Jalla nižtiquiztan Espiritu Santuqui ana criichi žoñinacžquiz Yooz casticz puntu tantiyaskataquiča.

¹² Iya juc'anti kjažumi ančhucaquiz chiižinznaca žejlča wejttaqui. Pero anziqiu ančhucqui anaž nii intintazasača. ¹³ Werar intintazkatñi Espiritu Santuqui tjonžcu, ančhucaquiz tjaajnaquiča tjapa weraranaca. Anaž persun kuzquiztan tjaajnaquiča, antiz Yoozquiztan nonžtanaca tjaajnaquiča. Nižaza tekztan najwchuc čhjulut watačhaja, jalla nii zakaz tjaajnaquiča. ¹⁴ Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquiča. Jalla nuž tjaajniž cjen wejrqui honorchiz cjeeča. ¹⁵ Tjapa Yooz Epiž chiitaqui wejrpankazza chiiñtqui. Tsjiikaztča wejrnacqui. Jalla nižtiquiztan wejrqui chiichinča, Espiritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquiča, nii.

CUNTINTUŽ CJEQUIČHA

¹⁶ Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča.

¹⁷ Nekztanaqui yekjap tjaajintanacaqui porapat pewcsassiča, tuž cjican:

—¿Kjažt cjii tjeejo, tuž cjicanajo? “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča”. Nižaza tiiqui “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača”, cjiča. Jalla nuž cjican, ¿kjažt cjii teejo? ¿Čhjul puntut chii teejo?

¹⁸ Ninacaqui cjichizakazza:

—“Upaquižtancama” chiicanaqui, ¿kjažt cjii teejo? Anača intintazucca tiiž chiitaqui.

¹⁹ Jesusaqui persun kuzquiz zizatča, ninacaqui nižquin tsjii pewcz pecatča, jalla nii. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Wejrqui chiichinča, tuž cjican: “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquiča, nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquiča”. Jalla nuž chiican, ¿kjažt cjii? ¿Jalla niičha ziz pecya? ²⁰ Ultim weraral ančhucaquiz cjiwča. Ančhucqui llaquita cjequiča, nižaza kaaquiča. Ana criichi žoñinacazti cuntintuž cjequiča. Ančhucqui llaquita kuzziz cjenami, tsjii kjaž majquiztan ancha chipchipcan cuntintuzakaz cjisnaquiča. ²¹ Nonžna. Majtz ora irantižcan tsjaa maatak žonqui janchinaca walja mizkatiñča. Nekztan wawa majtžcuqui, naa maatak žonqui wawchiz cjen ana janchi mizkattami cjuñiñča. Wawchiz cjen, ancha cuntintučha naaqui. ²² Jalla nižta irataž ančhucqui anziqiu llaquita kuzzizza. Pero wejrqui am wilta cherača. Jalla nii oraqui ančhuca kuznaca cuntintuž cjequiča. Nižaza nii ančhuca cuntintu cjis kuzqui anaž jecmi wilta nižta llaquita cjiskatasacha.

²³ Nii orquiztan najwchuc ančhucqui zizñi cjisju wejr anaž iya pewcnaquiča. Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejtquiz tjapa kuztan cjen, ančhucqui Yooz

Ejpžquiztan čhjulumi mayačhaja, jalla nekztan weriž cjen nii mayiztaqui tjaataž cjequiča. ²⁴ Tii oracama ančhucqui anaž čhjulumi maychinčucča wejt tjuuquiz. Mayiza, nekztanaqui tjaataž cjequiča, ančhuca kuz juc'anti cuntintu cjisjapa.

JESUSIŽ CHITANACA

²⁵ Tii oracama wejrqui ančhucaquiz ch'aman intintazuc takunaca chiichinča. Tsjii tjuñiqui tjonča. Jalla nii tjuñquiztan nižta ch'aman intintazuc takunacami anal iya chiyučha. Antiz Yooz Ejpž puntuquiztan jalla niil kjanacama chiyučha. ²⁶ Nii oraqui ančhucqui wejt tjuuquiz čhjulquiztanamiž mayizaquiča. Nekztan wejrqui ančhucaltajapa anal iya maynača wejt Yooz Ejpžquiztanqui. ²⁷ Ančhucqui wejtta munazichinčucča. Nižaza wejtquiz criichinčucča, wejrqui Yooz Ejpžquiztan tjonchi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquiztan ančhucatan munaziča. ²⁸ Wejrqui Yooz Ejpžquiztan tii muntuquiz tjonchinča. Nižaza tii muntuquiztan, wejt Yooz Ejpžquin quepača.

²⁹ Jalla nekztanaqui niž tjaajintanacaqui cjichiča:

—Jaziqui ultim kjanacama chiichamča, ana ch'aman intintazuc takunacžtan. ³⁰ Jaziqui zizuča, amqui tjapa čhjulumi zizñampanča, nii. Ampankam wejtnaca kuzmi zizza. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui anal iya pewcnasacha. Nižaza wejrnacqui ultim chekpacha criyučha, amqui Yooz Ejpžquiztan tjonchamča, jalla nii.

³¹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—¿Jaziqui ančhucqui ultim chekpacha criichinčucjo? ³² Tsjii ora wajiča. Anzpachača nii oraqui. Nii oraqui ančhucqui wichanziž cjequiča, nižaza zina zina wichanziž cjequiča. Wejrqui zinalla ectal cjeeča. Pero wejr zina ecta cjenami, wejrqui ana zina cjeeča. Wejt Yooz Ejpž wejtta chica cjequiča. ³³ Jaziqui tjappacha tii takunaca ančhucaquiz chiichinča, wejtquiz kuzziz cjen, cuntintu cjisjapa. Tii muntuquiz žejlcan ančhucqui sufraqiča. Walja tjup kuzzizpan cjee. Wejrqui tjapa liju atipchinča.

JESUSIŽ YOOZ EJPŽTAN PARLITA

17 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui tsewcchuc arajpach kjutñi cherziča. Nekztan Yooz Ejpžtan parličičha, tuž cjican:

—Yooz Tatay. Wejt sufris ora tjonča. Wejrtča am Majchtqui. Wejtquiz honorchiz cjiskatala. Nekztan wejrqui amquiz juc'ant honorchiz cjiskatača. ² Tjapa žoñinaca mantizjapa, jalla nii poder wejtquiz tjaachamča. Jakziltami amqui wejtquiz intirjičhaja wejt parti cjisjapa, jalla ninacžquiz arajpachquin wiñaya kamkatača wejrqui. ³ Amča zinta werara Yoozqui. Nižaza wejrtča Jesucristutqui; amiž cuchanžquita Žoñtča. Wejt parti žoñinacaqui amquizimi wejtquizimi pajča. Jalla nižtiquiztan arajpachquin učumtan wiñaya kamaquiča.

⁴ Tii muntuquiz kamcan amquiz honorchiz cjiskatchinča. Nižaza amiž mantita obranaca žerzinča. ⁵ Jaz-

iqui, Yooz Tatay, amquin wilta quejpžcu, arajpachquin amtan chica želaquičha. Nekztan wejtquiz honorchiz cjskatalla. Ima tii muntu želan, wejrqui amtan chica honorchiztala. Jalla nižta tuquita honorchiz irata wilta wejtquiz honorchiz cjskatalla.

⁶Amqui žoñinaca illzamčha, wejt partiquiz cjsjapa. Jalla nii žoñinacžquiz intintazkatchinčha am puntuquiztan. Ninacaqui amtačha. Nižaza wejt parti cjsjapa wejtquiz tjaachamčha. Nižaza ninacaqui am takunac jaru kamčha. ⁷Jaziqui wejt partir žoñinacaqui zizza, tjapa weriž čhiitaqui amquiztan tjonñicamačha, jalla nii. ⁸Amiž čhiita takunacacama ninacžquiz tjaajinchinčha. Jalla nekztan ninacaqui weriž tjaajinta catokchičha. Nižaza weriž tjaajinta žoñinacačha zizñipanqui, wejrqui amquiztan tjonchinčha, jalla nii. Nižaza criichipančha, amqui tii muntuquiz wejr cučanžquichamčha, nii.

⁹Jaziqui ninacžtajapa amquiz mayizučha. Ana criichi žoñinacžtajapa anal mayizučha. Antiz wejt partir žoñinacžtajapakaz mayizučha, amiž illžniž cjen. ¹⁰Amtačha tjapa wejt partir žoñinacaqui. Nižaza wejttačha ninacaqui. Jalla ninacaž cjen wejrqui honorchizza.

¹¹Wajilla ana iya tii muntuquiz kamačha. Nii wejt partir žoñinacaž eclaquičha. Tii muntuquiz tira želaquičha ninacaqui. Wejrzi amquin quejpžcačha. Zuma arajpach Yooz Tatay, tii žoñinaca wejtquiz tjaachamčha. Jaziqui am aztan tinaca tirapan cwitalla, tsjii kuzziz cjeyajo, jaknužt učumqui tsjii kuzzizlaja, jalla nižta. ¹²Tii muntuquiz tinacžtan kamcan, tii žoñinaca cwitichinčha, am aztan. Nižaza tinacžquiztan tsjitsinčinčha čhjulquiztanami ana kjaž cjsnajo. Tsjiiqui pertisipančha. Jalla nuž pertisjapa nii Judas Iscariotiqui željtkalčha. Jalla nuž cjen tuquita cijirta Yooz taku cumplissičha.

¹³Anziqui wejrqui amquin quejpžcačha. Iya tsjii zkolucžtan tii muntuquiz kamcan wejrqui tinacžquiz čhižinučha, wejtquiz criichi žoñinacaž wejržtapacha cuntintu cjeyajo. ¹⁴Wejrqui tinacžquiz am taku tjaajinchinčha. Jaknužt wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejtquiz criichi žoñinacaqui ana žejlčha ana criichi žoñinacž partiquiz. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ninacžquiz čjaawjčha. ¹⁵Amquiztan ana mayizučha, wejt žoñinacaž tii muntuquiztan čhjichtaž cjsjapa. Antiz amquiztan mayizučha, ana wal diabluzquiztan wejt žoñinaca tsijsinta cjsjapa. ¹⁶Jaknužt wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejt žoñinacaqui ana žejlčha, ana criichi žoñinacž partiquiz. ¹⁷Amiž čhiitaqui ultim weraračha. Am takuž cjen wejtquiz criichi žoñinaca zuma kamañchiz cjskata. Čhjul ana zuma kamañquiztanami zarakskata. ¹⁸Jaknužt amqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejr cučanžquichaja, jalla nižaza wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejt žoñinaca cuchnučha. ¹⁹Wejtquiz criichi žoñinacžtajapa ancha kuztančha wejrqui ticzjapa. Nižaza am werar tawk jaru kamtiquiztan tii žoñinaca t'akžinučha amta cjeyajo.

²⁰Wejrqui tii tekžta žoñinacžtajapa alaja anal mayizučha, antiz tjapa wejtquiz anzimi wiruñami criichi

žoñinacžtajapa mayizučha. Tii tekžta žoñinacaž Yooz taku paljyatiquiztan yekjapanacaqui wejtquiz criyaquičha. Jalla ninacžtajapa zakaz mayizučha. ²¹Jalla tjapa ninacžtajapa mayizučha tsjii kuzziz cjsjapa. Yooz Tatay, amqui wejtta tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui amtan tsjii kuzziztčha. Jalla nižta irata ninacaqui učumnacaquiz tsjii kuzziz cjila. Jalla nuž mayizučha, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca criyajo, am wejr cučanžquichi, jalla nii. ²²Amiž wejtquiz tjaata arajpach kamaña, jalla nii kamaña ninacžquiz cjskatchin-zakazza, tsjii kuzziz cjeyajo, jaknužt učumqui tsjii kuzzizalaja, jalla nižta. ²³Jaknužt amqui wejtta žejlčhaja, jalla nižtačha wejrqui ninacžtan želačha, ninaca tsjii kuzzizpan cjeyajo. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui zizaquičha, amqui wejr cučanžquichičha, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui zakaz zizaquičha, amqui ninacžtan munazičha, jaknužt amqui wejtta munazičhaja, jalla nižta.

²⁴Yooz Tatay, amqui wejtquiz tii žoñinaca tjaachamčha, wejtquiz criyajo. Jalla tinacaqui wejtta chica kamñijapa pecučha, jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju. Jalla nužuntu žejlcan tinacaqui wejt arajpach kamaña kjana cheraquičha. Ima tii muntu želan, wejtta munaziñiž cjen amqui wejtquiz nii arajpach kamaña tjaachamčha. Jalla nii kamaña cheraquičha wejt partir žoñinacaqui. ²⁵Ultim ligitum Tatay ana criichi žoñinacaqui am anaž pajčha. Wejrzi am pajučha. Nižaza jalla tinacaqui zizza, amqui wejr cučanžquichamčha, jalla nii. ²⁶Am puntuquiztan tinacžquiz zumpacha intintazkatchinčha. Nižaza wejrqui tiral intintazkatučha, ninacaž zuma munazizjapa, jaknužt učumqui zuma munazičhaja, jalla nižta. Nižaza am puntuquiztan ninacžquiz intintazkatučha, wejr ninacžtan tsjii kuzziz cjsjapa.

JESUSAQUI TARAZUNTAČHA

18 Jesusaqui nuž čhižcu niž tjaajintanacžtan ojkchičha. Cedrón cjita k'awž tsjii latuquin ojkchičha. Jalla nicju ch'ojñi muntinaca želatčha. Nijcchuc luzzičha. ²Jesusaqui nii yokquin kjaž wilta ajczñipantakalčha niž tjaajintanacžtan. Tarazunñi Judasqui nii yoka pajchičha. ³Jalla nicju Judasqui zultatunacami, nižaza timplu wijilñi zultatunacami, jalla ninaca čhjitchičha. Timplu jilirinacami, fariseo žoñinacami jalla ninacačha nii timplu wijilñi zultatunaca cuchanchiqui. Ninacaqui irantichičha michanacžtan teyanacžtan pajk cuchillunacžtan, nižaza wjajtz carotinacžtan. Jalla nižtanacžtan irantichičha. ⁴Jesusaqui čhjulut watačhaja, jalla nii tjapa zizatčha. Nii tjonchi žoñinacžquiz macjatžcu, pewczičha, tuž cjan:

—¿Jectčha kjur ančhucjo?

⁵Jalla ninacaqui kjaazičha, tuž cjan:

—Wejrnaqu kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejrtčha niitqui.

Judas, nii tarazuñi žoñiqui ninacžtan chica tsijtchi želatčha. ⁶Jesusaž “Wejrtčha niitqui” cjitiquiztan nii tanñi

žoñinacaqui wir kjutñi atzcu porapat tewksarascu yokquiz tjojtassiča. ⁷ Jesusaqui wilta pewcziča:

—¿Jectpan ančhuc kjurjo? —cjican.

Ninacaqui wilta kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuruča Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

⁸ Jesusaqui nekztan zakaz cjichiča:

—Wejrtča cjichinsala. Ančhucqui wejr kjurča. Jaz-iqui tii parti žoñinaca cutznaquiča.

⁹ Jalla nekztan Jesusaž tuqui chiita taku cumplissiča. Tuquiqui Jesusača chiichiqui, jalla tuž: “Yooz Epiž wejtquiz tjaata žoñinacaqui ana tsjiimi pertichinča”.

¹⁰ Simón Pedruqui pajk cuchillchiztača. Jalla nii cuchillu jwescu, Pedruqui timplu jilirž piyunž žew cjuñi pootzcu chjajtžinčiča. Jalla nii cjuñi chjajtžinta žoñiqui Malco cjitatača. ¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—Am cuchillu cuchillž žejlžquiz quijtžna. Wejt Yooz Ejpž pinsita kuz jaru wejtlaqui sufristanča. ¿Anaj wejr tii sufrasajo?

JESUSAQUI CHJICHTAČHA

¹² Jalla nekztanaqui zultatunacami, zultatž comandantimi, nižaza judío timplu wijilñi zultatunacami, jalla ninacaqui Jesusa tanžcu kjara jweržinčiča. ¹³ Nekztan Anás cjita jilirž kjuyquiz chjitchiča. Anasqui Caifás ajmuž ejptača. Jalla nii wata Caifasqui timplu chawjc jiliritača. ¹⁴ Nii Caifasqui tuquiqui tuž cjitkalča: “Učhumnacaltajapa tsjii žoñi ticstanča, tjapa žoñinaca ana conta cjeyajo”.

¹⁵ Jesusa chjichan, Simón Pedružtan tsjii tjaajinta žoñžtan Jesusa apziča. Nii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui timplu jiliriz pajtatača. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiz apžcu nii timplu jilirž patiuquin luzziča. ¹⁶ Pedruqui ana pajtaž cjen zancu ecličiča. Nekztan nii tsjii luzzi tjaajinta žoñiqui ulanžquichiča, naa ulanz zanquiz cwitiñi žonaquin paljayzjapa. Jalla nuž paljayzcu patiuquiz Pedro luzkatchiča. ¹⁷ Nekztan naa cwitiñi žonqui Pedružquiz pewczinča, tuž cjican:

—¿Anaj am zakaz nii žoñžtan chica ojklajñamtajo?

Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Anaž wejr, —cjican.

¹⁸ Ch'uñuriž cjen piyunanacami timplu zultatunacami uj taaziča carpunžtan. Nekztan nii uj parazquiz tsijtchi kutnatča. Ninacžtan chica Pedruqui tsijtchi zakaz želatča, kutuncan.

TIMPLU CHAWJC JILIRŽQUIN APANTITA

¹⁹ Jalla nekztanaqui timplu chawjc jiliriqui Jesusa pecunchiča, niž tjaajinta žoñinacž puntuquiztanami nižaza niž persun tjaajintami. ²⁰ Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacž yujcquiz tjaajinchinča. Učhum ajcz kjuyquizimi timpluquizimi tjaajinchinča. Timpluquiz tjapa žoñinaca ajczñiča. Ana chjozjaka tjaajinchinča.

²¹ ¿Kjažtiquiztan nuž wejr pecunjo? Weriž tjaajinta

nonzñi žoñinacžquiz pewczna, čhjulut tjaajintučhaja, jalla nii. Jalla ninacaqui weriž tjaajintanaca zizza.

²² Jalla nuž chiitan, tsjii nekz tsijtchi žejlñi zultatuqui Jesusa yujcquiz kjaržtan tsjajpchiča, tuž cjican:

—¿Jalla nuž timplu jiliržquiz kjaazkaya?

²³ Jesusaqui nii zultatžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejr ana zuma chiituchaj niiqui, ¿jaknužt cjican ana zuma chiichintajo? Zumal chiyuča. ¿Kjažtiquiztan am wejr tsjajpjo?

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusa kjara jweržintapacha cuchanchiča Caifás timplu chawjc jiliržquin.

PEDRUQUI K'OTCHIČHA

²⁵ Jalla nii oraqui Simón Pedruqui tsijtchi želatča nii ujquiz kutuncan. Tsjii tsjii nekz žejlñi žoñiqui Pedružquiz cjichiča:

—Amqui nii žoñžtan chica ojklajñamča, ¿ana jaa?

Pedruqui toscara chiichiča:

—Anača wejrqui, —cjican.

²⁶ Jalla nekztanaqui tsjii timplu jilirž piyunaqui Pedružquiz pewczizakazza. Nii piyunaqui nii cjuñi chjajtžinta piyunž familiatača. Jalla tuž cjican pewcziča:

—Nii munti yokquin nii žoñžtan chica am cherchinla, ¿ana jaa?

²⁷ Pedruqui wilta toscara chiichiča. Jalla nuž wilta toscara chiyan, nii orapacha tsjii querwallpi jora kjawchiča.

PILATUŽQUIN CHJICHTA

²⁸ Jalla nekztanaqui Caifás cjita žoñžquiztan Jesusaqui chjichtača pajk mantiñiž kjuyquin. Waj kjantatitača. Nii judío žoñinacpacha nii pajk mantiñiž kjuyquin ana luzziča, ninacž cuzturumpi cjen. Jalla nuž luztasaj ni-iqui, pascua pijjzta čhjeri ana lujltasača. ²⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui ninacžquiz paljayi ulanžquichiča, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿čhjul ujž tii žoñž quintrajwes pecya?

³⁰ Žoñinacaqui tuž kjaaziča:

—Tii žoñiqui ana čhjul pajk ujnacami paatasaj niiqui, anal wejrnacqui tii intirjitasacha.

³¹ Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhuckaz chjicha, ančhuca lii jaruž justicia paažca.

Nii žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta žoñi conzqui lii quintracha.

³² Niiž tuquiqui Jesusaqui chiitkalča, persun ticz puntuquiztan, jaknužt ticznačhaja, jalla nii. Nižaza niž chiitaqui cumplisnaquiča. ³³ Pilatuqui wilta niž kjuyquin luzquichiča. Jesusa kjawžcu, nižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Judío žoñinacž chawc jilirimkaya?

³⁴ Jesusaqui nižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—¿Amqui jalla nuž persun kuzquiztan wejr pewczya? Už ¿yekja žoñinaca amquiz nuž pewczna cjichi jaa?

³⁵ Pilatuqui tuž kjaaziča:

—Wejrqui judío žoñt, ¿jaa? Am persun wajtchiz žoñinacami nižaza am persun timplu jilirinacami, jalla nii

žořinacaĉha wejtquin am intirjichiqui. Ćĉjul uj paachamt, amjo?

³⁶ Jesusaqui nekztan cjichiĉha:

—Wejtla mantizqui anaĉha tii muntuquiztan. Tii muntuquiztan wejtla mantiz cjesaĉh niiqui, wejt piyunanaca kichaskatasacaĉha wejt quintra Źořinacĉquiz, ana wejr intirjita cjisjapa. Pero wejtla mantizqui anaĉha tii muntuquiztanaqui.

³⁷ Nekztan Pilatuqui cjichiĉha:

—ĆNiĉtaqui amĉhalani mantiřni jiliriniqui?

Jesusaqui cjichiĉha:

—Jesalla, wejr mantiřni jilirtchiya, am chiiĉha jalla nuĉ. Tii muntuquiz tjonĉcu nassinĉha, werara puntu tjaajinzjapa. Jakziltat nii werara tjaajinta jaru kamĉhaja, jalla niiqui weriĉ chiita taku nonĉa.

³⁸ Jalla nuĉ chiitiquiztan Pilatuqui cjichiĉha:

—Werara puntuqui, Ćĉjulut neejo?

Jalla nuĉ pewĉzcu Pilatuqui wilta ulanĉhiĉha judío Źořinacĉquin parli. Ninacĉquiz cjichiĉha:

—Wejrqui tii Źořizqui ana Ćĉjul ujmi jwesi atuĉha.

³⁹ Pascu pjiĉtquiz anĉhucalta tsjii custurumpi Źejlĉha, wejtla tsjii preso tanta Źoři cutzqui. ĆTii judío wajtchiz chawjc jiliri cutznaquiya? ĆJalla nuĉ cutskatz pecya?

⁴⁰ Judío Źořinacaqui kjawchiĉha:

—ĆTii Źoři ana cutzna! ĆBarrabás cutzna! —ĉjican. Barrabasqui tsjii anawal tjařni Źořitaĉha.

PILATUQUI JESUSA CUTZ PECĉHA

19 Jalla nekztanaqui Pilatuqui wilta kjuylchuc Jesusa majcĉhiĉha. Nekztanaqui Jesusiĉquiz wjaj-tajo mantichiĉha. ² Nekztan zultatunacaqui ch'apquiztan tsjii pilluĉtakaz paachiĉha. Jalla nii paatiĉtan Jesusiĉ achquiz tewĉinchiĉha. Niĉaza jilirĉ murat zquiti tĉjutziĉha. ³ Jalla nuĉ paaĉcu niĉzquin macjatchiĉha,

—ĆViva, judío Źořinacĉ chawjc jiliri! —ĉjican.

Niĉaza Jesusiĉ yujcquiz kjarĉtan tsjajpĉhiĉha.

⁴ Nekztan Pilatuqui judío Źořinacĉquin wilta ulanĉquichiĉha. Nekztan ninacĉquiz cjichiĉha:

—Cherzna. Anĉhucaĉ intirjita Źoři ticju jwescaĉha, anĉhuc zumpacha intintazajo. Wejrqui tii Źořizqui anal Ćĉjul ujmi jwesi atuĉha.

⁵ Jalla nekztan Jesusaqui ulanzkatĉquichiĉha.

Ch'apquiztan paataqui achquiz tewĉinta, niĉaza jilirĉ murat zquiti tĉjutĉta. Nekztanaqui Pilatuqui ninacĉquiz cjichiĉha:

—Tiiĉha anĉhucaĉ intirjita Źořiqui.

⁶ Timplu jilirinacami, niĉaza timplu wijilřni zultatunacami nii cherĉcu, alto jorĉtan kjawcan, chiichiĉha:

—ĆCruzquizkaz ch'awczna! ĆCruzquizkaz ch'awczna! —ĉjican.

Pilatuqui ninacĉquiz cjichiĉha:

—Way, niĉtacĉ ĉhjiĉha anĉhucqui, niĉaza cruzquiz ch'awczca. Pero wejrqui ana Ćĉjul ujmi tiĉzquiz jwesi atĉhinĉha.

⁷ Nekz Źejlřni judionacaqui tuĉ kjaaziĉha:

—Wejrnacqui liichiztĉha. Wejtnaca lii jaru tii Źořic ticstanĉha, tiiqui “Wejrtĉha Yooz Majĉh” ĉjican ojklayĉiĉ jjen.

⁸ Jalla nii chiita taku nonĉcu, Pilatuqui tsjan eksiĉha Jesusiĉquiztan. ⁹ Jalla niĉtiquiztan Pilatuqui niĉz kjuya wilta luzziĉha Jesusiĉquin pewĉzjapa. Jalla tuĉ pewĉziĉha:

—ĆJakziquiztan Źořipant amya?

Jesusazti ana Ćĉjulumi kjaaziĉha.

¹⁰ Jalla niĉtiquiztan Pilatuqui niĉzquiz wilta paljayĉhiĉha, tuĉ ĉjican:

—ĆKjaĉtiquiztan am ana wejtquiz kjaazjo? Wejrqui mantasaĉha, am cutzjapa. Niĉaza mantasaĉha cruzquiz ch'awczjapa, ĆJalla nii ana ziz amjo?

¹¹ Jesusaqui niĉzquiz kjaaziĉha, tuĉ ĉjican:

—Yoozqui amquiz mantiz poder ana tjaatasaz niiqui, amtaqui mantiz poder ana Źejltsaĉha. Yooz amquiz mantiz poder tjaachiĉ cjenkaz wejr mantasaĉha. Jalla niĉtiquiztan jecĉhalaj amquiz wejr intirjichi, jalla ni-nacaĉha amquiztan juc'ant ujchizqui.

¹² Jalla nuĉ nonĉcu Pilatuqui Jesusa anĉaĉ jaknuĉzumi cutz pecatĉha pero nii judío Źořinacazti kjawĉcan ĉhiĉhiĉha, tuĉ ĉjican:

—Tii Źoři cutznaquiĉ niiqui, am zakaz César tsjan chawjc jilirĉ quintra paaquiĉha. Jakziltat “Wejrtĉha chawjc jiliritqui” ĉjican ĉeĉhaj niiqui, César chawjc jilirĉ quintraĉ paaĉha.

¹³ Pilatuqui jalla nuĉ nonĉcu, zultatu mantichiĉha, Jesusa zancĉhuc jwescajo. Zancĉhuc jwesquichiĉha Gabata ĉjita patiuquin. Gabata tuĉ ĉjiĉha, maznacĉtan curta, jalla nii. Jalla nicju Pilatuqui jusjiiz julzquiz julziĉha. ¹⁴ Jalla nii tjuřniqui tjacz tjuřitaĉha jaka pascua pjiĉtaĉ cjen. Niĉaza taypurutaĉha. Nekztanaqui Pilatuqui nii judío Źořinacĉquiz cjichiĉha:

—Tiiĉha anĉhuca chawjc jiliriĉqui.

¹⁵ Ninacaqui kjawchiĉha, tuĉ ĉjican:

—ĆTicĉla tiiqui! ĆTicĉla tiiqui! ĆCruzquiz ch'awczla!

Nekztan Pilatuqui ninacĉquiz cjichiĉha:

—ĆKjaĉt anĉhuca tsjan chawjc jiliri ch'awcznas?

Nii timplu jilirinacaqui tuĉ kjaaziĉha:

—Wejtnacaltaqui zinta tsjan chawjc jiliri Źejlĉha, César ĉjitaĉha.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pilatuqui ninacĉ kuzcama Jesusa intirjichiĉha cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

CRUZQUIZ CH'AWCTAĉHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ĉhjichtataĉha. Persuna cruza kuzi ojkkatchiĉha Ach Tsjiĉ ĉjita tjuuchiz yokquin. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Gólgota ĉjitataĉha. ¹⁸ Jalla nicju cruzquiz ch'awctataĉha, niĉaza niĉtan ĉhica tsjii pucultan Źořinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakazataĉha, Jesusiĉ porap kjuttan, Jesusazti ninacĉ taypiquiz. ¹⁹ Niĉaza Pilatuqui tsjii letrero paakatchiĉha, tuĉ ĉjican: “Jesusa Nazaret wajtchiz Źoři. Judionacĉ tsjan chawjc jiliri”. Jalla nii paaĉcu Jesusiĉ ach juntuř cruzquiz ch'awcĉinchiĉha. ²⁰ Chawc wajt ĉcati Jesusaqui cruzquiz ch'awctataĉha. Jalla niĉtiquiztan walja judío Źořinacaqui niĉz letrero liichiĉha. Nii letreruĉi ĉhjep tawkquiztan ĉjirtataĉha, hebreo tawkquiztanami, griego tawkquiztanami, niĉaza latin tawkquiztanami.

²¹ Nii letrero cheržcu timplu jilirinacaqui Pilatužquiz cjichiča:

—Ana cjjira, “Judionacž tsjan chawjc jiliri” cjcanaqui. Antiz cjjira, “Tii žoñiqui cjiča, ‘Wejrtča judionacž tsjan chawjc jiliritqui’”. Jalla nuž cjjira.

²² Pilatuqui tuž kjaaziča:

—Jaknužt cjjirchinžlaja, nužupanikaz cjequiča.

²³ Zultatunacaqui Jesusa cruzquiz ch'awcžcu niiz zquti ricujchiča. Nižaza pajkpic partiquiz tojziča, nii pajkpaltan zultatunacaqui. Tsjii pajk tol zquitiqui ana ch'ucuchiz watzatača, tsewcchuc kozzuc pakjipacha.

²⁴ Jalla nižtiquiztan nii zultatunacaqui porapat kazas- siča, tuž cjican:

—Anačhum wjajrla. Antiz surtiila. Tii zquitiqui jecžquizkat surti cayačhani niiztaž cjequiča.

Jalla nuž paatan cjjirta Yooz takuqui cumplissiča. Cjjir- ta Yooz taku tuž cjiča: “Ninacžpora wejz zquti tojz- iča, nižaza parti zquitiquiztan surtiyassiča”. Jalla nuž paachiča nii zultatunacaqui.

²⁵ Jalla nekz Jesusiž cruz žcati tsijtsiñ želatča, Jesusiž maa; nižaza niiz maa cullaqui; nižaza María (Cleofas tjuntača); nižaza María Magdalena; nii pajkpaltan žel- atča. ²⁶ Jesusaqui niiz maa cherchiča. Nižaza niiz pecta tjaajinta žoñi naaža žcati tsijtchi želatča. Jalla nuž cheržcu Jesusaqui niiz maaquiz cjichiča:

—Maataka, tiiča am maati cunta.

²⁷ Nekztanaqui nii tjaajinta žoñžquiz cjichizakazza:

—Taača am maaqui.

Jalla nekztanpacha nii tjaajinta žoñiqui Jesusiž maa ricujžcu persun kjuya chjitchiča.

JESUSAQUI TICZA

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zizziča, tjapa Yooz Epiž tjaata langnaca liwj žeržtapantača, jalla nii. Nekztan cjichiča:

—Kjaz kjaral paznuča.

Jalla nuž cjican, cjjirta Yooz takuqui cumplissiča.

²⁹ Jalla nekzi tsjii ojch želatča jar vinchiz. Jalla nekz- tanaqui kjaz ch'umñi esponja t'awziča nii vinqiz. Nekztan hisopo cjita munti parquiz chjapžcu, Jesusiž atquin ch'iižinchiča. ³⁰ Jesusaqui nii jar vinu licžcu, nekztan cjichiča:

—Tjapaž cumplissay. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui acha colžcu ticziča.

³¹ Pascua pjjizta tjacz tjuñitača. Niiž jakatažu jeejz tjuñitača, nižaza chawc pjjizti tjuñitača. Jalla niž- tiquiztan judío žoñinacaqui nii cruzquiz ticziž cur- punaca anaž nuž tsjiijtpapacha čjelinz pecatča. Jalla nižtiquiztan nii judionacaqui Pilatužquin maychiča, cruzquiz ch'awcta žoñinacž lis tsjii kjolkjolžinajo, apura ticskatsjapa. Nekztan ticžtan cruzquiztan apakz- nasača. ³² Nekztan Pilatuqui zultatunaca mantichiča, nii cruzquiz ch'awctanacž lis kjolžjapa. Primir tjañž lism- i kjolžinchiča. Nižaza tsjii tjañž lizmi kjolžinchičakaz- za. ³³ Nekztanaqui Jesusižquiz macjatžcu, nii zultatu- nacaqui cherziča, ticzi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiz lismi ana kjolkjolžinchiča.

³⁴ Pero tsjii zultatuqui Jesusiž ch'ill kjuttan ch- japžinchiča pajk cuchillžtan. Jalla nuž chjaptan ljocmi kjazmi lewchiča. ³⁵ Wejrpacha jalla nii cherchinča. Jalla nižtiquiztan werara ticlarchinča nii puntuquiztan, ančhuczakaz criyajo. Weriz ticlarta takuqui werara- panča. ³⁶ Jalla tii watchi puntunacquiztan cjjirta Yooz takuqui cumplissiča. Cjjirta Yooz takuqui jalla tuž cjiča: “Anaž jakzilta niiz tsjiimi kjoltaž cjequiča”.

³⁷ Nižaza tsjii cjjirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Ninacaqui ninacaž chjapta žoñiqui cheraquiča”.

JESUSAQUI TJATŽTAČHA

³⁸ Jalla nekztanaqui tsjii Arimatea wajtchiz žoñiqui, José cjita, Pilatužquin mayi ojkičiča. Josequi Jesusiž curpu maychiča tjazjapa. Josequi chjozjaka Jesusiž chiita tjaajintanaca catokchiča, ana jecžquizimi mazcu. Parti judío jilirinacžquiztan eksiča. Jalla nuž maytan Pilatuqui permiso tjaachiča. Jalla nekztanaqui Josequi ojkičiča Jesusiž curpu chjichi. ³⁹ Nižaza Nicodemo cjita žoñiqui Jesusiž curpu tjaczñi tjonchiča. Jalla nuž Jesusiž curpu tjaczjapa zjijcchiča, tsjii quintala zuma ulurchiz miržtan aloestan t'ajža. Niiž tuquiqui Nicodemuqui Jesusižquin ween tjonzi- tača. ⁴⁰ Josežtan Nicodemžtan Jesusiž curpu tjaczča. Nižaza nii miržtan aloestan jalla ninacžtan zuma pañunacžtan Jesusiž curpu capziča, jaknužutažlaj nii judío žoñinacž cuzturumpi, jalla nuž. ⁴¹ Jesusiž cruzquiz ch'awcta yokquin muntinaca želatča. Nii muntinac yokquiz tsjii ew sepulturu želatča, ana jec ticzimi tjažtatača nii ew sepulturquiz. ⁴² Judionacž jeejz tjuñi- mi pascua pjjizta tjuñimi wajillatača. Pero nii ew sepulturuqui žcatillatača. Jalla nižtiquiztan nii sepul- turquin Jesusiž curpu tjaččiča.

JESUSAQUI JACATATČIČHA

20 Semana kalltiznan nii tuming wenz chawjc kjan- tati María Magdalena sepulturquin ojkinčiča. Nekztan cherchinča sepultura pjucžta maz, cjetžtat- ača. ² Jalla nekztan María Magdalenqui zati pariju ojkinčiča, Simón Pedružquin, nižaza nii Jesusiž pecta tjaajinta zoñžquin. (Jalla niča tii liwru cjjirni Juan cji- taqui.) Jalla naa Mariiqui ninacžquiz paljaychinča, tuž cjican:

—Jesús Jilirž curpu sepulturquiztan chjichtača. Nižaza jakziquin chjichcu tjažtakazlani anača zizzuca.

³ Jalla nekztanaqui Pedružtan nii tsjii pecta tjaajinta žoñžtan ulanžcu sepultura cheržni ojkičiča. ⁴ Ninacac pucultanuntu zatatča. Nii tsjiiqui tsjan apura za- jtchiča Pedružquiztan. Jalla nuž zajtžcu Pedruž tuqui sepulturquin irantichiča. ⁵ Irantižcu sepulturquiz colžcu chercherziča, nii Jesusiž curpu tejlža pañu- naca nekzikaz cherziča. Pero ana luzziča. ⁶ Niiž wiruñ Simón Pedruqui irantichizakazza. Jalla niiqui sepulturquiz luzziča. Nižaza niiqui Jesusiž curpu tejlž- ta pañunaca cherziča. ⁷ Jesusiž acha jeržinta pañu morokpachalla tsjii latu nonžtatača. Parti pañunacž- tan anatača juntu. ⁸ Jalla nekztanaqui nii tuqui irantiñi

žoñiqui sepulturquiz luzzizakazza. Jalla nii pañunaca cheržcu, criichiča, Jesusa jacatatchi, jalla nii. ⁹ Cjijrta Yooz takuqui Jesusaž ticziquiztan jacatatz puntuquiztan chiiča. Pero Jesusiž tjaajintanacaqui nii cjijrta Yooz taku imaž intintazatča. ¹⁰ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan, jalla nii pucultanaqui kjuya quejpciča.

MARIA MAGDALENAŽ QUINTU

¹¹ Maria Magdalena cjitiqui sepultur zancu želatča, kaacan. Jalla nuž kaacan sepultur kjutñi colžcu cherzinča. ¹² Nekz sepulturquiz pucultan anjilanaca chiw zquti cutchi želatča. Jakziquiz Jesusa tjažtatažlaja, jalla nekz julzi želatča. Tsjiiqui ach kjuttantača, tsjiiqui kjojch kjuttantača. ¹³ Nii anjilanacaqui naaquiz pewcziča:

—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? —cjican.

Naaqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jilirž curpu chjitchiča. Jakziquin chjitztakazlani, anal zizi atuča.

¹⁴ Jalla nuž chiižcu, kjutzquichinča. Jalla nuž kjutžcu Jesusa tsijtsi cherziñča. Pero Jesusa ana pajchinča nii ratu. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz pewcziča, tuž cjican:

—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? ¿Jequim kjurya?

Mariiqui persun kuzquiz pinsichinča: “Munti yoka cwitiñi žoñiž caa”, cjican. Jalla nižtiquiztan nižquiz cjichinča:

—Señor, amqui Jesusiž curpu chjitchamžlaj niiqui, maznalla, jakziquin nii curpu cjichamta. Nekztan wejrqui niž curpu chjichasača.

¹⁶ Jesusaqui nekztan naaquiz cjichiča:

—¡María!

Mariiqui nuž chiiñi nonžcu zumpacha kjutzinča. Nekztan Jesusižquiz chiičinča:

—¡Raboni! —cjican. Nii takuqui hebreo tawkquiz “Maestro” cjiča.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Wejr cutzna. Wejrqui imazil Yooz Ejpžquin okuča. Jaziqui mazñi okaquiča weriž tjaajinta jilanacžquin. Tuž cjican maznaquiča: “Wejrqui Yooz Ejpžquin okača. Jalla niiqui wejt Ejpča, nižaza ančhuca Ejpzakazza. Nižaza niiča wejt Yoozqui, nižaza ančhuca Yoozqui”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui María Magdalenqui Jesusiž tjaajintanacžquin mazñi ojkchinča, tuž cjican:

—Jesusa Jiliri cherchinča.

Nekztan ninacžquin Jesusiž chiitanaca mazzinča.

JESUSAQUI WILTA PARIZIČIČA

¹⁹ Tumincuqui jalla nii nooj ween niž tjaajintanacaqui tsjii kjuyquiz želatča. Kjuya zuma chawjccchitača, quintra žoñinaca eksk. Jalla nuž cjen Jesusaqui tsijtsi ninacž taypiquiz parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁰ Jalla nuž tsaanžcu, Jesusaqui ninacžquiz tjeezicha niž pjetta kjaranacaž, nižaza niž chjapta ch'illa. Jalla

nekztanaqui ninacaqui Jesús Jiliri cheržcu, ancha chipchi cuntintutača. ²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz tuž chiičiča:

—Walikaz cjee. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča, jalla nižta zakaz wejrqui ančhucaquiz cuchanžcača.

²² Jalla nuž chiican, Jesusaqui ninacž kjutñiž pjuziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, Yooz Espiritu Santuž tanzna. ²³ Jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui pertunaquiž niiqui, Yooz Epiž pertuntaž cjequiča. Nižaza jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui ana pertunaquiž niiqui, ana pertuntaž cjequiča.

WILTA PARIZIČIČA, TOMAS ŽELAN

²⁴ Nii oraqui nii tuncapan illzta žoñinacžquiztan tsjiiqui ana želatča, Tomás cjita. Niiž tsjii tjuuqui “Pacha” cjitatača. Jesusa tjonz, nii ora ana želatča.

²⁵ Wiruñauqui parti tuncapan tjaajintanacaqui Tomasquiz quint'ichiča, tuž cjican:

—Jesús Jiliri wejrnac cherchinča.

Pero Tomaszi tuž cjichiča:

—Anal criyasača. Wejrqui Jesusiž clawžtan pjetta kjarami ana cheraž niiqui, nižaza nii pjetquiz ana wejt kjar loc'ana chjapznaž niiqui, nižaza niž ch'ill pjetquiz wejt kjarana chjapznaž niiqui, jalla nižtiquiztan anal criyasača.

²⁶ Quinsakal tjuñquiztan nii tjaajintanacaqui wilta kjuyquin želatča, Tomastanpacha. Kjuy chajwcchiž cjenami, Jesusaqui ninacž taypiquiz tsijtsi parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchiča, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁷ Jalla nekztanaqui Tomasquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt kjarana chertzna. Am kjar loc'ana tekz chjapzna. Nižaza am kjarana zjijca, wejt ch'illquiz chjapzna. Anapan tira ana criiñi kuzziz cjee. Antiz criya, wejtquiz kuzziz cjee.

²⁸ Tomasqui tuž kjaaziča:

—¡Wejt Jiliri! ¡Wejt Yooz!

²⁹ Jesusaqui nekztan nižquiz cjichiča:

—Jaziqui Tomás, amqui wejr cheržcu criichamča. Ana wejr cheržcu criichinacaqui, juc'ant waliž cjequiča.

³⁰ Jesusaqui niž tjaajintanacaž cheran walja milajrunaca paachiča. Parti milajrunacakaz tii libruquiz cjiirtatača. ³¹ Jalla tekz cjijrta milajrunacaqui wejrqui cjiirchinča ančhucqui criyajo, Jesusaqui Cristuča, nižaza Yooz Majchča, jalla nii. Nižaza cjiirchinča, ančhuc Cristužquin kuzziz cjisjapa, arajpachquin wiñaya kamzjapa.

JESUSAQUI WILTA PARIZIČIČA

21 Niiž wiruñ Jesusaqui niž tjaajintanacžquiz wilta parizichiča, Tiberias kot atquin. Jalla tuž watchiča. ² Nekz želatča, Simón Pedružtan, “Pacha” cjita Tomastan, Caná de Galilea wajtchiz Natanaelžtan,

Zebedeož majchnacžtan, nižaza tsjii pucultan iya tjaa-jintanacžtan. Jalla ninaca juntu želatča. ³ Nekztan Simón Pedruqui cjichiča:

—Wejrqui ch'iz tani okuča.

Nii partinacaqui cjichiča:

—Wejrnacmi amtan chical okača.

Jalla nekztan kotquin ojkchiča. Nicju tsjii warcuquin luziča. Pakara langzcanami ana čjul ch'izmi tani atchiča. ⁴ Kjanžcanalla, Jesusaqui kot atquin pariziquichiča. Nii tjaa-jintanacaqui ana zizatča, nii Jesusažlaj, jalla nii. ⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Jilanaca, žana čjul ch'izmi tanchinčuckaya?

Ninacaqui kjaaziča:

—Ana čjul, —cjican.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Nii warcuž žew latuquiz ch'iz tanz tjojtzna. Jalla nekz ch'iznaca tanznaquiča.

Jalla nuž tjojtziqiztan wacchi ch'iznaca tanziča. Wacchi ch'iznaca tanchiž cjen, wirataž ana warcuquin joozucu. ⁷ Nii Jesusaž ancha k'aachita žoñiqui Pedružquiz cjichiča:

—Niiča Jesús Jiliriqui.

Nuž chiitiquiztan nii orapachalla Pedruqui niž chjojka zquiti cutžcu, kot kjazquin luziča, kjaz juntuñ narcen Jesusižquin ojkzjapa. Warcuquiz langzcan, ana zquitchiztača, calzunsillo alaja. ⁸ Parti tjaa-jintanacaqui warcuquiz ojkchiča ch'iz tanzquiz ch'iznaca joočan. Nii ch'iz tanzqui ch'iznacžtan chjijppachatača. Nii joočan kot atquin macjatžquichiča. Ninacaqui kot atquiztan patac metruž jalla nužquinkaztača. ⁹ Nekztanaqui kot atquin irantižcu, warcuquiztan ulanchiča. Nižaza uj paraza cherchiča, ch'iz tjučta. Nižaza t'anta želatča. ¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Tsji kjaž ančucaž tanta ch'iznaca zjijca.

¹¹ Jalla nuž maytiquiztan Simón Pedruqui warcuquiz luzcu nii ch'iznaca kot atquin joožquichiča. Nii ch'iz tanzqui pajk ch'iznacžtan chjijpitača, patac pjijska tunca quinsani ch'iznacchiztača. Jalla nuž wacchi tanchiž cjenami, nii ch'iz tanzqui ana wjajrziča. ¹² Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Picha. Čheriž lujl-lay.

Ana ultimu pajžcumi anaž jecmi nii tjaa-jintanacžquiztan pewczni atatcha, “žject amya?” cjicanaqui. Ninacaqui “Jesús Jilirižlani” nuž kuzquiz pinsichiča. ¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin žcatžinžquichiča. T'anta tanžcu, ninacžquiz tjaachiča, nižaza ch'iz zakaz ninacžquiz tjaachiča.

¹⁴ Ticziqiztan jacatatžcu, tii čjep wiltiquiziqui Jesusaqui niž tjaa-jintanacžquiz parizichiča.

SIMON PEDRUŽQUIZ CHIICHIČA

¹⁵ Jalla nuž čheri lujltiquiztan, Jesusaqui Simón Pedružquiz pewcziča, tuž cjican

—Simón, Jonás maati, žamqui tii žoñinacžquiztan wejttan juc'anti munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čheri tjaa. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui Pedružquiz wilta pewcziča, tuž cjican:

—Simón, Jonás maati, žamqui wejttan zuma munazkaya?

Pedruqui tuž kjaaziča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejt žoñinaca cwita. Ninacača uuzanacažtakazqui.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui čjep wiltiquiziqui Pedružquiz pewcziča:

—Simón, Jonás maati, žamqui wejr peckaya? —cjican.

Pedruqui jalla nuž čjep wilta pewcztiqiztan llaquita cjissiča. Jalla nekztanaqui Pedruqui tuž kjaaziča:

—Wejt Jiliri, amqui tjapa zizñampanča. Amqui zizza, wejr am pecuča, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čheri tjaa. ¹⁸ Ultim wereral amquiz chiyuča. Amqui tjowa cjicanaqui zquiti kujtžcu jakziquinam ojkz pecčhaja, ojkñamtača. Pero chawczcuzti, amqui kjaram waaznaquiča. Yekja žoñiqui am zquiti tjužnaquiča, nižaza ana amiž ojkpecta, jalla nijcchuc chjichta cjequiča.

¹⁹ Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui mazinchiča, jaknužt Pedro ticstančhalaja, nižaza jaknužt Pedruž cjen Yoozquin honora tjaataž cječhaja, jalla nii. Nekztan nuž chiižcu, Jesusaqui Pedružquiz tuž cjichiča:

—Wejt kamañquizka kama.

TJAAJINTA K'AYI ŽOŃI

²⁰ Nekztanaqui Pedruqui wir kjutni kjutžcu, Jesusiž tjaa-jinta k'ayi žoñž kjutni cherziča. Nii tjaa-jinta k'ayi žoñiqui pascu pijjztiqiz čheri lulan, Jesusiž latuquiz želatča. Niiqui Jesusižquiz pewczitača, tuž cjican: “Wejt Jiliri, žject am tankataquiya?” ²¹ Jalla nii tjaa-jinta žoñž kjutni cheržcu, Pedruqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjicha:

—Wejt Jiliri, žtii žoñžquiz čjulut wataquiya?

²² Jesusaqui Pedružquiz tuž kjaaziča:

—Wejt tjonzcama tii žoñž žejtz munaž niiqui, žčjulut amquiz importiya? Wejt kamañquizka kama amqui.

²³ Jalla nuž Jesusaž chiitiquiztan, tii quintu ojkchiča, nii tjaa-jinta k'ayi žoñiqui ana ticznaquiča, jalla nii. Pero Jesusaqui ana nižta chiichiča, “Amqui ana ticznaquiča” cjican. Pero Jesusaqui cjichiča, “Wejt tjonzcama tii žoñž žejtz munaž niiqui, žčjulut amquiz importiya?” Jalla nužkaz cjichiča.

²⁴ Wejrpachača nii tjaa-jinta k'ayi žoñiqui. Wejrqui tii cartiquiz cijjrtanaca maznuča. Nižaza tii liwruquiz cijjruča. Nižaza criichi žoñinacaqui zizza, weriž mazta taku werarapanča.

²⁵ Nižaza iya juc'anti Jesusaž paatanaca žejlčha. Tjapa
niiž paatanaca cjjrta cjesaž niiqui, nii cjjrta liwrunaca
tjapa tii muntuquiz chjjpsnasačha. Nižaza iya juc'anti
želaquičha. Nužukazza. Amén.

HECHOS

1 Zuma Teófilo, tuqui wejrqui tsjii libro cjiŕchinča tjapa Jesucristuž puntuquiztan. Jesusiž ojklaytanacami tjaajintanacami cjiŕchinča, nasta tjuñquiztan, ² arajpacha quejpsquiz tjuñicama. Ima arajpacha quejpžcan Jesusižtan Espíritu Santužtan apostolonacžquin mantichiča, jaknužt kamz waquizičhaja, jalla nii. ³ Jesusaqui ticziquiztan jacatatžcu tii yokquiz iya pusi tunc tjuñi žejlchiča niž apostolonacžquiz persuna tjon tjonžjapa. Tjon tjonžcan, kjanapacha tjeezičha, “Jacatatchinča”, cjan. Nižaza jaknužt Yooz mantuquiz kamz waquizičhaja, jalla nii tjaajinchiča.

⁴ Tsjii nooj niž apostolonacžtan juntjapžcu, Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča, tuž cjan:

—Anača tii Jerusalén wajtquiztan ulnaquiča. Tekziča tjewznaquiča ančhucqui, wejt Yooz Epiž chiita taku cumpliscama. Niiqui Espíritu Santo cuchanžcaquiča; jalla niicamaž tjewznaquiča. Tuquitan wejrqui anchucaquiz nii puntu paljaychinpantača. ⁵ Juan Bautistaqui kjaztan bautissipanča. Anziqiu tsjii kjaž majquiztan ančhucqui Espíritu Santužtan bautistaž cjequiča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

JESUCRISTUQUI ARAJPACHQUIN QUEJPCHIČHA

⁶ Apostolonacaqui Jesusižtan juntjapsi cjen, pewczičha, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, žanzpacha amqui tii Israel wajtchiz žoñinaca ninacž quintranacžquiztan liwriyaquiya? ¿Tii žoñinaca persuna mantisjapaya?

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Yooz Ejppankazza timpunacaqui mantiñiqui, čjulorat tii tii watačhaja, jalla nii. Nižaza Yoozqui ančhucquiz ana zizkatz munča, čjulorat tii Israel žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii. ⁸ Pero Espíritu Santuž ančhucaca kuzquiz luztan, ančhucqui tjup kuzziz cjequiča. Jalla nekztan ančhucqui wejt puntuquiztan paljayñi ojklayaquiča Jerusalén wajt yokaran, nižaza Judea yokaran, nižaza Samaria yokaran, nižaza tjapa kjutñi. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

⁹ Nekztan apostolonacž cheran Jesusaqui ninacž taypiquiztan tsewcchuc waytissiča. Yooz Epiž chjichatača arajpacha. Nužquiz tsjir taypiquiz katchičha Jesusaqui. Ana iya tjenchiča. ¹⁰ Nekztanaqui tsewcchuc cheksnan, pucultan chiw zquitchiz žoñinacžtakaz jecžquichiča ninacž žcati. ¹¹ Nii pucultan anjilanacaqui tuž cjichiča:

—Galilea žoñinaca, žkjažtquiztan ančhucqui tsewcchuc chekžquiz? Jesusaqui ančhucquiztan arajpacha

chjichtača. Pero tsjii nooj nii Jesusapacha wilta tii muntuquiz quejpžcaquiča, jaknužt tsjir taypiquiz katchaja, jalla nuž tsjir taypiquizzakaz jecžcaquiča. Nuž tjonaquiča. —Nuž cjichiča anjilanacaqui.

MATIASQUI ILLZTA APOSTOL CJISSIČHA

¹² Jalla nekztanaqui apostolonacaqui Olivos cjita curullquiztan chjiwžquizcu, Jerusalén watja quejpchiča. Jerusalén watjaqui nii curullquiztan žcatitača, jeejz tjuñquiz jaknužt judiuž lii jaru ojcz waquizičhaja, jalla nužullquin ojcztača. ¹³ Jerusalén watja irantižcu apostolonacaqui alujta kjuya luzziča; tsewcta altu pisuquin alujtatača. Nii apostolonacaqui tinacatača: Pedrotača, Jacobotača, Juantača, Andrestača, Felipitača, Tomastača, Bartolomitača, Mateotača, Jacobo cjita Alfeož majčtača, Simonatača (niiqui cananista cjita partir žoñitača), nižaza Judas cjita Jacobož majčtača. Jalla ninacatača apostolonacaqui.

¹⁴ Tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizizjapa ajcajczñipantača. Ninacžtan chica želatča Jesusiž lajknacžtan, Jesusiž maatan, nižaza yekja maatakanacžtan. Tjappacha Yoozquin mayizican želatča.

¹⁵ Tsjii noojiqui jalla nuž chicapacha želan Pedruqui tsijtsičha, nii Yoozquin criichi žoñinacž taypiquiz. Nii oraqui tsjii patac paatuncani nužquintakalča nii criichi žoñinacaqui. Pedruqui ninacžquiz cjichiča:

¹⁶ —Jilanaca, cullaquinaca, Judasqui Jesusa tanñi žoñinaca irpichiča. Tuquitan jalla nii Judas puntuquiztan Espíritu Santuqui Davidžquiz mazinchiča, Yooz tawk liwruquiz cjiŕta cjsjapa. Nižaza nii Espíritu Santuž mazintaqui cumplispantača. Jaziqiu cumplissiča.

¹⁷ Judasqui učum partiquiztantatača. Nižaza Yoozta langžñiquiz uchtatača. ¹⁸ Nii anawali paañi Judasqui Jesusa tarasunta paaztan tsjii yoka kjaychiča. Nekztan, kozzuc achchiz tjojtscu, walu pjatsi ticziča.

¹⁹ Tjapa Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui nii Judas quintu zizza. Jalla nii quintu nonžcu, Judas kjayta yoka tjuuskatchičha, Acéldama cjan. Acéldama tjuuqui ninacž tawkquiztan “Ljoc Yoka” cjiča. ²⁰ Judas puntuquiztan Salmos cjita liwruquiz tuž cjiŕtača: “Niiž kjuyaqui jaytitaj cjila. Nižaza ana jecmi nii kjuyquiz kamla”. Salmos cjita liwruquiz tuž zakaz cjiŕtača: “Niiž puestuquiz yekja uchtaj cjila”.

²¹ Pedruqui tira chiichiča, tuž cjan:

—Jalla nii Yooz takuž cjen učumnacquiztan tsjiiqui il-lza, Judas puesto tanzñijapa. Jaziqiu nii puesto tanzñi žoñiqui tjapa wejrnacž Jesusižtan ojklayta timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan illzta cjistanča. ²² Juanž

bautis timpu jalla nijctanpacha Jesusa arajpacha ojkcama, jalla nii timpu cumpant'ichi žoñinacžquiztan nii žoñiqui illzta cjistanča. Nekztan nii žoñiqui wejtnacatan chicapacha cjequičha, Jesusaž jacatatta puntu paljayzjapa. —Nuž cjichiča Pedruqui.

²³ Nekztanaqui pucultan žoñi illsiča, tsjiiqui Judas puesto tanzñijapa. Tsjiiqui José cjitatača, nižaza Josiqui Barsabás cjitazakaztača. Nižaza Josiqui Justo tjuuchizzakaztača. Tsjiizuñqui Matías cjitatača.

²⁴ Nekztan nii ajczñi žoñinacaqui mayizichiča, tuž cji-can:

—Jesús Jiliri, amqui tjapa žoñinacž kuz zizza. Jaziqui tii pucultiquiztan amiž illzta apóstol tjeeznalla. ²⁵ Niiqui Judas puestuquiz uchtaž cjequičha, amquin sirwiñiž ojklajzjapa. Judasqui nii puestuqui pertichiča anawali uj paažcu. Jaziqui infiernuquin ojkcichiča. Jalla nuž niž-taqui waquizichiča. —Jalla nuž mayizichiča.

²⁶ Nekztanaqui ject Jesusiž illzta, jalla nii zizjapa, zur-tiassiča, nii pucultiquiztan jakziltižquiz nii zurti cay-ačhaja, jalla nii. Jalla nuž zurtiascu, nii zurtiqui Matiasquiz caychiča. Jalla nekztan Matiasqui nii parti tuncaman illzta apostolonacžtan juntu cjišsiča. Lijitum apóstol nužquiz cjišsiča.

YOOZ ESPIRITU SANTUQUI TJONČHA

2 Pentecostés cjita pijjsta tjuñquiz tjapa Jerusalén žejlñi criichi žoñinacaqui juntassiča tsjii kjuyquizkaz. ² Tiripintit tsewctan tsjii chawc tjamž joražtakaz nonziča. Tjapa nii kjuya zmali kjaazkatchiča. ³ Jalla nekztanaqui uj lastakaz jeczquichiča zapa mayni ninacž juntuñcama t'akžta, yekja yekja. Jalla nuž zapa maynižquiz nii ujnacaqui želatča. ⁴ Jalla nuž tjonžcu Espiritu Santuqui tjapa ninacžquiz luzziča. Nekztan ninacaqui parijunaca yekja yekja taku chiichiichiča, jaknužt nii Espiritu Santuž chiikatčhaja, jalla nii.

⁵ Nii timpunacaqui Jerusalén wajtquin wacchi judío žoñinaca kamñi želatča, ninacž cuzturumpi jarupan paañi. Nii judío žoñinacaqui tjapa kjuttan ajczquichi-tača. ⁶ Jalla nii suyñiñi jora nonžcu, žoñinacaqui juntassiča. Zapa mayni nii žoñinacaqui persun taku nonziča. Nekztan ana tantiichuca, čhjulut watačhaja, nii. ⁷ Jalla nižtiquiztan ninaca ancha kuz turwaysi cjišsiča. Ispantichi ninacpora parlassiča, tuž cji-can:

—¿Tjapa nižta chiichiñinacaqui anaj Galilea wajtchiz žoñinacajo? ⁸ Zapa mayni učum persun takuž nonža. ¿Jaknužupan teejo? —Jalla nuž cjichiča.

⁹ Nekž želatča Partia žoñinaca, nižaza Media žoñinaca, nižaza Elam žoñinaca, nižaza Mesopotamia žoñinaca, nižaza Judea žoñinaca, nižaza Capadocia žoñinaca, nižaza Ponto žoñinaca, nižaza Asia yokchiz žoñinaca, ¹⁰ nižaza Frigia žoñinaca, nižaza Panfilia žoñinaca, nižaza Egipto žoñinaca, nižaza Africa žoñinaca, nii Afric yokaqui Cirene yokž nawjktuñtan. Nižaza Roma wajtquiztan tjonñi žoñinaca želatča. Yek-japanacaqui judío maa ejpčiz žoñinacatača. Yek-japanacaqui ana judío maa ejpčiz cjenami judionacž cuzturumpi paañi žoñinacapantača. ¹¹ Nižaza že-

latča Creta wajtchiz žoñinaca, nižaza Arabia žoñinaca. Nii žoñinacaqui parlassiča, tuž cji-can:

—Wacchi watjanacchiz žoñinacala učumtanaqui.

Pero zapa mayni učum persun takunacaž nonžla. ¡Nii tjapa takunacžtan chiiñinacaqui Yooziž ispantichuca paatanaca quint'ila!

¹² Jalla nuž chiichiñi nonžcu tjappacha ispantichiča. Kuz turwaysi cjišsiča. Nekztan pewcsassiča, tuž cji-can:

—Nii puntuquiztanac, ¿kjažt cjeejo?

¹³ Yekjapanacaqui iñarchiča, tuž cji-can:

—Aaaa, ninacaqui licchikazza.

PEDRUQUI ŽOÑINACŽQUIZ PALJAYCHIČHA

¹⁴ Nekzpacha tsijtsi želatča nii tuncapan illzta apostolonaca. Jaziqui Pedruqui altu joržtan paljaychiča, tuž cji-can:

—Judea yokquiz kamñi žoñinaca, nižaza Jerusalén wajtquiz žejlñi žoñinaca, wejt taku zumpachaž nonžna. Čhjuluzlaja, jalla niil kjanzt'ača. ¹⁵ Ančhucqui “Tii žoñinaca licchikaz” cji-can pinsiča. Pero tii žoñinacaqui anača licchi. Anzic wenzlakača. ¹⁶ Anziqui Joelž cji-jrta Yooz taku cumplissa. Nii Joelqui Yooz cuntiquiztan mazinchiča, tuž cji-can:

¹⁷ “Yoozqui tuž cjiča, Tii timpu tucuzinžtan wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz wejt Espiritu Santuž kuzquiz luzziz cjen, ančhuca maatinacaqui lucmajch cjiñi tjunmata cjiñi wejt takuž parlaquiča. Nižaza Espiritu Santuž cjen tjtjowaqui visionanaca cheraquiča. Nižaza chawc chawcwanacaqui wiyquin chjuuznaquiča. ¹⁸ Jalla nii timpuquiz wejt sirwiñinacžquiz luctaka cjiñi maataka cjiñi wejt Espiritu cuchanžcača. Nii Espirituž cjen, ninacaqui wejt takuž parlaquiča. ¹⁹ Tsewc arajpachquinami tii yokquizimi wejrqui ispantichuca siñalanaca tjeeznača, ljocnaca, ujnaca, tsokchi tsjirinaca, uj žketižtakaz, jalla nuž. ²⁰ Ima Jesucristo Jiliriz tjonan, tjuñiqui zumchi cjisnaquiča. Nižaza jiiizmi ljocžtakaz cjisnaquiča. Jalla nižtanaca watan, wajillaž Yooz chawc tjuñiqui tjonaquiča, Yooz wali azi tjeežñi tjuñi. ²¹ Nii timpuquiziqui jakziltat liwriita cjisjapa Yooz Jiliržquin mayizichaja, jalla niiqui liwriitaž cjequičha”. Jalla nuž cji-jrchiča Joelqui.

²² Israel wajtchiz žoñinaca, wejt taku nonžna. Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitača. Ančhuca watjanacquiz ojklajcan Jesusaqui Yooz aztan ispantichucanacami, milajrunacami, siñalanacami, jalla ninaca tjeeziča. Nii tjeežta obranaca ančhucqui zizza. Jalla nii obranacaqui kjanapacha tjeeziča, Jesusaqui Yooz Epiz cuchanžquita žoñipankazza, jalla nii. ²³ Jalla nuž pajk obranaca paachiž cjenami ančhucqui Jesusa conkatchinčhucča. Nekztanaqui ančhucqui uj paañi žoñinacžquiz Jesusa intirjichinčhucča cruzquiz ch'awczjapa. Tuquitanpacha Yooz Ejpqui jalla tižtanaca watzpan zizatča. Nižaza niž muntacama tii watzjapa mantichiča. ²⁴ Ančhucqui Jesusa conkatchinčhucča. Yooz Ejpzi Jesusa jacatatskatchiča. Anawal ticzquiztan liwriichiča. Nii ticzqui Jesusižquiztanaqui anapantača

atipchuca. ²⁵ Tuqui ažk watanaca David cjita jiliriqui Jesusiž puntu cjiŕchiča tuž cjican:

“Yooz Jiliri wejttan chica željňipanča. Jalla nuž wejt kuzquiz Yoozquin zint'iňpanča. Yoozqui wejt žew latuquiz žejlča, wejr yanapzjapa, nižaza wejr ana čjulquiztanami eksnajo. ²⁶ Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui wali cuntintuča. Chipchipcan wejt tawkžtan Yoozquin honoral tjaa-uča. Ticz cjenami, Yoozquin kuzziztča, Yooz Ejpqui wejr jacatatskataquiča. ²⁷ Yooz Tata, amqui ticzi žoňinacžtan wejt alma anam ecaquiča. Wejrqui am ligitum sirwiňi žoňtqui. Jaziqui wejt curpuqui anam ecaquiča sipulturniz mokajo. ²⁸ Nižaza wejtquiz arajpach kamaña tjaajinchamča. Tii muntuquiz amtan chica kamcan ancha cuntintul cjeeča”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan cjiŕchiča Davidqui.

²⁹ Jilanaca, učum David cjita tuquita atchi ejpž puntuquiztan kjanapacha intintiskats pecuča. David jiliriqui ticziča. Nižaza tjattatača. Anzcama niž sipulturnuqui učum yokquiz žejlča. ³⁰ Davidqui illztatača Yooz taku chiiňijapa. Yooz Ejpqui nižquiz juramintužtan compromitkalča tuž cjican: “David, tsjiiqui am majchmaatquiztan (Cristo cjita) pajk jiliri cjequiča. Niiqui mantiz puestuquiz uchtaž cjequiča, tii wajtchiz žoňinaca mantizjapa.” Jalla nuž Yoozqui Davidžquiz compromitchiča. ³¹ Jalla nii zizcu, Davidqui tuquitanpacha Cristuž jacatatz puntuquiztan chiichiča, tuž cjican: “Cristuž almaqui ticzi žoňinacžtan anaž ecta cjequiča. Nižaza Jesucristuž curpumi anaž mokaquiča.” Jalla nuž Cristuž puntuquiztan chiichiča. ³² Jaziqui Yooz Ejpqui nii Jesucristo jacatatskatchiča. Jacatattan, wejr nacpachača Jesucristo chercintqui. Jaziqui tisticu cjican, nii puntu weraral chiyasača. ³³ Jesucristuqui jacatatzcu, Yooz Ejpž žew latuquiz walja honorchiz cjisiča, Yooz Ejpžtan chica mantiňi. Nižaza Yooz Epiž tuquita chiita tawk jaru Jesucristuqui Espiritu Santo žoňinacžquiz cuchanžquichiča arajpachquiztan. Nii Espiritu Santuž tjonchiž cjen tii ančucaž chertanacami nonznanacami watchiča. ³⁴ Davidqui persun puntuquiztan ana chiichiča. Davidča tsewc arajpachquin ana ojchiqui, Yooztan mantizjapa. Davidpachača tuž cjichiqui:

“Wejt Yooz Ejp Jiliriqui wejt Yooz Majch Jiliržquiz chiichiča: ‘Honorchiz cjisjapa, wejt žew latuquiz julzna wejttan chica mantizjapa. ³⁵ Tsjii noojiqui am quintra žoňinaca k'ala atipžtaž cjequiča. Am kojch koztan tjecžtažtakaz cjequiča. Jalla nii oracama wejt žew latuquiz julzna’”.

³⁶ Ančhucqui Jesucristo cruzquiz ch'awcchinčucča. Pero anziqui Yooz Ejpqui tii Jesusa tsjan chawc jiliri utchiča žoňinaca liwriizjapa. Jalla nuž intintiňi waquizila tjapa Israel wajtchiz žoňinacaqui. Ultim werarača tii takuqui. —Nuž cjican Pedruqui paljaychiča.

³⁷ Jalla nuž nonžcu nii žoňinacaqui persun kuzquiz ancha zint'ichiča. Jalla nižtiquiztan Pedružquizimi parti apostolonacžquizimi pewcziča, tuž cjican:

—Jilanaca, žkjažt cjisnaqui? Žčjulut wejr nac paaqui?

³⁸ Nekztanaqui Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui persun uj pajžcu, kuz campiya. Nekztanaqui Jesucristuž tjuuquiz bautistaž cjee. Jalla nekztanaqui ančuca ujnaca pertuntaž cjequiča. Nižaza Yooz Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz nužkaz luzaquiča. ³⁹ Nii compromitta Espiritu Santuqui tjaataž cjequiča ančucaquizimi ančuca maatinacžquizimi, ažkquin wajtchiz žoňinacžquizimi, nižaza tjapa učum Yooz Jiliriz kjawžta žoňinacžquizimi. Jalla ninacžquizimi Yooz Espiritu Santo tjaataž cjequiča. —Jalla nuž kjaaziča Pedruqui.

⁴⁰ Wacchi takunacžtan Pedruqui ninacžquiz chižinčiča, tuž cjican:

—Liwriita cjis waquiziča, Cristuž quintra uj paaňi žoňinacžtan ana casticta cjisjapa.

⁴¹ Jalla nekztanaqui walja žoňinacaqui Pedruž chiita taku tjapa kuztan catokčiča. Jalla nuž catoktiquiztan tjapa ninaca bautistaž cjisiča. Nii noojiqui tsjii čjep warank žoňinacaqui yapžquichiča parti Yoozquin criichi žoňinacžquin. Jalla nuž mirchiča. ⁴² Tjapa nii criichi žoňinacaqui apostolonacaž tjaajintanacžquiz walja tjapa kuztača. Ninacaqui tsjii kuzzizpan cjisiča. Chica juntasňitača Yoozquin mayizizjapa, nižaza čjeri lujlzjapa.

CRIIČI ŽOŇINACŽ KAMTA

⁴³ Apostolonacaqui walja milajrunacami siňalanacami paachiča. Jalla nuž paatiquiztan tjapa žoňinacaqui is-pantichiča. ⁴⁴ Tjapa Yoozquin criichinacaqui junta kamčiča. Nižaza tjapa ninacž cusasami tsjiiquiz juntapňitača, zapa maynižquiz tojunzjapa. ⁴⁵ Parti cusasa tuyžcu, nii paaz tojunňitača, ana želinchiz žoňinacžquiz. ⁴⁶ Zapuru timpluquiz ajczňipantača Yoozquin sirwizjapa. Nižaza criichi žoňinacž kjuyquiztan kjuya okatča, junta čjeri lujlzjapa. Humilde kuzziz zuma cuntintu lujlňipantača. ⁴⁷ Nižaza Yoozquin honora tjaañipantača. Jalla nuž nii criichinacaž zuma kamtiquiztan parti žoňinacaqui ninaca zuma rispňitača. Zapuru žoňinacaqui criichiča, liwriita cjisjapa. Nekztan parti criichi žoňinacžquiz juntasiča. Jaziqui Jesucristo jiliriqui criichi žoňinaca mirkatchiča.

ZUCH ŽOŇI ČHJETINTA

3 Tsjii noojiqui majňakak ora, Pedružtan Juanžtan pucultan timplu kjutňi yawchiča. Nii oraqui Yoozquin mayiziz oratača. ² Nicju tsjii zuch žoňi želatča. Zucha nassipantača. Zapuru timpluquin chjitztatača. Hermosa cjita timplu zanquiz željňitača, timplu luzňi žoňinacžquiztan paaz tomangzjapa. ³ Nii zuch žoňiqui Pedružtan Juanžtan timplu luzňi cheržcu, paaz tomangziča. ⁴ Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan nii zuch žoňž kjutňi cherziča. Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnaca kjutňi cheržca.

⁵ Jalla nuž chiitiquiztan nii zuch žoňiqui “Paaz onaá” cjican cherziča. ⁶ Pedruqui cjichiča nekztanaqui:

—Anaž wejta paaz žejlča. Antis wejta Jesucristuž azi žejlča, jalla niiztan yanapasača. Jesucristo cjita Nazaret wajtchiz žoňž aztan amquiz cjiwča, tsijtsna. Oka.

⁷ Nižaza Pedruqui nii zuch žoňž žew kjarcu tanžcu, tsijtskatchičha. Nii tsijtskatan nii orapacha niiz kjo-jchanacaqui tsijtsni cjišičha. ⁸ Jalla nekztanaqui nii zuch žoňiqui layžcu tsijtsičha, nižaza ojklayni cjišičha. Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan chica timplu luzzičha, ojkan, laylaycan, nižaza Yooz tjuu alawazcan. ⁹ Tjapa timpluquiz žejlři žoňinacaqui nii zuch žoňi ojklayni cherčičha, nižaza Yooz tjuu alawazni nonzičha.

¹⁰ Nekz žejlři žoňinacaqui nii žoňi pajchičha. Nii žoňipacha zapuru Hermosa cjita timplu zanquiz žejlři-tačha, paaz tomtomangžcan. Nii čhjetinta žoňi cheržcu ispantichi cjišičha.

PEDRUŽ PALJAYTA

¹¹ Nii čhjetinta žoňiqui Pedružquiztan Juanžquiztan anaž eclawk cjetčha. Ninaca Portal de Salomón cjita timplu kjuyquiz želatčha. Jalla nijcchuc tjapa nii timpluquiz žejlři žoňinacaqui zati pariju juntasičha. Ispantichičha. ¹² Nekztanaqui Pedruqui nii juntasquiňi žoňinaca cheržcu, ninaczquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Israel wajtquiz žoňinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui ispantiya? ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejrnaca chekžjo? Wejrnacpacha anačha tii žoňi čhjetinchintqui. Anal wejtnaca aztan ojklayskati atchinčha. Nižaza wejrnacaž persuna zuma kamtiquiztan anal tii žoňi čhjetinchinčha. ¹³ Antiz Yoozkaz tii žoňi čhjetinchiqui. Nii Yoozqui učhum tuquita ejpnacž Yoozza, Abraham, Isaac, Jacobo, ninacž Yoozza. Jalla nii Yoozpacha niiz Majch Jesusižquiz pajk honorchiz cjiskatchičha. Nii Jesusaž cjen, tii žoňic žejtchičha. Ančhuczti jilirinaczquiz nii Jesusa intirjichinčhucčha. Nekztanaqui Pilatuž cutz tantiižtan, ančhucqui ana cutskatz pecchinčhucčha. “Tiiqui anapančha Yooziž cuhanžquitaqui” cjican chichinčhucčha. ¹⁴ Jesusaqui ana čjul ujchizza. Yooz Ejpž kuzcama kamničha. Nii Jesusa cuts cjenpacha, ančhucqui tsjii pajk ujchiz žoňi cutskatz pecchinčhucčha. ¹⁵ Jalla nuž nii žeti tjaaňi Jesucristo conchinčhucčha ančhucqui. Yooz Ejpzi Jesusa ticztiquiztan jacatatskatchičha. Jalla nii puntuquiztanaqui wejrnacpachačha cherchintqui. Jaziqui nii puntu zuma werara chiyasačha. ¹⁶ Tii Jesucristučha azzizqui. Jesucristužquiz tjapa kuztan cjican, wejrnacqui Jesucristuž aztan tii ančhucpajta žoňi čhjetinchinčha. Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tii žoňiqui zumpacha žejtchičha. Jalla nuž ančhucqui tjap-pachaž cheržcu, nayaquičha.

¹⁷ Jaziqui jilanaca, ančhucmi ančhuc jilirinacami Jesusa conchinčhucčha. Jalla nii ora ančhucqui čjulut paatčhaja anaž zizatčha. ¹⁸ Jalla nuž cjenami Yoozqui niiz persun taku cumpliskatchičha. Tuquiqui Yoozqui tjapa niiz taku chiiňi profetanaczquiz chiikatchičha, tuž cjican, “Yooz cuhanžquita Cristuqui sufristančha”. Nii takuqui cumplissičha. ¹⁹ Jaziqui ančhucqui Yoozquin kuzziz cjee, persun uj pajžcu. Yoozquin quejpžca, ančhuc ujnaca pertunta cjisjapa. Jalla nekztanaqui Yooz

Jiliriqui ančhuc kuznaca cuntintu cjiškataquičha.

²⁰ Nižaza Yooz Jiliriqui wilta cuhanžcaquičha Jesucristo ančhucalta uchta liwriiňiqui. ²¹ Ima Jesucristuž wilta tjonan Yooz Ejpqui tjappacha azquichaquičha, jaknužt tuquita zuma kuzziz Yooz taku chiiňi žoňinacaž maz-inčhaja, jalla niicama cumpliskataquičha. Jalla nii cumplis oracama Jesucristužlaqui tsewc arajpachquin kamspančha. ²² Moisesqui učhum tuquita ejpnaczquiz cjichičha: “Yooz Jiliriqui ančhucquiz tsjii Yooz taku chiiňi profeta cuhanžcaquičha. Nii žoňiqui ančhuc wajtchiz žoňinaczquiztanpacha ulnaquičha. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuhanžquitčhaja, jalla nužuzakaz tsjii cuhanžcaquičha. Ančhucqui nii Yooz Epiž cuhanžquita žoňž taku tjapa kuztan nonžna, čjulut chiyachaja, jalla nii. ²³ Jakzilat ana niiz taku nonznawc cječaj ni-iqui, Israel wajtchiz žoňinaczquiztan pjaltaž cjequičha. Nižaza walja castictaž cjequičha”. Nuž cjičha Moisesqui. ²⁴ Nižaza tii timpu puntuquiztan tjapa Yooz taku chiiňi profetanacaqui parlichipančha Samuelžquiztanpacha jecchuc. ²⁵ Nii profetanacz taku Yooz Ejpqui ančhucaltajapa chiikatchičha. Ančhucaltazakaz Yooz Ejpqui tsjii zuma taku tjaachičha učhum tuquita ejpnaczquiz. Jalla tuž cjican, Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha: “Am majchmaatiž cjen, tjapa tii muntuquiz žejlři žoňinaczjtajapa favoral paa-ačha wejrqui”. ²⁶ Yooz Ejpqui niiz Majch jacatatskatžcu, ančhucquiz primira cuhanžquichičha, favora paacan. Jazic tjapa ančhuc anawali paaznaca apatatspančha.

PEDRUŽTAN JUANŽTAN

4 Pedružtan Juanžtan jalla nuž parlan, timplu jilirinacaqui, timplu zultatž jiliržtan saduceo parti žoňinacztan tjonchičha. ² Pedružtan Juanžtan žoňinaca tjaažnatčha, tuž cjican:

—Jesusaqui ticziquiztan jacatatchičha. Jalla nuž kjanapacha tjeēja, tjapa ticzi žoňinacaqui jacatataquičha, jalla nuž. —Jalla nižta chiiťtiquiztan ancha žawjchičha nii jilirinacaqui. ³ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan preso chjitztatačha. Nižaza carsilquiz majctatačha, jakatažcama. Nii oraqui zeziqueyatačha. ⁴ Jalla nuž Pedružtan Juanžtan Yooz puntu chiičhičiz cjen, tama nonžni žoňinacaqui tjapa kuztan Yoozquin criichičha. Luctak criichi žoňinacakaz tsjii pjijska warankatačha.

⁵ Jakatažuqui Jerusalén wajtquin ajczitačha wajt jilirinacami, timplu jilirinacami lii tjaajiňinacami. ⁶ Nii oraqui timplu chawc jiliritačha Anasqui. Niimi ajczitačha, nižaza Caifastan, Juanžtan, Alejandružtan. Nižaza tjapa timplu chawc jilirinacz famillanacami ajczitačha. ⁷ Jalla nuž ajcziz cjen Pedružtan Juanžtan zjijckatchičha. Nekztanaqui nii jilirinacz taypiquiz apantiskatžcu pewczičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿jakzilta jiliriz mantitaž cjen nižta ančhuc paajo?

⁸ Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Pedružquiz tuž chiikatchičha:

—Israel wajtchiz jilirinaca, timplu jilirinaca, ⁹ wejrnacqui ančhucpajta yujcquiz zjijctatačha, tsjii wali paata

zumpacha zizajo. Jaknužt tii zuch žoñi žetjchižlaja, jalla nii ziz pecaquiz niiqui, niil quint'asača. ¹⁰ Wejrnacqui ančuca yujcquiz weraral chiyacha, ančhuc nii quintu zumpacha zizajo; nižaza tjapa Israel wajtchiz žoñinaca zumpacha zizajo. Jesucristuž aztan tii žoñi čhjetinta željča tjapa ančuca yujcquiz tsijtchi. Ančhucqui nii Nazaret wajtchiz Jesucristo cruzquiz ch'awcchinčhucča. Nekztanaqui Yoozqui niipacha ticziquiztan jacatatskatchičha. ¹¹ Ančhucqui kjuy pirkiñinacažtakaz nii zuma maz tjojtchiča, “Ana cusa” cjican. Jalla nii tjojtta mazqui Jesusapanča. Nii tjojtta mazti ancha cusala, isquinqiz nonžta maz irata cjissičha. Yoozqui cjichiča, “Tii mazza tsjan juc'ant chekanaqui”. ¹² Jesucristupankazza Liwriñiqui. Yooz Ejpqui anaž iya jakziltami utchiča liwriñi cjisjapa. Tii muntuquiz željñi žoñinacžquiztan ana iya liwriñi žoñi željča. Jesucristupankaz učum liwriñi atasacha.

¹³ Jalla nuž Pedruquičha čhičičha Juanžtan. Nii pucultanaqui ana istutiñitača, campuquin kamñi žoñikazza. Jalla nuž cjenami Pedružtan Juanžtan tjup kuzziz čhičičha, ana ekscan. Jalla nii nayžcu nii jilirinacaqui ispantichičha. Nižaza pajchipan cjissičha, nii pucultanaqui Jesusižtan chica ojklajchitača, jalla nii.

¹⁴ Nekz chica nii čhjetinta žoñimi tsijtchi želatča. Jalla nižtiquiztan ana čhjul quintrami čhi atchiča. ¹⁵ Jalla nekztanaqui nii čhjepultan žoñinaca ajczquiztan ulanskatchičha. Ninacaž ulantan, nii jilirinacaqui ninacpora zmalı parlassičha, ¹⁶ tuž cjican:

—Čhjul učum tii žoñinacžtan paaquejo? Tjapa Jerusalén žoñinacaqui tinacaž paata milajru zizkalala. Tinacaqui pajk siñala tjeeziča. Anača nicchuca učumqui. ¹⁷ Tii čhiitaqui ana iya zizta cjisjapa, učumqui ninaczquiz mantiz waquiziča, ana iya Jesusiž puntu parlajo. “Nižta parlaquiz niiqui, ančhucqui casticta cjequičha” jalla nuž čhižinz waquiziča.

¹⁸ Nekztanaqui nuž parli žeržcu, nii jilirinacaqui Pedružtan Juanžtan kjawziča. Nekztan tuž čhižinčičha:

—Jaziqui ančhucqui anaž iya parlaquičha nii Jesusiž tjuužtan. Nižaza anaž jeczquizimi tjaajnaquičha Jesusiž puntuquiztan. —Jalla nuž mantichičha.

¹⁹ Jalla nuž mantitiquiztan Pedružtan Juanžtan kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucpachaž tantiyasa. Čhjulut walikaz Yooz yujcquiziya? ČAnčucaž mantita caz wali cjesaya? už ČYooz mantita caz wali cjesaja? ²⁰ Wejrnacqui anal weriž chertanacami nonžtanacami parlis jaytasacha. Jalla nuž parlisanča wejrnacqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui Pedružquiz Juanžquiz zuma ch'aančičha. Pero nižtami ninacaqui cutztatača. Jalla nužquiz nii jilirinacaqui ana castiqui atchiča. Parti žoñinacami Yoozquin alawazziča, nižaza Yoozquin honora tjaachiča jalla nii milajru paatiquiztan. ²² Nii čhjetinta žoñiqui pusi tunc wata jilchiztača.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI MAYIZIČIČHA

²³ Nekztanaqui Pedružtan Juanžtan carsilquiztan cutztiquiztan niž mazinaczquin ojkičičha. Tjapa ninacz

ojklajtanaca quint'ičičha, jaknužt nii timplu jilirinacami wajt jilirinacami čhičhaja, jalla nii liwž quint'ičičha. ²⁴ Jalla nuž quint'itiquiztan, tjapa ninacaqui tsjii kuzziz Yoozquin mayizichičha, tuž cjican:

—Yooz Jiliri, tjapa mantiñi Jiliri. Amqui arajpachami yokami, kot kjazmi, nižaza tjappacha paachamča.

²⁵ Amtan Espiritu Santužtan am David cjita sirwiñi tuž čhiikatchamča:

“ČKjažtiquiztan Yooz quintra žawjchi čhičhii nacio-nanacchiz žoñinacaqui? ČKjažtiquiztan tii muntu žoñinaca ana zuma tantii? ²⁶ Nižaza tii muntuquiz chawc jilirinacaqui Yooz quintra tsjitsa, nižaza chawc jilirinacaqui Yooz Jilirž quintra nižaza niž učta Jesucristuž quintra parlizjapa juntassa”.

Nuž cjican cjiirčičha Davidqui. ²⁷ Jalla tižta werarača. Herodestan, Poncio Pilatužtan, Israel wajtchiz žoñinacžtan, yekja wajtchiz žoñinacžtan, jalla tjapa ni-

nacaqui tii wajtquin juntassičha wali zuma Jesusiž quintra paazjapa. Pero am Majch utchamča, tsjan chawc jiliri cjisjapa. ²⁸ Jalla nuž juntascu ninacaqui am kuzquiz pinsitacama cumplissičha. Nužquiz cjissičha. Amiž tuquitan pinsita jaru, jalla nužpacha watchičha.

²⁹ Anziqui, Yooz Jiliri, wejtnaca quintra ch'aanita taku am zizza. Jaziqui wejtnacaquiz, amiž mantita ojkiž žoñinaczquiz, zuma tjup kuz tjaažcalla, ana ekscan am taku parlajo. ³⁰ Nižaza am azi tjaažcalla, laa žoñinaca čhjetinzjapa, nižaza zuma obranacami, nižaza siñalanacami, nižaza milajrunacami paazjapa, am zuma Majch aztan. —Jalla nuž čhiican Yoozquin mayizichičha.

³¹ Jalla nekztanaqui Yoozquin mayiziz žeržtan jakziquin ajczitažlaja, jalla nii kjuya čhekjinčičha. Nižaza tjapa ninacaqui Espiritu Santuž azi tanzičha ninacz kuzquiz. Jalla nižtiquiztan walja tjurt'iñi kuzziz Yooz taku parličičha.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMTA

³² Tjapa nii wacchi criichinacaqui tsjii kuzziztača. Nižaza ninacz pinsamintuqui tsjiipanikaztača. Jakzilta žoñit cusasanacchiz želatčhaja, nii žoñinacaqui ana cusasquiztan čhiñitača, “Wejt cusasaž tiic” cjicanaqui. Antis tjapa ninacz cusasanacaqui tsjižtakaz želatča, tjapa criichi žoñinacztačaja. ³³ Nii Jesusiž illzta apostolonacaqui Jesús Jilirž jacatatz puntuquiztan tirapan paljayñitača, zuma atipñi tawkžtan. Zuma wali azziz tawkžtan atipñipantača. Nižaza Yoozqui ninaca walja yanapčičha. ³⁴ Ninaczquiztan anaž tsjii t'akjir žoñi želatča. Jakzilta criichi žoñižlaja yokchizimi kjuychizimi, jalla ninacaqui nii tuyžcu paaz zjičñipanikazza. ³⁵ Nii paaz zjičcu apostolonaczquin intirjiñipanikaztača. Nižaza ninacaqui nii paazqui chicata tojžñitača ana želinchiz žoñinaczquiz. ³⁶ Nižaza tsjii José cjita levita t'akquiztan žoñi želatča, Chipre cjita isla yokchiz žoñi. Nii José cjita criichi žoñiqui yekja tjuuchizzakaztača Bernabé cjita. Jalla nuž tjuuskatchičha apostolonacaqui. Nii Bernabé tjuuqui tuž cjiča, “Zuma Kuzñi”, jalla nii. ³⁷ Nii Bernabé cjita žoñiqui tsjii yokchiztača. Nekztanaqui nii yoka tuyčičha. Nii yoka tuyžcu,

paaz zjijcchiča. Nekztanaqui apostolonacžquin nii paaz intirjichiča.

ANANIAS, NIŽAZA SAFIRA UJ PAACHIČHA

5 Yekja žoñi želatča, Ananías cjita. Safira cjiti tjunchiztača. Ninacaqui persun yoka tuychizakazza. ² Nii yok tuyta paazqui t'ecžcu, persunaltajapa parti čhjojchiča. Partillakaz chjitchiča apostolonacžquin, jalla nužuñ yoka tuychižtakaz. Niiž tjunqui nii t'ecžta paaz zizatča. ³ Jalla nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Ananías, ¿kjažtiquiztan am kuzquiz Satanás luzzita? ¿Espíritu Santužquiz tižta k'otsjapaqui? Nii yok tuyta paazqui t'ecsamča. ⁴ Ima tuycan nii yokaqui amtapantakaya, ¿ana jaa? Tuyžcu, nii yoka tuyta paazqui amtažakaztaž, ¿ana jaa? ¿Kjažtiquiztan tižta ana wali pinsichamtažo? Amqui Yoozquiz k'otchamča; ana žoñžquiz k'otchamča.

⁵ Pedruž nuž chiitiquiztan, Ananiasqui ticzi tjojtšičha. Jalla nižtiquiztan nii quintu nonchi žoñinacaqui ancha eksñi cjissičha. ⁶ Jalla nuž ticstan, tsjii kjažt tjojtjowanacaqui macjatchičha, Ananías ticzi curpu murtajzjapa. Nekztan nii tjojtjowanacaqui tjati chjitchičha.

⁷ Tsjii čhjep orquiztan, Ananías tjunqui tjonchinča. Naaža lucu ticzi quintu ana zizatča. ⁸ Nekztanaqui Pedruqui naaquiz pewczičha, tuž cjican:

—Wejtquiz maznalla. ¿Ančuca yoka tuyta paaz nužullakazkaya?

Nekztanaqui naaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla, nužullapanča.

⁹ Nekztanaqui Pedruqui naaquiz cjichiča:

—Ančhucqui Yooz Espiritu Santo incallz pecatča.

¿Kjažtiquiztan ančhucqui pucultan nuž kaasjo? Nii zancuč tjonča nii am lucu tjažžquiñinacaqui. Nižaza anziqui amzakaz chjichaquičha.

¹⁰ Nii orapacha Pedruž kjojchquiz tjojtžcu ticzinča. Nii tjojtjowanacaqui kjuya luzcu naa ticzin cherchiča. Nižaza jwezcu tjati chjitchičha naaža lucž latuquin.

¹¹ Jalla nižtiquiztan tjapa nii iclizziz žoñinacami, nižaza nii quintu nonchi žoñinacami ancha eksñi cjissičha.

MILAJRUNACA PAATA

¹² Nii tjuñinacquiz apostolonacaqui walja siñalanacami milajrunacami paañitača žoñinacaž cheran. Nižaza tjapa criichinacaqui Portal de Salomón cjita kjuyquiz ajczñitača. ¹³ Ana jakzilta ana criichi žoñinacami criichinacžtan mazi pajas, ancha eksnatča. Jalla nuž cjenami žoñinacaqui walja rispitchičha criichinacžquiz.

¹⁴ Nižaza tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz Jiliržquin kuzziz cjissičha, luctaka cjiñi maataka cjiñi. Walja žoñinacaqui Yoozquin criichičha. ¹⁵ Nižaza laa žoñinacami callquin jweztatača. Callquin tjaž zquti chjinžcu, t'apžtatača. Nižaza camillquiz zakaz nonžtatača. Jalla nuž nonžta žejlcan Pedruž tjonz tjewziča, tsjii kjažta čhjetinta cjeyajo. Pedruž siwsallamekaj laa žoñinacž juntuñ wat jaa, cjiñitača. ¹⁶ Nižaza nii wajt vicin watjanacquiztan

walja žoñinacaqui tjontjonatča Jerusalenquin. Laanacami zajraž tantanacami zjijc zjijcatča. Nižaza tjapa laa žoñinacaqui čhjetintatača.

PEDRUŽTAN JUANŽTAN CARSILQUIZ CHAWJCTA

¹⁷ Jalla nižtiquiztanaqui timplu chawc jiliriqui saduceo parti žoñinacžtan ancha iñizichiča. ¹⁸ Jalla nuž iñizižcu, apostolonaca preso tanchičha, carsilquiz chawjczjapa.

¹⁹ Jalla nuž carsilquiz chawjctaž cjen ween tsjii Yooz Jilirž anjilaqui tjonchiča. Nižaza carsil zan chawjcz cjetsičha. Cjetžcu, apostolonaca jwessiča tuž cjican:

²⁰ —Timpluquin oka. Jalla nicju tsijtsna. Jesucristuž kamaña puntuquiztan tjapa žoñinacžquiz paljayaquičha.

²¹ Jalla nii anjilaž chiita jaru, jakatažuqui wentanalla timplu ojkičiča. Timpluquin luzcu, tjaajñi kallantichiča. Jalla nii orazakaz timplu chawc jiliriqui niž mazinacžtan parliz kjuyquiz ajcziča. Tjapa Israel wajtchiz jilirinaca kjawziča. Nižaza zultatunaca mantichiča, nii chawjcta apostolonaca zjijcajo. ²² Jalla nuž carsilquin irantižcu, nii cuchanta zultatunacaqui ana čhjulumi wajtchiča. Quejžcu quint'ichiča, ²³ tuž cjican:

—Wejrnacqui carsilquin irantižcu, zuma chawjcta zalchinča. Nižaza ichñi zultatunacaqui želatča carsil zawnctan. Nekztanaqui carsila cjetžcu, luzzinča. Nii kjuyltanaqui cherassinča anaž zinta pres žoñi želatča.

²⁴ Jalla nii quintu nonžcu timplu chawc jilirimi timplu zultatž jilirimi nižaza parti timplu jilirinacami, jalla tjaapacha ninacaqui zuma kuz turwayzi cjissičha, ¿Kjažt cjejejo? cjican. ²⁵ Jalla nii orazakaz tsjii žoñiqui irantižquichiča, tuž cjican:

—Ančucaž carsilquiz chawjcta žoñinacaqui timpluquin žoñinacžquiz tjaajinča. —Nuž cjican quint'ichiča.

²⁶ Nekztanaqui nii guardiñi zultatž jiliriqui ojkičiča zultatunacžtan. Nekztan apostolonaca zjijcchiča, ana chjojritžcu. “Chjojritžtaž cjesaž niiqui, parti žoñinacaqui wejrnacž maztan čhjacasaka”, jalla nuž pinsichiča nii zultatunacaqui. ²⁷ Jalla nuž zjijcžcu, nii parliz kjuyquin tsijtskatchičha chawc jilirinacž yujcquiz. Jalla nuž želan nii timplu chawc jiliriqui chiižinchiča, tuž cjican:

²⁸ —Wejrnacqui ančucaquiz ana iya parljaj cjichintala. Nižaza nii žoñž puntuquiztanaqui ana iya tjaajnaj cjichintala. Jaziqui, ¿čhju paachinčhuctajo? Ančhucqui tjapa tii Jerusalén watja chjijpchinčhucča ančuca tjaajintižtan. Nižaza nii žoñi contiquiztan wejtnacaquiz uj tjojtunz pecchinčhucča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Pedružtan parti apostolonacžtan kjaaziča, tuž cjican:

—Primiraqui wejrnacqui Yooz castanča. Niiž jarukaz žoñimi cazasača. ³⁰ Ančhucqui cruzquiz ch'awczcu Jesusa conchinčhucča. Nekztan učum tuquita atchi ejpž Yooz tii Jesusa jacatatskatchičha. ³¹ Jacatatskatžcu Yoozqui nii Jesusa pajk honorchiz cjiskatchičha. Niiž žew latuquiz želan, Yooz Ejpqi mantis poder tjaachiča, Jesusa tsjan chawc jiliri cjisjapa. Nižaza Je-

susača Liwriiñiqui, tii Israel wajtchiz žoñinaca kuz campiiskatajo, ninacz uj pertunta cjeajo. ³² Jalla tii puntunacquiztan wejrnacqui zizuča. Nižaza tisticu cji-can wejrnacqui nii chiyuča Espiritu Santužtanpacha. Yoozqui nii Espiritu Santo tjaača niž kuzcama kamñi žoñinaczquiz. —Nuž cjican cjichiča Pedruqui.

³³ Jalla nii nonžcuqui, nii jilirinacaqui apostolonaczjapa ancha žawjchiča. Conz pecatča. ³⁴ Pero nii jilirinaczquiztan tsjii Gamaliel cjita fariseo želatča. Nižaza lii tjaajiñi maestrutača niiqui. Tjapa žoñinacaqui ni-izquiz walja rispitiñitača. Jalla nii Gamaliel cjita žoñiqui tsijtsiča. Nuž tsijtsu mantichiča apostolonaca zancu jwescajo tsjii ratu. ³⁵ Nekztan parti jilirinaczquiz tuž cjichiča:

—Israel wajtchiz žoñinaca, ančhucqui tii žoñinaczquiztan cwitazaquiča. Anaž čjulumi paaz waquiziča. ³⁶ Ančhucž cjuñzna, tsjii tuquiqui Teudas cjita žoñiqui jeczquichiča. Nii žoñiqui “Wejrtča chekan žoñtqui”, tuž cjican ojklaychiča. Jalla nekztanaqui pajcpic patac žoñinacaqui nii apziča. Pero nii Teudasqui contatača. Nekztanaqui nii apzñi žoñinacaqui wichanziča. Nužquiz niž tjaajntaqui tjatantača. ³⁷ Niiž wiruñ censo tjuñinaczquiz tsjii Judas cjita žoñiqui jeczquichiča. Galilea wajtchiztača. Žoñinacaqui nii apzquichiča. Ultimquiziqui contazakaztača. Nekztanaqui niž apzñinacaqui wichanzi cjis-siča. ³⁸ Jalla nižtiquiztan niža wattanaca cjuñžcu, tii žoñinacz quintra anača čjulumi paa. Ana tinaczquiz mitis waquiziča. Tii žoñinacaqui persun kuzcamakat paačhaja, nuž cjenaqui anaž tjurasacha. Orallaž kataquiča. ³⁹ Yooz kuzcamat tii žoñinacaqui paačhaja, jalla nekziqi tinacaqui anaž tjatanchuca cjesača. Tinacaqui Yooz parti žoñinacažlaja, jalla nii quintra paasaž niiqui, Yooz quintraž cjesača. Jalla nižtiquiztan tii žoñinacz quintra anaj paala. —Jalla nuž cjican nii žoñinaczquin chiižinchiča Gamaliel cjita žoñiqui.

⁴⁰ Nižtiquiztanaqui tjapa jilirinacaqui naazi cjissiča. Jalla nekztanaqui kjawziča apostolonaca. Kjawžcu, nina wajtchiča. Nižaza chiižinchiča ana iya parlajo nii Jesusiž puntuquiztan. Nekztan ninacaqui cutztatča. ⁴¹ Jalla nuž cutztan, jilirinacz yujcquiztan ulanchiča. Yoozqui jalla nuž munchiča, Jesusiž laycu sufrichi ninacaqui, jalla nuž. Jalla nuž cjenaqui ancha cuntintutača apostolonacaqui. ⁴² Nekztanaqui zapuru Jesucristuž puntuquiztan tira tjaajnatča, nižaza tiraž paljayatča timpluquinami kjuyquinami, “Jesusaqui Yooz cuchanzquita Cristuča” cjiñitača.

PAKALLAK CRIICHI JILANACA ILLZTA

6 Nii timpuquiz Yoozquin criichinacaqui waljaž yapatča. Nuž yaptiquiztan tsjii quija željchiča. Griego taku chiiñi judionacaqui hebreo taku chiiñi judionacz quintra quijziča, tuž cjican:

—Wejtnaca žew maatakanaca ana cusa atintitača. Zapuru čjeri tojzquiz upa čjeri onantača.

² Jalla nuž quijtiquiztan nii tuncapan apostolonacaqui tjapa Yoozquin criichinaca kjawziča. Nekztanaqui tjappacha juntjapžcu ninaczquiz cjichiča:

—Wejrnacqui Yooz taku parli apatatsqui anaž waquiziča, čjerikaz atintisjapaqui. ³ Jilanaca, pakallak žoñinaca ančhucquiztan kjurzna. Zuma kuzziz žoñi, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita žoñi, jalla nižaza zuma intintazzi žoñi, nižta žoñinaca kjurzna. Nekztan ninacaqui tii čjeri atintiz puestuquin uchta cjequiča.

⁴ Wejrnaczi Yoozquin mayiziz, nižaza Yooz taku tjaajnz tiral atintača. Nii langzquiz tiral kuz tjaa-ača.

⁵ Jalla nii parlita jaru tjappacha asiptichiča. Nekztanaqui pakallak zuma žoñinaca illztatača, čjeri atintisjapa. Primeruqui Esteban illztatača. Estebanaqui Yoozquin tjapa kuzziztača, nižaza Yooz Espiritu Santuž irpita kamñitača. Nižaza illztatača Felipižtan, Procoružtan, Nicanoržtan, Timonžtan, Parmenastan, nižaza Nicolastan. Nicolasqui Antioquia wajtchiz žoñitača. Ima Jesucristužquiz kuzziz cjican Nicolasqui judío cuzturumpichiztača, ana judío žoñi cjenami.

⁶ Jalla nuž illzcu nii pakallak žoñinaca apostolonaczquin chjichtatača. Nekztanaqui apostolonacaqui ninaczta mayizichiča, nižaza ninacz achquiz kjaržtan lanziča, nii puestuquiz cjeajo.

⁷ Jalla nekztanaqui Yooz taku paljayta cjen, Jerusalén wajtquin criichi žoñinacaqui ančaž miratča. Nižaza wacchi judiuz timplu jilirinacami tjapa kuztan Yooz taku catokchiča.

ESTEBAN PRESO TANTA

⁸ Estebanaqui walja Yooz aztantača, nižaza Yooziž yanaptatača. Jalla nižtiquiztan walja milajrunacami siñalanacami paachiča žoñinacz cheran. ⁹ Tsjii nooj tsjii kjaž judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui Estebanžtan ch'aasi kallantichiča. Nii judío cuzturumpi paañi žoñinacaqui “Liwriita žoñi” cjitatača. Ninacztan, tsjii kjažt Cirene wajtchiz žoñinacztan, nižaza Alejandría wajtchiz žoñinacztan, nižaza Cilicia wajtchiz žoñinacztan, nižaza Asia yokquin kamñi žoñinacztan, jalla nii žoñinacaqui Estebanžtan ch'aassiča. ¹⁰ Jalla nuž ch'aascan, Estebanžquiz ana atipi atchiča. Estebanqui Espiritu Santuž tjaajnta taku chiiñipantača. ¹¹ Jalla nižtiquiztan nii quintra žoñinacaqui toscar tisticunacz taku kjaychiča, tuž chiican k'otajo:

—Tii Estebanqui ana wali tawkžtan Moisés quintrami nižaza Yooz quintrami chiiichiča. Wejrnacqui nuž chiyanaqui nonzinpanča. —Jalla nii takunacztan tisticunaczquiz tjaajziča.

¹² Jalla nekztanaqui nii Estebanž quintra žoñinacaqui parti žoñinaczquiz walja žawjkatchiča. Žoñinacami, wajt jilirinacami, nižaza judío lii tjaajiñi maestrunacami, tjapa ninacaqui žawjchi cjis-siča. Nuž žawjchi cjiscu Esteban tanchiča. Nekztanaqui Esteban tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ¹³ Nižaza toscar tisticunaca apantižquichiča. Nii toscar tisticunacaqui tuž cjichiča:

—Tii žoñiqui tirapan tii Yooz timplu quintra chiiñiča, nižaza Yooz lii quintra chiiñiča. Nužupanž parliñiča.

¹⁴ Nižaza wejrnacqui nonzinča, “Nii Jesús cjita Nazaret wajtchiz žoñiqui tii timplu pajlznaquiča”, nuž cjican ti-iqui chiiñiča. Nižaza tiiqui cjiñiča, “Nii Jesusaqui

Moisés tjaata cuzturumpinaca campiyaquiča". Nuž cjiñiča tiiqui.

¹⁵ Jalla nekztanaqui tjapa nii julzi jilirinacami Estebanž kjutñi cherziča. Nii oraqui Estebanž yujcqui anjilž yujčtakaz cherziča.

ESTEBANQUI TJURT'ICHIČHA

7 Nekztanaqui timplu chawc jiliriqiu Estebanžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Ultimu nužupanza amya?

² Nekztanaqui Estebanqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt jilanaca, ejpnaca, jilirinaca, nonžna. Učhum zuma honorchiz Yoozqui učhum tuquita atchi ejp Abraham cjita žoñžquiz persuna tjeeziča. Nii oraqui Abrahamqui Mesopotamia yokquin kamñitača. Imaž Harán yokquin kami okatča. ³ Nii oraqui Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: "Am yoka eca, nižaza am parintinacami eca. Jakzi yokquinam okačhaja, jalla nicju am tjaajznača". ⁴ Jalla nižtiquiztan Abrahamqui Caldea yokquiztan ulanchiča, Harán yokquin kami ojkchiča. Nekz kaman Abrahamž ejpqui ticziča. Nekztanaqui tekzi tii učhumž kamz yokquiz Abraham tjonchiča. Yoozza nii irpichiqui. ⁵ Jalla tekz kaman, Yoozqui ana čjul yok irinsami tjaachiča. Abrahamžtajapa persun yoka ana želatča. Jalla nuž cjenami Yoozqui taku ecchiča, tuž cjican: "Tii yoka amtapanž cjequiča. Nižaza am ticžtanaqui tii yokaqui am maatinacž tanznaquiča". Jalla nuž cjican Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča. Nii oraqui Abraham ana ocjalchiz cjenami, Yoozqui nuž chiichiča. ⁶ Nižaza Yoozqui nižžquiz cjichiča, "Wiruñaquu am majchmaatinacaqui yekja yokquin kamaquiča, nacjuñta žoñinacžtakaz. Nekziqiu pusi patac wata kamaquiča. Jalla nii yokquin am majchmaatinacaqui yekja žoñž mantakaz paaquiča. Nižaza sufrican kamaquiča".

⁷ Nižaza Yoozqui cjichiča: "Am majchmaatinaca sufriskatchiž cjenacqui, wejrqui nii sufriskatñi žoñinaca casticača. Nekztanaqui am majchmaatinacaqui nii yokquiztan ulanžcaquiča. Ulanžcu tii yokquiz wejr sirwaquiča". ⁸ Nižaza Yooz Ejppqui tsjii compromiso paachiča Abrahamžtan. Nii compromis jaru Abrahamqui persun janchiquiz chimpuskatchiča. Nižaza quinsakal tjuñquiztan Isaac majch nastan, Abrahamqui nižž persun majchquiz chimpuchiča. Wiruñaquu Isaacqui nižž majch Jacobžquiz chimpuchiča. Wiruñaquu nižžakaz Jacobqui nižž tuncapan lucmajch maatinacžquiz chimpuchiča. Jacobž lucmajch maatinacžquiztan tjonchiča učhum tuncapan t'akanaca.

⁹ Nii Jacobž majchnacaqui učhum tuquita atchi ejpnacatača. Ninacaqui José cjita lajkž quintra iñiziñitača. Jalla nižtiquiztan ninacž lajk tuychiča. Nekztanaqui nii tuyta lajkqui Egipto yokquin chjichtača. Pero Yooz Ejppqui Josižtan chicapachatača nii oraqui.

¹⁰ Nekztan sufrichi želan Yoozqui José liwriichiča. Nižaza walja zizñi cjissiča. Jalla nuž cjen Faraón chawc jiliriqiu Josižtan cuntintutača. Nekztanaqui Faraonqui

José utchiča, Egipto wajtchiz žoñinaca mantiñijapa, nižaza Faraonž kjuychiz žoñinaca mantiñijapa.

¹¹ Wiruñ tsjii kjaž watquiztan tsjii mach'a žejlchiča, ancha sufrichiča tjapa Egipto yokquin kamñi žoñinacami, nižaza tjapa Canaán yokquin kamñi žoñinacami. Jalla nuž cjen učhum tuquita ejpnacaqui ana čjulu lujlsmi nii timpunacac wachatča. ¹² Pero Jacobqui tsjii quintu nonchiča, Egipto yokquin trigo žejlchi. Nuž nonžcu nižž majchnaca cuchanchiča. Niiž majchnacaqui učhum tuquita ejpnacatača. Jalla niitača primer ojktaqui Egipto yokquinaqui. ¹³ Nekztanaqui pizc wilta ojkžcu, Josequi nižž jilanacžquiz pajkatchiča. Jalla nižtiquiztan Egipto chawc jiliriqiu Josiž familia pajchiča. ¹⁴ Jalla nekztanaqui Josequi mantichiča nižž ejp Jacobo zjijcajo, nižaza tjapa familianacžtanpacha. Ninacaqui pakallak tunca pjijskani žoñitača. ¹⁵ Jalla nekztanaqui Jacobqui kami ojkchiča Egipto yokquin. Nekzi ticziča Jacobqui. Nii yokquin ticzizakazza učhum tuquita atchi ejpnacaqui. ¹⁶ Wiruñaquu nii atchi ejpnacž tsjijnaca chjichtatača Siquem cjita yokquin. Nicju tjtatača Abrahamž kjayta yokquin. Abrahamqui nii Siquem yoka paaztan kjaychiča Hamor cjita maatinacžquiztan.

¹⁷ Tuquitan juramintužtan Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: "Am majchmaatinacžquiz tii yoka tjaacha". Nii tjaata taku cumplis ora žcatžinžcan Israel wajtchiz žoñinacaqui waljaž miratča Egipto yokquinaqui. ¹⁸ Nii oranaca Egipto yokquinaqui tsjii chawc jiliriqiu mantiz kallantichiča, ana José pajñi. ¹⁹ Nii jiliriqiu učhum wajtchiz žoñž quintra pinsichiča. Nekztan anawal quintra paachiča učhum tuquita atchi ejpnacžquiz. Nii jiliriqiu mantichiča, Israel lucmajch maatinaca majttan zawnc uchla, ticzi cjisjapa. ²⁰ Jalla nii timpu Moisesqui majttatača. Ancha c'achja wawatača niiqui. Yoozqui nii wawžtan wali cuntintutača. Niiž maa ejppqui čhjep jiiž kjuyquiz mantiñiča. ²¹ Ana iya nii wawa čhjoj čhjoj atžcu, kjuyquiztan chjitchiča. Nekztanaqui Egipto chawc jilirž persun majtqui nii Moisés wawa wajtchinča. Jalla nuž wajtžcu, persun maatižtakaz uywazzinča. ²² Jalla nižtiquiztan Moisesqui tjapa nii Egipto žoñinacž tjaajintanaca zizñi cjissiča. Nižaza zuma paatiquiztanami nižaza zuma chiitiquiztanami walja rispittatača Moisesqui.

²³ Niiž pusi tunc watchiz cjican Moisesqui parti Israel žoñinacžquin tsjii tjonzñi ojkz pecchiča. ²⁴ Jalla nuž tjonzñi ojkžcu cherchiča, tsjii Egipto žoñiqui tsjii Israel žoñi wjajtatča, jalla nii cherchiča. Nii Israel žoñžtan cjatžcu kijtchiča. Nekztan nii Egipto wjajtñi žoñžquiz ayni tjepuncan conchiča. ²⁵ Nekztanaqui Moisesqui kuzquiz zizziča, Yoozqui nii utchiča, Israel žoñinaca Egipto žoñinacž mantuquiztan liwriizjapa, jalla nii. Nižaza Moisesqui pinsichiča, Israel žoñinacaqui nižtazakaz zizziča. Pero nii Israel žoñinacžti ana nižta naaziča, Moisesqui Yooz uchta liwriiñi, jalla nii. ²⁶ Jaka tažuqui Moisesqui tsjii pucultan Israel žoñinacžtan ch'aasñi zalchiča. Jalla nuž zalžcu, pertunaskats pecchiča, tuž cjican: "Jilanaca, pucultan ančhucqui Israel

žoñinacchuccha. ¿Kjažtiquiztan ančhucpora ch'aasjo?"²⁷ Nekztanaqui ana wal uj paañi žoñiqui Moisés tewkziča, tuž cjan: "¿Ject am jiliri utchejo, wejrnac mantiñijapajo?"²⁸ Zecu Egipto žoñi conchamcha. ¿Jazic wejrzam konz pecjo?"²⁹ Jalla nii nonžcu Moisesqui atipasičha Madián yokquin. Jalla nicju kamchiča nacjuñta žoñi cjenau. Nicju tjunatan zalzcu, pucultan ocjalchiz cjišičha, nii yokquin kaman.

³⁰ Pusi tunc watquiztan nekztan tsjii ch'ekti yokquintača Moisesqui, Sinaí cjita cur žcati. Jalla nezk želan, tsjii anjilaqui nižquin jeczquichiča, tsjii kalu ujžtan taaztažtakaz, nii taypiquiz.³¹ Jalla nii cheržcu, Moisesqui ispančičha. Jalla nii uj cheri macjatcan, nonžičha Yooz Jilirž jora. Nii joraqui tuž cjichiča:³² "Wejrqui am tuquita atchi ejpnacž Yooztča. Abrahamž Yooztča, nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča". Nekztanaqui Moisesqui tsucchi kjarcati kallantichiča. Iya ana cheržni atchiča.³³ Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichiča: "Am čhjata chjojczna. Tii amiž tecžta yokaqui wejt yokača.³⁴ Wejrqui weriž illzta žoñinacž sufriñi cherchinča nii Egipto yokquin kamñi. Nižaza ninacž llaquizan ninaca kjawñi nonžinča. Jalla nižtiquiztan ninaca liwrii chjijwžquichinča. Picha, ninaca liwriizjapa am cuchnača Egipto yokquin".

³⁵ Tuqui Israel wajtchiz žoñinacau Moisesquiz ana rispitchičha. Niižquiz cjichiča: "¿Ject am jiliri utchejo, wejrnaca mantiñijapajo?" Jalla nuž cjenami Yoozqui nii Moisespacha jiliri utchiča, Israel žoñinaca liwriyajo. Israel žoñinaca liwriizjapa, nii taazta kalquiz jeczquichi anjilaqui Moisesquiz yanapaquičha.³⁶ Jalla nekztanaqui Moisesqui učum tuquita atchi ejpnaca jwesičha nii Egipto yokquiztan. Ima nii yokquiztan ulanskatan milajrunacami Yooz siñalanacami paachiča, nižaza Ljoc cjita kot taypiquiz tjakziča, jalla nuž milajru paachiča. Nekztan pusi tunc wata ch'ekti yokquin ojklaycan milajrunacami Yooz siñalanacami paachiča.³⁷ Jalla tii Moisespacha Israel wajtchiz žoñinacžquiz cjichiča: "Yoozqui wejr cuchanžquichiča ančhuc liwriizjapa. Jalla nižta irata Yoozqui Israel žoñinacžquiztan yekja liwriñi profeta cuchanžcaquičha. Jalla niž tjonatan ančhucqui nižquiz caza". Jalla nuž cjichiča Moisesqui.³⁸ Nižaza Moisesqui Israel žoñinacžtan ch'ekti yokquin žejlčičha, Sinaí cjita cur latuquiz. Jalla nezk tsjii anjilžtan parličičha. Nižaza učum tuquita atchi ejpnacžquiz palt'ižinčičha. Jalla nižtiquiztan Yooz taku tanzičha, tjurñi Yooz taku. Učhumnacaltajapa nii tanzičha. Nižaza učumnacaquiz nii taku tjaajinčičha.

³⁹ Učum tuquita ejpnacaqui Moisesquiz ana caz pecchiča. Ana pajz pecatča, Yooziž uchta jiliri, jalla nii. Egipto yokquinpanž quejps pecatča.⁴⁰ Jalla nekztanaqui učum tuquita ejpnacaqui Aaronžquiz paljayčičha, tuž cjan: "Yooznaca paažinalla, wejtnaca tuquin chjichñijapa. Nii Moisesaqui wejrnaca ulanskatchičha Egipto yokquiztan. Pero anžiqui anal zizi atuča, čhjulukat nižquiz watčhani. Cunamit curquiztan ana quejpžcačhani".⁴¹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui korquiztan tsjii wac chul turu paakatchičha ni-

nacžtajapa, tsjii yooz cjisjapa. Nekztan nii paata yoozquiz wilana conchiča. Nižaza ninacž paata yoozquiztan ancha cuntintutača.⁴² Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichiča, ninacž persun kuzcamakaz kamajo. Jalla nižtiquiztan persun kuzcama cjičican arajpach tjuñimi, jiižimi, warawaranacami sirwichiča. Jalla nii puntuquiztan Yooz taku chiiñi profetanacž cjižrtaliwruquiz tuž cjižrtatača:

"Israel žoñinaca, ančhucqui pusi tunc wata ch'ekti yokquin kamcan, wilana conchinčuccha. ¿Wejtquin sirwisjapa nižta paachinčucjo?"⁴³ Anapanča. Antis Moloc cjita žoñiž paata yoozquin jawkchinčuccha nii wilananaca. Nižaza Renfán cjita warawara yooztakaz cherchinčuccha. Jalla nii warawar yoozquin rispitchinčuccha wilana tjaacan. Nižaza ančuca tuqui nii žoñiž paata yooznaca chjitskatiñchuctača. Ančhucpachaž nižta yooznaca paachinčucqui, nezk sirwisjapa. Jalla nižtiquiztan ančhuc jwesičha ančuca kamz yokquiztan. Jalla nuž jwescu Babilonia cjita yokquiztan nawjctučtan chjichača".

Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cjižrtatača.

⁴⁴ Ch'ekti yokquin ojklaycan učum tuquita ejpnacaqui zkiz simpluchiztača. Yoozqui Moisesquiz nii simplu plano tjeeziča. Nekztanaqui Yooz mantita plan jaru, nii simpluqui paatatača. Nekzičiqui Yoozqui sirwitatača.⁴⁵ Nii zkiz simplu učum tuquita ejpnacaqui tanzičha irinsažtakaz. Josuež irpita, učum tuquita ejpnacaqui nii simplu chjitchičha, Canaán yokquin luzcan. Nezk žejlñi žoñinacžquiztan nii yoka tanzičha. Yooz pacha nii žoñinaca chjatkatchičha, učum tuquita ejpnacžquiz tjaazjapa. Nii yoka tanžcu jalla nezk kamchiča Davidž kamtacama.⁴⁶ David cjita jiliriqui Yooziž ancha okžtatača. Jalla nižtiquiztan Davidqui tsjii simplu kjuya kjuyz pecatča Yooz sirwisjapa. Niiž tuquita ejp Jacobqui nii Yooz sirwichizakazza.⁴⁷ Pero ultimquiziqui Salomón cjita Davidž majch, ničha Yooz simplu cjičican kjuychiqui.⁴⁸ Jalla nuž simplu kjuyta cjenami, werar Yoozqui anaž žoñiž kjuyta kjuyquiz želasača. Jalla nuž cjichizakazza tsjii Yooz taku chiiñi profet žoñiqui. Yooz puntuquiztan jalla tuž cjižrčičha nii profet žoñiqui:

⁴⁹ "Wejt mantis julzza arajpachaqui. Tii yokaqui wejt kjojcha jeejzkatzjapažtakazza. ¿Čhjuluz cheechi kjuya ančhucqui wejtajapa kjuyasajo? Jalla nuž cjičha Yooz Jiliriqui. ¿Jakzičquint wejt jeejz yoka žejljo?"⁵⁰ Wejrtča tjappacha paachintqui".

Jalla nuž Yooz puntuquiztan cjižrtatača.

⁵¹ Nižaza Estebanqui tira chiičičha, tuž cjan:

—Ančhucqui ancha chojru kuzzizčhucpanča, ana Yoozquin kuzzizčhucča. Cjuñchizčhucča pero ana Yooz taku nonžinčhucča. Nižaza ančhucqui Yooz Espiritu Santužquiz anapan caziñčhucča. Tuquita ejpž nižtakazza ančhucqui.⁵² Ančuca tuquita ejpnacaqui Yooz taku chiiñi profetanacžquiz ana rispitchipanča. Antis sufriskatchipanča. Nii profetanacaqui tsjii tsjan zuma žoñiž tjonz mazinčičha. Ančuca tuquita ejpnacazti ninaca conchiča. Jaziqui nii zuma žoñiqui tjončičha. Ančhuczi nii žoñi preso tankatchinčhucča, y nižaza konkatchinčhucča.⁵³ Anjilanacaqui an-

čhucaquiz Yooz lii tjaachiča. Jalla nii tjaata lii ana cazz-iñčhucča. —Jalla nuž Estebanqui paljaychiča.

ESTEBAN CONTA

⁵⁴ Estebanž chiita taku nonžcu, ancha žawjchiča. Nižaza Estebanž quintra ižke jojchiča, ninacaž žawjchi tjeezjapa. ⁵⁵ Estebanžti Espíritu Santuž irpitapankaztača. Nekztanaqui Estebanqui arajpach kjutñi cherziča. Nekztan Yoozquiztan walja c'ajžquiñi cherchiča. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz Jesusa tsijtsi cherchizakazza. ⁵⁶ Nekztan Estebanqui cjichiča:

—¡Arajpach kjutñi cheržna! Arajpacha cjetzil cheruča. Nižaza Yooz Ejpž žew latuquiz tsijtsi žejlča Jesusa Yooz Maatiqui.

⁵⁷ Ninacazti ana nonžñi yujcchiča. Cjuñi chawcziča. Nižaza altu joržtan kjawcan apura zalchiča tanzjapa. ⁵⁸ Jalla nuž tanžcu, wajtquiztan jwessiča. Nekztan wajtž tjiiquin, maztan čhajcchiča. Nii maz čhajcñi žoñinacaqui tsjii Saulo cjita tjowžquiz ninacž zquiti cwitizi-najo ecchiča. ⁵⁹ Jalla nuž maztan čhajcan, Estebanqui Yoozquin mayizichiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jesús Jiliri, wejt animu chjichalla.

⁶⁰ Jalla nekztanaqui Estebanqui quillziča. Altu joržtan kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Jiliri, tii žoñinaca tii ujquiztan pertunalla amqui.

Jalla nuž kjawžcu, ticziča.

CRICHI ŽOÑINACA WICHANZI

8 Nekztanaqui nii Saulo cjita tjowaqui Esteban conzjapaqui tjapa kuztača. Jalla nii noojpacha Yoozquin criichinacž quintra juc'anti juc'anti sufriskati kallantichiča Jerusalén wajtquiz. Jalla nižtiquiztanaqui tjapa criichi žoñinacaqui wichanziča tjapa Judea yokaran nižaza Samaria yokaran. Nii Jesusiž apostolonacazti ana wichanziča. ² Tsjii kjažultan Yoozquin zuma sirwiñinacaqui Estebanž curpu tjatziča. Nižaza ancha kaachiča nižquiztan. ³ Nekztan nii Saulo cjita žoñiqui criichinacž quintra ancha anawali paachiča. K'ala tjatanz pecchiča. Nižaza kjuyquiztan kjuya ojklaychiča luctaka cjiñi maataka cjiñi tanzjapa, nižaza carsilquiz chawjckatsjapa.

SAMARIA WAJTQUIN YOOZ TAKU PALJAYTA

⁴ Jakziquin nii wichanzi criichinacaqui ojektčhaja, jalla nicju liwriiñi Yooz taku paljayñitača. ⁵ Tsjii wichanzi žoñiqui Felipe cjitatača. Jalla nii žoñiqui tsjii Samaria yokquiz žejlñi watja ojkchiča. Jalla nicju Cristuž puntuquiztan paljayi kallantichizakazza. ⁶ Jalla nuž paljayan žoñinacaqui walja ajcziča. Tjapa nii žoñinacaqui Felipiž paljayta taku tjapa kuztan nonznatča. Nižaza Felipiž paata milajrunaca cheržcu, niž chiita taku tjapa kuztan catokchiča. ⁷ Walja zajraž tanta žoñinacaqui čhjet-intatača. Nii laa žoñinacžquiztan zajraqi kjawcan ulanchiča. Nižaza walja zuch žoñimi cojumi čhjet-intazakaztača. ⁸ Jalla nižtiquiztan tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui cuntintutača.

⁹ Jalla nii wajtquiz tsjii Simón cjita wayt'ir žoñi želatča. Tuquitanpacha wayt'iri ojklayñi žoñitača, nii Samaria wajtchiz žoñinaca incallcan.

—Wejrtča chekan žoñtqui —cjican ojklayñitača.

¹⁰ Jalla niž taku walja nonz pecñitača. Nižaza kolta cjiñimi pakji cjiñimi tuž cjiñitača:

—Tii žoñiča walja Yooz aztanaqui. Yooztakazza ti-iqui. —Nuž cjican cjiñitača.

¹¹ Ažk watanaca nii wayt'ir žoñiqui žoñinaca incallžcu, walja cazkatñitača. ¹² Jalla nekztanaqui Felipiqui tjonchiča Yooz taku paljayi. Yooz Epiž mantiz puntuquiztan nižaza Jesucristuž puntuquiztan jalla nuž paljaychiča. Jalla nuž paljaytquiztan walja luctaka cjiñi maataka cjiñi tjapa kuztan criichiča Yooz Ejpžquin. Nekztan criitiquiztan bautistatača. ¹³ Nižaza Simonpachača criichičiqi, nižaza bautistatača. Jalla nekztanaqui Felipžquiz cumpanti kallantichiča. Felipiž milajrunaca paan, walja ispanitichiča nii Simonaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jerusalenquin žejlñi apostolonacaqui quintu nonchiča, Samaria wajtchiz žoñinaca Yooz taku catokchiča, jalla nii. Jalla nuž nonžcu nicju tsjii pucultan cuchanžquichiča, Pedružtan Juanžtan. ¹⁵ Jalla nuž irantižcuquiqi, nii pucultanaqui Samaria wajtchiz criichinacžtajapa Yoozquin mayizichiča, Espíritu Santu tanznajo. ¹⁶ Tuquiqui anaž jakziltižquizimi Espíritu Santuquiqi lutzkalča. Jesucristuž tjuužtan alajakaz bautistatatalča. ¹⁷ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan ninacž juntuñ kjaržtan lanziča. Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuquiqi ninacžquiz luzziča.

¹⁸ Jalla nuž kjaržtan lanztiquiztan Espíritu Santuž lužni cheržcu, Simonaqui paaz tirziča, ¹⁹ tuž cjican:

—Wejtquin zakaz nii am azi tjaalla. Jalla nekztanaqui wejrakaz kjaržtan lanžcu žoñinacžquiz Espíritu Santo lutzkatača.

²⁰ Jalla nekztanaqui Pedruquiqi Simonžquiz cjichiča:

—Am paazmi amtanpacha k'ala katžla. Yooz onanta Espíritu Santo anaž kjayasača paaztan. ¿Kjažtquiztan nižta am pinsejo? ²¹ Amqui tii langzquiz anaž mitisiz waquiziča. Tii Yooztajapa langzquiz anaž amta cjesača. Yooz yujcquiziqui am kuzquiqi anača zuma.

²² Jalla nii am anawali pinsisnaca jayta, nižaza apatata. “Wejrquiqi anawali pinsichinpanča” cjican Yoozquin rocaza, am kuz pinsitanaca pertunta cjisjapa. Nekztan cunami pertunta cjis atčhani. ²³ Amqui ana zuma kuzzizzamča. Anawali pinsiskaz am kuzquiz tjonča. Wejrquiqi am ana wali int'iskatča.

²⁴ Jalla nekztanaqui Simonaquiqi kjaaziča, tuž cjican:

—Wejttajapa Yooz Jiliržquin mayiziñalla, ana čhjulumi tii amiž chiita takunacquiztan wejtquiz watajo.

²⁵ Nekztanaqui nii apóstol žoñinacaqui Jesucristo Jilirž puntuquiztan zuma chiichiča, nižaza Yooz taku zuma parličiča. Jalla nekztanaqui Samaria yokquiz wacchi kolta watjaran liwriiñi Yooz taku paljayñi ojklaychiča. Jalla nuž ojklayžcu quejpciča Jerusalén watja.

FELIPŽTAN ETIOPIA WAJTCHIZ ŽOÑŽTAN

²⁶ Niž wiruñ tsjii Yooz anjilaquiqi Felipžquiz cjichiča:

—Žaažna. Jerusalén wajtquiztan warchuc oka, Gaza ojkñi jiczquin.

Ch'ekti yoka nuž watča nii jiczqui. ²⁷ Nekztanaqui Felipiqui žaažcu, ojkchiča. Nii jiczquiz ojkcan tsjii Etiopía wajtchiz žoňžtan zalchiča. Nii žoňiqui eunucutača. Nižaza jilirž cusasanaca cwitiñi žoňitača. Candace cji-ta žonqui tsjan chawc jiliritača Etiopía wajtquin. Jalla naa chawc jilirž mantuquiztača nii cusasanaca cwitiñi žoňiqui. Nii žoňiqui Jerusalén watja ojkchitača werar Yooz rispitsjapa. ²⁸ Jaziqui persun watja quepi ojkchiča. Niiž persun cawall autuquiz julzi želatča, Isaías cjiirta Yooz taku liican. Isaiaštača tuquita Yooz taku chiiñi profetaqui. ²⁹ Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Felipizquiz cjichiča:

—Nii cawall autuquiz macjata.

³⁰ Jalla nuž macjatžcu Felipiqui nonziča, nii žoňiqui Isaías cjiirta Yooz taku liiñi, jalla nii. Jalla nuž nonžcu Felipiqui pewcziča, tuž cjican:

—¿Nii Yooz taku am intintiya?

³¹ Nii žoňiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž wejtquiz jec tjaajiñimi žejlča. ¿Jaknužt wejr intintasajo?

Nekztanaqui nii žoňiqui Felipe kjawziča, nii autu juntuñ yawwcajo, niižquiz julžinžcajo.

³² Jalla nii cjiirta Yooz taku tuž cjetča:

“Uuzažtakaz con chjichtaž cjequiča. Uuzaqui ch'ujukaz žejlpanča tsjii čhjipñi žoňžquiziqui, jalla niž-ta conz oraqui ch'ujuž cjequiča niiqui. Anaž chyaquiča. ³³ Zuma kamañchiz cjenami ombrawillta cjequiča. Ana čjul justiciami wataquiča. Niiž majch-maatquiztan, ¿jequit tii puntu watchinaca quint'izjapa želas? Tii muntuquiz niž kamz wira tucuzinžnaquiča”.

³⁴ Jalla nii ližcu nii jiliriqui Felipizquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jecž puntuquiztan tii profetaž cjiirta chiijo? ¿Niiž persun puntuquiztankaya? už ¿yekja žoňž puntuquiztan, jaa?

³⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui nii liita Yooz taku puntuquiztan tjaajiñi kallantichiča. Jesucristuž puntuquiztan niiqui chiyatča. Jalla nii zuma liwriñi taku tjaajziča. ³⁶ Jalla nekztanaqui tsjii wijiña macjatcan, nii jiliriqui cjichiča:

—Tekz kjas žejlča. ¿Anaj tii kjasquiz bautista cjesaya?

³⁷ Felipiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Am persun tjapa kuztan criaquiz niiqui, bautistam cjesača.

Nii jiliriqui kjaaziča tuž cjican:

—Jesucristuqui Yooz Majchča, jalla nii tjapa kuztan criyuča.

FELIPIQUI YOOZ TAKU KJANZT'ICHIČA

³⁸ Jalla nekztanaqui nii cawall autu tsijtskatchiča. Nekztanaqui pucultan chjiwžquichiča kjas kjutñi. Nekztanaqui Felipiqui nii jiliri bautissiča. ³⁹ Kjasquiztan ulnan, Yooz Espiritu Santuqui Felipe chjitchiča. Felipiqui ana iya tjenchiča nii jiliržquiz. Jalla nuž cjenami nii jiliriqui tira ojkchiča cuntintu. ⁴⁰ Felipizti Azoto cjita

wajtquin chjichtatača. Nižaza wajtquiztan watja ojk-laycan, liwriñi Yooz taku paljayñi ojkchiča, Cesarea cjita watja irantiscama.

SAULO JESUCRISTUŽTAN ZALCHIČA

9 Jalla nuž Felipe ojklayanaqui Sauluqui Yoozquin criichi žoňinaca tanzjapa nižaza conzjapa tirapan kuz tjaatča. Anapanž jaytiz pecatča. Nekztanaqui timplu chawc jiliri chertzñi ojkchiča. ² Nii chawc jiliržquiztan ortina maychiča. Damasco cjita watja ojkz pecatča. Jalla nicju ajcz kjuyaran ojklayz pecatča, Yooz jiczquiz luzñi žoňinaca kjurzjapa, criichi luctaka cjiñi maataka cjiñi kjurzjapa. Nii criichinaca wajtžcu preso tanz pecatča, Jerusalenquin chjitzjapa. Jalla nižta ojklayzjapa ortina maychiča. ³ Ortina jwescu, ojkchiča Damasco cjita wajt kjutñi. Damasco žcatilla cjen, tiripintiz tsjii wali pajk kjanaqui muzpa kjanžquichiča niiž muytata. ⁴ Sauluqui yokquiz tjojt-siča. Jalla nuž tjojtžcu tsjii jora nonziča, tuž cjiñi:

—Saulo, Saulo, ¿kjažtquiztan am wejt quintramjo?

⁵ Nekztanaqui Sauluqui pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿ject amya?

Nii tsewctan chiiñi joraqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtčha Jesusitqui. Amqui wejt quintram paača.

Nuž paacan, ampacham quintra paača. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawžcu, persun janchiž quintraž paača. Jalla nižta irata am persun quintram paača.

⁶ Nekztanaqui Sauluqui tsuczcu cjatinzka tjonziča niiž curpuqui. Nekztanaqui cjichiča:

—Wejt Jiliri, ¿čhjulu wejr paajum cjee amya?

Yooz Jiliriqui cjichiča:

—Žaažna. Watja luzna. Jalla nicju amquiz kjana chiita cjequiča čjulut paasalaja, jalla nii.

⁷ Saulužtan chicapacha ojklayñi žoňinacaqui ancha tsucchiča. Ninacaqui nonzizakazza nii jora chiižquiči. Pero ana cherchiča jecmi. ⁸ Jalla nekztanaqui Sauluqui žaaziča yokquiztan. Jalla nuž žaažcu čhjuquiqui cjetziča, pero ana wira cheri atchiča. Jalla nižtquiztan Sauluž kjarcu tanžcu Damasco watja chjitchiča niižtan chica ojklayñi žoňinacaqui. ⁹ Jalla nii wajtquin čhjep maj ana cherñi žejlchiča. Nižaza ana čjjeri lujlñi anaza kjas licñi žejlchiča.

¹⁰ Jalla Damasco wajtquin tsjii Ananías cjita Yoozquin criichi žoňi želatča. Nii Ananiasquiz Yooz Jiliriqui jeczquichiča wiiquin, tuž cjican:

—¡Ananías!

Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekziča wejrqui.

¹¹ Nekztanaqui Yooz Jiliriqui cjichiča:

—Žaažna. Sok'o cjita call kjutñi oka. Nekztan Judas kjuyquiz pewczna, tuž cjican: “¿Saulo, Tarso wajtchiz žoňi anaj žejlya?” Jalla nuž pewcznaquiča. Nii Sauluqui Yoozquin mayizican želaquiča. ¹² Tsjii wiiquin chjuučcan, tižta cherchiča Sauluqui. Tsjii Ananías cjita žoňiqui niižquiz luzziča. Jalla nuž luzcu kjaržtan niiž juntuñ lanziča wilta cherajo. Chjuučcan Sauluqui jalla nuž cherchiča.

¹³ Jalla nuž nonžcu, Ananías cjichiča:

—Wejt Jiliri, tii žoňžquiztan wacchi quintunaca nonchinča. Jerusalén wajtquiz juc'anti anawali paachiča amquin criichinacžquiz. ¹⁴ Anziqui tekz-pacha tjonzizakazza. Timplu chawc jiliriž tjaata ortinchiz tjonchiča, tjapa amquin rispitñi žoňinaca tanžcu preso chjitsjapa.

¹⁵ Pero Jesucristo Jiliriqui cjichiča:

—Oka amqui. Wejrqui tii žoňi illzinča, wejt puntuquiztan parlažo. Yekja nacionchiz žoňinacžquizimi nižaza ninacž jilirinacžquizimi nižaza Israel nacionchiz žoňinacžquizimi, jalla nuž wejt puntuquiztan parlaquiča tiiqui. ¹⁶ Jalla niiqui wejt puntuquiztan parliñiž cjen ancha sufraquiča. Wejrqui nižžquiz intintiskatača jalla niž sufris puntuquiztan.

¹⁷ Jalla nektanaqui Ananiasqui ojkchiča jakziquin Saulo želatčhaja, jalla nicju. Saulužquin luzcu, kjaržtan niž juntuñ lanziča, tuž cjican:

—Saulo, jila, amiž jiczquiz tekz tjonan Jesusa Jiliriqui amtan zalchiča. Jalla nii Jesusa Jiliriqui wejtquin mantižquiča, am wilta cherkatajo, nižaza Espiritu Santuž am kuzquiz luzajo.

¹⁸ Nii orapacha Sauluž čhjujquiztan ch'iz cjažpaž-takaz tjojsiča. Nektan wilta cherñi cjissiča. Nektanaqui Sauluqui žaaziča, nižaza bautista cjissiča. ¹⁹ Jalla nektanaqui čhjeri lujlžcu, wilta azi tanziča. Nektan tsjii kjaž maj Damasco cjita wajtquin kamchiča Yoozquin criichinacžtan.

SAULUQUI JESUSIŽ PUNTUQUIZTAN PALJAYCHIČA

²⁰ Jalla nuž kamcan Sauluqui ajcz kjuyanacquiziqui Jesusiž puntuquiztan paljayi kallantichiča tuž cjican:

—Jesusaqui werar Yooz Majchpanča.

²¹ Nii nonzñi žoňinacaqui ispantichiča, tuž cjican:

—Tii žoňiqui Jerusalén wajtquin ojklaychiča Jesucristužquin rispitñi žoňinaca tani. Tekzizakaz tjonchiča Jesucristužquin criichinaca tanažlani. Nižaza preso chjichažlani, timplu jilirinacžquin intirizjapa. Jalla nii žoňipanča, žana jaa?

²² Pero Sauluzti juc'anti tjup kuzziz Yooz taku parličiča. Juc'anti juc'anti atipñi takunacžtan parličiča. Zuma kjana intintiskatchiča, Jesusa Yooziž cuchanžquita Cristuča, jalla nii. Jalla nuž intintiskatan, nii Damasco wajtquin kamñi judionacami kuz inakaz turwaysi quirchiča.

SAULUQUI ATIPCHIČA

²³ Tsjii kjaž majquiztan nii žejlñi judío žoňinacaqui palt'ichiča Saulo conzjapa. ²⁴ Nii žoňinacž conz palt'ita zizziča Sauluqui. Majiñami weenami wajtž zana tjewsnatča, čhjolorat wajtquiztan ulnačhaja, jalla nii ora Saulo conzjapa. ²⁵ Pero tsjii ween nii wajtchiz criichinacaqui tsjii pajk canastiquiz yaažcu, Saulo chji-junžquichiča. Tsjii pajk alto murallaž muyuntitatača nii watjaqui. Jalla nii juntuñ chjijunchiča zawncchuc. Jalla nuž atipassiča Sauluqui.

SAULUQUI JERUSALENQUIN QUEJPCHIČA

²⁶ Sauluqui Jerusalén watja quejpžcu Yoozquin criichi žoňinacžtan ajcz pecatča. Nii criichinacazti Saulužtan ajcz eksiča. “Ana ultimu Yoozquin criichižcaa” cjican kuzquiz pinsichiča. ²⁷ Jalla nuž cjenami Bernabé cjita jilaqui Saulo chjitchiča, apostolonacžtan zalzjapa. Nektanaqui Bernabequi apostolonacžquin mazziča, jaknužt Saulo jiczquiz ojkcan Jesucristo Jiliržtan zaltčhaja, jalla nii. Nižaza jaknužt Jesucristo Jiliriqui Saulužquiz paljaychičhalaja, nii mazñi. Nižaza jaknužt Damascuquin Sauluqui Jesucristo puntuquiztan tjup kuzziz parličhaja, jalla nii mazzizakazza. ²⁸ Nektanaqui Sauluqui Jerusalén wajtquin ojklaychiča; nižaza hermanonacžtan kamchiča. ²⁹ Jalla nuž žejlcan Sauluqui Jesucristuž puntuquiztan tjup kuzziz paljaychiča. Nižaza griego taku chiiñi judionacžtan ch'aascan parličiča. Nii žoňinacaqui Saulo conz pecatča. ³⁰ Jalla nii quintu zizcu, nii parti criichinacaqui Saulo chjitchiča Cesarea cjita wajtquin. Jalla niwjtcan Tarso cjita watja cuchanchiča.

³¹ Jalla nektanaqui nii timpuqui walikaz želatča iclizanacami, Judea yokquin žejlñi iclizanacami, Galilea yokquin žejlñi iclizanacami, Samaria yokquin žejlñi iclizanacami. Jalla nuž tjappacha walipantača. Yoozquin criichinacami Yooz Jiliri walja tjapa kuzziz cjisnatča. Rispitñi kuzziztača. Nižaza Espiritu Santuqui ninaca kuzñitacha, cuntintu kamajo. Jalla nižtiquiztan walja yapchiča Yoozquin criichinacaqui.

ENEAS ČHJETINTA

³² Nižaza Pedruqui criichi žoňžquiztan žoňi tjontjonžcan ojklayatča. Nižaza Lida wajtchiz Yooz parti žoňinacžquiz tjonžñi ojkchiča. ³³ Jalla nicju Eneas cjita žoňžtan zalchiča. Eneasqui quinsakal wata laa zuchu želatča, tjajz ajpžquiz želatča. ³⁴ Nektanaqui Pedruqui nižžquiz cjichiča:

—Eneas, Jesucristuqui am čhjetnaquiča. Žaažna. Am tjajz zquti zumpacha chjinžna.

Nii orapacha Eneasqui žaaziča. ³⁵ Nektanaqui nii Lida wajtquiz kamñi žoňinacami nižaza Sarón wajtquiz kamñi žoňinacami nii zuch žoňi čhjetinta cherchiča. Nektanaqui niž tuquita ejpnacž cuzturumpinaca eccu, Yooz Ejp Jiliržquin criichiča. Nižaza Yooz kamañchiz cjissiča.

DORCAS CJITI ŽON JACATATSKATTA

³⁶ Jalla nii timpuzakaz Jope cjita wajtquin tsjaa Yoozquin criichi žon želatča, Tabita cjiti. Griego tawkquiz Dorcas cjiti tjuuchiztača. Naa maatak žon zuma paatanaca paacan zuma kamiñpantača, nižaza t'akjir žoňinaca okzniñtača. ³⁷ Jalla nii timpu Dorcas cjiti žonqui laa cjiscu, ticzinča. Ima tjatcan naaža curpu awjžcu, tsjii kjuyquiz tsewcta pisuquin chjichtatača. ³⁸ Jope watjaqui Lida žcatillatača. Jalla nii Lida wajtquin Pedruqui želatča. Jalla nuž zizcu nii Jope wa-

jtchiz hermanonacaqui pucultan žoñinaca cuchanchičha Pedružquin rocajo, tuž cjican:

—Apuraj tjonla, ana enenzcu.

³⁹ Nekztanaqui Pedruqui tsijtsucu ninacžtan ojkchiča. Jalla nicju irantižcu nekztan Pedruqui chjichtatača, Dorcas curpu majcžta kjuyquin. Nii kjuyquin Pedružtan chica žejlcan žew maatakanacaqui kaatča. Nižaza ninacaqui Pedružquiz tjeeziča Dorcas paata zquitinaca, nii. ⁴⁰ Jalla nekztanaqui Pedruqui tjappacha nii parti žoñinaca ulanskatchičha. Ninacaž ulantiquiztan quil-lžcu Yoozquin mayizichičha. Naa ticzin žona curpu kjutñi cheržcu chiichičha, tuž cjican:

—Tabita, žaažna.

Jalla nižtiquiztanaqui naa ticzin žonqui čhjucqui cjetzinča. Nekztanaqui Pedro cheržcu, julzinča. ⁴¹ Pedruqui naaža kjarcu tanzičha, nekztan tsijtskatchičha. Nuž tsijtskatzcu Pedruqui parti jilanacami nižaza žew maatakanacami kjawziča. Nekztan Dorcas žejtchin tjeeziča. ⁴² Tjapa nii Jope wajtchiz žoñinacaqui nii quinto zizziča. Jalla nižtiquiztan walja Yoozquin icrichičha. ⁴³ Pedruqui tsjii kjaž maj nii wajtquiz kamchiča, Simón cjita žoñž kjuyquiz. Nii Simonaqui zkizinaca koñz langžnitača.

PEDRUŽTAN CORNELIUŽTAN

10 Cesarea wajtquiz tsjii Cornelio cjita žoñi želatča. Niiqui zultatž jiliritača, Italian cjita regimientoquiztan. ² Jalla nii jiliriqui nižž familianacžtanpacha arajpach Yooz rispitičha. Nižaza Yoozquin mayizičha. Nižaza pori judío žoñinacžquiz walja paaztan yanapt'ichiča. ³ Tsjii noojiqui majñakak ora chjuužtažokaz tsjii Yooz anjila cherziča, kjanapacha. Nii anjilaqui nižžquin tjonžquichičha tuž cjican:

—¡Cornelio!

⁴ Corneliuzti tsucchi anjilž kjutñi cherziča. Nekztan pewczičha:

—Wejt Jiliri, žčjulutaya? —cjican.

Nekztanaqui nii anjilaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Amqui Yooz Ejpžquin mayiziñamča. Nuž naychičha Yooz Ejpqui. Nižaza am t'akjir žoñinacžquiz yanaptanaca naychičha. Jalla nuž nayžcu, Yooz Ejpqui cuntintučha. Nižaza am cjuñža. ⁵ Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchanžca, Simona kjawzjapa. Nii Simonaqui Pedro cjitazakazza. ⁶ Pedruqui yekja Simonžtan alujtača. Nii yekja Simonaqui zkizi koñz langžni žoñičha. Niiž kjuya pajk kot žcati žejlča. Nii Pedruž amquiz chiyaquičha, čhjulut am paas cječhaja, jalla nii. —Jalla nuž chiichičha nii anjilaqui.

⁷ Nii anjilaž ojektanaqui, Corneliuqui pucultan piyuanaca kjawziča. Nižaza atintiñi zultatunacžquiztan tsjii zuma cumpliñi zultatu kjawziča. Nii zultatuqui Yoozquin kuzzizakaztača. ⁸ Nekztanaqui Corneliuqui nii kjawžta žoñinacžquiz tjapa quint'ichiča. Jalla nekztan Jope wajtquin cuchanchičha.

⁹ Niiž jaka tažuqui nii čhjepultan cuchanta žoñinaca Jope kjutñi ojkchiča. Jope watja žcatiž cjen, nii oraqui Pedruqui kjuy juntuñta patiuquin yawchičha Yoozquin mayizi. Nii oraqui taypurutača. ¹⁰ Jaziqui Pedruqui an-

cha čjjeri eeskatatča, lujlz pecatča. Jalla nuž čjjeri kisan, Pedruqui nii tsewcta patiuquin tsjii chjuužtažokaz cherziča. ¹¹ Jalla tuž cherziča: arajpacha cjetzi tsjii pajk mantilažtakaz chjijwžquichičha yokquin. Nii mantilaqui pajkpic punta žcucžintača. ¹² Jalla nii mantiliquiz tjapaman pajkpic kojchanacchiz animalanacami, zkoranacami, wežlanacami želatča. ¹³ Nekztanaqui Pedruqui tsjii jora nonziča, tuž cjican:

—Pedru, tsijtsna. Conžna. Lujlzna.

¹⁴ Pedruzti kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animalanaca ana lulasača. Lii quintrača. Jaziqui nižta anal lulasača wejrqui.

¹⁵ Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wilta chižquichičha, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz chiichičha, “Zumača niiqui, lujlzjapa” cjican. Jalla nii Yooziž chiita taku anam amqui nicasača, “Ana zumača lujlzjapa. Lii quintrača” cji-canaqui.

¹⁶ Jalla tižta čhjep wilta watchičha. Nekztanaqui nii mantilaqui arajpach kjutñi waytitatača. ¹⁷ Nekztanaqui Pedruž kuzquiz pinsichičha, tuž cjican: “Nii chjuužtakaz cherta žaknužt cji? Čhjulut Yoozqui wejtquiz intintiskatz pec?” Nii orapacha Simonž kjuya pewcpewczičha Corneliuž cuchanžquita žoñinacaqui. Nekztanaqui Simonž kjuy zanquin irantichičha. ¹⁸ Iran-tičcu, nii žoñinacaqui altu joržtan pewczičha, tuž cjican:

—ŽSimón anaj tekz alujya? Simonž tsjii tjuuqui Pedro cjitača.

¹⁹ Pedruqui tirapanž pinsatča nii chjuužta puntuquiztan. Jalla nuž pinsan, Espiritu Santuqui nižž kuzquiz cjichičha:

—Cheržca, Pedro. Čhjepultan žoñinaca am kjurča.

²⁰ Tsijtsna. Chjijwžca. Ana paysnakcan ninacžtan oka. Wejrtča ninaca cuchanžquichintqui.

²¹ Jalla nekztanaqui Pedruqui chjijwžquichičha, nii Corneliuž cuchanžquita žoñinacžtan zali. Ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui tsjii žoñi kjurča. Wejrtča niitqui.

Ččjulquin ančhucqui tjonchinčuctay?

²² Nekztan ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cornelio cjita zultatž jiliriž cuchanžquita tjonučha wejrnacqui. Niiqui walja rispitta žoñičha. Nižaza niiqui Yooz rispitičha. Tjapa judío žoñinacaqui nižž zuma kamañ wira quint'iñičha. Tsjii Yooz anjilaqui nižžquin mantichičha, tuž cjican: “Žoñinaca cuchna, Pedro cji-taqui tekz am kjuyquiz kjawzjapa. Pedruž chiita taku nonžna amqui”. Jalla nuž Corneliužquiz cjichičha nii Yooz anjilaqui.

²³ Nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz kjawziča atintita cjisjapa. Tsjii arama nekz tjažinchiča. Jaka tažuqui Pedruqui ninacžtan ojkchiča. Nižaza tsjii kjaž Jope wajtchiz hermanonacaqui nižžtan chica ojkchiča.

²⁴ Niiž kat tažu Cesarea watja irantichičha, Corneliuž kjuyquin. Jalla nicju Corneliuqui tjewznatča nižž parintinacžtan, nižaza tsjii zuma mazinacžtan. Corneliuqui ninaca kjawziča, ninacazakaz Pedruž taku nonzjapa. ²⁵ Pedruž kjuyquin luztan Corneliuqui nižžtan zalchičha.

Nekztan Pedruž yujcquiz quillziča, nii amzjapa. ²⁶ Pedruzi tsijtskatchičha, tuž cjan:

—Tsijtsna amqui. Wejrmi am irat žoñizakaztča. Anača Yooztakaztča.

²⁷ Jalla pucultan parlican, luzziča. Nii kjuyquin walja ajczi žoñinaca zalchiča. ²⁸ Pedruqui ninaczquiz cjichiča:

—Ančhucqui zizza. Tsiji judío žoñiqui yekja wajtchiz žoñžtan anaž mazi cjsnasača, anaž ninacztan ajcnasača. Nižaza yekja wajtchiz žoñž kjuyquin anaž tjonznasača. Jalla nuž judiož lii cjiča. Pero Yoozqui wejr intintiskatchičha. Anziqui čjul žoñimi Yooz partiquiz cjesača, nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui anal chiiz waquizuča, “Nii žoñiqui ana Yooz partiquiz cjesača” cjicanaqui. ²⁹ Nekztan amiž kjawžtiquiztan wejrqui ana kjaž chiižcu tjonchinča; judionacz lii quintra cjenami ana nicchinča. Pero ziz pecuča, ¿kjažtiquiztan wejr kjawžinčhucta ančhucqui?

³⁰ Jalla nekztanaqui Corneliuqui kjaaziča tuž cjan:

—Ažk pajkpic tjuñi wattan tii majñakak ora wejrqui kjuyquiz želatuča, Yoozquin mayizican, nižaza ayunazan. Jalla nuž želan, tsiji walja llijñi zquitichiz žoñiqui wejtquiz jeczquichiča. ³¹ Nižaza wejtquiz cjichiča: “Cornelio, Yoozqui am mayizita nonziča. Nižaza amiž t'akjir žoñinaczquiz okztanaca cjuñziča. ³² Jaziqui Jope wajtquin žoñinaca cuchna, Simona zjijcajo. Nižaza niž tsiji tjuuqui Pedro cjitača. Yekja Simonž kjuyquiz alujazi žejlpachača, pajk kot žcati. Nii yekja Simonaqui zkizi koñž langžni žoñiča. Nii Pedruqui tjonžcu, amtanž parlaquiča”. Jalla nuž wejtquiz chiichiča nii anjilaqui. ³³ Jalla nuž nii chiita tawk jaru, apura cuchanchinča am kjuri. Walim tjonchamča. Jaziqui tekzi tjapacha wejrnacqui Yooz Ejpž yujcquiz žejlča. Jaknužt Yoozqui wejrncalta amquiz cjtčhaja, jalla nii tjapacha nonz pecasuča wejrnacqui.

PEDRUŽ PALJAYTA TAKUNACA

³⁴ Jalla nekztanaqui Pedruqui paljayi kallantichiča, tuž cjan:

—Jaziqui intintazuča. Ultim weraraž, Yoozqui tii muntuquiz žejlñi žoñinaca anaž yekja yekja illilla. ³⁵ Yoozquin rispitznaquiž niiqui, nižaza Yooz kuzcama kamaquiž niiqui, Yoozqui jakzilta čjul wajtchiz žoñžquizimi asiptasača. Anziqui jalla nuž intintazuča. ³⁶ Yooz Ejpqui Israel žoñinaczquiz amigo pajassiča. Nekztan niž zuma kamañ puntu zizkatchičha. Jesucristuž cjen zuma cuntintu kuzziz cjisñi atasacha, jalla nii. Jesucristučha čjulquiztanami chekan Jiliriqui, wali azziz. ³⁷ Ančhucqui zumapanž zizza, jaknužt judío yokquiz watčhaja, jalla nii. Primero Juanqui Yooz taku mazmazziča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nekztanaqui Jesucristuqui niž persun Galilea yokquiz obranaca tjeezñi kallantichiča. ³⁸ Jesusaqui Nazaret wajtchiz žoñitača. Yooz Ejpqui nižquiz walja Espiritu Santuž azi tjaachiča. Jalla nižtiquiztan ojklaychiča, walinaca paacan, nižaza zajraž tanta žoñinaca liwrican. Jalla nuž paachiča, Yooz Ejpžtan nižtan chicapahaž nuž cjen. ³⁹ Tjapa Jesusaž ojklaytanacami

paatanacami cheržcu, jalla nii maznasača wejrnacqui, Judea yokaran ojklaytanacami, nižaza Jerusalén wataran ojklaytanacami. Wiruñauqui Jesusaqui cruzquiz ch'awctiquiztan conta ticziča. ⁴⁰ Jalla nuž contiquiztan čjep majquiztan Yooz Ejpqui Jesusa jacatatskatchičha. Jacatatskatžcu Yoozqui wejtnacaquiz pariziskatchičha. ⁴¹ Jesusaqui parti žoñinaczquiziqui ana parizichiča. Antiz wejtnacaquiz alaja parizichiča. Nižaza jecnatat Yooz Ejp illztčhaja, jalla ninaczquiz parizichiča Jesusaqui. Nižaza wejrnacmi Jesusaž jacatattiquiztan nižtan juntu lulassinča, nižaza kjazmi juntu licassinča. ⁴² Nekztanaqui Yooz Ejpqui tii Jesusapacha wali Juez Jiliržquin utchiča. Juez cjen nii Jesús chawc Jiliriqui žejtñi žoñimi ticzi žoñimi juzjizaquiča. Jalla nii mazmazñijapa wejrnac cuchanžquichiča Jesusaqui. ⁴³ Nižaza tuquitanpacha Yooz taku parliñinacaqui Jesusiž puntuquiztan parlichipanča, tuž cjan: “Jakziltat nii Jesusižquiz tjapa kuztan crijachaj niiqui ujnacquiztan pertuntaž cjequiča”.

ESPIRITU SANTUŽ LUZTA

⁴⁴ Jalla nuž Pedruž chiyan, Espiritu Santuqui tjapa niž chiita taku nonžni žoñinaczquiz luzziča. ⁴⁵ Jalla nuž cjen nii Pedružtan tjonchi judío žoñinacaqui ispantichi quirchiča, Espiritu Santuqui tjaatazakaztača ana judío žoñinaczquiziqui. ⁴⁶ Espiritu Santo tanžcu, nii žoñinacaqui yekja ana pajta taku chiichiyatča. Nižaza Yoozquin waljaž alawatča. Jalla nižtiquiztan ispantichi cjissiča nii žejlñi judionacaqui. ⁴⁷ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Wejtnacaquiz Espiritu Santo tjaatača. Nižaza tinaczquiz Espiritu Santo tjaatazakazza. Jaziqui tinaca bautista cjisjapa, žjec žoñit atajas?

⁴⁸ Jalla nekztanaqui Pedruqui mantichiča, Jesucristuž tjuuquiz tinaca bautista cjeyajo. Nekztanaqui nii žoñinacaqui Pedružquiz rocchiča tsiji kjaž maj ninaczquiz kamt'ajo.

PEDRUŽ JUDIO ŽOÑINACŽQUIZ MAZTA

11 Nii Judea yokaran žejlñi illzta apostolonacami, jilinanacami, jalla ninacaqui quintu nonchiča, yekja wajtchiz žoñinacaqui Yooz taku catokchiča, jalla nii. ² Pedruqui Jerusalén watja quejpžquichiča. Jalla nuž quejptan parti judío criichinacaqui Pedruž quintra chuchchiča, ³ tuž cjan:

—¿Kjažtiquiztan učum lii quintra amqui yekja wajtchiz žoñinaczquin tjonžni ojckhamtajo? ¿Kjažtiquiztan učum lii quintra ninacztan lujlchamtajo?

⁴ Nekztanaqui Pedruqui nii parti judionaczquiz quint'ichiča, jaknužt watčhaja primerquiztanpacha Corneliuž puntu, jalla nii. Tuž cjan, quint'ichiča:

⁵ —Wejrqui Jope wajtquin želatuča. Yoozquin mayizican, tsiji chjuužtažoka cherchinča, jalla tižta. Tsiji pajk mantilažtakaz tsewctan chjijwžquichiča. Niž pajkpic puntuquiztan žcuczintatača. Jakziquiztažlaj wejrqui, jalla nekz wejr tirichuc irantižquichiča. ⁶ Jalla nuž irantižquitanauqui zumpacha cherzinča, čjulut nii kjuy-

tan žejl, cjan. Jalla nuž wejrqui cherchinča tјapaman pajkpic kјojchchiz animalanaca, k'it animalanacami, zkoranacami, wežlanacami, jalla nuž cherchinča. ⁷ Nii orazakaz tsewctan tsjii žoňž joražtakaz nonzinča. Wejtquin chiižquichiča tuž cjan: “Pedro, tsijtsna. Conžna. Nižaza lujlžna”. ⁸ Wejrzi kjaazinča, tuž cjan: “Wejt Jiliri, nižta anal paasača. Nii punta animala ana luli atasača, am lii quintrača. Jaziqui nižta anal paasača wejrqui”. ⁹ Jalla nuž kjaaztiquiztanaqui nii joraqui wiltazakaz chiižquichiča, tuž cjan: “Yoozqui chichiča, ‘Zumaž tiiqui lujlžjapa’ cjan. Nii Yooz zuma cјitaqui ana amqui ‘Ana lulasaž’ cjeella. Yooziž chiita taku anam nicz waquiziča, ‘Ana lulasaž. Lii quintrača’ cјitanacui”. ¹⁰ Jalla nuž čhјep wilta watchiča, nekztanaqui nii mantilaqui waytitatača tsewchucpacha. ¹¹ Nekztanaqui čhјepultan žoňinacui weriž aluja kјuyquiz irantižquichiča. Cesarea wajtquiztan cuchantatača wejr kјuri. ¹² Nižaza Espiritu Santuqui wejr mantichiča ninacžtan ana paysnakan okajo. Nižaza sojtaltan jilanacui wejtтан chica ojkičiča. Jalla nicju irantižcu, tјappacha wejrnacui tsjii žoňž kјuyquiz luzazzinča. ¹³ Nižaza nii kјuychiz žoňiqui wejtnacui quint'ichiča, jaknužt niiž kјuyquiz tsjii anjila chertčaha, jalla nii. Nii anjila tsijtsi cherchiquiča. Nižaza nii anjilaqui niižquiz tuž cјichiquiča: “Jope wajtquin žoňinaca cuchanžca, Simona kјawznajo. Niiž tsjii tјuuqui Pedro cјitača. ¹⁴ Jalla niiqui amquiz chiyaquiča, jaknužt ammi nižaza tјapa am familianacami liwriita cјehaja, jalla nuž”. ¹⁵ Nekztanaqui wejrqui ninacžquiz parli kallantitan, Espiritu Santuqui ninacžquiz luzziča, jaknužt tuquiqui učumnacuiquiz luztčaha, jalla nuž. ¹⁶ Jalla nekztanaqui wejrqui Jesusaž niiž tuqui chiita taku cјuňzinča. Jesucristo Jiliri qui cјichiča, “Juanqui kјaztan bautisňipantača. Ančhucui antis Espiritu Santužtan bautistaž cјequiča”. ¹⁷ Jesucristo Jiliržquiz criichiž cјen Yoozqui učumnacuiquiz Espiritu Santo tјаachiča. Nižta iratapacha Yoozqui ninacžquiz Espiritu Santo tјаachiča. Jaziqui wejrqui anal Yooz quinta cјesača. —Nuž quint'ichiča Pedruqui.

¹⁸ Jalla nii quintu nonztiquiztan nii Jerusalén wajtchiz criichinacui ana iya chutchiča. Nužquiz ch'ujquichiča. Yoozquin alawazziča, tuž cјican:

—Nižazakaz yekja wajtchiz žoňinacui persun ujnaca pajžcu, nižaza persun kuznaca campiižcu, jalla nekztan ninacui persun ujnacuiquiztan pertuntazakaz cјequiča. Nižaza wiňaya Yooztan kamaquiča.

CRICHI ŽOŇINACA WICHANZI

¹⁹ Esteban conžcuqui, yekja Yoozquin criichinaca zakaz walja tanzquin cјissiča. Jalla nuž cјen criichinacui yekja watjanacuin atipassiča. Fenicia, Chipre, Antioquia, jalla nii yokanac kјutňi wichanziča. Jalla nicju liwriiňi Yooz takunaca parlichiča. Judio žoňinacžquiz alaja parlichiča, ana yekja žoňinacžquiziqui. ²⁰ Yekjapa criichi jilanacui Chipre yokquiztan nižaza Cirene yokquiztan ojkičiča. Nekztanaqui nii yokanacuiquiztan Antioquia watja irantichiča. Nekztan Antioquia wajtquin yekjapa criichinacui ana judio žoňi-

nacžquiz parlichizakazza Liwriiňi Jesucristo Jilirž puntu takunacuiquiztan. ²¹ Jesucristo Jilirž aziqui ninacžquiz-tača. Nižaza nii parlitiquiztanaqui walja žoňinacui tuquita cuzturumpinaca jaytižcu, Jesucristo Jiliržquin tјapa kuztan criichiča.

²² Nekztanaqui Jerusalén iclizziz criichinacui nii quintu nonchiča. Jalla nii quintu nonžcu, Bernabé cјita žoňi cuchanchiča Antioquia watja. ²³ Jalla nicju irantižcu, Bernabequi cherchiča, jaknužt Yoozqui nekz žejlňi criichinacžquiz okztčaha, jalla nii. Nii criichinacui walja cuntintutača. Jaziqui Bernabequi tјappachquiz chiižinčiča, tuž cјican:

—Yoozquin criichinaca, zuma tјapa kuztan Yooz jicziquiz kamaquiča.

²⁴ Nižaza Bernabequi wali zuma žoňitača. Niiqui Espiritu Santužtan tsjii kuzzičaha. Nižaza Yoozquin tјapa kuzzičaha. Jalla nuž zuma kamcan walja žoňinaca Yoozquin macjatskatžquichiča Bernabequi.

²⁵ Jalla nekztanaqui Bernabequi Tarso watja ojkičiča Saulo kјuri. Saulo wajtžcu Antioquia chјitčiča. ²⁶ Jalla nicju tsjii wata intiru criichinacžtan žejlčiča. Tama žoňinacžquiz Yooz taku tјаajinčiča. Antioquia wajtquiziqui criichinacui cristiano tјuuchiz cјissiča. Tuquiqui nižta tјuuchiz ana želatča.

²⁷ Jalla nii timpuqui tsjii kјаžultan Yooz taku parliňi žoňinacui Jerusalén wajtquiztan Antioquia ojkičiča. ²⁸ Tsјiiqui Agabo cјitatača. Niiqui nii ajczňi criichinacž taypiz tsijtsiča. Tsijtsan Yooz Espiritu Santuqui nii Agabo chikatchiča, tuž cјican:

—Tјapa tii yokquiz wali čhјer mach'a želaquiča.

Jalla tižta watchiča, Claudio cјita chawc jiliriž mantiz timpuqui. ²⁹ Jalla nižtiquiztan nii Antioquia wajtchiz criichinacui acuerdo luzziča Judea wajtchiz jilanacžquin tsjii yanapňi cuchanzjapa. Zapa mayniqui jaknužt onanchucažlaja jalla nuž onanchiča, nii Judea wajtchiz criichi jilanacžquin yanapžjapa. ³⁰ Nižaza nii onantanaca apaychiča Judea wajtchiz icliz jilirinacžquin. Bernabežtan Saulužtan nii apayanacui chјitčiča.

JACOBO CјITA APOSTOL CONTAČHA

12 Jalla nii timpu Herodes cјita chawc jiliri qui yekjap Yoozquin criichi žoňinaca tanchiča. ² Nižaza Herodesqui Jacobo conkatchiča pajk cuchillžtan. Jacoboqui Juanž jilatača. ³ Jalla nuž contiquiztanaqui judio žoňinacui muzpa chipchipčiča. Jalla nuž nayžcu Herodesqui Pedro preso tanchizakazza. Jalla nii orauqui ana liwaturchiz t'anta lujlž pјijstatača. ⁴ Pedro preso tantiquiztan, carsilquiz chawctatača. Carsilquiz pajkpic t'ak zultatunaca wijilňi uchtatača. Zapa t'akaqui pajkpic zultatuchiztača. Pascua pјijsta pastanalla Herodesqui Pedro jwes pinsičiča, nii Jerusalén wajtchiz žoňinacžquiz tјeezjapa. ⁵ Nuž Pedruqui tirakaz carsilquiz chawcta želatča, zultatuž cwitita. Nii parti Yoozquin criichi jilanaca cullaquinaca niižtјapa walja tјapa kuztan Yoozquin mayizatča.

PEDRO CARSILQUIZTAN LIWRIITA

⁶Jaka tažuqui Herodesqui Pedro jwes pecatča žoñinacžquiz tjeezjapa. Ima jwesani nii ween Pedruqui tja-jatča, carinžtan čhejlta pucultan zultatž taypiquiz. Yekja zultatunacaqui carsil zanquiz wijilatča. ⁷Jalla nii weenpacha tiripintit Yooz anjilaqui tjonchiča. Nižaza nii carsil kjuyltan muzpa waljaž kjančiča. Nekztanaqui nii anjilaqui Pedruž latuquiztan lanziča. Nuž lanžcu tjaji wajtskatchiča. Nekztanaqui Pedružquiz paljaychiča:

—Uri žaažna, —cjican.

Jalla nii orapacha Pedruž kjara čhejlta carinaqui juztoka tjojtsiča. ⁸Nižaza nii anjilaqui cjichiča:

—Cinturuna zumpacha yajkžna. Nižaza am čhjata čh-jatzna.

Jalla nuž Pedruž paan, nii anjilaqui cjichiča:

—Am irs irsna. Wejt wirquiz apžca.

⁹Nekztanaqui Pedruqui anjilž wirquizpacha ulančiča carsilquiztan. Nii ora Pedruqui werara ana werara, ana zuma zizi atchiča. “Chjuuznoka wejrqui” cjican pinsatča. ¹⁰Jalla nekztanaqui primera wijilni zultatu watchiča. Nekztanaqui nii jaru wijilni zultatu watchizakazza. Nekztanaqui carsil zanquin iran-tičiča. Nekztan carsil jir chawjczqui jutztoka cjetsiča. Jalla nekztanaqui callquinpacha ulančiča, nižaza ojkchiča. Jalla nuž cjen yekja callquin zina ectača. Anjilaqui nužquiz juttokaz katchiča. ¹¹Pedruqui nekztan zumpacha naaziča, carsilquiztan liwriita, nii. Nekztanaqui cjichiča:

—Ultim werara liwriitaž wejrqui. Anal chjuuznukalala. Wejt Yooz Ejp Jiliriqui niž anjila cučanžquichiča wejr liwriizjapa Herodes kjarquiztan, nižaza nii anawali paaz pecni judío žoñinacž kjarquiztan.

¹²Jalla nuž pinsican, Pedruqui María kjuya ojkchiča. Naa Mariiqui Juanž maatača. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztača. Jalla naaža kjuyquin walja Yoozquin criichi žoñinacaqui ajczitača, nii ora Yoozquin mayizatča. ¹³Pedruž kjuy patio zana t'okt'okan, tsjaa tur cullaqui Rode cjiti ulanžquichinča, ject tjonchi, cjican. ¹⁴Pedruž jora čhajzcu, ancha cuntintu zajtchinča partinacžquin mazni, Pedruča tjonchi, cjican. Tjatzintača, nii patio zana cjetzinz.

¹⁵Nii quintu nonžcu, criichi žoñinacaqui cjichiča:

—¡Amqui lucuratamča!

Jalla nuž chiyani, naaqui werarapanča cjichinča. Nii partinacazti cjichiča:

—Anaž nii cjesača. Niiž animužlani anjilažlaj.

¹⁶Pedruzti tira zanquiz t'okžinčiča. Nekztan chawjcz cjetžinčiča. Pedro cheržcu, walja tsucchi cjissiča. ¹⁷Pero Pedruqui kjaržtan siñala utchiča nii ajczi žoñinaca ch'uj cjeajo. Jalla nekztanaqui Pedruqui quint'ichiča, jaknužt Yoozqui nii carsilquiztan liwritčhaja, jalla nii. Nižaza cjichiča:

—Ančhucqui nužuzakaz quint'aquiča Jacob jilžquin nižaza parti criichinacžquin. Wejr okaž, —cjichiča.

Jalla nekztanaqui Pedruqui ulančiča, yekja kjutni ojkzjapa.

¹⁸Tjuñiž tewjctanalla, Pedro ana žejlni cheržcuqui, nii wijilni zultatunacaqui ancha tsucchiča, nižaza kuz turwayskatchiča. Pedruqui jaknužt ulantčhaja, jalla nii ana wira jaknužt zizi atchiča. ¹⁹Nekztanaqui Herodesqui Pedro kjuri cuchančiča. Ana wachi atchiča. Jalla nekztanaqui Herodesqui nii wijilni zultatunacžquiz zumpacha pewcpewcziča. Jalla nuž pewc pewczcu, nii zultatunaca conajo mantičiča. Jalla niž wiruñ Herodesqui Judea yokquiztan ojkchiča, Cesarea wajtquin želi.

HERODES TICZIČHA

²⁰Herodesqui žawjchiča Tiro Sidón wajtchiz žoñinacž quintra. Jalla nižtiquiztanaqui ninacaqui acuerdo palt'ichiča Herodes yujcquiz prisintisjapa. Nii Tiro Sidón watjanacchiz žoñinacaqui Herodes tjaata čheržtan kamnitakalča. Nižaza tsjii Blasto cjita žoñi želatča. Niiqui Herodes secretariotača. Jalla nii žoñinacaqui Blasto cjita secretario roct'ichiča ninacžta favora tjurt'ižinajo, Herodes ana quintra cjeajo.

²¹Herodesqui tsjii tjuñi citičiča ninaca nekzi prisinti cjeajo. Jalla nii cita tjuñquiziqui Herodesqui niž wali jilir zqiti cujtsiča audiencia watzjapa. Jalla nuž zqiti cujtžcu, niž mantiñi sillquin julziča. Nekztanaqui tsjii kjaž takunaca chiichiča. ²²Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii nonžni žoñinacaqui kjawi kallantičiča, tuž cjican:

—Tii chiiñi žoñiqui anača ina žoñi. ¡Antis yoozpanča!

²³Jalla nuž kjawtiquiztan Herodesqui cuntintutača, nii žoñinacaž kjawta taku ana nicz pecatča, “Anača wejrqui Yooztqui” cjicanaqui. Ana werar Yooz Ejpžquin honora tjaachiča. Jalla nižtiquiztan nii orapacha Yooz Ejp Jiliriqui niž anjila cučanžquichiča, Herodes chawc laa cjisnajo. Jalla nekztanaqui nuž laacjžcu Herodesqui lak'už liwj mirta ticziča.

²⁴Pero nii liwriiñi Yooz takuqui tjapa kjutni parlita cjissiča. Nekztanaqui tsjan tsjan žoñinacaqui tjapa kuztan nii parlita Yooz taku criichiča.

²⁵Bernabežtan Saulužtan nii pucultanaqui apayta onantanaca intirjžcu, Jerusalén wajtquiztan Antioquía quejpciča. Nižaza Juan chjichcu ojkchiča. Juanqui niž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztača.

BERNABEŽTAN SAULUŽTAN CUCHANTA

13 Antioquía wajtchiz Yoozquin criichi žoñinacžquiztan Yooz puntu tjaajiñinaca, nižaza Yooz taku chiiñi profetanaca želatča. Jalla tinacatača: Bernabé, Saulo, Simón (Negro cjitazakaztača), Lucio (Cirene wajtchiz žoñitača), nižaza Manaén (niiqui junto pajkchiča Herodestan. Herodesqui Galilea kjuttan mantiñitača). ²Tsjii nooj Yoozquin alawazjapa ajczitača, nižaza nii ora ayunasatkalča. Jalla nuž cjen Espíritu Santuqui ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui Bernabé nižaza Saulo yekja t'akžina, weriž munta trabajo paañijapa.

³Jalla nekztanaqui Yoozquin mayiziccu, nižaza ayunascu, nii Yoozquin criichinacaqui Bernabežtan Sauluž-

tan ninacž juntuñ kjaržtan lanziča. Nekztanaqui nii pucultanaqui cuchanchičha, Yooz trabajo trabajžcajo.

BERNABEŽTAN SAULUŽTAN CHIPRE YOKQUIN OJKTA

⁴ Nekztanaqui Espiritu Santuž cuchanžquitan Bernabežtan Saulužtan ojkčičha Seleucia cjita watja. Jalla nicju warcu zalchičha Chipre cjita yoka ojkzjapa. ⁵ Jalla nicju irantižcu Salamina cjita watja luzziča. Jalla nicju judionacž ajcz kjuyanacquiz Yooz taku parli kallantichičha. Juan Marcos ojkchizakazza ninaca yanapi. ⁶ Tjapa nii Chipre cjita yokaran ojklaychičha. Nižtami Pafos cjita watja irantichičha. Jalla nicju tsjii judío žožžtan zalchičha. Nii žožniqui Barjesús cjitatača. Nii žožniqui laykatalča. Nižaza toscara chiiñitakalča, "Wejrqui Yooz taku chiichiyučha" cjiñitakalča. ⁷ Jalla nii layka žožniqui chawc jiliri Sergio Paulo cjita nižtan chiacatalča. Jalla nii jiliriqui cusa zizni žožitača. Nii žožniqui Yooz taku nonz pecatča. Jalla nižtiquiztan Bernabežtan Saulužtan kjawskati cuchanchičha. ⁸ Nii layka žožniqui ninacž quintra chiichičha, nii jiliriqui ana Yooz taku nonznajo, nižaza Yoozquin ana kuzziz cjejajo. Nii layka žožž tsjii tjuuqui Elimas cjitazakaztača. ⁹ Nižaza Sauluž tsjii tjuuqui Pablo cjitazakaztača. Nii Pabluqui Espiritu Santuž irpitapantača. Nii layka žožniž Yooz tawk quintra chiitiquiztan, Pabluqui nii žožž kjutni zumpacha cherziča, ¹⁰ tuž cjican:

—Amqui anawalimča. Incallñamča. Amqui zajriž maaimča. Nižaza Yooz kuz quintramča. Amqui Yooz Ejpž taku tsjii kjutni intintiskatz pecñampanča. ¿Kjažtiquiztan nižta amjo? ¹¹ Jaziqui Yooz Ejp Jiliriqui am castaquiča. Zoram cjequiča. Tsjii kjaž maj tii tjuñ sii anam cheraquiča.

Jalla nii orapacha zura cjissičha, zumchiquizpan. Ana zinta cheri atžcu, nii layka žožniqui tsjii žožni kjurchičha nižž kjarcu tanžcu chjichñijapa. ¹² Jalla nižta cheržcu, nii chawc jiliriqui Yoozquin criichičha. Yooz taku puntu tjaažintiquiztan walja ispantichi quirchičha nii jiliriqui.

ANTIOQUIA OJKTA

¹³ Jalla nekztanaqui Pabluqui nižž mazinacžtan warcu zalchičha Pafos wajtquiztan ojkzjapa. Nekztan Perge cjita watja irantichičha. Perge watjaqui Panfilia yokquintača. Nekztan Juanqui ninaca ecchičha, Jerusalén watja quejpžquichičha. ¹⁴ Nekztanaqui ninacaqui Pergequiztan watchičha Antioquia watja. Antioquia watjaqui Pisidia yokquintača. Jalla nicju tsjii jeejz tjuñquiz luzziča tsjii judionacž ajcz kjuyquiz. Nekztanaqui luzcu, julziča. ¹⁵ Jalla nuž želan cijirta Yooz tawk liwruqui liitatača, Moisés cijirta Yooz takumi, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijirta takumi, jalla nii liitatača. Jalla nuž ližcu ajcz kjuy jilirinacaqui Bernabežquiz Pablužquiz chiyajo nuž cjichičha, tuž cjican:

—Jilanaca, ančhucalta tsjii zuma taku želanaqui, anzpachaž chiya.

¹⁶ Nekztanaqui Pabluqui tsijtsičha. Nižaza kjara waytižcu ch'uj cjiskatchičha. Jalla nuž ch'uju želan, paljaychičha tuž cjican:

—Israel wajtchiz žožinaca, nonžna. Nižaza werar Yooz rispitiñi žožinaca, nonžna. ¹⁷ Israel wajtchiz žožinacž Yoozza werar Yoozqui. Jalla nii Yoozqui učum tuquita atchi ejpnaca illziča nižžquin sirwajo. Nii timpuquin Egipto yokquin tirapan kamchičha yekja wajtchiz žožinacažtakaz. Jalla nižta želanami Yoozqui walja mirkatchičha. Wiruñauqui Yooz Ejpqui nižž azi tjeezcan jwezquichičha nii yokquiztan. ¹⁸ Pusi tunc watanaca ch'ekti yokaran ojklayan, Yoozqui ninacž anawali kamzquiztan awantichičha. ¹⁹ Nii timpupacha pakallak nacionanacaqui Canaán yokquin žejlñitača. Jalla tjappacha nii yokquiz žejlñinaca tjatanchičha Yoozqui, nižaza ninacž yoka tjaachičha učum tuquita atchi ejpnacžquiz, tsjii irinsažtakaz. ²⁰ Nekztanaqui pusi patac pjijska tuncan watanaca juezanaca utchičha učum ejpnacžquiz mantiñijapa, Samuelž timpu irantiquizcama. Samuelqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetatača. ²¹ Jalla nii Samuelž timpuquiz učum ejpnacaquiz tsjii pajk jiliri maychičha ninaca irpiñijapa. Jalla nuž maytiquiztan Yoozqui Saúl illziča ninaca mantiñijapa. Nii Saúlqui Cis majchtača, nižaza Benjamín t'akquiztantacha. Nii Saúlqui pusi tunc watajapa mantiñitača. ²² Nekztanaqui Yoozqui nižž puestuquiztan Saúl jwessičha. Jalla nekztanaqui nii rey puestuquin David utchičha. Davidž puntuquiztan Yoozpachača tuž cjichiqui: "Wejrqui tii David cjita žožni nayučha Isafiz majchča. Tii žožniž cjen ancha cuntintutča. Wejt kuzcamapanikaz kamñipanča tiiqui". Jalla nuž cjichičha Yoozqui. ²³ Tsjii Davidžquiztan majchmaati ojkñiqui Jesusa cjitača. Tuquiqui Yoozqui taku ecchičha Israel wajtchiz žožinaca liwriizjapa. Jalla nii taku cumplisjapa, Yoozqui tii Jesusa cuchanžquichičha Israel žožinacžquiz. ²⁴ Ima Jesusaž Yooz langz kalltan, Juanqui tjapa Israel žožinacžquiz parliñitača, tuž cjican: "Ančhucqui persun ujnaca pajžcu, kuznacaž campiya, nekztan bautistaž cjesača". ²⁵ Juanž ticz tjuñi žcatžinzcan, Juanqui cjichičha: "Ančhucqui jaknužt wejt puntuquiztan pinsičhaja, niiqui anača niit wejrqui. Wejt wirquin tjonča tsjiiqui, wejtquiztan juc'ant jiliričha. Nii atintizjapa, anal waquizuča, nižaza wejrqui inakaztča."

²⁶ Jilanaca, Abrahamž majchmaatinaca, nižaza Yooz rispitsñinaca, ančhucqui nonžna. Ančhucaltajapaž tii liwriiñi Yooz taku žejlča. ²⁷ Jalla nii Jerusalén wajtquiz kamni žožinacami, nižaza nižž jilirinacami, jecčhalaja Jesusaqui, nii ana zizatča. Zapa jeejz tjuñquiz judionacž ajcz kjuyquin tuquita profetanacž cijirta taku liiñipanča. Jalla nuž liyanami nii taku anaž intintazñipantača. Nii žožinacapachača tuquita Yooz taku cumpliskatchiqui, Jesusa conta cjiskatchičha, nuž. ²⁸ Nii Jesusižquiz ana čjul ujmi watchičha, nii conzjapaqui. Jalla nuž cjenami ninacaqui Pilato chawc jiliržquiztan maychičha, nii Jesusa conzjapa. ²⁹ Nekztanaqui Jesusiž puntuquiztan jaknužt tuquitanpacha Yooz tawk liwruquiz cijirtatažlaja, jalla tjapa nii cijirta takunaca

cumplissičha. Nii taku cumplistiqiztan Jesusiž curpu cruzquiztan apakchičha. Nekztanaqui niiz curpu tjatatačha. ³⁰ Yooz Ejpzti Jesusa ticziquiztan jacatatskatchičha. ³¹ Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui niiz mazinacžquiz tjontjonzičha. Niiž mazinacaqui niiztan chica ojkchičha Galilea yokquiztan Jerusalén watja. Nižaza ninacaqui anziqiu žoñinacžquiz niiz puntuquiztan tiraž parličha.

³² Jaziqui Yoozqui učum tuquita atchi ejpnacžquiz taku ecchičha. Wejrnacqui nii cumplista takunaca zji-jcchinčha ančhucaquiz mazjapa. Jalla nii zuma mazta ančhucaquiz parlučha. Yoozqui učum ejpnacžquiz taku ecchičha. ³³ Učumqui nii tuquita atchi ejpnacžquiztan tjonchinčha. Učumnacalta Yoozqui niiz ecta taku cumplissičha, Jesusa jacatatskatchiqui, nii. Nižaza nižtapacha segundo salmuquiz cjiirtatačha tuž cjan: "Amqui wejt maatimčha. Tonj tjuñi žejtkatchinčha". ³⁴ Nižaza Yooz Ejpqui niiz jacatatz puntuquiztan chiichičha, tuž cjan: "Ticziquiztan am curpu jacatatskatačha, ana wira sipulturquiz mojkzjapa". Jalla nii puntuquiztan chiicha cjiirta Yooz takuqui, tuž cjan: "Yoozqui Davidžquiz taku ecchičha, jalla nii tawk jaru ančhucaquiz zuma favora paasačha Yoozqui". ³⁵ Jalla nužpan chiicha tsjii salmuquiziqui, tuž cjan: "Am zuma sirwiñiž curpu ana ecta cjesačha mokajo". ³⁶ Jalla nuž weraračha. Davidqui niiz timpu željñi žoñinacžquiz yanapchičha, jaknužt Yooz mantičhaja, jalla niicama. Nekztanaqui Davidqui ticzičha niiz ejpnaca irata. Nekztan niiz ticzi curpu tjattiquiztan mojkchičha. ³⁷ Jesucristuzti Yooziž jacatatskatchičha. Niiž curpuzti ana mojkchičha. ³⁸ Jilanaca, ančhucqui tuž ziz waquizičha. Jesusiž cjen ujnaca pertuntaž cjesačha. Jalla nii zuma taku ančhucaquiz parlučha. ³⁹ Moisés mantita lli jaru kamcanami, ana pertunta cjisni atča. Jesusižquiz macjatchi cjenacqui jalla nižtakaz tjapa ujnacami pertuntaž cjesačha. ⁴⁰ Jaziqui ančhucqui cwit'aza, ana nii tuquita cjiirta casticu sufrisjapa. Tuquitan Yooz taku parliñi profetanacaqui cjiirchičha, tuž cjan:

⁴¹ "Nonžna, Yooztan quintražñinaca, azzucaž ančhucqui, nižaza chjatkatchucaž ančhucqui. Wejrqui Yooz Ejpčha. Ančhuca kamz timpuquiz wali pajk obranaca paachinčha. Jalla nuž ančhucaquiz quint'ichi cjenami ančhucqui ana criyasačha. Jalla nižtiquiztan ispantichi cjisna, nižaza casticta cjequičha, ančhucqui Yooz quintra tjasñinaca".

⁴² Nuž chiižcu Pabluqui niiz mazinacžtan judionacž ajcz kjuyquiztan ulanchičha. Yekjap ana judionacž ejpčiz žoñinaca želatčha. Jalla ninacaqui roct'azzičha, tuž cjan:

—Tii jar jeejz tjuñquiz tii puntunacquiztan wejt-nacaquiz wilta tjaaznalla.

⁴³ Nii ajcz kjuyquiz nii cultu žeržcu walja judío žoñinaca, nižaza judiož cuzturumpi paañinaca, jalla ninacaqui Pablužtan Bernabežtan chica apzičha. Nii pucultanaqui zuma taku tjaachičha, tuž cjan:

—Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztanž cjee. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjee.

⁴⁴ Jalla nii wiruñta jeejz tjuñquiziqui joz tjapa nii waitchiz žoñinacaqui ajczičha Yooz taku nonzjapa. ⁴⁵ Jalla nuž ajczi cheržcu, nii judío žoñinacaqui iñizichičha. Nekztanaqui Pabluž quintra chiichičha, niiz taku ana walkatzjapa. Nižaza Pablo iñarchičha. ⁴⁶ Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ana ekskucchiichičha, tuž cjan:

—Ančhucqui judío žoñinacžhucčha. Nižtiquiztan ančhucaquiz primeraqui tii liwriiñi Yooz taku chiistančha. Ančhuczi tii Yooz taku anaž nonz pecčha. Nižaza Yooziž tjaata wiñaya žeti anaž risiwz pecčha, jalla nuž tantichinčhucčha ančhucqui. Jalla nižtiquiztan anziqiu ana judío ejpčiz žoñinacžquiz tii Yooz taku paljayačha.

⁴⁷ Jalla nuž mantichičha Yooz Ejp Jiliriqui, tuž cjan:

"Wejrqui ančhucaquiz utchinčha, tjapa nacionanacquin žoñinacžquiz wejt puntu kjanzt'ajo. Ančhucaž cjen tjapa kjuttan tii muntuquiz yok tjiiquin kamñi žoñinacami liwriitaž cjequičha".

⁴⁸ Jalla nuž nonžcu, nii ana judío ejpčiz žoñinacaqui ancha chipchičha. Nižaza Yooz tawk puntuquiztan, tuž cjichičha: "Tii Yooz takuqui zumapančha". Jakziltat arajpachquin wiñaya kamzjapa Yoozqui illzaja, tjapa ninacaqui nii parlita Yooz taku criichičha. ⁴⁹ Tjapa yokaran Jesucristo Jilirž puntuqui parlitatačha. ⁵⁰ Judío žoñinaczi quintra aptazzičha. Nekztan ninacaqui tsjii kjaž rispitta judío cuzturumpi paañi maatakanacžtan, nižaza tsjii kjaž wali zuma rispitta wajt jilirinacžtan palt'ichičha. Nii judío žoñinacž cjen ninacaqui Pabluž nižaza Bernabež quintra aptazzizakazza, nii yokquiztan chjatkatzcama. ⁵¹ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ninacž kojchquiztan zcatchi pulpu tsajtsičha. Jalla nii tsajtstaqui tsjii siñalažtakaztačha nii wajtchiz žoñinacž quintrajapa. Nii yokquiztan ulanžcu, Iconio cjita watja ojkchičha. ⁵² Pero nii Yooz taku catokñi žoñinacaqui ancha cuntintutačha. Nižaza Espiritu Santuž irpitapanž cjisničha.

ICONIO WATJA OJKTA

14 Iconio cjita wajtquin kamcan Pablužtan Bernabežtan luzzičha nii judionacž ajcz kjuyquin. Nekztan Jesucristuž puntuquiztan parlitiquiztan, walja judío žoñinacžtan, nižaza ana judío žoñinacžtan, walja ninacaqui Yoozquin criichičha. ² Pero nii ana criichi judío žoñinaczi ana criiž pecchipantačha. Nekztan ninacaqui parti žoñinaca Yoozquin criichinacž quintra aptazzičha, nižaza criichinacž quintra pinsiskatchičha, "Nii Yoozquin criichi žoñinacaqui anawalipančha" cji-canaqui. ³ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ažk tjuñi kamchičha nii wajtquin. Nižaza zuma tjurt'iñi kuzziz paljaychičha. Nižaza Jesucristo Jiliržquin tjapa kuzziztačha. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui azi tjaachičha, siñalanacami milajrunacami paajo. Jalla nuž paatiquiztan kjanapacha tježtatačha, Yooz okžñi takuqui weraračha, jalla nii. ⁴ Nii wajtchiz žoñinacaqui pizc partiquin t'akzičha. Parti žoñinaczi judío žoñinacžquin apuychičha. Parti žoñinaczi apostolonacžquin apuychičha. ⁵ Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui parti žoñinacžtan, nižaza nii wajt jilirinacž-

tan, tsjii parla asiptichiča Pablo Bernabé ch'aanizjapa, nižaza ninaca maztan čhajczjapa. ⁶ Pablužtan Bernabežtan jalla nii quintu zizcu, atipassiča. Litra wajt kjutñi ojkchiča. Nižaza Derbe wajt kjutñi ojkchizakaza. Nii pizc watjanacaqui Licaonia cjita yokquintača. ⁷ Tjapa nii Licaonia yokaran zuma liwriiñi Yooz taku parličiča.

PABLO MAZTAN ČHAJCTA

⁸ Nii Litra wajtquin tsjii zuch žoñi želatča. Majt-tiquiztanpacha nižtapantača, wira ana ojklajñitača. Jalla nicju julzi želatča. ⁹ Nii zuch žoñiqui Pabluž chiita taku nonziča. Nii žoñiqui “Pabluqui wejr čhjetnasaz jaz” cjican pinsichiča. Nižaza Pabluqui niž kuzquiz naychiča, Yoozquin tjapa kuzziz cjeta, jalla nii. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pabluqui nižquiz zuma chekzcu, altu joržtan chižinchiča, tuž cjican:

—Sok'opacha tsijtsna, am persun kjojctan.

Jalla nižta chiitiquiztanaqui nii zuch žoñiqui tsjii layzcu tsijtsiča, nekztan ojklayi kallantichiča. ¹¹ Jalla nii Pabluž paata cherzcu, žoñinacaqui walja kjawi kallantichiča. Licaonia tawkquiztan kjawchiča tuž cjican:

—Yooznacaqui žoñižtakaz tsewctan chjijwžquichiča učumnacaquiz.

¹² Nii žoñinacaqui cjetča, Bernabequi Júpiter cjita yoozza. Pabluqui parliñipantača, jalla nuž cjen nii žoñinacaqui cjichiča, Pabluqui Mercurio cjita yoozza. ¹³ Wajt tjiiquin Júpiter yooz timpluquiz želatča. Nii timplu fabriqueruqui wac turunaca nižaza pjajkjallanaca zjijcchiča, wajt zanquiz, jalla nekz. Nii fabriqueržtan nii wajtchiz žoñinacžtan Pablužquiz Bernabežquiz sirwiz pecatča Yooztakaz. Wac turunacžtan wilana ljokt'iz pecatča. ¹⁴ Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan jalla ninacaqui nižta paa-awc cjen naaziča. Jalla nuž naažcu persun zqiti wjajrsiča, anal nii pecuča cjican. Nižaza nii žoñinacž taypiquin kjawcan luzcu, altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

¹⁵ —Žoñinaca, ¿kjažtiquiztan wejtnacaltajapa tižta paajo? Wejrnacqui ančuca irata žoñizakaztča. Ančucqui jalla tižta paaz cuzturumpinaca jaytiz waquiziča. Inapanikazza tii ančuc cuzturumpinacaqui. Werar žejtñi Yoozza tjapa kuztanqui sirwizqui. Jalla nuž cjican ančucaquiz mazñi tjončinča. Nii werar Yoozqui paachiča arajpacha, yokanaca, kotanaca, nižaza tjapa žejlñinaca paachiča. ¹⁶ Tuqui timpuqui žoñinacaqui persun kuzcama ojklajñitača. Jalla nuž ojklayan Yoozqui ana kjaž cjiñitača. ¹⁷ Yoozqui chijñi apayžquiča, zuma zkala pookajo. Nižaza Yooz cjen wali čhjeri žejlča, učumnaca lujljapami, nižaza cuntintu kamzjapami. Jalla nuž zumanaca tjaača Yoozqui. Nižtiquiztan žoñinacaqui Yooz pajz waquiziča.

¹⁸ Jalla nuž chiyamani nii wajtchiz žoñinacaqui tira wilana conawkkaz cjetča, Pablužquiz Bernabežquiz sirwizjapa. Ch'aman tii custurumpinacquiztan apatatskatchiča. Ultimquiziqui nižtami ana wilana conchiča.

¹⁹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž judionacaqui tjonchiča Antioquía wajtquiztan, nižaza Iconio wajtquiztan. Jalla nii tjonchi žoñinacaqui nii wajtchiz žoñinacžquiz kazzinchiča Pabluž quintra. Nekztanaqui maztan Pablo muzpa čhajcchiča. Nekztan nii čhajcñi žoñinacaqui, “Ticziča” cjican Pablo wajtž tjiya joochiča. ²⁰ Wajtž tji-iquin ectaž cjen jalla nekzi criichinacaqui ajcziča Pabluž muytata. Jalla nuž želan, Pabluqui žaaziča. Nekztan wajtquin wilta luzziča. Nekztanaqui jaka tažuqui Bernabežtan Pablužtan ojkchiča Derbe cjita wajt kjutñi.

²¹ Jalla nicju zuma liwriiñi Yooz taku paljaychiča. Jalla nuž paljayan walja žoñinacaqui Yooz taku criichiča. Nekztanaqui Litra Iconio Antioquía nii watjanac kjutñi quejpcchiča. ²² Jalla nii watjanacquin Pablužtan Bernabežtan Yoozquin criichi žoñinaca tjurt'iñi kuzziz cjisjapa walja chižinchiča, tuž cjican:

—Yoozquin kuzzizpankaz tira kamaquiča. Yooz mantuquiz kamchiž cjen, tii muntuquiz ancha sufrispanča učumnacaqui.

²³ Nižaza zapa iclizquin jilirinaca nombrichiča. Nekztanaqui Yoozquin mayizcu ayunazcu Pabluqui nii nombritanaca Yoozquin cumpjiichiča. Nii nombrita jilirinacaqui Yoozquin tjapa kuzziztača.

PABLUŽTAN BERNABEŽTAN ANTIOQUIA QUEJPCHIČA

²⁴ Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan Pisidia cjita yokaran watchiča. Nekztanaqui Panfilia cjita yokquin irantichiča. ²⁵ Jalla nicju Perge wajtquin Yooz taku paljaychiča. Nekztanaqui Atalia cjita wajt kjutñi ojkchiča. ²⁶ Jalla nicju warcu zalchiča, Antioquía ojkzjapa. Tuquiqui ima okan, Antioquía wajtchiz criichinacaqui Pablužtan Bernabežtan, nii pucultan Yoozquin cumpjiichiča Yooz taku paljayajo. Jalla nuž Yooz taku paljayz trabajo žerzcu, Antioquía watja quejpcchiča. ²⁷ Jalla nicju irantižcu, Pabluqui Bernabežtan nii wajtchiz criichinaca juntaskatchiča. Nekztan nii criichinacžquiz quint'ichiča, tjapa Yooz aztan paatanaca. Nižaza quint'ichiča, jaknužt yekja wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin criichiča; nižaza Yooz jiczquiz luzziča. ²⁸ Nižaza ažk tjuñinaca Pablužtan Bernabežtan nicju žejlchiča criichinacžtan.

JERUSALENQUIN AJCZTA PUNTU

15 Jalla nii timpuqui tsjii kjaž žoñinacaqui Judeaquiztan Antioquía ojkchiča. Jalla nicju ninacaqui Yoozquin criichinacžquin tjaajñi kallantichiča, tuž cjican:

—Moisés mantita cuzturumpinaca paastanča, liwrita cjisjapa.

² Pablužtan Bernabežtan nižta tjaajiñi žoñinacžtan walja ch'ayi ch'ayi parličiča nii cuzturumpi paaz puntuquiztan. Ultimquiziqui Pablužtan Bernabežtan yekjap criichinacžtan nombrita cjissiča, Jerusalén watja ojkzjapa. Jalla nicju nii parlita puntuquiztan wilta parličiča apostolonacžtan nižaza icliz jilirinacžtan.

³Jalla nijjapa nii Antioquía criichinacaqui ninaca cuchanchičha. Jalla nuž ojkan, Fenicia yokaran Samaria yokaran watchičha. Jalla nuž wajtcan Pablužtan Bernabežtan quint'ichiča, jaknužt yekja nacionchiz žoñinacaqui ninacz tuquita cuzturumpinaca jaytichaja, nižaza jaknužt Yoozquin kuzziz cjistčhaja, jalla nii quint'ichiča. Jalla nii quintu nonžcu žoñinacaqui "Ancha cuzala" cjican cjichiča.

⁴Pablužtan Bernabežtan Jerusalén watja irantitan, nii wajtchiz criichinacami apostolonacami nii icliz jilirinacami tjapauntu Pablužtan Bernabežtan risiwchičha. Jalla nekztanaqui Pabluqui Bernabežtan quint'ichiča jaknužt ninacaqui Yooz aztan paatčhaja, jalla nii.

⁵Nekztanaqui yekjap fariseo partiquiztan criichinacaqui tsijtsičha, tuž cjican:

—Nii yekja nacionchiz criichinacaqui judionacz chimpuz custerumpi jalla nii paastanča. Nižaza Moisés mantita liicama kamlu.

⁶Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacami ajcziča jalla nii puntu parlijapa. ⁷Jalla nuž ažkpacha ch'ayi ch'ayi parliču, Pedruqui tsijtsičha, tuž cjican:

—Jilanaca, ančhucqui tižta zizza. Tuquiqui Yoozqui ančhucaquiztan wejr illzipanla, yekja nacionchiz žoñinaczquiz nii zuma liwriiñi Yooz taku paljayajo, ninaca nii liwriiñi taku cryajajo. ⁸Nižaza Yooz Ejpqui tjapa žoñinacz kuz zuma zizza. Nii yekja nacionchiz žoñinaca criiñi kuzziz cjen, Yoozqui ninaczquiz Espiritu Santo luzkatchičha. Jaknužt učumnacaquiz Espiritu Santo luzkattčhaja jalla nužuzakaz. Nižaza Espiritu Santo tjaaan, Yoozqui tjeeziča, yekja nacionchiz criichinaca persun maati cunta ricujchizakazza, jalla nii. ⁹Yoozqui ninacztan učumnacatan ana pjalpalziča. Yoozquin tjapa kuz cjen ninacaqui kuz campiichiča. Nižaza Yoozqui ninaca pertunchičha, zuma kuzziz cjeajajo.

¹⁰Jaziqui Yooz Ejpqui nižta munchičha. Ančhucqui Yooz quintra cjequiz niiqui, casticta cjequičha. Ančhucqui nii yekja wajtchiz criichinaca učum cuzturumpi tjuz pecča, tsjii liczi kuzižtakaz. Učumpachaž nii cuzturumpinaca ana tjapa payi atchiča, nižaza učum tuquita atchi ejpnaczquiztanpacha ana tjapa payi atchiča. Jaziqui, žkjažtquiztan nižta ninaca paakatz pecjo? ¹¹Nii cuzturumpi paañiž cjen anaž jakziltami ujnacquiztan liwriita cjesača. Jesucristo Jiliriqui okzñi kuzziz cjen žoñinacz laycu ticziča. Jalla nižtquiztan Jesucristužquin criichiž cjen učumnacami ninacami ujnacquiztan liwriita cjesača.

¹²Jalla nuž Pedruž chiitquiztan tjappacha ch'uju cjisičha. Nekztanaqui Pablužtan Bernabežtan ninaca quint'ichiča, jaknužt yekja nacionanacaran ojklaycan Yooz aztan siñalanacami milajrunacami paatčhaja, jalla nii. ¹³Jalla nuž quint'i žeržtan, Jacoboqui cjichiča:

—Jilanaca, nonžna. ¹⁴Simón Pedruqui učumnacaquiz quint'ichiča jaknužt tuquiqui Yoozqui persun maati cunta ana judío žoñinaca ricujchižlaja, jalla nii. ¹⁵Nižaza Yooz taku parliñi profetanacz cijirta tawklaručha niiqui. Cjirta Yooz takuqui tuž cjiča:

¹⁶"Tii wattanaqui quejpčacača. Davidž kjuyquiztan ojkiñi žoñinacaqui pajlzi kjuyažtakaz žejlča. Jaziqui

Davidž pajlzi kjuyaqui wital kjuyača. Wital waytača, ew žoñinaca cjisjapa. ¹⁷Jalla nekztanaqui tjapaman nacionchiz žoñinacaqui Yooz Ejp Jilirž kamaña pecaquičha. Jakziltat Yooz kjawztažlaja, jalla nii žoñinacaqui Yoozquin tjonaquičha. ¹⁸Jalla nuž cjichiča Yooz Jiliriqui tuqui timpuquiztanpacha, žoñinacz zizajo".

¹⁹Jalla nižtquiztan wejr cjiwča. Nii ana judío žoñinacaqui ana molistis waquiziča. Ninacaqui ninacz tuquita cuzturumpinaca jaytichiča, Yooz kuzcama kamzjapa. Jalla nuž cjenauqui ana kjaž cjis waquiziča, nii učum cuzturumpinaca paaz puntuquiztan. ²⁰Tiikaz učumqui ninaczquin cijirasača, tuž cjican: "Žoñiž paata yoozquin wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza anača adulteriuquiz ojklayzqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Nižaza čjul animal ljocmi anača lujlsqui". Jalla niikaz cumplistanča nii yekja wajtchiz criichinacaqui.

²¹Tuquitantpacha zapa wajtquiziqui Moisés liiqui parlitatača. Nižaza zapa ajcz kjuyquiz liitatača zapa jeejz tjuñquiziqui.

²²Jalla nekztanaqui apostolonacami icliz jilirinacztan nižaza tjapa criichinacztan palt'ichiča, tsjii tsjii ninaczquiztan illzjapa. Nekztan Judas illztatača, niž tsjii tjuuqui Barsabás cjitazakaztača. Nižaza Silas illztazakaztača. Jalla nii pucultanaqui walja zuma jilanaca cjitatača niž mazi jilanaczquiztan. Nekztanaqui nii illzta žoñinacaqui Pablužtan Bernabežtan cuchantatača Antioquía wajtquin, nii cuzturumpi paaz parlita puntu mazjapa. ²³Jalla ninacztan tsjii carta apaychiča. Nii cartiquiz tuž cjichiča:

"Wejtnaca jilanaca, wejrnacqui Jesusiž illzta apostolonaczta, nižaza icliz jilirinaczta, nižaza Yoozquin criichinaczta. Wejrnacqui ančhucaquin tsaanznuča. Ančhucqui ana judío žoñinaczta. Antioquía wajtchiz žoñchucča, nižaza Siria yokquin kamiñchucča, nižaza Cilicia yokquin kaminchuczakazza. ²⁴Wejrnacqui tsjii quintu zizzinča. Tekztan tsjii kjaž žoñinacaqui ančhucaquin ojktkalča, ana jec jilirž mantita ojkičiča. Jalla ninacz chiita taku ančhuca kuz turwayskatčhani. Ninacaqui cjičhani, "Judionacz chimpuz cuzturumpi paastanča. Nižaza tjapa Moisés liiqui cumplistanča". Jalla nuž chiižcu, paysnakñi kuzziz cjissinčucžlani.

²⁵Jalla nii quintu zizcu, nii puntuquiztan wejrnacqui zuma palt'ichinča. Nekztanaqui wejrnacqui kazzinča, tsjii pucultan wejtnacaquiztan illzjapa. Nii pucultanaqui illztatača ančhuc cherezñi okajo. Ninacaqui Pablužtan Bernabežtan chica okaquičha. Nii Pablo Bernabé, jalla ninacaqui ancha zuma pecta jilanacača. ²⁶Nii Pablužtan Bernabežtan Jesucristo Jilirž mantita ojklaycan joz conkatchičha. ²⁷Nižtquiztan wejrnacqui Judastan nižaza Silžtan cuchanchinča, ančhucatan tii puntu parlijapa. Nižaza ančhucaquiz tjapa tii puntuquiztan paljayaquičha. ²⁸Wejtnacquizimi Espiritu Santužquizimi walikaztača tinacaqui. Wejrnacqui ančhucaquiz anaž tsjii liczi kuzi tjuz waquiza-sača, anaž wejtnac liczi cuzturumpi paakatz waquiza-sača. Jalla tiikaz paakatz waquiziča. ²⁹Žoñiž paata

yoozquiz wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza čjul animal ljocmi anača lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Anača adulteriuquiz ojklayzqui, luctaka cjiñimi maataka cjiñimi. Zuma lucutiñipan kamsa. Jalla nuž kamaquiž niiqui, walikaz cjequiča ančhucqui. ¡Zumakaz ojklaya! Jalla nuž cjiirtatača nii cartaqi.

³⁰ Nekztanaqui nii cuchanta žoñinacaqui cartižtan ojkičiča Antioquía watja. Jalla nicju irantižcu, tjapa nii wajtchiz criichi žoñinaca juntazziča. Nekztan nii carta intirjichiča. ³¹ Jalla nii carta liižcu, nii jilanacaqui walja chipchiča, nii zuma takunaca cjižržquitaž cjen.

³² Nižaza nii Judastan Silžtan Yooz taku paljayñitača. Jalla nuž paljaycan walja žoñinacžquiz kuzziča. Nižaza nii criichinacaqui tjurt'iñi kuzziz cjiskatchiča ninacž tawkžtan. ³³ Jalla tsjii kjaž tjuñinaca nicju kamchiča, Judastan Silžtan. Nekztanaqui ninaca cuhanžquiñi jilanacžquin quejz pecatča. Jalla nuž peccan parti criichinacaqui cjichiča:

—Yooz Ejpžtan ančhucqui zumakaz okalla.

³⁴ Jalla nekztanaqui Judasqui ojkičiča. Ultimiquiziqui Silasqui eclis tantiichiča. ³⁵ Nižaza Pabluqui Bernabežtan Antioquía wajtquin eclichizakazza. Nekztanaqui parti jilanacžtan Yooz taku walja tjaajnatča ana criichi žoñinacžquiz, nižaza liwriiñi Yooz taku paljayatča.

PABLUQUI WILTA YOOZ TAKU PALJAYI OJKČHA

³⁶ Jalla niiz wiruñ Pabluqui Bernabežquiz paljaychiča, tuž cjan:

—Wiltaž jaziqui ojklalla. Jakzi watjanacquin učhumqui liwriiñi Yooz taku parlitažlaja, jalla nii jilanacžquin tjon-tjonžquilalla. Jaknužt kamčhaja jalla niičhum cheržquilalla.

³⁷ Bernabequi Juan chjitz pecatča. Juanž tsjii tjuuqui Marcos cjitazakaztača. ³⁸ Niiž tuquiqui Panfilia wajtquin žejlcan, Marcosaqui Pablužquiztan Bernabežquiztan quepi zarakchiča. Ana iya chica ojklaychiča Yooz taku parlican. Jaziqui Pabluqui Marcos ana chjitz pecatča. ³⁹ Jalla nižtiquiztan Pablužtan Bernabežtan ch'aassiča. Nekztanaqui jaljtichiča. Bernabequi Marcos chjitzcu tsjii warcu luzziča Chipre kjutñi ojkszjapa. ⁴⁰ Pabluzti Silas cjita žoñi illziča niižtan chica ojknijapa. Nii žejlñi jilanacaqui Pablužtan Silžtan Yoozquin cumpjiichiča, Yooz zuma yanapajo. ⁴¹ Nekztan ninaca Siria yok kjutñi ojkičiča. Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojklaychiča, iclizquiztan icliza ojklaychiča, criichi jilanaca tjurt'iñi kuzziz cjeyajo.

TIMOTEOQUI PABLO CUMPANT'ICHIČHA

16 Nekztanaqui Pablužtan Silžtan irantižquichiča Derbe Listra cjita watjanacquiz. Jalla nicju tsjii Yoozquin criichi žoñžquiz zalchiča, Timoteo cjita. Niiž maaqui judío žontača, Yoozquin criiñtača. Niiž ejpqui griego žoñitača. ² Nižaza Listra wajtchiz criichi žoñinacami Timoteo rispitchiča. Iconio wajtchiz žoñinacaqui Timoteo rispitchizakazza. ³ Nekztanaqui Pabluqui Timoteo kjutzñi pecatča. Jalla nižtiquiztan

Pabluqui judionacž cuzturumpi jaru Timoteo chim-puskatchiča, nii yokaran kamñi judionacaž ana quintrachiyajo. Timoteož ejpqui griego žoñitača, anačača judío. Jalla nuž cjen Timoteoqui ana chimpuchiztača, judionacaž irata. Jalla nii zizziča nii yokaran kamñi judionacaqui. ⁴ Nekztanaqui tjapa watjanaca ojklaycan, Pabluqui niiz mazinacžtan Jerusalén parlita quintu mazziča. Apostolonacami Jerusalén icliz jilirinacami, jalla ninacaž chiita taku quint'ichiča tjapa Yoozquin criichi jilanacžquiz. ⁵ Jalla nižtiquiztanaqui niran žejlñi criichinacaqui Yoozquin walja tjapa kuzziz cjissiča. Nižaza zapuru Yooz jiczquiz luzatča iya žoñinacaqui. Jalla nižtiquiztan tsjanž yapatča Yoozquin criichi jilanacaqui.

PABLUŽ CHJUUŽTA

⁶ Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui Pablužquizimi niiz mazinacžquizimi atajchiča, ana Asia yokaran Yooz taku parliñi ojklayajo. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Frigia, nižaza Galacia cjita yokanacaran ojklaychiča. ⁷ Jalla nuž ojklayžcu, Misia cjita lintiquin irantichiča. Jalla niwjtcan Bitinia yokquin luzquiz pecatača. Jalla nuž pinsan Jesucristužtan Espiritu Santužtan nii yoka luz ana munchiča. ⁸ Jalla nižtiquiztan Bitinia yokquin ana luzziča. Antis Misia yokquin watžcu, Troas cjita watja irantichiča. Jalla nii watjaqui pajk kot tjiuquiz želatča. ⁹ Jalla nicju tsjii ween Yoozqui Pablo chjuuzkatchiča. Chjuuzcan jalla tuž Pabluqui cherchiča, tsjii Macedonia wajtchiz žoñi cherchiča. Tsijsi želatča. Nižaza rocatča, tuž cjan: “Macedonia yok kjutñi kajžcalla amqui. Yanapt'alla”. ¹⁰ Jalla nuž wiiquin chjuuzcuqui Pabluqui tjacziča Macedonia ojkszjapa. Nižazakaz wejrnacmi tjaczinča Pablužtan ojkszjapa. Ul-timupanž Yoozqui wejrnaca kjawziča, nawjk ojklayajo liwriiñi taku paljayajo.

PABLUŽTAN SILŽTAN FILIPOS CJITA WAJTQUIN OJKTA

¹¹ Jalla nekztanaqui Troas wajtquin tsjii warcu zalazzinča. Nekz luzcu ojkinča. Nii pajk kot taypiz tsjii kolta yoka želatča, Samotracia cjita. Jalla nii tirichuc ojkinča. Niiž jaka tažuqui Neápolis cjita watja irantichinča. ¹² Jalla nekztan ojkinča Filipos cjita watja. Nii watjaqui tuquitanpacha romano cjita wajtchiz žoñinacaž julžtatača. Jalla Macedonia yokquin nii watjaqui tsjan chekan pakjitača yekja watjanacquiztanaqui. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchinča. ¹³ Tsjii jeejz tjuñquiz wajtquiztan ulanchinča, nižaza puj atquin. Jalla nicju žoñinacaqui ajczñitača, Yoozquin mayizi. Jalla nuž žejlcan wejrnacqui julzinča. Nekztanaqui liwriiñi Yooz taku palt'ican, nii ajczi maatakanacžquiz paljaychinča. ¹⁴ Tsjaa maataku Lidia cjititača. Naaqui Tiatira cjita wajtchiz žontača. Nižaza naaqui fin murat telanaca tuyiñtača. Naa žonqui Yoozquin walja kuztjacinča. Jalla nuž cjen, Yoozqui naaža kuzquiz Pabluž chita taku catokskatchiča. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan naa žonqui bautistatača naaža familianacžtanpacha. Nekztanaqui wejrnacquiz roct'ichinča, tuž cjan:

—Ančhucqui ultimupan wejrqui Jesucristužquin cričinčhataqui cjičhaj niiqui, wejt kjuyquin tjonžcalla alujazjapa. —Nuž roctiquiztan naaža kjuyquiz wejrnacqui alujazzinča.

¹⁶ Tsii noojiqui wilta Yoozquin mayiziz yokquin ojkan, wejrnacqui tsjaa zajriž tanti turatan zalchinča. Naa turqui ariwiñi zizzintača. Naaqui patrunž manta payiñtača. Jalla nižtiquiztan walja paaz ganiñtača naaža patrunžjapa. ¹⁷ Naa turqui Pablužquiz nižaza wejtnacaquiz apžñi kallantichinča. Jalla nuž apzcan kjawinča, tuž cjican:

—Tii žoñinacaqui arajpach Yooz sirwiñiča. Nižaza ančhucacqui liwriñi Yooz taku paljayñiča. —Jalla nuž kjawcan chiichinča.

¹⁸ Zapuru nižta kjawcan wejtnacaquiz apžniñtača. Jalla nižtiquiztan Pabluqui naažajapa tsjii zkoluc žawjzawcz cjetča. Jalla nuž cjen naaža kjutñi quejpcu cherčiča. Nižaza naa tanñi zajrižquiz chiichiča, tuž cjican:

—Zajra, Jesucristuž tjuuquiz am ulna cjiwča taa turauiztan.

Jalla nii orapacha nii zajraqui naa turaquiztan ulanchiča.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan naa tura patrunanacaqui naaža ariwiñiquiztan ana iya paaz gani atchiča. Jalla nuž cjetča nii patrunanacaqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Pablužtan Silžtan tanchiča. Nekztanaqui pajk plazquin chjitchiča nii wajt pajk jilirinacž yujcquin.

²⁰ Juez jilirinacžquin prisintiskatchiča, tuž cjican:

—Tii judío žoñinacaqui učum žoñinaca aptjapča.

²¹ Nižaza ninacž tsjemat cuzturumpinaca tjaajinča. Jalla nii cuzturumpinaca učumqui anaž catokz waquiziča. Nižaza ana niicama kamz waquiziča. Lii quintrača. Učumnacaqui roman žoñinacžhumča.

²² Jalla nuž chiitiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Pabluž nižaza Silž quintra tjojtchiča. Nižaza nii juez jilirinacaqui mantichiča, ninacž cujtta zquiti chjojkžinajo, nekztan paržtan wjajtajo. ²³ Jalla nuž walja wjajtžcu, carsilquiz chawjčchiča. Nižaza nii carsila itzñi žoñi mantichiča, ninaca zuma wjilajajo. ²⁴ Jalla nuž mantitiquiztan, nii carsila itzñi žoñiqui ninaca carsil kjuył majcchiča, nawjk c'utžjati. Jalla nekzi pajk mazu madera želatča, niiqui žoñi castics maderapantača. Nii maderquiz ninacž kojcha majcžinchiča.

²⁵ Jalla nuž cjenami chica arama Pablužtan Silžtanaqui Yoozquin mayizican želatča. Nižaza Yooz wirsu itscan želatča. Jalla nuž mayizan, nuž itsan, nii parti carsilquiz chawjcta žoñinacaqui nonziča. ²⁶ Jalla nekztanaqui tiripintit tsjii tembloraž tjonchi. Nekztan nii carsil yokanacami pirkanacami liwj chekjinskatchiča. Jalla nuž chekjintiquiztanaqui tjapa nii carsil zananacami justokaz cjetsiča. Nižaza nii preso žoñinacž čejlta carinanacami justokaz jersiča. ²⁷ Jalla nižta watžcu, carsil itzñi žoñiqui tjaji wajtsiča. Nii carsil zananaca cjetsi cheržcu, "Pris žoñinacaqui atipchiž caa" nuž cjican pinsichiča. Jalla nuž pinsiscu, niij pajk cuchillu jwessiča, cuchillžtan persuna conzjapa.

²⁸ Nekztanaqui Pabluqui kjawchiča, tuž cjican:

—Anam persunpacha čhojrichaquiča. Tjapa chawjcta pris žoñinacami tekz žejlča.

²⁹ Jalla nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui micha tjeesnaj cjichiča. Nekztanaqui carsil kjutñi zati pariju luzziča, walja tsucchi chekjincan. Nekztan Pabluž Silž kojchquiz tuzi t'oksiča. ³⁰ Nekztanaqui zancu jwescu, pewcziča, tuž cjican:

—Jilanaca, wejr liwriita cjisjapa, žčhjulut wejr paaz waquizasaya?

³¹ Pablužtan Silžtanaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesucristo Jiliržquiz tjapa kuztan criya. Jalla nuž cjenacqui liwriita cjequiča am familianacžtanpacha.

³² Jalla nekztanaqui Pablo Silasqui niijquizimi niij kjuy familianacžquizimi Yooz taku paljaychiča. ³³ Nii weenpacha nii carsila itzñi žoñiqui ninacž čhojri awjžinčiča. Jalla nekztanaqui niimi tjapa familianacami bautista cjissiča. ³⁴ Nekztanaqui nii carsila itzñi žoñiqui Pablužtan Silžtan jalla ninaca chjitchiča persun kjuya. Niiž kjuyquin čhjeri tjaachiča. Nii žoñiqui familianacžtanpacha walja cuntintutača Yoozquin crižcu.

³⁵ Nii wenziqui juez jilirinacaqui zultat policianaca mantichiča carsilquin, Pablužtan Silžtan cutz ortinžtan cuchanchiča. ³⁶ Ninacaž carsilquin irantitan, nii carsila itzñi žoñiqui Pablužquiz cjichiča:

—Nii juez jilirinacaqui wejtquin ortina apayžquichiča, ančhuc cutznajo. Nižtiquiztan ančhucqui jazic liwriiž okaquiča.

³⁷ Pabluzti nii zultat policianacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejrnacqui roman parti žoñinacžta. Tjapa tii wajtquiz žejlñinacž yujcquiz wejrnaca wjajtchiča, ana wejtnacaquiz zumpacha pewcžcu. Nekztanaqui inapacha wejrnac carsilquiz majcchiča. ¿Jaziqui ančhucqui wejrnaca chjozjaka cuts pecya? ¡Anaž cjesača! Antiz ninacaj persuna wejrnac tii carsilquiztan jwesi tjonla.

³⁸ Nekztanaqui nii policianacaqui ojkcžcu nii juez jilirinacžquiz tjapa nii puntuquiztan quint'ichiča. Pablužtan Silžtan roman parti žoñinacžquiztan, jalla nii quintu zizcu, ancha tsucchi cjissiča. ³⁹ Jalla nižtiquiztan pertuna mayizi ojkiča. Nekztanaqui nii jilirinacaqui tjonžcu jwessiča. Nekztan Pablužquizimi Silžquizimi rocchiča, tuž cjican:

—Tii wajtquiztanž ulna.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui carsilquiztan ulanžcu Pablužtan Silžtan Lidia kjuya ojkiča. Jalla nekztanaqui criichi jilanaca cheržcu, "Tjurt'iñi kuzziz cjee ančhucqui" cjican chiižinčiča. Nekztanaqui ojkiča.

ŽOÑINACŽ APTJAPŽTA TESALONICA WAJTQUIN

17 Jalla nekztanaqui wilta ojkiča, Pablužtan Silžtanaqui. Anfípolis nižaza Apolonia jalla nii yokanaca watchiča. Nekztanaqui Tesalónica cjita pajk watja irantichiča. Jalla nekzi tsjii judionacž ajcz kjuya želatča. ² Nii wajtquin Pabluqui nii acz kjuyquin ojkiča, niij cuzturumpi jaru. Tsjii čhjep jeejz tjuñinacžquiqui Pabluqui nii ajczñi žoñinacžquiz paljaychiča, nii tuquitan cijjrta Yooz tawk jaru. ³ Yooz

tawquiztan tjaajinchiča Jesucristuž puntuquiztan, tuž cjan:

—Jesucristuqui sufrispantača, niiž ticzcama. Niiž ticziquiztan jacatatspantača. Nii Jesusapachača Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jalla nuž ančucaquiz paljayuča.

⁴Jalla nii paljaytiquiztan yekjap judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui Pablužtan Silžtan juntu cjisšiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui Jesucristužquiz criichizakazza. Tuquiqui Yooz Eypkaz sirwichiča. Nižaza walja rispitta maatakanacaqui Jesucristužquin criichizakazza. ⁵Jalla nuž cjen ana criiñi judionacaqui ancha iñiziñi cjisšiča. Nekztanaqui nii ana criiñinacaqui yekjap ñejo kuzziz žoñinaca juntjapchiča, Pabluž Silž quintrā parlizjapa. Nekztanaqui ninacaqui juc'anti žoñinaca juntichiča. Nii žoñinaca juntižcu, žoñinaca aptjapchiča Pabluž Silž quintrā. Nekztanaqui tjapa nii quintrā aptjapžñi žoñinacaqui Jasonž kjuya ojkchiča. Jalla nuž ojkžcu, nii kjuya muyuntichiča, Pablo Silas kjurcan. Nii pucultan žoñinaca jwes pecatča, parti žoñinacžquiz intirizjapa. ⁶Pero Jasonž kjuyquiz Pablo Silas ana watchiča. Nižtiquiztanaqui nii quintrā žoñinaca Jasón tanchiča, nižaza yekjap nekž žejlñi jilanacžtan. Nekztanaqui nii criichinacaqui chjichtatača wajt jilirinacž yujcquin. Nii jilirinacž yujcquiz želan, nii quintrā žoñinacaqui altu joržtan chiichiča, tuž cjan:

—Tii žoñinacaqui jakziquin ojektčhaja, nekž žejlñi žoñinacž kuz turwayskatča. Jalla tinacaqui tekž tjonchizakazza, ana wal kamaña quejpskatzjapa. ⁷Jasonqui niiž kjuyquiz Pablo Silas alujchitakalča. Nižaza tinacaqui cjiča, yekja chawc jiliri žejlča, Jesusa cjita. Nužukaz cjiča tinacaqui. Jalla nuž cjenacqui niiquī ancha učum lii quintrāča, nižaza učum roman chawc jilirž quintrāča. —Nuž cjan quintrā chiichiča.

⁸Jalla nuž nonžcu, tjapa nii wajtchiz žoñinacami jilirinacami walja žawjchiča. ⁹Ultimquiziqui Jasonqui niiž mazinacžtanpacha tsjii wali printa tjaachiča, ninaca cutta cjejajo.

PABLUŽTAN SILŽTAN KAMTA BERA CJITA WAJTQUIN

¹⁰Jalla nii nooj weenpacha criichi jilanacaqui Pablužquiz Silžquiz nii wajtquiztan ulanskatchiča. Nekztan Berea cjita watja ojkchiča. Jalla nicju iran-tižcu, judionacž ajcz kjuya luzziča. ¹¹Jalla nii judionacaqui tsjan zuma kuzziztača nii Tesalonic wajtchiz judionacžquiztan. Tjapa kuztan Yooz taku catokñitača. Nižaza zapuru ninacaqui tuquita cjiirta Yooz taku liižcu liižcu zumpacha tantiichiča, nii Pabluž Silas chiita taku, werara ana werara, jalla nii zizjapa. ¹²Jalla nižtiquiztan walja nii judionacaqui Jesucristužquin criichiča. Nižaza walja griego parti žoñinacaqui criichizakazza, rispitta luctakanacami maatakanacami criichizakazza. ¹³Jalla nekztanaqui nii Tesalónica wajtchiz judionacaqui nonziča, Pabluqui Berea wajtquin Yooz taku paljayñi ojkchiča. Jalla nii quintu zizcu, Berea watja ojkchiča. Jalla nicju ninacaqui žoñinaca žawjwaž zjiicanchiča, Pabluž quin-

tra. ¹⁴Jalla nuž cjen nii criichi jilanacaqui ana enen-skatžcu Pablo cuchanžquichiča pajk kot kjutñi. Silžtan Timoteožtan, jalla ninacazti Berea wajtquiz eclichi-tača. ¹⁵Nekztanaqui Pablužtan cumpant'iñi žoñinacaqui Pablo chjitchiča Atenas cjita watja. Jalla nekztanaqui quejpžquichiča tii takunacžtan: "Silžtan Timoteožtan, jalla ninacaqui Pablužquin apura irantiz waquiziča", cjan.

PABLUŽ KAMTA ATENAS CJITA WAJTQUIN

¹⁶Nekztan Pabluqui Silas Timoteo tjewsnatča. Atenas cjita wajtquiz žejlcan, wacchi žoñiž paata yooznaca cherchiča. Nii wajtquiziqui jakzimi žoñiž paata yooznacapanikaz želatča. Jalla nuž cheržcu niiž kuzquiz ancha sint'ichiča. ¹⁷Jalla nižtiquiztan Pabluqui judionacž ajcz kjuyquin paljaychiča. Judionacžquizimi Yooz rispitiñi žoñinacžquizimi paljaychiča. Nižaza zapuru pajk plazquin paljaychiča, ojklayñi žoñinacžquiz. ¹⁸Jalla nii plazquiz tsjii istutiiñinaca želatča. Parti nii istutiiñinacaqui Epicúreos t'akquiztantača. Parti nii istutiiñinacazti Estoicos cjita t'akquiztantača. Jalla ninacaqui Pablužquiz paljaychiča. Nekztanaqui yekjap istutiiñinacazti cjichiča:

—¿Jaknužkat tii žoñic chiichani, waljaž chiicha pero? ¿Čhjulut intintiskatz pecjo?

Yekjap istutiiñinacazti cjichiča:

—Niiča yekja yooznacž puntuquiztan paljayñiqui.

Pabluqui Jesusiž puntuquiztan nižaza ticzquiztan jacatatz puntuquiztan chiichiča. Jalla nuž chiitiquiztan nii istutiiñinacaqui nižta chiichiča. ¹⁹Nekztanaqui nii istutiiñinacaqui Pablo chjitchiča tsjii Areópago cjita yokquin. Jalla nicju ajczñitača parlizjapa. Nekztan Pablužquiz chiichiča tuž cjan:

—Nawjctan amqui tsjii ew tjaajintanaca zjiicčhamča. Jalla nii ew taku ziz pecuča wejrnacqui. ²⁰Amqui tsjemat istrañchuc takunaca chiicha. Kjažt cjii nii takunacaya, jalla nii intintaz pecuča wejrnacqui.

²¹Nii Atenas wajtchiz žoñinacaqui nižaza nii parti wajtquin kamñi žoñinacaqui čhjul ew takunacami nonzkaz pecatča. Nižaza čhjul ew takunacami chiiz kaz pecatča. Jalla nii ew takunacquizkaz ninacž kuz tjaañitača.

²²Jalla nii Areópago yokquin Pabluqui ninacž tayp-iquin tsijtsiča. Jalla nuž tsijtsu, tuž cjichiča:

—Atenas wajtchiz žoñinaca, ančucqui wacchi yooznaca rispitiñchucča, jalla niil cheruča. ²³Tii wajtquiz ojklaycan, wejrqui ančuca silunaca cherchinča.

Nižaza tsjii silquin cherchinča tuž cjiirta: "Tii siluqui ana pajta Yooz sirwizjapača". Nii ana pajta Yooz ančucqui rispitiča, ana pajžcupacha. Jalla nii ana pajta Yooz puntuquiztan chiyuča.

²⁴Nii Yoozqui tii muntu paachiča, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca. Jaziqui arajpachquinami yokquizimiž mantiča. Nii Yoozqui žoñinacž kjuyta timplunacquiz ana kamča. ²⁵Anaž čhjulumi pecča, žoñiž sirwita paataqui. Niipachaž zapa maynižquiz žeti tjaacha, nižaza quera atquiztan jeejsjapa tjaacha, nižaza tjappacha tjaacha žoñinacžquiz.

²⁶ Tsjii lucutiñi žoňžquiztan tjapa tii muntuquiz žejlñi žoňinaca tjonkatchičha Yoozqui, tjapa kjutñi tii muntuquiz kamajo. Nižaza žoňinacž žejt timpumi ticz timpumi, jalla nii Yoozpachaž mantiča. Nižaza jakz-iquin tsjii žoňiqui kamslaja, jalla niimi zakaz mantiča Yoozqui. ²⁷ Jalla nuž mantičičha Yoozqui, žoňinaca nii kjurajo, nižaza wachajo. Ultimupanča Yoozqui učumnacaquiztan anaž ažkquin žejlča. ²⁸ Yooziž cjen učumqui žejtča, nižaza ojklajča. Jalla nižtazakaz yekjap ančucaquiztan cjiirčičha, tuž cjican: “Yooziž paatača učumqui”. ²⁹ Nekztanaqui učumqui Yooz paatiquiztan, učumlaqui anaž pinsis waquiziča, tuž cjican: “Ultim Yoozza žoňiž paataqui, korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, jalla nižta žoňiž paataqui”. ³⁰ Tuqui timpuqui žoňinacaqui Yooz puntuquiztan ana zumpacha zizziča. Jalla nuž cjen Yoozqui žoňinacž uj awantichičha. Anziqui tjapa tii jazta žoňinacžquiz mantičičha, tuž cjican: “Persun uj pajčcu, kuzza campiya”. ³¹ Nekztanaqui Yoozqui tsjii tjuñi utchiča, tjapa tii muntuquiz žejlñi žoňinaca werara pjalzjapa. Tsjii Yooziž illzta žoňiqui tjapa žoňinaca pjalaquičha, Yooz Ejpž cuntiquiztan. Yoozqui nii illzta žoňi ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nižtiquiztan Yoozqui kjanapacha tjeeziča, nii žoňiqui illztatača pjalñijapa, jalla nii. Jaz-i qui nižžquin criya. —Nuž paljayčičha Pabluqui.

³² Jalla nii ticziquiztan jacatatchi quintu nonžcu, yek-japanacaqui tjasiča. Yekjapanacazti cjichičha: —Tii jarquin tii amiž chiita puntuquiztan wilta nonž-nachani.

³³ Jalla nekztanaqui Pabluqui ninacžquiztan ojkiča. ³⁴ Yekjapanacazti Pablužquiz apziča, niž taku crižžcu. Ninacžquiztan tinaca želatča: Dionisio-tača tsjiiqui, nižaza niiqui Areópago cjita t'akquiztan-tača. Nižaza Dámaris cjiti tsjaa maatak žonqui criich-intača. Nižaza tsjii kjaž iya žoňinacaqui criichičha.

PABLUŽ KAMTA CORINTO CJITA WAJTQUIN

18 Wiruñaqu Pabluqui Atenas wajtquiztan ulanchičha. Corinto cjita watja ojkiča. ² Jalla nicju tsjii judío žoňžtan zalchičha. Nii žoňiqui Aquila cji-tatača. Ponto yokquiztan tjonchitača. Niiž tuquiqui Claudio cjita chawc jiliriqui mantičičha tjapa judío žoňinaca Roma wajtquiztan ulnajo. Jalla nižtiquiztan Aquilaqui Italia yokquiztan ulanspantača, niiž tju-natanpacha, Priscila cjiti. Ninacžquin Pabluqui tjonžñi ojkiča. ³ Pablužtan ninacžtan tsjii oficiuchiztača, tultu kjuya paañitača. Jalla nižtiquiztan Pabluqui ninacžtan kamčiča junto nii tultu kjuya langzjapa. ⁴ Zapa jeež tjuñqu Pabluqui judionacž acz kjuya ojki-tača. Jalla nicju judionacžquiz Yooz taku paljayñi-tača, nižaza ana judío žoňinacžquizimi. Zuma razunchiz tawkžtan paljaychipanča ninacž zumpacha intintazñi cjisnajo.

⁵ Nekztan Silžtan Timoteožtan Macedonia yokquiztan irantižquichičha. Nekztanaqui Pabluqui Yooz takupanž paljayatča. Yekja langžñijapa timpu ana želatča. Nižaza Pabluqui judío žoňinacžquiz kjanacama intintskatchičha, Jesusaqui ninacž tjewžta Cristučha, jalla

nii. ⁶ Nii judío žoňinacazti quintra cjišičha Pablužjapa. Nižaza niiž quintra anawalinaca chiichičha. Jalla nižta niiž quintra chiiitiquiztan Pabluqui niiž zquiti tsajtsajtsinčičha, ninacž quintra tsjii siñala cjeyajo. Nižaza cjichičha:

—Ančucqui infiernuquinž tjojtaž cjequičha, liwriñi Yooz taku ana nonzinčucča, nekztan. Jalla nuž castic-taž cjen, ana wejtquiz uj tjojtnasača. Ančucqui kuz-inpan Yooz taku ana criiz pecča. Tonjtan nawjcchuc wejrqui yekja wajtchiz žoňinacžquin okača, ni-nacžquin liwriñi Yooz taku paljayžčača.

⁷ Nekztanaqui nii ajcz kjuyquiztan ulanžcu tsjii Justo cjita žoňž kjuya ojkiča. Nii žoňiqui Yooz sirwiñi-tača, nižaza ajcz kjuy latuquiz kjuychiztača. Jalla nekz žejlñitača. ⁸ Nii ajcz kjuy jiliriqui Crispo cjitat-ača. Niiqui niiž familianacžtanpacha Jesucristužquin criichičha. Nižaza walja Corinto wajtchiz žoňinacaqui Yooz taku nonžcu criichičha. Nekztanaqui bautista cjis-ičha. ⁹ Jalla nekztanaqui tsjii ween Yooz jiliriqui Pablo chjuuzkatchičha. Nii chjuužtiquiztan Yoozqui Pablužquiz cjichičha:

—Ana eksna amqui. Tirapan Yooz taku parla. Yooz taku paljayñi langzquiztan ana jayta. ¹⁰ Wejrqui amtan chicapachača. Anaž jakziltami amquiz tani atasača, ana wali paazjapaqui. Nižaza tii chawc wajtquiz muzpa žoňinacaqui wejtquin criyaquičha.

¹¹ Jalla nuž chjuuzcu Pabluqui nii Corinto wajtquiz tsjii wata tirzuchiz kamčiča, Yooz taku tjaajincan.

¹² Jalla niiž wiruñ judío žoňinacaqui Pabluž quintra tsjii kuzziz ajzčiča. Nekztanaqui Pablo tanžcu, chawc jilirž yujcquin chjitchičha. Galión cjitatača nii Acay yok jiliriqui. ¹³ Jalla nuž chjichcu, nii chawc jiliržquiz cjichičha:

—Tii žoňiqui učumnaca lii quintraž ojklajča. Tiiqui žoňinacžquiz ana wal tawkžtan intintskatchičha, niiž Yooz sirwizjapa. Pero niiž Yooz sirwizqui učumnaca lii quintrača.

¹⁴ Pabluž chiyawc cjen Galión cjita jiliriqui ju-dionacžquiz paljayčičha, tuž cjican:

—Judío žoňinaca, tii žoňiqui ana wejtnaca lii quintra paachiča. Nižaza ana chawc uj paachiča. Tsjii anawali paatasacha, nekztan ančucaž quijta razuna nonžtasacha. ¹⁵ Tii asuntuqui ančuca takucamakazla; nižaza žoňž tjuu puntuquiztan parlakazla; nižaza an-čuca liiquiztankazla. Jaziqui ančucporož parlasa; nižaza ančucporož kjažmi arreglasa. Wejrqui anal tii ančuca lii puntuquiztan arreglis želuča.

¹⁶ Jalla nekztanaqui nii jiliriqui nii žoňinaca tjirkatchičha niiž ofcinquiztan. ¹⁷ Nii ajcz kjuya jiliriqui Sóstenes cjitatača. Jalla niiča quijchiqui. Jalla nuž nii jilirž tjirkattiquiztan, tjapa nii wajtchiz žoňinacaqui nii quijñi žoňžtan kichi tansiča, jalla nekzpacha, nii jilirž yujcquizpacha. Nii Galión cjita jilirizti nuž kichjasanami ana importichičha.

PABLUQUI ANTIOQUIA QUEJPCHİČHA

¹⁸ Nekztanaqui Pabluqui iyapan kamčiča. Nekztan nii criichi jilanacžquiz “Okučha” cjican ulanchičha.

Nekztanaqui tsjii warcu zali ojkchiča, Siria yoka ojkzjapa. Priscilatan Aquilžtan chica ojkchiča. Cencia cji-ta wajtquiz, ima warcuquiz luzcan, Pabluqui niiz ach chara k'ala murchiča, tsjii compromitta cuzturumpi cumplisjapa. ¹⁹ Nekztanaqui warcuquiz ojkžcu, Efeso cjita watja irantichiča. Jalla nicju Pabluqui Priscilatan Aquilžtan, jalla ninaca ecchiča. Nekztan Pabluqui judionacž ajcz kjuya ojkchiča. Jalla nicju nii ajczni judionacžtan parličiča. ²⁰ Nekztanaqui nii judionacaqui Pablo roct'ichiča, iya tsjii kjaž majžtan kamt'ajo. Pabluzti ana munchiča. ²¹ Jalla nekztan ima ninacžquiztan ojkcan, Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja irantistanča, pijjsta paazjapa. Pero Yooz munanaqui wejrqui quejpžcača ančhucatan wilita zali.

Jalla nuž chiižcu, warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Efeso wajtquiztan ojkchiča. ²² Nekztanaqui Cesarea cjita watja irantižcu, Pabluqui warcuquiztan ulanchiča. Jalla nuž ulanžcu Jerusalén watja ojkchiča, criichi jilanacžquin zalzjapa. Nekztan Antioquia wajt kjuťni ojkchiča. ²³ Jalla nekz tsjii kjaž tjuťni kamžcu, wilita ojkchiča. Galacia nižaza Frigia yokanacaran ojklaychiča. Jalla niiran iclizquiztan icliza ojklaychiča, criichi jilanaca tjurt'iňi kuzziz cjskatzjapa.

APOLOS CJITA YOOZ TAKU PALJAYŇI

²⁴ Jalla nii timpuqui tsjii judío žoňi qui Efeso cjita watja irantichiča. Apolos cjita tjuuchiztača. Niiqui Alejandra pawk wajtchiz žoňitača. Nižaza niiqui Yooz taku walja zuma paljayňitača. Nižaza cjiirta Yooz taku zumaž zizatča. ²⁵ Nii Apoložquiz Yooz kamaň puntu walja tjaajintatača. Jaziqui walja tjapa kuztan Yooz taku parliňitača. Juanž bautistakaz cjenami Jesucristuž puntuquiztan walja kjana tjaajinchiča. ²⁶ Nekztanaqui Efeso wajtquiz žejlcan, Apolosqui ajcz kjuyquiz tjurt'iňi kuzziz tsjitsiča, Yooz taku paljayzjapa. Niiž paljayta taku nonžcu, Priscilatan Aquilžtan jalla ninacaqui tsjii latu Apolos chjitchiča, Yooz kamaň puntu tsjan kjana tjaajinzjapa. ²⁷ Jalla nekztanaqui Apoložquiz Acaya cjita yokaran ojklayz pecatča. Jalla nuž cjen jilanacaqui walja apoychiča, nižaza tsjii carta credencial apaychiča nii yokquin žejlňi jilanacžquiz, ninaca zuma risiwajo. Nii yokchiz jilanacaqui Yooz okzňiž cjen criichiča. Acaya irantiscuqui Apolosqui nii criichi jilanacžquiz zuma tjaajinchiča. ²⁸ Nižaza zuma razunquiztan chiican, tjapa žoňinacž yujcquiz nii quintra judionacž pinsitanaca tjeziča, anapan zumaž ninacž razunaqui. Ninaca atipchiča. Nii quintra judío žoňinacaqui ana kjaž cji atchiča. Cjiirta Yooz tawk jaru intintiskatchiča, Jesusaqui ninacž tjewzta Cristuča, nižaza Yoozquiztan cuchanžquita Cristuča, jalla nii.

PABLUŽ KAMTA EFESO CJITA WAJTQUIN

19 Acayquiztan quejpžcu, Apolosqui Corinto wajtquiz želatča. Pabluzti curunac yoka watžcu, Efeso watja irantichiča. Jalla nicju tsjii kjaž Yoozquin

criichi žoňinacžtan zalchiča. ² Jalla nuž zalžcu, Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—ŽAnčhuc criiz oraqui Espiritu Santuqui ančhucakuzquiz luzzikay?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Anaž. Nii Espiritu Santo puntuquiztan anawira nonzinča.

³ Jalla nižtquiztanaqui Pabluqui pewcziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, žčhjul bautismo tanzinčhuctaya?

Ninacaqui kjaaziča:

—Juanž bautismo tanzinča —cjican.

⁴ Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Walikazza. Juanqui kuz campiiňi žoňinacžquiz bautisňitača. Pero nii Juanž wirquin tsjiiqui

tjonchiča. Jalla niiča Jesusaqui. Niiqui Yooz Ejpžquiztan cuchanžquita Cristuča. Jalla niižquin criiz waquiz-iča. Jalla nižtazakaz Juanqui žoňinacžquiz chiižni-tača.

⁵ Jalla nii taku catokžcu, nii žoňinacaqui Jesucristo Jilirž tjuuquiz bautistatača. ⁶ Nekztanaqui Pabluqui ninacž juntuň kjaržtan lanchiča. Jalla nuž lanžnan Espiritu Santuqui tjonchiča. Jalla nižtquiztan yekja taku-nacžtan parli kallantichiča. Nižaza Yooziž zizkatta puntunaca parličiča. ⁷ Jalla ninacaqui tsjii tuncapan žoňinacatalkača.

⁸ Čhjep jiiz Pabluqui jalla nicju kamchiča. Jalla nuž kamcan ajcz kjuya ojkňipantača. Nii ajcz kjuyquin zuma tjurt'iňi kuzziz paljayňipantača, Yooz mantita kamaň puntuquiztan intintiskatcan. ⁹ Yekjap žoňinacžti wira ana criichipanča. Ninacaqui chojrju kuzziz cjis-siča. Yooz kamaň quintra parličiča. Jalla nižtquiztan Pabluqui ninacžquiztan zarakchiča. Nižaza criichi žoňinaca chjitchiča tsjii escuel kjuyquin. Nii escuelchiz žoňi qui Tiranno cjita tjuuchiztača. Jalla nicju Pabluqui tjaajinchiča zapuru. ¹⁰ Jalla nuž tjaajincanaqui pizc wata kamchiča. Jalla nižtquiztan tjapa nii Asia provincia yokquin kamňinacaqui Jesusa Jilirž liwriňi quintu nonchiča. Judío žoňinacami, nižaza ana judío žoňinacami nii quintu nonchiča. ¹¹ Nižaza Yooz aztan Pabluqui wali pawk milajrunaca paachiča. ¹² Jalla nižtquiztan žoňinacaqui paňumi zquitimi Pablužquiz lanskatchiča. Jalla nuž lanskatžcu, nii paňumi zquitimi chjitchiča, laa žoňinacžquin. Jalla nižtquiztan nii laanacaqui čhjetintatača, nižaza nii žoňinaca tanňi zajranacami ulanskatchiča.

¹³ Tsjii kjaž judío žoňinacaqui ojklayatča, zajranaca chjatkatcan. Jalla nuž chjatkatcan, nii žoňinacaqui Jesusa Jilirž tjuužtan ojklayz pecatča. Nekztanaqui zajranacžquiz cjichiča:

—Zajranaca, ančhuc ulnaj cjiwča, Pabluž parlita Jesús tjuuquiz.

¹⁴ Jalla nižta paachiča pakallawk judío jilazullcaqui. Ninacž ejpqui Esceva cjita tjuuchiztača. Niiqui judiuž timplu chawc jiliritača. ¹⁵ Nii pakallawk jilazullca nižta paan, tsjii žoňi tanňi zajraqui ninacžquiz cjichiča:

—Jesús pajuča. Nižaza Pablo pajuča. Ančhucqui žjectchuctajo?

¹⁶ Jalla nižtiquiztan nii zajra tanta žoñiqui tsjii layžcu ninacžquiz tanzicha, kijchjapa. Nii zajraž tanta žoñiqui walja azziztača. Jalla nii aztan ninaca atipchiča. Nižaza k'alapacha čhojritchipanča. Nižtami chjojricta ana zquitchiz atipassiča nii pakallawk žoñinacaqui. ¹⁷ Jalla nekztanaqui tjapa nii Efeso wajtchiz žejlñi žoñinacaqui nii quintu zizziča, judionacami, ana judionacami. Jalla nekztan walja eksnatča. Nižaza Jesu-cristo Jilirž tjuu walja alawazziča.

¹⁸ Nižaza walja criichi žoñinacaqui ninacaž tuquita persun uj paatanaca pajžcu, kjanacama mazziča.

¹⁹ Nižaza yekjap žoñinacaqui ima Yoozquin criican, laykican ojklayñitača. Jalla ninacaqui ninacž layka ojklayz liwrunaca zjijcchiča. Nekztan k'ala nii liwrunaca ujkatchiča tjapa žoñinacaž cheran. Pjijska tunc waranka pajk ultimu paaz, nuž valorchiztača nii liwrunacaqui. ²⁰ Jalla nekztan nii criichi žoñinacaqui tjapa kjutñi Yooz taku paljayi ojklaychiča. Nekztan tsjan tsjan žoñinacaqui Yooz taku catokchiča.

²¹ Jalla niž wiruñ Pabluqui niž kuzquiz Macedonia nižaza Acaya yokanacquin tjonzpanž tantiichiča. Jalla nuž wattan Jerusalén watja irantispanž tantiichiča. Nižaza Pabluqui cjichiča:

—Jerusalén watja ojkcucu, wejtlaqui Roma watja irantistanča.

²² Jalla nižtiquiztanaqui Pabluqui pucultan yanapñinaca cuchanchiča Macedonia. Nii pucultanaqui Timoteotača, nižaza tsjiiqui Erastotača. Pabluzti tsjii kjaž majjapa eclichiča Asia yokquin.

ŽOÑINACA APTJAPŽTA EFESO WAJTQUIN

²³ Jalla nii timpuqui walja žoñinaca aptjapziča, Yooz kamañ jicz puntuquiztan paljaytaž cjen. ²⁴ Nii aptjapñi achaqui Demetrio cjitatača. Jalla niiqui paazquiztan yooznaca paañitača. Jalla nuž paatiquiztan walja paaz canchiča, nižaza parti nižta paañinacaqui. Diana cjiti žoñiž paata yooz timplu irata jalla nii paachiča ninacaqui. ²⁵ Nekztan Demetrio cjita žoñiqui tjapa nii yooznaca paañi žoñinaca juntichiča, nižaza niž langzñi mazinaca juntichizakazza. Nekztanaqui tuž cjichiča:

—Jilanaca, ančhucqui zizza. Tii oficiuquiz langzcan, zuma paaz canča učumnacaqui, zuma kamzjapa.

²⁶ Tii Pabluqui ojklayča, “Žoñiž paata yooznacaqui anača ultim yoozqui”, cjican. Jalla nuž chiyani, walja žoñinacaqui niž taku criiča, tii Efeso wajtquinami, nižaza tjapa tii Asia provincia yokquinami. Niiž taku criiču, učum yooznacquiztan zarakchiča. Jalla nii quintu nonchinčhucča, nižaza cherchinčhucča. ²⁷ Jalla nižtiquiztan tii učum langznacaqui anat cusa cjisnačhani. Nižaza učumž cansmi pertisnačhani. Anziqui tjapa tii Asia provincia yokquin žejlñi žoñinacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacami naa yooz siñuri sirwiñiča. Pero Pabluž cjen, Diana cjiti pajk yooz siñuri timplumi ana rispittat cječhani.

²⁸ Jalla nuž Demetriuž chiita taku nonžcu, walja žawjchi cjišsiča. Jalla nuž žawjžcu, kjawchiča tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz! —nuž cjican kjawchiča.

²⁹ Nekztan tjapa nii wajtchiz žoñinacž kuz turwayskatchiča. Nižtiquiztan nii wajtchiz žoñinacaqui Gayžtan Aristarcužtan, jalla ninaca kichi tanzicha. Nii pucultanaqui Macedonia yokquiztan Pablužtan chica ojkhitača. Jalla nii pucultan tanžcu, pajk parliz kjuya chjitchiča. ³⁰ Nižaza Pabluqui nii kjuya luz pecatča, žoñinacžquiz paljayzjapa. Criichi žoñinacazti Pablo atajchiča, ana luzkatajo. ³¹ Nižaza yekjap Asia jilirinaca želatča, Pabluž amigonacatakälča. Jalla ninacaqui tsjii žoñi cuchanžquichiča Pablužquin rocžinajo, nii parliz kjuyquiz ana luzajo. ³² Tampachquiztan juntazcu žoñinacaqui kjawchiča tjapaman razunanaca chiican. Aptjapziž cjen nekztan nižta kjawchiča žoñinacaqui. Ancha pajk ch'awjwa paatča. Jila manka žoñinacaqui čhjul puntu ajcztažlaja ana zizziča. ³³ Yekjap žoñinacaqui nii ajczta puntu zumpacha intintiskatchiča Alejandružquiz. Nekztan niiqui tucquin tsijtskatchiča, nii judionacžquiztan tjurt'ižinajo. Nekztanaqui Alejandruqui kjara waytižcu ch'uj cjeej cjichiča. Nekztanaqui niiqui tjapa žoñinacž yujcquiz tjurt'ižiniž tawkžtan chiiz pecatča. ³⁴ Parti žoñinacazti Alejandro judio žoñi cjican zizcu, wila kjawchiča tsjii pizc ora. Tsjii joržtan tuž cjican:

—¡Viva Diana yooz siñura! ¡Viva tii Efeso wajtchiz yooz!

³⁵ Jalla nekztanaqui nii wajt secretariuqui žoñinaca ch'uj cjiskatžcu, paljaychiča tuž cjican:

—Efeso jilanaca, tii pajk yooz Diana siñura timplu tii Efeso wajtchiz žoñinacžquiz cumpjiitača. Nižaza arajpachquiztan tjojtžquichinča taa yooz siñuriqui. Tsjii maz cheechi tjonžquichinča. ³⁶ Jalla nii puntuquiztanaqui anaž jecmi nicasača. Jaziqui ch'ujča cjee. Ima zuma tantiyazcan anača čhjulumi paa. ³⁷ Tii ančuca zjijcta žoñinacaqui ana čhjulumi chiichiča naa Diana siñurijapaqui, anazaž naa quintra čhjulumi paachiča. ³⁸ Demetriužtan niiž langzñi mazinacžtan quijz pecčhaj niiqui, nijjapa juez jilirinaca žejlča. Nii jilirinacžquinkaz ojkla, nii quija arreglisjapaqui. ³⁹ Tsjii yekja puntu parliz pecčhaj niiqui, zumpachaž ajczcuž parla. ⁴⁰ Tii aptjapzi puntuquiztan učum chiiz razunanacaqui ana žejlča. Jaziqui učum gobiernuqui učumnac quintra uj tjojtNASAča, tii nooj aptjapztiquiztan. ⁴¹ Tii parlaqui žeržta cjila, —nuž cjichiča nii secretariuqui.

Nekztanaqui žoñinaca liwž cuchanchiča, persun kjuya okajo.

PABLUŽ OJKTA MACEDONIA NIŽAZA GRECIA

20 Jalla nekztanaqui nii aptjapzta žoñinacaž ojktan, Pabluqui criichi žoñinaca kjawziča, ninacžquiz tjaajinzjapa. Nekztanaqui Pabluqui “Okaž” cjichiča, Macedonia yoka ojczjapa. ² Jalla nii yokquin ojklaycan, criichi jilanacžquin zuma tawkžtan ancha p'ekinčhaychiča, tjurt'iñi kuzziz cjejajo. Nekztanaqui Grecia yoka irantichiča. ³ Jalla nicju čhjep jiiž žejlchiča. Nekztan warcu zalz pecatča, Siria yoka ojczjapa. Warcu tanawc

cjen, Pabluqui quintu zizziča, judionacaqui niiz quintrallassitaquiča, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niiz warcuquiz ojkz cjitaqui nužquiz tijsiča. Yokaranpacha ojkchiča. Nekztan Macedonia yoka irantichiča.

⁴ Nižaza Pablužtan chica ojkchiqui tinacatača: Sopartertača (niiqui Berea wajtchiztača), nižaza Aristarcutača, nižaza Segundutača (niiqui Tesalónica wajtchiztača), nižaza Gayutača (niiqui Derbe wajtchiztača), nižaza Timoteotača, nižaza Tiquicutača, nižaza Trofimutača. (Jalla Tiquicužtan Trofimužtan Asia provinciiztantatača). ⁵ Jalla nii jilanacaqui wejnaca tuqui okjaychiča. Jalla nuž okjayžcu Troas cjita wajtquin wejrnac tjewziča. ⁶ Wejrnacqui ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijsa paztan, Filipo cjita wajtquiztan zarakchinča tsjii warcuquiz. Tsjii pjijska tjuñquiztan Troas watja irantichinča. Jalla nicju kamchinča tsjii simana.

PABLUŽ KAMTA TROAS WAJTQUIN

⁷ Dominguqui wejrnacqui ajczinča, Santa Cena paazjapa. Jalla nuž ajczcu Pabluqui tjaajinchiča criichi jilanacžquiz. Jaka tažu zarakz cjen, chica aramacama tjaajinchiča. ⁸ Wejrnacqui tsewcta pisuquin ajczintača tsjii kjuyquiz. Kjanzjapa wacchi michanaca tjeestatača. ⁹ Nižaza Eutico cjita tjowa ventanquiz julzi želatča. Pabluž ažkapacha chiyan, nii tjowaqui ancha tjaji tjonkatchiča. Nekztan nii ventanquiztan kossuc tjojtsiča, čhjep pisu kjuyquiztan. Ticzi waytitatača nii tjowaqui. ¹⁰ Nekztanaqui Pabluqui chjiwžquichiča. Nii tjowž juntuñ chutjatžcu žcojzriča. Nekztanaqui parti jilanacžquin cjichiča:

—Anača tsucaquiča. Žejtča tiiqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui Pabluqui wilta yawchiča tsewcta pisuquin. Nekztan Santa Cena paachiča. Jalla nuž paažcu, Pabluqui tirapan parlichinča kjanatascama. Nekztan ojkchiča. ¹² Partinacazti zuma kuzta eclichiča. Nii tjowa vivož cjen, cuntintu nii tjowa chjitchiča.

¹³ Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz okjaychinča Asón yokacama. Pabluzti kjojchuñ ojkz pecatča. Asón wajtquiztan Pablo zakaz warcuquiz ojkz tantiichiča. Jalla nuž cjican kaztatača. ¹⁴ Nekztanaqui Asón wajtquin Pablužtan zalzinča. Nekztanaqui Pabluqui wejtnacatan chica warcuquiz luzziča. Nekztanaqui Mitilene kjutñi ojkchinča. ¹⁵ Mitilenequiztan ojkcan, jaka tažuqui Quío latuquin watchinča. Kat tažuqui Samos cjita watja irantichinča. Nekztanaqui Trogilio cjita wajtquin jeejsassinča. Niiž jaka tažuqui Mileto cjita watja irantichinča. ¹⁶ Jalla nuž ojkchinča, Asia yokquin ana wacchi tjuñi žejljzjapa. Efeso wajtquin ana ojkz pecatča. Antiz Jerusalén watja apura ojkz pecatča Pabluqui. Jalla nicju irantis pecatča ima Pentecostés tjuñi tjonan. Jaknužquiztanami irantisquizpanž pecatča.

EFESO ICLIZ JILIRINACŽQUIN CHIŽINTA

¹⁷ Mileto wajtquiz žejlcan, Pabluqui Efeso icliz jilirinaca kjawžquifni cuchanchiča. ¹⁸ Jalla nii jilirinacaz tjonan, Pabluqui ninacžquiz tuž chiižinchiča:

—Weriž Asia yokquiz tjonan, nii tjuñquiztanpacha jaknužt ančucatan chica kamtučhaja, jalla nii ančucqui zizza. ¹⁹ Jalla nuž ančucatan kamcan, humilde kuzziz Yooz Jiliržquiz sirwichinča. Nižaza criichi žoñinacžquiztan wejt kuzquiz sint'itiquiztan ancha kaachinča, nižaza ancha pruebanacami sufrichinča. ²⁰ Tsjan zuma kamañchiz cjsjapa ančucaquiz tjapa zumanaca tjaajinčinča, tjup kuzziz. Plazquinami calquinami tjaajinčinča, nižaza ančuca persun kjuyquiztan kjuya tjaajinčinča. ²¹ Nižaza judionacžquizimi ana judionacžquizimi paljaychinča wejrqui, tuž cjican: “Ančucqui persun uj pajžcu, kuznaca campiya. Jesucristo Jiliržquin tjapa kuztan criya”. ²² Anziqui wejrqui Jerusalén watjal okača. Espiritu Santuž mantital okača. Jalla nicju čhjulut watačhaja, anal zizuča. ²³ Jalla tii puntukal zizuča. Tjapa watjarañ weriž ojklayan Espiritu Santuqui wejtquiz chichiča, tuž cjican: “Amqui carsilquiz chawctam cjequiči. Nižaza ancham sufraquiči”. ²⁴ Pero nii mazin-tiquiztanaqui wejr anal turwasnuča. Tii muntuquiz žejtjapa anaž importiči wejrqui. Wejt wiraqui anaž chekanaqui. Jesucristo Jilirž tjaata apóstol cargo, jalla nii cumplistanča chekanaqui. Yooziž tjaata kamañ jaru ojklayz pecuča, ticzcama. Liwriñi Yooz taku parliz pecuča, Yooz zuma okžniča cjican.

²⁵ Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ančucaquiz mazzinča. Anziqui ančucqui wejttañ anaž iya zalaučiča tekztan nawjcchuc. ²⁶ Jalla nižtiquiztan ančucaquiz chiyuča, tuž cjican: Anaž jecmi ančucaquiztan wejtquin uj tjojtasača, tuž cjican: ²⁷ “Pabluqui anaž tjapa Yooziž tjaata taku tjaajinchiča” cjicanaqui. Wejrqui tjapa Yooziž tjaata takunaca ančucaquiz mazzinča. ²⁸ Jalla nižtiquiztanaqui ančucqui persunpachquiz cwitaza, nižaza parti ančuca iclizziz jilanaca cwitaquiči ančucqui. Espiritu Santuqui ančuc jiliriz-takaz utchiča Yoozquin criichinaca cwitajo, nižaza Yooz tawk čhjeri tjaajo. Nii criichi jilanacž laycu Jesucristo Yoozqui niž persun ljoc tawkchiča, cruzquiz ch'awczcu. Jaziqui criichi žoñinacača Jesucristužtaqui. ²⁹ Tsjii zakal zizuča. Weriž ojktañ, yekja žoñinacaqui ančucaquin tjonaquiči ančuc wichanzjapa, nižaza ančuca icliza akskatzjapa. Ninacaqui uuzi tanñi kitiž-takaz luzcaquiči. ³⁰ Nižaza ančucaquiztan toscara chiiñinaca želaquiči tsjii kjutñi criichi jilanaca chjitzjapa toscar tawkžtan. ³¹ Jaziqui ančucqui zumpacha cwitaza. Wejrqui čhjep wata intiru majiñami weenami zapa mayni ančucaquiz tjaajinčinča. Nižaza ančucaquiz chiihižincan, ancha kaachinča.

³² Jaziqui jilanaca, ančucqui Yoozquin cumpjiyuča. Nižaza Yooz zuma taku zumpachaž catoka. Jalla nuž cjen ančucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiči. Nekztan Yoozquiztan irinsa tanznaquiči tjapa Yooziž t'akžta žoñinacžtan. ³³ Wejrpachača paazmi zquitimi anapan

pecchintqui jeczquiztanami. ³⁴ Antiz wejrtča persun kjaržtan langziñtqui, čhjulut pecatučhaja, jalla niijapa, nižaza wejtčan chica ojklayñi žoñinaczjapami. Jalla nii puntuquiztanaqui ančhucqui zumpachaž zizza. ³⁵ Jalla nužupan ančhucqui langz waquiziča, t'akjir žoñinaczquiz yanapzjapa. Jalla nuž kjana tjeezinča persuna langzcan. Nižaza Jesús Jilirž chiita taku cjuñzna. Jalla tuž cjiča nii chiitaqui: "Onanñi žoñinacaqui juc'ant cuntintuča tanzñi žoñinaczquiztanaqui".

³⁶ Jalla nuž chižcu, Pabluqui quillziča, tjapa nii žejlñi hermanonacztan, Yoozquin mayizizjapa. ³⁷ Jalla nekztanaqui tjapa nii jilanacaqui kaachiča Pabluž ojkz cjen. Pablo žcojzriča, nižaza chjulziča. ³⁸ Pabluqui cjičiča:

—Wejrqui okača, jaziqui anaž iya wejr cheraquiča. —Jalla nižtquiztan nii jilanacaqui ancha llaquita cjis- siča.

Jalla nekztanaqui warcu luzcama chica ojkchiča.

PABLUQUI JERUSALEN WATJA OJKCHIČHA

21 Jilanaca eccu, warcuquiz luzzinča. Nekztan Cos cjita yok tirichuc ojkchinča. Jaka tažuqui Rodas cjita yokquin ojkchinča. Jalla niwjtčan Pátara cjita watja ojkchinča. ² Jalla nii Pátara wajtquiztan tsjii Fenicia kjutñi ojkñi warcu zalchinča. Nekztan nii warcuquiz luzcu ojkchinča. ³ Jalla nuž ojkcan Chipre cjita yoka ažkquin cherchinča. Chipre yokaqui zkar latuquin- tača. Tira ojkchinča Siria yoka irantizcama. Tiro cjita wajtquiz kuzi ecz želan, nekztan Tiro watja luzziča. ⁴ Jalla nicju criichi jilanaca kjurchinča, zalañcama. Nekztanaqui ninacztan kamchinča tsjii simana. Ninacaqui Espiritu Santuž cjen chiikatchiča Pablužquiz, tuž cjican:

—Amqui anatača ojkzqui Jerusalén watja.

⁵ Simanaž wattan, Tiro wajtquiztan ulanchinča. Nižaza tjapa nii wajtchiz criichi žoñinacaqui maatakanacztanami ocjalanacztanami wejtnacaquiz cumpant'ichiča wajtž tjija. Jalla nicju tsjii k'ara želatča, kot atquin. Nii k'arquiz quillžcu Yoozquin mayizassinča. ⁶ Nekztanaqui zumpacha kjara tansascu, jaljtassinča "Kjažllami okall" cjican. Nekztanaqui wejrnacqui warcuquiz luzzinča. Ninacazti kjuya quej- pchiča.

⁷ Nekztanaqui Tiro wajtquiztan zarakchinča, Tole- maيدا cjita watja irantiscama. Jalla nicju criichi jil- lanaczquin tsaani ojkchinča. Jalla nekztanaqui tsjii nooj kamchinča nii jilanacztan. ⁸ Niiž jaka tažuqui Pablužtan wejtnacatan ulanchinča. Nekztan Cesarea cjita watja irantichinča. Jalla nii wajtquiz irantižcu Felipž kjuya ojkchinča. Jalla niitača liwriñi Yooz taku parliñiqui jalla nii oficiuchiztača. Niiž tuqui Jerusalen- quin pakallawk jilanaca illztatača, Yooztajapa langz- japa. Tsjiiqui nii Felipitača. Jalla niiž kjuyquin kamch- inča. ⁹ Nii Felipiqui pajkpaltan ana zalzi tjunmatanac- chiztača. Nižaza ninacaqui Yoozquiztan zizta taku parliñi profetanacatača. ¹⁰ Jalla ninacz kjuyquin tsjii kjaž maj kamžcu, tsjii Agabo cjita žoñiqui tjonchiča Judea cjita yokquiztan. Nii žoñiqui Yooz taku parliñi

profetatača. ¹¹ Jalla nii žoñiqui wejrnac tjonzñi tjonchiča. Nekztanaqui Pabluž jweranta kojch ap- tichiča. Nii kojchtan persun kojcha kjara jwersiča tuž cjican:

—Espiritu Santuqui tuž cjiča: "Jalla nižtapacha Jerusalén wajtquin judío žoñinacaqui tii kojch tuyñi žoñi jwernaquiča. Jalla nuž jweržcu, yekja wajtchiz žoñinaczquiz intirjaquiča". —Nuž cjičiča Agabo cjita profetaqui.

¹² Jalla nuž nonžcu, wejrnacmi nižaza nii Cesarea wajtchiz criichinacami tjappacha Pablužquiz rocassinča ana Jerusalén watja okajo. ¹³ Pabluzti kjaaziča, tuž cji- can:

—¿Kjažtquiztan ančhuc kaajo? ¿Kjažtquiztan ančhuc wejr llaquizkatjo? Wejrqui Jesucristuž cjen listuča čhe- jlta cjisjapami nižaza Jerusalén wajtquin ticzjapami.

¹⁴ Jaziqui wejtnaca razunžtan Pabluž taku ana atipi atchinča. Jalla nuž cjen ana tira chiichinča. Tiikazza cjičinča:

—Yooz Jilirž munañpaj cjila.

¹⁵ Jalla nekztanaqui ojkzjapa tjaczinča. Nekztan Jerusalén wajt kjutñi ojkchinča. ¹⁶ Nižaza yekjap Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaquiz cumpant'ichiča. Tsjii ninaczquiztan Mnasón cjita žoñi želatča. Niiqui Chipre cjita wajtchiz žoñitača. Ažk wa- ta Yoozquin criichipantača. Niiž kjuyquin alujazjapat- ača Jerusalén wajtquin.

PABLUQUI JACOBŽQUIZ TJONZIČHA

¹⁷ Jerusalén watja irantižcu, Yoozquin criichi ji- lanacaqui wejrnac ancha cuntintu risiw't'ichiča. ¹⁸ Niiž jaka tažu Pabluqui wejtnacatan Jacobžquin tjonzñi ojkchiča. Jalla nicju tjapa nii Jerusalén icliz jilirinacaqui želatča. ¹⁹ Pabluqui jilanaczquiz tsaanžcu, tjappacha niiž ojklayta quint'ichiča. Yoozqui Pablužquiz wali pajk obranaca paakatchiča ana judío žoñinacz yokaran ojklayan. Jalla nii quint'ichiča Pabluqui. ²⁰ Jalla nii takunaca nonžcuqui, Yooz honora chiichiča. Nižaza Pablužquiz cjičiča:

—Jila, walikazza niiqui. Nižaza tekzi tsjii kjaž warank judionacaqui Jesucristužquin criichizakazza. Jalla nii zizzamča. Nižaza tjapa ninacaqui cjichipanča, "Moisés lii jaru ojkstanča" jalla nii. ²¹ Nižaza ninacaqui nonziča tii quintu: Amqui yekja yokquin kamñi ju- dionaczquiz tjaañinča, "Moisés mantita lii ana cumplis waquiziča", jalla nii. Nižaza ninacaqui am puntuquiztan tuž nonziča: Amqui "Lucmajch wawanaca ana chimputa cjis waquiziča", cjican tjaa- jinča. Nižaza amqui "Učhum judío cuzturumpinac jaru ana paaz waquiziča" cjican tjaañinča. Jalla nuž am puntuquiztan nonziča tekz žejlñi her- manonacaqui. ²² Anziqui nii hermanonacaqui am tjonchi zizcu ajcznaquiča. Jaziqui, ¿jaknužum cjeequi? ²³ Amqui jalla tužum paačhaj. Tii Jerusalén wajtquiz pa- jkpaltan žoñinaca žejlča. Ninacaqui compromitta taku cumplistanča. ²⁴ Amtan chica ninaca hjiča. Nekztan ninacztan chica am učhum cuzturumpi paa. Nižaza ninacz gastro pacna, ninaca persun ach chara k'ala murta

cjisjapa. Jalla nižtiquiztan tjappacha intintiskataquiča, amqui učumnaca cuzturumpi ana quintrača, jalla nii. Jalla nuž chiichiiñinacaqui toscara cjitaž cjequiča. Ampachazakazim učum lii jaru paača. Jalla nuž intintaquiča tjappachaqui. ²⁵ Nižaza wejrnacqui nacjuñta wajtchiz ana judío criichinacžquiz cjiirchinča, tuž cji-can: “Žoñiž paata yoozquiz wilana jawkta chjizwi anača lujlsqui. Nižaza jora zkenzcu conta animal chjizwimi anača lujlsqui. Nižaza luctakžtanami maatakžtanami anača adulteriuquiz ojklayzqui”. —Jalla nuž Pablužquiz chiichiča nii icliz jilirinacaqui.

PABLUQUI PRESO TANTATAČHA

²⁶ Jalla nekztanaqui Pabluqui nii pajkpaltan žoñinaca chjitchičha. Niiž jaka tažuqui ninacžtan chica cuzturumpi paachiča. Nekztanaqui timpluquin luzziča čhjolorat nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerznačhaja, jalla nii mazjapa. Nii cuzturumpi paaz tjuñinaca žerztan, Pabluqui persunjapami ninacžtajapami ofrenda tjaastanča. Nii puntu zakaz timpluquin mazñi luzziča.

²⁷ Nii pakallawc cuzturumpi paaz tjuñinaca žeržmayatača. Jalla nii ora tsjii kjažt judionacaqui želatča Asia provinciquiztan tjonchi. Ninacaqui Pablo cherchiča timpluquiz žejlñi. Jalla nuž cheržcu, ninacaqui tjapa žoñinaca aptjapchiča Pabluž quintra. Nižaza Pablo tanzjapa jirchiča. ²⁸ Nekztan kjawchiča tuž cji-can:

—Israel wajtchiz žoñinaca. Yanapt'alla. Tiiča anawal žoñiqui. Tiiqui tjapa kjutñi ojklaycan, žoñinacžquiz tjajjiñča učum nación quintrami, nižaza Moisés lii quintrami, nižaza tii timplu quintrami. Nižaza anziqiu tii timpluquiz ana judío žoñinaca chjitchičha. Jalla nižtiquiztan tii Yooz timplu quintraž paača. Učum alajakazza tii arajpach Yooz timpluquiz luzpanqui. Ana judío žoñinacaqui ana luztanča. —Jalla nuž kjawchiča Pabluž quintra.

²⁹ Niiž tuquilla Pabluqui Trófimo cjita žoñžtan želatča. Trofimuqui Efeso wajtchiz žoñitača. Niiž pucultan chica cheržcu, nii judío žoñinacaqui tuž pinsatča, Pabluqui timpluquin nii Trófimo chjitchižlani, cji-can. Jalla nižtiquiztan Pabluž quintra kjawchiča.

³⁰ Tjapa žoñinacaqui Pabluž quintra žawjchi tjojtichiča. Zati pariju tjonchiča timplu kjutñi. Nekztanaqui Pablo tanchičha. Timplu kjuyltan tanžcu zawncchuc joochiča. Nekztanaqui nii timplu zanami chawjczičha. ³¹ Ninacaqui Pablo conzmayatača. Nekztan žoñinaca walja aptjapzi cjen, zultatž jiliržquin maztatača. ³² Jalla nii quintu zizcu, walja apura zultatunaca juntassiča ninacž sargentunacžtan. Nekztan zati pariju jirchiča jakziquin tama žoñinaca želatčhaja, jalla nicju. Nekztanaqui žoñinacaqui nii zultatunaca sargentunacžtanpacha cherchiča. Nuž cheržcu Pablo kji-žtž cjen nužquiz apatatchičha. ³³ Jalla nekztanaqui nii zultatž jiliriqui macjatžcu Pablo preso tanchičha. Nižaza mantichiča, pizc carinžtan chelajo. Nekztanaqui žoñinacžquiz pewczičha:

—¿Ject teejo? ¿Čhjulu paachita tii žoñejo?

³⁴ Nii žoñinacazti tjapaman puntunaca chiican kjawchiča. Ancha altu joržtan arnan, nii zultatž jiliriqui ana intintasi atatča. Jalla nižtiquiztan mantichiča, cuartilquin chjicha, cji-can. ³⁵ Zultatž cuartil guardanacžquiz macjatžcan, zultatunacaqui Pablo waytižcu chjitchičha, ana nii žoñinacžquiz kijchkatzjapa. ³⁶ Niiž wirquiz tama žoñinacaqui apzquichiča, kjaw jawi:
—¡Ticzla tiiqui! ¡Panj ticzla! —cji-can.

PABLUQUI PERSUNA TJURT'ICHIČHA

³⁷ Nekztanaqui Pabluqui cuartilquiz makawc cjen zultatž jiliržquiz paljaychiča, tuž cji-can:

—Wejrqui tsjii chiiz pecučha. ¿Wejr chiyasaya?

Nekztanaqui nii zultatž jiliriqui kjaaziča tuž cji-can:

—¿Amqui griego taku chiiñam jaa? ³⁸ Jaziqiu amqui anaž nii anawal egipt wajtchiz žoñimča. Niiqui ažk tjuñinaca gobiernuž quintra žoñinaca tjojtiskatchičha. Ch'ekti yokquin tsjii pajkpic warank guerrillero juntichiča gobierno niiž puestuquiztan chjatkatzjapa. ¿Ana nii egipto žoñimya?

³⁹ Nekztanaqui Pabluqui kjaaziča, tuž cji-can:

—Wejrqui judío žoñtča. Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinča wejrqui. Nii pajk wajtchiz žoñtča wejrqui. Jalla nižtiquiztan tii žoñinacžquiz paljayskatalla. —Nuž permiso maychiča.

⁴⁰ Nekztanaqui zultatž jiliriqui permiso tjaachiča, žoñinacžquiz paljayajo. Nekztanaqui Pabluqui tsjitsičha nii gradanac juntuñ. Nižaza kjara waytižcu žoñinaca ch'ujquizkatchičha. Jalla nuž žoñinaca ch'ujquizkatžcu, Pabluqui hebreo tawkquiztan paljaychiča, tuž cji-can:

22 —Jilanaca, ejpnaca, wejrqui persunal tjurt'ača. Wejt takuž nonžna.

² Jalla nuž hebreo tawkžtan paljayan, walja ch'uj žejlchiča nii žoñinacaqui. Nekztanaqui Pabluqui paljaychiča, tuž cji-can:

³ —Wejrqui judío žoñtča. Nawjc Cilicia cjita yokquin Tarso cjita wajtquin nassinča. Pero tekzi tii Jerusalén wajtquiz pajkchinča. Gamaliel cjita maestruqui wejr tjaajinchiča, učum atchi ejpnacž tuquita lii jarupanča tjaajinchiqi. Nižaza wejrqui tjapa kuztan Yoozquin sirwiñpanča, jaknužt ančhucqui tjapa kuztan učum cuzturumpi jaru paačhaja, jalla nuž.

⁴ Tuquiqui wejrqui Yooz jiczquiz ojklayñi žoñinaca taniñtača, conañcama. Nižaza Yoozquin criichi luctaka cjiñimi maataka cjiñimi preso tanžcu, cheliñtača carsilquiz chawjckatzjapa. ⁵ Nižaza timplu jilirinacami tjapa wajt jilirinacami zizza, weraral chiyučha, nii. Ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachiča, Damasco wajtquin učum judío jilanacžquiz tjeezjapa. Nekztan nicju ojkinča, Yoozquin criichi žoñinaca tanzjapa. Tekzi Jerusalén wajtquiz zjičcu, casticz pecchinča. Jalla tii weriž ojklayta puntuquiztan tii Jerusalén jilirinacaqui kjanacama declarasača.

PABLUQUI JESUCRISTUŽTAN ZALCHIČHA

⁶Carta credencial tanžcu, wejrqui Damasco watjal ojkchinča. Nižaza taypur ora irantiz cjen, tiripintit arapachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichiča wejt muytata. ⁷Wejrqui yokquin tjojtzinča. Jalla nuž tjojtžcu tsjii jora nonziča, tuž cjican: “Saulo, Saulo, ¿kjažtiquiztan am wejt quintramjo?” ⁸Jalla nekztanaqui wejrqui pewczinča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject amya?” Jalla nekztanaqui wejtquiz kjaaziča, tuž cjican: “Wejrtča Jesusitqui. Nazaret wajtchiz žoñtča. Amqui wejt quintram paacha”. ⁹Wejttan chica cumpant’iñi žoñinacaqui walja tsucchiča. Nižaza nii kjanžquiči cherchizakazza. Pero nii wejtquiz chiizquiči jora ana nonziča. ¹⁰Nekztanaqui wejrqui cjichinča: “Wejt Jiliri, ¿čhjulu wejr paajum cji amya?” Nekztanaqui wejt Yooz Jiliriqui kjaaziča, tuž cjican: “Žaažna. Tiraka amqui Damasco watja oka. Jalla nekz amquiz mazinta cjequiči čhjulut paasalaj, jalla nii”. ¹¹Jalla nii kjanaž cjen zuranzinča. Jalla nekztanaqui wejt cumpant’iñi žoñinacaqui wejt kjarcu tanžcu Damasco watja irantizcama chjitchiča.

¹²Jalla nii wajtquin tsjii Ananías cjita žoñi želatča. Jalla niiqui Moisés lii jaru walja cumpliñitača. Nižaza tjapa nii Damasco wajtquin kamñi judionacami nii žoñž puntuquiztan “Zumapanča nii žoñiqui” cjiñitača. ¹³Nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz tjonžni tjonchiča. Jalla nuž tjonžcu wejt latuquiz tsijtsiča. Nekztan wejtquiz cjichiča: “Saulo jila, wila cherñim cjequiči”. Jalla nii orapacha wejrqui cherñi cjissinča. Nekztan Ananías kjutñi cherzinča. ¹⁴Jalla nekztanaqui Ananiasqui wejtquiz cjichiča: “Tuqitanpacha učum ejpnacž Yoozqui am illziča, niž pinsita zizajo, nižaza niž ancha zuma Majch cherajo, nižaza niž jora nonžnajo. ¹⁵Nižaza amqui niž puntuquiztan paljayaquiči tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz. Nižaza ninačžquiz amiž chertanaca, nižaza amiž nonztanaca declaraquiči. ¹⁶Jaziqui apura žaažna, Yooz Jiliržquin tjapa kuztan cjee, am ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza bautista cjee”.

¹⁷Wiruñiqui Jerusalén watja quejpcinča. Jalla nuž quejpcu, timpluquin ojkchinča Yoozquin mayizijapa. Jalla nuž mayizican Yoozqui tsjii chjuužtažokaz wejt kuzquiz tjonskatchiča. ¹⁸Nekztan Yooz Jiliri cherchinča. Nižaza Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichiča: “Tii Jerusalén wajtquiztan apura ulna. Amiž wejt puntuquiztan chiita takunaca anaž nonz pecča”. ¹⁹Nekztanaqui wejrqui cjichinča: “Wejt Jiliri, ninacaqui zizza weriž ojklaytanacaqui. Tjapa ajcz kjuyaran ojklayiñtača, amquin criichinaca kjurcan. Jalla nii criichinaca wachtiquiztan, wejrqui ninaca wjajtkatchinča. ²⁰Nižaza am puntu declarñi Esteban conan, wejrqui nicju tsijtsi želatuča. Nižaza wejt kuzmi tjapa kuztača nii conan. Nižaza nii conñi žoñinacž zquitinaca cwitichinča”. ²¹Pero Yooz Jiliriqui wejtquiz chižinčiča, tuž cjican: “Oka amqui. Ažkquin nacjuñta wajtchiz žoñinacžquin am cuchnača”.

PABLUŽTAN COMANDANTI JILIRŽTAN

²²Jalla niicama žoñinacaqui Pabluž paljayta taku nonziča. Nekztanaqui kjawi kallantichiča, tuž cjican: —¡Ticzla tii žoñiqui! ¡Ana žejtz waquiziča!

²³Jalla nuž tirapan kjawcan, persun zquitinaca wewcwewczinčiča, polvo žketinchizakazza. ²⁴Jalla nižtiquiztan zultatž jiliriqui mantichiča, Pablo cuartelquin majkžnajo. Nižaza mantichiča, Pablo wjajtžcu mazkatzjapa, “¿Kjažtiquiztan nii žoñinacaqui niž quintra nižta kjaw?” jalla nii puntuquiztan zizjapa. ²⁵Pablo wjajtjapa čejlžtaž cjen, Pabluqui nekz žejlñi tenientizquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ima zumpacha zizcan, ¿tsjii roman žoñi wjajtz waquiziya? Anapaž waquiziča.

²⁶Jalla nii taku nonžcu, nii tenientiqui niž comandantizquiz ojkchiča, nii puntu mazjapa. Jalla nekztanaqui tuž cjichiča:

—Tii žoñiqui roman žoñipanžača. Anaž čhjulumu nižtaqui kjaž cjila.

²⁷Nekztanaqui nii comandante jiliriqui Pablužquin macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Roman žoñim panj amya?

Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jesalla.

²⁸Nekztan nii comandantiqui cjichiča:

—Wacchi paaz wejrqui pacchinpanča roman wajtchiz žoñi cjisjapaqui.

Nekztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui nastiquiztanpacha roman wajtchiz žoñtča.

²⁹Jalla nuž Pabluž taku nonžcu, nii Pablo wjajtajo mantita zultatunacaqui nužquiz wir kjutñi atziča. Nižaza Pablo roman žoñi zizcu, nii comandantiqui nii wjajtjapa čejlchiž cjen, tsucchi quirchiča.

PABLUQUI JUDIO JILIRINACŽQUIZ PRISIN-TISKATCHIČHA

³⁰Niž jaka tažquiqui nii comandantiqui ancha ziz pecatča Pabluž puntuquiztan. Ultimu, ¿kjažtiquiztan nii judio žoñinacaqui Pablo conkatz pecatjo? Jalla nekztan Pablo čejlta carina apakžinčiča. Nižaza timplu chawc jilirinacami wajt jilirinacami juntjapznajo mantichiča. Jalla nuž juntjapztiquiztan nii comandantiqui Pablo ninacž yujcquin prisintisjapa chjitchiča.

23 Nekztanaqui Pabluqui nii ajcz jilirinacž kjutñi cherziča. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichiča:

—Jilanaca, wejt kuzquiz zizuča, tii noojcama wejrqui Yooz yujcquiziqui walika kamchinča, nii.

²Nuž chiitiquiztan, Ananías cjita chawc jiliriqui Pabluž žcati žejlñi žoñžquiz mantichiča Pabluž atquiz kijchnajo.

³Pabluzti kjaaziča, tuž cjican:

—Pizc kuzžiz žoñi, Yoozqui am casticaquiči. Amqui tekz julzamča, učum lii jaru wejr jusjizjapa. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan amqui učum lii quintra wejr kijchnajo mantichamtajo?

4 Jalla nii žejlñi žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Jalla nuž Yooz chawc jiliriqui chayskazkaya?

5 Nekztan Pabluqui cjichiča:

—Jilanaca, anal wejrqui zizatuča tiiqui Yooz chawc jilirizlaja, jalla nii. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsjii wajt jilirž quintraqui anača chiizqui”.

6 Jalla nekztanaqui Pabluqui naaziča, parti ajczñi žoñinacaqui saduceo partiquiztantača, nižaza parti ajczñi žoñinacasti fariseo partiquiztantača. Jalla nižtiquiztan altu joržtan nii žoñinaczquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca, fariseo parti žoñtča wejrqui. Wejt familiaqui fariseo partizakazza. Tsjii noojiqui ticzi žoñinacaqui jacatataquiča. Jalla nii tjuñi wejrzakal tjewznuča. Jalla nii puntuquiztan ančhucqui wejr jusjiča.

7 Jalla nuž chitiquiztan fariseo partinacztan saduceo partinacztan porapat aptjapziča. Nekztanaqui nii ajczñi žoñinacaqui t'akziča. 8 Nii saduceo žoñinacasti cjiñitača, “Ticziquiztanaqui anaž wira jacatatasacha. Nižaza anaž anjilanacami zajranacami želasacha”, nuž cjiñitača. Nii fariseo žoñinacasti jacatatz puntumi anjilanacz puntumi, zajranacz puntumi, tjapa nii puntunaca criñitača. 9 Jalla nižtiquiztan altu joržtan ch'aasi kallantichiča. Nekztan tsjii kjaž lii tjajjiñi maestronacaqui tsjitsiča. Ninacaqui fariseo partiquiztantača. Ninacaqui paljaychiča tuž cjican:

—Tii žoñžquiz ana čjul ujmi wachuča wejrnacqui. Cunamit tsjii anjilača Pablužquiz chiižinchini, už ispiritužlaj tiižquiz chiižinchi.

10 Juc'ant juc'ant ch'aascan aptjapsiča. Jalla nuž cjen comandante jiliriqui eksnatča Pablo chjojritzta cječhaj, jalla nii. Nekztan nii comandantiqui zultatunaczquiz mantichiča nii judionacz taypiquiztan Pablo jwescu wila cuartilquin chjichajo.

11 Niiž jaka zeztažu nii arama Yooz Jiliriqui Pablužquiz jeczquichiča, tuž cjican:

—Pablo, tjup kuzziz cjee. Jaknuž tii Jerusalén wajtquiz wejt puntuquiztan paljayčhamžlaja, nižaza Rom wajtquin wejt puntuquiztan paljaystanča.

PABLO CONZ KAZTA

12 Jalla niiž jaka tažuqui tsjii kjaž judío žoñinacaqui Pablo conzjapa juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassiča. “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nuž cjican asiptassiča. Nižaza ninacaqui palt'assiča ninacpora, tuž cjican:

—Anaž čjul čjherimi lujls, Pablo conačcama, —jalla nii.

13 Jalla nii parla asiptiñi žoñinacaqui pusi tunc jilat- ača. 14 Nižaza ninacaqui mazñi ojkchiča timplu chawc jilirinaczquinami nižaza wajt jilirinaczquinami. Ninaczquiz mazziča tuž cjican:

—Tsjii acuerduquiz asiptassinča tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza palt'assinča wejrnacpora, tuž cjican: “Anaž jecmi čjul čjherimi lujls, Pablo conačcama”, jalla nii. 15 Jaziqui ančhucqui parti jilirinacztanami nii comandante jiliržquiztan nii Pablo mayaquiča, tuž cjican: “Wila Pablo

cuchanžcalla wejtnacaquin. Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican Pablo mayaquiča. Wejrnacqui listuž cjeeča Pablo conzjapa. Ima ančhucacquiz irantižcan, wejrnacqui nii Pablo conača. —Jalla nuž cjichiča.

16 Jalla nekztanaqui Pabluž cullaca majchqui Pablo conz puntuquiztan nonziča. Jalla nii nonžcuqui cuartilquin ojkchiča Pablužquiz mazñi. 17 Nekztanaqui Pabluqui tsjii zultatž teniente kjawziča, tuž cjican: —Tii tjowa chjicha comandantižquin. Tiiqui quintuchiza.

18 Nekztanaqui nii teniente nii tjowa chjitchiča tuž cjican:

—Nii Pablo prisita žoñiqui wejr kjawziča. Nekztan wejtquiz chiichiča tii tjowa amquin chjichajo. Tiiqui amquiz quint'iz pecča.

19 Nekztan nii comandantiqui kjarcu tanžcu nii tjowa tsjii latu chjitchiča. Jalla nekztan pewcziča, tuž cjican: —¿Čhjulul amqui wejtquiz chiiž pecya?

20 Jalla nekztanaqui tjowaqui kjaaziča tuž cjican:

—Judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassiča. Jaka wenz amquiztan mayaquiča Pablo chjitzjapa judío jilirinacz yujcquin. Jalla tuž mažžtan mayaquiča, “Wejrnacqui Pabluž puntuquiztan tsjan zumpacha intintiz pecasuča”. Jalla nuž cjican mayaquiča. 21 Amzti ana ninaczquiz juyzu paaz waquiziča. Tsjii pusi tunc jil žoñinacaqui juramentužtan tsjii acuerduquiz asiptassiča, tuž cjican: “Pablo ana ticznaquiž niiqui, wejrnac contal cjeeča”. Nižaza ninacpora palt'assiča, tuž cjican: “Anača čjheri lujls Pablo conačcama”. Nii žoñinacaqui čjojziž tjewža Pablo irantisquizcama. Anz-pacha listuča, amiž asiptita takukaz tjewža.

22 Jalla nii quintu nonžcu nii comandantiqui nii tjowa cuchanchiča. Nižaza mantichiča:

—Anaž jeczquizimi amiž quint'itaqui chiichiyaquiča, —jalla nuž cjican cuchanchiča.

PABLUQUI FELIX CJITA JILIRŽQUIN CUCHANTA

23 Jalla nekztanaqui nii comandantiqui pucultan teniente kjawziča. Jalla nuž kjawžcu tsjii ortina mantichiča, tuž cjican:

—Zultatunaca tuž tjaczna, paa patac zultatu kojchiñ ojkñijapa, nižaza pakallawk tunca zultatu cawallquiz yawchi ojkñijapa, nižaza paa patac zultatu lanzižtan ojkñijapa. Ispir ora listu tjaczta cjequiča Cesarea waja ojkzjapa. 24 Nižaza tsjii cawallu tjaczinaquiča Pablo yawchi chjitzjapa. Nižaza Pablo chjichaquiča ana čjulu kjaž cjižcu. Nekztanaqui Félix cjita chawc jiliržquiz in-tirjaquiča. —Jalla nuž mantichiča nii comandantiqui.

25 Nižaza nii Pablo chjichñi zultatunacztan tsjii carta apaychiča, tuž cjican:

26 “Al señor excelentísimo chawc jiliri Félix: Wejrqui amquin tsaanuča; Claudio Lisias wejrtča. 27 Judío žoñinacaqui tii žoñi preso tanchiča. Nižaza conz cjichitakalča. Jalla tiiqui roman žoñiča. Jalla nii zizcu, wejrqui zultatunacztan ojkchinča, tii liwrii. Wejr irantan, judío žoñinacaqui tii conzmayatača. 28 Wejrqui ziz pecatuča, ultimu kjažtiquiztan nii judío žoñinacaqui

tii conkatz pecatjo, jalla nii. Nižtiquiztan judío jilirinacž yujcquin chjitchinča. ²⁹ Nekztanaqui zizzinča nii judionacž lli puntuquiztankaz tii quintra uj tjojtunchičha. Anaž konz razunami nižaza ana carsilquiz chawjcz razunami želatčha tii judionacžquiztanaqui. ³⁰ Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz asiptassitakalčha tii Pablo konzjapa. Jalla nii zizcu, nekztan wejrqui amquin apura cuchanžcučha. Nižaza nižta quintra žoñinacžquiz mantichinča, am yujcquiz parlajo, čhjul puntuquiztan quintra aptazaja, jalla nii. Jalla nužkazza”.

³¹ Jalla nekztanaqui ortin jaru zultatunacaqui ween Pablo chjitchičha, Antípatris cjita watjacama. ³² Niiž jaka tažuqui kjojchiñ ojknī zultatunacaqui cuartilquin quejžquichičha. Cawallquiz ojknī zultatunacakaz tira Pablužtan ojknīčha. ³³ Cesarea watja irantižcu, carta tjaachičha chawc jiliržquiz. Nižaza nii jiliržquiz Pablo intirjichičha. ³⁴ Carta lližcu, nii chawc jiliriqui Pablo pewczičha, jakzi wajtchiz žoñitažlaja, jalla nii. Cilicia wajtchiz žoñi, nii zizcu, ³⁵ tuž cjichičha:

—Am quintra aptazñi žoñinacž tjonchiž cjen, am puntuquiztanaqui wejrqui atintačha.

Nekztanaqui nii jiliriqui mantichičha Herodes pajk kjuyquiz Pablo zuma wijilta želajo.

PABLUQUI FELIX YUJCQUIZ PRISINTIČIČHA

24 Nekztan pjijska tjuñquiztan, Ananías cjita timplu chawc jiliriqui Cesarea watja irantichičha Jerusalén wajt jilirinacžtanami nižaza tsjii Tértulo cjita tjurt'iziñi awjatžtan. Jalla ninacaqui chawc jilirž yujcquin prisintichičha Pabluž quintra chawc uj tjojtunzjapa. ² Tsjii audiencia cjetžtanaqui jilirž yujcquiz Pablo chjichtatačha. Nekztan nii Tértulo tjurt'iziñi awjatuqui Pabluž quintra chii kallantichičha tuž cjican:

—Wejt excelentísimo chawc jiliri: Walikazza wejt watjajui, nižaza cuntintu kamasučha. Sparaquičha amquin. Am walja zizñiž cjen zuma irpiñamčha wejnacaquiz. Čhjul necesidad žejlčhaja, jalla nii atintichamčha. ³ Tjapa watjanacquin amiž uchta obranacquiztan ancha sparaquiž cjiwčha, zuma excelentísimo Félix. Nižaza tjapa žoñinacaqui nuž amquiz sparaquičha cjiñipančha. ⁴ Wejrqui am ana ancha molistis pecučha, tii puntuquiztankaz am atintalla. Nižaza tsjii ratu wejt taku nonžnalla. ⁵ Nuc ažka kamacan, wejrnacqui zizzinča, tii žoñiqui wira anawali-pančha. Nižaza tjapa kjutñi judío žoñinacž aptjapčha, t'aka t'aka. Nižaza tiiqui walja achučha nii nazaren cjita t'akquiztan. ⁶ Nižaza wejtnaca timpluquin yekja wajtchiz žoñi luskatz yanchičha. Jalla nižta anawali-pančha. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui tii preso tanchinča. Nižaza wejtnac lli jaru tii žoñi casticskatz pecatučha. ⁷ Nii Lisias cjita comandantizti fuerzižcu wejtnacaquiz mitissičha. Tama zultatunacžtan tii kjañchičha. ⁸ Nekztanaqui nii comandantiqui wejrnacqui tii žoñž uj tjeezjapa tekzi am yujcquiz tjonkatčha. Jazic amza tii pewcžna. Jalla nekztanaqui tižquiztan-pacha zizaquičha wejrnaca ultim werara chiichinča,

wejtnacaž tjojunta uj puntuquiztan zumpacha zizaquičha. Tii žoñiqui walja ujchizza.

⁹ Nii žejlñi judío žoñinacaqui cjichizakazza:

—Tiiž chiita takunaca weraračha.

¹⁰ Nekztanaqui nii chawc jiliriqui kjara waytižcu Pablo chiikatchičha. Jalla nuž cjen Pablo paljaychičha, tuž cjican:

—Nuc ažk wata tekz tii nacionquiz amqui jiliri tsjitsamčha. Jaziquiz wejrqui ancha cuntintučha am yujcquiz tjurt'izjapaqui wejt puntuquiztan. ¹¹ Ampacham wejt puntuquiztan averiguasačha. Tuncapan tjuñikaz weriž irantisquitaqui, nii Jerusalén wajtquin Yoozquin sirwizjapa tjonchintačha. ¹² Anaž jec žoñimi wejr žoñžtan ch'assñi cherchiqui, nižaza wejrqui ana žoñinaca aptjapchinča, Jerusalén wajtquizimi. ¹³ Tii wejt quintra žoñinacaqui anaž čhjul ujmi amquiz tjeežñi atčha.

¹⁴ Jalla tiičha ultim weraraqui. Wejrqui wejtnac ejpnacž Yoozpacha sirwučha Yooziž tjeežta kamaña jaru. Jalla nii Yooz kamañaqui yekjaž t'aka cjičha tinacaqui. Nižaza wejrqui criyučha tjapa Moisés cijirta liimi, nižaza tjapa profetž cijirta Yooz takunacami. ¹⁵ Nižaza criyučha Yoozqui ticziquiztan jacatatskataquičha zuma kamñi žoñimi ana zuma kamñi žoñimi. Jalla nii jacatatz tjuñi tjewznučha, tinacami nižazakaž tjewža. ¹⁶ Jalla nuž tjewžcan, Yooz yujcquizimi žoñž yujcquizimi wejt kuz zuma iwjt'ican persunpacha cwitasučha, ana ujchiz cjisjapa.

¹⁷ Tsjii kjaž watanaca yekja nacionaran wejr cjk-layžquichinča. Jalla nuž ojklajžcu wejrqui wejt persun yoka quejpcinča, limosnami ofrendanacami timpluquin uchjapa. ¹⁸ Jalla nuž paan, tsjii kjaž Asia provincaquiztan tjonchi judionacaqui wejttan zalchičha. Timpluquin žejlchinča judiož cuzturumpi jaru paacan. Timpluquin žoñinacaqui anatačha wacchi, nižaza anat- ačha čhjulumi aptazzi. ¹⁹ Jalla nii Asiaquiztan tjonchi judionacaqui jalla ninacžla tekziqui am yujcquiz prisintisquizlani wejt quintraqui, čhjul uj paatučhaja, jalla nii. Ninacaqui tsjii uj tjeeznachaj niiqui, tekz am yujcquiz tjeežla. ²⁰ Jalla nii ana atchucažlaj niiqui, tii žejlñi žoñinacaj weriž paata uj kjanacama chiilalla. Wejr judío jilirinacž yujcquiz želan, uj paachinžlaj niiqui kjanaj chilalla. ²¹ Judío jilirinacž yujcquiz žejlcan, tiikaz altu joržtan chiichinča: “Ticziquiztan jacatatz tjuñi tjewznučha. Jalla nižtiquiztan tonj anchucqui wejr jusjičha”. Jalla nikazza weriž chiitaqui. —Nuž cjican Pabluqui chichičha.

²² Jalla nuž nonžcu, Félix chawc jiliriqui nii cjetžta audiencia nužquiz suspintiskatchičha. Nii jiliriqui Yooz jicz puntuquiztan zuma zizzičha. Jalla nižtiquiztan Pabluž quintra žoñinacžquiziqui ana juyzu paachičha. Nekztan cjichičha:

—Čhjulorat Lisias comandante tjonačhaja, jalla nekztanž tii anchuca quijaqui wilta atintita cjequičha. Nii nooj azquitzta cjequičha.

²³ Nekztanaqui Félix chawc jiliriqui teniente capitanzquin mantichičha Pablo tira kjuyquiz chawjcta cwitajo. Pero Pabluž amigonacžquiz permiso tjaachičha, Pablo atintizjapa.

²⁴ Tsii kjaž majquiztan Félix chawc jiliriqui Drusila cjiti tjunatan tjonžquichiča Pabluž taku nonzjapa. Jalla naaqui judioquiztan žontača. Nekztanaqui Pablo kjawžni mantichiča. Niiž yujcquiz prisintižcu, Pabluqui Jesucristužquin kuzziz puntuquiztan paljaychiča. ²⁵ Nii jiliriz nonznan, Pabluqui parličiča tii čhjep puntuquiztan: Yooz zuma kamaña puntuquiztan, nižaza persun kuz zuma irpiz puntuquiztan, nižaza Yooz casticz tjuñi puntuquiztan. Jalla nii parlita nonžcu Félix chawc jiliriqui muzpa tsucchiča. Nekztanaqui cjichiča:

—Oka amqui. Wejttaž timpu želan, wilta am kjawznača.

²⁶ Félix chawc jiliriqui “paaz pac jaa” cjican jalla nuž Pablužquiztan pecatča. Paaz pactiquiztan Pabluqui cuchtaž cjitasacha. Jalla nižtiquiztan nii jiliriqui kjaž wilta Pablo kjaw kjawatča, “Cunamiž paaz pacasa jaa” cjican. Pablo kjawžcu, niižtan parličiča. ²⁷ Félix jiliriqui judionacž kuz wali cjiskats pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablo preso ecchiča. Pizc wata nuž watchiča. Jalla nekztanaqui Félix chawc jiliriqui niiž puestuquiztan ulanchiča. Nii puestuquiz tsjiizuñ luzziča, Porcio Festo cjita tjuuchiztača.

PABLUQUI FESTUŽ YUJCQUIZ PRISINTIČIČA

25 Festuqui chawc jiliriz puestuquiz luzcu, niiž čhjep majquiztan Cesarea wajtquiztan Jerusalén watja ojkičiča. ² Jalla nicju timplu chawc jilirinacami walja acha wajt jilirinacami, jalla ninacaqui Pabluž quintra quijchiča. ³ Nižaza rocchiča:

—Tsii favora paalla —cjican. —Tii Jerusalén watja Pablo cuchanžcalla.

Nii oraqui ninacž kuzquiz pinsichiča, Pablo jiczquiz tjonan conzjapa. ⁴ Nekztanaqui Festo chawc jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Pabluqui Cesarea wajtquin preso žejlča. Tsii kjaž majquiztan wejrpachal quepača nicju. ⁵ Jaziqui ančhucac jilirinacaqui wejtčan chica Cesarea ojkla. Jalla nicju nii žoñiqui ujchizpanžlaj niiqui, jalla niiž uj tjeezpanikazza ančhucalaqui.

⁶ Nii Festo jiliriqui quinsakal tjuñižlaj už tunca tjuñižlaj, jalla nuž žejličiča Jerusalén wajtquiz. Jalla nekztanaqui Cesarea watja quejpchiča. Niiž jaka tažuqui niiž jusjiz oficinquiz luzziča. Jalla nekztan Pablo zjijcajo mantichiča. ⁷ Pablo zjijctiquiztan Jerusalén wajtquiztan tjonchi judionacaqui jusjiz oficinquiz luzzizakazza. Pabluž muytata tsijtscu, wali chawc ujnaca tjojtunchiča. Pero ana čhjul uj tjeezni atchiča. ⁸ Jalla nekztanaqui Pabluqui persuna tjurt'ican takunaca chiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui ana čhjul ujmi paachinpanča, ana judionacž lii quintrami, nižaza ana timplu quintrami, nižaza ana roman chawc jiliriz quintrami. Anapan uj paachinča.

⁹ Nekztanaqui Festo jiliriqui judionacž kuz wali cjiskatzjapa tsii favora paaz pecatča. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Jerusalén watjam okasaya? Jalla nicju am quintra quijta puntuquiztan atintasača.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pabluqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jiliriz jusjiz oficinquiz želuča. Tekz-pacha wejrqui jusjita cjistanča. Amqui zumpacham zizza wejt puntuquiztan. Wejrqui ana čhjul ujmi paachinča tii judionacž quintrami. ¹¹ Jaziqui wejrqui ujchizpančhalaj niiqui, casticta cjis anal jiwjatuča. Nižaza uj paachiž cjen ticz waquizičhaj niiqui, ticzmi anal jiwjatuča. Pero wejt quintra tjojtunta ujnacami ultimu ana tjeezkattača. Nižtiquiztan anaž nii judionacž kjarquiz wejr intirjita cjesača. Jaziqui roman chawc jilirizquinpan watz mayuča wejt puntuquiztan zumpacha arreglita cjisjapa.

¹² Jalla nekztanaqui Festo jiliriqui niiž tantiiñinacžtan palt'ichiča. Jalla nuž palt'ižcu, Pablužquiz chiichiča, tuž cjican:

—Amqui roman chawc jilirizquin watz maychamča. Jaziqui jalla nii jiliržquinpanikam watačhani.

PABLUQUI AGRIPŽ YUJCQUIZ PRISINTIČIČA

¹³ Jalla tsii kjaž majquiztan tsii Agripa cjita chawc jiliriqui Cesarea watja tjonchiča Berenice cjiti tjunatan. Jalla ninacaqui tjonchiča Festo tsaanzjapa.

¹⁴ Jalla nicju tsii kjaž maj kaman Festo jiliriqui ninacžquiz quint'ichiča Pabluž puntuquiztan, tuž cjican:

—Tekz tsii pres žoñi žejlča, Félix jilirizquiztanpacha.

¹⁵ Wejrqui Jerusalén wajtquiz želan, timplu jilirinacami wajt jilirinacami jalla ninacaqui tii žoñž quintra quijchiča. Ninacaqui wejtquiz tii žoñi conkatz pecatča.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui kjaazinča tuž cjican: “Romanž liiqui tuž cjiča: Quijta žoñžtan quijni žoñžtan pucultan declarskatzpanikazza, čhjulut watačhaja, jalla nii. Nekztan nii quijta žoñiqui persun takunacžtan tjurt'asača werarquiztanaqui. Nekztan chawc ujchizlaj niiqui, contaž cjesača”. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan ninacž tiwc tjonchiž cjen, ana timpu pertižcu, niiž jaka tažuqui quija atintichinča wejt jusjiz oficinquiz. Nii quijta žoñi zjijcajo mantižcu zuma atintichinča. ¹⁸ Nii quijni žoñinacaqui prisintichizakazza. Wejrqui pinsichintača, ninacac chawc ujan nii žoñžquiz tjeeznaa, cjican. Ultimu ninacžti ana čhjul chawc ujmi tjeezkati atchiča. ¹⁹ Nii žoñž quintra chiichiča religión puntuquiztankaz. Tsii Jesusa cjita žoñiqui ticziča. Pabluži “Žejtča niiqui” cjiñitakalča. ²⁰ Wejrqui nižta quija atintizjapa anal zuma zizatuča. Jalla nižtiquiztan Pablužquiz pewczinča, tuž cjican: “¿Jerusalén watja okasay? Jalla nicju tii am quintra quij puntuquiztan atintasača”. Jalla nuž chiichinča wejrqui. ²¹ Jalla nekztanaqui niiqui maychiča roman chawc jiliržquin watzjapa. Jalla nižtiquiztan Augusto cjita chawc jiliržquin watajo mantichinča. Nižaza tirapan preso želajo mantichinča, čhjulorat chawc jiliržquin mantichuca cječhaja, jalla niicama.

²² Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Festo jilirizquiz cjichiča:

—Wejrzakal nii žoñž razuna nonz pecuča.

Festo jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Jakapacham nonznaquiča.

²³ Niiž jaka tažuqui Agripa cjita jiliriqui Berenice cjiti tjunatan pajk audiencia kjuyquin luzquichiča, ancha zuma honorchiz. Zultatž jilirinacžtanami wajt jilirinacžtanami luzzizakazza. Nekztanaqui Festo jiliriqui Pablo zjijcajo mantichiča. ²⁴ Pablo zjijctiquiztan Festo jiliriqui tuž paljaychiča:

—Agripa chawc jiliri, nižaza tekz ajczi zuma žoñinaca. Tekziča tii žoñiqui. Walja judionacaqui tii žoñž quintra chiichiča Jerusalén wajtquinami tii Cesarea wajtquizimi. Jalla ninacaqui wejr rocrocchiča tii žoñi conzjapa, “Tii žoñiqui ana žejtz waquiziča” cjican. ²⁵ Wejrpacha tii zuma pewcpewczcu, anapan čjul uj wači atchinča, ticzkatajo. Nižaza tiiqui roman chawc jiliržquin watz maychiča jusjita cjejajo. Jalla nuž maytiquiztan tantiižcu, watajo mantichinča. ²⁶ Wejrqui roman chawc jiliržquin žčjul puntut tii žoñž puntuquiztanaqui cjiyras? Anal zizuča. Jalla nižtiquiztan am yujcquiz prisintiskatuča, señor Agripa, wejt chawc jiliri. Nižaza tjapa ančucaquiz prisintiskatuča. Jaziqui ančucqui tii žoñi zumpachaž pewczina. Nekztan wejrqui aptačhani čjul puntut cjiyras, nii. ²⁷ Tii pres žoñž quintra puntuquiztan kjanapacha cjiyrz waquiziča. Ana nižta cjiyraquiz niiqui, anapal cuchni atasacha. —Jalla nuž paljaychiča Festo jiliriqui.

PABLUQUI TJURT'IŇI TAKUNACA WILTA CHIICHIČA

26 Jalla nekztanaqui Agripa jiliriqui Pablužquiz tuž cjichiča:

—Amqui am persunquiztan zuma tjurt'iz taku chiya. Jalla nekztanaqui Pabluqui kjara chjinžcu paljayi kallantichiča, tuž cjican:

² —Excelentísimo Agripa, chawc jiliri, ancha cuntintuča wejrqui, am yujcquiz wejt puntunaca werara chizjapa. Judío žoñinacaqui wejt quintra ujnaca tjojtunchiča. Jaknižlaj nii werara chiyasača. ³ Amqui tjappacha učum judionacž cuzturumpinaca zumam zizza. Nižaza učumpora čjul puntu ch'aasaj, nii ch'aastanacami zizza amqui. Jalla nižtiquiztanaqui wejrqui ancha cuntintuča, am yujcquiz tjurt'izjapaqui. Zuma pasinsistanž nonžnalla.

⁴ Tjapa judionacaqui weriž kamta zizza. Wejt yokquiz ojklajtami nižaza Jerusalén wajtquiz ojklajtami jaknuž ocjalquiztanpacha kamiñtažlaja, nii zizza tjapa judionacaqui. Ninacžtan kamiñtača. ⁵ Tjowanstiquiztanpacha fariseo t'akquiz žejlchinča. Nii fariseo t'akaqui učum judionacž lii jarupan walja estricto kamniča yekja judionacž t'akanacquiztan cjenami. Jalla nii ažktan zizza nii wejt quintra judionacaqui. Jaziqui ninacakaj declararla, declarz pecčhaj niiqui. ⁶ Tuquiqui Yoozqui učum tuquita ejpnacžquiz taku ecchiča, ticziquiztan jacatatz puntu, jalla nii. Jalla nii jacatatzpan tjewznuča. Jalla nuž weriž tjewztiquiztan, judionacaqui wejt quintra quijchiča. ⁷ Pero Israel wajtquiziqui wejtnac tuncapan t'akanacaqui Yooziž ecta taku cumplis zakaz tjewža. Jalla nižtiquiztan Yoozquin rispitičiča, nižaza majiñami weenami nižquin sirwiča. Wejt chawc jiliri, jalla niipan tjewzñiž cjen judionacaqui wejt quintra tjojktichiča. ⁸ Ančucmi zakaz

criičhani, Yoozqui ticziquiztan žoñinaca jacatatzquiča, nii.

⁹ Tuquiqui wejrqui pinsiñtača, nii Nazaret wajtchiz Jesusižquin criichi žoñinacž quintra čjul anawalinacami paaz waquiziča. ¹⁰ Jalla nuž wejrqui criichinacž quintra anawalinaca paachinča Jerusalén wajtquin. Učum timplu jilirinacž mantita jaru walja criichinaca carsilquiz chawjcskatchinča. Nižaza criichinaca conajo, wejr zakal taku utchinča. ¹¹ Nižaza kjaž wilta criichi žoñinaca sufriskatchinča, Jesucristuž quintra chiikatzjapa, nižaza Jesucristužquiztan quejpskatzjapa. Wejrqui nižtapacha paachinča judionacž ajcz kjuyquizimi. Nižaza walja žawjwiñtača nii criichinacž kjutni. Jalla nuž žawjžcu wejrqui criichinaca tani ojklajniča yekja watjaranami.

¹² Jalla nijapa Damasco watja ojkcchinča, timplu chawc jilirinacž mantita jaru. Nižaza ninacaqui wejtquiz carta credencial tjaachiča, nii criichi žoñinaca tanzjapa. ¹³ Jiczquiz okan, taypur ora tiripintit arajpachquiztan tsjii wali pajk ispijužtakaz kjanžquichiča, tjuñ siquiztan juc'anti. Wejt muytatami wejt cumpant'iñi žoñinacž muytatami kjanchiča. ¹⁴ Niiž cjen, wejrnacqui yokquiz tsucaña tjojtsinča. Nekztanaqui wejrqui tsjii jora nonzinča. Hebreo tawkquiztan wejtquiz paljayžquichiča, tuž cjican: “Saulo, Saulo, žkjažtiquiztan am wejt quintramjo? Ampacha persun quintra paača. Tsjii wacaqui ar parž quintra llawkžcu, persun janchiž quintra paača, jalla nižta irata am persun quintra paača”. Jalla nuž paljayžquichiča nii tsewtan chiiñi joraqui. ¹⁵ Nekztanaqui wejrqui pewczinča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, žject amya?” Nekztan Yooz Jiliriqui wejtquiz cjichiča: “Wejrtča Jesusitqui. Amqui wejt quintram paača. Wejrtča niitqui. ¹⁶ Žaažna. Tsijsna. Amqui wejr sirwaquiča. Nižaza tii amiž chertanacami declarquiča muzpa žoñinacžquiziqui. Wiruñauqui iyam cheraquiča wejt puntuquiztan. Jalla nekztan tjapa wejt puntuquiztan parlaquiča. Jalla nižtajapa am illzinča. Jalla nuž cjen amquiz pariscuča. ¹⁷ Jaziqui am cuchnača ana judío žoñinacžquin wejt puntuquiztan parližcajo. Nekztanaqui amiž parlan, wejrqui am cwitača, judionacžquiztanami, nižaza nacjuñta žoñinacžquiztanami. ¹⁸ Nacjuñta žoñinacžquiz am cuchnača, wejt puntuquiztan parlajo. Jalla nuž amiž parlitiquiztan nii žoñinacž kuzqui cjetžintaž cjequiča wejt puntu intintazajo, nižaza ana zumchiquiz kamajo, antiz zuma kamañquiz kamzjapa. Nižaza amiž parlitiquiztan ninacaqui liwriita cjequiča, Satanás cjita diabluž mantita jaru ana ojklajajo, antiz Yooz mantita jaru ojklajajo. Nižaza wejtquin criyaquiča, ninacž ujnaca pertunta cjisjapa, nižaza Yooz kamaña tanzjapa parti Yooz illzta žoñinacžtan”.

¹⁹ Nekztanaqui, Agripa chawc jiliri, nii arajpachquiztan paljayta takunaca catokchinča, nii jaru kamzjapa. ²⁰ Primiraqui Damasco wajtquin žejlñi žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku parli kallantichinča. Nekztanaqui Jerusalén wajtquin nii Yooz taku parlichinacazza. Niiž jaru Judea yokaran parlichinča. Niiž jaru nacjuñta žoñinacžquin Yooz taku parlichinča. Judío žoñi-

nacžquizimi ana judío žoñinacžquizimi tjappachquiz parlichinča, ninacž kuznaca campiyajo, Yooz sirwiz quejpnajo, nižaza Yoozquin quejptizquiztan zuma kamaña tjeežnajo. ²¹ Jalla nižta Yooz takunaca parlitizquiztan judío žoñinacaqui wejr preso tanchičha timpluquiz, wejr conajo. ²² Anzcama Yoozqui wejr yanapča. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjurt'iñi kuzziz tii zuma Yooz taku parluča humilde žoñinacžquizimi pajk jilirinacžquizimi. Tuquitan Yooz taku parliñi profetž chiita tawk jaru nižaza Moisés chiita tawk jaru, jalla niicama parluča. Jalla ninacaqui mazinchiča, tuž cjan: ²³ "Cristuqui sufristanča ticzcama. Nekztan ticziquiztan jacatatanča. Jalla niiqui primer ticziquiztan jacatatchi žoñičha. Jalla nii Jesucristuž cjen tii zuma liwriiñi Yooz takuqui parlitapantača učum wajtchiz žoñinacžquizimi yekja wajtchiz žoñinacžquizimi". Jalla nii liwriiñi taku zaka wejr parluča.

PABLUQUI AGRIPŽQUIZ CHIIŽINCHIČHA

²⁴ Pablo jalla nuž tjurt'iñi taku paljayan, Festo jiliri qui altu tawkžtan cjichiča:

—Pablo, ¡lucuratažtakazza amqui! Zmali istutiižcu, jalla nižtiquiztan lucurata cjissamčhalani amqui.

²⁵ Pabluqui kjaaziča, tuz cjan:

—Festo, zuma chawc jiliri. ¡Wejrqui anača lucurati qui! Antiz weriž paljayta takunacača razunaqui, nižaza werarača. ²⁶ Tekzimi Agripa chawc jilirimi žejlča. Niimi zumaž tii puntuquiztan zizza. Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuztan tiiž yujcquiz chiižinuča. Tii Agripa chawc jiliri qui tjapa weriž paljayta puntu nacaqui zizzipanča. Nižaza tii puntunacaqui watchičha tjapa žoñinacaž zizan, anača tsjii chjozjak watchi quintu. ²⁷ Señor Agripa, chawc jiliri, ¿profetaž parlita takum criya? Amqui criiž caa kal cjiwchiya.

²⁸ Agripa chawc jiliri qui Pablužquiz kjaaziča, tuž cjan:

—¿Tsjii koluc takunacžtankam wejr cristiano cjiskatz pecya?

²⁹ Nekztanaqui Pabluqui cjichiča:

—Tsjii kjaž takunacžtan už wacchi takunacžtan wejrqui ančhuc tuž cristiano cjiskatz pecučha. Ammi nižaza tjapa tonj nonžni žoñinacami wejr irataj cjisla. Jalla nuž Yooz munañpaj cjeequi. Wejr irata Yoozquin criichej cjisla, pero ana tižta carinžtan mokta.

³⁰ Jalla nuž Pabluž chiitan, tjappacha nii julzi žejlñi jilirinacaqui tsijtsičha, Agripa chawc jilirimi, nižaza Festo jilirimi, nižaza Berenice cjiti tjunmi. ³¹ Nekztanaqui ninacaqui Pabluž puntuquiztan parlizjapa tsjii latu ojkchiča ninaccama palt'i. Jalla nekztanaqui ninaccama kazziča:

—Tii žoñiqui ana čjul ujmi paachiča, conkatajo. Anaž conta cjesača. Nižaza anaž carsilquizimi chawjcta cjesača.

³² Nižaza Agripa chawc jiliri qui Festo jiliržquiz cjichiča:

—Tii žoñiqui ana roman jiliržquin watz maytasaz ni qui, cutztaž cjasasča.

PABLUŽ QUIJAQUI ROMA TJATŽTAČHA

²⁷ Jalla nekztanaqui nii jilirinacaqui tantiichiča, Pabluž quija roman chawc jiliržquin tjatzjapa. Jalla nižtiquiztan Pablumi parti presonacami intirjitatača tsjii Julio cjita capitanžquiz, Italia watja chjitzjapa. Nii capitanaqui Augusto cjita batalionquiztan jiliritača. Wejrqui Pablužquiz cumpant'ichinča. ² Adramitio cjita wajtquiz tsjii warcu želatča. Nii oraqui nii warcuqui ojkzpachatača Asia kjutñi. Jalla nuž cjen nii warcuquiz luzzinča. Nižaza wejtnacatan Aristarco cjita žoñitača. Niiqui Tesalónica wajtchiz žoñitača. Tesalónica watjaqui Macedonia yokquintača. ³ Jaka tažuqui Sidón cjita wajtquin irantichinča. Jalla nicju Julio capitanaqui Pablužquiz tsjii favora paachiča, Pablužquiz permiso tjaachiča niž mazinacžquin tjonznajo atintita cjisjapa. ⁴ Nekztanaqui Sidón wajtquiztan ulanžcu Chipre cjita zkolta yoka watchinča. Zkar latu watchinča tjamiž cjen. ⁵ Jalla nekztanaqui Cilicia nižaza Panfiliaž niž waruñ chawc kota kajkchinča Mira cjita watjacama. Mira watjaqui Licia cjita yokquintača.

⁶ Jalla nicju zultatž capitanaqui tsjii Italia ojkñi warcu zalchiča. Nii warcuqui Alejandría wajtquiztan ulnatača. Jalla nii warcuquiz capitanaqui wejrnac luzkatchičha tira ojkzjapa. ⁷ Nekztanaqui tsjii kjaž maj ojkchinča zumat. Anča tjamiž cjen ch'aman irantichinča Gnido cjita yokž wartuñtan žcati. Nižaza nii anča tjamiž cjen Salmón cjita yok žcati watchinča. Nekztanaqui Creta yok žcati irantican tajachuc muytižcu ojkchinča. ⁸ Tjamiž cjen, ch'aman ojkcan Creta cjita yok žcati ojkchinča. Nižtami wejrnacqui irantichinča Buenos Puertos cjita watja, Lasea wajtž žcati.

⁹ Jalla nicju irantizjapaqui walja timpuqui pertitača. Auti timpu irantisquiz cjen, tjamiqui tirapan tjamchiča. Jalla nižtiquiztan anawalitača chawc kotquiz ojkzqui. Jalla nižtiquiztan Pabluqui chiižinchiča, ¹⁰ tuž cjan:

—Jilanaca, wilta ojkzqui anawaliž cjequiča. Warcumi cargami pertisnačhani nižaza učummiž ticznasča.

¹¹ Nii zultatž capitanazti Pabluž chiita ana cazziča. Warcuchiz tuyñumi, nižaza warcuž capitanami, jalla ninacž takukaz nonziča. ¹² Nii wajtquiz auti timpu watzjapa, warcužtaqui anatača cuza. Jalla nižtiquiztan jos tjappacha ninacaqui pinsatča nawjctan ojkz tsjan cusa, nii. Fenice cjita wajtquin irantis pecatča jaknužumi. Fenice watjaqui Creta yokquinzakaztača. Nii wajtquiztan cheržtaqui pajk kota tjenča warutuñtan, užatuñtan. Jalla nicjuñtača waliqui auti timpu watzqui.

PAJK KOTQUIZ ANAWALI WATCHIČHA

¹³ Jalla nekztanaqui warutan zuma queržcan ninacaqui pinsichiča, tira ojkzjapa. Jalla nekztan ninacaqui zarakchiča. Creta yok tjiyaranpan ojkchiča.

¹⁴ Tsjii kjaž majquiztan tsjii walja pjursanti tjamiqui tjonchiča užatan tuwantan cheechi. ¹⁵ Nekztanaqui tjamiqui warcu chjitchičha chawc kot mor kjutñi. Tjamž

kjutñiqui anataž wira ojkchuca. Jalla nižtiquiztan jakzichuckat tjamiqiu učum chjichačhani, jalla nicju-pankaz okačhani. ¹⁶Jalla nekztanaqui Clauda cjita kolta yokž waruñ watchinča. Jalla nicjuñ watan tjamiqiu anatača ancha pjursanti. Tsji kolta warcuqui pajk warcuž wirquiz mojktatača. Ana ancha tjamiž cjen nii kolta warcuqui pajk warcuquiz tewziča ch'aman. ¹⁷Jalla nuž tewžcu, nii pajk warcu kojchnacžtan zumpacha t'ejžtatača, ana cjasnajo. Jalla niiran yok pjila želatča Sirte cjita. Tjamiž cjen nii yok pjilquiz jul eksnatča. Jalla nižtiquiztan nii pajk pañuz cherchi pajk tultu apakchiča warcu tsewctan. Nekztanaqui tjamžquiz warcu chjitskatchiča. ¹⁸Niiž jaka tažuqui nii tjam queraqui tira walja pjursantitača. Jalla nižtiquiztan nii warcuquiz žejlñi kuzinacaqui pajk kotquiz tjojtatača. ¹⁹Jalla niipa tažuqui warcuž cusananaca kot kjazquiz tjojtchinča wejtnaca kjaržtan. ²⁰Tsjii kjaž majquiz ancha ch'orawitača. Jalla nuž ch'orawiž cjen anaž tjuñi cjen warawarami tjenatča. Nižaza nuž ch'orawiž cjen wejrnacqui "Ticznachani. Anaž jaknužumi liwriyasača", nuž cjican chiichinča.

²¹Tsjii kjaž maj ana čjjeri lujlchi cjen Pabluqui ninacž taypiquiz tsijsiča, tuž cjican:

—Jilanaca, anatača učumqui Cretquiztan ulansquiz, wejt taku cazpantača ančhucalaqui. Nižaza anaž carginacami pertitasača, nižaza učumqui anaž tižta sufritasača. ²²Anziqiu ančhucqui tjup kuzziz cjisna, anača llaquiza. Tii warcuž katanami, anaž jakziltami ticznaquiča. ²³Wejrqui Yooz sirwuča, nižaza Yooz partičha. Zez ween Yoozqui tsjii anjila wejtquiz cuchanžquichiča. Nii anjilaqui wejtquiz jeczquichiča, ²⁴tuž cjican: "Pablo, ana eksna amqui. Roman chawc jilirž yujcquiz prisintistanča amqui. Jaziqui amiž cjen tjapa amtan chica ojkñi žoñinaca žetaquiča". ²⁵Jilanaca, anača llaquiza. Wejrqui Yoozquin tjapa kuztanča. Jaknuž nii anjilaqui chičhaja, jalla niicamaž cumplisnaquiča. ²⁶Kot taypiquiz tsjii kolta yoka žejlča. Jalla nii yoka irantiž cjen warcuqui yokquiz čhjakžcu, tsijsnaquiča kjazquizpacha. —Jalla nuž paljaychiča Pabluqui.

²⁷Jalla nekztanaqui pizc simana ojkquiztan, Adria cjita kot kjazquiz želan, tjamiqiu warcu chjichatča. Jalla nii ween chica arama warcu joojooñinacaqui pinsichiča, yokquin irantichani, cjican. ²⁸Jalla nižtiquiztan kjazquiztan kozzuc yokquin tupžcu, zizziča quinsa tunc sojtan metro. Nižaza tsjii kjažtapacha ojkžcu wilta tupzizakazza. Jalla nuž tupžcu, zizziča paatunc pakallakun metro. ²⁹Kjaz koston maz akji želačhani cjican pinsichiča. Nekztan warcu wirquiztan tsjii pajkpic pajk jirunaca quijtsiča ana nii maz ajkquin čhjakajo. Ekskan tjuñi tjewks tjewznatča. ³⁰Jalla nuž tjewžcan, nii warcu joojooñinacaqui pinsichiča, warcuquiztan atipasjapa. Jalla nuž pinsižcu, nii tewžta kolta warcu kjazquiz chjijwnatča. Jalla nuž chjijuncan nii pajk jirunaca quijtžtažokaž cjetča nii warcuž yujcquiztan. ³¹Jalla nuž cheržcu, Pabluqui zultatž capitanžquiz paljaychiča nižaza zultatunacžquizimi, tuž cjican:

—Nii warcu joojooñinacaqui ana tii warcuquiz eclaquiz niiqui, ančhucqui ticznasača.

³²Nuž nonžcuqui zultatunacaqui nii kolta warcu mojka kojchnaca pootžinchiča kolta warcu kjazquin tjojtšnajo.

³³Jalla nii kjantati Pabluqui taku tjaachiča čjjeri lujlajo, tuž cjican:

—Pizc simana tjontača ančhucmi kuz turwayzi ana tjačhi nižaza ana lujlchi. ³⁴Nižtiquiztan ančhucqui čhjulullamekaz lujlznalla, azi tanzjapa. Anaž jecmi wira apt'isnasača. Nižaza ana zinta čhjojrichta cjequičha.

³⁵Jalla nuž chiižcu Pabluqui tsjii t'anta tanzičha. Nižaza Yooz Ejpžquin sparaqiuž cjičičha tjapa nii žejlñi žoñinacž yujcquiz. Jalla nekztanaqui nii t'anta kjožcu lujlchiča. ³⁶Jalla nižtiquiztan tjapa nii žoñinacaqui lujlsquin kuzziz cjijsiča. Nekztan lujlchizakazza. ³⁷Nii warcuquiz paa patac pakallawc tunca sojtan žoñinacatača. ³⁸Jaknuž zapa mayni pecčhaja jalla nuž lujlchiča. Jalla nuž lujlžcu nii parti trig kuzinaca kjaz kotquin tjojtchiča nii warcu cježu cjejajo.

WARCU KJAZQUIZ KATCHIČHA

³⁹Tjuñi tjewktanalla, warcu joojooñinacaqui nii yoka cheržcu ana pajatča. Pero tsjii puj atquin pjila iñžta k'ar yoka želatča. Nii yokquin warcu tsijskatz pecatča. ⁴⁰Jalla nekztanaqui nii pajk quijtžta jirunacžquiz mojka kojchmi pootchiča. Kjazquizpacha cutziča. Nižaza kochnaca jweržcu, warcu irpiñi maderanaca cutsiča. Nekztan pajk tultu, warcu juntuñ tucquin tsjijsiča tjami tanzjapa. Jalla nižtiquiztan warcuqui paju iñžta yoka žcatžinchiča. ⁴¹Jalla nuž žcatžincan, pizc curinti ojkñi kjaz jalla nekz cjijsiča. Jalla nižtiquiztan nii warcuqui kjaz koztan yokquiz quijtsiča. Warcu tucquiztanaqui pjilquiz luzzitača. Ana jaknužquin kissiča. Nižaza warcu wirquiztanaqui kjaz ljojkičaž warcu kjoletča. ⁴²Jalla nuž cjen preso itžni zultatunacaqui preso žoñinaca konz pecatča, ana atipskatzjapa kjazquiz naran. ⁴³Zultatž capitanazti Pablo liwriiz pecatča. Jalla nižtiquiztan presonaca conawc cjen atajichiča. Nekztan mantichiča, tuž cjican:

—Kjazquiz narñi zizni žoñinaca, ančhucqui primiraqui kjazquiz luzna, yokquin irantizjapa. ⁴⁴Parti žoñinaca, ančhucqui tabla tanžcu kjazquiz zakaz luzna. —Jalla nuž mantichiča nii capitanaqui.

Jalla nuž tjappacha yokquin irantichiča. Ana zinta ticziča.

PABLUŽ MALTA YOKQUIN KAMTA

28 Jalla nuž yokquin ulanžcu, nii kolta yokž tjuu zizzinča Malta cjitakalča. ²Jalla nii yokquin žejlñi žoñinacaqui wejrnaca ancha wali atintichiča. Nižaza tsjii pajk uj taazinchiča wejrnac kutnajo. Chiñiž cjen zaquiz cjen wejtnacaltajapa uj taazinchiča. ³Nekztanaqui Pabluqui kjoñ žup aptichiča. Nii žup ujquin tjojtan, tsjii zkoraqui uj kjakiž cjen ulanžquichiča Pabluž kjarquin ch'atzi chejchipacha.

4 Jalla nuž cheržcu nii yokchiz žoñinacaqui tuž cjejas-sičha:

—Tii žoñiqui žoñi conñizlani. Kot kjarquiztan liwriitaž cjenami Yoozqui anat munčhani, tiiz žejtzi.

5 Pabluqui kjarquiztan zkora tsajtsajtsičha ujquiz.

Zkoraž ch'attaž cjenami anapan kjaž cjissičha Pabluqui.

6 Tjapa nii žoñinacaqui Pabluž kjarat tjuwačhani cjican chekznatča. Nižaza tsjii ratuquiztan ticzit cjee tiiqui, jalla nuž pinsatča nii žoñinacaqui. Jalla nuž ažk tjewžcu, Pablo ana kjaž cjissi cherziča. Jalla nižtiquiztan pinsita campiižcu, nii žoñinacaqui cjichiča:

—Tii Pabluqui cheka Yoozzalani —cjican.

7 Ulanta yok žcati nii yokchiz jilirž yokanaca želatča. Nii jiliriqui Publio cjitatača. Jalla niiqui wejrnaca zuma risiwchiča. Čhjep maj wejrnac zuma atintichiča.

8 Publiož ejpqui laa želatča, tsjii ch'ujlñi conžtan, nižaza jawžtan. Pabluqui nižquin tjonžni ojkchiča. Nekztanaqui Pabluqui nii laa žoñža Yoozquin mayizichiča, čhjetinzjapa. Nekztanaqui niž juntuñ kjaržtan lanžcu, čhjetinchiča. 9 Jalla nižtiquiztan parti nii yokquiz žejlñi laanacaqui tjonchizakazza, jalla ninacami čhjetintatača. 10 Nuž čhjetintiquiztan nii žoñinacaqui wejtnacquiz walja rispitchiča. Čhjep jizquiztan wilita tsjii warcuquiz luzzinča. Ima nii warcu luzan, nii žoñinacaqui walja zuma žaka cjižinchiča, wejrnaca ojkzjapa.

PABLUQUI ROMA WAJTQUIN IRANTICHIČHA

11 Warcuqui nii yokquiz auti timpu watchiča. Alejandro waitquiztan tjonchitača. Nii warcuž tucquin pizc yooznacchiztača. Cástor y Pólux cjitatača nii pizc yooznacaqui. 12 Nekztanaqui warcuquiz ojkcan, Sira-cusa waitquin irantichinča. Jalla nicju čhjep maj kamchinča. 13 Jalla nekztan warcuquiztan tira ojkchinča. Nekztan yok žcatiran ojkcan, Regio cjita waitquin irantichinča. Niiž jaka tažuqui wartan queržquichiča. Jalla nuž queržcan pucmajquiz irantichinča Puteoli waitquin. 14 Jalla nicju tsjii kjažultan Yoozquin criichi jilanačtan zalchinča. Jalla ninacaqui wejtnacaquiz in-vitchiča ninacžtan tsjii simana kamajo. Jalla nekztanaqui Roma wait kujtñi zarakchinča. 15 Roma waitchiz Yoozquin criichi jilanacaqui wejtnacaž tjonz quintu zizzitakalča. Jalla nekztan wejtnacatan zali ulanžquichiča. Jalla ninacaž nuž zalzquichiquiztan, Pabluqui Yoozquin sparaquič cjichiča. Nižaza juc'ant tjup kuzziz cjissičha. Wejrnacqui ninacžtan zalchinča Foro de Apio cjita yokquin, nižaza Tres Tabernas cjitazakaztača. 16 Jalla nekztanaqui Rom watja irantanaqui nii capitanaqui preso žoñinaca intirjichiča roman zultatž jiliržquiz. Pero nii capitanaqui Pablo kamkatchiča wejquin tsjii guardiñi zultatžtan.

PABLUŽ KAMTA ROMA WAJTQUIN

17 Čhjep majquiztan nuž irantižcu, Pabluqui kjawzkatchiča Roma žejlñi judío jilirinaca. Jalla nuž Pablužquin tjontan, Pabluqui ninacžquin paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca, wejrqui roman zultatžquiz preso intirjitat-ča Jerusalén waitquin, ana čhjulum judionacž quintra paachi cjenami. Nižaza ana čhjulum učum tuquita ejpnacž cuzturumpi quintra paachi cjenami. 18 Wejr zumpacha pecunžcu, ninacaqui wejr cuts pecatča. Wejt quintra ana čhjul ujmi watchiča, wejr konzjapaqui. 19 Judío partinacazti ana munchiča. Jalla nižtiquiztan roman chawc jiliržquin wejt quija tjatznajo maychinča. Jalla nuž cjenami, wejrqui wejt waitchiz žoñinacž quintra ana čhjul uj tjeeskatz pecučha. 20 Jalla nižtiquiztan ančhuc kjawzkatučha ančhuc chertzjapa, nižaza ančhucatan parlizjapa. Učumqui Israel waitchiz žoñinacžchumča. Jalla učumqui Yooziž cuchanžquita žoñi tjewža. Jalla nii tjewžta žoñi sirwiñiž cjen wejrqui tii carinžtan čhejlta želuča.

21 Jalla nekztanaqui nii judionacaqui cjichiča:

—Wejrnacqui am puntuquiztan ana čhjul cartami risiwchinča Judea waitquiztan. Nižaza nii nawjctan tjonchi judío jilanacami anaž am quintra chiča. 22 Wejrnacqui amiž pinsita takunaca nonz pecučha. Tjapa waitquizimi tii ew yekja t'akž quintra chiča. Jalla nuž zizuča.

23 Jalla nekztanaqui tsjii tjuñi citchiča. Jalla nii citta tjuñquiziqui walja žoñinacaqui tjonchiča jakziquin Pablo alujassi želatčhaja, jalla nicju. Jalla nuž žoñinacaž tjonžcu Pabluqui ninacžquiz paljaychiča wenstan-pacha zezicama Yooz mantita kamañ puntuquiztan. Pabluqui ninaca zumpacha intintiskatz pecatča Jesucristuž puntuquiztan. Moisés liquiztanami nižaza profetanacaž cjiirta liwrunacžquiztanami punta punta chižinchiča, ninaca zuma intintazajo Jesusiž puntuquiztan. 24 Yekjapanacaqui Pabluž nuž chiita takunaca catokchiča. Yekjapanacazti niž takunaca ana nonz-ičha. 25 Jalla ninacpora Jesucristuž puntuquiztan ch'aascan, nužquiz ninacaqui wichanzi kallantichiča. Ima okan, Pabluqui cjichiča:

—Espíritu Santuqui Isaías cjita profetžquiz paljaychiča učum tuquita ejpnacžjapa. Ančhuc puntuquiztan werarapan chiichiča, tuž cjican:

26 "Oka, tii žoñinacžquiz paljayžca, tuž cjican: Ančhucqui nonžñeeka nonznaquiča, pero ana intintaza-sača. Nižaza chekžñeeka chekznaquiča, pero ana cumprintasasača. 27 Jalla nuž cjequiča. Tii žoñinacž kuznacaqui walja tjupiča, ana Yooz taku intintizjapa. Nižaza oñižtakazza ninacaqui, Yooz taku ana nonzjapa. Nižaza zuražtakazza Yooz paatanaca ana chertzjapaqui. Jalla nižtakaz žejlča ana intintiñi kuzziz cjisjapa. Nižaza ana waitquin cut'iscaquiča, liwriita cjisjapa". 28 Jalla tekztan nawjčhuc tii liwriñi Yooz takuqui parli-taž cjequiča ana judío žoñinacžquin. Jalla nii ziza ančhucqui. Nii yekja waitchiz žoñinacaqui tii liwriñi Yooz taku nonznaquiča.

29 Jalla nuž Pabluž chiitiquiztan, judionacaqui ojkchiča, ninacpora ancha ch'aascan.

30 Pabluqui pizc wata intiru nii aquilta kjuyquiz kamchiča. Jakzilta nižquin tjonžni žoñimi zuma risiwñi-panikaztača. 31 Jalla ninacžquin parlichičha Yooz mantita kamañ puntuquiztan, nižaza Jesucristo jilirž pun-

tuquiztan. Tjapa kuztan kjana tjaajnatčha. Nižaza anaž jecmi Pablo atajchičha, Yooz taku ana paljayajo.

ROMANOS

1 Wejr Pabluqui ančhucaquin tii cartal cjjrzcücha. Jesucristuž mantitacama okiñ žoñtča. Yooz Ejpqui wejr kjawzcu apóstol puestuquin utchiča, liwriiñi Yooz taku parlajo.

2 Tuquitanpacha Yoozqui tsjii liwriiñi žoñi cuchanžquiz compromitchičha. Jalla nii compromit-taqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui maz-inchiča zuma Yooz tawk libruquiz. **3** Nii liwriiñi žoñiqui Jesucristo Jiliričha. Yooz Majchča niiqui. Jesucristuqui žoñi cjicanaqui Davidž majch maatinacquiztan tjonñi-tača. **4** Nižaza Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha; nižaza zuma Yooz Espirituchizza. Jalla nii kjanapacha tjeeža, niiča walja azziz Yooz Majchqui, nii. Jesucristo Yooz Majchča učum Jiliriqui. **5** Jesucristuž cjen wejrqui zuma Yooz kamaña tanzinča. Nižaza Jesucristuž cjen Yooz Ejpqui wejr apóstol puestuquiz utchiča, tjapa wajtchiz žoñinaca Jesucristužquin kuzziz cjeyajo, nižaza nižquiz cazajo. Jalla nuž apóstol kamañquiz kamcan, Jesucristužtajapa langznuča. **6** Ančhuc zakaz Jesucristužquiz kuzziz cjissinčhucča. Yooz Epiž ančhuc kuzquiz kjawžtan Jesucristuž partiquiz cjissinčhucča.

7 Wejrqui tjapa ančhucaquin cjjrzcücha, Roma wajtquin žejlñi žoñinacčhucča. Yooz k'ayi žoñinacaž cjen, Yoozqui ančhucaquiz kjawziča, Yooz zuma kamañchiz cjeyajo. Učum Yooz Ejpmi, nižaza Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zumaž yanapt'ila; nižaza cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLO ROMA WAJTQUIN TJONZ PECČHA

8 Jaziqui ančhucaž zuma kamtiquiztan Yooz Ejpžquin ancha gracias cjican chiyučha. Tjapa wajtchiz žoñinacaqui ančhuc puntu chiiča, ančhucqui ancha Jesucristužquin kuzzizza, nii. Jesucristuž cjen Yoozquin gracias cjican chiyučha. **9** Wejrqui tjapa kuz Yooz sirwuča, Yooz Majch liwriiñi puntu parlican. Jaziqui Yooz zizza, oracionžtan ančhucaquiz tirapan yanapuča, nii.

10 Nižaza Yoozquin mayizučha. Yooz munan, ultimu ančhucaquin jaknužquiztanami tjonzquiz atučhani. Ažka ančhucaquin tjonzquiz pecatuča. **11** Ančhucatan ancha zalz pecučha, Yooz kamañquiz ančhucaquiz tsjan zuma kami yanapzjapa, nižaza Yooz tjup kuzzizpan cjiñi yanapzjapa. **12** Ančhucmi wejrmi Jesucristužquinkaz kuzzizčumčha. Jalla nižtiquiztan zalzcu porapat chiižinascu, Yoozquin juc'ant kuzziz cjesača učumqui.

13 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz zizkatz pecučha, kjaž wiltami wejrqui ančhucaquin tjonz

pecatuča. Pero tii orcama ana atchinča. Ančhucaquin tjonz pecatuča, Rom wajtquiz zakaz Yoozta-japa obranaca payi. Rom wajtquizimi, nižaza yekja watanacquizimi Jesucristužtajapa langz pecučha, žoñinaca nižquin kuzziz cjeyajo. **14** Wejrqui liwriiñi Jesucristuž puntu parlistanča, k'ar žoñinacžquizimi campuquiz žejlñi žoñinacžquizimi, zizñi žoñinacžquizimi, ana zizñi žoñinacžquizimi. Jalla tjapa žoñinacžquizimi liwriiñi Jesucristuž puntu parlistanča. **15** Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz zakaz nii puntu parliz anchal pecučha.

ANCHA AZZIZZA LIWRIIÑI TAKUQUI

16 Jakziltat liwriiñi Yooz taku catokačhaj niiqui, liwriita cjequiča. Tuquiqui judío žoñinacžquiz nii liwriiz puntu parlitatača. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz parlitazakaztača. Jakziltat nii liwriiz puntu catokačhaja, jalla niiqui liwriitaž cjequiča. Nižta azzizza liwriiñi Yooz takuqui. Jalla nižtiquiztan nii Yooz taku parlizjapa anal azučha; nii ancha zuma taku parlizjapa ancha juz-taznuča. **17** Liwriiñi takuqui tuž cjiča; Yoozqui ancha zumača; nižaza žoñinacžquiz nižta zuma nižaza ana ujchiz cjiskatasacha. Jalla nuž cjiča nii liwriiñi Yooz takuqui. Jaknuž žoñinaca Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cječhaja, jalla nii zizkatučha, nii liwriiñi taku chiican. Jesucristužquiz kuzziz cjen, jalla nii alajakaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesača. Cjjirta Yooz takuqui tuž cjiča: "Jakziltat Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niiča Yooz yujcquiz ana ujchizqui, nižaza zuma kuzzizqui. Nekztan Yooztan wiñaya kamaquiča".

YOOZ JAYTIŽCU ŽOÑINACAQUI UJPAN PAAČHA

18 Arajpachquiztan Yooz casticuqui tjonča tjapa ana Yooz kuzcama kamñinacž quintra, nižaza anawali paañinacž quintra. Jalla nii anazum kamañchiz žoñinacaqui anawali paaznacapan pecča, Yooz zuma kamaña anaž importičha. Nekztan Yooz kuzcama ana kamča. Yooz puntu werara zizawc cjen, atajča. **19** Pero ninacž kuzquiz Yooz puntu zizasacha. Yoozqui žoñinacžquiz kjanapacha tjeeziča, niiž puntu. **20** Ana Yooz cheržcumi tii mundo paatiquiztanpacha Yooz puntu zizta cjesača. Niiž paatanaca cheržcu, tjapa žoñinacaqui Yooz puntu zizasacha, Yoozqui wiñaya azzizza, nižaza werar Yoozpankazza, tii mundo paachi Yoozqui. Jalla nii kjana zizta cjesača. Jalla nižtiquiztan Yooz kuzcama ana kamcanaqui anazuma kamañchiz žoñinacaqui ana razunchizza. **21** Žoñinacaqui Yooz pun-

tu persun kuznacquiz zizza. Jalla nuž zizcumi, Yooz ana rispitcha, nižaza ana čjulquiztanami "Gracias, wejt Yooz" cjan chiiča. Nekztan žoñinacaqui ina kaz pinsitanacchiz cjissiča. Nižaza ninacž chojru kuzziz cjen ana wali zumchiquiztakaz kamča. ²² Žoñinacaqui "Wejrnacča ziziñtqui" cjanami, zumzužtakaz cjissiča. ²³ Ancha zumapankazza Yoozqui. Pero žoñinacaqui nii wiñaya žejtñi Yoozquiz rispitz jaytichiča. Nekztan žoñinacaqui žoñiž paata yoozquizkaz rispiti cjissiča. Nii žoñiž paata yooznacaqui ticzñi curpuchiz žoñinacž irata paatača, nižaza wežlanacž irata paatača, nižaza pajkpic kjojchchiz animalanacž irata paatača, nižaza zkoranacž irata paatača. Jalla nižta paatanacquiz rispitcha.

²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ninacžquiz jaytichiča. Nekztan ninacž anazuma pecñi kuzcama čjul ujmi paañiča. Žoñinacpora azzucanaca paachiča. ²⁵ Ninacaqui Yooz puntuquiztan werar razunanaca criichi ecchiča. Nekztan toscar razunanaca criichiča. Jalla nekztan ninacaqui Yoozquin ana rispitchiča. Yooziž paata obranacquizkaz rispitchiča, nižaza sirwichiča. Pero Yoozqui tjappacha paachiča. Jalla nii tjapa paañi Yoozqui wiñaya honorchizza. Jalla nužoj cjila. Amén.

²⁶ Jalla nižta anawali kuzziz cjen Yoozqui ninaca jaytichiča, ninacaž anazum kuzcama azzucanaca pajo. Jalla nuž azzucanaca paacan maatakanacaqui porapat želassiča, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. ²⁷ Luc-takanacaqui nižaza porapat ana wali želassiča, jaknužt lucutiñi želas, jalla nižta. Ninacpora ancha pecu, azzuca ujnaca paachiča. Ancha akñi ujnacquiz tjojtšiča. Jalla nižtiquiztan ninacž persun curpuquizpacha casticu sufriča, nii ana wali paatiquiztan. Nižaza nižta sufris waquiziča ninacaqui.

²⁸ Werar Yooz zizzucatača, pero ninacaqui Yooz ana pajz pecatča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jaytichiča, ninaca ana zuma pinsiñi kuzziz cjsjapa, nižaza ana zuma cjujchi kamañchiz cjsjapa. ²⁹ Ninacž kuzquiz walja tjapaman ana zumanaca želatča, chjijpacha. Jalla tižta ana zumanaca želatča; ana Yooz kuzcama kamz, adulteriuquiz ojklaz, žoñž quintra ana wali paaz, yekja žoñžquiztan zmaz, nižaza tjapa ana walimi paaz pecñi kuz želatča. Nižaza ninacž kuznaca tižtača: iñiziñi kuz, žoñi coñi kuz, žoñžtan quija ojklaz kuz, incallñi kuz, ana wal paaz pecñi kuz, nižaza ana wal quintu joojooñi kuz. Jalla nižta anawali kuzziz žoñi žejlča. ³⁰ Ninacaqui žoñž quintra chiiñinacača. Yooz quintra chjaawkatñiča. Nižaza žoñi iñarñiča, nižaza mitarazi kuzzizza, persunpacha honora waytisñiča. Nižaza ana zuma paazjapa tantiiñiča, nižaza maa ejp ana cazñiča. ³¹ Nižaza Yooz puntu ana intintiz pecñiča, nižaza chiižcupacha niiž taku ana cumpliñiča. Nižaza ana jec žoñžtanami munaziñiča. Nižaza ana pertunñiča. Nižaza ana jec žoñžquizimi okzñi kuzzizza. ³² Yoozqui mantichiča, jalla nižta žoñinacaqui ticzpan waquiziča. Jalla nuž Yooz mantita zizcumipacha, nii ana wali žoñinacaqui nižta ana wali

paazkaz pecñiča, nižaza yekjaž nižta ana wali paanami, "Walikazza" cjiñiča.

YOOZZA LIJITUMA PJALZÑIQUI

2 Jakzilta žoñit tsjii uj paachi žoñžquiztan "Yooz nii casticla" cjan chiičhaja, jalla nii žoñiqui ana nižta ujpacha paaz waquiziča. Jalla nižta ujpacha paaquiz niiqui, persun casticu chiiča. Nižaza Yooz yujcquiziqui anaž razunchiz cjesača niiž persun paata ujqiztan. ² Yoozqui uj paañinaca lijituma pjalznaquiča, casticzjapa. Jalla nii učum zizza. ³ Jequit yekja uj paañi žoñž quintra chiičhaja, nižaza nižta uzbekaz persuna paačhaja, jalla niiqui anapanž atipasača Yoozquiztan. Panž castictazakaz cjequiča. Uj paažcu, anapan pinsa, "Ana Yooziž casticta cjeeka" cjan. ⁴ Jalla nižta pinsiñi žoñinacaqui Yooz puntu ana zuma intintiča. Yoozqui ancha zumača, nižaza tsjan juc'anti okzñi kuzzizza, nižaza tsjan juc'anti pasinsis kuzzizza. Jalla nii werar razunača. Pero jalla nižta kuzziz cjen, Yoozqui žoñinacžquiz persun uj sint'iskatz pecča. Nuž sint'iskatzcu ujnaca paazqui eca. Jalla nuž pecča Yoozqui. Jalla nii zizza ančhuc, ¿ana jaa? ⁵ Ančhucqui ana persun uj sint'iñiž cjen, nižaza chojru kuzziz cjen, juc'anti castictaž cjequiča Yooziž ultimu pjalz tjuñquiziqui. Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui žoñinacž paata ujnaca tjeeznaquiča; nekztan ultimuž casticaquiča. ⁶ Jalla nii tjuñquiziqui Yoozqui tjapa žoñinaca pjalznaquiča ninacaž paatiquiztan jama. ⁷ Jequit pasinsis kuzziz zuma kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Jalla nii zuma kamñinacaqui Yooziž tjaata honorchiz cjis pecča, nižaza Yooziž rispitta cjis pecča, nižaza Yooztan wiñaya kamz pecča. ⁸ Pero yekjapanacaqui persun kuzcamakaz kamz pecča, werar Yooz kamaña anaž pecča. Anawalinacž mantuquizpanž žejlča. Jalla ninacž quintra Yoozqui juc'anti žawjžcu casticaquiča. ⁹ Tjapa anawali paañinacžtami sufris želaquiča, nižaza wali llaqui želaquiča. Anawali paañi judío žoñinacaqui juc'anti sufraquiča. Pero tjapa anawali paañi žoñinacaqui zakaz sufraquiča, infiernuquinaqui. ¹⁰ Tjapa zuma kamñinacasti Yooziž tjaata honorchiz cjequiča, nižaza Yooziž rispittaž cjequiča, nižaza llan kuzziz cuntintu cjequiča. Nii zuma kamñi judío žoñinacaqui juc'ant waliž cjequiča. Pero tjapa zuma kamñi žoñinacaqui zakaz waliž cjequiča, arajpachquinaqui.

¹¹ Yoozqui žoñinaca ana illillžcu lijituma pjalznaquiča. ¹² Yekjapanacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii jaru ana casticaquiča; persun uj paatiquiztanjama casticaquiča. Yekjapanacaqui Moisés lii zizza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui nii lii ana cumplitiquiztan jama casticaquiča. ¹³ Jakzilta žoñinacat Moisés lii nonžcu, ana nii lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui tira ujhizza. Pero jakzilta žoñinacat Moisés lii cazzaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujhizza. ¹⁴ Ana judío žoñinacaqui Moisés lii ana zizza. Jalla nuž ana zizcumi, ninacpacha persun kuzquiz zuma paaz zint'asača, jaknužt Moisés lii zuma paaz mantičhaja, jalla nuž. Nekztan nii kuzquiz

zint'ita jaru zuma kamcan, ninacžtaqui liižtakazza nii kuzquiz zint'itaqui. ¹⁵Jalla nuž zuma kamcan kjana-pacha tjeeža, Yoozqui ninacž kuzquizpacha niž manti-tanaca zizkatcha, nii. Nii Yooziž zizkattacama ana kam-tiquiztan casticta cjequiča. Nižaza nii zizkattacama kamchižlaja, nekztan ana casticta cjequiča. Yooz pjalz tjuñquiziqui ninacaž kamtanacquiztan jama pjaltaž cje-quiča. ¹⁶Yoozqui Jesucristužquiz žoñinaca pjalzkataquiča, chjojzaka paatiquiztanami, nižaza pin-sitaquiztanami. Wejrqui niipan chiichinča liwriñi Yooz puntu parlican.

JUDÍO ŽOÑINACAQUI MOISES LIICHIZZA

¹⁷Yekjap ančhucaquiztan judío žoñinacčhucča. An-čhucqui Moisés liichiz cjen “Walikaztča wejrqui” cjiñčhucča. Nižaza mitarazi kuzziz cjiñčhucča, “Wer-ar Yoozza wejt Yoozqui”, cjcanaqui. ¹⁸Ančhucqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla nii zizza. Ančhucqui Moisés lii tjaajintaž cjen Yooz zuma kamaña panž zizza. ¹⁹Yooz puntu ana zizñi žoñinaca želan, ančhucqui cjiča, “Nii zuražtakaz žoñinacžquiz tjaajznasak” cjan. Nižaza ana wal zumchiquiztakaz kamñi žoñinaca želan, ančhucqui cjiča, “Nii ana wal kamñi žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña tjaajznasak” kaž cjiča; “Werjtča ninacžtaqui kjanažtakaz” cjan. ²⁰Nižaza ančhucqui cjiča: “Zumzu kamñi žoñinacžquiz Yooz kamaña sok'o tjaajznasak, ana tsjii kjutñi kamajo”, kaž cjiča. Nižaza ančhucqui cjiča: “Yooz puntu koloculla zizñi žoñi-nacžquiz tjaajznasak”, kaž cjiča. Yooz puntu razun-nacaqui Moisés liiquiz kjana žejlča. Jakziltat Moisés lii zuma zizaja, niiqui Yooz puntuquiztan zuma zizñi zizñi cjequiča. ²¹Jaziqui ančhucqui yekjžquiz tjaajz-nasaž niiqui, žkjažtiquiztan amiž tjaajinta jaru ana kamjo? Nižaza yekjap ančhucaquiztan chiižiniñchuc-ča, tuž cjan: “Anača tjañi zaazqui”. Jalla nuž chiižcu, žkjažtiquiztan ančhucpacha tjañi zaajo? ²²Nižaza an-čhucqui cjiñčhucča; “Anača adulteriuquiz ojkl-ayzqui”. Jalla nuž chiižcu, žkjažtiquiztan ančhucpacha adulteriuquiz ojklayjo? Ančhucqui žoñiž paata yooz-naca chjaawjča. Jaziqui, žkjažtiquiztan ančhucqui tim-plu cusasanaca cjižjo? ²³Ančhucqui mit kuzziz cjiñčhuc-ča: “Wejrnaqui Moisés liichiztča”. Jalla nuž chiižcu, žkjažtiquiztan ančhucqui nii lii ana cazjo? Ančhucqui nižta ana cazziž cjen Yoozquiz ana rispitcha. ²⁴Cjijrta Yooz takuqui razunapanž chiiča. Yooz takuqui tuž cjiča: “Ančhucčaž uj paachiž cjen yekja wajtchiz žoñi-nacaqui ultim werar Yooz quintraž chiiča”.

²⁵Tsjii chiižinuča. Ančhuc judío jilanacaqui Moisés lii jaru janchiquiz chimpata cjissinčhucča. Moisés lii jaru kamchiž cječaj niiqui, ančhucžtaqui nii chimpata wal-ča. Pero Moisés lii jaru ana kamchiž cječaj niiqui, nii chimpataqui anaž walča. ²⁶Jaziqui tsjii ana chimpata žoñiqui Moisés lii jaru kamchi cječajaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui chimpatažtakaz cjequiča, niž janchiquiz ana chimpata cjenami. ²⁷Nižaza jakzilta ana chimpata žoñit Moisés lii jaru kamchi cječajaja, jalla niiqui anču-ca uj tjeeža. Ančhucqui chimpataž cjenami nižaza Moisés cjijrta liichiz cjenami, jalla nii lii ana cazza.

²⁸Jakziltat juntuñkaz lii jaru paačhaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. Nižaza jakziltat janchiquiz alaja chimpata cječajaja, jalla niiqui anača ultimu Yooz maatiqui. ²⁹Pero jakziltat tjapa kuztan Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niičha ultimu Yooz maatiqui. Nižaza niiqui persun kuzquiz ultimu Yooziž chimp-putača. Tsjii cjijrta lii jaru juntuñkaz kamz anača chekanaqui. Žoñž kuzquiztanča kamz chekanaqui, liji-tuma Yoozquin kuzziz, už ana lijituma Yoozquin kuzziz, nii. Jalla nižta lijitum kuzziz žoñiqui Yooziž tjaata hon-orchizza. Žoñiž tjaata honora anaž importiča.

3 Yooz yujcquiziqui judío žoñinacaqui yekja wa-jtchiz žoñinacžquiztan tsjan walasaž niiqui, žčhjul-japat waljo? Nižaza janchiquiz chimpataqui, žčhjuljapat waljo? ²Judío wajtchiz žoñinacaž cjan, zuma walča. Tužuča primer razunaqui. Judío žoñinacžquiz Yoozqui niž cjijrta taku cumpjiichiča. ³Nii Yooziž tjaata lii jaru yekjap judío žoñinacaqui ana lijituma kamchiča. Jalla nuž ana lijituma kamchiž cjen, ninacaž compromitta taku ana complissiča. Jalla nuž cjenami Yoozquin niž persun compromitta taku compliča. ⁴Nužupanča. Yoozqui taku chiižcu panž compliča, tjapa žoñinacaž chiita taku ana cumplichiz cjenami. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz, amiž chiitaqui lijitumača. Jalla nii ziztaj cjila. Žoñinacaž am quintra uj tjojtunchiž cjenami amqui liji-tumapankaz tjeežtaj cjila”.

⁵Žoñinacaž toscara chiitaqui juc'ant tjeeža, Yoozza li-jitumaqui, nii. Jaziqui, žkjaž cjeequi? Yoozqui nii toscara chiiñi žoñinaca ana casticz waquiziča. žNuž chiyasajo? ⁶Anapanča. Yoozqui lijitumapanča. Nižaza Yoozqui uj paañi žoñinaca ana casticaquiž niiqui, inakaz jus-jasača.

⁷Yekjapanacaqui tuž cjiñiča: “Wejt toscara chiitaqui, Yooz lijitumaž, nii tjeeznaquiž niiqui, žkjažtiquiztan we-jrqui casticta cjesajo? Weriž toscar chiitiquiztan Yoozqui juc'anti rispitta cjesača”. žJalla nuž pinsich-inčhucjo? Jalla nii razunaqui ancha zumzuča. ⁸Nižaza yekjapanacaqui cjiñiča: “Anazuma paatiquiztan zuma paaznaca tsjan kjana tjeeža cjesača. Nekztan nii anazumanaca paaz waquiziča”. Nižaza cjiñiča: “Pablo zakaz nuž tjaajñiča”. Jalla nuž cjan, yekjap žoñinacaqui wejtnac quintra chiiča, wejrnačaž ana rispitta cjeyajo. Jalla nižta chiiñi žoñinacaqui casticta cjis waquiziča.

TJAPA ŽOÑINACAQUI UJ PAAČHA

⁹Nekztan, žkjaž cji? žUčhum judío žoñinacaqui parti žoñinacžquiztan tsjan wali žoñinacajo? Anapanž cje-sača. Wejrqui kjanapacha tjeezinča, judío wajtchiz žoñinacami nižaza yekja wajtchiz žoñinacami tjap-pacha ujž mantuquiz žejlča, nii. Tjapa žoñinacami uj paazquin kuz tjaača. ¹⁰Jalla nižtapacha cjijrta Yooz takuqui cjiča:

“Anaž jec lijitum kamañchiz žoñimi žejlča, ana zintal-lami. ¹¹Anaž jec Yooz kamaña intintiñimi žejlča, anaž jecmi Yoozta kamzquin kuz tjaača. ¹²Tjapa žoñi-nacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakča, nižaza ana

zum kuzziz cjissa. Anaž jakziltami zuma paañic žejlča, ana zinta. ¹³ Ninacž joranacquistan anazuma chitanaca ulanča, ticzinacž sipultura cjetžtažokaz. Chican, žoñinaca incallča. Zkorž atquiz žejlñi venenožtakazza ninacaž atquiztan chiitaqui. ¹⁴ Ninacaž chitaqui žoñž quintrapanča, nižaza žoñžtan chjaawjkatča. ¹⁵ Ninacž kjojchaqui apura zajtča, žoñi conzjapa. ¹⁶ Ninacaqui žoñi akz pecča, nižaza žoñžquiz llaquit kuzziz cjiskatča. ¹⁷ Nižaza llan kuzziz kamaña anapan zizza. ¹⁸ Nižaza werar Yooz rispits puntuiztan anaž pinsiča”.

¹⁹ Jakziltat tuquita Moisés lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanča. Pero tjapa nii liichiz žoñinacaqui ana nii lii jaru kamča. Jalla nižtiquiztan ch'uju cjissiča. Ana chiyasača, “Wejrqui ana ujchiztča” cijcanaqui. Tjapa žoñinacaqui, jaknužt kamčhaja, jalla nii cuenta Yoozquin tjaastanča. Tjapa žoñinacaqui Yooziž casticta cjis waquiziča. ²⁰ Anaž jakziltami Moisés lii jaru zumpacha lilituma kamča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui anaž jakziltami ana ujchizza. Moisés lii ziccumi uj paaspanča. Jalla nižtiquiztan nii lii jaru ana kamtiquiztan tjapa žoñinacaqui zizza, panž ujchizza, nii.

¿ŽOÑINACAQUI, JAKNUŽT ANA UJCHIZ CJESAJO?

²¹ Moisés liiquiztan Yoozqui yekjat lii jaru žoñinacžquiz ana ujchiz nižaza zuma cjiskatča. Pero nii puntu Moisés liimi nižaza profetanacaž cijjrta takumi zakaz chiiča. ²² ¿Jaknužt žoñinacaqui ana ujchiz cjesajo? Jalla tužuča. Jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaachaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjequiča. Yoozqui žoñinaca ana illillza. ²³ Tjapa žoñinacaqui tsjii pariju ujchizza. Jalla nižta ujchiz cjenauqui Yoozqui ana jecžquizimi honorchiz cjiskatasacha. ²⁴ Pero Jesucristuqui ujchiz žoñinacžta persun wiržtan pacchiča, ninaca ana casticta cjeajo, nižaza Yooz yujcquiz zuma cjeajo. Yoozqui Jesucristo cuchanžquichiz cjen žoñinacžquiz pajk favora paachiča. Jalla nuž cjen Yoozqui inat žoñinaca liwriyasača, ninaca ana čhjulu paažcu. ²⁵ Yooz Ejpqui Jesucristo cuchanžquichiča ujchiz žoñinacž laycu ticzjapa. Niiž ticziž cjen jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui persun ujquiztan ana castictaž cjequiča. Tuquitan ima Jesucristuž ticznau Yoozqui nižquin kuzziz žoñinacžtajapa pasinsis kuzziztača; ninaca ana casticchiča. Pero Yoozqui uj paañinaca casticstanča. Jalla nuž cjenami Jesucristuž cjen Yoozqui ujchiz žoñinaca pertunasača. Jalla nižtiquiztan Jesucristo cuchanžquichiz cjen Yoozqui, persun kuz zuma lilitumaž, jalla nii tjeeziča. ²⁶ Uj paañi žoñinaca ana castictaž cjenami, Yoozqui lilitumača. Uj paañi žoñinacaqui Jesucristuž ticziž cjen ana castictača. Jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui Yooz yujcquiziqui zuma cjissa, ana ujchiz, Jesucristuž cjen.

²⁷ Jaziqui žoñinacaqui anapanž mitarazi kuzziz cjis waquiziča, “Yooz yujcquin walikaztča wejrqui” cijcanaqui. ¿Kjažtiquiztan mit kuzziz ana nuž chiyas? Anaž jecmi Moisés lii jaru zuma kamchucaqui. Jalla niž-

tiquiztan ana lii jaru kamchiž cjen tjapa žoñinacaqui Yooz yujcquiz ujchizza. Jesucristužquin kuz tjaachiquiztan, jalla nužquizkaz Yooz yujcquiz zuma cjesača, ana ujchiz. Jalla nižtiquiztan žoñinaca ana mitaraz kuzziz cjis waquiziča. ²⁸ Wejrqui kjanapacha tjaajinchinča, Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjesača, jalla nii. Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz anapanča zuma kuzziz cjichuca.

²⁹ ¿Yoozqui judío žoñinacž Yooz alaja cjesajo? Anapanča. Yoozqui parti žoñinacž Yoozszakazza. ³⁰ Zinta Yoozqui žejlča. Jalla niiž yujcquiziqui chimputa judío žoñinacami ana chimputa yekja wajtchiz žoñinacami Jesucristužquin kuz tjaachiž cjenkaz zuma cjesača, ana ujchiz. ³¹ Jalla nižtiquiztan nuž tjaajincan wejrqui, “Moisés liiqui anaž walča”, ¿nuž cijcan tjaajnojo? Anazal nižta tjaajnuča. Liiqui panž walča, cjiwča.

ABRAHAMŽ PUNTU

4 Wejrnacqui Abrahamž majch maatinacquistan tjoninčhumča. Tuquita atchi Abraham ejpž puntuiztan, ¿kjaž cji? ² Abrahamqui Moisés lii jaru kamtasaž niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjitasača. Nižaza “Wejrtča Yooz yujcquiz zumtqui” cijcan chii attasača. Pero ana nuž chii atatča Yooz yujcquiziqui. ³ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiča. Jalla nižta kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zumaž cjissiča, ana ujchiz”. ⁴ Tsjii zakal chiyuča. Jakziltat langznačhaja, jalla niiqui paca tanznaquiča. Nii pactaqui anača onanta, pero langztiquiztan nižta pacta cjis waquiziča. ⁵ Pero jakzilta ujchiz žoñinacat ana čhjulu paažcu, Yoozquin kuz tjaachaja, jalla niiž kuz tjaatiquiztankazza Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz. Ujchiz cijcanpacha kuz tjaatiquiztan Yoozqui cjiča, “Nii žoñž uj pertunuča. Wejt yujcquiz ana ujchizza”. ⁶ Ana čhjulu paažcu nii kuz tjaaňi žoñiqui ana ujchiz cjissa. Jalla nižta kuz tjaaňi žoñž puntu David cjita tuquita ejpqui ⁷ tuž cjichiča:

“Jakzilta žoñinacž ujnacat Yooziž pertunta cječhaja, nižaza ninacž ujnacat Yooziž ana iya tjeežta cječhaja cuntintuž cjila.

⁸ Nižaza jakzilta žoñinacat ujnacquistan Yooz Jiliriz ana casticta cječhaja, jalla nii žoñiqui cuntintuž cjila”.

⁹ Nii Davidž chiitaqui ¿jec žoñž puntuquiztantajo? ¿Chimputa žoñinacž puntuquiztan alajakazkaya? ¿Už yekja wajtchiz ana chimputa žoñinacž puntuquiztan jaa? Wejrqui cjiwča pizcquiztanpachača. Abrahamqui Yoozquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča. ¹⁰ ¿Čhjolorquiztanpacha ana ujchiz cjisitaya? ¿Ima chimpuchiz cjen? už ¿chimpuchiz cjen jaa? Wejrqui cjiwča, anača chimpuchiz cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiqui, pero ima chimpuchiz cjen. ¹¹ Ima chimputa cijcan Abrahamqui Yoozquin tjapa kuz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. Jalla niiž wiruň Yoozqui nii chimputa lii mantichiča tjeezjapa kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza, jalla nii tjeezjapa. Jalla nižtiquiztan Abrahamqui tjapa Yoozquin kuz

tjaañinacžta ejpžtakazza, ana chimputa žoñinacžtami, nižaza chimputa žoñinacžtami. Jalla nuž pinsichiča Yoozqui. Jakziltat kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjisnačhaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequiča. Učhum Abraham ejpqui ima chimputa cjican Yoozquin kuz tjaachiča. Jakzilta chimputa žoñinacat Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachaja, jalla ninacaqui Abrahamž ultim majchmaatinaca cjequiča. Chimputakaz ana walča, Yooz yujcquiz zuma cjeajajo.

YOOZIŽ TJAATA TAKU

¹³ Yoozqui Abrahamžquizimi niž majchmaatinacžquizimi compromitcan taku tjaachiča, tii muntuquiz cuntintuž cjequiča, jalla nii. Abrahamž lii jaru kamtiquiztan Yoozqui ana nižta taku tjaachiča. Pero Yoozquin kuz tjaachiž cjen nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui nižta taku tjaachipanča. ¹⁴ Moisés liichiz kamñi žoñinacaqui tii muntu irinsa tanznačhaj niiqui, jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaazqui inakazza. Nižaza Yooziž tjaata taku anaž walkatča. Pero anača nižta. Anaž jecmi nii lii jaru zuma kamasacha. ¹⁵ Jaziqui lii jaru ana kamtiquiztan žoñinacaqui casticta cjistanača. Lii ana žejltasacha, nekztan lii quintra ana kamtasacha.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan Yoozquin kuz tjaatiquiztankaz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjesača. Nižaza Yoozqui žoñinacžquiz okziž cjen žoñinaca ana ujchiz cjskatča. Jalla nii wali pajk favora paachiča Yoozqui. Jalla nuž cjen Yooziž tjaata takuqui tirapanž walča tjapa Abrahamž majchmaatinacžtaqui, Moisés liichiz žoñinacžtami, ana Moisés liichiz žoñinacžtami. Yooziž tjaata takuqui walča tjapa Abrahamžtapacha Yoozquin kuz tjaachinacžtaqui. Abrahamqui tjapa učhum Yoozquin kuz tjaachi žoñinacž ejpžtakazza. ¹⁷ Jalla nužupanž cjiirta Yooz takuqui chiiča, tuž cjican: "Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequiča". Jalla nižtiquiztan Abrahamqui učhum ejpžtakazza, Yooz yujcquiziqui. Abrahammi učhumnacami nii zinta Yoozquin kuz tjaachinčhumča. Nii zinta Yoozqui ticzinacami jacatatskatča, nižaza ana žejlñinaca žejlkatča.

¹⁸ Abrahamžquiz Yoozqui cjichiča: "Amqui wacchi nacionchiz žoñinacž epim cjequiča". Jalla nii puntuquiztan zakaz Yoozqui Abrahamžquiz cjichiča: "Jalla nuž amqui wacchi majchmaatinacchiz cjequiča". Yooz taku criichiž cjen Abrahamqui wacchi majchmaatinaca tjew tjewziča, chawcwacama. Tsji žoñinacaž "Amiž tjaata Yooz taku ana cumplita cjesača" nuž chiiñi cjenami Abrahamžti tira tjewziča, Yooz taku cumplispanž cjican. ¹⁹ Abrahamqui jos patac watchiz cjen ticz orquiztača. Ana majchchizpan cjichucatača. Nižaza niž maatakaqui ana zinta majtchucatača. Jalla nuž pucultan ana majtchuca cjicanami, Abrahamqui Yoozquin anača upa kuzziz. ²⁰ Nižaza ana kuz turwayskatchiča. Yooziž compromitta taku cumplis ora tirapan tjewziča, cumpliscama. Tirapantača Yoozquin kuzziz. Nižaza Yooz honora waytican, juc'anti

Yoozquin kuzziz cjissiča. ²¹ Abrahamqui zizziča, Yoozqui niž compromitta taku ultimupan cumpli atasacha. Jaziqui tirapan tjewznatča, ana kuz paysnakžcu. ²² Jalla nižtiquiztan nižta Yoozquin kuz tjaatiquiztan Abrahamqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča, nižaza ancha zuma kuzziz. ²³ Jalla nuž Yooz tawk liwruquiz cjiirtatača. Nii cjiirtaqui anatača Abrahamž cjen alajakaz, ²⁴ učhumnacaltajapa zakaz cjiirtatača. Jakziltat Yoozquin kuz tjaachaj niiqui, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisnasacha. Nii Yoozqui učhum Jesucristo Jiliri ticziquiztan jacatatchiča. ²⁵ Jesucristuqui učhum ujquiztan contatača; nižaza niž jacatatchiž cjen učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisinčhumča, nižquin kuz tjaachiž cjen.

YOOZQUIN KUZUZ ŽOÑINACA

⁵ Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma kuzziz cjen, Yoozqui anača učhum quintra. Jesucristo Jiliriž cjen, nižaza nižquiz kuzziz cjen učhumtan Yooztan walikazza. ² Jesucristužquin kuzziz cjen učhumqui Yooz partiquiz luzzinčhumča. Jalla nii partiquiz učumnacaqui panž žejlča. Jalla nuž žejlcan cuntintuž tjewža, Yooziž tjaata honora tanz ora, Yooztan honorchiz cjisjapa. ³ Nii Yooz zumanaca tjewžcan, učhumqui cuntintučhumča. Nižaza sufris želanaqui cuntintuzakazza. Sufrisquiztan pasinziz kuzziz cjissa. Jalla niiqui učhumqui zizza. ⁴ Nižaza pasinziz kuzziz žejltiquiztan Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan yatisinsa. Jalla nekztan zumquin yatisinžcu, Yooz honora tjaaz ora tjewža. ⁵ Yoozqui niž Espiritu Santo učumnaca kuzquiz luzkatchiča. Nii Espiritu Santuqui učhum kuzquiz luzcu, Yooz ancha zuma munaziñi kuz učhumquiz intintiskatcha. Jalla nižtiquiztan Yooziž tjaata honora tjewžcan učhumqui zizza, ultimquiziqui panž tanznaquiča, nii. Ana inakaz tjewznaquiča.

⁶ Učhumpacha ujquiztan anatača liwriizuca. Jalla nižtiquiztan Yooziž pinsita timpuquiz Cristuqui ujchiz žoñinacž laycu ticziča. ⁷ Anaž jakzilta žoñimi tsjii žoñžtajapa pjasila ticznasacha, zuma žoñi cjenami. Cunamit tsjii ancha zuma kuzziz žoñžtajapa ticz pecačhani. ⁸ Yoozti niž zuma okzñi kuz tjeeziča, jalla tižta. Učumnaca ujchiz cjenami Yoozqui niž Majch Jesucristo cuchanžquichiča, učumnacaltajapa ticzjapa. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Majch ticziž cjen anziqui učhumqui Yooz Ejpž yujcquiz ana ujchizza, nižaza zuma kuzzizza. Jalla niic zuma razunača. Jaziqui učhumqui zuma kuzzizza. Jalla nižtiquiztan tiizakaz zuma razunača: Jesucristuž ticziž cjen učhumqui ultim casticz tjuñquiziqui liwriitaž cjequiča Yooz casticquiztan. ¹⁰ Tuquitan učumnacaqui Yooz quintrača. Jalla nuž Yooz quintra želanami, Yoozqui niž Majch cuchanžquichiča, žoñinacž laycu ticzjapa, žoñinacaž pertunta cjeajajo. Jalla niiqui razunača. Nižaza anziqui učhumqui Yooz pertuntača. Jalla nižtiquiztan učhumtan Yooztan walikazza. Nižaza Yooz Majch jacatattiquiztan učhumqui ultimquiziqui tjapa anawalinacquiztan liwriitapanž cjequiča, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla niiqui zuma razunazakazza. ¹¹ Ultimquiziqui liwriitaž

cjequičha. Nižaza anzimi liwriitazakaz učumqui. Jalla nižtiquiztan učumqui Yooztan tsjii kuzziz cjican, cuntintučha, Jesucristo Jiliriz cjen. Jesucristuž cjen učumqui Yooziž pertunta cjissičha. Jalla nižtiquiztan učumtan Yooztan walikazza.

ADANŽTAN JESUCRISTUŽTAN

¹² Tsjiilla cjesačha. Tsjii žoñiž cjen uj žejlčha tii muntuquiz. Nižaza nii ujquiztan ticz žejlčha. Nižaza tjapa žoñinacami uj paačha. Jalla nuž uj paažcu, ticža. ¹³ Moisés liiž tuquiqui uj paažqui želatčha tii muntuquiz. Pero ana liichizlaj niiqui, žoñinacaqui nii lii quintra paata ujquiztan ana castictatačha. ¹⁴ Adanž timpuquiztanpacha Moisés timpucama žoñinacaqui ticzičha uj paatiquiztan. Jaknužt Adán primera uj paatčhaja, jalla nii ujpacha ana paachičha parti žoñinacaqui. Jalla nuž cjenami yekja ujnaca paachičha. Adanqui tjonñi Jesucristužtakaz tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz contajichičha. Jalla nii puntuquiztan Adanžtan Jesucristužtan cassa.

¹⁵ Pero tii puntuquiztan anaž cassa. Adanž uj paatiquiztan anawalinaca žejlčha. Cristuž ticztiquiztan zimanaca zejlčha. Tsjii žoñiqui uj paachiž cjen tjapa žoñinacžquiz ticskatčha. Jalla niičha Adanqui. Nižaza tsjii žoñiž cjenkaz walja žoñinacaqui ujquiztan liwriitačha. Jalla niičha Jesucristuqui. Jesucristuž cjen Yoozqui žoñinaca okzičha. Žoñinacž ana okžta cjichuca cjenami, Yoozqui žoñinacžquiz okzičha. Jalla nuž okztiquiztan Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinaca liwriichičha niiz yujcquiz ujchiz ana cjisjapa. Nužupančha. ¹⁶ Adanž uj paatižtan Jesucristuž liwriiñižtan anaž cassa. Punta puntaž žoñinacžquiz contajičha. Adanž zinta ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtačha, casticta cjisjapa. Pero Jesucristuž liwriitiquiztan walja žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisja, walja ujnaca paachiž cjenami. Jesucristuž cjenkaz nižta cjisja. ¹⁷ Tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui ticstančha. Jalla niic razunačha. Tiiqui tsjan zuma razunačha. Jakziltat Jesucristuž cjen ujquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui Yooz yujcquiz ana ujchiz cjequičha. Nižaza ujquiztan ticziž cjenpacha, Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza honorchiz cjequičha.

¹⁸ Jaziqui tsjii žoñž ujquiztan tjapa žoñinacaqui pjalžtačha casticta cjisjapa. Nižaza tsjii žoñž ticztiquiztan tjapa žoñinacaqui ninacž ujquiztan pertunta cjesačha, ninacž ujquiztan ana casticta cjeajajo, nižaza Yooztan wiñaya kamajo. ¹⁹ Yooz mantita ana cumplichiž cjen Adanqui tjapa žoñinacžquiz ujchiz cjiskatčha. Jesucristuzti Yooz kuz cumplichiž cjen walja žoñinacžquiz Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjiskatčha.

²⁰ Yoozqui Moisesquiz tsjii lii tjaachičha, žoñinacžquiz persun ujnaca kjanapacha tjeezjapa. Nii lii zizcuqui žoñinacaqui lii quintra juc'anti uj paachičha. Jalla nuž juc'anti uj paachiž cjenami, Yoozqui niiz okžni kuz žoñinacžquiz juc'anti tjeezičha Jesucristuž cjen. ²¹ Uj paažcu žoñinacaqui ticstančha, nižaza casticta cjistančha. Pero žoñinacž ujnacquiztan infiernuquin castictaž cjenpacha Yoozqui žoñinaca liwriichičha Jesucristo Jiliriz

cjen. Žoñinacaqui Jesucristuž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz, nižaza zuma cjisnasačha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

EW KAMAÑA PUNTU

6 Uj puntuquiztan yekjapanacaqui chiiñičha. Učumqui tira uj paaz waquizičha, Yooz okžni kuz juc'anti tjeezta cjisjapa. ² Pero wejr cjiwčha, anapanž uj paaz waquizičha. Tuquitan ticzi žoñinacažtakaztačha učumqui, anazum kamañchiz kamcan. Pero učumž tuquitan anazuma uj paañi kamañquiztan jaytichinčumčha. Jalla nižtiquiztan uj paañi kamañchiz anapanž kamz waquizičha. ³ Tjapa učumnacaqui, Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissinčumčha. Bautistaž cjen nekz tjeezinčumčha. Jesucristuqui ticžcu, tjatztatačha. Jalla nižta irata učumqui anazum uj paañi kamañchiz waquizičha. Jalla nii učumnacaqui panž zizza. ⁴ Bautista cjisicu, nižaza Jesucristužtan tsjii kuzziz cjisicu, učumnacaqui uj paañi kamañquiztan jaytichinčumčha. Nekztan zuma ew kamañchiz cjissinčumčha. Yooz Ejpqui persun aztan Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nižta irata Yoozqui učumnaca anazuma kamañquiztan liwriichičha, zuma ew kamañchiz cjeajajo.

⁵ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan ticzičha, anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisjapa. Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cječhaja, jalla niiqui Jesucristužtan jacatatchičha, ew zuma kamañchiz cjisjapa. ⁶ Jaknužt Jesucristuqui cruzquiz ch'awcta ticzižlaja, jalla nižta irata učumqui ticzižtakaz cjissičha uj paaz pecñi kuzquiztan. Jalla nižtiquiztan učum anazum uj paaz pecñi kuzqui nužquiz ana azziz cjissičha. Nižaza nii uj paaz pecñi kuzqui ana iya mantasačha učum kuzquizpacha. Jalla nii učumqui panž zizza. ⁷ Jakziltat uj paaz pecñi kuzquiztan ticzi cječhaja, jalla niiqui uj paañi kamañquiztan liwriita cjequičha. ⁸ Nižaza jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjissiž cjen uj paañi kamañquiztan liwriita cječhaja, jalla niiqui ew kamañchiz cjequičha, Jesucristužtakaz. Nižaza Jesucristužtan chica kamaquičha. Jalla nii razuna criichinčumčha. ⁹ Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchičha. Jalla nižtiquiztan ana wilta ticznaquičha, niiztaqui ana iya ticz žejlčha. ¹⁰ Jesucristuqui žoñinacž ujquiztan ticzičha, tsjii wilta. Ana wilta ticznaquičha. Jaziqui žejtčha, nižaza Yooztajapa kamčha. ¹¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui cjuñzna, uj paañi kamañquiz liwriitaž, nii. Jaziqui Jesucristo Jiliriz cjen Yooztajapa ew kamañchiz kamla.

¹² Uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata, anazumanaca paajo. ¹³ Nii uj paaz pecñi kuzqui curpu mantis pecchaj niiqui, panž ewjasa. Pero ančhuca curpu zuma paazjapa, nižaza Yooz sirwizjapa kuz tjaa. Ančhucqui anazum uj paañi kamañquiztan liwriita cjisicu ew zuma kamañchiz cjissinčumčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kuzcama kamajo Yooz mantuquiz cjee, tjapa curpumi, nižaza kuzmi. ¹⁴ Ančhucqui anačha iya Moisés lii mantuquiz. Okžni Yooz mantuquizza ančhucqui. Jalla nižtiquiztan nii uj paaz pecñi kuzqui ana mantiskata.

YOOZ MANTUQUIZPANKAZ CJEE

¹⁵ ¿Kjaž cjesajo? Moisés lii mantuquiz ana žejlcan, nižaza okzñi Yooz mantuquiz žejlcan, ¿uj paañi kamañchiz želasajo? Anapanž cjesača. ¹⁶ Jakziltat tsjii žoñž mantuquiz žejlchaja, jalla nii patrunž mantitanaca caspanikazza. Jalla nižta irata jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlchaja, ujnaca paasača; jalla nekztan Yooziž castictaž cjequiča. Nižaza jakziltat Yooz mantuquiz žejlchaja, jalla niiqui Yooz kuzcama cumplis waquiziča. Jalla nekztan tsjan tsjan zuma kamañchiz cjequiča. ¿Nii ana ziz ančucjo? ¹⁷ Tuquiqui ančucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlñitača. Nekztan Yooz puntu zuma werar razunanacaqui ančucaquiz tjaajintatača. Jaziqui jalla nii tjaajintanac jaru tjapa kuztan kamča. Jalla nižta ančuca zuma kamañchiz cjen Yoozquin gracias cjican chiyuča. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan nii uj paazquiztan liwriitača ančucqui. Nižaza zumanaca paazjapa tjapa kuz tjaachinčucča. Yooz manta paaz cjissinčucča. ¹⁹ Žoñž wirquiztan punta punta chiyuča, Yooz puntu intintazkatzjapa. Ana nižta chiitasaj niiqui, ančucqui anaž intintaztasacha. Tuquiqui ančucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz želatča, ujnaca paacan. Jalla nuž žejlcan juc'anti juc'anti uj paachinčuctača. Jazizti Yooz mantuquiz tsjan tjapa kuztan žela, tsjan zumanaca paazjapa. Jalla nuž žejlcan Yooztakaz tsjan tsjan zuma kuzziz cjisnaquiča.

²⁰ Tuquiqui ančucqui uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlcan, zumanaca paazjapa ana importiča. ²¹ Jalla nuž kamcan, ančucaltajapa ¿čhjul walitajo? Jaziqui ančucaž tuquita paatanacquiztan ančucaltaqui azipanča. Jalla nižta anazum kamchi žoñinacaqui wiñayajapa Yooziž castictapanž cjequiča. ²² Pero ančuczti nii anazum uj paañi kamañquiztan liwriitača. Yooz mantuquiz cjissinčucča. Jalla nižtiquiztan ančucqui tsjan tsjan zuma kamañchizza. Nižaza Yooztan wiñayaž kamaquiča. ²³ Jakziltat anazum uj paañi kamañquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooziž castictaž cjistanča. Nuž waquiziča. Pero Yoozqui žoñinacžtajapa tsjii pajk fávora paachiča, žoñinacaž ana waquizan. Nužukaz paachiča niiz zuma okzñi kuzziz cjen. Jaziqui jakziltat Yooziž liwriita cječhaja, jalla niiqui Jesucristo Jiliriz cjen Yooztan wiñayaž kamaquiča.

LII PUNTU

7 Moisés lii zizñi jilanaca, cullaquinaca, ančucqui zizza, ima ticzcan, žoñinacaqui Moisés lii mantuquiz žejlča. ² Nižaza tsjaa maatakqui zalz kamz lii mantuquiz žejlča, naaža lucu ticzcama. Naaža lucuž ticznaquiz niiqui, nekztan naaqui nii lucutiñi kamañ liiquiztan liwriitača. ³ Jaziqui naaža persun lucu žetan, naaqui yekja luctakžtan želaquiz niiqui, jalla naaqui adulterio paača. Naaža lucu ticznaquiz niiqui, jalla nekz lucutiñ kamañ liiquiztan liwriitača. Jalla nižtiquiztan yekja lucžtan zalžnanami, anaž adulterio cjesača.

⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta iratača Moisés lii puntuquiztanaqui. Jesucristuqui ančuca uj-

nacquiztan ticziča. Niiz cjen ančucqui Yooz yujcquiz ana ujchizza, zuma kuzzizza. Moisés lii mantuquiz žejlcan, anapan zuma kuzziz cjisñi atchucatača. Jaziqui ančucqui ticzi žoñižtakazza nii lii puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan yekjaž mantuquiz žejlča, Jesucristuž mantuquiz, tsjii yekja lucžtan zalzižtakaz. Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiča, ančucaž Yooztajapa zumanaca paajo. ⁵ Tuquiqui učum persun kuzcama kamcan, učum uj paaz pecñi kuzqui učumnacaquiz mantiñitača, ujnaca paajo. Jalla nižta ujnaca paatiquiztan infiernuquin Yooziž casticta cjichucatača. Moisés liiquiz “Anača uj paazqui” cjican cjenami učum uj paaz pecñi kuzqui juc'anti uj paazquin učum chjitchiča. ⁶ Ima Jesucristužquin kuz tjaacan, jalla nižta kamchinčumča. Pero jaziqui učumqui Moisés liiquiztan liwriitača. Tuquita nii liiz mantuquiz učum želatča, preso tanta žoñižtakaz. Anziqui Espiritu Santuž mantuquiz žejlča. Niiqui učumnacaquiz ew kamaña tjaachiča.

¿JECT WEJR YANAPASAJO, ZUMA PAAZJAPAJO?

⁷ Jaziqui ¿kjažu cjeequi? ¿Moisés liiqui anawalejo? Anapanž cjesača. Moisés lii mantuquiz ana kamtasaj niiqui, wejrqui wejt ujnaca anal pajkattasacha. Moisés liiquiz “Anača zmazñi kuzziz cjee” cjiča. Nekztan wejt zmazñi kuz zuma pajchinča. ⁸ Moisés liiquiz nižta mantita cjen, wejt uj paaz pecñi kuzqui tjapamana zmaz pinsichiča. Nii lii quintra ancha paaz pecatča. Pero nii liiqui ana žejltasaj niiqui, jalla nižtiquiztan nii zmazqui anaž pajta cjitasakalča. ⁹ Ima Moisés lii pajcan, cuntintul kamchinča. Nekztan Moisés lii mantitanaca pajtiquiztan wejt ujnaca pajchinča, nižaza juc'anti uj paachinča. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiz weriz paata uj zint'ican, llaquita žejlchintača. Wejt persun uj paatiquiztan Yooz castictal cjis waquizuča. ¹⁰ Wejrqui Moisés lii jaru zumpacha kamtučhaja, jalla nekztan Yooztan cuntintu kamtasacha. Pero nii Moisés lii jaru ana zuma kami atchinča. Jalla nižtiquiztan nii liiz cjen wejtquiz tjeežtača, wejr castictal cjis waquizuča, jalla nii. ¹¹ Moisés liiquiz mantitanaca žejlča. Nii mantitanacaqui zizcuqui wejt uj paaz pecñi kuzqui juc'ant uj paaz pecchiča. Anapan nii lii jaru kami atatuča. Incallta cjissinča. Nii lii jaru ana kamtiquiztan, Yooz casticta cjichucatača.

¹² Moisés liiqui Yooziž mantitatača. Jalla nižtiquiztan ancha zumača nii liiqui. Nižaza nii liiquiz mantitami ancha zumapanča, nižaza Yooz kuzcamača, nižaza wejtta waliča. ¹³ Nii liiqui wejtta wali zumažlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan nii liiz cjen Yooz casticta cjis waquizasajo? Nii liiqui zumača. Pero nii zuma lii zizcuqui, wejt uj paaz pecñi kuzqui juc'anti ana wal uj paaz pecchiča. Jalla nekztan wejt quintra Yooz casticz žejlča. Jalla nižtiquiztan tjeežtača, wejt uj paaz pecñi kuzqui ana zumapanča, nii. Nižaza Moisés lii quintra paatiquiztan tsjan juc'ant anazumaž cjissa wejt uj paaz pecñi kuzqui.

¹⁴ Učumqui zizza, Moisés liiqui Yooz Espiritu Santuž kuzcamača. Wejrzi persun kuzcama kamz pecuča.

Jalla nižta kamcan wejt uj paaz pecñi kuz mantuquiz želuča. ¹⁵ ¿Kjažtiquiztan nižta ana zuma paatojo? Anal intintazuča. Jesucristužquin kuz tjaažcu, jalla nekztan-pacha zuma paaz pecñi kuzziz cjissinča. Jalla nižta kuzziz cjenami, uj paaz pecñi kuzzizpanča. Zuma paaz peccumi, anal zuma payi atuča. Ana pecta uj paaz-naca, jalla niikal wilta wilta paa-uča. ¹⁶ Jalla nižta paachiž cjenauqi, wejrqui pajuča, Moisés liiqui zumača, jalla nii. ¹⁷ Ana zuma paacanami wejt kuzquiz zuma paaz pecuča. Jalla nižtiquiztan wejrpacha nii anazuma paatanaca anal iyal paaz pecuča. Pero wejt uj paaz pecñi kuzqui nii ana zuma paatanaca paakatča. ¹⁸ Wejt uj paaz pecñi kuzqui ana zuma-panča. Yooz aztankaz zuma payi atasacha. Wejrqui zuma paaz pecanami, wejt persun aztan nii zuma paazqui anal atuča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizñi cjissinča. ¹⁹ Wejrqui weriž zuma paaz pectanacaqui anal paa-uča. Antiz weriž ana paaz pectanacaqui, nii ana zumanacal paa-uča. ²⁰ Jalla nižta ana weriž pectanaca paacan, wejrpacha ana nižta paa-uča. Pero wejt uj paaz pecñi kuzqui nižta anazuma paakatča.

²¹ Jalla nižtiquiztan wejtquiz nižtapan žejlča. Zuma paaz pecanami, wejt uj paaz pecñi kuzkaz mantiz pecča. ²² Wejt kuzquizpacha Yooz kuzcamapan paaz ancha pecuča. ²³ Jalla nuž cjenami uj paaz pecñi kuzziztča. Wejt curpu mantiz pecča. Jalla nižtiquiztan wejt uj paaz pecñi kuzqui wejt zuma paaz pecñi kuz quintrača. Wejrqui anazuma paacan wejt uj paaz pecñi kuz mantuquiz želuča. Nižaza nii uj paaz pecñi kuzqui wejt curpu mantiča. Weriž kamtiquiztan nii razuna zizñi cjissinča.

²⁴ Ana waliča wejrqui. Jalla nižtiquiztan ¿jequit tii ana zuma paañi curpuquiztan wejr liwriyaquiya? ¿Tii casticzkatñi curpuquiztanya? ²⁵ Yoozquin gracias cji-can, chiyuča, učum Jesucristo Jiliriča wejt liwri-iñiqui. Wejrpacha tjapa wejt zuma paaz pecñi kuztan Yooz kuzcama kamuča, wejt uj paaz pecñi kuz uj paaz pecanami.

ESPIRITU SANTO KUZQUIZ ŽEJLČHA

8 Jesucristuž partiquiz žejlñi žoñinacaqui ana Yooziž casticta cjequiča. Ninacaqui Yooz Espiritu Santuž kuzcama kamča; uj paaz pecñi kuzcama ana kamča. ² Jesucristuž cjen wejrqui Espiritu Santuž mantuquiz želuča. Espiritu Santuž cjen ew kamañchiz kamuča. Nii Espiritu Santuqui uj paaz pecñi kuz mantuquiztan wejr liwriičiča. Uj paaz pecñi kuz mantuquiz tira žejl-tasaž niiqui, Yooziž wiñaya casticta cjitasača. ³ Žoñinacaž uj paaz pecñi kuz mantuquiz žejlcan, Moisés lii jaru ana kami atčiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui niž persun Majch cuhanžquichiča. Ujchiz žoñižtakaz curpuchiz kamčiča. Pero ana ujchizza niiqui. Žoñž curpuchiz cjičan, ujchiz žoñinacž laycu ticziča. Jalla nuž cjen Jesucristuqui ujchiz žoñinacž cuntiquiztan casticta cjissiča, Jesucristužquin kuzziz žoñinaca ana casticta cjejajo. ⁴ Moisés liiquiz Yooz kuzcama kamzqui mantiča. Jakziltat uj paaz pecñi kuz mantuquiz kamčhaja,

jalla niiqui Yooz kuzcama ana kamča, nižaza Moisés liicama ana kamča. Pero jakziltat Yooz Espiritu Santuž mantuquiz kamčhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamča.

⁵ Jakziltat persun uj paaz pecñi kuzcama kamčhaja, jalla niiqui persun pinsitanacžquizkaz kuz tjaača. Pero jakziltat Espiritu Santuž kuzcama kamčhaja, jalla niiqui Yooz Espiritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaača.

⁶ Jakziltat uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz kuz tjaačaj niiqui, Yooziz wiñaya castictaž cjequiča. Pero jakziltat Espiritu Santuž pinsitanacžquiz kuz tjaačaj ni-iqui, Yooz kamañchiz kamaquiča, nižaza Yooztan nižtan walikaz cjequiča. ⁷ Jakziltat persun anazum kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz quintrača. Yooz kuzcama anapanž kamz pecča, nižaza anapanž atča. ⁸ Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla nuž kamtiquiztan Yoozqui anapanča cuntintu.

⁹ Ančhuczi persun kuzcamakaz anaž kamča. Yooz Espiritu Santuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen, ančhucqui Espiritu Santuž kuzcama kamča. Jakziltat ana Jesucristuž Espirituchizlaja, anača Jesucristuž partichiz žoñiqui. ¹⁰ Jesucristuž ančuca kuznacquiz žejlchiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchizčhucča, nizaza zuma kuzzizčhucča. Nižaza ančuca animunacaqui ew zuma kamañchizza. Uj paachiž cjen ančuca curpunacaqui ticznaquiča. Jalla nuž cjenami ančuca animunacaqui Yooztan wiñaya kamča. ¹¹ Yooz Ejpqui niž Espiritu Santuž cjen Jesucristo ticziquiztan jaccatatskatchiča. Nii Yooz Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui niž Espiritu Santuž cjen ančuca ticzi curpunaca zakaz jaccatatskataquiča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tsjii mantuquiz kamspanča učumqui. Anača uj paaz pecñi kuz mantuquiz kamzqui, persun kuzcamakaz paazjapa. Pero Yooz Espiritu Santuž mantuquiz kamsa. ¹³ Jakziltat persun kuzcamakaz kamchiž cječhaja, jalla niiqui Yooziž wiñaya castictaž cjequiča. Pero jakziltat Espiritu Santuž mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui uj paaznaca jaytiča. Jalla nuž ujnaca jaytichiz cjen, Yooz kamañchiz kamaquiča.

¹⁴ Jakziltat Yooz Espiritu Santuž irpita cječhaja, jalla niiqui Yooz maatiča. ¹⁵ Ančhucqui Yooz maatinacčhucča. Jaziqui Espiritu Santuqui ančuca kuznacquiz luzziž cjen, ana Yoozquiztan eksñi kuzzizza. Espiritu Santuž cjen, “Učhum Yooz Tata”, ¹⁶ jalla nuž cjičan učum kuznacaqui chiiča. Nižaza kuzquiz sint'iskatča, učumča Yooz maatinacaqui, jalla nii.

¹⁷ Nižaza Yooz maatinacaž cjen Yooziž tjaata zuma irinsa tanznaquiča, jalla nii irinsača Yooztan wiñaya kamzqui, Jesucristužtan chica. Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui sufrichiča. Učhumqui Jesucristužquiz sirwichiž cjen zakaz sufraquičiž niiqui, nekztan arajpachquin nižtan chica honorchiz cjequiča.

¹⁸ Tii timpuquiz sufrinacaqui anača ancha. Cjuñzna, Yooziž tjaata honorača ancha zuma. Jalla nuž cjuñznuča wejrqui. Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui učumnacaqui zuma honorchiz cjequiča. Jalla nii tjeežtaž cjequiča. ¹⁹ Tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui

anchaž tjewža, Yooz maatinacž honora tjeez tjuñi.
²⁰ Adanž uj paatiquiztan tjapa tii muntuquiz čhjultakimi inakaz cjišičha. Yooz munan jalla nuž cjišičha. Anača juyztokaz inakaz cjišičha. Pero tsjii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami anawalinacquiztan liwriitaž cjequičha. Jalla nii tjuñi tjewža. ²¹ Jalla nii noojiqui tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami tjapa ana walinacquiztanami liwriitaž cjequičha. Ticzmi anawali watñinacami ana želaquičha. Liwriitiquiztan tii muntumi tii muntuquiz žejlñinacami liwj zumacama cjskattaž cjequičha, jaknužt Yooz maatinacaqui zuma pan cjskattaž cječhaja, jalla nižta irata. ²² Adanž timpuquiztanpacha tii timpucama tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui sufriča jaknužt tsjaa ic maataka majtz ora sufričhaja, jalla nižta ancha ayincan žejlča. ²³ Učhum kuzquiz zakaz ancha sufriča, Espiritu Santuchiz cjenami. Nii Espiritu Santuqui tsjii zuma adelanto učhum kuzquiz žejlča. Jalla nuž cjen učhumqui ancha tjewža, juc'ant tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. Učhumqui Yooz maatinacaž cjitiquiztan nii zuma kamañchiz cjisnaquičha. Nižaza učhum Yooz maatinaca cjan, ew curpuchiz cjisnaquičha. ²⁴ Jalla nuž učumnacaqui tjewža liwriitaž cjen. Čhjulanacat chertčhaja, jalla nii chertanaca ana tjewžta cjequičha. ¿Jec žoñit chertanaca tjewznasajo? ²⁵ Učumnacaqui ana chertanaca tjewža. Yoozquiztan tjonñi zumanaca tjewža. Jalla nižtiquiztan pasinziz kuztan tjewstanča.

²⁶ Jaknužt učhum zuma tjewzqui sufris awantizjapa yanapčhaja, jalla nižta irata Yooz Espiritu Santuqui učhum yanapčha tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Učhumqui Yoozquiztan jaknužt mayiziz waquizičhaja, ana zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Espiritu Santupacha učumnacalta ancha mayižinñičha, nižaza niipachaž ancha sint'iča učumnacalta. Nii Espiritu Santuž mayižintaqui žoñž tawkžtan ana chiita cjesača. ²⁷ Espiritu Santuqui criichi žoñinacžta mayižinñičha Yooz Ejpž kuzcamakaz. Jalla nuž mayižinan kuzquiz zizñi Yooz Ejpqui nii Espiritu Santuž kuzquiz pinsitanaca zizza. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui Yooz Espiritu Santuž učumnacalta mayižintanaca zizza.

YOOZ EJPQUI NIIŽ MAATINACŽTAN ANCHA MUNAZIČHA

²⁸ Yoozqui niž pinsitacama žoñinaca kjawziča, niž maati cjskatajo. Jalla nii kjawžta žoñinacaqui Yooztan zuma munaziča. Jalla nii munazita žoñinacžta Yoozqui čhjulu cjenami mantiča ninacžta zuma cjisjapa. Učhumqui nii zizza. ²⁹ Yoozqui tuquitanpacha zizziča, jecnacat niž maatinaca cjisnačhaja, jalla nii. Nižaza tuquitanpacha Yoozqui niž maatinaca utchiča, niž zinta Majch irata cjisjapa, jalla nižta zuma cjisjapa. Jalla nuž Yoozqui pinsičiča, niž zinta Majchqui jilir jila cjisjapa, tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiztan juc'ant honorchiz cjisjapa. ³⁰ Yooz Ejpqui jecnacat niž maatinaca cjisnačhaja, nii pinsičiča. Ninaca kjawzizakazza. Nižaza Yoozqui jecnacat kjawztčhaja, jalla ninaca ana ujchiz cjskatcha. Nižaza Yoozqui jecnacat ana ujchiz

cjistčhaja, jalla ninaca juc'ant zuma kamañchiz cjskatcha.

³¹ Tjapa nii puntuquiztan učhumqui, ¿kjaž iya cjequejo? Yoozqui učumnacaltajapapanča. Jalla nižtiquiztan ¿ject učhum atipasajo? Anaž čjulumi. ³² Yoozqui niž zinta Majch ana chjojchiča, antiz učumnacaltajapa utchiča, učhum laycu ticzjapa. Jalla nuž niž zinta Majch utchiž cjen učumnacaquiz tjapa niž zumanaca zakaz tjaaquičha, juc'ant zuma kamañchiz kamajo. ³³ Nižaza Yooz illzta žoñinacžjapa anaž jecmi uj tjojt-nasača. Yoozpacha ninaca ana ujchiz cjskatchičha. ³⁴ Jalla nižtiquiztan ¿ject Yooz illzta žoñinacžquiz "Casticta cjanča" cjan chiyasajo? Anaž jecmi. Jesucristučha ninacž laycu ticziqi. Nekztan ticziquiztan jecatatchičha. Anziqi Yooz Ejpž žew kjarquiz žejlča, tjapa mantican. Jalla nii Jesucristupachača učumnacalta tjurt'ižinñiqui. ³⁵ Čhjulanacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan munaziča: sufris watanami, llaquinaca watanami, chjaawjkatñi watanami, mach'a watanami, ana zquiti žejlž watanami, ana waliž tjonanami, ana wali ticz watanami, čhjulanacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan munaziča. ³⁶ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

"Yooz partiquiz žejlčhiž cjen učumnacaqui sufrican sufrican zapuru ticzmayažtakaz žejlča. Učhum quintra žoñinacaqui tantičha, criichi žoñinacaž contaj cjila, cjan. Conz uuzanacažtakaz učumnacaquiz nayčha". ³⁷ Pero čhjulanacaž watanami Jesucristuqui učumnacatan panž munaziča. Nižaza čhjulanacaž watanami učumnacaqui Jesucristuž cjen tjapa nii anawalinacžquiztan atipaquičha. ³⁸ Anaž čjulumi Yooz učumnacatan ana munazizkati atasacha: anaž ticzmi, anaž žetimi, anaž anjilanacami, anaž mantinñinacami, anaž poderchiznacami, anaž anztan žejlñinacami, anaž jaztan žejlñinacami, ³⁹ anaž tsewcta poderanacami, anaž tii yokquiz žejlñi poderanacami, anaž čjul paatanacami Yooz učumnacatan ana munazizkati atasacha. Yoozqui učumnacatan panž munaziča, učumnacatan Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjen.

JUDIO WAJTCHIZ ŽOÑINACA

9 Tsjilla cjesača. Jalla tii puntuquiztan wejrqui zuma razunapal cjiwčha. Jesucristužquiz kuzziz cjen razunal chiyučha, anal toscara chiyučha. Espiritu Santuqui wejt kuz zizza. Lijituma cjiwčha. ² Ancha llaquizuča, nižaza wejt kuzquiz anchal cjuñznuča wejt judío wajtchiz žoñinacžquiz. ³ Wejt judío žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz cjskattasaž niiqui, wejrqui Jesucristužquiztan t'akžtacama cjispectasača. Nižaza wejrqui ninacž laycu infernuquin castictacama cjitasača. Ninacaqui wejt parti žoñinacača. ⁴ Israel majchmaatinacquiztan tjonchiž cjen, ninacaqui Yooz illzta žoñinacača. Yoozqui judío žoñinacžquiz persun honora tjeeziča. Nižaza Yoozqui judío žoñinacžtan acuerdunacquiz luzziča. Nižaza Yoozqui Moisesquiz lii tjaachiča ninacžtajapa. Nižaza Yoozqui, jaknužt nižquiz sirwiz waquizičhaja, jalla nii cuzturumpinaca ninacžquiz tjaachiča. Nižaza tuqui timpuquiz Yoozqui

ninacžquiz takunaca tjaachiča, jaztanaqui tsjii Liwriiñi tjonaquiča, nii. ⁵ Učhum judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooziž illztatača. Jaziqui učhum judío žoñinacž majchmaatinacquiztan tjonñitača Cristuqui. Nekztan žoñž curpuchiz cjissiča. Cristuča tjapa mantiñi Yoozpachaqui. Nižaza wiñaya honorchiz cjila. Nužoj cjila. Amén.

⁶ Tjapa Israel cjita tuquita ejpž majchmaatinacaqui anača ultim ligitum Israel wajtchiz žoñinaca, nižaza anača Yooz wajtchiz žoñinaca. Tjapa judío žoñinacami ana Yooz maatinacaž cjenami, Yooz takuqui cumplis-siča. ⁷ Nižaza tjapa Abrahamž majchmaatinacaqui anača ultim ligitum Abrahamž familiaqui. Cjijrta Yooz takuqui Abrahamž puntuquiztan tuž cjiča: “Am ultim majchmaatinacaqui am majch Isaacžquiztan okaquiča”. ⁸ Jaziqui wejrqui cjiwča, tjapa Abrahamžquiztan ojknñi majchmaatinacaqui anača ultimu Yooz maatinaca, nii. Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachiča, tuž cjican: “Weriž chiita timpuquiz quejpž-cača, wejt taku cumplizjapa. Jalla nii weriž quejpžquiz-cama am Sara cjiti tjunqui tsjii majch mataquiča”. Nekztan Abrahamqui nii taku catokchiča. Nižaza Yoozqui tjapa niž taku catokñi žoñinacžquiz nayča, ninacaqui ultim ligituma Abrahamž majchmaati-nacača, nii.

¹⁰ Tsjilla cjesača nii puntuquiztan. Učhum Isaac tuquita atchi ejpqui Rebeca cjiti tjunchizza. Nii lucutiñiqui pucultan majchnacchiztača. ¹¹ Nii pucultan ocjajalaž ima matan, nižaza ima zuma ana zuma paan, Yoozqui Rebecaquiz cjichiča, tuž cjican: “Am jilir majchqui niž majchmaatinacžtanpacha niž lajkžquiz piyunanaca cjequiča niž lajkž majchmaatinacžquiz-pacha”. Nižaza cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jacob pecchinča. Esau ana pecchinča”. Jaknužt Yooz pin-sitčaja, jalla nuž illziča. Paatanacquiztan jama ana il-lziča Yoozqui. Pero niž pectacama illziča, nižaza kjawziča niž partiquiz cjisjapa.

¹⁴ Jalla nii puntuquiztan žkjaž iya cjequejo? Ž Yooz ana ligituma paajo? Anaž cjesača. Yoozqui ligituma panž paača. ¹⁵ Yoozqui Moisesquiz cjichiča, tuž cjican: “Wejt munañpacama wejt okzñi kuz tjeeznuča, nižaza wejt munañpacama favora paaznuča”. ¹⁶ Ana žoñž munañpacama, nižaza ana žoñž langžtacama Yoozqui okža. Pero Yoozqui persun kuz munañpacama okža. ¹⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: Yoozqui Egipto nación chawc jiliržquiz cjichiča: “Wejrqui am utchinča chawc jiliri cjisjapa. Jalla nuž am utchinča, am quintra wejt azi tjeezjapa, nižaza tjapa tii žoñinacžquiz weriž paata quintu mazta cjisjapa”. Jalla nuž cjichiča Yoozqui. ¹⁸ Yoozqui persun kuz munañpacama okža, nižaza persun kuz munañpacama žoñinacž kuz chojruzakaz cjiskatča. Jalla nižta kjanapachača.

¹⁹ Cunamit tsjiiqui cječhani, tuž cjican: —Jalla nižta cjen, žkjažtiquiztan Yoozqui žoñinacž ujquiztan casticaquejo? Ž Jec žoñit Yooz pinsita quintra kamasajo?

²⁰ Jalla nižta chiiñižquiz pewcznača, žject amjo Yooz quintra ch'aazjapajo? Ž Tsjii ojchqui niž paañižquiz

chuchasajo, “Žkjažtiquiztan wejr nižta paajo?” cjecana-jo? ²¹ Tsjii ojch paañiqui čhjulumi paasača ljocquiz-tanaqui. Ljocquiztan paasača tsjii ancha c'achja ojch-lla pijjztanacžquiz joojoota cjisjapa. Nižaza ana zuma cheechi ojch paasača, zapuru joojoota cjisjapa.

²² Jalla nižta iratača Yoozqui. Yoozqui tsjii žoñinaca utchiča, casticta cjisjapa. Jalla nuž utchiča, niž azi tjeezjapa, nižaza niž uj quintra žawjz tjeezjapa. Jalla nuž tjeezñi peccanami Yoozqui pasinziz kuztan nii ana wal žoñinaca awantiča, casticz tjuñicama. ²³ Nižaza Yoozqui yekjap žoñinaca utchiča, niž okžta cjisjapa. Tuquitanpacha nii žoñinaca tjaczīča, arajpachquin zuma honorchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui nii žoñinacžtan okzñi kuztan žejlča, niž juc'ant okzñi kuz tjeezjapa. ²⁴ Učhum zakaz Yoozqui kjawziča, niž okžta žoñinaca cjisjapa. Judío wajtchiz žoñinacami ana judío wajtchiz žoñinacami, tjapa učhumqui Yooz okžta žoñinacžhum-ča. ²⁵ Jalla nii puntuzakaz Yoozqui Oseas cjijrta li-wruquiz tuž cjiča:

“Ana Yooziž illzta žoñinacaqui Yooziž illzta žoñinaca cjequiča. Nižaza tuqui ana pecta žoñinacaqui anziqui Yooziž pecta cjequiča”.

²⁶ Nižaza tuquiqui judío žoñinacaqui cjichiča: “An-čhucča anaž Yooz wajtchiz žoñinacaqui”. Pero tii timpuquiz nii iñarta žoñinacaqui “zejtñi Yooz maatinacaž cjequiča”. ²⁷ Israel žoñinacž puntuquiztan Isaías profetaqui tuž cjichiča: “Israelž majchmaatinacaqui ancha tama želaquiča, kot at pjilažtakaz, jalla nižta miraquiča. Jalla nuž mirchi cjenami, tsjii kjaž žoñinacakaz liwriitaž cjequiča. ²⁸ Yooz Jiliri qui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz niž chiita taku cumplaquiča, panž apura cumplaquiča”. ²⁹ Jalla nii puntuzakaz Isaías profetaqui mazinchiča tuž cjican: “Walja azziz Yooz Jiliri qui tsjii učhum majchmaatinaca ana liwritasaž niiqui, tjappacha ticztasacha Sodoma wajtchiz žoñinacažtakaz, nižaza Gomorra wajtchiz žoñinacažtakaz”.

JUDIO ŽOÑINACAQUI UJQUIZ TJOJ TSA

³⁰ Žkjaž cjequejo nekztanajo? Tuquiqui ana judío žoñinacaqui ana importichiča Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Jaziqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yooz yujcquiz ana ujchiz cjissiča. ³¹ Nižaza judío žoñinacaqui Moisés lii jaru kamz pecatča, Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Pero nii lii jaru ana zumpacha kami atchiča. ³² Žkjažtiquiztan Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisñi atatjo? Ninaca persunpacha lii jaru kamtiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjis pecchiča. Pero ana atchiča. Nižaza nii lii jaru kamz peccan, juc'ant ujchiz cjissiča, Jesucristužquin ana kuz tjaachiž cjen. Jaknužt tsjii mazquiz tejžcu tjojtsaja, jalla nižta irata Jesu-cristužquiztan ujquiz tjojtsiča. ³³ Jalla nužpacha cjijrta Yooz takuqui cjiča:

“Žoñinaca nonžna; wejrqui Sión cjita wajtquiz tsjii utča. Jalla nižquiztan žoñinaca ujquiz tjojtsnaquiča. Tsjii maztakaz nižquiztan žoñinaca t'eznaquiča. Pero jakziltat nižquiz kuz tjaachaja, jalla niiqui ana inakaz kuz tjaaquiča. Ana incallta cjequiča”.

10 Jilanaca, cullaquinaca, judío žoñinaca liwriitaj cjila, jalla nužučha weriž kuzquiz pectaqui. Nižaza jalla nužučha weriž Yoozquin mayiztaqui. ² Nínacž puntuquiztan wejrqui ticlaračha, ninacaqui Yooz sirwiz pecčha, nii. Pero Yooz sirwiz puntu ana zuma intintazza. ³ Jaknužt Yoozqui žoñinaca ana ujchiz, nižaza zuma cjskatčhaja, jalla nii Yooz pinsita ana zizza. Ninacaqui persun kuzquiz pinsitacamakaz Yooz yuqcquiz zuma cjis pecčha. Jalla nižtiquiztan Yooz pinsitiquiz ana importichičha; nižaza Yooz taku ana nonža. ⁴ Jesucristuqui Moisés lii nužquiz apatatskatchičha. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuz tjaačhaja, jalla niikaz Yooz yujcquiz zuma cjisnaquičha, ana ujchiz.

⁵ Yooz yujcquiz zuma cjis puntuquiztan Moisesqui tuž cjičha: “Jakziltat wejt lii jaru kamčhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquičha, lii jaru kamčiž cjen”. Pero žoñinacaqui nuž kami anapan atčha. ⁶ Jaziqui Jesucristužquiz kuz tjaačiž cjenkaz Yooz yujcquiz zuma cjesačha. Jalla nii puntuquiztan tužučha. Ančhuca kuzquiz ana pinsaquičha, tuž cjan: “¿Ject arajpacha yawasay?” (Jalla nuž cjan, Jesucristo chjiwkwatz pecčha.) Ana čjul žoñimi nižta paasačha. ⁷ Nižaza ančhuca kuzquiz ana pinsaquičha, tuž cjan: “¿Ject ticzi žoñinacžquin okaqui?” (Jalla nuž cjan, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatz pecčha.) Ana čjul žoñimi nižta paasačha. ⁸ Pero čjul žoñimi Yoozquin kuz tjaačiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasačha. Yooz yujcquiz zuma cjisqui jalla tužučha. Liwriiñi taku ančhucalta žejlčha, Yoozquin kuzziz cjisjapa. Nii taku ančhuca atžtan parlasačha, nižaza ančhuca kuztan catokasačha. Jalla nii liwriiñi takuqui tužučha: Jesucristužquiz kuz tjaaquiz niiqui, liwriita cjequičha, nii. Jalla niipacha wejrnacqui paljayučha. ⁹ Ančhucqui ticlarstančha, Jiliripančha Jesucristuqui, cjicanaqui. Nižaza ančhuca kuzquiz criistančha, Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatchičha, jalla nii. Jalla nekztan liwriita cjequičha. ¹⁰ Žoñinacaqui tjapa kuztan criistančha, nekztan Yooz yujcquiz zuma cjequičha, ana ujchiz. Nižaza persun tawkžtan “Jesucristužquiz kuz tjaa-učha” cjan ticlarstančha, nekztan liwriita cjequičha.

¹¹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaačhaja, jalla niiqui ana inakaz kuz tjaaquičha”. ¹² Judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami Yooz yujcquiziqui tsjii parijukazza. Yooz Jiliričha tjapa žoñinacžta Jiliričha. Jakziltat liwriita cjisjapa Yoozquiz mayizichaja, jalla nižquiz Yoozqui okznaquičha; nižaza liwriyaquičha. ¹³ Jalla nužpacha cjijrta Yooz takuqui cjičha: “Jakziltat Yooz Jiliržquiz mayizichaja, jalla niiqui liwriita cjequičha”. ¹⁴ Pero žoñinacaqui Yoozquin ana criyaquiz niiqui, ¿kjažt nii žoñinacaqui Yoozquin mayizasajo? Nižaza Yooz puntuquiztan ana nonzitažlaj niiqui, ¿kjažt Yoozquiz cryasajo? Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñi ana želaquiz niiqui, ¿kjažt nonžñi cjesajo? ¹⁵ Nižaza Yooz puntu paljayñi žoñinaca ana cuchanžquitažlaj niiqui, ¿kjažt Yooz puntu paljayta cjesajo? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Ancha zumačha Yooz puntu paljayñi žoñinacaqui. Paljayta Yooz taku catokžcu, Yooztan žoñinacžtan wali cjskatasačha”.

¹⁶ Pero wacchi žoñinacaqui paljayta Yooz taku ana juyzu paačha. Jalla nužupan Isaiasqui cjičha: “Yooz Jiliri, ¿ject wejrnacaž paljayta takunaca criijo? Tsjii kjažukazza criichičha”. ¹⁷ Jaziqui Jesucristuž puntu paljaytažlaja, nii puntu nonžta cjesačha. Nižaza Jesucristuž puntu nonžcu, žoñinacaqui nižquin kuz tjasačha.

¹⁸ Wejr pewcznučha, ¿Judío žoñinacaqui ana nonzejo? Nonzipančha. Yooz takuqui cjičha:

“Tjapa kjuťñi tii yokchiz žoñinacžquiziqui nii liwriiñi taku mazmaztačha. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui nii taku nonža”.

¹⁹ Tsjižtan wilta pewcznučha, ¿Israel wajtchiz žoñinacaqui ana intintazzikaya? Tuquiqui judío žoñinacž puntuquiztan Moisesqui cjičha:

“Yoozqui ančhucaquiz iñiziskataquičha, yekja wajtchiz žoñinacžquiztan. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz žawjkataquičha tuquita ana Yooz pajñi wajtchiz žoñinacžquiztan”.

²⁰ Nekztanaqui Isaiasqui ana ekskcu, tuž čhičha:

“Ana werar Yooz pecñinacaqui ultimquiziqui Yooz pajñi. Nižaza Yoozqui persunpacha tjezičha tuquita ana nižquiz pecñinacžquiz”.

²¹ Yooz Ejpqui Israel wajtchiz žoñinacž puntuquiztan tuž cjičha:

“Zita zita wejrqui ančhuc kjawznatučha wejtquin tjonajo. Ančhuczi anaž wejt kjawžta cazza, antiz wejt quintrakazza”.

CRICHI JUDIO ŽOÑINACA ŽEJLČHA

11 Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznučha, ¿Yoozqui niž tuquita illzta žoñinaca chjatkatjo? Anapanž cjesačha. Wejrpacha Israel wajtchiztčha, Abrahamž majchmaatitčha, nižaza Benjaminž parti žoñtčha. ² Tuquitanpacha Yoozqui Israel žoñinaca illzičha. Jalla nižtiquiztan anaž chjatkatasačha. ¿Jalla Elías puntuquiztan ana cjuñjo? Elías puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha: Eliasqui Israel žoñinacž ujnaca Yoozquiz tjezičha, tuž cjan: ³ “Yooz Jiliri, ninacaqui amiž cuchanžquita profetanaca conchičha. Nižaza am sirwiz altaranaca pajlchičha. Wejrqui am sirwiñi zinalla želučha. Ninacaqui wejr zakaz konz pecčha”. Jalla nuž cjičha Eliasqui. ⁴ Nekztan Yoozqui Eliasquiz tuž kjaazičha: “Wejtajapa pakallawk warank žoñinaca čhjetzinčha. Ninacaqui Baal cjita žoñiž paata yooz yujcquiz anapan quillzičha”. ⁵ Jalla nižta irata tii timpuquiz zakaz tsjii kjaž judío žoñinacaqui Yooz partiquiz žejlčha. Yoozqui ninacžquiz okžcu, illzičha. ⁶ Nii criichi judío žoñinacaqui Yooziž okziž cjenkaz illztačha. Jalla nižtiquiztan ana ninacaž kamtiquiztan illztačha. Ninacaž kamtiquiztan illzta cjitasaž niiqui, Yooz okzqui inakaz cjitasačha.

⁷ ¿Jazic kjaž cji? Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiztan liwriita cjis pecatčha. Pero ana liwriitatačha. Yooziž illztanacaqui ninaca alajakaz liwriitatačha. Parti Israel žoñinacžti chojru kuzziz cjissičha. ⁸ Jalla nii chojru kuzziz žoñinacž puntuquiztan cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Yoozqui Israel žoñinacžquiz niiž puntu ana intintiñi kuzziz cjiskatchičha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui Yooz puntu chercanpacha ana cherñižtakaz cjiskatchičha, nižaza Yooz puntu nonzcanpacha ana nonžnižtakaz cjiskatchičha. Anzta tii timpucamaž nižta žejlča”.

⁹ Nižaza Davidqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjiyrchiča:

“Yoozquin ana kuzziz žoñinaca žejlča. Yooziž tjaatanacaqui ninacžquiz ujquiz tjojtškatla. Tsjii trampažtakaz cjila, ujquiz tjojtškatzjapa. Nižaza ninaca t'ezinla, ninacž uj paatiquiztan jama casticta cjisjapa. ¹⁰ Zur žoñinacažtakaz žejlcan Yooz puntu ana cherñi cjila. Nižaza ninacž tajqui chutunzižtakaz cjila, ana wali-nacaž tjonchiž cjen”.

YEKJA WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

¹¹ Jalla nižtiquiztan wejrqui pewcznuča, Israel wajtchiz žoñinacaqui ujquiz tjojtšiz cjen, žwiñaya chjatkatta cjesajo? Anapanž cjesača. Israel wajtchiz žoñinacaž liwriiñi tawkquiz ana juyzu paachiž cjen, nii liwriiñi takuqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljaytača, Israel žoñinacžquiz p'ekinchayzjapa, Yoozquin kuz tjaažo.

¹² Israel žoñinacaž liwriiñi taku ana juyzu paachiž cjen parti žoñinacžtajapa zuma cjissiča. Nižaza ninacaž Yoozquiztan jaytitiquiztan yekja wajtchiz žoñinacžtajapa wali cjissiča. Jalla nižtiquiztan Israel žoñinaca wilta Yooz partiquiz cjisnan tsjan juc'ant zumaž cjisnaquiča yekja wajtchiz žoñinacžtajapa.

¹³ Anziqui ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz chiyučha. Wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz cuchanžquita apostoltča. Jalla nižtiquiztan wejt apóstol kamaña anchal importayuča, ¹⁴ wejt judío sarchiz žoñinaca p'ekinchayzjapa, nižaza tsjii kjažu liwriita cjisjapa. ¹⁵ Judío žoñinacaž chjatkattaž cjen yekja wajtchiz žoñinacaqui pertunta cjissiča, Yooztan wali cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñinacaž wilta Yooz partiquiz risiwta cjis cjen, žoñinacaqui ticziquiztan jacatatchi cjisnaquiča. ¹⁶ Judío žoñinacž tuquita atchi ejpnacaqui Yooz partiquiz želatča. Jalla nižtiquiztan tsjii tjonñi timpuquiz judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta cjisnaquiča. Jaknužt primir paata t'antaqui zumažlaja, jalla nekztan tjapa nii t'anti mazaqui zuma zakazza. Nižaza tsjii munti sep'aqui zumažlaj niiqui, nii tsijtñi muntiqui zuma zakazza.

¹⁷ Tsjii judío žoñinacaqui munti itzanacažtakaz ts'ojrtača. Nižaza ančhuc yekja wajtchiz žoñinacaqui tsjii ana pecta munti itzažtakazza. Pero ančhucqui judío žoñinacž cjenpacha apjattača, nii zuma muntiz cjen wali zakaz cjeyajo. Nii zuma muntiqui Yooz partiča.

¹⁸ Ančhucqui jalla nuž apjattiquiztan, anaž judío žoñinaca iñaraquiča. Jakziltat iñaračhaja, jalla niiqui tuž cjuñz waquiziča, ančhucqui nii sep'až cjen žetiñčhucča. Ana ančhucči cjen nii sep'a žejtča. Nii sep'ača judío žoñinacaqui. Cristučha tsjii judío žoñiqui. Jalla niž cjen ančhucqui ew žeti tanzinčhucča.

¹⁹ Yekjapanacaqui cunamit cječhani, “Nii itsanacaqui ts'ojrtača wejrna apjatzta cjisjapa”. ²⁰ Razunaž niiqui. Ana Yoozquin kuz tjaachiž cjen judío žoñinacaqui chjatkattača. Ančhuczi Yoozquin kuz tjaachiž cjen jal-

la nii alajakaz Yooz partiquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan anača mitarazi kuzziz cjeella. Antiz humilde kuzziz cjee, Yooz rispitan. ²¹ Yoozqui ana kuz tjaañi judío žoñinacžjapa quintra cjissižlaj niiqui, ančhucajapa zakaz quintra cjisnaquiča ana niižquiz kuzzizlaj niiqui. ²² Yoozza okžñimi nižaza casticñimi, jalla niiž tantiya. Yoozquiztan zarakñi žoñinacžjapa casticñipanča. Nižaza niižquin kuz tjaañinacžjapa okžñipanča. Ančhucqui tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhuc tira okznaquiča. Ančhucqui ana tira Yoozquin kuzzizlaj niiqui, nekztan Yoozqui ančhucquiz zakaz chjatkataquiča. ²³ Nii chjatkatta judío žoñinacaqui wilta Yoozquin kuz tjaaquiz niiqui, wilta Yoozqui ninaca ricu-jaučiča. Yoozqui ricuzmi atča, Yooz partiquiz cjisjapa. ²⁴ Ančhucqui yekja wajtchiz žoñinacača, ana pecta munti itzanacažtakaz. Ana Yooz partiquiz želan Yoozqui ančhuc niiž partiquiz apjatchičha, yekja wajtchiz žoñinacaž cjenami. Jalla nižta watan, judío žoñinacaqui Yooz partiquiz wilta apjatzqui tsjan pjasilača, tuquiqui Yooz partiquiz žejlchiž cjen.

JUDIO ŽOÑINACAQUI YOOZQUIN KUZ TJAAQUIČHA

²⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii tuquita ana zizta taku ančhucquiz zizkatz pecučha, ana mitaraz kuzziz cjisjapa, “Wejrnaqui ziziñ žoñtča” cjicanaqui. Jalla tuž zizkatz pecučha: Yoozqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz niiž partiquiz cjiskatz pecča. Jakziltanacžquiz Yoozqui niiž partiquiz luzkatz pecčhaja, jalla ninacaqui luzaquiča. Tjapa nii Yooziž pecta žoñinaca Yooz partiquiz luzcama, jalla niicama Israel žoñinacaqui chojru ana intintiñi kuzziz cjequiča. ²⁶ Jalla nekztanaqui tjapa nii timpuquiz žejlñi Israel žoñinacaqui liwriita cjequiča. Jalla nuž cjiyrta Yooz takuqui cjiča:

“Sión wajtquiztan tsjii Liwriiñiqui tjonaquiča. Jacobž majchmaatinacquiztan ana zum kamañanaca jaytiskataquiča. ²⁷ Jalla nekztanaqui wejrqui ninacžtan compromitača, ninacž ujnaca pertunača, nii”.

²⁸ Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz liwriiñi tawk quintrača, nižaza Yooz quintrača, ančhucalta wali cjisjapa. Jalla ninaca Yooz quintraž cjenami Yoozqui ninacžtan munaziča, ninacž tuquita atchi ejpnaca illziž cjen. ²⁹ Yoozqui tjaacanpacha anaž niiž tjaataqui kjañasača. Nižaza Yoozqui illžcupacha, ana chjatkatasacha. ³⁰ Tuquiqui ančhucqui Yooz ana cazzi-iñčhucča. Anziqui ančhucqui Yooziž pertuntača, ninacaž ana Yooz cazziž cjen. ³¹ Tii timpuquiziqui Israel žoñinacaqui Yooz ana cazza. Jalla nuž cjenami tii jarquin ninacaqui Yooziž pertuntaž cjequiča, jaknužt ančhucqui pertunta cjištčhaja, jalla nižta. Jalla nižta Yoozqui niiž okžñi kuz tjeeznaquiča. ³² Yoozqui tsjii pariju tjapa žoñinacž ujnaca tjeeziča, niižquiz ana cazta, jalla nii. Jalla nuž tjeeziča tjapa žoñinacžquiz tsjii pariju niiž okžñi kuz tjeezjapa.

³³ ¡Ancha juc'anti zumača Yoozqui! Ancha zuma pinsitanacchizza. Nižaza Yoozqui tjapa intintazza. Nižaza Yooziž pinsitanaca anaž jecmi zuma intintasača. Yooz pjalan anaž jecmi niižquiz mitisasača. ³⁴ ¿Ject Yooz Jilirž pinsitanaca intintasajo? ¿Ject Yooz Jiliržquiz tjaaj-

nasajo? ³⁵ ¿Ject Yooz Jiliržquiz ayři cjisjapa tjaasajo? Anaž jecmi. ³⁶ Tjapa Yoozquiztan tjonča. Nižaza tjapa niiz cjen žejlča. Nižaza tjapa niiztacamača. Yoozqui wiňaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

YOOZ KUZCAMA KAMZ PUNTU

12 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz ančhuc okziž cjen ančucaquiz chiižinuča, ančuca persun curpu Yoozquin tjaa, tsjii žejtři wilanažtakaz. Ančuca persun curpu Yooztajapakaz cjee, ana zinta uj paacan. Nuž cjen Yoozqui cuntintuž cjequiča. Jalla nižtača Yooz ultim ligituma sirwizqui. ² Jaknužt tii muntuquiz ana criichi žoñinaca kamčhaja, jalla nižta ančhucqui ana kama. Antiz ančhucaz pinsitanacaž campiita cjee, Yooz pinsitanacaž irata cjejajo. Tjapa ančuca kamaña zuma cjee. Jalla nekztan Yooz kuz zizniž cjisnaquiča. Yooz kuzqui zumapanča, nižaza Yooz kuzcama kamzqui Yoozquiz cuntintu cjskatča, nižaza Yooz kuzcama kamcan ančhucqui zumapan cjequiča.

³ Yoozqui wejr okžcu apóstol puestuquiz wejr utchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa ančucaquiz chiižinuča, persun puntuquiztan anača pinzizqui, “Wejrqui tsjan zumtča” cjicanaqui. Jalla nuž pinziz anaž waquiziča. Antiz zapa mayni persun kamañ puntuquiztan zuma razunchiz pinziz waquiziča. Cjuñzna, Yoozqui zapa maynižquiz tsjii kamaña tjaachiča, Yoozquin kuzziz cjitiquiztan jama. Jaziqui ana mitarazi kuzziz cjee. ⁴ Tsjii curpuquiz wacchi partinaca žejlča. Punta punta žejlča, cherři, nonžni, lanzni jalla nižta. ⁵ Jalla nižta irata Cristuž partiquiz žejlča. Učhumqui tamaž cjen tsjii pariju Cristuž partiquizkaz žejlča, tsjii curpužtakazza. Cristuž partiquiz žejlcan, učumnacaqui tsjii kuzziz uniru žejlča.

⁶ Yoozqui zapa maynižquiz yekja yekja kamaña tjaachiča, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nii tjaata kamañ jaru kama. Yooziž tjaata taku parliři kamañchižlaj niiqui, jalla nii kamañquiz zuma kama, Yoozquiz tjapa kuzquiztan jama. ⁷ Iclizquiz yanapři kamañchižlaj niiqui, zuma yanapz waquiziča. Yooz puntu tjaajiři kamañchižlaj niiqui, zumapan tjaajinz waquiziča. ⁸ Yoozquin kamzjapa p'ekinchayři kamañchižlaj niiqui, zumapan p'ekinchayz waquiziča. Yoozquin cusasanaca tjaaři kamañchižlaj niiqui, tjapa kuztan tjaaz waquiziča. Icliza irpiři kamañchižlaj niiqui, zumapan irpiz waquiziča. T'akjir žoñinacžquin okžni kamañchižlaj niiqui, zuma cuntintu yanapz waquiziča.

ZUMAPAN KAMAQUIČHA

⁹ Tjapa kuztan porapat ligitum zuma munaziři cjee. Ana zuma paaznaca anapan peca. Pero zuma paaznaca tjapa kuztanpan paa. ¹⁰ Porapat oksaspanča. Zuma kuztan parti hermanonacžquiz rispitaquiča, anača tsjiiž rispitskaz tjewzqui.

¹¹ Ana jayrazři kuzziz cjee, pero c'unchi kuzziz cjee Yooz sirwizjapa. Nižaza tjapa kuztanpan Yooz sirwa.

¹² Arajpach zumanaca tjewžcan, cuntintuž kama. Llaquinacaž tjonanami pasinz kuzziz kama. Yoozquin parlicanpan žela.

¹³ Criichi žoñinacaž t'akjiri želan, panž yanapa. Tjonžninaca tjonan, panž kjawžna.

¹⁴ Ančuca quintra žoñinacžtajapa Yoozquiztan mayižinaquiča, ninaca zuma cjisjapa. Anaž quintra chichiyaquiča. Antiz mayižinaquiča.

¹⁵ Cuntintu žejlři žoñinacžtan cuntintuza cjee. Kaaři žoñinacžtan chicazaž kaazna.

¹⁶ Porapat zuma munazican kama. Anača mitarazi kuzziz tucquin cjis pecsqui. Pero humilde kuzziz wirquin cjican cuntintuž cjee. Anača “Wejrqui zuma ziziři žoñtča” cjee.

¹⁷ Tsjiiqui ančuca quintra paachiž cjen, ančhucqui anača nižtapacha quintra tjepunzqui. Zumapanž paazjapa tjapa kuz tjaa. ¹⁸ Nižaza ančhucqui tjapa žoñinacžtan zuma kama, attacama. ¹⁹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucpacha anača quintra tanassa. Yooz-pachaž ančuca quintranaca casticaquiča. Jalla nuž cjiřta Yooz takuqui cjiča: “Yooz Jiliriqui tuž cjiča, ‘Wejrčča quintra žoñinaca castiquiřtqui. Wejr casticača’”. ²⁰ Nižaza Yooz takuqui cjiča: “Ančuca quintra žoñinacaž čheri eecziž cjen, čheri ona. Nižaza kjaz kjara passiz cjen, kjaz ona. Jalla nuž paažcuqui nii žoñinacžquiz azkataquiča”. ²¹ Tsjii žoñiqui ančuca quintra paasača. Ančhuczti ana nižtapacha tjepna. Pero nii quintra žoñžquiz zumžtanž paacan jalla nuž atipa.

13 Tjapa žoñinacaqui gobiernuž mantitanaca caz waquiziča. Yoozqui mantiz poder tjaacha tižquizimi nižquizimi. Yoozqui jilirinacžquiz poder tjaachiča mantizjapa. ² Jalla nižtiquiztan jakziltat jilirž quintra cječhaja, jalla niiqui Yooziž utžta žoñž quintrača. Nižaza nii quintra žoñinacaqui casticta cjequiča. ³ Zuma paaři žoñinacaqui anaž jilirinacžquiz eksnasača. Antiz ana zuma paaři žoñinacaqui jilirinacžquiz eksnasača. ¿Ančhucqui jilirinacžquiz ana ekscan kamz pecya? Zumapan kama. Nekztan nii jilirinacaqui ančucaquiz walikaz cjican cjequiča. ⁴ Jilirinacaqui zizcumi ana zizcumi Yooz sirwiča, ančhucalta wali žejljapa. Pero ančhucqui ana zuma paaquiz niiqui, eksnasača. Jilirinacaqui casticz poderchizza, anača inakaz nii mantiz puestu tanža. Ninacaqui Yooz sirwiča, nižaza Yooz cuntiquiztan ana zuma paaři žoñinaca casticča. ⁵ Jalla nižtiquiztan jilirinacž mantiquiz cjee, Yooz ana casticta cjisjapa, nižaza jilirinacžquiz tjapa kuztan cazpanča. ⁶ Jalla nijapa zakaz ančhucqui impuestonaca pjojkz waquiziča. Mantiři gobiernuqui Yooz sirwican impuestonaca packatča.

⁷ Tjapa jilirinacžtan zumapan cjee. Tsjii tasa tjaaslaž niiqui, panž tjaa. Tsjii impuesto pacz waquiziž niiqui, panž paca. Jakziltižquiz rispitz waquiziž niiqui, nižquiz panž rispita. Jakziltižquiz honora waytižinz waquiziž niiqui, nižquiz honora waytižina. ⁸ Ana jecžtanami kajchiz žela. Pero porapat zuma munaziz waquiziča. Jakziltat žoñinacžtan zuma munazačhaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cumpliča. ⁹ Yooz mantita ortinanacaqui tuž cjiča: “Anača adulteriuquiz žejlžqui.

Anača žoñi conzqui. Anača tjañi zaazqui. Anača toscara chiizqui. Anača yekja žoñžta cusasa zmazqui". Jalla nii mantita ortinanacami nižaza tjapa mantitanacami cumplitaž cjequičha, tuž kamcan: "Jaknužta am persun kuztan zuma munazičhaja, jalla nuž žoñinacžtan zuma munaziz waquizičha".¹⁰ Jakziltat nižta zuma munazičhaja, jalla niiqui žoñinacž quintra anapan paaquičha. Jalla nižtiquiztan zuma munazican Yooz mantita ortinanaca cumpličha.

¹¹ Jalla nuž kamcan, tii timpu naya. Nii nii žela. Tuquiqui Jesucristužquiz kuz tjaachinčhumčha. Anziqui ultimu liwriiz tjuñiqui tsjan žcatžinžquičha.¹² Tii kamz timpuquiqui waj tucuzinžnaquičha. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquičha. Jalla nižtiquiztan ana zuma paaz kamañchiz kamz waquizičha, tsjii zuma armichiz zultatužtakaz.¹³ Zuma kamcan zuma žoñižta ojklaya, kjanquiztakaz ojklayan. Anaž pijstanaca paacan, kama. Nižaza ana licchi kama. Nižaza ana adulteriuquiz žejlcan kama. Nižaza ana zuma kamañchiz ana kama. Nižaza žoñinacžtan ch'aascan ana kama. Nižaza žoñinacžtan iñisican ana kama.¹⁴ Tsjii zuma armichiz zultatužtakaz Jesucristo Jilirž kuzcama kama. Uj paaz pecñi kuz pinsitanacžquiz ana kuz tjaa, nii jaru kamzjapa.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI PUNTA PUNTA PINSACQUIČHA

14 Tsjii llajlli kuzziz criichi žoñiqui želan, niižquiz zuma risiwaquičha, pero nižtan ana payznakatñi puntunaca ch'aas waquizičha.² Tsjii criichi žoñiqui tantiičha, čhjulumiž lulasaćha, nii. Yekja criichi žoñiqui tantiičha, chjizwi ana lulasaćha, nii.³ Nii čhjulumi lujlñi žoñiqui nii yekja žoñžquiz ana iñarz waquizičha. Nižaza nii ana chjizwi lujlñi žoñiqui nii čhjulumi lujlñi žoñžquiz anaž uj tjojtunz waquizičha. Yoozqui nii čhjulumi lujlñiqui risiwchičha, niižquiz kuzziz cjen.⁴ Jalla nižtiquiztan nii Yooz sirwiñi žoñžquiz ana uj tjojtunz waquizičha. Niiž persun Yooz Patrunaqui niž uj jwesnaquičha, ana zuma paachižlaj niiqui. Yoozquiz kuzziz cjenaqui ultimquiziqui walikaz cjesaćha. Yooz Patrunaqui nii žoñžquiz wali cjiskatz atčha niž aztanaqui.

⁵ Tsjii puntužtan chiižinučha. Tsjii criichi žoñiqui "Tsji tjuñinacaqui chawc tjuñinacačha" cjičha. Yekja criichi žoñizti cjičha, "Tsji parijučha tjuñinacaqui". Zapa mayni persun kuzquiz zumpacha tantiižcuquiqui, jalla nii tantiita jaru kama.⁶ Tsjii criichi žoñiqui tsjii chawc tjuñi wartaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa wartiyaquičha. Tsjii criichi žoñizti nii tjuñi ana wartčhaja, jalla niiqui Yooz honora waytita cjisjapa nižta ana wartčha. Nižaza tsjii čhjulumi lujlñi žoñiqui Yoozquin gracias cjižcu jalla nuž lulaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa lulaquičha. Nižaza yekja criichi žoñiqui ana chjizwi lulaquiz niiqui, Yooz honora waytita cjisjapa ana lujlčha. Nižaza ana lujlchiž cjen niiqui Yoozquin gracias cjican chiiz waquizičha.

⁷ Anaž žoñinacaqui inakaz kamčha, nižaza anaž inakaz ticža.⁸ Učhumqui tii muntuquiz kamcan Yooz Jiliržtajapanž kamčha. Nižaza ticžcan Yooz Jiliržta-

japanž ticža. Jalla nižtiquiztan žejtcanami ticžcanami Yooz Jiliržtajapančhumčha.⁹ Jalla nijapa Jesucristuquiqui ticzičha, nižaza jacatatchičha, žejtñi žoñžtami, ticzi žoñžtami tjapa žoñinacžta Jiliri cjisjapa.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan žkjažtiquiztan am criichi jilžquiz uj tjojtunjo? Nižaza žkjažtiquiztan am jilž quintra iñarjo? Tjapa učhumqui Yooz yujcquiz prisintistančha, niiž pjalžtaž cjisjapa.¹¹ Cjijrta Yooz takuquiqui tuž cjičha:

"Yoozqui ultimupanž cjičha, 'Wejt yujcquiz zapa mayni žoñiqui quillznaquičha. Nižaza zapa mayniquiqui wejtquin rispitaquičha; nižaza wejt honora chiyaquičha'".

¹² Jalla nižtiquiztan tjapa učhumqui Yoozqui quinta tjaastančha.

UJQUIZ ANA TJOJTSKATA

¹³ Jalla nižtiquiztan učhumqui porapat ana iya ujnaca tjojtনারas waquizičha. Pero tjapa učhumqui tuž tantiiz waquizičha, yekja jilžquiz anapanž ujquiz tjojtskatz munzqui.¹⁴ Čhjul cusasami tsjii criichi žoñžquiz ana ujchiz cjiskatasaćha. Jalla nii razuna zizučha, Jesucristo Jiliržquiz kuzziz cjen. Jalla niic nužupančha. Jakziltat "Tii cusasaqui ujchiz cjiskatčha" cjican tantiyačhaja, jalla nižquiz nii cusasaqui ujchiz cjiskatasaćha.¹⁵ Ančhuca lujltiquiztan tsjii criichi žoñž kuz payznakaquiz niiqui, nii čhjeriqui anaž lujlž waquizičha. Jalla nii čhjeri tira lulaquiz niiqui, amqui nii payznakskatñi žoñžtan ana zuma munazičha. Yekja criichi žoñžquiz ana ujquiz tjojt-skata, castica cjejajo. Jesucristuquiqui niižtajapa zakaz ticzičha.¹⁶ Tsjii žoñžtaquiqui čhjululujlžmi walikaz cjesaćha. Pero nii lujltaž cjen parti žoñinacaqui, "Ana zuma kamañchizza nii criichi žoñiqui" cječhaj niiqui, nekžtan ana lujlž waquizičha.¹⁷ Yooz mantuquiz kamcan, čhjerimi liczmi ana importičha. Pero Espiritu Santuž cjen ana ujchiz cjee; nižaza Yoozantan ančhucatan walikaz cjee; nižaza cuntintu kuzziz cjee. Jalla nužučha chekan zuma kamañaquiqui.¹⁸ Jakziltat jalla nuž kamcan Cristužquiz sirwačhaja, jalla niž cjen Yoozqui cuntintuž cjequičha. Nižaza parti žoñinacaqui "Nii žoñiqui walikaz kamčha" cjican chiyaquičha.

¹⁹ Učhumnacžtan parti žoñinacžtan zumapanž kamzjapa kuz tjaa. Nižaza parti criichinacžquiz juc'ant zuma kamañchiz cjejajo, jalla nii kamzquiz kuz tjaa.²⁰ Ančhucaž čhjulumi lujltiquiztan anača yekja criichi žoñžquiz Yooz zuma kamañquiztan jaytiskatzqui. Ana čhjul čhjerimi ujchiz cjiskatasaćha. Pero nuž čhjulumi lujlžcu yekja criichi žoñžquiz ujquiz tjojtskataquiz niiqui, jalla nižtiquiztan anaž čhjulumi lujlž waquizičha.²¹ Tsjii criichi žoñiqui ančhucaž chjizwi lujltiquiztan, nižaza vinu lictiquiztan, nižaza čhjulumi paatiquiztan ujquiz tjojt-skatasadž niiqui, jalla nižtanaca paazqui ana waquizičha.²² Jesucristužquiz tjapa kuzziz cjen čhjululujlžcu kamañchizlaja, jalla nii kamañ jaru Yooz yujcquiz kamz waquizičha. Yoozquizkaz quinta tjaastančha. Jalla nuž zuma kamcan persun kuzquiz uj ana sint'aquičha. Persun kuzquiz ana zinta uj sint'ican zuma kamaquiz niiqui cuntintuž cjequičha.²³ Pero jakziltat paysnakñi kuztan lujlčhaja, jalla nii paysnakžcu lujltiquiztan persun kuzquiz uj sint'aquičha, "Ujžcaa nii lujlžquiqui" cjican.

Yoozquin ana tjapa kuztanžlaj niiqui, čhjulumi ujž cjesača. Yoozquin kuzzizpan cjee.

PORAPAT YANAPARASAQUIČHA

15 Yekjap učumqui tjapa kuztanpan Yoozquinča. Yekjapanacaqui Yooztan kamcan llajlla kuzzizza. Učhum kuzquiz pecta jarukaz anaž kamz waquzičha. Nii llajlla kuzziz criichi žoñinacaž pinsitanaca panž cjuñzna, zuma kami yanapajo. ² Zapa mayni criichi žoñiqui parti criichi žoñinacžtajapa kamz waquzičha, ninaca tsjan zuma kamañchiz cjisjapa. ³ Jesucristuqui nižta kamchiča, anača persun kuz wali cjisjapa kamchiqui. Cjijrta Yooz takuqui Jesucristuž puntuquiztan tuž cjiča: “Yooz quintra iñarñi žoñinacaqui wejt quintra iñarchiča”. ⁴ Yooz takuqui učumnacalta cji-jrtkalča, učumnacaquiz tjaajinzjapa. Jalla tuž učumnacaquiz tjaajinča, zuma tjurt'iñi kuztan, pasinsis kuztan, nižaza p'ekinchayta kuztan, Yoozquin arajpachquin ojkz tjewzjapa. ⁵ Yoozqui učumnacžtan pasinsis kuzzizza; nižaza učumnacaquiz p'ekinchayča. Nii Yoozpacha učumnacaquiz yanapt'ila, tsjii kuzziz cjeajajo, nižaza zuma kamajo Jesucristuž munañpacama. ⁶ Jalla nuž tsjii kuzziz kamcan, učumqui tsjii kuzziz Yooz honora waytaquiča. Yoozqui učum Jesucristo Jilirž Ejpča. Jalla niž honora waytaquiča.

CRISTUŽ PUNTU

⁷ Jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi zumaž risiwžcu munazaquiča, jaknužt Cristuqui učumnacatan zuma munazičhaja, jalla nuž, Yooz honora waytita cjisjapa. ⁸ Ančucaquiz cjiwča. Jesucristuqui judío žoñinaca liwrii nižaza yanapñi tjonchiča. Nuž tjontiquiztan Yooz niž taku ligituma cumpliñipan, jalla nii tjeeziča. Yoozqui tuquitanpacha judío žoñinacž atchi ejpnacžquiz taku tjaachiča. Jalla nii taku cumplichiča, Jesucristuž tjonchiž cjen. ⁹ Nižaza Jesucristuqui tjonchiča, yekja wajtchiz žoñinacžquiz Yooz honora waytiskatzjapa. Yooz ancha okzñi kuzziz cjen niž honora waytitača. Jalla nužupan cjiijrta Yooz takuqui chiča, tuž cjan:

“Jalla nižtiquiztan wejrqui yekja nacionchiz žoñinacžtan žejlcan, am honora waytača. Nižaza am honora waytican, itsnača”.

¹⁰ Yooz tawk liwruquiz tuž cjiijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, Yooz parti žoñinacžtan chica cuntintuž cjee”.

¹¹ Yooz tawk liwruquiz tuž cjiijrtazakazza:

“Yekja nacionchiz žoñinaca, tjapa ančhucqui Yooz Jilirž honora wayta. Tjapa žoñinacaqui Yooz zuma paatanacquiztan nižquin honora tjaala”.

¹² Nižaza Yooz tawk liwruquiz Isaiasqui tuž cjiijrchiča:

“Isaif majchmaatinacquiztan tsjiiqui tjonachiča. Jalla nii tjonžcu yekja nacionchiz žoñinacaž mantaquiča. Nižaza niž cjen ninacaqui liwriiñiž tjewznaquiča”.

¹³ Yoozza liwriiñi tjewzkatñiqui. Nii Yoozqui ančuca kuz ancha cuntintu cjskatla. Nižaza Jesucristužquiz kuzziz cjen walikaz cjskatla. Nekztan ančhucqui Yooz

Espíritu Santuž aztan zumpacha liwriiñiž ancha tjewznasača.

¹⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui ancha zuma kamañchizza, nižaza Yooz puntu zuma zizza, nižaza tsjiižquizimi tsjiižquizimi Yooz puntu zuma intintiskatča. Jalla nužupanča ančuca kuzqui. Jalla niiqui zumpachal zizuča. ¹⁵ Jalla nuž cjenami ana jiwjatžcu tsjii kjaž puntunaca cjiijrčuča, ančucaquiz cjuñkatzjapa. Yoozqui wejtquiz favora paacan apóstol puestuquiz utchiča, tii puestuquiz Jesucristo sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz cjiijrčuča. ¹⁶ Jesucristo sirwican, yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljajuča. Jalla nuž Yooztajapa langznuča, nii yekja wajtchiz žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Ninaca tsjii zuma ofrendažtakaz Yoozquiz prisintis pecuča. Nižaza Espiritu Santuž ninacžquiz zuma kamañchiz cjskatchiž cjen, Yoozqui ninacžquiztan cuntintuž cjequiča.

¹⁷ Jesucristo sirwican wejt Yooztajapa langžtiquiztan cuntintučha wejrqui, tama žoñinaca nižquin kuz tjaachiž cjen. ¹⁸ Jesucristuž puntuquiztankaz wejrqui chiiz pecuča. Jesucristuqui wejtquiz wacchi zuma obranaca paakatchiča, yekja wajtchiz žoñinaca nižquin kuz tjaakatzjapa. Jesucristuž cjen, wejrqui milajru paatanacami Yooz puntu chiitanacami nii yekja wajtchiz žoñinaca Yooz kuzcama cazkatchinča. ¹⁹ Espiritu Santuž aztan ninaca cazkatchinča wacchi milajrunaca paacan. Jalla nuž paacan, nižaza tjapa Jesucristuž puntuquiztan parlican, wejrqui tjapa kjutñi ojklaychinča, Jerusalenquiztan Ilírico yokaran. ²⁰ Wejrqui kuzquiz tantiichinča, jakziquin Yooz puntu parlitazlaja, jalla nicju ana ojkz pecchinča. Pero jakziquin Jesucristuž puntu ana parlitazlaja, jalla nicjuñ liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan parlican ojklayača, yekja žoñiž iclizanaca ana mitiscu. ²¹ Cjiijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tuquiqui Yooz puntu ana nonziča. Jaziqui nii žoñinacaqui Yooz puntu nonžcu catokaquiča. Nižaza ninacaqui Yooz puntu intintazaquiča”.

PABLUQUI ROMA CJITA WAJTQUIN OJKZ PECČHA

²² Jalla nuž ojklaycan wejrqui ančucaquiz ana tjonžñi atchinča. Walja tjonz pecaytuča, pero anal atchinča. ²³ Ažk watanacquiztanpacha wejrqui ančhucatan zalz pecaytuča. Anziqui tii yokaran ojklayzqui žerzinča. ²⁴ Jalla nižtiquiztan ančucaquin ojkz cjisnuča; España ojkcan tjonznača. Tsjii kjaž maj ančhucatan cuntintu kaman, ančhucqui wejr yanapasača, wilta jiczquiz ojczjapa España irantajo. ²⁵ Pero anzpacha wejrqui Jerusalén watja okača, ofrendanaca chjichača nicju žejlñi criichinaca yanapzjapa. ²⁶ Macedonia wajtchiz žoñinacami Acaya wajtchiz žoñinacami kazziča ofrendanaca utzjapa, Jerusalén pori criichinacžquiz yanapzjapa. ²⁷ Jalla nuž ofrendanaca tjaaz puntuquiztan ninacapachača “Walicha niiqui” cjichiqui. Nižaza ninacaqui judío žoñinacžquiz kajažtakazza. Judío žoñinacaqui ninacžquiz Yooz zuma tjaajintanaca tojunchiča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan nii yekja wajtchiz žoñinacaqui judío wajtchiz žoñinacžquiz ninacž cusasanaca tojunz waquzičha. ²⁸ Primiraqui tii

ojkz cumplistanča ofrendanaca intirjizjapa. Jalla nuž ojktažu ančucaquiz tjonznača, España ojkcan. ²⁹ Nekztan liwriiñi Jesucristuž puntuquiztan zumpacha ančucatan parliz pecuča. Jalla nekztanaqui Jesucristuž cjen wejtquizimi ančucaquizimi wali cjequiča. Nužupanž cjequiča.

³⁰ Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča učum Jesucristo Jiliriz cjen, nižaza munaziñi kuz cjskatñi Espiritu Santuž cjen, oracionžtan yanapalla. Wejrqui ancha Yoozquiztan mayuča, ³¹ Judea wajtchiz quintra žoñinacžquiztan anapan tanta cjisjapa. Nižaza oracionžtan yanapalla, tii weriž chjitžta ofrendanaca wali risiwta cjisjapa. Pecuča, judío criichi žoñinacaqui tii ofrendanaca zuma risiwčhaja, nii. ³² Jalla nuž zuma wataquiz niiqui, ančucaquin tjonžcača Yooz munan. Wejr cuntintu irantižquizjapa, mayižinaquiča. Nižaza ančucatan tjonžcu porapat cuntintu kuzziz yanaparasjapa mayižinaquiča. Jalla nijjapa oracionžtan yanapalla. ³³ Yoozqui ančhuc walikaj cjskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

PABLUŽ TSAANTANACA

16 Tsjaa criichi cullaquiqui žejlča, Febe cjiti, jalla naa cullaquiqui ancha zumča cjiwča. Naaqui Cencrea iclizquiz Yooztajapa sirwiča. ² Yooz Jiliriz cjen naa cullaqui zuma risiwaquiča. Jalla nuž waquiziča Jesucristužquiz kuzziz jilanacaqui. Jalla naa cullaquiz yanapaquiča čhulu pecanami. Naaqui wacchi criichi žoñinacžquiz yanapchinča, nižaza wejtquizimi.

³ Priscilaquizimi Aquilžquizimi tsaanžinalla. Ninacaqui Jesucristužquin sirwiñi mazinacača. ⁴ Wejr ticznawc cjen ninacaqui wejr liwriiskatchiča. Jalla nuž liwriiskatcan ninacaqui joz ticzizakazza. Jalla nižtiquiztan ninacaž cjen Yoozquin gracias cjican chiyuča. Nižaza tjapa nacjuñta jilanacaqui ninacaž cjen Yoozquin gracias cjiča. ⁵ Nižaza Priscila Aquilž kjuyquiz ajczñi jilanacžquiz tsaanžinaquiča. Nižaza weriž pecta Epeneto tsaanžinaquiča. Acaya wajtchiz žoñinacžquiztan primirpacha niiqui Cristužquin kuz tjaachiča. ⁶ Nižaza Mariaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui ančucatan žejlcan ancha langzinča. ⁷ Nižaza wejt wajtchiz žoñinacžquiz, Andrónico, nižaza Junias, tsaanžinaquiča. Ninacaqui wejttan chica carsilquiz žejlchi compañerunacatača. Apostolunacazakaz ninaca rispitcha. Weriž ima Jesucristužquiz kuz tjaan, ninacaqui Jesucristužquiz kuz tjaachiča.

⁸ Nižaza Ampliasquiz tsaanžinaquiča. Jalla niiča weriž pecta maziqi. Niiqui Jesucristo Jiliržquin kuz tjaachizakazza. ⁹ Nižaza Urbanžquiz tsaanžinaquiča. Niiqui Jesucristužquiz sirwiñi maziča. Nižaza weriž pecta Estaquizquiz tsaanžinaquiča. ¹⁰ Nižaza Apellesquiz tsaanžinaquiča. Jalla niiqui Jesucristužquiz kuz tjaažcu, Yooz kamaña pankaz kamča. Nižaza Aristóbuluž kjuychiz žoñinacžquiz tsaanžinaquiča. ¹¹ Wejt wajtchiz žoñžquiz, Herodión, tsaanžinaquiča. Nižaza Narcisož kjuychiz Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinaquiča. ¹² Nižaza Trifenaquiz, nižaza Trifosquiz tsaanžinaquiča. Ninacaqui Yooz Jiliržtajapa sir-

wiča. Nižaza učum pecta Persidaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui Jesucristo Jiliržtajapa juc'anti langzinča. ¹³ Nižaza Rufžquiz tsaanžinaquiča. Niiqui Jesucristužquiz tjapa kuz tjaažcu, parti hermanonacžquiz rispitta cjissiča. Nižaza niiz maaquiz tsaanžinaquiča. Naaqui wejt maa cuntitača. ¹⁴ Nižaza tsaanžinaquiča tinacžquiz, Asincritužquiz, Flegontižquiz, Hermasquiz, Patrobasquiz, Hermesquiz, nižaza ninacžtan chica kamñi jilanacžquiz. ¹⁵ Nižaza tsaanžinaquiča Filologužquiz, nižaza Juliaquiz, nižaza Nereožquiz, nižaza niiz cullaquiz, nižaza Olimpasquiz, nižaza tjapa ninacžtan kamñi criichi žoñinacžquiz.

¹⁶ Nižaza porapat zuma tsaanassaquiča, tjapa kuztan. Nižaza tjapa Jesucristužquiz kuz tjaañi žoñinacaqui ančucaquiz tsaanž apayžquiča.

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča, zupanž ančhucqui cwitazaquiča, nii t'akt'aksñi žoñinacžquiztan. Nižaza zumpacha cwitazaquiča tsjii kjutñi tjaajiñi žoñinacžquiztan. Nii žoñinacaqui, jaknužt ančucaquiz Yooz puntu tjaajinta cječhaja, jalla nii tjaajinta quintra tjaajinča. Ninacžquiztan ančhucqui zarak. ¹⁸ Ninacaqui Jesucristužtajapa ultimu ana sirwiča. Antiz ninacaqui persun kuzcamaž sirwiča. Ninacaqui humilde criichinacžquiz incallča, zuma chiican, žoñinacž kuz wali cjisjapa. ¹⁹ Tjapa žoñinacaqui ančuca puntu zizza, jaknužt ančhucqui Yoozquin cazzaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejrqui chipznuča. Nižaza zumanaca paazjapa zizñi zizñi cjee. Ana zumanaca paachucaž cjen, ana mitisa. ²⁰ Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucaltajapa Satanás diablužquiz tjecžcu, atipaquiča. Yoozza ančhuc walikaz cjskatñi. Nižaza učum Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz yanapt'ila. Amén.

²¹ Timoteuqui ančucaquin tsaanž apayžquiča. Niiqui wejt compañeruča, wejr Yooztajapa langznan. Nižaza wejt wajtchiz žoñinaca, Lucio, Jasón, Sosípater, jalla ninacaqui ančucaquin tsaanž zakaz apayžquiča.

²² Nižaza wejrqui, Tercio cjita žoñtča ančucaquin tsaanž zakaz apayžcuča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz. Wejrqui Pabluž chiitiquiztan tii cartal cjiuruča.

²³ Nižaza Gayuqui ančucaquin tsaanž apayžquiča. Niiz kjuyquiz alujassinča. Nižaza niiqui čhjul criichi žoñimi kjawžñipanikazza, niiz kjuyquiz alujazjapa. Nižaza Erastuqui ančucaquin tsaanž apayžquiča. Jalla niiča wajt paaz tanzñi tesoreruqui. Nižaza učum jila Cuarto cjitaqui ančucaquin zakaz tsaanž apayžquiča.

²⁴ Učum Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumaj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ŽERZ TAKUNACA

²⁵ Ima žerzcan Yooz honora waytuča. Yoozqui ančhuc tjurt'iñi kuzziz cjisnasača. Nii liwriiñi Yooz puntumi, Jesucristuž puntumi parluča. Jalla nii parlita puntunacaqui Yoozqui ančucaquiz zizkatchiča. Tuquitan nii puntunaca ana ziztača. ²⁶ Tii timpuquizkaz Yoozqui nii puntunaca zizkatchiča. Nižaza profetanacaqui nii puntunaca cjiirchiča Yooz tawk liwruquiz. Tii tim-

puquiz wiñay žejtñi Yoozqui mantichiča, tjapa žoñi-
nacžquiz nii puntunaca zizajo. Jalla nuž mantichiča,
žoñinaca Jesucristužquiz kuz tjaajo, nižaza casajo.

²⁷ Yookazza zizñi zizñiqui. Jesucristuž cjen Yooz hon-
oraqui wiñaya waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

1 CORINTIOS

¹ Wejrqui Pablutča. Jesucristuž cuchanžquita apostoltča. Jalla nuž Yoozqui munchičha, wejr apóstol puestuquiz uchi. Wejrqui Sóstenes cjeta jilžtan tii cartal cjiřzčuča ančhuc criichi žoñinacžquin. ² Ančhucqui Corinto wajtchiz criichi jilanacčhucča. Werar Yooz iclizziz žoñinacčhucča. Jesucristuž cjen Yoozqui ančhuc t'akziča niž zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nii-japaqui Yoozqui ančhuc kjawziča. Nižaza Yoozqui tjapa criichi žoñinaca kjawziča niž zuma kamañchiz cjisjapa. Ančhucatan parti criichi žoñinacžtan Jesucristo Jiliržquin sirwiča. Jesucristo Jilirž mantuquizza ninacami, nižaza učummi. ³ Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumaj yanapla. Nižaza ančhucžtajapa walikaj kamkatla.

YOOZQUI ŽOÑINACŽQUIZ YANAPCHIČHA

⁴ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz ancha okziča. Ančhucaž okžtaž cjen tirapan Yoozquin gracias cjican chiyučha. ⁵ Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucaquiz zumpacha yanapchiča, Yooz puntu zuma zizajo, nižaza Yooz taku zuma paljayajo. ⁶ Wejrnacaž Jesucristuž puntuquiztan paljaytan ančhucqui persun kuzquiz zumpacha catokchinčhucča. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui tјapaman Yooziž tјaata kamañchizza. Jalla nuž kamcan, Jesucristo Jilirž tјonz tјuñi tјewža ančhucqui. ⁸ Jesucristo Jiliripacha ančhucaquiz tјurt'iñi kuzziz cјiskataquiča niž tјonz tјuñicama. Tјurt'iñi kuzziz tјewznan, Jesucristo Jilirž tјonz tјuñquiziqui ančhuca quintra anaž jecmi kjaž cjesača. Yoozqui ančhuca ujnaca pertunchičha Jesucristuž cjen. ⁹ Nižaza ančhuc kjawziča niž Majch Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cјeyajo. Nižaza Yoozza niž kjawžta taku cumpliñiqui. Niž tawkcama ančhucaquiz cwitaquiča Jesucristuž tјonz tјuñicama.

T'AKA T'AKA CH'AASSIČHA

¹⁰ Jilanaca cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tјuquiz ančhucaquiz rocuča, porapat tsjii kuzziz cјeyajo, nižaza ana pјali cјeyajo. Tsjii kuzziz cjen tsjii pinsamintuchiz cјis waquiziča. ¹¹ Wejt jilanaca cullaquinaca, tsjii kjaž žoñinacaqui Cloé famill žoñinacžquiztan wejtquiz quint'ichiča, ančhucpora ch'aasiñčhucquiča, jalla nii. ¹² Ch'aascan, t'aka t'aka chiichiiñčhucquiča, tuž cjican: "Wejrtča Pabluž t'akquiztanqui". Tsjiizti cjiñizakazquiča: "Wejrtča Apolos t'akquiztanqui". Tsjiizti cjiñizakazquiča: "Wejrtča Pedruž t'akquiztanqui". Yekјapanacazti cjiñizakazquiča: "Wejrtča

Cristuž t'akquiztanqui". Jalla nužupan ančhucqui ch'aasiñčhucquiča.

¹³ Nonžna ančhucqui. Cristuqui anača t'aka t'aka. Ančhuca laycu wejrqui anača cruzquiz ch'awctauqui. Nižaza wejt tјuuquiz anača bautistaqui, wejt t'akquiz cjisjapa. ¹⁴ Crispo, nižaza Gayo, jalla ninaca bautissinča. Walizat ana iya bautistučhaja. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyučha. ¹⁵ Nižaza wejt tјuu ana waytasacha, "Pabluqui wejr bautissičha", cјicanaqui. ¹⁶ Aaa, tsjiilla wejr tјatzinča; Estéfnas familia zakaz bautissinča. Anal iya jec bautistac cјuñučha. ¹⁷ Cristuqui anača wejr bautisajo mantižquichi. Antis liwriiñi Yooz taku paljayajo mantižquichiča. Jalla nuž Yooz taku paljaycan wejrqui anača chawjc takunaca chiichintqui. Chawjc takunaca chiitasaz niiqui, wejtquiz kuz tјaatasacha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž učhum laycu conta Jesucristužquiz tјapa kuztan cјitasača. Nižaza Jesucristužquin tјapa kuz ana critasača.

JESUCRISTO CRUZQUIZ CH'AWCTA PUNTU

¹⁸ Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Jalla nii puntu paljaytiquiztan infiernuquin ojknii žoñinacaqui zumzu takunacažtakaz nayča. Liwriita, arajpachquin ojknii žoñinacazti Yooz takupanž nayča. Nii Yooz taku paljaytaž cjen, Yoozqui niž azi tјeeža. ¹⁹ Cјijrta Yooz takuqui tuž cјiča:

"Yoozqui tјeeznaquiča, ana criichi žoñinacaž ziztaqui inakazza, jalla nii. Nižaza Yoozqui tјeeznaquiča, ana criichi žoñinacaž intintitaqui tsjii kјutñičha, jalla nii".

²⁰ Nonžna. Chawjc taku chiiñi žoñinacami, judío cuzturumpinac puntu tјaajiñi žoñinacami, nižaza partir puntu parliñi žoñinacami, jalla ninacaqui inakazza; Yooz puntuquiztan ana zizñinacača. Jalla nuž tјeeziča Yoozqui; ninacž takunacami pinsitanacami zumzukazza. ²¹ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui persun kuzquiz pinsican anapan Yooz pajasača. Jalla nuž Yoozqui munchičha. ¿Jaknužt žoñinacaqui Yooz pajasajo? Jalla tižtača. Wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan paljayučha. Nii paljayta taku catokžcu žoñinacaqui werar Yooz pajasača. Nižaza liwriita cjesača. Ana criichi žoñinacaqui nii liwriiñi taku zumzu takužtakaz nayča. Jalla nuž ninacaž zumzu taku nayanami, Yoozqui munča, paljayta Yooz taku criičcu, žoñinacaqui liwriita cјequičha, nii.

²² Judío wajtchiz ana criichi žoñinacaqui milajrunacakaz pecča. Griego wajtchiz ana criichi žoñinacazti ninacaž pinsita jarukaz liwriita cјis pecča.

²³ Ana walipanča nižta kuzziz žoñinacaqui. Jesu-cristuqui ticziča, žoñinaca ujquiztan liwriizjapa. Jalla nii Jesucristuž puntuquiztan wejrnacqui paljayučha, žoñinaca liwriita cjeajo. Pero wejrnacaž Jesucristuž ticžta puntu paljaytiquiztan, Judío wajtchiz žoñinacaqui ana criiz pecča, “¿Kjažt niičha liwriiñi cjesajo?” cji-canaqui. Parti žoñinacazti wejrnacaž paljayta takunaca nonžcu zumzu takužtakaz nayča. Pero lijitum liwriiñi takupanča. ²⁴ Jakzilta Judío wajtchiz žoñinacami yekja wajtchiz žoñinacami Yooziž kjawžta nonžaja, jalla ninacaqui Jesucristuž puntu takunaca zumaž nayča. Nižaza Yooz taku nayča, walja zizñiž taku, nii. Nižaza Jesucristuž cjen liwriiñi Yooz aziž pajcha nii Yooziž kjawžta nonžni žoñinacaqui. ²⁵ Ana criichi žoñinacazti Yooz taku zumzu takužtakaz nayča. Pero Yooz takuqui tsjan zumača tjapa zizñi žoñinacž tawkquiztanami. Nižaza Yoozqui žoñinaca ujquiztan liwriizjapa juc'ant azzizza čjul žoñinacžquiztanami. Cruzquiz ch'awctaž cjen Cristo ana azzitkaz nayča ana criichi žoñinacaqui. Pero cruzquiz ch'awctiquiztan Cristuqui žoñinaca ujquiztan liwriyasača. Ana criichi žoñinacaqui persun aztan anaž liwriyasača. Cristupankazza za liwriiñi azzizza.

YOOZIŽ KJAWŽTA ŽOÑINACA

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucž cjuñzna. Yoozqui ančhuc kjawziča. Jalla nii kjawžta oraqui jila parti ančhucaquiztan ana zizñi žoñinacatača tii muntuquiz žejlñi žoñinacž yujcquiziqui. Nižaza ana mantiñi žoñinacatača. Nižaza zuma rispitta familianacquiztan anatača jila parti ančhucqui. ²⁷ Yoozqui ančhuc illziča ana zizñi žoñinaca cjenami. Nuž munča ana criichi zizñi žoñinaca azkatsjapa ultimquiziqui. Nižaza Yoozqui ančhuc illziča ana mantiñi žoñinaca cjenami. Nuž munča ana criichi mantiñi žoñinaca azkatsjapa. ²⁸ Nižaza Yoozqui ana rispitta nižaza iñarta žoñinaca il-lziča, liwriizjapa. Nii žoñinacž puntuquiztan tii muntuquiz ana criichi žoñinacaqui cjiñičha, “Ana čjul-japa sirwiča”, cjican cjiñičha. Pero ultimquiziqui iñarta žoñinacaž liwriitiquiztan ana criichi rispitta žoñinacaqui inakaz cjiskattaž cjequiča. ²⁹ Jalla nuž Yoozqui žoñinaca illz munchičha, niž yujcquiz anaž jecmi mitarasi kuzziz cjeajo. ³⁰ Yoozqui Jesucristuž cjen ančhucaquiz tsjii ew kamañchiz cjiskatchičha. Nižaza Jesucristuqui učumnacaquiz Yooz zuma pinsitanaca tjeziča. Jesucristuž cjen učumqui zuma cjissiča Yooz yujcquiziqui. Nižaza Jesucristuž cjen učumqui Yooz kuzcama kamča. Nižaza ultimquiziqui tjapa ana wali-nacquiztanami liwriitaž cjequiča učumqui. Jalla nužučha Yooz zuma pinsitanacaqui učumnacaltajapaqui. ³¹ Jalla nižtiquiztan cijirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat honora waytiz pecčhaja, persun-pachquiziqui honora anaj waytila, antis mañtiñi Yoozquizkaz honoraj waytila”.

YOOZ TAKU PALJAYZ PUNTU

² Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančhucaquiz liwri-iñi Yooz taku paljayi tjonchinča. Jalla nuž paljaycan ana chawjc tawkžtan paljaychinča, tsjii walja zizñi žoñižtakazzi. ² Ančhucatan želan, Jesucristuž puntuquiztan nižaza Jesucristuž ticžta puntuquiztan jalla niipanicazza weriž paljaytaqui. Jalla nuž wejrqui persun kuzquiz tantiichinča, ima ančhucaquiz tjoncan. ³ Ančhucatan žejlcan, wejrqui humilde kuzziztača, nižaza Yooz eksñi kuzziztača. ⁴ Ančhucaquiz Yooz taku paljaycan ana chawjc tawkžtan atips pequiñtača, tsjii walja zizñi žoñižtakaz. Pero paljayan, Espiritu Santučha niž aztan ančhuca kuznaca atipchiqui, Jesucristužquin criyajo. ⁵ Yooz aziž tjeežtiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatuča. Ana chawjc taku paljaytiquiztan ančhucaquiz criiskatz pecatuča.

YOOZ PUNTUQUIZTAN INTINTAZ PUNTU

⁶ Pero tsjii tsjii Yooz puntunacaqui ch'amača intintazqui. Jalla nii puntunacazakaz tjaajinz pecučha. Pero walja Yooz kuzcama kamñi criichi žoñinacakaz nii puntunaca intintazasača. Jalla nii Yooz puntunacaqui anaž tii muntuquiz kamñi žoñinacž kuzquiz pinsitiquiztan tjonča. Nižaza anaž tii muntuquiz mantiñi jilir-nacžquiztan tjonča. Jalla ninacaqui kataquiča, ninacaž pinsitanacžtanpacha. ⁷ Ima tii muntu paacan Yoozqui persun kuzquiz pinsičičha, jaknužt žoñinaca liwriyačhaja, jalla nii. Ažk watanaca Yoozqui nii liwriiñi puntu ana kjanapacha intintazkatchičha žoñinacžquiz. Jaziqui tii timpuquizkaz Yoozqui intintazkatcha, učum nižtan wiñaya kamzjapa. Yoozpachača liwriiñi puntuquiztan tjaajinchiqui wejtquiziqui. Jalla nii tjaajinta kjanzt'uča. ⁸ Tii timpuquiz mantiñi žoñinacžquiztan anaž jecmi liwriiñi Yooz pinsita intintazziča. Intintaz-tasaž niiqui zuma honorchiz Jesucristo Jiliri anaž cruzquiz ch'awctasača ninacaqui. ⁹ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yoozqui zumanaca tjaczinčičha nižquin sirwiñi žoñinacžtajapa. Nii Yooz tjaczinta zumanacača anaž jecmi cherchi, nižaza anaž jecmi nonzi, nižaza anaž jecmi persun kuzquiz tantiyi atchiqui”.

¹⁰ Anzimi Yoozqui niž zumanaca Espiritu Santuž cjen učumnacaquiz intintazkatchičha. Espiritu Santuqui Yooz puntuquiztan zumpacha intintazza, tjapa Yooz puntumi. Jalla nižtiquiztan učumnacaquiz intintazkatasacha.

¹¹ Žoñinacaqui persun kuzquiz persun pinsitanacami zizza. Yekja žoñiqui ultimu ana zizza. Jalla nižta irata Yooz Espiritu Santuqui Yooz Ejpž pinsitanacami zizza. Ana čjul žoñimi Yooz pinsitanaca zizi atasacha, ¹² Yoozqui učum kuznacquiz niž persun Espiritu Santo luzkatchičha, niž persun pinsita intintazkatajo. Ana criichi žoñž kuzqui Yooz pinsitanaca anapan intintazkati atasacha. Jalla nižta kuz učumnacaltaqui ana žejlča. ¹³ Wejrnacqui Yooz puntu intintazcu, ančhucaquiz Yooz pinsitanaca tjaajinchinča. Žoñiž tjaajinta

jaru nižaza zizni žoň chawjc tawk jaru anal tjaajnuča. Pero Yooz Espiritu Santuž tjaajinta jaru, jalla niil tjaajnuča. Jaziqui Yooz pinsitanaca tjaajnuča Espiritu Santuž irpita criichinacžquin.

¹⁴ Jakzilta žoňit ana Yooz Espiritu Santuž irpitažlaj niqiu, Espiritu Santuž tjaajintanaca anaž catokča. Zumzu tjaajintanacažtakaz nayča. Jalla nižtiqiztan ana Espiritu Santuchiz žoňinacaqui anapanž Yooz tjaajintanaca intintazasača. Yooz Espiritu Santuž irpita žoňinacapanakaz Yooz puntu tjaajintanaca intintazasača. ¹⁵ Espiritu Santuž irpita žoňinacaqui tjapa tjaajintanaca tantiyasača, Yoozquiztan tjonni taku cjicu, už žoňquiztan tjonni taku cjicu, jalla nii. ¿Pero ana Espiritu Santuž irpita žoňinacaqui Espiritu Santuž irpita žoň taku ana tantiyasača, nižaza criichi žoňinacžquiz Yooz puntu ana tjaajnasacha? ¿Kjažtiqiztan nižta cjesajo? ¹⁶ Yoozqui niž Espiritu Santuž cjen učumnacaquiz Cristuž pinsitanaca tjaajža. Jaziqui zizza. Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Anaž jecmi persun kuzquiztan Yooz pinsitanaca zizasacha. Jaziqui anaž jecmi Yoozquiz tjaajnasacha”.

ANA CRIICHI ŽOŇINACAŽTAKAZ ANAČHA KAMZQUI

3 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančucaquiz tjapa Yooz puntu imazil tjaajžni atuča. Ančucqui imazi zuma intintazasača. Cristužquiz criichi cjenami Yooz Espiritu Santuž tjaajinta jaru ana zuma kamiňčucča. Persun kuzcama kamiňčucča, kolta ocjalanacažtakaz. ² Jalla nižtiqiztan wejrqui Cristuž puntuquiztan tsjii kjaž tjaajintanacakaz ančucaquiz tjaajinchinča. Jaknužt tsjii wawaqui lichi licča, nižaza anaž čhjeriqui luli atča, jalla nižta irataž ančucqui. Imazi Yooz tawk čhjeri intintazasača. Imaziča Yooz tawk čhjeri lujlzuinaqui ančucqui. ³ ¿Kjažtiqiztan nižtajo? Ančucča ana criichi žoňinacažtakazqui. Ančucpora quintras pequiňčucča, nižaza ch'aas pequiňčucča, nižaza pjali cjiciz pequiňčucča. Jalla nuž anawali kamcan iyaziča Yoozquin zuma sirwiñinacčucqui. Nuž anawali kamcan, ana criichi žoňinacažtakazza. ⁴ Yekjapanacaqui ančucaquiztan cjiča, “Wejrqui Pabluž t'akquiztanča”. Yekjapanacazti cjiča, “Wejrqui Apolos t'akquiztanča”. Jalla nuž chiichiican ana criichi žoňinacažtakaz kamča.

YOOZ TAKU TJAAJIŇINACŽ PUNTU

⁵ ¿Ject Apolosjo? ¿Ject Pablojo? Wejrnacaz Yooz taku paljaychiž cjen ančucqui Jesucristužquin criichinčucča. Wejrnacqui Yoozquin sirwiñkacžta. Yoozqui zapa mayniž wejrnacacquiz sirwiz langz tjaachiča. ⁶ Jalla nižtiqiztan Yooz taku paljaychinča, tsjii zkal čhjaqui kalltažokazzi. Wiruñacqui Apolosqui ančucaquiz iya Yooz taku paljaychizakazza, jaknužt zkalquiz kjaztan jawiyaz, jalla nižta. Ultimquiziqui Yoozpachača zuma kamañchiz ančucaquiz cjskatchiqui, tsjii zuma zkalaztakaz. ⁷ Jalla nižtiqiztan nii čhjaciñimi nii jawiñimi anaž čhjulumi. Yoozpanča chekanaqui. Yoozqui žoňinacž kuzquiz langža, tsjii čhjacta žkalažtakaz zuma pakz-

japa. ⁸ Čhjaciñimi jawiñimi tsjiikazza ninacaqui. Yoozqui zapa maynižquiz pacaquiča niž langztiqiztan jama. ⁹ Wejrnacqui Yooztajapa langžni mazinactča. Ančucqui Yooz langžta yok cuntičucča. Nižaza ančucqui Yooz kjuyta kjuya cuntičucča.

YOOZTAJAPA LANGZ PUNTU

¹⁰ Yoozqui niž kuzcama wejr apóstol puestuquiz utchiča. Jalla nekztan Yooz taku paljaychinča, žoňinaca Jesucristužquin criyajo. Wejrqui kjuya kjujni maestružtakacžta. Yooz kjuj simintu langzinča. Nekztan Yooziž tjaata langzquiztan jama yekjapaqui Yooz kjuya pirkichiča. Weriz kalltita kjuj simintuntu jakziltat pirkachaja, zumpachaž pirkiz waquiziča. ¹¹ Wejrqui Jesucristuž puntuquiztanpankaz tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintaqui Yooz kjuj simintužtakazza. Tsjemat simintuqui anača Yooz kjujyapaqui. ¹² Nii Yooz kjuj simintuntuñ punta punta pirkitamiz cjesača. Koržtan, paaztan, zuma maznacžtan, jalla ninacžtan pirkitaž cjesača. Nižaza pirkitaž zakaz cjesača tabližtan, cañtan, pjitžtan jalla ninacžtan. ¹³ Pero zapa mayniž langžtaqui kjanapacha tjeeztaž cjequiča Yooz pjalz tjuñquiziqui. Yoozqui ujtanztakaz tankataquiča. Nii ujtanz zapa mayniž langžta yatizinskataquiča, zuma langžta, ana zuma langžta, jalla nii. ¹⁴ Jakziltiž langžtat ujtanz tankattiquiztan tjuračhaja, jalla niiqui zuma pactaž cjequiča. ¹⁵ Jakziltiž langžtat ujsnachača, jalla niiqui ana pactaž cjequiča. Pero nii žoň wirakaz infiernuquiztan liwriita cjequiča, niž langžta pertissi cjenami.

CRIICHI ŽOŇINACAQUI YOOZ TIMPLU CUNTAČHA

¹⁶ Ančucqui Yooz timplu cuntača. Yooz Espiritu Santuqui ančuca kuznacquiz kamča. ¿Jalla nii ana ziz ančucjo? ¹⁷ Yooz timpluqui Yooztajapanča. Ančucpachača Yooz timplučucqui. Jalla nižtiqiztan jakziltat ančuc akačhaja, nii ančuc akni žoňiqui zakaz akta cjequiča; Yooziž castictaž cjequiča.

ANA CRIICHI ŽOŇINACŽ ZIZTAQUI

¹⁸ Ančucqui anaž jecžquizmi incallskata. Jakziltat ančucaquiztan žoňinacž tjaajintanaca zuma ziznižlaja, jalla niiqui nii tjaajintanacžquiz anača kuz tjaazqui. Pero Yooz puntuquiztan tjaajintanacžquizkaz kuz tjaaz waquiziča, nekztan litum zizni žoňi cjequiča. ¹⁹ Žoň kuzquiztan ziztaqui zumzu ziztažtakazza Yooz yujcquiziqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakzilta žoňit žoňiž pinsita jarukaz kamčhaj niiqui, jalla nižta kamtiquiztan Yooziž tantaž cjequiča, casticta cjisjapa”. ²⁰ Nižaza cji-jrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Tjapa ana criichi žoňinacž pinsitanaca inakazza. Jalla nii zizza Yooz Jiliriqiu”. ²¹ Jaziqui anača žoň kuzquiztan tjaajintaqui kuzquiz sint'izqui, “Jalla nii žoňiqui zumaž tjaajinča”, cji-canaqui. Yoozqui tjapa ančucaquiz tjapa zumanaca tjaacha. ²² Tjappachača ančucaltaqui, Pablumi, Apolosmi, Pedrumi, tii muntuquiz žejlñimi, žetimi, ticzmi, tii anzta žejlñimi, tii jazta žejlñimi, tjappacha an-

čhucaltača, Yoozquin sirwiz yanapzjapa. ²³ Nižaza ančhucča Cristužtajapaqui. Nižaza Cristučha Yooz Ejpž-tajapaqui.

YOOZ SIRWIZ PUNTU

4 Wejrnacqui Yooz sirwiñi žoñinacakaztča. Wejrnacaž Yooz sirwan, Yoozqui wejtnacaquiz niiz tuquita chjojzaka pinsitanaca tjaajinchiča, parti žoñinacžquiz tjaajnajo. Jalla nuž ančhucqui wejtnaca puntuquiztan pinsiz waquiziča. ² Jakziltižquiz Yoozqui tjaajinčhaja, jalla nii tjaajintacama parti žoñinacžquiz tjaajinstanča nii žoñiqui. Jalla nužupan waquiziča. ³ Weriz tjaajintaqui yatisinžtaž cjequiča. Pero ančhucqui weriz tjaajinta yatisinžnaquiž niiqui, čhjul žoñimi weriz tjaajinta yatisinžnaquiž niiqui, wejtquiz anaž importičha. Werjpachami ultimu ana yatisinžnasača. Yoozkazza ultimu yatisinžkatñiqui. ⁴ Wejrqui persun kuzquiz ana čhjul uj wachučhaj niimi, Yooz yujcquiziqui cunamižlani wejr ujchiztni. Ultimquiziqui Yooz Jiliriqui wejr yatisinžkataquiča. ⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooztakaz anaž yekjapanacžquiz tantiiz waquiziča, ima pjalz tjuñi tjonanaqui, nižaza ima Jesucristo Jiliriz tjonanaqui. Ultimquiziqui Jesucristo Jiliriqui chjojta anawalinaca kjanapacha tjeeznaquiča. Nižaza tjapa žoñinacž kuzquiz pinsitanaca tjeeznaquiča, zumpacha pjalzjapa. Jakziltami zuma ligituma ulnačhaja, jalla niiqui honorchiz cjequiča; Yooziž tjaata honoržtan.

MITARAZI KUZIZ ŽOÑINACA

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, Apolužtan wejtta jalla nii wejtnaca puntuquiztan chiyučha, ančhucquiz tjaajnajo. Wejtnacaž tjaajintami nižaza kamtami Yooz tawk jaručha. Jalla nuž nayžcu, ančhucmi Yooz tawk jaru kamñi kuzziz cjee. Anača mitarazi kuzziz cjiicjiisqui, "Wejt Yooz taku tjaajiñiqui juc'ant zumača; am Yooz taku tjaajiñiqui anal pecučha", cjicanaqui. ⁷ ¿Ject ančhuc t'aka parti žoñinacžquiztan tucquin uchjo? Ančhuc t'akaž juc'ant waližlaj niiqui, Yoozpankaz juc'ant wali cjiskatchičha. Ančhucqui anača persunpacha wali cjisnasača. Jalla nižtiquiztan anača atinaru kuzziz chiichiizqui, "Juc'ant waliča wejt t'akaqui", cjicanaqui.

⁸ ¿Ančhucqui wejrnac wirquin ecchinčhucjo? ¿Ančhucqui tjapa Yooz puntunaca zizjo? ¿Wali chawjc jilirinacažtakaz ančhucqui kuzquiz sint'ejo? ¿Wejrnac wirquin ecchinčhucjo? Ultimquiziqui ančhucqui anača nižta. Jalla nižta cjenaqui walipanž cjesača. Neesaj wejrnacmi ančhuc partiquiz cjiwčhani, ančhucatan čica jilirinaca cjisjapa. ⁹ Ančhucqui nayča, Yoozqui wejrnac apostolonaca wirquin ectača, conta cjisjapa utžta žoñižtakaz, jalla nii. Žoñinacami anjilanacami nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacami wejtnacaquiz chekža. Ana wali žoñinacažtakaz wejtnacaquiz chekža. ¹⁰ Wejrnacaž Jesucristuž puntuquiztan paljayan ana criichi žoñinacaqui cjiñičha, "Zumzu žoñinacčhucča". Nuž cjicanž wejtnacaquiz iñarča. Ančhuczi persun

puntuquiztan pinsiñčhucča, "Cristuž cjen zuma zizñi žoñinacčha wejrnacqui", cjicanaqui. Wejrnac apostolanacaqui humilde kuzziztča. Ančhuczi persun puntuquiztan pinsiñčhucča, "Tjup kuzziztča", cjicanaqui. Wejrnacqui iñartača. Ančhuczi rispitta žoñižtakazza. Ultimquiziqui ančhucqui anača nižta. ¹¹ Anzcama wejrnac apostolanacaqui anča sufručha čhjerquiztanami kjazquiztanami, nižaza zquitquiztanami. Nižaza wejrnacqui kichtača. Nižaza anača wejrnacqui žejlž kjuychiztqui. ¹² Nižaza persun kjaržtan ochañcama langznuča. Žoñinacaž wejtnacaquiz iñaranami zuma tawkžtan kjaaznuča. Nižaza žoñinacaž wejtnacaquiz ana wali paanami, zuma tjurt'iñi kuzziz awantuča. ¹³ Žoñinacaqui wejtnaca puntuquiztan quintra čhiča. Jalla nuž quintra čhiyanami, wejrnacqui zuma pazinziz kuzziz čhižinuča. Nižaza žoñinacaqui wejtnacaquiz tsjii cjujchi irataž cherča, nižaza wirquinpanž tewjčza tsjii juc'ant ana zuma kamñi žoñižtakaz. Jalla nuž wejtnacaquiz watča.

¹⁴ Jalla nuž cjiiržcuča ana ančhuc azkatzjapa, antiz ančhucquiz čhižinžcuča wejt k'ayi maatinacaž cjen. ¹⁵ Weriz Jesucristuž puntuquiztan paljaytquiztan, ančhucqui Jesucristužquin criichinčhucča. Jaziqui wejrqui ančhuc ejp cuntitča. Kjažtamit ančhucquiz wacchi tjaajiñinaca, nižaza irpiñinaca želačhani, tsjii ejpčhizčhuckazza. ¹⁶ Jalla nižtiquiztan jaknužt wejr zuma kamučhaja, jalla nižta ančhucqui zuma kamz waquiziča.

¹⁷ Jalla nižtiquiztan wejt k'ayi Timoteo cuchanžcuča, ančhucquiz cjuñkatzjapa, jaknužt wejrqui Jesucristo sirwican kamtučhaja, jalla nii. Nižaza tjapa kjutñi tjapa iclizziz žoñinacžquizimi tjaajnuča, jaknužt žoñinacžlaqui Cristuž kamañchiz kamzlaja, jalla nii. Jalla nuž Timoteoqui ančhucquiz cjuñkataquiča. Timoteoqui zuma cumpliñi žoñičha. Timoteoqui weriz cjen Jesucristužquin criichiča. ¹⁸ Yekjapanacaqui ančhucquiztan mitarazi kuzziz cjissinčhucča. Tuz pinsichinčhucča, "Pabluqui anapanž tjonzñi tjonasaka", cjican. ¹⁹ Yooz munan, wejrqui wajillaž tjonacha. Nekztan wejrqui nii mitarazi kuzziz žoñinacaž langžta obra pajacha, nižaza jaknižta kamañchizlaja, jalla nii. Nii žoñinacaž čhiitami wejtquiz anaž importičha. ²⁰ Yooz mantuquiz kamcan, Yooz aztan zuma kamstanča. Jalla niča chekanaqui; čhiita takunacakazza anaž chekanaqui. ²¹ ¿Jaknužt ančhuc pecjo? ¿Ančhuc casticzjapa, wejrqui tjonz waquiziya? ¿Už humilde kuzziz k'ayachtican tjonz waquiza ja? ¿Weriž tjontanaqui kjaž cjiñiž pec ančhucjo?

ANA WALI KAMTA QUINTU

5 Jilanaca, cullaquinaca, wejtquin tsjii ana wal quintu tjonchiča, ančhucquiztan tsjiiqui niiz wiri maa persun tjun tjacsiquičha. Jalla niiqui juc'ant anawaliča. Ana criichi žoñinacami ana nuž paača. ² Jalla nuž cjenami ančhucqui tirapan mitarazi kuzzizčhucča. Pero ančhucalaqui llaquit kuzziz cjis waquiziča. Jalla nižta ana wali paañi žoñiqui ančhucquiztan jaytitaj cjila. ³ Wejrqui ančhucatan ana čica

želuča. Jalla nuž cjenami, kuzquiz llaquita sint'izcuča. Nuž sint'izcu wejrqui nii uj paañi žoñž puntuquiztan tantiichinča, ana wali paača, jalla ni-iqui. ⁴ Ančucuzti wejt llaquita kuz cjuñžcan, Jesucristo Jilirž tjuuquiz ajcznaquiča nii uj paañi žoñž puntu tantiizjapa. Jalla nuž ajczcu, Jesucristo Jiliriqui niiz aztan ančucatan chicaž cjequiča. ⁵ Nekztanaqui ančucqui nii uj paañiqui Satanasquiz intirjaquiča, niiz curpu t'akjisajo. Niiž curpu t'akjistiquiztan cunamit niiz kuzqui azquichta cječani. Jalla nekztanaqui Jesucristuž tjontanaqui niiz animuqui liwriita cječani.

⁶ Ančuca mita kuzziz cjisqui anawaliča. Jalla tii chita taku cjuñžna, "Koloculla liwraturaqui tjapa t'anti maza t'amcha". Jalla nižta iratača nii anawal žoñiqui ančucatan chica kamcan parti žoñinacžquiz anawali cjiskatasacha. ⁷ Tjapa ančuca anawali kamañanaca eca, zuma kamañchizpan cjisjapa. Jesucristuqui učum cuntiquiztan tsjii wilanažtakaz ticziča, učum ujquiztan ana castica cjeajajo. Jalla nižtiquiztan ančucqui ana ujchizza Yooz yujcquiziqui. Tsjii zuma t'anti maza cuntičucča. ⁸ Jaknužt pascua pijista paañinaca zuma kamañchiz cjis pecčhaja, jalla nižta irata učumqui zuma kuzziz cjis waquiziča, nižaza Yooz kuzcama lijitu-ma kamz waquiziča. Anazuma kuzziz, nižaza anazuma kamañchiz, jalla nižta kamz ana waquiziča.

⁹ Tuquiqui cartiquiz cjižržquichinča tuž cjan: "Adulterio paañinacžquiztan jaytaquiča, nižaza nižta paañinacžtan anaž cumpant'iz waquiziča". ¹⁰ Jalla nuž cjižržcu wejrqui ultimupan anal cjiwča, tjapa ana criichi adulterio paañinacžtan ana želajo. Ana criichi žoñinacaqui anawaliž paača, adulteriuquiz ojklajča, nižaza cusanačquiz kuz tjača, nižaza tjañi zaača, nižaza žoñiž paata yooznaca sirwiča. Tii muntuquiz nižta anawali paañi žoñinaca panž žejlča. ¹¹ Yekjapanacazti "Yoozquin criyuča" cjan, anawali paača; adulteriuquiz ojklajča, nižaza cusanačquiz kuz tjača, nižaza žoñiž paata yooznaca sirwiča, nižaza anawal takunaca joojooča, nižaza licča, nižaza tjañi zaača. Jalla nižta anawali paacan jakziltat Yoozquin criyuča" cječhaj niiqui, jalla nižta žoñinacžtan ana ojklajquiča. Nižaza anača nižta paañinacžtanaqui čherimi lujlsqui. Panž ana cumpant'iquiča.

¹² Wejrqui ana criichi žoñinaca anača wejtlaqui tantiistanqui. Antiz učumqui icliz žoñinaca tantiistanča, ujchiz ana ujchiz, jalla nii. ¹³ Nii uj paañi žoñi jaytitaj cji-la. Pero Yoozqui nii ana criichi žoñinaca tantiyaquiča, casticzjapa.

QUIJZ PUNTU

6 Jakziltat tsjii jilž quintra quijačhaja, jalla niiqui ana criichi juez yujcquiziqui anaž quijz waquiziča. Pero criichi jilanacžquin quijspanča. ² Jesucristuž tjontan criichi jilanacaqui tjapa ana criichi žoñinacž puntu jusjisaquiča. ¿Nii ana ziz ančucjo? ¿Tjapa ana criichi žoñinacž puntu jusjisaquiči niiqui, kjažt tsjii quija ana azquichi atasajo? ³ Criichi žoñinacaqui anjilanacž puntu zakaz jusjisaquiča. ¿Nii ana ziz ančucjo? Jaziqui anji-

lanacž puntu jusjisaquiči niiqui, ¿kjažt tii muntuquiz žejlči quija ana azquichi atasajo? ⁴ Ančucaquiz quijanaca želaquiči niiqui, ¿kjažt ančucqui ana criichi žoñižquin quijjo? Criichinacžquiztanaqui anaž čjulumi ninacaqui. ⁵ Jalla nuž tii puntuquiztan chiižinuča ančuc azajo. Ančucaquiz quijanacača anaž cjichuca. ¿Tsjii quija želan, ančucaquiztan anaj azquichi atñi žoñi žejl, kjažtatajo? ⁶ Ana criichi jilirž yujcquiz quijas, ¿kjažtatajo?

⁷ Quija želanaqui, kjanapacha tjeeža, ančucaquiz ana waliča, jalla nii. Nii criichi jilaž uj paatiquiztanaqui nuž pasinza paachucakazza. Nižaza awantichucakazza. ⁸ Pero ančucpachača persun criichi jilanacž quintra payiñchucqui, ana walinaca paacan nižaza tjañi zaa-can, jalla nuž.

ARAJPACHQUIN KAMZ PUNTU

⁹ Ana wali kamañchiz žoñinacaqui anaž arajpach wa-jtquin Yooztan chica kamasacha. ¿Jalla nii ana ziz ančucjo? Jaziqui ančucqui anača incallta cjisqui. Arajpachquin anaž okaquiča tii žoñinacaqui: adulteriuquiz ojklajñinaca, nižaza žoñiž paata yooz sirwiñinaca, nižaza pampa cjičjiñi zultirunaca, nižaza luctak-pora tsjii luctakžtan tsjii maatakžtantakaz cjeasñinaca. ¹⁰ Nižaza tjañinaca, nižaza cusananacquin kuz tjañinaca, nižaza licchinaca, nižaza quintra chiičiiñinaca, nižaza žoñinacžquiztan kjañž pecñinaca. Jalla tjapa nižta žoñinacaqui arajpachquin anapan okasača Yooztan wiñaya kamzjapa. ¹¹ Ima Yoozquin criicanaqui yekjap ančucqui nižtatača. Anziqui Jesucristo Jilirž cjen, nižaza Yooz Espiritu Santuž cjen ančuca uj-nacaqui pertuntača. Jalla nižtiquiztan ančucqui Yooz partiquiz cjišiča, nižaza Yooz yujcquiziqui walikaz ana ujchiz cjišiča ančuca ujquiztan liwriita.

YOOZTAJAPAČHA UČHUMQUI

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesača. Yekjapa ančucqui chiičhani, criichi žoñiqui liwriitaž cjen čjulu paazmi paasača. Pero čjulu paazmi zuma kamañchiz kamzjapa anaž yanapča. Čjulu paazmi paasača, pero čjul paazmi ana wejt kuz atipskatz pecuča. ¹³ Tužuča razunaqui. Čheriqui pjuchjapača. Nižaza pjuchqui čherijapača. Ultimquiziqui Yoozqui piscpacha liwj tucuzinkataquiča. Tužuzakaz razunaqui, učum persun curpuqui anača adulterio paazjapaqui. Antiz učum curpuqui Jesucristo Jiliržquiz sirwiñijapača. Nižaza Jesucristo Jiliriča učum curpuž mantiñiqui. ¹⁴ Yooz Ejpuqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchiča. Nižaza Yoozqui niiz persun aztan učum curpunaca jacatatskataquiča.

¹⁵ Učum curpunacaqui Jesucristužtjapača. ¿Jalla nii ana ziz ančucjo? Jalla nitziquiztan ¿kjažt criichi žoñž curpuqui putirii maatakžquin tjaata cjesajo? Ana-panž cjichuca. ¹⁶ Jakzilta žoñit putirii maatakžtan adulterio paačhaj niiqui, nuž pucultan tsjii curpuchiztakaz cjiša. Cjižta Yooz takuqui tuž cjiča: "Luctakžtan maatakžtan lucutiñi cjequiči niiqui, tsjii curpuchiztakaz

cjisnaquiča". ¿Jalla nii Yooz taku ana ziz ančhucjo?
 17 Nižaza jakzilta žoñit persun kuz Jesucristo Jiliržquin tjaaquiz niiqui, nuž pucultan tsjii kuzziz cjissa.

18 Adulterio cjcjisqui anapanž pecalla. Jalla nižta paaquiz niiqui, persunažtajapa quintraž paača. Parti paata ujnacaqui, anaž nii adulterio ujžtapachaqui.
 19 Ančhuca curpuqui Yooziž tjaata Espíritu Santuž kjuya timpluča. Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuqui ančhucaquizpacha žejlča. ¿Jalla nii ana ziz ančhucjo? Ančhucqui patrunchizpanča. 20 Yoozqui ančhuc kjaychiča, wali preciužtan, Jesucristuž ljocžtan. Jalla nižtiquiztan ančhuca curpuquiztanami kuzquiztanami Yooztajapa honora waytiz waquiziča. Jalla nuž pizcpacha Yooztajapapanča. Jilanaca, anača uj paazqui.

ZALZ PUNTU

7 Jaziqui amiž cjiirta pewcžtanacquiz kjaaznasača. Jaziqui tii chiižinuča. Ana zalzqui walikazza. 2 Jalla nuž cjenami tii timpuquiz zalz waquiziča, ana adulterio ujquiz tjojtsjapa. Jalla nižtiquiztan zapa luctaka tsjaa maatakžtan zalz waquiziča. Nižaza zapa maataka tsjii luctakžtan zalz waquiziča. 3 Tsjii lucuqui zuma lucužta cjispanča persun maatakžtanacu. Nižaza tsjaa tjunqui zuma tjunažta cjispanča persun luctakžtanacu. 4 Tjuna curpuqui persun lucžtajapapanča. Nižaza lucž curpuqui persun tjunaltaajapapanča. 5 Nižaza porapat lucutiñi curpu tjaa-asaquiča. Porapat tsjii acuerduquiz luzasaquiz niiqui, tsjii kjažtallaž nicasasača, Yoozquin mayizizquin kuz tjaazjapa. Nii acuerduquiz luzta timpu wattan, nii lucutiñiqui ana iya nicz waquiziča. Tira nicaquiz niiqui persun curpu ana ewjazñi atačhani, nekztan Satanás diabluqui nii ana ewjazñi attiquiztan nižaza nictiquiztan adulteriuquiz tjojtskatasacha.

6 Nekztan jalla tuž chiižinuča, pero anal ultimu mantuča. 7 Wejrqui ana zalzničha. Jalla nižta kamñiž cjičhaj tjapa ančhucqui, jalla nižtal pecučha wejrqui. Pero Yoozqui zalz kamaña, nižaza ana zalz kamaña tjaača. Jalla nižtiquiztan zapa mayni niž persun Yooziž tjaata kamañ jaru kamstanča. Jalla niiqui walikazza.

8 Zultiržquizimi, žew luctakžquizimi žew maatakžquizimi tuž chiižinuča ančhucaquiz. Wejr irataž cjičhaj ančhucqui, ana zalzñi. Jalla niiqui waliž cjesacha. 9 Ančapanž zalz pecčhaj niiqui, zalzna cjichucača. Ana zalzcanpacha nižaza anča maataka peccan želasaj niiqui, ujquiz tjojtnasača. Jalla nuž cjenaqui zalzla cjichucapanikazza.

JALJTIZ PUNTU

10 Zalzi žoñinaca, ančhucaquiz wejr mantuča, jalla tuž. Tsjaa tjunqui naaža persun luctakžtan ana jaljtiz waquiziča. Nižaza tsjii lucuqui niž persun tjunatan ana jaljtiz waquiziča. Jaljtaquiz niiqui, ana iya yejkžtan zalznasača. Pero nii lucutiñ žoñiqui porapat pertunas waquiziča. Jalla tii mantitaqui anača weriž mantitakazzi, Yooz Jiliriz mantitapanča.

12 Parti žoñinacžquiz chiižinuča, tii chiižintaqui ana Yooziž mantitača. Tsjii criichi žoñiqui ana Yoozquin criichiñ tjunchizlaj niiqui, nižaza naa tjunqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, nii criichi lucuqui ana jaljtiz waquiziča. 13 Nižaza tsjii criichi maatakaqui ana criichi lucchizlaj niiqui, nižaza naaža lucuqui lucutiñipan kamz pecčhaj niiqui, naa criichiñ tjunqui ana jaljtiz waquiziča. 14 Naaža cjen Yoozqui naaža ana criichi lucu cwitiča. Nižaza Yoozqui ana criichiñ tjun cwitiča naaža Yoozquin criichi lucchiz cjen. Ana nižta cjequiz niiqui, nii lucutiñ maatinacaqui ana criichi žoñinacž maatinacažtakaz cjesača. Pero Yoozqui nii lucutiñ maatinaca cwitiča. 15 Pero tsjii ana Yoozquin criichi lucumi už tjunmi jaljtizpanž pecčhaj niiqui, tsjiikaj jaljtila cjichucača. Jalla nižta wataquiz niiqui nii Yoozquin criichi lucu cjicu už tjun cjicu jaljtasača, porapat zuma kamasajo, ana wali kamchuca cjenaqui. Yoozqui učhum criichinaca kjawzicha, zuma kamajo. 16 ¿Criichi lucuqui niž ana criichiñ tjun ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucača. ¿Nižaza criichiñ tjunqui naaža ana criichi lucu ultimu Yoozquin criiskatasajo? Ana zizzucača.

YOOZIŽ TJAATA KAMAÑ JARU KAMZ WAQUIZIČHA

17 Zapa mayniqui Yooziž tjaata kamañ jaru kjažtachichimi kamz waquiziča. Yooziž kjawžtaž cjen tsjii wira kamchinčhucča. Jalla nii wira ana Yooz quintražlaj niiqui, nižta kamzquiz cjesača. Jalla nužupan mantuča tjapa iclizziz žoñinacžquin. 18 Criiz oraqui jakziltat judío žoñž chimpuzajlaj niiqui, chimpuz žela. Nižaza criiz oraqui jakziltat ana chimpuzajlaj niiqui, ana chimpuskata. 19 Chimpuzami ana chimpuzami anaž importičha. Yooz mantitacama kamzqui, jalla niičha importaqui. 20 Yoozquin criičuqui čjul žoñimi čjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz cuntintu žejlzkazza. 21 Criiz oraqui žoñž mantuquiz žejlcanami, amqui ana kuz turwayskataquiča. Nekztan, jalla nii žoñž mantuquiztan liwriita cjesaž niiqui, pan ulnaquiča, liwrii cjisjapa. 22 Jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquizlaj niiqui, nii žoñž mantuquiz tira žejlcanami, cjuñzna, Jesucristo Jiliriz liwriitača, nii. Nižaza jakzilta criichi žoñit žoñž mantuquiz ana žejlčhaja, tii cjuñzna, Jesucristuž mantuquiz žejlča, nii. 23 Yoozqui ančhuc kjaychiča wali jila preciužtan. Cristuž ljokča nii preciuqui. Jalla nižtiquiztan žoñž mantuquiz anača cjiskatsqui. 24 Yoozquin criičuqui čjul žoñimi čjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlz waquiziča. Kjažtachichimi cuntintu cjequičha Yooztan chica kamchiž cjen.

ZALZ PUNTU

25 Yoozqui wejtquiz ana taku tjaachiča zultirunacž puntuquiztan. Pero, wejrqui tuž chiižinuča. Nižaza cjuñzna, Yoozqui wejtquiz apóstol kamaña cumpjičičha. Nižaza nii apóstol kamañ jaru panž kamuča. Wejrqui Yooziž illztitča nižquin sirwizjapa. Jalla nižtiquiztan weriž chiižinta tawkquiz kuz tjaaz waquiziča. 26 Tuž chiižinuča. Tii timpuquiz kamzqui ch'amača

criichi žoñinacžtajapaqui. Jalla nižtiquiztan čjul kamañchizlaja, jalla nii kamañquiz žejlz waquiziča. Zalzižlaja, zalzi žela; ana zalzižlaja, ana zalz waquiziča. ²⁷ Jakziltat tjunchiz cječhaja, anaž persun maatakžtan jaljtiz waquiziča. Nižaza ana zalzi žoñiqui maataka kjurz ana waquiziča. ²⁸ Pero jakziltat zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anača ujqui. Nižaza jakzilta turt zalznačhaja, jalla nii zalžtaqui anača ujqui. Tii ch'ama kamz timpuquiz zalžñinacžquiz juc'ant llaquinaca cjequičha. Wejrqui anaj nižta llaquita kamjaa ančhuc cjiwčhiya.

²⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tii walja ch'ama kamz timpuqui ana ažka tjuraquičha. Jalla nižtiquiztan tekztan nawjčhuc tjunchiz žoñinacaqui anaž tjunaquiz juc'anti kuz tjaaquičha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha. ³⁰ Nižaza llaquita žejlñi žoñinacaqui anaž ancha llaquisaquičha. Yooztan kamchiž cjen cuntintu cjequičha. Nižaza čjulquiztan chipsñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquičha chipchipsquiziqui. Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha. Nižaza cusasanaca kjayñi žoñinacaqui anaž juc'anti kuz tjaaquičha kjayta cusasanacquiz. ³¹ Tii muntumi nižaza tii muntuquiz žejlñimi tucuzinzaquičha. Jalla nižtiquiztan jakziltat tii muntuquiz želinchiz cječhaja, anaž nii želinchizquiz kuz tjaaquičha. Antiz Yoozquin juc'anti kuz tjaaquičha.

³² Ančhucqui tii muntu kamcan kuz turwayzquiztanaqui liwriitakaj cjeejal cjiwčhiya. Ana zalžni žoñinacaqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaačhaja; Yooz kuz cuntintu cjskatz pecča. ³³ Zalžni žoñinacžti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaača, persun tjun cuntintu cjisjapa. ³⁴ Nižaza zalzi maatakž kamañžtan zultir maatakž kamañžtan anača tsjiikaz. Ana zalzi maatakqui Yooz kamañquizkaz kuz tjaača. Curpumi kuzmi Yoozquin sirwizquin tjapa kuz tjaača. Pero zalzi maatakžti Yoozquin sirwicanami tii muntu kamañquiz kuz tjaača, persun lucu cuntintu cjisjapa.

³⁵ Tii weriž chiižintaqui ančhucalta wali cjisjapača, anaž ančhucatajzjapa. Nižaza tii weriž chiižintaqui ančhucquiz zuma kami yanapzjapača, nižaza Yoozquinpankaz tjapa kuz tjayi yanapzjapa.

³⁶ Tsjiilla cjesača, zalz puntuquiztan zakaz. Jakzilta žoñžtat tsjaa majt želačhaja, zalz irarquiz tjonchiñ, nižaza ancha zalz pecchiñ. Ana chajalztiquiztan niž kuz turwayskatčhaj niiqui, tuž chiižinuča. Niiž tur chjalz wali tantiižcu, chjalznasacha. Nii chjalzqui anača ujqui. ³⁷ Tii puntu iyal chiižinuča. Naa tura ejpqui ana chjalz pecčhaj niiqui, ana chjalzucha. Walikaz cjesača. Naa turaž cjen, ana jarita cjesaž niiqui, nižaza niiž persun kuzquiz ana chjalz pinsitacamažlaj niiqui, ana chjalzucha cjesača. Jalla nii ana chjalzqui waliž cjesača. ³⁸ Jaziqui nii chjalzñi žoñiqui walikaz paača. Pero nii ana chjalzñi žoñizti juc'ant walikaz paača.

³⁹ Zalžni maatakaqui persun lucžtan kamaquičha, čhjlorat ticznačhaja, jalla niicama. Jalla niiqui liy jaručha. Jalla nuž lucu ticzi cjenaqui naa žew žonqui yekja lucžtan zalznasacha, pero Yoozquin criichi žoñizakaz cjesača. ⁴⁰ Pero naa žew žon ana zalznaquiz niiqui, juc'ant cuntintu cjequičha. Jalla nuž pinsučha

wejrqui. Nižaza Yooz Espiritu Santučha wejt kuzquiziqui, weriž pinsita zuma cjisjapa.

ŽOÑIŽ PAATA YOOZNACQUIN TJAATA ČHJERI PUNTU

8 Tsjiilla cjesača, žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan. Ančhucqui cjiča: "Tjapa wejrnacqui nii puntuquiztan zizuča". Pero wejr cjiwčha, jakziltat "Wejrtča ziziñtqui", cječhaj niiqui, mit kuzziz cječhani. Nižaza jakziltat zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, parti criichi žoñinacžquiz yanapstanča zuma kamañchiz cjejajo. ² Jakziltat persun kuzquiz pinsican: "Ultim weraral zizuča", cjan cječhaja, jalla niiqui ana zuma zizza. Anapanž ultim werara zizasacha. ³ Jakziltat Yoozquin tjapa kuz tjaačhaja, Yoozqui nii žoñi pajča niž maati cunta.

⁴ Jaziqui nii žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri puntuquiztan, tuž cjiwčha. Žoñiž paata yooznacaqui anapanča ultim Yoozqui. Nižtiquiztan anača čhjulum. Werar Yoozqui zintallapanikaz žejlča. ⁵ Tii muntuquiz žejlñi žoñinacž yooznacaqui wacchiča. Ana criichi žoñinacaqui tii yokquiz žejlñimi nižaza tsewc arajpachquin žejlñimi cjiča, "Niiča Yoozkaz", nižaza "Niiča učhum Jiliriqui", panž cjiča. ⁶ Učhumnacalta tsjii werar Yoozkaz žejlča. Tsjii Yooz Ejž žejlča. Niiqui tjapa žejlñinaca paachiča. Nižaza učhumnacaqui nižtajapača. Nižaza tsjii Jesucristo Jilirikaz žejlča. Niiž cjen tjapa žejlñinaca žejlča, nižaza niiž cjen učhumnacaltaqui ew žejtz kamaña žejlča.

⁷ Žoñiž paata yooznac puntuquiztan yekjap criichi žoñinacaqui ana zuma intintiča. Tuquita yekjapanacaqui ančhucquiztan žoñiž paata yooznaca sirwiñitača. Jalla nižtiquiztan anziqiu yooznacquiz tjaata čhjeri lujlcan, nii paata yooznacquin pinsičha, nižaza persun kuzquiz sint'iča. Jalla nižtiquiztan nii čhjeri lujlchiž cjen ultim Yooz quintra uj paača. ⁸ Yooz yujquiziqui čhjeri lujlchi cjenami ana čhjeri lujlchi cjenami anaž impotiča. Jakziltat čjul čhjerimi lujlčhaj niiqui, nii čhjerquiztan anaž tsjan Yoozquin kuzziz cjesača. Nižaza jakziltat ana tjapaman čhjeri lujlčhaj niiqui, nii ana tjapaman čhjeri lujltiquiztan ana upa Yoozquin kuzziz cjesača. ⁹ Pero žoñiž paata yooznacquin tjaata čhjeri lujlquiztan cwitazaquičha, ana tsjii ana zuma intintiñi criichi jila ujquiz tjojtskatzjapa. ¹⁰ Ančhucqui zizza, žoñiž paata yoozqui anača čhjulmi, jalla nii. Nižaza ančhucqui žoñiž paata yooznacquin ana sint'iča. Pero yekjap jilanacžti tirapan žoñiž paata yoozquin kuzquiz sint'iskatča, ultim Yoozquin criichi cjanami. Jaziqui yekjap ančhucquiztan žoñiž paata yooz simpluquiz čhjeri lulasacha. Pero tsjii jilaqui ančhuc cheržcu lujlž zakaz pecasacha, aunquimi nii žoñiž paata yoozquin sint'icanami. Jalla nižtiquiztan nii žoñiž paata yoozquin sint'iñi jilaqui ultim Yooz quintra uj paasacha, nii žoñiž paata yoozquin tjaata čhjeri lujlžcu. ¹¹ Jaziqui ančhucquiz lujltiquiztan nii criichi jilaqui werar Yoozquiztan zarakskatča. Jesucristuqui nii jilž laycu ticziča, jalla. ¹² Pero ančhucqui nii jilž kuz ana wali cjskatzča. Jaziqui nii jilž quintrami uj paača, nižaza Cristuž quintrami uj paača. ¹³ Jalla nižtiquiztan žoñiž

paata yoozquin tjaata čhjeri lujlchiž cjen wejt jila ujquiz tjojtskatasaj niiqui, anapan nii čhjeri lujl pecuča. Wejrqui anapan yekja jila ujquiz tjojtskatz pecuča.

PABLUŽ KAMAÑA PUNTU

9 Wejrqui liwriitča. Jalla nižtiquiztan čhjulu paazmi paasača. Wejrqui Jesucristuž cuchanžquita apostoltča. Nižaza wejrqui persun čhjujčtan učum Jesucristo Jiliri cherčinča. Nižaza weriž Yooz taku paljaytiquiztan, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčuča. Jaziqui ančhucqui wejt obra cuntača Yooztajapaqui. ² Cunamit yekjapanaca wejr ana apóstol pajčhani. Ančhuczti wejr apóstol pajstanča. Ančucaž Jesucristužquin criichiž cjen, wejrqui kjanapacha tjeezitča, ultim werara apóstol, jalla nii.

³ Wejt quintra chiiñinacžquiz kjaaznuča, tuž cjan: Wejrtča lijitum apostoltqui. ⁴ Jalla nižtiquiztan criichi žoñinacaž tjaata čhjerimi nižaza čhjul tjaatami tanzasača. ⁵ Nižaza apóstol kamañquiz ojklajcan criichiñ tjun chjichasača. Jalla nižta chjichñiča parti apostolanacaqui, nižaza Jesucristo Jilirž persun lajknacami, nižaza Pedrumi. ⁶ Wejttn Bernabežtan Yooz taku paljaycan tirapan langznuča, persuna mantinzjapa. Jalla nuž cjenami, tii mantinzjapa langzqui jaytasacha, ančhucqui wejr mantinžinajo.

YOOZ TAKU PALJAYŇI ŽOŇŽ PUNTU

⁷ Tsjiilla cjesača nii puntuquiztan. Zultatunacaqui anaž sirwiča, persuna mantincan. Nižaza zkala langzñi žoñiqui zkal čhjerquiztan lulasacha. Nižaza uua ichñi žoñiqui uuzi lichiz licasacha. Jalla nužupanča tii muntuquiziqui. ⁸ Anača wejt kuzquiztankaz tii chiitaku. Jalla nuzupanž chiiča Moisés cjiirta Yooz takuqui. ⁹ Nii Moisés cjiirta lliquiziqui tuž cjiča: "Tsji zkala jojñi wacaqui anaž ňujcz waquiziča". Yoozqui jalla nuž cjan chiichiča anača wacžtajapa, ¹⁰ antiz wejrnacaltajapača. Niijapa nii Yooz taku cjiirtača. Zkal yoka kjullñi žoñimi, nižaza zkala jojñi žoñimi tjewznača zkalquiztan tsjiižtan tanzjapa. ¹¹ Jaziqui wejrnacqui ančhucquiz Yooz taku paljaychinča, zkala čhjachižtakaz. Jalla nižtiquiztan wejtnacalaqui ančhucquiztan mantinzjapa tanzñi cjichuca, zkala langzñi žoñižtakaz.

¹² Yekja Yooz taku tjaajiñi žoñinacaqui ančhucquiztan mantinzjapa tanchipanča. Wejtnacalaqui ančhucquiztan juc'anti tanzuca. Wejrnaczti anapan wira mantinz exijcan kamiñča. Wejrnacqui persuna langztiquiztan mantincan kamiñča. Čhjulum awantuča liwriiñi Cristuž taku catokz ana atajta cjeajo. ¹³ Timpluquiz langzñi žoñinacaqui timpluquiztan mantiñiča. Nižaza timplu altarquiz wilana jawkñi žoñinacaqui wilana jawkta chjizwiquiztan mantiñitacha. Jalla nii ančhucqui zizza. ¹⁴ Jalla nižtapacha Jesucristo Jiliriqui mantichiča, jakziltat liwriiñi Yooz taku paljayačhaja, jalla niiqui nii Yooz taku paljayz langzquiztan mantinasača.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYČHA, PERSUNA MANTINCAN

¹⁵ Wejrqui anapan mantinz exijcan kamiñča. Nižaza anziqui anal ančhucquic cjiiržčuča wejr mantinskatzjapa. Ana jakziltižquizimi mantinskatz pecuča. Wejrqui ima žoñžquiz mantinskatzcan ticzkal pecasača. Tii persuna mantinz honora ana wejtquiztan kjañkatz pecuča.

¹⁶ Yooz taku paljaycan wejrqui anal mit kuzziz cjesača. Yoozqui wejtquiz nii kamaña tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanča. Liwriiñi Yooz taku ana paljaysaž niiqui, wejrqui castictal cjesača.

¹⁷ Nižaza wejrqui persun kuzcamakaz Yooz taku paljaytasaj niiqui tsji pacz tjewztasača, weriž Yoozquiz yanaptiquiztan. Pero anača wejt kuzcama tii puestuquin kamuča. Yoozqui tii Yooz taku paljayz kamaña wejtquiz tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Yooz taku paljaystanpanča wejrqui. ¹⁸ Nižaza liwriiñi Cristuž taku paljaycan ana jeczquiztanami cobriñča, wejr mantinžinajo. Antiz persunpacha mantinuča. Jalla nižta ojklajžcu ancha cuntintuča. Jalla niiča wejt kuzquiz pactažtakazqui.

¹⁹ Cristuž cjen wejrqui liwriitača. Jaziqui žoñž kuzquiz pinsita jaru ana kamuča. Jalla nuž liwriitaž cjenami, wejrqui tjapa žoñž kuz jaru paasača, walja žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. ²⁰ Judío žoñinacžtan kamcan, judío žoñinacž cuzturumpi paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Nižaza, Moisés liy jaru kamñi žoñinacžtan kamcan, Moisés liy paa-uča, ninaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui anal nii Moisés liy mantuquiz kamuča. ²¹ Nižaza ana Moisés liy jaru kamñi žoñinacžtan kamcan, wejrqui zakal Moisés liy jaru ana kamuča, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Ultimquiziqui wejrqui werar Yooz liy jaru kamuča, nižaza Cristuž liy jaru kamuča. ²² Nižaza čhjulquizimi kuz sint'iskatñi žoñinacžtan kamcan, wejrqui nižtakaz kuz sin'tiskattažokaz cjiñča, nii žoñinaca Cristužquin kuzziz cjiskatzjapa. Jalla nižta punta punta kamuča, jaknužumi žoñinaca liwriita cjeajo. ²³ Jalla nižta punta punta kamuča, žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku criiskatzjapa. Nižaza jalla nižta kamuča, persunpacha Yoozquiztan zumanaca tanzjapazakaz.

²⁴ Tsjiilla cjesača. Ančhucqui tuž zizza. Tsji zajtñiquiz tjapa zajtñi žoñinacžquiztan tsjiillapankaz ganča. Jalla nuž cjuñžcu ančhucqui Yooz jiczquiz tjapa kuztan zajtz waquiziča, premio ganzjapa. ²⁵ Tjapa piluta uziñinacaqui walja istutiiča ima canchiquiz luzcan. Nižaza ana walinacquiztan jaytissa tsjan cusa uzinzjapa. Jalla nižta paača, tsji chjañquiztan paata royti pillu ganzjapa. Nii premiuqui tsji upacamakaz tjurča. Ančhuczti Yooz jiczquiz zajtča, tsji wiñaya tjurñi premio ganzjapa. Jalla nii premiuqui cjiča, Yooztan wiñaya kamz, jalla nii. ²⁶ Wejrqui anal inapampa Yooz jiczquiz zajtz jancan kamuča. Tsji pucultan boxsiyasñi žoñinacaqui anaž tsji kjutñi čhajcz pecča. Antiz panž čhajcz tsjiizuñž yujcquin. Wejrqui jalla nižtakaz anal inapampa

kamuča. Antiz liwriiñi Yooz takucama kamuča. ²⁷ Wejrqui persun kuzquizpacha ewjasuča čjul anawalinacami paazquiztan. Wejrqui jalla nuž paa-uča, Yooz wejr ana wirquin tjewcznajo. Yekjapanacžquiz zuma tjaajinžcu wejrqui anal wirquin tjewczta cjis pecuča, wejr ana zuma kamchinž cjen.

TUQUITA EJPNACŽ KAMTA PUNTU

10 Tsjilla cjesača. Wejrqui ančucaquiz tuž zizkatz pecuča. Egipto yokquiztan ulanžquichi tuquita ejpnacaqui tsjir koztan kamatča. Moisés irpita kamatča. Nižaza Moisesqui tjapa ninaca Ljoc Kota tjakchiča. ² Jalla nuž irpitaž cjen, nižaza Ljoc Kota tjaktaž cjen, nii žoñinacaqui Moiestan tsjii kuzziztača. Jalla nižtiquiztan tjapa ninacaqui Moisés irpiñi bautistažtakaztača. ³ Nižaza tjapa ninacaqui Yooz tjaata čheri lujlchiča. ⁴ Nižaza tjapa ninacaqui tsjii pajk maz ajkquiztan Yooz tjaata kjaz licchiča, curpu mantinzjapa, nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa. Nižaza ninacž kuz wali mantinzjapa Cristutača mazquiztan ulanñi kjaztakaz. Jalla nii Cristuqui chicapacha cumpañt'atča ninacaž jiczquiz okan. ⁵ Jalla nuž Cristuž cumpañt'ita cjenami, jila parti nii žoñinacaqui anapan Yoozquin kuzziztača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anatača cuntintu; ninacž quintra žawjchiča. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui ch'ekti yokquin ticziča.

⁶ Jalla nii tuquita kamtaqui cjiirtatača učumnaca cjuñajo, nižaza nižta ana walinaca tuquitažtapacha ana paajo. ⁷ Jaknužt yekjapa tuquita ejpnaca žoñiž paata yooznacquin sirwitčhaja, jalla nižtapachaqui anapanž kamz waquiziča ančhucqui. Nii tuquita ejpnacž puntuquiztan cjiirta Yooz takuqui, tuz cjiča: "Nii žoñinacaqui čheri lujlžcu licžcu tsajts pjijsta payi waquintichiča." Jalla nižta irata kamz anaž waquiziča. ⁸ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan ticziča 23,000 žoñinacaqui tsjii noojikaz. Jalla nii cjuñzna. Adulterio anača paazqui. ⁹ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui: "Yoozza pazinziz kuzzizqui", cjichiča. Jalla nekztan juc'anti anawalinaca paapaatča. Ultimquiziqui Yooz Ejpqui ninaca casticchiča. Jalla nii castictiquiztan walja žoñinacaqui ticziča, zkoranacaž č'atta. Jalla nii cjuñzna. Anača uj paazqui: "Yoozza pazinziz kuzzizqui", cji-canaqui. ¹⁰ Nižaza yekjap tuquita ejpnacaqui Yooz quintra chutchiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anjila cučanžquichiča ninaca conzjapa. Jalla nii cjuñžcu, ančhucqui Yooz quintra chuch anaž waquiziča.

¹¹ Tjapa tuquita ejpnacaž kamtaqui Yooz tawk li-bruquiz cjiirtatača učumnacaquiz chiižinzjapa ana nižta paajo. Tii muntu tucuzinz žcatžinžquiča. Jalla nižtiquiztan tuquita ejpnacaž kamta quintunaca zumpacha cjuñž waquiziča, ana nižta kamzjapa. ¹² Jalla tuž cjiwča. Jakziltat persun kuzquiz "walikaztča wejrqui" cjican pinsičhaja, jalla niiqui panž cwitazaquiča, ana ujquiz tjojtšjapa. ¹³ Čjul pruebanacquizimi ančhuc sufričhaja, jalla nižta pruebanacquiz zakaz tsjii tsjii criichi žoñinacaqui sufriča. Čjul pruebanacaž sufriskatta cjenami Yoozqui anchucaquiztan nii prue-

banaca ana atipskataquiča. Antiz ultimquiziqui Yoozqui čjul pruebanacquiztan anchucaquiz atipskataquiča, ančhuc ana čjul ujquiz tjojtšjapa, nižaza tjurt'iñi kuzziz awantizjapa. Učhum Yoozza zuma yanapñiqui, učumnacaž tjapa pruebanaca tjurt'iñi kuzziz watajo.

ŽOÑIŽ PAATA YOOZNACQUIZTAN ZARAKA

¹⁴ Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca, žoñiž paata yooznacquiztan zaraka. Anapanž ninacžquiz sirwa. ¹⁵ Ančhucča zizñi žoñinacaqui. Ančhucpacha tii weriz chiita taku yatisinznasača, werara ana werara, jalla nii. ¹⁶ Cristuqui učhum laycu ticziča. Jalla nii cjuñznajo Cristuqui cuzturumpi mantichiča, uwas kjaz liczmi, nižaza t'anta lujlžmi. Nii uwas kjazza Cristuž ljoc cuntaqui. Nižaza nii t'antača Cristuž curpu cuntaqui. Nii Cristuž mantita cuzturumpi paacan Yoozquin gracias cjican chiča. Nii uwas kjaz liccan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. Nižaza nii tojžta t'anta lujlcan Cristužtan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁷ Tsjii t'anta žejlča, aunquimi t'unapacha kjolžtami. Nižtakazza učummi. Walja tama criichinaca želanami, tsjii curpuchiztakazza. Tsjii t'antiquiztan tjappacha lujlča, jalla nuž tjeeža, tsjii kuzzizza tjappacha, cjicanaqui.

¹⁸ Israel žoñinacžquiztan tii puntu cjuñzna. Jakziltat Yooz altarquin wilana jawkčhaja, jalla niiqui wilanquiztan lujlcan nii altarž Yooztan tsjii kuzziz cjican tjeeža. ¹⁹ Nonžna, žoñiž paata yoozqui anaž čjulumi. Nižaza žoñiž paata yoozquin tjaata chjizwimi anaž čjulumi, chjizwikazza. ²⁰ Pero jakzilta ana Yoozquin criichi žoñit wilana jawkčhaja, jalla niiqui zajranacžquin wilana onanča, anapanž werar Yoozquin onanča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž ninacžtan cumpañt'iz waquiziča. Cumpañt'auquiz niiqui zajranacžquiz kuzziz cjican tjeeža. ²¹ Anaž jakziltami Cristo Jilirž wasumi nižaza zajranacž wasumi tanznasača. Nižaza anaž jakziltami Cristo Jilirž t'antami nižaza zajranacž čherimi tanznasača. Anača nižta kuzziz cjichuca. Antiz tsjii Yoozquizpanikaz kuzziz cjesača. ²² Jakziltat zajranacž cuzturumpiquiz mitisaquiz niiqui, jalla nii žoñž quintra werar Yoozqui žawjwaquiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nuž paaquiz niiqui, castictaž cjequiča. Ančhucqui anača Yoozquiztan juc'anti azziz jalla.

ŽOÑIŽ PAATA YOOZNACŽQUIZ ANA MITISA

²³ Jalla tuž werarača. Tsjii criichi žoñiqui liwriitača. Jalla nižtiquiztan čjulumi paasača. Pero tjapa paataqui juc'ant Yoozquin kuzziz cjisjapa anaž yanapča. Nižaza čjulu paatami anaž parti criichinacžquinami yanapča zuma kamañchiz kamajo. ²⁴ Parti criichinacaž zuma kamañchiz cjisjapača kuz tjazqu. Anača persun kamañjapakaz kuz tjazqu.

²⁵ Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: "Tjapa tii muntuqui Yooz Jiliržtacamača, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacaqui Yooz Jiliržtacamača". Jalla nižtiquiztan mercatquiz kjayta čherimi lulasača. Anaž persun kuz turwayskataquiča tuž pinsican, tii čherižlan žoñiž paata

yoozquiz tjaata čhjeri, už žoñiž paata yoozquiz ana tjaata čhjerižlaj, jalla nii.

²⁷ Nižaza ana werar Yoozquin criichi žoñiqui čhjeri lujljzjapa am impitasaj niiqui, okasača, ojkz pecasaj ni-iqui. Jalla nuž okaquiz niiqui, čhjul onanta čhjerimi lujljznaquičha anaž persun kuz turwayskatcan. ²⁸ Pero tsjiiqui amquiz maznačhani, tuž cjan: "Tii čhjeriqui žoñiž paata yoozquiz tjaata čhjeričha. Jalla nii čhjeri ana lujlz waquiziča". Jalla nuz cjenaqui amlaqui anača nii čhjeriqui lujlsinsqui, nii mazñi žoñž sint'iñi kuz anawali cjskatzjapa, nižaza niž kuz ana turwayskatzjapa. Am persun kuzqui walikaz cječhani, ana turwayta. Jalla nuž cjenami amqui nii čhjeri lulasaj ni-iqui, am jilž kuz turwayskatasacha.

Jalla nii weriž chiižintiquiztan yekjap ančhucaquiztan wejtquiz pewcznačhani, tuž cjan: "¿Kjažtiquiztan amqui nižta chiižinjo? Tsji žoñiž sint'iñi kuzziz cjenami, čhjulumi paaz atuča, Cristuqui wejr liwriičiča.

³⁰ Ima čhjul čhjerimi lujlcan Yoozquin gracias cjan chiyučha. Jaziqui, ¿kjažtiquiztan weriž lujltiquiztan žoñej wejtquin uj tjojtunjo?" Nuž cjan, wejtquiz chiy-ačhani. ³¹ Ančhucaquiz tuž kjaaznuča. Čhjeri lujlzm, čhjulumi paazmi Yooztajapa honora waytiz waquiziča.

³² Ančhucqui anaž jec žoñimi ujquiz tjojtskata, judío žoñinacami, ana judío žoñinacami, nižaza Yooz iclizziz žoñinacami. ³³ Wejrzi kjažllami tjapa žoñinaczquiz yanapuča zuma kamañchiz kamajo. Anal wejtta-japakaz ojklayuča. Antiz parti žoñinacztaajapa ojklayuča, ninaca ujquiztan liwriita cjeajo.

11 Wejrqui jaknužt Jesucristuqui kamtčhaja, jalla nižtazakal kamuča. Nižaza jaknužt wejr kamučhaja, jalla nižtazakaz kama ančhucqui.

ACHA CH'OKCHI CUZTURUMPI PUNTU

² Jilanaca cullaquinaca, ančhucqui tjapa weriž tjaajintanaca cjuñča, nižaza weriž tjaajintacama kamiñchučha. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin felicitučha. Ultimu anača wejt kuzquiztan nii tjaajintaqui, antiz, wejtquiz tjaajintatača.

³ Jilanaca, cullaquinaca, persun luctakž mantuquiz žejlča maatakanacaqui. Nižaza zapa luctak žoñiqui Cristuž mantuquiz žejlča. Nižaza Cristuqui Yooz Ejpž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecučha. ⁴ Iclizquiz ajczcu luctak žoñinacaqui pañžtan acha ch'okchi anapanž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ch'okchižlaj niiqui, persunjapa ombrawillaž cjesača. ⁵ Nižaza iclizquiz ajczcu, criichi maatakanacaqui panžtan acha ch'okchi panž cjesača, Yoozquin mayizicanami, nižaza Yooziž tjaata taku tjaajincanami. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui, persunjapa ombrawillaž cjesača. Acha ana ch'okchinžlaj niiqui ach chara k'ala murtaž cjes, nižtažtakaz cjesača.

⁶ Iclizquiz ajczcu, jakzilta maatakat ana acha ch'okchinžlaj niiqui, naaža persun ach chara k'ala murtaj cjila. Nekztan naaqui acha ch'okznasača. Naaža ach chara k'ala murtaž cjen ombrawillaž cjesača. Jalla nižtiquiztan maatakaqui acha ch'okchinpanž cjis waquiziča.

⁷ Yoozqui niž kuzcama luctak žoñi paachiča niž irata cjeajo. Jalla nižtiquiztan luctak žoñiž cjen Yooztajapa honoraqui tjeeztača. Nižaza maatakaž cjen luctakž honoraqui tjeeztača, jalla nižtiquiztan criichi luctakaqui iclizquiz ajczcu anapan acha ch'okchi cjis waquiziča. ⁸ Tuquita timpuqui Yoozqui luctaka paachiča, nekztan luctakžquiztan maataka paachiča. Luctakaqui ana maatakžquiztan paatatača. ⁹ Nižaza maatakaqui luctakžtajapa paatača. Luctakaqui anača maatakžtajapa paataqui. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan maatakanacaqui acha ch'okz waquiziča, luctakž mantuquiz cjan tjeezjapa, anjilanacaž cjen. ¹¹ Pero tii tantiya. Cristian kamañchiz cjen luctakanacami nižaza maatakanacami tsjiikazza. Yoozqui luctakžquiztan maataka paachiča. Nižaza luctakaqui maatakaž mjtñiž cjen žejlča. Pero tjappacaqui Yooziž cjen žejlča. Jalla nižtiquiztan ana maataka žejltčhaja luctakaqui ana žejltasača. Nižaza ana luctaka žejltčhaja maatakaqui ana žejltasača. Nižaza anaj Yooz muntčhaja, anapanž čhjulumi žejltasača.

¹³ Ančhucpacha tantiya. Yoozquin mayizican maatakaqui acha ch'okchinžlaj niiqui, ¿wali cjesaya? už ¿anawali cjesaj? Acha ch'okchi walipankazza maatakžtaqui. ¹⁴ Nižaza luctakaqui lajch charchizlaj niiqui persunjapa ombrawillaž cjesača. Jalla nužuča tii wirquiz kamañaqui. Tjapa žoñinacaqui persun kuzquiztan nuž zizza. ¹⁵ Nižaza maatakanacaqui pajk charchizlaj niiqui ninaczquizpacha honoraž cjesača. Pajk charchizqui acha ch'okchi cuntača. Jalla nižtiquiztan pajk charchiz cjisqui walikazza maatakžtaqui. ¹⁶ Jakziltat nii puntu ch'aas pecčhaja, jalla niiqui ziz waquiziča tužu. Wejr-nacqui nii cuzturumpi pajzpanča. Nižaza tjapa Yooz iclizziz žoñinacaqui nii cuzturumpi jaru paaspanča.

SANTA CENA PAAZ PUNTU

¹⁷ Tsjižtan zakal chiižinuča. Wejrqui ančhucaquiz zumpacha ewjtis waquiziča. Santa Cena paažcu ančhucqui koluculla akžta kamañchiz ulanča tsjan zuma kamañchiz cjenpacha. ¹⁸ Iclizquiz ajczcu, ančhucqui t'aka t'aka cjiicjiñchucquičha. Nii quintu wejtquiz iran-tižquičiča. Cunamit nižtapan cjiicjiñchani. ¹⁹ Pero jalla nižta t'aka t'aka cjitiquiztan, kjanapacha tjeeža, jec-nacat lijitum cristian kamañchiz criichinaca, nii. Jalla nižtiquiztan t'aka t'aka cjichuca cječhani. ²⁰ Ančhucqui Santa Cena cuzturumpi paazjapa chjeri luli ajczinčhucquičha. Nekztan chjeri lujlcan zapa mayni ančhucaquiztan persun čhjeri lujlskaz cjissinčhucquičha, ana tojunžcu. Jalla nižtiquiztan koloculla čhjerchiz žoñinacazti čhjeri eecznan žejlchiquičha. Partizti chjeki čhjeri lujlchi žejlchiquičha, nižaza yekjapazti mallzilla žejlchiquičha. Ana wali paachinčhucča. Jalla nižtiquiztan anača Jesucristo Jiliriz mantita Santa Cena cjichuca cjequičha. ²² ¿Ančhuczti lujljzjapa liczjapa, ana kjuy-chizčhuc, kjažtatajo? Nižta ana wali paacan, ančhuqui tjeeža, ančhucaquiz Yooz iclizziz žoñinaca anaž importičha, nii. Nižaza pori criichinacaqui azkatčha ana želinchiz cjenaqui. ¿Wejr ančhucaquiz kjažt cjes? ¿Wejr

ančucaquiz “Walikaz” chiyasaya? Anapan niža chiyasača.

²³ Jesucristo Jiliripachača wejtquiz mantichiqui Santa Cena cuzturumpi paajo. Jalla nii tjaajintacama ančucaquiz zakal tjaajinchinča. Ima Jesucristo Jiliriž intirjita cjen, jalla nii weenpacha tsjii t'anta tanzicha niž persun kjaržtan. ²⁴ Jalla nekztanaqui Yooz Ejpžquin gracias cjican cjichiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu, to-junchiča, tuž cjican: “Tii t'antaqui wejt curpu cuntača. Wejrqui žoňž curpuchiz cjen ančhuc laycul ticznača. Weriz ticža cjuňžjapa tii cuzturumpi wilta wilta paaquiča”. ²⁵ Nekztan čjheri lujlžcu nižtapacha Jesucristuqui niž persun kjaržtan tsjii wasu tanzicha, tuž cjican: “Tii wasquiz uwas kjazqui wejt ljoc cuntača. Wejt ljoc cjen ew acta tjułžtaž cjequiča. Čhjulator tii cuzturumpi paačaj niiqui, wejtquiz cjuňž waquiziča”. Nuž mantichiča Jesucristuqui. ²⁶ Čhjulator tii Santa Cena cuzturumpi paachaj niiqui, ančhucqui tjeeža Jesucristo ticziča ančuca laycu, jalla nii. Jalla nii cuzturumpi paaz waquiziča, Jesucristo Jiliriž tjonzcama.

²⁷ Jalla nižtiquiztan jakziltat nii Santa Cena cuzturumpi ana zuma paaquiz niiqui, Jesucristo Jiliriž ombrawillaž cjequiča. Nižaza Jesucristo Jiliriž quintra uj paaquiča; niž curpuquizimi niž ljocquizimi iñar-tažokaž cjequiča. ²⁸ Ima Santa Cena paacan, zapa mayni persun kuzquiz amayt'asaquiča, kjažtiquiztan Santa Cena cuzturumpi paa, jalla nii. Nekztan Santa Cena cuzturumpi paasača. ²⁹ Nižaza Santa Cena paacan, Jesucristuž učum laycu ticžta, jalla niiča zapa mayni persun kuzquiz waljapanž cjuňž waquiziča. Santa Cena paacan Jesucristo ana cjuňžiž cjequiz niiqui, persun casticujapa cjequiča. ³⁰ Santa Cena cuzturumpi ana wali paatiquiztan, walja ančucaquiztan laa žejlča, nižaza ana wali žejlča, nižaza yekjapanacaqui ticziča. ³¹ Ima Santa Cena cuzturumpi paacan učumnacapacha zapa mayni persun kuzquiz zuma amayt'as waquiziča. Nekztan pertuna mayiziz waquiziča. Nekztan Jesucristo Jiliriž anaž casticta cjequiča. ³² Jesucristo Jiliričiqui učum casticaquiz niiqui, azquichjapa panž casticča, zuma kamañquin cjisnajo. Nekztan ana criichi žoñinacžtan chica ana wiňaya casticta cjequiča.

³³ Wejt jilanaca, cullaquinaca, čjheri lujlžjapami nižaza Santa Cena paazjapami ajcžcu, zapa mayni tjewz waquiziča parti criichi žoñinacaž zumpacha ajczquiscama. ³⁴ Jakziltat čjheri eeskatčhaja, persun kjuyquin zumpacha lujlžnaquiča, ima iclizquin ojkan. Nekztan lujlžcu ajczquin okaquiča, Santa Cena zuma paazjapa. Jakziltat Santa Cena ana zuma paaquiz niiqui, Yoozqui nii žoñi casticaquiča. Nužulkazza nii puntuqui. Yekja puntunacaqui wejr azquichača, ančucaquin cherezni quejpžcu.

ESPIRITU SANTUŽ TJAATA KAMAÑANACA PUNTU

12 Tsjii zakaz chiižinuča, Espiritu Santuž tjaata kamañanaca puntuquiztan. Jalla nii ančucaquiz zuma intintiskatz pecuča.

² Tuquiqui ima ančucaž Yoozquin criican ančhucqui ana criiči žoňž paata yooznacžquiz tsjii kjutni irpitat-

ača, jalla niža irpiskatchinčhucča ančhucqui. Jalla nii ančhucqui zuma zizza. ³ Jakziltat Yooz Espiritu Santuž irpitažlaja, jalla niiqui ana chiyasača: “Jesusaqui laykjita cjila”, cjicanaqui. Nižaza jakziltat: “Jesusaqui Yooz Jiliriča”, cjican chiyachaja, jalla niiqui Espiritu Santuž irpitaž chiyauiča. Jalla nuž intintiskatz pecuča.

⁴ Jilanaca, cullaquinaca, criichi žoñinacaqui yekja yekja Espiritu Santuž tjaata kamañanacchizza, nižaza poderanacchizza. Pero tsjii Espiritu Santukaz tjapa nii kamañanacami nižaza poderanacami tjaacha. ⁵ Nižaza criichi žoñinacaqui yekja yekja Yoozquin sirwiča. Pero tsjii Yooz Jiliržquinkaz sirwiča. ⁶ Nižaza criichinacaqui yekja yekja wali obranaca paača. Pero tsjii Yooz Ejp-kaz criichinacžquiz nii obranaca paakatča. ⁷ Jaziqi tjapa criichinacaqui Yooz Espiritu Santuž tjaata kamañchizza, parti criichinacžquiz juc'ant zuma kami yanapzjapa. ⁸ Tižta kamañanacaqui tjaacha: Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zuma pinsita razunanacchiz chiikatča. Nižaza Yooz Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zizni zizni chiikatča. ⁹ Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz Yoozquin juc'ant tjapa kuzziz cjskatča, zuma obranaca paazjapa. Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha laanaca čhjetnajo. Pero Espiritu Santuqui tsjikazza. ¹⁰ Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha wali milajrunaca paazjapa. Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz poder tjaacha, Yooziž tjaata takunaca zuma kjanzt'izjapa. Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz zizni kuz tjaacha, žoñinacaž chiita takunaca zumpacha tanti-izjapa, Yoozquiztan tjonchižlan už zajrižquiztan tjonchižlaj, jalla nii. Nižaza Espiritu Santuqui yekjap criichinacžquiz ana pajta taku chiikatča. Nižaza nii Espiritu Santupacha yekjap criichinacžquiz zizni kuz tjaacha, nii ana pajta chiita taku parti criichinacžquiz intintiskatajo. ¹¹ Tsjii Espiritu Santukaz tjapa nii yekja yekja poderanaca tjaacha. Jaknužt nii Espiritu Santuqui tjaaz munčhaja, jalla niicama tjapa criichinacžquiz tjaacha.

CRICHI ŽOÑINACAQUI TSJIIKAZZA

¹² Cristužtan nižquin criichi žoñinacžtan tsjii curpuchiz žoňžtakazza. Tsjii žoňžta žejlča, kjarami, lismi, čhjucquimi, cjuňimi, jalla nižtanaca žejlča, pero tsjii žoňikazza. Wacchi cjenami tsjii curpukazza. Jalla niža iratača Cristužtan criichinacžtan. ¹³ Criichinacaqui yekja yekja žejlča, judionacami, yekja wajtchiz žoñinacami, piyunanacami, ana piyunanacami, jalla nižtanaca žejlča. Pero bautistaž cjistanaqui Espiritu Santuž cjen tjapa niža criichinaca tsjii žoňž curpu cunta cjissiča. Nižaza Yooz Ejpqui tjapa criichinacž kuzquizimi Espiritu Santo luzkatchiča.

¹⁴ Tsjii žoňžtaqui kjarami lismi achami čhjucquimi cjuňimi jalla nižtanaca žejlča. Punta punta žejlča tsjii žoňž curpuquiziqui. ¹⁵ Jalla niža iratača Cristužtan nižquin criichinacžtan. Jalla nižtiquiztan tjapa Cristužquin criichinacaqui tsjikazza. Jilanaca, cul-

laquinaca, nonžna. Tsjii žoňž kjojchaqui ana chiiz waquiziča, tuž cjican: “Wejrqui kjojchakazza, anača wejr kjaraku; jalla nižtiquiztan anaž tii žoňž curpuquiz želasāča”. Jalla nižta chiizcumi, nii kjojchaqui tirapanča nii žoňž curpu partiquizqui. ¹⁶ Nižaza tsjii žoňž cjuñiqui ana chiiz waquiziča, tuž cjican: “Wejrqui cjuñikazza, anača wejr čhjujquiqui. Jalla nižtiquiztan anaž tii žoňž curpuquiz želasāča”. Jalla nižta chiizcumi, nii cjuñiqui tirapanča nii žoňž curpu partiquizqui. ¹⁷ ¿Tjapa žoňž curpuqui čhjujquicamazlaj niiqui, kjažt nonžnasajo? ¿Nižaza tjapa žoňž curpuqui cjuñicamazlaj niiqui, kjažt mucžnasajo? ¹⁸ Yoozqui žoňž curpuquiz punta punta utchiča, jaknužt munčhaja, jalla nuž. Jalla nižta irata Yoozqui punta punta Espiritu Santuž kamañanacami nižaza poderanacami tjaachiča criichinacžquiz. ¹⁹ Žoňž curpuquiz anaj punta punta žejlčhaja, anaž ultim žoňž curpu cjitasača. ²⁰ Punta punta želanami, tsjii curpukazza. Jalla nižta irata criichinacaqui punta punta poderanacchizza, nižaza kamañanacchizza, pero tjapa criichinacača Yooz partiquiz, nižaza tsjiikazza.

²¹ Jalla nižtiquiztan čhjujquiqui kjaržquiz ana chiiz waquiziča, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza achauki kjojchquiz ana chiiz waquiziča, “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. Nižaza tsjii criichi žoñiqui yekja criichi žoňžquiz ana chiyasača: “Amqui anal pecučha”, cjicanaqui. ²² Žoňž curpuqui punta puntaž pecča. Jaziqui žoňž curpuquiz jallc'a partiqui zaka žejlča. Nii jallc'a partiqui juc'antiž pecča. ²³ Nižaza žoňž curpuquiz ana zuma chercherchiznaca žejlča. Ninacaqui zquitžtan tjutžtača zuma chercherchiz cjisjapa. Nižaza žoňž curpuquiz chjojžta partinaca žejlča. Ninacaqui zquitžtan tjutžtača, učum ana azjapa. ²⁴ Zuma chercherchiznaca tsjii zquiti tjutžqui anaž pecča. Yoozqui žoňž curpu nižta paachiča. Nižaza Yoozqui žoňž kuz peckatchiča, ana zuma chercherchiznaca tsjii zquitžtan zuma tjutžjapa. Jalla nižta iratača iclizziz žoñinacaqui. ²⁵ Jalla nižta munchiča Yoozqui, criichi žoñinacaž ana t'aka t'aka cjisjapa. Nižaza Yoozqui nižta munchiča, porapat zuma munaziñi kuzziz yanapasjapa. ²⁶ Tsjii criichi žoñiž sufran, tjapa criichinacaqui kuzquiz sint'iča. Nižaza tsjii criichi žoñiž honorchiz cjen, tjapa criichinacaqui nižtan chica chipča.

CRIICHI ŽOÑINACŽ KAMAÑ PUNTU

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tjapa Yoozquin criichinacžtan Cristužtanpacha tsjii kuzzizza. Zapa mayni ančhucqui Jesucristuž partiquiz žejlča. ²⁸ Nižtiquiztan Yooz Ejpqui criichinacžquiz yekja yekja kamañanaca tjaacha, iclizziz žoñinacžquiz yanapzjapa. Primiraqui Yoozqui yekjap criichinacžquiz apóstol kamaña tjaachiča. Niiž jaru Yooziž tjaata taku paljayz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Niiž jaru Yoozqui niiž taku tjaajinz kamaña tjaachiča yekjap criichinacžquiz. Nižaza Yoozqui milajru paaz poder tjaachiča. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča laanaca čhjetnajo. Nižaza Yoozqui icliz langzquiz yanapz kamaña tjaachiča. Nižaza Yoozqui kamaña tjaachiča iclizziz žoñinacžquiz irpiñi-

japa. Nižaza Yoozqui poder tjaachiča, ana pajta takunaca chiichiyajo. ²⁹ Anača tjapa ančhucqui apóstol kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooziž tjaata taku paljayz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui Yooz taku tjaajinz kamañchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui milajru paaz poderchizqui. ³⁰ Nižaza anača tjapa ančhucqui laanaca čhjetinz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui ana pajta takunaca chiiz poderchizqui. Nižaza anača tjapa ančhucqui nii ana pajta chiita takunaca intintiskatz poderchizqui. ³¹ Ultim zuma kamañquiz kuz tjaa ančhucqui. Nižaza wejrqui ančhucaquiz nii juc'ant zuma kamañal tjaajnuča.

ZUMA MUNAZIZ KAMAÑAQUI JUC'ANT ZUMAČHA

13 Jalla tužuča juc'ant zuma kamañaqui. Zuma munaziz kamañaqui juc'ant zumača tjapa kamañanacquiztanaqui. Tsjii žoñiqui ana pajta žoňž takunacami nižaza anjilž takunacami chiyasača. Jalla nižta chiichiz cjenami ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, jalla nii žoñiqui inapachaž chiyauičha. Ina takukazza nii žoňž takuqui. Tsjii ina wjajtta cajažtakaz cjesača. ² Nižaza tsjii žoñiqui Yooziž tjaata takunaca paljayasača; nižaza tjapa Yooz pinsitanaca ziasača; nižaza tjapa Yooz puntu ziasača. Pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaj niiqui, anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui. Nižaza tsjii Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui Yoozquiztan mayizichiz cjen, tsjii curumi kiskatasāča. Pero jakziltat ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulul parliczumi ziczumi paazcumi anaž čhjulumi cjequičha Yooz yujcquiziqui. ³ Nižaza tsjii žoñiqui tjapa niiž želinchiznaca tojnasaž niiqui, nižaza Cristuž cjen persun curpumiž ujta cjisjapa intirjasaž niiqui, pero ana zuma munaziñi kuzziz cječhaja, jalla niiqui čhjulul paazcumi inakaz cjesača nii persunaltajapa.

⁴ Zuma munaziñi kuzziz žoñiqui tižta kuzzizza. Pazinziz kuzzizza, nižaza okžñi kuzzizza, nižaza ana iñiziñi kuzzizza, nižaza ana persun kamaña alawasñi kuzzizza, nižaza ana mit kuzzizza. ⁵ Nižaza ana atinar kuzzizza, nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui ana malcriat kuzzizza. Nižaza persun kuzcamakaz anaž kamz pecča. Nižaza ana žawjñi kuzzizza. Nižaza ana anawal ayñi tjepuns kuzzizza. ⁶ Nižaza tsjii jilaž ujquiz tjojtsi cjenaqui, anaž chipasača zuma munaziñi kuzziz žoñiqui. Antiz tsjii jilaž zuma paachi cjenaqui, nekžtan chipsnasača. ⁷ Čhjul pruebanaca tjonanami zuma munaziñi kuzziz žoñiqui awantiča. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz cjiča; “Zuma kuzzizlan”, cjican. Nižaza zuma munaziñi kuzziz žoñiqui parti criichinacž puntuquiztan persun kuzquiz: “Zuma kamačan”, cjiča. Nižaza čhjul pruebanacaž tjonanami Yoozquin tjturt'iñi kuzziz cjequičha zuma munaziñi kuzziz žoñiqui.

⁸ Nii zuma munaziz kamañaqui anawira tucuzinzaquičha. Nii Yooziž tjaata taku paljayz kamañaqui tucuzinzaquičha; nižaza nii ana pajta taku chiiz kamañaqui zakaz tucuzinzaquičha. Nižaza nii Yooz pun-

tu zumpacha zizta paljayz kamañaqui panž tucuzin-naquiča. ⁹ Tii muntuquiz žejlcanaqui Yooz puntuquiz-tan anapanž tjappacha zizi atasacha. Nižaza Yooz puntuquiztan anapanž tjappacha intintiskati atasacha. ¹⁰ Wiruñauqui Yooztan kamcanaqui Yooz puntu tjappacha zizaquiča. Jalla nii timpuqui Yooz puntu tjaajnz kamañanacaqui kataquiča.

¹¹ Jalla tižta iratača Yooz puntu zizqui. Žoñiqui kolta uza cjicanaqui, ocjal chiichiiz chiiñiča, nižaza ocjal pinsiñiča, nižaza ocjalž pinsamintuchiz tantiiñiča. Jalla nižta žejltača ocjala cjicanaqui. Jazizti pajk žoñi cjiscuqui, ocjalažtakaz chiichiiznacami, pinsiznacami jaytitača. Jalla nižta irataž Yooz puntunaca zizqui.

¹² Zur ispijquiz persun yujcqui ana zuma kjanaž tjenča. Jalla nižta iratača anziqui Yooz puntunaca zizqui, ana kjana. Wiruñauqui Yooztan kamcan zuma kjanaž zizaquiča Yooz puntuqui. Anziqui anaž tjappacha zizzuca Yooz puntuqui. Wiruñauqui Yooztan kamcan tjapa Yooz puntunaca zizaquiča, jaknužt Yoozqui učhum puntuquiztan zumpacha zizzaja, jalla nižta.

¹³ Ultimquiziqui criichi žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuzziz wiñaya cjequiča. Nižaza criichinacaqui Yoozquiztan zumanaca niž jaru niž jaru tjewznaquiča. Nižaza criichinacaqui zuma munaziñi kuzziz wiñaya cjequiča. Pero tsjiiča chekan waliqui, zuma munaziñi kuz, jalla nii.

YOOZ TAKU PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

14 Jalla nižtiquiztan zuma munaziz kamañquiz kuz tjaa. Jalla nii kamañača juc'ant chekanaqui. Nižaza Yooz Espiritu Santuž tjaata kamañnacquiz kuz tjaa. Yooz taku paljayz kamañquiz juc'anti kuz tjaa. ² Nii anaž pajta taku chiiz kamañaqui anača chekanaqui. Nii kamañchiz žoñiqui Yoozquizkaz chiiča. Anaž žoñžquiziqui chiiča. Jalla nuž ana pajta taku chiyan parti žoñinacaqui anaž intintazi atča. Espiritu Santuqui ana zizta chjojžta taku paljayzkatča nii ana pajta taku chiiñi žoñžquiz. ³ Pero nii Yooz taku paljayñi žoñiqui parti criichinacžquiz paljayča, juc'ant zuma kamajo, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeyajo, nižaza kuzta cjeyajo. ⁴ Nii ana pajta taku chiiñi žoñiqui persunjapakaz yanapča Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. Nii Yooz taku paljayñi žoñizti parti criichinacžquiz yanapča Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

⁵ Wejrqui ančhucaquiz cjiwča, tjapa ančhucqui ana pajta taku chiichiiñi cjičhaja. Pero juc'ant chekanaqui, Yooz takunaca paljayñiž cjičhaja, jalla nižta anchal pecuča. Nii Yooz takunaca paljayz kamañchiz žoñiča juc'ant chekanaqui nii ana pajta taku chiichiiz kamañchiz žoñžquiztanaqui. Jalla nižtiquiztan ana pajta taku chiichiižcu, parti criichinacžquiz intintiskatz waquiziča Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

ANA PAJTA TAWKŽTAN PALJAYZ KAMAÑA PUNTU

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz tjonžcu ana pajta tawkžtan paljayaž niiqui, nii paljaytaqui inakaz cjequiča ančhucaquiz. Ana yanapasacha tsjan zuma ka-

mañchiz cjeyajo. Ančhucaquiz yanapzjapa, wejtlaqui kjanapacha paljaystanča, tsjii Yooziž tjaata ew takumi, tsjii Yooz puntu zizta takumi, tsjii Yooziž intintiskat-ta takumi, tsjii Yooz puntu catokta takumi, jalla nii. Nekztan ančhucqui yanaptaž cjequiča, Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa.

⁷ Tsjii pincallu pjujñi žoñiqui čhjakčhjakauiz niiqui, nii pjujta wirsu ana pajta cjequiča. Nižaza pincallu pjujñinacami quitara icñinacami čhjul musicunacami tsjii wirsu ana kjanapacha tejlznaquiž niiqui, parti žoñinacazti čhjul wirsut pjujčhaja, icčhaja, anaž tantiyi ataquiča. Jalla nižta iratača ana pajta tawkžtan chiziqui. ⁸ Tsjii quira zalzjapa trompetaž ana zuma claro tjawunaquiž niiqui, jalla nuž ana zuma tjawuntiquiztan zultatunacaqui anaž listu tjaczci cjequiča nii quira-japaqui. ⁹ Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz watča. Tsjii criichi žoñiqui ana intintazuc takuž paljayaquiž niiqui, ančhucqui ana intintichiž cjequiča, čhjulut chiičhaja, jalla nii. Jakziltat ana intintazuc takuž chiičhaj niiqui, inakaz chiiča. ¹⁰ Tii muntuquiz tjapaman takunacapanž žejlž, jaz. Nižaza zapa takuqui intintitaž cjesača jakziltižquizimi. ¹¹ Pero wejrqui tsjii chiita taku anal intintasaž niiqui, niwjtanaqui yekja wajtchiz žoñižtakaztča nii chiiñi žoñžquiztanaqui. Nižaza nii yekja taku chiiñi žoñiqui wejtquiztan yekja wajtchiz žoñižtakazza. ¹² Ančhucaquiz nižtakazza. Ančhucqui Espiritu Santuž tjaata kamañnacami ancha tanz pequiñchucča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjan chekan kamañnacquiz kuz tjaa waquiziča, parti criichinacž Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo.

¹³ Jalla nižtiquiztan jakziltat ana pajta taku chiyachaja, Yoozquin mayiziz waquiziča, niiž chiita taku zuma intintiskatzjapa parti criichinacžquiz. ¹⁴ Nižaza wejrqui ana pajta tawkžtan Yoozquin mayizaž niiqui, wejt animukaz mayaquiča. Wejt kuzpacha anaž intintiča. Jalla nižtiquiztan inakazza wejt kuzqui. Ana čhjul provechumi jwesasača. ¹⁵ ¿Jalla nuž cjenauqui kjažt cjes wejrqui? Kuztanami animužtanami Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza kuztanami animužtanami Yooz wirsu its waquiziča. ¹⁶ Animukaz ana pajta tawkžtan Yoozquin gracias cjican chiyasača. Pero jalla nuž chiyan parti nonžñi žoñinacaqui anaž intintazi atasacha. Jaziqui: “Amén. Jalla nužoj cjila”, cjican ana kjaazñi atasacha. ¹⁷ Ana pajta chiita orasunaqui walikaz cjesača, Yoozquin gracias cjicanaqui. Pero nii orasunaqui parti criichinacžquiziqui anaž yanapča, Yoozquin juc'anti kuzziz cjeyajo. ¹⁸ Wejrqui ana pajta tawkžtan juc'anti chiyuča tjapa ančhucaquiztan. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjican chiyuča. ¹⁹ Jalla nuž cjenami parti criichinacžtan ajcžcu, wejrqui nii parti criichinacžquiz tjaajnz pecuča. Jaziqui ana pajta tawkžtan anal chiiz pecuča. Jalla nuž chiyan parti criichinacaqui anaž tantiyi atasacha. Jalla nižtiquiztan iclizziz žoñinacžtan ajcžcu pjijska intintita takunaca chiz pecuča, tunca waranka ana pajta takunacquiztan.

²⁰ Jilanaca, cullaquinaca, pruebaž tjonan, anapan uj paa. Antiz zuma pinsiñiž cjee. ²¹ Cjijrta Yooz takuqui, tuž cjiča: “Wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz pal-

jayskatača. Ninacaqui ana intintazzuc tawkžtan tii wajtchiz žoñinacžquiz paljayaquiča. Nižta ana pajta taku nonžcanami tii wajtchiz žoñinacaqui anaž wejtquin kuzziz cjequiča. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui".²² Ana pajta takunaca paljajanaqui jalla nii chiita takuqui ziñalažtakaz cjequiča, ana criichi žoñinacžquiziqui. Nii ana intintazzuc takunacaqui anača criichi žoñinacžtajapa. Yooziž tjaata takuž jalla niiča criichi žoñinacžtajapaqui. Nii takuqui anača ana Yoozquin criichi žoñinacžtajapaqui.²³ Tjapa criichi žoñinacžtan ajcziž cjen tsjii ana criichinacaqui luzasača. Nekztan, ana pajta takunacakaz chiiñi nonznaquiz niiqui, ninacaqui criichi žoñinacžquiz chersnaquiča lucurat žoñinacžtakaz.²⁴ Pero criichinacaqui Yooziž tjaata takunacakaz paljayaquiž niiqui, nekztan nii ana criichi žoñinacaqui persun kuzquiz sint'aquiča. Yooz taku paljajtaž cjen, nii ana criichi žoñinacž ujnaca tjeežtaž cjequiča. Nii criichinacž chiita takunaca nonžcu persun kuzquiz amayt'asaquiča, nekztan persun ana zuma kamtaž pajaquiča.²⁵ Jalla nuž ninacaž chjozaca uj paatanacaqui tjeežtaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan quilžcu, werar Yoozquin macjatasacha, nižquin sirwizjapa. Nekztan chiyakuča; "Yoozqui ančucatanalča", cjicanaqui.

CULTO PAAZ PUNTU

²⁶ Jilanaca, cullaquinaca, iclizziz žoñinacžtan ajzczan, jalla tuž waquiziča. Yekjapanacaqui Yooz wirsu tjaaj-nasača. Yekjapanacazti tsjii zuma taku tjaajnasacha. Yekjapanacazti tsjii Yooziž tjaata taku intintiskatasacha. Yekjapanacazti ana pajta taku paljayasacha. Yekjapanacazti nii ana pajta chiita taku zumpacha intintiskatasacha. Jalla niiqui walikazza. Pero tjapa chiita takunacaqui criichinacžquiz yanapz waquiziča, Yoozquin juc'anti kuzziz cjeajo.²⁷ Nii ana pajta taku paljayñi žoñiqui tsjii pucultan čhjepultanž nuž cjesača. Nižaza niž jaru niž jaru turnasasacha. Nižaza ninacž chiita taku intintiskatta cjis waquiziča.²⁸ Intintiskatñi žoñi ana želaquiz niiqui, nekztan ana pajta takunaca ana chiiz waquiziča. Pero nii ana pajta taku chiiñi žoñinacaqui persun kuzquiz paljayasacha, Yoozquinami.²⁹ Nižaza nii Yooz takunaca paljayñi žoñinacaqui tsjii pucultan čhjepultanž nuž cjesača. Parti criichinacaqui ninacž chiita taku zumpacha tantiyaquiča, werara ana werara paljayñi, jalla nii.³⁰ Yoozqui tsjii julzi žoñžquiz taku tjaaquiž niiqui, nekztan nii ora chiiñiqui nužquiz apatatasacha, niž chizquiztan.³¹ Jilanaca, cullaquinaca, paljayñi žoñinacaqui niž jaru niž jaru paljayz waquiziča, parti criichinacaž Yooz taku zumpacha zizajo, nižaza juc'anti Yoozquin kuzziz pek'inchayta cjeajo.³² Nii Yooz taku paljayñi žoñinacaqui persun kuzquiz zuma ewjas waquiziča, niž jaru niž jaru paljayzjapa.³³ Iclizquiziqui Yoozqui anaž tsjiiza tsjiiza arañi pecča. Iclizziz žoñinacžtan ajczcu zuma litituma Yoozquin rispita. Zuma walikaz ajcz waquiziča. Jalla nuž pecča Yoozqui. Jalla tuž criichi žoñinacaqui ajczñipanča tjapa wajtquiziqui.³⁴ Nižaza iclizquiziqui maatak criichinacaqui

ch'ujupanž želasača, anaž chiiz waquiziča. Nižaza maatak criichinacaqui luctakž mantuquiz cjistanča. Jalla nuž cjiča cijirta Yooz takuqui.³⁵ Maatakaqui tsjii puntu ana zuma intintičhaj niiqui, kjuyquin persun luctakžquiz pewcznaquiča zuma intintizjapa. Nii ajcztiquizpacha ana pewcznaquiča, criichinacžtajapa ana ombrawillta cjeajo.

³⁶ Ančucqui nii tjaajinta jaru kamz waquiziča. Yooz takuqui ančucaquiztan anaž kalltiča. Nižaza anača ančuc alajquizkaz Yoozqui taku tjaachiqui. Weriz tjaajintacama kamča tjapa iclizziz žoñinacaqui.³⁷ Jakziltat Yooz taku paljayz kamañchiz cječhaja, nižaza jakziltat Espiritu Santuž tjaata kamañchiz cječhaja, jalla ni-nacžlaqui tii weriz cijirta taku pajstanča. Jalla tii takuča Yooz Jilirž mantitaqui.³⁸ Jakziltat tii weriz cijirta taku ana pajz pecčhaj niiqui, parti criichinacaqui nii žoñžquiz anaž pajaquiča. Nii žoñiqui anapanž Espiritu Santuž tjaata kamañchizqui.

³⁹ Wejt jilanaca, cullaquinaca, tužuča chekanaqui. Yooz takunaca paljayz kamañquiz kuz tjaa. Pero tsjii žoñiqui ana pajta tawkžtan chiyakuiz niiqui, jalla nii chiiñi žoñžquiz anaž atajz waquiziča.⁴⁰ Jilanaca, cullaquinaca, iclizquiziqui zuma jurmali cultu paaz waquiziča, nižaza ajcztiquiz paljayñinacaqui niž jaru niž jaru chiiz waquiziča.

JESUCRISTUŽ JACATATTA PUNTU

15 Jilanaca, cullaquinaca, weriz tjaajinta takunaca cjuñskatz pecuča. Wejrqui werar liwriñi Yooz taku tjaajinchinča. Nižaza weriz tjaajintanaca nonžcu ančucqui catokchinčucča; nižaza nii tjaajintacama kamzjapa tjup kuzzizčucča.² Nižaza liwriñi Yooz taku tiraž catokaquiz niiqui, nii liwriñi Yooz takuž cjen ančucqui tsjan tsjan ujnacquiztan liwriita cjequiča, tsjan zuma kamzjapa. Juñta kuzquizkaz catokchižlaj ni-iqui, niiuntuñallakaz catoktiquiztan ultimu ana liwriitaž cjequiča.

³ Wejrqui ančucaquiz juc'ant chekan takunaca tjaajinchinča. Tuquiqui wejtquiz zakaz nii zuma takunacaqui tjaajintatača. Jalla tužuča nii tjaajinta takunacaqui. Jesucristuqui učum uj laycu ticziča. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz cijirtatažlaja, jalla nii cijirta jaru cumplissiča.⁴ Nekztanaqui Jesusiž curpuqui tjažtat- ača. Nekztanaqui nuž tjažtquiztan čhjep majquiztan ticziquiztan jacatatchiča. Jaknužt Yooz tawk liwruquiz tuquitan cijirtatažlaja, jalla nii jaru cumplissiča.⁵ Jacatatzcu Jesucristuqui Pedružquiz parizichiča. Nekztanaqui niž illzta apostolanacžquiz parizichizakazza.⁶ Nekztanaqui niž wiruñ pijjska patac jilanac ajcziquiz parizichizakazza. Jila parti ninacaqui tira žejtča, tsjii kjažta žoñinacakaz ticziqui.⁷ Niž wiruñ Jacobžquiz parizichizakazza. Nekztanaqui tjapa niž illzta apostolanacžquiz parizichizakazza.

⁸ Ultimquiziqui wejtquiz zakaz parizichiča. Wejrqui parti apostolanacžquiztan wirwirilla Yooz partiqui luzzinča.⁹ Wejrqui parti apostolanacžquiztan ana anča waquizuča. Tuquiqui wejrqui Yoozquin criichinacž quindra ojklayiñtača. Jalla nižtiquiztan anatača

Cristuž apóstol cjita cjichuca. ¹⁰ Yooz wejtquiz okzñiž cjen, wejrqui apóstol kamañquiz uchtitča. Pero ana ina Yoozqui wejr utchiča. Wejrqui apóstol kamañquiz juc'anti jilacami langzinča nii parti apostolanacžquiztan. Nii langztiquiztan wejrqui ana honorchiz cjichucača, Yoozza honorchizqui. Yoozqui wejtquiz wali yanapchiča, apóstol kamañquiz zuma cumplisjapa. ¹¹ Nužulkazza nii puntuqui. Chekpachača wejrnacqui ančhucaquiz liwriiñi Yooz taku paljaychintqui. Jaziqui ančhucqui nii liwriiñi taku tjapa kuztan catokchinčhucča.

ŽOŇINACAQUI JACATATAQUIČHA

¹² Jaziqui wejrnacqui tjajinčinča, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchi, jalla nii. Yekjap ančhuczi čhiñičha: “Žoñinacaqui ticžcu ana jacatatasaćha”. ¿Kjažta nižta cjesajo? ¹³ Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, Jesucristuqui anapaj jacatatchi cječhani. ¹⁴ Nižaza Jesucristo ana jacatatchižlaj niiqui, jalla nižtiquiztan wejrnacaj paljajta liwriiñi taku nuž cjenacqui inapankat cječhani. Nižaza ančhuca Cristužquin criichi kamañquiz inapanzakat cječhani. ¹⁵ Wejrnacqui “Yoozqui Cristo jacatatskatchičha” jalla nuž cjiwchiya. Ana jacatatchižlaj niiqui, wejrnacqui toscar tisticužtakazlani Yooz puntuquiztanani. Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Yoozqui Jesucristo anapaj jacatatskatchi cječhani. ¹⁶ Ticzi žoñinacaqui ana jacatattasaž niiqui, Jesucristupacha anapaj jacatatchi cječhani. ¹⁷ Nižaza Jesucristuqui anapan jacatatchižlaj niiqui, ančhucaž nižquin tjapa kuztan criitacqui inapankat cječhani. Ančhuca ujquiztan anapan liwriita cječhani. ¹⁸ Nižaza Jesucristužquin criichi ticzi žoñinacaqui ninacž ujchiz cjen casticta cječhani. ¹⁹ Jesucristužquin criichinacaqui ultim liwriiž ora tjewža. Nii tjewzqui inakazlaj niiqui, učhumqui ana criichi žoñinacžquiztan juc'anti incalltaž cječhani.

²⁰ Pero ultim werara Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchipanča. Jalla niičha primir ticziquiztan jacatatchi žoñiqui, primira pookchi zkala ricujtažtakazza. ²¹ Primirquiztanpacha tsjii žoñiž uj paachiž cjen, tjapa žoñinacaqui ticstanča. Jalla nižtakaz tsjii žoñiž cjen tjapa Jesucristužquin criichi žoñinacaqui jacatataquičha, Yooztan wiñaya kamzjapa. ²² Adán cjita žoñiž cjen tjappachaž ticža, jalla nižtakaz Jesucristo cji- ta žoñiž cjen tjapa nižquin criichi žoñinacaqui jacatatskatta cjequičha. ²³ Nižaza tjapa criichinacaqui jaknužt Yooz munčhaja, jalla niicama jacatatskatta cjequičha. Jesucristo, niičha primiraqui. Nekztan Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui niž parti žoñinacaqui jacatataquičha. ²⁴ Jalla niž wiruñ niž parti žoñinacaj jacatattiquiztan, tii muntuquiz tucuzinzaquičha. Nekztan tjapa Jesucristuž quintra jilirinacami, nižaza niž quintra mantiñinacami, nižaza niž quintra azzinacami, jalla tjappacha liwj tjatantaž cjequičha. Jalla nekztanaqui tjapa mantizqui Yooz Ejpžquin intirjitaž cjequičha. ²⁵ Pero anziqiu Cristuqui tira mantistanča niž quintranonaca liwj atipscama. Niiž quintranaca tjewcžtažkaz cjequičha. ²⁶ Ultimquiziqui ticzqui atiptaž zakaz

cjequičha. Ticzqui ana iya želaquičha. ²⁷ Yoozqui Cristo utchiča tjappacha mantizjapa. Yooz Ejpkaža ana Cristuž mantuquiz žejlča. Jalla nii puntu kjanača. Tjapa nekztanaqui Cristuž mantuquiz žejlča.

²⁸ Yoozqui Jesucristo utchiča, tjappacha mantizjapa. Ultimquiziqui Jesucristo Yooz Majchqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacami atipžcu, niipachaž Yooz Ejpž mantuquiz cjequičha. Yooz Ejpča wiñaya juc'ant chekanaqui cjequičha, tjappachquiztanaqui.

²⁹ Tsjiilla cjesaćha, jacatatz puntuzakaz. Ančhucaltaž tsjii cuzturumpi žejlča, criichi žoñiqui ima bautistan, ticziž cjen, žejtñi criichi žoñiqui nii ticzi criichiž cuntiquiztan bautismo tanzñičha. Ticziquiztan ana jacatatchi cječhaja, ¿Kjažtiquiztan nižta paa ančhucjo? ¿Čhjuljapa bautismo tanžjo? ¿Ticzi žoñž cuntiquiztana- jo?

³⁰ Nižaza ticziquiztan ana jacatatchi cječhaj niiqui, ¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zapuru sufrican Yooz taku paljayz kamañquiz tira ojklajojo? ³¹ Apóstol kamañquiz ojklayan anchucqui Jesucristo Jiliržquin criichinčhucča. Jalla nuž cjen cuntintuž wejrqui. Jalla nuž čhiican werar razunal chiyučha. Nižaza zapuru wejrqui ticz llaquizican želuča, apóstol kamañquiz ojklajcan. Jil- lanaca, jalla nuž čhiican, werar razunal chiyučha. ³² Wejrqui Efeso cjita wajtquin preso cjanacqui anawal q'uit animalanacžtan kichjaskattatača. Ticziquiztan anažla- ja jacatati niiqui, weriž nuž sufritaqui inakat cječhani. Ana criichi žoñž pinsita jaru inapankazza weriž sufritaqui. Ninacaqui tuž cjiñičha: “Lujlža, licžla, jaka kat učhumqui ticznačan”, jalla nuž cjiñičha ana criichi žoñinacaqui. Ticziquiztan ana jacatattasaž niiqui, nuž cjiñi žoñinacaqui zuma razunchiztakat čhiichani. Pero ultim žoñinacaqui jacatataquičha.

³³ Jaziqui ančhucqui anaž incallskata. Ana zuma kamañchiz mazinacchizčhucčhalaj niiqui, ančhucqui zuma kamañquiztan tsjii kjutñi čhjictaž cjesaćha. ³⁴ Ančhucqui zuma lijitum razunanacchiz cjisna; nižaza lijituma cjee; anaž uj paa. Yekjap ančhucqui Yooz puntunaca ana zuma zizza. Jalla nii ančhucaquiz čhižinuča, ančhuc azajo.

JACATATCHI ŽOŇINACŽ CURPU PUNTU

³⁵ Cunamit tsjii žoñiqui pewcznačan, tuž cjan: “¿Jaknužt ticzi žoñinaca jacatataquejo? ¿Čhjuluz cherchi curpuchiz cjequejo?” ³⁶ Zumzu pewczñi pewczičha. Semilla čhjactcu, nii čhjacta semillaqui ana katchi cjequiz niiqui, ew zkala ana jecznašaćha. ³⁷ Nii čhjacta semillaqui anaž ew zkalapacha cjesaćha. Nii čhjacta semillaqui semillakazza, trigo cjenami, yekja cjenami, semillakazza, anaž ew zkalapacha cjesaćha. ³⁸ Semilla čhjactiquiztan jaknužt Yoozqui munčhaja, jalla nižta ew zkala ulanskatča. Čhjacta semillquiztan jama, punta puntaž ew zkala ulanča. Tjapa zkalanacaqui anača tsjiikaz. Punta punta žejlča. ³⁹ Jalla nižta iratača tii muntuquiz žejlñi curpuqui. Žoñinacž curpuqui yekjača. Čh'iznacž curpuqui yekjača. ⁴⁰ Nižaza arajpachquin žejlñinacž curpuqui yekjača. Nižaza yokquiz žejlñinacž curpuqui yekjača. Arajpach curpuqui tsje-

mata cheechi tjeeža yokquiz žejlñi curpuquiztan. ⁴¹ Tjuñ kjanaqui tsjematača jiiz kjanquiztan. Nižaza tsjematazakazza warawarž kjanquiztan. Nižaza tsjii warawarž kjanaqui tsjematazakazza yekja warawarž kjanquiztanaqui. ⁴² Jalla nižta iratača jacatatzqui. Ticzi curpuqui tsjematača jacatatchi curpuquiztan. Nii ticzi curpuqui tjatža, nižazaž mojkča. Nii jacatatchi curpuzti ana ticznasača, nižaza ana mokasača. ⁴³ Nii ticzi curpuqui ana honorchizza. Nii jacatatchi curpuzti zuma honorchizza. Nii ticzi curpuqui ana azzizza. Jacatatchi curpuzti walja azzizza. ⁴⁴ Nižaza ticzzuca curpuqui tii muntuquiz kamzjapa curpukazza. Jacatatchi curpuqui tsjematača, wiñaya kamzjapa. Tii muntuquiz kamcan, žoñinacaqui curpuchizza. Nižta zakaz jacatatzcu curpuchiz zakaz cjequiča, wiñaya kamzjapa.

⁴⁵ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tuquita žoñiqui Adán cjitatača, nižaza žejtñi curpuchiztača, tjapa niž majch maatinacžtajapaqui”. Cristuqui Adanžtapachazakazza. Jalla niiqui wiñaya žetiž tjača, tjapa nižquin criichi žoñinacžtajapaqui. Yooztan kamz, jalla niiča wiñaya žetiqui. ⁴⁶ Tii muntuquiz žoñinacaqui kamča žejtñi curpuchiz. Wiruñaqi jacatatzcuqui žoñinacaqui wiñaya žejtñi curpuchiz cjequiča. ⁴⁷ Tuquita žoñiqui yok pjilquiztan paatača. Wiruñta žoñiqui, Jesucristo Jiliriqui, arajpachquiztan tjonchiča. ⁴⁸ Tii yokquiz kamñi žoñinacž curpuqui Adanž curpu iratača. Nižaza Yooztan arajpachquin kamñi criichinacž curpuqui Jesucristuž jacatatchi curpu iratača. ⁴⁹ Učumnacaqui Adán irata curpuchizza. Pero jacatatzcu Jesucristo irata kamaquiča, ew curpuchiz.

⁵⁰ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntu tjaajnuča, ančucaquiz zizkatzjapa. Janchichiz nižaza ljokchiz curpuqui arajpach wajtquin ana luzasača. Nižaza tii mojkñi curpuqui anaž wiñaya žetasacha arajpachquin.

⁵¹ Tsjii zakaz ančucaquiz zizkatz pecuča. Tjapa criichinacaqui anaž ticznaquiča. Pero tsjii ratullakaz curpunacaqui campiižintaž cjequiča. ⁵² Tsjii čhujqui jaknužt ch'ipquiñižlaja, jalla nuž tsjii ratulla curpu campiižintaž cjequiča. Arajpach anjilaž trompeta tjawžtan, curpunacaqui campiižintaž cjequiča. Nii trompeta tjawžtan, ticzi žoñinacaqui jacatatskattaž cjequiča, ana iya ticzjapa. Nižaza žejtñi žoñinacž curpunacazakaz campiižintaž cjequiča. ⁵³ Tii yokquiz žejlñi curpuqui anaž wiñaya tjurñi cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ew curpuž tanstanča wiñaya žejtjapa. Nižaza učum ticzñi curpuqui anaž wiñaya tjurñi cjesača. Jalla nižtiquiztan učumqui ana ticzñi curpu tanstanča. ⁵⁴ Učumnacaqui ew wiñaya žejtñi curpuchiz cjequiča, nižaza ana ticzñi curpuchiz. Jalla nuž wattan Yooz takuqui cumplissi cjequiča. Yooz takuqui tuž cjiča: “Ticzqui atipžtaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan ana iya ticz želaquiča. ⁵⁵ Nižaza ticzqui anapanž iya atipaquiča”. Ticzqui anaž iya žoñinacžquiz llaquita cjiskataquiča. ⁵⁶ Ujchiz cjen ticz žejlča. Nižaza ticzqui žoñinacžquiz llaquita cjiskatča. Nižaza tuquita cjijrta liiqui žoñinacžquin persun ujnaca tjeeža.

⁵⁷ Wejrqui Yoozquin ancha gracias cjican tjaa-uča. Jesucristo Jilirž cjen učumqui ticzquiztan atipaquiča.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan, weriž pecta jilanaca, Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Yoozquin tjup kuzziz cjee, nižaza Jesucristo Jilirž tjaata kamañquin juc'anti juc'anti kuz tjaa. Ančhucqui zizza, Jesucristo Jiliržtajapa langzqui anača inaqui.

CRIICHINACŽTAJAPA PAAZ JUNTIZ PUNTU

16 Tsjii zakal chiižinuča, criichinacžtajapa paaz juntiz puntuquiztan. Jaknužt Galacia provinciquin wejrqui tjapa iclizziz žoñinacžquiz chiižinčinčalaja, jalla nižta irata ančucaquiz chiižinuča, paaz juntantiz waquiziča, pori criichinacžquiz yanapzjapa, jalla nii. ² Zapa siman tumincuqui ančucaž cantiquiztan jama t'akz waquiziča. Jalla nuž t'akzcu chjojwaquiča wejt tjonzcama. Nekztan weriž tjontan, ana žoñ žoñžquiztan apura ojklaycan paaz juntantichuca. Ančucaž t'akzta paazqui listupachakaz cjequiča. ³ Nižaza ančhucqui tsjii kjaž jilanaca illz waquiziča, nii juntantita paaz chjichñijapa Jerusalén wajtchiz criichinacžquiz. Nižaza ančhucqui nii illzta jilanacžquiz tsjii carta credencialž tjaquiča. Nekztanaqui wejr tjonzcu, wejrpachal ninaca cuhanžcača Jerusalén watja. ⁴ Wejr ojkchuca cjequiž niiqui wejtčan chicaž okaquiča ninacaqui.

TSJII KJAŽT PUNTUNACA

⁵ Ima tjoncan, wejrqui Macedonia yokaran ojklayasaj cjiwča. Wiruñaqi Corinto irantasaj cjiwča, ančucaquiz tjonzjapa. ⁶ Irantižcu tsjii kjaž maj kamačan, uz cunamit nicju sac timpu watačhani. Nekztanaqui ančucaquiz wejt ojklayzjapa yanapasača, jakzi ojkz cjenami, jalla nii. ⁷ Wejrqui tsjii upacama watcankaz ana tjonz pecuča. Antiz tsjii kjaž maj ančhucatan kamz pecuča, Yooz Jilirž munan. ⁸ Pero Efes wajtquin kamača Pentecostes tjuñicama. ⁹ Tii Efes wajtquiz ancha Yooztajapa langz žejlča. Nižaza zumpachapan langzan, walja žoñinacaqui criyačhani. Nižaza walja Yooztajapa langzñi quintra žoñinaca žejlča.

¹⁰ Timoteož irantižquitan, ančhucqui Timoteož kuz cuntintupanž cjiskataquiča. Niiqui Yooz Jiliržtajapa langža, wejr irata. ¹¹ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančucaquiztan nii Timoteo iñarasača. Antiz ančhucqui juc'antiž yanapaquiča, nii zuma cuntintu tira ojklajajo. Nižaza nii yanapaquiča, wejr chertzñi quejpžcajo. Tekzi wejrqui Timoteo tjewznuča parti criichi jilanacžtan.

¹² Apolos jilž puntuquiztan tiil maznuča. Wejrqui ancha nižquiz rocchinča, yekjap jilanacžquiz cumpañt'ajo, ančucaquin chertzñi. Parti jilanacžtan ojkz cjen Apoluqui ana okawk cjichiča. Wiruñ niiqui ančhuc chertzñi okačhani, atchucaž cjen.

¹³ Ančhucqui persun kamaña cwitaza. Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Yooz aztan tjup kuzziz cjee. ¹⁴ Čhju-lu paacanami zuma munaziñi kuzziz cjee.

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui zizza. Acaya yokquiz Estefanasqui niiž jamillanacžtanpacha primira Yoozquin criichiča. Nekztanaqui ninacaqui parti criichi jilanacžquiz yanapzjapa kuz tjaachiča. ¹⁶ Jalla nižta kuzziz žoñinacž tawk jaru kama. Nižaza tjapa nižta criichinacžquiz yanapñinacami, nižaza Yooztajapa langžñinacami rispitaquiča. Nižaza ninacž tawk jaru kama. ¹⁷ Estefanastan Fortunatžtan Acaicužtan jalla ninacaž tjontan, walja cuntintutača wejrqui. Ančucaž ana wejttanž žejlchucaž cjen, ninacača ančhuc cuntiquiztan wejr yanapchiqui. ¹⁸ Wejttan kamcan ninacaqui wejt kuzquiz amtaychiča, jaknužt ančuca kuzquiz amtayčhaja, jalla nižta. Nižta žoñinacaqui, rispittaj cjila.

¹⁹ Asia provinciquin žejlñi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča. Aquilžtan Priscilatan, nižaza ninacž kjuyquiz ajczñi jilanacžtan, jalla tjapa ninacaqui ančhuc criichinacžquin tsaanžquiča, Jesucristo Jilirž tjuuquiz.

²⁰ Nižaza tjapa criichi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča. Nižaza ančucaquiz porapat zuma kuztan tsaanassnaquiča.

²¹ Wejrqui Pablutča. Persun kjaržtan tii weriž tsaanta litraqui cijjruča.

²² Jakziltat Jesucristo Jiliržquin ana kuzziz cječhaja, nižaza quintra cječhaja, jalla niiqui anawalquiz uchtaž cjequiča. ¡Učhum Jesucristo Jiliri urej tjonla!

²³ Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz zuma yanapt'ila. Nižaza wejrqui tjapa ančucaquin k'ayichučha Jesucristuž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

2 CORINTIOS

1 Wejr Pabluqui Jesucristuž illzta apostoltča. Yoozqui niiz munañpi jaru tii apostol puestuquiz wejr utchiča. Jaziqui tii cartal apayžcuča ančucaquin Corinto wajtchiz žoñinaca. Wejttan Timoteužtan ančucaquin tsaanžcuča. Nižaza tjapa Acaya yokquin kamñi žoñinacžquin tsaanžcuča. Ančhucqui Yoozquin criichiž cjen Yooz icliz žoñinacčhucča. **2** Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančucaquiz walikaj kamkatla.

YOOZ EJP ANCHA OKZŃI NIŽAZA KUZŃI KUZIZ

3 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquiz honora waytita jčila. Yooz Ejpqui okzñi kuzzizpanča, nižaza sufrita žoñinacžquiz zumpacha kuzñipanča. **4** Wejrnacž sufranami Yooz Ejpqui kuzñipanča, nizatpacha wejrnacž sufrita jilanacžquiz kuzjapa. Nekztanaqui wejrnacqui sufrita jilanacžquiz maznasača, "Yoozqui amquiz kuznasača", cjan. Nižaza wejrnacpacha ninacžquiz kuznasača. **5** Jesucristužquin criichiž cjen Jesucristuž irata ancha sufrucha. Nižaza Jesucristuča wejrnacquiz zumpacha kuzñiqui. **6** Jaziqui wejrnacqui ančucaquiz tsjan zuma kuznasača. Nižaza Yooz taku paljaycan ančhucaltajapa sufrucha, ančhuc liwriyta cjisjapa. Nižaza wejrnacqui Yooziž kuztača. Jaziqui niž tazakaz ančucaquiz kuznasača. Nekztan ančhucqui kuzta kuzziz cjen sufrinaca wataquičha, ana ančhuc kuz turwayskatžcu. Jaziqui ančhucqui wejrnac irata sufrican, pasinziz kuztan awantasača. **7** Ančhucqui tjurt'iñi kuzzizčhucča. Jalla nužupanča ančhucqui. Ančhucqui wejrnac irata sufriča. Nižaza Yoozqui ančucaquiz zakaz kuznaquičha. Jalla nužupanž cjequičha.

8 Jilanaca, cullaquinaca, tii puntunaca ančucaquiz zizkatz pecučha. Asia yokaran ojklaycan, ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrican azi upzižtakaz cjissintača, ticzmayažtakaztača. **9** Jalla nižta sufritiqiztan kuzquiz tantiichinča, ticzucapan, jalla nii. Pero Yoozza ticzinacami jacatatskatñiqui. Jalla nižta sufrichinča, persun azquizimi nižaza pinsitanacquizimi ana kuzziz cjisjapa, antiz Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa. **10** Ultimquiziqui Yoozqui wejr liwriichiča, nii ticzmaya ojklayta pruebanacquiztan. Nižaza wilta nižta prueba tjonaquiz niiqui wilta Yoozqui wejr liwriyaquičha. Yoozquin kuzziz cjan, jalla nužupanča wejt razunaqui. **11** Ančhucqui wejtquiz mayizinalla, wejt pruebanacquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž ančucaž ancha mayizintaž cjen liwriital cjeeča. Jalla nekztan weriž

yanaptaž cjen anchucqui Yoozquin gracias cjan chiyasača. Jaziqui wejtajapa mayizinalla.

PABLO CORINTO WAJTQUIN OJKZ PECATČHA

12 Wejrqui ančhucatan, nižaza tjapa žoñinacžtanami Yooz zuma kamañchiz kamchinča, zuma lijituma. Ana pizc kuzziz kamchinča. Wejt kuzquiz zizuča anal toscara chiyučha, weraral chiyučha. Jalla nižta zuma kamcan, ana žoñiž pinsita jaru kamchinča. Okzñi Yoozqui wejtquiz yanapchiča, nižta zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamtaž cjen cuntintučha wejrqui.

13 Weriž cjiirtaqui zuma werara zakazza. Liican, ančhucqui kjanaž intintasača. Ana incallñi kuztan cjiiržcuča.

14 Yekjapanacaqui ančucaquiztan wejt kuz pajča.

Wejt kuzqui juc'anti zumpacha pajspanča ančhucqui.

Nekztan Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui weriž cjen cuntintuž cjesača, jaknužt wejrqui ančucaž cjen cuntintul cjeeča, jalla nižta. **15** Ančhucatan wejttan walikazza. Jalla nužupanča. Jalla nižtiqiztan weriž ojklaytiqiz ančucaquin wilta tjonz pecaytuča.

Nekztan ančhucqui pizc wilta cuntintu cjisjattaž cjitasača, weriž pizc wilta tjonžtiqiztan. **16** Primiraqui Macedonia cjita provinciquin ojkan ančucaquiz tjonz pecaytuča. Nekztan Macedoniquin ojkažu wilta ančucaquiz tjonz pecaytuča. Jalla nuž ančhucqui wejr yanaptasača, Judea yokquin irantizjapa. Nužupan tantižcu ana atchinča. **17** Jalla nižtiqiztan yekjap žoñinacaqui wejtjapa chiichiča, Pabluqui p'ajpacužtakaz chiichiča, cjan. Anača werara ninacž tantiitaqui. Wejrqui ana tantiyičha ana criichi žoñižtakaz. Ana criichi žoñinacaqui p'ajpawc razunchiz chiyasača. **18** Lijitum Yoozqui zizza, wejrqui anača p'ajpacužtakaz chiichintqui, nii **19** Silvanužtan, Timoteužtan, wejttan, jalla wejrnacqui anapan p'ajpawc razunanaca chiichintqui. Ančhucatan kamcan Jesucristo Yooz Majch puntuquiztan lijituma chiichinča. Nižaza Jesucristuqui zuma lijitumača. Niiž chiita taku cumpliñipanča. **20** Nižaza tjapa Yooz taku cumpliñipanča. Jalla nižtiqiztan Jesucristuž cjen Yooz tawkquiztan "Nužoj cjiila" cjiñča. Nuž cjan Yoozquin honora tjaa-učha. **21** Nižaza Yoozza wejtnacquizimi ančucaquizimi Jesucristužquin tjurt'iñi kuzziz cjisjattažquiqui. Nižaza Yoozza wejr utchiqui, niž apóstol cjisjapa. **22** Yoozqui nii tjeezičha, nižaza wejtnaca kuzquiz niž Espiritu Santo luzkatchičha. Jalla nižtiqiztan kjana tjeeztača, Yooz žoñinacača wejrnacqui, nii.

UJCHIZ ŽOŇI PERTUNTA

²³ Jilanaca, cullaquinaca, Corinto wajtquin tsjii tjonzŇi okitača. Pero ana tjonchinča, ančhuc ana ujjzapa. Jalla niiča ana wejr tjonŇi razunaqui. Yoozqui zizza, weraral cjiwča wejrqui. ²⁴ Ančhucqui Yooz mantuquiz žejlča, anaž wejt mantuquiz. Pero ančhucquiz chiižinačaj niŇi, yanapz pecuča, ultimu ančhuc juc'anti cuntintuž cjisjapa.

2 Wejrqui tantiichinča, imazi ančhucquin wilta tjonzŇi. Wilta llaquiskatz anal pecatuča. ² Ančhucquiz llaquiskatasaz niŇi, anaž čjulumi wejtquiz cuntintu cjskatasacha. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjskatŇiŇi. Jalla nižtiquiztan ančhucquiz ana wilta llaquiskatz pecatuča. ³ Jaziqui ančhucquin tjonz cjenpacha tuqui cjiŇržquichinča zumpacha ewjt'ican, ančhuc anawalinaca azquichjapa. Nekztan wejrqui ančhucquin irantižcu, cuntintu cjeeča, ana llaquita. Ančhucča wejtquiz cuntintu cjskatŇiŇi, ¿ana jaa? Weriz cuntintu cjen ančhucqui zakaz cuntintuž cjesača. Jalla nužupanž cjesača. ⁴ Tuqui cjiŇržquican, ančhucjapa ancha kuzquiz sint'iskatchinča nizaza llaquisinča, kaazcama. Jalla nuž cjiŇržquican anal ančhuc llaquiskatz pecatuča, antiz wejt zuma munaziŇi kuz tjeez pecaytuča. Ančhucatan ancha munazuča. ⁵ Nii ana wali kamŇi žoŇiŇi ančhucquiz ancha llaquiskatchiča. Wejtquiz zakaz llaquiskatchiča; pero ančhucquiz juc'anti. Cunamit anaž tjapa ančhucquiz llaquiskatchižlani, pero jila partipan ančhucquiztan. ⁶ Jila parti ančhucqui nii ana wali kamŇi žoŇi casticchinčhucča, nižaza čjaawjkatchinčhucča. Nužquizkaz cjila. ⁷ AnziŇi nižquiz pertunz waquiziča, nižaza nižquiz kuz waquiziča, nii žoŇi ana juc'anti upa kuz cjisnajo. ⁸ Jaziqui ančhucquiz rocuča, nižquiz zuma munaziŇi kuz wilta tjeezjapa. ⁹ Tuqui tii puntuquiztan ančhucquiz cjiŇržquichinča, ančhuc zumpacha yanzjapa, tjapa weriz chiižinta cazzi, ana cazzi, jalla nii. ¹⁰ Nii ujchiz žoŇiŇi ančhucquiz pertuntažlaja, jalla niŇi weriz pertuntazakazza. Cristuž yujcquiziŇi pertunuča, ančhuc juc'ant zuma cjisjapa. ¹¹ Nii ujchiz žoŇi pertunta cjis waquiziča, Satanás diablu ana učhumnacaquiz atipskatzjapa. Diabluž ana wal maŇanaca zizza uchumqui.

QUINTU ANCHA ZIZ PECCHIČHA PABLUQUI

¹² Troas watja irantichinča, Cristuž liwriiŇi taku paljayzjapa. Nekztan Jesucristo Jilirižtajapa langznan, muzpa žoŇinacaqui Yooz taku nonziča. ¹³ Pero Tito cjiŇta jilžtan ancha zalz pecaytuča, ančhuc quintu zizjapa. Jalla nižtiquiztan wejt kuzqui anatača cuza. Jalla nižtiquiztan Troas wajtchiz žoŇinacžquiztan eccu, Macedonia yokquin ojkhinča. ¹⁴ Nicju tjapa ančhucž quintu nonzinča, walikazza ančhucqui. Yoozquin ancha gracias cjican chiyuča. Yoozpanča anawalinacquiztan wejrna atipskatchiŇi. Nižaza tjapa kjutŇi Yooz Ejpqui Cristuž puntuquiztan paljayta cjskatča wejrnač cjen. Jaknužt tjapa kjutŇi tsjii zuma ulura žke-

jtčhaja, jalla nižta irata wejrnačaz paljayta liwriiŇi taku tjapa kjutŇiž ojkhča. ¹⁵ Wejrnačqu zuma inzinužtakaz Yoozquiz cuntintu cjskatuča, Cristuž puntu paljaycan. Liwriita žoŇinacžquizimi ana liwriita žoŇinacžquizimi Cristuž puntu paljayuča. ¹⁶ Nii ana liwriita žoŇinacaqui anapan catoktiquiztan juc'anti casticta cjequiča. Jalla nižtiquiztan weriz paljaytaqui ana wali chjonanči žketŇižtakazza ninacžtajapa. Pero nii liwriita žoŇinacazti weriz paljayta catoktiquiztan juc'ant zumaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan weriz paljaytaqui zuma uluražtakazza ninacžtajapa. Jalla nižtiquiztan jequit Cristuž puntuquiztan paljayŇi puesto tanznasajo?

YOOZ UCHTA ŽONIČHA PABLUQUI

¹⁷ Wejrqui Cristuž puntu paljaycan anal negocio pauča; nižaza Yooz taku anal queruča yekjap žoŇinacžtakaz. Wejrzi zuma lijituma paljayuča zuma kuzziz. Yooz uchta apostultča. Cristužtan wejtan tsjii kuzziz cjen, Yooz Ejpqui zizza, liwriiŇi Yooz taku lijituma paljayuča.

3 Jalla nuž wejt puntuquiztan chiyanaqui, ančhucqui pinsačhani, wejr persunpacha honora waytiŇi, jalla nii. Yekjapanacaqui tsjii carta nombramientužtan ojklajča. Nižta carta nombramientuŇi wejtta ana pecza, ančhucquiz prisintizjapa. Nižaza ančhucquiztan nižta carta anal mayasača. ² Ančhucpachača wejt carta nombramiento cuntaqui. Ančhucqui weriz paljaytiquiztan ew kamaŇchizza. Tjapa žoŇinacaqui nii cherasača, nižaza pajasača. ³ CristuŇi ančhucquiz ew kamaŇchiz cjskatča, weriz paljaytaž cjen. Jaziqui ančhuc ew kamaŇaqui tsjii carta nombramientužtakazza. Jalla nii cartaqui anača čjul tintižtanami cjiŇrtaqui; anača čjul mazquizimi cjiŇrtaqui. Yooz Espiritu SantuŇi ančhuc kuzquiz luzziča, ew kamaŇchiz cjisjapa. Jaziqui ančhuc ew kamaŇaqui tsjii carta nombramientužtakazza.

CRISTUŽ LIWRIIŇI TAKU PALJAYZ

⁴ Ančhucča kjana tjeezŇiŇi, wejrqui lijitum apostoltqui, nii. Jalla nužupan cjiwča. Cristuž cjen nuž chiyasača Yooz yujcquiz. ⁵ Nuž cjican, zakaz cjiwča: Wejrpacha ana čjul walimi paasača Yooztajapa. Čjul Yooztajapa wali paatami Yooz aztanpankaz paatča. Inakaztča wejrqui. Pero Yoozqui wejr illziča, niž apóstol cjisjapa. ⁶ Yoozpacha wejr utchiča niž ew compromis puntu paljayŇi ojklajzjapa. Nii ew compromisqui anača Moisés cjiŇrta liiquiztan, antiz Espiritu Santužquiztanča. Nii cjiŇrta lii cjen žoŇinaca infernuquin okaquiča, castictaž cjisjapa. Espiritu Santuž cjen žoŇinacaqui arajpachquin okaquiča, Yooztan wiŇaya kamzjapa.

⁷ Nii Moises cjiŇrta liiqui maznacquiz litranacžtan cjiŇrtatača. Nii cjiŇrta lii tanžcu, Moises yujcqui walja c'ajchiča. Jalla nuž Moises yujc walja c'ajan, parti Israel žoŇinacaqui niž yujc ana cheržŇi atchiča. Moises yujcqui jalla nuž c'ajŇiž cjen, zumat zumat upa c'ajchiča. Yoozqui jalla nižta lii tjaachiča, honorchiz

cjisjapa, žoñinaca ana liwriiñi cjenami. ⁸ Yoozqui niiž ew compromiso juc'ant honorchiz cjiskatchiča. Ew compromisquiztan Espiritu Santuqui žoñinacžquiz liwriiskatcha. ⁹ Nii honorchiz lii ana cumplitiquiztan učumqui castictajapa cjissinčumča. Pero ew compromiso catokchiž cjen učumqui Yooz yujcquiz zuma cjissinčumča, ana ujchiz. Juc'ant honorchizza nii ew compromisuqui. ¹⁰ Tuquiqui Moisés liiqui honorchiztača. Anzta ew compromisquiztan nii tuquita liiqui ancha upa honorchizza, nii anzta compromisuqui juc'ant honorchiz cjen. ¹¹ Nii liiqui Cristuž tjonzcama mantizjapakaz tjaatatača. Nekztan ana iya walča. Nii ew compromisuzti wiñayaž tjuraquiča. Jalla nižtiquiztan juc'ant honorchiz žejlztanča.

¹² Jalla nii ew compromiso ut'aytaž cjen wejrnacqui uchtača, wiñaya liwriiñi taku paljayzjapa. Jalla nižtiquiztan tjup kuztan wejrnacama chiyuča. ¹³ Nii Moises irata anal paa-uča wejrnacqui. Moisesqui niiž c'ajni yujc chjojziča, parti Israel žoñinaca ana chertzjapa, nii yujc c'ajñi katzcama. Moises yujcqui ana tira c'ajñi-tača. Nii tuž cjiča, liiqui anaž tira walča, apatatta, jalla nii. ¹⁴ Wejrnacqui liwriiñi puntuquiztan kjanacama chiyuča. Pero Israel žoñinacazti nii puntu ana intintaziča. Chojru kuzzizpantača anzcama ana intintaza. Moises lii liižcu nii liiquizkaz pinsiča. Cristužquin kuz tjaaz ana pinsiča. Pero Cristužquin kuz tjaachiž cjenkaz liwriiñi Yooz puntu intintazñi cjesača. ¹⁵ Anzcama Moises lii liicanami ana liwriiñi Yooz puntu intintazasača jila parti judfo žoñinacaqui. ¹⁶ Jesucristo Jiliržquiz kuz tjaazcu, nekztanz liwriiñi Yooz puntu intintazasača. ¹⁷ Jesucristo Jiliriqui Yooz Espiritužtan tsjii kuzzizza. Nižaza jakziltiž kuzquiz Jesucristuž Espiritu žejlčhaja, jalla niiqui liwriitapanž cjequiča. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen, tjapa učumqui Jesucristo Jilirž honoraž tjeeža, tsjii ispijužtakaz. Nižaza učumqui zumat zumat Jesucristuž irata juc'ant zuma cjissa. Nižaza niiž irata juc'ant juc'ant honorchiz cjissa. Jalla nuž učumnacaltajapa cjiskatcha Jesucristo Jilirž Espirituqui. Nužupanča Yoozqui učumnacaltajapa.

YOOZQUI PABLO UTCHIČHA APOSTOL PUESTUQUIZ

4 Jalla nižtiquiztan anal upa kuzziz cjesača. Yoozqui niiž okzñi kuzziz cjen wejr apóstol puestuquiz utchiča. ² Jalla nii puestuquiz kamcan, wejrqui ana wali chjojzaka paaznaca, nižaza azzuca paaznaca ana wirapan paachinča. Nižaza ana wali paaz mañanaca ana wira paachinča. Nižaza Yooz taku anal tsjii kjutñi cjiyasača. Antiz kjanacama werarapanikal chiyuča. Yoozza weriž chiitaqui zizñiqui. Nižaza weriž chiitiquiztan tjapa žoñinacaqui persun kuzquiz zizasacha, wejrtča lijitum apostoltqui, jalla nii. Nuž cjiwča, ana wali žoñinacaz wejtquiz uj tjojtnanami. ³ Weriž paljaytaqui zumzu takužtakazza ana criichi žoñinacžjapaqui. Ninacača infiernuquin ojkninacaqui. ⁴ Tii muntuquiz mantiñi diabluiqui nii ana criichi žoñinacž kuz chojru cjiskatchiča, liwriiñi taku ana intintajo. Zur žoñižtakaz cjiskatchiča, Cristuž liwriiñi kjana ana cherajo, nižaza liwriiñi taku ana catokajo. Nii liwriiñi

takuča ancha zumaqui. Ancha zuma Cristuž puntu chiiča. Jesucristuča Yooz Ejpž kuz tjeežñiqui. ⁵ Jilanača, cullaquinaca, nonžna. Wejrqui Jesucristuž puntuquiztankaz paljayuča. Ultim chawjc Jiliripankazza Jesucristuqui. Nuž cjiwča. Jesucristuž honora waytuča; anača wejt persun honora waytuča. Nižaza Jesucristuž mantuquiz ojklaycan wejrqui ančhucapiyunitiča, ančhuc yanapzjapa. ⁶ Tuquitanpacha Yoozqui mantichiča ween zumchiquiz kjana cjejajo. Nii Yooz-pachača wejt kuzquiz kjanchiqui, liwriiñi Yooz taku zumpacha intintizjapa, ancha zuma Yoozpan pajzjapa. Jesucristuqui niiž ancha zuma kamañchiz cjen Yooz kuzmi nižaza Yooz honora tjeeziča, učum nii zuma intintajo.

PABLUQUI ANCHA SUFRICHIČHA

⁷ Jaknužt zumanaca tsjii ljoc mazquiquiz chjojta cječhaja, jalla nižta irataž Yoozqui liwriiñi puntu wejtquiz cumpjiichiča žoñinacžquiz paljayajo. Jalla nuž Yoozqui wejr apóstol utchiča, niiž juc'ant zuma azi tjeezjapa. Liwriiñi aziqui Yoozquiztankaz tjonča, anaž wejtquiztan tjonča. Žoñikazza wejrqui. ⁸ Wejtta ancha anawalinaca želanami, ultimquiziqui wejrqui atipača. Wejt kuz turwayskatanami, anaž wejt kuz llajllasa. ⁹ Žoñinacaz wejr chjatkatanami, Yoozqui wejr ana zinnalla ecča. Wejtquiz ancha sufriskatcanami, žoñinacaqui wejr anaž akasača. ¹⁰ Jesucristužquin sirwican jakziquinami wejr ojklayučhaja, ancha sufruča, ticzmaya cjenami. Jalla nuž sufrican, Jesucristuž cjen tira žetuča; niižtajapa tii curpuquiz kamuča. Jesucristužquin sirwichiž cjen ancha sufruča. “Waj ticznaa; ticznaa” cjiwča. Pero tii ticzñi curpchiz žejtcanaqui, Jesucristuž cjen kamuča. ¹² Wejrqui walja sufrisnecal watuča. Wilta wilta ticzmayažtakaztača, Cristuž puntu paljaycan. Pero weriž paljaytiquiztan ančhucqui Cristuž žeti tanchinčhucča.

¹³ Yooz takuqui tuž cjiča: “Yoozquin kuzziz cjen, wejrqui chiyuča”. Jalla nižta irata wejrqui Yoozquin kuzzizza, sufrita kamcanami. Jalla nižta kuzziz cjen, chiihiyuča, Cristuž puntu paljaycan. ¹⁴ Nuž paljayuča, tuž zizu: Yoozqui Jesucristo Jiliri jacatatskatchiča, nižaza Jesucristužtan chica wejrmí ančhucmi jacatatskatta cjequiča. Yooz yujcquin chjichtaž cjequiča. Čhjulumí sufrican, nii cjuñznuča. ¹⁵ Tjapa wejtquiz watchinacaqui ančhucaltajapača. Liwriiñi Yooz taku paljayuča, juc'anti juc'anti žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa, nižaza ninaca Yooziž yanapta cjiskatzjapa. Jalla nuž cjen tsjan tsjan žoñinacaqui Yoozquin gracias cjican chiyaquiča, nižaza Yoozqui juc'anti honorchiz cjequiča. Jalla nuž pecuča.

¹⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui anal llajllazuča. Kjažtami wejt curpu sufrichani wejt kuz zapuru tsjan tjupi cjissa; juc'anti Yoozquin kuzziztča. ¹⁷ Tii wirquiz kamcan sufrisqui tsjii ratužtakazza; nekztan watča. Pero tii muntuquiz sufrituquiztan učumqui arajpachquin wiñaya honorchiz cjequiča. Ancha sufriču, ancha juc'anti honorchiz cjequiča. Arajpachquin ancha zuma kamaquiča. ¹⁸ Nužupanž cjequiča, tii muntuquiz

žejlñi cusasanacžquiz anača kuz tjaazqui. Antiz arajpach zumanacžquin kuz tjaaz waquiziča. Nekztan arajpachquin ancha honorchiz cjequiča. Cherta cusasanaca wataquiča. Arajpach zumanacasti wiñaya tjuraquiča.

PABLUQUI ARAJPACHQUIN OJKZ PECČHA

5 Jalla tuž zizuča wejrqui. Tii žejtñi curpuqui ticziž cjequiž niiqui, Yoozqui ew curpuž tjaaquiča, Yooz paata curpu. Nekztan arajpachquin wiñaya kamača.

²Tii muntuquiz sufricanaqui anchal pasnuča ayincan. Ew arajpach curpu anchal pecuča, nekz kamzjapa.

³Wejt kuzqui nii ew curpuchiz ancha pecča, tsjii ew zqiti cujtz pecas, jalla nižta. Ana curpuchiz anal cjis pecuča. ⁴Tii curpuchiz sufrican, aynuča. Tii curpuqui ticznaquiča. Nižaza tii muntuquiz kamtaqui ana wiñayjapača. Jalla nižtiquiztan ew yekja curpuchiz cjis pecuča. Arajpachquin wiñayjapa kamz pecuča.

⁵Yoozpachača nižtajapa wejr utchiča. Nižaza Yoozza niž Espiritu Santo wejt kuzquiz luzkatchiqui. Jaziqui arajpachquin kamspanča wejrqui.

⁶Jalla nižtiquiztan wejrqui tjup kuzzizpanča. Tii curpuchiz kamcan, arajpachquin Yooztan chica ima žejlča. Pero arajpach wajtchiz žoñtča wejrqui. Jalla niil zizuča. ⁷Tii muntuquiz kamcan, ana Yooz chercan kamuča. Pero ana cherta Yoozquin kuzzizpan kamuča ana niž cheranami. ⁸Jalla nižtiquiztan tjup kuzziz želuča. Tii curpuquiztan ulanžcu, nižaza Yooztan chica arajpachquin kamcan, jalla nii walikaz cjesača. ⁹Jaziqui žejtcanami, ticz cjenami, Yoozquin kuzziztča wejrqui. Weriz kamtiquiztan wejt Yoozquiz cuntintu cjisjatzpan pecuča. ¹⁰Tjapa učumnacqui Cristuž yujcquiz prisintistanča, pjalžta cjisjapa. Jaknužt tii muntuquiz kamčhaja, zuma ana zuma, jalla niit jama pjalžtaž cjequiča. Jalla nuž pjalžtiquiztan zapa maynižquiz arajpach kamaña tjaataž cjequiča.

ŽOÑINACŽTAN YOOZTAN WALIKAZ CJESAČHA

¹¹Jalla nižtiquiztan Jesucristo Jiliri eksan zuma razunžtan ančucaquiz chiyuča, zuma kamanchiz kamiñča, cjican. Toscana anal chiyuča. Wejt kamaña Yooz zizza. Wejr cjiwča, ančucqui zakaz zizza zuma kamañchiz kamiñča, jalla nii. ¹²Jalla nuž chiican, persun honora anal waytiz pecuča. Antiz wejt puntuquiztan ančucaquiz intintiskatz pecuča, wejtquiztan cuntintu cjisjapa. Jalla nekztanaqui ančucqui wejt quintra žoñinacžquiz kjaaznasača, zuma razuna tjaacan, "Pabluqui zuma kamiñča", cjican. Wejt quintra žoñinacaqui žoñinacžquiztan honorchiz cjis pecča. Ni nacžtajapa zuma kuz anaž importayča. Tucquin cjis, jalla niikaz importayča ninacžtaqui. ¹³Wejrzi zuma kuzziz cjis anchal pecuča. Wejt quintra žoñinacaqui cjiñiča "Lucuratača Pabluqui". Jalla nuž chiyanami Yooztajapakal kamuča. Yekjap žoñinacasti cjiñiča, "Zuma razunžtan chiiča Pabluqui". Ančucaltajapa zuma razunžtan chiyuča. ¹⁴Jesucristuqui ancha okzñi kuzziz cjen tjapa žoñinacž laycu ticziča. Žoñinacž cun-

tiquiztan ticziča. Jalla nužupanča weraraqui. Jalla nuž tjapa kuztan criižcu, wejrqui Jesucristužquin sirwistanča, liwriñi taku paljaycan. ¹⁵Jesucristuqui tjapa žoñinacž laycu ticziča, žoñinacaž ana persunjapa kamajo, antiz Cristužtajapa kamajo. Jalla nižtiquiztan jakziltat ew kamañchiz kamčhaja, jalla ninacaqui Jesucristužtajapa kamz waquiziča. Jesucristuča ninacž laycu ticziqui, nižaza jacatatchiqui. ¹⁶Jaziqui Jesucristužtajapa kamcan, zizuča, žoñinacž kuzza chekanaqui, nii. Tuquiqui pinsatuča: Žoñinacž cherchi, pajk puesto ocupchi, wajt honora tanchi, jalla nižtanacača chekanaqui, nuž cjican pinsatuča, Cristuž puntuquiztanami. Ana criichi žoñinacaž pinsitakaz pinsatuča. Anziqui ana iya nižta pinsuča. ¹⁷Jaziqui tuž cjiwča: jakziltat Cristužtan tsjii kuzziz cjisaja, jalla niiqui ew kuzzizza, nižaza ew kamañchizza. Tuquita kamaña liwj ecta, ew kamañchizpan kamča.

¹⁸Ew kuzmi nižaza ew kamañami Yooziž tjaapanča. Cristuž cjen Yoozqui učumnaca pertunchiča, nižtan učumnacatan zuma cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnača utchiča parti žoñinacžquiz Yooz pertunz puntu paljayajo, Cristuž cjen žoñinacžtan Yooztan zuma cjesača, cjican. ¹⁹Yooz pertunz puntuqui jalla tužuča. Yoozqui Cristuž cjen tjapa žoñinaca pertunasača, nižtan ninacžtan zuma cjisjapa. Žoñinaca pertunžcu, ana ujchiz cjisatča, ana casticta cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejrnaquiz cumpjiichiča, Yooz pertunz puntu paljayajo. ²⁰Jalla nižtiquiztan Cristuž cuntiquiztan ojklayuča niž takunaca paljaycan. Jalla nuž ojklayan Yoozqui weriz cjen ančucaquiz paljayča. Jaziqui Cristužtajapa ančucaquiz chiižinuča, Yoozquin kuz tjaalla, nižtan ančucatan zuma cjisjapa. Jalla nuž chiižinuča. ²¹Cristuqui ana čjul uj paachiča. Učhum laycu Jesucristuqui Yooz yujcquiz učhum ujnacchiz cjissiča, učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. Jalla nuž cjisatchiča Yoozqui, niž pinsitacama.

6 Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui Yooztan langznuča, žoñinaca Yoozquin kuz tjaajo. Jaziqui ančucaquiz chiižinuča, liwriñi Yooz takuqui anača inapankaz nonzqui, nii. Ancha okzñi kuzziz cjen, Yoozqui ančucaquiz niž liwriñi taku paljaykatchiča. ²Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: "Wejrtča okzñitqui, ančuc liwriita cjisjapa. Jaziqui tii timpuquiz okzñi kuzziz ančucaž mayizita nonzinča, nižaza tii liwriiz timpuquiz ančucaquiz yanapchinča". Jaziqui Yoozpanča okzñi kuzzizqui. Anziqui žoñinaca liwriita cjesača.

³Wejrqui anal jec žoñžquizimi t'ezinz pecuča, ujquiz tjojtjapa. Jaziqui ana jecmi weriz Yooztajapa trabajta iñarasača. ⁴Yooztajapa trabajcan, jaknuž watanami, zuma Yooz kamañakaz tjeez pecuča. Yoozquin tjurt'iñi kuz tjeez pecuča, čjul sufrisquiztanami, nižaza čjulquiztan t'akjiri žejlžquiztanami, nižaza čjul ch'ama ojklayquiztanami. Čjulunacaž watanami tjurt'iñi kuz tjeez pecuča. ⁵Jilanaca, cullaquinaca, tižta sufrisnaca watchinča: wajttatača, carsilquiz chawc-tatača; žoñinacaqui wejtnaca quintra aptičiča;

nižaza muzpa ch'ama langznaca watchinča otchañ tjepi; nižaza ana tjaichi kamchinča, nižaza čherž kjarapascan željchinča. Jalla nižta sufrisnaca watchinča, tjurt'iñi kuztan. ⁶ Yooztajapa langzcan, zuma Yooz kamaña tjeez pecuča, zuma lijitum Yooz kamañchiz kamcan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi nižaza pasinziz kuzziz kamcan, nižaza okzñi kuzziz kamcan, nižaza Espiritu Santuž aztan kamcan, nižaza zuma lijitum munaziñi kuzziz kamcan, ⁷ nižaza lijitum Yooz taku paljaycan, nižaza Yooz aztan kamcan. Jalla nižta kamcan zuma Yooz kamaña tjeez pecuča. Nižaza Yooztajapa kamcan, Yooz zuma razunžtan ojklayuča, tsjii zuma armichiztakaz. Yooz zuma razuna chiican, wejrqui žoñinacžquiz Yooz taku catokskatuča, nižaza quintra žoñinacžquiz Yooz zuma razunžtan kjaaznuča. ⁸ Yooztajapa kamcan, awizaqui wejrqui zuma rispittača. Awizaqui ch'aanitazakazza. Awizaqui žoñinacaqui wejt quintra ana waliž parliča. Awizaqui žoñinacaqui wejt puntu zumaž parliča. Wejt puntuquiztan yekjap žoñinacaqui "Niiča tsjii kjutñi irpiñiqui" cjican chiichiča. Jalla nuž cjenami, wejtča werara chiiñtqui, nižaza irpiñtqui. ⁹ Yekjapanacaqui wejr ana pajz pecča. Jalla nuž cjenami, pajtapanikazza wejrqui. Yekjapanacaqui "Nii Pabluqui ticzla", cjiñiča. Jalla nuž cjenami tiral žetuča. Wejt Yooz Epiž ujžta cjenami, ana contača wejrqui. ¹⁰ Llaquita kuzziz cjenami, Yoozqui wejt kuzquiz cuntintupan cjiskatča. Poriž cjenami, Yooz taku paljaycan walja žoñinacžquiz ricachužtakaz cjiskatchinča. Ana čjulchiz cjenami, tjapa wejtta žejlča, Yooz maatiž cjen. ¹¹ Corinto wajtchiz jilanaca, cullaquinaca, kjanapacha ančucaquiz paljayžcuča. Ančucatan zuma munazuča, tjapa kuztan. ¹² Anača juntunalla kuz ančucatan munazuča. Yekjapanacazti anaž tjapa kuztan wejtta munaziz pecčhani. ¹³ Pero ančuczti tjapa kuztan wejtta zuma munaziñi cjee. Ančucaquiz chiižinuča, jaknužt tsjii ejp persun ocjalžquiz chiižinčaja, jalla nižta.

YOOZ ŽOÑINACČHUCČHA ANČHUCQUI

¹⁴ Tsjiilla chiižinuča. Ana criichi žoñnacžtan anaž ancha pajasa, tii muntuquiz kamcan. Yooz kamañchiz žoñiqui Yooz quintra žoñžtan anapan tsjii kuzziz cjesača. Zuma žoñiqui ana zum žoñžtan anapan zuma pajasasača, tii muntuquiz kamcan. ¹⁵ Jaknužt Cristužtan Satanas diablužtan tsjii kuzzizpan cjesajo? Nižaza jaknužt criichi žoñiqui ana criichi žoñžtan tsjii kuzziz cjesajo? Anapanž tsjii kuzziz cjesača. ¹⁶ Yooz kjuyquiz žoñiž paata yooznacaqui anapanžuntu cjesača. Nižaza učumqui žejtñi Yooz kjuyčumča. Yooz-pachača tuž cjichiqui: Ninacž kuznacquiz kamača; ninacžtan chica želača. Ninacž Yooz wejr cjeecha, nižaza ninacaqui wejt wajtchiz žoñinacž cjequiča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan Yooz Jiliriqui tuž zakaz cjiča: Ana criichi žoñinacž kamañquiztan zaraka, nižaza jayta. Ana zum kamañnacchiz anapan kama. Nekztan wejrqui ančuc zuma risiwača. ¹⁸ Ančuca ejp cjeeča. Nižaza ančucqui wejt maatinacaž cjequiča. Jalla nuž cjiča tjapa azziz Yooz Jiliriqui.

⁷ Munazita jilanaca, cullaquinaca. Yoozqui učumnacaquiz niiž chiita takunaca tjaachiča. Jalla nižtiquiztan učumqui tjapaman ana walinacquiztanami nižaza tjapaman ana zum kamañnacquiztanami jaytistanča, zuma kamañchizpan cjisjapa, curpumi kuzmi zuma cjisjapa. Yoozquin ekscan, nižaza rispitan, tjapa ana walinacquiztan jaytistanča, juc'ant juc'ant walja zuma lijituma cjisjapa, Yooz kamañchizpan cjisjapa.

PABLUŽ CHIITA TAKU CATOKTA

² Wejtta zuma munaziñi cjee, tjapa kuztan. Ana jakzilitiž quintra čjulumi paachinča. Nižaza ana jakzilitižquizimi tsjii kjutñi chjitchinča. Nižaza ana jakzilitižquizimi incallchinča, cusasanaca tanzjapa. ³ Jalla nuž chiican, ančucaquiz uj tjojtunz ana pecuča. Tjapa kuztan ančucatan zuma munazuča. Tuqui nuž cjetuča. Anača wejr ančuca quintraqui. Ticz cjenami, žejtz cjenami tirapan ančucatan zuma munazuča. ⁴ Wejr cjiwča, ančucqui tirapan Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Ančucaž cjen ancha cuntintuča. Ančuca honora waytuča. Ančuca quintu nonžcu zuma kuztaž wejrqui. Ancha sufrita cjenami anchal chipuča ančucaž cjen. ⁵ Macedonia yokquin irantižcu, ana jeežñi atchinča. Tjapa kjutñi walja sufrisnaca želatča. Tjapa kjuttan quintranaca želatča. Wejt kuzqui turwaysnatča, "Criichi žoñinacaqui quejpsnaa", cjichinča. Llaquita kuzziztača wejrqui. ⁶ Pero Yoozqui llaquita žoñinacžquiz kuzñipanča. Yoozqui wejr kuziča, Tituž tjontiquiztan. ⁷ Nižaza Titžquiztan ančuca quintu nonžcu, wejrqui zuma kuztatača. Tituqui ančucaž cjen llaquita cjissitača. Nekztan ančucaquiz tjonžcu, nižaza ančucaž zuma kamta cheržcu, kuztatača. Nižaza Tituqui quint'ichiča, ančucqui wejr ancha cherz pecatča, nižaza weriž llaquita cjen ančucqui llaquitazakaz cjissinčucča. Nekztan wejtquiz tjurt'ižinčinčucča. Jalla nii nonžcu juc'anti cuntintu cjissinča. ⁸ Weriž cjiirta cartauki ančuc llaquita cjiskatchiča. Jalla nuž cjenami, anziqiu ana llactazzinča. Pero tuquiqui llactazzinča; nii ančucaquiz chiižinta ana cjiirz pecatuča. Pero ančuc tsjii upacamakaz llaquiskatchinča. ⁹ Ančucqui llaquiskattiquiztan anazuma kamznaca ecchinčucča. Jalla nižtiquiztan wejrqui cuntintuča. Ančucaž llactaztiquiztan wejrqui anatača cuntintu. Antiz ančucaž anazuma kamznaca ectiquiztan jalla nekztantača wejrqui cuntintu. Ančucaž anazuma kamtiquiztan Yoozqui ančucaquiz uj cjuñkatchiča. Jaziqui weriž cjen ančucqui ana ina llaquissinčucča. ¹⁰ Yoozqui žoñžquiz uj cjuñkatča kuz campiita cjeajo. Jekit kuz campiichaja, jalla niiqui liwriita cjesača, zuma kamañchiz cjisjapa. Nižaza liwriita žoñinacaqui cuntintuča. Ana criichi žoñinacaqui ujnaca cjuñžcan nižaza llactazcan ana kuz campiyaquiz niiqui chojr kuzziz cjissa. Ultimu infiernuquin okaquiča. ¹¹ Ančuczti uj cjuñžcu Yoozquin juc'anti kuzziz cjissinčucča; oralla kuz campiichinčucča. Nižaza tjapa kuz tjachinčucča ana wali kamznaca azquichjapa. Nii uj

paañi žoñž quintra ancha žawjchinčucča. Nižaza nii ujquiztan tsucchinčucča. Nižaza wejttan ancha zalz pecchinčucča. Nižaza nii uj paañi žoñi ancha casticz pecchinčucča. Nižaza ultimu nii uj paañi žoñi casticchinčucpanča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui kjanapacha tjeezinčucpanča, zuma kuzzizčucča, ana tira ujchiz. ¹² Nii uj paata puntuquiztan nonžcu ančucaquiz c'aripacha cjiyržquichinča. Anatača nii uj paañi žoñžjapakaz cjiyržquichinči. Nižaza anatača nii quintra uj paažinta žoñžjapakaz cjiyržquichinči. Antiz ančucajapazakaz cjiyržquichinča, Yooz yujcquiz ančucaquiz tjeezjapa, ančhucqui wejttan munaziñi kuzzizza, jalla nii. ¹³ Ultimquiziqui tjappacha walikaz cjišiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui cuntintu cjišiča. Ančucaž wilta zuma kamtiquiztan Tituqui wilta llan kuzziz cjišiča. Nižaza Tito cuntintu cjišiča, wejr zakaz juc'ant cuntintu cjišiča. ¹⁴ Wejrqui Titžquiz ančuca honora waytichinča, "Ninacaqui zumača", cjičan. Jalla nuž cjan ultimquiziqui ančucaž cjen ana azkatchinča. Ančhucatan žejlan werar razunakaz chichinča. Nižaza Titžquiz chiita razuna werara zakazza ančuca puntuquiztan. ¹⁵ Tituž tjaajintacama zuma kamchinčucča. Nižaza Tito zuma risiwchinčucča, humilde kuztan, nižaza rispitñi kuztan. Tjapa nižta cjuñžcu Tituqui ančucaquin juc'antiž munaziča. ¹⁶ Ančucaž cjen wejrqui zakaz ancha cuntintuča. Nižaza ančuca puntuquiztan cjiwča, ancha zuma kamañchiz, jalla nii.

OFRENDANACA TJAAZ PUNTU

8 Jaziqui jilanaca, cullaquinaca ančucaquiz tii zizkatz pecuča, jaknužt Macedonia yokquiz žejlñi criichinacaqui Yooz zuma kamaña tjeeziča, jalla nii. ² Nii criichi žoñinacaqui ancha pruebanaca watchiča. Ancha pori cjišiča cjenami ninacaqui ancha cuntintu želatča. Nižaza ricachužtakaz walja ofrendanaca utchiča. ³ Ninacž želinchizquiztan jama utchiča. Wejr cjiwča, jilacama utchiča ninacž persun kuzquiztan. ⁴ Ninacaqui t'akjir criichinacžquin ofrenda tjaaz ancha pecchiča, jaknužt parti criichinacaqui ofrenda tjaatčhaja, jalla nižtapacha. Nižaza wejtzquiz ancha rocchiča favora paajo, ninacž ofrenda chjichajo, jalla nii rocchiča. ⁵ Ninacaqui juc'ant zuma paachiča weriž tantiitiquiztanaqui. Tuquiqui Yoozquin tjapa kuz tjaachiča. Nekztan Yooz munañpi jaru wejtzquiz kuz tjaachizakazza. ⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui Tito rocchinča, ančucaquin wilta okajo. Tuquiqui Tituqui ofrenda tjaaz puntu ančucaquiz chiižinčiča. Jaziqui Tito wilta rocchinča, ančucaquin wilta okajo, ančuca ofrendanaca cumpliskatzjapa, jaknužt tuqui ančhucqui okžñi kuzquiztan tjaatčhaja, jalla nuž. ⁷ Ančhucqui ancha zumača; ančhucča Yoozquin kuzzizpan, nižaza Yooz puntu zuma zizñi, nižaza zuma tjaaj-nasača, nižaza tjapa kuztan zumanaca paayiñčucča, nižaza wejttan zuma munaziñi kuzzizčucča. Čhjulquizimi ančhucqui ancha zumača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui zuma ofrenda tjaaz zakaz waquizicha, ančuca okžñi kuzquiztan. ⁸ Ančucaquiz anal man-

tuča, pero zizkatz pecuča, parti žoñinacaqui tjapa kuztan ofrenda utchiča, jalla nii. Jazic ančhucqui walja ofrendanaca tjaaquiz niiqui, ančuca okžñi kuz tjeez-nasača. ⁹ Učhum Jesucristo Jilirž ancha okžñi kuz zizza ančhucqui. Jesucristuqui tjappacha nižtacama žejlchiž cjenami, ančucaž cjen pori cjišiča tii muntuquiz kamcan. Jalla nuž pori cjišiča ančhuc ricachužtakaz cjiskatzjapa.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan tii ofrenda puntuquiztan ančucaquiz chiižinuča. Waj tsjii wataqui ančhucqui t'akjir criichinacžtajapa ofrenda uch pecatča, nižaza ofrenda uchi kalltichinčucča. Jalla nižtiquiztan anziqiu nii ofrenda cumpliskatz waquiziča. Jalla niiqui walipanž cjesača. ¹¹ Tuquiqui ančhucqui tjapa kuztan ofrenda uch pecatča. Jalla nuž pectaqui cumpliskatz waquiziča, ančuca želinchizquiztan jama. ¹² Jakziltat tjapa kuztan ofrenda utčhaja, želinchizquiztan jama uch waquiziča. Jalla niiqui Yoozquin cuntintu cjiskatasacha. Jakziltat ana zinta želinchiz cječhaja, jalla nižtiquiztan Yoozqui ana ofrenda mayča. ¹³ Wejrqui anal pecuča, yekja criichinacžquiz yanaptiquiztanaqui ančhucpacha t'akjiri cjisjapa. ¹⁴ Tuž cjiwča, anziqiu ančhucqui juc'ant želinchizza. Jalla nižtiquiztan nii t'akjir criichi žoñinacžquiz yanapasača. Wiruñauqui ninacaqui ančucaquiz yanapačhani, ninacž juc'ant želinchizquiztan jama. Jalla nižtiquiztan tsjiikaz cjequiča. ¹⁵ Cjiyrta Yooz taku tuž cjiča: "Juc'ant želinchiz žoñiqui anaž čhjetnasača. Nižaza ana želinchiz žoñiqui ana t'akjiri želasača".

TITŽ PUNTU

¹⁶ Yoozqui Tito ančucaquiz ancha cjuñzkatchiča, jaknužt wejrqui ančucaquiz cjuñžničiča, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan Yoozquin gracias cjičan chiyuča. ¹⁷ Weriz roctiquiztan Tituqui "iyaw" cjičiča. Pero niipacha ančucaquiz cjuñžiča. Jalla nižtiquiztan persun kuzquiztan ančucaquin tjonžcaquiča. ¹⁸ Titžtan juntu yekja jila cuchanžcača. Tjapa iclizziz criichinacaqui nii jilž puntu zizza, zuma liwriñi taku parliñi, jalla nii. ¹⁹ Nižaza iclizziz criichinacaqui nii jila utchiča, wejttan chica ojklajajo, nižaza tii ofrenda Jerusalenquin chjitzjapa. Wejrqui tii ofrenda chjitz pecuča, Yooz honora waytizjapa, nižaza wejt yanapñi kuzziz tjeezjapa. ²⁰ Jalla nuž tii ricujta ofrendaqui ancha tažpachača. Jalla nii paaznaca chjichcan wejrnaqui zuma kjana kamz pecuča, žoñinaca wejtnacaquiz ana uj tjojtñajo, "Pabluqui persunjapa ofrendanacquiztan paaz jwes-siča", cjičan. ²¹ Yooz yujcquizimi žoñinacž yujcquizimi wejrnaqui zuma litituma kamz pecuča. ²² Titžtan nii yekja jilžtan tsjii jilžtan zakaz cuchanžcača. Tii jilaqui wejrnaqui wawczinča, zuma lititum kuzziz čhjułtakquiztanami, jalla nii. Niiqui ančuca puntuquiztan nonžcu, ančucaquin tjonzquin ancha pecchiča. Ančucaž zuma kamtiquiztan nižta kuzzizza. ²³ Titž puntuquiztan tuž cjiwča. Niiqui wejt cumpañeruča. Nižaza wejttan chica ančhucultajapa sirwiča. Nii yekja pucultan jilanacž puntuquiztan tuž cjiwča, ninacača iclizquiztan cuchantaqui, nižaza ni-

nacaž cjen Cristuqui ancha honorchizza. ²⁴ Nonžna ančhucqui. Tjapa criichinacžquiz ančhuca zuma okzñi kuz tjeezna. Jalla nuž tjeeznan criichinacaqui zizaquiča, zuma razunžtan ančhucaž kamtiquiztan wejrqui cuntintutča, jalla nii.

OFRENDÁ PUNTU

9 Tsjižtan zakal chiižinuča Yooz žoñinacžtajapa ofrenda puntuquiztan. Jalla nii puntuquiztan anača ančhucaquin tsjii cartami cjižržquichuca. ² Ančhucqui tjapa kuztan tjaaz pequiñčhucča. Jalla nii zizuča. Nižaza Macedonia yokquin žejlñi criichinacžquiz cuntintu cjiwča, ewitanpacha Acaya yokquin žejlñi criichinacaqui ofrendižtan yanapzjapa listutača, jalla nuž chiyuča. Jalla nuž nonžcu tsjan kuzziz cjis-siča ofrenda uchjapa zakaz. ³ Nižaza wejrqui tii čh-jepultan jilanaca cuchanžcuča, weriž chiita ančhuca puntuquiztan ana toscara cjisjapa, ultimupan ančhuca uchta ofrenda tjaczta cjisjapa, jaknužt wejrqui parti criichinacžquiz cjitučhaja, jalla nuž. ⁴ Cunamit yekjap Macedonia criichinacaqui wejtta chica tjonachani. Ni-nacžquiz ančhuca ofrenda uch puntuquiztan kjaž wiltami chiižinčinča. Jalla nižtiquiztan ančhuca ofrenda ana listu tjacztažlaj niiqui, wejtnacaltami ančhucaltami aziž cjequiča. ⁵ Ana azi cjisjapa, wejrqui tantiichinča, tii čh-jepultan jilanaca rocz waquiziča wejt tuqui ančhucaquin tjonznajo. Ninacaqui tjonžcu ančhucaž compromitta ofrenda cumpliskataquiča. Jalla nižtiquiztan ančhuca ofrenda listu tjaczta cje-quiča ima wejt tjonan. Zuma okzñi kuzziz cjen ofrenda uch waquiziča, ana weriž chiižintiquiztankaz.

⁶ Ančhucqui tii cjuñzna. Jequit koloculla zkala čhja-cačhaja, nižaza koloculla ajznaquiča. Nižaza jequit wacchi čhjacačhaja, nižaza wacchi ajznaquiča. ⁷ Zapa mayni persun kuzquiz tantiižcu, ofrenda uchaquiča. Jequit zuma okzñi kuztan ofrenda utčhaja, jalla nižtan munaziča Yoozqui. Ana pizc kuztan uchasača, nižaza ana žoñiz chiižintiquiztankaz uchasača. ⁸ Tiizakaz cjuñzna. Yoozqui ančhucaquiz wacchi tjapaman wintizunanaca tjaaznasača. Jalla nižtiquiztan ančhucqui želinchizkaz cjesača. Nižaza ančhucqui želinchizquiztan ofrenda tjaasača, tjapaman zuma obranaca yanapzjapa. ⁹ Tii puntuquiztan cjižrta Yooz takuqui tuž cjiča: Zuma žoñiqui okzñi kuztan pori žoñinacžquiz tjaača. Nižaza niiž zuma obranaca watay wata cjuñtaž cjequiča. ¹⁰ Yoozza semilla tjaañiqui čhjaczjapa, nižaza čhjeri tjaañiqui lujljzjapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz želinchiz cjskataquiča, juc'anti. Nekztan ančhucqui juc'ant ofrenda tjaasača. Ančhucaž zuma tjaatiquiztan zuma obranacchiz cjequiča. ¹¹ Yoozqui ančhucaquiz tjapaman zuma cusasanacchiz cjskataquiča, ančhuca okzñi kuztan juc'anti tjaazjapa. Ančhucaž uchta ofrenda intirjitiquiztan, nii ofrendižtan yanapta criichinacaqui Yoozquin ancha gracias cjican cjequiča. ¹² Jalla nuž ofrenda tjaacan Yooz sirwiča. Nižaza nii Yooz sirwitiquiztan t'akjir criichinacaqui yanapta cjequiča. Nekztan ninacaqui Yoozquin ancha gracias cjican cjequiča. ¹³ Tii ofrendaqui tjeeža,

jaknužt ančhucqui Cristuž liwriñi tawk jaru kamčhaja, jalla nii. Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan Yoozquin ancha honorchiz cjequiča. Ančhucqui okzñi kuztan wali chawc ofrenda tjaaquiča. Ninacžtajapa, nižaza tjapa criichi žoñinacžtajapa ančhucqui zuma okzñi kuzzizčhucča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui honorchiz cje-quiča. ¹⁴ Yoozqui ančhucaquiz ancha zuma okzñi kuzziz cjskatchičha. Jalla nižtiquiztan nii yanapta žoñinacaqui ančhucaltajapa Yoozquiztan mayižinaquiča. Nižaza ančhucatan juc'anti zuma munazaquiča. ¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca. Tiipanž cjuñzna. Yoozqui učhumnacaquiz Cristo tjaachiča. Nii Yooziž tjaataqui juc'ant zumača; ana intintazzuča. Yoozquin ancha gracias cjican cjiwča.

PABLUQUI CRISTUŽ APOSTOLUČHA

10 Jilanaca, cullaquinaca. Wejr Pabluqui tii cji-jržcuča. Jazic nonžna. Cristuqui humilde kuzziz-za. Jalla nižta kuzziz cjen wejrqui ančhucaquiz chiižinžcuča. Yekjap žoñinacaqui tuž cjiča: "Ančhucatan žejlcan, Pabluqui humilde kuzziztača. Pero ančhucatan ana žejlcan, c'aripachača". ² Ančhucatan wilta žejlcan, ana wilta c'ari cjis pecuča. Yekjapanacaqui wejtnacaquiz uj tjojtunča. "Žoñž kuzcamakaz kamča Pabluqui", jalla nuž cjiñiča. Jalla ninacžtajapa c'ari cjesača. Pero ančhucqui ninacaž irata ana cjee. Ančhucaltajapaqui anal c'ari cjis pecuča. Cristuž apostoltča wejrqui. Pero wejt persun aztan mantiz anal tjeez pecuča. ³ Wejrqui žoñi cjicanami ana žoñž kuzcamakaz paa-uča, nižaza ana žoñinacžtan kichas pecuča. Pero tjapa Yooz quintranacžtan quiražtakaz zalznasača. ⁴ Nižaza Yooz quintranacžtan zalžcu, ultim arma anal joojoo-uča. Antiz Yooz aztan anawalinacquiztan atipasača, ninacaž anawal azziz cjenami. ⁵ Yooz quintra razunanacami atipasača. Nižaza čhjul mit kuzquiztan pinsita razunanacami atipasača, žoñinaca Yoozquin pajkatzjapa. Tjapa žoñinacaž pinsitanacami Cristuž tjaajintanac jaru cjskatz pecuča. ⁶ Jalla nižtiquiztan wejrqui listuča tjapa Yooz quintra žoñinaca casticzjapa. Ančhucqui Yooz mantuquizpan cjisna, tjappacha. Weriž tjonztan, jakziltat anaž Yooz mantuquizlaja, jalla niiqui casticta cjequiča. Cristuž apostoltča wejrqui.

⁷ Ančhucqui žoñikaz chekža, kjažta tsijtchižlaja nižaza kjažta chiiñižlaja, jalla nii. Jakziltat mit kuzziz "Wejrqui Cristuž partiquiztča" cječhaja, jalla niiqui cjuñž waquiziča, wejzazakztča Cristuž partiquiz, jalla nii. ⁸ Wejt apóstol puesto puntuquiztan cunamit juc'anti chiyučhane. Jalla nuž cjenami wejrqui anal azasača. Jesucristo Jiliriqui wejtquiz nii apóstol puesto tjaachiča, ančhucalta zuma kamañchiz cjskatzjapa. Wejtta nii poder ana žejlča, ančhuc akzjapa. ⁹ Cartanaca cjižrču anal ančhuc tsucunz pecuča. ¹⁰ Yekjap quintra žoñinacaqui tuž cjiča: "Pabluž cartanacaqui chawjc jilirž cartanacažtakazza. Pero tekz žejlcan, ana azzizza, nižaza niiž razunanaca inakazza". Nuž cjiñiča yekjapanacaqui. ¹¹ Jalla nižta cjiñi žoñinacaqui zumpacha intintaz waquiziča. Jaknužt wejrqui cartanacquiz cji-

jržquitučhaja, jalla niicama paasača ančhucatan žejlcan.

¹² Nii mita kuzziz žoñinacaž irata cjis anal pecuča. Ninacaqui porapat iñarascan ana intintazñi kuz tjeeža. Yooz tawk jarupankaz kamz waquiziča. ¹³ Wejrqui persun puntuquiztan anal juc'ant chiyuča. Yoozpachača wejtquiz tii apóstol langz tjaachiqui. Nii langzquiztan jama chiyuča. Nižaza nii Yooziž tjaata langzquiztan jama ančhucaquin tjonzinča, liwriiñi Yooz taku paljayzjapa. ¹⁴ Ančhucaquin ana tjontasaž niiqui, wejrqui Yooziž tjaata langzquiztan jama ana ojktasača. Parti Cristuž liwriiñi taku paljayñi žoñinacžquiztan wejrtča primero ančhucaquin tjonchintqui. Yekja žoñiž Yooz taku langtiquiz ana mitisasača. ¹⁵ Yekja žoñiž Yooztajapa langztiquiztan anapal cjiwča, "Nii langztaqui weriž langztača" cjicanaqui. Wejrqui pecuča, ančhucqui juc'anti Yoozquin kuzziz cjeajajo. Jalla nižtiquiztan ančhucaporquiz Yooztajapa juc'anti langz pecuča, Yooz tjaata langzquiztan jama. ¹⁶ Jalla nekztanaqui ančhucaquiztan nawjkchuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz zakaz liwriiñi Yooz taku paljayz pecuča. Pero yekja žoñiž Yooztajapa langztiquiz anal mitisis pecuča.

¹⁷ Jakziltat honora waytiz pecčhaja, nižlaqui Yooz honora waytiz waquiziča. ¹⁸ Jakziltat persun honora waytican chiiñižlaja, jalla nižti puntuquiztan Yoozqui "ana zumača" cjequiča. Jakziltat "Yooz alaja zuma-pankazza" cječhaja, jalla niiqui Yooziž tjaata honorchiz cjequiča.

PABLUŽTAN ANAZUM TJAAJINACŽTAN

11 Wejrqui zumzužtakaz tsjii koluc chiyača. Nii zumzužtakaz chiita takunaca nonžnalla. ² Yoozqui ančhucajapa tsjii silusiñižtakaz wejtquiz cjiskatča. Weriz Yooz taku paljaytiquiztan ančhucqui Cristužquin kuzziz cjissiča. Cristužtan zalz ora wejrqui ančhuc zuma kamañchiz Cristužquin prisintis pecuča, jaknužt tsjaa zuma tur naaža compromitta tjowžquiz prisintita cječhaja, jalla nuž. ³ Wejrqui ančhuca puntuquiztan turwayznuča; cunamit tsjiiqui ančhucaquiz incallskatačhani, Cristužquin ana tjapa kuz cjisjapani, nižaza Cristužquiztan zarakchi cjisjapani. Ančhucaž pinsitanacaqui tsjii kjutñi cjisnačhani. Tuquitanpacha nii ana wal zkoražtakaz diablucqui mañužtan Evaquiz incallchiča, cunamit jalla nižta incallta cjisnačhani ančhucqui. ⁴ Wejrqui ančhucaquin tjonchinča, werar liwriiñi takumi nižaza Jesusiž puntuquiztanami paljayzjapa, nižaza tjonchinča Espiritu Santuž ančhuca kuzquiz luzskatzjapa. Jaziqi ančhucquiz chiižinuča. Tsjii žoñinacaqui tsjemat liwriiñi taku paljayñiž cjenami, ančhucqui nii incallñi žoñi zuma risiwiñčhucquiča. Ninacaž tsjemat tjaajintanaca catokiñčhucquiča. Nižaza tsjii žoñinacaqui tsjemat espiriunaca tjaaz pecasaž niiqui, ančhucqui nižta incallñi žoñi zuma risiwiñčhucquiča. Nuž nonžcu, ispantichinča; nižaza llaquita kuzziz cjiskatchinča. ⁵ Yekjapnacaqui ančhucaquiztan nii incallñi žoñinacž puntuquiztan pinsiča, zuma apostolonacača, jalla nii. Ninacaqui anača werar apostolonacaqui; anača wejtquiztan pajk

jiliriqui. Jalla nuž cjiwča. ⁶ Wejrqui anal altu tawkžtan paljaycan ančhucatan kamchinča. Jalla nuž cjenami wejrqui Yooz puntu zuma zizuča. Jalla nii zizñi cjican kjanapacha tjeezinča weriž tjapa puntunaca paljaytiquiztan. Tantiya ančhucqui.

⁷ Wejrqui humilde kuzziz ančhucatan kamchinča, ančhuc honorchiz cjisjapa. Nižaza ana paaz paca mayžcu, liwriiñi Yooz taku ančhucaquiz paljaychinča. ¿Jalla nuž anawali paachin wejrjo? ⁸ Yekja iclizziz žoñinacaqui wejtquiz paaz tjaachiča. Jalla nii ofrendanaca tanzinča, ančhucaquin Yooz taku paljayñi ojkszjapa. ⁹ Ančhucatan kamcan ana želinchiz cjisinča. Pero ančhucaquiztan ana čjulumi maychinča. Macedoniaquiztan tjonchi jilanacaqui wejtquiz onanchiča. Jalla nižtiquiztan anaž čjulumi wejtquiz pjaltatča. Tuquiqui wejrqui ančhucaquiz ana mayzjapa anča cwitassinča, ančhucjapa ana ch'ama cjeajajo, nižaza jaztanami mayzquiztan cwisasuča. ¹⁰ Jaknužt Cristuqui werarapan chiiñitažlaja, jalla nižti cjen nižta werarapan chiyiñzakaztča wejrqui. Jalla nižtiquiztan legali cjican, wejrqui cjiwča, anaž jec Acay wajtchiz žoñiqui wejt puntuquiztan cjesača, "Pabluqui ana želinchiz cjican, wejtquiztan maychiča", nuž cjicanaqui. Jalla nuž ančhucaquiztan ana čjulumi maytiquiztan cuntintuča wejrqui. ¹¹ ¿Kjažtiquiztan nižta chiyu wejrjo? ¿Ančhucatan ana zuma munazojo? Anapanž cjesača. Yooz zizza, wejrqui ančhucatan munazuča, jalla nii. ¹² Wejrqui liwriiñi Yooz taku paljayiñča, ana paaz paca mayžcuqui. Nižaza tirapan nužullakaz kamača. Nekztan jakziltat paaz ganzjapa Yooz taku paljayčhaja, jalla niiqui anapanž cjichuca, "Wejrtča Pabluž irata Yooz taku paljayiñtqui", nuž cjicanaqui. ¹³ Nii paaz tanzjapa paljayiñnacaqui falso apostolonacača. Nii žoñi incallinacaqui Cristuž apostolonacažtakaz ojklayñiča. ¹⁴ Jalla nužupan tii muntuquiz wataquiča. Satanás diablupacha tsjii Yooz anjilažtakaz ojklayča. ¹⁵ Nižazakaz Satanásquiz sirwiñi žoñinacaqui werara Yooz sirwiñinacažtakaz ojklayča. Jalla nižta puntu nayžcu, ana tsucaquiča. Ninacaž nižta ojklaytiquiztan jama castic- taž cjequiča.

PABLUQUI ANCHA SUFRISNACA WATCHIČHA

¹⁶ Wiltal cjiwča. Jalla nuž chiyanaqui ančhucqui weriž chiita puntuquiztan anača pinsisqui, "Niiqui zumzu taku chiiča" cjicanaqui. Jalla nuž pinsanami, wejr chiyaj cjila tsjii lucurata žoñižtakaz. Wejrqui tsjii kolu- culla persun honora waytaj cjila. ¹⁷ Jalla nuž chiican wejrqui lucuratu žoñižtakaz chiyača. Anal chiyača Yooz Jilirž ortin jaru, jalla nuž persuna honora waytican. ¹⁸ Walja žoñinacaqui tii muntuquiz čjulunacquiqtanami persun honora waytiča. Jalla nižtiquiztan wejr zalkal persun honora koluculla waytača. ¹⁹ Ančhucqui chiiñčhucča, "Ziziñ žoñinactča wejrnacqui", cji- canaqui. Jalla nuž chiichiz cjenami ančhucqui zumzu žoñinacž takunaca cuntintu nonzniñčhucča. ²⁰ Falso žoñinacaqui ninacž mantuquiz ančhuc cjiskatz pecča. Nekztan ančhucqui nii žoñinacžquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui ančhuca cusasanacqui-

tan paca mayča. Nekztan ančhucqui ninacžquiz zuma tjaacha. Nižaza tsjii falso žoñinacaqui persunaltajapa zuma cjisjapa ančhuc mantiča. Nekztan ančhucqui nižquiz zuma cassa. Nižaza tsjii falso žoñiqui ančhuc iñarča. Nekztan ančhucqui nižquiz zumakaz awantiča. Nižaza tsjii falso žoñiqui ančuca yujcquiz tsjajpachani. Jalla nižakaz ančhucqui zuma awantačhani. ²¹ Wejrqui ančhucatan kamcan ana nižta kamchinča; humilde kuzziz kamchinča. ¿Jalla nižtiquiztan wejrqui azasajo? Anapal azasača. Yekja žoñinacaqui čhjulquiztan persun honora waytačhaja, jalla nii žoñinacžquiztan juc'antitča wejrqui. Jalla nuž chiicanaqui lucuratažtakaz chiyuča. ²² Yekjapanacaqui cjiñiča, "Hebreo sarchiz žoñinactča wejrnacqui". Werj zakal cjeeča, "Hebreo sarchiz zoñtča wejrqui". Nižaza ninacaqui cjiñiča, "Yooz illzta Israel wajtchiz žoñinactča wejrnacqui". Wejr zakal cjeeča, "Yooz illzta Israel wajtchiz žoñtča wejrqui". Nižaza ninacaqui cjiñiča, "Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñiča". Wejrmi zakal cjeeča, "Abrahamž majchmaatquiztan tjoniñiča". ²³ Ninacaqui cjiñiča, "Cristuž sirwiñtča". Wejrmi zakal cjeeča, "Cristuž juc'ant zuma sirwiñtča". Jalla nuž chiicanaqui lucuratažtakaz chiyuča. Pero ninacžquiztan juc'anti langzinča Cristužtajapa. Nižaza ninacžquiztan juc'anti wjajttatača. Nižaza ninacžquiztan juc'anti carsilquiz chawctatača. Nižaza tsjii kjaž wilta ticzmaya želaytucha. ²⁴ Pjijaska wilta judío žoñinacaqui wejr casticchiča. Jalla nuž casticcan, quinsa tunca llatuncan lazu wjajtta mutchinča. ²⁵ Čhjep wilta wejrqui wjajtz paržtan wjajttatača. Tsjii wilta maztan čhajtatača. Čhjep wilta warcuquiz okan nii warcu julskatchiča. Warcu julskatzcu tsjii nooj weentiztan majiñtižtan pajk kot taypiquiz žejlchinča. ²⁶ Tirapan ojkojkchinča, walja anawalinaca watniž cjenami. Tižta anawalinaca watchinča, anawal pujunaca, anawal tjañinaca, wejt wajtchiz anawal žoñinaca, yekja wajtchiz anawal žoñinaca, chawjc wajtquiz anawal žejlñinaca, ch'ekti yokquin anawal žejlñinaca, anawal pajk kotanaca, nižaza anawal falso jilanaca. Jalla nižta anawalinacami watchinča. ²⁷ Nižaza ancha langzinča, nižaza zuma ch'amanaca watchinča, kjaž wilta ana tjaji atchinča, nižaza kjaž wilta čhjerž kjarami kjaž kjarami passinča, kjaž wilta ayunassinča. Nižaza kjaž wilta zakinacquiz ch'uncan sufrichinča, zquitz kjara. ²⁸ Tjapa nižtanaca watchiž cjenami, iyakal sufruča. Zapuru tjapa iclizziz žoñinacžtajapakal cjuñznuča, llaquita kuzziz ninaca zuma kamañchiz cjiscama. ²⁹ Jakziltat llajllasñi kuzziz cječhaja, wejrqui nižtan chica zakal llaquisuča. Jakziltat ujquiz tjojtskatñi cječhaja, wejrqui nii tjojtskatñi žoñž quintra žawjznuča. ³⁰ Wejrqui persun honora waytaž niiqui, weriž sufritanacquiztanami nižaza inallakaz cjitiquiztanami honorat waytača. ³¹ Anal toscara chiyuča. Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui nii zizza. Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. ³² Damasco wajtquin želan, Aretas cjita chawjc mantiñi jiliriqui ulanz zananacquin guardianaca mantichiča, wejr tanzjapa. ³³ Pero criichi jilanacaqui wejr pajk canastiquiz yaažcu, pirkiž tsewctan kozzuc

tsjii kjuya wintanquiztan wejr čhjijunchiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninacžquiztan atipassinča.

12 Persun honora waytican, anača čhjulumi wejtaquai cusaqui. Jalla nuž cjenami tiral wejt puntuquiztan chiyuča. Ančucaquiz tii zakal quint'acha, Yoozqui niž punctunaca cherkatchiča. Nižaza niž punctunaca zizkatchiča. ² Wejrqui Jesucristužquin kuz tjaachinča. Niiž wiruñ ažk tunca pusin watanaca wejrqui arajpach Yooz wajtquin čhjichtatača tsjii upacama. Curpužtanpacha čhjichtatažlaja, už ana curpužtanpacha čhjichtatažlaja, jalla nii anal naychinča. Yooz Ejpka zizza. ³ Pero wejrqui zizuča, nii zuma wajtquin čhjichtatača, jalla nii. Curpužtanami ana curpužtanami, jalla nii anal naychinča. Yoozkaz zizza. Jalla nii zuma wajtquin takunaca nonzinča, jalla nii nonžta takunacaqui anača chiichuca žoñž takunacžtan. ⁵ Jalla nii Yooz puntu nonztiquiztanami chertiquiztanami honora waytasacha. Wejrqui persun sufrinacquiztan honora zakaz waytasacha. Persunquiztan anal honora waytiz pecuča. ⁶ Wejrqui persun honora waytiz pectasaž niiqui lucuratažtakaz ana chiitasacha. Zuma werar razunžtanpan chiyuča. Jalla nuž cjenami, persun honora anal iya waytača. Weriž čiitanacquiztanami paatanacquiztanami jalla nii jarukaz wejrqui rispitta cjesača. ⁷ Nii Yooz puntu ziztanaca, chertanaca juc'ant zuma cuzača. Jalla nižtiquiztan ana mit kuzziz cjisjapa, Yoozqui wejr laa cjskatchiča. Wejr tsjii ch'apžtan chjapchižtakaz sufriskatchiča. Yoozqui Satanás diabluzquiz nii laa cjisjapa permitchiča, wejtquiz nižta sufriskatzjapa. ⁸ Wejrqui čhjep wilta nii laa puntuquiztan Yooz Jiliržquin mayizichinča, wejt curpu laa žetajo. ⁹ Pero Yooz Ejpzi wejtquiz kjaaziča, tuž cjan: Wejrqui amtan zuma munazuča, jalla nižtiquiztan amquiz yanapača. Am inallakaz cjicanaqui wejt aztan amquiz zuma atñi cjskatača, nižaza čhjulunacquiztanami amquiz zuma atipñi cjskatača. Jalla nuž cjichiča Yoozqui.

Jalla nižtiquiztan wejrqui sufrinaca watchiž cjenami, nižaza inallakaz cjenami, cuntintul cjeeča. Nekztan Cristuž aztan wejt kuzmi curpumi yanaptaž cjequiča. ¹⁰ Cristužtajapa sufricanaqui čhjulu watanami cuntintul cjeeča, inallakaz cjenami, iñarta cjenami, ana želinchiz cjenami, sufriskatta cjenami, ch'amanaca watchiž cjenami, čhjulunacaž watanami cuntintul cjeeča. Juc'ant inallakaz cjicanaqui, juc'ant tjupi kuzziztča, Cristuž aztanaqui.

¹¹ Jalla nuž chiican lucuratažtakaz chiichinča. Ančhucpachaž nižta wejr chiikatchiča. Ančhucpacha wejt puntuquiztan zumanaca chiiz waquiziča. Yekjap žoñinacaqui chiiñiča, nii Pablužquiztan juc'ant zuma apostolonactča wejrnacqui, cjan. Jalla nižta cjiñinacžquiztan juc'ant zumtča wejrqui, Yooz yujcquiz inakaz cjenami. ¹² Wejrqui ančhucatan žejlcan ultim werar apóstol puestuquiz ojklaychinča, zuma pasinsis kuztan. Ančhucporquiz wacchi milajrunacami, siñalanacami, ispantichucanacami, jalla nižtanaca paachinča. ¹³ Jaknužt parti iclizziz criichinacžtan kamtuchaja, jalla nižta irata ančhucatan kamchinča. Jalla

nuž kamcan ančhucaquiztan ana čhjulumi maychinča, jaknužt parti criichinacžquiztan maytučhaja, jalla nižta. Jalla nii ana čhjulumi maytiquiztanaqui cunamiz ančhucqui žawjčhani. Jalla nekztanz pertunalla.

PABLUQUI CORINTO ŽOŃINACŽQUIZ ANCHA CJUŃČHA

¹⁴ Anziqui wejrqui tjacznuča čhjep wiltiquiziqui ančhucaquin tjonzjapa. Tii wilta zakaz ančhucaquiztan ana čhjulumi mayača. Ančuca cusasa wejtquiz anaž importičha. Antiz ančhuc alaja importayuča. Ocjalanacaqui anaž cusasanaca juntasača, maa ejpžtaqui. Antiz maa ejpnacaž cusasanaca juntasača, persun ocjalanacžta. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan wejrqui persun gasto gastača ančuca kuznaca zuma cjisjapa. Wejrqui ančucaquiz yanapasacha ochañcama. Wejrqui ančhucatan juc'ant zuma munaziñi kuzziztčha. ¿Ančhuczti upa wejttan munaziñi kuzzizčhuckaya?

¹⁶ Tsjii žoñinacaqui tuž cjiñičha, Pabluqui wejnacaquiztan ana čhjulumi may cjenami, jalla nuž maña paacan wejnacaquiz incallchičha. Jalla nuž cjiñičha.

¹⁷ Pero wejrqui pewcznuča, ¿Wejrqui cuchanzquita jilanacžquiz ančhuc incallzkatchinjo? Anapanča. ¹⁸ Wejrqui Tito rocchinča ančucaquiz tjonzcajo. Niižtan chica yekja jila cuchanzquichinča. ¿Nii Titžquiz ančhucqui incallchinčhucjo? Niižtan wejttan nuž pucultan ančhucatan zumpacha kamchinča, zuma kuztanami nižaza zuma kamcanami.

¹⁹ Ančhucqui cunamit wejt puntuquiztan pinsičhani, Pabluqui persun puntuquiztan tirapankaz tjurt'ičha, jalla nii. Jalla nižta pinsitaqui anazumača. Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca. Yooz yujcquiz Cristuž tjuuquiz chiyučha, ančuca kuznaca juc'ant zuma cjisjapa. ²⁰ Ančucaquin tjonžcu, cunamit wejrqui ančucaquiztan tsjii žoñinacžtan anazuma kamañchiz zalačhani. Jalla nii jiwjatuča. Jalla nižta zalaž niiqui, wejrqui ančucaquiz c'aril cjeeča. Jalla nižta c'ari takunacžtan tjonzjapa anaž pecčha ančhucqui. Cunamit ančhucaporquiz ch'aaznaca žejlčhani, nižaza iñiziñinaca žejlčhani, nižaza čhjaawjkatñinaca žejlčhani, nižaza mitarar kuzziznaca žejlčhani, nižaza ana zum taku joojooñinaca žejlčhani, nižaza žoñž quintra chiichiiñinaca žejlčhani, nižaza mit kuzziz žoñinaca žejlčhani, nižaza kichjasñi kuzziz žoñinaca žejlčhani. Jalla nižtanaca žejlčhani. Jalla nižtiquiztan tii cartal cjižrčučha, ančucaž ana zuma kamañnacquiztan jaytisjapa. ²¹ Cunamit yekjapanacaqui ana zuma kamañchizlani, nižaza adulteriuquiz ojklaychizlani, nižaza ana walinaca paachizlani. Cunamit yekjapanacaqui ančucaquiztan uj paayičhucžlani, nižaza ančuca ujquiztan ana pertuna mayizichinčhucžlani. Jalla nižtiquiztan ančucaquin tjonatan cunamit wejt Yoozqui ančucaž anazuma kamchiz cjen wejr azkatačhani. Nižta wataquiz niiqui, Ilaquita kuzziz cjeeča.

ŽERZ TAKUNACA

13 Tiižtan čhjepquiziqui ančucaquin tjonžcuča. Ima tjoncan tiizakal chiižinuča. Tsjii žoñžquiz uj tjojtnaquiz niiqui, ima casticta cjican, pucultan čhjepultan tisticunacžtan ticlarskataquičha nii uj paañi žoñž puntuquiztan. ² Tuquiqui wejrqui uj paañi žoñinacžquiz chiižinčinča, ujnaca eca, cjican. Nižaza tjapa žoñinacžquizimi nižta chiižinčinča. Jaknužt pizc wiltiquiz tjonžcu ninacžquiz chiižinčinča, jalla nižta tii cartiquiz wilta chiižinžcuča, ančhucatan ana žejlcanami. Wilta tjonžcu, uj paañi žoñinaca panž casticača. ³ Jalla nuž castictiquiztan ančhucqui kjanapacha cheraquičha, Cristužtan wejttan tsjii kuzzizza. Jaziqui Cristuqui wejr chiikatchičha. Cristuqui anača inallakaz ančhucaltajapa. Antiz ančhucaporquiz niiž azi tjeeža. ⁴ Ina žoñižtakaz cruzquiz ch'awctatača. Pero Yooz Ejpž aztan jacatatchičha. Cristužtakaz inallakaz wejrqui. Pero nižaza Cristužtan kamcan, wejrqui Yooz aztan tjeeznasača ančhucaltajapa.

⁵ Ančhucqui persunpacha kuz tantiyasa, Cristužquin tira kuz tjurt'iñi, už ana tjurt'iñi, jalla nii. Persunpacha tantiyasa. Jesucristuqui ančuca kuznacquizza. ¿Jalla nii ana naazjo? ¿Ančhucqui anaj ultim criichinacajo? ⁶ Wejrqui cjiwčha, wejrnacqui anača falso criichi žoñi, antiz ultim werar criiñ žoñtčha. ¿Nii ana nayjo? ⁷ Wejrqui Yoozquin mayizuča, ančhuc ana ujnaca paajo. Jalla nuž mayizuča, wejt zuma razuna ana tjeezjapa, antiz ančhucqui zuma cjisjapa. Wejrqui ana zuma razunchiztakal cjež niiqui, anaž importičha. ⁸ Wejrqui werar razun quintra anal paasača čhjulumi. Antiz werar razun jarukaz chiyasača. ⁹ Jalla nižtiquiztan wejrqui inallakaz cjicanami cuntintučha, ančhucqui tjup kuzziz cjequiz niiqui. Wejrqui ančhucaltajapa tira Yoozquin mayizuča, ančhuc juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁰ Wejrqui ančhucatan ana žejlcan, jalla tuž tii cartal cjižrčučha, ančhuc zuma cjisjapa. Wejrqui ančucaquin tjonacha Yooz Jilirž apóstolž aztan. Ančucaquin tjonacha, ana c'aripacha cjisjapa, antiz ančhuc juc'ant zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcu tiizakal chiyučha. Ančucaquiz zumaj cjila. Ančuca kamañanaca zumpacha azquicha. Zuma kamañchiz panž cjisna. Nižaza ančhucqui porapat kuzzasñiž cjee. Tsjii kuzziz cjee. Porapat zuma munaza. Jalla nuž zuma kaman, Yoozqui ančhucatan cjila. Yoozqui anča zuma okžñi kuzzizza, nižaza niiča Ilan kuzziz cjiskatñiqui.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, porapat zuma tsaanasaquičha. ¹³ Tekzta tjapa Yoozquin kuzziz jilanacaqui ančucaquin tsaanžquičha.

¹⁴ Jesucristo Jiliriqui tjapa ančucaquiz zumanacaj tjaala, nižaza Yooz Ejpqui tjapa ančhucatan zuma munaziñej cjila, nižaza Yooz Espiritu Santuqui tjapa ančuca kuznacquiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

GÁLATAS

1 Wejr Pablutča, ančhucaquin tii cartal cjiiržcuča. Jesucristužtan Yooz Ejpžtan cuchanzquita apóstol žoñtča wejrqui, anača žoñiž cuchanzquititqui. Nižaza anača žoñiž uchtitqui tii apóstol puestuquiz. Antiz Jesucristužtan Yooz Ejpžtan wejr tii apóstol puestuquiz utchiča. Yooz Ejpča Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiqui. **2** Wejrqui tjapa wejttan žejlñi jilanacžtan ančhucaquin tsaanžcuča. Ančhucqui Galacia provinciquin icliz žoñinacčhucča. **3** Učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz zumaj yanapla, nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla. **4** Tii muntuquiz kamcan, žoñinacaqui ana zuma kamañchiz kamča. Nii ana zuma kamañquiztan liwriižjapa, Jesucristuqui ticziča. Nižaza učhum ujnac laycu ticziča Yooz Ejpž munañpi jaru. Jalla nii Yoozza učhum yanapñiqui. **5** Yooz Ejpqui wiñaya honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

TSJIIKAZ LIWRIIŃI TAKU ŽEJLČHA

6 Wejrqui ančhuca puntu nonžcu ispantichinča. Ančhucqui ratulla Yoozquiztan zarakquiča. Jesucristuž ančhucaquiz okzñiž cjen, Yoozqui ančhuc kjawziča, liwriita cjisjapa. Yoozquiztan zarakcan ančhucqui yekja tsjemat liwriiñi taku catokquiča. **7** Pero anaž yekja liwriiñi taku želasača. Tsjii tsjii žoñinacaqui ančhuca kuz turwayskatz pecča. Nižaza Jesucristuž liwriiñi taku tsjematquin querz pecča. Wejrnacqui ančhucaquiz werar liwriiñi taku paljaychinča. Jalla niic ančhucqui zizza. **8** Jalla nižtiquiztan jakziltamiž tsjemat liwriiñi taku ančhucaquiz tjaajnasaz niiqui, jalla nii žoñiqui Yooziž castictaj cjila. Wejr mekaj cjila, arajpachquiztan tjonchi anjila mekaj cjila, jakziltami yekja tsjemat liwriiñi taku tjaajnasaz niiqui, castictaj cjila. **9** Tuquiqui nižtapan chiichinča. Jaziqui wilta nižtapačal chiyuča: Jakziltamiž yekja tsjemat liwriiñi taku ančhucaquiz tjaajnasaz niiqui, jalla niiqui Yooziž castictapaj cjila. Ančhucqui werar liwriiñi taku catokchinčhucča. Ana iya žejlča. **10** Jalla nuž c'aripacha chican, žčhjulut pecoj wejrjo? Anal pecuča "Amča zumamqui" cjiñinacaqui. Nižaza anal pecuča žoñinacž kuz wali cjskatzjapa. Jalla nižta pecaquiz niiqui, Jesucristuž mantuquiz sirwiñi ana cjichucača.

PABLUŽ OJKLAYTA QUINTU

11 Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz tuž tjaajinz pecuča. Weriz paljayta liwriiñi takuqui anača žoñž kuzquiztan pinsita. **12** Ana jec žoñžquiztanami nii liwriiñi taku nonzinča, nižaza anaž jec žoñimi wejtquiz nii

liwriiñi taku tjaajinchiqui. Jesucristupachača wejtquiz tjaajinchiqui.

13 Tuquiqui wejrqui judío žoñinacž kamañ jaru kamiñtača. Jalla nii nonzinčhucča. Tuquiqui Yooz partir žoñinaca tanžcu ninaca walja sufriskatiñtača. Yooz icliz žoñinaca k'ala akz pecayuča. **14** Nižaza wejrqui judío cuzturumpinacž puntu juc'anti zizzinča, wejt judío mazinacžquiztan juc'anti. Wejrqui wejt tuquita atchi ejpnacž cuzturumpiquiz tjapa kuztantača. Nii cuzturumpinacž jaru kamzjapa ancha c'unchintača. **15** Jalla nuž cjenami Yoozqui wejr t'akziča, niž apóstol cjisjapa. Ima weriz maaquiztan nasan, Yoozqui wejr t'akzjapa tantiichiča. Nižaza Yoozqui wejtquiz ancha okzñiž cjen, wejr kjawziča, liwriita cjisjapa. Čhjulorat wejr kjawz tantiitčaja, jalla nii ora wejr kjawziča, **16** niž zinta Majch pajzjapa, nižaza niž apóstol cjisjapa. Nižaza Yoozqui wejr kjawziča, ana judío wajtchiz žoñinacžquin Jesucristuž puntu paljayñi cjisjapa. Jalla nuž Yooztan niž Majchtan pajzcu, ana jecžtanami kazñi ojkchinča. **17** Nižaza ana Jerusalén watjami ojkchinča, parti apostolanacžtan kazñimi. Ninacaqui wejt tuqui apóstol puestuquin luzzitača. Jalla nuž wejt tuqui luzziž cjenami ana ninacžtan kazñi ojkchinča. Antiz Arabia yokquin ojkchinča. Wiruñaqu niwjctan Damasco wajtquin quejpžquichinča.

18 Nekztanaqui čhjep watquiztan Jerusalén ojkchinča, Pedružtan zalzjapa. Jalla nekztan Pedružtan tsjii tunca pjijskan tjuñi kamchinča. **19** Jalla nicju kamcan, Jesucristo Jilirž lajk Jacobo cjita apostolžtan zalchinča. Ana jakzilta parti apostolonacžtanami zalchinča. **20** Yooz yujcquiz žejlcan, anal toscara chiyuča. Tii weriz cjiirtaqui werarača. **21** Jerusalén wajtquiztan zarakžcu, Siria yokaran nižaza Cilicia yokaran ojkchinča. **22** Judea yokquin kamñi criichinacžtan ima zalchinča. Nii Cristuž partir žoñinacaqui ima wejr paj-kalča. **23** Ninacaqui wejt puntuquiztan tii quintukaz zizziča: "Nii wejrnacž sufriskatta žoñiqui niipachaž Jesucristužquin kuztan criichiqui. Tuquiqui liwriiñi Jesucristuž puntu k'ala tjatanz pecñitača. Anziqiu niiqui liwriiñi Jesucristuž puntu paljayla". Jalla nuž cjetča wejt puntuquiztanaqui. **24** Nii criichinacaqui Yooztajapa honora waytichiča wejt puntu nonziž cjen.

APOSTOLONACAQUI PABLO ZUMA RISIWCHIČHA

2 Nekztan tunca pusin watquiztan wilta Jerusalén watja ojkchinča Bernabežtan. Nižaza Tito chjitchinča. **2** Yooz wejtquiz chitan, Jerusalén watja ojkch-

inča. Jalla nicju jaknužt yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljaytučhaja, jalla nii mazinž pecchinča. Primiraqui icliz jilirinacžtan ajcžcu ninacžquiz mazinčinča, nekztan parti criichinacžquiz mazinčinča weriž paljayta liwriiñi Yooz taku, jalla nii. Jalla nuž mazinčinča, weriž Yooztajapa langžta ana ina cjisjapa. Nižaza anz weriž Yooztajapa langžtaqui ana ina cjiskatz pecučha. Jalla nižtiquiztan weriž paljaytaqui nii judío criichinacžquiz mazinčinča. ³ Ninacaqui wejr zuma risiwchiča. Nižaza Tituqui wejtta chica želatča. Nii Tituqui griego wajtchiz žoñi cjican, ana janchiquiz chimpuchiztača, judío žoñinacž cuzturumpi jaru. Jalla nuž cjenami judío žoñinacž cuzturumpi ana paakatchičha, nii janchiquiz chimpuchiztača, jalla nii. ⁴ Pero tsjii kjaž žoñinacž želatča, “Wejrnatčha criichinacaqui” cjiñi. Jalla ninacaqui anatača lijitum criichinacaqui pero. Criichinacžporquiz chjojzaka luzzitača. Jalla nii ana zum žoñinacaqui awayt'i luzzitača, jaknužt wejrnacqui Jesucristužquin kuzziz cjen Moisés liiquiztan liwriita, jalla nii. Ninacaz Titžquiz judío chimpuchiz cjiskatz pecatča. Nižaza ninacaqui wiltaž wejrnac ninacž lii mantuquiz utz pecatča. ⁵ Anapan ninacž munañpi jaru cjiskatchinča. Wejrnacqui pecaytuča, ančhucqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru tirapan kamzjapa, jalla nuž.

⁶ Nekž žejlñi pajta jilirinacaqui ana wejtquiz čhjul ew taku tjaajinchiča. Jiliri cjenami ana jiliri cjenami wejtquiz anal importayuča. Yoozquiz žoñinaca ana illillžičha. Yooz yujcquiziqui tjapa criichinacaqui tsjii parijuča. ⁷ Jalla ninacaqui wejtquiz ana čhjul ew taku tjaajinchiča. Antiz ninacaqui wejr pajchiča, Yooziž uchta apóstol, nižaza werar liwriiñi taku paljayñi, jalla nii. Wejrqui uchtača yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi Yooz taku paljayajo, jaknužt Yoozqui Pedro utčhaja, judío wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo, jalla nižtapacha. ⁸ Yoozqui Pedro cuchanchičha, judío žoñinacžquiz liwriiñi taku paljayajo. Jalla nii Yoozpacha wejr cuchanchizakazza, yekja wajtchiz žoñinacžquiz paljayajo. Yoozqui jalla nuž pucultan cuchanchičha nižtajapa langznajo.

⁹ Jalla nižtiquiztan Jacobžtan Pedružtan Juanžtan wejr pajchiča, Yooz amt'ita jaru apóstol puestuquiz uchta, jalla nii. Nii čhjepultanaqui pajta chawjc jilirinacatača. Jalla nuž wejr pajžcu, ninacaqui wejr zuma risiwchiča. Bernabequi risiwtažakazza. Jalla nižtiquiztan wejrnatatan ninacžtan wali cjiyassinča. Wejrnacqui tsjii zuma acuerduquiz kazzassinča, wejrna yekja wajtchiz žoñinacžquin paljayi ojczjapa, nižaza ninaca judío žoñinacžquin paljayi ojczjapa, jalla nuž. ¹⁰ Nižaza ninacaqui wejrnatcaquiz roct'ichiča, pori žoñinacžquin yanapzjapa cjuñznajo. Wejrqui nižtapacha zakaz ancha tantiyučha.

PEDRUŽTAN PABLUŽTAN ANTIOQUIA WAJTQUIN

¹¹ Niiž wiruñ Pedruqui Antioquía watja ojkičiča. Jalla nicju Pedružquiz zumpacha čhižinčinča, niiž yujcquizpacha. Niiž kamtaqui ana zumquintača. ¹² Antioquía wajtquin irantižcu, Pedruqui nii wajtchiz ana judío

žoñinacžtan lujlchiča. Nekztan tsjii kjaž Jacobž partir žoñinacaqui irantichiča. Jalla ninacaqui judío cuzturumpinaca exijñitača. Jalla ninacžquiz ekskcu, Pedruqui nii ana judío žoñinacžquiztan tsjii latu zarakchiča. ¹³ Pedruž nuž zaraktan, parti judío criichinacaqui nižtapacha zakaz tsjii latu zarakchiča. Pero ninacaqui kuzquiz zizatča, nižta zarakz ana wali, jalla nii. Bernabemi ninacžtan chica zarakzkattatača. ¹⁴ Jalla nuž zarakžcu ninacaqui werar liwriiñi Yooz tawk jaru ana kamchiča. Jalla ninaca zarakñi cheržcu wejrqui tjapa žoñinacž yujcquiz Pedružquiz zumpacha čhižinčinča, tuž cjican: —Amqui judío žoñimča. Jalla nuž cjenami amqui ana judío žoñižtakaz kamñamča. Amqui judío cuzturumpinac jaru ana kamñamča. Jalla nižtiquiztan žkjažtiquiztan amqui tii ana judío žoñinaca judío žoñinacažtakaz kamkatz pecya? Anapanž zuma niiqui.

JESUCRISTUŽQUIN KUZIZ CJEN ŽOÑINACA LIWRIITAČHA

¹⁵ Wejrnacqui judío žoñinacžquiztan tjoninča. Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanami, Yooz quintra paañi žoñinacžquiztanami anapan tjoninča. ¹⁶ Jalla nuž tjonniž cjenami wejrnacqui zizzinča, anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, žoñinacaqui Jesucristužquin kuzziz cjistanča. Jalla nuž zizzinča. Wejrnac zakaz Jesucristužquin kuz tjaachinča, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Anaž jakziltami Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača. Jalla nižtiquiztan wejrnac zakaz Moisés lii jaru kamchiž cjen, Yooz yujcquiz anapanž zuma cjisnasača.

¹⁷ Yooz yujcquiz zuma cjisjapa wejrnacqui Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nii kuz tjaaz oraqui, wejrnacqui yekja wajtchiz žoñinaca irata persun uj pajstantača, “Wejrnacmi zakaz ujchiztča”, cjicanaqui. Žjalla nuž wejrnačž persun uj pajchiž cjen, Jesucristuqui wejrnac nižta ujchiz cjiskatjo? Anapanž cjesača. ¹⁸ Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés lii ana walča. Jalla nuž wejrqui tjaajinčinča. Anziqui wejrqui wilta čhiitasaž niiqui, “Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz yujcquiz zuma cjisnasača” jalla nižtiquiztan wejrqui juc'anti ujchizpan cjitasacha. ¹⁹ Moisés lii mantuquiz kaman nii liiqui kjanapacha wejtquiz tjeziča, wejrqui ujchizpantča, jalla nii. Jalla nižtiquiztan wejt persun uj pajžcu, Jesucristužquin kuz tjaachinča. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiztan liwriitača wejrqui, Yooztajapa kamzjapa. ²⁰ Jesucristuqui wejt ujnac laycu cruzquiz ch'awta ticziča. Jalla nuž wejt ujnac laycu ticziž cjen, wejrqui nižtan chica ticzižtakaztča. Wejt tuquita ana zuma kamaña jaytichinča, jalla nižtiquiztan ew kamañchizza wejrqui. Pero anača wejt persun kamañchiz antiz Cristuž kamañchiz kamuča. Jaziqui tii muntuquiz žejtcan ew kamañchiz kamuča. Jesucristo Yooz Majchquin kuz tjaatiquiztan Jesucristuqui wejtquiz okžniž cjen, wejt ticz cuntiquiztan ticziča. ²¹ Yoozqui žoñinacžquiz okžcu, Jesucristo cuchanžquichiča žoñinaca liwriizjapa. Liwriiñi Yooz

taku anal nicz pecučha. Moisés lii jaru kamchiž cjen žoñinacaqui Yooz yujcquiz zuma cjissiz cjitasaz niiqui, Jesucristuqui inapankaz ticztasačha. Anapančha nužuqui.

LIWRIIZ PUNTU

3 Galat wajtchiz žoñinaca, ančhucčha zumzužtakaz. ¿Jequit ančhuc incallchejo? ¿Jequit werar liwriiñi tawkquiztan ančhuc tsjii kjutñi chjitchejo? Liwriiz puntu paljaycan wejrnacqui Jesucristuž puntuquiztan kjana-pacha ančhucquiz tjaajinchinčha, Jesucristuqui žoñinacž ujnacquiztan cruzquiz ch'awcta ticzičha, jalla nii. ² Tsjii pewcz pecučha. ¿Moisés lii jaru kamchiž cjen, Espiritu Santo ančhuc kuzquiz luzzikay? Anapančha. Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan, nekztan Espiritu Santuqui ančhuc kuzquiz luzzičha. Jalla niiqui nužupančha. ³ ¿Kjažtiquiztan ancha zumzu ančhucjo? Espiritu Santuž cjen ančhucqui Yooz kamañquiz kami kallantichinčhucčha. ¿Persun kuzcama kamcanaqui Yooztajapa tsjan zuma kamasajo? Anapančha. ⁴ ¿Jesucristužquin criižcu ančhucqui inakaz sufrichinčhuc cjes kjažtatajo? Ana inakaz ančhucqui sufrichinčhuczlani. ⁵ Yoozqui ančhuc kuzquiz niiz Espiritu Santo luzkatchičha. Nižaza ančhucž cheran Yoozqui milajrunaca paachičha. ¿Ančhucž Moisés lii jaru kamtiquiztan jalla nižta milajrunaca Yooz paachejo? Anapančha. Ančhucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu catokchinčhucčha. Jaziqui ančhucž Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yoozqui ančhucž cheran milajru paachičha.

⁶ Abraham zakaz Yoozquin kuz tjaachitačha. Jalla nuž tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjiskattatačha. ⁷ Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui ultim Abrahamž majchmaatičha. Jalla niic werar razunačha. ⁸ Yoozqui tuquitanpacha tuž tantiichičha, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinaca Yooz yujcquiz zuma cjiskattaž cjesačha, jalla nuž tantiichičha. Jalla nižtiquiztan tuquitanpacha liwriiñi Yooz puntuqui Abrahamžquiz chiitatačha, tuž cjican: “Amiž cjen tjapa wajtquiztan žoñinaca zumaž cjiskattaž cjequičha”. Jalla nuž cjičha cijjrta Yooz takuqui. ⁹ Jalla nižtiquiztan jakziltat Jesucristužquin kuz tjaachaja, jalla niiqui Abrahamžtan zuma cjiskattaž cjesačha.

¹⁰ Jakzilta žoñinacat Yooz yujcquiz zuma cjisjapa, Moisés liiquiz kuz tjaachaja jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequičha. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat tjapa Moisés liiquiz mantitanac jaru ana zumpacha kamčhaja, jalla ninacaqui Yooziž castictaž cjequičha”.

¹¹ Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kami atasačha. Jalla nižtiquiztan Moisés liiquiz kuz tjaatiquiztan anaž jecmi Yooz yujcquiziqui zuma cjisnasačha. Kjana-pachačha nii razunaqui. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat Yoozquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjisnačhaja, jalla niiqui Yooztan kamaquičha”.

¹² Pero Moisés lii jaru kamcan, Yoozquin kuz tjaazqui ana walčha. Moisés lii puntuquiztan Yooz takuqui tuž čičha: “Jakziltat Moisés lii jaru kamčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamtiquiztan Yooztan kamaquičha”.

¹³ Pero anaž jecmi nii lii jaru zumpacha kamasacha. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui Yooziž castictaž waquizičha. Pero Jesucristuqui učhum liwriichičha, Yooziž ana casticta cjejjajo. Jesucristupacha učhum cuntiquiztan casticta cjišičha. Cijjrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Jakziltat cruzquiz ticznačhaja, jalla niiqui tjeēja, Yooziž castictaž, jalla nii”. ¹⁴ Jesucristuqui yekja wajtchiz žoñinacž cuntiquiztan zakaz casticta cjišičha, ninaca Abrahamžtan Yooz yujcquiz zuma cjiskatzjapa. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui tjapa učhum kuznacquiz niiz Espiritu Santo luzkatchičha, niiz tuquita chiita takucama.

MOISES LII PUNTU

¹⁵ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii puntul chiyačha. Tiiž nonžna. Tsjii zuma legali acuerduquiz luzta, nižaza jiliriž sillta, jalla nii documentuqui ana wira campiyasačha, nižaza ana nekz yapasačha, jiliri sillta jaru. ¹⁶ Anziqui tii puntul chiyačha. Yoozqui taku tjaachičha Abrahamžquizimi niiz majchquizimi. Yooz takuqui anaž cjičha, “Majchmaatinacžquizimi”, cji-canaqui. Anaž wacchi žoñinacž puntuquiztan chičha. Antiz tsjii žoñž puntuquiztankaz chiichičha. Jalla nii žoñičha Cristuqui. ¹⁷ Jalla tuž chiyučha: Yoozqui Abrahamžquiz taku tjaachičha. Nekztan pusi patac quinsa tuncan watanacquiztan Yoozqui Moisesquiz niiz lii tjaachičha. Jalla nii wiruñ tjaata liiqui nii tuquita Abrahamžquiz tjaata taku anapanž ana walkatasacha. ¹⁸ Moisés lii jaru kamchiž cjen Yooz zumanaca tanžtaž cjitasaz niiqui, jalla nižtiquiztan Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku anaž waltasačha. Pero panž walčha. Yoozqui Abrahamžquiz nužukaz taku tjaachičha, žoñinaca liwriizjapa.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan, ¿chjuljapat Moisés lii sirwiya? Jalla tužučha. Moisesquiz nii liiqui tjaatatačha, žoñinacž ujnaca tjeezjapa. Nižaza nii liiqui walatčha, Jesucristuž tjonzcama. Jesucristuqui Abrahamž majchmaatquiztan tjonñičha. Nižaza niiz puntuquiztan chičha nii Yooziž Abrahamžquiz tjaata takuqui. Yoozqui anjilanaca cuchanžquichičha, niiz lii Moisesquiz tjaazjapa. Nekztan Moisesqui parti žoñinacžquiz Yooz mantitanaca tjaajinchičha. ²⁰ Moisesqui nii liižtan žoñinacžquiz mantichičha, žoñinaca nii lii cumplajo. Pero Yoozqui niiz persun tjaata taku cumplichičha. Yooz alaja cumplichičha.

²¹ Jalla nižtiquiztan, ¿kjaž cjii? ¿Moisés liiqui Yooziž tjaata tawk quintra cjesaya? Anapanž cjesačha. Anaž jecmi Moisés lii jaru zumpacha kamasacha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Jalla nii lii jaru žoñinaca kamtasaz ni-iqui, Yooz yujcquiz zuma cjitasacha, nii lii jaru kamtiquiztan. ²² Pero cijjrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tjapa žoñinacaqui uj paachiž cjen castictaž cjequičha”. Jalla nuž cjenami, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacaqui Yooziž tjaata taku tanznasačha, ana casticta cjisjapa, Yooztan wiñaya kamzjapa.

²³ Ima Jesucristuž puntuquiztan zizcan učhumqui Moisés lii mantuquiz želatčha. Nižaza nuž žejlch-inčhumtačha Jesucristužquin kuz tjaazcama. ²⁴ Jalla niž-

tiquiztan Moisés lii mantuquiz želatča učumqui, Jesucristuž tjonzcama. Nekztan Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan Yooz yujcquiz zuma cjissinčumča, nižaza ana ujchiz. ²⁵ Anziqiu žoñinacaqui Jesucristuž puntuquiztan zizasacha. Jalla nižtiquiztan učumnacqui Moisés lii mantuquiz žejlžqui žeržtača.

²⁶ Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan tjapa ančucqui Yooz partiquiz žejlča, Yooz maatinacčucča. ²⁷ Jakziltat Jesucristužtan tsjii kuzziz cjiscu bautista cječhaja, jalla niiqui Cristuž partiquiz cjissiča. Nižaza ew kamañchiz cjissa. ²⁸ Cristuž partiquiz žejlcan, anaž t'aka t'aka žejlča. Judío žoñinacami, yekja wajtchiz žoñinacami, žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, ana žoñž mantuquiz žejlñi žoñinacami, luctakami, maatakami, jalla tjapa žoñinacaqui Jesucristuž partiquiz žejlcan Yooz yujcquiz tsjii parijuča. Nižaza tsjii t'akquizkazza. ²⁹ Nižaza Cristuž partiquiz želaquiz niiqui, ančucqui Abrahamž ultim ligitum majchmaatinacčucča. Nižaza ančucqui Abrahamž ligitum majch maatinacžlaj niiqui, ančucqui Yooziž Abrahamžquiz tjaata taku tsjii irinsažtakaz tanznaquiča, Yooztan wiñaya kamzjapa.

UČUMNACAQUI YOOZ MAATIČUMČHA

4 Nii irinsa puntu tii zakaz chiiz pecuča. Tsjii irinsa tanzñi ocjalaqui žoñi pajkzcama anaž irinsa tanznasača. Ocjala cjicanaqui nii famillžquiz piyunažtakaz kamča. Pajkžcu, nekztan tjapa nii famillž cusasanaca nižtacama želaquiča. ² Nii ocjalaqui famillž mantuquiz tjižta žejlča, nižaza niž irinsaqui yekja žoñžquiz cwižinajo cumpjiitača, irinsa tanz oracama. ³ Jalla nižta iratača učumnacaqui. Tuquiqui učumqui ocjalažtakaz kamcanaqui žoñiž pinsita jarukaz kamatča. ⁴ Yooziž pinsita timpu irantižcu Yoozqui niž Majch cuchanžquichiča. Nekztan tsjaa maatakquiztan majttatača, nižaza Moisés lii mantuquiz želatča. ⁵ Jalla nuž Yoozqui niž persun Majch cuchanžquichiča učumnaca Moisés lii mantuquiztan liwriizjapa, nižaza Yooz maati cunta cjisjapa.

⁶ Ančucaž Yooz maati cjicanaqui Yoozqui niž Majch Espiritu Santo ančuca kuzquiz cuchanžquichiča. Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz Yooz Ejpžquin cjuñzkatča, "Wejt Tata" cjican. ⁷ Jalla nižtiquiztan Yooz cjen ančucqui Moisés lii mantuquiz anaž iya žejlča. Yooz maati cjican, Yooz tjaata irinsa tanznaquiča.

PABLUQUI CRIIČI ŽOÑINACŽQUIZ ANCHA CJUŇČHA

⁸ Tuqui ančucqui werar Yooz anaž pajatča. Antiz žoñiž pinsita yooznacž mantuquizkaz želatča. Nii yooznacaqui anaž ultim Yoozza, žoñiž pinsitiquiztankazza. ⁹ Anziqiu ančucqui werar Yooz pajča. Primiraqui Yoozqui ančuc maati cunta pajchiča. Jalla nuž Yooz maati cunta cjiscu, žkjaž ančucqui žoñiž pinsita yooznacquin wilta cutasajo? Žnii yooznacž mantuquiz wilta cjis pecjo? Nii yooznacaqui ana azzizza; nižaza inakazza. ¹⁰ Ančucqui tirapan tjuñinacžquizimi jiznacžquizimi oranacžquizimi watanacžquizimi rispitiñčucča. Jalla nižta rispitzqui anaž waquiziča. ¹¹ Jal-

la nuž rispitan wejtla ančucaquiz tjaajinzqui inapankaj cjičhani. Jalla niil jiwjatuča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz rocuča, wejržtapachaž cjissaja, Moisés lii mantuquiztan liwriita, jalla nižta. Wejrqui ančuc yekja wajtchiz žoñižtakaz cjissinča judío cuzturumpinaca ana paažcu. Ančucqui wejr zuma risiwchinčucča, ana čjul wejt quintra kjaž cjiscu. ¹³ Ančucqui zizza, primeraqui wejr laacjichiž cjen ančucatan kamchinča. Nižaza ančucatan kamcan, liwriiñi Yooz puntu paljaychinča. Jalla nii zizza ančucqui. ¹⁴ Jalla nii cona laacjitaqui wejtta-japa tsjii pruebatača. Jalla nižta weriž laacjitiqiztan ančucqui ana wejr iñarchinčucča, nižaza wejr ana jakjurpayz pecchinčucča. Antiz wejr ancha zuma risiwchinčucča, tsjii Yooz cuchanžquita anjilažtakaz. Nižaza Jesucristužtakaz wejr zuma risiwchinčucča. ¹⁵ Weriž ančucatan kamchiž cjen ančucqui zuma cuntintu sint'ichinčucča. Jaziqiu ančucaquiz, žkjažt cjisjo? Wejrqui declaruča, ančucatan kamcan, ančucqui attasaž niiqui, persun čhujcquimi lecžcu wejtquiz tjaatasacha. ¹⁶ Wejrqui ančucaquiz werar razunana chiichinča. Jalla nuž chiitiquiztan, žančucqui wejt quintra cjissinčucjo?

¹⁷ Nii ana werar razuna chiñi žoñinacaqui ančuc ančaž importayča. Jalla nuž importaycan ninacaqui ančuc ana zuma cjiskatz pecča. Wejtnacaquiztan t'akskatz pecča, ninacž partiquiz cjisjapa, nižaza ninacž honora waytiskatzjapa. ¹⁸ Tsjii žoñiui yekja žoñžquiz tsjan zuma kamañchiz cjiskatz pecasača. Jalla nuž peccanaqui ni žoñžquiz ancha importayasača. Jalla nižta importayzqui ancha zumača. Tjapa žoñinacaqui ančucaquiz nižtaj paala. Anača wejrkaz, ančucatan kamcanaqui, ančuc importayz waquiziča. ¹⁹ Zuma jilanaca, cullaquinaca, ančucaltajapa wilta wejt kuzquiz ancha cjuñuča. Nižaza wejrqui ančucaltajapa tiral cjuñuča ančucaž Cristuž kamañchiz zuma kamzcama. ²⁰ Wejrqui ančucatan chical žejlž pecuča. Jalla nuž ančucatan žejltasaž niiqui, juc'ant zuma carinchiz razuna chižintasača. Ančuca quintu nonžcu wejrqui kuz turwayskatchinča.

ABRAHAMŽ MAATIŽ PUNTU

²¹ Ančucqui Moisés lii mantuquiz kamz pecñinaca, žnii lii mantuquiz kamzqui ana intintiya? ²² Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: Abrahamqui pucultan majchnacchizza. Tsjiiqui Abrahamž mantita piyunaž majttača. Tsjiizti Abrahamž zalžta tjunaž majttača. ²³ Piyunaž majtta majchqui žoñiž pinsita kuzcama majttatača. Tjunaž majtta majchzti Yooz tjaata tawj jaru majttatača. ²⁴ Nii pucultan maatakquiztan tuž cjiča. Yoozqui pizc wilta taku tjaachiča. Tsjiiqui Sinaí cjita curquiz Yoozqui Moisesquiz mantita lii tjaachiča. Jakziltat nii lii mantuquiz žejlčhaja, jalla niiqui nii lii jaru kamstanča. Tsjaa maatakquiztan nii puntu cjiča. Naa maatakaqui Agar cjititača. ²⁵ Agar cjitiquiztan Sinaí curu cjiča. Sinaí curuqui Arabia yokquin žejlča. Sinaí curquiztan Jerusalén watja cjiča. Jerusalén wajtchiz žoñinacami, nižaza tjapa judío žoñinacami Moisés lii

mantuquiz žejlča. ²⁶ Učhumzti anaž Moisés lii mantuquiz žejlča. Yooziž liwriitiquiztan ultim arajpach Jerusalén wajtchiz žoñinacčhumča. Jalla nii Jerusalenqui Yooz watjača.

²⁷ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ana majtñi maataka, cuntintuž cjee. Majtz sufris ana pajžcumi, alto tawkžtan Yooztajapa honora waytila. Ecta maatakaqui juc'ant majchmaatinacchiz cjequiča ana ecta maatakquiztan”.

²⁸ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui učhumqui Yooz tjaata tawk jaru Yooz maatinacčhumča, Isaac cjita žoñižtakaz. ²⁹ Abrahamž pucultan majchnacžquiz tižta watchiča. Nii žoñiž kuzquiztan pinsita majttaqui quintrača nii Yooz Espiritu Santuž cjen majtta majchjapa. Anzimi nižta iratazakazza. ³⁰ Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Naa piyuni majchtanpacha chjatkata. Naa piyunaž majtta majchqui anaž irinsa tanznaquiča. Antiz zalžta tjunaž majtta majch, jalla niikaz irinsa tanznaquiča”. ³¹ Jilanaca, cullaquinaca, učhumqui anača naa piyunaž majtta maatinacažtakazčhumča. Učhumqui lijtum Yooz maatinacčhumča.

LIWRIIZ PUNTU PALJAYTA

5 Jesucristuqui učhum liwriichiča, Moisés lii mantuquiz ana iya kamzjapa. Jesucristužquiz tjup kuzziz cjee. Anača nii lii mantuquiz iya kamzqui.

² Wejr Pabluqui ančhucacquiz cjiwča, ančhucqui judío chimpu cutzturumpi jaru paaquičiž niiqui, jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Cristuqui inakaz cjequiča.

³ Wejrqui tii puntu ticlaruča, jakziltat Yooz yujcquiz ana ujchiz cjisjapa Moisés lii jaru persuna chimpuskatčhaja, jalla niiqui tjapa nii lii mantitanaca cumplistanča. ⁴ Ančhucqui Moisés lii jaru Yooz yujcquiz ana ujchiz cjis pecčhaj niiqui, Cristužquiztan persunpachaž t'aksa. Nižaza liwriiñi Yooz kamañquiztan persunpachaž t'aksa. ⁵ Yooz Espiritu Santuž cjen, nižaza Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen, učhumqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kamañchiz, jalla nii tjapa kuztan tjewža. ⁶ Jesucristuž partiquiz žejlcan žoñinacaqui tsjii parijuča. Judío chimpuchiz cjenami ana judío chimpuchiz cjenami anaž importiča. Antiz Jesucristužquiz kuz tjaaz importiča. Nižaza kuz tjaazcu zuma munaziñi kuzziz cjis importiča.

⁷ Ančhucqui zumaž kamañča. Jalla nuž zuma kaman, zject ančhuc atajchejo werar tjaajintanaca ana cazjapajo? ⁸ Jalla nii atajñiqui anača Yoozquiztan. Yoozqui ančhuc kjawziča, liwriita cjisjapa. ⁹ Jaknužt tsjii zkoluc liwatura tjapa t'anti maza t'amkatčhaja, jalla nižta irata zkoluc ana zuma tjaajiñinacaqui tjapa ančhuc tsjii kjutñi chjichasača. ¹⁰ Jesucristo Jiliriž cjen wejrqui ančhucacquiztan anal kuz turwayskatuča. Ultimquiziqui jaknužt wejrqui Yoozta kamañ puntu pinsučhaja, jalla nužuzakaz ančhucqui Yoozta kamañ puntu pinsaquiča. Nižaza jakziltat ančhucac kuz turwayskatčhaja, jalla niiqui casticta cjequiča, jakziltapirimi.

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tuquiqui ima Jesucristužquiz kuz tjaacan, wejrqui tjaajinchinča, judío chimpuchiz

ana želaquičiž niiqui, Yooz yujcquiziqui anapanž zuma želasača. Jalla nuž tira tjaajintasaž niiqui, žkjažtiquiztan wejt quintra anča tanjo? Jalla nuž tjaajintasaž niiqui, Jesucristuž ticz puntuquiztan tjaajincanpacha ana wejt quintra tanasača. Pero jalla nižta ana tjaajinchinča. ¹² Ančhucac kuz turwayskatñinacaqui persun janchej pootpootžla.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhuc kjawziča Moisés liiquiztan liwriita cjisjapa. Jalla nuž liwriita cjiacan, anaž persun kuzcamakaz kamz waquiziča. Antiz zuma munazican porapat yanaparassa. ¹⁴ “Jaknužt persunpachquiz zuma okzaja, jalla nižta irata parti žoñinacžquiz zuma okzpanča”. Jalla nuž kamcan tjapa Moisés liiqui cumplissa. ¹⁵ Pero ančhucqui porapat chjaawjwasaquičiž niiqui, nižaza porapat ch'aasaquičiž niiqui, jalla nižtiquiztan tsjiimi tsjiimi aksnaquiča.

ESPIRITU SANTUŽ IRPITA KAMZ

¹⁶ Wejrqui cjiwča, ančhucqui Yooz Espiritu Santuž irpita kama. Nekztan persun ana zum kuzquiz pectanac jaru ana kamaquiča. ¹⁷ Nii ana zum kamañquiča Espiritu Santuž pecta kamañ quintrača. Nižaza Espiritu Santuž pecta kamañquiča nii ana zum kamañ quintrača. Nii pizc kamañquiča anača tsjiikazqui, antiz pisc punta kamañča, zuma kamañ, ana zuma kamañ, jalla nii. Jalla nižtiquiztan nii ana zuma kamañ pecñi kuzqui ančhuc atajča zuma kamañ jaru ana kamzjapa. ¹⁸ Pero ančhucqui Espiritu Santuž irpitaž cjequičiž niiqui, anača lii mantuquiz žejlquiči.

¹⁹ Nii ana zuma kamañ pecñi kuzqui jalla tižta paaz pecča: adulterio paaz, yekja maatakžtan yekja luctakžtan ana wali paaz, azzucanaca paaz, ²⁰ žoñiž paata yooznacžquiz sirwiz, žoñž quintra laykiz paaz, žoñž quintra chuchas, žoñžtan ch'aas, iñiziz, čhjaawjkatas, persun kuzcamapankaz paaz, t'aka t'aka cjiyas, tsjii partiquiztan tsjii partiquiztan quintras, ²¹ zmaz, žoñi conz, licz, ana wira wali pjijsa paaz, jalla nižta ana zumanaca paaz pecča nii ana zuma kamañ pecñi kuzqui. Tuquiqui wejrqui ančhucacquiz chiižinchinča, ana nižta paazjapa. Wilta ančhucacquiz chiižinuča, anapan nižtanaca paaz waquiziča. Jalla nižta paañi žoñinacaqui werar Yooz mantuquiz ana žejlča.

²² Espiritu Santuž kamañ jaru kamcan, jalla tižtanaca paasa: zuma munaziz, cuntintu cjis, llan kuzziz cjis, pazinziz kuzziz cjis, okzñi kuzziz cjis, zumanaca paaz, lijtuma kamz, ²³ humilde kuzziz cjis, ana zuma pecñi kuz persun kuzquiz ewjaz. Jalla nii zuma paatanacaqui anapanča lii quintraqui. ²⁴ Nižaza jakziltat Cristuž partiquiz žejlčhaja, jalla ninacaqui nii ana zuma paaz pecñi kuz mantuquiz ana kamz waquiziča. Nii ana zuma pecñi kuzquiztan ticzi žoñižtakazza. Nižaza nii ana zuma pinsitanac jaru ana kamz waquiziča. ²⁵ Učhumqui Espiritu Santuž cjen liwriitažlaja nižaza ew kamañchizlaja, jalla nižtiquiztan učhumqui Espiritu Santuž cjen nii zuma kamañ jaru pan kama.

²⁶ Jalla nii zuma kamañ jaru kamcan učhumqui ana mitarazi kuzziz cjistanča. Nižaza ana žawjwa zjiicanñi kuzziz cjistanča. Nižaza anaž porapat zmazastanqui.

PORAPAT YANAPARAS WAQUIZIČHA

6 Jilanaca, cullaquinaca, yekjap ančhucqui Espíritu Santuž kamañchiz kamiñchucccha. Jaziqui ančhucqui tsjii criichi žoñi uj paañipacha cheraquiž niiqui, zuma kuztan chiižinaquičha, nii uj paañi žoñi wilta zuma kamañchiz cjeajajo. Nižaza ančhucqui persun kuzqui zuma cwitaza, ujquiz ana tjojtsjapa. ² Pruebanacaž watan, ančhucqui porapat kuzzassa. Jalla nuž kamcan ančhucqui Cristuž lii cumpličha, zuma munaziz, jalla nii. ³ Jakziltat persun puntuquiztan mit kuzziz “Wejrqui zumtčha” cjican pinsačhaja, jalla niiqui persunpacha incallčha. Anaž zumačha niiqui. ⁴ Zapa mayni persun kamtanaca tantiistančha, zuma ana zuma kamta, jalla nii. Jakziltat zuma kamchižlaj niiqui, cuntintuž cjesačha, persuna zuma kamtaž cjen. Criichi žoñinacaqui yekja žoñž kamaña iñaržcu, anaž mitarazi kuzziz cjis waquizičha, “Wejrqui juc'ant zuma kamañchiztčha” cjican. ⁵ Ultimquiziqui zapa mayni persun kamañquiztan jama Yooziž tantiitaž cjequičha.

⁶ Yooz puntu tjaajinta žoñiqui persun cusasanacquiztan tjaaz waquizičha Yooz puntu tjaajiñinacžquiz.

⁷ Ančhucqui persun kuzquizpacha anačha incallzqui. Yoozquiztan ana atipasačha. Jaknužt tsjii žoñi kamčhaja, jalla niit jama pjalžtaž cjequičha. ⁸ Jakziltat persun kuzcamakaz kamčhaja, jalla niiqui niž ana zuma kamtiquiztan castictaž cjequičha. Nižaza jakziltat Espíritu Santuž kamañ jaru kamčhaja, jalla niiqui Espíritu Santuž cjen Yooztan wiñayaž kamaquičha. ⁹ Učhumqui zumanaca paazjapa tjurt'ila. Ultimquiziqui pactaž cjequičha, ana jaytasaz niiqui. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan čhjulora zumanaca payi atchucaž cjequiž niiqui, učhumqui zumaž paala tjapa žoñinacžquizimi. Criichi mazinacžquizimi juc'ant zuma paala.

ŽERZ TAKUNACA

¹¹ Anziqui wejt persun kjaržtan cjjiržcučha. Tii pajk litranaca chera. ¹² Tsjii žoñinacaqui ančhuc judío chimpuchiz cjiskatz pecčha. Jalla ninacaqui nuž pecčha, parti žoñinacž kuz wali cjiskatzjapa, nižaza parti žoñinacaž ninacžjapa ana quintra cjisjapa. Cristuqui cruzquiz ticzičha učumnaca liwriizjapa, judíuž irata ana chimpupa cjenami. ¹³ Pero nii chimpupa žoñinacapacha Moisés lii jaru ana zumpacha kamčha. Ninacaqui ančhuc chimpuchiz cjiskatz pecčha, ančhuc janchiquiz chimpuchiz cjen persun incantiñi kuzziz cjisjapa. ¹⁴ Wejrqui anačha čhjulquiztanami incantiñi kuzziztqui. Jesucristo Jiliriz učum laycu ticziquiztan, jalla nekztankazza wejrqui incantiñi kuzziztqui. Jesucristuž ticziž cjen wejrqui liwriitačha. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñinacaqui anaž wejr ancha importayučha. Ninacžquiztan ticzi žoñižtakaztčha wejrqui. ¹⁵ Jesucristuž partiquiz žejlcan, judío chimpuchiz cjisqui anaž importičha, nižaza ana chimpuchiz cjismi ana zakaz importičha. Ew kamañchiz cjisqui jalla niikaz importičha. ¹⁶ Jakziltat ew lii kamañ jaru kamčhaja, jalla ninacaqui ultim werar Yooz partir žoñinacačha. Jalla ninacžtan Yooztan zumaj cjila, nižaza Yoozqui ninacžquiz okžla.

¹⁷ Tekztan nawjcchuc tii puntunacquiztan ana jecmi wejtquiz molestila. Jesucristo Jiliržtajapa kamchiž cjen wejt janchiquiz chjojrínaca zejlčha. Nii chjojrínaca kjanapachaž tjeeža, “Wejrtčha Jesucristuž partiquiztqui”, jalla nii. Anzcama nii chjojrínacaqui wejt janchiquiz cherchucačha.

¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, učum Jesucristo Jiliriqui ančhuc kuznaca walikaj cjiskatla. Jalla nužoj cjila. Amén.

EFESIOS

1 Wejrtča Pablutqui, ančhucaquin tii cartal cji-jrzcučha. Wejrqui Jesucristuž illzta apostoltčha Yooz munañpi jaru. Ančhucqui Yooz partir žoñinacčhucča, Efeso wajtquiz kamñinaca. Nižaza ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachi žoñinacčhucča. **2** Učhum Yooz Ejpmi, učhum Jesucristo Jilirimi ančhucaquiz zumaj yanapla, nižaza ančhucaquiz cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

YOOZ EJPQUI UČHUMNACALTAJAPA ZUMA PINSIČHA

3 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžtajapa honoral waytučha wejrqui. Učhum Yooz Ejpqui učhumnacaquiz ancha zuma favoranaca paachičha, Jesucristuž partiquiz cjiskatchiž cjen. Učhumqui arajpach Yooz wajtchiz žoñinacčhumčha. Jalla nižtiquiztan tjpaman favoranaca učhumnacaquiz paachičha Yooz Ejpqui. **4** Tuquitanpacha ima tii muntu kalltican Yooz Ejpqui Jesucristuž cjen učhumnac illzičha, nižtajapa t'acžta cjisjapa, nižaza niž yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma cjisjapa. **5** Yoozqui niž okžni kuzziz cjen, tuquitanpacha tantičhičha, učhumnaca niž partiquiz cjisjapa, niž maatinacjapa. Jesucristuž cjen učhumqui Yooz maatinacčhumčha. **6** Nižaza Yooz Ejpqui niž ancha okžni kuz tjeezičha, niž persun honora waytita cjisjapa. Niiž k'ayi Majchiž cjen učhumnacaquiz nužukaz walja okzičha Yooz Ejpqui. **7** Jesucristuž ticziž cjen, Yoozqui učhum liwriičhičha. Jalla nuž liwriičcu učhum ujnaca pertunchičha, niž zuma okžni kuzquiztan. **8** Yoozqui učhumnacaltajapa niž okžni kuz walja tjeezičha, zuma favoranaca paacan. Jalla nuž zuma favoranaca paacan, Yoozqui učhumnacaquiz tjapa niž puntunaca intintazni cjiskatchičha. **9** Nižaza Yoozqui niž tuquita chjojta pinsitanaca učhumnacaquiz ziskatchičha. Niiž kuzcama pinsita jaru, jalla nuž učhumnacaquiz ziskatchičha. **10** Yoozqui niž pinsita tjuñquiz niž persuna pinsitaqui cumpliskataquičha. Jalla niž pinsita jaru Yoozqui tjapa arajpachquin žejlñinacami, nižaza tjapa tii yokquiz žejlñinacami tjappachaž juntjapaquičha, Cristuž mantuquiz cjisjapa.

11 Jesucristužquin kuzziz cjen wejrnac judío žoñinacaqui t'acžtačha. Yoozqui persun kuzcama pinsita jaru nuž wejrnac t'aczičha. Yoozqui tjapa niž pinsitacama cumpliskatčha. **12** Wejrnacqui ančhucž tuqui Jesucristo tjewzičha. Wejrnacqui t'acžta cjissinčha, zuma kamzjapa. Nekztan wejrnacaž zuma kamtiquiztan Yooztajapa juc'anti honora waytitaž cjequičha.

13 Nižaza ančhucqui werar Yooz taku nonžcu Jesucristužquin kuz tjaachinčhuczakazza. Jalla nižtiquiztan

liwriita cjissinčhuczakazza. Nekztan Cristuž partiquiz želan, Yoozqui niž Espiritu Santo ančhuca kuznacquiz luzkatchičha. Tuquitanpacha Yoozqui niž Espiritu Santo cuchanžquizjapa taku tjaachičha. Nižaza Espiritu Santuqui ančhuca kuzquiz žejltiquiztan, ančhuca kuzquiz Yooziž chimputapančha. Nii kjanapacha tjeeža, ančhucqui Yooz partir žoñinacčhucča, jalla nii. **14** Espiritu Santo učumnaca kuzquiz cjen, učhumqui zizza, ultimpacha arajpach Yooz irinsa tanznaquičha. Čhjulo-rat tjapa Yooz partir žoñinaca liwriita cječhaja, jalla nii ora nii irinsa tanznaquičha. Tjapa nižta zumanaca učhumnacaltajapa pinsichičha Yoozqui, nižtajapa juc'ant honora waytita cjisjapa.

PABLUŽ MAYIZITA

15 Jilanaca, cullaquinaca, ančhuqui Jesucristo Jiliržquin kuzzizpančha, nižaza parti criichi žoñinacžtan zuma munaziñi kuzzizpančha. Jalla nižta zizcu, **16** wejrqui ančhucaž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwčha. Nižaza Yoozquin mayizican ančhucaltajapa mayizučha, ančhuc Yooz puntu zuma zizni cjisjapa.

17 Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquinpan mayizučha. Yooz Ejpqui juc'ant chekan honorchizza. Ančhucaltajapa mayizučha, Yooz ančhucaquiz tsjii zizni kuzziz cjiskatajo, nižaza mayizučha Yooziž tjeežtanaca intintazni kuzziz cjiskatajo. Jalla nižta kuzziz kamaquiz ni-iqi, juc'anti Yooz puntunaca zizni cjequičha. **18** Nižaza juc'anti Yooz puntunaca intintazni kuzziz cjequičha. Zuma intintazni cjequiz ni-iqi, arajpachquin kamz puntu juc'anti zizaquičha. Yoozqui učumnaca kjawzičha, arajpachquin kamzjapa. Jalla nicju kamzjapa učhumqui tjewža. Arajpachquin Yooztan kamzqui juc'ant ancha zuma wali irinsažtakazza. Jalla nii irinsa Yoozqui tjapa niž partir žoñinacžquiz tjaaquičha. **19** Nižaza wejrqui mayizučha, ančhucqui Yooz aziž puntuquiztan juc'anti intintazjapa. Učhum Yoozqui juc'ant walja azzizza, čhjultakquiztanami. Niiž aztan Yoozqui učhum kuznaca campiiskatchičha, ew kamañquiz kamzjapa. Yoozqui niž jacatatskatni aztan učhum kuznaca campiichičha. **20** Yooz Ejpqui niž walja azi tjeezičha, Jesucristo ticziquiztan jacatatskatcan. Nižaza niž aztan tjeezičha arajpachquin niž žew latuquiz Jesucristo tjužžcan, nižtan chica mantizjapa. **21** Yoozqui tjappacha Cristuž mantuquiz utchičha, tjapa jilirinacami, tjapa mantiñinacami, tjapa mantiñi poderchiznacami, tjappacha Cristuž mantuquizcama uchtačha. Tii timpuquiz žejlñinacami, nižaza jazta timpuquiz tjonni mantiñinacami tjappacha Cristuž mantuquiz uchtačha. **22** Yoozqui mantichičha

tjappacha Cristuž mantuquiz cjisjapa. Nižaza Yooziž mantitiquiztan nii tjapa mantiñi Cristuqui niiz icliz žoñinacžtajapača. ²³ Cristuž partir žoñinacaqui niiztan tsjii kuzziz žejlča, nižaza tsjii curpuchiztakazza. Tjapa Cristuž partir žoñinacaqui Cristuž kamañchizpankazza. Nižaza Cristuž cjen tjapa čhjultakimi tii muntuquiz žejlča.

YOOZ OKŽŃI KUZIZ CJEN ŽOŃINACAQUI LIWRIITAČHA

2 Jaziqui Yoozqui ančhucaquiz ew kamañchiz cjiskatčiča. Tuquiqui ančhucqui Yooz yujcquiziqui ticzi žoñinacžtakaz želatča ujnaca paachiž cjen, nižaza ana walinaca paachiž cjen. ² Jalla nuž ana wali ujnaca paacan, ančhucqui kamatča ujchiz žoñinacž kamañ jaru. Nižaza ana wali paacan, zajranacž jilirž kuzcamakaz kamatča. Jakziltat ana Yooz kuzcama kamčhaja, jalla niiqui zajranacž jilirž kuzcamapankaz kamča. Nii ana wali zajra jiliričiqui žoñinacžquiz ana wal kamañchiz cjiskatča. ³ Tuquiqui učumqui ana wal kamañchiz zakaz kamatča, Yooz kuzcama ana kamcan. Učumqui persun kuzcamakaz kamatča. Nižaza učum ana wali pecñi kuz jaru kamatča. Nižaza učum ana wali pinsitanacž jaru kamatča. Jalla nižtiquiztan učumqui Yooz casticta cjichucapančača, jaknužt Yoozqui parti ujchiz žoñinaca casticačhaja, jalla nižta. ⁴ Jalla nižta ana wali kamanami, Yoozti zuma okžñi kuztan učumnacaquiz okziča. Nižaza učumnacatan munaziča. ⁵ Nuž zuma okžñi munaziñi kuzziz cjen, Yoozqui učumnacaquiz Cristužtan zuma kamañchiz cjiskatčiča. Yooz okztiqiztankaz ančhucqui liwriitača. Tuquiqui uj paachiž cjen, učumqui Yooz yujcquiziqui ticzi žoñinacžtakaztača. ⁶ Jaknužt Jesucristuqui ticžcu Yooz aztan sepulturquiztan ulantčhaja, jalla nižta irata učumqui Yooz aztan ana wal kamañnacquiztan ulanchinčhumča. Nekztan Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui učumnacaquiz Cristužtan chica honorchiz cjiskatčiča. ⁷ Jalla nuž Yoozqui cjiskatčiča, wiñayjapa niiz anča zuma okžñi kuz tjeezjapa. Jesucristuž cjen Yoozqui učumnacaquiz zuma kuztan munazicha. ⁸ Yooz okžñi kuzziz cjen, nižaza ančhucaž Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui liwriitača. Jalla nii liwriitaqui anača ančhucaž cjenaqui. Antiz Yooz cjenpankazza nii liwriitaqui. Jalla niiča ančhucaquiz liwriiz tjaachičiqui. ⁹ Ančhucaž paata obranacquiztan nii liwriiziqui anaž tjonča. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi mit kuzziz cjesača. ¹⁰ Učumqui Yooz obranacčhumča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen Yoozqui učum liwriičiča, zuma kamañchiz cjisjapa. Yoozqui jalla nižta zuma kamañnac učumnacaltajapa tantiižinčiča, ima niizquiz criiñiž cjen. Jalla nii kamañnac tantiižinčiča, učum zuma obranaca paazjapa.

TUQUI ANČHUCQUI ANATAČHA YOOZ ŽOŃINACA

¹¹ Ančhucqui jalla tuž cjužzna. Ančuquiči anača judío žoñinaca. Chimputa judío žoñinacaqui ančuca pun-

tuquiztanž cjiča, “Ninacaqui janchiquiz ana chimputača. Jalla nižtiquiztan anaž Yooz partir žoñinaca cjesača”. Jalla nuž cjiñiča. Nii judionacača curpuquiz chimputaqui, “Yooz illta žoñi” cjian tjeezjapa. Žoñiž chimputača nii judío žoñinacaqui. ¹² Nižaza cjužzna. Tuquiqui ančhucqui ana Cristo pajiñčhucča. Nižaza Israel wajtchiz žoñinacžquiztan yekčhucča. Nižaza ančhucqui Yooziž tjaata takunaca anaž pajatča. Ujnacquiztan liwriita cjisjapa ana tjewzñi atatča. Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anapan werar Yooz pajatča. ¹³ Pero anzičiqui Jesucristužquin kuzziz cjen ančhucqui Yoozquin macjatchinčhucča. Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan ažkquin želatča. Cristuž ticziž cjen, ančhucqui Yoozquin macjatskattača. ¹⁴ Cristuž cjen učumnacatan Yooztan pajaskatčiča. Nekztan zumanskatchiča. Nižaza učumnacatan parti criiči žoñinacžtan zumanskatchizakazza. Cristuqui judío žoñinacami ana judío žoñinacami tsjii partiquizkaz tjappacha cjiskatčiča, niizquin criičiž cjen. Tuquiqui judío žoñinacaqui yekja wajtchiz žoñinacžtan quintrapanikaztača. Nižaza yekja t'akapanž nayatča. Pero anzičiqui Yooz partiquiz cjian criiči žoñinacaqui tsjii-ikazza. ¹⁵ Cristuqui curpuchiz cjian Yooziž mantita lii liw- cumpližcu ticziča. Jaziqui Cristuž ticziž cjen Yoozqui nii tuqui timpuquiztan kamchi lii tuct'ayskatčiča, tjapa niiz mantitanacžtanpacha. Jalla nekztan Yoozqui judío criiči žoñinacami ana judío criiči žoñinacami tjappacha tsjii ew partiquiz cjiskatčiča. Nii ew partiquiz žejlcan, judío žoñinacžtan yekja wajtchiz žoñinacžtan ana iya quintrasñi cjesača. ¹⁶ Nižaza cruzquiz ch'awta ticziž cjen, Jesucristuqui judío žoñinacžtanami yekja wajtchiz žoñinacžtanami pertunaskatčiča. Jaziqui Jesucristuž cjenkazza nii pucultan quintrasñi žoñinacžtan Yooztan zuma cjiskatčiqui. Nižaza nii pucultan quintrasñi žoñinacaqui tsjii partiquizkaz kamasacha, zuma munazican.

¹⁷ Nižaza Jesucristuž tjončiž cjen, Yoozquiztan ažkquin žejlñinacžquizimi žcati žejlñinacžquizimi zuma quintunaca paljaytača. Ninacaqui nii paljayta tjapa kuztan catokaquiz niiqui, jalla nekztan Yooziž pertunta cjesača. Nižaza ninacžtan Yooztan zumanznaquiči. ¹⁸ Jesucristuž cjen nižaza Yooz Espiritu Santuž cjen judío žoñinacami ana judío žoñinacami, tjapa žoñinacaqui Yooz Ejpžquin macjatz atča. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača iya yekja žoñinacčhucqui, anača iya Yoozquiztan yekja t'akčhucqui. Antiz Yooz partiquiz kamñi mazinacčhucča parti criiči žoñinacžtan, nižaza ančhucqui Yooz famillquizčhucča. ²⁰ Učumqui tsjii pajk kjuyažtakazza Yooztajapaqui. Nii kjuy simintuqui apostolonacača, nižaza Yooztajapa čiiñi profetanacača. Nižaza Jesucristupachača juc'ant chekan maz cuntaqui nii kjuyquiziqui. ²¹ Jesucristuž cjen tjapa criiči žoñinacaqui arubinacžtakazza nii kjuya pirkitaqui. Tjapaman criiči žoñinacž cjenami tsjii Yooztajapa kjuyakaz kjuytača. Jesucristuž yanaptaž cjen nii kjuychiz žoñinacaqui tsjan tsjan zuma cjissa, Yooztajapa kamcan. ²² Ančhuc zakaz nii kjuy pirkita arubinacžtakazza parti criiči žoñinacžtan. Jal-

la nuž učum Yooz kjuyquiz cjissiz cjen, Yoozqui učum kuzquiz žejlča niiz Espiritu Santužtan.

PABLUQUI YOOZ TAKU PALJAYŃI ŽOŃIČHA

3 Jalla nižtiquiztan wejr Pabluqui ančhucaltajapa mayizuča. Wejrqui Jesucristo sirwiñiz cjen tii carsilquiz želuča. Nižaza ančhuc yekja wajtchiz žoñinacžquiz liwriiñi taku paljaytiquiztan zakaz carsilquiz želuča wejrqui. ² Ančhucqui wejt puntuquiztan zizzinčhuczlani. Yoozqui tii apóstol puestuquiz wejr utchiča, ančhucquiz Yooz puntu paljayzjapa, jaknužt Yoozqui okzñi kuzziz ančhuc liwriiz pecčhaja, jalla nii paljayzjapa. ³ Nižaza ančhucqui zizzinčhuczlani Yoozqui niiz tuquita pinsita takunaca wejtquiz zizkatchičha, jalla nii. Tuquita anapan ziztatača nii takunacaqui. Nii wejtquiz zizkatta takunaca tuqui ančhucquin tsjii koluculla cjjrchinča. ⁴ Nižaza tii carta liiču, ančhucqui tantiyasača, wejtča Cristuž puntuquiztan zuma intintaziñtqui, jalla nii. ⁵ Tuqui timpuqui Yoozqui anaž jeczquizimi Cristuž puntuquiztan zuma zizkatchičha. Jazikaz Yoozqui Cristuž puntu zuma zizkatchičha, niiz il-lzta apostolonacžquizimi, nižaza nižtajapa chiiñi profetanacžquizimi. Niiž Espiritu Santuž cjen nuž zizkatchičha. ⁶ Nii tuquita chjojta puntuqui jalla tiiča: Cristuž puntu liwriiñi taku catokchiž cjen, čhjuluž cherchi žoñimi Yooziž liwriitaž cjesača. Tsjii irinsažtakaz nii liwriiz tanznasača. Ana judio žoñinacami Cristuž partiquiz zakaz cjisnasača. Nižaza Cristuž partiquiz žejlcanpacha Yooz tjaata taku tanznasača, liwriita cjisjapa. ⁷ Wejrqui nii liwriiñi taku paljayzjapa apóstol puestuquiz uchtača. Jalla nii puestuquiz cjis anal waquizuča. Yoozqui wejr okžcu nužukaz nii puestuquiz wejr utchiča, niiz kuzcama. Yooz poderchiz apóstol kamañ jaru kamuča. ⁸ Wejrqui tjapa Yooz partir žoñinacžquiztan upa honorchiz cjis waquizuča. Jalla nuž cjenami Yoozqui wejtquiz apóstol puestu tjaachiča, ana judio žoñinacžquiz Cristuž puntuquiztan ancha zumanaca paljayzjapa. Cristuž puntuqui ancha zumača. Tjapa nii puntuquiztan ana intintazucacha. ⁹ Yoozza tjappacha paachiqui. Jalla nii Yoozqui wejtquiz niiz tuquita chjojta pinsita cumpjiichiča, tjapa žoñinacžquiz kjanzt'izjapa. ¹⁰ Jalla nuž watchičha, tjapa poderchiz spiritunacami tjapa mantiñi spiritunacami zizkatzjapa, jaknužt Yoozqui ancha zizñi zizñi pinsichižlaja, nii. Tuquiqui nii arajpachquin žejlñi spiritunacaqui ana zuma zizziča nii Yooziž pinsita puntuqui. Anziqui criichi žoñinacaž cjen, nii spiritunacaqui Yooz tuquita pinsitaqui zizziča. ¹¹ Tuquitanpacha Yoozqui nuž zizkatz pecchiča. Jaziqui učum Jesucristo Jiliriz cjen Yoozqui niiz pinsitaqui zizkatchičha. ¹² Nižaza Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjati atasacha, ana eksan. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, učumqui tjup kuztan Yoozquin macjati atasacha. ¹³ Jalla nižtiquiztan ančhucquin tuž chiižinžcuča, weriz ančhucaltajapa sufrichiz cjen, ana upa kuzziz cjee. Jalla nuž ančhucaltajapa sufran, ančhucqui juc'ant honorchiz cjequičha.

CRISTUQUI ANCHA ZUMA MUNAZIŃI KUIZZIZ

¹⁴ Nii Yooziž ancha zuma pinsitaqui cjuñzcu, wejrqui učum Jesucristo Jiliriz Yooz Ejpžquiztan mayižinuča. Quillzcu, Yoozquiztan mayižinuča. ¹⁵ Yooz Ejpžquiztan tjapa Yooz partiquiz žejlñi familianacaqui tjuuchizza, arajpachquinami yokquizimi. ¹⁶ Yooz Ejpžquiztan mayižinuča, ančhuc kuznaca tjupi tjurt'ichi cjisjapa. Yoozqui niiz Espiritu Santuž aztanž cjen, ančhuc kuznaca tjupi tjurt'ichi cjiskatasacha. Yoozqui niiz juc'ant zuma kuzquiztan ančhuc kuznaca tjurt'ichi cjiskatasacha. ¹⁷ Nižaza ančhucaltajapa mayižinuča, Jesucristužquiz juc'ant kuzziz cjejajo. Jalla nuž juc'ant kuzziz cjen, Jesucristuqui ančhuc kuznacquiz juc'anti irpaquičha. Jesucristuž irpita cjen, ančhucqui zuma munaziñi kuzzizpanž kamaquičha, tsjii zuma pookñi zkalaztakaz. ¹⁸ Nižaza zuma munaziñi kuzziz kamchiž cjen, ančhucqui Jesucristuž zuma munaziñi kuz juc'antiž pajaquičha. Jalla nuž mayižinuča tjapa criichi žoñinacžtajapa. Wejrqui tuž mayižinuča, tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajla cjiwča. Zmali pakjiž cjes, nižaza palaž cjes, nižaza lajchaž cjes, jalla nižta iratača Cristuž zuma munaziñi kuzqui. ¹⁹ Žoñinacaqui Cristuž zuma munaziñi kuz anaž tjapa paji atča. Jalla nuž cjenami Yoozquiztan mayižinuča criichi žoñinaca Cristuž zuma munaziñi kuz zumpacha pajzapa. Jalla nuž pajtiquiztan, ančhucqui Yooz iratapankaz zuma kamañchiz kamaquičha. ²⁰ Jaziqui Yoozqui zuma honorchiz cjila. Yoozqui niiz aztan učum kuznacquiz zuma obranaca trabajča. Učumž mayizitiquiztanami nižaza učumž pinsitiquiztanami juc'anti zuma kamañchiz kami yanapasača učum zuma Yoozqui. ²¹ Criichi žoñinacaž cjenami, Jesucristuž cjenami, Yoozqui honorchiz cjila. Wiñay wiñaya watay wata honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

ESPIRITU SANTUŽ CJEN TSJII KUIZZIZA UČHUMQUI

4 Jesucristo Jilirizquiz sirwiñiz cjen carsilquiz želuča. Wejrqui ančhucquin chiižinžcuča zuma kamañchiz kamajo, jaknužt Yooz kjawžta žoñinaca kamz waquizičhaja, jalla nižta. Yooz Ejpqui ančhuc kjawziča nižtajapa kamajo. Jalla tuž kamz waquiziča, ² ana mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz, nižaza pasinsichiz kuzziz. Jalla nuž kamz waquiziča. ³ Espiritu Santuž cjen, tsjiižtan tsjiižtan zumanskatz waquiziča. Jaziqui tsjii kuzzizpan cjee. Nužquiz tirapan kuz tjaa. ⁴ Tjapa criichi žoñinacaqui Cristuž partiquiz žejlča tsjii curpuchiztakazza. Nižaza tsjii Espiritu Santuchizza. Tjapa ančhucqui Yooz kjawžtiquiztan tsjiižtan tjewža, arajpachquin Yooztan kamz, jalla nii. ⁵ Nižaza tjapa ančhucqui tsjii Jesucristo Jilichizkazza, nižaza tjapa ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tsjiižtan. Nižaza tsjii bautismokaz tanzinčhucča. ⁶ Nižaza tjapa učumqui tsjii Yooz Ejpchizza. Učum Yooz Ejpž mantuquiz tjapa criichi žoñinaca žejlča.

Nižaza Yooz Ejpqui trabajča tjapa criichi žoñinacž kuzquiz. Nižaza Yooz Ejpqui tjapa criichi žoñinacž kuznacquiz žejlča.

⁷ Tjapa criichi žoñinacžquiz kamañanaca tjaatača, Cristuž pectacama. ⁸ Jalla nii puntuquiztan Yooz taku tuž cjiča:

“Arajpachquin ojkan, wacchi Cristuž atipta presunaca chjitchičha. Nižaza tii muntuquiz žejlči žoñinacžquiz kamañanaca tjaachiča”.

⁹ Yooz takuqui “Arajpachquin ojkan” žkjažt cji? Jalla tuž cjiča: Primeraqui Cristuqui tii muntuquiz chjijwžquichiča. ¹⁰ Jalla nii chjijwžquiči Jesucristu-pachača. Nižaza niipachača arajpach kjutni ojchiqui, juc'ant tsewc arajpachquin. (Jalla nuž Jesucristuqui tsewc ojchičha, Espiritu Santuž cjen criichi žoñinacž kuznacquiz niipacha žejljzapa.) ¹¹ Jalla tiža kamañanacchizza criichi žoñinacaqui: apostolonaca kamañchiz, nižaza Yooztajapa paljayni profetanaca kamañchiz, nižaza liwrii ni taku parliñinaca kamañchiz, nižaza icliz irpiñinaca kamañchiz, nižaza Yooz puntu tjaajiñinaca kamañchiz. ¹² Jalla niža kamañanaca tjaachiča Yoozqui, tjapa criichi žoñinaca Yooztajapa zuma kamajo, nižaza Yooztajapa sirwican langznajo, nižaza parti criichi žoñinaca tsjan zuma kamañchiz cjiskatajo. Criichi žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza. ¹³ Nižaza Yooz Ejpqui criichi žoñinacžquiz niža kamañanaca tjaachiča, Yooz irata zuma cjscama. Jalla niža Yooz irata zuma cjican tjapa criichi žoñinacaqui tsjii kuzzizpankaz cjequičha, Jesucristužquiz tjapa kuz tjaacan, nižaza tjapa Yooz Majch puntunaca intintazcan. Jalla nuž Yooz irata zuma cjican, učumqui tsjii zuma pajk žoñižtakaz cjequičha. Nižaza jaknužt Jesucristuqui zumapanžlaja, jalla niža irata učumqui zumapanž cjequičha. ¹⁴ Jalla niža zuma kamni intintazni cjican, učumqui anaž tsjii ocjalažtakaz cjequičha, čjul ew tjaajintiquizimi criizjapaqui. Nižaza učumqui anaž tsjii kjutni chjichta cjesača. Nižaza učumqui nii ana wal mañuz žoñinacžquiz ana incallskataquiča. Nii ana wal žoñinacaqui čjulumi paača, nižaza chiiča, parti žoñinaca incallzjapa, nižaza tsjii kjutni chjichjapaqui. ¹⁵ Antiz učumqui zuma munazi ni kuztan werarapan chiiz waquiziča. Jalla nuž zuma kamcan nižaza zuma chiican, učumqui Cristužtan tsjii kuzzizimi tsjii kamañchizimi juc'anti cjisnaquiča. Cristupankazza učum jilir achaqui.

¹⁶ Učumqui Cristužtan tsjii curpuchiztakazza. Tsjii curpuquiz yekja yekja žejlča. Jalla nuž cjenauqui tsjii curpukazza. Jalla niža iratača Jesucristuž partiquiz žejlči žoñinacaqui. Yekja yekja želanami, tsjii partiquiz juntjapziča, Jesucristuž cjen. Jesucristuqui učumnaca juntjapziča, nižaza tsjii kuzziz cjiskatchičha, nižaza ew kamaña tjaachiča. Tjapa criichi žoñinacž zuma kamniž cjen Cristuž curpuqui tsjan zuma pajktažokazza. Nižaza porapat zuma munazi ni kuzziz kamniž cjen, tsjan tsjan wali zumaž cjissa.

EW KAMAÑCHIZZA CRIICHI ŽOÑINACAQUI

¹⁷ Jalla nii puntu ančucaquin chiižinžcuča. Jesucristo Jiliržtan tsjii kuzziz cjican wejrqui ančucaquin tuž cjiwča: Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui ana zuma kamča. Jalla ninacaqui inapankaz persuna pinsitanacž jaru kamča. Jalla niža irataqui ančucqui anača kamzqui. ¹⁸ Ana criichi žoñinacaqui ana Yooz puntu intintazni kuzzizza. Zumchiquiz ojklajni žoñinacača ninacaqui. Ninacž chojru kuzziz cjen, Yooz puntu ana zizza. Jalla nižtiquiztan ana Yooz kamañchiz. ¹⁹ Ninacaqui ana wali paaznacquiztan ana ažiča. Nižaza ana wal kamañquiz kuz tjaachiča. Tjapaman ana walinaca paazjapa pecniapanča. ²⁰ Pero Jesucristuž tjaajintaqui anača niža. Jalla niiž tjaajintaqui zizza ančucqui. ²¹ Ančucqui Jesucristuž puntuquiztan nonžcu niiž tjaajintaqui catokchinčucča. Niiž tjaajintaqui werarapankazza. ²² Ančuca tuquita ana wal kamaña eca. Ančuca ana wali pecni kuz jarutača nii kamañaqui. Ana wal kamañchiz kamcan, žoñinacaqui persunpachaž incallča. Ana wal kamaña liwj jayta ančucqui. ²³ Kuznaca liwj campiya, zuma kamañchiz cjisjapa. ²⁴ Nižaza Yooz tjaata ew kamañchizpankaz cjisna. Nii ew kamañaqui Yooz irata zuma kamañača. Nii ew kamañ jaru kamcan, ana uj paaquičha, lijituma zumaž kamaquičha.

²⁵ Jalla nuž kamcan, ana toscar takunaca chiya. Antiz zapa mayni porapat zuma werar takunacžtan parlspanča. Tjapa criichi žoñinacaqui yekja yekja cjenami tsjii curpuchiztakazza.

²⁶ Tsjii žawjz tjonanaqui, uj paazquiztan cuitaza. Ana zita žawjz peczqui. ²⁷ Anača Satanás diabluž jaru ujquiz tjojtskatz peczqui.

²⁸ Jakziltažlaja tjangz pecni kuzziz, nii tja ni zaaz kuz jaytila. Jalla niiqui langz waquiziča persun kjaržtan. Nekžtan ganžcu, t'akjir žoñinacžquiz onasača.

²⁹ Ana wal takunacžtan ana chiya. Antiz zuma takunacžtan chiya, parti žoñinaca juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nuž chiyan nonžni žoñinacaqui yanapta cjequičha, zuma kamajo. ³⁰ Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz žejlcan Yooz chimputapanča, ultim liwriiz tjuñicama. Jalla nižtiquiztan Yooz Espiritu Santužquiz ana llaquiziskata, ana wali kamcan.

³¹ Čhjaawjkatni kuz jayta, nižaza culirazni kuz jayta, nižaza žawjžawjz kuz jayta, nižaza žoñi ararni kuz jayta, nižaza žoñž quintra ana wali chii ni kuz jayta, nižaza tjapa ana wali kuznaca jayta. ³² Niža ana wali kuzziz cjenpacha porapat zuma munazi ni kuzziz cjee. Nižaza porapat per-tunni kuzziz cjee. Jaknužt Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaquiz pertunčhaja, jalla niža porapat pertunasquičha.

ZUMA KAMAÑANAC PUNTU

5 Ančucqui Yooz partiquiz žejlcan Yooz pecta mañinacača. Jalla nižtiquiztan Yooz irata zuma kamañchiz cjee. Yooz kamañchiz yatekaza. ² Zuma mu-

naziñi kuzziz cjee. Jaknužt učumnacatan Cristo munazičhaja, jalla nižta. Učumnacatan munazican, Cristuqui učum laycu ticziča. Jalla nuž ticžcan Cristuqui niž persun curpu Yoozquin tjaachiča, tsjii zuma ofrendažtakaz, nižaza tsjii zuma wilanažtakaz.

³ Ančhucqui Yooz partiquiz cjicanaqui, anača tsjii adulteriuquiz ojklaz pinsisqui. Nižaza anača čjul anawalinacami pinsisqui. Nižaza anača čjultakimi zmazqui. Nižta anawalinaca anapanž pinsis waquiziča. ⁴ Anača azzuc takunaca chiichiizqui. Nižaza anača ina takunaca chiichiizqui. Nižaza anača ana zum takunaca chiichiizqui. Jalla nižta chiichiiznacaqui anaž učumnaca chiichiiz waquiziča. Antiz zuma takunacžtan chiichiiz waquiziča. Yoozquin sparaquiz cjis waquiziča. ⁵ Ančhucqui tuž zizza. Jakziltat adulteriuquiz ojklayñi cječhaja, jalla niiqui anaž arajpach wajtquin luzasača, Cristužtanami Yooz Ejpžtanami chica kamzjapa. Nižaza ana zuma kamñinacami, nižaza zmazñinacami, jalla ninaca zakaz ana arajpach wajtquin luzasača. Ninacaqui Cristuž partiquizimi Yooz partiquizimi anapanž cjesača. Tsjii zmazñi žoñiqui, tsjii žoñiž paata yooz rispitiž žoñi iratača. ⁶ Nižaza ančhucqui ina takunacžtan ana incallskata. Jalla nižta ana wali paañiž cjen Yoozqui nii ana wali paañinaca casticaquiča. Ninacaqui Yooz kuzcama ana kamñiča, antiz Yooz quintra paañiča. ⁷ Jalla nižta ana wali paañi žoñinacžtan chica anača munazizqui.

⁸ Tuquiqui ančhucqui uj paacan ana wal zumchiquizkaz kamatča. Anziqiu Jesucristo Jilirž partiquiz cjican, ančhucqui kjanquiz kamča. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan kjanquiz kamñi žoñižta cjee. ⁹ Kjanquiz kamcan, ančhucqui zuma kamaquiča, nižaza Yooz kuzcama kamaquiča, nižaza Ilijituma kamaquiča. ¹⁰ Čjul kamaña Jesucristo Jiliriqui jutzazaja, jalla nii kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. ¹¹ Ana zuma obranaca paazqui ana nezk mitisa. Zumchiquiz ojklayñi žoñinacakazza nižtanaca paaz pecñiqui. Ninacž obranacaqui ana waliž, jalla nii kjanapacha tjeezna ančhucqui. ¹² Zumchiquiz ojklayñi žoñinacaqui chjozaka ana zuma paañiča. Jalla nii paatanac puntuquiztan parlizqui ancha azzucača. ¹³ Jalla nižta chjozaka paatanacaqui kjanapacha tjeeztažlaj niiqui, tjappacha zizasacha, ana walipan, jalla nii. Werar Yooz kjanaqui čjul paatanacami tjeezkatasacha, zuma, ana zuma, nii. ¹⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjičan: “Tjajñi žoñinaca, žaazna ančhucqui. Ticziquiztan žaaztažokaz cjee. Cristuqui ančuca kuzquiz kjanzt'aquiča, tsjii zuma kjanažtakaz”.

¹⁵ Jaziqui ančhucqui amayt'aza, jaknužt kamčhaja, jalla nii. Yooz puntu ana zizñinacažtakaz ana kamz waquiziča. Antiz Yooz puntu zizñi žoñinaca irata kamspanž waquiziča. ¹⁶ Tii timpuquiz kamñinacaqui ana wali paača. Jalla nižtiquiztan tii timpuquiz žejlcan ančhucqui parti žoñinaca yanapa, zuma kamajo.

¹⁷ Anača zumzužtakaz cjee. Antiz Jesucristo Jiliriz pecta kuz intintazñiž cjee. ¹⁸ Nižaza anača vinžtan licchi cjisqui. Jalla nuž licašaž niiqui, zuma kamañquiztan tsjii kjutñi chjichta cjesača. Antiz ančuca kuztan Espiritu

Santužtan tsjii kuzziz cjee. ¹⁹ Ančhucqui porapat zuma parlaquiča Yooz tawk salmužtan, nižaza Yooz wirsu it-snacžtan. Yoozquin tjapa kuztan itsnaquiča. Nižaza itscan Yoozquin honora tjaa. ²⁰ Čjulu watanami Yooz Ejpžquin tirapan sparaquiz cjequiča, učum Jesucristo Jiliriz cjen.

CRIICHI FAMILLŽ PUNTU

²¹ Jesucristužquin rispitičiz cjen porapatž sir-wasaquiča.

²² Maatakanaca, persun luctakž jaru cjee, jaknužt ančhucqui Jesucristo Jilirž jaru kamčhaja, jalla nižta.

²³ Maatakaqui luctakž mantuquiz žejlča, jaknužt icliz žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižtača. Icliz žoñinacaqui Cristužtan tsjii curpuchizpanča. Nižaza Cristuqui ninacž achača. Cristuqui nižquin criichi žoñinaca liwriiča. ²⁴ Jaknužt criichi žoñinacaqui Cristuž mantuquiz žejlčhaja, jalla nižta irata tsjii maatakaqui luctakž mantuquiz cjistanča čjulu cjenami.

²⁵ Luctakanaca, persun maatakžtan zuma munaza. Jaknužt Cristuqui criichi žoñinacžtan zuma munazičhaja, nižaza ninacž laycu ticzčhaja, jalla nižta irata persun maatakžtan zuma munaza. ²⁶ Jalla nižta zuma munazican Cristuqui nižquin criichi žoñinacž laycu ticziča, ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Jalla nižta zuma kamañchiz cjisjapa criichi žoñinacaqui kjaztan ajuntažokaz cjissiča, Yooz taku catokžcu. ²⁷ Cristuqui nižquin criichi žoñinacžquiz zuma kamañchiz cjiskatchiča, nižquizpacha zumapankaz ana ujchiz prisintisjapa. Jaknužt tsjii zuma telaqui ana manchichiz, nižaza ana tjot tjotsi, nižaza ana čjul ana walinacchiz žejlčhaja, jalla nižtapan criichi žoñinacaqui Cristuž yujquiz cjequiča, zumapankaz cjequiča.

²⁸ Jalla nižta Cristo irata tsjii luctakaqui persun maatakžquiz zuma munazizpanča. Jaknužt persun curpuquizpacha cuitazñižlaja, jalla nižta persun maataka cuitaz waquiziča. Persun maatakžtan munazican, persunpacha munazitažokazza. ²⁹ Anaž jecmi persun curpujapa quintra paasača. Antiz persun curpuquiz cuitazza, nižaza čhjeriž tjaacha. Cristuqui jalla nižta irataž icliz žoñinacžtan cuitiča. ³⁰ Učumqui icliz žoñinacača, nižaza Cristuž curpu cuntača, yekja yekja cjenami. Jalla nižtiquiztan Cristuqui učumnacatan cuitiča. ³¹ Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsji luctak žoñiqui persun maa ejpžquiztan zarakaquiča, persun maatakžtan zalzjapa. Persun maatakžtan zalžcu, nii pucultanaqui tsjiikaz cjissa”. ³² Cristužquiz criichi žoñinacaqui Cristužtan lucutjiñižtakazza. Jalla nižta cjenauqui ch'amača intintazqui. ³³ Pero zapa mayni ančucaquiztan persun maatakžtan zuma munaza, jaknužt persunpachquiz zuma munazaja, jalla nižta. Nižaza maatakaqui persun luctaka rispitsa.

6 Criichi maatinaca, persun maa ejpžquiz caspanča. Jalla nuž cascuqui Yooz pecta kuzcamača. ² Yoozqui tuž mantichiča: “Maa ejpžquiz rispitsa”. Nižaza maa ejpžquiz rispitaquiz niiqui Yoozqui compromitchiča, tuž cjan: ³ “Maa ejpžquiz rispi-

taquiž niiqui, ančhucqui waliž kamaquiča, nižaza ažk wata žetaquiča tii yokquiziqui”.

⁴ Ejpna, ančhucqui maatinacžquiz ana inapankaz žawjwa zijcna. Ocjalanacaqui ana wali paaquiž niiqui, zumžtan chiižinaquiča zuma kamajo. Nižaza Jesucristo Jiliriz tjaajinta tjaajžna.

⁵ Piyunanaca, ančuca patrunanacžquiz caspanča, rispitan, nižaza ekscan, nižaza tjapa kuztan. Anača cherankaz c'unchikaz tuczqui niiz kuz wali cjisjapa. Antiz tjapa kuztan niiztajapa langznaquiča. Jaknužt ančhucqui Yooz kuzcama tjapa kuztan Cristužquiz sir-wičhaja, jalla nuž ančuca patrunanacžquiz sir-wasača. ⁷ Zuma kuztan langznaquiča, Yooz Jiliržtajapa langztažokaz, ana žoňžtajapaqui. ⁸ Ančhucqui ziza, piyunanacami, ana piyunanacami, tjapa žoňinacami Yoozquiztan pactaž cjequiča zuma langztiqiztan jama.

⁹ Patrunanaca, ančhuc zakaz piyunanacžtan zuma pan cjee. Ana žawjñi takunacžtan chiichiya. Jalla tuž cjuñžna: ančhucmi, ančuca piyunanacami, tjappacha arajpach Yooz Patrunž mantuquiz žejlča. Nižaza Yooz Patrunaqui žoňinaca ana illilla.

YOOZQUIN TJURT'IZ PUNTU

¹⁰ Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, Yooz wali aztan Jesucristo Jiliržquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. ¹¹ Satanás diabluž incallzpanž pecča. Jalla nižtiqiztan tjapa Yooziž tjaata armanacchiz cjee, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. ¹² Učhum wali azziz quintranacaqui anača žoňinacakaz. Antiz ninacaqui ana wal jilir zajranacača, nižaza ana wal poderchiznacača, nižaza ana wal mantiñinacača. Nižaza tjapa ana wal azzinacača učhum ultim quintranacaqui. Jalla ninacaqui zumchiquizkaz ojklayñiča, tii timpuquiz ana walinaca mantican. ¹³ Jalla nižtiqiztan Yooz armanaca tanžna, nii ana walinacž quintra tjurt'izjapa tii ana wal timpuquiz. Yooztajapa tjurt'ican tjup kuzziz žela. ¹⁴ Jaziqui tii Yooz armanaca tanžna. Ts-jay cinturuna tanžna. Nii cinturuna tanzqui tuž cjiča, werar Yooz tawkžtan tjurt'ichi žejlž, jalla niiča niiqui.

Nižaza persun curpu atajñijapa arma tanžna. Nii arma tanzqui tuž cjiča, Yooz kuzcamapankaz kamz, jalla niiča niiqui. ¹⁵ Nižaza jaknužt zultatunacaqui quira zalzjapa zuma zapatu cujtžaja, jalla nuž ančhucqui liwriiñi taku paljayzjapa tjaczpanča. ¹⁶ Nekztan tii arma tanžna. Tii armača juc'ant chekanaqui, escudo cjita. Jalla nii arma tanzqui tuž cjiča, Jesucristužquin kuzziz kamz, jalla niiča niiqui. Jesucristužquin kuzziz cjen, ana wal diabluž quintra tjurt'aquiča. ¹⁷ Nižaza tii arma žejlča. Yooziž liwriita cjisqui tsjii tjup scarchiztakazza, acha ana chjojritžta cjisjapa. Nižaza Espiritu Santuž pak cuchillu tanžna. Jalla nii cuchilluqui Yooz takuča. ¹⁸ Espiritu Santuž ančuca kuzquiz želan, ančhucqui Yoozquin tirapan mayiza, nižquin tjurt'ichi cjisjapa. Jalla nuž tjurt'ichi cjisjapaqui, naynay žela, ana llajlli kuzziz cjee. Nižaza tjapa Yooz partiquiz žejlñi žoňinacžtajapa mayizina. ¹⁹ Nižaza wejtajapa mayizina, Yoozqui wejr niž liwriiñi takunaca chii yanapzjapa. Wejrqui tjup kuztan liwriiñi Yooz taku zumpacha paljayz pecuča. Jalla nuž paljayzjapa wejtajapa mayizina. ²⁰ Yoozqui wejr cučanžquičiča, niž puntunaca paljayzjapa. Jalla nuž weriž paljaytiqiztan anziqwi wejrqui carsilquiz chawcta želuča. Jalla nižtiqiztan wejtajapa mayizina, liwriiñi takunaca tjup kuztan ticlarzjapa, jaknužt wejrqui chiiz waquizučhaja, jalla nii.

ŽERZ TAKUNACA

²¹ Tíquico jilaqui ančucaquin tjapa wejt puntunaca quint'aquiča, jaknužt želučhaja, nižaza čhjulut paaučhaja, jalla nii. Tíquico jilaqui pecta jilača, nižaza wejt zuma yanapñiča, Jesucristo Jiliri sirwican. ²² Jaziqui tii jila ančucaquin cučanžcuča, wejtnaca puntuqiztan mazinžjapa, nižaza ančuca kuznacquiz zumpacha p'ekinchayzjapa.

²³ Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan ančucaquiz llan kuzziz cjiskatla, nižaza juc'ant zuma munaziñi kuzziz cjiskatla, Jesucristužquin kuz tjaacan. ²⁴ Učhum Jesucristo Jiliržtan zuma munaziñi kuzziz žoňinacžquiz Yoozqui yanapt'izquila. Jalla nužoj cjila. Amén.

FILIPENSES

1 Wejr Pabluqui Timoteo jilžtan ančhucaquin tii cartal cijjržcuča. Wejrnacqui Jesucristuž manta payiñtča. Jaziqui ančhuc Filipos wajtchiz criichinacžquin cijjržcuča. Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančhucqui Yooz partir žoñinacača. Ančhucaquin tsaanžcuča icliz irpiñinacžquinami, nižaza icliz jilirinacžquinami. ² Učhum Yooz Ejp, nižaza učhum Jesucristo Jiliri ančhucaquiz yanapt'ila. Nižaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

PABLUŽ MAYIZITA

³ Čhjulator ančhucaquin cjuñznučhaja, ančhucaž cjen Yoozquin sparaqiz cjican chiyučha. ⁴ Nižaza čhjulator ančhucaltajapa mayizučhaja, cuntintul mayizučha. ⁵ Učhumqui chicapacha langzinčhumča, žoñinaca Yoozquin kuzziz cjiskatzjapa. Ančhucaž criichi tjuñquiztanpacha nižaza anczama Yooztajapa wejttan chica langzinčhucča. ⁶ Ančhucaž criichi tjuñquiz Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchiz cjiskatz kalltichiča. Nižaza Yooz Ejpqui ančhuca zuma kamaña Jesucristuž kamaña irata juc'anti juc'ant cjiskataquiča, Jesucristuž tjonz tjuñicama. Jalla nužupanča cjiwča. ⁷ Nii ančhucapuntuquiztan pinsitanacaqui zuma lijitumača. Wejrqui persun kuzquiztan ančhucajapa anchal cjuñučha. Yoozqui tjapa ančhucaquizimi wejtquizimi yanapchiča, carsilquiz želanami, nižaza jilirinacž yujcquiz želanami. Jilirinacž yujcquiz liwriiñi Yooz tawk favora chiicanpan tjurt'ichinčhumča. Nižaza "Nii liwriiñi takuqui werar takupanča" cjican ticlarchinčhumča. Jalla nuž chiyan Yoozqui učhum yanapchiča. ⁸ Jaziqui wejrqui persun kuzquiz ančhucajapa anchal cjuñučha, jaknužt Jesucristuqui ančhucajapa zuma cjuñčhaja, jalla nuž. Yoozqui nuž zizza. ⁹ Jalla nižtiquiztan ančhucaltajapa Yoozquin mayizučha, ančhucqui tsjan tsjan zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza jalla nuž zuma munazan, zakaz mayizučha, ančhucqui Yooz puntu tsjan zizñi cjisjapa, nižaza Yooz puntu tsjan zuma intintazñi kuzziz cjisjapa. ¹⁰ Jalla nuž ančhucqui zuma zizñi nižaza intintazñi kuzziz cjequiz niiqui, zuma kamañnacakaz illznaquiča. Nuž illznaquiz niiqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui ančhucqui ana ujchiz zumapan cjequiča. Anaž jecmi ančhuca quintra tsjii ujmi tjojtñasacha. ¹¹ Nižaza ančhucqui Jesucristuž cjen zuma kamañnacakaz tjeznaquiča Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaž cjen Yoozqui zuma honorchiz cjequiča. Nižaza "Yooz ancha zumača" cjican Yooz honora chiitaž cjequiča.

KAMAÑAQUI CRISTUŽ CJENPANČHA

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin wejt puntuquiztan zizkatz pecučha. Wejtquiz anawali watchinacaž cjen tsjan žoñinacaqui liwriiñi Yooz taku nonziča. ¹³ Anziqui pajk jilirž kjuyquiz preso želuča. Jalla nuž želan tjapa wejr cuitiñi zultatunacaqui liwriiñi Yooz taku nonziča. Parti žoñinacaqui nonzizakazza. Tjapa ninacaqui zizza, wejrqui Jesucristuž liwriiñi puntu paljaychiž cjen, preso želuča. ¹⁴ Nižaza weriž preso žejltiquiztan, jila parti criichinacaqui Yooz taku paljayzjapa zumpacha p'ekinchaychiča. Nižaza tjup kuzziz cjisčiča Yooz taku paljayzjapa, ana ekscan.

¹⁵ Yekjapanacaqui wejttajapa iñiziñi kuztan Cristuž puntu paljayča. Ninacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz cjis pecča. Partizti zuma kuztan Cristuž puntu paljayča. ¹⁶ Ninacaqui zuma munaziñi kuzquiztan Yooz taku paljayča. Ninacaqui zizza, wejrqui tekz carsilquiz želuča, liwriiñi tawk favora tjurt'ichiž cjen. Yekjapanacaqui ana zuma kuzquiztan persun honora tanzjapa Cristuž puntu paljayča. Ninacaqui pinsiča, ninacž quintu nonžcu wejrqui juc'ant llaquisichucača, jalla nii. ¹⁸ Jalla nuž cjen, wejrqui žkjažt cjeesa? Jalla tuž cjiwča: zuma kuztan cjenami, ana zuma kuztan cjenami Cristuž puntuqui paljaytača. Jaknužt paljayta cjenami, wejttaqui walipankaz cjesača. Jalla nuž cjenacqui wejrqui chipznučha.

¹⁹ Nižaza juc'anti chipznača. Ančhucaž wejttajapa mayiziz cjen, nižaza Jesucristuž Espirituž yanapz cjen, tjapa tii watchinacžquiztan wejrqui walipankal cjeeča. Wejrqui tii carsilquiztan ulnačhani. ²⁰ Jalla nuž anchal pecučha, nižaza tjewznučha. Ultimquiziqui wejrqui ana azkattal cjeeča. Pero Cristuž puntul kjana declaracha, zuma tjurt'ichi kuztan. Jaziqui weriž cjen Cristuqui tsjan tsjan honorchiz cjequiča, weriž žetanami, weriž ticznunami. Tuquimi anzimi weriž cjen Cristuqui honorchizpanča. ²¹ Tuž cjiwča. Cristužtajapapankaz žetuča. Wejr ticznaž niiqui, wejttajapa tsjan cusaž cjequiča, arajpachquin Cristužtan chica žejlcan. ²² Tii curpuchiz tira žetaž niiqui, Cristužtajapapankal langnasacha. Jalla nižtiquiztan, žejtzmi ticzmi jakziltat illz waquizas? Anal atasacha. ²³ Tii pizc partiqui ch'amača illzjapa. Tsjii kuzqui ticz pecučha, Cristužtan chica žejljajapa. Jalla niiqui wejttajapa juc'ant waliž cjesača. ²⁴ Pero ančhucaltajapa wejt tira žejtz waquiziča. ²⁵ Jalla nuž wejr ančhucaquiztan kuzquiz zint'ican, wejrqui zizuča: tiral žetuča. Ančhucatan tiral kamuča, ančhucqui Jesucristužquiz juc'ant kuzziz cjisjapa, nižaza

juc'ant cuntintu cjisjapa. ²⁶ Nižaza wiruñaqi ančucaquin wila tjonznača. Jalla nuž weriž tjonz cjen, nižaza Jesucristuž cjen, ančucqui cuntintuž cjequiča.

²⁷ Jilanaca, cullaquinaca, jalla tužuča chekanaqui. Ančuca cristian kamzqui Cristužquiz honorchiz cjiskatz waquiziča, Cristuž tjaajinta jaru kama. Jalla nuž kamaquiz niiqui, ančuca puntuquiztan zuma quintu okaquiča. Nekztanaqui wejrqi ančucaquin chertzni tjonznaž niiqui, už ana chertzni tjoni ataž niiqui, wejrqi ančuca puntuquiztan zuma quintu nonznachani. Ančucqui tsjii kuzziz tjurt'ichi želačani. Nižaza tjapa ančucqui tsjii kuzziz Yooz tawk favora langzcan želačani. ²⁸ Nižaza ančucqui quintra žoñinacžquiztan anaž jaknužumi tsuctsučačani. Anaž ninačž taku kjayačani. Jalla nuž quintu nonžcuqui, cuntintul cjeeča. Nižaza ančucaž nuž kaman, kjana-pacha tjeežtaž cjequiča, ančuca quintra žoñinaca infiernuquin Yooziž castictaž cjequiča. Nižaza kjana-pacha zakaz tjeežtaž cjequiča, ančucqui ultimu liwrižcu arajpachquin zuma kamañchiz cjequiča. Nii zuma kamaña Yooziž tjaata cjequiča. ²⁹ Yoozqui ančuc illiziča, Jesucristužquin kuz tjaažjapami, nižaza Jesucristuž laycu sufrisjapami. ³⁰ Wejr irata ančucqui sufrichinčucča žoñinacaž quintra paan. Tuqui jaknužt wejrqi sufritučhaja, jalla nuž cherchinčucča. Anzimi zakaz wejt sufrita quintu nonzinčucča. Anchuc zakaz nižta sufraciča.

CRISTUŽ TII MUNTUQIZ KAMTA PUNTA

2 Ančucqui Jesucristužquin kuzziz cjen p'ekinčay-taž cjee. Nižaza Jesucristo ančucaquiz okzñiž cjen, ančucqui kuzta cjee. Nižaza Espiritu Santuqui ančuca kuzquiz luzziča. Nižaza ančucqui okzñi kuzzizza. ² Jalla nižtiquiztan ančucqui tsjii kuzziz cjee, porapat zuma munazican, nižaza zuma kamcan. Jalla nuž ančucqui kamaquiz niiqui, nekztan wejrqi juc'ant cuntintul cjeeča. ³ Anaž persun kuzcamakaz čhjulumi paa. Nižaza anaž čhjulumi mit kuztan paa. Antiz humilde kuzziz cjee. Parti criichinacaqui wejtquiztan juc'ant honorchiz waquiziča, jalla nuž cjican pinziz waquiziča. ⁴ Persunaltajapa wali cjisjapa, ančucqui kuz tjajinčucča. Nižaza parti criichinacžtajapa wali cjisjapa zakaz kuz tjaa.

⁵ Jaknužt Jesucristuqui zuma kuzziz žejltčhaja, jalla nižta irata zuma kuzziz cjee. Jesucristuqui zuma kuzziz žejlcan, ana paachiča persunaltajapakaz wali cjisjapa. ⁶ Jesucristuqui Yooz cjicanaqui, arajpachquin žejlñi kamañchizpan želatča. Nii arajpach kamañchiz cjenami ana nii arajpach kamaña jaknužumi tira tanzitača. ⁷ Nii arajpach kamaña ecchiča. Nekztan tii muntuquiz žejlñi kamañchiz cjissiča, žoñinaca sirwizjapa. Nižaza žoñi irata nassiča. ⁸ Žoñž curpuchiz cjican, humilde kuzziz želatča. Yooz manta paacan, Yooz Ejpž kuzcamapan kamatča. Cruzquiz ch'awcta ticz cjenami, Yooz Ejpž kuzcamakaz kamatča. Yooz kuzcama kamzquiztan anapan jiwjatchiča. ⁹ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqi Jesucristužquiz juc'ant zuma honora tjaačiča. Jesucristužquiz tsjan chawc jiliri utchiča,

tjappachquiztanami. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan tjappachaž nižquiz quillzcan rispitaquiča. Arajpachquin žejlñimi, tii muntuquiz žejlñimi, yok kos žejlñimi, tjappacha Jesucristužquiz rispitaquiča. ¹¹ Tjappacha ticlaraquiča, tuž cjican:

—Jesucristuqui, werarapan Jilirimča amqui. Jalla nuž cjican, Yooz Ejpžquiz zakaz honora tjaata cjequiča.

CRIIČI ŽOÑINACAQUI YOOZ ZUMA KAMAÑCHIZZA

¹² Weriž pecta jilanaca, cullaquinaca. Weriž ančucatan želan, ančucqui weriž chiita taku cassinčucpanča. Nižaza jaziqui juc'antiž wejt taku casa, ančucatan ana želanami. Arajpachquin kamzjapa nižaza ultimu liwriita cjisjapa, ancha kuz tjaa. Nižaza humilde kuzziz cjee Yoozquin eksacan. ¹³ Čjuñzna. Yoozqui ančuca kuzquiz žejlča. Jalla nuž žejlcan, niipachaž niž kuzcama zuma paaz ančucaquiz peckatča. Nižaza Yoozpacha nii zuma paaznaca cumplisjapa yanapča.

¹⁴ Čhjulul paacanami, ana Yooz quintra chucha, nižaza ana payznaka. Pero tjapa zuma kuztan kama. ¹⁵ Jalla nuž zuma kuztan kamtiquiztan, anaž jecmi ančuca quintra uj tjojt nasacha. Ana wal ujchiz žoñinacžtan kamcanami, anapan ujchiz cjesača, zuma kuztan kamcan. Nekztan ančucqui kjanapacha tjeeža, Yooz maatinacčucča. Zuma kamcan ančucqui ana wal žoñinacžquiz Yooz zuma kamaña pajkatča, zuma kjanažtakaz. ¹⁶ Nižaza ančucqui Yooztan wiñay kamz puntu paljaycan Yooz zuma kamaña pajkatča. Jalla nuž ančucaž zuma kamtiquiztan wejrqi Jesucristuž tjonz tjuñquiz ancha cuntintul cjeeča. Ančuca zuma kamañchiz kamtiquiztan weriž apóstol puestuquiz Cristužtajapa langžtaqui anača ina. ¹⁷ Ančucqui Yoozquin tsjii wilana ofrendažtakaz ančuca zuma kamaña tjaača. Ančuca ofrenda zuma cumplisjapa, ticz nasacha wejrqi. Jalla nuž ticzcanami wejrqi cuntintul cjeeča. Ančucaž cjen Yooz sirwican cuntintuča. ¹⁸ Nižaza ančucqui weriž cjen cuntintu zakaz cjis waquiziča. Jaziqui wejtčan chica cuntintuž cjee.

¹⁹ Jesucristo Jiliriž munan, wejrqi ančucaquin Timoteo jila cuchanžquiz pecuča. Nekztan Timoteož quejpžquiztan, ančuca puntu wejtquiz maznaquiča. Nekztan wejrqi persun kuzquiz zuma cuntintul cjeeča. ²⁰ Anaž iya jecmi wejr irata pinsiñi žejlča, Timoteokazza. Jalla niiča ančucalta wali cjisjapa kuz tjaañipankaz. ²¹ Parti jilanacaqui persunaltajapa wali cjisjapa kuz tjaača. Jesucristuž kuzcama ana zuma ojklajča. ²² Ančucqui Timoteo jilž puntu zizza. Niiqui zuma kuz tjeeziča. Wejtčan chica liwriiñi Yooz taku paljaycan wejr zuma yanapčiča, jaknužt tsjii majch persun ejp yanapčhaja, jalla nižta irata. ²³ Čhjulul wejtquiz carsilquiz watačhaja, jalla nii zizcu, wejrqi Timoteo jila cuchanžquiz pecuča ančucaquin. ²⁴ Nižaza Jesucristo Jiliriž munan, wejrpacha upaquiztan ančuc chertzni tjonz pecuča.

²⁵ Tirapan carsilquiz želaž niiqui, Epafrodito jila cuchanžcača. Jalla nuž cuchanžquiz tantiichinča. Epafrodito jilaqui wejt herman jilača, nižaza Jesucristužtajapa langžni maziča, nižaza wejtčan chica

tjurt'iñi maziča. Ančhucqui Epafrodito jila wejtquin cuchanžquichinčucča, wejtquiz yanapzjapa. Wejtta žejlcan, wejr zuma atintichiča. ²⁶ Nii jilaž tjapa ančhucquiz ancha cjuñtiquiztan wejrqui tantiichinča, ančhucquiztan nii cuchanzjapa. Ančhucqui Epafrodito jila laaquita quintu nonzinčucča. Epafrodito jilaquii jalla niiz quintu ančhucquiztan irantitiquiztan kuz turwaysi cjisjiča, ančhuc cjuñžcu. ²⁷ Ultim werara laatača, nižaza ticzmayatača. Pero Yoozqui niizquiz ancha okžcu čhjetinčiča. Yoozqui wejtquizimi okzizakazza. Ana čhjetintaž cjitasaž niiqui, wejttaquii juc'ant llaquiz cjitasača. ²⁸ Jalla nižtiquiztan wejrqui tii jila juc'ant cuchanžquiz pecuča, ančhucquiztan tii jila cheržcu cuntintu cjequiča, nižaza wejrzakaz ančhucquiztan cuntintu cjen, upa llaquisača. ²⁹ Nii jila zuma cuntintu kuztan risiwaquiča, zuma Jesucristo Jilirizquiztan criichi žoñiča niiqui. Jalla nižta jilanacžquiz rispitspanča. ³⁰ Tii Epafrodito jilaquii ticzmayapantača, Cristužtajapa sirwican. Jos ticziča, ančhucquiztan wejtquiztan tii carsilquin atintican. Jalla nižtiquiztan niizquiz zuma risiwaquiča.

PABLUQUI JESUCRISTUŽQUIN KUZUZIZPANČA

3 Jilanaca, cullaquinaca, tsjiilla cjesača. Cristuž mantuquiz žejlcan cuntintuž cjee. Tuquii ančhucquiztan cartal cjiirchinča, tsjii kjaž puntunacquiztan. Jalla nii puntunacquiztan wiltal cjiirz pecuča. Wejtta ana molističa nii wilta cjiirzquii. Ančhucquiztan ancha walipanča jalla nii puntunaca wilta cjiirzquii. ² Ančhucquiztan ana wal žoñinacžquiztan cwitaza. Ana wal pacužtakazza ninacaquii. Ana wali paañinacača ninacaquii. Chimpuchiz cjisjapa žoñinacž curpu pootñiča. ³ Učhumquii lijitum Yooz partir žoñinacača, nižaza učhum kuznacquiztan Yooziž chimputapanča. Yooz Espiritu Santuž učhum kuznacquiztan luzziž cjen, Yooz rispitiñčumča. Nižaza Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen učhumquii cuntintučumča. Učhumquii anača žoñiž pinsita custurumpiquiztan kuz tjaachinčumquii, Yooz partira cjisjapaquii. ⁴ Ima Jesucristužquiztan kuz tjaacan, wejttaquii razunanaca želatča, "Yooz partiquiz želuča" cjisjapaquii. Jakziltat persun razunanacquiztan pinsičaja, "Wejrquii Yooz partiquiz želuča" cjanacaquii, jalla nižta chiiñi žoñžquiztan wejttaquii juc'anti razunanaca žejlča, "Yooz partiquiz želuča" cjisjapaquii. ⁵ Jalla tužuča wejt razunanacaquii: maaž majttiquiztan quinsakal tjuñquiztan persun curpuquiz chimputapantača. Wejrquii Israel wajtchiz žoñtča. Benjamin famillquiztantča. Hebreo tawkchiz žoñtča majttiquiztanpacha. Nižaza wejt maa ejpmi hebreo chiiñizakazza. Judío lii puntuquiztan fariseo partir tjaajinta jaru kamiñpantača. ⁶ Ancha tjapa kuztan judionacž lii jaru kamz pecquiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin criichi žoñinaca sufriskatiñtača. Judionacž lii jaru kamz puntuquiztan wejrquii zuma cumpliñtača. Anaž jecmi wejt puntuquiztan tanaquii "Amquii anam judionacž lii jaru kamča" cjanacaquii chii atchiča. Wejt kamzquii lijituma lii jarupantača. ⁷ Tuquii tjapa nii puntunacaquii wejtquiztan

anča walñitača. Anziqii tjapa nii puntunacaquii wejtquiztan ana zinta walča, Jesucristuž tjapa walchiž cjen. ⁸ Jesucristo wejt Jiliri tsjan zuma pajzpanquii, jalla niikaz wejtquizquii walča, tjappachquiztan juc'anti. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñiž pectanaca wejtquiztan ana zumanacažtakal nayuča. Wejtquiztan anaž iya čhjulumi walča. Jesucristuž partiquiztan cjisjapa wejrquii tjapa žoñiž pectanaca ana kuz tjaa-uča. Ninaca ecchinča. Jaziqii ana criiñi žoñiž pectanaca cjujchinacažtakal nayuča Cristuž partiquiztan žejljzjapa, ⁹ nižaza Cristužtan tsjii kuzuziz cjisjapa. Jesucristupankaz wejtquiztanac walča wejr Yooz yujcquiztan ana ujchiz cjisjapa. Wejt persun pinsita jaru kamtasaz niiqui, nižaza judionacž lii jaru kamtasaz niiqui, Yooz yujcquiztan tirapan ujchiz cjitasača. Pero Yooz yujcquiztan ana ujchiz cjisjapa, Jesucristužquin ultimpacha kuzuziztača wejrquii. Jesucristužquin kuzuziz cjen, Yoozquii wejtquiztan nayuča, ana ujchiz nižaza zuma, jalla nii. ¹⁰ Wejrquii pecuča tužu, Cristo tsjan zuma pajz, jalla niiča. Nižaza Jesucristuquii jacatatcan, anča aziž tjeeziča. Jalla nižta azziz cjis pecuča. Nižaza jaknužt Jesucristuquii sufričhaja, jalla nuž sufris zakal pecuča, niž partiquiztan cjisjiž cjen. Nižaza jaknužt Jesucristuquii ticztačhaja, jalla nižtakaz ticzižtakal žejl pecuča, ana uj paacan žejljzjapa. ¹¹ Jalla nuž Cristužtajapakaz kamcan, wejrquii ticžcu tjewznuča, jacatatczjapa, jalla nii.

YOOZ IRATA ZUMA KAMAÑCHIZ CJIS PECČA PABLUQUI

¹² Tuž cjiwča. Wejrquii tii muntuquiz žejlcan, Cristužtajapa awisaquii ana zuma kamuča. Imaziča Yooz irata zuma kamañchiz žejljzquinaquii. Jalla nuž cjenami, wejrquii tirapan kuz tjaa-uča, nižaza tjurt'uča, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta wejr cjisjapaquii Jesucristuquii wejr liwriichiča. Nižaza wejr liwriichiča niiz mantuquiztan cjisjapa. ¹³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrquii tuž cjiwča, wejrquii imaziča Yooz irata zuma kamanchizquii cjanacaquii. Pero tuž cjiwča, wejt tuquita ana zuma kamaña ecuča. Nižaza ancha tjapa kuztan tjurt'uča, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁴ Tira tjurt'uča, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa, nižaza Yoozquiztan tsjii zuma premio ganzjapa. Jesucristuž partiquiztan žejlchiž cjen Yoozquii wejr arajpachquin kjawznaquiča. Nekztan juc'ant zuma kamañaž tjaaquiča.

¹⁵ Tjapa ančhucquii Yoozquin kuz tjurt'ichinaca wejr irata cjee. Ančhucquiztan pinsitaquii tsjii puntu ana wejr iratažlaj niiqui, Yoozquii ančhucquiztan nii puntu zizkataquiča lijituma pinzizjapa. ¹⁶ Tii zakal cjiwča. Anzcama jaknužt Yoozquii učhumnacaquiztan niiz kamañ puntuquiztan zizkatčhaja, jalla nii zizkatta kamañ jaru kamstanča.

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, weriž kamta irataž kama. Nižaza jakzilta criichinacat weriž kamta irata kamčhaja, jalla ninacžquin yatekaza, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ¹⁸ Wejrquii kjaž wilta ančhucquiztan chiižinčinča, nižaza ancha kuzquiztan zint'ican kaacan, wilta chiižinuča, jalla tuž cjanaca. Wacchi žoñinacaquii Cristužquintra žejlča. Cristuž cruzquiztan ticziž cjenami, jalla nii liwri-

iñi ana juyzu paača. ¹⁹ Ultimquiziqui nii ana Cristužquiz juyzu paañi žoñinacaqui Yooziž castictaž cjequiča. Ninacaž persun kuzquiztan pectanaca rispitiča, tsjii yooztakaz. Azzucanaca paacan, mit kuzzizkazza. Nižaza tii muntu yokquiz žejlñi cusasanacžquizkaz pinsiča. ²⁰ Učhumzti arajpach wajtchiz žoñinacčhumča. Učhumqui arajpachquiztan učhum Liwriiñi, Jesucristo Jiliri, tjewža. ²¹ Jesucristuqui wilta tjonžcu učhum ana wal curpunaca tsjemataž tuckataquiča, niž irata zuma curpuchiz cjisjapa. Niž persun aztan učhumnaca curpu jalla niža tsjemata tuckataquiča. Nižaza niž persun aztan čhjultakimi niž mantuquiz cjiskataquiča.

YOOZQUIN KUZZIZ CJEN CUNTINTUPANŽ CJEE

4 Weriz pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquin ancha tjonz pecuča. Ančucaž cjen, cuntintuž wejrqui, nižaza ančucaž cjen honorchiz cjeeča. Pecta jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliržquin tjurt'ichi kuzziz cjee.

² Evodia cullaca, nižaza Síntique cullaca, ančhucqui Jesucristo Jiliržquin criichiž cjen tsjii kuzziz cjee. ³ Wejt lijitum Cristužquiz sirwiñi mazi, amquiz rocuča, tii pucultan cullaquinacžquiz yanapt'alla, porapat zuma munaziñi kuzziz kamzjapa. Nii pucultan cullaquinacaqui wejttañ chica liwriiñi taku paljaycan langziča. Nižaza nii cullaquinacaqui Clementižtan, nižaza parti wettan chica paljayñi mazinacžtan langziča. Tjapa ninacž tjununacaqui listitača arajpach žejt liwruquiz.

⁴ Jesucristo Jiliriz cjen cuntintupanž cjee čhjolorami. Wilta cjiwča: cuntintuž cjee. ⁵ Tjapa žoñinacaqui ančhuc zuma kuzziz pajla. Jesucristo Jiliriqui wajillaž tjon-aquiča.

⁶ Ana čhjulquiztanami llaquita kuzziz cjee. Antiz čhjulu watanami Yoozquizkaz mayiza. Yoozquiztan čhjulumi maya, nižaza sparaquiz cjee. ⁷ Jalla nuž kaman, Yoozqui ančuca kuzquiz cuntintuž cjiskataquiča. Jaknužt Yoozqui žoñinacž kuzquiz cuntintu cjiskatčhaja, jalla nii cuntintu cjiskattaqui ana intintazasača, žoñiž pinsitiquiziqui. Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen ančuca kuznacaqui cuntintu cjequiča, Yooz cwititiquiz-tanaqui.

ZUMA PINZIZNACAPANŽ WAQUIZIČHA

⁸ Jilanaca, cullaquinaca, tii zakal cjiwča. Jalla tižta ul-tim zuma pinziznaca waquiziča: weraranaca, nižaza rispitsnaca, nižaza Yooz kuzcama kamznaca, nižaza ana uj paaznaca, nižaza tjapa zumapan kamz pecznaca, nižaza zuma quintuchiz cjisnaca. Jalla nižta zumanaca pinza, nižaza tjapa zuma walinaca pinza.

⁹ Weriz tjaajinta jarumi, nižaza weriz chiita jarumi, jalla nii jarupan kama. Nižaza jaknužt weriz kamta puntuquiztan nonžinčhucčhalaj niiqui, nižaza cherch-inčhucčhalaj niiqui, jalla nižta iratapana kama. Jalla nuž

zuma kamtiquiztan Yoozqui ančhucatan chicapachaž cjequiča. Nekztan ančhucqui walikaz cjequiča.

PABLUŽQUIN PAAZNACA APAYŽQUITA

¹⁰ Jaziqui ančhucqui wilta wejtquiz cjuñzinčhucča. Jalla nižtiquiztan anča cuntintutča wejrqui, Jesucristo Jiliriz cjen. Jazic wejrqui anal cjis pecuča, wejr tjatzikalak, cjičanaqui. Antiz ančhucqui yanapz peccanami, ana jaknužumi wejtquiz yanapi atchinčhucča. ¹¹ Wejrqui anal cjiwča, "Ancha t'akjiri želuča", cjičanaqui. Wejrqui aprendichinča, cuntintupankaz žejlžjapa, čhjulu wejtquiz watanami. ¹² Želinchiz kamcanami, ana želinchiz kamcanami cuntintu želi zizzinča. Čhjulu watanami, čjherchiz cjičanami ana čjherchiz cjičanami, walipankaz želi aprendichinča. T'akjirižtakaz žejlcanami, ana t'akjiri žejlcanami walipankaz želi aprendichinča. ¹³ Čhjulu watanami, Jesucristuqui wejtquiz azi tjaañipanča, awantizjapa. Cristuž aztan čhjulumu paachučača. ¹⁴ Jalla nuž cjenami, ančhucqui walipankaz paachinčhucča, wejtquiz yanapcan, weriz sufrican žejlchiž cjen.

¹⁵ Tuquiqui weriz liwriiñi taku paljayi kalltitan, nižaza Macedonia yokquiztan ulantan, ančhucqui wejtquiz ofrendanacžtan yanapžquichinčhucča. Ančuca iclizquiztankaz wejtquiz yanapchinčhucča. Wejrqui ančucaquiz zuma Yooz taku paljaychinča, nižaza ančhucqui wejtquiz cusasanaca tjaacan yanapchinčhucča. Jalla tjapa nii zizza ančhucqui. ¹⁶ Nižaza Tesalónica wajtquiz sufrican želan, ančhucqui ofrendanaca wejtquin apayžquichinčhucča, wilta wilta. ¹⁷ Wejrqui ančuca ofrendanacquiz anal kuz tjaa-uča. Ančuca ofrendanacakaz anal pecuča. Pero wejr pecuča, ančhuc arajpachquin juc'ant honorchiz cjisjapa, ančucaž ofrendanaca tjaatiquiztan. Jalla niil pecuča. ¹⁸ Ančucaž yanaptiquiztan juc'anti wejtquiz žejlča, ana iyal necesituča. Epafrodito jilaqui ančucaž apayžquita ofrendanaca wejtquiz intirjichiča. Jalla nižtiquiztan wejtta jilacamača. Jalla nii apayžquita ofrendanacaqui Yoozquiz tsjii zuma ulurchiz inzinužtakaztača. Nižaza Yooz yujcquiziqui ančuca ofrendanacaqui tsjii zuma wilanažtakazza. Yoozqui nižtiquiztan cuntintuča. ¹⁹ Čhjolorat ančhucqui čhjulunacquiztanami upsi cječhaja, jalla nii oraqui wejt Yoozqui ančucaquiz juc'anti yanapt'aquiča. Jesucristuž cjen Yoozqui ančucaquiz yanapt'aquiča, tjapa nižquiz zuma wali-naca žejltiquiztanjama. ²⁰ Učhum Yooz Ejpžquiz wiñaya wiñaya honora tjaataj cjila. Jalla nužoj cjila.

²¹ Tsjii cjesača. Tjapa Jesucristužquin criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza tii wejttañ chica criichi jilanacaqui ančucaquin tsaanžquiča. ²² Tjapa tekžta criichi žoñinacaqui ančucaquiz tsaanžquiča. Juc'anti ančucaquiz tsaanžquiča tii Roman chawc jilirž kjuychiz criichi žoñinacaqui.

²³ Učhum Jesucristo Jiliriqui ančuca kuzquiz zumapaj yanapt'ila. Amén.

COLOSENSES

¹ Wejrqui Pablutča, ančhucaquin cjiyržcuča. Wejrqui Jesucristuž illzta apostultča, Yooz pectiquiztan. Wejttan Timoteužtan tii carta cjiyržcan ančhucaquin tsaanžcuča. ² Ančhucqui Colasas wajtchiz žoñinacčhucča, nižaza lijitum Yooz parti žoñinacčhucča. Ančhucqui lijitum Jesucristužquin kuzzizčhucča. Jaziqui wejtnac mazinacčhucča. Učhum Yooz Ejp ančhucaquin yanapt'ila, nižaza zuma cuntintu kuzziz cjiskatla.

PABLUŽ MAYIZITAQUI

³ Wejrnacqui čjulorat Yoozquin parlučhaja, učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpžquin sparaquiča cjiñpanča ančhuca zuma kamchiž cjen. ⁴ Ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaayiñčhucquiča, nižaza parti jilanačtan zuma munaziñčhucquiča. Jalla nuž zizcu, Yoozquin ancha sparaquiž cjichinča. ⁵ Jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjewžquiča, čjulul Yoozqui arajpachquin ančhucaltajapa zuma panž tjaczaja, jalla nii. Ančhucqui nii Yooz tjaczta kamz puntu zizzinčhucča, werar liwriiñi Yooz taku nonžcu. ⁶ Nii liwriiñi takuqui ančhucaquiz paljaytatača, nižaza tjapa kjutñi žoñinacžquiz paljaytatača. Jalla nii taku paljaytiquiztan, tjapa kjutñi žoñinacaqui Yooz zuma kamañchiz cjis-sičha. Nižaza tjapa kjutñi tsjan tsjan žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz kuzzizza. Nižaza tsjan tsjan ančhuca wajtchiz žoñinacaqui liwriiñi tawkquiz zakaz kuzzizza. Zuma Yooz taku nonztiquiztanpacha tii orcama tsjan tsjan ančhucqui Yoozquin kuzzizčhucča. Nižaza Yooz taku nonžcu zumpacha zizñi cjissinčhucča, Yoozqui žoñinaca ancha okzñičha, jalla nii. ⁷ Jalla nuž Epafra jilaqui ančhucaquin tjaajinchizakazza. Jalla niiqui učhumž pecta jilača, nižaza niiqui wejttan chica Jesucristo Jiliržtajapa langziča. Nižaza Epafra jilaqui Jesucristužquin sirwiñičha. ⁸ Epafra jilaqui ančhuca puntu wejtnacaquiz quint'ičičha, jaknužt ančhucqui parti criichinacžtan zuma munazichinčhucžlaja, jalla nii.

⁹ Jalla nuž ančhuc zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñpanča. Ančhuca puntu nonžcu, Yoozquin mayiziñpanča, tsjan zuma kamajo. Nižaza mayiziñpanča, Yoozqui ančhuc zumpacha zizkatajo, jaknužt niiqui ančhuc zuma kamz munchaja, jalla nii. Nižaza mayiziñpanča, ančhucqui Yooz kuz zizñi cjisjapa, nižaza Yooz kuz intintazñi cjisjapa. ¹⁰ Jalla nuž zizñi nižaza intintazñi cjequiž niiqui, ančhucqui zuma kamaquiča, jaknužt Jesucristo Jilirž partir žoñinacaqui kamstanžlaja, jalla nii. Jalla nuž ančhucaž zuma kamtiquiztan, Yoozqui cuntintuž cjequiča. Nižaza

jalla nuž zuma kamcan, ančhucqui tjapaman walinacaž paaquiča. Nižaza Yooz puntu juc'ant zuma zizaquiča. ¹¹ Jalla nuž ančhucqui zuma kamcan, Yooz aztan kamaquiča, jaknužt Yoozqui zuma tjapa aztančhalaja, jalla nižta aztan. Yooz aztan kamcan, ančhucqui čjulquiztanami pasinsis kuzziz Yoozquin tjurt'auquiča, nižaza sufricanami cuntintu kuzziz cjequiča. ¹² Nižaza zuma kamcan, ančhucqui Yoozquin sparaquižpanž cjequiča. Yoozqui ančhuc tjacziča, arajpachquin irinsa tanzjapa. Yoozqui tjapa criichinacžquin tsjii zuma irinsa tjaaquiča. Nii zuma irinsa ančhucaquiz zakaz tjaata cjequiča. Jaziqui Yoozquin ancha sparaquiž cjis waquiziča. ¹³ Yoozqui učhum liwriičiča, jalla nižtiquiztan učhumqui ana wal Satanás mantuquiz ana iya zejlča. Yoozqui učhum niiz pecta Majch Jesucristuž mantuquiz utčiča. ¹⁴ Jesucristuž ticztiquiztan učhumqui Satanás mantuquiztan liwriitača. Nižaza Jesucristuž ticztiquiztan učhum ujnaca pertuntača.

JESUCRISTUŽ PUNTUQUIZTAN

¹⁵ Tii muntuquiz kamcan Yooz Majchqui ana cherta Yooz Ejpž kuz kjanacama pajkatchičha. Yooz Majchqui tjappachquiztan tsjan jiliriča. ¹⁶ Niiz cjen tjappacha žejlča, tjapa arajpachquin žejlñinacami, tjapa yokquiz žejlñinacami, tjapa chertanacami, ana chertanacami, tjapa mantiñinacami, gobiernunacami, jilirinacami, tjapa anjilanacami, tjapa zajranacami, Jesucristo Yooz Majch cjen, tjappacha žejlča. Nižaza niiztajapa tjappacha paatača, niizquiz honora waytizjapa. ¹⁷ Jesucristuqui žejlčiča, primerquiztanpacha, nižaza tjapa žejlñinacž tuquitanpacha. Niiz cjen tjappacha žejlča. ¹⁸ Nižaza Jesucristuqui Yooz partir žoñinaca mantiča. Jaknužt persun žoñž kuz persun curpu mantičhaja, jalla nižta irata Jesucristuqui niiz icliz žoñinaca mantiča. Niiz cjen niiz icliz žoñinacaqui Yooz kamañchiz cjis-sičha. Niičha primera ticžcuqui jacatatchiqui, tjappachquiztan tsjan jiliri uchta cjisjapa. ¹⁹ Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kamañchizpanča. ²⁰ Nižaza Jesucristuž ticziž cjen, tjappacha pertunta cjesača, yokquiz žejlñinacami, ana yokquiz žejlñinacami. Jalla nuž Yooz Ejpqui munchičha. Jesucristuž cruzquiz ch'awta ticziž cjen, Yooz Ejpžtan parti žejlñinacžtan zumanskataž cjesača. Jalla nuž munchičha Yooz Ejpqui. ²¹ Tuquiqui ančhucqui Yoozquiztan yekjatača, nižaza Yooz quinratača ančhuca kuzquiz. Tuqui ančhucqui ana wali pinsiñchuctača, nižaza Yooz quintra ana wali paayiñchuctača. Jalla nuž ana wali kamta cjenami Yoozqui ančhuc pertunchičha, nižtan ančhucatan wali

cjisjapa. ²² Jesucristuž cjen Yooz Ejpqui ančhuc per-tunchičha. Jesucristuqui ančhuc irata curpuchiz cjican, ančuca laycu ticziča. Ančhuc laycu ticziča, Yooz yujcquiz ančhuc ana ujchiz Yooz irata zuma kamañchiz prisintiskatzjapa. Jalla nuž Yooz yujcquiz zuma cjican anaž jecmi ančucaquiz tsjii uj tjojtunz atasacha. ²³ Jalla nuž Yooztan ančhucatan wali cjisjapa, ultimu chekpacha Jesucristužquiz kuzzizpanča. Nižaza ančhucqui Jesucristužquiz tjurt'iñi kuzziz cjistanča, ana wira jaytistanča. Tii muntuquiz liwriiñi tawk jaru kamñi cjistanča, arajpach zuma kamaña tjewžcan. Nii liwriiñi taku nonzinčhucča. Nižaza nii liwriiñi takuqui tjapa kjutñi tii muntuquiz paljaytatača. Nii taku paljayzjapa, wejr Pabluqui apóstol oficiuquiz uchtača.

PABLUQUI APOSTOL KAMAÑCHIZZA

²⁴ Wejt Yooz tjaata oficio cumplican, ančhucaltajapa sufručha. Jalla nuž sufrican wejrqui cuntintutča. Ančhuc zuma kamañchiz cjisjapa yanapñiž cjen, wejrqui cuntintutča. Nižtami iya sufristanča. Jalla nuž wejt curpužtan sufrican, Cristuž partir žoñinacaltajapa wejt sufrisnaca cumpližinuča. Cristužquiz kuzziz cjen nižta sufručha. Cristuž partir žoñinacaqui Cristuž icliz žoñinacača. ²⁵ Wejrqui Cristuž partir žoñinacžquin sirwizjapa, apóstol oficiuquiz uchtača. Yoozqui ančhucaltajapa nii oficiuquiz wejr utchiča. Wejrqui uchtača Yooz taku zumpacha zizkatzjapa, ²⁶ nižaza Yooz pinsita zizkatzjapa. Jalla nii Yooz pinsitaqui tuquitanpacha chjojtatača. Jalla nižtiquiztan tjapa žoñinacaqui ana zizzucatača. Jazikaz Yoozqui niž pinsita zizkatchičha niž partir žoñinacžquiz. ²⁷ Yoozqui niž partir žoñinacžquiz niž tuquita chjojta pinsitaqui zizkatz munchičha. Nii pinsitaqui ancha zumača ana judío žoñinacžtajapaqui. Jalla tiičha nii tuquita chjojta pinsitaqui: Jesucristuqui ančuca kuzquiz žejlča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Cristužtan arajpachquin ancha zuma kamaquiča. Jalla nii zuma kamaña tjewža ančhucqui.

²⁸ Jesucristuž puntu paljayučha, tjapa žoñinacžquin chiižincan, nižaza tjaajincan. Jalla nuž chiyan, Yoozqui wejr yanapča zizñi zizñi chiyajo, tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinaca Yooz irata zuma kamañchiz cjeyajo.

²⁹ Nižaza apóstol oficiuquiz ojklaycan, ancha langznuča, tjapa Cristuž tjaata aztan langznuča, tjapa jilanaca Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatzjapa.

2 Jalla nuž ančucaquin maznuča, weriž ančhucaltajapa langžta zizkatzjapa. Tjapa kuztan langznuča, ančhucaltajapami, nižaza Laodicea cjita wajtchiz žoñinacžtajapami, nižaza tjapa ana wejr cherchi criichinacžtajapami. ² Jalla nuž tjapa aztan langznuča, Yoozquin criichi žoñinacž kuzquiz zumpacha p'ekinchayta cjisjapa, nižaza tsjii kuzziz cjisjapa, nižaza porapat zuma munaziñi kuzziz cjisjapa. Nižaza langznuča, Yooz chjojta pinsita puntu zumpacha intintizkatzjapa. Jalla nuž zumpacha intintazcu, ančhucqui tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Jalla nii tuquitan chjojta Yooz pinsitaqui Cristuž puntuča. Wejrqui Cristuž puntu paljaycan langznuča. ³ Cristu-

pankaz Yooz puntu ligituma zizñi cjiskatasacha, nižaza tjapa Yooz puntu intintazñi cjiskatasacha. ⁴ Jalla niil ančucaquiz cjiwča, ana jakziltami ančucaquiz incallzjapa, tsjii zuma takužtakaz chiican. ⁵ Ančhucatan ana žejlcanami, wejt persun kuzquiz ančucaquiztan anchal cjuñznuča. Wejrqui ančuca puntu naychinča, tsjii kuzziz kamča, nižaza Jesucristužquin criižcu tjurt'ichi kuzzizčhucča. Jalla nižta nayžcu wejrqui chipznuča.

⁶ Tuquiqui ančhucqui Jesucristuž puntu tjaajintan tjapa kuztan catokchinčhucča. Nuž catokžcu Jesucristuž mantuquiz cjissinčhucča, niiqui ančuca jiliri cjisjapa. Jalla nuž Jesucristuž mantuquiz tirapan kama. Nižaza nižquin tsjii kuzziz cjee. ⁷ Nekztan niž puntu tsjan tsjan zizñi cjequiča, nižaza nižquin tjurt'ichi kuzziz kamaquiča. Jalla nuž ančhucqui tjaajintatača. Nižaza čhjululu watanami ančhucqui Yoozquin sparaquizpanž cjis waquiziča.

CRISTUŽ CJEN EW KAMAÑA ŽEJLČHA

⁸ Ančhucqui cwitazaquiča, tsjii kjutñi ana chjichta cjisjapa. Yekjapanacaqui ančhuc incallskatz pecča, zuma razunanacažtakaz chiican, nižaza toscar takunacžtan chiican. Jalla nižta tawkchiz žoñinacaqui Cristuž pinsita jaru anaž chiiča. Pero žoñiž pinsita jarukaz chiiča. Nižaza zajranacž pinsitanac jarukaz chiiča. Jaziqui nižta chiiñi žoñinacžquiztan cwitazaquiča.

⁹ Cristuqui tii muntuquiz kamcan žoñž curpuchiztača. Nižta curpuchiz cjenami, Cristuqui Yoozpankazza, nižaza Yooz kamañchizpankazza. ¹⁰ Cristužtan tsjii kuzziz cjican ančhucqui Yooz kamañchizpan žejlča. Nižaza Cristučha wali pajk jiliriqui tjapa mantiñinacžquiztanami, tjapa poderchiznacžquiztanami.

¹¹ Cristužtan tsjii kuzziz cjican, ančhucqui kuzquiz chimputa cjissinčhucča. Žoñiqui ana ančhuc chimpuchiča. Pero Jesucristuqui ančuca kuz chimpuchiča. Nii kuzquiz chimputaqui tuž cjiča: Yooz partir žoñinacača, jalla nii. Cristuqui niž partir žoñinaca uj paaz pecñi kuzquiztan jaytiskatchičha. ¹² Jesucristužquin kuz tjaatiquiztan bautista cjissinčhucča. Bautistaqui tuž cjiča: Jaknužt Cristuž curpu tjažtazlaja, jalla nižta irata ančuca tuquita ana wal kamaña tjažtazakazza. Nižaza jaknužt Jesucristuqui jacatatžcu Yooz kamaña tanžtchaja, jalla nižta irata zakaz ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooz kamaña tanzinčhucča. Yoozqui ticzinaca jacatatskatzjapa azzizza. Jalla nii azziz Yoozquin criižcu, Yooz kamaña tanzinčhucča, Yooz kamañchiz kamzjapa. ¹³ Tuquiqui ančhucqui ana curpuquiz chimputatača, judío žoñinacž partira cjisjapa. Ana chimpuchiz cjican, nižaza ujnaca paacan, ticzi žoñinacažtakaztača ančhucqui. Jaziqui Cristužtan tsjii kuzziz cjen Yoozqui ančucaquiz niž ew kamaña tjaachiča. Nižaza tjapa učum ujnaca per-tunchičha. ¹⁴ Uj paatiquiztan tsjii acta želatča učum quintru. Jesucristuž učum laycu ticziž cjen Yoozqui nii acta jurkatchičha, tjapa učum quintru puntuquiztan. Anulta cjissiča, Jesucristuž cruzquiz ch'awcta ticziž cjen. ¹⁵ Cristuž cruzquiz ch'awcta ticzižquiztan, Yooz

Ejppqui atipchiča tjapa anawal jilirinacami nižaza poderchiznacami. Yoozqui nii anawal azziz ispiritunaca ana azziz cjskatchičha. Kjanapacha azkatchičha, prisu tanta žoñinacažtakaz. Yoozpanikazza tjappacha atipchiqi.

ARAJPACH KAMAÑCHIZ CJISPANČHA

¹⁶ Jalla nižtiquiztan anaž jecmi ančucaquiz uj tjojt-nasača, tuquita mantitanaca jaru ana kamtiquiztan. Tuquitan Yoozqui puntu puntu mantichiča, lujl puntu, licz puntu, pjijsta puntu, ew jii puntu, jeejz tjuñi puntu, jalla nuž. ¹⁷ Tuquitan Yoozqui tjapa nii puntu-naca mantichiča, Yooz kuz koloculla tjeezjapa. Pero Cristupankaz ultim werara Yooz kuz tjeeža. ¹⁸ Ančucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, anaž jeczquizimi ančucaquiztan arajpach premio kjankataquiča. Yekjap žoñinacaqui mit kuzziz cjenami, ana mit kuzziz tjeeža. Nižaza anjilanaczquiz rispitažo tjaajža. Nuž tjaajñi žoñinacaqui anchuc incallz pecča, čjuužta puntunaca ancha paljaycan. Ninacaqui inakaz mit kuzzizza. Ana wal pinsita jarukaz tjaajža. Nuž tjaajincan mit kuzziz cjissa. ¹⁹ Ninacaqui Cristo Jiliržquiz ana tsjii kuzziz tjurt'ichi žejlča. Pero Cristupankazza criichinacz jiliriqui. Niiž cjen tjapa criichinacaqui tsjan tsjan zuma kamañchiz cjisnasača. Nižaza Cristuž cjen tjapa criichi žoñinacaqui tsjan tsjii kuzziz cjisnasača. Jaknužt žoñž curpuqui, yekja yekja cjenami, tsjii curpuchizkazza, jalla nižta irata criichi žoñinacaqui, yekja yekja cjenami, tsjii kuzzizkazza.

²⁰ Ančucqui Jesucristužquin kuzziz cjen, ujchiz žoñinacz pinsitanacquiztan t'akzinčucča. Nii ana wal pinsitanacquiz ojklaz cjenpacha, ticzi žoñinacažtakaz katzinčucča. Jalla nižtiquiztan, ¿kjažtiquiztan ančucqui ujchiz žoñinacz pinsita jaru wilta kamjo? ¿Nižaza ninacz lii jaru ojklajo? ²¹ Ninacz liiqui tuž cjiča: Tiinaca ana kjaržtan tanžla, nižaza tiinaca ana lujl-la, nižaza tinaca ana čjul lanžla. Jalla nuž cjiča ninacz liiqui. ²² Nii liinacaqui tii muntuquiz žejlñi cusas puntukazza. Nii cusasanacaqui tucuzinzaquiča. Nii liinacaqui žoñž pinsita mantita jarukazza. ²³ Ninacz liinacaqui zizñi pinsitažtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza. Ana azzizza, žoñinaca zuma kamñi yanapajo. Cuzturumpinaca ijijcan mantiča, nižaza humilde kuzziztakaz mantiča, nižaza persun curpu sufriskatzjapa mantiča. Jalla nuž mantita liinacaqui zizñi pinsitažtakazza. Pero ultimquiziqui inakazza. Uj paaz pecñi kuz tjonanaqui anaž nižta kuz ewjazi atasacha nii liinacaqui. Jaziqui ančucqui ninacz inakaz tjaajintaqui anaž nonznaquiča.

3 Ančucqui Yooz kamañchizza. Jaknužt Jesucristuqui jacatatžcuqui Yooz kamaña wilta tanzizlaja, jalla nižta irata ančucqui Yooz kamaña tanzinčucča. Jalla nižtiquiztan ančucqui arajpach Yooz kamañquizkaz kuz tjaa. Jalla nicju arajpachquin Cristo žejlča; Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča, mantican. ² Ujchiz žoñž kamañquiz ana kuz tjaa. Arajpach kamañquizkaz kuz tjaa. ³ Ančucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen, ančuca tuquita ana wal kamaña ecch-

inčucča. Jaziqui ančuca Yooz kamañaqui Yoozta-japa žejlča. Ana criichi žoñinaczta-japa ančuca Yooz kamañaqui chjožtažtakaz žejlča. Ana wira intintazzucača. ⁴ Cristuqui ančucaquiz Yooz kamaña tjaachiča. Jalla nižtiquiztan čjulorat tjapa žoñinacaqui Jesucristužquiz pajchi cječhaja, jalla nii ora zakaz ninacaqui ančuca Yooz kamaña pajchi cjequiča. Jalla nii oraqui ančucatan Jesucristužtan honorchiz cjequiča.

TUQUITA KAMAÑ PUNTU, JAZTA KAMAÑ PUNTU

⁵ Jalla nižtiquiztan ančuca tuquita ana wal kamaña liwj jayta. Anaž adulteriuquiz ojklazqu. Anača luctak žoñiqui yekja maatak žonatan ojklazqu. Anača ančuca ana wal paaz pecñi kuz jaru ojklazqu. Anača čjul ana walimi peczqu. Anača yekja žoñž čjultakimi zmazqu. Jalla nuž zmaznaquž niiqui, žoñž paata yoozquiz rispitažokazza. Jalla nii anawali paaznacquiztan liwj jayta. ⁶ Nii ana wali paañi žoñinaczquiz Yoozqui ancha casticu tjaaquiča, Yooz kuzcama ana kamtiquiztan. ⁷ Ančucqui tuquita ana wal kamañquiz ojklazcan, nižtanacz paa-atča. ⁸ Jaziqui ančucqui nii ana wal paaznaca liwj eca. Anača žawjchi kuzziz žejlzqu. Anača culirazzi kuzziz žejlzqu. Anača ana wal paaz pecñi kuzziz žejlzqu. Anača žoñž quintra ana wali taku chiizqu. Anača ana wal tawkžtan chii chican žejlzqu. ⁹ Anača toscar taku chiizqu. Ančucqui tuquita ana wal kamaña ecchinčucča. Jalla nižtiquiztan ančucqui nii ana wal paaznacquiz ana iya ojklazwaquiziča. ¹⁰ Ančucqui Yooz kamañchiz cjissinčucča. Yooz pacha ančucaquiz Yooz kamaña tjaachiča. Nižaza ančucqui Yooz irata zuma kamañchiz tsjan tsjan cjissa, Yooz zumpacha pajañcama. ¹¹ Yooz kamañchiz cjan, tjapa criichi žoñinacaqui Yooz yujcquiziqui tsjiikazza. Tuquita kamañanacaqui anaž walča. Pero Cristo kamañchiz kaz walča. Tsjii griego walja zizñi kamañami anaž walča. Tsjii judío lii jaru kamañami anaž walča. Tsjii curpuquiz chimpata žoñž kamañami anaž walča. Tsjii curpuquiz ana chimpata žoñž kamañami anaž walča. Tsjii k'ar žoñž kamañami anaž walča. Tsjii q'uit žoñž kamañami anaž walča. Tsjii piyunažta žoñž kamañami anaž walča. Tsjii patrun žoñž kamañami anaž walča. Cristuž kamañpankaz walča. Nižaza Cristupankaz tjapa criichi žoñinacz kuzquiz žejlča.

¹² Ančucqui Yooz illzta žoñinaczucča. Jalla nižtiquiztan Yooz zuma kamañ jaru kamstanča. Yoozqui ančucatan zuma munaziča. Yooz partir žoñinaca cjan, jalla tuž kama: Okzñi kuzziz, nižaza zuma kuzziz, nižaza ana mit kuzziz, nižaza humilde kuzziz, nižaza pasinziz kuzziz, nižaza ¹³ porapat pertunasñi kuzziz. Jalla nižta kamz waquiziča. Tsjii criichi žoñiqui yekja criichi žoñž quintra quijchi cjesaž niiqui, zuma kuztan pertunz waquiziča, jaknužt Jesucristuqui ančucaquiz pertuntčhaja, jalla nuž. ¹⁴ Jalla tužuča chekanaqui, porapat zuma munazizza, jalla nii. Jalla nuž zuma munazican, zuma kuzziz zuma kamaquiča, Yooz irata zuma kamaña cumplañcama. ¹⁵ Ančuc criichinacaqui,

Cristuž cjen ančhucqui llan kuzziz cjesača. Jaziqui llan kuzziz cjee, porapat zuma munazican zuma kamzjapa. Jalla nuž porapat zuma kamzjapa, Yoozqui ančhuc li-wriichiča. Jalla nuž liwriižcu, Yoozqui tjapa ančhuc cri-ichinaca tsjii t'akquizkaz cjiskatchiča. Tsjii curpuchiz-takazza ančhucqui. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin ancha sparaquič jican, mayiziz waquiziča.

¹⁶ Ančhucqui Cristuž puntu zuma zizcan porapat tjaa-sarasaquiča, nižaza Cristuž tawkžtan porapat p'ekin-chayrasaquiča. Nižaza ančuca kuzquiz Cristuž taku zumpacha catokz waquiziča. Nižaza Yooz takumi, Yooz wirsumi itsnaquiča, ančuca kuzquiz Yooz an-cha cjuñcan. ¹⁷ Ančhucqui Cristuž partir žoñinacčhuc-ča. Jalla nižtiquiztan čhjulu paacanami chiicanami, zu-ma kamañchiz kamz waquiziča. Nižaza čhjulu watanami Jesucristuž cjen Yooz Ejpžquin sparaquič cji-can tjaaž waquiziča.

PORAPAT ZUMA KAMZ PUNTU

¹⁸ Maatakanaca, persun luctakanacž mantuquiz cjee. Jesucristo Jiliržquin kuzziz cjican, jalla nuž waquiziča.

¹⁹ Luctakanaca, persun maatakanacžtan zuma munaz-iñi cjee. Nižaza anaž persun maatakanaca chjaawj ch-jaawjwa. ²⁰ Maatinaca, persun maa ejpžquiz casa, čhju-lu mantanami. Jalla nuž maa ejpž mantita casaquič ni-iqi, amiž cjen Jesucristo Jiliriqui cuntintuž cjequiča.

²¹ Ejpñaca, anaž persun maatinaca žawjwa zijicna, upa kuzñi ana cjisjapa.

²² Piyunanaca, am persun patruna čhjulu mantanami caspanča. Anača cherankaz c'unchikaz tuczqui. Pero tjapa kuztan nižtajapa langz waquiziča. Yooz patruna cjuñžcu, zuma langz waquiziča. Anača langzqui an-čuca patrunž kuz wali cjiskatzjapakaz. ²³ Čhjulu langz-canami tjapa kuztan langznaquiča, Yooz Patrunžta-japa langznaquiča, ana žoñžtajapakaz langznasača. ²⁴ Ančhucqui tuž zizza, Yooz Patrunžquiztan arajpach irinsa tanznaquiča. Ultimu Yooz Patrunaqui anču-caquiz pacaquiča. Nižaza ultimu ančhucqui Jesucristo Patrunžquiz sirwiča. ²⁵ Nižaza jakziltat ana wali paačhaja, jalla niiqui castictaž cjequiča niž ana wali paatiquiztan jama. Yoozqui ana žoñi illillza.

4 Patrunanaca, ančhucqui persun piyunanacžtan zuma lijituma cjistanča. Ančhucqui tuž zizza, an-čuca zakazza Patrunchizqui. Jalla niiča arajpach Yoozqui.

² Tjapa criichinaca, ančhucqui mayizicanpan že-laquiča. Nižaza Yoozquin mayizican ana tjatna, Yoozquin sparaquič cjisjapa. ³ Wejtnacaquiz zakaz mayizican yanapalla, wilta Yooz takunaca paljayñi oj-k-layzjapa. Cristuž puntuquiztan tuquita chjojta taku pal-jayz pecuča. Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui car-silquiz želuča. ⁴ Mayizican wejtquiz yanapalla, Cristuž puntu kjanapacha paljayzjapa, jaknužt wejrqui kjana paljayz waquizučhaja, jalla nii.

⁵ Ančhucqui ana criichinacžtan kamcan, walja zizñi zizñi ojklayaquiča. Čhjulatorat Cristuž puntu paljaychu-cažlaj niiqui, panž paljayaquiča, ana criichinacžquiz

nonzkatzjapa. ⁶ Jalla nuž Yooz taku paljaycan zuma tawkžtan chiyauquiča. Jaknužt yacuqui tsjii lak'a čh-jerquiz zuma saborchiz paačhaja, jalla nii irata ančuca zuma takunacaqui Cristuž puntunaca zuma saborchiz-takaz paaquiča. Jalla nuž zuma takunacžtan paljay-can, ančhucqui zapa maynižquiz jaknužt kjaaz waquiz-ičhaja, jalla niiqui zizaquiča.

ŽERZ TAKUNACA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, učhum pecta Tíquico jilaqui tjapa wejt puntuquiztan ančucaquin quint'auquiča. Tiquicuqui wejtquiz ancha zuma yanapñipanča. Yoozquin tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza wejtcan chica Yooz-tajapa sirwichiča. ⁸ Wejt puntuquiztan quint'izjapa an-čucaquin nii cuchanžcuča. Nižaza cuchanžcuča, an-čuca kuzquiz zumpacha p'ekin-chayzjapa. ⁹ Niižtan chica Onésimo pecta jila cuchanžcuča. Onésimo ji-laqui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizakazza. Nižaza ančuca wajtchiz žoñiča. Jalla nii pucultanaqui tjapa tekz watchinaca quint'auquiča.

¹⁰ Aristarco jilaqui wejtcan chica carsilquiz chawcta maziča. Niiqui ančucaquin tsaanžquiča. Nižaza Marcos jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Marcos ji-laqui Barnabež famillžquiztanča. Tuquiqui wejrqui Marcos puntu ančucaquiz chiichinča. Marcos jilaqui ančucaquin tjonaquič niiqui, ančhucqui zumaž risi-waquiča. ¹¹ Nižaza Jesusaqui ančucaquin tsaanžquiča. Jesusaqui Justo cjitazakazza. Niinacakaz-za judío criichinacquiztan wejtcan chica Yooztajapa langžñinacaqui, Yooz mantita kamañ puntu paljaycan. Ninacaqui wejtquiz ancha kuzziča. ¹² Nižaza Epafra-s jilaqui ančucaquin tsaanžquiča. Epafra-s jilaqui Jesu-cristužtajapa sirwiñiča. Jalla niiqui zakaz ančucaquiz-tanča. Jalla niiqui tjapa kuztan ančhucaltajapa Yoozquin mayiziñipanča, ančhucqui tjurt'ichi kuzziz cjisjapa, nižaza tjapa kuztan Yooz munañpa kamañ jaru kamzjapa. ¹³ Wejrqui Epafra-s puntuquiztan ticlaruča, niiqui ancha langziča ančhucaltajapami. Nižaza Laodicea wajtchiz criichinacžtajapami, nižaza Hierápolis wajtchiz criichinacžtajapami Epafra-s jilaqui ancha langziča. ¹⁴ Nižaza Lucas jilaqui Demas jilžtan ančucaquin tsaanžquiča. Lucas pecta jilaqui kullñi medicuča.

¹⁵ Laodicea wajtchiz criichi jilanacžquin tsaanžinalla. Nižaza Ninfas jilžquiz tsaanžinalla. Nižaza niiž kjuyquiz ajczñi criichinacžquiz tsaanžinalla. ¹⁶ Tjapa ančhucqui tii carta liižcu, Laodicea iclizquin apayžcaquiča, ne-kz liyajo. Wejrqui tsjii carta cjjrchinča Laodicea criichi ji-lanacžquin. Ančhuczakaz nii carta liyaquiča. ¹⁷ An-čuquiqui Arquipo jilžquiz chiižinaquiča, tuž cjican: "Je-sucristo Jiliriqui am tsjii puestuquiz utchiča, nižquiz sirwizjapa. Nii Jesucristuž tjaata puestuquiz žejlcan, zu-ma cumplistanča".

¹⁸ Wejr Pabluqui persun kjaržtan tii tsaanta letra cji-jrčuča. Wejrqui carsilquiz želuča, jalla nii cjuñzna. Yoozqui ančucaquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

1 TESALONICENSES

1 Wejr Pabluqui, Silvanužtan, Timoteožtan, tii cartal cjiřžcuča ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacžcuča ančhucqui. Nižaza Yooz Ejpžtan Yooz Majchtan tsjii kuzzizčhucča. Jalla nižtiquiztan učhum Yooz Ejpžtan, nižaza učhum Jesucristo Jiliriztan ančucaquiz yanapt'ila. Nižaza zuma cuntintu kuzziz walikaj kamkatla.

JESUCRISTUŽQUIN ANCHA KUZZIZ ŽOÑINACA

2 Wejrnacqui tjapa ančucaž cjen tirapan Yoozquin sparaquiz cjiwča. Yoozquin mayizican ančhucaltajapa wiltan wiltan mayizuča. **3** Učhum Yooz Ejpžquin mayizican, cjuñznuča ančucaž zuma Yooztajapa trabajtiquiztan. Ančhucqui Jesucristužquin kuzziz cjen Yooztajapa tjapa kuztan trabajča. Nižaza ančhucqui zuma munaziñi kuzziz cjen, Yoozquin zuma sirwiča. Nižaza Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewzcan, zuma tjurt'iñi kuzzizčhucča. Jalla nuž ančucaquin cjuñžcu Yooz Ejpžquin sparaquiz cjiwča. **4** Jilanaca, cullaquinaca, Yooziž pectanaca, Yoozqui ančhuc illziča. Jalla nuž zizcu, wejrnacqui Yoozquin sparaquiz cjiwča. **5** Wejrnacqui ančucaquin tjonžcu, liwriiñi Yooz taku paljaychinča. Anača žoñž taku alajakaz paljaytaqui; Yooz takupanča paljaytaqui. Yooz Espiritu Santuž aztan paljaychinča. Nižaza werar Yooz tawkquiz tjapa kuz tjurt'ican, Yooz puntu paljaychinča. Nižaza ančhucatan kamcan jaknužt wejrnacqui kamchinžlaja, jalla nii zuma zizza ančhucqui.

6 Ančhuczi wejrnaca kamaña irata jalla nižta kamñi žoñi cjissinčhucča. Nižaza Jesucristo Jilirž kamañi irata kamñi žoñi cjissinčhucča. Nižaza ančhucqui wejrnacaž paljayta Yooz taku catoktiquiztan, ancha sufrichinčhucča. Walja sufris cjenami, Espiritu Santuqui ančucaquiz cuntintu cjskatchičha. Nižaza sufrisqui ančucaquiz wejtnacaquiz iratazakaz watchičha. **7** Jalla nižtiquiztan ančuca puntuquiztan zuma quintu ulanchičha tjapa criichi žoñinacžquin, Macedonia yokquin žejlñi criichi žoñinacžquinami nižaza Acaya yokquin žejlñi criichi žoñinacžquinami. **8** Ančucaž cjen Yooz takuqui tjapa kjutñi paljaytača. Anača Macedonia yokquizkaz nižaza Acaya yokquizkaz paljaytaqui. Tjapa kjutñi paljaytača. Nižaza jaknužt ančhucqui Yoozquin kuzziz cjissinčhucžlaja, jalla nii quintu tjapa žoñinacqui zizza. Jaziqui wejrnacqui ančhuc puntuquiztan anaž iya quint'asača. **9** Ninacapacha wejtnacaquiz quint'iñitača jaknužt ančhucqui wejtnacaž paljayta Yooz taku catokchinčhucžlaja, jalla nii. Ančhucqui žoñiž paata yooznacquiztan zarakchinčhuc-

ča, werar žejtñi Yooz sirwizjapa. **10** Nižaza ančhucqui Yooz Majch arajpachquiztan tjonz tjuñi tjewža. Yoozqui niž Majch ticziquiztan jacatatskatchičha. Jalla nii Jesusaqui učhum casticunacquiztan liwriičičha. Jalla nuž quint'iñitača ančuca puntuquiztan.

PABLUŽ YOOZ TAKU PALJAYÑI OJKTA

2 Jilanaca, cullaquinaca, jalla tuž zizza. Wejrnacqui ana ina ančucaquiz tjonzinča. **2** Ima ančucaquiz tjoncan Filipos wajtquiz sufrichinča, nižaza wejrqui iñartatača. Jalla nuž sufritaž cjenami Yoozqui wejrnaca yanapchiča, ana ekscan tjurt'iñi kuzziz Yooz zuma liwriiñi taku paljayajo. Jalla nuž paljaychinča, žoñinacaž wejtnacatan quintra ancha aptazanami. **3** Nižaza wejtnaca paljaytaqui anatača chekachuc, nižaza anatača ana zuma kuzquiztan, nižaza anatača ančhuc incallzjapa. **4** Yooz Ejpqui wejrnaca tantičičha, walikazza. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtnacaquiz niž zuma taku cumpjiičičha. Jalla nii Yooz takupan paljayučha wejrnacqui. Anal paljayučha žoñinacž kuz wali cjeyajo kasi. Antiz Yooz kuz wali cjeyajo paljayučha. Yoozqui učumnaca kuz zizza, nižaza tantičičha ultimu. **5** Ančhucqui tuž zizza, wejrnacqui anača zuma takunaca paljaychinča wejtnaca partiquiz luzkatzjapa, nižaza persunalta čhjulum tanzjapa. Weraral chiyučha. Yooz zakaz wejtnaca puntuquiztanaqui nii zizza. **6** Cristuqui wejrnac apostolonaca cuchanžquičičha. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui ančucaquiz mantiñi cjitasača. Pero ančhuc ana mantichinča, nižaza wejtnaca honora wayt'ižiñi anal pecasuča, ančhucmi yekjanacami. **7** Antiz wejrnacqui ančhuc zuma cwitican žejlchinča, jaknužt tsjaa maatak žonqui persun wawa cwitassaja, jalla nuž. **8** Nižaza ančhuc ancha k'ayachtučha. Jalla nižtiquiztan ančucaquiz Yooz zuma liwriiñi taku paljaychinča. Nižaza ančhucaltajapa čhjulu paazmi listučha wejrnacqui, ticz cjenami. Jalla nuž ančhuc pecñi cjissiñičha. **9** Jilanaca, cullaquinaca, weriž langžta cjuñzna. Majiñami weenami langzinča ochañcama, wejtnaca persun wira mantinsjapa, nižaza ančhucalta ana ch'ama cjeyajo. Jalla nuž kamchinča liwriiñi Yooz taku paljaycan.

10 Nižaza ančhucatan zuma kamchinča. Yooz kuzcama kamchinča. Nižaza anaž jecmi wejtnaca quintra čhjul ujmi tjeežñi atasacha. Jalla nii ančhucqui zumpacha zizza. Yooz zakaz nii zizza. **11** Ančhucmi zakaz zizza, jaknužt tsjii ejpqui niž persun maati cwitassaja, jalla nižtapacha wejrnacqui ančhuc cwitassinča. Ančhuc kuzzinča, nižaza p'ekinčhaychinča, nižaza

chiižinchinča, ančhuc zuma kamajo. ¹² Jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui zuma kamz waquizičhaja, jalla nuž ančhucqui zuma kamz waquizičha. Yoozqui niizquin criichinaca utchičha niiztan chica mantizjapa, nižaza niiztan chica honorchiz cjisjapa. Jalla nižtiquiztan zuma kamz waquizičha.

¹³ Ančhucqui weriž paljayta Yooz taku nonzinčhucčha, nižaza catokchinčhucčha, tuž cjican: “Tii takučha ultim werar Yooz takuqui. Anačha žoñž takukaz”. Jalla nuž catoktiquiztan tii zuma Yooz takuqui ančhuca kuznaca tsjan tsjan zuma cjskatčha. Jalla nižtiquiztan tirapan Yoozquin sparaqiz cjiwčha. ¹⁴ Jilanaca, culluquinaca, ančhucqui walja sufriñchucčha ančhuca persun wajtchiz žoñinacaž ana wali paañiž cjen. Jalla nižta irata sufrichičha Judea yokquiz žejlñi criichinacami. Werar Yooz icliz žoñinacaž cjen nižta sufrichičha. Nižaza persun wajtchiz žoñinacaž ana wali paañiž cjen, sufrichičha. Tsjiikaz ančhucaquizimi ninaczquizimi watchičha. ¹⁵ Nii Judea yokquiz žejlñi judionacaqui Jesús Jiliri conchičha. Nižaza niiz tuqui Yooz taku paljayñi žoñinaca conchičha. Nižaza wejrnacqui chjatkatchičha. Nižaza jalla nuž paažcu tjapa žoñinacz quintraž paačha. Jalla nuž paatiqiztan Yoozqui ninacz quintra žawjčha. ¹⁶ Wejrnacqui liwriñi Yooz taku paljayz pecatučha ana judío žoñinaczquiz, ninaca liwriita cjeajajo. Nii anawali paañi žoñinaczti wejrnac atajchičha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui juc'anti persun ujž yapkatčha. Jalla nuž ujnaca yapkattiquiztan Yoozqui wiñayaž wali casticu tjonkataquičha ninaczquiz.

PABLUQUI WILTA TJONZ PECČHA

¹⁷ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii kjažtapacha ančhucaquiztan ojkchinča. Jalla nekztan wejrnacqui ančhuc anchal cjuñznučha. Jalla nižtiquiztan ančhuc ancha cherpzal pecaytučha. ¹⁸ Nižaza ančhucaquin iran-tisquizpan pecaytučha. Wejrnacaž ojkz pecan, Satanasaqui wejrnac atajchičha. Wejrqui wiltan wiltan ojkz cjichintačha. Jalla nuž ojkz pectaz cjen, Satanasaqui wejr atajchičha. ¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuqui tjonaquičha. Nekztan niiz yujcquiziqui ančhucaž cjen cuntintul cječha. Ančhucaž cjen wejrnacqui tjewznačha honora tanzjapa. Ančhucaž Yooz taku criichiž cjen, juc'antiž chipznačha wejrnacqui. ²⁰ Chekapan ančhucqui wejrnacaquiz cuntintuž cjskatčha, nižaza wejrnac honorchiz cjskatčha.

3 Jalla nuž ančhucaquiztan ojkžcu, ancha ančhuc cjuñchinča. Jalla nekztan Timoteo učum jila cuchanzquichinča, ančhuc chertzñi. Parti wejrnaczi Atenas wajtquiz ecliz cjichinča. ² Timoteuqui Yoozquin sirwiñičha, Cristuž liwriiz puntu paljaycan. Jalla nižtiquiztan Timoteuqui cuchanzquichinča ančhuc juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjeajajo. Nižaza ančhucaquiz zumpacha Yoozquin criizjapa p'ekinchayajo, cuchanzquichinča. ³ Nižaza Timoteuqui ančhucaquin tjonžquichičha, ančhuca kuz ana turwayta cjisjapa pruebanacaž watchiž cjenami. Ančhucpacha zizza criichinacaqui pruebanacaquiztan sufristančha, jalla nii. ⁴ Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacqui nuž maz-

inchinča, učum criichinaczquiz pruebanacaž tjon-aquičha, cjican. Jalla nižtapacha weriž chiita taku cumplissičha. ⁵ Jalla nuž ančhucaquiz pruebanacaž watan wejrqui quintu ana zizzi atchinča. Jalla nižtiquiztan ana iya awantichinča. Nekztan Timoteo cuchanzquichinča, ančhuca Yoozquin criichi kuz, jaknužt kamčhaja, jalla nii zizjapa. Pinsichinča, “Satanás diablut ančhuc tsjii kjutñi cutiskatzcaa”, cjican pinsichinča. Ančhuc cutiskattasaž niiqui, wejtnaca obra inakaz cjitasačha.

⁶ Tsjii kjaž majquiztan Timoteuqui quejpržquichičha Tesalónica wajtquiztan. Nižaza zuma quintunaca zjičchičha tuž cjican: “Nii Tesalónica wajtchiz criichi žoñinacaqui ancha Yoozquin kuzzizpančha, nižaza zumaž munazičha. Nižaza ninacami učumnacž zumapanž cjuñkalčha. Nižaza ninacaqui učumnacatan ancha zalz pecčha, jaknužt učumqui ninacztan ancha zalz pecčhaja, jalla nižtazakazza ninacaqui”. Jalla nuž cjican zuma quintunaca zjičchičha ančhucaquiztan. ⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnac zakaz ancha sufrisnacami pruebanacami watučha. Jalla nuž cjenami nii ančhuca puntu zuma quint'itiquiztan wejtnaca kuzqui zuma cuntintutačha. Ančhucaž Yoozquin tjapa kuzziz cjen, ancha cuntintutčha. ⁸ Jaziqui zizzinča, ančhucqui Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpančha. Jalla nuž zizcu wejrnacqui tsjii ew žeti tanžtažokazza. ⁹ Ančhucaž cjen Yoozquin ancha sparaqiz cjiwčha. Nižaza ančhucaž cjen Yooz yujcquiz ancha cuntintuž wejrnacqui. ¹⁰ Nižaza majiñami weenami Yoozquin mayizučha ančhucatan wejtnacatan persunpacha wilta zalzjapa. Nekztan ančhucaquiz tjaajznasačha juc'ant zumpacha Yoozquin kuzziz cjisjapa. Ančhuca kamaña čhjulut pjaltičhaja, jalla nii tjaajznasačha.

¹¹ Jaziqui učum Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui wejrnaca irpijaal cjiwčha ančhucaquiz wilta zalzjapa. ¹² Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančhucaquiz juc'anti zuma munaziñi kuzziz cjskatla, porapatmi nižaza tjapa žoñinaczquizimi. Jaknužt wejrnac ančhucatan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata. ¹³ Jalla nuž zuma kamtiquiztan Yoozqui ančhuca kuz juc'ant tjurt'iñi cjskataquičha. Jalla nižtiquiztan ančhuca kuzqui Yoozquinpanž cjequičha, Yooz Ejpž yujcquiziqui ana čhjul ujchiz cjisjapa. Jalla nuž cjequičha učum Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Jalla niiqui tjon-aquičha niiz partir žoñinacztanpacha.

LUCUTJIÑI ZUMA KAMZ WAQUIZIČHA

4 Jilanaca, cullaquinaca, jaknužt zuma kamz waquizičhaja Yooz cuntintu cjisjapa, jalla nuž tjaajinchinča. Nii zuma kamañ jaru kamiñchucčha. Nižaza juc'anti niicama kamaquičha. Jalla niijapa ančhucaquiz chiižinučha, nižaza rocučha, Jesucristo Jilirž cuntiquiztan.

² Tuquiqui ančhucatan žejlcan, wejrnacqui Jesucristo Jilirž cuntiquiztan tjaajinchinča. Jalla nii tjaajintanaca ančhucqui zizza. ³ Yooztajapapan zuma kamajo, jalla nižtaž kamñiž pecčha Yoozqui. Jalla nuž kamcan, anačha adulteriu paazqui, nižaza anačha tsjii luc-

takaqui yekja maatakžquiz pinzizqui. ⁴ Nižaza Yooztajapa kamcan, tjapa criichi žoñiqui ziz waquiziča, jaknužt criichinacaqui persun tjunatan zalz waquiziča, nižaza zalžcu jaknužt zumapanž kamz waquiziča, jalla nii. ⁵ Ana Yoozta kamñi žoñinaczi persun tjunatan ana zuma kamča. Yekja maatakanacžquizpankaz pinsican kamñiča. Jalla nižta irata ančucqui anaž kamz waquiziča. ⁶ Anaž jec criichimi yekja jilž maataka kjutñi pinziz waquiziča. Nižaza yekja jilž maatakatan adulteriu paaz anaž waquiziča. Nižta paaquiz niiqui, jilž quintra uj paača. Jalla nuž ana zuma kamñinaca casticaquiča Yoozqui. Jalla nuž tuquiqui wejrnacqui ančucaquiz chiižinčinča. ⁷ Yoozqui učumnaca kjawziča niiž partiquiz cjisjapa, nižaza zuma kamajo, ana yekja kjutñi cjcjeyajo. ⁸ Jalla nii tjaajintaqui anaž žoñž kuzquiztan tjonča, Yooz kuzquiztanpan tjončiča. Jalla nižtiquiztan jequitii tjaajinta taku ana pajčhaja, niiqui Yooz ana pajčha. Yoozqui ančuca kuzquiz niiž Espiritu Santo luzkatchiča ančuc zuma kamajo.

⁹ Tsjiiilla wejr cjiwča, criichi jilanacžtan zuma munaziz puntuquiztan. Jalla nižta puntuquiztan Yoozqui ančucaquiz tjaajinčiča porapat zuma munazizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrnacqui ančucaquiz nii puntuquiztan ana ancha cjiwča. ¹⁰ Jalla nuž zuma munaziz ičhucča tjapa Macedonia yokquiz kamñi criichinacžtan. Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančuc chiižinučha, ančuca kuz juc'anti munaziñi cjisla, jalla nuž cjiwča. ¹¹ Nižaza ančucqui zuma llan kuzziz cjee. Yekja žoñž asuntuquiz anapan mitiz waquiziča. Pero persun kamañ wirquiz kuz tjaasa. Nižaza persun kjaržtan langznaquiča. Tuquiqui nuž ančucaquiz mantichinča. ¹² Jalla nuž ančuc zuma langztiquiztan ana criichi žoñinacaqui ančuc rispitaquiča. Nižaza ančucaquizpacha ana čjulumi pjaltaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUIČHA

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančucaquiz ticzi žoñinacž puntuquiztan tjaajinz pecučha, ana ancha llaquita cjeajo. Ana jacatatz wira tjewžni žoñinacaqui llaquiziča tsjii ticzi cjenaqui. Ana nižta cjeajo, ančucaquiz tjaajinz pecučha. ¹⁴ Učumqui criichinčumča, Jesucristuqui ticziquiztan jacatatchiča, jalla nii. Nižaza criichinčumča, Yoozqui Jesucristužquin criichi ticzinaca jacatatskataquiča. Nižaza ninaca Jesucristužtan chica tjonkatta cjequiča.

¹⁵ Nižaza tii Jesucristo Jiliriz tjaajinta taku ančucaquiz tjaachinča. Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñquiziqui primiraqui ticzi criichi jilanacaqui niižtan zalaquiča. Nekztan tii yokquiz žejtchi criichinacaqui tsewcchuc chjitzazakaz cjequiča, Jesucristužtan zalzjapa.

¹⁶ Učum Jesucristo Jiliripacha tsewc arajpachquiztan chjijwžcaquiča. Nii orapacha criichinaca kjawznaquiča mantiñi joržtan. Nižaza tsjii pajk jilir arc anjilaqui kjawznaquiča. Nižaza Yooz trompeta tjawunznaquiča. Jalla nekztan Cristužquin ticzi criichinacaqui jacatatskataž cjequiča. ¹⁷ Tii muntuquiz žejtchi criichinacž tuqui jacatatskataž cjequiča. Nii ticzi criichi-

nacaž jacatatskattiquiztan parti criichinacaqui ninacžtan juntupacha chjitzazakaz cjequiča. Nekztan tsewcchuc tsjir taypiquiz Jesucristo Jiliržtan zalaquiča. Jalla nekztanaqui tjapa criichinacaqui tirapanž Jesucristo Jiliržtan wiñaya kamaquiča. ¹⁸ Jalla nii zizcu, nii takunacžtan porapat kuzasnaquiča.

⁵ Jilanaca, cullaquinaca, čjulorat Jesucristuqui quejpžcačhaja, nižaza ima niiž quejpžcan čjulut watačhaja, jalla nii pizc puntuquiztan ančucaquiz ana anchal cjiwča. ² Ančucqui nii pizc puntu zumpacha zizza, Jesucristo Jiliriqui tiripintitž tjonžcaquiča. Žoñinacaž ana čjulu pinsita, tiripintit tsjii tjañiqui luza. Jalla nižtaž cjequiča Jesucristo Jiliriz tjonzqui. ³ Ana criichi žoñinacaž "Walikal kamok" cjenpan, nižaza cuntintu želan, tiripintit Yoozqui ninacžquiz tsucnaquiča casticž tjuñžtan. Jaknužut tsjaa ic maatak žon tiripintit laaquičhaja majtsjapa, jalla nižtaž tiripintit ana criichi žoñinacaqui castictapanž cjequiča. Nii casticž tjuñquiztan ana atipa atiquiča. ⁴ Jilanaca, cullaquinaca, ana criichinacaqui zumchiquiz kamča. Ančuczi anaž zumchiquiz kamča. Jalla nižtiquiztan Jesucristuž tjonzqui anaž ančuc tsucnaquiča tsjii tjañižtakaz. ⁵ Tjapa ančucqui Yooz zuma kjañ jiczquiz kamiñčucča, anaž zumchiquiz kamiñčucča. ⁶ Jalla nižtiquiztan Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñi ančucqui listu tjacz zuma kuzziz tjewznaquiča. Zuma kamcan, listupachaž tjewžna, ana tjažtažokaz. Ana criichi žoñinacaqui ana juyzu paača Jesucristo tjonz tjuñi puntuquiztan. Ana nižta cjee. Jesucristuž tjonz tjuñi zuma listuž tjewžna, tjaji watsi kuzziztakaz. Nižaza zuma kamzjapa persun wira cwitasa. ⁷ Weenqui žoñinacaqui panž tjačha. Nižaza weenqui žoñinacaqui licča, panž licča. Jalla nuž paacan, ana iya čjulumi pinsiča. Jalla nižtača ana criichi žoñinacaqui. Jesucristuž tjonz puntuquiztan ana juyzu paača. ⁸ Ančucqui ana nižta cjee. Učumnacaqui Yooz kjan jiczquiz kamiñčumča. Jalla nižtiquiztan persun kuz zuma Yooz jiczquiz kamzjapa, cwitasa. Yoozquin tjapa kuztan cjee, Yooz ančuc Satanasquiztan tsijtsinajo. Nižaza criichi žoñinacžtan zuma munaziza. Nižaza ančucqui liwriiz tjuñi zuma listuž tjewžnaquiča. Jalla nuž kaman armichiztakaz cjequiča. Jalla nižtiquiztan Satanasaqui ančuc ana atipasača. ⁹ Yoozqui učumnaca ana utchiča casticta cjisjapa. Pero Yoozqui učumnaca utchiča, zuma liwriita wira tanzjapa Jesucristo Jilirž cjenaqui. ¹⁰ Jesucristuqui učum laycu ticziča, žejtchi criichinacami ticzi criichinacami niižtan chica cuntintu kamajo. ¹¹ Jalla nižtiquiztan porapat p'ekinčayrasaquiča, tjurt'iñi kuzziz cjisjapa. Nižaza porapat yanaparasaquiča, zuma kamañchiz kamzjapa. Anziqui ančucqui porapat yanapassa. Jalla nuž tirapan porapat yanaparasaquiča.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

¹² Jilanaca, cullaquinaca, ančucatan Yooz taku paljayñi žoñinaca žejlča. Jalla ninacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančuca irpiñinacžquiz rispitaquiča. Nižaza ančucaquiz zuma tawkžtan chiižni žoñinacžquiz rispi-

taquiča. Yooz Jiliriž uchtaž cjen nii žoñinacž mantuquiz žejlča ančhucqui. Jalla ninacžquiz rispita rocuča. ¹³ Ančhucqui tjapa nii žoñinacami ancha rispitaquiča ninacaž Yooztajapa langztiquiztan. Ninacžtan zuma munazaquiča. Nižaza ančhucqui porapat zuma panž kamaquiča.

¹⁴ Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquiz chiižinžcuča, jayrazñi criichinacžquiz zumpacha trabajzjapa chiižinajo, nižaza ururñi kuzziz criichinaca tjup kuzziz cjeyajo, nižaza llajllasñi kuzziz criichinaca tjurt'iñi kuzziz cjiskatajo. Nižaza tjapa criichinacžtanami pasinziz kuzziz cjee.

¹⁵ Tsjii žoñiqui ana wali paatan tsjiizuñiqui ana nižta ayni tjepunz waquiziča. Antiz zuma munaziz waquiziča porapatmi nižaza tjapa žoñinacžtanami.

¹⁶ Čhjulu watanami cuntintuž cjee. ¹⁷ Yoozquin tira panž mayiza. ¹⁸ Čhjulu watanami Yoozquin sparaquiča cjee. Jalla nuž ančhucalta Yooz munča ančhucqui Jesucristužquin kuz tjaachiž cjen.

¹⁹ Espíritu Santuž obra tjeeznan, ana nii ataja.

²⁰ Nižaza Yooz taku paljayñi žoñinaca ana iñara. ²¹ Antiz

nii paljayñi žoñinacž taku zumpacha tantiya, werar Yooz taku ana werar Yooz taku, jalla nii. Zuma Yooz takuž cjenaqui, kuzquiz nii taku catokaquiča. ²² Ulitimu ana werar Yooz taku cjequiž niiqui, nii taku ana catokaquiča. Čhjul ujmi nižaza anawalinacami anapan paa.

²³ Učhum Yoozza cuntintu kuzziz cjiskatñiqui. Jalla nii učhum Yooz ančucaquiz niž kuzcamapan kaj kamkatla. Nižaza Yoozqui ančuca kuzmi, animumi, janchi curpumi zumapaj cwitila ana tsjii uj cjeyajo, Jesucristo Jiliriž tjonzcama. ²⁴ Yoozqui ančhuc kjawziča niž partiquiz cjisjapa. Yoozza niž taku panž cumpliñiqui.

²⁵ Jilanaca, cullaquinaca, oracionžtan yanapžcalla.

²⁶ Tjapa criichi jilanacžquiz zuma tsaanaquiča, jaknužt ančuca tsaanz cuzturumpi žejlčhaja, jalla nuž.

²⁷ Wejrqui ančucaquiz tjiniuča, tii carta tjapa criichi jilanacžquiz liižinaquiča, jalla nuž.

²⁸ Učhum Jesucristo Jiliriqui ančucaquiz yanapt'ila. Nužkazza tii cartaqi. Amén.

2 TESALONICENSES

1 Wejrnacqui Pablužtan, Silvanužtan, Timoteužtan tii cartal cjižrucuča ančhuc Tesalónica wajtchiz žoñinacžquin. Nii wajtquiz icliz žoñinacčhucča. Nižaza učhumča Yooz Ejpžquinami Jesucristo Jiliržquinami kuzzizqui. ²Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Jiliržtan ančhucaquiz zumaj yanapt'ila. Nižaza walikaj kamkatla. Nižaza zuma contento kuzziz cjiskatla.

CRIICHI ŽOÑINACAQUI SUFRISTANČHA

³Jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančhucaž zuma kamtiquiztan tirapan Yoozquin sparaquiž cjiwča. Jalla nužupan chiiz waquizuča. Ančhucqui juc'anti juc'anti Yoozquin kuzziz cjissa, nižaza juc'anti juc'anti porapat zuma munaziñi kuzziz cjissa. ⁴Nižaza ančhucaž zuma kamtiquiztan wejrnacqui ančhuca honora parluča Yooz iclisanacquinami. Ančhucqui walja sufricanami, nižaza žoñinacaž chjaawjkatta cjenami awantichinčhucča. Ančhucča pasinziz kuztan Yoozquin tira tjurt'iñčhucqui. Nižaza Yoozquinča tjapa kuztan tira žejlžqui. ⁵Jaziqui ančhucqui Yooz partirquiz cjen sufriskattača. Jalla nižta sufritaqui kjanapacha tjeeža, Yooz Ejpqui ančhucjapa tantiichiča, ančhucqui Yooz arajpach wajtquin luzkatz waquiziča, jalla nii.

⁶Yoozqui nii ančhucaquiz chjaawjkatñi žoñinaca legali casticaquiča. Anziqui ninacaqui ančhucaquiz sufriskatča. Ultimquiziqui Yoozqui ninacžquiz sufriskataquiča. ⁷Nižaza ančhucaž sufritiquiztan Yoozqui ančhucaquiz jeejskataquiča Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui. Nižaza wejtnacaquiz jeejskataquiča. Tsewc arajpachquiztan Jesucristuqui niž walja azziz anjilanacžtan jecžcaquiča. ⁸Tsjii ujžtakaz kjakaquiča. Jalla nii uj irata ana Yooz pajñinacž quintra cjequiča. Ninacaqui castictaž cjequiča. Nižaza jakziltat učhum Jesucristo Jilirž zuma liwriiñi taku ana cazzit cječhaja, jalla ninacami castictaž cjequiča. ⁹Jalla tjapa nii casticta žoñinacami wiñayaž sufraquiča. Yooz yujcquiztanaqui wiñayaž chjatkatlaž cjequiča. Arajpachquin Yoozqui niž zuma azi tjeeznaquiča. Pero nii casticta žoñinacaqui Yooz zumanaca anaž cheraquiča. ¹⁰Jalla nii Jesucristo Jilirž tjonz tjuñquiziqui, Yooz partir žoñinacami nižquin honora waytazaquiča. Ančhucqui wejrnacaž paljayta Yooz taku catokchinčhucča. Nižaza Jesucristuž tjonz cheržcu, Yooz taku catokchinacaqui ispantichi cjequiča. Pero contintuž cjequiča.

¹¹Wejrnacqui tirapan Yoozquin mayizuča ančhucal-tajapa, ančhuc ultimu liwriita cjeajajo. Yoozqui anču-

caquiz kjawziča nižta ultimu liwriita cjeajajo. Jaziqui Yoozqui ančhucaquiz liwriita cjis waquizkataquiča. Jalla nuž mayizuča. Yoozqui niž aztan ančhucaž zuma pinsitanacami cumplista cjiskataquiča. Jalla nuž zakaz mayizuča. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen, ančhucqui zuma obranaca paača. Yoozqui niž aztan tjapa ančhuca zuma obranaca cumplista cjiskataquiča. Jalla nuž zakaz mayizuča. ¹²Jalla nekztanaqui ančhucaž zuma kamchiž cjen Jesucristo Jiliriqui honorchiz cjequiča. Nižaza Jesucristuž cjen ančhucqui honorchiz zakaz cjequiča. Tjapa nižtanaca wataquiča učhum Yooz Ejpžtan Jesucristo Jiliržtan učumnacaquiz okžniž cjen, nižaza yanapchiž cjen.

ANA WALI PAAÑI ŽOÑŽ PUNTU

2 Jilanaca, cullaquinaca, učhum Jesucristo Jilirž tjon-tanaqui, učhumqui juntjapznaquiča, nižtan zalzajapa. Jalla nii puntuquiztan ančhucaquiz intintiskatz pecuča. ²Yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz incallzkatz pecuča, "Jesucristuqui tjonchikalča" cjian. Jalla nižta chiita taku nonžcu, anaž ančhucqui tsuca. Nii takunaca ana juyzu paa. Nižaza anaž kuz turwayskata. Ninacaqui cjiča, "Yoozqui Pablužquiz nii taku tjaachiquiča. Nekztan Pablupacha wejtuiz quint'ichiča, 'Jesucristuqui tjonchikalča', jalla nii. Nižaza Pabluqui nuž tsjii cartiquiz cjižričiča". Jalla nuž cjiča nii toscara chiiñi žoñinacaqui. Jalla nižta chiita taku nonžcu, ana criyaquiča. ³Ana jaknužumi nii Jesucristuž tjonz puntuquiztanami incallta cjee. Ima Jesucristuž tjonan, walja žoñinacaqui juc'ant Yooz quintra cjistanča. Nižaza tsjii juc'ant ana wal žoñiqui jecžcaquiča. Wiruñaquu niž žoñiqui wiñaya casticta cjequiča. ⁴Jalla niiqu čjul yooznacquiztanami juc'ant tucquin cjis pecaquiča. Nižaza ultim werar Yooz quintrami, nižaza žoñiž paata yooz quintrami aptasaquiča. Nižaza tjapa tii muntuquiz amtitanaca quintra aptasaquiča. Nižaza nii ana wal žoñiqui, "Wejrtča chekan Yooztqui" cjequiča. Werar Yooz timpluquinpankaz julznaquiča Yooztakaz.

⁵Ančhucatan žejlcan, jalla nižtapan paljaychinča. ŽAna cjuñž ančhucjo? ⁶Tii zakaz nonžna ančhucqui. Nii juc'ant ana wali paañiqui atajtača. Wiruñaquu Yooziž pinsita timpu niiqu parizaquiča. ⁷Anziqui ana wali paañinaca žejlča. Nižaza ana walinaca paača. Nii ana walinaca paañinaca atajtača, čjul ana walimi ana paajo. Wiruñaquu nii atajñiqui ana iya atajaquiča. Nekztan čjul ana walimi paata cjesača. ⁸Jalla nii ana atajanaqui nekztan nii juc'ant ana wali paañiqui jecž-

caquiča. Nekztanaqui Jesucristo Jiliriqui tjonžcu, persun tawkžtan nii ana wali paañi conaquiča. Nižaza walja aztan tjonžcu nii ana wali paañi liwj akznaquiča Jesucristo Jiliriqui. ⁹ Satanás cjita diabluqui nii juc'ant ana wali paañi žoñi jecskataquiča. Nižaza Satanás aztan ispantichuc milajrunacami siñalanacami paaquiča žoñinacžquiz incallzjapa. ¹⁰ Niiž ana wal kuzcama kamcan tјapaman milajrunaca paaquiča, nižaza tјapaman takunaca parlaquiča, incallzjapa. Jalla nuž ojklaycan incallaquiča infiernuquin ojknii žoñinacžquiz. Jalla nii žoñinacaqui Yooz werar taku ana catokz pecchiča, liwriita cјisjapaqui. ¹¹ Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca jakјurpaychiča, incallta cјeyajo werar Yooz taku ana criiñiž cјen. Nižaza nii ana liwriita žoñinacaqui toscar takupan criyaquiča. ¹² Ninacača ana wali paatanacapankaz jurtasñiqui, jalla nižtiquiztan tјapa nii Yooz taku ana criichi žoñinacaqui casticaž cјeyučiča.

ILLZTA ŽOÑINACAQUI LIWRIITA CЈEQUIČHA

¹³ Yooz k'ayi jilanaca, cullaquinaca, wejrnacqui ančucaž cјen tirapan Yoozquin sparaquiž cјistanča. Tuqui timpuquiztanpacha Yoozqui ančhuc illzipanča liwriita cјisjapa. Nižaza ultimupan liwriitaž cјeyučiča Espiritu Santuž cјen, nižaza werar taku criichiž cјen. Nii Espiritu Santuqui ančhucaquiz ancha zuma yanapča, ančhuca kuz ultimu zumapankaz cјisjapa. ¹⁴ Jalla nijapa Yoozqui ančhuc kјawziča. Wejrnacaž zuma liwriiñi Yooz taku paljaytaž cјen, Yoozqui ančhuc kјawziča, Jesucristo Jiliržtan ančhucqui zuma honorchiz cјisjapa. ¹⁵ Jaziqui jilanaca, cullaquinaca, tirapan tјurt'iñi kuzziz cјee. Wejrnacqui ančhucaquiz tјaajinchinča, chiita takunacžtanami nižaza cјijrta takunacžtanami. Jalla nii tјaajinta takunaca anapan tјatzna. Nii tјaajinta jaru panž kama. ¹⁶ Učhum Yooz Eјpqui učumnaca okziča, nižaza ničiča wiñayjapa cuntintu cјiskatñi. Nižaza učumnaca okžcan, ančhucaquiz tјewskatča, arajpachquin nižtanpan zuma kamz, jalla nii. ¹⁷ Yooz Eјpžtan učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacapacha ančhuca kuznaca p'ekinchayaquiča. Nižaza ninacaqui ančhucaquiz juc'ant tјurt'iñi kuzziz cјiskataquiča tјapaman wali-naca paajo, nižaza tјapaman wali takunaca parlajo. Jalla nuž ančhucaltajapa mayizuča.

3 Jilanaca, cullaquinaca, tiicamakal chiižinača. Wejtnacalta Yoozquin mayiza, Yooz taku tјapa kјutñi paljayajo, nižaza mayiza nii paljayta Yooz taku tјapa kuztan catokta cјeyajo. Jalla nižta ančhucqui Yooz taku catokchinčhucča. ² Nižaza Yoozquin mayiza, ana wal kuzziz žoñinacžquiztan wejrnac tsјisјinajo. Yekјap žoñinacaqui anača Yoozquin kuzziz. ³ Jesucristo Jiliričha cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan niiqui ančhuca tјurt'iñi

kuzziz chejlnaquiča, nižaza anawalinacquiztanž zumapanž cwitaquiča. ⁴ Ančhucaž Yooz Jiliržquin kuzziz cјen, wejrnacqui tantiichinča, ančhucqui wejtnacaž mantitacama kamiñhucča, nižaza niicama tira kamcan želaquiča, jalla nii. Jalla nužupan cјeyučiča. ⁵ Jesucristo Jiliriqui ančhuca kuz irpila, Yooz irata jil-lanacžtan zuma munazajo, nižaza Jesucristuž irata pas-iniz kuzziz cјeyajo. Jalla nuž mayizuča.

ANA JAYRAZCU LANGZ WAQUIZIČHA

⁶ Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jilirž tјuuquiz ančhucaquiz mantuča. Jayrazñi jilanacžquiztan zarakaučiča. Jalla ninacaqui wejrnacaž tјaajintacama ana kamča. ⁷ Jaknužt wejrnacqui kamučhaja, jalla nicama ančhucalaqui kamsa. Wejtnacaž kamaña yatekaza. Wejrnacqui ančhucatan žejlcan walja langzinča. ⁸ Nižaza kјayžcu t'antami čherimi lujlchinča. Majiñami weenami walja langzničha očañcama, ančhucalta ana ch'ama cјeyajo. ⁹ Ančhucaltan žejlcanaqui wejrnacqui ančhucaquiztan čheri mayiñ cјichuca cјitasacha. Ultimquiz anal maychinča. Antiz langzinča, tsјii kamaña tјeezjapa. Jalla niwјctanaqui tsјii zuma kamaña tјeez pecchinča, ančhucqui nii kamañquiz jaru kamzjapa. Jakziltat lujl pecčhaja, langz waquiziča. ¹⁰ Ančhucatan žejlcan, chiižinchinča. "Jakziltat ana langz pecčhaja, jalla niiqui anaž lujl waquiziča yejčž čherquiztan". ¹¹ Pero tsјii quintu nonzinča. Yekјap ančhucaquiztan ana langžcu kamñiquiča. Ana langžcu, ana persun luraña paažcu, jayrazcan yekja žoñž asuntunacquiz mitisñiquiča. ¹² Jalla nižta žejlñi žoñinacžquiz mantuča ana nižta cјisjapa. Učhum Jesucristo Jilirž tјuuquiz ninacžquiz chiižinuča, zuma kuzziz nižaza ana mitisñi kuzziz langznaquiča persun wira mantinzjapa, jalla nii.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, zuma paazjapa anaž očhlla. ¹⁴ Jakziltat tii weriž cartiquiz cјijrta taku anapanž catokz pecčhaja, jalla nii zumpacha cheraquiča, jecčhalaj nii. Nižta žoñžquinaqui anapanča tјonzqui, nižaza anapanča nižtan ojklayzqui, nii žoñipacha azajo niž anawal kamañquiztan. ¹⁵ Anaza nižjapa quintra cјee, antiz nii criichi jilžquiz zuma tawkžtan chiižina.

¹⁶ Jesucristo Jiliričha cuntintu kuzziz cјiskatñiqui. Jalla nii zakaz ančhuca kuz walikaj cјiskatla zapurumi nižaza čhјulu cјenami. Nižaza Jesucristo Jiliriqui ančhucatan chicapachaj kamla. ¹⁷ Wejrqui Pablutča. Anziqui tii ančhucaquin tsaanz letranaca persun kјaržtan cјijrčcuča. Jalla nužupan zapa cartiquiz wejt firmapan firmuča. ¹⁸ Učhum Jesucristo Jiliriqui tјapa ančhucaquiz zumaj yanapla. Nužukazza. Amén.

1 TIMOTEO

¹ Wejrtča Pablutqui. Timoteo jila, amquin tii cartal cjiyržcuča. Jesucristuž illzta apostultča wejrqui. Jalla nii apóstol puestuquin učum Liwriiñi Yooz Ejpqui Jesucristo Jiliržtanpacha wejr utchiča. Jesucristo Jilirž tjonz tjuñi tjewža učumqui. ² Timoteo jila, amquin tii cartal cjiyržcuča. Weriz Yooz taku paljaytaž cjen amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča. Jaziqui wejt maati cuntamča. Amča lijitum criichi žoñiqui. Yooz Ejpžtan učum Jesucristo Jiliržtan amquiz zumaj yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

ANA WALI TJAAJIÑINACA TJONAQUIČHA

³ Tuquiqui ima Macedonia yokquin ojkan wejrqui amquiz rocchinča, Efeso wajtquin želajo. Anziqui wilita rocuča nicju tiraka želajo. Jalla nicju žejlcan, amqui tsjii žoñinacžquiz chiižinz waquiziča. Jalla ninacžquiz amqui mantaquiča, Yooz taku ana iya tsjii kjutñi tjaaj-najo. ⁴ Nižaza mantaquiča žoñiž pinsita quintunac-quizimi ana kuz tjaajo. Nižaza tuquita atchi ejpnacž tju-unac puntuquizimi anapanča nijchucqui kuz tjaazqui. Jalla nuž amqui mantaquiča. Jalla nižta parlanacaqui panž inakazza, kuznaca turwayskatñi alajča. Nižta parlanacaqui anapanž učumnacaquiz yanapča, Yooziž tjaata kamañquiz juc'ant zuma kamajo. Yooz kamañquiz kamcan, Yoozquin kuzziz cjičjiñi, jalla niž walča.

⁵ Jalla nuž wejrqui mantuča, criichi žoñinacaž porapat zuma munazajo. Zuma kuzzizpan, nižaza ana čjul ujmi cjuñžcu, zuma munaziz waquiziča. Nižaza tjapa kuztan Yoozquin criican, jalla nižta kuzziz žoñinacaqui zuma munaziz waquiziča. ⁶ Jalla nižta zuma kamañquiztan tsjii žoñinacaqui chekachuc ojkiča. Jaziqui parleeka parlis pecñiča, ana čjulquiz waquiziñi. ⁷ Nižaza walja zizñi Moisés lli tjaajiñi cjis pecča. Niacazti tjaajinžcupacha, persuna chiita ana intintassa. Nižaza "Tužupanča werar razunaqui" cjis cupacha, ana panž niž persuna tjaajintaqui intintazasača.

⁸ Yooziž Moisesquiz tjaata liinacaqui zumača, Yooz kuz jaru lijituma tjaajintaž niiqui. ⁹ Nižaza lli puntuqui tužuča: Moisés liinacaqui anatača ut'ayta zuma kamñi žoñinacžtajapa. Antiz ana zuma kamñi žoñinacžtajapa ut'aytatača. Zuma paaznaca ana juyzu paañi žoñinacžta, nižaza Yooz kuzcama ana kamñi žoñinacžta, nižaza ana Yooz sirwiñinacžta, nižaza uj paañinacžta, nižaza Yooz kamañ jicz ana pecñinacžta, nižaza ana Yooz rispitiñinacžta, nižaza persun maa ejp conñinacžta, nižaza žoñi conñinacžta, ¹⁰ nižaza adulteruquiz ojklajñi žoñinacžta, nižaza luctakpora ana

wali paasñinacžta, nižaza žoñi tanñinacžta, nižaza toscara chiiñinacžta, nižaza toscar juramentužtan chiiñinacžta, nižaza tjapa zuma tjaajintanacž quintra paañinacžta, jalla ninacžta ut'aytatača Moisés liinacaqui. ¹¹ Zuma tjaajintanacaqui zuma liwriiñi Yooz tawk jaruča. Yooz takuqui azzizza, žoñinaca liwriizjapa. Walja zuma Yoozqui wejtquiz nii liwriiñi taku zizkatchiča, nižaza wejtquiz cumpjiichiča, žoñinacžquiz paljayajo.

JESUCRISTUQUI PABLUŽQUIZ ANCHA OKZIČHA

¹² Yooz taku paljayajo, Jesucristo Jiliriqui wejtquiz yanapchiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sparaqiz cjiwča. Jesucristuqui wejr cumpliñipan cherziča. Jalla nižtiquiztan apóstol puestuquiz wejr utchiča nii sirwajo. ¹³ Tuquiqui wejrqui Jesucristuž quintra chiiñtača, nižaza niž quintra iñariñtača. Nižaza Jesucristužquin criichi žoñinacž quintra payiñtača. Jalla nuž paanami nižaza chiyunami, Yoozqui wejtquiz okziča. Ima Jesucristužquin criican, jalla nuž ana wali ojklajchintača ana ultim werara zizcu. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtquiz ancha okziča. ¹⁴ Učum Yooz Jiliriqui wejtquiz walja zuma okziča. Jaziqui Jesucristuž cjen, Yoozquin tjapa kuztan cjissinča wejrqui, nižaza Yooztan ancha munaziñi kuzziz cjissinča.

¹⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, ujchiz žoñinaca liwriyi. Jalla nii takuča ultim razunaqui. Nižaza tjappachaqui nii taku catokz waquiziča. Tjapa ujchiz žoñinacžquiztan wejrtča juc'ant ujchiztqui cjiwča.

¹⁶ Jalla nuž cjenami, Yoozqui wejr zumapan okziča, Jesucristuž zuma pasinziz kuz tjeezjapa. Weriz cjen, tjappacha zizaquiča, Jesucristo ancha zuma pasinziz kuzziz, jalla nii. Tjapa ujchiz žoñinacžjapa Jesucristuqui zuma pasinziz kuzzizza. Cristužquin crijayquiz niiqui, čjul žoñimi Yooztan wiñaya kamaquiča. ¹⁷ Jalla nižtiquiztan tjapa mantiñi Yooz honoraž wiñayjapa waytitaj cjila. Yoozqui wiñaya žejlča, nižaza ana ticznasača, žoñž čhjujquiz anaž cherta cjesača. Tsjilla-panikazza Yoozqui, nižaza niipanča juc'ant tjappacha zizñiqui. Jalla nii Yooz honora wiñay wiñaya tirapan waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁸ Timoteo jila, wejt maati cuntamča. Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Satanás partiranacž quintra cjee. Tuquiqui tsjii criichi jilanacaqui am puntuquiztan Yooziž tjaata taku chiichiča. Nii takunaca cjuñzna. Jalla nii tawk jaru amqui Yooz sirwiz puestuquiz utžtača. Jaziqui amquin tii chiižinuča.

¹⁹ Tirapan Yoozquin tjapa kuzziz cjee, nižaza zumapan

kama. Zuma kamcan, am kuzquiz ana ujnaca cjuñz-naquiča. Yekjapaqui persun kuzquiz ujnaca cjuñzcu, ana juyzu paachiča, nii ujquiztan ana jaytichiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana uj tantiyasñi kuzziz cjis-siča, nekztan Yooz kamañ jiczquiztan zarakchiča. ²⁰Jalla nižta paachiča Himeneužtan nižaza Alejan-družtan. Jalla ninaca Satanás kjarquiz intirjichinča, ana Yooz quintra iya chii zizajo.

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

2 Tsjiižtan cjiwča. Primeraqui chiižinžcuča jalla tuž: Tjapa žoñinacžta Yoozquin mayizaquiča, nižaza zuma kuztan Yooztan parlaquiča, nižaza tjapa žoñinacžtajapa Yoozquiztan roct'ižinaquiča, nižaza Yoozquin sparaquiž cjequiča. Jalla nuž mayiziz waquiziča tjapa žoñinacžtami, ² nižaza tjapa pajk mantiñi jilirinacžtami, nižaza tjapa jilirinacžtami. Jalla nuž mayiziz waquiziča, walikaz kamajo. Jalla nuž kamcan, Yoozquin sirwiñi kuzziz cjee, nižaza nižta kuzziz kamcan jilirinacžquiz rispitiñi kuzziz cjee. ³ Jalla nižta kamaquiž niiqui, walikazza. Nižaza jalla nižta kamz cjen, učum Liwriñi Yoozqui cuntintuž cjequiča. ⁴ Učum Liwriñi Yoozqui tjapa žoñinaca liwriita cjis, jalla nii pecča. Nižaza tjapa žoñinaca werar taku pajñi cjis, jalla nii zakaz pecča. ⁵ Tsjii Yoozpanikaz žejlča. Nižaza žoñinacaltajapa tsjii Yoozquiz pjalt'ižini žejlča. Jalla niiča Jesucristuqui. Učum irat žoñi cjis, ⁶ tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacž laycu ticziča. Jalla nuž ticžcu ninacž ujquiztan pacchiča. Yooz pinsita timpu tjonžcu, jalla nekztan nii zuma liwriñi quintuqui žoñinacžquiz paljaytatača. ⁷ Jalla nii Jesucristuž žoñinacž laycu ticzi quintu wejrakaz paljayuča. Nižta paljajajo, Yoozqui wejr apóstol puestuquiz utchiča. Wejr utchiča werar liwriñi Yooz taku tjaajnajo ana judío žoñinacžquin. Ninacžquin Yooz taku paljayiñča, ninaca Jesucristužquin kuzziz cjejajo. Wejrqui Jesucristužquin criichiž cjen weraral chiyuča. Ana toscaral chiyuča. ⁸ Tjapa kjutñi žoñinacaqui Yoozquin mayiziñi cjičhaj cjiwča. Jalla niil pecuča. Zuma kuzziz, nižaza ana žawjchi kuzziz, nižaza ana ch'aazñi kuzziz, nižaza zuma kuztan kjara waytizcu, jalla nuž mayiziñi cjičhaj cjiwča.

MAATAKŽ PUNTU

⁹ Nižaza maatakanacami zuma kuzziz cjispanča. Zuma zquitinaca anaž juc'anti cujtzni cjičhaj cjiwča. Anača iziwiri maatakažtakaz cujtzqui. Nižaza anača ricachužtakaz cujtzqui. Anaž ancha ist'asaquiča. Nižaza maatakanacami anača persun ach charquiz ancha quitsnacchiz cjequiča. Nižaza anaž ancha čjul alajanacchiz cjequiča. Nižaza anaž ancha zquitinaca cujt cutaquiča. Jalla nižta zquitinacquizimi nižaza cusasanacquizimi ana kuz tjaa. ¹⁰ Antiz zuma kamzquin kuz tjaa. Zuma kamz waquiziča Yoozquin kuzziz criichi maatakanacami. ¹¹ Nižaza maatakanacami ch'uju žejlcan tjaajinta takunaca catokspanča, ana čjulu

chiizcu. ¹² Nižaza žoñinaca cheran maatakanacami luctakanacžquiz anaž tjaajinz waquiziča; nižaza anaž mantiz waquiziča. Nižaza maatakanacžlaqui ch'uju žejlcan luctakanacž takunaca nonspanča. ¹³ ¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo, maatakanacž puntuquiztanajo? Jalla tužuča niiqui. Tuquiqui Yoozqui Adán paachiča. Nekztan Eva paachiča. ¹⁴ Nižaza Adanžquiz anatača incallta. Antiz Evaquiztača incallta. Incallskattiquiztan Evaqui ujquiz tjojtsinča. ¹⁵ Maatakanacami maatakž kamañquiz kamz waquiziča, maatinaca majtcan. Nižaza Yoozquin kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz, nižaza ana ujchiz zuma kamañ kuzziz, nižaza humilde kuzziz, jalla nižta kuzzizpan kamaquiž niiqui, liwriita cjequiča maatakanacami.

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

3 Jakziltat icliz jilirž puestuquiz luz pecčhaja, jalla niiqui zuma Yooztajapa langz pecfiča niiqui. Jalla nii takuqui ultim werarača. ² Jalla nižtiquiztan jakziltat icliz jilirž puestuquiz luzaja, jalla niiqui zuma kamañchiz žoñi cjispanča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui niž puntu cjiñiča, "Zuma žoñipancha, ana ujchiz" cji-canaqui. Niiqui tsjaa tjunchizpanikaz cjispanča. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza zumapan kamñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma kamtiquiztan rispittaž cjispanča. Nižaza tjonžñi žoñinacžquiz kjawzñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma tjaajiñiž kuzziz cjispanča. ³ Nižaza anapan licñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispanča, antiz pasinziz kuzzizpan cjispanča. Nižaza anapan ch'aazñi kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecñi kuzziz anapan cjispanča. ⁴ Nižaza niž kjuychiz žejlñi žoñinaca zuma irpiñi cjispanča. Nižaza niž maatinacami zuma cazñi nižaza walja rispitiñi, jalla nižta kuzziz cjispanča. ⁵ Tsjii icliz jiliriqui niž persun kjuy žoñinaca ana zuma irpiñi atchucažlaj niiqui, jalla nižtiquiztan, ¿jaknužt Yooz icliz žoñinaca zuma irpasajo? ⁶ Nižaza tsjii icliz jiliriqui anaž uzca criichi žoñi cjesača. Uzca criichi cjesaž niiqui, mitarazi kuzziz cjisnasača, nekztanaqui ujquiz tjojtsnasača. Nižaza jaknužt diabluqui niž ujquiztan casticta cječhaja jalla nižta irata nii žoñiqui uj paatiquiztan casticta cjequiča. ⁷ Nižaza icliz jilirinacaqui tjapa žoñinacžquiz rispittaž cjispanča, criichi žoñinacami, ana criichi žoñinacaqui nižquiz ana rispitaquiž niiqui, juc'anti nižquin ujnacaž tjojtnasača. Jalla nižtiquiztan diabluqui nii žoñžquiz ujquiz tjojtskatasača. ⁸ Jalla nižta zuma kamañchiz zakaz cjispanča iclizquiz yanapñi žoñinacaqui. Jalla ninacaqui zuma rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza ninacž chiita taku cumpliñi kuzziz cjispanča. Nižaza anapan licñi kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecñi kuzziz anapan cjispanča. ⁹ Tuquiqui Jesucristuž puntumi nižaza nižquin kuzziz puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui kjanacama paljaytača. Nii Jesucristuž puntu zuma zizñi kuzziz cjispanča. Nii iclizquiz yanapñi žoñinacaqui ana uj paañi kuzziz cjispanča. ¹⁰ Tsjii žoñiqui iclizquiz yanapz puestuquiz luzasaž niiqui, primeraqui

niiž persun kamaña zumpacha tantiitaž cjispanča. Nekztan zuma kamañchiz cjequiž niiqui, iclizquiz yanapz puestuquiz luzasača. ¹¹ Jalla nižta zuma kamañchiz cjispanča iclizquiz yanapñi maatakanacami. Nii maatakanacami walja rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza anapan ana wal quintu joojooñi kuzziz cjispanča. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa cumpliñi kuzziz cjispanča. ¹² Nižaza iclizquiz yanapñi žoñinacaqui tsjaa tjunchiz alajakaz cjispanča. Nižaza niiž persun maatinacami kjuy žoñinacami zumapanž irpiñi cjispanča. ¹³ Jakziltat iclizquiz yanapz puestuquiz zuma cumplačhaja, jalla niiqui zuma honorchiz cjequiča, nižaza juc'ant tjup kuzziz cjispančiča, Jesucristužquin criiz puntuquiztan paljayzjapa.

¹⁴ Wajilla wejrqui amquin ojkz pecuča. Pero anat uri tjonz atučhani. Jalla nižtiquiztan tii takunaca amquin cjiyrčuča. Tii takunacaž cjen amqui zizaquiča, jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui parti Yooz maatinacžtan kamz waquzičhaja, jalla nii. Yooz maatinacača werar žejtñi Yooz iclizaqui. Yooz icliz žoñinacaqui werar Yooz tawkquizimi tjurt'iñi kuzzizpanča. ¹⁶ Anaž jecmi kjaž cjesača tii puntuquiztan. Tuquiqui Jesucristuž puntumi, nižaza Yooz kamañ puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui nii puntunacami kjanacama ziztača. Tii Jesucristuž puntunacača chekanaqui. Jesucristuqui učum irat curpuchiz tjončiča tii muntuquiziqui. Jacatattiquiztan Yooz Espiritu Santuqui ticlarchiča niiž puntuquiztan, lijituma Yooz kamañchizza, jalla nii. Nižaza Yooz anjilanacaqui Jesucristo cherčiča. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz Jesucristuž puntuquiztan paljaytača. Nižaza tjapaman žoñinacaqui niižquiz criichiča. Nižaza Jesucristuqui tsewc arajpachquin wilta quejpchiča. Jalla nii puntunacača chekanaqui.

ZUMA TJAAJINTA TAKUNACA

4 Tsjii puntu cjesača. Yooz Espiritu Santuqui kjanapacha intintazkatchiča jalla tužu: Ima Jesucristuž wilta tjonan, yekjap criichinacaqui Yoozquin criizquiztan zarakaquiča. Tsjii kjutñi irpitaž cjequiča incallñi zajranacaž cjen, nižaza nii ana wal zajranacž tjaajintaž cjen. ² Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui incallñi kuzziz cjican toscar takunaca paljayaquiča. Nižaza ninacž toscar takunaca nonžcu, yekjap werar Yoozquin criichinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakaquiča. Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui ujquiztan ana sint'iñi kuzziz cjequiča, nižaza ana uj naazñi kuzziz cjequiča. ³ Nii ana wal žoñinacaqui anapanž lucutjiñi zalzqui cjican mantaquiča. Nižaza tsjii čhjerinaca lujlzm, anapanž lulzqui, cjican mantaquiča. Nii incallñi žoñinacaqui jalla nuž cjequiča, pero Yoozqui nii čhjeri tjaachiča, žoñinacaž lulajo. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichinacami werar Yooz tawkquiz criichinacami nii čhjeri lulasača Yoozquin sparaquiž cjižcu. ⁴ Tjapa Yooziž tjaata čhjerinacaqui walipankazza. Yoozquin sparaquiž cjižcu lulasača. Anapanča "Lujlzpapača anawaliqui" cjižqui. ⁵ Yoozquin sparaquiž cjižcu, nižaza Yooz taku

chiižcu, čhjul čhjerimi walipankaz cjesača, lujlzpapa. ⁶ Jalla nii weriž tjaajinta takunaca criichi žoñinacžquiz tjaajnaquiča amqui. Nekztan amqui Jesucristužtjajapa zuma sirwiñim cjequiča. Yooz tawk jaru, nižaza Yooz puntu zuma tjaajintanac jaru zuma kamčamča. Nižaza zuma tjaajnaquiž niiqui, juc'ant zuma kamañchiz cjequiča. ⁷ Ana wal quintumi nižaza zumzu žoñinacž quintumi anapan nonznaquiča. Antiz Yooz kuzcamapankaz kamzquinča kuz tjaazqui. ⁸ Curpu ejercicio paakatzi curpuquizkaz yanapča. Yooz kuzcama kamzqui curpuquizimi kuzquizimi tjappachquizpanž yanapča. Nižaza tii muntuquiz kamz žejtquizimi arajpach muntuquiz kamz žejtquizimi yanapča. ⁹ Jalla werar razunača nii takuqui. Jalla nižtiquiztan catokz waquziča. ¹⁰ Učhumqui žejtñi Yoozquin criichiž cjen tjewznaquiča arajpachquin Yooztan kami ojkzjapa. Jalla nuž tjewžcan, učhumqui Yoozta ancha langža nižaza sufriča. Jalla nii žejtñi Yoozta ultim werar Liwriñi. Niižquin criichinacaqui liwriita cjequiča. Nižaza tjapa žoñinacaqui liwriita cjesača, niižquiz criyaquiž niiqui.

¹¹ Jalla nii puntu tjaajintanaca mantaquiča, nižaza tjaajnaquiča amqui. ¹² Amqui tjowaž cjenami žoñinacžquiz rispitskataquiča, amiž zuma kamtiquiztan. Amqui zumapan kamaquiča, nižaza zumapan chiyaquiča, nižaza žoñinacžtan zuma munazaquiča, nižaza Yoozquin tjapa kuzzizpan cjequiča, nižaza lijitum kamañchiz cjequiča. Nekztan jaknužt amqui zuma kamčhaja, jalla nii cheržcu, parti criichi žoñinacaqui am iratapacha zakaz zuma kamasacha. ¹³ Nižaza wejt tjonzcama, parti criichi žoñinacžquin Yooz taku liizinzjapa kuz tjaajnaquiča. Nižaza Yooz taku liižcu parti criichi žoñinacžquin zumpacha chiižinaquiča. Nižaza ninacžquiz tjaajnaquiča. ¹⁴ Tuquiqui icliz jilirinacaqui kjaržtan am juntuñ lanziča. Nižaza am puntuquiztan tsjii Yooziž tjaata taku chiichiča, "Yooz tjaata kamañchiz cjequiča" cjicanaqui. Nekztan jalla nižta Yooz kamañchiz amquiz cjiskatchiča. Amqui nii Yooz kamaña ana cutznaquiča.

¹⁵ Jalla nii am kamañ puesto cumplisjapa, tjapa kuz tjaajnaquiča. Nii kamañ jaru kama. Jalla nižta kamz cjen, amqui juc'ant juc'ant zuma kamaquiča. Nižaza parti criichinacaqui am juc'ant zuma kamñiž cjen nayaquiča. ¹⁶ Jaziqui am persun kuzquizimi nižaza amiž tjaajintanacquizimi cuitaza, zumapan cjisjapa. Weriž chiižintanaca tirapan cjuñzna. Jalla nuž zuma cjuñznaquiž niiqui, ultimquiziqui liwriitam cjequiča. Nižaza amiž tjaajinta catokchi žoñinacaqui liwriitaž zakaz cjequiča.

ŽEW MAATAKANACŽ PUNTU

5 Tsjii cjesača. Irarchiz ejpnacžquiz ana ancha ujznaquiča. Antiz persun ejpžtakaz zuma tawkžtan chiižinaquiča, niiž ana wali paatiquiztan jaytiskatzjapa. Nižaza parti luctak žoñinacžquiz persun jilanacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiča. ² Nižaza irarchiz maatakanacžquiz persun maažtakaz zuma rispitchiz razunžtan chiižinaquiča. Nižaza parti

maatakanacžquiz persun cullaquinacžquiz chiižin-tažokaz chiižinaquiča, zuma kuztan.

Maatakanacžquiztan zumapan pinsaquiča.

³ Nižaza ultim t'akjir žewanacžquiz okznaquiča. ⁴ Ts-jaa žew žonqui maatinacchiz nižaza ajlchinacchiz cjesaž niiqui, jalla ninacaqui naa žew maaquiz okz waquiziča. Jakziltat Yoozquin criichižlaj niiqui, persun famillžquiztan žew maatakanacžquiz yanapz waquiziča. Nii žew maatakanacaqui famill ocjalanaca jwesi yanapchižlani. Žew maatakanacžquiz yanapzpanž waquiziča persun familiaqui. Jalla nuž Yooz yujcquiziqui walipanikaz cjequiča. ⁵ Jakzilta t'akjir žew žonmi zinalla žejlčhaj niiqui, jalla naača werar žewqui. Naaqui Yoozquin kuzziz cjenaqui arajpachquin kami ojcz, jalla nii tjewža. Nižta tjewžcan naaqui majiñami weenami Yoozquin ancha mayizinča. ⁶ Jakzilta žew žonmi tii muntuquiz kamzquinkaz kuz tjaachi žejlčhaja, jalla naaqui criichi žoñž cuzturumpi paachi cjenami, ana Yoozquin kuzziz zuma kamča. ⁷ Persun famillž žewnacžquiz okz waquiziča. Jalla nuž mantaquiča amqui, žewanacami ninacž familianacami ana ujchiz cjisjapa. ⁸ Persun famillžquiztan tsjii t'akjiri žejlčhaj ni-iqui, famillžquiztan mantinta cjis waquiziča. Ana mantintažlaj niiqui, nii famillchiz žoñinacaqui Yooz kuzcama kamz ana cumpliča. Nižaza nižta žoñinacaqui tsjan ana zuma kuzzizza ana criichinacžquiztanami.

⁹ Jakzilta žew maatakanacž tjuumi icliz listiquiz žejlčhaja jalla ninacaqui yanapta cjesača. Nižaza nii žew maatakanacaqui yanapzjapa sojta tunc wata jilchiz cjistanča. Nižaza tsjii luctakžtan panikaz zalsintača naa žewqui. ¹⁰ Nižaza žoñinacaqui naaža zuma kamtiquiztan pajta cjistanča. Nižaza naa žewqui maatinaca zuma irpiñtacha. Nižaza tjonzñi žoñinacžquiz zuma atintiñi kuzziz cjispanča. Nižaza criichi žoñinacž kojcha humilde kuzziz ajwsinintača. Nižaza sufriñi žoñinacžquiz zuma yanapñi kuzziz cjispanča. Nižaza tjapaman wali paatanacžquiz kuz tjaañi cjispanča. Jalla nižta zuma kuzziz žew maatakanacaqui iclizquiztan yanapta cjesača.

¹¹ Ima sojta tunca watchiz cjen žew maatakanacaqui anaž icliz listiquiz apuntita cjesača, yanapta cjisjapa. Listiquiz apuntita cjisjapaqui, žew maatakanacaqui tsjii icliz jilirinacž acuerduquiz luztanča. Tur žew maatakanacaqui wilta zalz pecačhani. Wilta zalaquič niiqui, nii acuerduquiztan ulanspanča. Jalla nuž ulantiquiztan Cristuž quintražtakaz cjequiča. ¹² Nii primero acuerduquiztan ulantiquiztan ujchiz cjequiča. ¹³ Nižaza turapacha žew maatakanacaqui kjuyquiztan kjuya ojklayasaž niiqui, jayraž cjesača. Nižaza ana wali quintu joojooñiž cjesača. Nižaza yekja žoñž parliquiz mitisñi cjesača. Jaziqui ana zuma takunaca chiichiyachani. Nižta chiichiizqui inapankazza. Anapan waquiziča. ¹⁴ Jalla nižtiquiztan tur žew maatakanacaqui zalz waquiziča. Zalzcu, ocjalchiz cjesača. Nižaza kjuya luraña cwitiñi cjesača. Jalla nižta zuma kamañ quintra žoñinacaqui icliz žoñinacžquiz anaž iñarasača. ¹⁵ Yekjap žew maatakanacazti

Yoozquiztan zarakchiča, nižaza Satanás diabluž kuzcama ojčha.

¹⁶ Jakzilta criichi luctakami maatakami persun famillžquiztan tsjaa žew žon žejlčhaja, naa žew žon yanapz waquiziča, icliz žoñinacžta ana ch'ama cjejajo. Jalla nižtiquiztan ultim t'akjir chawc žew maatakanacžquiz icliz paažtan yanapta cjesača.

ICLIZ JILIRŽ PUNTU

¹⁷ Jakzilta icliz jilirit zumpacha irpačhaja, parti criichi žoñinacaqui nii jiliržquin zuma honora tjaaz waquiziča, nižaza zuma pacz waquiziča. Nižaza Yooz taku paljayñi jiliržquizimi, nižaza Yooz taku tjaajiñi jiliržquizimi juc'ant honora tjaaz waquiziča, nižaza juc'anti pacz waquiziča. ¹⁸ Tuquitanpacha cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: "Tsji trigo jojñi aznuqui ñujcžtan ana ñucasača ana lulajo". Nižaza cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: "Jakziltat langzñižlaja, jalla niiqui pacta cjis waquiziča".

¹⁹ Nižaza tsjii žoñikaz icliz jiliržquiz uj tjojtNASAž niiqui, jalla nii žoñž chiitaqui anača nonzqui. Antiz tsjii pucultan čhjepultan tisticu žoñinacaž ujchizpanča cjesaž ni-iqui, ninacž chiitaqui nonznaquiča. ²⁰ Nižaza jakzilta icliz jilirit uj paañi žejlčhaja, jalla nižquiz ujsnaquiča parti criichi jilanacž yujcquiz. Jalla nižtiquiztan nii parti žoñinacaqui uj paaz jiwjataquiča. ²¹ Jaziqui Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristužtan nižaza Yooziž illzta anjilanacžtan, jalla ninacž yujcquiziqui amquiz mantuča, nii weriž tjaajintanac jaru kamajo, nii. Nižaza jalla nuž kamcan anapanča pjali cjičisqui. Nižaza tjapa žoñinacžtan tsjii kuzziz cjis pecsa. ²² Nižaza ima icliz jilirž puestuquiz uchan, nii žoñž kuz zumpacha tantiži-naquiča. Ana zumpacha tantiyaquič niiqui, tsjii amiž uchta icliz jiliriui ujquiz tjojtNASAča. Nekztan parti žoñinacaqui amquiz zakaz uj tjojtNASAča. Jaziqui ima uchcan zumpacha tantiiz waquiziča. Nižaza am persun kuzquiz cuitasa ana ujquiz tjojtSjapa.

²³ Amiž walu ancha laa laa cjenaqui, anam kjaz alaja licašača. Tsjii kulla cunta koluc vinulla licsnasača.

²⁴ Yekjap žoñinacaž uj paatanacaqui kjanapacha tjeežta cjiisa ima casticta cjisnan. Yekjap žoñinacaž uj paatanacazti chjojžta cjesača, casticz tjuñicama. Nekztan tjeežtaž cjequiča. ²⁵ Jalla nižtapacha yekjap žoñinacaž zuma paatanacaqui kjanapachača. Yekjap žoñinacaž zuma paatanacazti ana chertača. Pero anaž tirapan chjojžta cjequiča. Pjalz tjuñquiziqui tjeežtaž cjequiča.

6 Criichi žoñinacžquiz chiižina, tuž cjan: Patrunž mantuquiz kamñi piyunanacaqui persun patrunžquiz rispitle, parti žoñinacaž werar Yooz quintra ana chiyajo, nižaza tjaajinta Yooz taku ana iñarajo. ² Nižaza jakzilta piyunanacat criichi patrunchizlaj niiqui, juc'anti rispitle, ana quintra chiila, nii patrunaž criichiž cjen. Antiz juc'anti nii patrunžta langžinspanča. Am patrunpachača criichi maziui. Jalla nižtiquiztan zuma k'ayi jilača niiqui. Jalla nii puntunaca chiižinaquiča, nižaza tjaajnaquiča.

ANA WALI TJAAJIŃINACŹ PUNTU

³ Tsjii žoŃiqi tsjemat pinsita takunacŹtan tsjii kjutŃi tjaajnačhani. Jalla niŹta ana wali tjaajnaquiŹ niŃiqi, Jesucristo JiliriŹ zuma tjaajintanacquiztan tsjemataŹ tjaajinča. NiŹaza nii žoŃiqi Yooz mantita kamaŃquiztan tsjemata kamaŃa tjaajinča. ⁴ Jalla niŹta tjaajini žoŃiqi mit kuzzizza. Yooz puntunaca ultim werara ana zizza. NiŹaza niŹta tjaajini žoŃiqi ana wali kuzziz cjen žoŃinacŹtan ch'aazkaz pecča. Čhjul taku puntuquiztan ch'aazkaz pecča. Jalla nuŹ ch'aazcan chjaawjkatas žejlča, niŹaza t'aka t'akaŹ cjissa, niŹaza žoŃinacaqui quintra chiyas žejlča. NiŹaza porapat uj tjojtassa. ⁵ NiŹaza nii millk'u kuzziz žoŃinacaqui porapat ana tucuziŃi ch'aasniča. Ninacaqui Yooz pinsitanacami zuma werar razunanacami ana zizza. Tii muntuquiz wali jiru kamz cjis pinsican, Yooz jiczquin luzza. Nii wali jiru kamzqui, "Jalla nii kamzkaŹza waliqui", cjican pinsiŃiča. Jalla nii ana wal pinsitanacchiz žoŃinacŹtan ana munazaquiča. ⁶ Pero tsjiikaz cjiwča. Yooz jiczquiz kamzqui ancha waliča, wali jiru kamzquiztan juc'anti. Yoozquin kaz kuzziz cjican žoŃinacaqui cuntintu cjequiča. ⁷ Tii muntuquiz nascuqui učhumqui ana čhjulchiztača. NiŹta irata ticčcuqui tii muntuquiztan ana čhjulchiz okaquiča. ⁸ Jalla niŹtiquiztan tii muntuquiz žejlcan, čhjerchizimi zquitchizimi cuntintu cjistanča. ⁹ Jakziltat wali jiru cjis pecčhaja, ujquiz tjojt-snasača, niŹaza ana wal jiczquiz lusasača. Nekztan zumzu pinsamintuchiz cjesača. NiŹaza persun quintra ana wal kamzquizkaz pecasača. Nekztan nii ana wal kamtiquiztan tjappacha pertaquiča. Liwj akztaŹ cjisnaquiča nii žoŃiqi. ¹⁰ Paazquin kuz tjaazqui tjapaman ana walinacquiz cjiskatča. Paazquin kuz tjaacan yekjap criichi žoŃinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutŃi chjichta cjissiča. Nekztan persunpacha wira ancha sufriskatča.

TIMOTEOŹQUIZ CHIIŹINTA TAKUNACA

¹¹ Timoteo jila, amqui Yooz žoŃimča. Jaziqui ana walinacŹquiz anapan kuz tjaaquiča. Antiz zuma kamzquin kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kama. NiŹaza Yoozquin kuzzizpan cjee. NiŹaza zuma munaziŃi kuzziz cjee. NiŹaza pasinziz kuzziz tjurt'a. NiŹaza humilde kuzziz cjee. ¹² Zuma zultatuŹtakaz Yoozquin tjurt'iŃi kuzziz cjee, niŹaza Satanás diabluŹ partiranacŹ quintra cjee. NiŹaza arajpachquin Yooztan wiŃaya kamzjapa, kuz tjaaquiča. Arajpachquin wiŃaya kamajo Yoozqui am kjawziča. NiŹaza nuŹ kjawztan, amqui walja žoŃinacŹ yujcquiz ticlarchamča, "Yoozquinkaz kuzziztča wejrqui" cjican. ¹³ Timoteo jila, Yoozqui tjapa tii

muntuquiz žejlŃinacŹquiz žeti tjaača. NiŹaza Jesucristuqui Poncio PilatuŹ yujcquiz Yooz EjpŹquinkaz kuzziztača. Jaziqui Yooz yujcquizimi JesucristuŹ yujcquizimi wejrqui amquin mantuča, ¹⁴ Yooz kamaŃquizkaz kama, jalla nii. Nekztan žoŃinacaqui Yooz kamaŃa quintra ana čhjul chiyasača, niŹaza Yooz kamaŃaqui zumapankaz tjeeŹta cjequiča, Jesucristo JiliriŹ tjonz tjuŃicama. ¹⁵ Yooz EpiŹ pinsita timpuquiz Jesucristuqui wilta tjonaquiča. Yooz Ejpqui zinta zuma Yoozza. Jalla niiča tjappachquiztanami chekanaqui. NiŹaza Yoozqui tsjan pajk jiliriča čhjul jilirinacŹquiztanami. NiŹaza niiča juc'ant azziz mantiŃiqi čhjul mantiŃinacŹquiztanami. ¹⁶ Yoozpankaza wiŃay žejtchizqui. NiŹaza anaŹ jec ujchiz žoŃimi Yoozquin macjati atasacha juc'ant zuma kjaŃquiz kamchi, nekztan. Jalla niŹtiquiztan anaŹ jec žoŃimi Yooz cherchiča, niŹaza ana cherasača. Yoozqui wiŃaya honorchiz cjila. NiŹaza wiŃaya mantiŃej cjila. Jalla nuŹoj cjila. Amén. ¹⁷ Amqui tii muntuquiz wali jiru kamŃi žoŃinacŹquiz mantaquiča, ancha cusasanacchiz cjenami ana mita kuzziz cjeyajo. AnaŹ wiŃaya niŹta wali jiru kamasacha. Jalla niŹtiquiztan cusasanacquiz anača kuz tjaazqui. Antiz Yoozquinkaz kuz tjaa. Nii žejtŃi Yoozpankaz učhumnacaquiz tjapaman wintizunanaca tjaača, učhumnaca cuntintu kamzjapa. ¹⁸ NiŹaza nii wali jiru kamŃi žoŃinacŹquiz mantaquiča tuŹ kamajo. Ninacaqui zuma obranaca paaz waquiziča. Nekztan zuma obranacaŹ paachiŹ cjen ultim werar wali jiruŹ cjequiča Yooz yujcquinaqui. NiŹaza ninacaqui zuma kuztan ninacŹ cusasanacŹtan žoŃinacŹquiz yanapz waquiziča. Ana zkutu kuzziz cjis waquiziča. ¹⁹ Jalla nuŹ zuma obranaca paatiquiztan arajpachquin ultim werar cusasanaca juntaquiča. NuŹ juntitiquiztan, ultimupan Yoozqui arajpachquin ninacŹquiz zuma kamkataquiča, wiŃaya. Jalla nii arajpachquin wiŃay kamzquin kuz tjaaz waquiziča. Nii kamzqui juc'ant zumača. Jalla nuŹ wali jiru žoŃinacŹquiz mantaquiča amqui.

²⁰ Timoteo jila, wejrqui amquiz tjapa Yooz puntunacquiztan tjaajinčinča. Jalla nii tjaajintanaca zumpacha cjuŃzna, niŹaza nii jaru kama. NiŹaza ina žoŃŹ takunaca ana nonžna. Ana Yooz takunacača ninacŹ takunacaqui. NiŹaza zuma tjaajintanac quintra chiitaqui ana nonžna. Yekjap žoŃinacaqui tsjii kjutŃi chiičcuqui, "Zuma zizta takučha weriŹ chiitaqui", cjiŃiča. ²¹ NiŹaza yekjap criichi žoŃinacaqui nii ana wal taku catokčcu Yoozquiztan tsjii kjutŃi zarakchiča. Ana zuma kuzziz cjissiča.

Yoozqui am wintijla. Jalla nuŹoj cjila. Amén.

2 TIMOTEO

1 Wejrtča Pablutqui. Yooz muñañpi jaru Jesu cristuž illzta apostoltča. Yoozqui Jesucristuž cjen žoñinacžquiz taku tjaachiča, Jesucristužquin kuz tjaañi žoñinacžquiz wiñaya arajpachquin kamkatzjapa. Jalla nii wiñaya kamz puntuquiztan paljayajo wejrqui apóstol puestuquiz uchtitča. **2** Timoteo jila, amqui wejt k'ayi maati cuntamča. Jalla nekztanaqui tii cartal cji-jržučha. Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, jalla ninacaqui amquin zumaj yanapla, nižaza amquin okžla, nižaza zuma cuntintu kuzziz kamkatla.

TIMOTEOŽQUIZ CHIIŽINTA TAKU

3 Wejrqui majiñami weenami Yoozquin mayizican, am cjuñučha. Am cjuñžcu, wejrqui amiž cjen tirapan Yoozquin sparaquič cjiwčha. Yoozquin tjapa kuztan liji-tuma sirwučha. Jaknužt wejt tuquita atchi ejpnaca Yoozquin zuma sirwitčhaja, jalla nuž Yoozquin sirwučha. **4** Wejrqui cjuñučha, amiž wejtquiztan kaazñiž cjen. Nižaza wilta am chertz anchal pecučha. Nekztan cuntintul cjeečha. **5** Nižaza cjuñučha, amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča, jalla nii. Primeraqui am Loيدا cjeti matilliqui Yoozquin kuzziz cjissintača. Nekztan am Eunice cjeti maa Yoozquin kuzziz zakaz cjissintača. Nižazakaz amqui ultimupan Yoozquin kuzziz cjissamčha.

6 Yoozqui amquiz tsjii zuma kamaña tjaachiča, weriž am juntuñ kjaržtan lanžtan. Jalla nižtiquiztan amquin chiižinučha, nii zuma kamañquiz tira kamajo. **7** Yoozqui učhumquiz eksñi kuzziz ana cjiskatchičha. Antiz tjup kuzziz cjiskatchičha, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjiskatchičha, nižaza zuma pinsiñi kuzziz cjiskatchičha. **8** Jaziqui amqui anapanim azaquičha, učhum Jesucristo Jilirž favora paljaycan. Wejrqui Jesucristuž cjen carsilquiz chawjctičha. Jalla nuž cjenami amqui ana wejtquiztan azaquičha. Amqui Yooz zuma liwriñi taku paljayñiž cjen zakam sufriča. Nii sufrisquiztan ana jiwjatalla. Yoozqui amquiz azi tjažcaquičha tjurt'izjapa. **9** Nii azi tjaañi Yoozza učhum liwriichiqui. Nekztan učhum kjawziča nižquin tjapa kuztan kamzjapa. Yoozqui učhum ana kjawziča učhumnacaž zuma paa-tiquiztan. Antiz Yoozqui učhum kjawziča niž persun kuz munañpi jaru, nižaza niž persun okžni kuzziz cjen. Ima tii muntu želan Yoozqui tantiichiča, Jesucristužquin kuzziz žoñinacžquiz niž okžni kuz tjeez-naquičha, nii. **10** Jaziti Yoozqui učhum Liwriñi Jesucristuž tjonchiž cjen niž okžni kuzziz tjeeziča. Jesucristuqui ticz liwj atipchiča persunaltajapami nižaza nižquin criichi žoñinacžtajapami. Nižaza liwriñi Yooz

taku paljaytiquiztan, jaknužt žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamčhaja, jalla niiqui kjanzt'itača.

11 Jalla nii zuma quintu paljayajo Yoozqui wejr utchiča apóstol puestuquiz. Nižaza wejr utchiča ana judío žoñinacžquiz tjaajnajo. **12** Jalla nižtiquiztanpacha wejrqui ancha sufručha tii carsilquiz chawjckatzcama. Jalla nuž cjenami wejrqui anapan azučha, werar Yooz-tan tsjii kuzziz cjen. Werar arajpach Yoozquinpanž kuz tjaachinča. Nižaza tuž cjiwčha, wejt Yoozqui walja azzizza. Jaziqui niiqui weriž cumpjiita wira cuitaquičha Jesucristo tjonz tjuñicama. Jalla niiča zuma werar razunaqui.

13 Werjqui amquiz zuma tjaajinčinča. Jalla nii tjaajintacama amqui tirapan tjapa kuztan kamaquičha. Yoozquin kuzzizpan cjequičha, nižaza žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjequičha. Jalla nuž kamaquičha Jesucristužtan tsjii kuzziz cjen. **14** Yoozqui amquin niiž zuma tjaajintanaca tjaachiča. Jalla nii zuma taku cuitaquičha. Učhum kuzquizpachača Espiritu Santuqui. Jalla niiqui amquiz yanapaquičha nii Yooz taku zuma lijituma tjaajnajo.

15 Tjapa nii Asia provinciquiztan tjonchi žoñinacaqui wejr zinalla ecchiča. Jalla ninacquiztan Figelo, nižaza Hermógenes, jalla ninacaqui wejr ecchizakazza. Nii zizza amqui. **16** Onesiforožti ancha wejr kuzziča wiltan wiltan. Nižaza weriž carsilquiz chawjctaž cjen ana azzičha. Jalla nižtiquiztan zuma okžni kuzziz Yooz Jiliriqui nižquiz zumaj yanapla, niž familianacžtanpacha. **17** Roma cjita wajtquiz želan, nii Onesiforo jilaqui wejr ancha kjurchičha zalañcama. **18** Jesucristo Jiliriz pjalz tjuñquiziqui Yooz Jiliriqui nii Onesiforožquin okžni kuzziz cjequičha. Efeso wajtquin želan, Onesiforoqui jaknužumi criichi žoñinacžquin yanapchiča, jalla nii amqui zuma zizza.

JESUCRISTUŽ ZULTATUŽTAKAZ CJISPANČHA

2 Timoteo jila, wejt maati cuntamča. Tjup kuzziz cjee. Jesucristuqui amquiz yanapaquičha. **2** Wejrqui walja žoñinacaž želan Yooz taku tjaajinčinča. Ninacžtanpacha amqui weriž tjaajintanaca nonzamčha. Jalla nii tjaajinta takunaca amqui tjaajnaquičha zuma cumpliñi kuzziz žoñinacžquizimi. Nekztan nii žoñinacaqui yekjanacžquizimi tjaajnasača.

3 Amqui Jesucristužquin sirwiñiž cjen sufraquič niiqui, nii sufrizquiztan ana jiwjata. Jalla nuž sufrican, Jesucristužquin tjurt'aquičha walja tjup zultatuztakaz. **4** Jakzilta zultatut servicio militarquiz žejlčhaja, jalla niiqui militar asuntunacquiz tjapa kuz tjaacha. Ana panž

civil asuntunacquiz kuz tjaasača. Niiž comandantiž mantuquiz cjissa, nii comandantiž kuz wali cuntintu cjiskatzjapa. Jaziqui zultat lii jaruž kamča, anapanž civil lii jaruž kamča. ⁵Jalla nižta irata jakziltat pelota uzinčhaja, pelot uzinz lii jaru uzinztanča. Ana pelot uzinz lii jaru uznaquiz niiqui, anapanž premio ganasacha. ⁶Nižaza jakzilta langzñi žoñit zkala langžaja, jalla niiqui primeraž zkal čhjerquiztan lulasacha. ⁷Jalla nii weriž chiita puntuquiztan tantiya. Jalla nekztan Yooz Jiliriqui tjapa nii puntuquiztan zumpachaž intintiskataquičha.

⁸Nižaza Jesucristuž puntu cjužzna. Jesucristuqui David cjita tuquita jilirž majchmaatinacquiztan tjonničha. Jesucristuž ticziquiztan jacatatchi puntu cjužzna. Jalla nii liwriiñi takupacha paljajuča. ⁹Jalla nuž paljaytiquiztan wejrqui carsilquiz chawjcta sufručha, kriminal žoñižtakaz. Jalla nuž weriž carsilquiz chawjcta želanami, liwriiñi Yooz takuqui anača chawjcta. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui tirapanž paljaytača. ¹⁰Jalla nižtiquiztan wejrqui walja sufručha Yooziž illzta žoñinacážquiz juc'ant wali cjiskatzjapa. Sufručha ninacami wejrmi ultimiu liwriita cjisjapa. Jesucristužquiz kuzziz cjen ninacami wejrmi wiñayaž liwriita cjequičha, nižaza arajpachquin wiñaya honorchiz cjequičha.

¹¹Jesucristuqui učhum laycu ticziča. Jalla niičha ultim werar razunaqui. Učhumqui tuquita ana wal kamañquiztan ticzi žoñinacážtakaz cjissinčhumča, nii ana wal kamañquiz ana iya kamajo. Jaziqui ew kamañchiz cjissinčhumča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužtan kamča.

¹²Nižaza Jesucristužquiz sirwiñiž cjen sufračhaj niiqui, tjurt'ichi kuzziz kamz waquiziča. Nekztan tjurt'ichi kuzziz tirapan cjequiz niiqui, učhumqui nižtan chica mantaquičha. Učhumqui Jesucristužquiz nicaquiz niiqui, niiqui nižaza učhum nicaquičha.

¹³Jaziqui učhumž Jesucristužquiz criiz ana cumplichiz cjenami, nii Jesucristuqui tirapanž niiz ecta taku cumplaquičha. Niiqui persun taku anapanž nicasacha.

YOOZTAJAPA ZUMA LANGZPANČHA

¹⁴Amqui criichi jilanacážquiz nii puntu cjužskataquičha. Nižaza Jesucristo Jilirž tjuuquiz ninacážquiz zumpacha chiižinaquičha, jalla tužu: Anaž ch'aazaquičha ina žoñž takunac puntuquiztan. Jalla nuž ch'aazqui anaž čhjuljapa sirwiča. Nižaza nii ch'aazta taku nonžñi žoñinacaku Yooz jiczquiz kamzquiztan tsjii kjutñi chjichtaž cjesača. ¹⁵Amqui Yooztajapa tjapa kuztan langzna, Yooz yujcquiziqui zuma langzñi žoñi pajta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiz žejlcan amqui ana čhjulquiztan azasacha. Nižaza Yooztajapa langžcan, niiz werar liwriiñi taku legali paljaya. ¹⁶Ina žoñž takunacaku anača chiižqu. Jalla nii ina takunaca chiyasaž niiqui, tsjan tsjan tsjii kjutñi žoñinacážquiz irpaquičha. ¹⁷Nii ana wal chiižqu zuma kamañnaca ana wali cjiskataquičha, jaknužt tsjii laa cjiñi tjapa curpu ana wali ch'ujlkatčhaja, jalla nižta. Jalla nuž watchiča Himeneožtan Filetužtan, jalla ninacážquiz.

¹⁸Jalla ninacaku werar Yooz tawkquiztan tsjii kjutñi tsjemat taku parličiča, "Jacatatz tjuñiqui watchiča", cjican. Jalla nuž chiitiquiztan yekjap criichinacž kuznacaqui turwayskatžcu, Yooz jiczquiztan zarakskatchiča. ¹⁹Jalla nuž cjenami Yoozqui niizquin kuzziz žoñinaca yanapča tjurt'iñi kuzziz cjejajo. Jalla nižtiquiztan Yooz icliz žoñinacaku tirapan tjuraquičha. Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča, "Yooz Jiliriqui niiz illzta žoñinacáž pajča". Nižaza, "Tjapa Jesucristužquin kuzziz žoñinacaku ana wal kamañquiztan zarakstanča". Jalla nužupanča.

²⁰Tsjii cjesača. Tsjii ricach žoñž kjuyquiziqui tjapanman cusasanaca žejlča, korquiztan paata, nižaza paazquiztan paata, nižaza tabliquiztan paata, nižaza ljocquiztan paata, jalla nižta cusasanaca žejlča tsjii kjuyquiziqui. Parti cusasaqui zuma visitanaca atintizjapa žejlča. Parti cusasazi zapuru kamzjapa žejlča.

²¹Jalla nižta iratača žoñinacaku. Yooz Jilirž atintizjapa, nižaza zuma honorchiz cjisjapa, zuma kamstanča. Nižaza nii ana wali chiiñi žoñinacážquiztan cuitasaquičha. Yooz Jiliržtjapa sirwiñipankaz cjee. Nekztan Yooz Jiliriqui am ocupasacha. Nižaza listu cjesača čhjul wali paazjapami.

²²Tjotjowanacaku ana wali pinsizcu, ana wali ojklayasacha. Amqui nižta anawali kamzquiztan cuitasaquičha. Yooz kuzcama kamaquičha, nižaza Yoozquinkaz kuzziz cjequičha, nižaza zuma munaziñi kuzziz cjequičha, nižaza parti žoñinacžtan zuma kamaquičha. Amtan tjapa Jesucristo Jiliržquin kuzziz žoñinacžtan zuma kamz waquiziča. ²³Nižaza zumzu ana zizñi žoñinacáž ch'aaz puntunaca parlanaqui, ana mitisaquičha. Nii ch'aaz puntu parlaquiz niiqui, ultimupan juc'anti aptjapznasacha. Jalla nii zizza amqui. ²⁴Jesucristo Jiliržquin sirwiñi žoñiqui anaž ch'aaz waquiziča. Antiz tjapa žoñinacžtan zuma munaziñi kuzziz kamz waquiziča. Nižaza zuma tjaajiñi kuzziz cjis waquiziča. Nižaza pasinziz kuzziz cjis waquiziča. ²⁵Nižaza Yooz tawk quintra žoñinacážquiz chiižinaquičha zuma humilde kuztan. Jalla nuž chiižinan Yoozqui cunamit ninacž kuz campiiskatačhani, werar Yooz tawk jaru wila kamajo. ²⁶Anziqui ninacaku diabluž kjarquiz žejlča, tsjii presužtakaz, diabluž mantita jaru ojczjapa. Amiž humilde kuztan chiižintiquiztan Yoozqui cunamit diabluž kjarquiztan ninacážquiz liwriita cjiskatačhani.

ANCHA ANA WALI ŽOÑINACA ŽELAQUICHA

3 Jalla tižta zakaz intintazkatz pecučha. Ima Jesucristuž tjonan ch'amaž cjequičha zuma kamzjapa. ²Žoñinacaku persun kuzcama kamzkaz pecaquičha. Nižaza paazquiz kuz tjaaquičha. Nižaza persun honorchiz cjis pecaquičha. Nižaza mit kuzziz cjequičha. Nižaza Yooz quintra chiiñi cjequičha. Nižaza maa ejpž takunaca ana casñi cjequičha. Nižaza ana jeczquizimi sparaqiz cjiñi cjequičha. Nižaza Yooz kamañ puntu ana rispitaquičha. ³Nižaza ana okzñi kuzziz cjequičha. Nižaza ana jecztanami zuma kamaquičha. Nižaza žoñinacž quintra takunaca joojowaquičha. Nižaza jaknužt persun kuz pinsičhaja, jalla niicama ojklayñi cjequičha.

Nižaza žoñi sufriskatz pecñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma žoñinacž quintran cjequiča. ⁴ Nižaza tarasuna paañi kuzziz cjequiča. Nižaza ana eksñiž malcreados cjequiča. Nižaza persun honorchiz cjis pecñi kuzzizkaz cjequiča. Nižaza persun kuzcama kamzquinakaz kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kamzquin anapan kuz tjaaquiča. ⁵ Ninacaqui Yoozquin criichiž cutzturumpi jaru ojklayñiž cjenami, ultimquiziqui persun kamañ wira kaz paaquiča, anaž Yooz kamañ jaru cjequiča. Yooz aztan ana kamaquiča zuma kamzjapa. Jalla nižta kamñi žoñinacžtan anača ancha amigo pajasqui.

⁶ Nižaza yekjapanacaqui nii ana wal kamñi žoñinacžquiztan maatakžtan kjuyquiz luz pecña, nii kjuychiz uj paañi maatakžquiz incallzjapa. Nižta maatakanacaqui uj paazquiztan ana atipasača. Nižaza juc'ant juc'ant ujchiz cjissa. Persun kuz ana ewjasñi atča. Jaziqui nii maatakanacaqui čjul ana wali pinsitanacž jaru ojklayča. ⁷ Zizñi cjis peccu, čjul tjaajintanacami catokča. Pero anawira werar Yooz taku intintazñi cjis atasacha. ⁸ Jalla nižtakaztača pucultan yatirinacaqui, Janes cjita žoñžtan nižaza Jambres cjita žoñžtan. Jalla ninacaqui Moisés quintra paachiča. Jalla nižta irata nii ana wal kamñinacaqui werar Yooz tawk quintra paača. Nižaza nii ana wal kamñi žoñinacaqui ana zum pinsamintuchiz tsjii kjutñipan chiiñiča "Yoozquin kuzziztča" cjicanaqui. Pero zumpacha tantiita cjequiča. Nekztan ninacž ana zuma kuz kjana-pacha tjeezta cjequiča, tjapa žoñinacž ninacž puntuquiztan werara zizajo. ⁹ Ninacaqui tsjii ratupanikaz ninacž taku walkatasacha. Nekztan žoñinacpachaž ninacž taku zuma tantiižcu ninacž ana zuma razunanaca nayaquiča. Jalla nižta watchiča Janetan Jambrestan.

PABLUŽ KAMTANAC PUNTU

¹⁰ Amzti weriž tjaajintanaca zumpacha catokchamča, nižaza weriž kamtanacami zumpacha zizzamča, nižaza weriž kuzquiz tantiitanacami, nižaza weriž Yoozquin kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma pasinziz kuzziz kamtanacami, nižaza weriž zuma munaziñi kuzziz kamtanacami, nižaza weriž tjurt'iñi kuzziz kamtanacami, ¹¹ nižaza žoñinacž wejtquiz chjaajwkatcan kamtanacami, nižaza weriž sufrican kamtanacami. Jalla tjapa weriž kamtanacami zizzamča. Nižaza amqui zumpacha zizza, jaknužt wejtquiz watčhaja Antioquia wajtquizimi, Iconio wajtquizimi, Listra wajtquizimi. Jalla nii watjanacquiziqui ancha sufrichinča. Jalla nuž sufrichiž cjenami Yooz Jiliriqui wejr liwriichiča tjapa nii sufrisquiztan. ¹² Jalla nižta sufraquiča tjapa criichi žoñinacaqui. Jakzilta criichi žoñinacat Jesucristuž kuzcamapan zuma kamz pecchaja, jalla nižta sufraquiča tjapa ninacaqui. ¹³ Nižaza ana wal kamñi žoñinacami nižaza incallñi žoñinacami tsjan juc'anti ana waliž kamaquiča, žoñinacžquiz incallaquiča, nižaza ninacaqui incallta zakaz cjequiča.

¹⁴ Amzti amiž zizta Yooz tawk jaru kamcan tirapan tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza amqui zizza jecčhalaj amquiz tjaajinchi, jalla nii. Nii tjaajintanaca zumpacha

tantiižcu, legali Yooz takucamača nii tjaajintanacaqui, jalla nii tantiyazzamča. ¹⁵ Koltallquiztanpacha amqui cjjirta Yooz taku zizzamča. Nii Yooz takuž istutiican, amqui liwriñi puntu ancha zizñi cjissamča. Yooz takuqui tjaajža, jaknužt liwriita cječhaja, Jesucristužquiz criichiž cjen, jalla nii. ¹⁶ Tjapa nii cjjirta Yooz takuqui Yoozquiztancama ulanchicamača. Jalla nižtiquiztan Yooz takuča zuma tjaajiñipanqui, nižaza uj tjeezñiqui, nižaza zuma Yooz jiczquiz ojklajajo azquichñiqui, nižaza tjapa Yooz kuzcama tjaajiñipanqui. ¹⁷ Jalla nužupanča Yooz takuqui. Yooz taku zumpacha catokžcuqui, Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha zizñi cjissa Yooz kamañquizkaz zuma kamzjapa. Nižaza Yooz taku catokžcuqui Yoozquin kuzziz žoñinacaqui zumpacha tjaczi cjissa, tjapaman walinaca paazjapa.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKU

⁴ Jesucristo Jiliriqui mantizjapa tjonaquiča. Jalla nuž tjonžcu ticzimi žejtñimi pjalznaquiča. Jalla niž yujcquizimi Yooz Ejpž yujcquizimi am chiižinuča, Yooz taku paljayaquiča amqui. ² Nižaza timpuchiz cjicanami ana timpuchiz cjicanami tirapan Yooz tawkžtan žoñinacžquiz chiižinaquiča. Nižaza žoñinacžquiz intintiskataquiča Yooz taku werarača, jalla nii. Nižaza uj paañi žoñinacžquiz Yooz tawkžtan ujznaquiča. Nižaza zumpacha amtayaquiča. Jalla nuž chiižincan, zuma pasinziz kuzzizpan tirapan tjaajnaquiča. ³ Tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz žoñinacaqui zuma Yooz taku tjaajintanaca anaž nonz pecaquiča. Antiz jakzilta tjaajiñit ninacž persun kuz wali cjiskatačhaja, jalla nii tjaajiñinaca nonzkaz pecaquiča. Ninacž persun ana wali razun jaru, jalla nižta tjaajintanaca pecaquiča. ⁴ Werar Yooz taku anapanž nonz pecaquiča. Ina žoñž parlakaz nonz pecaquiča. ⁵ Amzti zuma werar razunanac jaru tirapan lijituma kamaquiča. Sufricanami zuma tjurt'iñi kuzziz cjequiča. Nižaza zuma liwriñi Yooz taku paljayzquin kuz tjaaquiča. Nižaza amqui Yooziž tjaata kamaña cumplaquiča.

⁶ Wejrqui tsjii wilanažtakaz contal cjeeča. Wejt ticz tjuñiqui wajillača. ⁷ Zuma zultatužtakaz wejrqui Yoozquin zuma tjurt'iñi kuzzizpan željchinča. Nižaza werjqui wejt apóstol oficio zuma cumplichinča. Nižaza tirapan Yoozquin tjapa kuztan criyuča. ⁸ Jaziqui arajpachquin ojžcu weriž Yooz kuzcama kamtiquiztan, tsjii zuma premiužtakaz gansjapa tjewznuča. Jesucristo Jiliriča lijituma pjalñiqui. Jalla niiqui niž pjalz tjuñquiz nii premio wejtquiz tjaaquiča. Anaž wejtquizkaz premio tjaaquiča. Tjapa nižquin kuzziz žoñinacžquiz premio tjaaquiča. Ninacazakaz niž tjonz tjuñi ancha tjewža, ancha chertz pecča.

PABLUQUI ZINALLA CARSILQUIZ ŽEJLČHA

⁹ Timoteo jila, tsjiillakaz cjesača. Tsjii wiltallami wejr chertzñipan tjonz pecall amqui. Wajilla tjonalla. ¹⁰ Demaszi wejr zinalla ecchiča. Tii muntuquiz žejlñi cusasanaca juc'anti pecča. Jalla nekztan wejtquiztan

ojkchiča Tesalónica watja ojkzjapa. Nižaza Crescentiqui Galacia yokquin ojkchiča. Nižaza Tituzti Dalma-
cia yokquin ojkchiča. Jaziqui wejtquin tjonalla. ¹¹ Lu-
caskazza wejttan chicaqui. Jaziqui Marcos kjurz-
naquiča. Nuž wajtžcumi zjijcaquiča amtan. Mar-
cosqui wejtquiz zuma yanapasača Yooztajapa
langzquiztan. ¹² Tíquico wejrqui cuchanchinča Efeso
wajtquin. ¹³ Amqui tjoncan wejt irs caputi zjijc-
naquiča. Wejt irs caputi ecchinča Carpos kjuyquiz
Troas wajtquin. Nižaza librunaca zjijcnaquiča. Tsjan
chekanac wejt papilanaca zjijcnaquiča.

¹⁴ Alejandro, nii cobre jirunaca paañiqui ancha wejt
quina paachiča. Jalla niiž paatiquiztan Yooz Jiliriqui
nii casticaquiča. ¹⁵ Amqui niižquiztan cuitasaquiča.
Niiqui učhum paljayta Yooz taku ancha quinača.

¹⁶ Werič jilirnacž yujcquiz primera tjurt'iñi tawkžtan
chijan, anaž jecmi wejtquiz tjurt'i yanapchiča. Tjapa
wejr zinalla ecchiča. Ninacaž ectiquiztan Yoozqui ni-
naca anakaj casticla. ¹⁷ Yooz Jiliriqui wejtquiz

yanapchiča. Nižaza wejtquiz zuma tjup kuzziz
cjiskatchiča, jalla nižtiquiztan wejrqui liwriiñi Yooz
taku tirapankal paljayuča, tjapa ana judío žoñinaca
nonznajo. Nižaza wejr konz cjen Yoozqui wejr liwri-
ichiča. ¹⁸ Nižaza tjapa ana walinacquiztan wejr li-
wriyaquiča, nižaza Yoozqui wejr cuitaquiča niiž araj-
pach wajtquin cjisjapa. Zuma Yoozqui wiñaya wiñaya
honorchizkaj cjila. Amén.

¹⁹ Tsaanžinalla Priscaquin, nižaza Aquilžquin, nižaza
Onesíforuč familianacžquin. ²⁰ Erasto cjita jilaqui Corin-
to wajtquin eclichiča. Trófimo cjita jila jalla nii laa
ecchinča Mileto wajtquin. ²¹ Ima zac timpu luzan
tjonžquizpan pecalla. Nižaza amquin tsaanžquiča Eu-
bulo cjita jilami, nižaza Pudente cjita jilami, nižaza Lino
cjita jilami, nižaza Claudia cjiti cullacami, nižaza tjapa
criichi jilanacami.

²² Jesucristo Jiliriqui amtan chicaj cjlilla, nižaza tjapa
ančhucaquiz zumaj wintijla. Amén.

TITO

1 Wejrtča Pablutqui, Yooz mantitacama okiñ žoñtča, nižaza Jesucristuž cuchanžquita apostoltča. Jesucristuqui wejr apóstol puestuquiz utchiča criichi žoñinacžquiz Yoozquin juc'ant kuzziz cjiskatzjapa, nižaza Yooz kamañ puntu ultim werara zizkatajo, ² nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamz tjewzkatajo. Yoozqui ana toscara chiyasača. Jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamzjapa taku tjaachiča tuqui timpuquiztanpacha. ³ Nekztan niiž pinsita timpuquiz Yoozqui nii kamz puntuquiztan kjanapacha kjanzt'ichiča paljayta liwriiñi Yooz tawkquiztan. Nii liwriiñi taku paljayajo, učum Liwriiñi Yoozqui wejtquiz mantichiča. Jalla nižtiquiztan wejrtča liwriiñi taku paljayñi kamañchizqui. ⁴ Tito jila, jaziqui wejrqui amquin tii cartal cjjržcuča. Wejt maati cuntamča. Amqui Yoozquin kuz lijituma tjaachamča. Jaziqui pucultan učumqui Yoozquin kuzzizčumča. Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo učum Liwriiñižtan, amquiz yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

ICLIZ JILIRINACAQUI ZUMA KAMZPANČHA

⁵ Creta yokquin wejrqui am ecchinča, criichi žoñinacžquiz juc'ant zuma kamañanacchiz cjiskatajo, nižaza weriž mantitacama zapa wajtquiz icliz jilirinaca uchajo. ⁶ Icliz jilirinacaqui zuma kamzpanča: Zuma kamañchizlaj niiqui, ana jakziltami čjul ujmi tjeeznasača. Icliz jilirinacaqui tsjaa tjunatanpanikaz cjispanča. Nižaza niiž maatinacaqui Yoozquin criiñi cjispanča. Nižaza niiž maatinacaqui zuma kamañchiz cjispanča, ana malcreado. Nižaza maa ejp cazñi kuzziz cjispanča. ⁷ Jakzilta icliz jilirit Yooz icliz cwitiñi puestuquiz uchta cječhaja, jalla niiqui zuma kamañchizkaz cjispanča, jalla nižtiquiztan ana jakziltami niižquiz čjul ujmi tjeeznasača. Nižaza ana persun kuzcamakaz pecñi cjispanča. Nižaza ana oralla žawjñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana licñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana ancha paaz pecñi kuzziz cjispanča. ⁸ Nižaza čjul tjonžñinacžquizimi zuma kjawzñi kuzziz cjispanča. Nižaza zumanacapan pecñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispanča. Nižaza Yooz kuzcamapankaz kamñi kuzziz cjispanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuz sirwiñi cjispanča. Nižaza persun kuz zuma ewjazñi cjispanča, čjul uj paaz cjenami. ⁹ Nižaza apostoluž tjaajinta jaru ultim werar Yooz tawkquiz tjurt'ichi kuzziz cjispanča. Nižaza werar Yooz taku zuma tjaajincan, criichi žoñinacžquiz p'ekinychayasača, nižaza Yooz

tawk quintra chiiñinacžquiz ninacž ana zuma pinsamintunaca tjeeznasača.

¹⁰ Creta yokquin walja ana zuma žoñinaca žejlča, ana jiliri cazñi. Nižaza ina razunanacaž chiiñiča. Nižaza criichinacžquiz incallča. Nižaza ninacaqui judío cuzturumpinac jaruzakaz kamz pecñiča. Ninacaqui juc'anti nižta ana waliž kamča. ¹¹ Nii ana zum žoñinacaqui ana wali tjaajinča, paaz gansjapakaz. Jalla ninacž ana zuma chiiñi ataqui chawjcsinsa, ana nižta tjaajnao. Ninacaqui ana wali tjaajincan, kjuychiz familianaca intiru quejpskatča. Jalla nižta ana wali tjaajinz ana waquiziča.

¹² Tsji Cret wajtchiz žoñiqui ariwiñitača. Nii Cret žoñipacha cjichiča: “Cret wajtchiz žoñinacaqui toscar žoñinacapanča, nižaza malcreado žoñinacača, nižaza walja lujlñi žoñinacača, nižaza jayranacača”. Jalla nuž cjichiča nii Cret žoñiqui. ¹³ Jalla nii žoñiqui razuna chiičiča. Jalla nižtiquiztan Cret wajtchiz anawal criichinacžquiz zumpacha ujznaquiča, Yoozquin tjapa kuzziz werar Yooz tawkquiz tjurt'ajo. ¹⁴ Nižaza chiižinaquiča judío quintunaca ana juyzu paajo. Yekjap žoñinacaqui werar Yooz taku anaž catokz pecča. Jaziqui Cret žoñinacžquiz chiižinaquiča nii Yooz tawkquintra žoñinacž mantitanaca ana juyzu paajo.

¹⁵ Jakziltat Yooz kuzcama zuma kamčhaja, jalla niiqui čjululu paacanami Yoozquin kuzzizpanča. Pero ana zuma kamañchiz ana criichinacaqui čjululu paacanami ana Yoozquin kuzzizza, persun pecta kamzquinkaz kuzzizza. Ninacača ana zuma pinsamintuchizkazqui. Nižaza persun uj paažcumi ana naažñiča. ¹⁶ Ninacaqui cjiñiča, “Yooz pajuča” cjan. Ultimquiziqui ana zuma kamñiž cjen Yooz quintranpanikaz kamča. Yoozqui ninacaž ana zuma kamtiquiztan anaž jutztaza. Ninacaqui Yooz kuzcama ana cazñipanča. Nižaza ninacaqui ana čjul zuma paazmi atasacha.

ZUMA TJAAJINTA PUNTU

2 Tito jila, amqui zuma tjaajinta jaru tjaajnaquiča, jalla tužu: ² Chawc žoñinacaqui zuma ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza zuma pinsamintuchiz cjispanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuzziz cjispanča. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjispanča. Nižaza tjurt'iñi kuzziz cjispanča. ³ Jalla nižta irata zakaz cjispanča chawc maatakanacami. Zuma kamañchiz cjispanča, jaknužt Yooz yujcquiz zuma kamz waquizičhaja, jalla nižta. Nižaza ana čjul ana wal quintumi joojooñi cjispanča. Nižaza ana licñi kuzziz cjispanča. Nižaza parti

maatakanacžquiz zumanaca tjaajiñipan cjispanča. ⁴ Nižaza parti maatakanacžquiz chiižinasacha, persun luctakžtanami maatinacžtanami zuma munaziñi cjisjapa. ⁵ Tur maatakanacaqui zuma pinsamintuchiz cjispanča. Nižaza anapanž yekja luctaka pinsispanča. Nižaza kjuya zuma cwitiñi cjispanča. Nižaza okžñi kuzziz cjispanča. Nižaza luctakž jaru cjispanča. Jalla nižta zuma kamtiquiztan anaž jecmi Yooz tjaajinta tawk quintra chiyasacha. Jalla nižta tjaajnaquiča chawc maatakanacaqui.

⁶ Nižaza tjowa luctakanacžquiz zakaz chiižinaquiča nižta zuma kamañchiz kamajo. Nii tjowa luctakanacaqui ewjazñi kuzziz cjispanča, ana čjul uj paazjapa. ⁷ Ampacha zumapankaz kamz waquiziča. Jalla nižtiquiztan tjowa luctakanacaqui am zuma kamñi cheržcu, nižta iratazakaz zuma kamasacha. Nižaza amqui tjaajincanaqui zumapan tjaajnaquiča zuma kuztan, nižaza humilde kuztan. ⁸ Jalla nuž amiž zuma tjaajintiquiztan anaž jecmi amquiziqui uj tjojtinasacha, "Ana wali tjaajinchamž amqui" cjicanaqui. Nižaza amiž zuma tjaajintiquiztan quintra žoñinacaqui azkataquiča. Ana čjulumi am quintra uj tjeezñi atasacha.

⁹ Amqui criichi piyunanacžquiz chiižinaquiča, ninacž patrunž mantita jaru cjeyajo. Nižaza čjulu paacanami patrunžquiz cuntintu cjiskatasacha, anapanž chayñi kuzziz cjispanča. ¹⁰ Nižaza anača tjañi cjispanqui, antiz lijitumapanž cjispanča, zuma cumpliñi. Jalla nižta piyunanacaž kamtiquiztan, žoñinacaqui učum Liwriiñi Yooz tjaajinta puntuquiztan "Walipanča" cjican chiyasacha.

¹¹ Yoozqui tjapa žoñinalta Jesucristo cuchanžquichiča. Jaziqui jakziltat Jesucristužquiz kuzziz cjechaja liwriita cjesacha. Jalla nuž cuchanžquitaž cjen Yoozqui niž okžñi kuzziz tjeeziča.

¹² Nii okžñi kuzziz Yoozqui učumnacaquiz tjaajža, Yooz tawk quintra paatanaca ecajo, nižaza ana wal kuzquiztan pectanaca ecjo. Nižaza Yoozqui tjaajža, tii muntuquiz žejlcan persun kuz ewjazpanča čjulu uj paaz cjenami, nižaza čjulu ana wal chiiz cjenami. Nižaza Yooz kuzcama kamspanča. Nižaza Yoozquin tjapa kuz sirwispanča. Jalla nuž tjaajža Yoozqui.

¹³ Učum Liwriiñi Jesucristuča pajk Yoozqui. Jalla niqiqui zuma pajk obra tjeežcan tii muntuquiz wilta tjon-aquiča. Jalla niž tjonz tjuñquiziqui cuntintuž cjequiča tjapa criichinacaqui. Jalla nižtiquiztan zuma kamcan niž tjonz tjewznaquiča. Jalla nižta tjewz waquiziča, jalla nii tjaajža Yoozqui. ¹⁴ Nii tjonzñi Jesucristuqui učum laycu ticziča, tjapa ana walinaquiztan liwriizjapa. Ana walinaquiztan učum liwriichiča, niž partir žoñi cjiskatzjapa, nižaza učumnacaquiz tjapaman zumanaca paaz ancha pecñi kuzziz cjiskatzjapa.

¹⁵ Jalla nii tjaajintanaca amqui zakaz tjaajinstanča, zumpacha chiižincan, nižaza p'ekinchaycan. Nižaza nii tjaajintanaca panž mantaquiča žoñinacaž nii tjaajinta jaru kamajo. Jilir puestuchiz cjen nižta mantaquiča. Nekztan amiž tjaajintiquiztanaqui anaj jecmi am iñarla.

PABLUŽ CHIIŽINTA TAKUNACA

3 Criichi žoñinacžquiz cjuñskataquiča jalla tužupan: Ninacžlaqui gobierno mantiñi žoñinacžquizimi jilirinacžquizimi jalla ninacž mantuquiz zuma kamz waquiziča. Nižaza ninacaž mantitanaca caz waquiziča. Nižaza listupan cjispanča zuma obranaca langzjapa. ² Nižaza anaž jakziltižquizimi chjaawjkatasacha. Nižaza ana ch'aasñi kuzziz cjispanča. Nižaza llan kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa žoñinacžtan humilde kuzziz cjispanča.

³ Tuquiqui učumqui ana criichi žoñinacazakaztača. Yooz puntuquiztan zumzu ana zizñi kuzziztača. Nižaza ana Yoozquin cazñi kuzziztača. Nižaza tsjii kjutñi cjicjiñčumtača. Nižaza učumqui persun kuzcama ojklayiñčumtača, jaknužt učum ana wal kuzpectchaja, jalla nuž. Nižaza ana wal kuzziz kamiñčumtača. Nižaza tsjii želinchiz žoñižtakaz cjispequiñčumtača ana wali zmazñi. Nižaza učum ana wali kamtiquiztan žoñinacaqui učum quintra žawjñitača. Nižaza žoñinacžtan porapat chjaawjkatñi kuztan ch'aasiñčumtača. ⁴ Jalla nuž učumnacaž ana zuma kaman učum Liwriiñi Yoozqui niž zuma kuzmi nižaza niž okžñi kuzmi tjeeziča. ⁵ Jalla nižta okžñi kuzziz tjeežcu Yoozqui učum liwriichiča. Učumnacaqui tsjii lii jaru kamtiquiztan ana liwriitatača. Pero učum ana zum kuz awjžintaž cjen, nižaza Yooz Espiritu Santuqui učumnac kuznacquiz luzziž cjen, Yoozqui učum liwriichiča. Nekztan ew zuma kamaña tjaachiča. ⁶ Učum Liwriiñi Jesucristuž cjen Yoozqui tjapa učumnacaquiz niž Espiritu Santo ancha zuma kuztan tjaachiča. ⁷ Yooz Ejpqui niž okžñi kuzziz tjeežcu učumnacaquiz nii favora paachiča, niž yujcquiz zumapan cjisjapa. Nižaza Yoozqui učumnacaquiz arajpach irinsa tanzñinaca cjiskatchiča. Nižta irinsa tanzñinacaž cjen učumnacaqui tjewznača Yooztan chica wiñaya kamzjapa.

⁸ Ultim werarača Yoozquiztan tjaajintaqui. Nižaza zumpacha tjurt'iñi kuztan nii tjaajintanacquiz panž tjurt'aquiča, Yoozquin criichinacaž zuma kamzquin kuz tjaajo. Jalla nii tjaajintaqui ancha zumapanča, tjappach žoñinacžta. Nižaza zumapanž yanapča Yooz kamañquiz juc'ant zuma kamzjapa. ⁹ Zumzu ch'aazñinacžquiz ana mitisa, nižaza zarakaquiča nii zumzu ch'aazñinacžquiztan. Nižaza tuquita atchi ejpnacž puntu parlita nonzquiztan zarakaquiča. Nižaza Moisés lii puntuquiztan ch'aasnan jalla nižtanaca nonzquiztan zarakaquiča. Tjapa nii ana wali parlitanacaqui inakazza. Zuma kamañchiz kami anapanž yanapča.

¹⁰ Jakzilta icliz criichinacat pjali t'akačhaja, jalla nii žoñi kjawznaquiča. Nekztan chiižinaquiča tsjii wiltami pizc wiltami. Amiž chiižinta anaž nonznaquiz niiqui, iclizquiztan chjatkattaž cjequiča. ¹¹ Niž ana nonžtiquiztan amqui zizzaquiča, nii žoñiqui ana zuma kuzzizpanča, nižaza tsjii kjutñi chjichta kuzzizpanča, jalla nii. Persunpacha niž uj paata naaznasacha. Ancha ujnaca paaz pecñi kuzziz cjen castictaž cjequiča.

¹² Wejrqui amquin Artemas už Tíquico cuchanžcača. Jalla niž irantižquitan, amqui wejtquin uri tjonz pecalla. Wejrqui Nicópolis wajtquin želača. Jalla nicju awti timpu watz tantiichinča. ¹³ Nii tjurt'iziñi Zenas awjatu, nižaza Apolos, jalla nii pucultan žoñinaca zumpacha despachaquiča amqui, ninaca ana čhulumi pjaltizjapa. Nižaza zumpacha žaka cjižinaquiča ninaca ojkzjapa. ¹⁴ Nižaza učhum criichinacaqui zuma kamznacquiz kuz tjaaz waquiziča. Nekztan t'akjir cri-

ichi žoñinacžquiz yanapaquiča. Nižaza wacchi zuma obranaca tjeeznaquiča.

¹⁵ Tjapa wejttan chica kamñi žoñinacaqui amquin tsaanžquiča. Nižaza wejrmi amquin tsaanžcuča. Nižaza amqui wejtnaca k'ayi criichinacžquiz tsaanžinaquiča. Yoozqui amquiz nižaza tjapa nekz žejlñi criichi žoñinacžtan zumapaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

FILEMÓN

PABLUQUI FILEMONŽQUIZ CARTA APAYCHIČHA, ONES- IMUŽQUIZ ZUMA RISIWAJO

1 Wejrtča Pablutqui. Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz chawjctitča. Filemón jila, amqui Yoozquin sirwiñi mazimča, nižaza pecta jilamča. Wejttan Timoteo jilžtan amquin tii cartal cjjiržcuča.

² Nižaza cjjiržcuča am kjuyquiz ajczñi criichi žoñinacžquin. Nižaza cjjiržcuča Apia cullacaquin, nižaza Arquipo jilžquin. Arquipuqui zuma zultatužtakaz tjurt'iñi kuzziz Yoozquin sirwiča. ³ Učhum Yooz Ejpžtan nižaza učhum Jesucristo Jiliržtan, ančhucaquiz zumapaj yanapla, nižaza walikaj kamkatla.

FILEMON ANCHA ZUMA TJAPA KUZZIZZA

⁴ Yoozquin mayizican am cjuñznuča. Amiž cjen wejrqiu tirapan Yoozquin sparaquiž cjiwča. ⁵ Amqui zuma munaziñi kuzziz kamñamča tjapa criichi jilanacžtan. Nižaza amqui Jesucristužquin tjapa kuzziz criichamča. Jalla nii am puntu zizcu, Yoozquin sparaquiž cjichinča. ⁶ Ammi parti Jesucristužquin kuzziz žoñinacami Yooz zuma kamañchizza. Jesucristužquin kuzziz cjen učumnacalta ancha Yooz zumanaca žejlča. Amiž zuma kamz cjen žoñinacaqui Yooziž tjaata zumanaca puntuquiztan juc'anti intintazñi cjissiča. ⁷ Filemón jila, amiž cjen criichi jilanacž kuznacaqui cuntintu cjiskattača. Wejrqui zakaz nižaza cuntintu cjissinča, am zuma munaziñi kuzziz cjen.

PABLUQUI TSJII FAVORA MAYCHIČHA

⁸ Wejrqui Cristuž illzta apostultča. Jalla nižtiquiztan wejrqiu jaknužt am kamz waquzičhaja, jalla nii amquiz mantasača. ⁹ Pero amquin ana mantača. Antiz amquiztan tsjii favora mayučha. Wejrtča chawcalla, nižaza Jesucristužquin sirwiñiž cjen carsilquiz preso želuča. Amtan zuma munazican, amquiz roc pecučha Onesimužquiz tsjii favora paajo. ¹⁰ Tii carsilquiz žejlcan, wejrqiu Onesimužquiz Yooz taku paljaychinča. Nekztan Onesimuqui Yoozquin criichiž cjen wejt maati cunta cjissiča.

¹¹ Niiž tuquiqui Onesimuqui ana wal kamañquiz luzziča. Anziqiu zuma kamañquiz luzziča. Jaziqui niiqui

amtami wejttami walipanča. ¹² Jaziqui wilta amquin cuchanzcuča. Nižaza niiž irantižcu amqui zuma risiwaquičha, jaknužt wejr risiwchamča, jalla nuž. ¹³ Tekz wejttan chica ecličhaj cjiwča. Carsilquiz želan Onesimuqui am cuntiquiztan wejtquiz sirwasača. Wejrqui Yooz taku paljaytiquiztan tii carsilquiz želuča. ¹⁴ Pero amtan ima zumpacha parlican, wejrqiu anal Onésimo ecliskatz pecučha. Amquiz anal ancha mantiz pecučha, wejttan tsjii favora paazjapa. Onésimo wejttan chica tira kamasacha. Pero am persun kuzquiztan nuž tantiitaž niil pecučha. ¹⁵ Tsjii timpuqui Onesimuqui amquiztan zarakchiča. Cunamit nižta katčhani, amtan chica tsjii criichi jila watay wata cjisjapa. ¹⁶ Jaziqui anača piyunakazqui. Antiz Yoozquin criichi k'ayi jilazakazza. Wejrqui niižquin k'ayachuča. Walikazza niiqui. Amzakaz Onesimužquiz k'ayachaquičha am zuma žoñiž cjen, nižaza Yoozquin criichi jilažta cjen.

¹⁷ Nižaza amqui wejtquiz zuma amigumžlaj niiqui nekztan Onésimo zuma risiwaquičha, wejt cunta cjenauqui. ¹⁸ Tuquiqui Onesimuqui amquiz ana wali paachizlaj niiqui, weril respontača. Nižaza Onesimuqui amquiz čhjulu kaja cjenami, wejtquizkam cobraquičha. ¹⁹ Wejrpacha tii litranaca persun kjaržtan cjjiržcuča, wejrqiu tjapa pacača. Pero wejr am cjuñskatasacha, weriž cjen amqui Yoozquin criichamča. ²⁰ Wejt jila, jalla nii favoraž paalla, Yoozquin criichi jilažta. Wejr kuznalla, Cristužquin criichi jilažta.

²¹ Yooz kuzcama kamñamča. Jaziqui nayučha, amqui tii weriž mayta favorquiztan juc'anti paaquičha, nii. Jalla nužupanž cjequičha. ²² Nižaza wejttan alujamintu tjacžinalla. Wejrqui ančhuc cherzñi tjonz pecučha. Yooz munan nižaza ančhucaž mayizitaž cjen wejrqiu tjonača, ančhuc cherzñi. Jalla nii ojkzjapa tjewznuča.

²³ Epafraquiqui amquin tsaanžquičha. Niiqui wejttan chica carsilquiz žejlča, Jesucristužquin sirwiñiž cjen zakaz. ²⁴ Marcustan, Aristarcužtan, Demastan, nižaza Lucastan, jalla ninacaqui amquin zakaz tsaanžquičha. Ninacača wejt mazinacaqui, Yooz sirwiñi langžñiča.

²⁵ Učhum Jesucristo Jiliriqui amquiz zumaj yanapla. Jalla nužoj cjila. Amén.

HEBREOS

YOOZ MAJCH PUNTU

1 Tuqui timpuqui Yoozqui niiz puntunaca zizkatchičha učhum tuquita atchi ejpnacžquiz. Yoozqui niiz cuntiquiztan chiiñi profetanacžquiz jaknužquiztanami wiltan wiltan niiz taku zizkatchičha. Nekztan nii profetanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacžquiz parličičha. ² Anziqui tii timpuquiz Yoozqui niiz Majch cjen učumnacaquiz juc'ant zizkatchičha niiz puntunaca. Yooz Majchta tjapa žejlñinacaqui. Yooz Ejpqui niiz Majch cjen tjappacha paachičha. Nekztan niiz Majch mantuquiz tjappacha utchičha. ³ Yooz Majchta Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizpančha, jalla nižtiquiztan Yooz Majchakazza Yooz Ejpž juc'ant zuma kuz tjeežñiqui. Nižaza Yooz Majch kjarquiz tii muntu žejlčha. Niiž chitaž cjen tii muntu žejlñipančha. Walja azzizza niiz chitaqui. Nii Majchpacha učhum ujnacquiztan ticzičha, učhum pertunta cjisjapa. Jalla nekztan arajpacha ojkičha. Jalla nicju arajpach Yooz Ejpž žew latuquiz julzičha, mantiñijapa.

⁴ Nii Yooz Majchqui tjapa anjilancžquiztan tsjan chawc jiliričha. Nižaza tjapa anjilancžquiztan tsjan zuma puesto tanzičha. ⁵ Yooz Ejpqui ana jakzilta anjilžquizimi tuž chiichičha:

“Amčha wejt Majchqui. Jaziqui amquin wejt kamañal tjaa-učha”.

Jalla nuž cjan, ana jakzilta anjilžquizimi chiichičha. Antiz niiz zinta Majchquiz alajakaz nuž chiichičha. Nižaza Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Wejrqui niiztajapa niiz Ejp cjeečha. Niiqui wejtajapa wejt Majch cjequičha”.

⁶ Wiruñ Yooz Ejpqui niiz zinta Majch tii muntuquiz cuchanzquiz pinsiscu tuž chiichičha:

“Tjapa wejt anjilanacaqui wejt Majchquiz rispitle”.

⁷ Yoozqui anjilancž puntuquiztan tuž chiichičha:

“Wejrqui wejt anjilancž cuchničha tsjii apura ojkiñi tjamižtakaz. Nižaza wejrqui wejtquiz sirwiñi anjilancžquiz cjiskatučha tsjii uj peekstažtakaz”.

⁸ Pero niiz Majch puntuquiztan Yooz Ejpqui tuž cjichičha:

“Amčha Yoozqui. Am mantiz puestuqui wiñayjapa cjequičha. Am mantizqui lijitumapankazza. ⁹ Amqui zuma lijituma mantiz pecñampančha. Yooz kuz quintra paañinaca panž chjaawñamčha amqui. Wejrtčha am Yoozqui. Amquiz juc'ant honorchiz cjiskatchinčha, čjul žejlñinacžquiztanami”.

¹⁰ Yooz Ejpqui niiz Majch puntuquiztan cjichizakazza:

“Amqui Jilirimčha, tuqui timpuquiztanpacha amqui anaž čjulquiztanami tii mundo paachamčha. Nižaza am kjaržtan arajpacha paachamčha. ¹¹ Amqui wiñayjapam želaquičha. Pero nii paata arajpachami yokami tucuzinznacučičha. Tsjel zquitižtakaz tucuzinznacučičha. ¹² Piižta zquitižtakaz tsjii latu ectaž cjequičha. Liw campiiataž cjequičha. Amzti ana nižta campiyacučičha. Amqui wiñay wiñayjapa cjequičha”.

¹³ Yoozqui niiz Majchquiz tuž cjichizakazza: “Wejt žew latuquiz julzna, am quintranaca kojchtan tjezcama”.

Jalla nuž Yooz Ejpqui cjichičha niiz Majchquiz. Ana wira tsjii anjilžquiz nuž chiichičha. ¹⁴ Tjapa anjilancžha ana cheraña ojklajñiqui, Yooztajapakaz sirwiñičha. Yoozqui ninaca cuchančha, liwriita žoñinacžquiz yanapi.

LIWRIIŇI TAKU IMPORTIČHA

2 Jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntu tjaajinancžquiz juc'anti kuz tjaaz waquizičha, werar zuma kamañquiztan tsjii kjutñi ana chjitzta cjisjapa.

² Tuquiqui anjilancžquiz žoñinacžquiz chiichičha. Jalla nii chiitaqui walñitačha. Jakziltat nii chiita jaru ana kamčhaja, uj paachičha. Nekztan nii uj paañinacaqui ninacž ana zuma paatiquiztan jama castictapan cjissičha. ³ Nižaza tii timpuquiziqui zuma liwriiñi takuqui učumnacaquiz zumpacha kjanzt'itačha. Jalla nii liwriiñi taku ana catokaquiz niiqui, ¿kjaž Yooz castictiquiztan atipasajo? Anapanž nii castictiquiztan atipi atasačha. Primeraqui nii liwriiñi takuqui Jesucristo Jiliriž paljaytatačha. Nekztanaqui Jesucristuž tjaajinta žoñinacaqui nii liwriiñi takupacha učumnacaquiz lijituma paljaychičha. ⁴ Jalla nuž paljayan Yoozqui zuma pajk obranacami nižaza ispantichucanacami, nižaza tjapaman milajrunacami paachičha. Nižaza Yoozqui criichi žoñinacžquiz niiz munañpacama niiz Espiritu Santuž tjaata kamañanaca tojunchičha. Jalla nižta Yoozqui tjeezičha, nii liwriiñi takumi lijitumačha, jalla nii.

JESUCRISTUQUI ŽOŇI CJISSIČHA

⁵ Yoozqui niiz wiñayjapa mantiz puestuquiz anjilancžha ana utchičha. Jalla nii puntuquiztan cjiiržcučha. ⁶ Tsjii cjiirta Yooz takuqui tuž cjičha:

“Žoñičha anaž čjulumi. Yooz Ejp, ¿kjažtiquiztan amqui žoñinaca cjuñjo? ¿Kjažtiquiztan žoñinacžquiz honorchiz cjiskatjo? ⁷ Tii kjaž watanaca anjilancžquiz žoñžquiztan tsjan jilir puestuquiz žejlčha. Jalla nuž

Yoozqui munchičha. Nekztanaqui Yoozqui žoňžquiz juc'ant honorchiz cjiskataquičha anjilanacžquiztan. Nižaza juc'ant zuma kamzqui žoňžquiz tjaataž cjequičha. ⁸ Yoozqui žoňž mantuquiz tjapa tii muntupacha utčha”.

Jalla nuž chiichiča Yooz takuqui. Jaziqui Yoozqui žoňž mantuquiz tjapa tii muntu žejlñinaca utchiča. Jalla nižtiquiztan žoňž mantuquiz tjappachapankaz cjequičha. Imazipančha tjappacha žoňž mantuquiz žejlčha. ⁹ Pero Jesucristuž puntu naya. Niiqui tsjii kjažtapača anjilanacžquiztan upa jilir puestuquiz cjiskattat- ačha, žoňnacž laycu ticzjapa. Yooz žoňnacžquiz okzñiž cjen Jesucristuqui tjapa žoňnacž laycu ticziča. Jalla nuž ticztiquiztan Yoozqui nižžquiz juc'ant zuma honora tjaachiča; nižaza Jesucristuqui juc'ant zuma kamaña tanzičha.

¹⁰ Yooz cjen tjappacha žejlčha, nižaza nižtajapa žejlčha. Zuma Yoozqui pinsičičha, tjapa niž maati- nacaqui pruebanaca watžcu, nižtan chica honorchiz cjequičha. Jalla nii pinsičičha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pinsichizakazza, Jesucristuqui sufrinaca watžcu, ancha zuma Liwriiñi cjisnaquičha, jalla nii. Jesucristupankazza žoňinaca Liwriiñiqui. Jalla nii liwriiñi pinsitaqui ancha zumačha. ¹¹ Jaziqui Jesucristuqui žoň- nacžquiz Yooz irata zuma kamañchiz cjiskatasachha. Nii zuma kamanchiz cjiskatñimi, nižaza nii zuma ka- mañchiz cjiskattanacami tsjii Yooz Ejpchizakazza. Jalla nižtiquiztan Yooz Majchqui liwriita žoňnacžquiz “Wejt jilanaca” cjican chiižjapa anaž aza. ¹² Yooz tawk li- wruquiz Jesucristuqui tuž cjičha:

“Wejrqui wejt jilanacžquiz Yooz puntu chiižinačha. Yooz partir žoňnacžtan žejlcan Yoozquin honora tjaacha”.

¹³ Cristuqui zakaz cjičha:

“Wejrtčha Yoozquinkaz kuzziztqui”.

Wilta zakaz cjičha:

“Yoozqui wejtquiz žoňinaca tjaachiča, maatinacaž- takaz. Yooz Tata, tekz žejlčha ninacami wejrmi”.

¹⁴ Jesucristuž liwriita žoňinacaqui curpuchizza, nižaza ljocchizza. Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui curpuchiz nižaza ljocchiz zakaz cjissičha. Jalla nižta curpuchiz cjis- cu, ticzičha ana wal diablu tjananzjapa. Nii diabluqui konz poderchizza. Pero ticžtiquiztan Jesucristuqui dia- bluž poder atipchiča. ¹⁵ Žoňinacaqui ticz ekskcu dia- bluž mantuquizpan žejlčha. Nii žoňinaca liwriizjapa, Je- sucristuqui ticzičha. ¹⁶ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, ana anjilanacžquiz yanapzjapa antiz Abra- hamž majchmaatinacžquiz yanapzjapa. Jakziltat Jesu- cristužquin kuz tjaachaja jalla ninacaqui Abrahamž ma- jchmaatinacažtakazza. ¹⁷ Žoňinaca liwriiñi cjisjapa, Je- sucristuqui žoňinaca iratpacha cjistančha. Jalla nuž žoňinaca irata cjican, Jesucristuqui žoňnacžtajapa zu- ma ligitum palt'iziñi cjissičha Yooz yujcquiziqui. Okzñi kuzzizza učum palt'iziñiqui. Žoňnacžtajapa palt'iziñi cjican Jesucristuqui Yoozta zuma wilanažtakaz ticzičha. Jalla nižta ticzičha, ujchiz žoňnacž laycu. ¹⁸ Jesucristu- pacha sufrichiča, nižaza diabluqui Jesucristo yanzičha ujquiz tjojtscatzjapa. Pero sufrisquiztanami diabluž

yanžtanami atipchiča. Jalla nuž tjapa atipžcu Jesu- cristuqui žoňnacžquiz yanapi atasachha, ana ujquiz tjo- jtscatzjapa.

JESUCRISTUQUI MOISESQUIZTAN TSJAN JILIRIČHA

3 Yooz kamañchiz jilanaca, cullaquinaca, Yoozqui ančhucaquiz kjawzičha Jesucristužquin kuzziz cjis- japa. Jalla nižtiquiztan arajpach wajtchiz mazinaca cjissinčhucčha. Ančhucqui Jesucristuž kuz zumpacha naya. Jalla niiqui učumnacalta tsjan jilir apóstol cun- tačha, Yooz puntu zuma tjaajinchiž cjen. Nižaza učumnacalta timpluquiz langzñi pajk jiliri cuntačha, učumnacatan Yoozta zuma cjiskatchiž cjen. ² Tuquiqui Yoozqui Moisés utchiča tsjii puestuquiz. Moisesqui nii puesto zuma cumplichiča, Yooz kjuychiz žoňnacžquiz sirwican. Jalla nižta irata Yoozqui Jesu- cristo tsjii puestuquiz utchiča. Jesucristo zakaz nii puesto zumapan cumplichiča Yooz kjuychiz žoňnacž- tajapa. ³ Tsjii kjuy kjuyñi žoñiqui nii kjuyquiztan tsjan honorchizza. Jalla nižta irata Jesucristuqui Moisesquiz- tan tsjan honorchizza. Jalla nuž waquizichiča. ⁴ Zapa kjuyaqui tsjii žoñiž kjuytačha. Pero Yoozta tjappacha paataqui. ⁵ Yooztajapa sirwiñi Moisesqui niž pue- stuquiz zuma cumpliñi kamchiča, tjapa Yooz kjuychiz žoňinaca irpican. Moisesqui Yooz puntunaca tjaaj- inchiča. Jalla nižta tjaajincan Moisequi Yoozquin sir- wichiča. Wiruñiqui nii Yooz puntunacaqui tsjan kjana tjaajintatačha. ⁶ Jesucristuzti anačha Yoozquin sir- wiñikazza. Antiz Yooz Majchpančha. Jalla niiqui niž puestuquiz zuma cumpliñi kamchizakazza, Yooz kjuy- chiz žoňnacžquiz mantican, tsjii jilir maatižtakaz. Nižaza učumnacačha Yooz kjuychiz žoňinacaqui. Jakziltat tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzzizlaja, jalla ni- ičha ultimu Yooz kjuychiz žoñiqui. Jesucristuqui taku tjaachiča, Yooz žoňinacaqui arajpachquin nižtan chi- ca kamaquičha, jalla nii. Jaziqui jakziltat Jesucristuž tjaata takuž cjen chipchi kuzzizlaja, jalla ničha ultim- pacha Yooz kjuychiz žoñiqui.

ANA CHOJRU KUZIZ CJEE

⁷ Jalla nii puntuquiztan Yooz Espíritu Santuqui Yooz tawk liwruquiz tuž cjičha:

“Anžtan Yooz kjawžta nonžcu, ⁸ anaž chojru kuzziz cjee. Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin žejlcan, chojru kuztan Yooz quintra cjissičha. Chojru kuztan persun kuzcamakaz kamz pecchiča, Yooz žawjwa zijjquinanzjapa. ⁹ Pusi tunc watanaca ninacaqui Yooz pajk obranaca cherchiča. Jalla nuž cheržcumi, tirapan Yooz žawjwa zijjquinanz pecchiča. Anapan cry- atčha. ¹⁰ Jalla nižtiquiztan nii žoňnacž quintra žawjz- ičha Yoozqui. Ninacž puntuquiztan Yoozqui tuž cjichiča: ‘Ninacž kuzqui tsjii kjutñipan pinsičha. Wejt zuma kamaña ana pajz pecčha’. Nuž cjichiča Yooz Ejpqui. ¹¹ Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž quintra žawjžcu, tsjii juramentužtan chiižinchiča, tuž cjican: ‘Anapan wejt famillquiz luzkatačha, wejtta chica jeejz- japa’”.

¹²Jilanaca, cullaquinaca, persun kuzquiz cuitasa, Yoozquin ana criichi kuzziz ana cjisjapa. Anawal kuzziz cjequiz niiquei, ultim žejtñi Yoozquiztan zarakzkatta cjequičha. ¹³Tii timpuquizkaz Yoozqui žoñinaca kjawznaquičha, jaziqui zapurupan porapat p'ekinchayasaquičha, Yoozquin nonznajo. Anapanž ančhucqui persun uj paažcu incallskataquičha, Yooz quintra paažjapa. Jalla nižta anawali paažcu chojru kuzziz cjisnasačha ančhucqui. Nekztan Yooz kjawžta ana nonžni atasachha. Ančhucqui jalla nižta anazum kuzziz ana cjisjapa, porapat p'ekinchayasaquičha. ¹⁴Tuquiqui učhumqui Jesucristužquin kuz tjaachinčhumčha. Jakziltat tirapan ticzcama Jesucristužquin tjurt'ichi kuzziz kamčhaja, jalla niiquei ultimu Cristužtan tsjii kuzzizza.

¹⁵“Tonjpacha tii Yooz taku nonžna: Anztan Yooz kjawžta nonžcu, anaž chojru kuztan Yooz quintra cjee. Jaknužt ančhuca tuquita atchi ejpnaca chojru kuztan Yooz quintra želatčhaja, anaž nižta cjee”.

¹⁶Egipto yokquiztan Moisés irpita žoñinacaqui, jalla ninacatačha Yooz quintranacaqui. Yooz taku nonžcuspacha ninacatačha chojru kuzzizpan. ¹⁷Nekztan Yoozqui pusi tunc wata ninacžtajapa žawjchičha. Ninacaž uj paatiquiztan žawjchičha. Nekztan ninacaqui ch'ekti yokquin walja ticzičha. ¹⁸Nižaza Yoozqui tsjii juramentužtan chiižinchičha, “Anapan wejt famillquiz luzkatačha ančhucqui wejttan chica jeejzjapa”, cjican. Jalla ninacačha Yooz taku ana cazñinacaqui. ¹⁹Jalla ninacaqui ana criichiž cjen, Yooz wajtquin ana luzi atchičha. Jalla nii kjanapacha intintita cjesačha.

YOOZ FAMILLQUIZ LUZA, NIIŽTAN JEEJZJAPA

4 Tuquiqui Yooz Ejpqui taku ecchičha tuž cjican, “Jakziltat weriž kjawžta nonžaj niiquei, wejttan chica jeejznaquičha, nižaza liwriita cjesačha”. Nii Yooz ecta takuqui tirapan walčha. Jaziqui učhumqui persun kuz cuitila. Persun kuz ana cuitaquiž niiquei, ana Yooztan chica jeejznachani. ²Učhumnacaquizimi tuquita ejpžquizimi nii zuma liwriiñi Yooz taku paljaytatačha. Pero ninacaqui inakaz nonzičha, ana criichiž cjen. ³Učhumqui nii liwriiñi taku catokžcu criichinčhumčha. Jalla nižtiquiztan liwriitaž cjen Yooztan chica jeejža. Pero ninacž puntuquiztan Yoozqui cjichičha:

“Ninacž quintra žajwžcu, wejrqui tsjii juramentužtan chiičinčha, tuž cjican: ‘Ninacaqui wejttan chica ana jeejznaquičha, anapan wejt famillquiz luzkatačha’ ”. Yoozqui tii muntu paažcu, nii langz žerzičha; sojta tjuñinacakaz langzičha. ⁴Pakallak tjuñ puntuquiztan tsjii Yooz takuqui tuž cjičha:

“Pakallak tjuñquiziqui Yoozqui tjapa niž muntu paaz langquiztan jeejzičha”.

⁵Tsjii zakaz Yooz takuqui cjičha:

“Nii uj paañi žoñinacaqui anapan wejttan chica jeejznasačha, wejt famillquiz cjisjapa”.

⁶Nii tuquita ejpnacaqui liwriiñi taku nonžcu ana Yooz famillquiz cjissičha, Yooz tawk jaru ana kamchiž cjen. Jalla nižtiquiztan anziqiu iya žoñinacaqui Yooz famillquiz cjesačha. ⁷Yoozqui anza timpuqui sitchičha, žoñinaca wilta kjawzjapa. Ažk watanaca nii tuquita ejp-

nacžquiz chiižcu Yoozqui Davidžquiz chiikatchičha, tuž cjican:

“Anza žoñinacami, nižaza jazta žoñinacami, Yooz taku nonžcu, ana chojru kuzziz cjee”.

Jalla nii Yooz takuqui tuquitanpacha chiižintačha. ⁸Josuequi žoñinacžquiz ultimu jeejskattasaž niiquei, Yoozqui ana chiitasačha, iya timpu želaquičha žoñinacaž Yooz famillquiz jeejzjapa. ⁹Jalla nižtiquiztan anza timpuquizzakaz Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz famillquiz luzasačha, Yooztan jeejzjapa. ¹⁰Jakziltat Yooz famillquiz luzzaja, jalla niiquei ch'aman kamznacquiztan jeejža, jaknužt Yoozqui niž mundo paaz langztiquiztan jeejžtčhaja, jalla nižta. ¹¹Jalla nižtiquiztan učhumnacaqui Yoozquin tjapa kuz tjaaz waquizičha, Yooztan jeejzjapa, nižaza Yooz famillquiz kamzjapa. Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ana criichiž cjen ana Yooz famillquiz luzzičha, antiz castictatačha. Jalla ana nižta casticta cjisjapa, učhumqui criizpanž waquizičha.

¹²Yooz takuqui žejtñi Yooz azzizza, žoñinacž kuzquiz zuma, ana zuma, jalla nii tjeejzjapa, nižaza cjuñskatzjapa. Nižaza nii Yooz takuqui tsjii porap latu archiz cuchillužtakazza. Pero tsjan aričha. Yooz takučha žoñž animquizimi kuzquizimi uj cjuñskatñiqui. Tsjii žoñž kuzqui parti žoñinacžquiztan chjojta cjesaž niimi, jalla nii kuzquiz Yooz takuqui uj cjuñskatasachha. Nižaza Yooz takuqui žoñž kuzquiz pinsitanacami tantiitanacami kjanapacha tježa, zuma ana zuma, jalla nii.

¹³Yoozqui tjappacha paachičha. Jalla nižtiquiztan anaž jakziltami nižquiztan chjojžni atasachha. Ultim pjalz tjuñquiziqui tjappacha persun kamañ puntuquiztan, nižaza kjažtat kamčhaja, jalla nii puntunacquiztan cuenta tjaastančha. Tjapa žoñinacaž kamta puntunacquiztan Yoozqui liwz zizza, nižquiztan ana tsjii takumi chjojžni atasachha.

JESUCRISTUČHA UČHUM PALT'IZIŃIQUI

¹⁴Jesucristučha Yooz Maatiqui. Jalla niičha učhum chawjc timplu jiliri cuntačha. Nižaza niiquei arajpachquin Yooz yujcquin luzzičha, učhumnacaltajapa tsjii wali palt'iziñi cjisjapa. Jalla nižtiquiztan učhumqui Jesucristužquin kuzziz kamcan jalla nii kamzquiz tjurt'ichi kuzziz cjila. ¹⁵Učhumqui Yooz irata zuma kamzjapa panž pjaltičha. Pero Cristuqui zuma okžni kuztan učhum criichinacžquiz cjuñčha, nižaza yanapasačha. Učhum irata Jesucristuqui pruebanaca watchičha. Ana uj paacan tjapaman pruebanaca watchičha. Jalla nižtiquiztan, Jesucristuqui zuma okžni kuztan učhumnacaltajapa palt'izinasachha. ¹⁶Jalla nižtiquiztan čjul pruebanaca watanami učhumnacaqui okžni Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Yooz yujcquin macjat ana jiwjataquičha, učhum ujnaca pertuna mayizizjapa, nižaza pruebanaca želan, Yoozquiztan mayizaquičha nii pruebanaca zuma watzjapa.

5 Tjapa timplu jilirinacaqui žoñinacžquiztan illztačha, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinajo. Nižaza nii timplu jilirinacaqui žoñinacž wilananacami Yooz yujcquiz timplu altarquiz nonžñitačha, žoñinacž ujnaca pertunta cjisjapa. Nižaza žoñinacžtajapa ninacž ofren-

danaca Yooz yujcquiz tjeezñitača. ² Timplu jilirinacapača pruebanaca sufricha, parti žoñinaca irata. Nižaza uj paača parti žoñinaca irata. Jalla nižtiquiztan nii jilirinacaqui pasinziz kuzziz cjesača ana zizñi žoñinacžtajapami, nižaza tsjii kjutñi cjičjiñi žoñinacžtajapami. ³ Ujchiz zakaz cjicanaqui nii timplu jilirinacami persun ujnacquiztanami nižaza parti žoñinacž ujnacquiztanami Yoozquin wilana tjaastanča, pertunta cjisjapa.

⁴ Nižaza anaž jakziltami timplu jilirž puestuquiz persun kuzcama luzasača. Yoozqui žoñinaca kjawža, nii puestuquiz utzjapa. Jaknužt Yoozqui Aaron cjeta žoñi utčhaja, jalla nižta. ⁵ Nižaza Cristuqui anaž persun kuzcama palt'iziñi puestuquiz luzziqui. Yoozpankazza nii honorchiz puestuquiz utchiqui. Nižaza Yoozqui Cristuž puntuquiztan tuž cjičiča:

“Amča wejt persun maatumqui. Amquiz wejt kamañal tjaa-uča”.

⁶ Cristuž puntuquiztan Yoozqui zakaz cjiča:

“Amča žoñinacžtajapa palt'iziñi jiliri qui wiñay wiñayajapa. Jaknužt Melquisedec cjetaqui zuma palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižta”.

⁷ Tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz Ejpžtan parličiča, nižaza Yooz Ejpžquin rocchiča, tjurt'iñi kuzzizpan kami yanapzjapa. Altu tawkžtan chiican nižaza kaacan Yoozquin jalla nuž mayizichiča. Yoozqui Jesucristo liwrii atadža, ana cruzquiz ticzjapa. Pero Jesucristuž ticzquiztan ana liwriitaž cjenami Yooz Ejpqui nižquiz yanapčiča, Yooz kuzcamapankaz kamzjapa. Jesucristuqui Yooz Ejpžquin kuzziz cjen yanaptatača. ⁸ Cristuqui Yooz Majch cjenami sufrichiča. Jalla nižta tii muntuquiz sufrichiž cjen Yooz Ejpž kuzcamapankaz kamčiča. ⁹ Jalla nuž tii muntuquiz sufrichiž cjenami, jalla niiča Yooz kuzcamapankaz kamñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinaca liwriiñiqui cjisšiča. Jakziltanacat nižquiz cazzaja, jalla tjapa ninacaqui wiñayjapa liwriitaž cjequiča. ¹⁰ Yooz Ejpqui Cristo utchicha žoñinacžtajapa liwriiñi nižaza palt'iziñi cjisjapa. Jaknužt Melquisedec cjeta žoñiqui palt'iziñi jiliri uchtatažlaja, jalla nižtapacha.

PERSUN KUZ CUITASAQUIČHA

¹¹ Jalla nii puntuquiztan waljaž takunacaž žejlča. Pero ch'amača ančucaquiz intintiskatzqui. ¹² Ažk watanaca ančucqui criichinčucča. Jaziqui Yooz puntu tjaajiñi maestrunaca cjichuca cjiwča. Pero wiltakaz ančucqui tjaajinta cjis pecča Yooz tawk pjasilanaca zizjapa. Ančucqui wawanacažtakaz lichikaz pecča Yooz tawk čjjeri lujlquiztanaqui. ¹³ Lichten mantinasñi wawažtakazza ančucqui. Jaziqui lijitum Yooz kamaña ana zuma kamiñčucča. ¹⁴ Čjjeri lujlqui pajk žoñinacžtača. Jalla nižta irata ch'aman intintazuc puntunaca zuma criichi žoñinacžtajapača. Jalla ninacaqui zuma kamčič cjen zumpacha tantiyasača kamañ puntunaca, zuma, anazuma, jalla nii.

⁶ Pjasil Yooz puntunacquiztan zizñi, cjee. Jesucristuž puntuquiztan tjaajintanaca zizzinčucča. Jalla nižtiquiztan ančucqui nii puntunacquiztan anaž iya tjaajinz pecasača, jalla. Ančucqui zizzinčuc-

tača, casticu zijjčñi paaznaca puntuquiztanami nižaza kuz campii puntuquiztanami, nižaza Yoozquin kuz tjaaz puntuquiztanami, ² nižaza bautismo puntuquiztanami, nižaza kjaržtan lanz cuzturumpi puntuquiztanami, nižaza ticzquiztan jacatatz puntuquiztanami, nižaza ultim pjalz tjuñi puntuquiztanami. Jalla nižtanaca zizzinčuctača ančucqui. ³ Yooz munan, iya Yooz puntunaca tjaajnasacha, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

⁴ Jakziltat kjanzt'ita Yooz taku catokčhaja, jalla nuž catokzpacha Yooz quintra quejpsaja, jalla niiqui ana wila liwriita cjesača. Jakziltat Yooz taku catokčhaja, jalla niiqui Yooz kamañquiz luzzipanča, nižaza Espiritu Santuqui niž kuzquiz luzziča. ⁵ Nižaza ninacaqui Yooz taku zuma nayžcu catokčiča. Nižaza arajpachquiztan tjonñi azi pajčiča persun kuzqui. ⁶ Jalla nižta Yooz taku catokči žoñinacaqui Yooz quintra quepsnaquič niiqui, anaž wila kuz campii atasacha zumquinaqui. Ninacž kuzqui chojrupan cjisja. Jalla nižta cjisju, ninacapacha Jesucristo Yooz Majch wila cruzquiz ch'awctažokazza, niž quintra žoñinacž yujcquiz cjičjiñiča. ⁷ Tii quintu nonžna. Tsjii yokaqui zkala čhjacz. Jalla nekztan chijñiž tjonča. Jalla nekztan nii zkalaqui zuma čjjeriž tanča. Nižazaž pookča, nii zkala čhjaczñi žoñinacžtajapa. Nii yokaqui Yoozqui wintijčiča. ⁸ Pero nii yokaqui ch'apinacchizkaz cjisnasaž niiqui, inakaz cjequiča. Jalla nižtiquiztan pjalžta cjequiča, ana zuma. Jalla nekztan ujquin tewjkžnaquiča. Jalla nižtaž nii Yooz taku catokžpacha quejpsñi žoñiqui.

YOOZQUIN KUZIZPAN CJEE

⁹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla nuž chiižcumi ančuca puntuquiztan anača nižta cjiwčiya. Ančucqui liwriita cjisju ultimpacha ančucqui zuma Yooz kamañchiz kamaquiča. Jalla niiqui nužupanča.

¹⁰ Yoozqui ancha zumapanča. Ančucaquiztan anaž tjatznasača, ančucaž zuma kamčič cjen, nižaza ančucaž Yooztan zuma munaziñi kuzziz cjisšič cjen. Ančucqui jalla nižta kamañchiz cjen parti criichi jilinanacžquiz sirwichinčucča Yooztajapaqui. Tuquimi anzimi zakaz ančucqui nižta zuma kamañchizza. ¹¹ Zapa mayni ančucaquiztan nižta zuma kuzzizpan cjee, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa, ticzcama. Ančucqui tirapan tjewzna, arajpachquin Yooztan zuma kamz, jalla nii. Nižaza nii oracama, juc'ant juc'ant zuma kamañchiz cjee. Jalla niil pecuča. ¹² Ančucqui ana jayrazñi kuzziz cjee. Antiz zuma Yoozquin kuzziz žoñinacžquiz yatekasa. Nižaza pasinziz kuzziz žoñinacžquiz yatekasa. Nižta kamñi žoñinacaqui Yooz chilita zumanaca tanznaquiča, tsjii irinsažtakaz.

¹³ Yoozqui Abrahamžquiz tsjii zuma taku tjaažcu, persun ahtan juramento paachiča. Niižquiztan tsjan jilir juramento tjaakatñi ana želatča. Jalla nekztan persun ahtan juramento paachiča, ¹⁴ tuž cjan: “Ultimpacha wejrqui amquin zumanacal tjaažcača, nižaza am majhmaatinaca walja mirkatača”. ¹⁵ Abrahamqui Yoozquin kuzzizpan tjewžcu, nii Yooziž tjaata taku tanz-

iča. ¹⁶ Tsjii juramento tjaañi žoñiqui nii juramento tanzñi žoñžquiztan tsjan jiliriča. Tsjii juramento paažcu, anaž iya parliz želasächa. Jalla nii puntuquiztan žeržtača. ¹⁷ Jaziqui Yoozqui tsjii juramento paažcu taku tjaachiča. Nekztan Yoozqui nii tjaata taku tanzñi žoñinacžquiz kjanapacha tjeez pecchiča, niiz tjaata taku panž compliskataquiča, jalla nii. Yoozqui niiz chita taku ana campiyasača. ¹⁸ Yoozqui taku tjaachiča, učumqui niiztan chica kamaquiča, jalla nii. Nekztan juramento paachiča. Jalla nii pizc taku anapan campiyasača tsjii tsjii chiicanaqui. Yoozqui ana toscara chiyasača. Učumqui Yoozquin macjatchinčumča, niiz cuitita cjisjapa. Učum cuitiñi Yoozza taku cumpliñiqui. Jalla nižtiquiztan Yooz taku compliz ora tjewžcan p'ekinchayta kuzzizpan cjesača učumqui. ¹⁹ Jalla nii cumpliñi Yooziž čhiita taku cjuñžcupan učum kuz tjurt'ichi cjiskatča, ana kuz turwayskatchuca. Nii taku cumpliñi Yoozqui warcu ancłažtakaz, učum kuz tjurt'ichi cjiskatča. Jesucristuž cjen Yoozqui niiz tjaata taku cumplaquiča. Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzziča. ²⁰ Učumž tuqui luzziča, učumnacaltajapa palt'izinjapa. Jesucristuqui zuma palt'iziñi cjissiča, jaknužt Melquisedec palt'iziñi cjitčhaja, jalla nižta. Jalla nižtiquiztan učumnacaltajapa ultimu palt'iziñi puestuquiz luzziča.

MELQUISEDECŽ PUNTU

7 Nii Melquisedec cjita palt'iziñiqui Salem wajt jiliriča, nižaza niiz puestuquiz zinta arajpach Yooziž uchtatača. Melquisedecž timpuquiz Abrahamqui quintra reynacžtan tsjii quira zalchiča, ninacž zultatunacžtanpacha. Nekztan Abrahamqui liwj atipchiča. Jalla nuž Abrahamž atipžtan Melquisedecqui Abrahamžtan zalchiča. Nekztanaqui Melquisedecqui Abrahamžtajapa Yoozquin palt'izinchiča, Abrahamžquiz Yooziž yanapta cjisjapa. ² Nekztan Abrahamqui Melquisedecžquiz tjapa niiz cantiquiztan diezmo tjaachiča. Melquisedec tjuuqui tuž cjiča, Yooz kuzcama zuma mantiñi, jalla nii. Nižaza Salem tjuuqui tuž cjiča, žoñinaca walikaz žejlča, jalla nii. Melquisedecž puntu cjiča, niiz mantichiž cjen, žoñinaca walikaz žejlča. ³ Yooz takuqui anaž čhiiča, Melquisedecž maa ejpž puntuquiztanami, niiz atchi ejpnacžquiztanami, niiz majttiquiztanami, niiz ticzquiztanami. Jalla nižtiquiztan palt'iziñitača Yooz Majch irata.

⁴ Jaziqui Melquisedecqui pajk jiliriča. Nii naya ančucqui. Učum tuquita ejp Abrahamqui quira atipžcu Melquisedecžquiz tsjii tunca parti niiz cantiquiztan tjaachiča. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui Abrahamžquiztan juc'ant jiliriča. ⁵ Moisés lii jaru Leví cjita majchmaatquiztan tjoñi žoñinacakaz timplu jilirž puestu tanznasača, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinjapa. Jalla nii timplu jilirinacaqui parti žoñinacžquiztan ninacž želinchizquiztan diezmo cobriñitača. Aunquimi nii cobrita žoñinacaqui timplu jilirinacž familiatača. Tjapa ninacaqui Abrahamž ejpžquiztan tjoñitača. Jalla nižtiquiztan Melquisedecqui nii timplu jilirinacžquiztan

juc'ant jiliriča. ⁶ Melquisedeczi ana Leviž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Abrahamqui niizquiz diezmo tjaachiča. Nižaza Melquisedecqui Abrahamžquiz wintizuna tjaachiča, Yooz Abrahamžquiz taku tjaachiž cjenami. ⁷ Wintizuna tjaañi žoñiqui tsjan jiliriča wintizuna tanzñi žoñžquiztan. Anaž jakziltami nii razuna nicasača. ⁸ Tii muntuquiz kamcan žoñikazza učumnacaquiz diezmo cobriñiqui. Žoñinacača ticzñiqui. Pero Melquisedecž puntuquiztanaqui Yooz takuqui niiz ticz puntuquiztan ana čhiiča, wiñayjapa žejtzjapažtakazza. ⁹ Melquisedecž timpu wattan Leviž majchmaatquiztan tjoñi timplu jilirinacaqui diezmo cobriñitača. Nii cobriñi žoñinacpacha Abrahamž majchmaatquiztan tjončiča. Jalla nižtiquiztan Abrahamž diezmo Melquisedecžquiz pactiquiztan, ninacazakaz pactažokazza. ¹⁰ Abrahamž curpuquiz niiz majchmaatinaca želatča, ima majttatača. Jalla nižtiquiztan Abrahamž Melquisedecžquiz diezmo pactiquiztan, Leviž majchmaatquiztan tjoñi timplu jilirinacaqui zakaz pactažokazza.

¹¹ Leviž parti timplu jilirinacaqui Israel wajtchiz žoñinacžquiz Moisés lii jaru kamkatchiča. Nižaza nii jilirinacaqui parti žoñinacžta Yoozquin palt'iziñitača. Nii Leviž parti žoñinacaqui Aaronž majchmaatquiztan tjoñitača. Jaziqui ninacaqui parti žoñinacžquiz Yooz yujcquiz zumapankaz cjiskattasaž niiqui, anaž iya palt'iziñi pectasača. Nii wiruñ tjoñi palt'iziñiqui anaž Aaronž majchmaatquiztan tjoñiča. Antiz Melquisedecž partiquiztan tjončiča. ¹² Palt'iziñi timplu jilirinacaqui campiitaž cjenauqui, lii zakaz campiitaž cjistantača. ¹³ Nii wiruñ tjoñi palt'iziñiqui Jesucristo Jiliriča. Jesucristuqui anača Leviž partiquiztan tjoñiqui. Antiz Judaž majchmaatquiztan tjoñitača. Pero Moisés lii jaru anaž jakziltami Judaž partiquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtatača. ¹⁴ Timplu jilirinacž puntuquiztan Moisesqui anaž čjulumi čhiičiča Judaž parti žoñinacžquiz. Judaž parti žoñinacaqui anapan timplu jilirž puestuquiz luzasača. Pero kjanapachača Jesucristuqui Judaž partiquiztan tjoñi.

¹⁵ Jalla nižtiquiztan kjanapachazakazza Moisés lii campiitaqui. Melquisedecžtakaz Jesucristuča tsjemat timplu jiliričiqui, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'izinjapa. ¹⁶ Moisés liiqui cjiča, ticzñi timplu jilirinacaqui Leviž majchmaatquiztan tjoñi žoñinacapankaz cjequiča. Jesucristuqui anaž nii lii jaru timplu jiliri cjisjiča. Antiz niiz wiñayjapa žejtñi kamañquiztan timplu jilirž puestuquiz uchtača, wiñayjapa žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñi cjisjapa. ¹⁷ Jesucristuž puntuquiztan Yooz takuqui tuž čhiiča:

“Amqui wiñayjapa timplu jiliri cjequiča žoñinacžtajapa palt'iziñi. Melquisedecž partiquiztan cjequiča”. ¹⁸ Tuquita liiqui nužquiz apatatziča. Nii liiqui ana azzizza žoñinaca zumapan kamkatzjapa. Jalla nižtiquiztan ana iya walča. ¹⁹ Nii Moisés lii jaru kamtiquiztan anaž jakziltami Yooz yujcquiz zumapankaz cjiskattaž atasača. Jaziqui tsjii ew lii žejlča; učumnacaltajapa juc'ant zumača. Nii lii jaru Jesucristuqui Yoozquin

palt'iziñi puestuquiz luzziča. Jesucristuž cjen učumqui Yoozquin macjatasäča.

²⁰ Yoozqui juramentužtan Jesucristo utchiča palt'iziñi puestuquiz. ²¹ Tuquita palt'iziñi timplu jilirinacaqui ana juramentužtan nombritatača. Pero tii Jesucristo timplu jilirizti juramentužtan nombritača. Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui juramentužtan tuž mantichiča: Amqui wiñayjapa timplu jilirim cjequiča žoñinacžtajapa palt'iziñi, Melquisedec partiquiztan. Jalla nuž mantižcu, Yooz kuzquiz pinsitaqui wira ana campiyasača”.

²² Nii Yooz chiitaž cjenaqui Jesucristuča tuquita timplu jilirinacžquiztan žoñinacžtajapa juc'ant zuma Yoozquin palt'iziñiqui. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui wiñaya liwriitapan cjequiča. Nii ew liiqui tuquita liinacquiztan juc'anti zumača. ²³ Nii tuquita timplu jilirinacaqui tamatača. Ninacžquiztan anaž jakziltami wiñaya timplu jilirž puesto tanzñi atchiča. Ninacaqui tjapaž ticža.

²⁴ Pero Jesucristuzti wiñaya žetaquiča. Jalla nižtiquiztan wiñayjapa timplu jiliripanž cjequiča, žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñijapa. ²⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristuqui ultimupan wiñayjapa žoñinaca liwriyasača. Jakziltat niž cjen Yoozquin macjataquiž niiqui, wiñayjapa liwriita cjequiča. Nižaza Jesucristuqui wiñaya žejtcan liwriita žoñinacžtajapa tirapan Yoozquin pjalt'izinaquiča.

²⁶ Jalla nižta palt'iziñipanž pecča učumnacaqui. Jalla nii Jesucristuqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza. Anaž jakziltami nižquiz tsjii uj tjojtñasäča. Niiqui ana zinta ujchizza. Ujchiz žoñinacžquiztan tsjematača. Arajpachquin Yooztan chica honorchizza. ²⁷ Jesucristuqui parti timplu jilirinaca ana iratača. Nii parti timplu jilirinacaqui zapuru wilanapan tjaañitača, persun ujnacquiztanami parti žoñinacž ujnacquiztanami. Jesucristuqui anapan nižta paasača, ana ujchizza niiqui. Jesucristuqui tsjii wiltapankaz wilana tjaachiča. Wilana cunta niž persun curpu intirjichiča. ²⁸ Moisés lii jaru ujchiz žoñinacaqui palt'iziñi puestuquiz uchtatača. Nii liinacquiztan wiruñ Yoozqui tsjii juramento paachiča, niž Majch palt'iziñi puestuquiz uchjapa. Nii Majchqui Yooz irata zumapankaz kamañchizza wiñayjapa.

EW LII ŽEJLČHA

8 Weriz chiitanacquiztan jalla tiiča chekanaqui, učumnacaltajapa tsjii zuma palt'iziñi žejlča, Jesucristupacha. Jalla niiqui arajpachquin Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlča, Yooz Ejpžtan chica mantican. ² Niča ultim Yooz kjuychiz jiliriqui, učumnacaltajapa palt'iziñzjapa. Nii ultim Yooz kjujy timpluqui anaž žoñiz paatača. Nižaza anača tii muntuquiz. Antiz Yooz Jilirž arajpach kjujyapankazza. ³ Zapa timplu jiliriqui niž puestuquiz kamcan, ofrendanacami wilananacami jalla ninaca tjaañiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristo zakaz tsjii tjaazjapa necesiča. ⁴ Jesucristuqui tii yokquizkaz kamñi žoñi cjitasaž niiqui, anaž timplu jilirimi cjitasača. Tii yokquizpachača Moisés lii jaru timplu jilirinaca panž žejlča. Jalla ninacaqui tirapanž wilana

tjaača Moisés lii jaru. ⁵ Pero ninacaqui ultim Yooz kjujy timpluquiz anaž sirwiča. Arajpachquin žejlča nii ultim Yooz kjujy timpluqui. Jalla nii timplu cunta tii yokquiz tsjii paata timplu žejlča tsjii fotožtakaz. Tuqui timpuqui Moisesqui Yooz cjitacama tsjii zkiz timplu paakatchiča. Ima paakatcan Yoozqui nižquiz mantichiča, tuž cjan: “Sinaí curquin amquiz tjeezinča, jaknužt wejt timpluqui paaztančhalaja, jalla nii. Jalla nii jarupankaz timplu kjujy kjujy stanča”. Jalla nuž mantichiča Yoozqui. ⁶ Pero Jesucristuzti žoñinacžtajapa tsjan zumaž palt'izinasäča. Jalla niča tuquita palt'iziñinacž kamañquiztan juc'ant zuma kamañchizqui. Nižaza tuquita liiquiztan tii anzta liiqui učumnacalta tsjan zumača. Jesucristuž cjen tii anzta liiqui žejlča. Nižaza nii liž jaru tsjii tsjan zuma kamañqui compromittača.

⁷ Tuquita tjaata liiqui juc'ant zuma cjitčhaj niiqui, anaž iya liiqui pectasača. ⁸ Yoozqui tuquita lii jaru kamñi žoñinacžquiz ana zuma naychiča. Jalla nii puntuiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui tuž cjiča: Wiruñta timpuquiztajapa wejrqui tsjii ew lii tjaa-ača Israel wajtchiz žoñinacžquizimi, nižaza Judá wajtchiz žoñinacžquizimi. ⁹ Nii ew liiqui tuquita ejpnacžquiz tjaata liiquiztan tsjemataž cjequiča. Tuquiqui wejrqui ninacž tuquita ejpnaca jwessinča Egipto yokquiztan. Nii timpuquizpacha wejt lii ninacžquiz tjaachinča; pero ninacazti wejt lii jaru ana cumplichiča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ninaca jaytichinča. Jalla nuž cjiča Yooz Jiliriqui. ¹⁰ Wiruñta timpuquiz Israel žoñinacžtajapa tsjii ew lii tjaa-ača, jalla tuž: Jalla nii wiruñta timpuquiz wejrqui žoñinacž kuzquiz wejt lii zizkatača, kuzquiz cjiirtažtakaz. Nekztan wejrpacha ninacž Yooz cjeeča. Nižaza ninacaqui wejt partir žoñinaca cjequiča. ¹¹ Jalla nii wiruñta timpuquiz kamñi žoñinacaqui anaž porapat tjaaj-narasasača, ninacž mazinacžquizimi, nižaza ninacž jilanacžquizimi. Anaž tjaajnasäča, “Yooz Jiliržquin paja” cjan. Antiz zapa mayni Yooz Jiliripankaz pajaquiča, tsjii zkoltiquiztanpacha asta pajk žoñicama. ¹² Nižaza ninacž ujnaca pertunača, wejt okzñi kuzziz cjen. Nižaza ninacž ujnacquiztan tjatznača wiñayjapa”. Jalla nuž cjiča Yooz takuqui. ¹³ Yoozqui nii ew lii puntuiztan chižcu nii tuquita lii apatatchiča. Nii tuquita liiqui watchiz cjen, inakazza. Wajilla liwjtjatzaž cjequiča.

YOOZ ZKIZ TIMPLU

9 Nii tuquita liiqui cuzturumpinacchizza, Yooz rispitzjapa. Nii cuzturumpinacaqui tii muntuquiz žejlči Yooz timpluquizkaz paatatača. ² Primeraqui zkiz timplu želatča. Nii timpluquiz pizc kjujy želatča. Tsjii kjujyquiziqui tsjii pajk candelabra želatča, nižaza mesa želatča, Yooztajapa t'akžta t'anta nonzjapa. ³ C'uchquin tsjii kjujy želatča, 'Yooztajapa Juc'ant T'akžta Kjujy' cjitatača. Nii pizc Yooz kjujy taypizquiz tsjii pañ cortina želatča. ⁴ C'uchquin tsjii kor altara želatča, incienso ujzjapa. Nižaza tsjii caja želatča, Yooz

tjaata lii chjojzjapa. Nii cajuqu kjuyltanami zawnctanami koržtan tjajlžtatača. Nii caj kjuyltan tsjii kor ojch želatča maná cjita čhjerchiz. Nižaza Aaronž wara želatča. Nii waraqui ch'ojña c'ajchiča tsjii žejtñi muntiz-takaz. Nižaza nii caj kjuyltan Yooz lii cjiirtanaca želatča. ⁵ Nii caj juñtun querubines cjita želatča anjila irata paata. Nii querubinanacaqui wežlaž cherchi kjarchiztača; nii caj juntuñ kjara waazitača. Nižaza nii caj juntuñ ljocžtan tjawkz tabla želatča, jalla niiqui ujnaca pertunta cjisjapatača. Jaziqui nii puntunac-quiztan ana iya chiiz pecuča.

⁶ Jalla nuž tjaczcu timplu jilirinacaqui zawncchuc kjuyquiz luzluzñitača, lii jaru cuzturumpinaca paacan. ⁷ C'uchquin žejlñi kjuyquiz tsjii watquiz tsjii wilta luzñitača timplu chawjc jiliriqui. Nii alajakaz jalla nekziqui luzasača. Jalla nuž luzcan wilana conta ljoc chjichñitača, persun ujnaca pertunta cjisjapami, nižaza parti žoñinacž ujnaca pertunta cjižapami. ⁸ Jalla nižta liiquiztan Espíritu Santuqui zizkatchiča, ima Moisés lii apatatcan, nii Yooz kjuy timpluquiz paaz cuzturumpinacaqui walatča, nii. Nižaza jalla nuž walan čhjul žoñimi anapan c'uchquin luztača. ⁹ Nii tuquita liiqui Yooz puntunaca chiiča tii timpuquiz kamñi žoñinacž-tajapa. Nii lii jaru žoñinacaqui ofrendanacami wilananacami tjaachiča. Jalla nuž tjaachiž cjenami nii žoñinacaqui Yooz yujcquiz ana ujchiz nižaza zuma kuzziz ultimu ana cjiskatta cjesača. Ninacaqui tirapan ujchiztača. ¹⁰ Jalla nii tuquita cuzturumpinacaqui jalla tižtakaztača: čheri tjaazmi, licz tjaazmi, kjaztan ajunzmi. Jalla nižta cuzturumpinacaqui žoñž curpu zawnc-tankazza. Jalla nuž cjenami lii campiičcama nii cuzturumpinacaqui walatča.

¹¹ Wiruñ nekztan Cristuqui tjonchiča. Jazic niiča Yooz timplu chawjc jiliriqui; Yooz zumanaca tjaazjapa tjonchiča. Timplu chawjc jiliri cjican Yooz kjuyquiz sirwiča. Anaž tii yokquiz paata Yooz kjuyquiz sirwiča. Antiz arajpachquin Yooz ligitum kjuyquin sirwiča. Jalla niiča ultim Yooz kjuya. Tii yokquiz paata Yooz kjuyquiztan juc'ant zumača. ¹² Cristuqui arajpachquin ultim Yooz kjuyquiz luzziča. Jalla nuž luzcan ana cabranacž ljocmi nižaza ana vac toronacž ljocmi chjitchiča. Antiz persun ljocžtan luzziča, žoñinaca wiñaya liwriita cjisjapa. Jalla nuž persun ljocžtan tsjii wiltakaz luzziča tjapa tižtajapa. ¹³ Tuquita liiqui tužutača: Cabranacž ljocžtanami, vac toronacž ljocžtanami ujchiz žoñinacžquiz tjawkñitača. Nižaza ujta vacanacž kjupžtan ujchiz žoñinacžquiz llump'aczt'iñitača. Jalla nižta cuzturumpinaca zawnc-tankazza; ana poderchiztača, ana ujchiz cjiskatzjapa. ¹⁴ Cristuž ljocžti ancha juc'anti poderchizza. Nii ljocž cjen žoñinacž kuznacaqui zuma cjiskatasacha. Wiñay žejtñi Espíritu Santuž cjen Cristuqui tsjii zuma wilana cunta persunpacha ticziča. Ana ujchiz cjican, niž ljoc Yoozquin tjaachiča, ujchiz žoñinaca pertunta cjisjapa. Jalla nižtiquiztan Cristuqui žoñinaca liwriyasacha. Cristuž cjen nii liwriita žoñinacaqui ninacž tuquita ana zuma kamañanaca jay-tasača, nižaza zuma kamañchiz Yoozquin sirwasacha.

¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristuž cjen Yoozqui ew lii ut'aychiča, žoñinaca ultimu liwriita cjisjapa. Žoñinacaqui primer lii mantuquiz cjican, ujnaca paañitača. Pero Jesucristuqui ticziča, nii paata ujnacquiztan liwriizjapa. Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz kjawžta cječhaja, jalla niiqui Yooz compromitta irinsa tanz-naquiča; jalla niiqui wiñayjapa Yooztan chica kamaquiča. ¹⁶ Tsjii žoñiqui testamento paachiž cjen, niž cuzazanaca tanñi žoñinacžquiz ut'ayča. Pero ticž-tankaz nii testamentuqui walča. ¹⁷ Nii testamento paañi žoñiqui tira žetan, nii testamentuqui anaž walča. Antiz ticžtan, jalla nekztanž nii testamentuž walasača. Ticžtankaz niž cuzazanaca tanñi žoñinacaqui ultimu niž cuzazanaca tanznasača. ¹⁸ Jalla nižtiquiztan tuquita liiqui ut'aytatača, conta animal ljocžtan. ¹⁹ Moisesqui tjapa Yooz mantita liinaca kjana-pacha paljayžcu nii liinaca ljocžtan ut'aychiča. Moisesqui tsjii chupic choma tanžcu, hisopo cjita parquiz tjerchiča. Nekztan ljocžtan kjaztan t'ajžcu, jalla nekz nii para ch'iižcu, sucarpayñitača, žoñinacžquizimi, li-ichiz libruquizimi. ²⁰ Jalla nuž sucarpaycan, Moisesqui tuž cjichiča: Tii ljocqui Yooz mantita liinaca walkatča ančhucaltajapa. ²¹ Jalla nižtakaz Moisesqui nii ljocžtan Yooz kjuyquizimi, Yoozquin sirwiz cuzazanacquizimi sucarpayñitača. ²² Nii tuquita lii jaru jos tjapa cuza-zanaca sucarpayñitača, Yooz yujcquiz zuma cjisjapa. Ljoc ana tjawkžcu ujnaca ana pertunta cjesača.

JESUCRISTUQUI ŽOÑINACŽ LAYCU TICZIČHA

²³ Tuquita lii jaru nii Yoozquin sirwiz cuzazanacaqui Yooz yujcquiz wali cjisjapa jalla nižta cuzturumpinaca paastantača. Tii yokquiz žejlñi cuzazanacaqui fotož-takazza. Anača arajpachquin ultimu želasača. Arajpach Yooz zuma kamañchiz cjiskatzjapa, nii animal ljocnacaqui anaž atasacha. ²⁴ Cristuqui persun ljocžtan ana žoñiž paata timpluquiz luzziča. Arajpach Yooz kjuyquizpacha luzziča. Jalla nicju anziqui niiča učumnacaltajapa Yoozquin palt'iziñiqui. Tii yokquiz žejlñi timpluqui tsjii fotožtakazza nii werar arajpach Yooz kjuyquiztan. ²⁵ Zapa wata timplu chawjc jiliriqui animalž ljocžtan Yooz kjuyquin luzñitača. Ana persun ljocžtan luzñitača. Pero Cristuqui tsjii wiltapanikaz wilana cunta cjissiča, ana wilta wilta. ²⁶ Wilta wilta wilana cunta ticztasaž niiqui, tii muntu kalltiquiztan-pacha wilta wilta sufrican ticztasača. Tuquita timpu tucuzinta cjiscu tsjii wiltakaz Jesucristuqui parizquichiča. Nekztan niž ljoc tjawkžcu ticziča, tjapa ujnacquiztan žoñinaca liwriizjapa. ²⁷ Tjapa žoñinacaqui tsjii wilta ticstanča tii yokquiz. Jalla nekztan pjalžta cjequiča, Yooz yujcquiz zuma, anazuma, nii. ²⁸ Jalla nižta irata Jesucristuqui tsjii wilta tii yokquiz ticziča, wacchi ujchiz žoñinacž laycu. Pero wiruñ wilta tii muntuquiz tjonaquiča. Nekztan žoñinacž ujnacquiztan ana ticznaquiča. Antiz nižquiz tjapa kuz tjewžñi žoñinaca ultimu liwriyaquiča.

MOISES LIIQUI PJALTIČHA

10 Moisés liiqui Yooz zumanaca tsjii kolucullakaz tjeezičha. Ana ultimu kjana tjeezičha. Nii liiqui tuž cjičha: Wiruñ tjapa Yooz zumanaca tjonaquičha, jalla nii. Nižaza nii liiqui anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatasäčha, Yoozquin macjatñi žoñinacžquizi. Nii lii jaru watay wata wilanakaz contačha. Jalla nuž paažcumi, žoñinacžquiz anaž ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskatta cjesäčha. ² Nii lii jaru paacan, žoñinacaqui ultimpacha Yooz yujcquiz zuma cjiskattasaž niiqui, anapanž wilana tira onantasäčha. Nii wilana tjaañi žoñinacaqui ultimu ana ujchiz cjitasaz niiqui, zumapan cjitasäčha, nižaza persun kuzquiz ana iya cjuñtasäčha čhjul ujquiztanami. ³ Pero nii wilana tjaaž liiqui watay watapanž ujnaca cjuñkatčha. ⁴ Vac toronacž ljocmi cabranacž ljocmi tjaatiquiztanami anapanž ujnacquiztan liwriyasačha.

⁵ Jalla nižtiquiztan Cristuqui tii muntuquiz tjonžcu Yooz Ejpžquin tuž cjichičha:

“Amqui animal wilananacami ofrendanacami ultimu ana pecasačha. Antiz wejttajapa žoñž curpu tjaczinčamčha, žoñinacž ujnac laycu ticzjapa. ⁶ Ujta animalanacami uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami ultimu am ana cuntintu cjiskatasäčha. ⁷ Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinčha: Wejt Yooz, tii muntuquiz tjonchinčha, am kuzcama paazjapa. Jaknužt wejt puntuquiztan Yooz tawk liwruquiz cjiirtažlaja jalla nii cumplizjapa tjonchinčha”.

⁸ Jesucristuqui cjichičha, “Yooz Ejpqui anaž pecčha nižaza anaž jutzazza jalla tinaca: animal wilananacami, ofrendanacami, nižaza ujta animalanacami, nižaza uj paatiquiztan tjaata ofrendanacami. Tuquita liiqui nižtanaca tjaaž mantichičha. Jalla nuž mantita cjenami, Yoozqui anaž niikaz ultimu pecčha”. ⁹ Nekztan Jesucristuqui cjichizakazza: “Yooz Tata, wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, am kuzcama kamzjapa”. Jaziqui Jesucristuqui nii tuquita liinaca apatatskatchičha, nii lii cuzturumpinacžtanpacha. Nekztan ew lii ut'aychičha. Nii lii jaru Jesucristuqui wilana cunta intirjitatačha. ¹⁰ Yooz kuzcama kamcan Jesucristuqui tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichičha, žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nižtiquiztan Yoozqui učumnacaquiz zuma kamañchiz cjiskatchičha.

¹¹ Timplu jilirinacaqui zapuru ninacž puestuquiz atintichičha. Zapuru wiltan wiltan wilananaca Yoozquin tjaañitačha. Pero nižta wilananacaqui ujnacquiztan anapan žoñinaca liwriyasačha. ¹² Jesucristuzti tsjii wiltakaz persun curpu wilana cunta intirjichičha, žoñinacž ujquiztan ticzjapa. Jalla nuž ticžcu, arajpachquin Yooz Ejpž zew latuquiz julzičha, nižtan chica mantiñi cjisjapa. ¹³ Jalla nicju tjewžcan žejlčha, nižtan quintranaca liwj atiptacama cjisjapa, nižtan kjojch koztan tjecžtažtakaz. ¹⁴ Jalla nuž žoñinacžtajapa tsjii wilta ticžcu, Jesucristuqui Yooz partiquiz žejlñi žoñinacžquiz wiñayjapa Yooz yujcquiz ancha zuma cjiskatchičha. ¹⁵ Nižaza nii puntuquiztan Espiritu Santuqui chiičha, tuž cjan:

¹⁶ “Tuquita lii apatatžcu, wejrqui žoñinacžquiz tsjii ew lii tjaa-äčha. Jalla nuž cjičha Yooz Jiliriqui. Wejrqui ninacž kuzquiz wejt liinaca zikkatačha, nižaza intintazkatäčha”.

¹⁷ Nekztan cjichizakazza:

“Ninacaž paata ujnaca ana iya cjuñznačha. Nižaza ninacaž ana wali cjicjitanacami liwj tjaznačha. ¹⁸ Jalla nižta ujnacquiztan pertuntažlaj niiqui, ana iya čhjul wilanami pecasačha”.

YOOZQUIN MACJATSPANŽ WAQUIZIČHA

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, jaziqui Jesucristuž ticziž cjen učumqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasačha. ²⁰ Ew kamañchiz kamcanaqui ana jiwjatcan Yooz yujcquiz luzasačha. Jalla nii ew kamañqui Jesucristuž tjaatačha. Persun curpu wilana cunta tjaažcu, Jesucristuqui arajpachquinpacha Yooz yujcquiz luzzičha, nii c'uchquin žejlñi cortina cjetžtažokaz. ²¹ Jesucristučha Yooz kjuychiz žoñinacžtajapa Yoozquin palt'iziñi. Jaziqui učumnacaltajapa palt'izinaquičha. ²² Jalla nižtiquiztan tjapa kuztan Yoozquin macjatz waquizičha. Nižaza Jesucristužquin kuzziz cjen ana jiwjatcan Yoozquin macjatz waquizičha. Jesucristuqui učumnacaž paata ujnaca pertunchičha, učumnac kuzquiz ana iya uj cjuñzjapa. Nižaza učum curpunacaqui tsjii zuma kjaztan awjztažokazza. ²³ Yoozquin macjatžcu Yooz familquiz luzzinčumčha. Jaziqui ana jiwjatcan tirapan Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjequičha. Nekztan Yooztan chica kamaquičha. Nii Yooztan kamzqui, jalla nii Yoozqui učumnacaquiz compromitchičha. Nižaza nii compromitchi Yoozza taku cumpliničha. ²⁴ Jalla nižtiquiztan Yooz kamañquiz kamcan porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma munaziñi kuzziz cjisjapa, nižaza zuma obranaca paazjapa. ²⁵ Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui zapa domingo ana ajcaczñičha. Ana nižta irata kama. Antiz učumqui porapat zumpacha p'ekinchayasa, zuma kamzjapa. Jesucristuž tjonz tjuñi žcatžinžquičha. Jalla nižtiquiztan juc'anti učumqui porapat p'ekinchayastančha.

²⁶ Werar Yooz taku catokžcupacha nekztan kuzinpan Yooz quintra quepsnaquiž niiqui, ana pertunta cjesäčha. ²⁷ Pero nižta cjicjiñinacžquiz Yooz kaz casticaquičha. Yoozqui nižtan quintranaca wiñaya casticaquičha infiernuquin. ²⁸ Jakziltat Moisés lii ana cazzi cjitčhaja, nižaza pucultan čhjepultan testicunaca nii ana cazta puntu declartčhaja, jalla nekztan nii uj paañi žoñi iqu ana okžcu conzpanikaztačha. ²⁹ Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majch quintranpan quepsnačhaja, nižaza Yooz Majch liwriñi ljoc tjawka puntuquiztan iñaračhaja, nižaza okžñi Yooz Espiritu Santužquiz žawjwa zjičhaja, jalla nižta paañinacaqui juc'anti castictaž cjequičha, nii Moisés lii quintra paañi žoñinacžquiztan cjen. Jalla nižta casticzipan waquizičha nižta žoñinacžtaqui. ³⁰ Učum pajta Yooz Jiliriqui tuž cjichičha: “Wejrtčha castiquiñtqui. Wejrqui žoñinacžquiz casticačha, ujnaca paatiquiztan jama”. Jalla nuž cjichičha Yooz Jiliriqui. Nižaza Yooz takuqui tuž cjičha: “Yooz Jiliriqui nižtan kjuychiz žoñinacž paatanaca

pjalznaquiča".³¹ Jakziltat Yooz quintrapan kamchižlaja, jalla niiqui werar žejtñi Yooziž tantaž cjequiča. Jalla nuž Yooz tantaž cjequiž niiqui, nižtanacžquiz ancha ana waliž cjequiča.

³² Ančucaž Yooz famillquiz luztaž cjuñzna. Paljayta Yooz taku catokžcu, ančucqui pasinziz kuztan ancha sufrichinčucča, quintranaca ancha žejlchiž cjen.

³³ Yekjap ančucqui ch'aanitatača, nižaza wjajttatača tjapa žoñinacaž cheran. Nižaza yekjap ančuca jilanačaž nižta sufran, ančucqui "Jesalla, wejt jilača ni-iqui" cjican declarchinčucča. ³⁴ Ančucqui tsjii criichi žoñinaca preso tanta cjen okžñi kuztan yanapchinčucča. Nižaza ančucaž cusasanaca kjañta cjenami, cuntintu kuzziz žejlchinčucča. Arajpachquin ančucaltajapa juc'ant zumanaca žejlča, wiñayjapa tjurñi. Jalla nii cjuñžcu, ančucqui cuntintu kuzziz žejlchinčucča. ³⁵ Tjurt'ichi kuzziz cjican, jalla nii zuma kuzquiztan ana jayta. Ticzama tjurt'ichi kuzziz cjequiž niiqui, Yoozquiztan pacta cjequiča juc'ant zumanacžtan. ³⁶ Ančucqui pasinziz kuzziz cjee, Yooz zumacama zuma kamzjapa. Jalla nekztan ančucqui Yooziž compromitta zumanaca tanznaquiča. ³⁷ Yooz takuqui tuž cjiča:

"Wajilla nii tjonñiqui tjonaquiča, anaž ancha ažk katasacha. ³⁸ Jakziltat wejtquiz kuzziz cjen wejt yujcquiz ana ujchiz cječhaja, jalla niiqui arajpachquin wejttan chica zumapan kamaquiča. Pero jakziltat wejt quintra quepačhaja, jalla nii žoñiča ana waliqui. Niižtan ancha anal jutztazuča".

³⁹ Pero učumnacača anapan Yooz quintra quejpñiqui. Jalla nuž quejpnasaž niiqui, Yooziž ancha ana waliž castictaž cjequiča. Antiz učumča tirapan Yoozquin kuzzizqui. Jalla nuž kamcan učum persun animu zumaž čhjelinača, liwriita cjisjapa.

YOOZQUIN KUZIZ ŽOÑINACA

11 Yoozquin kuzziz cjen, učumqui ultimupan zizza, Yooz taku cumplitapanž cjequiča, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen učumqui zizza, anzta timpuquiz ana cheržcumi Yooz žejlpanča, nižaza Yooz zumanaca ultimupan žejlča, nii. ² Učum tuquita atchi maa ejpnacaqui Yoozquin kuz tjaachiča. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui ninacž puntuquiztan "Zumača ninacaqui" cjichiča.

³ Yoozqui tawkžtankaz chiican tii muntu paachiča. Yoozquin kuzziz cjen jalla nii zizza, ultim werara jalla nužupan paata, jalla nii. Yoozqui ana chertanacquiztan tii muntuquiz žejlñinaca paachiča.

⁴ Yoozquin kuzziz cjen Abelqui tsjii zuma ofrenda wilana Yoozquin tjaachiča. Cainžquiztan juc'ant zuma ofrenda Yoozquin tjaachiča. Abelž Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui Abelž tjaata ofrenda risiwchiča. Nižaza Abelž puntuquiztan Yoozqui chiichiča "Zumača ni-iqui" cjican. Abel ticziž cjenami učumqui zizza, niiqui Yoozquin zuma kuzziztača, jalla nii. Jalla nii zizcuqui učumqui Abelž zuma kamaña yatekasa.

⁵ Yoozquin kuzziz cjen Enocqui arajpachquin ana ticziž chjichtatača. Ana iya tii muntuquiz žejlchiča. Yooz-

pantača chjitchi. Yooz takuqui Enocž puntuquiztan tuž cjiča: Ima arajpachquin chjichtaž cjen, Yoozqui Enoc zuma kamañquiztan cuntintu cjissiča. Jalla nuž cjičtača Yooz tawk liwruquiz. ⁶ Jakziltat ana Yoozquin kuzziz cječhaja, jalla niižquiztan Yoozqui anapanž cuntintu cjesača. Jakziltat Yoozquin macjatz pecčhaja, jalla niiqui criistanča, Yoozqui žejlča, jalla nii. Nižaza criistanča, Yoozqui niižquin macjatz pecñi žoñinacžquiz zumanaca tjaaquiča, jalla nii. Jalla nižta criichi žoñžquiztan Yoozqui cuntintuča.

⁷ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi kjaz juyzuquiztan liwriitatača. Ima kjaz juyzu tjonan Yoozqui Noežquiz chiižinchiča, "Kjaz juyzul cuchanžcača", cjican. Jalla nii Yooz chiižintaqui Noequi catokchiča. Nekztan Yooz chiita jaru tsjii pajk warcu kjuya irata kjuychiča, niiž familianacžtanpacha liwriita cjisjapa. Jalla nuž Yoozquin kuzziz cjen Noequi tjeeziča, parti žoñinacaqui ancha ujchizza, jalla nii. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Noequi Yooz zuma kamaña tanchiča, tsjii irinsažtakaz.

⁸ Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantita ana jayrazcu cazziča. Yoozqui Abrahamžquiz cuchanzjapa kjawziča, yekja yokquin okajo. Nižaza Yoozqui Abrahamžquiz tuž cjichiča: "Wiruñ wejrqui amquiz nii yoka tjaača, irinsa cunta". Yooz mantita jaru ojkičiča. Jakziquin ojktčhaja, jalla nii ana zizatča. Jalla nuž cjenami Abrahamqui Yooz tawk jaru ana jayrazcu ojkiči želatča. ⁹ Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantitacama nii Yooz tjeežta yokquiz kamchiča. Yekja žoñž yoka cjenami, Yoozqui Abrahamžquiz nii yoka compromitchiča, "Wiruñ tii yoka amta cjequiča", cjicanaqui. Jalla nii yokquizpacha kamcan, zkiz kjuy tultunacchiz kamñitača Abrahamqui. Jalla nižta zakaz Isaacžtan Jacobžtan zkiz kjuychiz kamñitača. Nii pucultanaqui Abrahamž irata tjewzizakazza Yooziž chiita taku cumpliscama. ¹⁰ Ultimu Abrahamqui arajpach wajtquin ojcz tjewziča, wiñaya tjurñi watja. Yoozqui nii zuma watja pinsichiča, nižaza paachiča. Jalla nii zuma wajtquin ojcz tjewziča Abrahamqui.

¹¹ Nižazakaz Sarqui Yoozquin kuzziz cjen ica cjisinča, chawcwa cjicanpacha. Tsjii majchchiz cjissinča, Yoozquin criichiž cjen. Sarqui tantiichinča, Yoozqui niž compromitta taku panž cumplisnaquiča, nii. ¹² Jalla nižtiquiztan Abrahamqui ticz irarchiz cjenami tsjii majchchiz cjissinča. Jalla nii majchquiztan walja tama mirchiča, walja tama arajpach warawaranacažtakaz nižaza walja tama kot at pjilanacažtakaz, jalla nižta mirchiča. Ancha tamaž cjen, anača kanchuca Abrahamžquiztan tjonñi majch maatinaca.

¹³ Tjapa nii žoñinacaqui, Abelžtan Enocžtan, Noežtan, Abrahamžtan, jalla ninacaqui ticziča ima Yooz compromitta taku cumplisan. Jalla nuž cjenami Yoozquin tirapan kuzziztača. Yoozquin kuzziz cjen ninacaqui zizziča, Yoozqui niiž taku wiruñtajapa panž cumplaquiča. Jalla nuž kuzquiz zizcu cuntintutača. Tii muntuquiz žejlcan ninacaqui "Yekja wajtchiz žoñtča", cjiñitača. ¹⁴ Jalla nižta chiiñinacaqui kjana-

pacha tjeeža, ninacaqui arajpach wajtquin ojkz pecchiča, nii. ¹⁵ Ninacaž ulanžquita yoka cjuñtasaj niiqui, nii yokquin cuttiñi attasača. ¹⁶ Ninacazti tsjan cusa yokaž pecatča, arajpach yokquin irantiz pecatča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui anaž azkatča, ninacaž “Wejt Yoozza”, cjian cjenaqui. Yoozqui ninacžtajapa tsjii zuma watja tjacžinchiča.

¹⁷ Nižaza Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen tjapa Yooz mantitanacami cumpliñitača. Yoozqui Abraham yanziča, ultimu Yoozquiz kuzziz, ana ultimu Yoozquiz kuzziz, jalla nii. Jalla nuž yanzjapa Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča, niž zinta majch wilana cunta tjaakatzjapa. Nii zinta majchqui Isaac cjitatača. Nekztan Abrahamqui niž zinta majch wilana cunta conijochiča. Nekztan conzmayatača. Pero Yoozqui nii conz apatatskatchiča, Abrahamž zuma cazñi kuz zizcu. Niiž tuquiqui Yoozqui Abrahamžquiz cjičiča: ¹⁸ “Isaacž cjen amqui majchmaatinacchiz cjequiča”. Jalla nuž taku tjaachi cjenami Abrahamqui niž zinta majch wilana cunta conijochiča. ¹⁹ Abrahamqui persun kuzquiz tantiichiča, Yoozza ticzinacami jacatatskatchi, jalla nuž tantiyatča. Abrahamqui persun kuzquiz persun majch conz cjihipantača. Jalla nižtiquiztan Isaac majchqui ticziquiztan jacatatchiztakaz cjsičiča.

²⁰ Nižaza Isaacqui Yoozquin kuzziz cjen Jacobžtan Esaužtan, jalla ninacžquiz mazinchiča, wiruñtajapa ninacžta zumanaca cjequiča, nižaza Yooz yanapta cjequiča, jalla nii. ²¹ Nižaza ticz ora Jacobqui Yoozquin kuzziz cjen Josež maatinacžquiz mazinchiča, Yoozqui ninacžquiz zumanaca tjaaquiča, jalla nii. Nižaza Jacobqui atztan tjurt'ižcu Yoozquin rispitchiča. ²² Nižaza Josequi Yoozquin kuzziz cjen ticz ora mazinchiča, Israel žoñinacaqui Egipto yokquiztan ulnaquiča, nii. Nižaza mantichiča, persun curpu tsjijnaca Egipto yokquiztan chjichajo.

²³ Nižaza Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen Moisés nastiquiztan čhjep jiiz chjojziča. Ninacaqui cherchiča, ancha c'achja nii wawa, jalla nii. Tuquiqui Egipto chawjc jiliri qui mantichiča, tjapa Israel lucmajch wawa contaj cjila, nii. Pero Moisés maa ejpqui Yoozquin kuzziz cjen nii chawjc jiliriz mantita ana eksiča. Moisés wawa ana conchiča. ²⁴ Nekztan Faraón chawjc jiliriz majtqui nii Moisés wawa uywassinča. Jalla nuž uywastiquiztan nii wawaqui pajkchiča. Jalla nekztan pajkžcu Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Faraonž maati cunta cjis anapan pecatča. ²⁵ Antiz Moisesqui Yooz illzta Israel žoñinacžtanpacha sufriz tantiichiča, uj paañi žoñinacžtan tsjii ratukaz cuntintu žejlz cjenpacha. ²⁶ Niiž kuzquiz tantiichiča, “Egipto cusasanacžtan cuntintu kamz cjenpacha, Cristužtajapanakaz sufrasača. Jalla nuž sufrichi kamchiž cjen ultimquiziqui juc'ant cusal cjeeča, ricachu kamzquiztan”. Jalla nuž cjian, Moisesqui Yooz compromitta zumanac kjutñi pinsatča. ²⁷ Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Egipto yokquiztan ulanchiča, chawjc jiliriz žawjta ortina ana eksu. Niiž kuzquiz tantiita jaru tjurt'ichi žejlchiča, niž kuztan Yooz cherchiž cjen.

²⁸ Nižaza Moisesqui Yoozquin kuzziz cjen Yooz mantita jaru zapa kjuyquiz pascua wilana conz mantichiča. Nekztan nii wilan ljocžtan zapa kjuy zanquiz sucarpayz mantichiča Israel žoñinacž primer maatinaca ana conta cjisjapa, ticzkatñi anjilžquiz. ²⁹ Nekztan Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Mar Rojo cjita pajk kota kajkchiča, kjoñ yokažtakaz. Nekztan Egipto quintra žoñinacaqui nii kjoñiranpacha nii pajk kota zakaz kakatča. Jalla nuž taypiz kajkžcan tjapa nii Egiptonacaqui kjazquiz ticziča.

³⁰ Yoozquin kuzziz cjen Israel žoñinacaqui Jericó wajt muytata žejlñi pirkanaca pajlkatchiča, pakallak tjuñi muytata ojklajžcu. ³¹ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen Rahabqui ana ticzinča parti Jericó wajtchiz žoñinacžquiztan. Naaqui Israel wajtchiz awayt'iñinaca zuma risiwhinča. Jalla nižtiquiztan ana ticzinča. Tuquiqui putirii žoñtača. Nekztan Yoozquin kuz tjaachinča. Pero parti Jericó wajtchiz žoñinacaqui Yooz mantita ana caziča, werar Yoozquin ana kuz tjaachiča.

³² Yoozquin kuzziz puntuquiztan iya quintunaca žejlča. Pero timpuž pjaltiča. Jalla nižtiquiztan ana chii atasacha Gedeónž puntu, Baracž puntu, Sansónž puntu, Jeftéž puntu, Davidž puntu, Samuelž puntu, nižaza profetanacž puntu. Jalla nii Yoozquin kuzziz žoñinacž quintunaca žejlča pero. ³³ Ninacaqui Yoozquin kuzziz cjen quintra žoñinaca atipchiča, nižaza zuma mantiñi cjsičiča, nižaza Yooz compromitta taku tanzicha, nižaza ana wal leonacž atanaca chawcžinchiča.

³⁴ Nižaza ana wal uj asñinaca tjessinchiča, nižaza atipchiča, ninaca ana pajk cuchillžtan conta cjisjapa. Nižaza ana azziz žoñinacaqui azziz cjsičiča Yoozquin kuzziz cjen. Nižaza quira zalcan walja azziztača, jalla nižtiquiztan quintra žoñinaca tjiranchiča. ³⁵ Yoozquin kuzziz cjen Yoozqui yekjap maatakanacžtajapa ticzinaca jacatatskatchiča.

Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacžti sufriskatača. Pero ninacaqui ana Jesucristo nicchiča, sufrisquiztan liwriita cjisjapa. Antiz tirapan tjurt'ichiča, ticz cjenami. Jalla nuž ticziča, jacatatžcu juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. ³⁶ Yekjap žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjen iñartatača. Nižaza wjajttatača. Nižaza carinžtan maktatača. Nižaza carsilquiz chawctatača. ³⁷ Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui maztan čhajžcu contatača. Nižaza yekjapanacaqui taypiz pootžcu contatača. Yekjapanacaqui sufriskattatača, werar Yoozquiztan quejpskatajo. Pero nii criichi žoñinacaqui ana quejpsiča. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen cuchillžtan contača. Yekjapanacaqui Yoozquin kuzziz cjen uuzi zkizimi cabra zkizimi kujtžta ojklajchiča. Ana iya zquitchiztača. Nižaza Yoozquin kuzziz cjen yekjap žoñinacaqui t'akjiri kamcan awantichiča; yekjapanacaqui ancha sufrisnaca awantichiča; yekjapanacaqui chjojritžtan awantichiča. ³⁸ Ana criichi žoñinacaqui nii Yoozquin kuzziz žoñinacžtan ana kamz waquiziča. Ana criichi žoñinacaqui ana zumapanča. Nii Yoozquin kuzziz žoñinacžti ancha zumača. Jalla nuž cjenami tii muntuquiz sufrican awantichiča, ch'ekti yokaran ojk-

laycan, curunacaran ojklaycan, maz pjet ajkquiz kamcan, nižaza yok pjetquiz kamcan. ³⁹ Tjapa ninacaqui Yoozquin kuzzizpantača. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacž puntuquiztan tielarchičha, “Ninacača wejtquin kuzzizqui” cjicanaqui. Jalla nuž cjenami, Yooziž compromitta taku ninacžtajapa ima cumplissiča. Yooz taku cumplitaqui ana tanzičha. ⁴⁰ Učumnaca cjuñzcu, Yoozqui juc'ant zumanaca pinsičičha. Jalla nižtiquiztan ninacžtanami učumnacatanami chicapacha, nižaza tjapa Yoozquin kuzziz žoñinacaqui Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjequiča.

YOOZ KAMAÑCHIZ CJEE

12 Yoozquin kuzziz žoñinaca, jaziqui wacchi tuquita žoñinacaqui učumnacaquiz tjeeziča, Yoozquin kuzziz kamaña, jalla nii. Ninacaqui učumnaca muytatažtakazza. Ninacž zuma kamaña cjuñzla. Jalla nekztan tjapa anawalinaca paaz jaytila nižaza kuzquiz tjapa anawali pinsiskatñinaca ecla. Nekztan Yooziž tjaata kamañquiz tjurt'iñi pasinziz kuztan kamla. ² Nižaza učumqui Jesucristuž kamaña cjuñzla. Niiž cjen učumqui Yoozquin kuz tjaachinčhumča. Nižaza ni iqui učumnacaquiz juc'ant Yoozquin kuzziz cjiskataquiča, ancha zuma Yooz kamañchizkaz cjisjapa. Jesucristuqui cruzquiz ticzcan sufrichiča. Cruzquiz ticzqui azzucatača. Pero Jesucristuqui ana turwayziča nii ticzjapa. Jalla nižtiquiztan arajpachquin Yooz žew latuquiz julzi žejlča, cuntintu. Jalla nuž cuntintu žejlz zizcu, nii sufriznaca awantichiča.

³ Jesusaž kamta cjuñzna. Niiqui ujchiz žoñinacž kjarquiz ancha sufrichiča. Jalla nii Jesusaž kamta cjuñzcu Yooz kamañchiz kamcan anapan ocha, tjup kuzziz cjee. ⁴ Ančhucqui imaziž contača ujchiz žoñinacaž ančhucacquiz walja sufriskatanami. ⁵ Yoozqui ančhucacquiz chiižinčiča, niiž maatinacažtakaz. Jalla nii ewjt'iñi chiižinta ana tjazna. Yooz takuqui tuž ančhucacquiz chiižinča:

“Wejt maati, Yooz Jiliriž ewjt'iñi chiižinta ana chjaya. Nižaza niižquiz casticta cjenami ana llajlla kuzziz cjee. ⁶ Yooz Jiliri qui niiž k'aa yi maatinaca ewjt'iča; nižaza persun maatinaca azquichñi casticu tjaaža, wila zuma cjiacijajo”. ⁷ Jalla nižtiquiztan ančhucqui pasinziz kuztan Yooz azquichñi casticu awanta. Yooz Ejpqui ančhucacquiz irpiča. Tjapa ejpnacaqui persun maatinacapanž ewjt'iča. ¿Tsjii ana nižta ewjt'iñi ejp želasajo? Anaž cjesača. ⁸ Jaknužt Yoozqui tjapa niiž maatinaca ewjt'ičaha, jalla nižta Yoozqui ančhuc ewjt'izakazza. Ančhucqui ana ewjt'ita cjitasaž niiqui, ana lijitum Yooz maatinaca cjitasača. Ančhucqui pamparan maatinacažtakaz cjitasača. Ana ultim Yooz famillchiz žoñinaca cjitasača. ⁹ Ančhuc cjuñzna, ocjala cjicanaqui učum persun maa ejpqui ewjt'iñitača. Nižaza ninacžquiz rispitchinčhumtača. Jalla nižtiquiztan žoñi paañi Yooz Epiž ewjt'itaqui juc'anti catokz waquiziča, zuma kamañchiz kamzjapa. ¹⁰ Učum persun maa ejpqui tsjii timpupapakaz učumnacaquiz ewjt'ichiča, ninacaž tantiitacama. Yooz Ejpzi učumnacaltajapa ewjt'iñičha, učum tsjan

zuma kamañchiz cjisjapa, niiž irata ancha zuma cjisjapa. ¹¹ Azquichñi casticunacquiztan učumqui sufričhumča. Casticz ora llaquita kuzzizčhumča. Pero jakziltat castictiquiztan tsjan zuma kamañchiz cjisšizlaja, jalla niiqui ultim cuntintu cjisnaquiča. Nižaza zuma kuzziz Yooz kuzcama kamaquiča.

YOOZQUIN TJAPA KUZ CJISPANČHA

¹² Jalla nižtiquiztan ančhucqui wila azi tanzna, zuma kamzjapa. Kjaranacami owanacami otchižtakazza. Tjup kuzziz cjee, zuma kamzjapa. ¹³ Yooz jiczquiz zuma ojklaya. Jalla nekztan anazuma ojklayñi žoñinaca zuma kamañquiz irpita cjesača. Ančhucacž zuma kamtiquiztan ninacaqui zuma kamañchiz cjisnaquiča.

¹⁴ Nižaza tjapa žoñinacžtan zumapanž kamzjapa tjapa kuz tjaa. Nižaza Yooz irata ancha zuma kamañchiz kamzjapa tjapa kuz tjaa. Ana zuma kamañchiz cjequiž niiqui anaž Yooz Jiliržtan kamasacha. ¹⁵ Yoozqui ančhucacquin yanapz pecča. Nii zuma yanapta ana chjaya. Yoozquiztan anapan zaraka. Ana wal jar muntiztakaz ana cjee. Jalla nuž ana wal muntiztakaz cjequiž niiqui, ančhucacami parti jilanacžtami ana wali kamañchiz cjesača. ¹⁶ Nižaza nii ana zuma kamañchiz Esaúžtakaz ana nižta cjee. Esaúqui adulteriuquiz ojklaychiča, nižaza Yooz kamaña ana importaychiča. Esaúqui jilir majch irinsižtan tsjii lujlz čheržtan campichiča. ¹⁷ Nekztan wiruñ Esauqui ejpžquiztan jilir majch irinsa tanz pecatča. Niiž ejpqui Jacobžquiz tjaachitaž cjen Esaúžquiz ana tjaas atchiča. Niiž irinsa tjaatapanča. Wiruñ Esaúqui ancha kaacanami, ana jaknužumi irinsa tanzñi atchiča.

¹⁸ Ančhucqui Yoozquin macjatžquichinčhucča. Ančhucqui anača Israel žoñinacažtakaz Sinaí curquin macjatžquichinčhucqui. Nii curquiz žoñinacaqui ojklayča, nižaza lanža. Pero Yoozquin ana lanžñi atasacha. Tuqui timpuqui Israel žoñinacaž Sinaí curquin macjatan nii curuqui ujznatča, nižaza tsokchi tsjiržtan weeztatača. Nižaza jorjorñimi lliwjlliwjñimi želatča. ¹⁹ Nekz žejlcan trompet jora nonziča. Nižaza Yooz jora nonziča, ninacžquin paljayžquiñi. Nii jora nonžñi žoñinacaqui roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²⁰ Nii joraqui tuž mantichiča: “Jakziltat tii curquiz macjatžcačaha, maztan čhajc jawi contaž cjequiča, už pajk cuchillžtan contaž cjequiča. Žoñinacami animalanacami nižta macjatžcaquiž niiqui, contaj cjila”. Jalla nuž chiižinžtiquiztan Israel žoñinacaqui ancha tsucchiča, nižta mantanaqui ana iya awanti atchiča. Jalla nižtiquiztan roct'ichiča, ana iya chiižcajo. ²¹ Ancha ispantichucanacatača nii chertanacaqui. Jalla nižtiquiztan Moisespachača tuž cjichiqui: “Wejrqui anchal tsucuča, nižaza kjarkatuča”.

²² Pero ančhucqui Sinaí curquin ana macjatžquichinčhucča. Ančhuczti arajpach žejtñi Yoozquin macjatinčhucča, niižquin kuz tjaachiž cjen. Jaziqui ančhucča arajpach Jerusalén wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza Sión cjita curquiz macjattažokazza. Nii Sión cjita curuqui cjiča, arajpach Jerusalén watja, jalla nii. Arajpach Yooz wajtquin warank waranka anjilanaca žejl-

ča, Yoozquin rispitzjapa ajczñi. ²³ Nižaza Yooz wajtquin anjilanacžtan chica Yooz wajtchiz žejlñinacaqui ajczä, Yooz wajtchiz žoñinacžtanpacha. Jalla nii žoñinacž tjuunacaqui arajpach listiquiz cjiirtača. Nižaza ančhucqui Yooz Jiliržquizpacha macjatchinčhucča. Nii Yoozza tjapa pjalñiqui. Nižaza ančhucatan zuma kamañchiz žoñinacž animunacžtan Yooz wajtchizza. Yoozqui ninacžquiz niiz irata ancha zuma kamañchizkaz cjiskatchičha. ²⁴ Nižaza ančhucqui Jesusižquin macjatchinčhucča. Niiča ew acta ut'aychiž cjen žoñinacžta tjurt'iziñiqui. Žoñinacžtajapa ticziča. Nižaza žoñinacž laycu niiz ljocžtan sucarpaytažokaz cjichiča animal ljocžtakaz. Jesusiž ljoc tjawkchiž cjen, žoñinacaqui liwriita cjesača. Abelž ljocqui žoñinaca ana liwriyasača. Jalla nižtiquiztan Jesusiž ljocqui Abelž ljocquiztan tsjan cusača.

²⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz chiita taku anaž nicaquičha, panž catokz waquiziča. Tuqui timpuqui Yoozqui Sinai curquiztan Israel žoñinacžquiz chičiča. Nekztan ninacaqui nii chiita taku ana juyzu paachiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui castictatača. Anziqui Yoozqui arajpachquiztan učhumnacaquiz chizinižquičha. Nii chiižinta ana juyzu paaquiz niiqui, panž castictaž cjequičha. Yoozquiztan anapan atipi atasacha. ²⁶ Tuqui timpuqui Yooz joraqui yokanaca chjekinskatchičha. Anziqui cjiča: "Tsjiižtan yokanacami arajpachami chjekinskatača". ²⁷ "Tsjiižtan" cjičanaqui Yoozqui zizkatča, Yooz paata yokanacami arajpachanacami liwj kataquičha. Nekztan ana chjekinskattanaca, niikaz želaquičha. ²⁸ Yooz watjaqui ana tjtantaž cjesača, panž želaquičha. Učhumča nii wajtchiz žoñinacaqui. Nižaza učhumqui Yooztan chica mantaquičha. Jalla nižtiquiztan učhumqui Yoozquin gracias cijzpan waquiziča. Nižaza tjapa kuztan, nižaza humilde kuztan Yoozquinž zuma rispitle, Yooz tsucchuca azi tjeezñiž cjen, nii cjuñžcu. Jalla nuž rispitan Yoozqui cuntintu cjequičha. ²⁹ Cjuñžna. Učhum Yoozza tsjii anawalinaca ujzñi ujztakazqui. Jalla niiča anawali žoñinaca casticñiqui.

CHIIŽINTANACA

13 Jilanaca, cullaquinaca, porapat tirapan zuma munaziñi kuzziz cjee. ² Nižaza tjonzñi žoñinacžquiz zuma pan kjawžna. Jalla nuž kjawžcuqui yekjap žoñinacaqui anjilanacžquiz atintichiča, ana zizcu.

³ Carsilquiz chawcta jilanaca panž cjuñžna. Ančhucacazakaz persun kuzquiz ninacaž chawctiquiztan sint'iz waquiziča. Nižaza sufriskatta jilanacžquiz cjuñžna. Ančhucqui curpuchiz cijcanaqui zakaz sufriskatta cjesača.

⁴ Tjapa ančhucqui lucutjiñi zalžcu, zuma lijitumaž cijcijiya. Tjunatan zalžcu zuma lijitumaž kama, ana yekja maatakžtan ojklayasača. Jakziltat adulteriuquiz ojklajchaja, jalla niizquiz Yoozqui casticaquičha.

⁵ Ančhucqui anaž paazquin kuz tjaa. Žejlñi cusasanacžtan cuntintukaz cjee. Yoozqui tuž cjichiča: "Wejrqui ančhuc anal jaytača, nižaza anal ecača".

⁶ Jalla nižtiquiztan učhumqui ana jiwjatcan chiyasača, tuž cijcan:

"Yooz Jiliričha wejtquiz yanapñiqui. Žoñinacaž wejtquiz čhjulu paachi cjenami anal eksnasača".

⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cjuñžna. Ninacaqui ančhucquiz Yooz taku paljaychiča. Jaknužt ninacaqui tjurt'ichi kuzziz ticzičhaja, jalla nii cjuñžna. Ninacaž Yoozquin kuzziz kamta jalla nižta irataž kama.

⁸ Jesucristuqui tuquitanpacha, anzimi, jatanami tsjii kuzzizpanikazza, jalla niiča ana kuz campiiñiqui.

⁹ Nižaza ančhucqui tjapaman tsjemata tjaajintanacžquiz anaž incallskata. Cjuñžna, Yoozqui ančhucquiz yanapaquičha, tjup kuzziz cjisjapa. Jalla niiqui tsjan yanapča, čhjeri lujlz cuzturumpiquiztanaqui. Jakziltat nii čhjeri lujlz cuzturumpinac jaru kamčhaja, jalla ninacžtaqui anaž yanapča juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa.

¹⁰ Učhumnacaltaqui anača animal wilana žejlča. Tsjemat wilana žejlča, Jesucristupacha. Tuquita timplu jilirinacaqui anapanča nii wilana lujlchuca.

¹¹ Tuquita lii jaruqui timplu chawjc jiliriqui conta wilan ljoc chjitchičha c'uchquin žejlñi Yooz kjuyquin, Yoozquin ofrenda tjaazjapa, ujnaca pertunta cjisjapa. Nii wilanž curpunacaqui wajt tjii pampiquin ujñitača.

¹² Jalla nižta irata Jesusaqui wajt tjiiquin ticziča, niiz persun ljoc cjen žoñinacžquiz Yooz ancha zuma kamañchiz cjiskatzjapa. ¹³ Ančhucqui ana wal kamaña ec-cu, Jesucristužquin macjatz waquiziča. Nekztan učhum listuž cjee, sufrizjapa. ¹⁴ Tii muntuquiz kamcan ana wiñaya tjurñi wajtchizčhumča. Pero učhumqui arajpach watjaž ojczjapa ancha tjewža. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sirwican učhumqui tirapan Yoozquin honora tjaaz waquiziča. Jalla nuž honora tjaacan wilana cuntaž cjequičha. Jaziqui učhumqui persun atžtan "Yoozqui honorchizkaj cjila", cijcan chiiz waquiziča. ¹⁶ Nižaza ančhucqui zuma paaznaca panž paa. Nižaza parti jilanacžtan ančhuc želinchizquiztan jama tojna. Nekztan ančhucacž zuma kamtiquiztan cuntintu cjequičha Yoozqui.

¹⁷ Ančhucqui icliz irpiñinaca cazpanča, nižaza ninacž jaru cjee. Ninacaqui ančhuc cuitiñičha. Nižaza nii icliz irpiñinacaqui, jaknužt criichi žoñinaca cuitiñižlaja, jalla nii Yooz yujcquin cuenta tjaastanča. Ančhuc zuma kaman, irpiñinacaqui cuntintuž ančhuc cuitaquiča, ana llaquizcu. Ančhucqui ančhuc irpiñinacžquiz llaquiskataquiz niiqui, anapanž cusa cjesača ančhucaltajapaqui.

¹⁸ Wejtnacaltajapa Yoozquiztan mayizina. Wejrnacqui zuma kuztanpan kamuča. Jaziqui wejtnaca kuzquiz ana zinta uj cjuñučha. Čhjulu paacanami zuma lijituma kamz pecučha. ¹⁹ Nižaza wejtnacaltajapa mayizinalla, ančhucquin wilta apura tjonzjapa, ana iya atajta cjisjapa.

²⁰ Yoozza žoñinacž kuznaca walikaz cjiskatñiqui. Jalla niiqui učhum Jesucristo Jiliriz ticziquiztan jacatatskatchičha. Jesucristučha učhum chawjc Awatiriqui uzanaca itzñižtakaz. Niiqui persun ljocžtan ew acta ut'aychiča wiñayjapa.

Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhucaquiz zuma kamañchizpankaj cjiskatla, niiž kuzcama kamzjapa. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui učhum yanapla, zuma obranacami paazjapa, nižaza zuma kamzjapa. Ančhucaž zuma kamtiquiztan Yoozqui cuntintu cjequiča. Jaziqui Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz cjila. Jalla nužoj cjila. Amen.

²²Jilanaca, cullaquinaca, ančhucaquiz rocuča, weriž chiižinta taku zuma kuztan nonznaquiča. Tsji kjaž

takunaca tii cartiquiz cjjrchinča. ²³Učhum Timoteo jilaqui carsilquiztan liwriitača. Jalla nii ančhucaquiz maz pecuča. Timoteoqui tekz waj tjonaquiž niiqui, nižtan wejttan ančhucaquin cherzñi okača.

²⁴Tjapa icliz irpiñinacžquin tsaanžinalla. Nižaza tjapa Yoozquin criichi žoñinacžquiz tsaanžinalla. Nižaza Itali-aquiztan tjoñi jilanacaqui ančhucaquin tsaanžquiča.

²⁵Yoozqui tjapa ančhucaquiz zumapanj yanapt'ila. Jalla nužoj cjila. Amén.

SANTIAGO

1 Wejrtča Santiaguqui. Wejrqui Yooz Ejpž, nižaza Jesucristo Jilirž mantitacama okiñ žoñtča. Ančhucqui Israel wajtchiz žoñinacqui tjapa nacionquin wichanziča. Ančucaquin saludos apayžcuča tii cartiquiz.

PRUEBANACŽ PUNTU

² Yoozquin criichi jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kaman tjapaman pruebanacaž žejlča. Čhjulorami tsjii prueba tjonaquiz niiqui, ancha cuntintuž cjee. ³ Yoozquin tirapan kuzziz cjen, čhjul pruebanacami atipaquiča. Nižaza Yoozquin juc'anti kuzziz cjisnaquiča. Nekztan juc'anti Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjisnaquiča. ⁴ Nižaza tirapan Yoozquin tjurt'aquiz niiqui, Yooz irata ancha zuma kamañchiz cjisnaquiča. Zuma ligitum žoñipan cjisnaquiča.

⁵ Pruebanacaž amquiz tjonaquiz niiqui, nekztan am kuz turwayznaquiz niiqui, Yoozquin juc'anti mayiza, Yooz jicz puntu zuma zizñi cjisjapami, nižaza nii pruebanaca atipzjapami. Yoozqui ancha zumača. Jakziltat mayizaja, jalla nii žoñžquiz Yoozqui zuma yanapasača. Niiž okzñi kuzziz cjen, ana ujžcu yanapasača, pruebanaca atipsjapa. ⁶ Yoozquin mayizican tjapa kuztan mayizizpanča. Ana paysnakñi kuzziz mayiziz waquiziča. Paysnakñi kuzziz cjesaž niiqui, tjamiž chjichta kjaz ljojkiztakaz cjesača, awizaqui Yoozquin kuzziz, awizasti ana Yoozquin kuzziz. ⁷ Nii payznakñi žoñiqui pizc kuzzizza. Jalla nižtiquiztan pizc kuzziz mayizan, ana nonžta cjesača. Yoozqui nii žoñžquiz ana yanapasača. Nižaza nii pizc kuzziz žoñiqui anaž pinziz waquiziča, "Yoozqui wejtquiz yanapaquiča", cjicanaqui.

⁹ Jilanaca, cullaquinaca, yekjapa Yoozquin criichi žoñinaca porinacača. Nii žoñiqui Yoozquin criichiž cjen, Yooz maati cjissiča. Nižaza arajpachquin okaquiča, walikaz kamzjapa. Jalla nižtiquiztan cuutintupanž cjis waquiziča. ¹⁰ Jakzilta Yoozquin criichi žoñit ricachuquiztan porilla cjisnasaž niimi, cuntintupankaz cjis waquiziča. Nii žoñiqui tirapan Yooz maatiča. Tsjii pastuqui tsjii pacamakazza zuma pjajkjallchizqui. Nekztan niiž pjajkjallaqui k'alaž choočha. Pjajkjallažtakaz tsjii timpupankaz ricachu cjesača žoñiqui.

¹¹ Tjuñiž kjaki siyanaqui pastu pjajkjallanacaqui k'ala choočha. Nekztan nii pjajkjallanacaqui katča. Anaž iya c'ajča. Nižtakaz ricach žoñinacaqui tsjii timpukaz ricu kamča. Ricachu kamcan tiripintit porinsnasača.

UJ PAAZ PUNTU, YOOZ PUNTU

¹² Čhjul prueba tjonanami Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižta tjurt'aquiz niiqui, cuntintuž cjequiča. Yoozqui nii zuma tjurt'iñi kuzziz žoñinacžquiz ancha zuma kamaña tjaača. Nuž Yoozqui compromitchičha niižtan munazican sirwiñi žoñinacžquin. ¹³ Jakziltat uj paaz pecčhaj niiqui, anapanž Yoozquin culpasača, "Yoozqui wejtquiz ujquin tjojtscatz pecča" cjicanaqui. Yoozqui ana jakzilta žoñimi ujquiz tjojts munča. Nižaza Yoozqui uj paazqui anapanž persuna pecča. ¹⁴ Žoñinacž persun kuzqui ana zuma uj paaz pecča. Nekztan uj paazquin ojkča. ¹⁵ Čhjulorami žoñinacaqui ana zuma kuzcama kamčhaj niiqui, ujquinpanž chjichtača. Nižaza jakziltami uj paañipan kamčhaj niiqui, wiñaya castictaž cjequiča.

¹⁶ Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, ana incalltaž cjee. ¹⁷ Yoozqui zumapanča, nižaza ligitumapanča čhjulquiztanami. Tjappacha zumanacaqui Yoozquiztanž tjonča, tjapa zumanacača tsewcta Yooz Epiž tjaataqui. Yoozqui tjuñimi jiižmi paachiča. Ninacž kjanaqui awisac zuma kjanča, awisac tsjirquiz weetača. Yoozti anača nižta, zumapankazza. Anapan žoñi ujquin tjojtscatz pecča. ¹⁸ Yoozqui zuma kuztan učumnacaquiz niiž maati cjiskatchičha. Yooz werar taku criichiž cjen, učumnacaqui Yooz maatinaca cjissinčhumča. Jalla nižtiquiztan učumnacaqui parti criichi žoñinacž tuqui Yooz maatinaca cjissinčhumča. Jalla nužupanča Yooziž pinsitaqui.

YOOZ TAKUNACA CATOKZPANČHA

¹⁹ Wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Yooz taku nonzjapa listu cjee. Ančuca kuzquiz čhjulu chiizmi tjonžaja, jalla nii chiizqui zumpacha tantiižcu, chiiz waquiziča. Tiizakaz cjiwča, anača orallac žawjzqui.

²⁰ Oralla žawjñi žoñinacaqui parti žoñinacžquiz anaž yanapi atasača Yooz kuzcama kamajo. ²¹ Jaziqui ančuqui ana zuma kamañnacquiztan jayta. Ancha uj paaznaca žejlča. Tjapa uj paaznacquiztan jayta. Nekztan humilde kuzziz Yooz tjaajinta taku zumpacha catoča. Nii Yooz takuqui ančhucž liwriyasača.

²² Yooz takuqui anača nonžneeka nonzqui, antiz catokspanča, ana persunpachquiz incallta cjejajo. ²³ Yooz taku nonžcu jakzilta žoñit nii Yooz tawkcama ana kamčhaja, jalla niiča ana zuma žoñiqui. Tižtaž nii žoñiqui. Nii žoñiqui ispiwquiz persun yujc cheržcu, ²⁴ ojkča. Nekztan nii cheržta yujc tjatža. Nižtaž nii Yooz taku nonžneeka nonžni žoñiqui. Yooz taku

nonžcu, Yooz taku tjatža; ana nii Yooz tawkcama kamča. ²⁵ Yekjap žoñinacazti tjapa kuz nonža Yooz zuma liwriiñi taku. Kuzquiz chjojča. Nonžcu, ana tjatža, nicamaž kamča. Jalla niiz zuma kamtiquiztan Yoozqui nii žoñžquiz wintissa, tsjan walikaz kamajo.

²⁶ Jakzilta žoñit "Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui" chiičhaj niiqui, niiz atquiztan chiichiiz cuitazla. Anaž niiz ata cuitasaquiz niiqui, persunpachaž incallča. Inapankaz cjiča, "Yooz tawkcama zuma kamiñ žoñtča wejrqui". ²⁷ Jakzilta žoñit Yooz tawkcama zuma kamčhaj niiqui, t'akjir wajchallanacami žewallanacami yanapaquičha. Nižaza ujchiz žoñi irata anaž kamasacha. Jalla nii žoñičha Yooz tawkcama zumaž kamñiqui. Jalla nii žoñičha Yooz Ejpž yujcquiziqui ana ujchizqui.

JILANACŽQUIZ ANAČHA PJALI PJALI CJISQUI

2 Wejt jilanaca, cullaquinaca, Jesucristo Jiliriča ancha honorchiz Yoozqui. Ančhucqui nii Jesucristo Jiliržquiz kuzziz kamcan, tjapa jilanacžtan kuz chicata chjits pecca. Anača pjali pjali cjisqui. ² Jalla tuž nonžna. Ančhucraž ajciz cjen pucultan žoñinacaqui tjonachani. Tsjiiqui ricachuča, kor surtijanacchiz, nižaza ancha zuma zquitchiz. Tsjiizti porillača, tsjel zquitchiz. ³ Nekztanaqui ančhucqui ricachukaz zuma atintačhani, "Tucquin julzna" cjican. Nii porill žoñžquiz-zi, "Nekzillakaz tsijtsna" cjičan, už "Zana latullakaz julzna" cječhaj. ⁴ Nuž cjequiz niiqui, niwjtanaqui pjaliž cjiicjiča. Tjapa jilanacažtan ana chicata kuz chjitča. Ana zuma kuzziz cjen, nižta cjiicjiča ančhucqui.

⁵ Nonžna, wejt k'ayi jilanaca, cullaquinaca. Tii muntuquiz Yoozqui pori žoñinaca illziča, niizquin ancha kuzziz cjeyajo. Nižaza Yoozqui tsjii taku tjaachiča, tuž cjican: "Wejtquin kuzziz žoñinacaqui wejttan chicaž kamaquičha. Nižaza jilirižtakaz wejttan chicaž mantaquičha". Jalla nii taku tjaachiča, niiztan zuma munaziñi žoñinacžquiz. Jaziqui nii Yoozquin kuzziz pori žoñinacaqui nii tjaata taku tanznaquičha. ⁶ Ančhuczti pori žoñinaca ana rispitcha. Ricachukaz rispitcha. Pero ricachu žoñinacaqui ančhuc juc'anti langzkatča. Nižaza jilirinacž yujcquiz ančhuc chjitča, multanaca pacajo. ⁷ Nižaza ricahunacaqui Jesucristuž quintra ana zuma chiichiiča. Pero zuma Jesucristuž cjen učhumqui cristiano cjita tjuuchizčhumča.

⁸ Jilanaca, cjiirta zuma Yooz takuqui tuž cjiča: "Jaknužt persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz". Niicama kamcanaqui zuma kamsa. ⁹ Pero pjali cjiicjiñinacazti uj paača. Yooz tawc quintra paača. Jalla nii kjanapacha zizkatča Yooz takuqui. ¹⁰ Jakzilta žoñit tsjillapan Yooz mantita ana cazzaj niiqui, ujchizpanča. Parti mantitanaca cazziž cjenami Yooz lii quintra paachiča. Jaziqui castictaž waquiziča. ¹¹ Yoozqui tuž mantiča: "Anača adulterio paazqui". Nižaza nii Yooz-pacha mantiča: "Anača žoñi conzqui". Adulterio ana paachi cjenami, jakzilta žoñit žoñi cončhaj niiqui, uj paača. Yooz lii quintraž paača. ¹² Yooz takuqui Cristuž puntu zakaz chiiča. Cristučha učhum liwri-

iñiqui. Liwriita žoñinacaqui čhulu paacanami chiicana-mi zuma munaziz waquiziča. Jakzilta žoñit ana nuž kamčhaj niiqui, casticta cjequičha. ¹³ Nižaza jakzilat ana okzñi kuzziz kamchižlaj niiqui, casticta cjequičha. Yoozqui niizquiz ana zakaz okznaquičha. Pero jakzilat okzñi kuzziz kamchižlaj niiqui, juyzuquiz liwriita cjequičha, ana casticta cjequičha.

YOOZQUIN KUZUZ KAMZ PUNTU

¹⁴ Wejt jilanaca, cullaquinaca, jakzilta žoñit ana zuma kamčhaja, niiqui inakaz chiiča, "Yoozquin kuzziztča wejrqui" cjican. Nuž ata alaja chiyana, ana liwriita cjesača. ¹⁵ Nonžna. Tsjii jila cjicu už tsjaa cullaqui cjicu ana zquitchizlaja, nižaza ana čherchizlaja, jalla niizquiz yanapz waquiziča. ¹⁶ Nii t'akjir žoñi cheržcu tsjiiqui ančhucquiztan cječhani, "Walika okalla amqui, am curpu anam čh'uñuri naykataquičha; nižaza anam čheri eskataquičha" cjican. Pero ana čhulumi nii t'akjir žoñžquiz yanapčhaj niiqui, ina chiita tawkžtankaz okža. Nii pori žoñiqui pachpa t'akjirikaz žejlča. ¹⁷ Pori žoñžquiz ana yanapčhaj niiqui, inapanikazza Yoozquin criitaqui. Nii ana yanapñi žoñiqui ana Yooz kamañchizqui. Inakaz pinsiča, "Yoozquin kuzziz žoñtča wejrqui" cjicanaqui.

¹⁸ Yekjap žoñinacaqui cječhani, "Tsjiičha Yoozquin kuzzizqui. Tsjiizti zuma kamañanacchizqui". Pero wejrqui cjiwča, ana zuma kamčhaj niiqui, žaknužt Yoozquin kuzzizqui tjeeznasajo? Anapanž tjeezñi atasacha. Zuma kamcan, Yoozquin kuzzizqui tjeeznasacha. ¹⁹ Zinta Yoozpankaz žejlča. Ančhucqui nii zinta Yoozquin criičha. Nii walikazza. Pero zajranacami "Zinta Yoozpankaz žejlča" jalla nuž zakaz zizza. Jalla nuž zizcu, Yooz casticz tjuñi eksñičha. Pero Yoozquin eksñi cjenami ana Yooz mantitacama kamz pecča nii zajranacaqui. ²⁰ Ana zuma kamcan, jakzilat "Yoozquin kuzziztča" cjican chiičhaja, jalla niiqui inakaz nižta chiiča. Zumzuča niiqui. Yoozquin kuzziz puntu zizñi cjisjapa, tuž nonžna. ²¹ Abraham, učhum tuquita atchi ejpqui, Yooz mantitacama ojkičiča. Tsjii nooj Yoozqui Abrahamžquiz mantichiča tuž cjican: "Abraham, am zinta majch, Isaac cjita, wilanažtakaz jawkwaquičha". Yoozqui nuž mantichiž cjenaqui, Abrahamqui niiz kuzquiz nii mantita payitača. Pero niiz majch Yoozquin wilana ljoktawc cjen, Yoozqui Abrahamžquiz atajčiča, nii zinta majch ana conajo. Jalla nuž Yooz mantitacama kamtiquiztan, Abrahamqui Yooz yujcquiziqui ana ujchiz nižaza zuma cjissiča. ²² Abrahamqui Yoozquin kuzziz cjen, Yooz mantitacama zuma kamčiča. Nižaza zuma kamchiž cjen Abrahamqui tjeeziča, Yoozquin kuzzizpanča, nii. Nekztan Yooz mantita cazziž cjen, juc'anti Yoozquin kuzziz cjissiča. ²³ Cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: "Yoozquin kuzzizpanča Abrahamqui. Nekztan Yooz yujcquiziqui Abraham ana ujchiz nižaza zuma cjissiča". Abrahamž kamtiquiztan učhumqui zizza, nii Yooz takučha zuma razunaqui. Nižaza Abrahamqui "Yooz amigo" cjita tjuuchiztača.

²⁴ Jaziqui ančhucqui zizza, zuma kamcan, Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjesača, nii. Ana zuma kamcan, ata alajakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztča” cjanacu. Juńta kuzllakaz criyanaqui Yooz yujcquiziqui tira ujchizpanikaz žejlča. ²⁵ Nii puntuquiztan tsjiillazakaz cjiwča. Naa Rahab cjeti putirii maatakž puntuquiztan cjuńzna. Naaža wajtquiziqui pucultan Israel žońinacuqui cuchanžquitatača awayt'izjapa. Naa žonqui nii pucultan Yooz partir žońinaca zuma atintichińča. Nekztan ana conta cjeayo nii žońinaca yekja jiczquin cuchanchińča. Atipasńi yanapchińča. Jalla nižtiquiztan Yooz yujcquiziqui ana ujchiz cjissinča, nižaza zuma kuzziz, naaž zuma kamchiž cjen. ²⁶ Tsjiillazakaz cjiwča. Tsjii žońiqui ticžcu, animu ojčča, janchi inakaza. Nižtapachaž tsjii ana zuma kamńi žońiqui ticzižtakaz žejlča. Ana žejtz wirchizza. Inakaz chiiča, “Yoozquin kuzziztča” cjanacu.

ATŽTAN CHIIZ PUNTU

3 Wejt jilanaca, wacchi žońinaca anaž tjaajińi cjis waquiziča. Tjaajińi žońinacuqui Yoozquiz cuenta tjaastanča. Nekztan ana zuma tjaajinchižlaja, niiqui yekja žońžquiztan juc'anti castictaž cjequiča. Nii zizzinčhucča ančhucqui. ² Tjapa žońinacuqui ujnaca paača. Jakzilta žońit persun chiitiquiztan ana ujchizlaja, jalla nii žońiča ancha zumapanqui. Persun chiiz zumpacha ewjasaquiz niiqui, jalla nekztan tjapa niiž curpuzakaz ewjasńi atasača, ana uj paazjapa. ³ Nonžna. Tsjii frenžtan cawalluqui irpita cjesača, yawchi žońž pecta jaruqui. ⁴ Nižtazakaz žońinacuqui tsjii kolta tuńžtan pajk warcumi chjitsa, pjursanti tjamiž cjenami. Tsjii warcu joojoońi žońimi jakzi pecanami tuńžtan nii warcu chjichasača. Kjažta kolta tuńžtanami pajk warcumi joojowasača. ⁵ Nižtazakaz tsjii kolta ujmi wacchi muntinaca tjapznasača. Nižtazakaz učhum chiińi atami kjažta koltalla cjenami, niiž chiitiquiztan ancha mantiz atasača. ⁶ Tsjii uj peekztažtakazza tii ataqui. Tii ataqui čjul anawalinacami chiyasača. Tii ataž cjen persunpacha ana zuma kamča. Nižaza tii ataž cjen yekja žońinacžquiz ana zuma kamkatča. Tii atazakaz ajriž jaruqui chiiča. ⁷ Tjapa animalanacami nižaza tjapa wežlanacami žońž mantuquizpanikaz cjesača. ⁸ Antiz anaž jec žońimi persun chiińi ata manti atasača. Tii ana wal ataqui anaž jaknuž mantichuca. Tii ataqui ana wali chiiž pecńipanča. Tsjii wininožtakazza tii učhum ataqui. ⁹ Učhumqui tii atžtan chiican Yooz Ejpž tjuu aynakińčhupanča. Yooz Ejpqui žońi paachiča niiž irata kuzziz. Nižaza tii atžtanpacha chiican Yooziž paata žońinaca laykińizakazza. ¹⁰ Tii atača zuma ana zuma chiińiqui. Jilanaca, cullaquinaca, jalla nižta chiichiizqui anawalipanča. ¹¹ Tsjii zuma wińińquiztan zuma kjaztan nižaza chjonanchi kjaztan anaž lewasača. Anapanž tsjii wijińquiz pizc punta kjaz želasača. ¹² Nižtazakaz tsjii tujquin mazk'a kjaztan nižaza ch'uyi kjaztan, jalla nii pizc punta kjaz ana želasača. Nižtazakaz tsjii muntiquiz tsjii punta frutapankaz pookńiča. Pizc punta fruta anaž pookasača.

Nižaza tsjii ch'uyi tuquiztan mazk'a kjaz ana cooznasača.

¿JECT YOOZ TAWK JARU KAMŃI ŽOŃI?

¹³ Jaziqui jakziltat Yooz taku zuma zizzaj niiqui, zumaž kamspanča. Nii zizńi žońiqui humilde kuzziz zuma kamańa tjeez waquiziča. ¹⁴ Jakzilta žońit anawal ińizińi kuz tjeezaja, nižaza persunpacha tucquin cjis pecńi kuz tjeezaja, jalla niiqui mit kuzzizpanča. Nižaza nii ana zum žońiqui “Yooz taku zizintča” cjanami, Yooz tawk jaru ana kamča. ¹⁵ Nii žońž kamańacuqui anača Yoozquiztanaqui. Antiz žońžquiztanpankazza. Žońž kuzquiz pinsitanac jaruča nii kamańacuqui. Zajražquiztan tjonča. ¹⁶ Jakzilta žońit anawal ińizińi kuzzizlaja, nižaza tucquin cjis pecńi kuzzizlaja, jalla nii žońiž cjen ch'aasnacami nižaza tjapaman ana wali kamznacami žejlča. Nižaza jakzilta žońit Yooz Epiž kamańchizlaja, jalla niiqui zumapankaz kamča. ¹⁷ Nižaza niiqui pasinziz kuzziz cjen, žońinacžtan zuma kamča. Nižaza parti žońž razunanaca nonža. Nižaza nii zuma kamańchiz žońiča okzńi kuzzizqui. Jalla nii žońiqui zuma kamańanac jarupanž kamča. Nii žońiqui ana pjali cjiicjińi kuzzizza. Antiz zuma kuzzizza. ¹⁸ Jakzilta žońit pasinziz kuzziz žońinacžtan kamčhaja, jalla niiqui zuma kamča, nižaza parti žońinacžquiz zuma kami yanapča.

MAYIZIZ PUNTU

4 ¿Jequiž cjen chjaawjkatas žejljo? ¿Jequiž cjen ch'aas žejljo? Ančhuc ana zuma kuzziz cjen žejlča niiqui. Ančhuc ana zuma pecńi kuzqui mantiz pecča. ² Ančhucraž pectanaca ana žejlča. Nekztan ančhucqui kichassa, žońi conańcama. Nižaza yekja žońž cusasa zmassa. Nii zmassa cusasa ana cunsiqui atžcu, nekztan chjaawjkataša, nižaza kichassa. Ančhucraž pectanaca cunsiczjapaqui, Yoozquiztan ana mayizińčhucča. Jalla nižtiquiztan ančhucraž pectanaca ana žejlča ančhucal-ta. ³ Nižaza ana zuma mayizan, ančhucraž mayizitaqui ana nonžtača. ¿Kjaztiquiztan ana nonžtajo? Ančhucqui ana zuma kuzquiztan mayizichinčhucča. Persun kuzcamakaz kamzjapa mayizichinčhucča. Nekztanaqui anapan nonžtatača. ⁴ Yoozquiztan quejpsńi kuzziz jilanaca. Ana nižta cjee. Ujchiz žońž kamańquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintrača ančhucqui. ¿Nii ana ziz ančhucjo? Jakzilta žońit ujchiz žońž kamańquiz kuzzizlaj niiqui, Yooz quintraž cjissiča nii žońiqui. ⁵ Anaž inapampa tuquita Yooz cjińta takuqui tuž cjiča, “Yooz Ejpqui uchum kuzquiz niiž Espiritu Santo cuchanžquichiča. Nii Yooz Espiritu Santuqui ancha pecča, uchumqui Yoozquin alaja kuzziz cjisjapa, jalla nii”. ⁶ Anchucaž Yoozquin juc'anti kuzziz cjisjapa, Yoozqui juc'anti yanapasača. Nižaza Yooz takuqui cjiča, “Yoozqui humilde kuzziz žońžquiz yanapńipanča. Pero mita kuzziz žońž quintranpanča Yoozqui”. ⁷ Jaziqui Yoozquin kuzziz cjee. Niiž mantuquiz cjee. Zajraž ančhuc ujquiz tjojtskatz pecanami, Yoozquin tjurt'ichi kuzziz cjee. Nekztanaqui anču-

caquiztanaqui zarakaquiča nii zajraqui. ⁸ Yoozquin macjata. Nižaza Yoozqui ančhucaquiz macjatž-caquiča. Uj paañinaca, anchucqui uj paaz eca. Pizc kuzzznaca, Yoozquin tjapa kuzziz cjee. ⁹ Nižaza uj paažcuqui, Ilaquita cjee. Kaacan ančhucaž paata uj pa-ja. Uj paažcuqui, anača chipsqui. Juc'ant Ilaquizzza. Anača cuntintu cjisqui. ¹⁰ Yooz Jilirž yujcquiziqui humilde kuzziz cjee. Nekztan Yoozqui ančhucaquiz honorchiz cjskataquiča.

ANAČHA JILANACŽ QUINTRA CHIICHIZQUI

¹¹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjižquinami tsjaaquinami anača quintra chiizqui. Nižaza anača quintra chuchqui. Jakziltat jilanacž quintra chiyāchaja, už cullaquinacž quintra chiyāchaja, jalla niiqui Yooz mantitajaru ana kamča. Yooz mantitaqui tuž cjiča, "Porapat zuma munazizza". Nii mantitacama ana kamaquiz ni-iqui, nii mantitaqui ana waližtakaz nayaquiča. Nižaza nii Yooz mantita anal pecuča cjiča. ¹² Tsjiipankazza ultim mantiñi taku tjaachiqui. Yoozza niiqui. Jalla niizakazza ultim juezqui. Jaziqui nii Yoozqui žoñinaca arajpachquin chjichasača. Nižaza infiernuquin chjatkatasāča. Jaziqui anchuczti anaž jecmi arajpachquinami infiernuquinami ojkkatasāča. Jaziqui ančhuca jilanaca anača pjalz peczqui.

TII MUNTUQUIZ ŽOŇŽ ŽETI PUNTU

¹³ Tsjiilla cjesača. Nonžna. Yekjap žoñinacaqui ančhucaquiztan ancha chawjcwā amtiñiča, tuž cjan: "Tonji jakat watja okača. Nii watja irantižcu, cusasa campiyān, paaz cancan zumal kamača tsjii wata intiru". Nuž cjiñiča. ¹⁴ Nižta chiižcumī, anapanž zizza nii žoñiqui, jaknužt kamačhaja, čhjulut watačhaja, jalla nii. Yoozpankazza tjappacha mantiñiqui. Čhjulu iratat ančhuca žejtž? Kuyižtakazza žejtžqui. Tsjii kuyiqui jecžcu tsjii upacamapankaz tjenča. Nekztanž katča. Nižtapachazakazza žoñiqui. Tsjii upacamapankaz tii yokquiz žejtčha. ¹⁵ Jaziqui tuž chiiz waquiziž, "Yooz munanaqui, žetača. Nekztan Yooz munanaqui langznača, nižaza čhjulumī paača, nižaza ojklayača". Jalla nuž chiiz waquiziča. ¹⁶ Antiz yekjapaqui ančhucaquiztan chawjcwā amtiñi kuzziz chiiča, ana tjapa čhjulumī zizcu. Jalla nižta mit kuzquiztan chiizqui ana wali-panča. ¹⁷ Jakziltat Yooz kuz zizzaj niiqui, Yooz kuzcama kamz waquiziča. Ana nii Yooz kuzcama kamčhaj ni-iqui, uj paača.

RICACHU ŽONINACŽ PUNTU

⁵ Ricachunaca, nonžna. Ančhucaquiz ana walinacāž tjonaquiča. Nii zizcu, kjawcan kaacan žejlz waquiziča. ² Ančhuca cusasanacāž mokaquiča. Ančhuca zuma zquitinaca kjuriž lujltaž cjequiča. ³ Ančhuca juntjapta korinacami paaznacami inapankaz cjequiča. Ančhucqui ančhuca wacchi paaznaca ana gastichinčhucča, zuma kamtanaca paazjapa. Jaziqui ančhuca ana okžni kuzziz cjen casticta cjequiča. Nižta cjenami ančhucqui tira juc'anti paaznaca juntjapča.

⁴ Ančhuc ricachu patrunanacaqui ančhuca piyunanaca juc'anti langskatchinčhucča. Ančhuca pastunaca zkalanaca ajzkatchinčhucča, "Cusa pacaž" cjan. Ultimquiziqui koloculla pacchinčhucča. Nii incallta piyunanacaqui ančhuca quintra quijchiča. Yoozpachača nii piyunanacž quijta nonziqui. Jalla Yoozza walja azzizqui. ⁵ Ančhuc ricachu patrunanacaqui, tii muntuquiz ancha cusasanacchiz kamiñčhucča. Čhjuluž pectanacami žejlča ančhucaltaqui. Jaziqui tsjii cjew animalažtakaz cjsinčhucča. Žoñiqui cjew animala il-lza conzjapa. Nižtapacha Yoozqui ančhuc illziča casticta cjisjapaqui. ⁶ Ančhucqui ricachu patrunanaca, ana ujchiz žoñinaca kuzinpan casticchinčhucča, conañcama. Nii žoñinacazti anatača ančhuca quintraqui.

PASINZIZ KUZIZ PUNTU

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, učhum pajk arajpach Jilirž tjonzcama pasinziz kuzziz cjee. Zkal puntuquiztan cjuñzna. Tsjii zkala čhjacchi žoñiqui chijñi tjonz tjewža, primer chijñi, taypi chijñi. Pasinziztan tjewža, ima zkala ajz timpu irantižcan. ⁸ Nižtakaz ančhucqui pasinziz kuzziz cjee. Arajpach Jilirž tjonz tjuñiqui wajillača. Nekztan ana walinacquiztan liwriita cjequiča. Nii cjuñžcan, Yoozquin tira tjurt'ila. ⁹ Jilanaca, cullaquinaca, porapat anaž chuchasaquiča. Jakzilta žoñit chuchačhaj niiqui, Yooziž azquichtaž cjequiča. Nii azquichñi Yoozqui wajillaž tjonaquiča. ¹⁰ Jilanaca, tuquita Yooztajapa chiiñi žoñinacāž puntu cjuñzna. Kjažta sufriz cjenami, Yoozquin tjurt'ichiča pasinziz kuztan. Nižtapacha cjee. ¹¹ Učhumqui tuž cjiñčhumča, sufriz cjenami, "Yoozquin tjurt'ichi žoñinaca cuntintuž cjequiča". Tuquiqui Job cjita jila želatča. Niiž quinto zizza učhumqui. Jobqui pasinziz kuztan sufrichiča. Nižaza Yoozquin tirapan tjurt'ichiča. Jalla nii sufriz wattan, Yoozqui niž zuma pinsita cumplichiča nii Job cjita žoñžtajapa. Nižtapankazza Yoozqui žoñinacžquiz-iqui, ancha okžni kuzzizpanča.

¹² Jilanaca, cullaquinaca, tiiča chekanaqui. Anača inapampa Yooz tjuuqui chiichiizqui. Anapanča "Juro por Dios" cjan, chiichiizqui. "Iyaw" cjižcuqui, cumplispanča. "Anača" cjižcuqui, anača cjispanča. Werar chiizpanča, ana Yooziž casticta cjisjapa.

¹³ Jakziltat sufrāchaja, jalla niiqui Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza cuntintu kamñi žoñimi Yooz wirsu itz waquizizča. ¹⁴ Nižaza tsjii laa žoñi želan icliz jilirinaca kjawz waquiziča. Nii jilirinacaqui asiitižtan kullcan, Jesucristo Jiliržquiz mayizaquiča, laa žoñi žetajo. ¹⁵ Yoozquin tjapa kuztan mayizaquiz niiqui, nii laa žoñi čhjetnaquiča. Jesucristo Jiliriqui nii laa žoñi žaazkataquiča. Nižaza nii laa žoñiqui ujchiz želaquiz niiqui, pertuntaž cjequiča. ¹⁶ Jakziltat žoñž quintra uj paačhaja, jalla niiqui nii uj maztanča, "Am quintra tii uj paachinpančha" cjan. Nekztan Yoozquin porapat mayizaquiča. Nekztan ančhucqui čhjetintaž cjequiča. Yoozqui tsjii zuma žoñiž tjapa kuztan mayiz-itaqui nonža. Jalla nekztan Yoozqui tjaquiča nii mayiz-itacama. ¹⁷ Cjuñzna, Elías cjita jilž puntu. Učhum irat-āča nii jilaqui, žoñikazza. Pero Yoozquin tjapa kuztan

mayizichiča, ana chijnajo. Nekztan čhjep wata chichitčiž ana chijnichiča. ¹⁸ Wiruñaqi Elías cjita jilaqui wilta mayizichiča, chijñi apayžcajo. Nekztan Yoozqui chijñi apayžquichiča. Chijnan, zkananacaqui wilta pookchiča.

¹⁹ Jilanaca, cullaquinaca, tsjii žoñiqui Yooz jiczquiztan zarakčani. Nekztan Yooz jiczquiztan zarakchi

žoñžquiz tuž paljayz waquiziča, “Ana zarakalla. Yooz jiczquiz cut'iscalla” cjan. ²⁰ Nekztan nii zarakchi žoñiqui niiž uj paaznaca ecaquiž niiqui, nižaza Yooz jiczquiz wilta quejpžcaquiž niiqui, jalla niiž wacchi ujnacquiztan pertuntaž cjequiča. Infiernuquin ana okaquiča nii žoñiqui. Jalla nii zizza ančhucqui.

1 SAN PEDRO

¹ Wejrtča Pedrutqui, Jesucristuž uchta apostoltqui. Jalla nižtiquiztan ančhucaquin tii cartal cji-jržcuča. Ančhucqui persun wajtquiztan wichanz-inčhucča wacchi yekja provincianac kjutñi, Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia, jalla nii provincianacquin ojkchinčhucča. Jakziqunt ojektčhaja, jalla nicju kamča; ana persun wajtquiz kamča ančhucqui. ² Yooz Ejpqui ančhuc illziča, niž partiquiz cjisjapa. Niiž tuquita pinsita jaru ančhuc illziča. Nižaza Espíritu Santuqui ančhucaquiz zuma kamañchiz cjskatchiča, ančhuc Jesucristuž kuzcama kamajo. Jesucristuž ticziž cjen ančhuca ujnacaqui pertuntača. Jaziqui ančhucča Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Yoozqui ančhucaquiz zumaj yanapt'ila, nizaza ančhucaquiz walikaj kamkatla.

EW KAMAÑCHIZ PUNTU

³ Učhum Jesucristo Jilirž Yooz Ejpqui honorchizkaj cji-la. Yooz Ejpqui zuma okzñi kuzziz cjen učumnacaquiz ew kamaña tjaachiča. Jesucristuž ticžcu jacatattiquiztan Yoozqui učumnacaquiz ew kamaña tjaachiča. Ew kamañchiz cjan učumqui tjewža arajpachquin Yooztan chica kamzjapa. ⁴ Nižaza ew kamañchiz cjan učumqui Yooz tjaata irinsa tanznaquiča arajpachquin. Učhum irinsača arajpachquin Yooztan kamzqui. Anaž čjul anawalinacami nekz želasača. Nii Yooz irinsaqui učumnacaltajapa chjojtača. Jalla nižtiquiztan nii irinsaqui anaž jecmi akasača. Tsji ew zquitiqiu manchita cjesača. Nižaza tsji c'achja pjajk-jallaqui choočha. Ančhuca arajpachquin chjojta irinsaqui ana nižta cjesača. ⁵ Arajpachquin ančhucaltajapa tsji ancha zuma kamzqui tjacžtača. Jesucristuž tjonz tjuñquiziqui nii zuma kamzqui tjeežta nižaza tjaata cjequiča. Pero anziqiu tii muntuquiz želan, nižaza ančhuc Yoozquin kuzziz cjen, Yoozqui niž aztan ančhuc cuitaquiča.

⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui zuma cuntintu kuzzizčhucča. Pero tii anzta timpuquiz ančhucaltaqui anawalinacž tjonchiž cjen llaquisaquiča. Tii muntuquiz želan ančhucqui pruebanaca watča. Nuž cjenami Yooz Ejpča ančhuc cuitiñiqui, nižaza liwriñiqui. Jaziqui cuntintuž cjee. ⁷ Ančhuca kuzqui pruebanacžtan yanztača, ultimo Yoozquin kuzziz, ultimo ana Yoozquin kuzziz, jalla nii tjeežta cjisjapa. Jakziltat pruebanacžquiztan sufranami tirapan Yoozquin tjurt'ichižlaja, jalla nižta kuzziz žoñiqui ancha valorchiz-za, c'achja kor paazquiztan cjen juc'anti. Čjul c'achjanacami anaž tjurča, akzñipanikazza. Korimi ujquiz t'azinta cjenacqui, jiñipanikazza. Nekztan pjalžniča ana

walinaca. Pero zuma pjalžta korimi ana tjurñipanikazza. Yoozquin kuzzizpan žoñinacaqui anača nižtažtakaz. Antiz tjurñipanikazza. Ančhucča Yoozquin lijtum kuzzizqui. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ančhuc zuma risiwaquiča, nižaza honoraž tjaaquiča, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiziqui.

⁸ Ančhucqui Jesucristužtan munaziča, kjažta ana cheržcumi. Nižaza ana cheržcumi niižquin kuzzizza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui ancha cuntintuž chipža. Žoñž takunacžtan učum cuntintu kuz puntuquiztan ana zuma intintaskati atasača. Nižta cuntintu kuzqui Yooz-pachaž chipskatča. ⁹ Ančhucqui Yoozquin kuzzizpanča. Jalla nižtiquiztan ancha zuma kamañchizza. Wiñaya Yooztan walikaz kamča.

¹⁰ Yoozqui niž okzñi kuzziz cjen ančhucaquiz yanapča niižtan zuma kamajo. Učumnacaltajapača nii Yooziž yanaptaqui. Jalla nii Yooziž yanaptaqui maz-inchiča tuquita profetanacaqui. Nii Yooztajapa chiiñi profetanacaqui Yooztan kamz puntu walja istutiichiča nii puntu iya iya zizjapa. Walja kuzquiz pinsichiča tsjan zuma intintajo. ¹¹ Cristuž Espíritu Santuqui profetanacž kuzquiz zizkatchiča, jalla tuž: Yooziž cuchanžquita Cristuqui sufraquiča; nižaza sufrizcu walja honorchiz cjequiča. Jalla nii puntunaca profetanacaqui zikkattatača. Pero tsjan kjana ziz pecatča, žčjulorat Cristo tjonaquejo, nižaza jaknužt niž tjonz wataquejo? Jalla nii zizjapa ancha pinsatča. ¹² Espíritu Santuqui tuquita profetanacžquiz Yooz pinsitanaca zizkatchiča, učumnacaquiz maznajo. Anatača ninačztajapakaz nii zikkattaqui, antiz učumnacaltajapakaz. Jaziqui anzta timpuquizkaz nii tuquita mazintaqui kjanapacha kjanzt'iča. Liwriñi Yooz taku paljayñi žoñinacača nii puntunaca kjanzt'iñinacaqui. Espíritu Santuqui arajpachquiztan cuchanžquitača, kjanzt'iñi žoñinaca yanapzjapa. Jalla nii kjanzt'ita puntuquiztanaqui arajpachquin žejlñi anjilanacami juc'ant intintazñi pecča.

¹³ Jalla nii puntunacquiztan chiižcu, jalla tuž ančhucaquin chiižinz pecuča. Zumpacha tantiya, zuma razunžtan. Ewjt'iñi kuzziz cjee. Tjapa kuztan tjewža, Yooz irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jalla nižta zuma kamaña ančhucaquiz tjaaquiča Yoozqui, Jesucristuž tjonz tjuñquiz. ¹⁴ Ančhucča Yooz zuma cazñi maatinacaqui. Jaziqui zuma kamañchiz cjee. Ima Yooz maati cjan, tuquita ana wali paaz pecñi kuz jaru kamchinčhucča. Yooz kamaña ana pajchinčhucča. ¹⁵ Jaziqui, Yooz maati cjan, nižta ana wali pecñi kuz muntuquiz ana cjiskata. Anziqiu čjulu paacanami zuma kamañchizkaz cjee, jaknužt ančhuc kjawzñi Yoozqui zu-

ma kamañchizpanžlaja, jalla nižta. ¹⁶ Yooz tawk liwruquiz Yooz Ejpqui tuž cjiča: “Wejrqui zuma kamañchizpankactča. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz zuma kamañchiz cjee”.

¹⁷ Ančhucqui, Yooz maatinaca cjican, mayiziča, “Wejt Ejpča” cjican. Ančhucqui, nižquinkaz rispitan, tii muntu yokquiz zuma kamzpan waquiziča, arajpachquin ojkzcama. Yooz Ejpqui ana illillzcu pjalznaquiča. Zapa mayniqui paatiquiztan jama pjalžta cjequiča. ¹⁸ Cjuñzna ančhucqui. Tuquiqui ančhucqui tuquita ejpnacaž tjaajinta kamañchiztača. Inapankaz kamchinčhucča. Jalla nii ana walñi kamañquiztan liwriitača. Nii liwriiñiž puntuquiztanaqui tantiya. Anaž čjul koržtanami, nižaza anaž paaztanami, nižaza anaž čjul tucuziñi cusasanacžtanami pacžcu, liwriitacha ančhucqui. ¹⁹ Antiz Jesucristuž ancha walurchiz ljocžtan liwriitača. Jesucristuqui conta cjissiča, walipunt uua wilanažtakaz, zuma llumpaka. Jalla nižta zuma ljocžtan ančhucqui liwriitača. ²⁰ Ima tii muntu paacan Yoozqui Jesucristo utchiča, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca liwriizjapa. Anzta timpuquizkaz Jesucristuqui tjonchiča; ančhucaltajapa žoñi tucziča. ²¹ Jesucristuž cjen ančhucqui Yoozquin kuzziz žejlča. Yoozqui Jesucristo ticziquiztan jacatatskatchiča; nekztan zuma honorchiz cjskatchiča, ančhuc nižquin kuzziz cjisjapa, nižaza arajpachquin kamz tjewzñi kuzziz cjisjapa.

²² Jaziqui ančhucqui ligitum Yooz tawkquiz cassinčhucča Espiritu Santuž yanapchiž cjen. Jalla nuž Yooz tawkcama kamtiquiztan ančhuc kuznacaqui ana ujchiz cjissiča Yooz yujcquiz. Nižaza parti criichñinacžtan zuma munaziñi kuzziz cjissiča. Jalla nižtiquiztan tirapan porapat ancha tjapa kuztan zuma munaza. ²³ Ančhucqui užca nassi wawažtakaz ew kamañchizza. Ančhuc ew kamañaqui anača ticzi ejpnacžquiztan. Antiz žejtñi Yooz Ejpžquiztanča, niž taku catoktiquiztan. Yooz takuča ew kamañchiz cjskatñi; nižaza Yooz takuqui wiñayjapa tjuraquiča. ²⁴ Jalla nii puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča:

“Tjapa žoñinacaqui pastunacžtakazza. Tjapa žoñinacž pajk obranacaqui pastunacž pjajkjallažtakazza. Tsjii timpukaz tjurasacha. Jaknužt pastunacaqui tsjii timpukaz žejlčhaja, jalla nižta tsjii kjaž watanacakaz žoñinacaqui kamča; nekztan ticža. Nižaza pastunacž pjajkjallanacaqui ratulla choočha, jalla nižta irataž žoñiž paata pajk obranacaqui anaž tjurasacha. ²⁵ Pero Yooz Jilirž takuzti wiñayjapa tjuraquiča”. Jalla nii Yooz takuča liwriiñi takuqui. Jalla nii liwriiñi taku ančhucquiz paljaytatača.

2 Jalla nii taku catokžcu zuma kamañchizpan cjee. Tjapaman ana wali paaznaca eca. Nižaza pisc kuzziz cjcjinsnaca eca. Nizaza ana incallz pecñi kuzziz cjee. Nižaza ana zmazñi kuzziz cjee. Nižaza anawali chiihiznaca eca. ² Ančhucqui Yooz taku ancha pecz waquiziča, jaknužt tsjii užca nassi wawaqui piz itz pecčhaja, jalla nižta Yooz taku pecñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztanaqui Yooz taku juc'anti zizñi zizñi kuzziz cjen, juc'ant zuma kamañchiz cjisnaquiča. ³ Jesucristo

Jiliriqui zumapanča. Jalla nii naazinčhucča. Jaziqui Yooz taku juc'ant juc'ant zizñi cjee.

JESUCRISTUČHA CHEKAN MAZTAKAZ

⁴ Jesucristo Jiliržquiz macjata. Niiča ew kamaña tjaañiqui. Jesucristučha žejtñimi, nižaza žejtkatñimi. Jalla niiča, žejtñi maz cjitaqui. Žoñinaca nii maz ana pecchiča. Yoozti nii maz illziča; nižtajapa ancha walurchizza. ⁵ Nii žejtñi maz cjita Jesucristuž cjen, ančhuczakaz Yooz žeti tanzinčhucča. Jaziqui ančhuczakazza žejtñi maznacžtakaz. Jaknužt maznacžtan kjuya pirkičhaja, jalla nižta Yoozqui ančhucatan niž kjuya kjuytažokaz cjiča. Ančhucča Yooz kjuychiz žoñinacaqui. Nižaza ančhucqui t'akžtača Yooztajapa sirwiñi. Nižaza ančhucqui persun kuznaca Yoozquin tjaača ofrendanacžtakaz. Nižaza Jesucristuž cjen Yoozqui ančhucž tjaata kuznaca asiptasacha. ⁶ Jesucristučha maz cjitaqui. Jalla nii puntuquiztan cjičta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Wejrqui tsjii simint maz tjulznuča Sión cjita arajpach wajtquin. Jalla nii mazqui juc'ant chekanča tjapa parti maznacquiztan. Nii mazqui Yooziž illžtača, nižaza Yooztajapa wali walurchizza. Jeqit nii walurchiz maz cjita Jesucristužquin kuz tjaačhaja, jalla ninacaqui anapanž amulasaquiča. Anapanž inapankaz cjesača”. ⁷ Maz cjita Jesucristuqui walja walurchizza, ančhuc criichinacžtaqui. Pero ana criichi žoñinacžtaqui nii maz ana walurchiztakaz nayča. Cjičta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuyñi žoñinacaqui tsjii maz ana pecchiča. Jalla nii ana pecta mazpacha zuma chekan maz cjissiča”.

⁸ Nižaza cjičta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Nii maz cjen žoñinacaqui t'ejžcu, ujquiz tjojt-snaquiča”.

Ana criichi žoñinacaqui Yooz taku ana juyzu paača. Nekztan sufriskattapanž cjequiča. Jalla nižtajapa Yoozqui ninaca utchiča.

⁹ Pero ančhuczi anača nižta. Antiz ančhucqui Yooziž illžtača. Jaziqui ančhucča Yooz maatinacaqui. Yooz Jiliržquiz sirwizjapa, t'akžtača. Ančhucča Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Jalla nuž cjisjapa illžtača ančhucqui. Nižaza ančhucqui illžtača Yooz ispantichuca obranaca paljayzjapa. Anawal zumchiquiz kaman Yoozqui ančhuc kjawziča, niž ancha zuma jicquiz luzkatzjapa, niž kjanquiz kamzjapa. ¹⁰ Tuquiqui ančhucqui anatača Yooz watja. Anziča Yooz wajtchiz žoñinacaqui. Tuquiqui ančhucqui Yooziž ana okžtat- ača. Anziča Yooziž okžtaqui.

JILIRINACŽQUIZ RISPITA

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz kamcan ančhucqui istrañiñchucča. Yooz wajtchiz žoñinacača ančhucqui. Jaziqui chiižinžcuča, anawali pecñi kuz ana juyzu paa. Nii anawali pecznacaqui ančhuc per- sun kuz animu quintrača. ¹² Ana Yooz pajñi žoñinacžtan kamcan, ančhucqui zumapan kama. Ana Yooz pajñi žoñinacaqui ančhuc quintra chiyachani. Nižaza uj

paañinacažtakaz ančhuc nayačhani. Jalla nižta quintra cjiicjiyanami, ančhucqui zuma kamz waquiziča, ni-naca ančhucaž zuma paatanaca cherzjapa. Jalla nuž cheržcuqui ninacaqui Yoozquin honora tjaaquiča ul-tim pjalz tjuñquiziqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jesucristo Jiliržquiz sirwican tjapa žoñiž nombrita jilirinacžquiz casa.

Chawc mantiñi jiliržquiz casa. ¹⁴ Nižaza niž cučanžquita jilirinacžquiz casa. Nii jilirinacaqui cučanžquitača, anawali paañi žoñinaca casticajo, nižaza zuma paañi žoñinacžquiz honora tjaajo.

¹⁵ Yoozqui pecča, ančhuc zuma kamzjapa. Jalla nižta zuma kamcan, ančhucqui zumzu anawali kamañchiz žoñinacžquiz ch'ujuž cjiskataquiča.

¹⁶ Yooz liwriita žoñinaca cjicanaqui zuma kama. Pero liwriita cjicanaqui anača pinzizqui ana walinaca paaznacžquiz. Antiz zuma kama Yooz piyunažta. ¹⁷ Tjapa žoñinacžquiz rispita. Tjapa criichi žoñinacžtan zuma munaza. Yoozquin rispita. Nižaza chawc mantiñi jiliržquiz honora tjaa.

SUFRICAN YOOZQUIN KUZZIZ CJEE

¹⁸ Piyunanaca, ančhucqui patrunanacž mantuquiz cjee, ninacžquiz rispitan. Zuma kuzziz, nižaza okžñi kuzziz patrunchizlaj niiqui, niž mantuquiz cjee. Nižaza ana zuma patrunchizlaj niiqui, niž mantuquiz zakaz cjee. ¹⁹ Tsji piyunaqui zuma langžñi cjenami wjajttaž cječhani. Pero pasinziz kuztan awantiz waquiziča. Jalla nii piyunaqui nuž sufrican cjuñž waquiziča, niča ultimu Yooz piyunaqui, jalla nii. Jalla nuž sufrizcu zuma kuz tjeeža; nekztan Yooz yujcquiz ancha cuza cjitaž cjequiča. ²⁰ Tii muntuquiz kamcan ančhucqui anawali paatiquiztan castictaž cječhani. Pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, ¿čjul honorat tjaata cjesajo? Pero zuma paatiquiztan sufriskattaž cjequiz niiqui, nižaza ančhucqui pasinziz kuztan awantaquiz niiqui, Yooz yujcquiz honorchiz cjequiča. ²¹ Jalla nižta pasinziz kuzziz sufraquiz niiqui, kjana tjeeža, Jesucristuž žoñinacčhucča, nii. Yoozqui ančhuc kjawziča, zuma kuz tjeezjapa. Cristuqui ančhuc laycu sufrichizakazza. Cristuqui sufrican ancha pasinziz kuz tjeeziča. Nižta irata ančhucqui sufrican, nižtakaz pasinziz kuz tjeez waquiziča. ²² Jesucristuqui ana zinta uj paachiča. Nižaza čjul anawal takumi ana chiichipanča. ²³ Cristuqui žoñinacaž ch'aanita cjenami, anapan chjaychiča. Nižaza Cristuqui sufrichi cjenami, anapan žoñi kitz pecchiča. Jalla nižta sufrican Cristuqui zizziča, Yooz Ejpqui nii anazuma žoñinaca legali casticaquiča, jalla nii. Jesucristuqui zizziča, anawali cjiicjiñinacaž paatiquiztan jama casticta cjequiča, nii. Nižaza Yooz Ejpqui zuma kuzziz žoninacžquiz honora tjaaquiča. ²⁴ Jesucristupachača persun curpuquiz učum ujnacquiztan sufrichiqui, cruzquiz ch'awcta. Jalla nuž učumnacalta laycu ticziča, učumnaca anawali ujnaca ecajo, nižaza Yooz tjaata zuma kamañchiz cjeajo. Jesucristuqui chjojricta cjissiča, ančhuc čjetinta cjisjapa ančhuca ujnacquiztan. ²⁵ Tuquiqui ančhucqui pasta uzanacažtakaz ojklayatča. Anziqiu ančhucqui Ara-

jpach Awatiržquiz quejpcchinčhucča, ančhuca kuz niž cuitita cjisjapa.

LUCUTJIŇI KAMZ PUNTU

3 Maatakanaca, ančhucqui persun luctakž jaru kama. Tsji luctakanacaqui Yooz taku ana criča, nižaza Yooz tawk jaru ana kamča. Pero ančhuc cričin maatakanacaqui zuma kamaña tjeez waquiziča. Ančhuca zuma kamaña tjeeztiquiztan, ančhuca ana criči luctakanacaqui Yooz taku cričiž cječhani, ančhuc ana ancha tawkžtan atipchiž cjen. ² Nižaza ančhuca luctakanacaqui criyačhani ančhuca zuma kamtiquiztan, nižaza ančhuca rispiti kamtiquiztan. ³ Zawntan zquiti ist'asnacquiz anača kuz tjaazqui. Persun c'achja chjičta ach charquiz, nižaza zquiti ist'asnacquiz, nižaza ancha c'achja zquitinacquiz, jalla nižtanacquiz anača kuz tjaasqui. ⁴ Antiz zuma c'achja kamañanacquiz kuz tjaa. Humilde kuzziz, nižaza llan kuzziz cjee. Jalla nižta kamañanacaqui Yooz yujcquiziqui walja walurchizza. Ni zuma c'achja kamañaqui tsji zuma tjurñi walurchiztakazza. ⁵ Tuqui timpuqui Yooz partir maatakanacaqui nižta c'achja kamañchiztača. Nii maatakanacaqui Yoozquin kuzziztača. Nižaza luctakž jaru cjiicjiñitača. ⁶ Jalla nižta Sara cjita cullaquiqui Abraham cjita lucžquiz cassinča, nižquiz "wejt jiliri" cjican. Ančhucqui nižta zuma kamañchiz cjequiz niiqui, Sara cullaca maatinacažtakaz cjequiča. Ana čjulquiztanami ančhuca kuz turwayskata.

⁷ Luctakanaca, ančhucaquin zakaz chižinžcuča. Ančhucqui persun maatakanacžtan zuma intintazñi munaziñi kuzziz kamaquiča. Yoozqui pucultan ančhucaquiz niž zuma kamaña tjaachiča. Jalla nižtiquiztan jaknužt persun maatakžquiz rispitz waquizičaja, jalla nuž rispitaquiča. Cjuñzna, luctakaqui maatakžquiztan juc'ant azzizza. Persun maatakžtan zuma kamz waquiziča, ančhucaž Yoozquiztan mayizitanaca ana ina cjeajo.

SUFRIS PUNTU

⁸ Tsjižtan zakal cjesača. Tjapa ančhucqui tsji kuzziz kamaquiča. Nižaza cričinacpora zumaž munazaquiča. Nižaza okžñi kuztan kamaquiča. Nižaza humilde kuztan kamaquiča. ⁹ Tsjiizuñ ančhucaquiz anawali paachiž cjen ana nižtapacha anawali tjepnaquiča. Nižaza tsjiizuñ ančhuca quintra ch'aanami, ana nižtapacha niž quintra ch'aaquiča. Antiz nižtajapa Yoozquiztan mayizinaquiča, nii zuma cjskatzjapa. Yoozqui ančhuc kjawziča, zumanaca tanzjapa. Jalla nižtiquiztan ančhuca quintra žoñinacžtajapami Yoozquiztan mayizinaquiča, Yooz wintižta cjisjapa. ¹⁰ Yooz takuqui tuž cjiča:

"Jakziltat zuma kamañchizpan pecčaja, nižaza cuntintupan kamz pecčaja, jalla niiqui persun chiiñi ata ewjt'istanča, anawal taku ana chiizjapa, nižaza ana incallñi toscar taku ana chiizjapa. ¹¹ Nižaza jakziltat cuntintupan kamz pecčaja, anawali paaznacquiztan zarakstanča; nekztan zumapan paastanča. Parti

žořnacžtan wali kamzjapa, jalla nižtiquiz kuz tjaastančha. ¹²Yooz Jiliriqiu zuma kamañchiz žořinaca cuitičha. Nižaza ninacaž mayizitanaca nonža. Pero Yooz Jiliriqiu anawali paañi žořinacž quintračha.

¹³Ančucaž zuma kamznacqiz kuz tjaachiž cjen, žject ančuca quintra paasajo? ¹⁴Pero ančhucqiu zuma kamcan sufraquiz niiqui, cuntintuž cjee. Yoozqiu ančucaquiz honora tjaaquičha. Nii quintra žořinacžquizimi ana eksna. Nižaza anaž jecžquiztanami kuz turwayskata. ¹⁵Cristupankazza ultim Jiliriqiu. Jalla nižtiquiztan Cristužquiz ančhucqiu rispitančha. Nižaza ančhucqiu listu tjaczi žela, ančucaž Yooztajapa kamz puntuquiztan chizjapa. Tsji žoři nii puntu pewcznaquiz niiqui, zuma razunžtan kjaaz waquizičha. Humilde kuzziz nižaza rispiti žkuzziz kjaaz waquizičha. ¹⁶Zumaž kamaquičha. Nekztan ančuca kuzquiz anaž čjul ujmi cjuřznaquičha. Cristužquin kuzziz zumaž kama. Jalla nekztanaquiz žořinacaquiz anaž ančuca quintra chiyi atasachha. Ninacaquiz ančuca quintra chiyauiz niiqui, ultimu azaquičha ančuca zuma kamtiquiztan. ¹⁷Ančhucqiu walikaz Yooz munaři jaru kamcan sufračhaja, wintizta cjequičha. Ana zuma kamtiquiztan sufraquiz niiqui, jalla niičha ana waliqiu; anaž Yooz munaři jaručha niiqui.

¹⁸Jesucristuqiu učhum ujnac laycu ticzičha. Jalla nižtiquiztan učhum ujnac laycu ana iya ticz pecčha. Zuma kamañchiz Cristuqiu ana zuma kamañchiz žořinacž laycu ticzičha, ninacžquiz Yoozquin macjatskatzjapa. Curpuchiz cjican contatačha pero niž animuqiu tirapan žejtčha. ¹⁹Niž espíritu animuqiu chawctažtakaz espíritu animunacžquin ojkcitačha Yooz puntu kjanzt'izjapa. ²⁰Jalla nii chawctažtakaz espíritu animunacaquiz tuquitanpacha Yoozquin ana cassičha. Noež kamta timpuquiz Yoozquiz pasinziz kuzziz želatčha nii tuquita anawali žořinacžtajapa. Jalla nuž žejlcan Yoozquiz Noežquiz tsji pajk kjuyaž cherchi warcu kjuykatchičha. Nekztan Yoozquiz nii warcuquiz tsji quinsakal žořinaca luzkatchičha, wacchi kjazquiztan žejtkatzjapa. ²¹Jalla nii kjazquiz bautismožtakaztačha. Ančhuczakaz bautista cjican liwriitačha. Ultim bautismuqiu anaž curpu ajunčha, antiz ultim bautismučha Yoozquin tjapa kuztan cjisquiz, ujnacquiztan pertunta cjisjapa, paata ujnacquiztan ana iya cjuřzjapa. Jilanaca, cullaquinaca, Jesucristuž jacatatchiž cjen učhumquiz liwriita cjesačha. ²²Jesucristuqiu jacatatzcu arajpacha ojkcichha. Jaziqiu nicju Yooz Ejpž žew latuquiz julzi žejlčha. Nekz žejlcan anjilanacami, nižaza jilirinacami nižaza poderchiznacami Cristuž mantuquiz žejlčha.

4 Cristuqiu žořž curpuchiz kamcan sufrichičha. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz sufrisjapa listo cjis waquizičha. Ančhucqiu Cristužquiz kuzziz cjen sufraquiz niiqui, nižquin juc'anti macjataquičha. Nižaza uj paaznacquiztan juc'anti zarakaquičha. ²Jaziquiz zuma kamaquičha, tii muntuquiz žejlcan. Yooz munaři jaru juc'anti kamaquičha; anawali pecři kuz jaru ana kamaquičha. ³Ančucaquiz cjiwčha, ančuca tuquita kamtaquiz ana walitačha. Nužquizkaj cjila nii

anawal kamtaquiz. Jalla nižta anawal kamtaquiz ana criichi žořinacaquiz jutztazza. Ančhucqiu zuma zizza nii anawal kamta puntu. Tuquiquiz ančhucqiu anawal kuz pinziz jaru ojklayatčha; nižaza adulteriuquiz ojklayatčha; nižaza čjul kuz pecta jarumi paatčha, nižaza kuz katchi licatčha, nižaza ancha pijistanaca paatčha, nižaza mazinacžtan licz pecatčha. Nižaza žořiž paata yooznacqiz rispitančha. Werar Yooz mantita quintračha niiqui. ⁴Yoozquin kuzziz cjen, ančuca kamtaquiz anačha iya nižtaquiz. Jalla nižtiquiztan ančuca tuquita mazinaca ančucaquiztan istrařičha, ančucaž ana iya cumpant'ichiž cjen. Nekztan ančucajapa iřarčha. ⁵Pero ultim pjalz tjuřquiz ninacaquiz persuna anazuma kamtiquiztan Yoozquin cuenta tjaastančha, Yoozquiz ticzi žořinacami žejtři žořinacami ultimquiziquiz pjalznaquičha, tii yokquiz jaknužt kamčhaja, jalla niit jama. Yoozquiz listo žejlčha žořinaca pjalzjapa. ⁶Tii muntuquiz žejlři žořinacžquiz liwriiři Yooz takuquiz paljaytatačha, ninaca criyajo, nižaza liwriita cjeajo. Žořiž curpuchiz cjen criichinacaquiz tjapa žořinaca irata ticžha. Pero ninacž animunacaquiz Yooziž arajpachquin kjawžta cjen zumapan kamčha Yooz irat kamañchiz.

⁷Jilanaca, cullaquinaca, tii timpuquiz otčha, wajillaž tjappacha čjultakinacami tucuzinznacquičha. Pero ana kuz turwayzita cjee. Zuma pinsiři cjee. Nižaza persuna kamz ewjazři cjee, Yoozquin mayizican. ⁸Jalla tužučha chekanaquiz, porapat zuma munaziři kuzzizpankaz cjee. Zuma munazican, parti žořinacž ujnac puntuquiztan ana ancha cjuřasachha. ⁹Porapat ančuca kjuyquiz zumapanž risiwasacquičha, ana paysnakžcu. ¹⁰Yoozquiz criichi žořinacžquiz tjapaman zuma kamařanaca tjaačha. Nii kamařanacchiz porapat yanapasaquičha, juc'ant zuma kuzziz cjisjapa. Nižta pecčha učhum Yooz Jiliriqiu. ¹¹Jakziltat paljayz kamañchiz žejlčhaja, panž Yooz taku paljayz waquizičha. Jakziltat yanapři kamañchiz žejlčhaja, panž Yooz tjaata aztan yanapz waquizičha. Tjapa ančhucqiu čjul kamañchizimi Yooz honora juc'ant waytiskatčha, Jesucristuž cjen. Yoozquiz wiřayjapa honorchiz cjila. Nižaza Yoozquiz wiřayjapa mantiņej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

PRUEBANACAŽ TJONANAMI CUNTINTUŽ CJEE

¹²Pecta jilanaca, cullaquinaca, anawal pruebanacaž tjonan ana tsuca. Ančhuc yanzjapakaz tjončha, Yoozquin zuma tjurt'iři kuzziz, ana tjurt'iři kuzziz, jalla nii yanzjapa. Nižta pruebanacaquiz panž želaquičha. Anaž istrařa. ¹³Jaknužt Jesucristuqiu sufritchhaja, jalla nižtakaz ančhucqiu sufraquičha. Jalla nižtiquiztan nižta pruebanaca tjonchiž cjen, cuntintuž cjee. Nižaza Jesucristuž tjonz tjuřquiz ančhucqiu juc'anti cuntintuž cjequičha. Nekztan Jesucristuqiu niž aztan niž honora tjeznaquičha. ¹⁴Cristužquin kuzziz cjen ančuca quintra ch'aanita cjequičha. Pero ančhucqiu cuntintuž cjee. Zuma Yooz Espíritu Santuqiu ančuca kuzquiz žejlčha. Ančuca quintra žořinacaquiz Cristuž quintra chiičha. Ančhuczi Cristuž honora waytičha. ¹⁵Nonžna ančhucqiu. Anačha žoři conzquiz. Anačha tjaři zaazquiz. Anačha uj paazquiz. Anačha yekja žořiž asuntuquiz mi-

tizizqui. Nižta ana walinaca paaquiz niiqui, sufračhani. Pero nižta ana walinaca anapan paaquiča. ¹⁶ Zuma cristiano cjan sufraquiz niiqui, ana azasača. Antiz Yoozquin panž honora tjeeznaquiča, Cristuž partiquiz žejltiquiztan.

¹⁷ Yoozqui niž famillchiz žoñinaca jusjiñi kalltiča, azquichta kamañchiz cjisjapa. Učhumqui tii muntuquiz žejlcan sufraquiz niiqui, ¿kjažt ana criichi žoñinacžta-japa wataquejo? Ninacaqui Yooz liwriñi taku anapanž cassa. Jalla nižtiquiztan infiernuquin wiñayjapa sufraquiča. ¹⁸ Zuma kamañchiz žoñinacaqui ch'aman anawalinacquitzan liwriitača. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacžquiz nižaza uj paañi žoñinacžquiz kjaž cjitat cjequejo? Infiernuquin wiñayjapa sufraquiča. ¹⁹ Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan criichi žoñinacaqui Yooz munañpi jaru sufriča. Jalla nižta sufrican Yoozquin kuzzizpan cjee, niž cuitita cjisjapa. Tii muntu paañi Yoozza lijituma cuitiñiqui. Ancha zumapanča.

CRIICHI ŽOÑINACŽQUIZ CHIŽINTA TAKU

5 Icliz jilirinaca, ančucaquin zuma tawkžtan chiižinžcuča. Wejrqui icliz jilirizakaztča. Persunpacha Jesucristo sufriñi cherchinča. Nižaza wejrqui parti criichi žoñinacžtan chica honorchiz cjeeča, Jesucristo wilta tjonz tjuñquiz. ² Tjapa ančhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cwitaquiča, zuma uza awatiriztakaz. Tjapa kuztan nižaza zuma kuztan cuitiz waquiziča. Jalla nižta pecča Yoozqui. Anača paaz ganzjapakaz iclizziz žoñinaca cuitaquiča, pero Yooz sirwican tjapa kuztan cuitiz waquiziča. ³ Anača tsjii ana zum patrunažtakaz cjiicjisqui, ančuca icliz žoñinacžtaqui. Antiz parti criichi žoñinacžquiz zuma kamaña tjeezna, ninaca nižta iratapacha zuma kamkatzjapa. ⁴ Nekztan chekan jilir Awatiriqui tjonžcu ančucaquiz zuma honoraž tjaaquiča, zuma premiožtakaz. Tsjii chjañiquiztan paata premiuqui ratulla tucuzin-nasača. Ančuca honora ana tucuzinznasača. An-

čhucqui Yoozquin criichi žoñinaca zuma cuititiquiztan jalla nižta honora tanznaquiča.

⁵ Ančhucqui tjojowanaca, icliz jilirinacž jaru cjee. Nižaza tjapa ančhucqui porapat humilde kuztan respitasaquiča. Yoozqui mita kuzziz žoñinacž quintrača. Pero humilde kuzziz žoñinacžquiz yanapča. ⁶ Jalla nižtiquiztan tjapa azziz Yooz Jilirž mantuquiz humilde kuzziz cjee, nekztan Yoozqui ančucaquiz honorchiz cjiskataquiča. ⁷ Yoozqui ančhuc cuitiča. Jalla nižtiquiztan čjul llaquinacami nižaza kuz turwayskatñinacami nižquin kuzziz cjee.

⁸ Pinsiñi kuzziz cjee. Nižaza naynay žela. Ančhuc quintra diabluqui ojklayča, anawal leona ajuticanžtakaz. Nii anawal diabluqui ančucaquiz atipz pecča. Nižaza criichi žoñinaca Yoozquiztan zarakskatz pecča. ⁹ Jalla nižtiquiztan niž quintra tjurtichi žela. Jesucristužquin kuzziz tjurt'ichi žela. Ančhucqui zizza, tii muntuquiz kamcan tjapa criichi jilanacaqui sufriztanča. Jalla nižta zizcu, Jesucristužquin tjapa kuzziz cjen tjurt'ichi žela. ¹⁰ Ančhuc tsjii zkoloc sufritan, Yoozqui ančucaquiz yanapaquiča, juc'ant zuma kamañchiz cjisjapa. Nižaza Yoozqui ančucaquiz tjurt'iñi kuzziz cjiskataquiča, nižaza tjup kuzziz cjiskataquiča, čjul ana walquiztanami atipajo. Nii Yoozza zuma yanapñiqui. Niiqui učhum kjawziča, Jesucristužtan chica arajpachquin kamzjapa, wiñayjapa honorchiz cjisjapa. ¹¹ Nii Yoozqui wiñayjapa honorchizkaj cjila. Wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹² Wejrqui ančucaquin tii kolta cartal Silvanužquiz cjijskatuča. Silvano jilaqui zuma lijitum jilača, cjiwča. Tii cartiquiz ančucaquin chiižinžcuča, nižaza Yooz lijitum okžni kuz puntu paljayžcuča. Jalla nii puntunaca zizcu tira tjurt'iñi kuzziz cjee.

¹³ Babilonia wajtquin icliz žoñinacaqui ančucaquin tsaanžquiča. Ninacaqui Yooz illzta žoñinacazakazza. Nižaza Marcos ančucaquin tsaanžquiča. Marcossa wejt maatižtakaz. ¹⁴ Ančhucqui porapat zuma munaziñi kuztan tsaanasaquiča. Tjapa ančhucqui, Cristuž partiquiz žejlñinaca, walikaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

2 SAN PEDRO

1 Wejr Simón Pedruqui ančhucaquin cjiŕžcuča. Wejrqui Jesucristuž manta payiñ žoñtča. Niiž uchta apostoltča. Yooztan Jesucristo Liwriiñižtan žoñinacžquiz anaž illilla; legaliz niiqui. Jalla nižtiquiztan ančhucmi wejrmi Jesucristužquin kuzziz cjen Yooziž tjaata kamaña tanzinčumča. Ancha zumača nii kamañaqui. ² Yoozquiz nižaza učhum Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zuma pajz waquiziča. Nekztan ančhucqui juc'anti Yooziž yanapta cjequiča, nižaza tsjan walikaz kamaquiča Yooziž cjen.

CRİICI ŽOÑINACŽ KUZ PUNTU

³ Yoozqui učhum kjawziča, niižtan chica honorchiz cjisjapa, nižaza nii irata zuma kamañchiz cjisjapa. Jaziqui Yoozqui niiž aztan ančhucaquiz yanapča, niiž kuzcama zuma kamñi atñijapa. Ančhucqui Yooz puntu zizñi zizñiž cjen Yooz yanaptaqui tanznasača.

⁴ Yoozqui niiž ancha zuma walurchiz tawkžtan compromitchiča, učhum yanapzjapa. Nii compromitta taku complissiča. Jaziqui ančhucqui Yooz kuz irataž cjisnaquiča. Nižaza ančhucqui tii muntuquiz žejlñi ana walinacquiztan atipaquiča. Tii muntuquiz ancha ana walinaca žejlča žoñinacaž ana zuma pinsiñiž cjen.

⁵ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yoozquin tjapa kuztan cjee juc'anti juc'anti zuma cjisjapa. Jesucristužquin kuzziz cjen lijituma zuma kamz waquiziča. Nekztan zuma kamcan, zizñi nižaza intintiñi kuzziz cjis waquiziča. ⁶ Nekztan zizñi kuzziz cjican, persun kuzquiz ewjazñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan persun kuzquiz ewjazcan, zuma tjurt'iñi kuzziz kamz waquiziča. Nekztan tjurt'iñi kuzziz kamcan, Yooz kuzcamakaz kamz waquiziča. ⁷ Nekztan Yooz kuzcamakaz kamcan, criichi žoñinacžquiz okzñi kuzziz cjis waquiziča. Nekztan okzñi kuzziz cjican, tjapa žoñinacžquiz zuma munaziñi kuzziz cjis waquiziča.

⁸ Ančhucqui jalla nižta ancha zuma kuzzizčhucchalaj niiqui, juc'anti juc'anti zumaž cjequiča. Nižaza ančhucčaž zuma kamtaqui anaž ina cjequiča. Nižaza ančhucčaž Jesucristo Jilirž puntunaca ziztaqui anaž ina cjequiča. Jesucristuž puntunacquiztan zizñi zizñi cjican, walja zuma obranacchiz cjisnaquiča. ⁹ Jakzilta žoñit nižta zuma kamañchiz ana žejlčhaja, jalla niiča tsjii zur žoñižtakaz. Nižaza niiča ana zizñi žoñiqui. Niiž unacaqui pertunzqui tjatzača. ¹⁰ Ančhucqui, anača nižta cjee. Yoozqui ančhuc illzcu kjawziča. Jalla nii kjawžta zumpachaž catoka. Nižaza niižquinpan kuz tjaaquiča. Jalla nuž zumpachaž kamaquiž niiqui, anapanž Yoozquiztan zarakasača. ¹¹ Nekztan ančhucčaž

zuma kamtiquiztan arajpach wajtquin zuma risiwtaž cjequiča. Nii arajpach wajtquin Liwriiñi Jesucristo Jiliriqui wiñayjapa mantiča.

¹² Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquin tirapan nii puntunaca cjuñzkatača. Ančhucqui nii puntunaca zizaza. Nižaza ančhucqui werar Yooz taku catokžcu Yoozquin tjurt'ichi žejlča. ¹³ Jalla nuž cjenami wejrqui tuž tantiichinča. Wejr iya žejtcan, ančhucaquiz cjuñzkatz pecuča, tii chiižintanacžtan. Nii walikaz cjiwča. ¹⁴ Učhum Jesucristo Jiliriqui wejtquiz zizkatchiča, wajillaž tii curpu eccu arajpach wajtquin okača, nii. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan tii puntunacquiztan cjiŕž pecuča. Nekztan weriž ticžtan ančhucqui čhjulorami tii puntunaca liyasača, zuma cjuñajo.

JESUCRISTUŽ PUNTUQUIZTAN TJAAJINTA

¹⁶ Ančhucaquin tjaaingan, wejrqui učhum Jesucristo Jilirž puntuquiztan tjaainginča, jaknužt walja aztan wila tjonachaja, jalla nii. Jalla nii tjaaajintaqui anaž wejt kuzquiztan ulanchiča. Nii tjaaajintaqui anača mañžtan tantiita quintuqui. Antiz wejrqui persun čhjucžtan Jesucristuž honora cherchinča. ¹⁷ Wejrqui cherchinča, Yooz Ejpqui Jesucristužquiz zuma honora tjaachiča. Nižaza Yooz Ejpž ispantichuc joraqui chižquichiča tuž cjican: "Jalla tiča wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintuča". ¹⁸ Jalla nuž cjiñi taku nonzinča arajpachquiztan tjonñi. Nii oraqui wejrqui Jesucristužtan chica žejlchinča Yooziž illza curquin.

¹⁹ Jaziqui wejrqui cjiwča tuqita Yooztajapa chiiñi profetž takuča werar takuqui, nii. Jesucristuž tjonzcamaa nii profetaž chiitaqui učhumnacaltajapa kjanazt'iča tsjii zuma lamparažtakaz. Jalla nižtiquiztan nii profetaž chiitiquiz kuz tjaaž waquiziča. Nii walikaz cjiwča. Wentan kjantati chawcwa tewczcan, anaž iya lampara kjañi pecasača. Jalla nižta irata Jesucristuž tjontan, profetaž chiitanacaqui anaž iya pecasača. ²⁰ Jalla tii zakaz intintaz waquiziča. Nii cjiŕta profetaž chiitanacaqui Yooz takuča. Jaziqui profetaž chiitami žoñž kuzquiztankaz ana intintazta cjesača. Yoozpanikazza profetaž chiita intintazkatñiqui. ²¹ Profetanacaqui anača persun kuzcama nižtanaca chichiqui. Antiz Yooz Espiritu Santuqui ninacžquiz Yooz taku chiikatchiča.

FALSO TJAAJIÑINACŽ PUNTU

2 Tuqui timpuqui toscara chiiñi profetanacaqui Israel wajtchiz žoñinacžquiz jeczica. Jalla nižta irata zakaz ančhucaquiz toscar tjaaajiñinacaqui jecznaquiča.

Ninacaqui persuna pinsitaquiztan chjojkazaž tjaajnaquiča, žoñinaca turwayskatzjapa, nižaza Yoozquiztan zarakskatzjapa. Jalla nuž anawali tjaajincan Jesucristo Jiliri ana pajñi chiyaquiča. Pero Jesucristuqui ninaca liwriizjapa ticziča. Jalla nuž anawali tjaajintiquiztan ninacpachaž wajilla castictaž cjequiča. ² Nižta anawali tjaajintiquiz walja criichi žoñinacaqui kuz tjaaquiča. Nekztan anazuma kamaquiča. Jalla ninacaž anazuma kamtiquiztan žoñinacaqui werar Yooz kamañ quintra iñaraquiča. ³ Ancha paaz paca peccu, nii anawali tjaajiñi žoñinacaqui toscar tawkžtan ančucaquiz incallaquiča. Nekztan ančuca paaz tanznaquiča. Jalla nuž cjen ninacaqui ultimupan tantaž cjequiča. Tuquitanpacha Yoozqui ninaca utchiča casticta cjisjapa.

⁴ Yoozqui uj paachi anjilanacžquiz ana pertunchiča. Antiz infiernuquin tjojtchiča. Zumchiquiz chawctažtakaz nekz chjojta žejlča, ultimu pjalz tjuñicama. ⁵ Nižaza tuquita timpuqui Yoozqui uj paachi žoñinaca ana pertunchiča. Antiz kjaz juyzu mantižquichiča nii anazuma kamañchiz žoñinaca ticznajo. Noé cjitaqui žejtkatchiča niž pakallak familianacžtan. Noequi nii timpuquiz kamñi žoñinacžquiz cjichiča: “Zuma kamañchiz cjee” cjican. Pero žoñinacaqui Noež chiita tawkquiz ana juyzu paachiča. ⁶ Nižaza Yoozqui ana wal Sodoma wajtchiz žoñinacami nižaza Gomorra wajtchiz žoñinacami ujžtan ujchiča, kjup tuczcama. Jalla nuž Yoozqui liwj tjananzjapa mantichiča. Jalla nuž casticcan Yoozqui wiruñ tjonñi anawal kamñi žoñinacžquiz chiižinz pecchiča, “Anača nižta kamzqui” cjican. ⁷ Nii pizc ujzi watjanacquiztan Lot cjita žoñiqui alajakaz liwriitača. Jalla niitača zuma kamañchizqui. Parti žoñinacaqui tjapaman ana walinaca paachiča. Jalla nižtiquiztan Lot cjitaqui nii anawali kamñi žoñinaca cheržcu ancha llectažñitača. ⁸ Nii zuma žoñiqui zapuru niž kuzquiz ancha zint'iñitača, nii parti žoñinacaž Yooz lii quintra paachiž cjen. Lot cjita žoñiqui zapuru ninacaž anawali paatanaca cherchiča, nižaza nonziča. Jaziqui nii anawali paañinacžtan kamcan, niž kuzquiz ancha zint'iñitača. ⁹ Ultimquiziqui Yoozqui Lot jwessiča nii wajtquiztan. Yooz Jiliriqui pruebanacžquiztan zuma kamañchiz žoñinaca liwriiñiča. Nižaza Yoozza anazuma kamñinaca pjalzñiqui, nižaza chjojñiqui casticz tjuñicama.

¹⁰ Yoozqui juc'anti casticaquiča jalla tižta žoñinaca, persun anawali pecñi kuzcama kamñi žoñinacami, nižaza jilirinacžquiz ana rispitiñinacami. Jalla nižta žoñinaca juc'anti castictaž cjequiča. Ninacaqui ancha lisuča, nižaza mit kuztan anawali paañiča. Ninacaqui poderchiz arajpachquin žejlñinacžquiz ana ekskucararñiča. ¹¹ Yooz zuma anjilanacazti nii poderchiz arajpachquin žejlñinacžquiz ararjapa eksa, azziz anjilanacaž cjenami. Nižaza zuma anjilanacaqui Yooz yujcquiziqui nii anawal žejlñinacž quintra ana uj tjojtunz pecča.

¹² Jalla nii anawal kamñi žoñinacaqui animalažtakazza ana intintazñi kuzziz. Persun kucamakaz ojklayñiča, Yoozquin ana juyzu paañi. Q'uit ani-

malanacaqui žejlča, tanžta cjisjapa, nižaza conta cjisjapa. Jalla nižtaž nii žoñinacaqui. Ana zizta puntuquiztan quintra chiiča. Anawali kamcan nii anawali kamtiquiztan animalanacažtakaz ticznaquiča. ¹³ Nižaza ninacaqui parti žoñinacžquiz sufriskatchiž cjen, zakaz sufraquiča. Nižaza anawal pjijztanacquiz kamcan, “Cuntintutča wejrnacqui” cjican chiiñiča. Ančucqui ninacžtan žejlzqui azipanča, nižaza ninacž cumpant'izmi ančucaltajapa ana waliča. Ninacaqui ančucaquiz incallz ancha jutzazza, ančuc criichinacžtan chica žejlzjapa. ¹⁴ Nii anawali žoñinacaqui tsjii maataka cheržcu, panž adulterio paaz pecča. Nižta anawali paaznacquiztan anapan ochñiča. Incallchuc maatakanacžquiz adulterio kjutñi chjichñiča. Jalla nižta žoñinacaqui adulteriuquiz ojklayñi, nižaza paaz tanzñi nižaza čjul uj paazmi ancha atñipanikazza. Jalla nižta cjiicjiñinacaqui infiernuquin ojki žoñinacača. ¹⁵ Yooz jicquiztan zarakchiča. Nekztan uj paacan ojklayñiča. Tuquitan tsjii anawali profeta želatča, Balaam cjita, Beorž majch. Jalla niiqui anawali paatiquiztan paaz sanz pecchiča. Jalla nii Balaam cjitaž iratača ninaca ojklayñiqui. ¹⁶ Tsjii ana chiiñi aznuqui Balaamžquiz ujziča žoñž tawkžtan, Balaam anawali paaz pecchiž cjen. Jalla nižta ujzñiž cjen Balaamqui atajtatča niž anawali pinsita jaru ana paazjapa.

¹⁷ Wejr cjiwča, nii anawali tjaajiñi žoñinacaqui ana kjazziz tujžtakazza. Ancha taku tjaača, pero anawira cumpliča. Nižaza ninacača ana chijñichiz tsjirižtakaz, tjami chjichta tsjirižtakaz. Ninacaqui wiñayjapa casticta cjequiča anawal tsokchi zumchiquiz chjatkatžcu. ¹⁸ Nii anawalinacaqui mitarazzi tawkchiz inapankaz chiiñiča. Anawali paaznaca tjaajincan, nižaza anawali pecznaca tjaajincan užca anawal kamañquiztan zarakchinacžquiz wila anawal kamañchiz kamkatz pecñiča. ¹⁹ Wejtnac jaru cjee, cjiñiča. Wejtnac jaru cjican, čjulu paaznacami walikazza cjiñiča. Pero ninacapacha anazum kamañanac jaru cuztumrazziča. Jakziltat anawal kamañ jaru cuztumrazačhaja, jalla niča nii anawal kamañ mantuquiz žejlñiqui. ²⁰ Učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquin criižcu, yekjap nii anawal tjaajñinacaqui liwriitačhani anawali paatanacquiztanami, nižaza anazuma kamtiquiztanami. Liwriita cjiscu wila anazum kamañquiz mitisačhaja, nižaza anazuma kamaña cuztumrazačhaja, niž tuquita anawal kamañquiztan juc'anti anawaliž cjequiča. ²¹ Ninacaqui Yooz zuma kamaña ana pajtasaz niiqui, ninacžtaqui tsjan cusaž cjitasača. Pero ninacaqui Yooz zuma tjaajinta catokchiča. Jaziqui Yooz zuma kamaña pajžcu, quejpsiča. Jalla nižtiquiztan ninacžtaqui juc'ant anawira waliž cjequiča. ²² Ninacaqui Yooz tawk jaru ojklaychitača. Nekztan Yoozquiztan quejpsiča ninacaqui. Jaziqui nii quejpsñi žoñinacaqui pacunacažtakazza. Pacunacaqui jotžcu persun joti lujlža. Nižaza tsjii ajunta cuchiqui wila ljajzpiquizpacha zumt'iča. Jalla nižtača nii anawal tjaajñinacaqui.

JESUCRISTUŽ TJONZ PUNTU

3 Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tiižtan pizc wilta cartal ančhucaquin cjiiržcuča. Jalla tii pizc cjiirta cartaž cjen ančhucaquiz werar razunžtan pinsiskatz pecuča. ² Tuquitan Yooztajapa chiiñi zuma profetanacaqui Yooz puntu mazinchiča. Nižaza wejrnac apostolonacaqui liwriiñi Jesucristo Jiliriž mantitanaca ančhucaquiz tjaajinchinča. Jaziqui tjapa nii tjaajintanaca cjužzna.

³ Profetaž mazinta timpuž tjontan žoñinacaqui tjon-aquiča. “Yooz puntu tjaajintanaca inapanikazza” cji-can burlasaquiča. Nii burlasñi žoñinacaqui persun anawal kuzcama ojklayaquiča, nižaza persun kuzcama kamaquiča. Ančhucqui jalla nii zumpacha ziz waquiziča. ⁴ Ninacaqui pewcznaquiča, tuž cjican: “¿Kjažt cjisit Cristojo tjonaquiča cjetla pero? Učhum tuquita atchi ejpnacaqui kamchiča; nekztan ticziča. Tii muntu kalltiquiztanpacha tjapa nižtapankaz watča. Cristuc anaž tjonasača”. Nuž cjicanž chiyaquiča ninacaqui. ⁵ Pero tuquita timpuquiztanpacha arajpachaqui Yooz chiitiquiztanpacha paatača. Jalla nii Yooz paatami, ninacaqui anaž naaza. Nižaza Yooz mantitiquiztanpacha tii yokaqui kjazquiztan jecz-iča. ⁶ Nižaza kjaz juyzu tjontiquiztan nekztanpachaž tii muntu yoka kjazquiz katžcu pertissiča. ⁷ Tii muntuquiz žejlñi yokami pachanacami ujžtan ujjjapa chjojta žejlča. Yooz mantita jaru zakaz nižta wataquiča. Jalla nii ujqui ultimu pjalz tjuñquiz ujaquiča. Nii pjalz tjuñquiz zakaz anazum kamañchiz žoñinaca castictaž cjequiča nii ujquizpacha.

⁸ Pecta jilanaca, cullaquinaca, tiizakaz anaž tjazna. Yooz Jiliržtajapa tsjii noojiqui warank watanaca cuntača. Nižaza warank watanacaqui tsjii nooj cuntača. Yooztajapa timpunacaqui niztača. ⁹ Yekjap žoñinacaqui tuž cjiča, Yooz Jiliričiqi niž tjaata taku ana uri cumpliča. Jilanaca, jalla nii chiitaqui anazuma razunača. Antiz Yoozqui ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča. Yoozqui anaž jakziltami casticz pecča. Antiz tjapa žoñinaca “ujchizpantča” cjican chiikatz pecča, ninaca liwriita cjisjapa. Jalla nižtiquiztan ana uri tjonča.

¹⁰ Pero Jesucristo Jiliriž tjonz tjuñiqui tiripintitž tjon-aquiča, tsjii tjañižtakaz. Jalla nii tjuñquiziqui tii muntu pachanacaqui tsjii tsucchuc jorjorñižtan tucuzinž-

naquiča. Tjuñimi jizmi warawarami liwj kataquiča; ujta cjequiča. Nižaza tii muntu yokami tjapa žejlñinacžtan pacha ujžtan tankattaž cjequiča.

¹¹ Jalla nižta liwj tjatantaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kuzcama juc'anti kamz waquiziča, nižaza Yooz irata zuma kamañchiz cjis waquiziča. Jalla nižta kamañchiz waquiziča ančhucqui. ¹² Yooz tjonz tjuñi tjewžna, nižaza zumapan langžna, Yooz apura tjonzjapa. Nii tjonz tjuñquiziqui tii muntu pachanacami ujžtan tankattaž cjequiča. Nižaza tjuñi jizmi warawarami ujquiz liwj jiñkattaž cjequiča; nekztan liwj kataquiča. ¹³ Pero učhumzti ew arajpachami yokami tjewža, Yooz chiita tawk jaru. Nii ew arajpachquinami yokquinami tjappacha Yooz irata zumacamaž cjequiča. Ana zinta anawaličiqi cjequiča.

¹⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz tjonz tjuñi tjewžcan, zuma kamañquiz kuz tjaa, niž yujcquiz ana ujchiz cjisjapa. Nekztan Yooztan učhumnacatan walikaz cjequiča. ¹⁵ Jalla tii cjužzna. Yooz Jiliričiqi ančhucaltajapa pasinziz kuzziz žejlča, ančhuc liwriita cjisjapa. Jalla nii puntuquiztan zakaz Pablo jilačiqi ančhucaquin cji-jrchiča. Yoozqui nižquiz zizñi zizñi nižaza zuma intintazñi kuzziz cjskatchiča. Jalla nii ziztanac jaru učhumžpecta Pablučiqi ančhucaquin cjiirchiča. ¹⁶ Weriž chiita puntunacquiztan Pabluzakaz chiichiča tjapa niž cjiir-ta cartanacquiz. Parti Pabluž cjiirtanacaqui ch'aman intintazzučača. Jalla nižta ch'aman intintazzu-canacaqui ana zizñi žoñinacami, nižaza pizc kuzziz žoñinacami tsjii kjutñiž intintazza. Nižaza parti Yooz takunaca zakaz tsjii kjutñiž intintazza. Jalla nuž tsjii kjutñiž intintazcu, ninacaqui ninacžtajapa juc'ant ana zumquiz cjissa; nekztan castictaž cjequiča.

¹⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ima tii muntuquiz tižtanaca watan tii puntunaca ančhucaquiz zizkatchinča. Jaziqui anawali incallñi žoñinacaqui želaquiča. Nii anawali incallñi žoñinacaqui Yooz mantitanaca anapan cassa. Jalla nižtiquiztan ninacžquiztan cuit'aza, ana tsjii kjutñi chjichta cjisjapa. Anawalinac kjutñi chjichta cjequiž ničiqi, ančhucqui ana tjurt'iñi kuzziz cjequiča. ¹⁸ Ančhucqui učhum liwriiñi Jesucristo Jiliržquiz juc'ant zumaž pajaquiča. Nižaza niž puntu juc'ant zizaquiča. Nižaza juc'ant zuma kamañchiz cjee. Učhum Jesucristo Jiliričiqi honorchizkaj cjila anztajapami wiñayajapami. Jalla nužoj cjila. Amén.

1 SAN JUAN

JESUCRISTUQUI TII MUNTUQUIZ TJONCHIČHA

1 Wejrqui Jesucristuž puntul ančhucaquin cji-jržcučha ančhuc wali cuntintu cjisjapa. Tuqui timpuquiztanpacha Jesucristuqui žejlñipantakalčha, ima tii muntu želan. Tii muntuquiz tjontanaqui wejrnacqui Jesucristužtan kamchinčha; wejtnaca čhjujcztan nii cherchinčha; nižaza niž taku nonzinčha. Jacatatanaqui wilta cherchinzakazza; nižaza wejtnaca kjaržtan nii lanzinčha. Jazimi tirapanž žejtčha Jesucristuqui. Nižaza jakziltat Jesucristuž taku criyačhaja jalla niiqui Yooztan wali cuntintupankaz cjequičha. ² Nii žeti tjaaňi Jesucristuqui tjonchičha tii muntuquiz. Nekztan wejrnacqui nii pajchinčha, nižaza cherchinčha. Nekztan wejrnacqui nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, ančhucaquizimi paljaychinčha. Tuqui timpuquiztanpacha žejtñipantakalčha nii Jesucristuž puntuquiztan žoñinacžquizimi, kamñitakalčha. Nekztan tii muntuquiz tjonžcu, žoňi tucchičha. ³ Jaziqui nii chertanaca nii nonžtanaca ančhucaquin quintučha, wejtnacatan ančhucatan tsjii kuzziz cjejajo. Wejtnacatan Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizpančha, jalla nižtapacha wejtnacatan ančhucatan cjisjapa. ⁴ Wejrqui tii cartal cji-jržcučha ančhucaquin wali cuntintu cjisjapa.

YOOZQUI ZUMA KJANQUIZ KAMČHA

⁵ Jesucristuqui wejtnacaquiz tjaajinchičha. Jaziqui nii tjaajintanaca ančhucaquin cji-jržcučha. Yoozqui zuma kjanquiz kamčha. Yoozqui zumapankazza, jalla nuž cjičha nii kjanquiz kamz puntuqui. Nižaza Yoozqui anapanž zumchiquiz kamčha. Yoozqui ana čhjul ujchizza, jalla nuž cjičha nii ana zumchiquiz kamz puntuqui. ⁶ Tsjii uj paaňi žoňiqui zumchiquiz kamčha. Nuž kamcanaqui “Yooztan wejtanaqui tsjii kuzzizza”, cjičhaj niiqui, toscaraž chiičha nii žoňiqui. Anaž werar Yooz jiczquiz ojklayčha. ⁷ Yekjapazti kjanquiz kamčha; Yoozqui kjanquiz kamčha, jalla nižtapacha. Jakzilta žoñinacat nuž kamčhaj niiqui, Yoozquin criichinacžtan tsjii kuzzizza. Nuž kamcanaqui, tjapa niž ujquiztan pertuntačha, Jesucristuž ticziž cjen. ⁸ Jakzilta žoňit “Ana ujchiztčha”, cjičhaj niiqui, persunpachaž incallčha; toscaraž chiičha. Ana zum kuzzizza nii žoňiqui. ⁹ Pero jakzilta žoňit Yoozquin pertuna mayizaj niiqui, niž ujqui pertuntaž cjequičha. Nižaza ana ujchiz cjequičha. Jalla nuž cjičha Yoozqui. Anaž wira toscara chiyasačha Yoozqui; niž taku cumpliñipankazza. ¹⁰ Yoozqui cjičha, “Tjapa žoñinacami ujchizza”. Jaz-

iqui jakzilta žoňit “Ana ujchiztčha”, cjičhaj niiqui, Yooz toscara chiitažokaž nayčha nii žoňiqui. Nižaza niž kuzquiz Yooz taku anaž catokčha.

JESUCRISTUČHA UČHUM TJURT'IZIŇIQUI

2 Wejt jilanaca, cullaquinaca, wejrqui tii cartal cji-jržcučha, ančhuc ana uj paajo. Jakziltat uj paačhaj niiqui, Jesucristužquiztan mayizaquičha. Niičha učhum tjurt'iziňiQUI. Nekztan Jesucristuqui Yooz Ejpžquin mayizinaquičha. Jesucristuqui ana čhjul ujchizza, zumaž kamčha. Jaziqui nii tjurt'iziňiQUI zuma mayizinasacha. ² Učhumž uj paatiquiztan Yooz Ejpqui učhum casticz waquizičha. Jesucristuž ticzi nekztan Yooz Ejpqui učhum pertunasačha. Ana ujchiz Jesucristuqui učhum laycu učhumnaca ujquiztan ticzičha. Jaziqui Jesucristužquin tjapa kuztan cjenauqui čhjul uj paaňi žoñinacami pertunta panikaz cjesačha. ³ Jakzilta žoňit Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, Yooz pajčha. Jalla niičha werarapan. ⁴ Jakzilta žoňit ana Yooz mantita jaru kamčhaj niiqui, anaž chii atasačha “Yooz pajučha”, cjičhaj niiqui. “Yooz pajučha”, cjesaž niiqui, toscaraž chiičha. Anazum kuzzizza nii žoňiqui. ⁵ Jakzilta žoňit Yooz tawk jaru kamčhaj niiqui, Yooztan ancha zuma munaziňi kuzzizza. Yoozquin tjapa kuzzizpančha. Jilanaca, tii zuma cjuňzna. ⁶ Jakzilta žoňit “Yooztan tsjii kuzziztčha wejrqui”, cjičhaj niiqui, zuma kamzpanž waquizičha, Jesucristuqui zumaž kamčha, jalla nižta.

EW MANTITA

⁷ Jilanaca, cullaquinaca, wejrqui anal jazta mantita cji-jržcučha. Tuquitanpacha tii mantitac zizzinčhucčha ančhucqui, porapat zuma munaziz, jalla nii. Tuquitanpacha tii mantitac nonzinčhucčha. ⁸ Pero tii mantita cji-jržcučha, jazta mantitažtakaz. Jesucristuqui tii mantitacama kamchičha tii muntuquiz. Ančhuczakaz tii mantitacama kamčha. Nuž kamcan, zuma munazican, ana zumchiquiz kamčha, werar kjanquiz kamčha, Yooz takucama. Jalla nužupančha niiqui. ⁹ Jakzilta žoňit “Kjanquiz kamučha”, cjičhaj niiqui, jilanacžtan porapat zuma munaziz waquizičha. Jilanacžtan tira chjaawjkatčhaj niiqui, pachpa zumchiquizpanž kamčha. ¹⁰ Jakzilta žoňit jilanacžtan porapat zuma munazaja, jalla niiqui kjanquizpankaz kamčha. Jaziqui Yooz jicz cherchuchačha, ana ujquiz tjojtsjapa. ¹¹ Jakzilta žoňit jilanacžtan chjaawjkatčhaja jalla niiqui zumchiquiz kamčha. Jakzitchuc ojkčhaj niiqui, ana zizza. Jaziqui Yooz jicz ana cherchuchačha; zur žoňitkazza nii žoňiqui.

¹²Jilanaca, cullaquinaca, ančucaquin cjiřřcuča. Jesucristuž ticzi nekztan ančuca uj pertunchičha Yoozqui. ¹³Ejpnaca, ančucaquin cjiřřcuča. Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča ančhucqui. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančhucqui Satanás atipchinčhucča. Jaziqui ančucaquinzakaz cjiřřcuča.

Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz Ejpžtan kamča. Jaziqui ančucaquinzakaz cjiřřcuča. ¹⁴Ejpnaca, Jesucristuqui tuqui timpuquiztanpacha žejlñipantakalča. Nii Jesucristužtan kamča ančhucqui. Jaziqui ančucaquin cjiřřcuča. Tjotjowanaca, turtakanaca, ančuca kuzquiz Yooz taku chjojchiñčhucča. Nekztan Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjen, ančhucqui Satanás atipchinčhucča. Jaziqui ančucaquinzakaz cjiřřcuča.

¹⁵Tjappacha ančhucqui, nonžna. Anača tii muntuquiz žejlñi cusasanacžquin kuz tjaažqui. Anača anawali paaznacquiziqui kuz tjaažqui. Jakzilta žoñit anawali paaznacquiz kuz tjaačhaj niiqui, anaž Yooz Ejpžquin kuz tjaača. ¹⁶Tii muntuquiziqui tižta anawali paaznaca žejlča: persun kuzcama kamz pecznaca, persun čhjujquičha cherta pecznaca, tucquin cjis pecznaca. Jalla nižtanaca pecčhaj niiqui, diabluž jaru ojklajča. ¹⁷Tii muntuquiz žejlñinacaqui liwj tuczaquičha, tjatžtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz žejlñinaca pecznacami tuczaquičha. Pero Yooz kuzcama ojklajñinacazti Yooztan wiñaya kamaquičha.

WERAR TAWKŽTAN, TOSCAR TAWKŽTAN

¹⁸Jilanaca, cullaquinaca, tii timpumiž ojtča. Tsjii Jesucristuž quintracqui tjonacuquičha, nii quintu zizza ančhucqui. Nižaza anziqiu muzpa Cristuž quintracqui žoñinacuquičha. Nekztan učhumquičha zizza tii timpuquičha. ¹⁹Nii quintranacuquičha učhumquičha zarakchičha. Anatačha učhumtan tsjii kuzziz ninacuquičha. Učhumtan tsjii kuzziz cjitasaž niiqui, tira učhumtan kamtasaccha. Ninacaz zaraktanacuquičha, kjanapacha cjis-sičha, anatačha učhum tsjii kuzziz ninacuquičha. ²⁰Ančhuczi ana nižtičhucča. Ančuca kuzquizzti Yooz Espiritu Santo kamča. Jaziqui ančhucqui tjapa werara zizzinčhucča. ²¹Werar taku zizñiž cjen ančucaquin cjiřřcuča. Nižaza Yooz takuquičha anaž čhjul toscarami chiičha. ²²¿Ject toscar žoñejo? Jakziltat "Jesusačha ana Yooziž cuchanžquita Cristuquičha" cjičhaja, jalla niičha toscara chiiñiqui. Cristuž quintraccha ninacuquičha. Nii žoñinacuquičha Yooz Ejpžquin nižaza Yooz Majchquin ana pajz pecčha. ²³Jakziltat ana Yooz Majchquin pajz pecčhaja, jalla niiqui ana Yooz Ejpžtan kamasaccha. Jakziltat "Jesucristuquičha werar Yooz" cjičhaja, jalla niiqui Yooz Majchquin kamča; Yooz Ejpžtan zakaz kamča.

²⁴Nii tuqui nonžta Yooz taku persun kuzquiz chjojwa ančhucqui. Nii Yooz taku chjojžcu, Yooz Majchquin Yooz Ejpžtan ančhucatan tsjii kuzziz wiñaya kamaquičha.

²⁵Yooz Majchquin chiičhaja, tuž cjan:

—Wiñaya Yooztan kamaquičha ančhucqui.

²⁶Yekjap žoñinacuquičha ančhuc incallz pecčha. Jaziqui cjiřřcuča nii puntuquičha. ²⁷Jesucristuquičha Yooz Espiritu Santo ančuca kuzquiz cuchanžquičhaja. Jalla

nižtiquičha tii Espiritu Santuquičha ančucaquičha tjaajinčha. Jaziqui yekja tjaajini Espiritu anaž pecsa ančhucqui. Yooz Espiritu Santuž chekan weraracuquičha tjaajinčha. Anaž toscaranaca tjaajinasaccha. Cristužtan tsjii kuzziz kama; jalla nuž tjaajinčha Espiritu Santuquičha. Nižtaquičha niž tjaajintacama kama.

²⁸Jilanaca, cullaquinaca, Cristužtan tsjii kuzziz kama ančhucqui. Nekztan Cristuž tjonacuquičha, učhumquičha anaž eksnacquičha, nižaza anaž azaquičha. ²⁹Jesucristuquičha zuma kuzzizpančha. Nii zizza ančhucqui. Jakziltat žaj zuma kuzziz niiqui, Yooz maatičha. Jalla nižakaz zizza ančhucqui.

YOOZ MAATINACA

3 Tjappacha ančhucqui nonžna. Yooz Ejpquičha učhum zumaž k'ayacht'ičha. Nižaza Yoozquičha učhum illz-ičha, niž maati cjisjapa. Yooz maatičhumčha učhumquičha. Jalla nižtiquičha učhum kuzquičha ana pajčha ana Yooz criichinacuquičha. Yooz kuzmi anazaž pajčha ninacuquičha. ²Jilanaca, cullaquinaca, učhumquičha Yooz maatičhumčha. Wiruñacuquičha jaknužkačhum cjisnacchan, učhumquičha ana zizza. Pero Jesucristuž tjonacuquičha, nii cheraquičha učhumquičha. Nekztanacuquičha Jesucristuž irata cjisnacquičha učhumquičha. Jalla nii tjaajinta zizzinčhumčha. ³Jakziltat Jesucristo tjewžaja, jalla niiqui čhjul uj paaznacami ecčha, ana ujchiz cjisjapa; Jesucristuquičha ana ujchizza, jalla nižtapacha cjisjapa.

⁴Jakzilta žoñižlaj uj paañi, jalla niiqui Yooz mantitanaca anaž caza. Uj paazquičha Yooz taku quintraccha. ⁵Jesucristuquičha tii muntuquiz tjonacuquičha, žoñinacž uj pampatzjapa. Ana čhjul ujchizza niiqui. Jalla nii zizza ančhucqui. ⁶Jakzilta žoñižlaj Cristužtan tsjii kuzziz, jalla niiqui ana uj paañičha. Uj paañi žoñinacuquičha anaž naaza Cristuž puntuquičhanacuquičha. Nižaza anaž kamča Cristužtanami. ⁷Jilanaca, cullaquinaca, ana jecžquizimi incallskata ančhucqui. Wali kamñi žoñinacuquičha zuma kuzzizza, Cristužtakaz. ⁸Satanás cjeta diabluquičha tuquičha timpuquiztanpacha uj paañipankaztakalča. Jaziqui nižaza tira uj paañičha. Nekztan uj paañi žoñinacuquičha Satanás diabluž maatinacaccha. Jesucristuzti tii muntuquiz tjonacuquičha, Satanás diabluž paatanaca akkatzjapa.

⁹Yooz maatičha ana kuzin uj paañičha. ¿Kjažtiquičha tii ana kuzin uj paañitajo? Yooz maatičha, nekztan kuztan ana uj paapaasaccha. Yooz Ejpž kuz cherchi kuzziz kamñičha. Jalla nekztan tjapa kuztan uj ana paasaccha. ¹⁰¿Jakziltat Yooz maatejo? ¿Jakziltat diabluž maatejo? ¿Jaknužža nii zizas učhumjo? Jalla tuž zizasaccha. Jakziltat žaj kuzin uj paañi, jalla niičha ana Yooz Ejpchizquičha. Nižaza jakziltat žaj niž jilanacžtan čhjaawjkatñi, jalla ničha diabluž maatičha.

PORAPAT ZUMA MUNAZIZA

¹¹Porapat zuma munaziza. Tii mantitacuquičha tuquičha nonzinčhucča. ¹²Tsjii žoñi želatčha, Cain cjeta. Jalla nii Cainquičha niž lajk conchičha. ¿Kjažtiquičha conchit niijo? Jalla niž paatanacuquičha anawalinacatačha; ni-

iž lajkž paatanacazti walinacatača. Jalla nekztan niiz lajk conchiča. Cainqui diabluž maatitača. Ana nii Cainž kuz cherchi kuzziz cjee ančhucqui.

¹³ Jilanaca, cullaquinaca, tii muntuquiz žejlři žoñi-nacaž ančhuc čhjaajwanaqui, ana istraña, ana upa kuzziz cjee. ¹⁴ Tuquiqui ana zuma munazan, jalla nekztan infiernuquin okaj cjitatakalča učumqui. Jaziqui Yoozquin criičuqui arajpach watjaž okaquičha; wali cuntintu cjequičha. Jalla nekztan učumqui Yoozquin criichi jilanacžtan porapat zuma munazizza. Nii zizza učumqui. Jakziltat ana jilanacžtan porapat zuma munazičhaja, jalla niiqui infiernuquinž okaquičha. ¹⁵ Jakziltat niiz jilžtan chjaawjkatčhaja, jalla niiqui žoñi conchiž cjes, jalla nižtaž ninacaqui. Nižaza žoñi conñinacami ana Yooz kuz cherchi kuzzizza. Anaž wiñaya Yooztan kamasača. ¹⁶ Cristuqui učum laycu ticziča. Nekztan jaknuž munazizlaja, jalla nii učumqui zizza. Učumqui Yooz criichi jilanacžtan zuma munazizpanča, ticzcama. ¹⁷ Tsjii tjapa cusasanacchiz žoñiqui tsjii t'akjir jila cheraquič niiqui, okzpanča. Anaž okznasaž niiqui, žkjažt Yooz cherchi kuzziz cjesajo? Anapanž Yooz cherchi kuzzizza. ¹⁸ Jilanaca, cullaquinaca, anača atžtan taku mayaka okzqui. Paatanacžtanaqui okza. Nekz tjeeža učumž okžtaqui. Niiča werar okzqui.

YOOZQUIZTAN ANA PAYZNAKŽCU MAYAQUIČHA

¹⁹ Jilanaca zuma okzcan, učumqui zizza, werar Yooz maatičhumpanča, jalla nii. Nekztan llajlla kuzzizlaj niiqui, tjup kuzziz cjee. Yooz yujcquiz Yooz maatinacčumčha.

²⁰ Yoozza juc'ant chekanaqui učum kuzquiztan cjenauqui. Yoozqui tjapa učum kuz zizza, ana walinacami, walinacami, tjappacha. Nii anawalinaca zizcumi, Yoozqui tirakaž učum okža. ²¹ Jilanaca, cullaquinaca, čhjlorat učumž kuz walika cječhaj niiqui, Yoozquiztan ana ekskcu mayasača. ²² Učumqui Yooz mantitacama kamtiquiztan, nižaza Yooz kuzcama kamtiquiztan učumž mayiztac nonžtaž cjequičha. ²³ Yooz mantitanacaqui tužuča: Yooz Majch Jesucristužquin tjapa kuztan cjee. Nekztanaqui jilanacžtan zuma munaza. Jalla nuž mantichiča Yoozqui. ²⁴ Jakziltat nii mantitacama kamčhaja, jalla niiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooztan tsjii kuzzizza nii žoñinacžtan. Yooz tjaata Espiritu Santuqui učum kuzquiz žejlča. Jalla nekztan zizza učumqui, Yooztan učumtan tsjii kuzziz, jalla nii.

ESPIRITU SANTUŽTAN CRISTUŽ QUINTRA ESPIRITUŽTAN

4 Jilanaca, cullaquinaca, nonžna. Jakziltat "Tii takuqui Yooz takučha", cjičhaj niiqui, nii žoñiž chita taku zumpacha tantiyaquičha, Yooz taku chiiñi, ana Yooz taku chiiñi, jalla nii. Anača čhjlor takumi pjazila criizqui. Tii muntuquiz muzpa toscara chiiñi žoñinaca žejlča; Yooz taku chiitažokaž cjiča. ² ŽJaknužt žoñiž chiita taku paji atas učumjo? ŽYooz Espiritu Santuž chiiikatka? ŽUz ana Yooz Espiritu Santuž chiiikatja? Jalla tuž paji atasacha učumqui. Tii muntuquiz Jesu-

cristuqui žoñž curpuchiz kamchiča. Jakziltat nižtapan chiičhaja, jalla niiča Yooz taku chiiñiqui. ³ Nižaza jakziltat Jesucristuqui anača žoñž curpuchiz kamchiqui, cjan chiičhaja, jalla niiča ana Yooz takucama chiiñiqui. Cristuž quintra espirotuqui nii chiiikatča. Nii Cristuž quintra espirotuqui tjonaquičha; tuqitan ančhucqui jalla nii nonzinčhucča. Anziqui tii muntuquiz nižta Cristuž quintra chiiñinaca žejlča.

⁴ Pecta jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui Yooz maatinacčhucča. Nii toscar taku joojooñinacaqui diabluž mantitaž ojklayča. Ančhuczi Yooz Espiritu Santuž mantitaž ojklayča. Yooz Espiritu Santuqui juc'anti azzizza nii diablužquiztan cjenauqui. Nekztan ančhucqui nii toscar taku joojooñinaca atipasača. ⁵ Ninacaqui diabluž maatinacača. Nii žoñinacaqui ana Yooz takucama chiiñiča, diabluž taku chiiñiča ninacaqui. Nii diabluqui tii muntuquiz ančaž mantiča. Jaziqui Yoozquin ana criichi žoñinacaqui diabluž taku criičha. ⁶ Učumzti Yooz maatinacčumčha. Jaziqui werar Yooz takuž chiyar Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar takuž catokča. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui nii werar taku anaž catokča. Nužquiz werar taku chiiñi žoñinacami, nižaza toscar taku chiiñi žoñinacami pizc-pacha pajasača učumqui.

YOOZQUI ANCHA MUNAZIŇI KUZIZZAZA

⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yoozpankazza učum porapat zuma munazkatñiqui. Jaziqui učumqui tjappacha porapat zuma munazizpanča. Jakziltat zuma munazičhaja jalla niiqui Yooz maatiča. Nižaza Yooz pajča. ⁸ Yoozqui ancha munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat ana munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui ana Yooz pajča. ⁹ Yooz Ejpqui tii muntuquiz niiz zinta Majch cuchanžquichiča učum Yooztan wiñaya kamzjapa, wali cuntintu. Jalla nuž cuchanžquitiqiztan Yoozqui učumquiz niiz munaziñi kuz tjeeziča. ¹⁰ Yoozqui ultimiu zuma munaziñi kuzzizpanča. Yooz Ejpča učum k'ayachichiqui. Nekztan niiz Majch cuchanžquichiča. Yooz Majchqui učum uj laycu ticziča, učum ana casticta cjisjapa. Nekztan zuma munaziñi kuzqui jaknužt cječhaja, nii zizza učumqui.

¹¹ Pecta jilanaca, cullaquinaca, učumtan ancha munazičha Yooz Ejpqui. Jaziqui učum nižtazakaz porapat zuma munazizpanča. ¹² Anaž jakzilta žoñimi Yooz cherča. Ana Yooz cheržcumi zuma munazičhaja, jalla nii žoñiqui Yooztan tsjii kuzzizza. Nižaza Yooz munaziñi kuz, jalla nižta kuzzizza nii žoñiqui. ¹³ Yooz Ejpqui niiz Espiritu Santo učumquiz tjaachiča. Jalla nekztan Yooztan učumtan tsjii kuzzizza, nii zizza učumqui. ¹⁴ Yooz Ejpqui niiz Majch cuchanžquichiča žoñinaca liwriizjapa. Nii Yooz Majch cherčinča wejrnacqui. Nekztan ančhucaquiz nii puntu tjaajinchinča. ¹⁵ Jakziltat "Yooz Majchča Jesucristuqui", cjičhaja, jalla niiča Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui nižtan tsjii kuzzizza.

¹⁶ Yoozqui učumtan ancha munazičha, jalla nii zizza učumqui. Nižaza nii criičha učumqui. Yoozqui munaziñi kuzzizza. Jaziqui jakziltat munaziñi kuzzizpanžla-

ja, jalla niiča Yooztan tsjii kuzzizqui. Nižaza Yoozqui ninacžtan tsjii kuzzizza. ¹⁷ Nuž kamcan juc'ant juc'ant munaziñi kuzziz cjissa učumqui, Jesucristuž irat kuzziz cjiscama. Jalla nekztan juyzuquiz ana eksnaquiča učumqui. ¹⁸ Munaziñi kuzziz žoñinacaqui ana Yoozquin eksniča. Zuma munaziñi kuzziz žoñinacaqui anaž čhjulumi eksnasača. Jalziltat eksni kuzzizlaja, jalla niiqui Yooz casticz eksa. Jalla nižtiquiztan anaž zuma munaziñi kuzzizza nii eksni žoñinacaqui.

¹⁹ Yoozqui učumtan zuma munaziča. Jalla nekztanaqui učumqui Yooztan munaziča. ²⁰ Jakziltat “Wejrqui Yooztan zuma munaziñi kuzziztča”, chiičhaja, jalla niiqui niž jilanacžtan ana chjaawjkatñipanča. Niiž jilanacžtan chjaawjkatčhaja, jalla niiqui anaž Yooztan zuma munaziñi kuzzizza. Inapankaz “Wejrqui Yooztan zuma munaziñi kuzziztča” cjiča. Toscara chiiča. Nii žoñinacaqui cherta jilanacžtan anazuma munazičhaja, jalla niiqui j jaknužt ana Yooz cheržcu Yooztan munaziñi kuzziz cjesajo? Anapanž cjesača. ²¹ Yoozqui učum mantichiča tuž cjican:

—Jakziltat Yooztan munaziñi kuzzizlaja, jalla niiqui niž jilanacžtanami zuma munaziñi kuzzizzakaz cjis waquiziča.

UČHUMQUI ANAWALINACA ATIPČHA

5 Jesusača Yooziž cuchanžquita Cristuqui. Jakziltat nii Jesucristužquin criičhaja, jalla niiča Yooz maatiqiu. Tjapa Yooz maatinacami Yooz Ejpžtan munaziñi kuzzizza. Nižaza Yooz Ejpžtan munaziñi kuzzizalaj niiqui, Yooz Ejpž maatinacžtan munaziñi kuzzizzakazza. ² Nižaza jakziltat Yooztan munaziñi kuzzizalaja, jalla niiqui Yooz mantitanacaž cazza. Jalla nekztan Yooz maatinacaqui porapat zumaž munaziča. Niiž zizza učumqui. ³ Yooztan munaziñi kuzziz žoñiqui Yooz mantitanaca cazza. Nii Yooz mantitanacaqui anača ch'ama. ⁴ Yooz mantita cazcu, Yooz maatinacaqui anawalinaca atipča. Jakzilta žoñit Yoozquin tjapa kuz criičhaja, jalla niiqui anawalinaca atipča. ⁵ ¿Jakziltat anawalinaca atipjo? Jakziltažlaj Jesús cjita Yooz Majchquin tjapa kuztan, jalla ninacaž atipča anawalinacaqui.

YOOZ MAJCHČHA JESUCRISTUQUI

⁶ Jesucristuqui tii muntuquiz tjontan, kjaztan bautistatača. Jalla nekztan cruzquiz ch'awcta ticziča. Kjaztan bautistaž cjen, jalla niiča tisticuqui, Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Cruzquiz ch'awcta ljoc tjawkchiča. Jalla nii zakazza tisticuqui, Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Yooz Espiritu Santuqui tisticuzakazza: Yooz Majchča Jesucristuqui, cjican. Nii Espiritu Santuča werarapan chiiñiqui. ⁷ Arajpachquinaqui čhjep tisticunaca žejlča, Yooz Ejp, nižaza Taku cjita tjuuchiz Yooz Majch, nižaza Yooz Espiritu Santo. Nii čh-

jepultanaqui tsjiikaz chiiča. ⁸ Nižaza tii muntuquiziqui čhjep tisticunacazakaz žejlča, Yooz Espiritu Santo, nižaza kjaztan bautis, nižaza cruzquiz ljoc tjawkz. Nii čhjepqui tsjiikaz chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjican. ⁹ Žoñž taku weraražlaja niiqui, Yooz taku juc'ant werarača. Werara chiiñi Yooz Ejpqui chiiča, tuž cjican:

—Jesucristuča Wejt Majchqui.

¹⁰ Jakziltat Yooz Majchquin criičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz zizza, Jesucristuča Yooz Majchqui, nii. Jalla nižakaz Yooz Ejpqui chiiča. Jakziltat Yooz taku ana criičhaja, jalla niiqui Yooz toscara chiitažokaz nayča. Yooz takuqui chiiča: Jesucristuča Yooz Majchqui, cjican. Jalla nii anaž criiž pecča yekjap žoñinacaqui. Jalla nekztan Yooz toscara chiitažokaz nayča nii ana criiñinacaqui. ¹¹ Nižaza Yoozqui cjiča:

—Wejt Majchqui ančuca ujquiztan ticziča. Jalla nekztan ančhucqui wejtan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu.

¹² Jakziltat Yooz Majchquin tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquiča. Nižaza jakziltat Yooz Majchquin ana tsjii kuzziz kamčhaja, jalla niiqui Yooztan ana wiñaya kamača.

ŽERZ TAKUNACA

¹³ Ančhucqui Yooz Majchquin criiča tjapa kuztan. Jalla nekztan Yooztan wiñaya kamaquiča, wali cuntintu. Nii zizjapa, ančucaquin cjižrcučha wejrqui.

¹⁴ Učumqui Yooz kuzcama mayizaquiči niiqui, nonžtaž cjequičha. Učumž mayizta nonžtaž cjequiči niiqui, tjaataž cjequičha. Jalla nužupanča. Weraraž niiqui.

¹⁶ Tjapa anawalinacami ujpanča. Tsjii jilaqui uj paaquiči niiqui, Yoozquiztan mayizinspanča, pertunta cjeejo. Pero tsjii juc'ant anawal uj paaz kuzzizalaj niiqui anaž pertunta cjesača. Niižta ana Yoozquiztan mayizina, pertunta cjeejuqui. Yekja ujnacami Yoozquiztan mayizinasacha, pertuntaž cjeajo.

¹⁸ Yooz maatinacami anaž kuzin uj paasača. Yooz maatinaca walja kjaraž cuitičha Yooz Majchqui. Nii anawal Satanás diabluqui Yooz maati Yooz kjarquiztan ana kjañi atča. Nii zuma zizza ančhucqui. ¹⁹ Yooz maatinacčhumča učumqui. Ana Yoozquin criichi žoñinacaqui, tjappacha Satanás diabluž mantuquiz žejlča. Učumqui nii zakaz zizza.

²⁰ Yooz Majchqui tjonchiča učumnaca zuma intintazkatajo, nižaza werar Yooz pajajo. ¿Ject werar Yoozjo? Jalla niiča Jesucristo Yooz Majchqui. Jaziqui učumqui nii werar Yooztan tsjii kuzziz cjissinčhumča. Niižtan kamcan, wiñaya niižtan kamaquiča. ²¹ Jilanaca, cullaquinaca, ančhucqui žoñiž paata yooznacquiztan zaraka, ana iya nekz macjata ančhucqui. Jalla nužupanča.

2 SAN JUAN

WERAR TAKU, MUNAZIŇI KUZ

1 Wejrqui Juan cjititča. Icliz jiliritča wejrqui. Jaziqui tii cartal cjiŕŕcuča Yooz illzta cullacaquin tjappacha naaža maatinacžquin. Wejrqui ančhuc werara k'ayachuča. Nižaza tjapa Yooz taku criichinacaqui ančhucž k'ayachiča. ² Učhum kuzquiziqui werar Yooz taku žejlča, nižaza wiňaya želaquiča. ³ Nižaza zuma munaziŇi kuzziz kaman, Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristo Yooz Majchtan učhum yanapča. Nižaza učhum okžcu, llan kuzziz cjiskatča.

⁴ Yekjap am maatinaca cherchinča, Yooz takucama kamŇi. Nužupan, mantichiča Yoozqui. Nuž kamŇi cheržcu, ancha chipchinča wejrqui. ⁵ Cullacalla, anziqui am roct'uča, porapat zuma munaza. Nii mantitaqui anača anztakaz. Tuquitanpacha učhumqui nuž mantitapanča. Jakziltat zuma munaziŇi kuzzizlaja, jalla niiqui Yooz mantitanacacama kamča.

Tuquitanpacha Yooz mantita nonzinčhucča, zuma munaziŇi kuzziz cjee, jalla nii.

INCALLŇI ŽOŇINACA

⁷ Tii muntuquiz muzpa žoŇinacaqui ojklajča, žoŇi incallcan. Ninacaqui anaž criiča, Jesucristuž žoŇž curpuchiz kamchiča tii muntuquiz, nii. Jalla ninacača in-

callŇinacaqui. Nižaza Cristuž quintranacača. ⁸ Ančhucqui nonžna. Ančhucqui Yooztajapaž langža. Nii langžta cuitaquiča, ana pertiznajo, arajpachquin zumanaca tanzjapa.

⁹ Jakziltat Jesucristuž tjaajinta yapzaja, jalla niiqui anaž Yooztan tsjii kuzziz kamča. Nižaza jakziltat Jesucristuž tjaajintacama ana kamčhaja, jalla niiqui anazakazza Yooztan tsjii kuzzizqui. Pero jakziltat Jesucristuž tjaajintacama kamčhaja, jalla niiča Yooz Ejpžtan nižaza Yooz Majchtan tsjii kuzzizqui. ¹⁰ Jakziltat ančhucacauiz tjonžcu Cristuž tjaajinta ana niicama tjaajinčhaj niiqui, anaž Yooztan tsjii kuzziz nii jilaqui. Ančhucqui nii žoŇi ana kjuyquiz kjawznaquiča. Anazaž tsaanaquiča. ¹¹ Jakziltat nii anawal žoŇžquiz tsaanačhaj niiqui, nii žoŇž anawal langz yanaptažokaz cjiča.

ŽERZ TAKUNACA

¹² Zumsira wacchi takunaca wejtta žejlča. Pero tjappachaqui anal cjiŕŕz pecuča. Ančhucacauin tjonz pecuča, učhum pora parlizjapa, porapat cuntintu cjisjapa.

¹³ Am cullaqui illzizakazza Yoozqui. Naaža maatinacaqui saludos apayžquiča. Jalla nužukazza.

3 SAN JUAN

GAYO CJITAQUI ZUMAČHA

1 Wejrqui Juan cjititčha. Icliz jiliritčha wejrqui. Gayo, amquin cjiyržcučha. Yooz takucama kamcan, am k'ayachučha.

²Jila, amtal mayizinučha tjappacha walicama cjeajo, nižaza am curpu zuma žejtñi cjeajo. Am kuz walikazza, nii zizučha wejrqui. ³Yekjap jilanacaqui wejtquiz tjonzičha. Am puntu wejtquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Nii Gayuqui werar Yooz takucamaž kamčha.

Jalla nuž zizcu ancha chipchinčha. ⁴Wejt jilanacaž werar Yooz takucama kamñipan zizcu, anchal cuntintučha wejrqui. Anaž čhjulumi wejr juc'ant cuntintu cjskatñiqui žejlčha.

⁵Jila, walikam am paačha, jilanaca yanapcan, ana pajta jilanacami. ⁶Yekjap amiž yanaptanacaqui iclizquiz mazzičha, tuž cjican:

—Nii Gayo cjita jilaqui ancha zumačha. Ana pajta jilanacami yanapñipankazza. Nižaza okžñipankazza.

Gayo jila, jalla nužupan amqui tira yanapaquičha. Jilanacaž jiczquin okanami yanapz waquizičha. Jalla niic walikazza; jalla nuž cjenaqui Yooz kuzqui wali cuntintuž cjequičha. ⁷Nii jilanacaqui Yooz sirwican ojklayñičha. Ninacaqui ana Yooz criichinacžquiztan ana čjul yanapñimi pecñičha. ⁸Jaziqui učumqui nii Yooz sirwiñi jilanaca yanapz waquizičha, ninaca werar Yooz taku parlajo.

DIOTREFES CJITAQUI ANAWALI PAAŃIČHA

⁹Tuquiqui iclizquin cjiyrchinčha. Tsjii žoñiqui weriž cji-rta anaž nonz pecčha. Wejrqui icliz jiliritčha. Pero nii

žoñiqui anaž wejr jilirižtaka nayčha. Diótrfes cjita tju-uchizza nii žoñiqui. Niikaz jilanaca juc'antiž mantiz pecčha. ¹⁰Wejrqui ančhucaquin tjonachaj niiqui, jalla nekztan nii žoñiž anawali paatanaca paljayačha ančhucaquiz. Nii Diotrefesqui toscaranaca parličičha wejt-naca quintra. Iya anawalinaca paachizakazza. Nižaza jilanacaž tjonznami, ana risiwz pecñičha. Yekjap criichinaczi wali quiyas pecčha. Nii Diótrfeszi cjiñičha:

—Anapanž nii jilanacžtan zumaž risiwaquičha.

Nižaza zuma risiwñi jilanaca iclizquiztan chatkatñičha. ¹¹Jila, jaziqui anačha nižta cjisqui. Nii žoñiž paatanaca ana yatekaza. Amzti, walikam paačha. Jakziltat walinaca paačhaja, jalla niiqui Yooz cherchi kuzziz kamčha. Jakziltat anawalinaca paačhaja, jalla niiqui anaž Yooz pajčha, ana Yooz cherchi kuzzizza.

DEMETRIO CJITAQUI WALI PAAČHA

¹²Tjappach žoñinacaqui Demetriuž puntu cjičha:

—Zumačha nii Demétrio cjita jilaqui. Niiž paatanacami werar tawk jarupankazza.

Nižaza wejrnacmi chiyučha, Demetriuqui zuma jilačha, nii. Ančhucqui zizza, wejrnacqui werar takul chiyiñičha, nii.

¹³Zumsira wacchi takunacaqui wejtta žejlčha cjiyrz-japa. Pero tii cartiquiz anal iyal cjiyrz pecučha. ¹⁴Wajilla amquin tjonzquiz pecučha. Jalla nekztan učumporaž palt'aquičha.

¹⁵Llan kuzziz cjee. Tekzta jilanacaqui saludos apayžquičha. Nižaza amqui wejtnaca jilanacžquiz tsaanžinaquičha, zapa maynižquiz. Jalla nužukazza.

JUDAS

1 Wejr Judasqui Jesucristuž manta payiñ žoñtča nižaza Jacobž lajkča. Wejrqui ančucaquin cji-jržcuča. Yooz Ejpqui ančhuc kjawziča, niiž maati cjeajo. Nižaza Yooz Ejpqui ančucatan zuma munaziča. Nižaza ančhuc anawalinacquiztan cuitiča, Jesucristuž tjonzcama. ² Yoozqui ančucaquiz juc'antej okžla, nižaza juc'ant walikaj kamkatla, nižaza ančhucqui Yooziž ancha munasitaj cjila.

TOSCARA TJAAJIŃINACŽ PUNTU

³ Pecta jilanaca, cullaquinaca, wejrqui ančucaquin anchal cjuñchinča. Jalla nuž cjuñžcu liwriiñi puntuquiztan ančucaquin anchal cjiirz pecuča. Ančucatan wejttan liwriita žoñinacača. Anawal tjaajiñinacž ančucaquiz incallz pecchiž cjen tii cartal urgente apayžcača, ančucaquiz chiižinzjapa. Yoozquin kuz tjaaz puntu werara tjaajintatača. Tsjemata tjaajintanacaqui anača werara niiqui. Werar tjaajintanacžquizkaz tjurt'iñi kuzziz cjee. ⁴ Yekjap ana lijitum criichi žoñinacaqui ančucaquiz jamazit luzziča, ana kjanapacha. Ninacaqui ana wal žoñinacača. Yooz partiquiz luzcu, Yooz okžni kuz tsjii kjutñi intintazza. Ninacaqui cjiñiča, "Yoozqui učhum okzpanča, jaziqui čjul paatami walikazza". Jalla nuž kamcan učhum Jesucristo Jiliržquiz anapan pajča. Pero criichi žoñinacž pajk Patrunača Jesucristuqui. Yekjat ana iya želasča. Jaziqui ninacaqui Yooz kamañquiz anapan kamča. Tuquiqui profetanacaqui nižta kamñinacž puntuquiztan cjiirchiča, "Yoozqui ninacžquiz casticaquiča", jalla nuž cjican.

⁵ Ančucaž zizziž cjenami, ančucaquiz zumpacha cjuñkatz pecuča tii puntuquiztan. Tuqui Yooz Jiliriqui Egipto yokquiztan Israel wajtchiz žoñinaca jwessiča. Nekztan jwessiž cjenami ana criichinacžquiz ticzkatchiča. ⁶ Nižaza tii cjuñžna. Yekjap anjilanacaqui Yooziž tjaata puesto ana iya wacaychiz pecchiča, nižaza arajpach puestuquiztan zarakchiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca presužtakaz čhjelinča. Wiñayjapa zumchiquiz chawctažtakaz žejlča Yooz pajk pjalz tjuñicama. ⁷ Nižaza Sodoma wajtquiz žejlñinacami Gomorra wajtquiz žejlñinacami, nižaza žcatinta wajtquiz žejlñinacami jalla nii ana wal anjilanacažtapacha ancha uj paachiča. Ninacaqui adulteriuquiz ojklaychiča. Nižaza tsjemata adulterio paachiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninaca casticchiča, wiñaya infiernuquin. Jalla nuž kjanapacha chiichiča, Yoozqui ana walinaca casticspanča, jalla nii.

⁸ Jalla nii Yooz casticz puntu zizcumi, ana zuma tjaajiñi žoñinacaqui chjuužta jaru ojklayča, "Yoozqui nižta wejtquiz tjaajinchiča, tsjii chjuužtiquiz" cjican. Nekztan adulteriuquiz ojklayča, nižaza Yooz Jiliriz mantita anaž cassa, nižaza poderchiz zajranacžquiz ararča. Jalla nuž chjuužta jaru anawali kamča. ⁹ Tsjii pajk arcángel Miguel cjita žejlča, walja poderchiz. Jalla nii anjilaqui diablužtan ch'aasica Moisés curpu puntuquiztan. Jalla nuž ch'aascan, Miguel anjilaqui diablužquiz ana ararchiča; "Casticta cjee", cjican. Antiz tiikaz chiichiča, "Yooz Jiliriqui amquiz ujžla". Jalla nižtakaz chiichiča. ¹⁰ Pero nii ančucatan kamñi anawali žoñinacaqui ana intintazñi kuzzizza. Poderchiz zajranacž quintra chiican, chjaawjkatča. Animalažtakaz persun kuzcamakaz ojklayniča. Jalla nuž ojklaytiquiztan persunjapa casticu zjiicča.

¹¹ Ninacžtaqui ana wali cjequiča. Cainž irata Yooz kamañquiz ana kamz pecča. Paaz ganz peccu, Baalam irata tsjii kjutñi ojklayča. Nižaza Corež iratažtakazza casticu zjiicča. Korequi Yooz uchta žoñinacž quintra paažcu ticziča. ¹² Ančhucqui Yooztajapa pjiistanaca paača. Ančucaž cristian pjiista paan, ninacaqui azipanča ančhucalta. Pjiistiquiz ancha anazuma lujlñi, nižaza licñi, nižaza ana zuma kamñiča. Ninacača Yooz ana rispitiñiqui. Persunjapakaz importiča. Anača yanapchuca, ančucaž zuma kamajo. Ninacaqui ana chijñichiz tsjirižtakazza, nižaza tjamiž chjichta tsjirižtakaz. Nižaza ninacaqui anazuma frutchiz muntinacžtakaz. Cajlžta muntinacžtakaz, žejtz wira anapan žejlča ninacžtaqui. ¹³ Tjamiž chjichta kjaz ljojkinacžtakazza. Ninacž azzuca paatanacaqui kot anazum ch'utunacžtakazza. Nižaza ninacaqui tsjii kjutñi pertissi warawaranacžtakazza. Anawal zumchiquiz wiñayjapa castictaž cjequiča. Casticta cjisjapa, nii anawal tjaajiñinacaqui chjojtača.

¹⁴ Tsjii žoñiqui Enoc cjitatača. Adanžquiztan pakallak wila majchmajchquiztan tjonñitača. Jalla nii Enocqui Yooztajapa chiichiča tuž cjican: "Yooz Jiliriqui warank warank anjilanacžtan tjonaquiča, tjapa žoñinaca pjalzjapa. ¹⁵ Jalla nuž pjalžcan Yooz Jiliriqui tjapa anawal žoñinacž ujnaca tjeeznaquiča; tjapa ninacaž anawali paatanaca tjeeznaquiča. Nižaza Yoozqui tjapa niiz quintra anawali chiitanaca tjeeznaquiča". Jalla nuž mazinchiča Enoc cjitaqui. ¹⁶ Nii anawali žoñinacača quijakaz pecñinacaqui. Nižaza iñarcan chuchkaz pecñinaca; nižaza ninacž kuz pecta jaru ojklayniča. Nižaza mitarazzi takunacžtan chiiñiča. Nižaza žoñinacž kuz wali cjisjapa chiiñiča, nii žoñinacžquiztan cusasanaca ganžjapa.

CRIICHI ŽOŇINACŽQUIZ CHIIŽINTA TAKU

¹⁷ Pecta jilanaca, cullaquinaca, jalla tii puntuquiztanž cjuŋzna. Učhum Jesucristo Jilirž apostolonacaqui ultim timpu puntuquiztan ančucaquiz mazinčiča, tuž cji-can; “Ima tii muntu tucuzinžnan, anawal žoŇinacaqui jecžnaquiča, Yooz kamañ puntunacž quintra chiican. Ninacaqui persun anawal pecta kamañ jaru kamaquiča”. Jalla nuž mazinčiča apostolonacaqui.

¹⁹ Jalla nižta anawali žoŇinacaqui žoŇi t'akŋiča, nižaza porapat quintra tanaskatŋiča. Yooz Espiritu Santuqui ninacž kuzquiz ana žejlča. Ninacaqui persun kuzcama-kamaz kamča.

²⁰ Pecta jilanaca, cullaquinaca, Yooz puntunaca tjaa-jintanacžquiz tjurt'iŋi kuzziz cjee. Nižaza Espiritu Santuž aztan Yoozquin mayiza, juc'ant zuma kamañchizpan cjisjapa. ²¹ Nižaza zuma kama, Yooz ančucatan tira zuma munazizjapa. Nižaza učhum Jesucristo Jilirž tjonz tjuŋi tjewžna. Nii tjuŋquiziqui Jesucristuqui niž okžŋi kuzziz cjen arajpachquin Yooztan wiŋaya kamŋi-japa ančucaquiz cjiskataquiča.

²² Turwayzi kuzziz žoŋžquiz zumpacha paljaya, zuma tjaa-jintanacquiz tjurt'iŋi kuzziz cjisjapa. ²³ Infiernuquin tjojtsnak cjenpacha kjawžna, liwriita cjisjapa. Nižaza ujchiz žoŇinacžquiz okžŋi kuzziz cjee. Anawal žoŇinacžquiz okžcan, persun kuzquiz cuitasaquiča, zuma kamañquiztan tsjii kjutŋi ana chjitchta cjisjapa. Ančucqui ana zuma kamañchiz žoŇinacžtan ojklaycan nižta ana zuma kamañchiz cjesača. Jalla nižtiquiztan anawal žoŇinacžquiz okžcan, cuitasa ninacž irata ana cjisjapa.

²⁴ Yoozqui zinta Yoozza. Niiča Jesucristo Jilirž cjen učhum Liwriiŋiqui. Niiča ancha azzizqui, učhumnaca cuitizjapa, nižaza ančuc ana ujquiz tjojtzjapa, nižaza niž yujcquiz ana ujchiz prisintizjapa. Jalla nekz, Yooz yujcquiz žejlcan, ančucqui ancha cuntintuž cjequiča. Anztajapami wiŋayajapami Yoozqui honorchizkaj cjila, nižaza niž arajpach watjaqui zumapaj cjila, nižaza tjapa azzizkaj cjila, nižaza tjapa mantiŋej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

APOCALIPSIS

¹ Yoozqui tii liwruquiz cjiirta puntunaca Jesu-cristužquiz mazinchiča, Jesucristo niiz sirwiñi žoñinacžquiz maznajo. Tii puntunacaqui waji wataquiča. Jesucristuqui niiz sirwiñi Juanžquin anjila cuchanžquichiča, tii liwruquiz cjiirtanaca zizta cjejajo. ² Wejr Juanqui tjapa nii zizta puntunacžquiztan cji-jruča, jaknužt wejr nii zizzinžlaja, jalla nužupan. Jaz-iqui Yooz takumi nižaza Jesucristuž maztami chiyuča. Nižaza tjapa weriž chertanacami chiyuča. Tjappacha werarapan cjiiruča.

³ Jakziltat žoñinacžquiz tii Yooziž tjaata takunaca li-ičhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequiča. Nižaza jakziltat tii Yooziž tjaata takunaca nonžaja, nižaza niiz jaru kamčhaja jalla niiqui zakaz cuntintuž cjequiča. Tii puntunaca cumplis timpunaca žcatžinžquiča.

JUANQUI ICLIZANACŽQUIN CJIJRČHA

⁴ Wejr Juanqui pakallaw Asia yokquin žejlñi iclizanacquin cjiiruča. Yoozqui ančhucaquiz zumpachaj yanapt'ila, nižaza Yoozqui ančhucaquiz walikaj kamkatla. Yoozqui tuquitanpachami anzimi jaztanami wiñayjapa tirapan žejlčha. Yooz mantiz julz yujcquiz pakallaw zuma ispiritunaca žejlčha. Ninacaqui ančhuc walikaj kamkatla. ⁵ Nižaza Jesucristuqui ančhuc walikaj kamkatla. Jesucristuča ligitum chiiñiqui. Nižaza primir ticziquiztan jacatatchi žoñiča. Nižaza Jesucristupanča tjapa tii muntuquiz žejlñi mantiñi reynacžquiz mantiñiqui. Cristuqui učum ancha okziča. Nekztan učum ujnacquiztan ticziča. Jalla nuž ticžcu, učum liwriichiča, niiz ljok tjawkchiž cjen. ⁶ Nekztan Jesucristuqui učum utchiča, nižtan chicapacha mantiñijapa, nižaza Yooz Ejpžquiz rispitiñijapa. Jalla nii Jesucristuqui wiñayjapa honorchiz cjila. Nižaza wiñayjapa mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁷ Cjužzna. Tsji nooj Jesucristuqui tsjir taypiqueiz tjon-aquiča. Jalla nuž tjonan tjapa žoñinacaqui nii cheraquiča; Jesucristo quintraa paañi žoñinacami nii zakaz cheraquiča. Nekztanaqui tjapa wajtchiz ana criiñi žoñinacaqui kaaquiča, ninaca casticz ora tjonchiž cjen. Jalla nužoj cjila. Amén.

⁸ Yooz Jiliriqui tuž cjiča: “Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitča wejrqui tjappachtajapa”. Jalla nuž cjiča tjapa aztan mantiñi Yooz Jiliriqui. Niiqui anzimi, tuquitanami, jaztanami žejlčha.

⁹ Wejr Juanqui ančhucaquin cjiiržcuča. Wejrqui ančhuca jiltča, Jesucristužquin kuz tjaatiquiztanaqui.

Učhumqui Yooz mantuquiz kamchiz cjen, sufriča. Pero čhjul sufritami žejlčhaja, Jesucristuqui učumnac-quizimi pasinsis kuzziz cjiskatča. Wejrqui kot tayp-iquiz kolta yokquiz želuča, Patmos cjita tii yoka. Jalla ticju preso želuča, Yooz taku parlitiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan maztiquiztan.

JESUCRISTUŽ CHERTA

¹⁰ Tsjii Yooz tjuñquiziqui Yooz Espíritu Santuqui wejt kuzquiz ancha tjonchiča. Tjonžcu jalla tii watchiča. Tsjii alto jora nonzinča wir kjutñi, trompetž pekz joražtakaz nonzinča. ¹¹ Nii joraqui tuž cjičiča:

—Wejrtča primirquiztan tjappacha kalltichintqui. Nižaza wejrtča tjappacha mantiñtqui. Jaknužt tsjii litraqui “A”quiztan kallantičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižtitča wejrqui tjappachtajapaqui”. Jaknužt amqui cheračhaja, jalla nii chertanaca cjiir. Nekztan nii libro pakallaw iclizanacquin apaya, Efeso iclizquin, nižaza Esmirna iclizquin, nižaza Pérgamo iclizquin, nižaza Tiatira iclizquin, nižaza Sardis iclizquin, nižaza Filadelfia iclizquin, nižaza Laodicea iclizquin. Jalla nii Asia cjita provinciquin žejlñi iclizanacquin nii cjiirtaqui apaya.

¹² Jalla nekztanaqui wir kjutñi kjutzinča chertzjapa, jectpan nižta paljayzqui, nuž cjican. Jalla nuž kjutžcu tsjii pakallaw kor cantilero chertzinča. ¹³ Nii cantiler taypiqueiz tsjii žoñižtakaz tsijtchi želatča. Niiqui tol zquitchiztača, nižaza quecquiz tsjii pal kor sinturunchiztača. ¹⁴ Nižaza niiz ach charami chiwitača, chiw chomažtakaz, nižaza chiw kjatñižtakaz. Niiz čhju-jcquinacaqui ujžtakaz c'ajatča. ¹⁵ Niiz kojchanacaqui zuma llijatča jurnuquiz tjiñanta korižtakaz. Niiz joraqui wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. ¹⁶ Niiz žew kjarquiz pakallaw warawaranaca tanzitača. Niiz atquiztan pajk ar cuchillužtakaz ulnatča, porap kjut-tan archiz. Niiz yujcqui zmali tjuñižtakaz c'ajatča.

¹⁷ Jalla nii cheržcu, niiz kojchquiz tjojtsinča, ticziž-takaz. Niizti wejr lanziča žew kjaržtan. Jalla nuž lanžcu tuž cjičiča:

—Wejr ana eksna amqui. Primirquiztanpacha asta wiricama želuča. Wejrtča juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. ¹⁸ Wejrtča žetiñtqui. Wejrqui ticzi-inča. Pero wejtquiz chertzna. Wiñayjapa žetuča. Nižaza wejrqui mantuča ticzmi, nižaza ticz yokami.

¹⁹ Jaziqui cjiirquiča jaknužum cherčhaja, jalla nii. Cji-jraquiča tii timpu watchinacami, nižaza jazta timpu tjonanami, nii. ²⁰ Wejt žew kjarquiz pakallaw warawaranaca žejlčha. Jalla nii cherchamča, nižaza

pakallaww cantilerunaca cherchamča. Ninaca tuž cjiča: nii pakallaww warawaranacaqui pakallaww iclizanacž irpiñinacača. Nii pakallaww cantilerunacaqui pakallaww iclizanacača.

EFESO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

2 Efeso icliz irpiñižquin tuž cjiča: “Tsjiiqui žew kjarquiz pakallaww warawara tanža, nižaza pakallaww kor cantiler taypiquiz ojklajča. Jalla niiqui tuž cjiča: ² Ančucaž paatanacami pajuča. Ančucqui wejtta-japa ancha langža. Nižaza sufrichiz cjenami ančucqui tjurt'iñi kuzzizza. Nižaza ančucqui ana zum kamañchiz žoñinaca ana cherez pecča. Nižaza jakziltat 'apostultča wejrqui' cjian ojklajčaja, jalla ninaca wawczinčucča ančucqui, werara ana werara jalla nii. Jalla nižtiquiztan jecnacat ana werar apóstol ojklajčaja, jalla nii zizzinčucča. ³ Wejrqui zizuča, ančucqui pasinsis kuztan sufriča, wejtquiz criican. Nižaza wejtquiz kuzziz cjen walja awantichinčucča. Nižaza wejtta-japa walja langzinčucča, ana ocha nayžcu. ⁴ Pero tsjii ujchizza ančucqui. Jaknužt ančucqui primero tjapa kuz wejtta ancha munazitčaja, jalla nižta ana tira munaziča. Anz wejtta upa munaziča. ⁵ Cjuñzna, jaknužt ančucqui primero ancha zuma munaziñi kuzziz cjistčaja. Nižaza cjuñzna jaknužt anziqiu upa munaziñi kuzziz cjistčaja. Jalla nii cjuñzcu, 'ujchizpantča wejrqui' cjis waquiziča. Nekztan wilta ancha zuma munaziñi kuzziz cjee, wilta zuma kamzjapa. Ana wilta zuma munaziñi kuzziz cjequiz niiqui, am cantileruqui kjañtaž cjequiča; nekztan ančuca icliza tjatanta cjequiča. ⁶ Pero ančucaltajapa tsjii zuma obra žejlča, ančucqui ana wal nicolaítas parti žoñinacž quinrajapa chjaawjkatča, jalla nii. Wejrqui ninacž quinrajapa zakal chjaawjkatuča. ⁷ Jakziltat nonžni cjuñchiz cječhaja, nonžla Espiritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquiz wejrqui permiso tjaa-ača, žeti tjaañi muntiquiztan lulajo. Yooz zuma yokquin žejlča nii zuma muntiqui”.

ESMIRNA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁸ Esmirna icliz irpiñižquin tuž cjiča: “Tsjiiqui primirquiztanpacha wiricama žejlča. Jalla niiča juc'ant chekanaqui tjappachquiztanami. Niiqui ticziča, nižaza wilta žejtñi cjissiča. Jalla niiqui tuž cjiča: ⁹ Wejrqui zizuča, ančucqui ancha sufriča, nižaza t'akjiri žejlča. Pero ricachužtakazza ančucqui, Yooz wajtchiz žoñinacž cjian. Judío žoñinacaqui ančuca quintra ancha anawal takunaca chiiča. Ninacaqui anača ultim werar judionacaqui. Ninacača Satanás diabluž partiquiziqui. ¹⁰ Jaknužt ančucqui sufračhaja, nuž sufrisquiztan ana tsuca. Cwitasu, diabluqui yek-japanaca ančucaquiztan carsilquiz chawckataquiča, ančucaž ujquiz tjojskatzjapa. Ančucqui tunca tjuñi intiru ancha sufraquiča. Ticzcama wejtquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Nekztanaqui wejrqui ančucaquiz wiñajjapa žeti tjaa-ača, tsjii premiužtakaz. ¹¹ Jakziltat

nonžni cjuñchiz cječhaja, jalla niiqui nonžla, Espiritu Santuž iclizziz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat ana wali-nacquiztan atipačhaja, jalla niiqui infiernuquin castictiquiztan liwriitaž cjequiča. Infiernuquin casticzqui curpumi animumi wiñaya sufriča. 'Pizc ticz' cjitača nii infiernuquin sufrisqui”.

PERGAMO ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹² Pergamum icliz irpiñižquin tuž cjiča: “Tsjiiqui porap juttan ar cuchillužtakaz žejlča. Jalla niiqui tuž cjiča: ¹³ Wejrqui pajuča, tjapa ančucaž paatami. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju ančuc žejlča. Jalla nižta žejlchiz cjenami tirapanž wejtquiz tjurt'iñi kuzzizza. Wejtquin kuz tjaažqui ana jaytiča, ancha sufrichiz cjenami. Nii ancha sufris timpuquiz tsjii-iqui ančucaquiztan Antipas cjitaqui contataquiča. Antipasqui wejt puntuquiztan tisticu cjicanaqui zuma ticlarñiča, nižaza wejtquiz kuz tjaañipanča. Jakziquin Satanás diabluqui mantičhaja, jalla nicju Antipas contataquiča. ¹⁴ Nonžna; tsjii kjaž ujnaca ančucž quintra tjeeznuča. Yekjap ančucaquiztan anawal tjaa-jintanaca catokchinčucča. Nii tjaa-jintanacaqui Balaamž cjita tjaa-jintažtakazza. Tuquita timpuqui nii Balaamqui Balak cjita žoñižquiz tjaa-ziča, jaknužt Israel žoñinaca ujquiz tjojskatchucažlaja, jalla nii. Nekztanaqui Balak cjitaqui Israel žoñinaca ujnacquiz tjojskatchiča. Jaz-iqui Israel žoñinacaqui adulterio paachiča, nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaa-čheri lujlchiča. Jalla nižta ujnacquiz tjojskatchiča Balak cjitaqui. ¹⁵ Nižaza yekjap ančucaquiztan nicolaítas tjaa-jintanaca catokchinčucča. Ninacž tjaa-jinta quinrajapa chjaawjkatuča. ¹⁶ Ančucaž anawali ujnaca paatiquiztan 'ujchizpantča' cjis waquiziča; kuz campiiz waquiziča. Ujnacquiztan ana jaytaquiz niiqui, ančucqui castictaž cjequiča. Wejrqui ančucaquiz wajilla tjonača, ujchiznacž quintra paazjapa. Wejt atquiztan ulanñi ar cuchillžtan ninacž quintra paa-ača. ¹⁷ Jakziltat nonžni cjuñchiz cječhaja, nonžla, Espiritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui. Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquin ana pajta maná tjaa-ača, lujljapa. Nižaza nižquin tsjii chiw maz tjaa-ača. Nižaza chiw mazquiz niž ew tjuu cjiirtaž cjequiča. Nii ew tjuu-iqui ana jakziltami zizza, nii tanzni žoñikaz zizaquiča”.

TIATIRA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

¹⁸ Tiatira icliz irpiñižquin tuž cjiča: “Tsjiiqui žejlča, ujžtakaz c'ajñi čhjujchiz, nižaza niž kjojanacaqui jurnuquiz tjiñanta korižtakazza. Jalla niiča Yooz Majchqui. Niiqui tuž cjiča: ¹⁹ Wejrqui ančucaž paatanacami pajuča. Ančucqui zuma munaziñi kuzzizza, nižaza wejtquiz tjapa kuztan criča, nižaza wejtquiz tjapa kuztan sirwiča, nižaza pasinsis kuztan sufriča. Ančucaž primir paata obranacquiztan ančucaž anzta paata obranaca juc'ant zumača. ²⁰ Wejrqui cjiwča, tii ujchizza ančucqui. Tsjaa anawal maataka žejlča, Jezabel cjeti maatakažtakaz. Naaqui cjiñča, 'Wejtčha Yooz taku parliñtqui'. Jalla nuž cjian,

wejtquiz sirwiñinacžquiz incallča. Naaža incalltiquiz-tanaqui criichi žoñinacaqui adulteriuquiz ojklayča; nižaza žoñiž paata yooznacquiz tjaata čhjerinaca lujl-ča. Jalla nuž ana zuma tjaajnan, ančhucqui naaža puntuquiztan ana kjaž cjiñčhucča. Pero nii anawal tjaajintaž quintra chiiz waquiziča. ²¹ Wejrqui pasinsis kuz tjewzinča, naaqui 'ujchizpantča' cjican ujnacquiz-tan jaytizjapa. Pero naaqui uj paaznacquiztan anapan jaytiz pecča; uj paaz pecča. ²² Jalla nižtiquiztan naa sufriskatača. Nižaza jakziltat naatan chica wejt quintra ujnaca paačhaja, jalla ninacazakaz ancha sufriskatača. Naaža tjaajinta anawalinaca paazquiztan ana jaytaquiz niiqui, panž sufriskataž cjequiča. ²³ Naa irat ana zum kamañchiz žoñinaca conača. Jalla nekztan tjapa iclizanacquiz žejlñi žoñinacaqui naaznaquiča, wejrqui čhjul žoñiž kuzquiz pinsitami zizuča. Nižaza paata obranacquiztan jama zapa maynižquiz zumanacal tjaa-ača. ²⁴ Parti ančhuc Tiatir criichinacaqui naaža tjaajinta ana catokchinčhucča. Satanás diabluž chjojzaka tjaajintanaca ana mitisñi cjisinčhucča. Ančhucaciz tuž cjiwča, jaknužt ančhucqui wejt tjaajintanaca catokčhaja, jalla nižta tirapan catokaquiča, wejr tjonzcama. Ana iya mantuča. ²⁶ Jakziltat anawalinacquiztan atipčhaja, nižaza tii muntu tucuzinzcama wejt munañpi jarupanž kamčhaja, jalla nižquiz wejrqui mantiz poder tjaacha nacionacchiz žoñinacžquiz mantizjapa. ²⁷ Jaknužt wejt Yooz Ejpqui mantiz poder wejtquiz tjaatčhaja, jalla nižta irata wejrqui mantiz poder ninacžquiz tjaa-ača. Jalla nižtiquiztan ninacaqui anawali paañi žoñinacžquiz zuma c'aripacha mantaquičha, tsjii ljoc mazca t'unapacha kjolsnas, jalla nižta. ²⁸ Nižaza wejrqui ninacžquiz zumanacal tjaa-ača wenzta chawc warawaražtakaz. ²⁹ Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, jalla niiqui nonžla, Espiritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

SARDIS ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

3 Sardis icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiižta pakallawk Yooz ispiritunaca žejlča, nižaza pakallawk warawaranaca žejlča. Jalla niiqui tuž cjiča: Ančucaž paata obranaca pajuča. Žoñinacaqui ančuca puntuquiztan cjiñičha, 'Zuma kamañchizza' cjiñičha. Jalla nuž chiichiz cjenami, ultimu ana zum kamañchizza; ticzižtakazza ančhucqui. ² Ančhucqui ana zuma kamañanaca eca. Zuma kamañquiz tjurt'iñi kuzziz cjee. Tira anawali kamañchizlaj niiqui, castictaž cjequiča. Wejrqui ančuca paata obranaca yatisinčinča, Yooz yujcquiz anawaliča, nii. ³ Cjuñzna ančhucqui, tuqui catokta tjaajintanacami, nižaza nonztanacami panž catoka. Jaziqui nii jaru wilta zumapan kama; nižaza ančuca ujnaca paaznacquiztan jayta, 'ujchizpantča', cjican. Ančhucqui ana zuma kamañquiztan ana ecaquiz niiqui, castictaž cjequiča. Wejrqui tiripintit tjonača, tsjii tjañižtakaz. Ana pinsita orquiz tjonača, ančhuc casticzjapa. ⁴ Tsjii kjaž ančhuc Sardis žoñinacaqui zuma kamañchizza. Ančhucča zuma ana ch'izlli zquitchiztakazqui. Jalla nižtiquiztan ančhuc zuma žoñinacaqui wejtta chicaž juc'ant zuma kamaquičha zuma chiw

limpu zquitchiztakaz. Jalla nuž waquiziča ančhucal-taqui. ⁵ Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla ninacaqui zuma kamañchiz cjequiča zuma chiw limpu zquitchiztakaz. Nižaza ninacž tjuunaca anal akznača žejtñi žoñinacž tjuu apuntita liwruquiztan. Nižaza wejt Yooz Ejpž yujcquiz, nižaza Yooz anjilanacž yujcquiz ninacž puntuquiztan ticlarača, 'Wejt partiquizza tinacaqui' cjicanaqui. ⁶ Jakziltažlaja nonžñi cjuñchiz, nonžla, Espiritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

FILADELFIA ICLIZQUIZ CHIITA TAKUNACA

⁷ Filadelfia icliz irpiñižquin cjiira: “Tsjiiča juc'ant zumaqui; nižaza ligitumača. Niiča David jilirž mantiz poderchizqui. Nii žoñiqui Yooz partiquiz luzkatasaz ni-iqui, anaž jecmi nii žoñiž luztiquiz atajasača. Nižaza Yooz partiquiz ana luzkatasaz niiqui, anaž jecmi luzkatasacha. Jalla niiqui tuž cjiča. ⁸ Wejrqui ančucaž paata obranaca pajuča. Ančhucaltajapa trabajo tjaachinča wejtta langzjapa. Anaž jecmi ančhuc atajasača. Ančhucqui ana suti azzizza. Jalla nuž ana zuti azziz cjenami, ančhucqui wejt taku tirapanž catokchinčhucča, nižaza ančhucqui wejt puntuquiztan ana k'otchinčhucča, 'Jesucristo anal pajuča' cjicanaqui. ⁹ Nonžna. Yekjap žoñinacaqui cjiñičha, 'Wejrnatča Yooztajapa judío žoñinacaqui'. Jalla nuž chiican, k'otča. Ultimu ana Yooztajapača nii žoñinacaqui. Pero Satanás diabluž partiquiz kamñi žoñinacača. Nonžna. Wejrqui ančuca yujcquiz ninaca quillskatača, ančucaquiz rispitzjapa. Nižaza wejrqui ninaca zizkatača, ančhucatan wejtta zuma munaziz, jalla nii. ¹⁰ Wejt mantita ortin jaru kamcan, ančhucqui pasinsis kuztan sufrichinčhucča. Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhuc liwriyača juc'ant sufris timpuquiztanaqui. Nii timpuqui tjonaquičha. Nekztan tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui ancha sufraquičha, wawczta cjisjapa. Jalla nii sufris timpuquiztan ančhuc liwriyača. ¹¹ Nižaza wejrqui wajillal tjonača. Yooz tjaajintanaca tirapan catokaquičha. Nekztan Yoozqui ančucaquiz zumanaca tjaaquičha, tsjii zuma premiužtakaz. Ančhucqui ana jec žoñžquizimi tsjii kjutñi irpiskataquičha nii zumanaca ana pertisnajo. ¹² Jakziltat anawalinacquiztan atipačhaja, jalla nižquiz uchača Yooz kjuyquiz jilirižtakaz. Nižaza nii žoñinacaqui Yooz kjuychizpan cjequiča. Wejt Yooz Ejpž tjuu nižquiz cjiiržinača, Yooz kjuychiz žoñipan tjeezjapa. Nižaza wejt Yooz Ejpž wajtž tjuu nižquiz cjiiržinača. Wejt Yooz Ejpž wajtž tjuu ew Jerusalén cjitača. Yoozqui arajpachquiztan nii watja chjijunžcaquičha. Nižaza wejt ew tjuu nižquiz cjiiržinača, wejt jila cjican. ¹³ Jakziltažlaj nonžñi cjuñchiz niiqui, nonžla, Espiritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

LAODICEA ICLIZQUIN CHIITA TAKUNACA

¹⁴ Laodicea icliz irpiñižquin tuž cjiira: “Tsjiiča juc'ant ligitumaqui. Jalla niiqui zuma razunžtanpan ligituma čičha Yooz puntu. Primirquiztanpacha niž cjen tjapa Yooz paatanaca paatatača. Jalla niiqui tuž cjiča:

¹⁵ Wejrqui ančucaž paata obranaca pajuča. Ančucqui ana ancha wejt quintra paachinčucča, nižaza ana ancha wejttajapa paachinčucča. Wejrqui pecučha, ančucqui ancha wejt quintra paazjapa, už ancha wejttajapa paazjapa, jalla nuž pecučha. ¹⁶ Jaziqui ana zumača ančuca kamzqui. Jalla nižta kamtiqiztan ančuc chjatkatasacča, tsjii ana zuma jottažokaz. ¹⁷ Ančucqui cjiñčucča, ‘Ricachutča wejrnacqui. Jaziqui walikal želuča, ana čjulumi pecučha’. Jalla nuž cjiñčucča. Jalla nuž chiichiž cjenami ančucqui ana naazinčucča, t’akjirižtakaz ančucqui, nižaza poriztakaz, zur žoñinacažtakaz, nižaza ana zquitchiz žoñinacžtakazza. Ultimu nižta kamañchizza ančucqui. ¹⁸ Jalla nižtiqiztan wejrqui ančucaquiz chiižinuča, wejtquiz kuzziz cjeyajo. Ujquiz tjiñanta korižtakaz jalla nižta c’achja kamaña ančucqui wejtquiztan mayz waquiziča, ultim ricachu cjisjapa. Nižaza chiw zquitinacžtakaz jalla nižta zuma kamaña wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca azzuca ujnaca ana cherta cjisjapa. Nižaza čhujc kullažtakaz wejtquiztan mayz waquiziča, ančuca ujnacqiztan čjetinta cjisjapa, nižaza ančuc Yooz puntu intintiñi cjisjapa. ¹⁹ Jakziltižtan wejrqui zuma munazičhaja, jalla nižquiz chiižinača. Nižaza zuma ewjt’učha, niž kamaña azquichta cjeyajo. Jalla nižtiqiztan weriž chiižintiquiztan, ančucqui ‘ujchizpantča’ cjis waquiziča. Nižaza wejtquiz tjapa kuztan cjis waquiziča. ²⁰ Nonžna. Wejrqui ančuca kuzquiz macjatžcu, kjawznuča. Jakziltat weriž kjawžta nonžaja, nižaza cazaja, jalla ninacž kuzquiz luzasača, nižaza ninacžtan chica zuma cjeeča. Nižaza ninacaqui wejttan chica zuma cjequiča. ²¹ Jakziltat anawalinacqiztan atipačhaja, jalla nižquiz zuma honora tjaa-ača, wejttan chica mantiñi cjisjapa. Jaknužt wejrqui tjapa anawalinacqiztan atipžcu, wejt Yooz Ejpžtan chica mantiñi cjisjaja, jalla nižta ninacaqui wejttan chica mantiñi cjequiča. ²² Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz, jalla niiqui nonžla, Espiritu Santuž icliz žoñinacžquiz chiitaqui”.

ARAJPACHQUIN CHERTANACA

4 Jalla nekztanaqui wejrqui tsewc kjutñi cherchinča. Arajpachquin tsjii zana cjetzi, cherchinča. Nižaza tsjii jora nonzinča, trompet pekz joražtakaz. Jaknužt primero nonžta jora, jalla nižta irata. Nii joraqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tekz tjonžca. Wejrqui amquiz tjeeznača, jaknužt nekztan watačhaja, jalla nii.

² Nii orapacha wejrqui Espiritu Santuž mantiz poderquiz želatuča. Jalla nuž žejlcan, arajpachquin tsjii chawc mantiz julz cherchinča. Nižaza nii julzquiz tsjii julzi želatča. ³ Nii julzi žejlñi žoñitača c’achja tsijtchiz, c’achja maznacažtakaz c’ajatča, jaspe cornalina nižta maznacažtakaz. Nižaza niž mantiz julz muytata cumari arco iris cherchinča, esmeralda maztakaz c’ajatča. ⁴ Jalla nii chawc mantiz julz muytata paatunc pusin mantiz puestunaca cherchinča, zapa puestuquiz tsjii žoñi julzi želatča. Nižaza ninacatača chiw tol zquiti cutchi; nižaza ninacž achquiz kor pillužtakaz

tewžinta. ⁵ Nii chawc mantiz julzquiztan liwjliwñižtakaz ulanchičha, nižaza nii julzquiztan rayu jorjorñižtakaz joranaca nonzinča. Nii chawc mantiz julz yujcquiz pakallak ujñi teyas pekžtatača. Nii pakallak teyasnacaqui pakallak Yooz ispiritunacača. ⁶ Nižaza nii chawc mantiz julz yujcquiz kota želatča, ispijužtakaz c’ajatča.

Nižaza nii chawc mantiz julz muytata pajkpic latuquiztan pajkpic žejtñinaca želatča. Jalla nii žejtñinacaqui yujcquiztan tajquiztan tama čhujcquinacchiztača. ⁷ Nii primir žejtñiqui león animalažtakaztača. Tsjii žejtñižti wac turužtakaztača. Tsjii žejtñižti žoñž yujcchiztača. Tsjii žejtñižti layñi aquilažtakaztača. ⁸ Nii pajkpic žejtñinacaqui zapa mayni sojta wežlaž kjaraztakaztača, nižaza tjapa kjuttan čhujcquinacchiztača. Majiñami weenami tirapan Yooz wirzu tuž itsčan želatča:

“Juc’ant zuma, juc’ant zuma, Jalla nižtanča tjapa azziz Yooz Jiliriqui. Yooz Jiliriqui tuquitanami, anzimi, jaztanami žejlča”. Jalla nuž itsičha.

⁹ Nii žejtñinacaqui chawc mantiz julzquiz julzita mantiñižquiz honora tjaachiča, nižaza nižquiz rispitchičha, nižaza nižquiz gracias tjaachiča. Wiñayjapača nii chawc mantiñiqui. ¹⁰ Čhjulorat žejtñinacaqui nižta paatčhaja, nekztan nii paatunc pusin jilirinacaqui mantiñiž yujcquiz quillziča, nižaza nižquiz rispitchičha. Nii chawc mantiz julzñiqui wiñayjapa wiñayača. Jalla niž yujcquiz nii tuncapan pusin jilirinacaqui ninacž kor pillužtakaz nonžinchiča, tuž itsčičan:

¹¹ “Učhum Yooz Jiliri, amqui honorchizkaj cjila. Nižaza amqui rispittaj cjila. Nižaza amča tjapa azzizqui. Jalla nii pajtaj cjila. Amqui tjapa žejlñinaca paachamča. Amiž munañpa jaru tjapa žejlñinacaqui paatatača, nižaza žejlča”.

TJUUŽTA LIWRU CJETŃIQUI

5 Nižaza nii julzi žejlñi mantiñiž žew kjarquiz tsjii liwru tjuužta želatča. Nii tjuužta liwruqui porap latu cijržtatača. Nižaza nii liwruqui pakallak estampilžtan zcatžtatača. Jalla nuž cherchinča. ² Nekztanaqui cherchinča, tsjii walja azziz anjila. Jalla nii anjilaqui altu joržtan pewcznatča, tuž cjican:

—¿Jequit waquizas tii tjuužta liwru cjetzjapa? ¿Nižaza tii zcatžta estampillanaca wjajrznas? —Jalla nuž pewcznatča.

³ Arajpachquinami tii muntuquizimi, tii muntu koztanami anaž jecmi cjetz waquiziča, nii liwruquiz cijrtanaca chertzjapa. ⁴ Jalla nuž cjetz waquiziñi ana žejlchiz cjen, wejrqui kaacan ancha llaquizatuča. ⁵ Jalla nekztanaqui tsjii jiliriqui wejtquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Ana iya kaa. Tsjiiqui nii tjuužta liwru cjetñi waquizichiča. Niiqui Judá cjita žoñiž majchmaatiquiztan tjonñičha. Juc’ant azziz cjen, León cjitača. Nižaza niiqui Davidž majchmaatiquiztan tjonñičha. Jalla niiqui tjappacha atipchiž cjen nii liwru cjetz waquiziča, nižaza nii liwruž estampillanaca wjajržni.

⁶ Nekztanaqui tižtanaca cherchinča. Nii chawc mantiz julztan, nii žejtñinacžtan, nii jilirinacžtan, jalla ninacž taypiquiz tsjii Uuzažtakaz tsijtchi cherchinča. Wilana jawkta Uuzažtakaz, jalla nii cherchinča. Nižaza nii Uuzaqui pakallak wajranacchiztača, nižaza pakallak čhujcquinacchiztača. Niiž pakallak čhujcquinacaqui pakallak Yooz ispiritunacča. Jalla nii Yooz ispiritunacaqui tjapa kjutñi tii muntuquiz cuchantača. ⁷ Jalla nii Uuzaqui tjuužta liwru tanziča, julzi mantiñiž žew kjarquiztan. ⁸ Nii liwru tanžtan nii pajkpic žejtñinacami nižaza nii paatunc pusin jilirinacami nii Uuzažtakaz chawc jilirž yujcquiz quillziča. Zapa mayni nii jilirinacaqui pajk guitaražtakaz arpa cjita tanzitača. Nižaza kor chuwanaca chjichatča insinsuchiz chjijpi. Nii insinsuchiz chuwanacaqui Yoozquin criichinacž oracionanaca cjetča. ⁹ Ninacaqui ew wirsu itsatča, tuž cjan:

“Amqui waquizichamča nii tjuužta liwru cjetñijapa, nižaza nii liwruquiz zcatžta estampilla wjajrzičjapa. Amqui contatača. Ticziž cjen am ljokžtan Yooztajapa sirwiñi žoñinaca liwriichamča. Amiž liwriita žoñinacača tjapa zarchiz žoñinacami, nižaza tjpaman takunacchiz žoñinacami, nižaza tjpaman watjanacchizimi, nižaza tjpaman nacionacchizimi. ¹⁰ Amqui amiž liwriita žoñinaca mantiñijapa utchamča. Nižaza amqui nii žoñinaca Yooztajapa sirwiñijapa utchamča, Amiž liwriita žoñinacaqui tii yokquiz mantaquiča”. Jalla nuž cjichiča nii itsñinacaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui nonzinča wacchi anjilanacž jora. Nižaza cherchinča mantiz julz muytata, nižaza žejtñinacž muytata, nižaza jilirinacž muytata, jalla ninacž muytata muzpa waranka waranka waranka anjilanaca želatča. ¹² Nii anjilanacaqui altu joržtan cjichiča:

“Nii conta Uuzaqui waquiziča, mantiz poder tanzjapa, nižaza tjapa zuma cusasanaca tanzjapa, nižaza tjapa zizjapa, nižaza tjapa azziz cjisjapa. Nižaza nii waquiziča honora tanzjapa, nižaza rispitta cjisjapa, nižaza honora waytižinta cjisjapa. Jalla nužoj cjila. Nuž waquiziča nii conta Uuzaqui”.

¹³ Nekztan tjapa arajpachquin žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñinacžtan, nižaza tjapa tii yok koztan žejlñinacžtan, nižaza tjapa kotquiz žejlñinacžtan, jalla nuž tjappacha niiž puntu cjichiča:

“Nii chawc mantiñižquizimi nii Uuzižquizimi wiñayjapa honora waytižintaj cjila; nižaza nii pucultižquiz wiñayjapa honorchiz cjila; nižaza wiñayjapa rispittaj cjila; nižaza tjapa azziz cjila watay wata”.

¹⁴ Nekztan nii pajkpic žejtñinacaqui cjetča:

—Jalla nužoj cjila. Amén.

Nižaza nii paatunc pusin jilirinacaqui quillžcu nii watay wata žejtñižquiz rispitchiča.

ESTAMPILLANACA WJAJRTA CHERCHINČHA

6 Nekztanaqui wejrqui cherchinča, jalla tužu: Uuzažtakaz žoñiqui tsjii estampilla wjajrziča. Nižaza nonzinča tsjii žejtñiqui jorjorñižtakaz joržtan kjawchiča:

—Pichay. Cheržca.

² Nekztan wejrqui cherchinča, jalla tužu: Tsjii chiw cawallu tjonchiča. Nii cawallž juntuñ yawchi žoñiqui flech arcu armichiz tanchiča. Niižquiz tsjii atipz poder tjaatača, tsjii coronažtakaz. Jalla nižtiquiztan atipñi ulanchiča, tirapan atipzjapa.

³ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui segunda estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, segundo žejtñiqui cjichiča:

—Pichay. Cheržca.

⁴ Nekztan yekja cawalluqui ulanchiča, ljok cawallu. Nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui poder tjaatača, žoñinacpora kichanasjapa, nižaza porapat conasjapa. Niižquiz tsjii pajk cuchillu tjaatača.

⁵ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui tercer estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, nonzinča tercer žejtñiqui tuž cjan:

—Pichay. Cheržca.

Nekztan cherchinča tsok cawallu. Nižaza nii cawallž juñtun yawchi žoñiqui balancichiztača niiž kjarquiz.

⁶ Nekztanaqui žejtñinacž taypiquiz tsjii jora nonzinča. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Pajk paaztan tsjii kilo trigo kjayasača. Nižaza pajk paaztan čhjep kilo siwatu kjayasača. Aceitimi vinumi tira želaquiča.

⁷ Nekztanaqui nii Uuzažtakazqui cuarto estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan nonzinča cuarto žejtñiqui tuž cjan:

—Pichay. Cheržca.

⁸ Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, tsjii k'ill cawallu želatča, yawchi žoñichiz. Jalla nii yawchi žoñiqui Ticz cjitatača. Niiž wiruñ Ticz Yoka cjita apziča. Ninacžquiz poder tjaatača, cuarta parte tii muntuquiz žejlñi žoñinaca conzjapa. Ninacaqui žoñinaca conaquiča pajk cuchillžtan, mach'anacžtan, conanacžtan, nižaza anawal animalanacžtan.

⁹ Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui quinta estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan wejrqui cherchinča arajpach altarž koztan almanaca želatča. Nii almanacž curpunacaqui Yooz taku parlitiquiztan contatača. Ninacaqui tii muntuquiz kamcan Yooz puntu ticlarchiča. Jalla nižtiquiztan contatača. ¹⁰ Nii almanacaqui altu joržtan kjawcan tuž cjichiča:

—Zuma litium jiliri. Ampanča taku cumpliñiqui. Jaziqui žčhjulorcamat žoñinaca pjalznaquiya? žčhjulorcamat wejrnac conñi žoñinaca casticaquiya? —Jalla nuž cjichiča nii almanacaqui.

¹¹ Jalla nekztanaqui almanacaqui chiw tol zquiti tjaatača. Nižaza ninacžquiz cjitača, tsjii kjaž tjuñikaz jeejznaquiča. Primiruqui iya Cristužquiz sirwiñinacaqui conta cjistanča, jaknužt tuquiqui almanacž curpunaca contažlaja, jalla nižta. Nii containaca pjojkzcama, almanacaqui jeejznaquiča.

¹² Jalla nekztanaqui nii Uuzažtakazqui sexta estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, wejrqui cherchinča, yoka ancha chekjinskatača. Nižaza tjuñimi tsokchi cjissiča, lut zquitižtakaz. Nižaza jiižmi ljok cjissiča.

¹³ Nižaza warawaranacami yokquin tjojtquichiča, jaknužt pjursant tjamiqiu higo frutanaca tjojtscatčhaja,

jalla nižta. ¹⁴ Nekztanaqui pachaqui katchičha tjuužta papilažtakaz. Nižaza tii muntuquiz tjapa curunacami tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami kizkattatača. ¹⁵ Nekztanaqui tii muntuquiz mantiñinacami, jilirinacami, zultatž jilirinacami, ricachunacami, azziz žoñinacami, mantita žoñinacami, ana mantita žoñinacami, tjpapacha chjojziča pajk maz pjetanacquizimi, nižaza curakjinacquizimi. ¹⁶ Jalla ninacaqui kjawchiča, tuž cjan: —Curunaca, maznaca, wejtnaca juntuñ tjojtžca. Wejrnac chjojzna, julzi mantiñiž yujcquiztan. Nižaza wejrnac chjojzna nii žawjchi Uuzažtakazquiztan, ana casticta cjisjapa.

¹⁷ Ultim casticz tjuñi tjonča. ¿Ject Yoozquiztan atipas? —Jalla nuž kjawchiča ninacaqui.

144,000 ŽOÑINACA CHIMPUTA

7 Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, pajkpic anjilanacaqui tii muntuž pajkpic latuquiztan tsijtsi želatča. Jalla nuž žejlcan pajkpic puntu tjaminacaqui atajatča, ana zinta tjamzjapa yokquizimi kotquizimi muntinacquizimi. ² Nekztanaqui tsjii anjila cherchinča, tuwanchuctan tjonñi. Nii anjilaqui žejtñi Yooz mantita ortinžtan tjonchiča. Jalla nižtiquiztan nii anjilaqui altu joržtan kjawcan paljaychiča pajkpic anjilanacžquiz. Nii pajkpic anjilanacaqui poder tjaatatača, yokami kotami anawali cjiskatzjapa. ³ Jalla nižtiquiztan nii Yooz tjaata ortinžtan anjilaqui ninacžquiz cjichiča:

—Yokami, kotami, muntinacami ana anawali cjiskata, učum Yooz sirwiñinaca chimputa cjisicama. Yooz sirwiñinacaqui ninacž yujc ayquiz chimputa cjequiča.

⁴ Nekztanaqui nonzinča patac pusi tuncan pusin waranka žoñinaca chimputatača, tjapa Israelž familianacquiztan. ⁵ Tuncapan waranka Judáž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Rubénž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Gadž familiaquiztan chimputatača. ⁶ Tuncapan waranka Aserž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Neftalž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Manasés familiaquiztan chimputatača.

⁷ Tuncapan waranka Simeónž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Levíž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Isacarž familiaquiztan chimputatača. ⁸ Tuncapan waranka Zabulónž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Joséž familiaquiztan chimputatača. Tuncapan waranka Benjamínž familiaquiztan chimputatača.

CHIW ZQUITCHIZ ŽOÑINACA

⁹ Jalla nekztanaqui cherchinča, muzpa tama žoñinacaqui chawc mantiz puesto yujcquizimi, nažaza Uuzažtakaz žoñž yujcquizimi želatča. Nii žoñinacaqui tjapa nacionanacquiztantača, nižaza tjpaman zarchiz žoñinacžquiztantača, nižaza tjpaman watjanacquiztantača, nižaza tjpaman takunacchiz žoñinacžquiztantača. Muzpa tamatača, jalla nižtiquiztan ana wira kanchucatača. Jalla nii žoñinacaqui chiw tol zquti cutchicamatača. Nižaza ninacž kjarquiz munti

itzanaca tanzičha, čjanžtanpacha. ¹⁰ Jalla nii žoñinacaqui altu joržtan tuž chiyatča:

“Učum Yoozkazza Liwriñiqui. Niiča chawc mantiz puestuquiz julžñiqui. Nižaza nii Uuzažtakaz žoñizakazza Liwriñiqui”.

¹¹ Nižaza chawc mantiz puestu muytatami, jilirnacž muytatami, pajkpic žejtñinacž muytatami, jalla ninacž muytata tjapa anjilanacaqui tsijtchi želatča. Ninaca zakaz chawc mantiz puestuž yujcquiz yokquiz puct'ichi Yooz rispitatča. ¹² Nii anjilanacaqui Yooz rispitan tuž cjichiča:

“Jalla nužoj cjila. Učum Yooztajapa watay wata honora waytizintaj cjila, nižaza wiñaya rispittaj cjila. Učum Yoozza zizñi zizñipanqui. Niižquiz wiñaya gracias cjila. Nižaza niižquiz honora waytizintaj cjila. Učum Yoozqui wiñayjapa tjapa azziz cjila, nizaza poderchiz. Jalla nužoj cjila. Amén”.

¹³ Jalla nekztanaqui tsjii jiliri qui wejr pewcziča, tuž cjan:

—¿Jecnat tii chiw zquti cujtchinacaya? Nižaza ¿jakziquiztan tjonchi ninacataya?

¹⁴ Wejrqui niižquiz kjaazinča, tuž cjan:

—Jiliri, anal zizuča.

Nekztan niiqui cjichiča:

—Tinacaqui juc'ant sufris timpu watchičha. Nižaza tinacaqui ujnacquiztan liwriitača, Jesucristo Uuzažtakaz cjen. Cristuž ticziž cjen, jalla nižtiquiztan tinacaqui chiw ajunta zquitichizza. ¹⁵ Jalla nižtiquiztan tinacaqui Yooz mantiz puestu yujcquiz žejlča. Tinacača majiñami weenami Yooz kjuyquiz sirwiñinacaqui. Nižaza nii chawc mantiz puestuquiz julžñiqui tinaca cwitaquiča. Niižtan tinacžtan watay wata chica želaquiča. ¹⁶ Tinacaqui ana iya čjheri eeskataquiča, nižaza anaž iya kjaz kjara pasnaquiča. Nižaza sii kjakimi ana tinaca laacjiskataquiča, nižaza čjul kjakimi.

¹⁷ Jesucristučha mantiz puestu žcatipacha žejlñiqui. Jalla nii Uuzažtakaz Jesucristuqui tinacž awatiri cjequiča. Nižaza Jesucristuqui tinacžquiz zuma kamañchizpan irpaquiča, jaknužt zuma awatiriqui niiž uzanaca zuma jalzurquiz kjaz liquinčhaja, jalla nižta. Nižaza Yooz-pacha tjapa tinacž kaaj chujžinaquiča.

SEPTIMA ESTAMPILLA WJAJRTA

8 Jalla nekztanaqui Uuzažtakaz Cristuqui séptima estampilla wjajrziča. Jalla nuž wjajrtan, tsjii media ora tjapa ch'uju žejlchiča arajpachquin. ² Nekztan cherchinča, pakallaw anjilanaca želatča. Nii anjilanacaqui Yooz yujcquiz tsijtñitača. Jalla ninacžquiz pakallaw trompet pekz tjaatatača. ³ Nekztanaqui tsjii anjilaqui tjonžcu, altar yujcquiz tsijtsičha, tsjii kor insinsarchiz. Jalla nekztanaqui niižquiz wacchi insinsunaca tjaatatača, criichinacž oracionanacžtan t'ajzjapa. T'ajžta insinsužtan oracionanacžtan kor altarquiz nonžtat- ača chawc mantiz puestu yujcquiz. ⁴ Nii Yooz anjilž kjarquiztan criichinacž oracionanacžtan insinsužtan t'ajžta žketi waytichiča Yooz yujcquiz. ⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui insinsaru tanžcu, altarquiz uj parazižtan chjijpziča. Nekztan nii uj parazižtan chjijpi

insinsaru tii muntu yokquiz tjojtchiča. Jalla nižtiquiztan ancha pjursanti liwjljwjičiča, nižaza ancha pjursanti jorjorchiča, nižaza yoka chekjinchiča.

TROMPETCHIZ ANJILANACA

⁶Jalla nuž watžcu pakallawk trompetchiz anjilanacaqui tjacziča trompetanaca tjawunzjapa.

⁷Primir anjilaqui niž trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu caranuz chijñižtan ujžtan, nižaza ljokžtan t'ajžta tii muntu yokquiz cutzinchiča. Jalla nižtiquiztan tercer parti tii muntu yoka ujsiča, nižaza tercer parti muntinaca ujsiča, nižaza tercer parti pastunacami ujsiča.

⁸Nekztan segundo anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu uj peksi pajk curužtakaz pajk kotquin tjojtchiča. Nekztanaqui tercer parti kot kjazqui ljok cjišiča. ⁹Nekztan tercer parti kotquiz žejlñi animalanacaqui ticziča, nižaza tercer parti kotquiz ojklajñi warcunacaqui akžtatača.

¹⁰Tercer anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawunžcu pajk warawara arajpachquiztan tjojtšiča, uj peksi teyažtakaz. Nii warawaraqui tjojtšiča tercer parti pujunacquizimi, nižaza tercer parti tujnacquizimi nižaza wijiñanacquizimi. ¹¹Nii warawaraž tjuuqui Ajenjo cjitača. Ajenjo cjitača tsjii jar muntiqui. Jalla nii warawaraž tjojtiquiztan tercer parti kjazqui ajenjožtakaz jaru cjišiča. Nii jar kjaz cjen walja žoñinacaqui ticziča.

¹²Cuarto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nii tjawunžcu tercer parti tjuñimi jizmi warawarami zumchi cjišiča. Nekztanaqui tercer parti majiñaqui ana kjančiča, nižaza tercer parti weenami ana kjanchizakazza.

¹³Jalla nekztanaqui wejrqui cherchinča, nižaza nonzinča, tsjii anjilaqui tseewc arajpach taypiz laycan altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—Muntu yokquiz žejlñi žoñinacžtajapa ana wali, ana wali, ana wali cjisnaquiča. Čhjep parti anjilanacaqui trompet pekz tjawunzmayacha. Jalla ninacaž tjawnan juc'ant ana wali cjisnaquiča.

QUINTO ANJILAQUI

⁹Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii warawaražtakaz cherchinča arajpachquiztan tii yokquiz tjojtsi. Jalla nii warawaražta anawal jiliržquiz poder tjaatača, anawal koz tuj cjetzjapa. ²Jalla nekztanaqui nii anawal jiliriqui koz tuj cjetziča. Jalla nuž cjetžtiquiztan jurnu žketižtakaz ulanchiča. Jalla nii koz tuj žketiqui tjuñimi pachami zumchi cjiskatchiča. ³Jalla nii žketiquiztan langosta animalanaca ulanchiča tii yokquiz laylayzjapa. Jalla nii animalañacžquiz anawali paazjapa poder tjaatatača, jaknužt tsjii yek'achunca ana wali yek'antičaja, jalla nižta cjisjapa. ⁴Nižaza nii animalanacaqui mantitatača, anača yokquiz žejlñi pastunacžquizimi tjapa ch'ojña pajkñinacžquizimi anawali paajo. Pero yujc ayquiz ana Yooz chimputa

žoñinacžquiz ana wali paasača. ⁵Pjijska jizcama nii anawali paañi animalanacaqui ana chimputa žoñinacžquiz sufriskatzjapa nižta poder tjaatatača. Sufriskatcanami ticzkatta poder ana tjaatatača. Jalla nuž sufriskatan, nii žoñinacaqui ancha ayinchiča, jaknužt tsjii žoñi yek'antitiquiztan ancha ayiñižlaja, jalla nižta. ⁶Jalla nižta sufris timpuquiz žoñinacaqui ticz pecaquiča, pero anaž ticžñi ataquiča. Jalla nuž ticz peccanami, ana wira ticz tjonaquiča.

⁷Nii langosta cjita animalanacaqui quira tjacžta cawallunacažtakaztača. Ninacž achanacžquiz kor pil-lunacchiztakaztača. Nii animalanacž yujnacaqui žoñinacž yujnacažtakaztača. ⁸Nižaza ninacž charaqui maatakanacž charažtakaztača. Nižaza ninacž izkenacaqui león animalanacž izkenacažtakaztača. ⁹Nižaza ch'iztakaz kjajpchiztača. Nii kjajpanacaqui jiružtakaztača curpunaca chjojžjapa. Laylaycan, nii animalanacaqui ančaž arnatča, jaknuž cawallunacaqui tsjii quirquiz zalcan arančaja, jalla nižta. ¹⁰Nii animalanacž kjurznacaqui yek'achuncaž kjurztakaztača. Ninacž kjurznacžtan yek'antasača žoñinaca sufriskatzjapa nii pjijska jiz intiru. ¹¹Nii animalanacž mantiñi jiliriqui nii koz tuj cjetñipachača. Nii jilirž tjuuqui Abadón cjitača hebreo tawkquiziqui. Griego tawkquiz Apolión cjitača. Apolión cjiča, akžñiqui, nii.

¹²Jalla nižta watžcu primir anawaliwatchiča. Nonžna. Imaziž iya pizc anawalinacaqui tjonča.

¹³Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui trompet pekz tjawunchiča. Jalla nuž tjawuntiquiztan tsjii jora nonzinča. Yooz yujcquiz žejlñi kor altarquiztan nii joraqui ulanchiča. Pajkpic wajrichiztača nii kor altaraqui.

¹⁴Nii joraqui sexto trompetchiz anjilžquiz tuž cjichiča:

—Pajk Eufrates cjita pujquiz pajkpic anjilanaca čejlta žejlča. Jalla nii pajkpic anjilanaca cutzna, —jalla nuž cjetča.

¹⁵Nekztanaqui nii pajkpic anjilanacaqui cutstatača, čhjep parti žoñinaca conzjapa. Jalla nižta paazjapa tjacžtatača, nii ora, nii tjuñi, nii jiz, nii wata, jalla nii timpujapa nižta paazjapa tjacžtatača. ¹⁶Žoñinaca conzjapa wacchi žoñiž yawchi cawallunaca želatča, paa patac millonanacatača. Jalla nuž wacchi nonzinča.

¹⁷Nii cawallunacatača jalla tižta cherchiqui. Nii yawchi žoñinacaqui queca weezinacchiztača. Nii queca weezinacaqui tižta culuranacatača, ljok, larama, k'illu, jalla nižta culuranacatača. Nii cawallunacaqui león animalanacž achanacchiztača. Jalla nii cawallunacž atquiztan uj, žketi, azupri ulanchiča. ¹⁸Jalla nii čhjep anawalinacatača anawali paachiqui. Jalla nii uj, žketi, azupri ulantiquiztan čhjep parti žoñinaca contatača. ¹⁹Nii cawallunacž sufriskatz poderaqui ninacž atquiztača, nižaza ninacž kjurzquiztača. Nii cawallunacž kjurznacaqui zkoražtakaztača. Nii zkoranacaqui ch'atñi achchiztača, žoñinaca sufriskatzjapa.

²⁰Nii anawalinacaž ana conta žoñinacžti Yoozquin anapanž kuz tjaachiča. Žoñiž paata yooznacžquin rispitzquiztan anapan jaytichiča. Tirapan rispitchiča

zajranacžquizimi nižaza žoñiž paata yooznacžquizimi. Ninacž yooznacaqui paatatača korquiztan, paazquiztan, mazquiztan, tabliquiztan, jalla nižtanaca. Nii žoñiž paata yooznacatača ana cherñimi, nižaza ana nonzñimi, nižaza ana ojklayñimi. ²¹ Nii parti žoñinacaqui anawal kamtiquiztan anapan jaytichiča. Tirapantača žoñi conzqui, nižaza yat'iri ojklayzqui, nižaza adulteriquiz ojklayzqui, nižaza tjañizaz ojklayzqui.

TSJII LIWRUCHIZ ANJILA ŽELATČHA

10 Nekztanaqui pajk azziz anjila cherchinča, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui tsjir taypiquiz tjonchiča, tsjii arcu iris cumari niž ach juntuñ. Nii anjilž yujcqui tjuñižtakaz c'ajatča. Lisnacaqui uj asñižtakaztača. ² Niiž kjarquiz tsjii cjetžta liwru tanziča. Niiž žew kjojchaqui pajk kotquiz tjecziča, niž zkar kjojchaqui yokquiz tjecziča. ³ Nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, león animalažtakaz. Nekztanaqui pakallaww wilta jorjorchiča. ⁴ Jalla nuž jorjortan, wejrqui cjiyrzmayatača. Pero cjiyrzmay cjen arajpachquiztan tsjii joraqui wejtquin chiižquichiča, tuž cjan:

—Nii pakallaww jorjorñiž chiitaqui chjojzna. Ana nii puntu cjiira.

⁵ Jalla nekztanaqui nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilaqui žew kjara waytichiča arajpach kjutñi. ⁶ Žew kjara waytižcu, juramintu paachiča Yooz tjuu chiican.

—Watay wata žejtñi Yoozqui paachiča arajpachami, yokami, kotami; nižaza arajpachquiz žejlñinacami, yokquiz žejlñinacami, kotquiz žejlñinacami, tjappacha paachiča. Jalla nii zinta Yooz tjuu chiican juramintu paachiča, tjapa Yooz puntu parliñi profetanacaž chitanacaqui ana enenžcu cumplisjapa. ⁷ Čhjulorat séptimo anjilaqui trompet pekz tjawznačhaja, jalla nii timpu Yooz chjojzaka tantiita taku cumplisnaquiča. Tuqui timpuqui Yoozqui niž sirwiñi profetanacžquiz nii chjojzaka taku mazinchiča.

⁸ Jalla nekztanaqui nii arajpachquiztan chiižquiñi joraqui wilta wejtquiz paljayžquichiča, tuž cjan:

Nii kotquizimi yokquizimi tjeczi anjilž kjarquiztan cjetta liwru tanzñi oka. Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁹ Jalla nekztanaqui anjilžquin liwru mayi ojkhinča, wejtquiz nii liwru tjaajo. Nii anjilaqui wejtquiz cjichiča:

—Tanzna, nižaza lujlzna. Am atquiz zuma mazk'až cjequiča. Pero am pjuchquiziqui jaruž tucaquiča.

¹⁰ Nekztan anjilž kjarquiztan liwru tanžcu lujlzinča. Wejt atquiz ancha mazk'atača. Jalla nuž lujltiquiztan wejt pjuchquiz jaru cjišiča. ¹¹ Nekztanaqui wejtquiz cjichiča:

—Wilta amqui Yooziž chiita taku paljaystanča, nacionanacž puntuquiztanami, tjapaman sarchiz žoñinacž puntuquiztanami, tjapaman takunachiz žoñinacž puntuquiztanami, mantiñinacž puntuquiztanami.

YOOZ TAKU PALJAYŇI ŽOŇINACA

11 Jalla nekztanaqui wejtquiz tsjii caña tjaatatača tupz paražtakaz. Nekztanaqui tsjiiqui wejtquiz mantichiča tuž cjan:

—Žaazna. Yooz kjuya mirižca, altaržtanpacha. Nižaza nekž žejlñi Yooz rispitiñinaca kanzna. ² Yooz kjuy patiuqui ana mirižacučiča. Jalla nii patiuqui yekja wajtchiz žoñinacžquin intirjitača. Jalla nii žoñinacaqui Yooz zuma watja akznaquiča pusi tunc paani jižnaca. ³ Wejrqui cuchanžcača pucultan tisticu wejtquiztan paljayajo. Lut zquti cujtchi ojklayaquiča, 1260 tjuñica. —Jalla nuž wejtquiz mantichiča.

⁴ Pizc olivo cjita muntinacami, nižaza pizc cantilirunacami tii yok mantiñi Yooz yujcquiz žejlča. Jalla nii muntinacami, nižaza cantilirunacami pucultan tisticu cjiča. ⁵ Jakzilat Yooz taku paljayñi žoñinacžquiz sufriskatz yanznačhaja, jalla niiqui contaž cjequiča. Nii pucultan tisticunacž atquiztan asñi uj ulnaquiča ninacž quintra žoñinaca liwž ujzjapa. Nekztan ninacžquiz sufriskatz pecñinacaqui contaž cjequiča.

⁶ Poderchizza nii pucultan tisticunacaqui ana chijinskatajo. Yooz taku paljaycan, jalla nii timpu ana chijinskataquiča. Nižaza nii pucultan tisticunacaqui kjaz ljok tuckatz poderchizzakazza. Nižaza tii yokquiz žejlñi žoñinacžquiz tjapaman anawalinacžtan sufriskatz poderchizzakazza. Čhjulora peccanami žoñinaca sufriskatasacha. ⁷ Jalla nii pucultan tisticunacaqui Yooz taku paljayz žeržcu, contaž cjequiča. Tsjii anawal animalažtakaz anawal koz tujquiztan ulnaquiča. Yooz taku paljayñinacž quintra cjequiča. Nižaza nii pucultiquiztan atipaquiča, nižaza conaquiča. ⁸ Nekztanaqui ninacž ticzi curpunacaqui jakowasaquiča, Jerusalén wajt callquiz. Nii pajk wajtquiz Jesucristuqui cruzquiz ch'awctatača. Nižaza Jerusalén watjaqui Sodoma cjitača tsjii parabolažtakaz. Nižaza Egipto cji-tazakazza, tsjii parabolažtakaz. ⁹ Čhjep maj chicatchiz tisticunacž ticzi curpuqui callquiz želaquiča. Jalla nuž želan žoñinacaqui ticzi curpunaca cheraquiča, tjapa nacionanacchiz žoñinacami, tjapa watjanacchiz žoñinacami, tjapaman takunacchiz žoñinacami, tjapaman saranacchiz žoñinacami, jalla ninaca. Nii cherzñi žoñinacaqui anaž nii ticzi curpunaca tjakataquiča. ¹⁰ Nii pucultan tisticunacaqui tii yokquiz žejlñi žoñinacžquiz ancha sufriskatchitača. Jalla nuž ticžtiquiztan tii yokquiz žejlñi anawal žoñinacaqui cuntintuž cjequiča, nižaza pijjzta paaquiča, nižaza porapat onantanaca onarasaquiča. ¹¹ Nekztan čhjep maj chicatquiztan Yoozqui nii pucultan tisticunaca jacatatskataquiča, wilta žeti tjaacan. Jacatatžcu tsijtsnaquiča. Nekztan nii ticziquiztan jacatatchinaca cheržcu, žoñinacaqui ancha tsuctsucaquiča. ¹² Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii altu joraqui nii pucultižquiz paljayaquiča, tuž cjan:

—Tsewc yawžca ančhucqui. Tekz želaquiča.

Jalla nekztanaqui quintra žoñinacž cheran, nii pucultan tisticunacaqui arajpachquin waytitaž cjequiča tsjir taypiquiz. ¹³ Nekztan cherchinča tužu. Jalla nii ora-

pacha ancha yoka chekjinchicha. Jalla nuž yoka chekjintiquiztan tunca parti Jerusalén watjaqui pajl-sičha. Nii yoka chekjintiquiztan pakallawk warank žoñinaca ticzičha. Parti žejtñi žoñinacasti ancha tsuetsucchičha. Jalla nižtanaca wattiquiztan parti eclichi žoñinacaqui Yooz honora waytichičha.

¹⁴Jalla nii anawali wattan, pizc anawalinacaqui watchičha. Nižaza wajillaž tjončha tercer anawaliqiu.

SEPTIMO ANJILA

¹⁵Jalla nektanaqui séptimo anjilaqui trompet pekz tjawunchičha. Jalla nuž tjawuntiquiztan arajpachquin altu joranaca chiiñi nonzinčha. Jalla tuž chiichičha:

“Tjapa tii muntuqui učum Yooz Jiliriž mantita cjis-sičha. Nižaza Yooz Epiž uchta Jesucristuž mantita cjis-sičha. Jalla ninacačha watay wata wiñaya mantiñiqui”.

¹⁶Jalla nektanaqui nii paa tunc pusin jilirinacaqui Yooz yujcquiz yokquiz puct'ican, Yooz rispitchičha. Jalla ninacačha Yooz yujcquiz mantiz puestunacquiz julñiqui.

¹⁷Yooz rispitan, tuž cjichičha:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amčha anzimi tuquitanami žejlñiqui. Am juc'ant azi tjeezamčha, nižaza anziqui tjapa mantiñi kalltichamčha. Jalla nižtiquiztan amquin gracias tjaa-učha. ¹⁸Nacionanacchiz žoñinacaqui am quintra žawjchičha. Pero ninaca casticz tjuñi tjončha.

Nižaza ticzi žoñinaca pjalz tjuñi tjončha. Nižaza amquiz sirwiñinacžquiz zumanaca tjaaz tjuñi tjončha. Amquiz sirwiñinacami, am taku paljayñinacami, amquiz rispitiñinacami, amquiz kuz tjaañinacami, jalla tjapa ninacžquizimi zumanaca tjaataž cjequičha pjalz tjuñquiziqui. Nižaza tii yoka akñinacami, tii yoka žejlñi žoñinaca akñinacami, jalla ninaca akskattaž cjequičha. Jalla nii tjuñiž tjončha”.

Nuž cjichičha nii paa tunc pusin jilirinacaqui.

¹⁹Jalla nektanaqui Yooz arajpach kjuya cjetžtatačha. Kjuy kjuyltan tsjii cajuna chertatačha. Yooziž tjaata takutačha nii cajunquiziqui. Nižaza arajpachquin rayunaca želatčha, nižaza jorjorñinaca želatčha. Nižaza yoka chekjinskatñi želatčha. Nižaza pjursanti caraniza želatčha.

TSJAA MAATAKATAN TSJII ANAWAL ANIMALŽTAN

12 Jalla nektanaqui arajpachquin tsjii pajk siñala parizichičha. Nii siñalaqui tižtatačha. Tsjaa maataka želatčha. Naa maataka zquitiqui tjuñižtakaztačha. Nižaza naaža kjojch koztan jiz želatčha. Naaža achquiz tuncapan warawara tewžintatačha, tsjii pillužtakaz. ²Naa maatakqui ictatačha. Nuž cjen, ancha aynatčha, majtzjapa. ³Jalla nektanaqui tsjii siñala parizichizakazza arajpachquin. Tsjii juc'ant anawal pajk ljok animala želatčha. Jalla niiqui dragón cjitatačha. Pakallawk achchiztačha, nižaza tunca wajrichiztačha. Nižaza zapa achquiz mantiñi žoñiž pillunacžtan tewžintatačha. ⁴Niiž pajk kjurz wewcžcu, čhjep parti warawaranaca tjojtskatchičha yokquin. Jalla nii dragonqui maataka yujcquiz tsijtsičha, naa maataka majtz ora tjewžcan. Jalla nuž tsijtsičha, naaža majtta wawa lu-

jlzjapa majttiquiztanpacha. ⁵Nektanaqui naa maatakqui lucmajch wawa majtchinčha. Nii lucmajchqui tjapa nacionquiz žejlñi žoñinaca c'aripacha mantiñiž cjequičha. Pero jalla nuž majttiquiztan nii lucmajch wawaqui Yoozquin waytatačha, Yooziž tjaata puestunaca tanzjapa. ⁶Naa maatakzti ch'ekti yokquin atipassinčha. Jalla nicju Yoozqui naa maatakaltajapa tsjii yoka tjaczinchičha. Jalla nicju 1260 tjuñinaca watz-cama čhjerchiz cjequičha naaqui.

⁷Jalla nektanaqui arajpachquin quira zaltissičha, Miguelžtan niiž mazi anjilanacžtan dragonž quintra quira zaltissičha. Nii dragonžtan niiž mazinacžtan ancha kichjassičha. ⁸Pero atipta cjissičha. Jalla nižtiquiztan arajpachquin ana iya želasačha. ⁹Jalla nižtiquiztan nii dragonžtan niiž mazi anjilanacžtan tii yokquiz ch-jatkatžquitatačha. Nii dragonqui Satanás diablupantačha. Niičha tuquita žkoražtakaz incallñiqui. Tuquitan nii diabluqui Evaquiz incalltiquiztan tjapa tii muntu incallchičha anawali cjiskatzjapa.

¹⁰Jalla nektanaqui wejrcu arajpachquin tsjii altu jora nonzinčha, tuž cjiñi:

—Jaziqui ultim liwriž tjuñi tjončha, nižaza Yooz azi tjeez tjuñi tjončha, nižaza uchum Yooz tjapa mantiz tjuñi tjončha. Nižaza Yooziž uchta Jesucristuž mantiz tjuñi tjončha. Učum criichinacž quintrariunacaqui ch-jatkatza cjequičha. Majiñami weenami nii anawaliqiu Yooz yujcquiz criichinacž quintra uj tjojtjuñitačha.

¹¹Pero criichinacaqui anawal diablu atipchičha, Uuzažtakaz Jesucristuž ticziž cjen, nižaza Yooz taku paljaychiž cjen. Nižaza nii criichinacaqui Yooz taku paljaycan ana jiwjatchičha ticzuca cjenami. ¹²Arajpacha, nižaza arajpachquin kamñinaca, cuntintuž cjee. Yokquiz kamñinaca, kotquiz kamñinaca, ančhucaquiz anawali cjiskataquičha. Diabluqui ch-jatkatžquitiquiztan ancha žawjzičha. Jalla niiqui zizza, muntuquiz kamz timpuqui zkoluckazza.

¹³Jalla nektanaqui nii dragonqui yokquiz ch-jatkatžquita nayžcu, naa lucmajch maatiñ maatakaquiz apzičha tanzjapa. ¹⁴Nektan naa maatakaquiz pizc pajk aquilž kjara tjaatkalčha, ch'ekti yokquin laycan zkoraztakaz diablužquiztan atipzjapa. Yoozqui nii yoka tjaczičha, maatakaquiz čhjep wata chicatchiz čhjerchiz cjisjapa. Jalla nii yokquin maatakqui layñi atipchinčha. ¹⁵Nektanaqui žkoražtakaz diabluqui persun atquiztan wacchi kjaz jotchičha, pujužtakaz, kjaztan nii maataka tjuzjapa. ¹⁶Nektan yokaqui maatakaquiz yanapzjapa, c'acchičha. Jalla nii c'actiquiz dragonž jotta kjazqui luzzičha. ¹⁷Nii cheržcu, dragonqui maatakajapa juc'anti žawjchičha. Jalla nektanaqui diabluqui naaža majchmaatinacž quintra quira zali ojkcchičha. Naa maataka majchmaatinacaqui tižtanacačha. Jakziltat Yooz mantitanac jaru kamčhaja, nižaza Jesucristuž tjaajinta jaru kamčhaja, jalla ninacaqui naa maataka majchmaatinaca cuntačha. Nii diabluqui quira zali ojkcžcu, kot atquiz tsijtsičha.

PIZC ANAWAL ANIMALANACA CHERCHINČHA

13 Jalla nekztanaqui chawc kot kjazquiztan tsjii anawali pajk animala ulanžquini cherchinča. Jalla nii animalaqui pakallaw achchiztača, nižaza tunca wajrichiztača, nižaza zapa wajriquiz mantiñi žoňž pillunacžtan tewžintatača. Nižaza achanacquiz Yooz quintra tjuu cjiirtatača. ²Jalla nii weriž cherta animalatača tigriztakaz tsijtchi. Nižaza niž ataqi leonž atažtakaztača. Jalla nekztan dragonžtakaz diabluqui nii anawal animalžquiz niž poderchiz puestu tjaachiča, walja azziz mantizjapa. ³Tsjii achaqui nii animalž pakallaw achanacquiztan ticskatzmaya chjojrictažtakaztača. Pero ana ticziča. Antiz žejtchiča. Nekztanaqui ispantižcuqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui anawal animala apziča. ⁴Žoñinacaqui nii dragón diablužquiz rispitchiča, Yoozquiztakaz. Nižaza nii dragonqui anawal animalžquiz niž mantiz poder tjaachiča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui nii animalžquiz rispitchizakazza, tuž cjan:

—¿Jakziltat tii animalžquiztan juc'ant azzizqui? ¿Jequit tii animala atipasajo? ⁵Nekztan nii anawal animalaqui mit takunacami Yooz quintra chiita takunacami chiizjapa permitta cjisšiča. Nižaza puzi tunc paan jijnaca watzcama mantiz poderchiz cjequiča. ⁶Jalla nekztanaqui anawal animalaqui Yooz quintra chiichiča, Yooz tjuu quintrami, nižaza Yooz timplu quintrami, nižaza arajpachquin kamñinacž quintrami. Jalla nižta quintra chiichiča. ⁷Nižaza anawal animalaqui Yoozquin criichinacž quintra quira zalajo permittatača, ninaca atipzcama. Nižaza nižquiz mantiz poder tjaatatača, tjapa zaranacchiz žoñinacžquizimi, tjapa watjanacchiz žoñinacžquizimi, tjapa takunacchiz žoñinacžquizimi, tjapa nacionanacchiz žoñinacžquizimi, jal-la tjapa nii ana criichi žoñinacžquizimi mantizjapa. ⁸Yoozquin ana criichiž cjen žoñinacaqui anawal animalžquiz rispitchiča, Yoozquiztakaz. Nii animalžquiz rispitiñi žoñinacž tjuunacaqui anaž cjiirtača, Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz. Liwriita žoñinacž tjuunaca Jesucristuž liwruquiz cjiirtača. Jalla ninacž laycu ticziča Jesucristuqui. Ima tii muntu kalltan, jakziltižquiz Jesucristuqui wiñay žeti tjaachaja, jalla ninacž tjuunaca cjiirchiča arajpach liwruquiz.

⁹Jakziltat nonžñi cjuñchizlaja, nonžla. ¹⁰Jakzilta žoñit preso chjichta cječhaj niiqui, panž chjichtaž cjequiča. Nižaza jakzilta žoñit pajk cuchillžtan conta cječhaj niiqui, panž conta cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin tjapa kuztan cjis waquiziča, nižaza pasinsis kuztan cjis waquiziča, sufrisnaca watzjapa.

SEGUNDO ANAWAL ANIMALA

¹¹Jalla nekztanaqui yekja anawal animala cherchinča yokquiztan ulanñi. Jalla nii animalaqui pizc wajrichiztača, uuzažtakaz. Pero dragonžtakaz chiyatča. ¹²Jalla nii segundo anawal animalaqui tjapa nii primir animalž poderchiz mantichiča, primir animalžtan chi-

ca žejlcan. Nižaza segundo animalaqui tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinaca primir animalžquiz rispitskatchiča. Primir animalatača ticzmaya chjojrictiquiztan žejtchiqui. ¹³Nižaza segundo animalaqui pajk milajrunaca paachiča. Tsewctan yokquiz uj tjojt-skatchiča žoñinacaž cheran. ¹⁴Jalla nižta milajrunaca payi permittatača, primir animalaž želan. Jalla nižta milajrunaca paachiž cjen, tii muntuquiz kamñi žoñinacžquiz incallchiča. Nižaza žoñinaca mantichiča, chjojrictiquiztan žejtchi animalž irata tsjii yooz paajo. Nekztan mantichiča, nii yooz rispitažo. Nii primir animalatača pajk cuchillžtan chjojrictaž cjenami, wilta žejtchi cjisšiqui. ¹⁵Segundo animalaqui primir animalž irata paata yooz žejtñi cjisckatchiča. Nižta poderchiz cjisšiča segundo animalaqui. Jalla nuž žejtñi cjan, nii paata yoozqui chiiñi cjisšiča. Nižaza jakziltat nii yooz ana rispitchaja, jalla niiqui contaj cjila, mantichiča žejtñi chiiñi yoozqui. ¹⁶Nižaza segundo anawal animalaqui mantichiča, tjapa žoñinacž yujc ayquizimi už žew kjarquizimi chimputa cjisjapa. Koltanacami, pajkinacami, ricachunacami, porinacami, žoňž mantuquiz cjiñinacami, ana žoňž mantuquiz cjiñinacami, liwž mantichiča, chimputa cjejajo. ¹⁷Ana chimputa cjenacami ana kjaychucatača, nižaza ana tuychucatača. Nii chimpuqui tužutača, žoňž ayquiz anawal animalž tjuužtan už anawal animalž numeružtan cjiirtatažlaja, jal-la nii. ¹⁸Jalla nii intintisjapaqui walja zizñi cjistanča. Jakziltat zizñi cječhaja, jalla niiqui anawal animalž número tantiiz waquiziča. Nižaza nii numeruqui žoñinacž numeruča. Jalla nii numeruqui sojta patac sojta tuncan sojtani, jalla niiča.

144,000 ŽOÑINACA CHERCHINČHA

14 Jalla nekztanaqui Sión cjita cur kjutñi cherchinča. Jalla nicju Uuzažtakaz Jesucristuqui tsijtchi želatča. Niižtan chica 144,000 žoñinaca želatča. Nii žoñinacž ayquiz Jesucristuž tjuumi, niž Ejpž tjuumi, jal-la nii tjuunaca cjiirtatača. ²Jalla nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinča, wacchi pujunacž kjaz joražtakaz, nižaza pjursanti jorjorñiž joražtakaz. Nižaza nii weriž nonžta joraqui suyniñitača, jaknužt wacchi arpa quitaranaca suyniñhaja, jalla nižta. ³Jesucristužtan žejlñi žoñinacaqui ew wirsu itsiča. Nii mantiz puestuž yujcquiz nižaza nii pajkpic žejtñinacž yujcquiz, nižaza nii jilirinacž yujcquiz itsiča. Anaž iya jakziltami nii ew wirsu catoki atatča; nii 144,000 jalla nii alaja nii wirsu catokchiča. Nii 144,000 žoñinacaqui yokquiztan liwriitatača. ⁴Jalla ninacaqui ana zalzi nižaza ana čjul maatakatan adulteriužtakaz paachiča. Jalla ninacaqui Uuzažtakaz Jesucristo apziča, jakziquin ojtčhaja, jalla nii. Nižaza ninacatača žoñinacžquiztan primero liwriita žoñinacaqui. Yooztajapami Uuzažtakaz Jesucristužtajapami liwriitatača. ⁵Jalla ninacatača ana zinta toscara chiichiqui, nižaza ana čjul ujchiztača.

ĈHJEP ANJILANACA CHERCHINĈHA

⁶Jalla nektzanaqui arajpach taypiquiz tsjii anjila layñi cherchinĉha. Nii anjilaqui liwriiñi tawkchiztaĉha, tii muntuquiz kamñi ŝoñinacĉquiz parliñijapa. Nii liwriiñi takuĉha wiñayjapa werar razunaqui. Nii liwriiñi takuqui tjapa ŝoñinacĉtajapa, tjapa nacionanacchiz ŝoñinacĉtajapami, niŝaza tjapa zaranacchiz ŝoñinacĉtajapami, niŝaza tjapa takunacchiz ŝoñinacĉtajapami, niŝaza tjapa watjanacchiz ŝoñinacĉtajapa, jalla ninacĉtajapat- aĉha. ⁷Jalla nii anjilaqui altu jorĉtan tuŝ ĉiichiĉha:

—Yoozquin rispitiñiĉ cjee. Niiŝquin honora waytiñiĉ cjee. Niiŝ ultim casticz ora tjonĉha. Niiqui arajpachami, yokami, kot kjaznacami, niŝaza kjaz jalzurinacami paachiĉha. Jalla niŝtiquiztan niiŝquiz rispitiñiĉ cjee.

⁸Jalla nektzanaqui yekja anjilaqui apĉquichiĉha, tuŝ cjican:

—Babilonia, nii pajk watjaqui akziĉha, akziĉha. Nii watjaqui parti watjanacchiz ŝoñinacĉquiz anawali kamañchiz cjskatchiĉha, jaknuŝt adulteriuquiz ojklayñi- nacaqui ana zuma kamañchizlaja, jalla niŝta.

⁹Jalla nektzanaqui tercer anjilaqui apĉquichiĉha, altu jorĉtan tuŝ cjican:

—Jakziltat nii anawal animala rispitiĉhaja, niŝaza nii ŝoñiĉ paata yooz rispitiĉhaja, jalla niiqui castictaŝ cje- quiĉha. Niŝaza jakziltat niiŝ ayquiz anawal animalŝ ĉimputa cjeĉhaja, uŝ kjarquiz anawal ĉimputa cjeĉhaja, ¹⁰jalla niiqui Yooziŝ castictaŝ cjequiĉha. Jalla nii ana ultim Yooz rispitiñi ŝoñinacĉ quintra Yoozqui an- cha ŝawjwaquiĉha. Yoozqui ninaca ancha casti- caquiĉha. Ninacaqui infiernuquin niŝaza aŝni azupriquiz ancha t'akjizaquiĉha Yooz zuma anjilanacĉ yujcquizimi, Uuzaŝtakaz Jesucristuŝ yujcquizimi. ¹¹In- fiernuquin wiñayjapa sufran, uj ŝketiqui ŝketaquiĉha watay wata. Nii sufriñi ŝoñinacaĉha majiñami weenami jeejzqui ana ŝejlĉuca. Ninacaqui anawal animala rispitiĉquiztanami niŝaza nii paata yooz rispitiĉquiztani- mi jalla niŝta ancha sufraquichiĉha. Niŝaza ninacaqui nii anawal animalŝ tjuuŝtan ĉimputaŝ cjen niŝta ancha sufraquichiĉha. ¹²Jakziltat Yooz partiquiz ŝejlĉhaja, niŝaza Yooz tawk jaru kamĉhaja, niŝaza Jesucristuŝquin kuz tjaaĉhaja, jalla ninacaqui tii muntuquiz pruebanaca watcan pasinsis kuzziz tira tjurt'ichej ĉjila.

¹³Jalla nektzanaqui wejrqui arajpachquiztan tsjii jora nonzinĉha. Nii joraqui tuŝ ĉjichiĉha:

—Jalla tiic ĉjijra: “Tekztan nawjcchuc jakziltat Yooz Jilirŝquiz tjurt'ichi kuzziz ticznaĉhaja, jalla niiqui cuntin- tuŝ cjequiĉha”. Espiritu Santuqui tuŝ ĉjiĉha: “Ninacaqui ninacĉ langzquiztan jeejnaquiĉha. Niŝaza ninacĉ zu- ma obranacquiztanami niŝaza kamtiĉquiztanami pactaŝ cjequiĉha. Jalla niŝtiquiztan cuntintuŝ cjequiĉha”.

ŜOÑINACA RICUJTA CUJICHAŝTAKAZ

¹⁴Jalla nektzanaqui tsewc kjutñi ĉerĉcu, ĉiw tsjiri cherchinĉha. Nii tsjir juntuñ tsjii ŝoñiŝtakaz julzi ŝe- latĉha, kor pillu achquiz tjewzi, niŝaza kjarquiz cuchillu tanzi. ¹⁵Nektzanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz tim-

pluquiztan ulanchiĉha altu jorĉtan kjawcan. Nii tsjir juñtuñtan julzi ŝoñiŝquiz paljayĉiĉha, tuŝ cjican:

—Tii muntuquiz ŝejlñi ĉujich ora tjonĉiĉha. Cu- jichaqui zuma pookĉiĉha. Jalla niŝtiquiztan am cuchillĉtan pootzna, ĉujicha ricuja. —Nuŝ ĉjichiĉha anji- laqui. Tii muntuquiz ŝejlñi criichi ŝoñinacaĉha ĉujichaŝ- takazqui.

¹⁶Jalla nektzanaqui nii tsjir juñtuñtan julzi ŝoñiqui cuchillĉtan tii muntuquiz ŝejlñi ĉujicha ricujĉiĉha. Jalla niŝtiquiztan Yoozquin criichi ŝoñinacaqui ricujta ĉjis- siĉha.

¹⁷Nektzanaqui tsjii yekja anjilaqui arajpach Yooz tim- pluquiztan zakaz ulanchiĉha, cuchillĉtan zakaz. ¹⁸Nekz- tanaqui tsjii anjilaqui arajpach Yooz altarquiztan ulanchizakazza. Nii anjilaqui akzjapa poderchizza. Nektzanaqui nii anjilaqui segundo cuchillĉtan an- jilŝquiz paljayĉiĉha, altu jorĉtan tuŝ cjican:

—Am cuchillĉtan uwas ĉujicha ricuja. Uwasnacaqui zuma pookĉiĉha. Jaziqui nii ricuja. —Nuŝ ĉjichiĉha an- jilaqui. Tii muntuquiz ŝejlñi ana criichi ŝoñinacaĉha uwas ĉujichaŝtakazqui.

¹⁹Jalla nektzanaqui nii anjilaqui cuchillĉtan ana Yoozquin criichi ŝoñinaca ĉujichaŝtakaz pootĉiĉha, niŝaza ricujĉiĉha. Nektzan nii ricujta ŝoñinacaqui uwas ĉujich uyquiztakaz tjojtataĉha, Yooz casticta ĉjis- japa. ²⁰Jalla nektzanaqui jaknuŝt ricujta uwasanaca tje- canĉhaja, jalla niŝta nii ricujta ŝoñinacaqui castictat- aĉha Yooz wajtŝ tjiiquin. Jalla nuŝ castictaŝ cjen, ancha ljoc ojĉkiĉha, cawallunacĉ freno irantizcama. Quinsa patac kilómetro larcuquin niŝta ljoc ojĉkiĉha.

PAKALLAWK ANAWALINACA

15 Jalla nektzanaqui arajpachquin tsjii siñala cherchinĉha. Nii pajk siñalaqui ancha ispantichu- cataĉha. Pakallawk anjilanacaqui ŝelatĉha, pakallawk anawalinacchiz. Jalla nii anawalinaca wattan Yooz cas- ticz ŝerzta cjequiĉha.

²Niŝaza llijñi kota cherchinĉha, ispijuŝtakaz ujĉtan t'ajĉta. Niŝaza nii ispijuŝtakaz kot atquin ŝoñinaca tsi- jtĉi ŝelatĉha. Nii ŝoñinacaqui Yooz arpi guitarra tanzi ŝelatĉha. Nii ŝoñinacaqui tii muntuquiz kamcan, anaw- al animalquiztan atipĉiĉha, niŝaza niiŝ paata yoozquiztan atipĉiĉha. Niŝaza nii anawal animalŝ tju- uŝtan ana ĉimputataĉha. ³Jalla nii ŝoñinacaqui Yooz sirwiñi Moisés itsñi itsatĉha, niŝaza Uuzaŝtakaz Jesu- cristuŝ itsñi itsatĉha, tuŝ cjican:

“Tjapa azziz Yooz Jiliri, amiŝ paata pajk obranacaĉha ancha zumanacaqui, niŝaza ispantichucaĉha. Am ka- mañaqui zuma lijitumĉha, werarapanĉha. Amĉha tjapa nacionchiz ŝoñinaca mantiñamqui. ⁴Yooz Jiliri, ŝject amquin ana eksnasa? ŝject amquin honora ana tjaasa? Am alaja ancha zumampanĉha. Amĉha zuma lijituma pjalzñamqui, jalla niŝtiquiztan tjapa nacionquiztan ŝoñinacaqui tjonaquiĉha, am rispitiĉjapa”.

⁵Jalla nektzanaqui arajpachquin cherchinĉha timplu kjuyltan. Jakziquizlaj Yooz lii, jalla nekz Yooz ŝejlŝ kjuya ĉjetzi cherchinĉha. ⁶Nektzan cherchinĉha, timpluquiz- tan pakallawk anjilanacaqui pakallawk anawalinac cas-

ticchiz tjonchiča. Ancha zuma llijni tol zquitchiztača, nižaza kor tsjaychiztača, quecanaca jweržinta. ⁷Jalla nekztanaqui tsjiiqui pajkpic žejtñinacžquiztan zapa mayni pakallawk anjilanacžquiz kor chuwa tjaachiča. Nii chuanacaqui wiñay žejtñi Yooz casticunaca chji-jpžtatača. ⁸Nii timpluqui uj žketžtan chjiipžtatača, Yooz juc'ant azziz cjen, nižaza juc'ant honorchiz cjen. Nižaza anaž jecmi nii timpluquin luzi atasacha, nii pakallawk anjilanacž anawalinaca watzcama.

ANAWALINACA CUTZTA

16 Jalla nekztanaqui tsjii alto chiiñi jora nonzinča. Timpluquiztan nii joraqui pakallawk anjilanacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Oka. Ančhucaqui nii intirjita anawalinaca cutzna. Nii anawalinacžtan Yoozqui žoñinaca casticaquiča. —Jalla nuž paljaychiča nii joraqui.

²Jalla nuž paljaytiquiztan primir anjilaqui ojkičiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu yokquiz cutzjapa. Jalla nekztanaqui jakziltat anawal animalž chimputažlaja, nižaza nii anawal animalž žoñiž paata yoozquiz rispitchaja, jalla tjapa ninacaqui anawal llajanacžtan llajchiča. Nižaza ancha kjawcan aynatča.

³Jalla nekztanaqui segundo anjilaqui ojkičiča nižquiz intirjita anawalinaca tii muntu kotquiz cutzjapa. Nii kot kjazqui ticzi žoñiž ljocnacažtakaz tucchiča. Jalla nižtiquiztan tjapa kotquiz zejlñi animalanacaqui ticziča.

⁴Jalla nekztanaqui tercer anjilaqui nižquiz intirjita anawalinaca cutziča pujunacquizimi jalzurinacquizimi. Tjapa kjazqui ljoc tucchiča. ⁵Jalla nekztanaqui kjaz mantiñi anjilaž chiita nonzinča. Nii anjilaqui tuž cjichiča:

—Ancha zumamča Yooz Jiliri. Amqui tuquitanami jaztanami žejlča. Amqui ligitumakaz pjalžcu, castičča. ⁶Nii casticta žoñinacaqui am parti žoñinacami, nižaza am parti parliñi žoñinacami conchiča. Jaziqui amqui nii žoñinacžquiz ljoc lickatchamča. Jalla nužupan ninacžta waquiziča.

⁷Nižaza altarquiztan tsjii chiižquiñi jora nonzinča, tuž cjican:

—Tjapa azziz Yooz Jiliri. Amqui ultim werara pjalzamča; nižaza ligitumapan pjalžnamča. Jalla nužupanča.

⁸Jalla nekztanaqui cuarto anjilaqui nižquiz intirjita anawali cutziča tjuñquiz. Jalla nuž cutžtiquiztan, tjuñiž siiqui žoñinaca ujsiča, zmali kjakcan. ⁹Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui tjuñiž ujta cjissiča. Jalla nuž utiquiztan, žoñinacaqui ana persun uj paaznacquiztan jaytichiča, “Ujchizpantča” cjican. Nižaza Yoozquin ana honora tjaachiča. Antiz Yooz tjuu quintra chiichiča, Yooz nii anawalinaca mantižquichiž cjen.

¹⁰Jalla nekztanaqui quinto anjilaqui nižquiz intirjita anawali cutziča, jakziquin nii anawal animalaqui mantiñi julzičhaja, jalla nicju. Jalla nekztanaqui nii mantita yokaqui ancha zumchi cjissiča. Jalla nuž cjen žoñinacaqui persun las ch'atsiča; ancha t'akjizichiča.

¹¹Jalla nuž sufrichiž cjenami, ana jaytichiča anawali paaznacquiztan, “Ujchizpantča”, cjicanaqui. Pero araj-

pach Yooz quintra chiichiča, ninacaž nuž ayinskatñi llajacama cjenaqui.

¹²Jalla nekztanaqui sexto anjilaqui nižquiz intirjita anawaliqui pajk Eufrates cjita pujquiz cutziča. Jalla nuž cutžtiquiztan, nii pujuqui kjonchiča, tuwantan tjonñi jilirinaca kjakžquizjapa.

¹³Nekztanaqui cherchinča anawal dragonž atquiztan anawal ispiritu ulanchiča. Jalla nižtakaz ulanchiča anawal animalž atquiztanami, nižaza falso profetž atquiztanami. Nii čhjep ulanchi ispiritunacaqui zaranacažtakaztača. ¹⁴Nii ispiritunacaqui zajra ispiritunacatača. Milajrunacaž paa-atča. Nižaza tjapa tii muntuquiz mantiñinacaž juntatča, quira zaltisjapa. Tjapa azziz Yooz Jiliriž uchta timpu pajk quira želaquiča. ¹⁵Nonžna. Jesucristuqui tuž cjiča: “Wejrqui tjañižtakal tiripintit tjonača. Jakziltat naažni kuzziz cječhaja, tintintuž cjequiča. Zquitchizpan cjee; nekztan ana k'ala okasača, žoñinacaž ombrawillta cjisjapa”. ¹⁶Jalla nekztanaqui mantiñi jilirinacaqui juntanti-žaž cjissiča, tsjii yokquiz. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Armagedón cjitača.

¹⁷Jalla nekztanaqui séptimo anjilaqui intirjita anawaliqui querquiz cutziča. Jalla nuž cutžtiquiztan altu joraqui arajpach timpluquiz mantiz puestuquiztan chiichiča, tuž cjican:

—Yooz casticz obranaca cumplita cjissa.

¹⁸Jalla nekztanaqui rayunacami, arañinacami, jorjorñinacami želatča. Nižaza juc'anti yoka chekjinchiča. Yooziž žoñi paatiquiztan jalla nii timpuquiztan anzcama tii yokaqui ana wira juc'anti chekjinchiča. Walja tsucuñi cheknatča. ¹⁹Jalla nuž yoka chekjinžcu, Jerusalén pajk watjaqui čhjep parti t'akžtatača. Nižaza nacionacž capitalanacaqui k'ala pajlsiča. Nižaza Yoozqui Babilonia pajk watja cjuñziča. Yoozqui Babilonia wajtž quintra žawjžcu, juc'anti casticchiča, jaru vinžtan liquintažtakaz. ²⁰Jalla nuž castican tjapa kot taypiquiz žejlñi yokanacami, nižaza curunacami katchiča. ²¹Nižaza arajpachquiztan žoñinacž juñtuñ pajk caranuzatjojtžcu, ojkičiča. Tsjii caranuzauqui quintal jilatača, ancha liczitača. Nekztanaqui žoñinacaqui Yooz quintra chiichiča nii caranuzaz nuž ojktiquiztan. Jalla nii anawaliquiztan ancha sufrichiča.

PUTIRII MAATAKA CHERCHINČA

17 Jalla nekztanaqui tsjii nii pakallawk ana walinacchiz anjilanacžquiztan wejtquiz tjonchiča, tuž cjican:

—Pichay. Putirii maataka amquiz tjeeznača. Naa putirii maatakaqui pajk watja cjiča. Jaknužt nii pajk watja casticta cječhaja, jalla nii zakal tjeeznača. Jalla nii anawal watjaqui wacchi kjaznacaran žejlča. Juc'ant anawali putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ²Tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui naa putiriyatan adulteriquiz ojklaychiča. Naa irat kamañchiz pecžcu, Yoozquiztan ancha zarakchiča nii mantiñinacaqui. Jaknužt vinžtan licchi žoñiqui tsjii kjutñi ojkičhaja, jalla nižta cjissiča.

³Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui wejr cherkatchiicha jalla tižta. Tsjii anjilaqui wejr chjitchiicha ch'ekti yokquin. Jalla nicju tsjaa maataka cherchinča. Jalla naa maatakuqui ljoc animalž juntuñ yawchi želatča. Jalla nii animalaqui persun curpuquiz Yooz quintra tjuunacchiztača. Nižaza pakallaw achchiztača, nižaza tunca wajrichiztača. ⁴Naa maatakuqui morat ljoc zquti cujtchintača. Nižaza koržtan, c'ajñi mazllanacžtan, c'achanacžtan, jalla ninacžtan alajitača. Nižaza naaža kjarquiz kor wazu tanzinča. Nii kor wazuquiz anawalinacžtan nižaza ana zuma kamañanacžtan chjijpžtatača. ⁵Nižaza naaža ayquiz tii ana intintazzuca tjuu cjiirtatača: "Pajk Babilonia, putirii maatakanacž maa, nižaza tii yokquiz ana zuma kamañanacchiz maa". Jalla nuž cjiirtatača. ⁶Nekztanaqui wejrqui naa maatak cherchinča licchižtakaz. Naa maatakuqui wacchi Yoozquin criichinaca conchinča. Jesucristužquiz kuz tjaachiž cjen contatača nii criichinacaqui. Ninacž ljocžtan licchižtakaz cjistkalča. Jalla naa maataka cheržcu, wejrqui ancha ispantichinča. ⁷Weriz ispantitiquiztan anjilaqui wejtquiz paljaychiča, tuž cijan:

—¿Kjažtiquiztan am ispantejo? Wejrqui naa maatakaž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. Nižaza nii pakallaw achchiz, tunca wajrichiz animalž ana intintazzuca puntu amquiz maznača. ⁸Maatakaž yawta animala cherchamča. Jalla nii animala tuquitan tii muntuquiz želatča. Nekztan ana želatča. Wiruñ wilta želaquiča, koz anawal tujquiztan ulanžcaquiča. Ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequiča. Tuquitan tii muntu paatiquiztanpacha Yoozquin ana criichi žoñinacž tjuunacaqui anaž Yooz liwruquiz cjiirtatača. Jalla nii žoñinacaqui anawal animala cheržcu ispantaquiča. Nii animalaqui žejlchiča, nekztan ana želatča, nekztan wilta žejlča. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui ispantaquiča.

⁹Jalla nii intintizjapa intiniči kuzziz cjis waquiziča. Nii anawal animalž pakallaw achaqui pakallaw curunaca cjiča. Nii curunacž juntuñ tsjii watja julzi žejlča. Putirii maatakažtakazza nii watjaqui. ¹⁰Nii pakallaw achanaqui pakallaw mantiñi jilirinaca cjiča. Pjijzkaltan mantiñinacaqui ezziča; katchiča. Tsjii mantiča anziqui. Nii tsjiiqui ima tjonča. Jalla nii tjonžcu upacamakaz mantaquiča. ¹¹Nii tuqui žejlñi, nekztan ana žejlñi animalaqui octavo mantiñi jiliriča. Pero nii pakallaw mantiñinacž partiquiztankača. Nižaza ultimquiziqui infiernuquin chjatkattaž cjequiča.

¹²Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacaqui tunca mantiñi jilirinaca cjiča. Nii tunca mantiñinacaqui imaž mantiz poder tanža. Nii anawal animalžtan chica tsjii orakaz mantaquiča. ¹³Nii tunca mantiñinacaqui tsjii kuzzizza; ninacž mantiz poder tjaaquiča anawal animalžquiz. ¹⁴Nii anawal mantiñinacaqui Uuzažtakaz Jesucristuž quintra quira zaltayskataquiča. Pero Uuzažtakaz Jesucristuqui criichi žoñinacžtan ninacžquiz atipaquiča. Jesucristuqui jilirc jiliripanča, rey mantiñic mantiñipanča. Criichi žoñinacaqui nižtan chica že-

laquiča. Criichi žoñinacača Yooziž kjawžta, nižaza il-lzta, nižaza Yoozquin tjurt'iñi kuzzizpan.

¹⁵Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichizakazza:

—Nii amiž cherta kjaznacaqui, jakziquin naa maataka julzinžlaja, jalla nii kjaznacaqui žoñinaca cjiča. Nii žoñinacaqui tjapaman watjanacchiztača, nižaza nacionanacchiztača, nižaza takunacchiztača. ¹⁶Nižaza nii amiž cherta tunca wajranacažtakaz mantiñinacaqui anawal animalžtan naa putirii maatak quintra chjaawjkataquiča. Nekztan naa maataka akznaquiča, nižaza ana zquitichiztakaz cjiskataquiča. Nižaza naaža curpu lujlnaquiča. Nižaza ujžtan ujznaquiča. ¹⁷Jalla nuž nii mantiñinacaqui naa maatakaquiz paaquiča. Yoozqui ninacž kuznacquiz nuž peckatchiča, Yooz muntacama paa-ajo. Jalla nuž Yooz muntacama paacan ninacaqui tsjii kuzziz cjequiča, anawal animalžquiz ninacž mantiz poder tjaazjapa, Yooz chitacama cumpliskatzjapa. ¹⁸Nižaza amiž cherta maatakuqui pajk watja cjiča. Nii watjača tii yokquiz žejlñi mantiñi jilirinacžquiz mantiñiqui.

BABILONIA CJITA WATJA EZZIČHA

18 Jalla nekztanaqui wejrqui tsjii anjila arajpachquiztan chjiwžquiñi cherchinča. Nii anjilaqui walja mantiz poderchiztača; nižaza walja kjanatča. Nuž kjanan tii yokaqui majiñažtakaz cjis-siča. ²Nekztanaqui nii anjilaqui altu joržtan kjawchiča, tuž cijan:

—Babilonia pajk watja ezziča, ezziča. Nii wajtquiz zajranacaqui watja chassiča, tjapaman anawal ispiritunacžtan, nižaza tjapaman chjaawjkatta wežlanacžtan. ³Nii Babilonia watjaqui tjapa nacionanaca Yoozquiztan zarakskatchiča, licchinacažtakaz. Nižaza nii watjaž cjen tjapa tii yokquiz mantiñi jilirinacaqui ana zuma kamañchiz cjis-siča. Nižaza nii wajtchiz žoñinacžquiz tjapaman cusasanaca tuytiquiztan, tuyñi žoñinacaqui ricachu cjis-siča.

⁴Jalla nekztanaqui wilta tsjii jora nonzinča, arajpachquiztan chiižquiñi. Nii joraqui tuž cjichiča:

—Wejt parti žoñinaca, nii wajtquiztan ulna, ana nii wajtchiz žoñinacažtapacha uj paazjapa, nižaza nii wajtchiz žoñinacžtanpacha ana casticta cjisjapa. ⁵Nii wajtchiz žoñinacž ujnacaqui juc'anti muntunacžtakaz yapchiča arajpacha irantizcamažtakaz. Juc'anti ujnaca paachiča. Jaziqui Yoozqui ninacž paata ujnaca naychiča. ⁶Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz anawali paatčhaja, jalla nii anawal paatiquiztan jama castictaj cjila. Ninacž ujnaca paatiquiztan pizc wilta juc'anti castictaj cjila. Jaknužt yekja žoñinaca anawali cjiskatčhaja, jalla nižta irata pizc wilta juc'anti ana wali cjiskattaj cjila. ⁷Jaknužt nii wajtchiz žoñinacaqui ancha persun honora waytitchhaja, nižaza jaknužt ninacaqui persun kuzcama kamtčhaja, jalla nuž anawali kamtiquiztan jama sufriskattaj cjila. Ninacž kuzquiz tuž cjiñitača: "Wejrnacqui juc'ant zumtča. Anawalinaca wejtquiz anapan cjisnasača. Anal wira tsjaa žewažtakaz kaaznasača". ⁸Jalla niž-

tiquiztan nii wajtchiz žoñinacžquiziqui casticu tiripintit tjonaquičha. Ninacžquiz ancha anawalinaca tjon-aquičha. Jaziqui žoñinaca ticznaquičha; nižaza llacjizaquičha; nižaza čherž kjera paznaquičha; nižaza ujquin ujžtaž cjequičha. Muzpa azziz Yooz Jiliriqui nii žoñinaca pjalžcu casticaquičha. Jalla nižtiquiztan nižta anawalinaca tjonaquičha.

⁹Jalla nii cheržcu jakzilta mantiñinacat nii wajtchiz žoñinacžtan ana zuma kamañchizlaja, nižaza persun kuzcama kamchizlaja, jalla ninacaqui nii wajtchiz žoñinacž castictu cheržcu, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. Nii watja ujžnan, nii mantiñi jilirinacaqui uj žketñi cheraquičha. Nekžtan kaaquičha. ¹⁰Jalla nuž cheržcu, nii watja nuž castictaž cjen, ažkquin tsijtchi želaquičha; ana macjatžcaquičha. Castictaž cjen tsucaquičha, tuž cjan: —¡Ay! ¡Ay! Babilonia pajk watja. Muzpa azziz cjenacu, anawali cjissila. Tsiji ratukaz casticta cjissila.

¹¹Nii watja castictaž cjen, tii muntuquiz žejlñi tuyñinacazakaz kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. Ninacž cusasanaca kjayñimi ana iya želaquičha. ¹²Ninacž cusasanacaqui tižtanacača: kori, paaz, llijñi maznaca, c'achjanaca, zuma pañu, murat pañu, ser pañu, ljoc pañu, tjapaman zuma ulurchiz tablanaca, zuma marfila cjita maznaca, jila walurchiz maderanaca, korinaca, jirunaca, zuma marmol cjita llijñi maznaca, ¹³canelanaca, zuma ulurchiznaca, insinsunaca, zuma ulurchiz mirra cjitanaca, zuma ulurchiz asitinaca, vinunaca, asitinaca, chiw llamp'u jac'unaca, trigonaca, kuzñi animalanaca, uuzanaca, cawallunaca, autunaca, tuyzjapa piyunanaca. Jalla tjapa nižtanaca tuytatača.

¹⁴Nii tuyñinacaqui nii wajt puntuquiztanž cjequičha:

—Nii wajtquiziqui anaž iya tjapaman zumanaca želaquičha, nii ancha juztažta zumanacaqui. K'ala pertis-sičha, wiñayjapa. Walurchiz cusasanacaqui pertis-sičha, nižaza wajtquiz honora tjaañi cusasanacaqui pertis-sičha wiñayjapa. —Nuž chiyaquičha.

¹⁵Nii cusasanaca tuyñinacaqui ricachu cjissičha nii wajtchiz žoñinacž kjaychiž cjen. Jaziqui tuyñinacaqui nii watja casticu cheržcu, eksñi kuztan ažkquin tsijtchi želaquičha. Nižaza altu joržtan kjawcan, kaaquičha, nižaza llacjizaquičha. ¹⁶Nižaza ninacaqui tuž cjequičha: —¡Ay! ¡Ay! Anawali cjissila tii pajk watjaqui. Tsjaa ricach maatakažtakaz želatča, iñarato zquitchiz cajtchin, zuma pañ zquitchiz, murat pañ zquitchiz, ljoc pañ zquitchiz. Zuma iñarato želatča, koržtan, zuma walurchiz maznacžtan, zuma c'achjanacžtan. ¹⁷Tsiji ratukaz tjapa nii wajtquiz walja walurchiz cusasanaca pertis-sičha. —Jalla nuž cjequičha.

Jalla nii watja casticu cheržcu, warcu joojooñinacami, warcuquiz ojklayñinacami, warcuquiz langzñinacami, tjapa kot warcužtan langzñinacami ažkquin tsijtchi želaquičha. ¹⁸Jalla nii wajtquiztan uj žketñi cheržcu, kjawaquičha, tuž cjan:

—¿Jakzilta watjat tižta chawc watjažtapacha žejljo?

¹⁹Jalla nekžtanaqui ninacaqui persun achanacquiz pjilžtan tjatznaquičha, ancha kaacan, nižaza ancha llacjizcan. Nižaza tuž cjequičha:

—¡Ay! ¡Ay! Ana wali cjissila nii chawc watjaqui. Nii wajtquin cusasanaca chjitchiž cjen, tjapa warcužtan langzñi žoñinacaqui cusa ricachu cjissičha. Nižaza tsiji ratulla akžtala.

²⁰Arajpachquin žejlñinacazti, nii watja akžtaž cjen, cuntintuž cjee. Yoozquin criichi žoñinaca, cuntintuž cjee. Nii wajtchiz žoñinacaqui ančhucaquiz anawali paachiča. Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz uchta apostolonaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca, tjapa ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquičha. Jaziqui ančhucaltajapa Yoozqui nii watja casticaquičha.

²¹Jalla nekžtanaqui tsiji walja azziz anjilaqui tsiji pajk maz tjaažtakaz waytižcu kotquiz tjojtchiča, tuž cjan:

—Tii maz tjaaž tjojttažokaz Babilonia chawc watja tjojttaž cjequičha. Anaž wira iya cherta cjequičha. ²²Tii wajtž calliran anaž wira iya itsñi jora nonžtaž cjequičha, arpi guitar jorami, itsñi jorami, pincall jorami, trompet pekz jorami. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya oficiuchiz langzñinacami želaquičha. Nižaza tii wajtquiz anaž wira iya žoñinaca tjaažtan jawunñi jora nonžtaž cjequičha. ²³Nižaza tii wajtquiz miča pekžta anaž iya cheraquičha. Nižaza anaž iya zalzñi pjijžta ch'ajwiñi nonznaquičha. Tuqui tii wajtquiz tuyñinacaqui žoñinacž yujcquiz pajk žoñitača. Maña paacan, tii wajtchiz žoñinacaqui tjapa nacionacchiz žoñinacžquiz incallchiča.

²⁴Nižaza tii wajtchiz žoñinacaqui Yooz parti žoñinaca, nižaza Yooz puntu parliñinaca conchiča. Tjapaman žoñinaca contača.

ARAJPACHQUIN YOOZQUI HONORCHIZZA

19 Jalla nekžtanaqui arajpachquin wacchi žoñinacž jora nonzinča, tuž cjan:

“¡Aleluya! Učhum Yoozza liwriñiqui, walja azzizza, walja honorchizza. ²Učhum Yoozza ligituma pjalzñiqui. Jalla nuž Babilonia wajtchiz žoñinaca ligituma casticchiča. Nii žoñinacaqui tjapa wajtchiz žoñinacžquiz ana wali kamañchiz cjiskatchičha. Jalla nižtiquiztan casticta cjissičha. Nižaza Yoozquin sirwiñi žoñinaca conchiž cjen, Yoozqui nii žoñinaca casticchiča”.

³Wilta nii arajpachquin žejlñinacaqui altu joržtan chichiča, tuž cjan:

—¡Aleluya! Nii wajtquiztan uj žketi wiñaya žektaquičha.

⁴Nekžtanaqui arajpachquin paa tunc puzin jilirinacžtan pajkpic žejtñinacžtan yokquiz quillžcu, puct'ichiča. Nižaza Yoozquiz rispitchičha. Yoozqui niiž mantiz puestuquiztača. Rispitcan tuž cjichiča:

—¡Nužoj cjila! ¡Aleluya! ¡Amén!

⁵Nekžtanaqui mantiz puestuquiztan tsiji jora nonzinča tuž chiižquini:

“Tjapa Yoozquin sirwiñinaca, Yoozquiz honora waytila. Koltami pakjimi tjapa Yoozquin rispitiñinacami, Yoozquiz honora waytila”.

⁶Nekžtan wejrqui wacchi žoñinacž jora nonzinča. Wacchi kjaz pujquiz kjawñižtakaztača. Nii joranacaqui tuž cjichiča:

“Aleluya! Učhum tjapa azziz Yooz JiliriQUI tjapa mantiz kallantichiča. ⁷Jalla nižtiquiztan ančaž chipžla učhumqui, cuntintuž cjila. Yoozquin honoraž tjaala. Uuzažtakaz Jesucristužtan niž parti žoñinacžtan juntu kamz ora irantižquichiča, tsjii zalz pjjjsta oražtakaz. Jesucristuž parti žoñinacaqui listu tjacziča, zalziñ turažtakaz. ⁸Finu zquitinacžtan cujtziča; anča limpu, nižaza llijñitača”.

Nii finu zquitinacžtan cujtchi tuž cjiča, Yoozquin cričinacaž zuma kamañnacchiz, jalla nii. Jalla nuž zquitinacžtan cujtzkatchiča Jesucristuž parti žoñinacžquiz.

⁹Jalla nekztanaqui tsjii anjilaqui wejtquiz paljaychiča tuž cjan:

—Jalla tuž cijra: “Uuzažtakaz Jesucristuž zalz pjjjz-tiquiz invittanaca cuntintoj cjila”.

Nižaza wejtquiz cjichiča:

—Jalla tii weriž chiita takunacaqui Yooz zuma werar razunanacača.

¹⁰Jalla nižtiquiztan wejrqui nii anjilž kjojchquiz quilžcu puct'ichinča, nii rispitzjapa. Niizti wejtquiz chižinčiča, tuž cjan:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yooz sirwiñtča, amtan chica, nižaza am jilanacžtan chica. Tjapa ančhucča Jesucristuž puntuquiztan parliñinacaqui. Yoozquin alaja rispita amqui.

Jakziltat Jesucristuž puntuquiztan mazinčhaja, jalla niiča werar Yooz taku parliñiqui.

CHIW CAWALLQUIZ YAWCHI ŽOŇI

¹¹Jalla nekztanaqui arajpacha cjetzi cherchinča. Jalla nicju tsjii chiw cawallu jeczquichiča. Calwallquiz tsjii zuma žoñi yawchi cherchinča. Nii žoñiqui Zuma Lijituma cjitača, nižaza Werar Razunchiz cjitača. Jalla nii žoñiča zuma lijituma pjalzñiqui, nižaza ultim werar razunquiztanča quira zaltiñiqui. ¹²Nii žoñž čhjujquinacaqui ujtakaz c'ajatča. Niiž achquiz wacchi mantiñi žoñinacž pillunacchiztača. Nižaza nižquiz tsjii tjuu cijirtatača. Nii tjuuqui niikaz zuma intintiča.

¹³Nii žoñiqui ljocžtan tinta tol zquitichiztača. Niiž tjuuqui Yooz Taku cjitača. ¹⁴Niižquiz apzcatča arajpach zultatunaca; chiw finu zquitichiznacatača, nižaza limputača. Nii zultatunacatača chiw cawallunacquiz yawchi. ¹⁵Nii zuma žoñž atquiztan tsjii pajk ar cuchillu ulanchiča, nacionanacchiz žoñinaca casticzjapa. Tjapa nacionanacchiz žoñinacžquiz mantaquiča, tjapa anawali paatiquiztan jama casticcan. Jaknužt tsjii uwas cujichñi žoñiqui uwas kjaz zpjjjtzjapa tjecančhaja, jalla nižta irata nii zuma žoñiqui Yooztajapa quintra žoñinaca tjecnaquiča. Tjapa azziz Yoozza anawali žoñinacž quintra žawjchipan. Anziqui ninaca casticta cjijsa. ¹⁶Nii tjecanñi žoñž tol zquitquizimi niž lizquizimi tii tjuu cijirtatača: “Tjapa mantiñi reynacžquiztan tsjan reyča. Nižaza tjapa jilirinacžquiztan tsjan jiliriča”.

¹⁷Jalla nekztanaqui cherchinča, tsjii anjila tjuñquiz tsijtchi. Alto joržtan arajpachquin laylayñi wežlanaca kjawziča, tuž cjan:

—Tekchuc picha. Nižaza tekz ajcsca, Yooz tjaata čheri lujljzjapa. ¹⁸Tekz ajcsca, mantiñi reynacž janchi lujljzjapa, nižaza zultatu mantiñinacž janchi lujljzjapa, nižaza tjup kuzziz žoñinacž janchi lujljzjapa, nižaza cawallunacž chjizwimi nii yawchi žoñinacž janchimi lujljzjapa, nižaza tjapaman žoñinacž janchi lujljzjapa, žoñž mantuquiz cjičjiñi žoñinacž janchimi, ana žoñž mantuquiz cjičjiñi žoñinacž janchimi, kolta žoñinacž janchimi, pajk žoñinacž janchimi; tjapaman žoñinacž janchi lulaquiča. —Nuž cjičiča anjilaqui.

¹⁹Jalla nekztanaqui cherchinča, nii anawal animalžtan yokquiz mantiñi reynacžtanami ninacž zultatunacžtanami ajcsitača, chiw cawallquiz yawchi žoñž quintra kichjasjapa, niž zultatunacžtanpacha. ²⁰Quira zaltižcu, nii anawal animalaqui preso tanta cjijsiča, falso profetžtan chica. Jalla nii falso profetaqui animalž yujcquiz milajrunaca paachiž cjen, nii animalaž chimputa žoñinaca incallchiča; nižaza nii animalž žoñž paata yoozquiz rispitiñi žoñinaca incallchizakazza. Jalla nii pucultan anawalinacaqui azupri infernuquin tjojtatača, žejtñi sufrisjapa. ²¹Nii chiw cawallquiz yawchi žoñiqui parti quintra žoñinaca pajk cuchillžtan conchiča. Nii pajk cuchilluča nii žoñž atquiztan ulanchiqui. Jalla nižtiquiztan tjapa nii ajcsi wežlanacaqui ninacž janchižtan, chjizwinacžtan anča chjekchi cjijsiča.

WARANK WATA PUNTU

20 Jalla nekztanaqui tsjii anjila cherchinča, arajpachquiztan tjonñi. Nii anjilaqui kjarquiz llawi tanziča; nižaza pajk carina tanziča. Nii llawiqui koz anawal tuj llawitača. ²Nekztan nii anjilaqui dragón tanchiča. Dragonqui žkoražtakaz Satanás diabluča. Jalla nii diabluqui warank wata watzcama čejltača. ³Nekztan nii anjilaqui diablu tjojtžcu, koz tuj chawjchiča. Nižaza tsjii estampillžtan žcatžinčiča, diabluž nacionanacchiz žoñinacžquiz ana iya incallajo, warank wata watzcama. Jalla nii warank watanaca wattanaqui, wila cucta cistanča tsjii upacamakaz.

⁴Jalla nekztan mantiz puestunaca cherchinča. Jalla nii puestunacquin julzi žoñinacaqui pjalzjapa poderchiztača. Nižaza acha muržinta criichinaca cherchinča. Nii criichinacaqui contatača, Yooz taku parli-tiquiztan, nižaza Jesucristuž puntuquiztan ticlartiquiztan. Ninacaqui anawal animalžquizimi nižaza niž paa-ta yooznacžquizimi ana rispitalča. Nižaza anatača anawal animalž chimputa, ana yujc ayquizimi, ana kjarquizimi. Jalla nii conta criichinacaqui jacatatchi cherchinča. Warank watanaca Cristužtan juntu mantaquiča. ⁵Jalla niiča primiru jacatatzqui. Parti ticzi žoñinacaqui ana jacatatchiča nii warank watanaca watzcama. ⁶Nii primiru jacatatchinacaqui cuntintuž cjequiča. Anča zuma kamañchiz cjequiča. Nii segundo ticzqui ninacžtaqui ana želaquiča. Nii segundo ticzqui tuž cjiča, infernuquin chjatkatta wiñayjapa casticta cjisjapa. Pero nii jacatatchinacaqui Cristužtan juntu mantaquiča warank watanaca. Ninacaqui Yooztajapami Cristužtajapami sirwiñinaca cjequiča.

⁷Jalla nii warank watanaca wattiquiztan Satanás diablui cuhtaž cjequiča koz tujquiztan. ⁸Jalla nuž cutztiquiztan Satanás diablui ulnaquiča tjapa tii yokquiz žejlñi nacionanaca incallzjapa. Gog cjita naciona, nižaza Magog cjita naciona nižaza tjapa nacionacžquiz incallžcu, quira zalzjapa ajcškataquiča. Jalla nii nacionanacchiz zultatunacaqui walja tamača, kot at pjilažtakaz. Nuž cherchinča. ⁹Nii zultatunacaqui walja campuquin ojkchiča, Yooz parti žoñinaca muyuntizjapa, nižaza Yooziž pecta watja muyuntizjapa. Jalla nuž muyuntan, Yoozqui arajpachquiztan uj cutzinžquichiča, ninaca k'ala ujjjapa. ¹⁰Nekztanaqui incallñi diablui azuprižtan asñi uj kotquin tjojtatača. Jalla nicju tuquiqui anawal animalžtan toscar profetžtan tjojtatača. Jalla nicju majiñami weenami sufraquiča watay wata.

PAJK CHIW MANTIZ PUESTU

¹¹Jalla nekztanaqui tsjii pajk chiw mantiz puestu cherchinča. Nižaza nii puestuquiz tsjiiqui julzi želatča. Jalla nii julzi mantiñiž nuž želan, niž yujcquiz arajpachami yokami k'ala katchiča. Nekztan ana iya arajpachami yokami želatča. ¹²Nekztan ticzi žoñinaca cherchinča, koltami pakjimi, mantiñi Yooz yujcquiz tsijtchi. Jalla nekztanaqui Yooz liwrunaca cjetžtatača. Nižaza yekja liwru cjetžtatača; liwriita žoñinacž tjuu listichiz liwrutača. Nii Yooz liwrunacquiz tjapa žoñinacž paatanacaqui apuntitatača. Ticzinacaqui apuntita paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹³Jakziltat pajk kotanacquiz ticztčaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Nižaza jakziltami ticztčaja, nižaza ticzi žoñiž yokquin žejlčaja, jalla ninacaqui Yooz yujcquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui tjapa žoñinacaqui ninacž paatiquiztan jama pjalžtatača. ¹⁴Ticzmi nižaza ticzi žoñinacž yokami ana iya želaquiča. Asñi ujquin tjojtatača. Nii asñi uj kotquin sufrisqui segundo ticz cjiča. ¹⁵Jakziltiž tjuuqui liwriita žoñinacž tjuu listiquiz ana žejlčaja, jalla niiqui asñi uj kotquin tjojtazakatača.

EW ARAJPACHA EW YOKA

21 Jalla nekztanaqui ew arajpachami ew yokami cherchinča. Primir arajpachami primir yoka katchiča, nižaza kotami. ²Nekztanaqui wejr Juanqui ew Jerusalén watja cherchinča, Yooz arajpachquiztan tjonñi. Jaknužt tsjaa zalzin turqui persun tjowažtajapa tjaczinžlaja, jalla nižta zuma tjacztača ew watjaqui. ³Nekztan arajpach mantiz puestuquiztan tsjii jora nonzinča. Altu tawkžtan tuž cjichiča:
—Cheržca. Yoozqui žoñinacž taypikuiz kamča. Yoozqui ninacžtan chica kamaquiča, nižaza nii žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ninacžtan chicaž cjequiča. ⁴Yoozqui ninacž kjaz kaajmi chjujžinaquiča. Nižaza ninacžta anaž iya ticz želaquiča, nižaza iya kaazmi, llaquizmi, sufrismi anaž želaquiča. Jalla ninacaqui k'ala watchiča.

⁵Nekztanaqui nii mantiz puestuquiz julžniqui tuž cjichiča:

—Cheržca, wejrqui tjappacha ew paa-uča. Tii cjiira. Tiiča werar takunacaqui, nižaza litijum takunaca.

⁶Jalla nekztanaqui cjichiča:

—Tjappachaž jazic žeržta. Wejrtča primirquiztan-pacha, nižaza wiricama, jaknužt tsjii litranacaqui “A”quiztan kallantičaja, nižaza “Z”quin wiricama žerzaja, jalla nižta. Jakziltat kjaktakaz zuma kamaña ancha pecčaja, jalla nižquiz nužullakaz zuma kamaña tjaata cjequiča, jalzurquiztan žejtñi kjaktakaz. Wejrqui nii zuma kamaña tjaa-ača. ⁷Jakziltat tjapa anawalinacquiztan atipačaja, jalla nižquiz irinsažtakaz tii zumanaca weriž tjaata cjequiča. Wejrqui ninacžtajapa Yooz cjeeča. Ninacaqui wejt maatinaca cuntaž cjequiča. ⁸Ana wejtquin kuzziz žoñinaczi azupri uj kotquin chjatkattaž cjequiča. Jalla tižta kamañchizza nii žoñinacaqui: Yooz nicñinaca, Yoozquin kuz ana tjaañinaca, ana zuma kamañchiz žoñinaca, žoñi conñinaca, adulteriuquiz ojklayñinaca, yat'irinaca, žoñiž paata yooznaca sirwiñinaca, toscara chiiñinaca. Jalla ninacaž asñi ujquin castictaž cjequiča. Jalla nii asñi uj infernuquin ojkzqui segundo ticz cjiča.

EW JERUSALEN CJITA WATJA

⁹Tuquiqui cherchinča pakallawk anawalinacaqui pakallawk anjilanacžquiz intirjitatača. Jalla nekztanaqui nii pakallawk anjilanacquiztan tsjiiqui wejtquin tjonchiča. Jalla tuž cjičan, chiichiča:

—Pichay. Amquiz tjeeznača, Uuzažtakaz Jesucristuž tur.

¹⁰Jalla nekztanaqui Espiritu Santuqui wejtquiz tuž cherkatchiča. Wejrqui pajk curquiz chjichtatača. Jalla niwjctan pajk zuma Jerusalén watja wejtquiz tjeeziča, arajpachquiztan Yoozquiztan tjonñi. ¹¹Nii watjaqui Yooz honorchizza; nižaza llijatča Yooztakaz. Llijñi maztakatača llijñatča jaspe maztakaz, nižaza ispijužtakaz. ¹²Nii wajt muytata pajk pirka želatča, tuncapan zanchiz. Zapa zanquiz tsjii anjila želatča. Nižaza zapa zanquiz tsjii tjuu cjiirtatača. Nii tuncapan tjuunacaqui Israel žoñinacž t'akanacž tjuutača. ¹³Nii pirkatača tuwanchuc čhjep zanchiz, užachuc čhjep zanchiz, warchuc čhjep zanchiz, tajachuc čhjep zanchiz. ¹⁴Nii wajt muytat pirkaqui tuncapan maz simintuchiztača. Nii tuncapan maz simintuquiz tuncapan Jesucristuž apostolunacž tjuunaca cjiirtatača.

¹⁵Jalla nii wejtquiz chiiñi anjilaqui kor miriis parchiza, nii watja miriisjapa, zanami pirkanacami. ¹⁶Nii watjaqui isquinatutača, porap kjuttan igualatača. Anjilaqui kor paržtan watja miriichiča, 2,200 kilometrotatača, tsewcchuc altu kjutñi, nižaza latuquin igualatača. ¹⁷Nekztan pirka miriichiča. Nii muytat pirkaqui sojta tunc pusin metro miriichiča, žoñiž metružtan miriita, jalla nuž.

¹⁸Muytat pirkaqui jaspe maztan pirkitatača. Watjaqui kori puru kjuyanacchiztača, limpu ispijužtakaz. ¹⁹Nižaza wajt muytat pirkiž simintunacaqui c'achja maznacžtan alajitatača. Primiruqui jaspe maztan, se-

gunduqui zafiro maztan, terceruqui ágata maztan, cuartoqui esmeralda maztan, ²⁰ quintoqui ónice maztan, sextuqui cornalina maztan, septimuqui crisólito maztan, octavuqui berilo maztan, novenuqui topacio maztan, decimuqui crisoprasa maztan, unodecimuqui jacinto maztan, duodecimuqui amatista maztan.

²¹ Nižaza nii tuncapan zanaqui tuncapan perla maznacžtan paatatača. Zapa zanaqui tsjii perližtankaz paatatača. Wajt chawc calliqui kori puru paatatača, limpu ispijužtakaz.

²² Wajtquiz ana timplu cherchinča. Tjapa azziz Yooz Jiliržtan Uuzažtakaz Jesucristužtan, jalla ninacaqui wajt timplu cuntača. ²³ Nižaza nii wajtquiz kamcan, anaž tjuñimi jiižmi pecasača, kjanzjapa. Yoozpachaž kjanča, Jesucristužtanpacha. ²⁴ Nacionanacquitant liwriita žoñinacaqui Yooz kjanquizkaz ojklayaquiča wajtquiz kamcan. Nižaza yokquiz mantiñi reynacaqui nii wajtquinqin honora zjijcaquiča. ²⁵ Majiñ zita zana cjetžtaž želaquiča. Nižaza anaž ween želaquiča. ²⁶ Tjapa nacionanacž honora chjichtaž cjequiča nii wajtquinqin.

²⁷ Jalla nii wajtquizqui anaž anawali kamañchizqui luzasača. Nižaza Yooz chjaawjkatta žoñinacami ana luzasača, nižaza incallñi žoñinacami ana luzasača. Jakzilitiž tjuut Uuzažtakaz Jesucristuž liwruquiz cjiirtažlaja, jalla ninacakaz Yooz wajtquiz luzasača.

22 Nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz tsjii limpu puju tjeeziča. Nii puj kjazqui žeti tjaañi cjiča. Nii kjazqui ispijužtakaztača. Yooz mantiz puestuquiztanami, Uuzažtakaz Jesucristuž mantiz puestuquiztanami ulnatča. ² Nii puj kjazqui wajt chawc call taypiquiz okatča, puj porap kjuttan žeti tjaañi munti pakatča. Jalla nii muntiqui tuncapan wilta tsjii watquiz pookča, nižaza tuncapan frutchizza. Zapa jiižquiz fruta pookča. Nižaza nii munti chjañinacaqui watjanacchiz žoñinaca chjetinzjapača. ³ Nižaza nii wajtquiz kamñinacaqui ana iya castic cheraquiča. Yooz Jiliriz mantiz julzmi, Jesucristuž mantiz julzmi nii wajtquiztača. Ninacž sirwiñinacaqui nii pucultižquiz rispitaquiča. ⁴ Nižaza Yooz wajtchiz žoñinacaqui Yooz cheraquiča. Nižaza Yooz tjuuqui nii žoñinacž ayquiz cjiirtaž cjequiča. ⁵ Nii wajtquiz ween ana želaquiča. Nižaza anaž sir kjanami, anaž lampar kjanami, anaž tjuñ kjanami pecasača. Yooz Jiliripachaž ninacžtajapa kjana cjequiča. Nižaza Yoozqui nii wajtquiz kamñinacaqui watay wataž zuma mantaquiča.

JESUCRISTUŽ TJONZ TJUÑI WAJILLAČHA

⁶ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz cjichiča: —Tii chiita takunacaqui werarača, zuma ligitumapanča. Tuquitan Yooz Jiliriqui niž puntu parliñinacžquiz chiikatchiča. Jalla nii Yoozpachaqui niž anjila cuhanžquichiča, niž sirwiñinacžquiz tjeezjapa, chjulut wajilla wataquiča, jalla nii.

⁷ Jesucristuqui wajillaj tjonla.

Jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokačhaja, jalla niiqui cuntintuž cjequiča.

⁸ Wejr Juanqui jalla tinaca cherchinča, nižaza nonz-inča. Jalla nii nonžcu, cheržcu, nii wejtquiz tjeezñi an-

jilž yujcquiz quillzinča, nižquiz rispitzjapa. ⁹ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui wejtquiz chiižinčiča, tuž cjican:

—Ana nižta paa. Wejrqui Yoozquin zakal sirwuča, am irata, nižaza Yooz parti parliñi jilanacaž irata, nižaza tii liwruquiz cjiirta Yooz taku catokñinacaž irata. Jalla nižtiquiztan Yoozquinkaz rispita.

¹⁰ Nekztanaqui wejtquinqin cjichizakazza:

—Tii liwruquiz cjiirta Yooz taku ana chjozaka joojoowa. Wajillaž tii taku cumplis tjuñi žcatžinžquiča.

¹¹ Jalla nii timpu tjonan, jakziltat anazuma paacan žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kaj paala. Nižaza jakziltat anazuma kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui anazuma kuzziz kaj kamla. Nižaza jakziltat zuma kamañchiz žejlčhaja, jalla niiqui zuma kamañchiz kaj cjila. Nižaza jakziltat Yoozquinkaz kuzziz žejlčhaja, jalla niiqui Yoozquinkaz kuzziz kaj cjila.

Nekztan tsjii joraqui cjichiča:

¹² —Nužupan wejrqui wajillal tjonacha. Jalla nuž tjoncan premiuchiz tjonacha. Zapa maynižquiz tjaa-ača, ninacaž kamtiquiztan jama. ¹³ Wejrtča primirquiztanpacha wiricama, nižaza wejrtča kallitiñtqui, nižaza žerzniñtqui, jaknužt tsjii litra “A”quiztan kallitičhaja, nižaza “Z”quin žerzaja, jalla nižta.

¹⁴ Jakziltat persun ujnacquitant pertuntažlaja, jalla ninacaqui limpu ajunta zquitichiztakazza. Jalla nii pertunta žoñinacakaz cuntintuž cjequiča. Nižaza žeti tjaañi muntiž frutunacquitant lulasacha. Nižaza ew wajt zancuquiztan luzasača. ¹⁵ Pero wajt zancu jalla tižta žoñinacaž eclaquiča: tsjii kjutñi kuz tjaañi žoñinaca, yat'irina, adulteriuquiz ojklayñinaca, žoñi conñinaca, žoñiž paata yooznacžquin rispitiñinaca, nižaza tjapa incallñinaca, nižaza tjapa toscar taku pecñinaca. Jalla nii anazuma žoñinacaž wajt zancu eclaquiča.

¹⁶ —Wejr Jesucristutča. Wejt anjila cuhanžquichinča, tjapa icliz žoñinacžquiz tii takunaca ticlarzjapa. Wejtquiztan David jiliriqui tjoninča. Nižaza Davidž majchmaatinacžquiztan wejrqui tjoninča. Wejrtča weenzlak kjantat llijñi warawaražtakaz.

¹⁷ Espiritu Santuqui Jesucristužquiz kuzziz žoñinacžtan “Jesucristuqui tjonla” cjiča.

Nižaza jakziltat tii chiita taku nonznachaja, jalla niizakaz “Jesucristuqui tjonla” cjila.

Jakziltat kjaztakaz Yooz zuma kamaña ancha pecchaja, picha, Yoozquiztan zuma kamaña tanzjapa. Nužullakaz tanznasača. Zuma žeti tjaañi kjaztakazza nii zuma kamañaqui.

¹⁸ Jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku nonžaja, jalla nižquiz chiižinžcuča, tuž cjican: Jakziltat tii cjiirta Yooz taku yapačhaja, jalla ninacžquiziqui tii liwruquiz cjiirta anawalinacaž wataquiča. ¹⁹ Nižaza jakziltat tii liwruquiz cjiirta Yooz taku t'upznachaja, jalla niž tjuu Yooz liwruquiztan jurtaž cjequiča; nižaza zuma Yooz wajtquiz anaž luzasača; nižaza tii liwruquiz cjiirta zumanaca ana nižtajapa cjequiča.

²⁰ Jalla tii takunaca ticlarñiqui tuž cjiča:

—Ultimupan wejrqui wajillal tjonacha.

Wejrzakaz cjiwča:

—Jalla nužoj cjila. Amén. Jesucristo Jiliri, jalla nuž tjona.

²¹ Učhum Jesucristo Jiliriqum tjapa ančhucaquiz zumaj cjiskatla. Nužoj cjila. Amén.